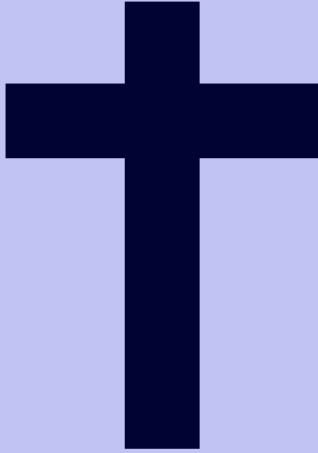

Melĕ Mékōōlē

New Testament in Akoose (CM:bss:Akoose)

Melǎ Mékōlē

New Testament in Akoose (CM:bss:Akoose)

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Akoose

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Akoose

bss

Cameroon

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Akoose

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 25 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

0143729f-907e-5098-b6ce-63b1629b8e48

Contents

Matyo	1
Makōse	55
Lukasē	88
Jōne	142
Mbēltéd	179
Roma	229
1 Kōrinto	253
2 Kōrinto	276
Galesia	292
Efesus	301
Filipi	310
Kolose	316
1 Tesalonika	322
2 Tesalonika	327
1 Timoti	330
2 Timoti	337
Titus	342
Filēmōn	346
Hibru	348
Jemse	367
1 Petro	373
2 Petro	380
1 Jōne	385
2 Jōne	391
3 Jōne	392
Jude	394
Mam míme mébenléd	396

Nkalaŋ ní bwâm níme Yesuε ngáne

Matyo

átélé

Ndibned ní kálag

Nkalaŋ ní bwâm ngáne Matyo átélé níhóbe nén bán Yesuε mós adé Nsoode awě Dyōb dénhōbpē aá mósōlōm á nkōŋsé te. Mbwiined ne mós dōo Dyōb dénlōnēdtē mekan níme ánhōbpē aá mósōbelé ábē bad se' bōód. Mmén nkalaŋ ní bwâm níde áyāl e nkōŋsé nísyāāl.

Mekan níme Yesuε áyógté'áá békábé mós áte metón métáan. (1) Abé áde bad bé nkamlen ní Dyōb bétāŋgéné awōŋ ne mbeltéd nímbāb, mekan níme mébē nímbāb ne mekan níme mébenléd ne bós (E'ped 5-7); (2) Nsón níme bembapere dyōm ne bébe bétāŋgéné abel (Eped 10); (3) Ngáne nkamlen ní Dyōb nídí (Eped 13); (4) Ngáne mod átāŋgéné Dyōb abele (Eped 18); (5) Mekan níme mébenlad ne ngáne ébēé áde Krístāá ápéé (E'ped 24-25).

Nkabtéd ní kálag

Nchyaátén ne echyáa éche Yesu Krístāá 1.1-2.23

Nsón níme Jōne, Ndusenε 3.1-12

Edusen ne mekágsen níme Yesuε 3.13-4.11

Nsón níme Yesuε á mbwōg e Galilia 4.12-18.35

Nsón níme Yesuε áde áhídté á Galilia ápé á Jerusalem 19.1-20.34

E'pun bé asóg ábe Yesuε á Jerusalem ne benben ne á Jerusalem 21-27

Mpuu ne alúmed áde Sánḡwéé álúmtáá bad yāl áde ámáá apuu 28.1-20

Betaa ábe Yesuε (Luk 3.23-38)

¹ Tōŋgé e betaa ábe Yesu Krístāá edii nén. Yesuε ambíd á nchyaátén níme kāŋ Dabide, Dabide mós-ε abíd á nchyaátén níme Abrahame.*

² Abrahame mós abédé sáá awě Aisige. Aisige-ε ambé sáá awě Jakōbe, Jakōbe-ε mós anchyáá Judaa bōobe baányan. ³ Judaa bós mwaád Tamaa, bēnchyāā Perese ne Zeraa. Perese ambé sáá awě Heseṛone, Heseṛone-ε sáá awě Rame. ⁴ Rame mós abédé sáá awě Aminadabe, Aminadabe-ε abédé sáá awě Nashone. Nashone ambé sáá awě Salmone. ⁵ Salmone bós mwaád, Rahabe bós-áá bēnchyāā Boase. Boase bós mwaád Rute bēnchyāā Obede, Obede-ε ambé sáá awě Jese. ⁶ Jese ambé sáá awě kāŋ Dabide.

Kāŋ Dabide bós Uria mwaád bēchyāā Solomone. ⁷ Solomone ambé sáá awě Rehoboame, Rehoboame-ε mós ambé sáá awě Abijaa, Abijaa ambé sáá awě Asaa. ⁸ Asaa ambé sáá awě Jehosafade, Jehosafade mós-ε ambé sáá awě Jorame, Jorame mós-ε ambé sáá awě Uzzia. ⁹ Uzzia abédé sáá awě Jotame, Jotame mós-ε ambé sáá awě Ahase. Ahase mós-ε ambé sáá awě Hezekaya. ¹⁰ Hezekaya-ε ambé sáá awě Manase. Manase-ε sáá awě Amose. Amose mós ambé sáá awě Josia. ¹¹ Josia mós anchyáá Jekonyase bōobe baányan, á pōndé eche bad bé alon á Israel bēnkweé nzum bon bad bé Babilon bésweén bós áwāb alon.

¹² Ade nén dēmmadté atóm, káŋ ne á pōndé echē bēnchyāā'ε Yesuε, betaa ábe Yesuε bēbédéε; Jekonyase mós ambé sáá awě Sheltyele, Sheltyele-ε mós ambé sáá awě Zerubabele. ¹³ Zerubabele ambé sáá awě Abutee,

* 1:1 Mmén nchoo níde káŋne á kálag e Dyōb e'só 5.1, 6.9, 10.1, 11.10, 27.

Abute-’ε sáá awě Elyakime. Elyakime-’ε ambé sáá awě AZOO. ¹⁴ AZOO abédé sáá awě Zadoge, Zadoge mó-’ε ambé sáá awě Akime, Akime-’ε sáá awě Eliude. ¹⁵ Eliude mó ambé sáá awě Elizaa. Elizaa-’ε sáá awě Matane. Matane mó-’ε ambé sáá awě Jakobe. ¹⁶ Jakobe mó abédé sáá awě Josebe. Josebe mó awón Maria awě anchyáá Yesue awě béchogéé bán Krístəə.

¹⁷ Né-óó, nyongel ésyāā, mbooted ne Abrahamε ápe wée Dabide, édé dyóm-é-nyongel ne éniin. Mbooted ne Dabide ápe pónde eche béswééné bad bé Israel á Babilon áde bēnkweé nzum, édé dyóm-é-nyongel ne éniin. Bootya pónde eche bēnswēnnē bad bé Israel á Babilon áde bēnkweé nzum, káəne á pónde eche béchyáá Yesue, áde dyóm-é-nyongel ne éniin.

Echyáa éche Yesue

(Luk 2.1-7)

¹⁸ Echyáa éche Yesue ébédé nén: Maria, nyaá awě Yesue, ábédé ngon e mmwaád echē enkēmbíi mwēnchóm. Bēnkií mó mod nhóg awě béchogé’áá bán Josebe. Bon byánán Maria ásu á e’wóngé wée Josebe, ényinnēd nén bán adé nkog á ngine e Edəədəə éche Esáá. ¹⁹ Josebe-’ε, ngáne abédé mó mod á bwám, enkēndəngé Maria e’son awóged. Né-óó, abelé’áá mbonšén áchene mó á mesəom-tē. ²⁰ A pónde echē míme mewēmtēn médíi mó áte, ángel e Dyöb empií mó áde ánángé nló. Ángel ne enláá mó nén áá, “A-Joseb, mod á mbyaa míme Dabide, weebáá’ Maria atéd née mmwaád awón, áyāle Edəədəə éche Esáá chíó épíídé mó bon abé nkog. ²¹ Achyāā mwān a mwēnchóm, échuu-’ε mó đin wée Yesue† áyāle nén móshūd ábē bad á mbéb-te.” ²² Mmén mésyāāl mēmbenléd álóned e’yale ábe Dyöb dénlōmēnnē nkal é’dəədəə áá, ²³ “Nyénəne’, ngon e mmwaád echē eébií mwēnchóm ébē nkog, echyáá-’ε mwān a mwēnchóm, béchög-ke mó bán Emmanuele.”

Adén đin adé nén bán, “Dyöb adé ne sé.” ²⁴ Néε Josebe ásyóngé áse, ambēl ngáne ángel énlāá’é mó. Antéd Maria née awě mmwaád. ²⁵ Bon káəne ne pónde eche Maria áchyáá mwān, Josebe enkēndyěnné mó. Josebe anchuu-’ε ane mwān đin áá Yesue.

2

Beləŋ-bé-betintine bébidé á akuu áhye dé abe Yesue edúbe

¹ Bēnchyāā Yesue á dyad á Betlehem á mbwóg e Judeya á pónde eche Herode abédé kəŋ. Bad behóg ábe beláá’áá betintine ábií mekan, bēmbíid á akuu,* bēpē á Jerusalem. ² Ade bēpédé á Jerusalem, bēnsədéd bánken, “Héé kəŋ e bad bé Israel, ane awě achyáádté wén ádíí? Sēnyíné tintine á akuu awě alúmte nén bán achyáádté. Nē dáo ákáo bon sépag ábe mó edúbe.” ³ Adē kəŋ Herode áwógé nē, nē dēntagéd mó á mewēmtēn-tē bwámbwam. Dēntagéd mó, átāgēd-te bad bé Jerusalem bésyāāl. ⁴ Herode anlād ábe beprise bēmbáá ne bemeléede bé mbéndé bésyāāl áte. Bon ásedté bó aaken, “Héé Ane awě Dyöb Awógté, awě bésinéé, áchyáádté?” ⁵ Dáo bēkwénténé mó bán, “Béchyāā mó á dyad á Betlehem, á mbwóg e Judeya. Nkal é’dəədəə antēl áá,

⁶ ‘A-bad bé Betlehem á ndəob e Juda, ádēn dyad adé dyad ahóg áde áde otógnén bwámbwam áfinté e myad mé alon á Juda. Ayāle mod ábíid áfinté echēn, awě ályāgēd ábēm bad bé alon á Israel.’ ”

† 1:21 Yesue: Adén đin ádíi bán Mod á e’sooson.

* 2:1 A akuu: Ped echē etondeé ábídeé.

7 Née Herode awógé nê, anchélé ábê belán-bé-betintine á kun-tê, bon ásedté bó nyaa e pónde eché tintine ne ámbídtē. 8 Dóo álómé bó á Betlehem aá, “Nyékag, nyétõj anõn. Nzé nyenyíne wée ane mwän áchyáádtē, nyétim ámbíd nyéhye nyélláa me, ábel bon mémpē níke níbe mó edúbé.” 9 Ade bémáa mekan níme kñh álángé bó awóg, bémbootéd ake ámpē. Bon áde bénóné ámín, bényín melemlem mé tintine níme bényínnē á akuu née ákagké bó á’sõ. Ane tintine ankë káõh atyéém wée ane mwän áchyáádtē. 10 Anyín áde bényíne ane tintine, bñnwõg menyinge bwámbwam. 11 Bénsõl á ndáb-te. Née bésólé, bényín ane mwän bó nyan, Maria. Bémwõgē ane mwän mebóbõj ábe mó edúbé. Bémbídtē mendē áwed níme bñnwánlédte mó, bébē-’e mó. Mmē mendē mébéde gól,† móg mé e’lod é’ bwám níme béchagēé bán frankinsen‡ ne mía.§ 12 Née bémáa ane mwän edúbé abe, bémwõgē esú áwáb alõj, bon bémppõj nzii empée, áyale Dyõb dénlāa bó á nló-te aá béetimé’ ámbíd wée Herode.

Bésobnē Yesue, békééné mó á alõj á Egipto

13 Ade ábê belán-bé-betintine bémáa ake, ángel e Dyõb enláa Josebe á nló-te aá, “Hidé ásē, étéd anén mwän bó nyan esoben bó, étimen bó á Egipto. Nyédye-’e áwed káõh né nlángé nyé meé nyéhide, áyale Herode álõm bad áhed anén mwän, áwúu mó.” 14 Mmē nkuu dñn, Josebe anhidé ásē, atéd mwän bó nyan, ákēen bó nkuu ne nkuu, átimnád bó á Egipto. 15 Áwed dóo bendyē’-é káõh ne pónde eche Herode áwédé. Nén dñmbenléd álõned e’yale ábe Dyõb dénlõmēnnē nkal é’dáõdõj aá, “Nlébpé awem Mwän meé ábíd á alõj á Egipto.”

Béwúu e’ched é’ bán á Betlehem

16 Ade Herode ásõjténé nén aá belán-bé-betintine bē bédógé mó, anlñ bwámbwam. Anlóm eche sãnze á Betlehem ne ene ped e mbwõg esyáál, aá béwúu bán bé baachóm bésyáál ábe bépede mwē rílán. Ambel nê átãnjene ne pónde eche belán-bé-betintine bñnlāa-’é mó bán bñnkõlē tintine awē anlúméd echyáa eche Yesue anyín. 17 Nén dñmbenléd álõned e’yale ábe Dyõb dénlõmēnnē nkal é’dáõdõj Jeremayaa. Jeremayaa anhõb aá,

18 “Bad bñnwõg e’saad ne awé á ngíne adé ábídé’áá á Rama, áde Rashelē áchyē’-é ábe bán.

Bélénté’áá mó awé, bon eékobpe aléned áyale nén bán bémmad mó awé.”

Josebe, Maria, ne Yesue bébidé á Egipto bétim á Nazaret

19 Ámbíd e kwééd eche Herode, ángel e Dyõb empíi Josebe á nló-te áde ámbēē abé á Egipto, élangē mó nén aá, 20 “Téd awõh mmwáád bó mwän, nyétime ámbíd á alõj á Israel. Herode ne ábē bad ábe béhédé’áá ane mwän awúu bémáa awé.” 21 Née Josebe awógé nê, anlad yál, atéd Maria bó mwän, bõõbõõ bétim ámbíd á alõj á Israel. 22 Bon áde Josebe awógé bán Achelausē atédé atii dé nkamlen áde sáá, kñh Herode á mbwóg e Judeya, ambán atim ámbíd áwed. Ángel e Dyõb enhyé mó mekan mémpēe aláa á nló-te. Nê dñmbël, á mbwóg e Galilia dóo ántimmé ake. 23 Ankë alõj á dyad ámbáá ahóg áde béchágé’áá bán Nazaret. Nén dñmbenléd álõned e’yale ábe Dyõb dénlõmēnnē bekal bé’dáõdõj tãnjene Yesue aá, “Abyēen née Mod á Nazaret.”

† 2:11 Gól: Edii ekii eche édé nkun bwámbwam eche éltumte bán Yesue adé kñh. ‡ 2:11

Frankinsen: Abédé dyõg áde bébagnéé Dyõb mendē. § 2:11 Mía: Mébédeé dyõg áde bñnabnadté ndim.

3

Nkalan nime Jone, Ndusene

(Mak 1.1-8; Luk 3.1-18; Jon 1.19-28)

¹ Etũn é pøndé ámbíd enê, Jone, Ndusene ámbíd nkal é'dáádəŋ a Dyöb. Akalé'áá eyale é Dyöb á ehyánge á Judeya, álāngē bad aá, ² "Nyéte de abel dé mbé b áyāle nén nkamlen ní Dyöb ní dé bēnben." ³ Jone mó abédé mod awē nkal é'dáádəŋ Yesayaa áhóbé'áá, áde ánhōbpē aá, "Ehāngé ébide' á ehyánge bán, 'Nyéboŋsen epe éche Sāngwéé. Nyétii echē nzii.' "

⁴ Jone ahágé'áá mbóté éche bébēnlé nyon éche ébídé á yāl e kamēl.* Awáá'áá ngós a ngob e nyam. E'chuu ne bengóméé bōo bébédé ndyééd echē. ⁵ Bad bébídé-'áá á Jerusalem, ne níminíí myad mé mbwóg e Judeya esyáál ne á melon mémpēe nime mébédé á nkag mé edib é mbáá é Jodan, békag wēe Jone. ⁶ Née bēmpaléé nímbāb mbé b áte, Jone ádusén bō á edib é Jodan. ⁷ Boŋ áde Jone ányíné née Befarisia ne Besadusia béhúé' é ábel boŋ ádusén bō, anláá bō aá, "Píí é nyō chēn! Nzéé múmó alāngé nyé aá nkáásé ní Dyöb níhúé' boŋ alé b-pē nyé aá nyékúme abāngé? ⁸ Nyéke nyébele mam nime mélūmēd nén bán nyētēdté ádēn abé dé mbé b. ⁹ Nyéewém tán nén bán nzé nyéhóbé bán, nyédé bán ábe Abrahamē, nyéekudté nkógsen ní Dyöb. Boŋ níláa nyé nén mēé, Dyöb áhele ábenléd nímbén meláá átímed mó bán ábe Abrahamē. ¹⁰ Bōob-pōó ehón é máá anaa á nkaŋ ní mel. Né-ōó, bwel ké é'héé ábe béēchyāā' e'pūm é' bwām, békwe l bō bébwém-me bō á muú-te. ¹¹ Ndusan nyé bōob ne mendíb álūmed nén bán nyéhāŋléné ádēn abé dé mbé b. Boŋ mod ampée ahúé', awē atómé me. Meékwognedé ké ápém nime metámbé. Adusén nyé ne Edáádəŋ éche Esáá, ádusén-ne nyé ne muú. ¹² Awánlé échē epeben á ekáá, ábel nén, ápeb nime menyán ámín. Nzé amadé, álād mbum é bwām áte, ákōō chō. Boŋ álād e'pōó, ahyáád bō á ebonde é muú éche éēdīmē'."

Bédúséné Yesue

(Mak 1.9-11; Luk 3.21-22)

¹³ Bōob-pōó, Yesue ámbíd á mbwóg e Galilia, áke wēe Jone á edib é Jodan ábel nén Jone ádusén mó. ¹⁴ Boŋ Jone anwanén mó mewémten ahəŋlen, áhōbē nén aá, "Néé édíí bán wē-éé wembé edusan me, chán étímé abé éche wēwē éhyagké áwēm wēé nídusén wē?" ¹⁵ Boŋ Yesue ankwentén mó aá, "Mwē ébē nē bōob ábel nén débēl mam mésyāál bwām ngáne Dyöb áhedeé." Né-ōó, Jone ankwentén mó adusén. ¹⁶ Melemlem mé pøndé nime Jone á máá Yesue adusén, Yesue ansyōó á mendíb-te. Dōó ngob e dyöb énédnédé, boŋ ányínē née Edáádəŋ é Dyöb ébídé ádyöb ésudé ásē née élōō, étyéém-me mó á nló mín. ¹⁷ Ehób chō-'é ámpē ébídé ádyöb nén, "Awem Mwān a nlém nén, awógte me menyinje bwāmbwam."

4

Satanē akāgé Yesue

(Mak 1.12-13; Luk 4.1-13)

¹ Ámbíd e pøndé, Edáádəŋ é Dyöb éntimén Yesue á ehyánge ábel nén Satanē ákag mó. ² Yesue andid yāl nzaa á mekáne-té móom mé e'pūn méniin. Ámbíd e ene pøndé nzaa ewagé'áá mó. ³ Dōó Satanē ápédé boŋ

* 3:4 Kamēl: Edii nyam echē edé née nyag echē bébenladté á ehyánge ápém nted.

áláŋgé mós aá, “Nzé Wε-εé edé Mwän a Dyöb, kamlén nímén meláá métim e’wεle.” ⁴ Boŋ Yesue antimtén mós aá, “Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán, ‘Saké ndyééd chēmpen edide moonyon á aloné. Boŋ eyale téé éche Dyöb áhóbé, chós édíde moonyon á aloné.’ ”

⁵ Dós Satane ákééné Yesue á Jerusalem, dyad áde ásáá boŋ átyēemān mós á nzonge e Ndáb-e-Dyöb mīn, ⁶ áláŋgē mós aá, “Nzé wε-εé edé Mwän a Dyöb, éheb á bwεle-mīn hén éhūn á ndōb, áyāle éténlédé á kálag e Dyöb nén bán,

‘Dyöb dékamlén éche ángel ásáb wε, épēm-me wε ámīn ábel weébōmē ekuu á aláá.’ ”

⁷ Yesue-’ε antimtén mós aá, “Boŋ kálag e Dyöb ehóbé ámpē nén aá, ‘Weékāgē Sāŋgwéé ádon Dyöb áte.’ ” ⁸ Satane antéd Yesue ámpē, búmō bétyéém á mbōd mīn, boŋ álūmté mós melon mé nkōŋsé mésyāāl ne nhōn rīsyāāl nīme rídé áwēd-te. ⁹ Dós áláŋgēé mós aá, “Mēbē wε ábén bwēm é’syāāl nzé ebwógkē me mebóbōŋ boŋ ébāg-ke me edúbé.” ¹⁰ Dós Yesue áláŋgēé mós aá, “Syāó me á díd-te, a-Satan! Eténlédé nén bán, ‘Ebwógke’ Sāŋgwéé ádon Dyöb mebóbōŋ, ébage-’ε mós edúbé. Mwēnpēn-naa étāŋgéné abele.’ ”

¹¹ Né-ós, Satane antédé Yesue, ákē. Angel ēmpē, éwōŋgén Yesue.

*Yesue aboótédé nīme nsón á Galilia
(Mak 1.14-15; Luk 4.14-15)*

¹² Ene pónde bénhē Jōne, Ndusene á mbwōg. Ade Yesue áwógé nē, antīm ámbíd á mbwóg e Galilia. ¹³ Anhidé á dyad á Nazaret, áke ádyēē á dyad á Kapenahum. Kapenahum abédé á nkag mé edib-é-nzab é Galilia, á abwóg á hōm á túmbé e Zebulōn ne e Naftali. ¹⁴ Yesue anké á Kapenahum álóned mekan nīme nkal é’dāōdāŋ Yesayaa ánhōbpē aá,

¹⁵ “A-mbwóg e Zebulōn, a-mbwóg e Naftali, ntīmed ne edīb é nkwe, á múde mé edīb ní Jodan, Galilia mbwóg echē bad ábe béesē bad bé Israel bédyεε’é.

¹⁶ Bad ábe bēbédé á ehintén-tē békúdé e’nyīnen bé ekide; Bad ábe bēbédé á nsəl ní soŋ békúdé e’sooson.”

¹⁷ Bootya pónde echē Yesue ánkéé á Galilia ambootéd eyale é Dyöb akal áhōbē nén aá, “Nyéhāŋlen abé dé mbéb, áyāle nkamlen ní Dyöb rídé benben.”

*Yesue apwédé bembapεε bé’sō
(Mak 1.16-20; Luk 5.1-11)*

¹⁸ Epun ehóg Yesue akagé’áá á nkin mé edib-é-nzab é Galilia. Annyín bán bé baachóm bébe; Simōne awē béchágé’áá bán Petro, bós mwānyan Andreyā nēe bébwémēé mbínzé. Bēbédēe bekób-bé-súu. ¹⁹ Dós áláŋgēé bós aá “Nyéhíde me. Ngáne nyékóbēé súu bōb, méyāgēd nyé ngáne nyétēdtē bad nlem á abum áhíd me.” ²⁰ Abwōg-ábwōg bēntédé échab mbínzé, bēhídē-’ε mós. ²¹ Néé bésídté á’sō, Yesue annyín bán bé baachóm bēmpēe bébe; Jemse bós mwānyan Jōne, bán ábe Zebedie. Bōbε sáá bēmbē á bōle-tē, bēbwémé’áá échab mbínzé. Hē dós Yesue áchēnléé bós bad bébe aá bēhíde mós. ²² Abwōg-ábwōg bēntédé sáá ne bōle, bēhídē-’ε Yesue.

*Yesue ayágté’áá, áchōŋté-’ε bad
(Luk 6.17-19)*

²³ Yesue akagé’áá myad mésyāāl á alon á Galilia áyágtē eyale é Dyöb á ndáb é mekáne, ákalé-’ε nkalan ní bwām mé nkamlen ní Dyöb. Achōŋté’áá bad bé nkole bésyāāl ne nyaa e nkole téé echē émbē átínté

echáb. ²⁴Né-óó mekan míme Yesue ábélé'áá nwógnádtáá á mbwóg e Siria esyáál. Nê dênkǎŋ bad bépééné'áá bad bé nkole bésyāāl áwē. Bépééné'áá bad áwē ábe békónlé'áá nkole ne mewē nyaa ne nyaa. Bad ábe e'dáádǎŋ bé mbéb bémbéé áte, bad ábe béhúne ekikíd, ne bad ábe bēwédé eped, Yesue áchoŋté ábē bad bésyāāl. ²⁵Nê dênkǎŋ, ndun e mod ehídé'áá Yesue. Bad bēbídé'áá meloŋ bootya á Galilia ne mbwóg e Myad Dyóm, Jerusalem, Judeya, ne ped echē edé á múde mé edíb é Jodan rímíní.

5

Yesue ayágté bad á ekone mín

¹Ade Yesue ányíné ene ndun e mod, anchágé é ekone mín, ádyēē ásē. Áhed-taá ábē bembapēé bétáné mós ²boŋ ábootéd bós ayáged, áhōbē áá, ³“Nnam ríbē ne bad ábe bédé atóg á edáádǎŋ-tē áyāle bédé ásē e nkamlēn rí mín.
⁴Nnam ne bad ábe bélebe', áyāle Dyōb déwōgēd bós menyīnge ámpē.
⁵Nnam ne bad ábe bépwítédé, áyāle nkōŋsé rísyāāl mébē rímāb.
⁶Nnam ríbē ne bad ábe bédé nzaa ne píd ábel mam míme Dyōb áhedéé áá mébēnled, áyāle Dyōb dékōdéd bós.
⁷Nnam ne bad ábe bēwóge bad bēmpēe ngal, áyāle Dyōb dōmpē déwōg bós ngal.
⁸Nnam ne bad ábe békénlé nlém á abum, áyāle bényīn Dyōb.
⁹Nnam ne bad ábe békóme nsaŋ, áyāle Dyōb déchag bós ábē bán.
¹⁰Nnam ne bad ábe békude metake áyāle bēbeléé mam míme Dyōb áhedéé. Bédé ásē e nkamlēn rí mín.
¹¹Nnam ríbē ne nyé ábe bad bésyāá'é, nyé ábe bétagtéé, bēbānē nyé e'bébtéd é' mam áyāl, bēbídē-'é nyé mbóŋ é metóm áyāl, á dīn ádēm.
¹²Nyéwóge bwām, nyébé-'é menyīnge áyāle nsábe míme nyékuďte ádyōb ríchábé ámín. Nén dós bad bétágté'áá bekal bē dáádǎŋ bē' bósó.

Nkwē míme ríbódé e'nyin, ne etrukán éche békōŋgé

(Mak 9.50; Luk 14.34-35)

¹³“Nyédé etógnén á alonjé á bad bé nkōŋsé ngáne nkwē rídí etógnén áyāle ndyééd. Boŋ nzé nkwē ríbódé alaŋ chán béhele-se bényīnéd mós ámpē? Méesaá dyaŋ dé abelen ámpē. Né-óó, apim dós bépiméé, bad békōgtáád mós ámín. ¹⁴Nyéé nyédé nēngáne etrukán álúmed bad bé nkōŋsé bésyāāl nzii e Dyōb. Dyad áde álōŋnéde á ekone mín déesōmēé. ¹⁵Mod eémā-'áá etrukán achod se ákōō chós á ebwōg-sé, boŋ abelé ákēlē chós ámín, ábel nēn ényīnte kénzéé awē adé á ndáb-te ekíde. ¹⁶Nyémpē nyépeŋé', melemlem néé etrukán. Nzé bad bényíné nsón rí bwām míme nyébeléé, békēn Dyōb, awēn Titée awē adé ámín.

Ayáged áde Yesue tǎŋgene mbéndé

¹⁷“Nyéewém tán nēn bán mpedé á nkōŋsé ábóded mbéndé éche Mosēe ne mekan míme bekal bē'dáádǎŋ bēyágté nyé. Meépedéé ábóded mós, boŋ mpedé álóned mós. ¹⁸Ne mbále nlāŋge nyé nēn mēé, káŋŋ ne á asóg dé nkōŋ rí sé ne rí mín, ké mwāmpīn mé eyale nhóg awē atēnlédé á mbéndé e Dyōb eéhídtéé ásē káŋŋ né mésyāāl mélóné.* ¹⁹Né-óó, kénzéé awē abós mbéndé póg átínté échē mbéndé é Dyōb, ké ene echē bēwémtné bán eesaá etógnén, áyāgtē-'é bad bēmpēe áá bēbel melemlem, ene ndín e mod ébē ndimtēne átínté e bad ábe bédé ásē e nkamlēn rí mín. Boŋ kénzéé awē

* 5:18 Né mésyāāl mélóné káa adé ayáge ásyāāl álóné.

abele ngáne mbéndé éhóbé, áyāgtē-’ε bad bémpēe ábel melemlem, ábē etógnēn bwámbwam átínté e bad ábe bédé ásē e nkamlēn mí mín. ²⁰ Né-óó, nlānge nyé nēn mēé, ésebán abele á Dyōb ádēn átómé áde Befarisia ne bemeléde bé mbéndé, né nyémpē nyéesónlé á nkamlēn mí mín mbéd.”

Ayáged áde Yesue tāngene meliṅgá
(Luk 12.57-59)

²¹ Yesue ambád ahób aá, “Nyéwógé nēn bán bēnlāā bad bé’ bōód bán, ‘Mod eewúé mod. Kénzée awē awúú mod, bétāngéné mó akáad.’ ²² Boṅ nlānge nyé nēn mēé, kénzée awē alīṅné† mwānyāṅ bétāngéné mó akáad. Kénzée awē ásyāṅ mwānyāṅ bēpēén mó á kóte e bad bēmbáá bēkáád mó. Kénzée-’ε awē áchāg mwānyāṅ aá, ‘Edimdim é chōm chēn’, béhele bēbwém mó á dū-á-muú. ²³ Né-óó, nzé ekag á menyán mé mēde áke dé abe Dyōb mēde, boṅ ekāmténé nēn wēé nyé mod nyéwánléné kōkōo, ²⁴ ébānē nīmōṅ mēde áse á’sō é’ menyán mé mēde. Esébe éke ébēl nsaṅ ne ane mod boṅ étīm ámbīd éke ébe mēde. ²⁵ Nzé mod ahēde we ake dé asómēn á kóte, bēl kóāṅ nyúmō nyépe á nchemtēn byánán nyéēpē á kóte. Esebē nē, ahelese asómēn we á kóte. Kóte-’ε ébēé we á mekáá mé plūse, plūse chō-’ε éhē we á mbwāg. ²⁶ Ne mbále, nlānge we mēé, weéhēlē-se ebíd á ndáb e mbwāg-tē wē kóāṅ né etwedé ádōṅ alúm ásyāāl.

Ayáged áde Yesue tāngene akáb dé mesón

²⁷ “Nyéwógé ngáne bēhóbé nēn bán, ‘Nyéekábé mesón á ndáb e’wóngé.’ ²⁸ Boṅ nlānge nyé mēé, kénzée awē anóné mmwáád boṅ awémtén aá né mōnnaṅnéd mó, amaá asón akáb ne ane mmwáád áwe nlém-tē. ²⁹ Nzé ádōṅ dīd ábelte we mbéb, ehúd dō, épim. Edé mboṅ ábód dō, tómaa bó ábwém echoṅ yāl esyāál á dū-á-muú. ³⁰ Melemlem nē, nzé echoṅ ekáá ébelte we mbéb, esél chō, épim chō. Edé mboṅ ábód chō tómaa bó ábwém echoṅ yāl esyāál á dū-á-muú.

Ayáged áde Yesue tāngene abóo-dé-e’wóngé
(Mat 19.9; Mak 10.11-12; Luk 16.18)

³¹ “Kálag e Dyōb ehóbé ámpē nēn, ‘Kénzée awē anané mwaád á e’wóngé atāngéné ábe mó apab áde álúmte nēn bán anané mó á e’wóngé.’ ³² Boṅ nlānge nyé nēn mēé, nzé mod anané mwaád á e’wóngé ésebán ane mmwáád akábé asón, boṅ ane mmwáád akií mod ampée awóṅ, né nchóm awē anané mó á e’wóngé mó atímté mó mmwáád awē akábe’ mesón. Kénzée-’ε awē awóó mmwáád awē bēnáné á e’wóngé né mómpē akábé asón.

Ayáged áde Yesue tāngene amwé dé melē

³³ “Nyéwógé nēn bán bēnlāā bad bé’ bōód bán, ‘Mod eemwág melē ngēn, boṅ nzé mod amwédé melē atāngéné ábel dyam áde ámwééné melē á’sō é Dyōb.’ ³⁴ Boṅ nlānge nyé nēn mēé, nyéemwág melē ké mehóg. Nyéemwág melē á dīn dé nkamlēn mí mín, áyāle áhed dōo Dyōb áwóó e’dií bé nkamlēn. ³⁵ Nyéemwág-ke á dīn dé nkōṅsé, áyāle áhed dōo Dyōb ásúmé mekuu. Nyéēbenlād-te ké dīn á dyad á Jerusalem, áyāle ádií dyad áde kāṅ embáá. ³⁶ Nyéemwág melē ké á dīn dé nló mīmēn, áyāle nyééhēlē ké mbum e esid póg ahaṅṅen áwen nló, ápúbed ké’ε áhined chō. ³⁷ Boṅ nzé ehóbé wēé móbele dyam, ehób wēé, ‘Ée, mēbel dō.’ Ké-’ε wēé, ‘Ááy, méebenlé.’ Kéchéé éche ébádé áhed né ébíde wēé Satane.

† 5:22 Kénzée awē alīṅné; donje á kálag áwóó kénzée awē alii ngēn.

Ayáged áde Yesue tâhgene akun-á-yǎl

(Luk 6.29-30)

³⁸ “Nyêwógé ngáne béhóbé nén bán, ‘Nzé mod atúbé mod òd, bétúb mámpé òd. Nzé mod ahúde-’ε mod ason, béhúd mámpé ason.’ ³⁹ Bon nlanje nyé nén mée, nzé mod abelé we mbéb, éched yǎl. Nzé mod abomé we abén á akag ahóg, ékunnéd mó ádínií ámpé. ⁴⁰ Nzé mod ahede we asómen á kóte ákobēn we nímōn nkobe, ébag mó káon ne echon súde. ⁴¹ Nzé mod anyágté we áá ékeen mó máyl mehóg, ékēēn mó máyl mébe. ⁴² Kénzée awé achómé we chōm, beé mó. Nzé mod ahóbé-’ε áá, ébál mó chōm éche éwóó, ebál mó.

Ayáged áde Yesue tâhgene bad bé ekoyi

(Luk 6.27-28, 32-36)

⁴³ “Nyêwógé ngáne béhóbé bán, ‘Edon mwānyon, ékō-’ε mod awé akóó we.’ ⁴⁴ Bon nlanje nyé nén mée, nyédon bad ábe békóó nyé, nyékannadte ábe bétagte nyé. ⁴⁵ Nzé nyébelé nê, né nyéēbē bán ábe Titée awēn awé adé ámín. Alóme’ enyen ne mbúú wée bad bé mbéb ne bé bwām nyaa póg. ⁴⁶ Nzé edáá bad ábe bédáá we bēnpen, nê déepiinédte we nsábe ké nhóg. Káon ne besaad-bé-tááse bómpé bébele melelem. ⁴⁷ Nzé elente’ ábon bad bēnpen né ebele melelem ngáne kénzée ámpée ábelé. Káon ne bad ábe béese bad bé Israel bébele nê. ⁴⁸ Né-óó, mbeltéd nímēn nítánjéné née ntyéémé bwām, nēngáne mbeltéd nime awēn Titée awé adé ámín.

6

Ayáged áde Yesue tâhgene áwōnjen bad

¹ “Nyétéd pónde! Nyéēbelé nsón ní Dyób ábel bon bad bényín nyé. Nzé nyébele nê, né nyéekudté nsábe wée awēn Titée awé adé á nkamlēn ní mín.

² “Né-óó, nzé ebage mod chōm éche átógnéné, weékūmē nkān nēngáne bad ábe bédoge yǎl. Békume nkān á ndáb é mekáne ne á dyad-té wée bad bédí, ábel bon bényín bó. Ne mbále nlanje nyé mée, bémáá nímab nsábe nisyāal akud. ³ Bon nzé ebage mod chōm éche átógnéné, weēbēl-’se ké awon wēn awé étómténé adon abí. ⁴ Nê débél mod ké nhóg éebí’ε chōm éche ébágé mó. Dyób, awon Titée awé anyíne mam nime mébenled á e’konéd-te móšābē we.

Ayáged áde Yesue tâhgene mekáne

(Luk 11.2-4)

⁵ “Nzé nyékāne’, nyéekānné’ née bedog-badé, ábe nzé békāne’ bédā atyéem á ndáb é mekáne ne á mbom, ábel bon bad bényín bó. Ne mbále nlanje nyé nén mée, bémáá nímāb nsábe nisyāal akud. ⁶ Bon pen, nzé mod akāne’, asól áwē ton-té, ádíb ekob, bon ákānnē wée eche sán Dyóbe awé mod éenyīnē. Ene pónde awōn Titée awé anyíne’ mam nime médé á e’konéd-te āsābē we. ⁷ Nzé nyékāne’, nyéebádnán e’yale mbád ne mbád, ngáne bad ábe béese bad bé Israel bébele. Bébélé bēwēmtān bán Dyób déwōg bó mekáne áyale bēbúdé e’yale áte. ⁸ Nyéebág née bó, áyale Dyób, awēn Titée, amaá abí chōm éche nyétógnéné byánán nyéēsedéd mó. ⁹ Né-óó, enén nyaa e mekáne chōo nyétánjéné akáne, Dyób, Titée awéd, awé adé ámín, edúbé ébē ne ádon dín.

¹⁰ Mmōn nkamlēn níhye nítéd etál.

Bad bé nkōnsé bébel mekan nime éhedeé, ngáne ébenlaadté ámín.

11 Bag sé echēd ndyééd e epun e b̄n ê' chii.*

12 Lagsén sé n̄mēd mbéb, ngáne sémpē sélagsanné mod téé awě abelé sé mbéb.

13 Weēmwāg-sē sēhún á mekagsen-tē, boŋ húd sé á mekáá mé Satan.†

14 Nzé nyēlagsan bad mewusé n̄mē bébénlé nyé, né Dyōb Titée awên awě áde ám̄n m̄ompē ālagsén nyé. 15 Boŋ nzé nyēēlagsán bad, né ké Dyōb awên Titée ēelagsénné nyé.

Ayáged adē Yesue

t̄h̄gēne adid á ȳl̄ n̄zaa á mekáne-tē

16 “Nzé edide ȳl̄ n̄zaa á mekáne-tē, weésudné' ngáne bedog-badé bébēlé. Béchemte' e'só á nló ábel boŋ bad béchem bán bédide ȳl̄ n̄zaa á mekáne-tē. Ne mbále, nl̄nge nyé n̄n mēé bémáá n̄māb nsábe n̄syāāl akud. 17 Boŋ nzé edide ȳl̄ n̄zaa á mekáne-tē, éwōbē e'só, éšēdē-'e nló áte. 18 Bēl nē, ábel boŋ bad béchemé bán edide ȳl̄ n̄zaa á mekáne-tē, étōmēé awōŋ Titée awě mod éēnyīnēē. Anyīne' mam n̄mē mēdé á e'koŋnéd-te, m̄ó-'áá āsābē wē.

Ayáged adē Yesue

t̄h̄gēne awōŋ á bwēm

(Luk 12.33-34)

19 “Nyēēkoŋnád ȳl̄ nh̄n á nkōŋsé wēn, wēe s̄i ne ngag bébēbēdtē, bechīb-pe āmpē bébóó ndáb, béchīb. 20 Boŋ nyékoo n̄mēn nh̄n wēe s̄i ne ngag béebébdté, bechīb-pe āmpē bébóó'ē ndáb se béchīb. 21 Nyébíí bán wēe nh̄n n̄bágbkē mod, áhed d̄óo n̄lēm-me n̄bágbkē m̄ó.

22 “D̄id d̄óo adé ngáne etrukán é ȳl̄ e mod. Nzé d̄id ákénlé wē áte, ehoŋ ȳl̄ esyāál ch̄ompē ebélé ekélé. 23 Nzé déekênle, ȳl̄ ch̄ompē ēlōn wē áte ne ehintén. Né-ōó, nzé ch̄ōm éche ényīnte nyé ekíde étímé abé ch̄ōm éche étímté nyé á ehintén-tē, né échē ehintén échē nyébēē áte étōmtēn ngíne abé.

24 “Modmod eéhēlēē-sē abé mbāledē a bewōŋ bébe. Alūmēd nh̄óg edan̄ge tómaa aníní, ké'ē átīmēn nh̄óg, abāŋ-'e aníní áyāl. Weéhēlēē-sē ebé mbāledē a bad bébe abé ahóg. Weéhēlēē-sē ebé mbāledē a Dyōb se ebé-'e mbāledē a m̄oné.

25 “Né-ōó, nl̄nge nyé n̄n mēé nyēētāgē áte á alongé, se nyéhōbē n̄n bán cheé nyédyēē, ké'ē nzé-chómé nyémwēē, ké'ē cheé nyéwāā'ē á ȳl̄. Eesaá mbále bán alongé átómé ndyééd-ē? Ȳl̄-le āmpē eesaá etōgnén tómaa mbóté-yē? 26 Nyénōne menōn, méēwēnēē bwēm, méēpādēē, méēwōo-'áa h̄ōm ádē bēkoŋgēé medyē. Kénē, Dyōb awên Titée awě adé ám̄n adídte m̄ó! Nyéebii'ē bán nyédé etōgnén bwāmbwam tómaa menōn-ē? 27 Nzé-módé áwen t̄ntē ahele átāg áte k̄óŋ, abád ké epun ehóg áwē alongé?† 28 Cheé-ōó ék̄óá boŋ nyétagé áte áyāle mbóté éche nyéwāā'ē? Nyénōne' mbonja éche édé á meh̄n-te ngáne ékwogēé. Eebeléé ntū, éban̄gēé mesan̄. 29 Nl̄nge nyé n̄n mēé, ké k̄an̄ Solomonē ne n̄mē nh̄n n̄syāāl eewāā'áa mbóté éche épédé échén mbonja ké póg e'boŋ. 30 Nzé Dyōb áhēlēē áwāādtē e'sum abé é'bāg chii boŋ ch̄an̄ béhé b̄ó á d̄ū, né éetómme nyé awáad né-yē? Chán adúbe ádíí nyé mwāmp̄in̄ n̄n? 31 Né-ōó nyēētāgē áte bán, ‘Cheé sédyēē? Cheé sémwēē?’ Ké-'e bán, ‘Cheé séwāā'ē?’ 32 Bad ábe béesē bad bé Israel b̄óo béchyeē' ákud échén ndín é bwēm. Awên Titée

* **6:11** Bag sé ndyééd e epun é b̄n ê' chii káa ndyééd e epun é b̄n ê' ch̄an̄. † **6:13** Don̄ge á kálag dé'só abádé bán Nkamlēn, ngíne ne ehúmé bédii ábōŋ á ngindé ne á ngindé. † **6:27** Abád ké epun ehóg áwē alongé káa áchab tómaa ngáne ádíí.

awě adé amín abíí aá nyětógnéné ábén bwēm é'syāāl. ³³ Bon nyésébe nyé nyéhéd mam mé nkamlén ní Dyöb tómaa mam mésyāāl, nyébele-'ε ngáne Dyöb áhednéé nyé. Nzé nyébele nê, né Dyöb débě nyé abíníí bwēm é'syāāl. ³⁴ Né-óó nyéētāgē áte áyāle epun é' chān. Epun é' chān chēn éwōŋ nímē metake nímē mékwognéd chó. Epun téé éwóó nímē metake.

7

Ayáged áde Yesue

tāŋene bad ábe békáadte badb

(Luk 6.37-38, 41-42)

¹ “Mod eekáádté waáb. Nzé ekáádté wēn, né Dyöb dómpē dékáād wē. ² Nyaa eché ekáádté wēn, chóó Dyöb dómpē dékáádtē wē. Melemlem mé nhəgtéd nímē ébénlédé móó Dyöb dómpē débénlédte. ³ Cheé ekáás bon éwāmsān mwā púuted anyín á díd áwēn, ésebán ehēle nkəg nímē nídé mmōŋ á díd anyín? ⁴ Chān éhēle-se eláá mwānyon wēé ámwē mólhūd mó púuted á díd, áde nkəg nídíí mmōn á díd? ⁵ A-edog-bad! Sébé éhūd nkəg nímē nídé mmōn á díd, dóó wētōŋ'é púuted eché edé mwānyon á díd anyín, bon ehúd-te chó. ⁶ Weetédé mam mé Dyöb se ébē mbwé, áyāle ékunnéd wē yāl ékūm-me wē. Weebwémme nguu échōŋ ngese áyāle édyantéd chó amín.

Hedén Dyöb kéchéé éche éhedéé

(Luk 11.9-13)

⁷ “Hedén Dyöb, ábē wē. Héd, Dyöb débēl enyín, kūm ekob, Dyöb dédíbnéd wē. ⁸ Ayāle kénzée awé ahédné Dyöb, ákūd, awé ahédé-'ε, ānyín. Kénzée-'ε awé akumé ekob, Dyöb dédíbnéd mó. ⁹ Sáá-a-mwān ahéé mwān áhedénné ewele, bon ábe mó aláá? ¹⁰ Ké-'ε nyé ahéé mwān áhedénné súu, bon ábe mó nyā? ¹¹ Nzé e'bébtéd é' bad néé nyé nyébage áben bán kəse é bwēm, tógtén-naá echen Sāŋ awé adé amín? Chān-nō éebaá bad ábe béhédné mó kəse é bwēm? ¹² Né-óó, kéchéé éche édáá wēé bad bébel áwōŋ, ébel chó áwāb. Nén dóó mbéndé e Dyöb ne bekal-bé-e'dáádəŋ ékoo'ε ayáged.”

Nzii e alongé áde déemaá'

elélé áte

(Luk 13.24)

¹³ Yesue ambád aá, “Bwēé á ekob éche échíné áte, áyāle ekob éche ékag á dü-á-muú ekálé áte, nzii eched-te etánlédé, bad ábe bébwag-ke áhed bébúú áte. ¹⁴ Bon ekob é nzii e alongé áde déemaá' edé mwāmpín. Nzii-'ε eché etime áwed elélé abwē áte. Nguse é bad chóó ébwag-ke áhed.

Bekal-bé-e'dáádəŋ bé metóm

(Luk 6.43-44)

¹⁵ “Nyétéd pónde ne bekal-bé-e'dáádəŋ bé metóm. Bélúmte byánán bépweédtédé néé ndyōŋ ní mbód, bon áwab nlém-tē bédé ebébtéd néé ngā. ¹⁶ Nyéēchem bō á mbéltéd nímāb. Mewāŋ méchyáa e'pum é' besabé-ye? Ké-'ε mekōd méchyáa e'pum é' máŋgəle-ye? ¹⁷ Melemlem-'aá bwel ké é'héé ábe é'kwoge' bwám, é'chyáa-'ε e'pum é' bwám. Bon ké é'héé ábe béekwəg'é' bwám, bééchyāā-'é e'pum é' bwám. ¹⁸ Bwel é' bwám béehel'é e'pum é' mbéb achyáa. Bwel bé mbéb-pe béehel'é e'pum é' bwám achyáa. ¹⁹ Bwel ké é'héé ábe bééchyāā e'pum é' bwám, nwóó-nzag

ǎkwel bó, abwém bó á dü. ²⁰ Né-ǎǎ, nyéǎbǎi bekal-bé-e'dǎǎdǎj bé metóm á mbéltéd nímáb.

*Bad ábe béhide Yesue
ne nlém mbé
(Luk 13.25-27)*

²¹ “Saké mod téé awě achəgtaad me aá, ‘A-Sánj, A-Sánj,’ ǎsǎl á nkamlen ní mín. Bad ábe bébele ngáne echem Sánj awě adé ǎmín áhedneé bó, bóǎ bésǎl. ²² Ade epun é nkáásé mé asóg épéé, bad hiin bépě awēm, bélāngē me bǎn, ‘A-Sánj, A-Sánj, ngómē səkǎnlé’áá bad mam níme Dyǎb álómne’áá sé aá mébenléd, á dǎn ǎdǎǎ, sébenléd-te ǎdonj dǎn ǎbíded bad e’dǎǎdǎj bé mbéb áte, sébelé-’é menyáké hiin!’ ²³ Héé mélǎǎ’é bó méé, ‘Meebíi’é me nyé. Nyésyǎǎ me á dǎd-te! E’bébtéd é’ bad ngēn!’ ”

*Belǎǎ-bé-ndǎb bébé:
a debyéé ne a eyǎkél
(Luk 6.47-49)*

²⁴ Yesue ambǎd ǎmpē aá, “Né-ǎǎ, mod téé awě awógé ǎbēm e’yale bén, bonj ǎbelé-’é ngáne é’hóbéé, ǎdíi néé mod a mekǎnzé awě alóǎ ndǎb á ebñé é aláá mín ǎbel bonj éwúú ǎsē. ²⁵ Ambǎd e nē, mbúú e ngíne enchá, e’dǎb é’lǎne, ekukud-te étóm wéé ene ndǎb émbēē, bonj enkénkwéé, ǎyǎle enlǎǎǎd é aláá mín. ²⁶ Bonj kénzéé awě awógé ǎbēm e’yale bén, bonj eébele ngáne é’hóbéé, ǎdíi nēǎǎǎe eyǎkél é mod éche élóǎ eche ndǎb á nsíi mín. ²⁷ Ambǎd e nē, mbúú e ngíne enchá, e’dǎb é’lǎne, ekukud-te étóm wéé ene ndǎb émbēē. Ene ndǎb enkwě. Enkúme émad-te ahented áte.”

Kunze eche Yesue awóǎ ǎyǎged

²⁸ Ade Yesue ǎmǎá nímén mésyǎǎl ahób, amute áde ǎwóǎǎǎǎá mó démbē menyáké bwǎmbwam ǎyǎle nyaa echě ǎyǎgté’áá. ²⁹ ǎyǎgté’áá bó néé mod awě nzé ahóbé, né émǎá. Eeyǎgté’áá, nēǎǎǎe bemeléede bé mbéndé.

8

*Yesue achǎǎté mod
awě melǎǎ mékóbé*

(Mak 1.40-45; Luk 5.12-16)

¹ Yesue ǎnsǎd á ekone sé. Ade ǎpédé é ekone sé ndun e mod ehídé’áá mó. ² Hé dǎǎ mod nhóg awě melǎǎ mékóbé ǎpédé ǎwē bonj ǎbwǎǎǎ mebóbǎǎ ne edúbé ésyǎǎl, áhǎbē nén aá, “A-Sánj, nzé edǎǎ ehéle ébēl me nsǎǎ.”* ³ Dǎǎ Yesue ǎbídté ekáá, ǎbǎnē mó á yǎl bonj ǎlǎǎǎǎ mó aá, “Ndǎǎ, sǎǎj!” Abwǎǎǎ-ǎbwǎǎǎ nímē melǎǎ mēmǎǎǎ ane mod á yǎl. ⁴ Dǎǎ Yesue ǎlǎǎǎǎé mó aá, “Weelǎǎǎǎ modmod dyam áde ǎbénlédé, bonj ké élúmed yǎl wéé prisé, ǎsimen wē. Ebag-ke mende ngáne mbéndé e Moseé éhedéé, ǎlúmed bad wéé mǎsǎǎ.”

*Yesue achǎǎté mbǎlede
a mod ambǎá a sǎnze
(Luk 7.1-10)*

⁵ Ambǎd e nē, Yesue ankě á dyad á Kapenahum. Néé ǎpédé ǎwed, mod ambǎá a sǎnze é Roma ambé awě akamlaan mbwǎkél e sǎnze. Ane mod anhye mó achǎǎ, áhǎbē ⁶ aá “A-Sánj, awēm mbǎlede eedyé’é bwám, adé á anǎǎ de nkole á ndǎb. Eéhēlēē ahide ǎsē. Atage bwǎmbwam.”

* **8:2** Mmén nteléd níde á Kǎlag e Levitikus eped dyǎm ne é’lǎán nchoo móom méniin ne nítaan ǎpe nchoo móom méniin ne ntóǎb (Lev 13.45-46).

7 Yesue anláá mós aá, “Meéǵǵ, ríchōōd-te mós.”⁸ Dóó mod ambáá a sánze ne átímtanné Yesue aá, “A-Sán, mmēn meékwoɲnedé ákob we nken áwēm ndáb, boɲ hób ké eyale, awēm mbaledé ádyéé bwám.”⁹ Mmēn ndii mod awě adé ásē e nkamlēn, mmēn-ne nwóó sánze éche ríkamlanné. Nlānge póg meé, ‘Kǵg’, ékǵg-ke nē dēn, empée meé ‘Hyǵg’, éhyǵg-ke né dēn. Nzé nlānge awēm mbaledé meé, ‘Běł échén’, ábelé-’e né dēn.”¹⁰ Ade Yesue áwógé nē, yǵl enkóm mós áte. Dóó álāngeé bad ábe behídé’áá mós aá, “Ne mbále, nlānge nyé meé, meényĩnēē mod a aloɲ á Israel ké nhóg awě awóó nyaa e adúbe echē anēn nken-e-mod áwóó.”¹¹ Nlānge-’e nyé nēn meé pónde echē ngande ébēē á nkamlēn rí Dyōb, bad híin ábe bēnkētāngēn abé áhed bēbíd á akuu ne á mbāɲ ábē á ngande nchoo ne betaa, Abrahame, Aisige ne Jakōbe.¹² Boɲ bēbídēd bad ábe bēntāngēn abé á nkamlēn rí Dyōb á ebwóg-te, bēbwém bós á ehíntēn-tē. Áhed-taá béchyeé’é bēdyǵg-ke mesoɲ á nsal.”¹³ Dóó Yesue álāngeé ane mod á sánze aá, “Súé’ á ndáb, ébenled ngáne édúbpé.” Melemlem mé pónde mbaledé awě ane mod ambáá a sánze andyě bwám.

*Yesue achōɲté ekud é bad
(Mak 1.29-34; Luk 4.38-41)*

¹⁴ Adé Yesue ápédé á ndáb wée Petro, antán Petro mwaád nyaá á anoɲ dé nkole, ahéb dēnsog mós.¹⁵ Néé Yesue áchāngé mós á ekáá, ahéb ámāā mós. Anhidé ásē, ákōb-pe Yesue nken.¹⁶ Ene ngukél bad bēmpēēn bad híin wée Yesue, ábe e’dáádāɲ bé mbéb bēmbēē áte. Yesue ambēnléd ábē e’yale bé nsal abídéd ábē e’dáádāɲ bé mbéb, áchōōd-te bad bésyāāl ábe békónlé’áá.¹⁷ Yesue amběł rímēn mésyāāl álóned e’yale ábe Dyōb dénlōmēnnē nkal e’dáádāɲ Yesayaa nēn aá, “Ankobén syánē nkole rísyāāl ne rímēd metake.”

*Bad ábe bēmpoɲ Yesue ahid
(Luk 9.57-62)*

¹⁸ Ade Yesue ányíné ngáne ndun e mod éláɲnéde mós, anláá ábē be-mbapēē aá bóbōó bétíme á pēd e edib-é-nzab eníníí.¹⁹ Hē dóó meléede a mbéndé nhóg ápédé áwē boɲ áhōbē aá, “A-meléed, mēhíd we kēhéé áde ékagké.”²⁰ Yesue antímtén mós aá, “E’bubwóg é’wóó ábab e’lóm wée bésóléé, menōn-ne ámpē méwóó rímab mūm, boɲ Mwān-a-Moonyoɲ eewóó’é hōm áde ábānnéé nló.”²¹ Dóó mod ampée awě mómpē ahídé’áá Yesue álāngeé mós aá, “A-Sán, mwě, rísebe ríke rílime echem sán.”²² Dóó Yesue átímtanné mós aá, “Hídé me, chenē ndim rí bad mēn rílime rímāb ndim.”

*Yesue ahóódté ekukud
(Mak 4.35-41; Luk 8.22-25)*

²³ Ene pónde dóó Yesue ásólé á bǵle-tē ne ábē bembapēē boɲ bēbwōgē eke.²⁴ Adé bépédé á edib-te, dóó ekukud é ngíne ébóótédé atóm. Embē ngíne nyaa echē kááɲne bǵle bēmpoɲné asú ásē á mendib-te. A pónde echēd Yesue akúné’áá.²⁵ Hé-’aá bembapēē bényeméé mós ásē boɲ bēlāngē mós bán, “A-Sán, sōn, wóngēn, pón syánē dewág-ōó!”²⁶ Yesue ankwentén bós aá, “Cheé ékás boɲ nyéwōgē mbwóg? Cheé ékás boɲ ádēn adúbe ábē mwāmpín nēn?” Dóó átyéémé ámín, boɲ ákamlán ekukud éche étómé’áá, ne edib éche éhódé’áá áte. Ábwōg-ábwōg ekukud énsēle, edib ámpē éche éhódé’áá áte énsōg ahod.²⁷ Yǵl enkóm bembapēē áte

bwâmbwam áde bényíné nê, bésɛdté bánken, “Ebál é mod éhéé chén éche kááj ne ekukud ne mendíb béwógneé?”

Yesue achōjté bad bébe
abɛ e' dāádāj bé mbéb bémbɛɛ áte
 (Mak 5.1-20; Luk 8.26-39)

²⁸ Ade Yesue ne ábê bembapɛɛ bépédé á múde mé edib-é-nzab mímíní, á mbwóg e bad bé Gerasin, bad bébe ábe bémbíd á soóbadɛ bēmbomén mó. E'dāádāj bé mbéb bémbɛ ábê bad bébe áte. Abê bad bémbɛ nganjɛn nyaa echê mod ké nhóg éechue'áá ene nzii abwɛ. ²⁹ Anyín áde bényíné Yesue, bēmbotéd abón bán, “A-Mwān a Dyōb, cheé syánē déwónné? Epedé hén ákógsɛn sé áde póndé éépédɛɛ-ye?” ³⁰ Esog é nguu chó-'é ébédé benben ne áhed, édyāg medyé. ³¹ Héɛ ábê e'dāádāj bé mbéb é'cháa-'ɛ Yesue bán, “Sébíí bán wɛbíbdéd sé, boj tédé sésól á esog é nguu-tê éche édé híníí nê.” ³² Dóo Yesue ákamlanné ábê e'dāádāj bé mbéb áá, “Nyébíd!” Abíd áde ábê e'dāádāj bé mbéb é'bíde ábê bad áte, bénsól nguu ché áte. Abwōg-ábwōg, échê esog é nguu émpādē ásɛ, ényəgté' á eláá é nkin mé edib-é-nzab, éhún á edib-tê, éwé-'ɛ. ³³ Benɔn bé nguu béntōm mehélé á dyad-tê, békag békánlé bad dyam áde ábénlédé ne ábê bad ábe e'dāádāj bé mbéb bémbɛɛ áte. ³⁴ Awóg áde ábê bad bé dyad béwógé nê, bēmpādē ásɛ áke dé atán Yesue. Néɛ bényíné mó, bénchāj mó bán, áhíde áwab mbwóg.

9

Yesue achōjté mod
awě awédé epɛd

(Mak 2.1-12; Luk 5.17-26)

¹ Ambíd e ene póndé, Yesue ansól á bōɛ-tê ámpɛ, áchābɛ edib-é-nzab, áfím ámbíd áwɛ dyad wɛɛ ádyéé'áá. ² Apɛ áde Yesue ápédé áwɛ dyad, bad behóg bēmpɛɛn mod á mekále mín awě awédé epɛd. Ade Yesue ányíné adúbe áde ábê bad, anláá ane mod awě awédé epɛd áá, “A-mwān, weewógé mbwóg, nlagséné wɛ mbéb.” ³ Hê dóo donje dé bemeléde bé mbéndé bényonjéé áte bán, “Anén mod asyáá Dyōb!” ⁴ Yesue anchém bó mewɛmtɛn áte. Héɛ áseɛtɛɛ bó aáken, “Cheé ékás boj nyêwónj mímén mewɛmtɛn mé mbéb áte?” ⁵ Ahéé adé dyam ásad, áhób wɛɛ, ‘Nlagséné wɛ mbéb,’ káa áhób wɛɛ, ‘Syáá ásɛ, ébooted akɛ?’ ⁶ Boj mɛlūméd nyé mɛɛ Mwān-a-Moonyon awóó kunze á nkōjsé álagsɛn mbéb.” Héɛ álangɛɛ ane mod awě awédé epɛd áá, “Syáá ásɛ, étéd mímōj mekále, ésúɛ' á ndáb.” ⁷ Dóo ane mod áhídté ásɛ boj ásūɛ-'ɛ á ndáb. ⁸ Mbwóg ménkōb bad ábe bényín ngáne ádén akan ábénlédé. Bébootéd-tɛ Dyōb akɛn áde ábágé baányonj kunze ábɛl échén ndín é mam.

Yesue achénlé Matyo
áhíd mó

(Mak 2.13-17; Luk 5.27-32)

⁹ Ambíd enê Yesue ansyáá áde abwóg á hōm. Ade ákagké nê, anyín mod awě béchágé'áá bán, Matyo. Matyo andyɛɛ ásɛ á ndáb eche ásánté'áá tááɛ áte. Héɛ Yesue álangɛɛ mó nén áá, “Hídé mɛ.” Dóo Matyo átyéémé ámín, boj áhíde-'ɛ mó. ¹⁰ Ambíd e póndé Yesue anké á ndáb wɛɛ Matyo* ádyé ndyééd. Ekud é besaad bé tááɛ né bad bé mbéb bēmpɛɛ

* **9:10** Ndáb wɛɛ Matyo káa ndáb eche Yesue.

běmpě bėdyēēn Yesue ne abē bembapēē áhed. ¹¹ Nēē donge dé Befarisia bėnyíné ngáne Yesue ádyéēné échē ndín é bad, bėnsedé abē bembapēē bánken, “Cheé ékásá bon awen meléede ádyāg ndyédé ne besaad bé táásē ne bebēl bé mbéb bėmpēē?” ¹² Dóo Yesue ákwentanné bó aá, “Bad ábe bėdyéé bwām bėetógnēē mod-a-bwel. Bad ábe bėkonle’ bóo bėtógnéne mod-a-bwel. ¹³ Nyéke nyéhēd áte ábel nyésōn̄ten abén e’yale ábe é’tēnlédé á kálag e Dyōb nén bán, ‘Chōm éche n̄hēdnēē bad édií n̄lém n̄ ngol, saké mendē.’ Meépēdēé á nkōn̄sé áchēle bad ábe bėkóbndéé á’sō é’ Dyōb, bon mpēdē áyāle bad bé mbéb.”

*Nsedté t̄n̄gēne ádid yāl nzaa
á mekáne-tē*

(Mak 2.18-22; Luk 5.33-39)

¹⁴ Hē dóo bembapēē ábe jōne, Ndusenē bėpédé wēē Yesue bon bėsedté mō bánken, “Cheé ékásá bon sé ne Befarisia sédidé yāl nzaa á mekáne-tē, bon ábōn bembapēē pen bėedidé?” ¹⁵ Yesue ankwentén bó ne ngan aá, “Chán bad ábe bėlélbpé á ngande e e’wóngé bėhele bėlebe’ áde bėdíí ne mod awē akudé sōmbé? Bėehelēé. Bon epun épě éche bėkobénné bó mod awē akudé sōmbé. Echē epun dóo bėdidté yāl nzaa á mekáne-tē. ¹⁶ Nyébíí nén bán, nzé mod anabpe’ mbóté, eetédéé eped é abad ékōlē se ánabndē nchun mī mbóté, áyāle nzé échē eped é abad ékōlē ebóótédé abób áte ebélé ehābnéd abad dé nchun. Nē ábele’ échē epōn é mbóté ékale’ áte tōmaa ngáne énsēbēē abé. ¹⁷ Melemlem nēngáne mod éētēdēē mīm mékōlē se ápen mō á nchun mé ntyág n̄ ngob e nyam. Áyāle nzé abelē nē, né mīm mēhōd kásā ntyág n̄’yéd? Mīm mémād asyōge, ntyág-ke ámpē n̄béb. Bon bėtédēé mīm mékōlē bėhé á ntyág mékōlē-te. Nē ábele’ mīm mēbé bwām, ntyág-ke ámpē n̄bé bwām.”

*Yesue apuúdté ngōndérē pōg
echē enwé*

(Mak 5.21-43; Luk 8.40-56)

¹⁸ Ade Yesue álāngēé bad n̄mēn mekan, mod a nkamlēn nhóg ampě áwē abwóg mebóbōn̄ ne edúbé ésyāāl, áhōbē nén aá, “Awem mwān a mmwāád awédé bōob nén dēn, hyāg ebān mō ekáá á yāl ábel nén ápuu.” ¹⁹ Né-ōó Yesue ampádé ásē ne abē bembapēē bėhídē ane mod. ²⁰ Ade bėkagké nē, mmwāád nhóg ambé awē anwōn̄ nkole mīme mekií mēbídé’áá mō á yāl pōndé ésyāāl. Mmē nkole n̄bédé mō á yāl á etūn é dyōm-a-mwé ne n̄bē. Hēē ane mmwāád ábídé Yesue á mbíd, ásitán mō mesó mé nkobe mīme ánwāā’é. ²¹ Ambel nē áyāle ánwalé mewēm̄ten aá, nzé mōsiténé mīmē nkobe, aá né mōodyéé bwām. ²² Dóo Yesue ákúnnédé bon anyín ane mmwāád. Anyín áde anyíné mō dóo álāngēé mō aá, “A-mwān-a-mmwāád, adúbe ádōn̄ ádidé wē bwām.” Abwōg-ábwōg ane mmwāád andyēé bwām. ²³ Yesue ampě á ndáb echē ane mod a nkamlēn. Ade ásólé á ndáb-te, antán ndun e mod ebele ntōgag n̄ ngīne ne bad ábe bėtōo e’lōn̄, bėkōnē-’e nkāngé n̄ kwééd. ²⁴ Dóo Yesue áhōbēé aá, “Nyé moosyāál nyébíd á ebwóg, áyāle anén mwān-a-mmwāád eewédéé, akúne kúnén.” Hēē bó moosyāál bėbóótédé mō awōō. ²⁵ Bon áde ene ndun e mod émáá abíd á ebwóg dóo Yesue ásólé á ton̄ echē bēnnaádté ane mwān. Nēē Yesue áchéngé mō á ekáá, apádé-’e ásē ábwōg-ábwōg. ²⁶ Adén akan dēnkanléd ene pēd e alon̄ esyāāl.

Yesue achōn̄té bad bé ndim bēbe

²⁷ Née Yesue áhídté ádê abwóg á hóm, bad bébe ábe bēnkwě ndím behídé'áá mós ámbíd, bēlēbpē-'e e'saad bán, "A-Mwān a mbyaa míme Dabide, wóg sé ngol." ²⁸ Ade Yesue ásólé á ndáb-te, ábē bad bébe ábe bēnkwě ndím bēntān mós. Dóo Yesue ásedtēé bós áá, "Nyédúbpé nēn bán nhele níbel nyényinēn-ε?" Bēnkwentén mós bán, "Éε. A-Sán, sēdúbpé." ²⁹ Dóo Yesue ábáné bós mekáá á mīd, boŋ áhōbē nēn áá, "Nyēwóó adúbe bán nyēnyinēn, né-óó ébenled ngáne nyédúbpé." ³⁰ Abwōg-ábwōg bébootéd-te anyinēn. Boŋ Yesue asím bós etúu áte, álāngē bós áá, "Nyéelāngé mod ké nhóg ádén dyam áde ábēnlédé." ³¹ Boŋ ké nē, née bēbídé áhed, bēmbē bēkēēn nkalan enē pēd é alon ésyāal ngáne Yesue ábélé menyáké.

*Yesue achōhté mod
awě eehóbe'áá dyam*

³² Née ábē bad bébe ábe bēnkwě ndím ábe Yesue áchōhté behídté, bad bēmpcēn mod wée Yesue awě ankwě ebóbé áyāle edaádāŋ é mbéb émbē mós áte. ³³ Boŋ áde Yesue ámáá ane mod échē edaádāŋ é mbéb abided áte, ambootéd dyam ahób. Nēn dénkōbed ndun e mod echē ebédé áhed menyáké, bēhōbē-'e bán, "Dyam née ádén déēbnlédēē á Israel mbéd." ³⁴ Boŋ Befarisia pēn bēhōbē nēn bán, ahele bad e'daádāŋ bé mbéb ahúd áte áyāle kōŋ e e'daádāŋ bé mbéb chóo ebage mós ngine ábel nē.

Yesue awógé bad ngol

³⁵ Né-óó Yesue akagé'áá myad mésyāal, mémbáá ne mésad ene pēd e alon, áyāgtē eyale é Dyōb á ndáb é mekáne, ákalé-'e nkalan ní bwām mé nkamlēn ní Dyōb. Yesue achōhté'áá bad bé nkole bésyāal ne nyaa é nkole ésyāal éche émbē áfintē echáb. ³⁶ Ade Yesue ányiné ndun e mod, ngol enlóg mós á nlém-tē bwāmbwam áyāle echáb. Ambé bós ngol áyāle bétágé'áá áte, bēēwóo-'e nwōŋgen. Bēmbē née rídyōŋ ní mbód míme méēwōo nnōn. ³⁷ Dóo álāngéé ábē bembapēē áá, "Nzag echyáá bwāmbwam, bwēm é'hednaad apád, boŋ bepád bēebuu' é áte. ³⁸ Né-óó, nyékāne nēn bán nwóo-nzag álóm bepád."

10

*Bembapēē bé nlomag
dyóm ne bébe*

(Mak 3.13-19; Luk 6.12-16)

¹ Ambíd e nē Yesue anlād ábē bembapēē dyóm ne bébe áte. Ambē bós kunze ábided bad e'daádāŋ bé mbéb áte, áhood bad bé nkole ne nyaa é nkole ésyāal. ² Mīn míme bembapēē bé nlomag dyóm ne bébe ábe Yesue mōmēn: A'sós, Simōne awě bēchágé'áá bán Petro ne mwānyāŋ Andreyā. Jemse bós mwānyāŋ Jōne, bán ábe Zebēdiē, ³ Filibē ne Batolomyo, Tōmasē ne Matyo nsaad-a-tááse, Jemse mwān awě Alfōse, ne Tadiosē, ⁴ Simōne awě ambé á epepé é kōn e alon, ne Judas Iskariōde awě antīm Yesue asóm.

*Yesue alāngé bembapēē bé nlomag
ngáne bēbenlé míme nsón*

(Mak 6.7-13; Luk 9.1-6)

⁵ Abē bad dyóm ne bébe bóo Yesue ánlōmmē. Anlāá bós áá, "Nyēekāg á myad míme méesē myad mé alon á Israel, nyēekāg-ke dyad ké ahóg á alon á Samaria. ⁶ Boŋ nyékag wée bad bé Israel. Bédé née rídyōŋ ní mbód míme mbóó. ⁷ Nyékag, ngáne nyékagké, nyéhōŋte nēn bán, 'Nkamlēn ní

mín nídé benben.’⁸ Nyéchoŋte bad bé nkole, nyépuudte bad ábe bówédé, nyéchoŋte bad ábe békone nkole mé meləŋ ábəl bésəŋ, nyébídte-’ε bad e’daádəŋ bé mbəb áte. Mbagé nyé ngine ábəl nímén mésyāāl, meéhədné nyé nsábe. Né-óó nyémpē nyéke nyébele melemlem nyééhədné bad nsábe.⁹ Nyéewánlé moné ké nhóg áyāl.¹⁰ Nyéewánlé ekwe, ké’ε mbóté ébe áyāl. Nyéewánlé metámbé, ké’ε ntón. Áyāle mod a nsón atəŋgéné ndyééd akud wée mod awə ábenléé nsón.¹¹ Nzé nyésólé dyad ké ahée, nyéhəd mod awə akwənténé nyé nken akob, nyédyēē áwe ndáb káəŋ ne pónde éche nyéhídtéé adé dyad.¹² Ndáb ké ehée echə nyésólé áte, nyélēlēd bad ábe bédé áwəd-te nén bán, ‘Nsaŋ mbê ne nyé.’¹³ Nzé bad ábe bédé áwəd-te békóbé nyé nken, nímən melentən mé nsaŋ í Dyəb mbê ne bó. Boŋ nzé béekobe nyé nken, nímən melentən ísú ne nyé.¹⁴ Boŋ nzé nyépedé ndáb ké’ε dyad ké ahée, boŋ béekwəntəne nyé awóglən, nyékūd ebumbú á mekuu áde nyéhídtéé áhed, álúmed nén bán, Dyəb déekobéé bó.¹⁵ Ne mbále, nləŋge nyé nén mēé á Epun é Nkáásé, nkógsən míme myad mé Sodom ne Gomora bényínnē mébē mwāmpīn tómaa míme bad ábe bédé adé dyad.”

*Metake míme
bembapεε békudté
á dīn áde Yesue*

(Mak 13.9-13; Luk 21.12-17)

¹⁶ Yesue ambád aá, “Nyénəne’, nlóme nyé néε nídəŋ ní mbód átínté e ngə. Né-óó nyébē mekínzé néε nyə, nyépwiited-te néε éləā.¹⁷ Nyétéd pónde, áyāle bad bēbē ábe békéén nyé á kóte, bəswādtəd nyé e’təŋgú áwab ndáb é mekáne.¹⁸ Áyāl e echəm bépéén nyé á’sō é’ benkamləne ne é’ kəŋ. Bébəl nē ábəl nyékale bó nkaləŋ ní bwām, nyékale-’ε bad ábe béesē bad bé Israel.¹⁹ Nzé bépééné nyé ké ahée ákáad nyé, mod eétāge’ áte áyāle chōm-ée áhōbpē ké’ε ngáne áhōbpē chó. Ade pónde épeé, chōm ébē éche áhōbpē.²⁰ E’yale ábe áhōbpē béebáá ábē, bēhūū ne Edáádəŋ éche eche Səŋ awə áhōbpē mó.²¹ Mod ábe mwānyəŋ á mekáá mé bad bēmpēe ábəl béwúu nō. Séε mwān ámpē ábəl melemlem ne mwān. Mwān ákunnén sáá ne nyəŋ yəl ábəl béwúu-’ε bó.²² Mod asyāəl ákóó nyé, áyāl echəm, boŋ kénzéé awə ákaán nímē metake nlém káəŋ ne a asóg, ákūd e’soosəŋ.²³ Nzé bétágté nyé á dyad ahóg, nyényəged nyéke ádíní. Ne mbále, nləŋge nyé nén mēé, nyéepaá nsón amad á myad mé aləŋ á Israel mésyāāl, boŋ Mwān-a-Moonyəŋ ápag.²⁴ Mwān-a-ayáge eetóméé mod awə ayágte mó. Mbəledε-’ε eetóméé eche səŋ.²⁵ Né-óó mwān-a-ayáge eetəŋgenéé néε áhədéé edúbé éche étómé éche mod awə ayágte mó. Mbəledε-’ε ámpē eetəŋgenéé néε áhədéé edúbé éche étómé éche eche səŋ. Nzé béchúúdé sáá-a-mbwóg bán Belzebule, né béchuú bad ábe bédé áwe ndáb mín míme mébébé tómaa nē.

Mod awə bétəŋgéné abəŋ

(Luk 12.2-7)

²⁶ “Né-óó nyéebáá’ moonyəŋ. Áyāle dyaŋdyam déesaá á e’koŋnéd-te áde déebíd áwəd. Ké ahóg-ke déesaá, áde ásóomé boŋ bán déebyéénné.²⁷ Mam mésyāāl míme níləŋgeé nyé á ehíntén-té, nyéhōb mó á e’nyínen bé ekide. Mésyāāl-le míme nyéwógé á kun-té, nyékal mó á nhéné.²⁸ Nyéewógé mbwóg ne moonyəŋ awə ahele awúu ekob é yəl, boŋ eéhēlē’ edáádəŋ awúu. Boŋ nyébáa Dyəb áde áhele ábēbéd ekob é yəl, abébed-te edáádəŋ á dū-á-muú.²⁹ Eesaá mbále nén bán, bésóme’ ndun ébe áyāle

kábpe póg-ε? Ké nê, ké póg eehúnéé á ndoáb ésebé á nkwenten míme echen Sán Dyöbε. ³⁰ Boη ne nyé, Dyöb ábíí kááηne mesoηgé mé e' sid ábe é' dé nyé á nló. ³¹ Né-ö, nyéewógé mbwóg, nyédé etógnén tómaa ndun, ké êmbuú ké áte.

*Abid Yesue mbóη,
ké'ε ábáη mó áyāl
(Luk 12.8-9)*

³² “Kéznéé awé ábid me mbóη á'sō é' baányoη, me-ε mēbid mó mbóη á'sō wée echem Sán awé adé ámín. ³³ Boη kéznéé-ε awé ábāη me áyāl á'sō é' baányoη, me-ε mēbāη mó áyāl á'sō wée echem Sán awé adé ámín.

*Yesue ad ngabén chōo
mópééné áttnté e baányoη
(Luk 12.51-53; 14.26-27)*

³⁴ “Nyéewémtán nén bán, nhyedé á nkóηsέ áπεεη nsaj. Aáy, meépedéé áπεεη nsaj, boη ngabén. ³⁵ Mpedé ákón mwān a mwenchóm átáηγεη sáá, mwān a mmwaád átáηγεη nyaá, mmwaád-te átáηγεη nyāη-kálé. ³⁶ Bad bé ekoyí bé mod bébid áwe ndáb-te dēn.

³⁷ “Kéznéé awé adóá nyaá ké'ε sáá tómaa me eékwognedéé awēm mbapeε abé. Kéznéé-ε awé adóá awe mwān a mwenchóm ké'ε awe mwān a mmwaád tómaa me, eékwognedéé awēm mbapeε abé. ³⁸ Kéznéé-ε awé éepém adē awóg se áhídnē me, eékwognedéé ábé awēm mbapeε. ³⁹ Kéznéé awé ahede adē alongé asoη, ábōd dó. Boη kéznéé-ε awé ábōd adē alongé áyāle echēm, ákud alongé áde déemaá’.

*Nsábe ní Dyöb ne bad
ábe békobe' ábē bembáledε
(Mak 9.41)*

⁴⁰ “Kéznéé awé akobé nyé nken, né me-εé ákóbé nken. Kéznéé-ε awé akobé me nken né echem Sán awé alómé me móó ákóbé nken. ⁴¹ Kéznéé awé akobé nkal é'dáoáδηη nken áyāle ádíí nkal é'dáoáδηη, ákud nsábe mé nkal é'dáoáδηη. Kéznéé-ε awé akobé mod awé asáá nken áyāle ásáá, ákud nsábe míme mod awé asáá. ⁴² Ne mbále, nlāηge nyé nén meé, kéznéé awé abagé ké mendíb mámwé ngēn wée anén nhóg awé ahíde me, ké ane awé eébude etógnén abé, atáηgéné néε ákúde nsábe ní Dyöb.”

11

*Jōne, Ndusene alómé
ábē bembapeε wée Yesue
(Luk 7.18-35)*

¹ Ade Yesue ámáá ábē bembapeε dyōm ne bébe nímén mésyāāl alyágtēn, anhidé áde abwóg á hōm áke déyáged ne ákal eyale é Dyöb á myad míme mébéde benben ne áhed.

² Ene pónde Jōne, Ndusene ambé á mbwóg. Ade áwógé mam mésyāāl míme Křístā ábélé'áá, anlóm ábē bembapeε áwē. ³ Anhób áá béseded mó bánken, mó adé ane awé Dyöb áhóbé áá móōlōm-ε, ngé bésine' mod ampée? ⁴ Héε Yesue átimtanné bó áá, “Nyétime' ámbíd, nyéke nyéláa Jōne mekan míme nyéwógé ne míme nyényínné díd. ⁵ Nyéláa mó bán, bad ábe bēnkwē ndím bényínne', ábe bésyágtáá, békag bwām, ábe melāη ménkōbpē, bésáá. Ábe bēnkwē ndóg bēwógne', ábe bēnwē, bēpuude', nkalaη ní bwām-me ámpē nkálte' wée betóótōkē bé bad. ⁶ Nnam nábē-ε ne kéznéé awé eéhaηlene nlém á abum táηgene me.”

*Yesue ahóbé tângene**Jone Ndusene*

⁷ Ade bembapεε ábē Jone bétiméé ámbid nê, dōo Yesue ábóótédé ndun e mod eché embé áhed akale tângene Jone. Ansedéd bó aaken, “Póndé eché nyémbídtē áke dētán Jone á ehýánge, cheé nyéwēm̄tēnnē bán nyéēnyín? Apab á chyaá áde epub éságtεé-yε? ⁸ Cheé nyénkongé abíd áke dé anyín? Mod awé ahédé mbóté eché ébóó bwámbwam-ε? Bad ábe béhág éché ndín é mbóté bédyεε dásō á ndáb é kâη. ⁹ Nyéláa me, cheé nyémbídtē áke dényín. Nkal é’daádâη mōo nyénkεé anyín-ε? Nê dēn! Ne mbále nlânge nyé mεé, nyényíné mod awé atómé nkal é’daádâη. ¹⁰ Jone mó adé ane awé béhóbé’áá áde bétélé é’yale ábe Dyöb áhóbé áá, ‘Nóné’, nlóme nímēm mészεε níme mészēbē we á’sō, ábonşen we nzii.’ ¹¹ Ne mbále, nlânge nyé nén mεé, mod ké nhóg awé abídé á abum dé mmwáád eetóméé Jone, Ndusene. Bon ké nê, mod awé adé ndimten áyāle bad ábe bédé á nkamlen mí mín, adé etógnén tómaa Jone. ¹² Bootya ne póndé eché Jone, Ndusene ábóótédé nkalâη ní Dyöb akal káâη ne epub é’chii, nkamlen mí mín níkude metake híin á mekáá mé bad, e’wanje é’ bad-te é’kume nímē nkamlen nzum.* ¹³ Mbéndé ne bekal bé’daádâη béhóbé tângene nímē nkamlen káâη ne póndé eché Jone. ¹⁴ Né-óó, nzé nyéböñséné échab ehób adúbe, Jone mó adé ane awé béhóbé’áá áde bénhöpē bán, Elaijaa ahúe’. ¹⁵ Kénzézé awé awóó metúu áwógé’.

¹⁶ “Bon cheé méhagtēnnē nyonjel e’chii? Enén nyonjel edii nêngáne bēndem ábe bédyéé á dyad-tē, bon bélébpē nhóg ne aníní,

¹⁷ bán, ‘Sétóngé nyé e’lon,

bon nyéeságeé.

Sékónné nyé nkânge ní kwééd,

bon ké nê nyéēlēbēē.’

¹⁸ Ayāle, Jone abédé, eéyake’áá ndyééd adyé, eemwáge’áá’-ε mím, béhōbē bán, ‘Edaádâη é mbéb édé mó áte.’ ¹⁹ Mwān-a-Moonyon apedé, ádyāg ndyééd, ámwāg-ke mím, béhōbe bán, ‘Nyénóné mó, adáá ndyééd bwámbwam. Mmwé-mímε ngēn, awonje belad bé tááε ne bebel bé mbéb.’ Bon káâη ne á asóg, mam níme mébenléd mélūmēd nén bán, debyéé á Dyöb átângéné.”

*Myad níme bad bēnkēndúbéé Yesue**(Luk 10.13-15)*

²⁰ Bad ábe bébédé á myad níme Yesue ámbenlé ekud é menyáké áte bēnkēnhārlēnnē ádab abé dé mbéb. Né-óó Yesue ambootéd bó akáne áte, ²¹ áhōbē áá, “A-bad bé Korazin, ébēēn nyé ebébtéd! Ebēēn nyémpē ebébtéd á-bad bé Betsaida! Ayāle nzé émbē bán, ndāle é mekan éche Dyöb ábélé áwēn myad, mēmbenléd nê á dyad á Tirε ne dyad á Sidōn, né bēnwāā melebe se etūn, bēmwagtéd-te mbúbú áyāl álúmed nén bán, béhārlēné ádab abé dé mbéb. ²² Mbále, nlânge nyé nén mεé, á mbwe mé nkáásé, nkáá níme bad bé Tirε ne bé Sidōn mébē mwāmpin tómaa nímēn. ²³ Nyé bad bé Kapenahum ámpē, nyēwēmtan bán, nyēmaa ape ádyöb, bon bésudéd nyé káâñse ásē á dü-á-muú. Nzé menyáké níme Dyöb ábélé áwēn dyad mēmbenléd á Sodom† né ádé dyad ádíi ádé chii. ²⁴ Bon ne

* **11:12** E’wanje é’ bad-te é’kume nímē nkamlen nzum káa nípag ne ewanje. † **11:23** Dyöb démbébed dyad á Sodom áyāle ebébtéd éche émbē áwed.

mbále nlânge nyé nén meé á mbwε mé nkáásé Dyöb délüméd ngol ne bad bé Sodom tómaa ne nyé.”

*Yesue alébpε bad ad,
béhyag áwε*

(Luk 10.21-22)

²⁵ Ene Póndé Yesue anhób aá, “A-Tê, Sánḡwéé a nkoḡ mí mín ne ní sé, nságnen mbê ne wε, áyāle elúmté mpín mí bëndem mam míme ébáné bad bé debyéé ne bad bé nsōḡten. ²⁶ Εε, A-Tê, nê dën dōó édóó wεé ébenled.”

²⁷ Dōó ábádéé aá, “Echem Sánḡ ebagé mekan mésyāāl áwem mekáá. Mod ké nhóg eékoḡtéé mwān abii ésebé Dyöb Titéε. Mod ké nhóg-ke ámpε eebii’ é ngáne Titéε ákóḡté abé ésebé mwān, ne kénz’éé awé mwān ádáá aá mólúmed mó.

²⁸ “Nyéhyag áwem, nyé bad bésyāāl ábe nyékómé nted míme nídelé apém, mǎε nyé nkóme-áte. ²⁹ Nyékwentεn áhíd mímem mekuu, nyéyágke-’ε awém, áyāle mpwiítédé, nchií-’ε nlém á abum. Nyéhyag, nyéékud nkóme-áte. ³⁰ Ayāle ayáged ádēm déelεléé áte, nted mímem-me méedeléé.”

12

*Atón dé Mbwε-mé-nkóme-áte
(Mak 2.23-28; Luk 6.1-5)*

¹ Mwāmpín mí póndé ámbíd e nê, Yesue ne ábē bembapεε bétómé’áá á nzag é ngun-tê.* Nén ábédé á mbwε-mé-nkóme-áte. Nzaa ewagáá ábē bembapεε. Né-óó bēmbootéd e’sóg é’ ngun apád, bépáke’, bédyág. ² Befarisia bényīn nê, dōó bélánḡéé Yesue bán, “Nóné’, ábōḡ bembapεε bébele dyam áde mbéndé éebagéé kunze abel á mbwε-mé-nkóme-áte.”† ³ Dōó Yesue átimtanné bó aá, “Nédé nyéélaá’ é mbéd á kálag e Dyöb dyam áde kâḡ Dabide ámbenlé áde nzaa ékóbé mó ne ábē bad-ε? ⁴ Eténlédé nén bán, ansól á Ndáb-e-Dyöb mó ne bad ábe bénwoón mó, bédyé e’wele ábe é’bédé nde e Dyöb, ábe echéd mbéndé eebagéé mod ké nhóg kunze ádyé. Ké bad ábe bénwoón mó bénkētánḡénné adyé. Bepriε bēnpen bóó bēntāḡēn adyé. ⁵ Káa nyéélaá’ é á mbéndé eche Mosε nén bán, mbwε-mé-nkóme-áte téé, bepriε bé Ndáb-e-Dyöb békwag mbéndé e mbwε-mé-nkóme-áte áyāle nsón míme bébeleé boḡ ké nê, nê déesaá mbéb á’só é’ Dyöb-ε? ⁶ Nlânge nyé nén meé dyam áde hén bóob áde áde etógnén tómaa Ndáb-e-Dyöb. ⁷ Eténlédé ngáne Dyöb áhóbé aá ‘Chóm éche níhedneé bad édii nlém ní ngol saké abe dé mende.’ Nzé nyēnkoḡ ábén e’yale asōḡten né nyéēhēlēε-se nyéchágé bad bán, bédé bebel bé mbéb áde bébeleé mbéb. ⁸ Nyébii-óó nén bán Mwān-a-Moonyoḡ awóó nkamlεn káḡḡne ámīn e mbwε-mé-nkóme-áte.”

*Yesue achōḡté mod
awé ekád éwédé*

(Mak 3.1-6; Luk 6.6-11)

⁹ Ámbíd e póndé, Yesue anhidé hê, áke asól á ndáb e mekáne. ¹⁰ Mod abédé áhed awé ekáá éwédé. Bad behóg ábe béhédé’áá Yesue awusé akóben, bēnsedéd mó bánken, “Echéd mbéndé ebagé kunze ádid mod bwām á mbwε-mé-nkóme-áte-yε?” ¹¹ Dōó ásedtéé bó aáken, “Nyé ahéé

* **12:1** Eché ngun ébédé nyaa e ngun eche bébenléé e’wele. † **12:2** Bad bénkētánḡénné nsón abel á mbwε-mé-nkóme-áte. Ne Befarisia, apád áde bembapεε bépádé’áá ngun ébédéé néε abel dé nsón.

nímē mpɔm ní mbód méhūnnē á echóg-te á mbwε-mé-nkóme-áte bon eékag mój ahúd? ¹² Nzé nyéhεle-se nyébel nê ne mbód ngên, tógténnē moonoyon awě adé etógnén tómaa mbód. Né-óó, mbéndé eéśaá nén bán mod eebēlē bwám á mbwε-mé-nkóme-áte.” ¹³ Dóó álángeé ane mod awě ekáá énwēē aá, “Sálé ekáá áte.” Asále áde ane mod ásánlé ekáá áte, ekáá éndyεé mój bwám ámpē nēé échíníí. ¹⁴ Ade nén ábénlédé, Befarisia bémbíd á ndáb e mekáne, bébootéd Yesuε ahəge, áwúú mój.

Yesuε, mbəlede awě Dyəb əpwədə

¹⁵ Yesuε ambíí aá béhəgke mój. Nê dēmbēl anhidé ádē abwóg á hōm. Ade áhídté, ndun e mod enhíd mój, anchoód-te bad bé nkole bésyāāl. ¹⁶ Bon ansím bój etúú áte aá béelāngē bad nyaa e mod eche módíí. ¹⁷ Ambel nén álóned e'yale ábe Dyəb dénlōmēnnē nkal é'dəədəy Yesayaa aá, ¹⁸ “Nyénəne', awēm mbəlede nén awě nɔpwədə, ndəə mój nwógne-'ε mój menyinje.

Mēlōm échēm edəədəy ébē ne mój.

Abídéd mbakú echē etyéémé áftinté e bad ábe béesē bad bé Israēl.

¹⁹ Eebeléé nsway ne bad, éetəgé-'aá.

Béewóg-kaá mój ehób á dyad-tē.

²⁰ Eekógédté ngén echē enógké, éedíméd-taá etrukánj éche éhεde adím.

Abel nén kááj né mbéltéd ní bwám múmój rítédé etál.

²¹ A dín ádē dóó bad ábe béesē bad bé Israēl bésummé nlem.”

Bad bán Yesuε abenlaad

ngine eche Belzebule

(Mak 3.20-30; Luk 11.14-23)

²² Dóó bépééné mod wéε Yesuε, awě ankwē ndím, ákwē-'ε ebóbé áyāle edəədəy é mbéb émbē mój áte. Yesuε anchoód mój. Ambootéd anyínen, áhōbē-'ε akan. ²³ Ade bad bésyāāl bényíné nê, yāl enkóm bój áte bwámbwam. Bēn ne bēn bēmbootéd ahób nén bán, “Ehele-se ébē né anén mod adíí mwān a mbyaa nime Dabidε awě bésinεé-yōō?” ²⁴ Bon áde Befarisia bėwógé nê, bėnhōb bán, “Saá ngine eche Belzebule awě akamlan e'dəədəy bé mbéb chóó ábenladté ábided bad e'dəədəy bé mbéb áte-yε?”

²⁵ Yesuε ambíí nímāb mewēmten, né-óó, anláá bój aá, “Alonj ké ahéé áde ákábne áte, bon nchemten méesē, débēb. Dyad ké ahéé-'ε, ké'ε abum á ndáb áde ákábne áte, bon nchemten-ne méesē, déetyēmēē. ²⁶ Né-óó, nzé Satane awanne Satane, né awanne eche yāl. Chán-nō nímē nkamlen méhenlé atyéem? ²⁷ Nzé ngine eche Belzebule chóó nbenladté ábided bad e'dəədəy bé mbéb áte, né ngine eche nzéé-'ō ábēn bad ábe bėbídte e'dəədəy bé mbéb bėbenladté? Bēn bóó bėkwid nyé nkáá. ²⁸ Bon ngáne édíí nén bán ngine e Edəədəy é Dyəb chóó nbenladté ábided bad e'dəədəy bé mbéb áte, nê álúmte nén bán nkamlen ní Dyəb nɔpédé áftinté echēn.

²⁹ “Mod éhēlēε-se asól á ndáb e mod a ngine se ádūm ábē bwēm ésebán asébpé mój ahanj. Amaa-'aa mój ahanj bon atéd ábē bwēm é'syāāl.

³⁰ “Kénzée awě éesē ne me, né atəngan me. Kénzée-'ε awě eewóngan me álad, né apáa páán. ³¹ Né-óó, nlánge nyé meé, Dyəb délagsén bad mbéb ké rihéé nime bėbélé ne nzyáj ké ehéé eche bésyáá Dyəb. Bon kénzée awě ahóbé e'bébtéd é' mekan təngene Edəədəy éche Esáá éekudté alagsen. ³² Dyəb délagsén kénzée awě ahóbé eyale é mbéb təngene Mwān-a-Moonoyon, bon délagšénné kénzée awě ahóbé eyale é mbéb təngene Edəədəy éche Esáá, ken bəəb ké'ε á pónde echē ehúé'.

A epum dɔɔ bécheméé bwel

(Luk 6.43-45)

³³ “Nzé epum é’ bwel ébóó, né bwel ábe é’chyáá échê epum bómpē é’bóó. Nzé epum é bwel ébébé, né bwel ábe é’chyáá échê epum bómpē é’bébé. Ayále á epum dɔɔ bécheméé bwel. ³⁴ Píí e nyə chén! Chán nyéhéleé-se nyéhób mekan mé bwám, áde nyé bèn nyédíí mbéb? Mam níme rílóné mod á nlém-tê, mós-’aá mébide mós á nsal. ³⁵ Mod a bwám abele bwám ayále é’bidé mós á nlém-tê wéé bwám é’kòñnéde. Mod a mbéb-pe abele mbéb ayále míbidé mós á nlém-tê wéé mbéb ríkòñnéde. ³⁶ Nlånge nyé nén mée, á mbwε níme Dyöb dékáadtê bad bé nkòñsé, mod téé äbë nzom echë enkəñ bon ahób ekúkú é eyale téé échê ámbidédte á nsal. ³⁷ Né-ɔɔ, kéchéé éche wénhəbpe chɔɔ ékəñ bon ésūū nzom káa ékwε nkáá.”

Béhédné Yesuε e’chemléd

(Mak 8.11-12; Luk 11.29-32)

³⁸ Dɔɔ donge dé bemeléede bé mbéndé ne Befarisia bélångeé Yesuε nén bán “A-meléed, séhede nén bán élúmed sé e’chemléd ábe é’lúmte nén bán echon ngine ehúú ne Dyöb.” ³⁹ Yesuε antimtén bó aá, “Echén ebébtéd é nyonɔel, nyéhədēē Dyöb awógen, nyéhede-’ε e’chemléd bé menyáké! Bon nyéekudté nzése e’chemléd bé menyáké ábe nkal é’dəədəñ Jonaa. ⁴⁰ Jonaa ambé e’pun é’láán á abum á súu e mbáá-tê. Melemlem dɔɔ Mwän-a-Moonyon ábēē á ndəɔb-sé e’pun é’láán. ⁴¹ A mbwε mé nkáásé, bad bé Ninivε bényemé á son-tê nchoo ne enén nyonɔel e bad. Bétyēēm mbón echë ékwid enén nyonɔel e bad nkáá, ayále áde Jonaa ákánlé’áá bad bé Ninivε eyale é Dyöb, bēntədə Abel dé mbéb. Bon mod adé hén bəɔb awə atómé Jonaa, bon nyéewóglánné mós. ⁴² A mbwε mé nkáásé, mmwaád awə akamlánnáá alon á Seba, änyemé á son-tê, nchoo ne nyonɔel e bad bé’ chii, ätyēēm mbón echë ékwid bó nkáá. Békwë nkáá ayále áde Solomonε áyágté’áá, ane mmwaád ámbid se nchabnede wéé nkòñsé nísóge ähye dé awóglen mam mé debyéé níme Solomonε áyágté’áá. Bon chii nén mod adé hén awə atómé Solomonε.”

Nzé edəədəñ é mbéb

étimé mod á yəl ämpē

(Luk 11.24-26)

⁴³ Yesuε ambád ahób aá, “Nzé edəədəñ é mbéb ébidé mod áte, ébelé ébwāgē á ehyånge ähed abwóg áde ékəmméé áte. Nzé éekude, ⁴⁴ ébelé éhób aá, ‘Mətīm ámbid á ndáb eche mémbidte áte.’ Ape áde épagké ébelé étán néé chömchöm éesaá á ndáb-te, néé ndáb ésaá áte ne néé bənábpe-’ε chó áte. ⁴⁵ Héé ékagké bəɔb, éke épēēñ e’dəədəñ bé mbéb bémpēe saámbé ábe é’dé ebébtéd tómaa mwēñ, bon é’hye é’sól ane mod áte, é’bwóg-ke e’dii áhed. Enε pónde, ane mod abāg ebébtéd tómaa ngáne ánsēbēē abé. Né-ɔɔ, nê dɔɔ ébenlédté ne nyonɔel e ebébtéd e’chii.”

Túmbé eche Yesuε

(Mak 3.31-35; Luk 8.19-21)

⁴⁶ Ade Yesuε álångeé bad nímén mekan, nyaá ne Yesuε baányan bēmpē bétyēēm á ebwóg-te. Béhédé’áá Yesuε ábel bon bósəɔ békál. ⁴⁷ Hê dɔɔ mod nhóg álångeé Yesuε aá nyaá ne baányan bépédé, bésine mós ebwóg-te, ákalen mós.† ⁴⁸ Héé átímténé ane mod aá, “Nzéé adé echēm nyan, benzéé-’ε bédé bānned?” ⁴⁹ Hê dɔɔ Yesuε ányitanné ábē bembapεε ekáá bon áhəbē

† 12:47 Donge á kálag dé e’só déewóó’é nímén nchoo.

aá, “Echēm nyanj ne bānned bóó bēn! ⁵⁰ Kénzée awě abele mam nime awēm Titée awě adé amīn áhedéé adii mwānned abé-’ε echēm nyanj.”

13

Ngan e mbál-e-bù

(Mak 4.1-9; Luk 8.4-8)

¹ Mmē mbwε mēn ámbíd e nê, Yesue ámbíd á ndáb-te wée ámbēē, áke ádyēē áse á nkin mé edib-é-nzab é Galilia, áyáged bad. ² Bad ábe bēmpě áhed béntōmtēn abuu áte. Nê dēnkāñ ansól á bōle-tē, ádyēē áse áyáged bó. Abē bad bésyāāl bētyēēm á nkin bēwōglān mó. ³ Abēnládtáá ngan áyáged bó mekan híin. Ankalé bó ngan aá, “Nkwel-é-nzag nhóg ankě mbál asob á nzag-tē. ⁴ Ade ásobεé mó nê, donje dénhūn á nzii-tē, menon mēmpě, mémad mó asōmted. ⁵ Donje dénhūn á meláá-tē wée ndoob énkēmbuú’é áte. Enwāmsēn abíd áse ngáne ndoob énkēnchabpé áse áhed. ⁶ Boñ née enyen é ngine épédé, énhyaād abē bwēm é’wé-’ε, áyāle nkanj ménkēnsónlé bó á ndoob-tē bwām. ⁷ Mbál mēmpēe ménhūn wée mekōd médíí. Née mekōd mē mékwógé, mékāj akwog áde abē bwēm. ⁸ Boñ donje dé mbál dēmpēe dénhūn á ndoob e bwām. Mmén mbál mémbid áse bwām, ríchyáá-’ε bwāmbwam. Donje dé e’sóg dénwālē mbwókel é mbum, donje móom ntóob, ábíní-’ε móom meláán.” ⁹ Ade Yesue ámadé nê, ambád áte aá, “Kénzée awě awóó metúu áwóge.”

Nzom echě ekáá boñ Yesue

ábenláád ngan áyáged bad

(Mak 4.10-12; Luk 8.9-10)

¹⁰ Ámbíd e nê, bembapεε ábe Yesue bēmpě mó benben boñ bésēdté mó bánken, “Cheé ékás boñ ébenláád ngan áyáged bad?” ¹¹ Yesue ankwentén bó aá, “Dyōb ábágé nyé kunze ábíi kun é nkamlēn ní mín, boñ ene kunze eébagnedεε ne bad bēmpēe. ¹² Kénzée awě awóó nsōñten ní kun é nkamlēn ní mín, Dyōb débād mó nímé nsōñten abe, ábel nén átōmtēn awóñ. Boñ kénzée awě eewóó, Dyōb dékobén mó ké mwá nsōñten awě áwóó. ¹³ Nzom echě ekáá boñ ríkanlé bad ngan edii áyāle bényíne’, boñ béecheméé, bēwóge’, boñ béesōñtānnē. ¹⁴ Nén álōnte e’yale ábe Dyōb dénlōmēnnē nkal é’dáádāñ Yesayaa aá,

‘Nyéewōg awóg-ne-awóg boñ nyéesōñtēnnē,

nyéenyín, anyín ne anyín boñ nyéechemmé.

¹⁵ Nhóbe nén áyāle ábēn bad bēheléé dyam ayáge ámpē.

Békólé metúu, béléádé-’ε mīd. Bēwógkē, béenyín-naá dyamdyam.

Nzé énkēmbé nê, né bényín, béchēm-’ε.

Né bēwōgēn metúu, nlém nímāb-pe rísōñten.

Nzé bēbélé-’ε nê, né bétimén me, né mēchoód-te bó.’ ”

¹⁶ Héε Yesue ábádéé ábē bembapεε aláa aá, “Nsimé rídé ne nyé áyāle nyényíne’ mam nime nyényíneé, nyéwōgē-’ε mam nime nyéwógeé. ¹⁷ Ne mbále, nlāñje nyé nén meé, bekal-bé-e’dáádāñ ne bad bé Dyōb híin bēnwanén ányin mekan nime nyényíne’ ne áwóg mekan nime nyéwóge’ boñ bēnkényínné, bēnkēnwóg-kaá.

Yesue atógkē ngan e nwén-é-mbál

(Mak 4.13-20; Luk 8.11-15)

¹⁸ “Bóob-póó nyésōñten ngáne enén ngan e nwén-é-mbál edíí. ¹⁹ Nzé mod awóge eyale tñjgene nkamlēn ní mín, boñ eesōñtene chó, Satane

abelé áhye, ahúd mós chós á nlém-tê. Echén ndín é bad édií nêngáne mbál níme ríhúné á nzii-tê. ²⁰ Mbál níme ménhūn á meláá-te rílúmte bad ábe békobe' eyale é Dyōb ne menyinge ábwāg-ábwāg áde bégwógé chós. ²¹ Boŋ éché eyale éwēnnāādtē bós á nlém-tê. Bédúbpe chós á esōŋ é pónde boŋ nzé ndutul ne metake bépédé áyāle éché eyale, bédol yāl ámbíd. ²² Mbál níme ríhúné á mekōd-te rílúmte bad ábe bégwoge eyale é Dyōb, boŋ káŋŋ ne á asóg, mpúlé mé nkōŋsé ne adəŋ dé abud á bwēm awōŋ ákán bós nlém áte. Nê ábele', béehelélé ahəŋlən ábel mam mé bwām. ²³ Mbál níme mós-é méntān kase e ndəb rílúmte bad ábe bégwoge eyale é Dyōb boŋ bésōŋtān-ne chós. Abén bad bēbele kase é mekan nêngáne e'sóg é' ngun ábe é'wánlé mesōŋgé mé mbum é ngun mbwókəl móom ntóób, ne móom meláán."

Ngan e mesison

²⁴ Yesue ankalé ene ndun e mod ngan empée aá, "Nkamlən mí mín rídé nêngáne mod awē awéné kunze é mbál áwē nzag-tê, ²⁵ boŋ ámbíd e nê, nkuu nhóg áde bad bémáá akún, mod a ekoyí awē ane mod nhóg, ankē á nzag e ngun-tê wē, awén mbál mé mesison. ²⁶ Ade ngun ché ébóótédé akwog, dós bad bényíné bán mesison mómpe mékwoge' áwēd-te. ²⁷ Bembaledé ábe ane nwóó-nzag bēmpē áwē, bésēdté mós bánken, 'A-Sán, éesaa mbále bán, mbál ní ngun mí bwām mós wénwēnnē á nzag-tē-ye? Chán ébénlédé boŋ mesison mékwōg áwēd-te?" ²⁸ Dós ákwentanné bós aá, 'Mod a ekoyí awēm nhóg mós awéné rímé mesison.' Abé bembaledé bēnsēdédé mós bánken, 'Séke séhub mesison mé áse-ye?' ²⁹ Ankwentén bós ámpē aá, 'Aáy. Nyéehūbē', áyāle nzé nyéhóbé bán nyéhube', nyéehubén bósbe ngun. ³⁰ Nyémwē ngun bósbe mesison békwoge' káŋŋ ne áde pónde épéé eche bépādtē chós. Ene pónde dós melāā'é bepád méé, bésébe bēhūd mesison, bēlad mós áte boŋ bēhyáád mós. Ámbíd e nê, dós bépādtē ngun, bēbānē chós áwēm etág-te.' "

Ngan e mbál-e-bū

(Mak 4.30-32; Luk 13.18-19)

³¹ Yesue ankalé ene ndun e mod ngan empée aá, "Nkamlən mí mín rídé nêngáne mbál-e-bū echē mod átédé boŋ awén áwē nzag-tê. ³² Mbál-e-bū edé mwāmpin bwāmbwam nzé bēhāgténé chós ne mbál mémpēe. Boŋ nzé ekwogé, ekəle' tómaa mel mēsad mēsýāāl. Menəŋ méhyag-ke mūm alón á ngen-tê."

Ngan e esultən

(Luk 13.20-21)

³³ Yesue ambé ákālē bós ngan empée aá, "Nkamlən mí mín rídé nêngáne esultən éche mmwáád ámúúnédé asii á pān é mbumé ní ngun éláán káŋŋ ésure."

Nzəm echē ekós boŋ Yesue ábēnláád ngan

(Mak 4.33-34)

³⁴ Yesue abēnládtáá ngan áyáged bad. Eeyágte'aá dyamdyam ésebán abēnlédé ngan. ³⁵ Ámbel nén álóned e'yale ábe nkal e'dəádəŋ ánhōbpē nén aá, "Mēbēnléd ngan nzé nhóbe wēe bad. Mēyāgēd bós mam níme bēnkēmbíí'é bootya á mbooted mé nkōŋsé."

Yesue atógké ngan e mesison

³⁶ Yesue antedé ene ndun e mod, áke asól á ndáb-te. Ahed dóo ábē bembapεε bétané mó, boŋ bēlanḡē mó bán, “Tógnéd sé nḡan e mesisonḡ.”
³⁷ Yesue antimtén bó aá, “Mod awē anwén mímé mbál mí bwám adii Mwān-a-Moonyonḡ. ³⁸ Nzag edii nkōŋsé. Mbál mí bwám rídii bad ábe bédé ásé e nkamlēn rí Dyōb. Mesisonḡ médii bad ábe Satanε. ³⁹ Mod a ekōyí awē ane nwóó-nzag-ke, awē anwén mesisonḡ áwē nzag-tē mó adé Satanε. Póndé eche bépádεé ngun chó edé asóg dé nkōŋsé. Bepád bé ngun-ne bédii ángel. ⁴⁰ Ngáne bēladεé mesisonḡ áte boŋ bēhyáád mó, melemlēn nē dóo ébēē ne bad ábe Satanε, nzé nkōŋsé nípédé á asóg. ⁴¹ Mwān-a-Moonyonḡ ālōm éche ángel āhúd bad ábe bēbēlte bad bēmpēe mbéb, ne bad bēsýāāl ábe bēbele mbéb. ⁴² Bēbwēm bó á dü-á-muú, áhed-taá bēchýéé’é, bēdyāḡ-ke mesonḡ á nsal. ⁴³ Ene póndé bad ábe bēmbēl-le ngáne Dyōb áhedεé, bēpené’ nēe enyēn á nkamlēn wēe echab Sāŋ. Mod ké ahéé awē awóó metúu, áwóge’.”

Ngan t̄nḡene Nkamlēn mí mín

Ngan e nh̄on míme mēnkoŋnéd

⁴⁴ Yesue ambád ngan empée aá, “Nkamlēn mí mín rídé nēŋḡáne nh̄on míme mēnkoŋnéd á nzag-tē, boŋ nēe mod nhóg adíbté mó, akútén mó. Menyīŋḡe míme ámbēē mēnkōŋ anke bwēm é’sýāāl ábe ánwōŋḡé asóm, ábel nēn áke áchan ene nzag.

Ngan e aláá dé etógnén

⁴⁵ “Nkamlēn mí mín rídé nh̄agtén ámpē nēŋḡáne mod a nyonḡé awē ahedé’áá meláá mé etógnén míme rídé nkun bwāmbwam míme áchanεé. ⁴⁶ Anyín áde ányíné aláá áde átómténé abonḡ bwāmbwam, áde bésómεé, anké ábē bwēm é’sýāāl asóm, áchān-ne dó.”

Ngan e mbínzé

⁴⁷ Yesue ankāl ngan empée aá, “Nkamlēn mí mín rídé nēŋḡáne mbínzé eche bekób-bé-súu bēbwémé á edíb-te boŋ békób nyaa é súu ésyāāl. ⁴⁸ Ade mbínzé émáá alón, bēndōl chó á nkin, bēdyēē ásé ábōn súu áte. Eche ēmboŋ adýé bēnhē chó á melonḡé-te. Eche chó-’ε enkēmboŋ adýé, bēmpīm. ⁴⁹ Né-ōó enén ngan elúmte ngáne asóg dé nkōŋsé dēbēē. Dyōb délōm éche ángel āhúd bad bé mbéb áfínté e bad ábe bésáá. ⁵⁰ Bēbwēm ábē bad á dü-á-muú. Ahed-taá bēchýéé’é bēdyāḡ-ke mesonḡ á nsal.”

Ayáḡe dékōālē ne dé nchun

⁵¹ Yesue ansedéd ábē bembapεε ké bésóŋténé mímén mam. Bēnkwentén mó bán bésóŋténé. ⁵² Né-ōó Yesue anláá bó aá, “Meléede a mbéndé ké ahéé awē ayáḡké t̄nḡene nkamlēn mí mín adii nēŋḡáne nwóó-ndáb awē abídte bwēm bé ekóólé ne bé nchun wēe ákoŋḡéé bwēm.”

Bad bé Nazarēt bēekobεé Yesue (Mak 6.1-6; Luk 4.16-30)

⁵³ Ade Yesue ámáá ayáḡed ne ngan, anhidé adé abwóg á hōm, ⁵⁴ asú ámbíd áwe dyad wēe ámbídtē. Awed ayáḡté’áá bad á ndáb e mekáne. Bad ábe bēnwōḡ ngáne ayáḡtéé, yāl enkóm bó áte bwāmbwam. Bésédte bánken, “Héé múmó ákúde enén ndín e debyéé? Chán múmó ámwagké-’ε rímén menyáké mésyāāl ábel? ⁵⁵ Kíné saá mwān á kápēntaa adíi-ye? Saá Maria achýáá mó-ye? Kíné saá Jemse, Josebe, Simōne ne Judase bóo bédé baányan-ε? ⁵⁶ Baányan bé bebaád bēsýāāl-le ámpē bēedyéé’é á dyad-tē hén ne syānē-ye? Héé ákúde enén ndín e debyéé? Héé ákúde enén nyaa e

ngíne échē ábenléé mímē menyáké?”⁵⁷ Né-ṣó, bēnkṓó Yesue. Anláá bó aá, “Nkal e’daádəŋ awóó’ edúbé hóm ásyā́l étóméé áwē dyad ne áwe túmbé.”⁵⁸ Ngáne bēnkēndúbéé Yesue, enkēmbenlé menyáké híin áhed.

14

Kwééd echē Jone Ndusene
(Mak 6.14-29; Luk 9.7-9)

¹ Ene pón dé Herode awē akamlánáá alon j á Galilia anwóg mam míme Yesue ábélé’áá. ² Dóó álánḡeé ábē bembəlede aá, “Anén mod, Yesue, adii Jone, Ndusene awē ammad awé bon apuúde. Néé ákáá bon awón ngíne ábel mímén menyáké mésyā́l.” ³ Herode anhób nē áyāle anlóm bad aá békób Jone, béhanj mó, bēhé-’e mó á mbwəg. Ambel nén áyāle mwaád, Herodyase, awē mwānyan Filibe ánsēbēē awón. ⁴ Herode anhé Jone, Ndusene á mbwəg áyāle Jone anláá mó nén aá, “Weewóó’é kunze áwón Herodyase, mmwaád awē mwānyon.” ⁵ Kénée Herode áhédé’áá Jone, Ndusene awúu, abédé mbwóg ne bad bé Israel. Bad bé Israel béndúbē bán Jone adii nkal e’daádəŋ. ⁶ Bon Herode antím Jone awúu. Nén dēmbenléd epun-ée Herode ábélé’áá ngande áwēmten epun-ée áchyā́adté. Echē epun mwān-a-mmwaád awē Herodyase anság esáke á’só é’ bad bésyā́l. Nén dēnwōgēd Herode menyinḡe bwāmbwam. ⁷ Nén dēmbél ambe mó akag. Anhób nén aá, “Mmwāg melē nén, mēbē wē kéchéé éche éhédeé.” ⁸ Nyaa anláá mó chóm éche átəŋgéné sáá aheden. Né-ṣó anláá Herode aá, “Bāg me nló míme Jone, Ndusene á taplēt-te hén bəob.” ⁹ Nén dēnwōgēd kəŋ Herode ndutul bon ngáne ámmadté melē amwé á’só wēé ábē beken, ambéé kunze aá béhyene nló míme Jone ábe ane mwān-a-mmwaád. ¹⁰ Né-ṣó anlóm bad á ndáb e mbwəg ásél Jone nló. ¹¹ Bēmpēén nló mímed á taplēt-te, bēbē ane mwān-a-mmwaád, mó-’e ábe nyaa. ¹² Ambid e nē bembapee ábe Jone bēnkē á ndáb e mbwəg bétéd mó ndim béke bélime, bon béke bélanḡe Yesue dyan áde ábénlédé.

Yesue adídté ndun e mod
(Mak 6.30-44; Luk 9.10-17; Jón 6.1-14)

¹³ Ade Yesue áwógé dyan áde ábénlédé ne Jone, ansól á bōle-tē áke á abwóg á hóm wēé ábédé mwēmpen. Bon áde bad bēwógé bán Yesue amaá ake á bōle-tē, bēnchené mímāb myad békēēn mekuu áhíd mó ámbid. ¹⁴ Ade Yesue ábidé á bōle-tē, bon anyín ndun e mod, antómtén bó ngəl abé, ámad-te bó nkole. ¹⁵ Ade bín e’bóótédé ahín, ábē bembapee bēmpē áwē, bēhōbē nén bán, “Hén adé á etún-tē, pón dé emaa-’e atóm bwāmbwam. Láá ábén bad bétime’ á myad-tē míme médé benben, ábel béchan ndyééd eche bēdyēē.” ¹⁶ Dóó Yesue átímtanné bó aá, “Bēētəŋgenéé ake. Nyébó nyébe bó chóm éche bēdyēē.” ¹⁷ Dóó bēhóbēé bán, “Sēwóó e’wēle é’taan ne súu ébe chēmpen.” ¹⁸ Yesue aá, “Nyéhyene’.” ¹⁹ Ade ábē bembapee bépéénédé mó chó, anláá ene ndun e mod aá bēdyēē ásē á nkəákəə mín. Hé dóó Yesue awánlé ábē e’wēle é’taan ne échē súu ébe á mekáá bon ánəné ámin ásaḡnān Dyōb. Ankabtéd bó áte, bon ábagé ábē bembapee aá békabe ene ndun e mod. ²⁰ Bad bésyā́l bēndyē ene ndyééd békód, élyāḡ-ke ásē. Néé beládé echē élyəgé ásē, enlón e’lón dyóm ne e’be. ²¹ Mesonḡé mé bad míme méndyē ene ndyééd mémbē ké e’kálé é’taan. Mímē mesonḡé mé bad mébédé-é baachóm. Bēnkētónḡé bebaád ne bēndem.

Yesue akii á mendib-mín
(Mak 6.45-52; Jón 6.15-21)

²² Ambíd e nê, Yesue anláá ábē bembapεε aá, bésól á bǎle-tê, békag á'sō á múde mé edib-é-nzab nímíní, bonj álāngē-'ε ene ndun e mod aá bésūē' áwab mendáb. ²³ Ade moosyáál amáá ake, Yesue anchágé á ekone mín ákáne. Ade ehintén é máá akwε, ambé abé áhed mwēmpen. ²⁴ Enén póndé Yesue ábē bembapεε bēnchab bǎle abéen átínté e edib-é-nzab. Bǎle étágé'áá, béehle'áá ake á'sō áyāle epub é ngíne émbíd bó á'sō-te.

²⁵ Epog é mbwεmbwε Yesue ankě á mendib mín atán bó. ²⁶ Ade bembapεε bényiné mod akag á mendib mín, bēnəñnéd, bélébé-'ε esaád ne mbwóg ní ngíne, bēhōbē-'ε nén bán, "Nwú móó rdé." ²⁷ Abwāg-ábwāg Yesue anláá bó aá, "Nlém mééhūnē nyé, me-εé ndé. Nyéebáá." ²⁸ Dóo Petro álāngéé mó aá, "A-Sán, nzé édé bán mmōn-εé edé, láá me ríke á mendib mín nípe wée edíí nê." ²⁹ Yesue anláá mó aá, "Hyāg." Dóo Petro ábidé á bǎle-tê ábootéd-te ake á mendib-mín ápe wée Yesue. ³⁰ Bonj áde ányíne ngáne epub é ngíne étóméé, mbwóg ménkōb mó, ábootéd-te asú ásé á mendib-te. Dóo álébpé esaád aá, "A-Sán sōn, wóngén me!" ³¹ Melemlem mé póndé Yesue ansād ekáá, acháá-'ε mó, áhōbē aá, "Chán adúbe ádíí wε mwāmpin nén, cheé ékáá bonj nlém ríhūnē wε?" ³² Néε Yesue bó Petro bésólé á bǎle-tê, epub énsōg atóm. ³³ Ade nén ábénlédé, ábíní bembapεε ábe bém̄bē á bǎle-tê bēmbéé Yesue edúbé, bēhōbē-'ε nén bán, "Ne mbále, edíí Mwān a Dyōb." ³⁴ Néε bécháppe edib-é-nzab, bēmpě á múde nímíní, á mbwóg e Genesaret. ³⁵ Ade bad ábe bém̄bē áde abwóg á hōm béchémé Yesue, bēnlōm bad bán bεpεen bad bé nkole bésyāāl ábe bébédé ene ped e alonj. ³⁶ Bad ábe bēmpεén bad bé nkole wée Yesue béchāñ mó bán ámwε bad bé nkole bésiten ké mesó mé mbóté nímē. Né-ó bad bé nkole bésyāāl ábe bēnsitén nímē mesó mé mbóté bēndyεé bwām.

15

Ayáged á bad bé' bód
(Mak 7.1-13)

¹ Ambíd e nê Befarisia ne bemeléede bé mbéndé bém̄bíd á Jerusalem, bétān Yesue, bésédté mó bánken, ² "Cheé ékáá bonj ábōñ bembapεε bééhíde' ayáge áde ábēd betaa bétédnédé sé? Béewobpéé mekáá nyaa eché éhεdnéé bonj bédyē ndyééd." ³ Yesue ankwentén bó aá, "Cheé ekáá bonj nyémpē nyééhíde' ngáne mbéndé e Dyōb éhóbcéé aá débel, á etútú éche nyéhídeé ayáge ádēn dēn? ⁴ Dyōb áhóbé aá, 'Béé sóó ne nyonj edúbé.' Áhób-pe ámpē aá, 'Kéznéé awē áhóbé sáá ké'ε nyaá dyam dé mbéb áyāl bétāngéné bēwúú mó.' ⁵ Bonj nyé, nyéyágte nén bán, nzé mod awóó chōm éche ántāngēnē sáá ké'ε nyaá awōñgen bonj alāngé bó aá móóbe Dyōb chó, ⁶ né éesaá nén bán atāngéné sáá bó nyanj* chó edúbé abεen. Abel áde mod ábélé nê, né nyéetédeé eyale é Dyōb néε dyam á etútú éche nyéhídeé ayáge ádēn. ⁷ Nyé bedog-badé! Nkal é'dəádəñ Yesayaa antāngén áde ánhōbpē ne e'yale ábe Dyōb dénlōmēnnē mó tñgene nyé aá, ⁸ 'Abēn bad bεbage me edúbé é nsal ngēn, bonj nímab nlém méesaá áwēm. ⁹ Edúbé éche bεbageé me éesaá dyamdyam, áyāle béyágte bad áhíd mbéndé é baányonj byánán edíí mbéndé é Dyōb.' "

* 15:6 Sáá bó nyanj; donje á kálag dé e'so déewóó'é bó nyanj.

*Mam nıme mēbele boŋ
mod eesáá' á'sō é' Dyōb
(Mak 7.14-23)*

¹⁰ Hēe Yesue áchēnléé ene ndun e mod boŋ álāngē bó aá, “Nyéwóglēn, nyésōŋten-ne me! ¹¹ Saké chōm éche ékag mod á nsal ébele boŋ mod eesáá' á'sō é' Dyōb, boŋ chōm éche ébide mós á nsal chōw ébele' boŋ eesáá.” ¹² Ade áhóbé nē, dōw ábē bembapēe bépédé mós bēnben boŋ bésēdté mós bánken, “Ebíi nēn wēé dyam áde mōhóbé ábébté Befarisia nlém á abum-ε?” ¹³ Yesue ankwentén bó aá, “Bwel tée ábe awēm Titée awē adé ámīn éewénéé, bēhüb bó ásē.” ¹⁴ Nyéchene bó. Bédii bad bé ndím ábe bēlūmte bad bé ndím bēmpēe nzii. Nzé mod awē akwedé ndím atómne mod a ndím ampée, búmō bēhūn á echóg-te. ¹⁵ Petro anláá mós aá, “Tógnéd sé enén ngan.” ¹⁶ Hēe Yesue álāngēé bó aá, “Kóōŋ ne' boob, ké nyēmpē nyēēsōŋténéé-ye? ¹⁷ Nyéenyínéé nēn bán, chōm ké ehéé éche mod ádyédé, ésóléé mós á nsal, étim á abum-tē, boŋ ébídte mós á yāl-ε? ¹⁸ Boŋ mam nıme mod áhóbéé mbíde mós se á nlém-tē. Mmén mam mós-'aá mēbele mod boŋ eesáá' á'sō é' Dyōb. ¹⁹ Ayāle á nlém-tē dōw mewēmtēn mé mbéb méhúé'ε nıme mékəə boŋ ábelé mam mé mbéb nēngáne, ewūn, akáb dé mesón á ndáb e e'wōngé, echīb, abíd á mbóŋ é metóm, ne mehōben á mbíd. ²⁰ Mmén mam mós mēbele boŋ mod eesáá' á'sō Dyōb. Boŋ saké adyé á ndyééd áde éewobpēé mekáá ngáne bēhédeé, débēl boŋ eesáá.”

*Adúbe áde mmwaád a Kanahan
(Mak 7.24-30)*

²¹ Ambíd e pōndé, Yesue anhidé áde abwóg á hōm átīm á pēd e mbwóg echē enchiitén myad mé Tirē ne Sidōn. ²² Hē dōw mmwaád a Kana nhóg awē adyé'áá áde abwóg á hōm ápééné awē áwē boŋ áhōbē nēn aá “A-Sán, Mwān a mbyaa nıme Dabide, sōn wóg me ngol! Awem mwān a mmwaád atage bwāmbwam, áyāle edāōdāŋ é mbéb édé mós áte.” ²³ Boŋ Yesue ekēntimténne mós dyamyam. Hē dōw ábē bembapēe bétáneé mós, boŋ béchāā mós nēn bán “Láá anén mmwaád wēé ákag áyāle ahídne syānē ntōgag ámbíd.” ²⁴ Dōw Yesue ákwentanné bó aá, “Bad bé Israel ábe bédé nēe ndyōŋ ní mbód nıme mbós bów Dyōb álómé me awōŋgen.” ²⁵ Nēe ane mmwaád áwógé nē, ankwē Yesue á mekuu, boŋ áchāā mós aá, “A-Sán, wōŋgēn me.” ²⁶ Dōw Yesue ákwentanné aá, “Eesáá bwām átéd ndyééd e bánbān boŋ ebwémé mbwé.” ²⁷ Dōw ane mmwaád átimtanné mós aá, “Nē dēn A-Sán, boŋ káōŋne mbwé édyāg púuted é medyé éche ábab bésáá bēhúnté.” ²⁸ Hē dōw Yesue ákwentanné mós aá, “A-mwān-a-mmwaád, ewóó adúbe ámbáá. Ebenled ngáne éhédeé.” Melemlem mé pōndé, ane mmwaád awe mwān-a-mmwaád andyéé bwām.

Yesue achōŋté ndun e mod

²⁹ Yesue anhidé áde abwóg á hōm, ápōŋ á nkəg mé edib-é-nzab é Galilia. Ankē adyéé ásē á ekone mīn. ³⁰ Ndun e mod empě áwē. Bépééné'áá bad ábe bésyágté'áá, ábe bēnkwe ndím, ábe mekuu ménwēē, e'bóbé ne ekud é bad bé nkole bēmpēe. Bébánné'áá ábē bad bésyāāl á'sō wēe Yesue, áchōōd-te bó. ³¹ Menyáké ménkōb ene ndun e mod áde bényíné nēe bad ábe bēhōbē'aá akan nēe bēhóbéé akan. Abe mekuu ménwēē bentyēēm bwām, ábe bésyágté'áá békag bwām. Abe bēnkwe ndím bényinne'. Békéné Dyōb á bad bé Israel.

*Yesue adidté ndun e mod
(Mak 8.1-10)*

³² Yesue anchélé ábē bembapεε, álāngē bó nén aá, “Ndé enén ndun e mod ngol áyāle békébbē ne me e’pun é’láán, béewóo-áa chōm éche bedyáké bōob. Meéhēdēē meé béhide hén ne nzaa, áyāle béhele se behún ásē á nzii.” ³³ Dóo ábē bembapεε bē bésedtēé mó nén bán, “Héé syánē dékudté ndyééd á ehyānge-tē hén echē ěkwōg enén ndun e mod?” ³⁴ Yesue ansédéd bó aáken, “E’wεle é’tān nyéwóó?” Bēnkwentén bán, “E’wεle saámbé ne nguse é súu ésad.” ³⁵ Dóo Yesue álāngé ene ndun e mod aá bedyεε ásē á ndōob-tē. ³⁶ Héé átédé ábē e’wεle saámbé ne échē súu, ásāgnān Dyōb, ákabtáád bó áte, ábagé ábē bembapεε, bó-’ε békabpé ene ndun e mod. ³⁷ Bad bésyāāl bēndyē ene ndyééd, békód-tε, káān élyāg-ke ásē. Echē enlyāg ásē enlón e’lōn saámbé. ³⁸ Mesongé mé bad níme méndyē ene ndyééd mébédé e’kálé é’niin. Mmē mesongé mé bad mébédéε baachóm, bēnkéntōngé bebaád ne bēndem. ³⁹ Héé Yesue álāngéé ene ndun e mod aá bésūē’ áwab mendáb. Ade amáá bó aláa nē, ansól á bōle-tē, áke á mbwóg e Magadan.

16

*Béhédné Yesue
e’chemléd é’menyáké*

(Mak 8.11-13; Luk 12.54-56)

¹ Ambíd e nē, Befarisia ne Besadusia bēnkĕ wéε Yesue ákæg mó. Bēnlāá mó bán álúmed bó e’chemléd ábe é’huú ádyōb. ² Dóo Yesue álāngéé bó aá, “Nzé ngukél epedé, nyéhóbe bán, ‘Abobe áyāge amín, nē álúmte bán bín béboj chān.’ ³ Nzé bín é’sāngé-’ε, nyéhóbe bán, ‘Abobe áyāge amín, bín-ne é’wábpé, nē álúmte bán mbúú échā.’ Nyēbié’ bín alān amín, ngáne bēbēē, boj nyééhēlēē mam níme mébenlad chii achem.* ⁴ Echén ebébtéd é nyongel, nyééhēdēē Dyōb awógen, nyéhede-’ε e’chemléd bé menyáké! Boj nyéekudté nzése e’chemléd bé menyáké ábe nkal é’dáodān Jonaa bēnpεn.” Dóo átédté bó, boj ákag.

*Esulten éche Befarisia ne Besadusia
(Mak 8.14-21)*

⁵ Yesue ne ábē bembapεε bēnchabé edib é nzab amín, boj bembapεε bēnchatén e’wεle awále áyāl. ⁶ Yesue anláá bó aá, “Nyétéd póndé ne esulten éche Befarisia ne Besadusia.” ⁷ Héé ábē bembapεε bēn ne bēn bébóótédé ahób bán, “Ahóbé nē áyāle syāā deewānléé e’wεle áyāl.” ⁸ Yesue ambíi chōm-éε békálé. Dóo ásedtéé bó aáken, “Cheé nyé bēn ne bēn nyéhóbeé áyāle e’wεle ábe nyéewōó’é? Chán adúbe ádíi nyé mwāmpín nén? ⁹ Káān ne’ bōob, nyéésōnténé-ε? Nyēmaá achaten ngáne méndidēē e’kálé e’ bad é’tāan ne e’wεle é’tāan. Ambíd echē bémáá ene ndyééd adyé, e’lōn é’tān echē enlyāg ásē enlōnnē? ¹⁰ Nyéchāténé káān ne adíde áde méndidēē e’kálé é’ bad é’niin ne e’wεle saámbé. Ambíd echē bómpé bémáá adyé, echē enlyāg ásē chō-’ε enlón e’lōn é’tān? ¹¹ Ade nílangé nyé meé nyétēden esulten póndé, saké ewεle chēn chōó ríhóbé’áá. Nyétéd póndé ne esulten é Befarisia ne Besadusia.” ¹² Dóo bembapεε bétímé asōnten bán saké esulten éche bēbenléé ewεle chōó Yesue ahóbé’áá áá

* 16:3 Donge á kálag déewóó’é e’yale ábē Yesue ngáne é’ténlédé á nchoo 2 ne 3.

bétédən pónké bon ayáged áde Befarisia ne Besadusia béyágté'áá dǒo ákǒnté'áá ahǒb.

*Petro ad Yesue mǒo
adé Ane-awě-Béwǒgté*

(Mak 8.27-30; Luk 9.18-21)

¹³ Yesue ankě á mbwǒg e Kaisaria Filipi. Ade ápédé áwed, dǒo ásedtée ábē bembapēē aáken, “Nzé-módé bad bǒ béhǒbēé bán Mwǎn-a-Moonyon adé?” ¹⁴ Bēntimtén mǒo bán, “Donje á bad béhǒbe bán edii Jǒne Nduzene, bempēe bán Elaijaa, ábíní-’e bán Jeremayaa ké’ε nkal é’dǎádǎj nhǒg ampée.” ¹⁵ Héε Yesue ásedtée bǒ aáken, “Bon nyébēn-ne, nzé-módé nyéhǒbēé bán ndé?” ¹⁶ Simǒn Petro ankwentén aá, “Wε-εé edé Ane-awě-Béwǒgté, Mwǎn a Dyǒb áde adé á alongé.” ¹⁷ Yesue antimtén aá, “Nnam ndé ne wε, a-Simǒn, mwǎn awě Jonaa. Saké moonyon álangé wε nē, bon echem Sǎj awě adé ámǐn mǒo ahǒbté wε. ¹⁸ Né-ǒǒ a-Petro nlǎnge wε,† wεé edé ndim-e-aláá. Ámǐn e ene ndim e aláá dǒo émlǒngē nǐmēm mwembé. Ké ngǐne e kwééd éehenlé nǐmē mwembé ahǒbed áse. ¹⁹ Awǒj dǒo mébéé mekií mé nkamlen nǐ mín. Kéchée éche ébéné á nkǒjsé, né ébénnéde ámǐn. Kéchée-’ε éche ébágé kunze a nkǒjsé, né ébágnéde kunze ámǐn.”

*Yesue ahǒbé tǎngene
nǐmē metake ne eché kwééd
(Mak 8.31-9.1; Luk 9.22-27)*

²⁰ Héε Yesue ásiméé ábē bembapēē etúu áte nén béēhǒbē bán mǒo módē Ane-awě-Béwǒgté. ²¹ Bootya ene pónké, Yesue ambootéd ábē bembapēē alúmed áte aá mó-tǎngēnē ake á Jerusalem. Áwed-taá mókudté metake hiin á mekáá mé bad bémbáá, beprise bémbáá ne bemeléede bé mbéndé. Aá béwūú mǒo, bon e’pun ábe é’lǒnténé é’láán móǒpuú. ²² Dǒo Petro átímné Yesue á nkǎg bon ákǎgé átimed mǒo áte, ahǒbē nén aá, “A-Sǎj, Dyǒb déekwenténné mbéd aá nén ábenled ne wε.” ²³ Héε Yesue ákúnnéde bon ahǒbē wéε Petro aá “Hidé me á’sǒ-te, a-Satan! Cheé ékáá’ε me ábel mewēmten mé Dyǒb? Ehǒbe nē ne mewēmten mé moonyon saké mé Dyǒb.” ²⁴ Dǒo Yesue álangéé ábē bembapēē aá, “Kéznéé awě awémténé me ahíd, atǎngéné ásob yǎl mendíb, ápēm adē awǒg, bon áhíde me. ²⁵ Ayǎle kéznéé awě ahede adē alongé ason, ábǒd dǒo. Kéznéé-’ε awě ábǒd adē alongé áyǎl echēm, ákud dǒo. ²⁶ Nsyǎj níhée mod ákudté nzé akudé nkǒjsé nisyǎl bon abódé adē alongé? Ké-’ε, cheé mod áhelese ábe ákǒde adē alongé? ²⁷ Nlǎnge nyé nǐmén mekan áyǎle Mwǎn-a-Moonyon ápé ne ehúmé éche eche Sǎj nchoo ne éche ángel. Ene pónké dǒo ákǒgsēnnē ké’ε ánamédté kéznéé tǎngene chǒm éche ámbenlé. ²⁸ Ne mbále nlǎnge nyé nén meé donje á bad átínté echēn béenyínénné kwééd díd ésebán bényíne néε Mwǎn-a-Moonyon ápéénné nǐmē nkamlen á nkǒjsé.”

17

*Yǎl ehǎjéné Yesue
(Mak 9.2-13; Luk 9.28-36)*

¹ Ambíd e epun ntóób Yesue ankeén Petro ne Jemse bǒ mwǎnyaj Jǒne á mbǒod eché echabé ámǐn. Bēnpēn-εé bémbē áhed. ² Dǒo ábē bembapēē bényíne néε áhǎjéné, e’ǒs é’pēné mǒo á nlǒ nēngáne enyen. Mbóté chǒ-’ε épūbē mǒo féréd émwaá-’ε áte. ³ Abwǒg-ábwǒg, ábē bembapēē bényín néε

† 16:18 Petro: á ehǒb é Grikia adii ndim e aláá.

Mosεε ne Elaijaa bébidé taléd, bóβε Yesuε békale'. ⁴ Dóo Petro álāngεé Yesuε aá, "A-Sán, ébóo ngáne syáá dedíi hén. Nzé edáó, mēlōn e'bem é'láán, échōn, éche Mosεε ne éche Elaijaa." ⁵ Eépedεé ké amad á nsal boŋ mbag eché ekine áte ékūtān bó. Héε béwógεé ehób ébide á mbag-tē nén, "Awem Mwān a nlem nén, awógte me menyinje. Nyéwógne mó." ⁶ Ade ábē bembapεε béwógé échē ehób, bémbwōg mebóbōn, bésōn-ε e'só ásē ne mbwōg n ngine. ⁷ Dóo Yesuε ápédé wéε bémbēē boŋ ábānē bó ekáá á yāl, áhōbē aá, "Nyéhíde ásē, nyéebáá'." ⁸ Ade bényéné nló ámín, bényīn Yesuε mwēnpen. ⁹ Ade bóbbō bésudeé á mbōod mín nē, dóo Yesuε ásímεé bó etúu áte áhóbe' aá, "Nyéelāngé modmod dyamdyam áde nyényíné káōn ne á pónde éché Dyōb dépuúdté Mwān-a-Moonyon á kwééd." ¹⁰ Héε ábē bembapεε bésedtéé mó bánken, "Cheé ekáó boŋ bemeléde bé mbéndé béhóbé nén bán Elaijaa atāngéné asébe dé ape boŋ Ane-awē-Béwógte āpē?" ¹¹ Yesuε antimtén bó aá, "Ne mbále, Elaijaa atāngéné asébe dé ape, atíi-ε mam mésyōāl. ¹² Boŋ nlānge nyé nén mēé Elaijaa ammad ape, boŋ bad bēnkēchemmé mó, bēmbēl-le mó ngáne bēndāngé. Melemlem né'-aá Mwān-a-Moonyon átagké áwab mekáá." ¹³ Enén pónde dóo ábē bembapεε bésōntēnnē nén bán Jonε, Nduεεε móó áhóbεé.

*Yesuε achōhté mwān a mwēnchóm
awē edáádān é mbéb émbēé áte
(Mak 9.14-29; Luk 9.37-43a)*

¹⁴ Ade Yesuε ne ábē bembapεε bétímé ámbid ámpē boŋ bétān ndun e mod, mod nhóg ampē áwē, akóg mebóbōn, boŋ áhōbē nén aá, ¹⁵ "A-Sán sōn, wóg awem mwān ngōl. Awem mwān a mwēnchóm akonle nkole mé ekikíd, atage bwāmbwam. Ayōgké ahún káōn ne á muú-te ne á mendíb-te. ¹⁶ Mēpεén mó wéε ábōn bembapεε, boŋ béehelεé mó achood." ¹⁷ Dóo Yesuε átimtanné aá, "Wáá! Nyé bad bé' chii, mbeltéd nímēn méetyéeméé, nyéewóo'-áa adúbe. Chán mépéé nyé adyen hén-ēē? Chán mépéé nyé awesen-ē? Hyenáád me mwān awed hén." ¹⁸ Dóo Yesuε ákamlanné edáádān é mbéb éche étágté'áá ane mwān aá ébid, boŋ ébid-te. Abwōg-ábwōg ane mwān áchōn-ε. ¹⁹ Ámbid e pónde bembapεε ábe Yesuε béntān mó, boŋ bésedtéé mó á kun-tē nén bánken, "Cheé énkōn boŋ sēnkēnhēl échē edáádān é mbéb abided?" ²⁰ Dóo Yesuε átimtanné bó aá, "Ayāle adúbe ádé nyé mwāmpīn. Ne mbále nlānge nyé nén mēé, nzé nyéwóo adúbe áde áde mwāmpīn nēngáne mból-e-bū, né nyéekamlén échén ekone bán éhide hén, étim híníi, étim-me nē dēn. Dyam ké ahóg déetómmé nyé áte. ²¹ Nyéhēle-se nyébidéd enén ndín e edáádān é mbéb nzé nyékānne, nyédidé-ε yāl nzaa á mekáne-tē."*

*Yesuε ahóbé ámpē
ngáne bad béwūū'ε mó
(Mak 9.30-32; Luk 9.43b-45)*

²² Yesuε ne ábē bembapεε bēnladén áte hōm ahóg á mbwóg e Galilia. Héε álāngεé bó aá, "Bébeé Mwān-a-Moonyon á mekáá mé baányon. Bó'-aá béwūū mó. ²³ Boŋ Dyōb dépuúd mó ámbid e e'pun é'láán." Ade bembapεε béwógé nē, bēnwōg ndutul bwāmbwam.

Yesuε asāngé tááε e Ndáb-e-Dyōb

* **17:21** Donje á kálag dé e'só déewóo'é nímén nchoo.

²⁴ Yesue ne ábē bembapεε bēmpě á dyad á Kapenahum. Ahed dǎo bad ábe básanté'áá tááse e Ndáb-e-Dyǒb bétané Petro boj bésēdté mó bánken, “Kíné awen meléede eesanǵéé tááse e Ndáb-e-Dyǒb-e?” ²⁵ Petro antimtén bó aá, “Asanǵe’.” Ade Petro ásólé á ndáb sólén, eépedéé dyam ahób boj Yesue ásēdté mó aá, “A-Simon, chán ényíné ádén akan? Benzébadé kǎñ é nkǒñsé esanǵéé e’sanǵé ké’ε tááse? Bǎn bé alon-ε, ngé beken?”† ²⁶ Petro ákwentén aá, “Beken.” Yesue aá, “Nê álúmte nén bán, bǎn bé alonj béetǎñgenéé asaa. ²⁷ Boj ké nê, ábel nén deélinǵsé ábē bad ábe básante tááse, ké ébwém e’chǒb á edib-é-nzab-té. Súu eche wésēbēē akób, éne de chǒ nsal áte, wētǎn moné níme mékwog sóo tááse asanǵed áwēd-te. Té d mó, esanǵed sóo.”

18

*Nzéé atómténé mod ambáá
abé á’sǒ é’ Dyǒb?*

(Mak 9.33-37; Luk 9.46-48)

¹ Eebeméé áte ámbid e nê, bembapεε ábe Yesue bēmpě áwē, bésēdēd mó bánken, “Nzé-módé-’ε atómténé mod ambáá abé á nkamlen mí mín?” ² Hē dǎo Yesue áchénlé mwéndem nhóg, áttidé mó áwab tǐnté, ³ boj áhǒb aá, “Ne mbále nlǎñge nyé nén meé ésebán mod ahǎñléné ádē alongé boj abé nēñgáne anén mwǎn, eéhēlēē-se asól á nkamlen mí mín. ⁴ Né-ǎó, kénzéé awē asúdté yǎl nēñgáne anén mwǎn né móo atómténé mod ambáá abé áttinté e bad ábe bédé ásē e nkamlen mí mín. ⁵ Kénzéé awē akobé enén ndín e mwǎn á dǐn ádēm, né akobé me. ⁶ Boj kénzéé awē abēlté enén ndín e mod sǎñkalaa a aláá á nkǎñ, boj béhúnéd-te mó wéε edib é nkwe étómténé achab ásē. ⁷ E’béb é’ yǎl áte ne nkǒñsé áyāle mekǎgsen níme mébelte bad mbéb. Mekǎgsen métǎñgéné ape, boj e’béb é’ yǎl áte ne mod awē abēlté mod ampée mbéb. ⁸ Nzé échon ekáá ké’ε ekuu ébelte we mbéb, esél chǒ, épim. Edé mboj we ákud alongé ne eped é yǎl tómaa we áwónj mekáá mébe ké’ε mekuu mébe boj bébwém we á muú níme méēdīmē’. ⁹ Melemlem nzé ádonj dǐd ábelte we mbéb, ehúd dǒ, épim. Edé mboj we ákud alongé ne dǐd ahóg tómaa we áwónj mǐd mébe boj bébwém we á dü-á-muú.

Ngan e ndyǎñ ní mbód níme mémbo

(Luk 15.3-7)

¹⁰ “Nyényín nén bán nyéetédéé nímén mpín mí bǎn ké nhóg nkǒñtéd, bán méesaá etógnén. Nlǎñge nyé nén meé ángel eche éñone’ bó ébǎg á’sǒ ábe echem Sǎñ awē adé ámín áhóbe bó.* ¹² Chán nyényíné ádén dyam? Nzé mod awóó mbwǒkel é ndyǎñ ní mbód, boj nhóg níbǒó, ngómē átedé nímíníí móom mé ndyǎñ ní mbód abog ne abog wéε bédyákē medyé á ekone mín áke dé ahed nímé nhóg níme níbǒó? ¹³ Ne mbále nlǎñge nyé nén meé, nzé adǐbté-’ε mó abelé awógén mó menyinǵe tómaa nímíníí móom abog ne abog níme ménkēmbǒó. ¹⁴ Melemlem nê dǎo echen† Sǎñ awē adé ámín éehedéé aá ké mpín mí mwéndem néε nímén níbǒó.

Mwǎnyonj awē abēnlé we awusé

† **17:25** Ene pǒndé beken bóo básanǵé’áá tááse é kǎñ. * **18:10** Donǵe á kálag dé’sǒ ábáde nchoo 11: Nyébii nén bán Mwǎn-a-Moonyonj apedé ásonj bad ábe bébǒó. † **18:14** Echen: donǵe á kálag dé’sǒ áwóó echem.

15 “Nzé mwānyon abēnlé wε awusé, tán mós wée nyúmō bad bébe bēnpēn nyédíí, échu mós dó aláa. Nzé achemé adē awusé, né nyé mwānyon nyétimé asē.† 16 Bon zé eékwentene aá mópānné wε, etéd mod ampée nhóg ké’ε bébe ékēēn áwē, ábel nén, ‘Mbéb ké ríhée míme éhóbé wée abelé wε míbyēn ne mbónj ébe ké’ε éláán.’§ 17 Nzé eékobe káájne chóm-ée échē mbonj éhóbé, épēēn mós á mwembé. Nzé eékwentene ké bós awóglēn, etéd mós nēe mod awē eedúbpe áyāl e míme nsōñtēn káa nēngáne nsaad-a-tááse.*

*Yesue aá bembapεε béwóó
ngíne ákāj ne ábe dyam kunze*

18 “Ne mbále, nlānge nyé nén meé, kéchéé éche nyébéné á nkōñsé ébénndé ámín. Kéchée-’ε éche nyébágé kunze á nkōñsé, ébágnédé kunze ámín. 19 Nlānge nyé ámpē nén meé, zé nyé bad bébe nyéchēmténé áyāle kéchéé bonj nyéhédé chós á mekáne-tē, echem Sáj awē adé ámín ábē nyé chós. 20 Ayāle wée bad bébe ké’ε beláán beládné áwēm dīn, mémpē ndé áwab títé.”

*Ngan e mod-a-nsón a kāj
awē enkēnlagsén waáb*

21 Hē dōo Petro ápédé wée Yesue, bonj ásedtē mós aá “A-Sáj, zé mwānned abenle me awusé pónde téé, ngen étāj nítāngéné mós alagsen? Káájse ngen saámbé-ye?” 22 Dōo Yesue átímtanné mós aá, “Nlānge nyé nén meé, saké ngen saámbé, bonj móom mé ngen saámbé ne saámbé.† 23 Nē dōo édíí á nkamlēn mí mín. Dyōb ákamlanné nēngáne kāj póg echē echénlé bad ábe bébele nsón ásē echē, áñon mōné míme bós ké ahée béwánlé mós. 24 Abooted áde ábóótédé áñon mōné míme ábē bad béwánlé mós, dōo bad bépéénédé mós mod nhóg awē anwálé mós nkúú mí mōné. 25 Ane mod enkēnhenlé adē alúm atwε, né-ó kāj enhób áá bésóm mós nchoo ne mwaád ne bán nēngáne betāj, bésóm-me bwēm é’syāāl ábe áwóó. Mmē mōné mébē ásábe áde alúm. 26 Ane mod ankwε kāj á mekuu, ácháā mós aá, ‘Béé me pónde, métwē ádonj alúm ásyāāl.’ 27 Kāj enwóg mós ngol, anchené mós aá ákag, álagsén-ne áde alúm. 28 Nēe ane mod áhídté hē, ambomén waáb awē mómpē abelé’áá nsón ásē e kāj. Waáb ne anwálé mós mwā mōné awē enkēmbuú áte. Dōo átólé waáb á mengōgíd, aá ásábe mós mímé mōné. 29 Waáb ankwε mós á mekuu, ácháā mós aá, ábe mós pónde aá, móōsābē mós adē alúm. 30 Ane mod enkēnlagsénné waáb, anhé mós á mbwōg aá kááj né asábpé áde alúm bonj bēbídéd mós. 31 Ade bad ábe bēbédé áhed ábe bōmpē bēbélé’áá nsón ásē e kāj bényíné dyam áde ábénlédé, bēnlīj bwámbwam. Bēnkē kāj dyam ásyāāl áde ábénlédé aláa. 32 Né-ó, kāj enchélé ane mod, álāngē mós aá, ‘Ekúkú é ləə nén! Menlagsén wε alúm áde wénwālēē me áyāle wēncháñ me. 33 Cheé ékáá bonj weewóge wēn ngol melemlem nēngáne me-’ε ménwōgkē wε ngol?’ 34 Kāj énlīj bwámbwam, né-ó anlóm ane mod á mbwōg aá bēwóged mós ndutul. Aá ábē-’ε á mbwōg kááj né asábpé áde alúm ásyāāl.” 35 Né-ó, Yesue ansógtén nén aá, “Nē dōo Títé Dyōbe awē adé ámín ábenlé. Nzé weélagsene mwānyon ne mímōñ nlém rísyāāl, né Dyōb dékōgsen wε ngáne ene kāj enkōgsénné ane mod.”

† 18:15 Abēnlé wε awusé: donje á kálag dé e’só áwóó abelé awusé. § 18:16 Nén áténlédé á kálag e Dyōb, Diásteronomi: 19.15. * 18:17 Bad bé Israel bēndübē nén bán besaad bé tááse bós bétómténé bad bé mbéb abē, bán béesól-laá á nkamlēn mí mín. † 18:22 Móom mé ngen saámbé ne saámbé: donje á kálag dé e’só áwóó móom mé ngen saámbé ngen saámbé.

19

*Ayáged tângene anan
dé mmwaád á e'wóngé
(Mak 10.1-12)*

¹ Ade Yesue ámáá nímén mekan ahób, anhidé á Galilia áke á mbwóg e Judeya, áchābē á pēd e edīb é Jodan eníní. ² Ndun e mod enhíd mó áwed, áchōōd-ε bad bé nkole. ³ Donje á Befarisia bémpě áwē ákæg mó. Bēnsēdéd mó bánken, “Mbéndé echéd ebagé kunze nén bán, mod ánan awē mwaád áyāle nyaa e nzom ké ehéé-yε?” ⁴ Yesue ankwentén bó aáken, “Nyéeláá' é á kálag e Dyōb nén bán á mbooted, Dyōb dēnhæg bó mmwaád ne mwēnchóm-ε?” ⁵ Dyōb á hóbpe aá, “Áyāle né-óó, mwēnchóm átedé sáá ne nyan abé ne mwaád, bon búmō bad bébe bétim mod nhóg. ⁶ Né-óó, búmō béesaá ámpē bad bébe, bon bédii mod nhóg. Né-óó, échē Dyōb áládé, modmod eepáá'.” ⁷ Hē dōó ábē Befarisia bésedtéé mó bánken, “Nzé édé nē, cheé-ō ēnkāñ bon Mosēε ábagé bad kunze aá, mod ábe mwaád kálag échē elūmte nén bán, e'wóngé é'máá bon ánan mó.” ⁸ Dōó Yesue álāngéé bó aá, “Mosēε ambāg nyé enén kunze áyāle nyélelé nlém á abum. Enkēmbáá nē á mbooted mé nkōñsé. ⁹ Né-óó, nlāngē nyé nén mēé, mod ké ahéé awē anané mwaád ésebán ane mmwaád akábé asón, nzé ene ndín e mod awóó mmwaád ampée, né akábé asón.” ¹⁰ Hē dōó ábē bembapēε bēlāngéé mó bán, “Nzé nén dōó mekan mé mmwaád ne nchóm médií, né éesaá nsyāñ áwōñ mmwaád.” ¹¹ Yesue antimtén bó aá, “Saké mod asyāál ahele ákob ádén ayáged. Bon dékobndé ne bad ábe Dyōb ábágé dō. ¹² Nyēbíí nén bán, nzom édé híin échē ékósá bon bad béewōō bebaád. Behóg bédé ábe béchyaáténé nē. Bémpēε-ε bédé nē áyāle bad bēbélé bó nē. Abíníí-'ε, bēbélé yāl nē ábel bon bēbel nsón mé nkamlēn ní Dyōb. Kénzēé awē ahele ádén ayáge akob, ákob dō.”

*Yesue anāmté bēndem
(Mak 10.13-16; Luk 18.15-17)*

¹³ Bad bēmpēēn bēndem wē Yesue nén bán ábán bó ekáá á nló, ákānned-ε bó. Abē bembapēε bēnkānē ábe bad áte. ¹⁴ Bon Yesue anláá bó aá, “Nyétede bēndem béhyag áwēm, nyéekáá bó, áyāle nén, nyaa é bad néε bó chōó éwóó nkamlēn ní mín.” ¹⁵ Né-óó, Yesue ambán ábē bán ekáá á nló. Ambíd e nē, anhidé áhed.

*Nhōn ní bad
ne nkamlēn ní Dyōb*

(Mak 10.17-31; Luk 18.18-30)

¹⁶ Póndé póg mod nhóg ampě wēε Yesue, ásedtéé mó aáken, “A-meléed, dyam á bwām áhéé nítāngéné ábel, ábel nén níkud alongé áde déemaá'?” ¹⁷ Héε Yesue ákwentanné mó aá, “Chán éheleé ésedtéé mē dyam áde áde dyam á bwām? Mod nhóg mwēnpēn mó adé awē adé mod a bwām. Kōngé' mbéndé é Dyōb nzé ehede wε mókud alongé áde déemaá'.” ¹⁸ Dōó ane mod ásedtéé mó aáken, “Mbéndé éhéé?” Yesue ankwentén mó aá, “Weewúé' mod, weekábé asón á ndáb e'wóngé, weechíbé', weebídé mbón e metóm, ¹⁹ bēé sóó ne nyon edúbé, édāñ-ε mwānyon nēngáne echon yāl.” ²⁰ Héε ene kódemod élāngéé Yesue aá, “Nhídé échén mbéndé ésyāāl; cheé émpēε éhedne mē ábel.” ²¹ Yesue antimtén mó aá, “Nzé ehede wēé mówóó awusé á yāl ké ahóg, kág éšóm bwēm é'syāāl ábe éwóó, étéd nímē mōné ébe betóótōkē bé bad. Nzé ebélé nē, wēkūd nhōn ádyōb. Ene

póndé éhye éhíde me. ²² Ade ene kódemod áwógé nê, anwóg mbéb áte bwám bwam áhíde-’ε áyāle ambé nhon bwám bwam.”

²³ Héε Yesue álāngéé ábē bembapεε aá, “Ne mbále nlānge nyé nén meé élēl áte nhon mí mod ásl á nkamlen ní Dyōb. ²⁴ Nlāa nyé ámpē nén meé édé mwān a akan sánkalaa a nyam néε Kamēl āpon á epōn é ndānde tōmaa nhon ní mod ásl á nkamlen ní Dyōb.” ²⁵ Ade bembapεε béwógé nén, yā enkóm bó áte bwám bwam. Bēnsedéd bánken, “Nzéé-’ō ahēle ákud e’sóosōn?” ²⁶ Héε Yesue ánóné bó chóōn bon áhōbē aá, “Ne baányon nén déehelēé se ábenléd bon ne Dyōb dyamdyam déeleléé áte.” ²⁷ Héε Petro áhōbēé aá, “Nōné’, sētēdtē chōm ésyāāl áhíd wε, cheé-’ō ébē mímed nsyān.” ²⁸ Héε Yesue álāngéé bó aá, “Ne mbále, nlānge nyé nén meé, póndé echē Mwān-a-Moonyon ádyéé’ é á atii dé nkamlen ne éche ehúmé ésyāāl á nkōnsé míme ríhúé’, nyé bad dyōm ne bébe ábe behíde me nyémpē nyédyéé á metii mé nkamlen, nyékāādtē metúmbé mé Israel dyōm ne mébe. ²⁹ Kénzéé-’ε awē atēdtē éche ndáb, baányan, sáá, nyaá, bán, ne eche mbwóg áyāl echēm, ákud chó mbwókεl e ngen, ákūd-’ε alongé áde déemaá’. ³⁰ Bon bad híin ábe bédé á’sō bōob bélyag mbíd, híin-ne ábe bényag mbíd bébe á’sō.”

20

Ngan e bad bé nsón

¹ Hé dōo Yesue ákaléé ngan aá, “Nhóbe nê áyāle nkamlen mí mín rídé nhægtén nēngáne nwóo-nzag nhóg awē ambíd á ndáb epog é mbwembwε áke dé ahead bad ábe ásābēē, ábel nsón áwē nzag-tē. ² Bōōbōō bēmpē á nchemtēn áyāle nsábe mé epun é bīn bon álómé bó áwē nzag-tē. ³ Ane nwóo-nzag antīm ámbíd ámpē á dyad-tē á ngāj abog. Antán bad bé nsón bēmpēe áhed. Bentyēēm ngēn, bébele’ aá chōmchōm. ⁴ Héε álāngéé bó aá, ‘Nyémpē nyéke nyébel nsón áwēm nzag-tē, mēsābē nyé nsábe míme ríkwógnédé.’ ⁵ Né-’ō, bēnkē. Ambēl melemlem mé dyam á kād, ne á ngāj éláán. ⁶ Dyam ngāj étáan néε ane mod átímé á dyad-tē ámpē, antán bad bé nsón ábe bōmpē bentyēēm, bébele’ aá dyamdyam. Héε ásedtēé bó aá, ‘Cheé nyébēbtēé epun é bīn ésyāāl hén ngēn áde nyébeléé dyamdyam.’ ⁷ Bēnkwentén mó nén bán, ‘Modmod eetédeé sé á nsón.’ Héε ane mod álāngéé bó aá, ‘Nyémpē nyéka-’kōó nyébel nsón áwēm nzag-tē.’

⁸ “Ade ngukél épédé, ane nwóo-nzag anláá awē mod awē anone ábē bad bé nsón aá, álad bad bé nsón áte, ásábe bó. Aá, ábooted ne bad ábe bédímténé ape, ásōg-ke ne ábe bésébpé ape. ⁹ Ambéé bad ábe bēmbootéd nsón á ngāj étáan nsábe mé epun é bīn ¹⁰ Ade bad ábe bēnsēbē nsón abooted bépédé ákob nsábe, bēnwēmtēn bán, békud nsábe míme rítómé mí bad ábe bēmbootéd nsón á ngāj étáan. Bon bōmpē bēnkūd melemlem mé nsábe. ¹¹ Ade békóbé mōné míme bēmbéé bó, bēmbootéd anyoo áte. ¹² Béhōbē bán, ‘Ábēn bad bēbélé nsón háwa pōg chēmpen, ké nē, esábpé bó melemlem néε sé ábe sébelé nsón epun é bīn ésyāāl ne enyen é ngíne.’ ¹³ Nwóo-nzag antímtén ábē bad nhóg aá, ‘Amūē, meédogéé nyé. Eesaá mbále bán dentíí bán mēbe nyé nsábe mé nsón mé epun é bīn-ε? ¹⁴ Nyékob-’pōó mímen mōné, nyéka. Mmēn-éé ntíídé meé mēsābē anén mod awē adímténé ape melemlem ngáne rísábpé’ aá wēmpē. ¹⁵ Meewóó’ é kunze ábenlén nímmēn mōné ngáne rídáá-ye? Cheé ékás bon nyébēbtē nlém á abum áyāle ábēm e’bon bé nlém?’ ” ¹⁶ Yesue ansógtén ene ngan aá, “Né-’ō, bé’sō bētīm bé mbíd, bé mbíd-’ε bētīm bé e’só.”

*Yesue ahóbé ngen echě elónténé
éláán ngáne bėwūú'é mós*

(Mak 10.32-34; Luk 18.31-34)

¹⁷ Yesue ne ábē bembapεε békágé'áá á akuu á Jerusalem. Ade békagké nê dós áchágé bós á nkag, bonj álāngē bós á kun-tē aá, ¹⁸ “Pón nyébii bán dekag á Jerusalem, áwed-taá bėbėé Mwān-a-Moonyonj á mekáá mé beprise bėmbáá ne bemeléede bė mbéndé. Bós-ε bėbėé mbakú bán atāngéné awé. ¹⁹ Bėbε mós á mekáá mé bad ábe béesě bad bė Israel. Bós-ε bėwōōdé mós, bėswādtāād mós e'tāngú, bėbōmē-ε mós á awōg. Bonj ámbíd e e'pun é'láán Dyōb dėpuúđ mós.”

Nyě-mwān ahεdte bán metii

(Mak 10.35-45)

²⁰ Ámbíd e pónđé dós Zebēdie mwaád ápédé wée Yesue ne ábē bán bė baachóm bėbε, abwōg mebóbónj, áchāā-ε Yesue aá ábele mós dyam. ²¹ Yesue ansedéd mós aáken, “Cheé éhεdεé?” Dós ákwentanné mós aá, “Bāg me akag nén wεé, pónđé eche wėbēē á nkamlen, ábēm bán bėn bėbε bėdyéé wε á nkag, nhóg ekáá émbáá, aníní-ε á ekáá é emwεd.” ²² Héé Yesue ákwentanné bós aá, “Nyéebii'é chōm éche nyésdteé. Nyéēhēl metuné míme mépēmē apém-ε?” Bėnkwentén bán bėhēl. ²³ Dós Yesue álāngéé bós aá, “Ne mbále, nyéēpēm bonj meewóó'é kunze ápwεd mod awé ádyéé me á ekáá é mbáá ké'ε á ekáá é emwεd. Abé e'tál é'dii e'tál ábe é'bágnédé ne bad ábe echem Sāj ánábnédé bós.” ²⁴ Ade ábíníi bembapεε dyóm bėwógé nē, bėnliín ábē baānyanj bėbε. ²⁵ Né-ós Yesue anlad bós áte, bonj álāngē bós aá, “Nyébíi nén bán, benkamlenε ne bad bėmbáá bė nkōjsé bėbenlad ngíne ákamlen bad ábe bėdé ásē echáb. ²⁶ Bonj éetāngenεé ábē nē áfínté echēn. Kėnzéé awé ahεde aá móbē mod ambáá áfínté echēn, atāngéné ábē mbəlede awēn. ²⁷ Kėnzéé-ε awé ábē mod a'só áfínté echēn, atāngéné ábē awen ntānj. ²⁸ Melemlem née Mwān-a-Moonyonj eépedéé aá bad bėbenle mós, bonj apedé ábele bad, ábe-ε áđé alōngé ákōde bad híin.”

*Yesue achōjté bad bėbε
ábe bėnkwě ndím*

(Mak 10.46-52; Luk 18.35-43)

²⁹ Ade Yesue ne ábē bembapεε bėhidteé á Dyad á Jeriko, ndun e mod ehídé'áá mós. ³⁰ Ene pónđé-ós bad bėbε ábe bėnkwě ndím bėndyéé á nkag ní nzii. Ade bėwógé bán, Yesue atóme', bėmbootéd abón bán, “A-Mwān a mbyaa míme Dabide, wóg sé ngól!” ³¹ Ndun e mod echě embé áhed enkáné bós áte bán bėdib nsəl. Bonj bós-ε bėmbādnēn abón ne ngíne bán, “A-Mwān a mbyaa míme Dabide, a-Sāj, wóg sé ngól!” ³² Yesue antyéem, achélé bós bonj ásedte bós aáken, “Cheé nyéhεdεé bán, míbele nyé?” ³³ Bėnkwentén bán, “A-Sāj, sēhεde bán, ébel sényínen.” ³⁴ Yesue anwóg bós ngól, né-ós ambán bós mekáá á mđ. Abwōg-ábwōg bėmbootéd anyínen, bėhíde-ε mós.

21

Yesue asólé á Jerusalem née kōnj

(Mak 11.1-11; Luk 19.28-40; Jōn 12.12-19)

¹ Ade Yesue ne ábē bembapεε bėkwógé ape á Jerusalem, née bėpédé á dyad á Bεtpeg á ekone é menzab Yesue anlóm bembapεε bėbε á'sō. ² Anláá bós nén aá, “Nyékag á dyad áde áđé nyé á'sō nē. Nzé nyésólé

sólén, nyéētán née bétánǵé ésel ne mwän ánkæg. Nyéhune bó nyéhyiinad me. ³ Nzé mod asédté nyé aáken, cheé ékáká boŋ nyéhunne', nyéláá mós bân Sánǵwéé* atógnéné bó. Nzé nyéhóbé nê, ábwōǵ-ábwōǵ ane mod áchennéd nyé." ⁴ Nén dêmbeñléd álóned e'yale ábe Dyōb dénlōmēñné nkal é'dáádəŋ aá,

⁵ "Aláa dyad á Zayon aá, Nyénəne', echen kəŋ ehyag áwēñ, asúdté yǎl, adiídé ésel, etum é nchóm a ésel."

⁶ Né-óó ábê bembapεε bēnkě bēbēl-le ngáne Yesue ánlyāǵtēññé bó. ⁷ Bēmpεēñ éché ésel ne mwän, bétéd échab mbóté, bétal chós ámīn, boŋ Yesue ádiide'. ⁸ Ekud é bad bēntál échab mbóté á nzii-té, ábíníí-'ε bésélé' e'kikag é' mii, bétalé' á nzii-té. ⁹ Ndun e mod eché ekágé'áá mós á'só ne eché ehidé'áá mós ámbíd bēmbóótéd abón bân, "Hosána, mekenag mébê ne mwän a mbya míme Dabidε. Nnam míbê ne ane awé apedé á dñn áde Sánǵwéé. Hosána, mekenag ne Dyōb áde ádé se ámīn!"

¹⁰ Néé Yesue ásólé á Jerusalem nén sólén, bad bésyāál bēpuutéđ, bésēdté-'ε bánken, "Nzéé ne?" ¹¹ Dós ene ndun e mod ékwentanné bân, "Yesue mós adé, nkal é'dáádəŋ a dyad á Nazaret á mbwōǵ e Galilia."

Yesue anané bekáb bé nyonǵé á Ndáb-e-Dyōb

(Mak 11.15-19; Luk 19.45-48; Jōn 2.13-22)

¹² Ámbíd e nê, Yesue anke asól á Ndáb-e-Dyōb. Annän bad bésyāál ábe békábé'áá dyon áwēđ-te. Ankuné betébele ábe bad bépénlé'áá mənóé ámīn mekuu ámīn, ákūñē-'ε metii mímé bad ábe bésómme'áá mbəŋǵé mekuu ámīn. ¹³ Anláá-'ε bó aá, "Etéñlédé nén bân, Dyōb áhóbé aá, 'Echem ndáb etánǵéné achəgned bân ndáb e mekáne.' Boŋ nyétimté chós, 'mbwōǵ mé bechíb!' "

¹⁴ Bad ábe bēnkwě ndīm ne bad ábe mekuu ménwēē ábe bēmbē áhed bēmpě áwē, ádíđ-te bó bwám. ¹⁵ Boŋ áde beprise bēmbáá ne bemeléede bé mbéndé bényíné menyáké míme Yesue ábélé, boŋ bēwōǵ-ke e'saad ábe bēndem bēbónéé á Ndáb-e-Dyōb bân, "Mekenag mébê ne mwän a mbyaa míme Dabidε," bēñlīŋ bwám bwam. ¹⁶ Bēñsēdéd Yesue bánken, "Ewóǵe chōm-ée ábê bän bēhóbéé-ye?" Yesue ankwentén bó aá, "Eε, nwóǵe'. Nyéelāā' é mbéd á kálag e Dyōb nén bân, Dyōb ábónséné e'ched é' bēndem ne é' bän bé nkáál ábe mós mekenag mé bwám-ε?" ¹⁷ Ámbíd e nê Yesue antedé bó á Jerusalem áke ánāā á dyad á Betani.

Yesue ne alín á ngəl

(Mak 11.12-14, 20-24)

¹⁸ Epǵ é mbwεmbwε áde átimeéé ámbíd á Jerusalem nzaa enkób mós. ¹⁹ Ade ákagké nê annyín alín á ngəl. Ankě áhed, boŋ enkényíñné epum ké ehóg áwedé-mīn étóméé byaá. Héε Yesue álāŋǵéé ábē bwel aá, "Wéechyáá' é epum ámpē mbéd." Ábwōǵ-ábwōǵ bwel bēñhyéle. ²⁰ Ade ábē bembapεε bényíné nê, yǎl enkóm bó áte bwám bwam. Héε bésēdtéé bánken, "Chán ádēñ alín á ngəl ámwéde ayéle á mehléle-te nēñ-ē?" ²¹ Yesue ankwentén aá, "Ne mbále nlāŋǵe nyé nén meé, nzé nyédúbpé ne nlém nísyāál, né saké dyam áde míbélé ábēñ bwel áyǎl dēmpεn nyébeñlé. Boŋ né nyéhεle-se nyélláá káŋŋe enén mbəod nén bân, 'Hidé hén, éke

* 21:3 Sánǵwéé: káa nwōŋ.

ébwēm yāl á edíb é nkwě-te, ébenléd-te nê dën. ²² Nzé nyêwóó adúbe bán, kéchéé éche nyéhédné Dyöb á mekáne-tê nyééküd, né nzé nyéhédé nyééküd.”

Nsɛdtéd tângene kunze eche Yesue
(Mak 11.27-33; Luk 20.1-8)

²³ Yesue ansól á Ndáb-e-Dyöb, áyāgtē bad. Ade áyāgtē nê, dōó beprise bémháá ne bad bémháá bé Israel bépédé áwē, bésedtē mó bánken, “Kunze ehéé éwóó ábel nímén mekan? Nzé-módé abagé-’ε we ene kunze?” ²⁴ Yesue antimtén bó áá, “Mε ámpē mēsedéd nyé dyam ahóg. Nzé nyékwěnténé dó né mε-’ε mēlāā nyé kunze echē níwóó ábel nímén mekan. ²⁵ Edusen éche Jone ádúsánnáá bad héé émbídtē? Embíd ne Dyöb-ε ngé ne baányonj?” Bën ne bën bémbootéd apentēn bán, “Nzé dehóbé nén bán, ‘Jone echē kunze enhúú ne Dyöb,’ né ásedéd syānē aáken, ‘Cheé-ō enkān boj nyénkëndúbé mó?’ ²⁶ Boj nzé dehóbé bán, ‘Eché kunze ehúú ne baányonj,’ né échén ekud é mod ébel syānē mbéb áyāle bad bésyāāl béndúbē bán Jone abédéé nkal é’dāódañ.” ²⁷ Né-óó bēnkwentén Yesue bán, “Séebii’é.” Mó-’ε antimtén bó áá, “Né ké mε-’ε ámpē méeláá’ε nyé kunze echē níwóó ábel nímén mekan.”

Ngan e bán bé baachóm bébe

²⁸ Yesue ambé ásedéd beprise bémháá ne bad bémháá bé dyad aáken, “Chán nyényíné adén akan tângene enén ngan? Mod nhóg abédé awē anchyáá bán bé baachóm bébe. Héé ákíí mwān ambáá aláa áá, ‘A-mwān, ké ébel nsón á nzag-tê chii.’ ²⁹ Mwān antimtén mó áá mókaá. Boj ámbíd e pónde anhənlén mewəmtən, áke. ³⁰ Dōó ane mod ákíí wéε mwān asad, aláa-’ε mómpē melelem mé dyam. Anén mwān antimtén sáá áá, ‘A-Sán, mēkē’ boj eékii.” ³¹ Héé Yesue ásedtēé beprise bémháá aáken, “Átínté ábén bán bébe, ahéé ambēl ngáne sáá áhédé’áá?” Bēnkwentén mó bán, “Ambáá.” Né-óó, Yesue anláá bó áá, “Ne mbále, nlānge nyé nén mēé, besaad-bé-tááse ne bekwaleε bédé asól á nkamlen ní Dyöb tómaa nyé.† ³² Nhóbe nén, áyāle Jone, Ndusenε ampě, alúmed nyé nzii echē etyéémé, nyénkëndúbéé mó, boj besaad-bé-tááse ne bekwaleε béndúbē. Ké néε nyénnyīn-naá nê, nyénkēnhənlénné, nyénkëndúbé-’áá mó.”

Ngan e bebel bé nsón ntéd
(Mak 12.1-12; Luk 20.9-19)

³³ Yesue anláá bó áá, “Nyéwóglen ngan empée. Nwóó-nzag nhóg abédé awē ankwēl nzag e e’pum é’ mēl ábe bébenléé mīm. Ankág chó, ábel bwāl wéε béminéé ábē e’pum é’ mēl ábel mīm, alonj-’ε ebem áwēd-te wéε bédyεε’é ánon nzag áte. Ambéé ene nzag wéε bad ábe bóóbbōó békāb mbote áte, ákē á alonj démpēe. ³⁴ Adē pónde épédé eche bépadeé e’pum, ane nwóó-nzag anlóm ábē bembəledε wéε ábē bebel-bé-nsón ákobe mó áde asii dé e’pum. ³⁵ Héé ábē bebel-bé-nsón békóbé ábē bembəledε, bēwanné’ nhóg, bēwūē’ ampée, aníníí-’ε bēwūēnē meláá. ³⁶ Ámbíd é pónde ane nwóó-nzag anlóm bembəledε bēmpēe ábe bēmbuú áte tómaa ábíníí. Ábē bebel-bé-nsón bēmbēl ábē bembəledε melelem ngáne bēmbenléé bésō. ³⁷ Ámbíd e pónde anlóm awe mwān áwāb, ne mewəmtən nén bēbéé mó edúbé. ³⁸ Boj áde bebel-bé-nsón bényíné ane mwān néε áhúé’é, dōó bó bën ne bën bēhóbéé nén bán, ‘Ndyé-a-mbwóg nén, nyéhyag! Déwúú mó,

† 21:31 Baá mbáá bé Israel béndúbē nén bán bekwaleε ne besaad-bé-tááse béésónléé á nkamlen ní mín.

ábel nén, eche mbwóg ésuuned syánē.’³⁹ Hê dóg békóbé mós, bébídēn mós á nzag-tê, boŋ béwúú-’ε mós.”⁴⁰ Héε Yesue ásedtēé ábē bad bémháá bé dyad ne beprise bémháá aá, “Bwób-pwóg, nzé nwóó-nzag ne apedé, cheé ábenlé ábē bebel-bé-nsón?”⁴¹ Hê dóg békwentanné bán, “Awúú ábē e’bébtéd é’ bad e’bébtéd é kwééd, ábē-’ε ene nzag wéε bebel-bé-nsón bémpēε ábe bébe mós ádē asii á mbote nzé póndé epedé eche bépádēé e’pum.”⁴² Yesue anláá bós ámpē aá, “Nyéēlāā-’ε mbéd wéε eyale é Dyób éhóbé nén bán, ‘Aláá ádē belón-bé-ndáb bēnchenēé dóg átímé aláá dé etógnén abé. Sánjwéé mós ambel nén, édē-’ε syánē menyáké.’

⁴³ Né-óg nlanje nyé nén mēé, békobén nyé etál éche nyéwóó néε bad bé nkamlēn ní Dyób, bébē wéε bad ábe bébele’ ngáne Dyób áhedéé.”[†]
⁴⁵ Ade beprise bémháá ne Befarisia bēwógé échéngan éche Yesue ákálé, bēnchem bán, bós ákanléé chós.⁴⁶ Né-óg bēhédé’áá mós akób, boŋ bémháŋ abel nē, áyāle bényín bán, ene ndun e mod enyíné’áá Yesue néε nkál é’dáédāŋ.

22

Ngan e ngande e e’wóngé (Luk 14.15-24)

¹ Yesue ambé ábenléd ngan ámpē ákalēn ábē bad. Anhób aá,² “Nkamlēn ní mín níde nēngáne kāŋ póg eché enláá ábē bembáledε aá bébonsen ngande e e’wóngé ábe awé mwān a mwēnchóm.³ Ene kāŋ-’ε anlóm ábē bembáledε aá béke béchag bad ábe álébpé áyāle ene ngande, boŋ ábē bad bēnkēnkwenténné ape.⁴ Héε álóméé bembáledε bémpēε aá béléa bad ábe mólébpé nén bán, ‘Nyébíí nén bán, mmaá nyag ne e’lem ábe é’bóó yāl awúú. Chóm ésyāā-lε édē mbonsén, nyéhyag-kwóg á ngande.’⁵ Boŋ ké nē ábē bad ábe bēnlēbēε bēnkéntédte nímmē nlébtéd néε dyam. Mod téé ahídé’áá nímmē ntíi ámbíd. Behóg bēnké áwāb nzag-tē, ábíníí bēhídē nímmāb nsón mémpēε ámbíd.⁶ Ábíníí-’ε bēnkób ábē bembáledε, bēbom bós, béwúú-’ε bós.⁷ Ene kāŋ enlīŋ bwāmbwam. Né-óg, anlóm éche sánze. Néε épédé, éwūú bad ábe bēnwūú ábē bembáledε, éhyāād-tε ábē bad dyad.⁸ Dóg álāngéé ábē bembáledε bémpēε aá, ‘Ngande e e’wóngé emáá mbonsén abé, boŋ bad ábe nílébpé béekwognedéé chós abé ásē.⁹ Bwób-pwóg, nyékag á mbom ní nzii á dyad-tē, nyéchéle bad bésyāā ábe bényíné bán, béhyag á ngande.’¹⁰ Né-óg ábē bembáledε bēnké á dyad-tē, béléad bad bésyāā ábe bényínnē, ken mod a bwām ké’ε mod a mbéb, káŋŋ ndáb e ngande enlóg áte.

¹¹ “Kāŋ empē á ndáb-te ānōn bad ábe bépédé á ngande. Ade ápédé anyín mod awé enkēnhé asan áde ántāŋgēnnē ahé á ngande e e’wóngé.¹² Héε ásedtēé mós aá, ‘Amúē, chán émwédé ape hén áde wééhēdéé asan á ngande e e’wóngé.’ Boŋ ane mod enkēnhóbpe dyamdyam.¹³ Dóg kāŋ élāngéé ábē bembáledε ábe béchágté’áá beken aá, ‘Nyéhan mós mekáá ne mekuu, nyébwēm mós á ebwóg, á ehíntēn-tē. Ahed-taá béchyé’é, bédyāg-kε meson á nsal.’ ”¹⁴ Héε Yesue ásógtéé enén ngan ne e’yale nén aá, “Dyób áchēnle’ bad híin ábē ásē e nkamlēn nímmē, boŋ nguse chós épwēdnéd.”

Yesue ne asaa á táásε (Mak 12.13-17; Luk 20.20-26)

[†] **21:43** Donje á kálag dé’só ábáde nchoo 44: Mod ké ahéé awé alúmé ádē aláá ámīn ábōgtéd áte. Boŋ ane awé déhūntédte ámīn, ányogtéd áte.

¹⁵ Ebédé pónde póg echê Befarisia bènkeé mbom, áhage Yesue, ábel békóben mó awuse tēngene e'yale ábe bēbīd mó á nsál. ¹⁶ Bēnlōm ábāb bempae nchoo ne bad bé epepé éche Herode wée Yesue. Néé bēpédé áwē, bēlāngē mó nēn bán, “A-meléed, sēbīí nēn bán, ekale mbále. Sēbīí-’ε ámpē nēn bán, ayáge ádōŋ tāngene mbéndé e Dyōb ádé mbále. Mewēmtēn mé bad ne e’só é’ mbom é’ bad bēehāŋlānné ádōŋ ayáged. ¹⁷ Láá-’ε sé ngáne ényíné ádén akan. Mbéndé eche syānē ehóbe nēn bán désaŋge’ tááse wée Kaisē, kāŋ e Roma-ye?” ¹⁸ Boŋ Yesue ambíí nímab mewēmtēn mé mbéb. Né-óó ansedéd bó aáken, “Nyé bedog-badé, cheé nyéhāgkéé me? ¹⁹ Nyélúmed me mōné míme bésaŋnadté tááse eched.” Bēmpiínéd mó mōné mé ekii. ²⁰ Dóo ásedté bó aáken, “Edídinge éche nzéé chén? Dīn áde nzéé-’ε dēn?” ²¹ Bēnkwentén mó bán, “Ábe Kaisē.” Dóo álāngéé bó aá, “Nyébag-kóó Kaisē éche édé éche Kaisē, nyébag-ke Dyōb éche édé é Dyōb.” ²² Ade bēwógé nē, yāl enkóm bó áte. Né-óó bēnhidé áhed, bēkē-’ε.

*Ayáged áde Yesue
tāngene mpuu ámbīd e kwééd
(Mak 12.18-27; Luk 20.27-40)*

²³ Echê epun chēn donje á Besadusia bēmpē wée Yesue. Besadusia bēndūbē bán mpuu méesaá ámbīd e kwééd. ²⁴ Dóo bēhóbeé bán, “A-meléed, mbéndé e Mosē ehóbe nēn bán, ‘Nzé mod awóó mmwáád boŋ awédé áde bó ane mmwáád bēepedéé mwān awále, mwānyāŋ a abum ahóg atāngéné ane nkúd awóŋ, ábel boŋ dīn áde mwānyāŋ déebōō.’ ²⁵ Bóob-póó, bad bēbédé hén mod saámbé ábe bēmbīd abum ahóg. Mod a’só anwóŋ mmwáád, boŋ awé áde bó mmwáád ne bēepedéé bán awále, né-óó mwānyāŋ awé anhíd mó anlyāgnéd ane nkúd a mmwáád. ²⁶ Ane mómpē anwé áde bó ane mmwáád bēepedéé bán awále. Melemlem mé dyam mēmbenléd ne awé alónténé bēlāán, kóŋŋ bēbōm bó mod saámbé. ²⁷ Kóŋŋne á asóg ane mmwáád mómpē anwé. ²⁸ Bóob-póó á pónde e mpuu, mmwáád awé nzéé ane mmwáád áchāgnédte áyāle bó moosyāál saámbé bēnwōŋ mó?” ²⁹ Yesue antimtén bó aá, “Nyépane’ áyāle nyéesōŋtēnéé chōm éche eyale é Dyōb éhóbeé, nyéesōŋtēnéé-’ε ngáne ngíne e Dyōb ésógé abé. ³⁰ Ayāle pónde echê bad bēpuú’ε ámbīd e kwééd mewōŋgé méebáá ámpē. Bad bēbē nēngáne ángel éche édé ámīn, bēewōŋnéé. ³¹ Nyéeláá’ε mbéd dyam áde Dyōb ahóbé áwēn tāngene mpuu-ye? Dyōb áhóbé tāngene ábēd betaa aá, ³² ‘Mē-εé ndé Dyōb áde Abrahame, Aisige ne Jakóbe.’ Dyōb ádíi Dyōb á bad ábe bédé á alongé, saké Dyōb á bad ábe bēwédé.” ³³ Ade ene ndun e mod echê embé áhed éwógé nē, bēmbē menyáké bwāmbwam tāngene ayáged áde Yesue.

*Mbéndé ébe éche étómténé
etógnén abé
(Mak 12.28-34; Luk 10.25-28)*

³⁴ Ade Befarisia bēwógé bán nkwentēn míme Yesue ámbéé Besadusia mēmbēl bēhele dyamdyam ahób, bēnladén áte. ³⁵ Hē dóo bó mod nhóg awé abédé meléede a mbéndé, áhyédé Yesue akāg, ásedté mó aá, ³⁶ “A-meléed, áfínté mbéndé ésyāāl, ehéé étómténé etógnén abé?” ³⁷ Yesue ankwentén bó aá, “Etāngéné édāŋ Sāŋgwéé ádōŋ Dyōb ne nímōŋ nlēm nīsyāāl, ne échōŋ edāōdāŋ ésyāāl, édāŋ-’ε mó ne nímōŋ mewēmtēn mésyāāl. ³⁸ Enén mbéndé chō étómténé etógnén abé, ebé-’ε mbéndé e’só. ³⁹ Mbéndé

echë elónténé ébe echë chómpē edé etógnén melemlem nêngáne e'só edii nén 'Edəŋ mwānyoŋ ngáne édás echoŋ yäl.' ⁴⁰ Echén mbéndé ébe chós éwánlé mbéndé éche Mosεε ésyāäl ne mekan níme bekal-bé-e'dəádəŋ báyágté."

Nsɛdtéd tâŋgene

Ane-awě-Béwógté

(Mak 12.35-37; Luk 20.41-44)

⁴¹ Hê dós Yesuε ásɛdtéé ábē Befarisia ábe bēnladén áte aá, ⁴² "Chán nyéwēmtanné tâŋgene Ane-awě-Béwógté? A mbyaa níme nzéé áhúú?" Héε békwténténé mó bán, "Abidé á mbyaa níme kâŋ Dabidε." ⁴³ Yesuε ansɛdéd bós aá, "Cheé-ō enkāŋ boŋ Dabidε áde Edəádəŋ é Dyōb élyágté mó ânchəgké mó aá, 'A-Sán,' áde ahóbé aá, ⁴⁴ 'Sán Dyōbe anláá awēm Sánḡwéé aá, Dyéé áwēm ekáá émbáá, kósŋ ne á pónDé echë mébenlé boŋ ékəgtéd ábōŋ bad bé ekoyí ámín ne mekuu.'

⁴⁵ Néε Dabidε mwēn ásébpé mó achəg aá, Sánḡwéé, chán-nō Ane-awě-Béwógté áhɛléé abé awe mwān?" ⁴⁶ Bós modmod békēnhenlé mó dyamdyam akwəntən. Bootya éché epun békēnchu'é mó dyamdyam asɛded ámpē.

23

Elébé tâŋgene bemeléede

bé mbéndé ne Befarisia

(Mak 12.38-39; Luk 11.43, 46, 20.45-46)

¹ Ambíd e nê, dós Yesuε álāŋḡéé ene ndun e mod ne ábē bembapεε aá, ² "Bemeléede bé mbéndé ne Befarisia bós bétédé etál éche Mosεε bōob áyáged bad. ³ Né-ōō, nyétāŋgéné bós awóḡlən nyébelé-'ε mekan mésyāäl níme belāŋḡéé nyé, boŋ nyéēbēlé' mekan níme bébeléé, áyāle bébeléé mekan níme béhóbéé. ⁴ Békāa' e'deltéd bé nted, bépəmtad bad, boŋ béesaá mboŋsén ábán ké ekáá áwōŋḡen bós ápém mó. ⁵ Kéchéé éche bébeléé, bébele chós ábel boŋ bad bényín bós. Békálte' bán bé ntyág ábe béhágkē nchoo mé e'yale e' Dyōb áte, boŋ bétāá á mbəm ne á mekáá, béchabte e'túd* ábe bēwáá'é á mengombe mín bwāmbwam. ⁶ Bédəə e'tál bé edúbé adyεε á hōm á ngande, bédəŋ-'ε metii mé edúbé adyεε á ndáb é mekáne. ⁷ Bédəə bán, bad bélente bós ne edúbé ésyāäl á dyon-té, bédəŋ-'ε bán, bad béchəge bós bán, 'A-meléed.' ⁸ Boŋ nyé, nyéēmwāḡ-sε béchəgé nyé bán, 'Meléede.' Ayāle meléede nhóg móō nyéwóó, baányan bós-'aá nyédíí. ⁹ Nyéēchāḡē-'ε mod ké nhóg á nkōŋsé wén bán Titée áyāle nyéwóó-'ε Titée nhóg, awēn Titée awě adé ámín. ¹⁰ Nyéēmwāḡ-ke sε béchəgé nyé bán, 'Sánḡwéé' áyāle nyéwóó Sánḡwéé nhóg, Ane-awě-Béwógté. ¹¹ Mod awě adé ambáá áfnté e echēn atāŋgéné abé mbəledε awēn. ¹² Kénzéeé awě achágté yäl, Dyōb dəsudéd mó, kénzéeé-'ε awě asüdté yäl, Dyōb déchāḡéd mó."

Yesuε aslé bad bé medogké

(Mak 12.40; Luk 11.39-42, 44, 52, 20.47)

¹³ Dós Yesuε áhóbéé aá, "Ebēēn nyé bemeléede bé mbéndé ne Befarisia ebébtéd, nyé bad bé medogké! Nyédibe' ekob é nkamlən mí mín ábel

* 23:5 Etúd: Bēwáá'áá e'túd álúmed bán bébenle Dyōb.

boŋ bad béēsōlē'. Nyé bēn nyéesōléé, nyéēmwāg-kaá bán bad bémpēe ábe béhede asól bésāl.† ¹⁵ Ebēēn nyé bemeléede bé mbéndé ne Befarisia ebébtéd, nyé bad bé medogké. Nyékag meloŋ ne meloŋ ábel boŋ mod nhóg átímen nyé. Boŋ nzé amaá nyé atímen, nyébelé nyébébed mós nyaa eché ákwógnédé ákud nkógsen á dū-á-muú míme rítómé rímēn ngen ébe.

¹⁶ “Ebēēn nyé ebébtéd nyé bad ábe békwédé ndím, boŋ bélyāgtē bad bémpēe. Nyéyāgte bán, ‘Nzé mod amwédé melē á dīn á Ndáb-e-Dyōb, né nē déesaá dyam, boŋ nzé mod amwédé melē á dīn á bwēm é’ gól ábe é’ dé áwēd-te, átāŋgéné ábel dyam áde ámwééne melē.’ ¹⁷ E’yókél é’ bad bēn, nyékwedé ndím! Cheé étómténé etógnén abé, gól-le, ngé Ndáb-e-Dyōb eché ebélé boŋ gól ebé chōm éche ésáá á’sō é’ Dyōb? ¹⁸ Nyéyāgte’ ámpē bán, ‘Nzé mod amwédé melē á dīn dé menyán mé mendε, né nē déesaá dyam. Boŋ nzé mod amwédé melē á dīn dé mendε míme médé á menyán mín, atāŋgéné ábel dyam áde ámwééne melē.’ ¹⁹ Bad bé ndím bēn! Cheé étómténé etógnén abé, mendε ngé menyán míme mébélé boŋ rímē mendε mébé chōm éche ésáá á’sō é’ Dyōb? ²⁰ Né-óó kénzée awē amwédé melē á dīn dé menyán mé mendε, né amwédé rímē melē á dīn dé menyán né mendε ké méhéé míme médé áwedé-mín. ²¹ Kénzée-’ε awē amwédé melē á dīn á Ndáb-e-Dyōb, né amwédé rímē melē á dīn á Ndáb-e-Dyōb ne á dīn á Dyōb áde ádyεε’ áwēd-te. ²² Kénzée-’ε ámpē awē amwédé melē á dīn dé nkoŋ mí mín né amwédé melē á dīn dé atii dé nkamlen ní Dyōb ne á dīn á Dyōb áde ádíídé ádé atii.

²³ “Ebēēn nyé bemeléede bé mbéndé ne Befarisia ebébtéd, nyé bad bé medogké! Nyébage Dyōb akab ahóg átínté e mekab dyóm, ké dé mekúle míme béchámneé ndyééd néε mínt, díl ne kúmin.‡ Boŋ nyéehédeé nló áte ábel ndín é mekan éche mbéndé éhóbé aá nyébele’. Nyéesaá mbále ne Dyōb, nyéewóó’ é nlém ní ngól, nyéedúbpe-’áa Dyōb. Nyéntāŋgēn rímēn mésyāāl ábel, ésebán nyéchōbte’ rímíníí. ²⁴ Nyé bad ábe békwédé ndím boŋ bélyāgtē bad bémpēe. Nyébude’ mekan míme méésé etógnén ahíd ámbíd. Nyéhúde’ píúted á mendíb míme nyémwāgkē-te, boŋ nyētēdte mbinde émbáá éche édé áwēd-te.

²⁵ “Ebēēn nyé bemeléede bé mbéndé ne Befarisia ebébtéd, nyé bad bé medogké! Nyéwobpe mbwendé ne díse ámbíd e ebwóg, boŋ medyé míme médé áwēd-te médíi medyé míme nyékúdné ndumbán ne ngoód. ²⁶ Nyé Befarisia, bad bé ndím bēn! Nyésébe nyéwobe mbwendé ne díse áte, káōŋne mbíd e ebwóg chómpē ēsāŋ.

²⁷ “Medim ne nyé bemeléede bé mbéndé ne Befarisia, nyé bad bé medogké! Nyédii néε soŋ éche bepúbté. Ekine’ áte ámbíd e ebwóg boŋ e’hid ne e’bōō bé ndim mí bad bōō é’lóné áwēd-te. ²⁸ Melemlem nē dōō nyényinnadte á’sō é’ bad néε bad ábe bésáá boŋ áte nyélóné ne edogké ne mbéb.

*Dyōb dékōgsen bemeléede
bé mbéndé ne Befarisia
(Luk 11.47-51)*

²⁹ “Medim ne nyé bemeléede bé mbéndé ne Befarisia, nyé bad bé medogké! Nyélóó’ soŋ é bekal-bé-e’daádāŋ bwām, nyélonjté-’ε mebón míme bad ábe bésáá. ³⁰ Nyékag, nyéhóbe-’ε bán, ‘Nzé sémbe á pónde eché

† **23:13** Donje á kálag dé’só ábádé nchoo 14: Ebēēn nyé bemeléede bé mbéndé ne Befarisia ebébtéd, nyé bad bé medogké. Nyélúmtan yāl ne ntōŋ-ntōŋ mé mekáne, nyédumé-’ε mbwóg é bekúd. Né-óó, nyéékud nkógsen míme ríchábé ámín. ‡ **23:23** Mínt, díl ne kúmin: bédii byaa ábe bébénládtáá áchám ndyééd.

ábēd betaa, né sēnkēnlaténné bó áde bēnwū'é bekal-bé-e'daádəŋ áte.'
³¹ Nê dēn álúmte nēn bán nyēnkwentén nēn bán nyébídé á mbyaa míme bad ábe béwúe' bekal-bé-e'daádəŋ. ³² Nyékag-kóó á'sō nyémad nsón míme ábēn betaa bēmbootédte. ³³ Nyǒ chén! Etəd é píi ngēn. Chán nyémwéé nkógsen ní dū-á-muú abame? ³⁴ Né-óó, mēlómē nyé bekal-bé-e'daádəŋ ne bad bé debyéé ne bemeléede. Nyéewū donge, nyébómē-'é bó á awog. Nyéswādtēd donge e'tangú á ndáb é mekáne. Abíní-'é nyénané myad ne myad. ³⁵ Awúu áde nyéwúe' é bó débēl Dyōb ákógsén nyé áyāle mekií mé bad ábe bésáá bésyāāl ábe nyéwúu eben á nkōhsé, bootya kwééd eche Abēle awē béwúu ngēn, ápe kwééd echē Zakariyaa, mwān awē Berekayaa. Zakariyaa awē nyéwúu átínté e Ndáb-e-Dyōb ne hóm áde bēbageé mende. ³⁶ Ne mbále nlānge nyé nēn mēé, enén nyongel chóó ékūd nkógsen áyāle échén kwééd ésyāāl.

*Yesue adé ngəl
ne bad bé Jerusalem*

(Luk 13.34-35)

³⁷ "Wóowó! A-bad bé Jerusalem, nyéwúe bekal-bé-e'daádəŋ, nyéwúēnē-'é bad meláá ábe Dyōb álómé! Nkénwān áte ngen ne ngen álad nyé áte nēngáne nyaá-kúb ákútanné bán, boŋ nyéehédéé etál!
³⁸ Nyénəne', Dyōb détéde echen ndáb, modmod éebáá-'áá áwed-te. ³⁹ A mbále, nlānge nyé nēn mēé, nyéenyínénné me díd ámpē káŋ ne á pónde eche nyéēhōbpē bán, 'Nnam ne ane awē apedé á dīn á Sāngú.' "

24

*Mbooted mé metake
(Mak 13.1-2; Luk 21.5-6)*

¹ Ambíd e nê, Yesue anhidé á Ndáb-e-Dyōb. Ade ákagké nê, dóó ábē bembapēé bétáné mó, boŋ bēlāngē mó bán ánəne nyaa eche bēlóó Ndáb-e-Dyōb. ² Héé Yesue ákwentanné bó aá, "Ngáne nyényíneé ábē bwēm é'syāāl nê, ne mbále, nlānge nyé nēn mēé pónde ēpē echē aláá ké ahóg déelyəgké ámín e waáb. Bépāntēd mésyāāl áte."

³ Anké á Ekem é Menzab ádyēé ásē. Héé ábē bembapēé bétáné mó wéé bēbédé bēnpen boŋ bésədté mó bán, "Láá sé pónde echē nímén mekan mésyāāl mébenlédté. E'chemléd é'héé bēlūmēd epe échōŋ ne asóg dé nkōhsé?" ⁴ Yesue antímtén bó nēn aá, "Nyétéd pónde nēn modmod eédōgē nyé. ⁵ Bad híin bēpē bán bóó bédé Ane-awē-Béwógté. Bédōg-ke bad híin. ⁶ Nyéewōgē ngáne nzum éwantéé, nyéewōgē-'é nzunze é nzum. Boŋ nyé modmod nyéēnāā'. Mmén mekan mésyāāl métāngéné abenled, boŋ saké móó mēlūmēd bán asóg amáá ape. ⁷ Aloŋ ahóg détyēēmēn ádíníi nzum. Nkamlēn nhóg-ke rítyēēmēn nímíníi. Nzaa ébē, ndəob-pe eénəŋnéd áse mebwóg ne mebwóg. ⁸ Echén ndutul ésyāāl ébē nēngáne mewē mé'sō míme mmwaád áwógéé nzé ahede achyáa. ⁹ Ene pónde bēkōb nyé, bēbē nyé á mekáá mé bad ábe bēkōgsēn nyé, béwúu-'é nyé. Melon mésyāāl mékóó nyé áyāle dīn ádēm.

¹⁰ "Bad híin béewōngé adúbe ámpē. Bēbēé nhóg ne aníníi á mekáá mé bad ábe bēkóó bó. Bó bēn-ne bēkóón. ¹¹ Bekal bé'daádəŋ bé metóm híin bēbíd, bédōg-ke ekud é bad áhíd bó. ¹² E'bēb bé nlém á abum bēchāgē, né-óó edəŋge é bad híin ésūd. ¹³ Boŋ kenzéé awē ákaán nímē metake nlém káŋ ne á asóg, ákūd e'soósōŋ. ¹⁴ Mmén nkalaŋ ní bwām tāŋge ne nkamlēn

ń Dyõb mēkanléd nkõṅsé áte ńsyāāl ābel boṅ meloṅ mēsyāāl mēwõg. Ene põndé dõo asõg dēpēé.

E'bébtéd é' mekan ábe bēpē
(Mak 13.14-23; Luk 21.20-24)

¹⁵ “Nyéenyín nēe ekúkú é akan éche épēene e'sõn á'sõ é Dyõb ébēnlédé á Ndáb-e-Dyõb á hõm áde ásaá * ngáne nkal é'dāødāṅ Daniēle ánhõbpē aá ébēnléd. (Nyé ábe nyēláa' nímén mekan nyésõṅten mó bwám.) ¹⁶ Nzé nyényíné nē, bad ábe bédé á Judeya bétõm mehélé, béke bēsõm á e'kone mīn. ¹⁷ Mod awē adé á nnoṅ ń ndáb mīn eētagné asud áke dētéd chõm éche édé mó á ndáb-te. ¹⁸ Mod awē mó-é ámpē adé á nzag-tē, eētīmē ámbid á ndáb áke dētéd sôte. ¹⁹ Ebē ebébtéd ne bebaád ábe bēbē nkoṅ ne ábe bēmwāntē nímē mesú. ²⁰ Nyékāne nēn bán ádē abāngé dētānē nyé á põndé e nkóg áde ahéb ádíi ngine bwāmbwam, ké' é á mbwe-mē-nkõme-áte. ²¹ Ayāle ndānge echē ēbē ene põndé ēbē ndín echē eébēnlédé mbéd bootya nkõṅsé mbootede káṅṅ ne epun é'chii. Dyamdyam nēe ádē déebēnléd-taá ámpē mbéd. ²² Dyõb ámaá ábē e'pun é' metake asél áte. Nzé enkēmbé nē, né modmod éechnṅé. Boṅ á etútú é bad ábe ápwédé, ásel ábē e'pun áte. ²³ Ene põndé nze mod alāngé nyé aá, 'Nyénõne', Ane-awē-Béwõgté mó nēn' káa aá, 'Mõníní,' nyéedúbpe'. ²⁴ Ayāle bad hiin bēbídē' ábe bēkalé metóm nēn bán, bõo bédé Ane awē Dyõb Awõgté. Bekal bé'dāødāṅ bé metóm ámpē bēbid. Bēbelé menyáké mé ngine, bēlūmtē-é e'chemléd hiin. Bēbel nēn ābel boṅ bédog káṅṅne bad ábe Dyõb ápwédé, nze nzii edé ádog bõ. ²⁵ Nyénõne', nlānge nyé nímén mekan á'sõ é' põndé. ²⁶ Né-õõ nze bad bēlāngé nyé nēn bán, 'Nyénõne' adé á ehyānge,' nyéekāg áwed. Káa nze bēlāngé nyé bán, 'Nyénõne', adé á toṅ-tē hēn,' nyéedúbpe'. ²⁷ Epē éche Mwān-a-Moonyoṅ ebē melemlen nēṅgáne emwēdmwēd étómēé á akuu ne á mbāṅ. ²⁸ Ké héé wēe ndim m̄bāgkē dõo benhõṅnē bēladnēé.

Epē é Mwān-a-Moonyoṅ
ne asõg dé nkõṅsé

(Mak 13.24-27; Luk 21.25-28)

²⁹ “Áde põndé e ndānge ne étõmmē tómén, etondēe ākwē ehintén, ngõn-ne esõg apen. Betintine bēbid ámīn, bēhūn ásē, ngine-é éche édé ámīn énāṅnéd á e'dii. ³⁰ Ene põndé dõo nyényinnē nēe e'chemléd é' Mwān-a-Moonyoṅ é'bidé ámīn. Hē dõo metúmbé mé nkõṅsé mēsyāāl mēbootédte achii ne mbwõg. Bad bēnyín nēe Mwān-a-Moonyoṅ áhú'é á mbag mīn, ne ngum, ne ehúmé ésyāāl. ³¹ Esaád é eloṅ émbáá éwõgnéd. Ene põndé ālõm éche ángel á metõngé mé nkõṅsé mēsyāāl mēniin, álad ábē bad áte ábe Dyõb ápwédé, bootya atõngé dé nkõṅsé ahõg āpe ádínií.

³² “Nyétéd elānsén wēe alín á ngāl. Nzé ngēn ébõótédé byaá békõlē abided, nyēbele nyēbíi bán nchoṅ ńdē benben. ³³ Melemlen nze nyényíné nímén mekan mēsyāāl mēbenlad, nyēbíi nēn bán, Mwān-a-Moonyoṅ akwogé apē,† adé-é benben. ³⁴ Ne mbáale, nlānge nyé nēn mēé, enén nyõngel e bad éemaá'é káṅṅ né nímén mekan mēsyāāl mēbēnlédé. ³⁵ Nkoṅ ní mīn ne nkõṅsé bēmaá, boṅ ábēm e'yale bēbē abé ne abé.

* **24:15** Hõm ádē ásaá: ádíi hõm ádē bébāgē Dyõb edúbé ne wēe bad bēndübēē bán, Edāødāṅ éche Esáá édé. † **24:33** Mwān-a-Moonyoṅ akwogé apē káa põndé ekwogé apē.

*Modmod eebii'ê epun**éche Mwän-a-Moonyonj ápeé**(Mak 13.32-37; Luk 17.26-30, 34-36)*

³⁶ “Modmod eebii'ê epun pen ké'ε póndé echê nímén mam mébenlédté. Ké ángel éche édé ámín éebii'ê, ké mwän ámpê eebii'ê.† Titée mwẽmpen mó abii' póndé eche nímén mekan mébenlédté. ³⁷ Melemlem ngáne émbēē á póndé eche Noa, nê dōó ébēē póndé echê Mwän-a-Moonyonj ápeé. ³⁸ Ayāle á póndé eched, byánán mendib mé mbúú mélōn á nkōšé-te bad bédyágé'áá bwēm, bémwāg-ke, bebaád ne baachóm bēwōne, káōn ne mbwε míme Noa ásólé á bōle é'mbáá-te. ³⁹ Bénkembii'ê dyam áde ábenlad, káōn ne póndé eche mendib mé mbúú mélōnné, méhóód-te bō. Melemlem nê dōó ébenlédté á póndé echê Mwän-a-Moonyonj ápeé. ⁴⁰ Bad bébe bébelé nsón á nzag-té, Dyōb átéd nhóg, átēdē aníní. ⁴¹ Bebaád bébe békogé medyé, Dyōb átéd nhóg, áchēnē aníní. ⁴² Né-ōó nyétéd póndé áyāle nyéebii'ê epun éche awen Sāngwéé ápeé ámpē. ⁴³ Boj nyébii nén bán, nzé nwóó-ndáb abyéé'áá póndé eche nchib ápeé nkuu, né ádyéé epin ānōn ndáb. Né enkēmwaá áá nchib ábóo mó ndáb. ⁴⁴ Né-ōó nyémpē nyétāngéné mbošén abé, áyāle Mwän-a-Moonyonj ápē á póndé echê nyéekamtenéé.

*Mbāledε a bwām ne mbāledε a mbéb**(Luk 12.41-48)*

⁴⁵ “Né-ōó, nyé mod té áhê néε mbāledε awē awóó debyéé, awē abele-'ε mam míme eche sāj álāngé mó áá ábel. Mó adé mbāledε awē eche sāj ábānné áá ákamlen bembāledε ábíní, anyín-ne nén áá békúde echab ndyééd póndé echê etāngéné. ⁴⁶ Nnam mébē ne ane mbāledε awē eche sāj áhūū'ε, boj atán nēngáne ábeleé mam míme ánlyāgtēnnē mó. ⁴⁷ Ne mbāle nlānge nyé nén mēé, ane mbāledε eche sāj ábané bwēm é'syāā ábe áwóó áwe mekáá áá ákamlan. ⁴⁸ Boj nzé ane mbāledε adé mbāledε a mbéb, boj ahóbé áwe nlém-té áá, 'Ebēm áte boj echem sāj áhūū.' ⁴⁹ Né-ōó aboótédé ábíní bembāledε ábe bédé ásē echē awanen, ádyāg bwēm, ámwāg-ke mīm ne be-mmwé-mīmε. ⁵⁰ Boj ane mbāledε eche sāj áhūū epun éche éewēmtenéé ne á póndé echê énkembii'ê áá áhūū. ⁵¹ Ane mbāledε eche sāj ákōšēn mó hēén. Akōšēn mó melemlem ngáne ánkōšēnnē bedog-badé, áhed dō-'áá áchyeé'ε boj ádyāg-ke mesonj á nsāl.”

25*Ngan e ngōndéré dyóm*

¹ Yesue ambenléd ngan empée, áhōbē nén áá, “Póndé eche Mwän-a-Moonyonj ápeé, nkamlen mí mín mébēē nēngáne ngōndéré dyóm éche éntéd ábab e'trúkāj áke dé asin mod awē akude sómbé áke délyáged mó. ² Atínté échē ngōndéré dyóm, étāan émbē eyókél, étāan-ne énwōn debyéé. ³ Abe bémbe eyókél bēnwālē e'trúkāj boj bēnkēnwālēé dyōg dé etrúkāj áde ákwógnédé. ⁴ Boj ábe bēnwōn debyéé bēnwālē ábab e'trúkāj ne dyōg démpēe á e'pid te. ⁵ Mod awē akudé'áá sómbé enkēnkobéé ape, né-ōó e'chā é'tágté'áá bō, békún-ne. ⁶ Melúde mé nkuu dōó esaád ébídé bán, 'Mod awē akude sómbé mó ahúé' nén! Nyéhyag-kōó nyétān mó.' ⁷ Dōó échē ngōndéré dyóm ésyāngé ásē, échágéd ábab e'trúkāj. ⁸ Héε eche ébédé eyókél élangeé eche énwōn debyéé bán, 'Nyéwōnžen se ádēn dyōg

† 24:36 Ké mwän-ne ámpê eebii'ê: donje á kálag déewóó'ε ábén e'yale.

dé etrukán áyāle e'trukán ábēd é'dímme.'⁹ Ngəndere éche énwōn debyéé entimtén bó nén bán, 'Aáy! Dyóg áde séwóó déekwoḡké syáné moosyáál. Nyéke nyéchan adēn wée bésóméé.'¹⁰ Né-ḡḡ, ngəndere ché énkě dyóg dé etrukán achan. Ade békíí nē, ḡḡ mod awé akude sómbé ápédé. Eché ngəndere é debyéé étáan éche émbē mboḡsén bóḡbḡḡ bēnkě bésól á ndáb e ngande e'wóngé bédib-pe ekob.¹¹ Ambíd e pónde ḡḡ échíníí ngəndere épédé boḡ bélébpé bán, 'A-Sán dibnéd sé ekob!'¹² ḡḡ mod awé akude sómbé átimtanné bó aá, 'Ne mbále, nlánge nyé nén meé meebíí' é nyé.'¹³ Héé Yesue ásoḡtéé ene ngan nén aá, "Nyétéd pónde áyāle nyéebíí' é pónde eche Mwān-a-Moonyonḡ ápéé."

*Ngan e bembaledé béléán
dbe bényāgnēdtē ngab
(Luk 19.11-27)*

¹⁴ Yesue ambád ámpē aá, "Ene pónde nkamlēn nímín mébē nēḡgáne mod nhóg awé anlédé eke ake, boḡ achélé ábē bembaledé alyág eche ngáb áwāb mekáá.¹⁵ Ambé bó mod té tḡḡḡene eché ngude. Ambé nhóg e'kálé é' kábpe é'táan, ábe aníníí e'kálé é'be, ábe-é aníníí ekálé ehóg. Amaá-'aá bó abe boḡ ákag.¹⁶ Mbaledé awé ankūd e'kálé é'táan antéd nímē melemlēn mé pónde áke akábén nyongé, ákudé' e'kálé é'táan bémpēe néé nsyán.¹⁷ Awé mómpē ankūd e'kálé é'be ambēl melemlēn ákūd-te e'kálé bémpēe é'be néé nsyán.¹⁸ Boḡ mbaledé awé ankūd ekálé ehóg ankě echóg alím, atéd nímē mōné nímē awé sánḡwéé ámbéé mó, ákóó mó áwēd-te.

¹⁹ "Etún é pónde ámbíd enē, sánḡwéé awé ábē bembaledé anhúu, bóḡbḡḡ bélúmtén áte ngáne bó mod téé ábénlédé nímē mōné.²⁰ Mbaledé awé ámbéé e'kálé é' kábpe é'táan ampé wée eche sán, áhōbē nén aá, 'A-Sán, wembě me e'kálé é'táan ábe ménkábēnnē nyongé boḡ níkud e'kálé é'táan bémpēe néé nsyán, móómén.'²¹ ḡḡ eche sán élanḡgéé mó aá, 'Nē ábóó, edíí mbaledé a bwám, edé mod a mbále, ebelé bwám. Ngáne éhélé nsonḡé nísad alyáged, mēbě we nsonḡé nóbáá ályáged. Hyág-kó, déwōḡ menyinḡe.'

²² "Mbaledé awé bēmbéé e'kálé é' kábpe é'be mó-'e ampé, áhōbē nén aá, 'A-Sán, wembě me e'kálé é'be ábē ménkábēnnē nyongé boḡ níkud e'kálé é'be bémpēe néé nsyán, móómén.'²³ ḡḡ echab sán álanḡgéé mómpē aá, 'Ebelé dyam áde ábóó, edíí mbaledé a bwám. Ngáne éhélé nsonḡé nísad alyáged, mēbě we nsonḡé nóbáá ályáged. Hyág-kó, déwōḡ menyinḡe.'²⁴ ḡḡ ane-'e awé bēmbéé ekálé é' kábpe ehóg ápédé boḡ áhōbē nén aá, 'A-Sán, mbíí meé edíí mod awé alélé áte. Ehúde' wée wéewénéé, épādē-'e wée wéesobéé.²⁵ Menwōḡ mbwōḡ, né-ḡḡ, menkě nímōḡ mōné alíme á ndḡḡ-tē. Mmōḡ mōné móó nídé, mó-'e we mén.'

²⁶ "Héé echab sán álanḡgéé mó aá 'A-ebébtéd ne ewōmwōm é mbaledé! Wembíí wéé ndíí mod awé ahúde' wée éewénéé, wéé mpáde-'e wée méesobéé.²⁷ Cheé-ḡ énkāḡ boḡ weehéde nímēm mōné á ndáb eche békongéé mōné ábel nén á ehúu échēm rítān néé ríchyáá mōné mémpēe ámín?"²⁸ ḡḡ ane mod álanḡgéé bembaledé bémpēe aá, 'Nyékobēn mó nímē mōné nyébe wée mod awé awóó e'kálé é' kábpe dyōm.²⁹ Kénzéé awé awóó, Dyōb débād mó abe, ábūd-te awōḡ bwámbwam. Boḡ ane awé mó-'e eewóó, Dyōb dékobén mó káḡḡne mwāmpīn awé awóó.³⁰ Né-ḡḡ anén mbaledé awé eesě dyam dé abēnled, bēbwēm mó á ebwōḡ-te, á ehíntēntē. Áhed-táá áchyeé'é, ádyāḡ-ke mesonḡ á nsāl.' "

Mbakú e asóg

³¹ Yesue ambád ahób ámpē aá, “A pónde echē Mwān-a-Moonyonj ápēé nēe k̄ān ne ángel é Dyöb ésyāāl ádyēé á atii dé nkamlēn ákáad bad. ³² Bad bésyāāl a nkōjsé bēladén áte áwē e’só. Ene pónde ákab bó áte monje mébe mélemlem nēngáne nnōn-a-mbód ákabéé éche mbód áte, ábānē nidyōn n̄ mbód pēd póg, ábānē-’ε tón é mbód échíní eped. ³³ Nē dōo ene k̄ān ébanéé bad ábe bésáá á ekáá émbáá, ábānē-’ε bad ábe béesaá á ekáá é emwēd. ³⁴ Ade nén débēnlédté, álāā bad ábe bédé mó á ekáá émbáá aá, ‘Nyéhyag, nyé bad ábe echem Sāj ánámté! Nyéhye nyékob nnam mé nkamlēn n̄ Dyöb n̄me ábōjséné nyé bootya pónde eche áhágé nkōjsé. ³⁵ Nyéékūd n̄m̄én nnam áyāle áde nzaa ékóbé me, nyēmbéé me chōm éche méndyēē. Ade píd ékóbé me nyēnhé me mendíb m̄émwē. Ade mpédé-’ε nken, nyēnkōb me bwām. ³⁶ Ade ménkēnwōnj’é chōm éche n̄wáá’é, nyēmbē me mbóté. Ade ménkēndyē’é bwām, nyēntōgén me. Ade mbédé-’ε á mbwōg, nyēnhyē me anōn.’ ³⁷ Héε bad ábe bésáá békwenténné mó bán, ‘A-Sāj pónde ehéé sénnýinnē we ne nzaa boj sébē we ndyēéd, káa áde píd ékóbé we boj sébē we mendíb? ³⁸ Pónde ehéé-’aá sénnýinnē we boj sékōb we nken áwēd mendáb, ké’ε sébē we mbóté ádē wēwóo’é chōm éche éhāgkē? ³⁹ Pónde ehéé wénkēndyēé’é bwām, boj sétōgēn we, ké-’ε séhyē sénōn we ádē édíí á mbwōg?’ ⁴⁰ Héε ene k̄ān étimtanné bó aá, ‘Ne mbále, nlānge nyé meé, pónde ké ehéé echē nyēmbēnlé nē ne mwānned ké ahéé, ké awē eésē etógnén, né meé nyēmbeléé.’

⁴¹ “Hé-’aá álāā’é bad ábe bédé mó á ekáá é emwēd aá, ‘Nyésyāe me á díd-te, nyé ábe nyékudé nkōgsen n̄ Dyöb. Nyékag á dū-á-muú n̄me méēdimē’, n̄me Dyöb ábōjséné áyāl e Devalē ne éche ángel. ⁴² Nzaa ewag’é aá me boj nyēnkēmbaá me chōm éche n̄dyāgkē. Ade píd énkōbpē me, nyēnkéháá me mendíb. ⁴³ Mbédé nken, boj nyēnkēnkobpé me áwēn mendáb. Ade ménkēnwōngé chōm éche n̄wáá’é, nyēnkēmbaá me mbóté. Ade ménkēndyēé’é bwām, mbé-’ε á mbwōg nyéētōgne’áa me.’ ⁴⁴ Hē dōo békwenténné mó bán, ‘A-Sāj, pónde ehéé sénnýinnē nēe nzaa, ké’ε píd ékóbé we, ké’ε nēe édíí nken, ké’ε áde wēwóo’é chōm éche éwáá’é, ké’ε ádē ékonléé, ké’ε édíí á mbwōg boj séwōngene we?’ ⁴⁵ Héε ene k̄ān étimtanné bó aá, ‘Ne mbále, nlānge nyé meé, pónde ké ehéé echē nyēnkēnwōngénné ábén bad ké ahéé awē eebéde etógnén, me-éé nyēnkēnwōngénné.’ ⁴⁶ Abén bó-aá békē ákud nkōgsen n̄me méemaá’. Bad ábe bésáá-’ε békē á alongé ádē déemaá’.”

26

*Bad bēmbáá bé Israel
béhagke Yesue áwúu mó*

(Mak 14.1-2; Luk 22.1-2; Jōn 11.45-53)

¹ Ade Yesue ámáá n̄m̄é mam mésyāāl ayáged, dōo álāngéé ábē bembapēe aá, ² “Nyébíí nén bán, ámbíd e e’pun é’be Ngande e Nnyíme-ámín ébē. Echē epun dōo bēbēé Mwān-a-Moonyonj á mekáá mé bad ábe bēbomé mó á awōg.” ³ Bepriše bēmbáá ne bad bēmbáá bé dyad bēmbōm á ndáb wēe Kaifase, priše ambáámbáa. ⁴ Ahed dōo bēbélé’áá ntii ákób Yesue á mesōm-tē, áwúu mó. ⁵ Boj bēnhōb bán, “Deébēlē nē á mbwē n̄ ngande, áyāle nén bad bēpēén epuutéd.”

*Mmwaád nhóg awógté
Yesue á dyad á Betani
(Mak 14.3-9; Jōn 12.1-8)*

⁶ Yesue ambé á Betani á ndáb wée Simōne awě akékolé nkole mé meləŋ. ⁷ Ade ádyáŋkē ndyééd nē, dōo mmwaád nhóg ápédé áwē ne apom á dyōg dé elod é bwám áde dēnlēl nkun, ásyōg mō dō á nló. ⁸ Néé ábē bembapēe bényíné nē, bēnlīŋ, bésēdté-’e bánken, “Cheé ékáá bon anén mmwaád ábēbtē, enén nyaa e dyōg? ⁹ Béhélé’áá se bésóm ádén dyōg nkun mbáá, bēwōŋgēn betóótōkē bé bad.” ¹⁰ Yesue ambíí mam níme ábē bembapēe béhóbé’áá. Né-óó anláá bó aá, “Cheé nyétagtēe anén mmwaád? Dyam ádē ábénlé me átómténé abon. ¹¹ Betóótōkē bé bad bēbē ne nyé pónké ésyāāl, bon me pen méebáá ne nyé pónké ésyāāl. ¹² Asyōgé me ádén dyōg á nló ábonŋen me áyāle níme nímmēm. ¹³ Ne mbále, nlāŋge nyé nén mēé kéhéé ádē nímmén nkalaŋ ní bwám mékanlédté nkōŋsé áte nísyāāl, bēhōb dyam ádē anén mmwaád ábélé, ákamten mō.”

Judasē akwēténé Yesue asóm
(Mak 14.10-11; Luk 22.3-6)

¹⁴ Ambíd e nē, mbapēe nhóg áfíntē e dyóm ne bēbe ábe Yesue, awě bēchógé’áá bán, Judas Iskariōde ankē beprise bēmbáá atán. ¹⁵ Héé ásedtēe bó aá, “Cheé nyébéé me nzé mbagé Yesue áwēn mekáá ábel nyékób mō?” Dōo bétóó móom mé kábpe meláán bon bēbágé mō. ¹⁶ Bootya ene pónké dōo ábóótédé nzii ahed ásom mō áwāb.

Yesue ne ábē bembapēe bétómté
Ngande e Nnyíme ámín
(Mak 14.12-21; Luk 22.7-13, 21-23; Jōn 13.21-30)

¹⁷ Bōob-pōó, pónké e Ngande e Ewele-é-Ngēn empě. A epun é’só é ngande, bembapēe ábē Yesue bēntān mō, bésēdté mō bánken, “Héé wédāŋgé wēé sébonŋen we ndyééd e Nnyíme-ámín?” ¹⁸ Dōo Yesue álóméé bó á dyad-tē wée mod nhóg aá, bēláa mō bán meléede ahóbé nén aá, “Echem pónké emaá ape. Awōŋ ndáb dōo syāábe ábēm bembapēe sédyēē ndyééd e ngande e Nnyíme-ámín.” ¹⁹ Né-óó bembapēe bēmbēl ngáne Yesue ánlāá’é bó, bēmbonŋsén-ne ndyééd e Ngande e Nnyíme-ámín. ²⁰ Ene ngukél Yesue ne ábē bembapēe bēndyéé áse, bēdyāg ene ndyééd. ²¹ A ndyééd mīn wē, dōo Yesue álanŋgéé bó aá, “Ne mbále, nlāŋge nyé nén mēé nyé mod nhóg ábē me á mekáá mé bad bé ekōyí.” ²² Nén dénwōgēd bembapēe ndutul bwāmbwam. Bēmbootéd mō asēded nhóg ámbíd aníníí, bán, “A-Sāŋ, ndúbpé mēé saké me.” ²³ Dōo Yesue átimtanné bó aá, “Mod awě súmō séētóde ewele á díse-tē atode ahóg móōsōm me. ²⁴ Mwān-a-Moonyon áwē ngáne éténlédé, bon medim ne ane mod awě ásom mō. Ebágé’áá bwám ne ane mod nzé bēnkētōŋen mō achyáa.” ²⁵ Héé Judasē awě ankwētén Yesue asóm ásedtēe mō aá, “A-meléed, me-ye?” Héé Yesue átimtanné mō aá, “Ngáne éhóbé.”

Ndyééd e Sāŋgú
(Mak 14.22-26; Luk 22.14-20; 1 Kōr 11.23-25)

²⁶ Ade bēdyákē ndyééd nē, dōo Yesue átédé ewele, ásāgnān Dyōb, bon ákabtáád áte, ábagé ábē bembapēe áhōbē nén aá, “Nyékob, nyedyē, echem yāl nén.” ²⁷ Ambíd e nē, antéd mbwendé ní mīm, ásāgnān Dyōb, ábagé bó, bon áhōbē nén aá, “Nyé moosyāāl nyémwē. ²⁸ Mmēm mekií mōmén. Mmén mekií médií melē mékōōlē. Mmén mekií mésyōgké á nló ní bad híin, ábel nén Dyōb álagŋen bó mbéb. ²⁹ Nlāŋge nyé nén mēé, méemwáá nímmén mīm ámpé kōŋ ne epun éche mémwēé mō ekóólé ne

nyé á nkamlen nímē echem Sáj.” ³⁰ Bénkōn nkāngé mé nságnen. Née bémáá akón, bēnkē á Ekone é menzab.

Yesue ahóbé ngáne

Petro ábāngē mó áyāl

(Mak 14.27-31; Luk 22.31-34; Jōn 13.36-38)

³¹ Ade bépédé á ekone mīn, dōo Yesue álángeé ábē bembapere aá, “Nkuu nén dēn, nyé baasyāāl nyéenyagéd, nyétēdē me. Nyéenyagéd, áyāle dyam áde débenléd ne me. Eténlédé nén bán, ‘Mēwūū nnōn-a-mbód, éche mbód ésyāāl épāntéd áte. ³² Boŋ ádē echem Sáj ápuúdté me, mēkē á’sō á Galilia, áwed-taá nyétānnē me.’” ³³ Ade Yesue ámáá ahób nē, dōo Petro áhóbēé aá, “Ké moosyāāl ambāŋ we áyāl, me pen méetēdēé we mbéd.” ³⁴ Dōo Yesue átimtanné mó aá, “A-Petro, níláa we mēé, nchóm-a-kúb adēhób aá mótdō’ nkuu nén, wēbāŋ me áyāl ngen éláán.” ³⁵ Dōo Petro ábádtēé mó áte aá, “Ké nkāŋ móo bésēlēē me, méebāngé we áyāl mbéd.” Abíní bembapere bésyāāl bōmpē bēnhōb melemlen.

Yesue akánné á Getsemani

(Mak 14.32-42; Luk 22.39-46)

³⁶ Ambíd e nē, Yesue ne ábē bembapere bēnkē á abwóg á hōm áde béchágé’áá bán Getsemani. Ade bépédé, Yesue anláá bó aá bedyere áhed, aá mó-’e mósídtē’ á’sō, ákáne. ³⁷ Ade ákagké, ankeén Petro ne bán ábe Zebēdiē bébe. Ndange ne metake híin bēbédé mó á nlém-tē. ³⁸ Dōo álángeé bó aá, “Ndange echē edé me á nlém ehele-se ewúú me. Nyélyog hén, nyédyeren me epin.” ³⁹ Dōo Yesue ásídtē á’sō ámpē boŋ ábwēmē yāl ásē. Ankúdén ásē, ákānnē aá, “A-Tē, nzé ébōŋnéde we, ékóbén me nímén metuné. Boŋ ké nē, bēl ngáne ébōŋnéde we, saké ngáne ébōŋnéde me.” ⁴⁰ Ade ámáá akáne, antīm ámbíd wēe ábē bembapere bēláán. Antán née békúneé, boŋ álángeé Petro aá, “Cheé ékóó boŋ nyéēhele awesen ádyeren me epin ké háwa póg? ⁴¹ Nyédyere epin, nyékānne ábel nén Dyōb déemwäg-se mekágsen mépiinéd nyé. Nlém nídáá, boŋ ekob é yāl edé mbwóg.” ⁴² Yesue anke akáne ámpē, áhōbē nén, aá, “A-Tē, nzé édé nén bán, wehēlēē-se ékóbēn me nímén nted mé metuné, ésebán mpémé mó, ébel ngáne ébōŋnéde we.” ⁴³ Née átimé ámbíd ámpē, antán née ábē bembapere bédíi békúneé áyāle e’chá bēmbē bó á dīd bwāmbwam. ⁴⁴ Yesue antīm ámbíd á mekáne ámpē ngen éche élónténe éláán, áhōbē melemlen mé e’yale. ⁴⁵ Hē dōo Yesue átimé ámbíd ámpē wēe ábē bembapere, boŋ álángeé bó aá, “Nyélyogé nyékúne’, nyékómme-’e nyé áte-ye? Nyénōne’, pónde-’aá epedé nén eche bēbēé Mwān-a-Moonyōŋ á mekáá mé bad bé mbéd. ⁴⁶ Nyépáde ásē dékag. Nyénōne’, mod awē akíi me ntúré mó ahúe’ nén.”

Békóbé Yesue

(Mak 14.43-50; Luk 22.47-53; Jōn 18.3-12)

⁴⁷ Ehōb éepedéé Yesue amaa á nsāl boŋ Judase ápag. Judase, mbapere nhóg átínté e bembapere dyōm-ne-bébe ábe Yesue, ámpē ne amute áde dénwalē nkwaté ne mbid. Beprise bémáá ne bad bémáá bé Israel bóo bēnlōm ábē bad. ⁴⁸ Ntúré awē Yesue amad bó e’chemléd abe aá, “Kénzēé awē méhēē tál, né mod awē nyéhēdeé mōne, nyékób mó.” ⁴⁹ Née Judase ápedé pēn, atóm-me wēe Yesue, álēléd mó aá, “A-melēed, nsāŋ mībē ne we.” Ahé-’e mó tál. ⁵⁰ Yesue antimtén mó aá, “Amúé, wéebeléé chōm éche

éhyédé abel-ε?”* Hê dɔɔ ábê bad bésídté á'sò, boŋ békōbē' Yesue, bēwéd-te mɔ acháa. ⁵¹ Hê dɔɔ mod nhóg áfínté e bad ábe bém̄bē ne Yesue ádólé nkwáté á abám, née átómté mɔ boŋ asél-le ntán awé prisē ambáámbáa etúu. ⁵² Dɔɔ Yesue álan̄gēé ane mod aá, “Timéd mímon̄ nkwáté á abám. Kénzée awé awanne nkwáté, nkwáté mɔó bēwūēnné mɔ. ⁵³ Weebii' é nén wée nzé nhēdné echem Sán̄ nwōŋgen, wée né ábwōg-ábwōg, álōmē me e'choŋ ne e'choŋ é ángel áwōŋgen me-ye? ⁵⁴ Boŋ nzé mbelé nê, né chán-nō kálag e Dyōb eché ehóbé nén aá, nén átán̄géné abenled élōnné?” ⁵⁵ Hée Yesue álan̄gēé ádē amute aá, “Nchíb mɔó rídí awé nyéhyédé akób ne mbid ne nkwáté-ye? Epun téé mbédé á Ndáb-e-Dyōb, ní'yāgtē bad, boŋ nyéekóbe me. ⁵⁶ Boŋ nímén̄ mésyāā́l mébēnlédé álóned mam míme bekal bé'daádəŋ bétélé á kálag e Dyōb.” Hê dɔɔ bembapεε bésyāā́l bétédte mɔ, boŋ bétómé mehélé.

Bépééné Yesue á kóte

(Mak 14.53-65; Luk 22.54-55, 63-71; Jɔn 18.13-14, 19-24)

⁵⁷ Hê dɔɔ bad ábe bénkōb Yesue békééné mɔ á ndáb wée Kaifase awé ambé Prisē Ambáámbáa. Ahed dɔɔ bemelēede bé mbéndé ne bad bém̄báá bé Israél bempēe bēnladénné áte. ⁵⁸ Ade békεεné Yesue nē, Petro ahidé'áá mɔ ámbíd mwā etún káŋŋ bépε nchiiten ne eyáde éche Kaifase. Née ápédé áhed ansól á eyáde-tē, ádyē ásē ne benon bé Ndáb-e-Dyōb, ábel nén ányín ngáne nkáásé míme Yesue mēsōgkē. ⁵⁹ Bɔɔb-pɔɔ, beprisē bém̄báá ne bad bé káánsel bésyāā́l bēhédé'áá bad ábe bēbíd mbōŋ é metóm á nló wée Yesue ábel nén bēwúu mɔ. ⁶⁰ Ké nēngáne ekud é bad énhyē mbōŋ é metóm abíd áwe nló, bēnkēnkóbénné mɔ awusé ké ahóg. Káŋŋ ne á asóg, dɔɔ mbōŋ ébe ébídé, éhōbē nén bán, ⁶¹ “Anén mod anhób aá, mōhēle mōbōōtēd Ndáb-e-Dyōb aá mólōŋ-ε chō ámbíd ámpē áfínté e e'pun é'láán.” ⁶² Ade Prisē Ambáámbáa éwógé nē, dɔɔ átyéémé ámín boŋ ásedte Yesue aáken, “Weewóó' é dyamdyam áhób t̄ŋŋene dyam ádē ábén bad bēhóbé wε á ȳl-ε?” ⁶³ Boŋ Yesue enkēnkádénné mɔ. Hê dɔɔ Prisē Ambáámbáa álan̄gēé mɔ ámpē aá, “Ne melē á dín á Dyōb áde áde á alongé, láá sé mbále, wε-εé edé Ane-awé-Béwōgté, Mwān á Dyōb-ε?” ⁶⁴ Hê dɔɔ Yesue ákwentanné mɔ aá, “Ngáne éhóbé.” Yesue ambád-te ámpē aá, “Á mbále, nlāŋge nyé nén meé bootya enén pónDé, nyéēnyín née Mwān-a-Moonyon̄ ádyéé á ekáá émbáá é Dyōb a Ngum. Nyéēnyín-ne née ádyéé á mbag mín, ásudéé á nkōŋsé.” ⁶⁵ Dɔɔ Prisē Ambáámbáa ányábé mbóté álúmed nén aá mólíí, boŋ álan̄gē bad bé kóte aá, “Asyáá Dyōb! Mbōŋ éhéé émpēe déhédeé? Nyé baásyāā́l nyéwógé bɔɔb ngáne ásyáá Dyōb!” ⁶⁶ Dɔɔ ásedtéé bó aáken, “Chán nyéwémténé?” Hée békwénténé bán, “Akwedé nkáá, átán̄géné-ε awé.” ⁶⁷ Dɔɔ don̄ge á bad bēbōótédé mɔ meléed asobted á'sò, bēbómé-ε mɔ. Abíníí-ε bēbómé mɔ mebén, ⁶⁸ bēhóbé-ε bán, “Á-mod awé ahóbé aá mɔó módé Krístā, láá-ε sé mod awé abómé wε.”

Petro abáá Yesue áyā́l

(Mak 14.66-72; Luk 22.56-62; Jɔn 18.15-18, 25-27)

⁶⁹ Ene pónDé Petro andyéé ásē á eyáde é kóte-tē. Hê dɔɔ ngōndéré e mbaledε póg épédé áwē, boŋ éhōbē aá, “Wε nén, edé nhóg awé awōŋné'áá Yesue, ane mod awé abídé á mbwōg e Galilia.” ⁷⁰ Boŋ Petro antán̄ á'sò wée ábē bad bésyāā́l, ákwentén aá, “Meebii' é dyam áde éhóbéé.” ⁷¹ Ade ámáá ahób nē, antím á mmwε mé eyáde é kóte. Ahed dɔɔ mbaledε a ngōndéré

* 26:50 Amúē, wéebeléé chōm éche éhyédé abel'ε? Káa, Amúē, cheé éhyédé abel hén?

ampée anyíné mós, boŋ álāngē bad ábe bébédé áhed aá, “Anén mod abédé ne Yesue, mod a dyad á Nazaret.” ⁷² Boŋ Petro antáj ampē, áhōbē nén aá, “Mmwág melē nén meé meebii’ é me ane mod.” ⁷³ Eebemeé áte, bad ábe béntyēem áhed bēmpē wée Petro, boŋ béhōbē nén bán, “Etáa ngēn, edé nhóg awē ahídé’áá ane mod. Mbwéd e ehób echón epanle wē áte, nén ebídé á mbwóg e Galilia.” ⁷⁴ Dóo Petro ámwakē melē aá, “Dyōb ákógsen me nzé nkale metóm! Meebii’ é ane mod!” Ade áamá ahób nē hóbén, nchóm-a-kúb antón. ⁷⁵ Dóo Petro ákámtné ehób éche Yesue ánlāá’ é mós aá, “Nchóm-a-kúb adēhób aá mótoó’, wēbāŋ me áyāl ngen éláán.” Dóo Petro ábíde á ebwóg-te, boŋ ábānlē awē. Anchií bwámbwam.

27

Békééné Yesue wée Payledé

(Mak 15.1; Luk 23.1-2; Jōn 18.28-32)

¹ Néé bīn é’sánge sángeŋ, beprise bémbáá ne bad bémbáá bé Israel bésyāāl bēmbootéd Yesue ahage ngáne béwū’ é mós. ² Bēnhanj mós, bébāg-ke mós á mekáá wée Payledé awē kāŋ e alonj á Roma ēmbanéé aá ákamlan bad bé mbwóg e Judeya á pónde eched.

Kwééd eche Judase

(Mbe1 1.18-19)

³ Ade Judase, ntúrē awē Yesue anyíné nén aá kóte ebagé mbakú nén bán béwúu Yesue, ambé ngəl ne awusé áde ábélé. Nē dēnkāŋ, antéd móom mé kábpe meláán níme beprise bémbáá ne bad bémbáá bé Israel bēmbéé mós, áke átímtéd bó ámbíd. ⁴ Anhób aá, “Mbélé mbéb áke mod ntúrē awē eébele dyamdyam, awē béwū’-aá bōob ngēn.” Dóo bétímtanné mós bán, “Cheé séwóó abel ne nē? Nē áñone wē.” ⁵ Néé Judase áwógé nē, ambwémé bó nímé móom mé kábpe meláán ásē wée bēmbēē á Ndáb-e-Dyōb. Néé áamá abwém, ambíd áke ápan yāl. ⁶ Beprise bémbáá bēnlād nímé mōné áte, béhōbē nén bán, “Mmēn mōné nídi mōné mé eben. Né-óó, mbéndé eébagéé kunze nén bán déladden nímén mōné ne mōné ní Ndáb-e-Dyōb.” ⁷ Ade bémáá ahagēn tājgene nímé mōné, bēntéd mós, bēchanēn etúú éche ébédé etúú é mod nhóg awē atumé’áá mbeé. Bēnchan chós, álime beken. ⁸ Nē dóo ákós boŋ kásāŋ ne’ chii, bēchagé éché etúú bán, Etúú é Mekii. ⁹ Nén, dēmbenléd álóned e’yale ábe nkal é’dáédəŋ Jeremayaa ánhōbpē aá, “Bētéd móom mé kábpe meláán níme níde nsongé ní mōné níme donje á bad bé Israel bēnkwenénné asábe áwe nló, ¹⁰ bēbēnléd áchanēn etúú éche ntumé-mbeé. Nén dóo Dyōb dénlāá’ é me aá, mbel.”

Payledé akáádté Yesue

(Mak 15.2-5; Luk 23.3-5; Jōn 18.33-38)

¹¹ Enén pónde-óó Yesue antyéém á nkáásé á’sō wée Payledé awē akámlánáá mbwóg e juda. Payledé ansedéd mós aá, “Wée edé kāŋ e bad bé Israel-é?” Yesue antímtén mós aá, “Ngáne éhóbé.” ¹² Boŋ áde beprise bémbáá ne bad bémbáá bé Israel bēnhōbpē mós mam áyāl, enkēnhōbpē dyamdyam. ¹³ Né-óó Payledé ansedéd mós aáken, “Weewógéé nímén mam mésyāāl níme ábén bad bēhóbéé wē áyāl-é?” ¹⁴ Boŋ ké nē, Yesue enkēnhōbpé ké eyale, nē-’é dénkōmēd Payledé yāl áte bwámbwam.

Mbakú e kwééd eche Yesue

(Mak 15.6-15; Luk 23.13-25; Jōn 18.39-19.16)

¹⁵ Bɔɔb-pɔɔ, mwě téé nzé Ngande e Nnyíme-ámin empě, Paylede ammentén mod a mbwɔg nhóg abided á mbwɔg. Ane mod abágé'áá mod ké ahéé awě bad bé dyad bempwɛdté. ¹⁶ Ene pónde mod a mbwɔg nhóg ambé awě béchágé'áá bán Barabase. Ane mod ambyéén bwám bwam áyāle e'bébtéd é mekan ábe ábélé'áá. ¹⁷ Né-ɔɔ áde ndun e mod éládne áte á ndáb wée Paylede, ansɛdéd bó aá, “Nzé-módé nyéhedeé bán núbided, Barabase ké'ε Yesue awě béchágéé bán Krístəə?” ¹⁸ Ambel nén áyāle ambii bwám aá prise ambáá ne baámbáá bebágé Yesue áwe mekáá áyāle kónjí embé bó áte. ¹⁹ Ade Paylede ádyéé á atii wée ákáádté'áá bad, mwaád anlómé mó nsəl aá, “Weewóó dyamdyam ábel ne mbakú eche ane mod awě eébele dyamdyam, áyāle nnāngé mó nló nkuu níme rítómé nén níme rítágté me bwám bwam.” ²⁰ Beprise bémbáá ne bad bémbáá bé Israel bénsəl ábê bad áte nén bán beláa Paylede ábided dásɔ Barabase bon ábe mbakú nén béwúu Yesue. ²¹ Né-ɔɔ, áde Paylede áseédté ábê bad aá, “Áyāle ábén bad bébe, ahéé nyéhedeé bán, núbided?” Bó moosyáel bénkwentén bán, “Barabase!” ²² Dóo Paylede áseédté bó ámpɛ aá, “Chán-nō nyéhedeé bɔɔb bán míbel ne Yesue awě béchágéé bán Krístəə?” Dóo békwentanné bán, “Béhome mó á awɔg!” ²³ Héé Paylede áseédté bó ámpɛ aá, “Áyāle chán? Ebébtéd éhéé ábélé?” Bon bénnabé abón bán, “Bomé mó á awɔg.” ²⁴ Ade Paylede ányíne aá móshēlē se móhərlén ábê bad mewémten tɔngene mbakú eche Yesue, ábán nén aá, ábê bad bépeene' mpuuté, dóo átédé mendíb bon áwobpé mekáá áwab e'só, áhōbē-ε aá, “Mekáá mésáá me áyāle kwééd eche anén mod. Nê ánəne nyé bən.” ²⁵ Héé ene ndun e mod ékwentanné bán, “Sékwénténé. Mmē mekií mébê áwɛd nló, nchoo ne nímed nchyaátén!” ²⁶ Né-ɔɔ, Paylede ambídtéd bó Barabase. Ambě kunze aá, sánze ébɔm Yesue, bon béke bébome-ε mó á awɔg.

*Sánze éwélé Yesue
(Mak 15.16-20; Jɔn 19.2-3)*

²⁷ Sánze éche Paylede éntéd Yesue, ékēēn mó á eyáde é nkamlene, bélād-te baáb ábiní bésyāal áte áhed. ²⁸ Bénhūd mó mbóté áyāl, béhé mó mengombe níme ní'yage' níme níwagné mengombe mé kəñ. ²⁹ Béntéd ngen é mechə, bélóó mó ekóté éche émbē néé ekóté é kəñ, béhé mó chí á nló. Bénhē mó ntón á ekáá é mbáá te, bébwɔgkē-ε mó mebóbón awel mó. Béhóbé'áá nén bán, “Edúbé ébê ne we, a-kəñ e bad bé Israel!” ³⁰ Dóo bebóótédé mó meléed asob á yəl, bon bétédé níme ntón, bebómé mó á nló. ³¹ Ade bémáá mó awel, bénhūd mó níme mengombe á yəl, bétiméd éche mbóté. Néé bémádé nê, bénkēén mó áke dé ábome mó á awɔg.

*Bébómmé Yesue á awɔg
(Mak 15.21-32; Luk 23.26-43; Jɔn 19.17-27)*

³² Ade békagké nê, néé échê sánze ébidēnnē Yesue á dyad-tê, dóo bebómmé mod awě ambíd á dyad á Sirine awě béchágé'áá bán Siməne. Héé békóbe mó, bon bépemté mó awɔg áde Yesue bán áhídne mó dó ámbíd. ³³ Dóo bépédé hóm áde béchágé'áá bán, Golgota, awě adé nén bán, “Hóm dé Ebɔngél é Nló.” ³⁴ Áhed, bēmbě Yesue mím níme béhéde achəchə áte. Bon áde áwógléné mó á nsəl, enkénkwenténné amwé. ³⁵ Ade bémáá mó abome á awɔg bənsíd mbambú ákab éche mbóté. ³⁶ Néé bémáá mó mbóté akab, béndyéé áhed ánən mó. ³⁷ Béntél echē nɔm e kwééd á abámbé nén bán, “Yesue móə nən, kəñ e bad bé Israel.” Béntéd áde abámbé, bebómé áwe nló-mín. ³⁸ Bēmbomé bechíb bébe á awɔg

nchoo ne Yesue, nhóg á pɛd e ekáá émbáá, aníní-'é á pɛd e ekáá é emwɛd. ³⁹ Bad ábe bétómé'áá nzii benben ne áhed bébómé'áá nló bɛbwɛmmɛ-'é mós nzyán ⁴⁰ bán, "Wenhób wɛé mósɔbóótɛd Ndáb-e-Dyób, wɛé mólón-'é chós ámpɛ áfíntɛ e e'pun é'láán. Nzé wɛ-ɛé edé Mwän a Dyób, sɔŋ echon yäl, ésud ásé á awɔg hê." ⁴¹ Bɛprise bɛmbáá, bɛmeléede bé mbéndé ne bad bɛmbáá bé Israel bómpe bɛwélé'áá mós, béhóbɛ bán, ⁴² "Achóŋtɛ'áá bad, bɔɔb ééheléé yäl awóŋgen. Nzé ne mbále módé kán e alon á Israel, ásud-tós á awɔg hê bɔɔb. Hê dós sɛdübɛɛ bán módé Ane-awɛ-Béwógté. ⁴³ Adúbpé áá Dyób ádé ne mós, áá módé-'é Mwän a Dyób. Ahâ! Dyób áwóŋgen-nós mós bɔɔb dényín." ⁴⁴ Kásŋ ne bechíb ábe bɛmboméé á awɔg nchoo ne Yesue bómpe bésyá'áá Yesue.

Yesue awédé

(Mak 15.33-41; Luk 23.44-49; Jɔn 19.28-30)

⁴⁵ Ade bín é'pédé kád, ehíntɛn ênkwɛ hóm ásyáál kásŋ ne ngón é'láán. ⁴⁶ Dós Yesue álébpé esaád áá, "Elí, Elí, lámá sábatáni," awɛ ádé nén bán, "A-Dyób ádɛm, a-Dyób ádɛm, cheé ékós bon étɛdté mɛ?" ⁴⁷ Néɛ donge á bad ábe bɛmbɛ benben bɛwógé nê, béhób bán, "Achênle Elaijaa áá áhye áwóŋgen mós." ⁴⁸ Abwɔg-ábwɔg bó mod nhóg annyágéd, antéd kuchá, ásm á ntón, átɔdɛ á ebéntéd é mím tɛ, bon áhág mós á nsál áá ámwɛ. ⁴⁹ Abíní-'é béhóbɛ nén bán, "Nyémwɛ, dényín nzé Elaijaa áhye mós awóŋgen." ⁵⁰ Hê dós Yesue álébpé esaád ámpɛ bon ámyɛ-'é nlem. ⁵¹ Ene pónde chɛn abad ádé dɛnkáb Ndáb-e-Dyób áte, dɛnsalé áte e'pɛd é'be bootyá ámín kásŋ ne ásé. Ndɔɔb ennəŋnéd, meláá mésanlé áte, ⁵² sɔŋ énednad. Ekud é bad bé Dyób ábe bɛmmad awé bɛmpuú, ⁵³ bɛbíid á sɔŋ-tɛ. Ámbíid e pónde áde Yesue ámáá apuu, bɛnkɛ á dyad tɛ á Jerusalem. Á dyad tɛ wɛ, ekud é bad ényín bó. ⁵⁴ Néɛ mod ambáá á sánze ne sánze éche énoné'áá Yesue bényíné néɛ ndɔɔb énáŋnédé, bényín-ne mekan mésyáál níme mébénlédé, mbwóg ménkób bó bwámbwam, béhóbɛ-'é nén bán, "Ne mbále, anén mod abédéɛ Mwän a Dyób." ⁵⁵ Ekud é bebaád éche émbóótéd Yesue ahíd ámbíid se á Galilia, bɛwóŋgán-ne mós, bentyɛm etún, bɛnóné mekan mésyáál níme mébenlad. ⁵⁶ Áfíntɛ e ábɛ bebaád, Maria Magdalɛnɛ, Maria awɛ abédé nyaá awɛ Jemse bó Joseb, ne nyaá awɛ bán ábe Zɛbedie bɛmbɛ áhed.

Níme níme Yesue

(Mak 15.42-47; Luk 23.50-56; Jɔn 19.38-42)

⁵⁷ Néɛ ngukél é'pédé, nhon ní mod nhóg níme béchágé'áá bán Josebe mɛmpɛ. Ane mod abédéɛ mod a dyad á Arimatia. Mómpe abédé nhóg awɛ ahidé-'áá Yesue. ⁵⁸ Ankɛ wɛɛ Payledɛ áá ábe mós kunze áted ndim níme Yesue. Payledɛ ambɛ kunze nén áá bɛbɛ mós ndim níme Yesue. ⁵⁹ Josebe antéd ndim níme Yesue, ákään mós mbóm e ekósólé, ⁶⁰ alímé mós á sɔŋ eche bɛpwógé á eláá-tɛ. Ene sɔŋ ebédé-'é sɔŋ e ekósólé eché Josebe mwɛn ánwóŋgɛ. Ámbíid e nê, antínéd aláá ámbáá akólén nsál ní sɔŋ, ákɛ-'é mós. ⁶¹ Maria Magdalɛnɛ ne Maria awɛ anchyáá Jemse bó Joseb, bɛnlyáŋ bédyɛɛ á nkəg ní sɔŋ.

Payledɛ alómé sánze

ánon sɔŋ eche Yesue

⁶² Néɛ bín é'sánge, nê démbɛ á Mbwɛ-mé-nkóme-áte, bɛprise bɛmbáá ne Befarisia bɛnládén, bɛkɛ bényín Payledɛ, ⁶³ bɛláŋgɛ mós nén bán, "A-sán, sɛkamtan nén bán ádé nkal a metómɛ ne ábédé ámín, anhób áá mósɔpuú

ámbid e e'pun é'láán. ⁶⁴ Né-óó tóméd akale nén, wεε bēnəne' eché soŋ bwám, káŋŋ ne e'pun é'láán ábel nén boŋ ábē bembapεε béehelé nímē ndim achíb se bélāŋgē bad bán apuúdé. Né nén débē metóm nímē ríchábé ámín tómaa nímē ásébpé akal.” ⁶⁵ Dóo Payledε álanŋgεé bó aá, “Nyétéd sánze ánon soŋ bwám, ábel nén dyamdyam déebenlád.” ⁶⁶ Héε békíí, boŋ béhāg e'chem á aláá ádē démbē á nsal rí soŋ, ábel nén bébii nzé mod anédté, bétēdē-ε sánze áhed ábel boŋ bééchibē' Yesuε ndim.

28

Yesuε apuúdé

(Mak 16.1-10; Luk 24.1-12; Jɔn 20.1-10)

¹ Ambíd e mbwε-mé-nkóme-áte, á epun é'só é sǎndé,* epɔg é mbwεmbwε, Maria Magdalene ne Maria awě anchyáá Jemse bó Joseb, bēnkě soŋ eche Yesuε anɔn. ² Esám-éékǔmtēnē, ndɔɔb ennaŋnéd, ángel e Dyɔb ebíd ámín épe. Entínéd ádē aláá ádē démbē á nsal rí soŋ, édíí-ε dó ámín. ³ E'só é'péné'áá ene ángel áte néε emwεdmwεd, mbóté-ε épübē mó féréd. ⁴ Mbwóg ménkōb sánze éche énoné'áá ene soŋ. Nē dēnkāŋ bēnnaŋnéd, békwe ásé, bébé néε ndim rí bad. ⁵ Héε ángel élanŋgεé ábē bebaád aá, “Nyéebáá'. Mbíí mεé Yesuε awě bēmboméé á awóg móo nyéhyédé anɔn. ⁶ Eésaa hén. Apuúdé ngáne ánlāá'é nyé aá ébenléd. Nyéhye nyénɔn wéε bēnnaádté mó. ⁷ Nyékag-kɔɔ mehélé bɔɔb, nyéláa ábē bembapεε bán, apuúdé, amaá-ε akε á'só á Galilia, áwed-taá bényinē mó. Nyéechatán dyam áde rílanŋgé nyé.” ⁸ Né-óó, bēnhidnéd mehélé áhed, ké néε bébéde mbwóg, menyinŋe mémbe bó áte. Bēnnyǎgéd áke déláa bembapεε ábe Yesuε dyam áde ábénlédé. ⁹ Ade ábē bebaád békagké nē, dóo Yesuε átáné bó taléd, boŋ áhōbē aá, “Nlěnté nyé.” Bēmpě áwē, békóbén mó á mekuu ábe mó edúbé. ¹⁰ Héε Yesuε álanŋgεé bó aá, “Nyéebáá'. Nyéke nyéláa ábēm bembapεε ábe bédé néε ábēm baányan nén bán, békag á Galilia. Awed dóo bényinē me.”

Sánze éhábé dyam áde ábénlédé

¹¹ Ngáne ábē bebaád békagké álaa bembapεε ábe Yesuε dyam ádē ábénlédé, donŋe á sánze ádē ánoné'áá soŋ eche Yesuε dēnkě á dyad-tē áke dé aláa beprisε bēmbáá chǔm ésyāál éche ébenlédé ádē ángel épédé. ¹² Bepriε bēmbáá ne bad bēmbáá bé Israel bēmbǔm átií ngáne bēbenlé. Néε bémáá atii, bēmbě éché sánze nsonŋé rí mɔné nímē ríchábé ámín. ¹³ Béláá-ε bó bán bēhōb bán, “Yesuε ábē bembapεε bēnhye mó ndim achíb nkuu ádē nyékúneé. ¹⁴ Nzé Payledε awógé, né séēbēl adúbé nén aá awusé déesaá ádēn. Nē débēl nyéesónlé á ndutul-tē.” ¹⁵ Né-óó éche sánze énkōb nímē mɔné, bēbēl-le ngáne bēnlāá'é bó. Káŋŋ ne' chii, bad bé Israel bédii békale nímē nkalanŋ.

Yesuε apiidé ábē bembapεε

(Mak 16.14-18; Luk 24.36-49; Jɔn 20.19-23; Mbél 1.6-8)

¹⁶ Bɔɔb-ɔɔɔ, bembapεε dyóm-ne-nhóg ábe Yesuε bēnkě á ekone-mín á Galilia wéε ánlēbēε aá béke. ¹⁷ Anyín ádē bényinē mó, bēmbε mó edúbé, kénéé bó donŋe á bad bēnkēnkongé adúbe nén bán Yesuε mwēn-εé akōŋté abé. ¹⁸ Héε Yesuε ásidté bó benben, boŋ álanŋgē bó aá, “Kunze esyāál ebágnédé me, ádyōb ne á nkōŋ rísé. ¹⁹ Nyékag meloŋ mé nkōŋsé mésyāál, nyébele bad ábēm bembapεε. Nyédusan-ne bó á dīn ádē Titée, á dīn á

* 28:1 Nédé á Sǎndé.

Mwǎn ne á ðĩn dé Edǎǎðǎn éche Esáá. ²⁰ Nyéyǎgte-'ε bó áhíd mekan mésyǎǎl níme nísógténé nyé. Nyébíi nén bán mǎbē-'ε ne nyé kǎǎn ne á asóg dé nkǎǎsé.”

Nkalanj ní bwâm míme Yesuε ngáne

Makose átélé Ndibned ní kálag

Nkalanj ní bwâm ngáne Makose átélé níhóbe tângene Yesu Krístəə, Mwän a Dyöb. Nlúmté Yesuε ngáne mod awě abele mekan, awón-’ε kunze ábel níímé mekan. Ene kunze enyínnédé áyāl e mekan míme áyágté’áá ne míme ábélé’áá. Yesuε ahóbé aá móó módē Mwän-a-Moonyon awě ampě, ábe ádē alongé, ábel bonj bad békud alagsen dé mbéb.

A kálag tē wén, Makose ábidté mekan áwed míme Yesuε ábélé’áá tómaa míme áhóbé’áá ne míme áyágté’áá. Ahóbe ngáne Jone áhángé epe éche Yesuε, ahób tângene edusen éche Yesuε, ahób-pe mekəgsen míme Yesuε ánkudté. Asóged, alúmté áte ngáne bēmboméé Yesuε á awəg ne ngáne ámpuú’é. Nyaa édé ébe éche enén kálag ésógé, élúmtē-’ε nén bán saké Makose atelé ch́.

Nkabtéd ní kálag

Mbooted mé nkalanj ní bwâm 1.1-13

Nsón míme Yesuε á Galilia 1.14-9.50

Nsón míme Yesuε áde áhídté a Galilia ápe á Jerusalem 10.1-52

E’pun bé asóg ábe Yesuε á Jerusalem ne benben ne Jerusalem 11-13

Akáad áde békáádté Yesuε ne kwééd eche áwédé 14-15

Mpuu míme Yesuε 16.1-8

Alúmed áde Sánḡwéé álúmté yāl ámbíd e mpuu ne mpume níímē 16.9-20

Ehángé éche Jone, Ndušen

(Mat 3.1-12; Luk 3.1-18; Jon 1.19-28)

¹ Nkalanj ní bwâm míme Yesu Krístəə Mwän a Dyöb mômén. ² Mbóótédé ngáne nkal é’ dádəŋ Yesayaa ántenlé aá,

“Dyöb áhóbé aá,

‘Nóné’, nlóme níímém mészēze míme mészēbē we á’sō,

ábonŋsen we nzii.’

³ Móbelé’ ehángé á ehyánge nén,

‘Nyébonŋsen epe éche Sánḡwéé. Nyétii eché nzii.’ ”

⁴ Né-óó Jone ampě á ehyánge, ádusén bad, ákalé-’ε eyale é Dyöb aá,

“Nyétede abel dé mbéb, nyékud edusen ábel bonj Dyöb álagsen nyé

mbéb.” ⁵ Bad bēbídé’áá á mbwóg e Judeya esyáál ne á dyad á Jerusalem,

békaḡ áwē áwóḡlən mó. Néε bēmpaléé níímāb mbéb áte Jone ádusén b́ó á

edíb é Jodan. ⁶ Jone ahágé’áá mbóté éche bēbénlé nyonj éche ébídé á yāl e

kamēl.* Awáá’áá ngáá a ngob e nyam. E’chuu ne bengóméé b́óó ádyágé’áá.

⁷ Ahánté’áá aá, “Mod áḡé ámbíd echēm awě atómé me. Meékwognedéé ké

ábwaam ásē áhune níímē nkəod mé metámbé. ⁸ Ndusan nyé ne mendíb,

bonj ádusén nyé ne Edádəŋ éche Esáá.”

Yesuε akudé edusen ne mekəgsen

(Mat 3.13-4.11; Luk 3.21-22, 4.1-13)

* **1:6** Bēbénládtáá nyonj é nyam eche béchagéé bán Kamēl ábel mbóté. Mbóté éched éébáge’aá kunze é mbóté.

⁹ Mmê mesú Yesue ambíd á dyad á Nazaret á mbwóg e Galilia ápe wée Jone. Jone andusén mó a edíb é Jordan. ¹⁰ Ade Yesue ábídeé á edíb-te dóo ányíné nées ngob e dyób énednadté. Edaðáɗɗ é Dyób émbíd ádyób, ésud mó á nló mín nées éllā. ¹¹ Héé ehóɓ ébídeé ádyób nén, “Edíi awem mwān a nlém awě rídóo bwāmbwam. Ndé menyinge ne we.” ¹² Abwōg-ábwōg échē Edaðáɗɗ ênkid Yesue á ehýáŋge. ¹³ Andyéé áwed móom mé e’pun méniiin, Satane ákágé mó. Nyam échē ékaa’ ébéde áwed, ángel-le éwōŋgān mó.

Yesue apwédé bembapɛɛ bé’sō

(Mat 4.12-22; Luk 4.14-15, 5.1-11)

¹⁴ Ambíd e pónde bénhē Jone á mbwōg. Ade bémáá mó ahé á mbwōg, Yesue ampě á mbwōg e Galilia ákalé nkalaní ní bwām ní Dyób, áhōbē nén, ¹⁵ “Pónde epedé, nkamlen ní Dyób rídé benben. Nyé mod téé áhəŋlen áde abé dé mbéb, nyédúbe-’ε nkalaní ní bwām.” ¹⁶ Ade Yesue ábamméé nkin mé edib-é-nzab é Galilia annyín Simone bó mwānyan Andreyā, nées bébwéméé mbínzé. Bébédeé bekób-bé-súu. ¹⁷ Héé Yesue álāŋgeé bó aá, “Nyéhíde me. Ngáne nyékóbeé súu bōob, meéyāgēd nyé ngáne nyétēdtē bad nlém á abum áhíd me.” ¹⁸ Abwōg-ábwōg bēntedé échab mbínzé, béhídē-’ε mó. ¹⁹ Néé ákíí mwā etūn, annyín bān ábe Zebēdiē, Jemse bó mwānyan Jone á bōle-tē nées bébwéméé mbínzé. ²⁰ Anyín áde ányíné bó, anchélé bó. Bēntedé echab sáŋ Zebēdiē ne bad bé nsón á bōle-tē béhídē Yesue.

Yesue abídté mod edaðáɗɗ é mbéb áte

(Luk 4.31-37)

²¹ Yesue ne abé bembapɛɛ béniin bēnkě á dyad á Kapenahum. Adě mbwe-mé-nkóme-áte nípédé, Yesue ankě asól á ndáb e mekáne, ábootéd bad ayáged. ²² Nyaa eche áyágté’áá enkóméd bad yāl áte bwāmbwam áyāle ayágté’áá nées mod awě nzé ahóbé né émáá. Eeyágte’áá nēŋgáne bemeléede bé mbéndé. ²³ Héé mod nhóg awě edaðáɗɗ é mbéb émbēē áte ápédé taléd, ábōnē aá, ²⁴ “A-Yesu, mod a Nazaret, cheé syánē déwōŋné? Ehyedé sé awúu-yε? Mbíí we bwām. Edíi mod awě Dyób álómé, awě asáá.” ²⁵ Héé Yesue ákānnéé échē edaðáɗɗ é mbéb áte aá, “Lám, bíd ane mod áte!” ²⁶ Dóo échē edaðáɗɗ é mbéb éságté ane mod áte ngine-ngine, éhé-’ε esaád é ngine, boŋ ébíd-te mó áte. ²⁷ Menyáké ménkōb ábē bad bwāmbwam. Bésēdté nhóg ne aníníí bánken, “Nzé-dyámé dén! Ayáged dékōālē dén-ε? Anén mod awóó ngine ákamlen e’daáɗɗ bé mbéb, é’wōgnē-’ε mó!” ²⁸ Nén dēmbēl nkalaní níme Yesue mēnkanléd mbwōg e Galilia esyāál.

Yesue achōŋtē ekud é bad

(Mat 8.14-17; Luk 4.38-41)

²⁹ Néé béhídté á ndáb e mekáne hidtén, Yesue nchoo ne Jemse bó Jōn bēnkě á ndáb eche Simone bó Andreyā. ³⁰ Simone mwaád nyaá ambé á anōŋ dé nkole, ahéb dēnsog mó. Ade Yesue ápédé pēén, bēnlāā mó tēŋgene nkole níme ane mmwaád. ³¹ Dóo ákíí wée ane mmwaád ábéde, boŋ áchəŋgē mó á ekáá, awōŋgēn mó ásyə áse. Ahéb dēmmaá mó, ákōb-pe bó nken. ³² Ene ngukél áde enyen émáá asud, bad bēmpēén bad bé nkole bésyāāl ne bad bésyāāl ábe e’daáɗɗ bé mbéb bēmbēē áte wée Yesue. ³³ Bad bé dyad bésyāāl bēnkanŋén mmwe ndáb níme Simone. ³⁴ Yesue anchoód bad híin ábe békónlé’áá nkole nyaā ne nyaā, abídeé-te bad

e'daádəŋ bé mbéb híin áte. Eémwage'aá pən aá ábè e'daádəŋ bé mbéb é'hób dyamdyam áyāle bém̄bii mod awě adíí.

*Yesue akalé nkalaŋ ní bwām á Galilia
(Luk 4.42-44)*

³⁵ Epəg é mbwəmbwə áde b̄in béékēnlēē, Yesue anhidé ásē, áhīdē á dyad-tē, áke á ahóngé á hōm, ákāne'. ³⁶ Siməne ne bad ábe bóbō bém̄bē, bém̄bootéd Yesue ahəd. ³⁷ Bédibtē-'aá m̄ó, d̄óo bəlāŋgēé m̄ó bán, "Moosyāál ahede wē!" ³⁸ Yesue anláá b̄ó aá, "Dékag hōm démp̄ē. Dékag á myad níme r̄idé bēnben ábel boŋ r̄ikal nkalaŋ ní bwām áwed ámp̄ē, áyāle níme nkalaŋ m̄óo r̄íkás boŋ níp̄ē á nkōŋsé." ³⁹ Né-ɔ́, ankē mbwóg e Galilia esyāál, ákalé nkalaŋ ní bwām á ndáb é mekáne, ábīdtē-'e bad e'daádəŋ bé mbéb áte.

*Yesue achōŋtē mod awě meləŋ mékóbé
(Mat 8.1-4; Luk 5.12-16)*

⁴⁰ Mod nhóg awě meləŋ mékóbé amp̄ě wée Yesue, abwóg mebóbōŋ, áchāā m̄ó aá áwōŋgen m̄ó. Anhób aá, "Nzé edáá ehele ébēl me nsán." ⁴¹ Ngəl enkonned Yesue. D̄óo ábīdtē ekáá, ábānē m̄ó á yāl, boŋ álāŋgē m̄ó aá, "Ndáá, sán!" ⁴² Abwōg-ábwōg níme meləŋ mēm̄maá ane mod á yāl, áchōŋ-'e. ⁴³ Yesue anláá m̄ó aá ákag, asím-me m̄ó etúu áte aá, ⁴⁴ "Nōné', weelāŋgé modmod dyam áde ábēnlédé, boŋ kě élúmed yāl wée prise, ásimen wē. Ebag-ke mende ngáne mbéndé e Mosee ehedeé, álúmed bad wēé mósāā." ⁴⁵ Boŋ ké nē, áde ane mod abídé, ankē, áke ákalé m̄ó níme nkalaŋ hōm ásyāál. Ankal m̄ó bwāmbwam nyaa eche Yesue éhele'aá dyad ké ahóg asól ámp̄ē á ntálé. Ant̄im ádyeé' á mehóngé wée bad béesaá. Ké nē, bad béhīdē' mebwóg mésyāál béhyāg áwē.

2

*Yesue achōŋtē mod awě awédé epəd
(Mat 9.1-8; Luk 5.17-26)*

¹ Néé nguse é e'pun étómé, Yesue ansú ámbīd á Kapenahum. Bad bēnwōg bán ahúú. ² Ekud é bad énkūmēn áwe ndáb nyaa eché etál éébēdéé á ndáb-te, ké á mmwē. Yesue akánlé'áá b̄ó eyale é Dyōb. ³ Héé d̄óo bad bēniin bépééné mod awě awédé epəd. ⁴ Boŋ ngáne ndun e mod émbēé áhed, bēnkēnhenlé m̄ó apēen wée Yesue ábédé. Né-ɔ́, bēnchāgē á ndáb mín, bēnēdē nnəŋ ní ndáb á nló mín wée Yesue ántyēemmē. Áde bém̄aá nnəŋ anede, bēnsudtén ane mod ebúm éche ánaa'íe ámín wée Yesue ámbēē. ⁵ Ade Yesue ányíné adúbe áde ábe bad bēwóó áte anláá ane mod awě awédé epəd aá, "A-mwān, nlāgséné wē mbéb." ⁶ Doŋge dé bemeléede bé mbéndé ábe bēndyēé ásē áhed bém̄bootéd anyoo áte á nlém-tē bán, ⁷ "Chán anén mod áheleé se áhōbē' enén ndin e akan? Asyāá Dyōb. Nzéé ahelese álagsén mbéb ésebán Dyōb démp̄en?" ⁸ Abwōg-ábwōg Yesue anchēm b̄ó mewēmten. Héé ásedteé b̄ó aáken, "Cheé ekáá boŋ nyéwōō' enén ndin e mewēmten?" ⁹ Ahéé áde dyam ásad, naa áhób wēé 'Nlāgséné wē mbéb,' káa áhób wēé, 'Syāá ásē, étéd échōŋ ebúm ébooted akē?" ¹⁰ Boŋ, mēlūméd nyé nén meé Mwān-a-Moonyon awóo kunze á nkōŋsé álagsen mbéb." D̄óo álāŋgēé ane mod awě awédé epəd aá, ¹¹ "Nlāŋge wē nēn, syāá ásē, étéd échōŋ ebúm, ésúe' á ndáb." ¹² Hē dēn wée moosyāál ánōnéé m̄ó nē, ane mod anhidé ásē, atéd éche ebúm ábootéd-te

ake. Yǎl enkóm bó áte bwámbwam, békēnē Dyōb, bēhōbē bán, “Séenyínēé sé enén ndín e dyam mbéd!”

Yesue achénlé Levi
(Mat 9.9-13; Luk 5.27-32)

¹³ Ambíd e nê, Yesue antím ámbíd ámpē á nkin mé edib-é-nzab é Galilia. Ndun e mod empě áwē, ábootéd-te bó ayáged. ¹⁴ Ade átóméé á nzii, annyín nlad-é-tááse nhóg awě béchágé’áá bán Levié, mwán awě Alpaséé. Levié andyéé ásē á ndáb echě ákóbé’áá tááse áte. Héé Yesue álángeé mó aá, “Hídé me.” Dóo Levié átyéémé ámín bonj áhídē-’é mó.

¹⁵ Ambíd e pónde Yesue adyágé’áá ndyééd á ndáb wéé Levié. Ekud é besaad bé tááse ne bad bé mbéb bémpee bēhídé’áá mó. Bóbōo bēndyéé á tébele ne ábē bembapēé. ¹⁶ Ade donje dé bemeléede bé mbéndé ábe bēbédé Befarisia bényíné Yesue ádyāg ndyééd ne ábē bad bé mbéb, ne besaad bé tááse, dóo bésedtéé ábē bembapēé bánken, “Cheé ékás bonj ádyāg ndyééd ne échē ndín é bad?” ¹⁷ Ade Yesue áwógé nê, anláá bó aá, “Bad ábe bédyéé bwám béétógnenēé mod-a-bwel. Bad ábe bēkonle’ bōo bétógnéné mod-a-bwel. Meépēdeé á nkōjsé áchēle bad ábe békóbnédé á’sō é’ Dyōb, bonj mpedé áyāle bad bé mbéb.”

*Nsedted tãngene adid á yǎl
nzaa á mekáne-tê*
(Mat 9.14-17; Luk 5.33-39)

¹⁸ Pónde póg ebédé, bembapēé ábe Jōne, Ndusenē ne Befarisia bēndíd yǎl nzaa á mekáne-tê. Dóo bad behóg bépédé wéé Yesue bonj bésedte mó bánken, “Cheé ékás bonj bembapēé ábe Jōne, Ndusenē ne ábe Befarisia bēdidé yǎl nzaa á mekáne-tê bonj ábōñ pēn bēdidé’?” ¹⁹ Yesue ankwentén bó ne ngan aá, “Chán bad ábe bélébpé á ngande e e’wóngé, bēhele bēdidé yǎl nzaa á mekáne-tê áde mod awě akude sómbé ádíi adé ne bó? Bēdidéé, béetãngēnéé yǎl nzaa adid á mekáne-tê pónde echě mod awě akude sómbé ádíi ne bó. ²⁰ Bonj epun épě éche bēkobénné bó mod awě akude sómbé. Echē epun dóo bēdidté yǎl nzaa á mekáne-tê. ²¹ Nyēbíi nén bán nzé mod anabpe’ mbóté, eetédéé eped é abad ékōlē se ánanbnéd nchun ní mbóté. Ayāle nze échē eped é abad ébótédé abób áte ébelé éhābnéd abad dé nchun. Nē ábele’, échē epōn ékale’ áte tōmaa ngāne énsēbēé abé. ²² Melemlem nēngāne mod éētédēé mīm mékōlē se ahé mó á nchun mé ntyág,* se ápen. Ayāle nze abelé nê, né mīm méhōd kóñ ntyág riyéd, mīm mémād asyōge ntyág-ke ámpē mbéb. Bonj bétédéé mīm mékōlē, bēhé á ntyág mékōlē-te.”

Nsedted tãngene
Mbwē-mé-nkóme-dte
(Mat 12.1-8; Luk 6.1-5)

²³ Mbwē-mé-nkóme-áte nhóg Yesue atómé’áá á nzag e ngun-tê. Ambé ne ábē bembapēé. Ade békagké nê, dóo ábē bembapēé bēbótédé e’sóg é’ ngun apád. ²⁴ Héé Befarisia bēlāngéé Yesue bán, “Nōné’, cheé ékás bonj ábōñ bembapēé bébele dyam áde mbéndé éebagéé kunze ábel á mbwē-mé-nkóme-áte?” ²⁵ Yesue antimtén bó aá, “Nédē nyéelāā’ é mbéd á kálag e Dyōb dyam ádē kñ Dabidē ámbenlé ádē bétógé chōm éche bēdyágkē ne ádē nzaa ékóbé mó ne ábē bad-é?” ²⁶ Ansól á Ndáb-e-Dyōb á pónde echě Abyataa ábédé prisē ambáábáa. Andyé e’wēle ábe é’bédé ndē e Dyōb.

* 2:22 Ntyág mímé bēbénlé ngob e nyam móo bēbénlátáá pónde eched.

Boŋ echēd mbéndé eébagéé mod ké nhóg kunze ádyē ábê e'wēle étōmēé Prise. Mwēn andyé ábē-ε káōŋne bad ábe bēnwoón mós donge.”²⁷ Dóo Yesue ásógtéé aá, “Dyōb dēnsēbē moonyon ahag, boŋ áftidē epun éche békōmmēé áte. Enkēnsébéé epun atíi boŋ áhagé moonyon aá ákōmme áte éché epun.”²⁸ Né-óó, Mwān-a-Moonyon awóó nkamlēn káōŋne ámīn e mbwε-mé-nkóme-áte.”

3

*Yesue achōŋté mod
awē ekáá éwédé
(Mat 12.9-14; Luk 6.6-11)*

¹ Hée Yesue átímé ámbid á ndáb e mekáne. Mod abédé áhed awē ekáá éwédé. ² Bad behóg ábe bēbédé áhed bēhédé'áá Yesue awusé akóben. Né-óó bēnóné'áá Yesue chodchod, ányin nzé ádid ane mod bwám á mbwε-mé-nkóme-áte. ³ Hée Yesue álāŋgēé ane mod aá, “Hyē étyéem á'sō hén!” ⁴ Dóo Yesue ásedtéé ábê bad aáken, “Nyéláa me ké édé mbéndé ábel mboŋ á mbwε-mé-nkóme-áte, káa ábel mbéb. Edé mbéndé áson alonjé á mod, káa áwúu mós?” Boŋ bēnkēnhóbpe dyamdyam. ⁵ Anwóg ndutul á nlém-té bwāmbwam áyāle ábāb e'lēl bé nlém á abum. Hée ánóné bó ne meliŋgá, boŋ álāŋgē ane mod aá, “Sálé ekáá áte.” Asále áde ane mod ásánlé ekáá áte, ekáá éndyēé mós bwám ámpē. ⁶ Hée Befarisia bēbídé á ndáb e mekáne, boŋ békē bētānē bad bé epepé éche Herōde, ábwōg-ábwōg bóbōó bēhagké Yesue áwúu mós.

*Ndun e mod ehidé
Yesue á edib é Galilia*

⁷ Yesue ne ábē bembapεε bēnhidé békē á edib é Galilia. Ndun e mod enhíd mós áwed. Ábê bad bēmbid á mbwóg e Galilia, á Judeya, ⁸ á Jerusalem, á mbwóg e Idumeya, á mbwóg echē edé échiníi eped é Jodan, ne á myad míme médé benben ne myad mémháá mé Tirē ne Sidon. Abén bad bépágé'áá wée Yesue áyāle bēnwōg mam míme ábélé'áá. ⁹ Bad bēmbuú áte nyaa echē echabé ámīn. Né-óó, Yesue anláá ábē bembapεε aá béboŋsen bōle ábel boŋ bad béekaŋnán mós. ¹⁰ Ammāđ ekud é bad achood, né-óó bad bésyāāl bēmpēe ábe békónlé'áá bēbuné ape wée ádíi, ásitēn mós ábel boŋ bēdyεε bwám. ¹¹ Póndé tée echē e'dāádəŋ bé mbéb ábe é'bédé bad áte bényinnē mós, é'bélé'áá bad ábe é'díi áte bēhūnē áse, é'bōnē-ε bán, “Wε-εé edé Mwān a Dyōb!” ¹² Yesue ansím bó etúu áte aá bēlāŋgē bad nyaa e mod eche módíi.

*Yesue apwédé bembapεε
dyóm ne bébe*

(Mat 10.1-4; Luk 6.12-16)

¹³ Hée Yesue áchógké á ekone mín, áchēnlē bad ábe áhédé'áá, boŋ bépág áwē. ¹⁴ Dóo ápwédé bad dyóm ne bébe ábē ne mós, áchagé bó aá bembapεε bé nlómag ábe álōmmē-ε ákal eyale é Dyōb. ¹⁵ Ambāg-ke bó ngine ábided bad e'dāádəŋ bé mbéb áte. ¹⁶ Ábê bad dyóm ne bébe bēbédéε: Simōne awe Yesue ánchuu'ε mbəŋ aá Petro; ¹⁷ Jemse bó mwānyan Jōne, bán ábe Zebēdie, (ábe Yesue ánchuu'ε mbəŋ aá Bwanegεε, awē adé bán, Bán bé ngin.) ¹⁸ Andreya bó Filibe, Batolomyo, Matyo, Tōmase, Jemse mwān awē Alfōse, Tadiōse, Simōne awē ambé á epepé é kán e alonj, ¹⁹ ne Judas Iskariōde awē antīm Yesue asóm.

*Béchágé Yesue bán Belzebul**(Mat 12.22-32; Luk 11.14-23, 12.10)*

²⁰ Hée Yesue átímé á dyad. Ekud é bad ênkaán ámpē nyaa echē Yesue ne ábē bembapē bénkênwóngé pón dé ádyé ndyééd. ²¹ Ade Yesue baányan béwógé nê, bēnkē mós ahed, átéd mós áswēn mós á ndáb áyāle bad béhóbé'áá nén bán, “Nló méésáa' é mós áte.” ²² Donje dé bemeléede bé mbéndé ábe bémbíđ á Jerusalem béhóbé'áá bán, “Belzebulé adé mós áte. Ene kâñ e e'dáádāñ bé mbéb chō ebagé mós ngíne ábíded bad e'dáádāñ bé mbéb áte.” ²³ Hée Yesue áchénlé bós boñ ákanlé bós ngan aáken, “Chán Satané áhele se abíded Satané? ²⁴ Nzé bad bé aloñ ahóg békábné áte, boñ nchemtén méesē, ádé aloñ déehelēé atyéem. ²⁵ Nzé abum á ndáb-pe ákábné áte, boñ nchemtén méesē, ádé abum á ndáb déehelēé atyéem. ²⁶ Né-óó, nzé nkamlēn ní Satan ríkábné áte, boñ bēn ne bēn bēwane, níme nkamlēn méebemmé, mékwē, nípē-'e ásoğ. ²⁷ Né dós mod eéhelēē se asól á ndáb e ngíne-e-mod se ádūm ábē bwēm ésebán asébpé mós ahan. Amaa-'áa mós ahan, boñ atéd ábē bwēm é'syāāl. ²⁸ Ne mbále nlāñge nyé nén meé Dyōb délagsén bán bé baányon mbéb rísyāāl níme bébélé kááñne nzyáñ ké ehéé eché bébídté á nsāl. ²⁹ Boñ kénzée awé ahóbé e'bébtéd é' mekan tñgēne Edáádāñ éche Esáá, éekudté alagsen mbéd. Abelé mbéb níme mééwóo alagsen.” ³⁰ Yesue anhób nén áyāle bad béhóbé'áá bán, “Edáádāñ é mbéb édé mós áte.”

*Yesue nyaá ne baányan**(Mat 12.46-50; Luk 8.19-21)*

³¹ Hée Yesue nyaá ne Yesue baányan bépédé, bétyéem é ebwóg-te, boñ bélómē mós achəg. ³² Ndun e mod enlāñnéd Yesue. Bēndyéé ásē. Dós bēlāngéé mós bán, “Echōñ nyon ne baányon bédé á ebwóg-te béhede we.” ³³ Hée Yesue ásedtée bós aáken, “Nzée adé echēm nyan, benzée-'e bédé bāñned?” ³⁴ Dós Yesue ánōnéé bad ábe bēlāñnéde mós nê, boñ áhōbē' aá, “Echēm nyan ne bāñned bós bēn! ³⁵ Kénzée awé abele mam níme Dyōb áhedéé adlí mwāñned, abé-'e echēm nyan.”

4*Ngan e mbál-e-bū**(Mat 13.1-9; Luk 8.4-8)*

¹ Yesue ambootéd bad ayáged ámpē á nkəg mé edib é Galilia. Bad ábe bēnlāñnéd mós bēntōmtēn abuu áte, nê démbēl asól á bōle-tē ádyēé áwēd-te. Abē bōle bémbe á edib-tē. Ene ndun e mod chós-'e enlyəg á nkin mé edib. ² Abēnládtáá ngan áyáged bós mekan híin. Ankalé bós ngan aá, ³ “Nyéwóglēn! Nkwel-é-nzag nhóg ankē mbál asob á nzag-tē. ⁴ Ade ásobéé mós nê, donje dénhūn á nzii-tē, menōn mēmpē mémad mós asōmted. ⁵ Donje dénhūn á meláá-tē wēe ndōob énkēmbuú' é áte. Enwāmsēn abíd ásē ngáne ndōob énkēnchapé ásē. ⁶ Boñ née enyēn é ngíne épédé ényāād ábē bwēm é'wé-'e, áyāle nkan ménkēnsónlé bós á ndōob-tē bwām. ⁷ Mbál mémpēe ménhūn wēe mekōd médíí. Née mekōd mé mékwógé, mékán akwog áde ábē bwēm, nê ábel bénkēnchyáá' é. ⁸ Boñ donje dé mbál dénhūn á ndōob e bwām. Mmén mbál mémbíđ ásē bwām, ríkwoğ, ríchyáá-'e. Donje dé e'sóg dénwālē móom mé mbum meláán, donje móom ntóob, ábíní-'e, mbwókel.” ⁹ Yesue ansógéd enén ngan aá, “Kénzée awé awóó metúu, áwóge'.”

Nzom echē ekáá boŋ Yesue ákalé ngan

(Mat 13.10-17; Luk 8.9-10)

¹⁰ Ade Yesue ályágé mwēmpēn, ábē bembapēe dyōm ne bébe ne bad ábe bémbē ne mó, bénlāā mó bán átógned bó échē ngan. ¹¹ Héé Yesue álanǵéé bó aá, “Dyōb ábágé nyé kunze ábíi kun e nkamlēn rímē, boŋ ne bad bémpēe abele aá béwóge’ rímén mekan mésyāāl dásō á ngan-tē. ¹² Abelé nē, ábel boŋ, ké bényīnē ké nyīnén, béechemé, ké béwōgē ké wógén béēsōntān áyāle nzé básōnténé né bétimén Dyōb, békūd-te alagsen dé mbéb.”

Yesue atógké ngan e nsob a mbál-e-bū

(Mat 13.18-23; Luk 8.11-15)

¹³ Dóo Yesue áseǵtéé bó aáken, “Nédé nyéēsōntēnéé enén ngan-ε? Nzé nyéēsōntēne chō chán-nō nyémwēé échíníi ngan asōntēn? ¹⁴ Nsob-a-mbál awéne eyale é Dyōb. ¹⁵ Donǵe á bad bédé nēngáne mbál ríme ríhúné á nzii-tē. Nzé béwóge’ eyale é Dyōb ábwōg-ábwōg Satanē abelé áhye ahúd bó chō á nlém-tē. ¹⁶ Abíníi bédé nēngáne mbál ríme ríhúné á meláá-tē. Béwóge’ eyale é Dyōb, ábwōg-ábwōg békōb-pe chō ne menyīnge. ¹⁷ Boŋ échē eyale éewēnnāádtē bó á nlém-tē, bédúbpe-ε chō dásō á esōŋ é pónǵé. Né-óó, nzé ndutul ne metake bépédé áyāle échē eyale bédol yāl ámbíd ábwōg-ábwōg. ¹⁸ Abíníi-ε bédíi nēé mbál ríme ríhúné á mekōd-te. Bédíi bad ábe béwóge’ eyale é Dyōb, ¹⁹ boŋ mpúlé mé nkōŋsé ne adəŋ dé abud á bwēm awóŋ, ne ahəd á bwēm bémpēe ákəŋ bó nlém áte nyaa echē béehéléé e’pum achyáa. ²⁰ Boŋ bad ábe bédé nēngáne mbál ríme ríhúné á ndəəb echē eboó yāl, bédíi bad ábe béwóge’ eyale é Dyōb, békōb-pe chō, béchyāā-ε e’sǵ abe é’wánlé mesōŋgé mé mbum móom meláán, móom ntóob ne mbwókel.”

Nzé béchódé etrukánj béekōŋgéé chō

(Luk 8.16-18)

²¹ Héé Yesue áseǵtéé ene ndun e mod aáken, “Mod asónléé etrukánj échē ámáá achod á ndáb-te, ábānē chō á ebwōg-sé ké’ε á anōŋ sé-ye? Saá á atii dé etrukánj mín dōó abelé ábānē chō? ²² Chōm ké éhéé éche ékōŋnéde ébíd á enyēn. Ké éhéé-ε éche békúténé bédibé chō. ²³ Kénzée’ awē awóó metúu, áwóge’.

²⁴ “Nyétōŋ chōm-εε nyéwógeé anōn áte bwām! Melemlem mé nhəǵtéd ríme ébenléde wéé wēn móó Dyōb dōmpē débēnlédte, ábenléd-te mó tómaa ngáne wēmbēnlédte wéé wēn. ²⁵ Kénzée’ awē awóó nsōntēn rí kun é nkamlēn rí mín, Dyōb débād mó rímé nsōntēn abe. Ane awē mó-ε eewóo, Dyōb dékóbén mó káəŋne mwāmpīn awē awóó.”

Ngan e mbál-e-bū

²⁶ Yesue ambé áhóbe aá, “Nkamlēn rí Dyōb rídíi nēngáne mod awē akíi mbál-e-bū asob á nzag-tē, ²⁷ áŵim ámbíd á ndáb, nkūu ákūne’, mūte ábelé ríme nsón. Ene pónǵé esyāál, mbál ébide áse, ékwōge’ ésebán abíe’ ngáne nē ábenladte. ²⁸ Ndəəb chēn-εé ebele boŋ bwēm é’kwogé’, é’chyāā-ε e’pum. Nlóm rí byaá móó rísēbpe abíd, ámbíd e pónǵé mbwéem káəŋne ásoǵ, e’sǵ bómpē é’bíd. ²⁹ Boŋ nzé e’sǵ é’máá awúu, ábwōg-ábwōg ane mod abelé atéd páá áke dé apád áyāle pónǵé échē bēpadéé epedé.”

Ngan e mbál ríme ríchíné

(Mat 13.31-32, 34; Luk 13.18-19)

³⁰ Hée Yesue áhóbéé ámpē aáken, “Cheé déhéléé-se déhəgtén nkamlen ní Dyöb-ē? Ngan ehéé débēnlédte échē ēlūmēd ngáne nímē nkamlen nídíí-ye? ³¹ Ndii nēngáne mbwé e mbál-e-bū echē mod átédé bonj ásob á nzag-tē. Mbál-e-bū edé mwāmpin bwāmbwam nzé bēhəgténé chó ne mbál mémpēe níme níde á nkōnsé. ³² Bonj nzé ékwógé, ékale’ tómaa e’sum* é’syāāl, éwóo-’e ngen échē menən méhyagké mūm alónj áte.” ³³ Yesue akānlé’áá bad eyale é Dyöb, ábenláád ekud é ngan émpēe nēngáne échén. Akānlé’áá bó nyaa echē básōrtēnnē. ³⁴ Eékanle’áá bó áde ébenlédéé ngan, bonj nzé anlyəg mwēmpen ne ábe bembapēe aláá bó mam mésyāāl níme échē ngan éhóbéé.

Yesue ahóódté ekukud
(Mat 8.23-27; Luk 8.22-25)

³⁵ Echē epun dēn ngukél, dōo Yesue álāngéé ábē bembapēe aá, “Syāá déchabe pēd e edib eníní.” ³⁶ Hée ábē bembapēe béchénné ene ndun e mod bonj bésālē á bōle-tē wéé Yesue ámbēē bonj békēené mó. Myāle mémpēe mémbē áhed. ³⁷ Abwāg-ábwāg dōo ekukud é ngine ébóótédé atóm, bonj mendíb mésālē á bōle-tē nyaa echē bōle bēmpōnné asú á mendíb sé. ³⁸ Yesue ambé á bōle-tē á pēd e mbíd. Annaá ásē ábānē nló á mbóngé mín, ákūne’. Hée bényeméé mó ásē, bonj bēlāngē mó bánken, “A meléed, weewóo’ē wē pónde ée syāné dédíí á kwéed-te-ye?” ³⁹ Hée Yesue átyéémé ámin bonj ákānnē échē ekukud áte aá éhóo, aláá-’e mendíb aá mēsud. Ekukud énsōg awan, ekide-’e éhóótéd áte. ⁴⁰ Hée Yesue ásedtēé bó aáken, “Cheé ékáo bonj nyéwōgē mbwóg? Nyéewóo’ē adúbe kááj ne bōob-e?” ⁴¹ Bonj mbwóg ménkōb bó bwāmbwam, bésēdté nhóg ne aníní bánken, “Ebál e mod éhéé chén échē káájne ekukud ne mendíb bēwóngé?”

5

Yesue achōjté mod awe
awóo e’ dāóđəj bé mbéb

(Mat 8.28-34; Luk 8.26-39)

¹ Yesue ne ábē bembapēe bēmpē á pēd e edib eníní, á mbwóg e Gerasin. ² Ade Yesue ábíde á bōle-tē bídén, ambomén mod awé abíde á soóbadē. Edāóđəj é mbéb émbē ane mod áte. ³ A soóbadē dōo ádyéé’áá. Modmod enkēnhēnlé mó abane á mehanj ámpē, ké ne bengōbēngōbē. ⁴ Ayāle ngen ne ngen, bēháá’áá mó ne e’pwōg ne bengōbēngōbē bonj ké nē aselé’áá bengōbēngōbē áhentéd-te e’pwōg bē áte. Antómtén ngine awój nyaa echē modmod éehēle’áá mó abwōge. ⁵ Atamnádtáá á soóbadē ne á e’kone-tē nkuu ne mūte, ábōnē e’saád ákweltáád-te yāl ne meláá.

⁶ Ane mod abédé mwā etūn áde ányíné Yesue. Hée ányógté mehélé, bonj ábwōgē mebóbōj áwē e’só-te, ⁷ ábōnē esaád é ngine, áhābē aá, “A-Yesu, Mwān a Dyöb á Ngum, cheé sóo déwóhne? Ncháa wē á dīn á Dyöb mēé weekógsán mē.” ⁸ Ane mod anhób nē áyāle Yesue anláá edāóđəj é mbéb aá, “A-edāóđəj é mbéb, bíd ane mod áte!” ⁹ Dōo Yesue ásedtēé mó aáken, “Chán dīn ádíí wē?” Ankwentén aá, “Dīn ádíí mē bán Amudtēe, áyāle sēbuú áte.” ¹⁰ Ambé ácháa Yesue aá eénānē’ ábē e’ dāóđəj bé mbéb ene mbwóg.

¹¹ Bōob-póó, sánkalaa a esōg é nguu chó-’e ébédé benben ne áhed, édyāg medyá á mbám mé ekone. ¹² Hée ábē e’ dāóđəj bé mbéb é’cháa’é Yesue

* 4:32 Bán bé mel nēe ndónj.

bán, “Lóm sé á nguu-tê wê, émwe sésôl chós áte.”¹³ Héε Yesue ábágé bós kunze bon é'bidé ane mod áte. Abíd áde é'bidé ane mod áte é'sôlé éché nguu áte. Echê esóg ebédé dyam e'kálé é' nguu é'be. Abwóg-abwóg échê esóg empádé ásê, ényəgté' á eláá é nkin mé edib-é-nzab, éhún á edib-té, éhó'-ε.

¹⁴ Benon bé nguu béntóm mehélé á dyad-tê ne á mebwóg níme médé benben, ákale bad dyam áde ábénlédé. Abê bad bémbíd áke dényín. ¹⁵ Ade bépédé wéε Yesue bon bényín ane mod awé ndun e e'dəádəŋ bé mbéb émbéε áte, néε ádyéé ásê, ahédé'-ε bwém á yál bwám, adyé'-ε sen, mbwóg ménkōb bós. ¹⁶ Bad ábe bényín adé dyam bénlāá ábê bad ngáne émbénlédé ne ane mod awé e'dəádəŋ bé mbéb bémbéε áte. Bénlāá'-ε bós dyam áde ábénlédé ne échê esóg é nguu. ¹⁷ Héε ábê bad bébóótédé Yesue achán bán ásyəá awab mbwóg. ¹⁸ Ade Yesue ásóléé á bōle-tê, ane mod awé e'dəádəŋ bé mbéb bémbéε áte nê anchán mós aá búmō békag. ¹⁹ Bon Yesue enkənkwenténné. Anlāá mós aá, “Súé' áwōŋ dyad, éke élāá ábon bad ndale e dyam eche Sángrwéé ábénlé wε ne ngáne ápédé wε ngol awóg.” ²⁰ Héé dós ane mod áhídté bon ákag á mbwóg e Dekapolis.* Akanlé mod té dyam áde Yesue ábénlé mós. Bad bésyāā ábe bənwóg, yál enkóm bé áte bwāmbwam.

*Yesue achōŋté mmwaád nhóg,
ápūūd-tε Jairuse mwān*

(Mat 9.18-26; Luk 8.40-56)

²¹ Yesue antīm ámbíd á pəd e edib eníní ne bōle. Ade ápédé á nkin nímíní, ndun e mod enkanjén áhed. ²² Dós mod nhóg awé akamlan ndáb e mekáne awé béchágé'áá bán Jairuse ápédé áhed. Anyín áde anyíné Yesue, ankwé ásê áwe mekuu. ²³ Ne mechánjé mé ngíne áhōbē aá, “Awem mwān a mmwaád awág. Sōn, hyé ébán mós ekáá á yál, ábel nén ádyεε bwám, ábé'-ε á alongé.” ²⁴ Héε Yesue áhíde mós. Ekud é bad éhíde'áá Yesue nyaa eché bənkəŋnéné mós.

²⁵ Mmwaád nhóg-ke ambé áhed awé anwōŋ nkole níme mekií mébidé'áá mós á yál pónde ésyāā. Mmé nkole mbédé mós á yál á etún é dyóm-a-mwé ne mbe. ²⁶ Atagé híin á mekáá mé bad bé e'bó, abébed-tε ngáb esyāāl eché ánwōŋgē, bon ké nê enkəndyé'ε bwám, nkole mbādē bádén. ²⁷ Anén mmwaád anwóg mam níme Yesue ábélé'áá, dós ábidé mós ámbíd átínté ene ndun e mod bon ásitán mós nkobe. ²⁸ Ayāle anhób áwe nlém-té aá nzé mósiténé ké nímē nkobe, né módyéé bwám. ²⁹ Asitén áde ane mmwaád ásiténé Yesue nkobe, mekií níme mébidé'áá mós á yál ménsēle, awóg-ke á yál aá móchoó. ³⁰ Abwóg-abwóg Yesue ambli aá ngíne ebíde mós á yál. Héé dós ákúnnédé átínté ene ndun e mod, bon ásedté aáken, “Nzéé asiténé me nkobe?” ³¹ Dós ábē bəmbapεε békwentanné mós bánken, “Néε ényíné bad békánjé wε á yál nén ésedté' wεé ken nzéé asiténé wε-yε?” ³² Ké nê, Yesue ambé ánōné' ekide ányín mod awé asiténé mós. ³³ Héε ane mmwaád ábóótédé anəŋ ne mbwóg áde anyíné chōm-éε ébénlédé mós. Dós ápédé wéε Yesue bon ákwag mós á mekuu, álāŋgē mós mbále esyāā. ³⁴ Héε Yesue álāŋgēé mós aá, “A mwān-a-mmwaád, adúbe ádōŋ ádíde wε bwám. Kāg ne nsəŋ. Ndutul echōŋ chós'-ε émaa.”

³⁵ Ade Yesue áhōbēé nê, dós bad behóg ábe bēbíde á ndáb wéε Jairuse bəlāŋgēé Jairuse bán, “Awoŋ mwān amaa mós awé. Cheé étəgnéé Meléede ataged?” ³⁶ Bon Yesue enkəntédé dyam áde bēhóbé néε dyam. Héε

* 5:20 Dekapolis: adii mbwóg e myad dyóm.

álāngē ane mod a nkamlen aá, “Weewógé mbwóg! Dúbé dúbpén.”³⁷ Yesue enkēmmwēé aá mod ampée áhíd mó étōmēé Petro ne Jemse bó mwānyan Jone.³⁸ Ade bépédé á ndáb wēe Jairuse dōó anyíne mpuuté, awóg-ke mewé mé ngíne níme bad béchyé’é.³⁹ Héé ásólé á ndáb-te bon ásedté bō aáken, “Cheé ékás bon nyébelé’ nímén mpuuté, nyéchyé-é mewé? Ane mwān eewédéé, akúne kúnén.”⁴⁰ Bon bēmbbootéd mó awō. Ambidéd bō mod asyāál á ebwóg-te. Antéd ane mwān sáá bō nyan ne ábē bembapēe bēláán, bēsāl á ton echē ane mwān ámbēē áte.⁴¹ Héé Yesue áchāngé ane mwān á ekáá, bon álāngē mó aá, “Talíta kúm,” (awē adé bán, “A-mwān a ngōndere, nlānge we mēé, hidé ásē.”)⁴² Ane mwān anhidé ásē ábwōg-ábwōg, ábootéd-te akē. (Abédé dyōm á mwē ne mbē.) Yāl enkóm bō áte híin áde nēn ábēnlédé.⁴³ Héé Yesue ásiméé bō etúu áte aá bēelāngē modmod dyam áde ábēnlédé, aláá-’é bō aá bébe ane mwān ndyééd.

6

*Bad bé Nazaret béekobéé Yesue
(Mat 13.53-58; Luk 4.16-30)*

¹ Yesue anhidé adé hōm, asú awē dyad nchoo ne ábē bembapēe.² Néé mbwē-mé-nkóme-áte nípédé, ambootéd ayáged á ndáb e mekáne. Bad híin bēmbē áhed. Ade bēwógé áde ayáge yāl enkóm bō áte. Bésédte bánken, “Héé mó ábidné nímén mésyāāl-ē? Ndin e debyéé éhéé bēbágé mó nēn? Chán ámwagké nímén menyáké abel-é? ³ Kíné saá kápéntaa ádíi-yé? Saá mwān awē Maria nēn-é? Kíné saá Jemse, Josebe, Judase ne Simone bōó bédé baányan-é? Baányan bé bebaád bēsyāāl-le ámpē bēedyéé’é ádyad-tē hén ne syánē-yé?” Né-óó, bēnkóó Yesue.⁴ Dōó álāngēé bō aá, “Nkal e’dáádān awóó’ edúbé hōm ásyāāl étōmēé awē dyad, awē túmbé-te ne awē abum á ndáb.”⁵ Eéheleé menyáké ké mehóg abel áhed, étōmēé nguse é bad bé nkole ábe ábáné mekáá á yāl, bēdyē-’é bwām.⁶ Yāl enkóm mó áte bwāmbwam ne adúbe áde bad bēnkēnwóngé.

*Yesue alómé bembapēe dyōm ne bébe
(Mat 10.5-15; Luk 9.1-6)*

Dōó Yesue akíí á myad mésad níme médé bēnben, ayāgtē bad.⁷ Anchéle ábē bembapēe dyōm ne bébe. Anlād bō áte, alóm bō bébe ne bébe. Ambē-’é bō kunze ábided bad e’dáádān bé mbéb áte.⁸ Anlyágtén bō aá, “Nyéewánlé chōmchōm á eke étōmēé ntōn. Nyéewánlé ndyééd ké’ē ekwē, mod eesóó-’é mōné á mesó mé abad.⁹ Nyéhē metámbé bon nyéewánlé mbóté ébe.”¹⁰ Ambád aá, “Ndáb ké ehéé echē ekobé nyé nyédyēē áhed kóān ne pōndé echē nyéhídtēé áde dyad.¹¹ Nzé nyēpedé dyad áde béekobéé nyé, káa bēekwenteneé nyé awóglēn, nyétēdē dō, nyékūd-te ebumbú á mekuu, álúmed nēn bán échab ebébtéd énonē bēn.”¹² Né-óó, bēnkē bēkalé’ eyale é Dyōb bán bad bēte de ádab abé dé mbéb.¹³ Bēmbidéd bad e’dáádān bé mbéb híin áte, bēwāgtē bad bé nkole híin ne dyōg dé menzab, bēchōōd bō.

*Kwééd echē Jone, Ndusene
(Mat 14.1-12; Luk 9.7-9)*

¹⁴ Bōōb-pōó, Herōde anwóg mam mésyāāl níme Yesue ábélé’áá. Ayāle mam mé bwām níme Yesue ábélé’áá mēmbēl ambyēen hōm ásyāāl. Donje á bad bēhóbé’áá bán, “Jone, Ndusene apuúdé. Néé akás bon awón ngíne ábel nímén menyáké mésyāāl.”¹⁵ Bēmpēe bēhōbē bán, “Elaijaa móódé.”

Abíníí-'ε bán, "Adii nkal e'daðádəŋ nēŋgáne nhóg átínté e bekal bé'daðádəŋ ábe bémbē se' bɔɔd." ¹⁶ Ade Herode áwógé nê anhób aá, "Jone, Ndusene awē mēmbenlē boŋ bésēl nló mɔɔdé. Atimé ámbīd á alongé." ¹⁷ Herode anhób nē áyāle anlóm bad aá békōb Jone, béhan mɔ, bēhé-'ε mɔ á mbwəg. Ambel nēn áyāle Herodyase, mwaád awē mwānyan, Filibe ánsēbēē awōŋ, anwōŋ mɔ. ¹⁸ Jone alāŋgē'áá Herode póndé téé aá, "Weewóó'ε kunze áwōŋ Herodyase, mmwaád awē mwānyon." ¹⁹ Né-ɔɔ, Herodyase anhíi Jone pél á nlém-tē, áhedé-'ε aá mɔwúu mɔ. Boŋ Herode ambēl enkēnhenlē. ²⁰ Herode ambé mbwəg áte tēŋgene Jone áyāle ambii aá adii mod a bwām awē asáá. Né-ɔɔ akōŋgē mɔ bwām, ábel boŋ dyam dé mbéb déebenlād mɔ. Adáá'áá mɔ awóglēn kénéé édii bán póndé téé nzé anwóglēn mɔ, atagé'áá áte á mewēmtēn-tē bwāmbwam. ²¹ Kóŋŋe á asóg, Herodyase ankūd nzii echē áhedé'áá. Nēn ábédé epun-éε Herode ábélé'áá ngande áwēmtēn epun-éε ánychāādte. A ngande wē, Herode anlébé ábē bad bémbáá bé ngómena, bad bémbáá bé sánze, ne kase é bad é mbwəg á Galilia. ²² Echē epun mwān a mmwaád awē Herodyase anhyē aság esáke. Nē dénwōgēd Herode ne ábē beken menyinje. Né-ɔɔ, Kōŋ Herode ansedé ane mwān a mmwaád aáken, "Cheé édáá wéé mbē wε? Mēbē wε kéchéé échē éhedéé." ²³ Nēn dēmbēl ammwé melē, álāŋgē mɔ aá, "Mmwāg melē mēé, mēbéé wε kéchéé éche éhedéé. Ké eped é mbwəg échēm échē ríkamlanné." ²⁴ Né-ɔɔ ane mwān ankē nyaá aseded aáken, "Cheé méhedénné mɔ?" Dóo nyaá átímténé mɔ aá, "Hedén mɔ nló míme Jone, Ndusene." ²⁵ Héε ane mwān átímé ámbīd ábwəg-ábwəg wéε kōŋ, boŋ álāŋgē mɔ aá, "Bāg me nló míme Jone, Ndusene á taplēt-te hén bɔɔb." ²⁶ Nēn dénwōgēd kōŋ Herode ndutul bwāmbwam, boŋ ngáne ámmadté melē amwé á'sō wéε ábē beken, enkēnhenlē mɔ nló míme Jone abáan. ²⁷ Héε álómé sánze póg aá épeen nló míme Jone. Ene sánze enkē á ndáb e mbwəg, esél Jone nló, ²⁸ épēēn mímé nló á taplēt-te, ábē ane mwān a mmwaád. Ane mwān a mmwaád mɔ-'ε ábe nyaá. ²⁹ Ade Jone ábe bembapeε béwógé nē, bēmpē, bétéd mɔ ndim, béke bélíme.

Yesue adídté e'kálé é' bad é'taan

(Mat 14.13-21; Luk 9.10-17; Jōn 6.1-14)

³⁰ Bembapeε bé nlomag ábe Yesue ánlōmmē bēnhūu bétán mɔ beláá-'ε mɔ mekan mésyāāl míme bébélé ne míme béyágté. ³¹ Ekud é bad épágé'áá wéε Yesue ne ábē bembapeε bétímé-'ε ámbīd nyaá echē Yesue ne ábē bembapeε benkēnwōŋgē etál ádyé ké ndyééd. Dóo Yesue álāŋgēé ábē bembapeε aá, "Syāá détim á ahāŋgē á hōm. Boŋ nyékóme áte mwāmpin." ³² Hē dóo bésólé á bōle-tē, boŋ bétímé' á ahāŋgē á hōm. ³³ Ekud é bad énniyin áde békagké, bēnchēm-me bɔ ábwəg-ábwəg. Ábē bad bémbīd myad ne myad, békēēn mekuu, bēnyāgēd á'sō ne mekuu, bésébé ape wéε Yesue ne ábē bembapeε békágé'áá. ³⁴ Ade Yesue ábīd á bōle-tē boŋ anyin ene ndun e mod, antómtén bɔ ngol abé áyāle bēbédé néε rídyon ní mbód míme méēwōo nnōn. Né-ɔɔ ambootéd bɔ ekud é mekan ayáged. ³⁵ Ade bīn é'bóótédé ahín, ábē bembapeε bēmpē áwē, bēhōbē nēn bán, "Hén ádé á etūn-tē, póndé emaá-'ε atóm bwāmbwam. ³⁶ Láá ábén bad bétíme' á myad-tē míme médé benben, ábel bēn béchan medyé míme bēdyēē." ³⁷ Boŋ Yesue antímtén bɔ aá, "Nyé bɔ nyébe bɔ chōm éche bēdyēē." Héε bésēdtéé mɔ bánken, "Ehede wéé séke séchan e'wēle é' mbwókel é káppe ébe, * sébe

* 6:37 Mbwókel é káppe ébe: ébédé nsábe ní mod nhóg áyāle ngon waam.

bó, bédyê-ye?”³⁸ Héé ásedtéé bó aáken, “E’wle é’tán nyéwóó? Nyéke nyénan.” Ade bémáá anan dóo béléngéé mó bán, “E’wle é’dé é’taan ne súu ébe.”³⁹ Héé Yesue álángeé ábē bembapēe aá bébel bad, békaben áte monje ne monje bédyēe á nkáákāa mín.⁴⁰ Né-óó ábe bad béndyēé ásé, donje á monje, mbwókél é bad, donje-é móom mé bad métaan.⁴¹ Hē dóo Yesue átédé ábē e’wle é’taan ne éché súu ébe, ánoné ámín, ásāgnān Dyōb, ákabtáád bó áte, bon ábagé ábē bembapēe aá békabpe ene ndun e mod. Ankabé-’e ábē bad kóáñne éché súu ébe.⁴² Moosyáál andyé, akódtē.⁴³ Bembapēe bēnlād e’wle ne súu éche énylǝg ásé, enlón e’lón dyóm ne é’be.⁴⁴ Mesonjé mé baachóm ábe béndyē ene ndyééd mémbe e’kálé é’taan.

Yesue akil á mendib mín
(Mat 14.22-33; Jon 6.15-21)

⁴⁵ Melemlem mé pónde Yesue anláá ábē bembapēe aá bésól á bǝle-tē, békag á’só á Betsaida, á múde mé edib-é-nzab nímíní. Ade békagké nē, anláá ene ndun e mod aá bésūē’ áwab mendáb.⁴⁶ Ade Yesue amáá bó alyágtēn, anchágé á ekone mín, ákáne.⁴⁷ Néé ngukél épédé, Yesue ábē bembapēe bēmbēēn bǝle átínté e edib, Yesue-’e abé á nkin mwēnpēn.⁴⁸ Annyín aá ábē bembapēe bétage ákeēn bǝle áyāle epub é ngine émbíd bó á’sō-te. Né-óó, dyam-éé áde epog-ne-ngwa ankē bó atán, ákag á mendib mín. Ahedé’áá aá mótom bó ámín.⁴⁹ Bon anyín áde bényiné akag á mendib mín, bēnwēmtēn bán nwú móo ndé. Héé bēbóótédé abón.⁵⁰ Bébóné’áá áyāle áde bényiné mó, mbwóg ménkōb bó moosyáál bwāmbwam. Abwōg-ábwōg Yesue anláá bó aá, “Nlém mééhūnē nyé, meé ndé. Nyéebáá’.”⁵¹ Héé ásolé á bǝle-tē wēe bēmbēē, epub-pe énsōg atóm. Yāl enkóm ábe bembapēe áte bwāmbwam.⁵² Yāl enkóm bó áte áyāle bēnkénsóñtēnné chōm-éē menyáké míme ámbēnlé ádíde e’kálé é’ bad é’taan rílúmtéé. Bēnkēnherlé-’e achem.

Yesue achōñté bad
bé nkole á Genesaret
(Mat 14.34-36)

⁵³ Néé bécháppe edib-é-nzab, bēmpě á múde nímíní, á mbwóg e Genesaret. Ahed-taá bēntāá-’é bǝle.⁵⁴ Bēbídé-’aá á bǝle-tē bídēn bad béchēm-me Yesue.⁵⁵ Héé bényágté mbwóg áte esyáál bēpēmē bad bé nkole á mekále mín, békēné’ hōm téé áde bēnwōgkē bán Yesue adé.⁵⁶ Hōm téé-’e áde Yesue ánkeé, á myad mémabáá ne mésad, ne wēe bad bélóó á nzag-tē, bad bēpééné’áá bad bé nkole wēe bad bēbúdē aladen á dyad-tē ákáb nyonjé. Néé bēmpēénné bó, bēchāā mó bán ámwē bad bé nkole bésiten ké mesó mé mbóté míme. Né-óó bad bé nkole bésyāal ábe bēnsitēn míme mesó mé mbóté béndyēé bwām.

7

Ayáged dé betaa
(Mat 15.1-9)

¹ Befarisia ne donje dé bemeléde bé mbéndé ábe bēmbíd á Jerusalem bēnlāñnéd Yesue áwóglēn mó.² Bēnnyín bán donje dé bembapēe ábe Yesue bédyāg medyé ne mekáá mé mbinde, nédé bēwobpe’aá mekáá nyaa échē Befarisia bēhōbē bán bétāngéné awobe.³ Befarisia ne bad bé Israel ábe belyágé ásé bésyāal bēhídē ayáge áde bēnkudtē wēe ábāb betaa. Bēedyāgkē ndyééd ésebān bēwōbpé mekáá nyaa échē etāngéné.⁴ Pónde

echê mod ábídée á dyon-tê, eedyágkê chõmchõm ésebán asébpé yál awobe. Mbéndé édé-'e ámpê híin échê behídeé, nêngáne awobe á bwém bwám. Bwém nêngáne kôb, mbeé, kúmbe é e'kii, ne bwém née mebendé. ⁵ Héé Befarisia ne bemelède bé mbéndé bésedteé Yesue bánken, “Cheé ékás bonj ábõj bembapee béehíde' ayáge áde ábēd betaa bétédndé sé? Bedyág ndyéed áde béewopée mekáá nyaa echê éhednadté.” ⁶ Yesue antimtén bó aá, “Nkal é'daádaj Yesayaa antángen áde ánhõbpē ne e'yale ábe Dyõb dénlõmēnnē mó tãngene nyé bedog-badé, ngáne éténlédé nén, 'Ábēn bad bébage me edúbé é nsal ngēn, bonj mímab nlém méesaá áwēm. ⁷ Edúbé éche bébageé me éesaá dyamdiam, áyāle béyágte bad áhíd mbéndé é baányonj byánán édií mbéndé é Dyõb.’

⁸ Nyētēdté mbéndé é Dyõb bonj pen nyéhíde ayáge á baányonj.” ⁹ Héé Yesue ábádeé aá, “Nyēbenlad mwane átēde mbéndé é Dyõb ábel nén nyéhíde ayáge ádēn dēn. ¹⁰ Mosēe ahóbé aá, ‘Béé sóó ne nyonj edúbé.’ Ahób-pe ámpē aá, ‘Kéznéé awē ahóbé sáá ké'e nyaá dyam dé mbéb áyāl bétángené béwúú mó.’ ¹¹ Bonj nyéyágte nén bán nze mod awóó chõm éche antángēnnē sáá ké'e nyaá awõngēn bonj ahóbé aá, ‘Echén chõm édé Kõban,’ (Nē adé bán édií chõm é Dyõb), ¹² né eewóó' é nzom áwõngēn sáá ké'e nyaá. ¹³ Né-óó, áde ayáge áde nyébageé bad ábélé nyéetédéé eyale é Dyõb née dyam. Mam méde-'e ámpē híin née mímén míme nyébeleé.”

*Mam míme mébele bonj
mod eesáá' á'sõ é Dyõb
(Mat 15.10-20)*

¹⁴ Héé Yesue áchēnléé ene ndun e mod bonj álāngē bó aá, “Nyéwóglēn, nyésõntēn-ne me. ¹⁵ Chõmchõm éesaá éche ébídé á ebwóg bonj née ésólé mod áte ébel mó abé mbinde á'sõ é Dyõb. Bonj chõm échê ébídé mod áte chõó ébele bonj abé mbinde á'sõ é Dyõb.”* ¹⁷ Yesue anchené ene ndun e mod, asól á ndáb-te. Dóó ábē bembapee bépédé bonj bélāngē mó bán átānled bó ene ngan. ¹⁸ Héé Yesue ákwēntanné bó aáken, “Nyémpē nyéesõntānné-ye? Nyéenyínéé nén bán kéchéé éche ésólé mod áte, éche ébídé á mbíd e ebwóg, éebeléé-sē mod abé mbinde á'sõ é Dyõb-ē? ¹⁹ Ngáne ésólé mod áte, éepagké mó á nlém-tē. Ebelé ésud mó dásõ á abum-tē ébíd-te.” (Yesue anhób nē álúmed nén aá ndyéed ké ehéé eboó adyé.) ²⁰ Ambád aá, “Chõm échê ébídé mod áte chõó ébele bonj eesáá' á'sõ é Dyõb. ²¹ Ayāle, á nlém mí mod-tē dóó mewēmtēn mé mbéb nêngáne akáb dé mesón, echíb, ne ewūēn bébídéé. Mmē mewēmtēn mó mébelte mod mbéb. ²² Akáb dé mesón á ndáb e'wõngé, abé dé metõg, ne abel á mam mé mbéb mémpēe nêngáne edogké, ábel mbinde é mekan, akón á bad, akal á bad metóm áyāl, abé á kúmbe ne abel dé e'yókél é' mekan. ²³ Mmén mam mé mbéb mésyāal mébídé mod á nlém-tē mébelé-'e mod eesáá' á'sõ é Dyõb.”

*Adúbe dé nken-a-mmwaád
(Mat 15.21-28)*

²⁴ Dóó Yesue ásyángé bonj ákäg á eped é mbwóg echê enchiitén myad mé Tirē ne Sidon. Héé ásólé ndáb póg, eéhede'aa-'e aá modmod ábíí aá módē áwēd-te. Ké nē bémbē bébíí. ²⁵ Née mmwaád nhóg awē edaádaj é mbéb ébédé awe mwān a mmwaád áte áwógé bán Yesue adé áhed, ampē ákwē-'e mó á mekuu. ²⁶ Ane mmwaád abédéé mmwaád a alonj á Grikiá awē béchyáá á ped e mbwóg e Siria echê béchágéé bán Fonisia. Héé

* **7:15** Donje á kálag dé'sõ ábádé nchoo 16: “Kéznéé awē awóó metúu áwóg.”

ácháa' é Yesue aá ábíded mwān échē edāádəŋ é mbéb áte. ²⁷ Boŋ Yesue ankwentén mó aá, “Sé sébe sédide bēndem. Eesaá bwām átéd ndyééd e bānbān ábwēme mbwé.” ²⁸ Ane mmwaád ankwentén aá, “Nê dēn a-Sān, boŋ kááŋne mbwé echē edyéé á tēbele-sé ebelé edyéé píuted é medyé éche bēndem béhúnté.” ²⁹ Dóo Yesue álāŋgēé mó aá, “Áyāle échén ehób éche éhóbé nén, ehēle ésūē wē á ndáb. Edāádəŋ é mbéb éche ébédé awoŋ mwān áte étédte mó.” ³⁰ Né-óó, ane mmwaád ansú á ndáb, atán nēŋgāne mwān ánāŋgē á anən mín. Echē edāádəŋ é mbéb émmād mó atēde.

*Yesue achōŋté mod awē
eewógne' aá, eehóbé' aá-'e dyam bwām*

³¹ Hée Yesue áhídté á mbwóg e Tirē, átimé á Sidən á pēd e edib é Galilia, átimnád á pēd e mbwóg e Myad Dyóm. ³² Bad behóg bēmpēén mod awē awē eewógne' aá, eehóbé' aá-'e dyam bwām. Abē bad bēnchāŋ Yesue bān ábān ane mod ekáá á yāl. ³³ Hée Yesue áhídnédé mó wēē ene ndun e mod édíf boŋ átimēn mó á ahōŋgē á hōm. Ansóléd memii á metúu nīme ane mod, ásob meléed boŋ ásitn mó echém. ³⁴ Hée Yesue ánóné ámin, áheeméd áte, boŋ áhōbē aá, “Efáta,” nē ádé nén bān, “Dibnéd.” ³⁵ Abwōg-ábwōg, ane mod ábootéd-te awógen, echém étyéém mó á nsal, ábootéd-te dyam ahób bwām. ³⁶ Hée Yesue ásíméé bó etúu áte aá béētúbpé modmod ádén akan dīn. Boŋ pónde tēé echē áhóbé aá béehóbé', bó-'e bēnabpé bó ahób hóbén. ³⁷ Bad bésyāal ábe bēnwōg, yāl enkóm bó áte nyaa echē echabé ámin bwāmbwam. Béhóbé' aá bān, “Abēle' mam mésyāal bwām. Abēle kááŋne bad bé ndóg bēwógne', ábēle-'e e' bóbé é'hōbē dyam.”

8

*Yesue adídté e' kálé e' bad e' niin
(Mat 15.32-39)*

¹ Mmē mesú mēn ndun e mod empée empē wēē Yesue. Ngáne bēnkēnwōngé chōm-ēē bēdyágkē, Yesue anchélé ábē bembapēē, álāŋgē bó aá, ² “Ndé enén ndun e mod ngal áyāle békébé ne me e'pun é'láán, bēēwóo-'aa chōm éche bēdyákē bōob. ³ Nzé nsúúténé bó nzaa bōob, né béhūn ásē á nzii áyāle bó doŋge á bad bēchábé abíd.” ⁴ Hée ábē bembapēē bétimtanné mó bānken, “Hée mod áhēle ákud ndyééd á ehýāŋge-tē hén echē ékwōg ábēn bad adyé-yē?” ⁵ Yesue ansédéd bó aáken, “E'wēle é'tāŋ nyéwóó?” Bēnkwentén bān, “E'wēle saámbé.” ⁶ Dóo álāŋgēé ene ndun e mod aá bēdyēē ásē á ndōob-tē. Hée átédé ábē e'wēle saámbé, ásāgnān Dyōb, ákabtád bó áte, ábagé ábē bembapēē, bó-'e békabpé ene ndun e mod. ⁷ Bēnwōŋ-'e baá nguse bé súu ésad. Yesue annaméd chōmpē. Amaá-'aá chō anamed, ábagé bembapēē aá békabe bad. ⁸ Bad bēndyē ene ndyééd, békód-te, kááŋ élyāg-ke ásē. Echē enlyāg ásē enlón e'lōŋ saámbé. ⁹ Mesōŋgé mé bad nīme méndyē ene ndyééd mébédé dyam e' kálé é'niin. Yesue ansúúú abē bad áwab mendáb. ¹⁰ Asúúté-'aá bó súútén, asól-le mó á bōle-tē ne ábē bembapēē, békē-'e á mbwóg e Dalmanuta.

*Befarisia béhēde' e'chemléd
(Mat 12.38-42; 16.1-4)*

¹¹ Befarisia bēmpē wēē Yesue bébootéd mó apentēn, béhēdné mó e'chemléd ábe é'húu ádyōb. Bébélé' aá nē ákag mó. ¹² Hée Yesue áhéémédé áte, boŋ áhōbē aáken, “Cheé ékóó boŋ nyōŋgēl e'chii éhēdé e'chemléd? Ne

mbále, nlánge nyé nén meé, nyongel e'chii éekudté e'chemléd ké' ehóg." 13 Héé áchénné bó, boṅ ásōlē á bōlē-tē, átimé á pæd e edib eniníí.

Esulten é Befarisia

(Mat 16.5-12)

14 Bōob-pōó, áde bembapæe ábe Yesue bésólé á bōlē-tē, bēnchatén e'wele awále áyāl. Ewele ehóg chēmpen chōó bēnlyagnédte á bōlē-tē. 15 Héé Yesue álángeé bó aá, "Nyétéd pónde ne esulten é Befarisia ne éche Herōde." 16 Dōó békaleé bēn ne bēn bán, "Ahóbé nē áyale deewánléé e'wele áyāl." 17 Yesue ambíi chóm éche bēhóbéé, héé ásedtée bó aáken, "Cheé nyéhóbéé áyale e'wele ábe nyéewō'ée? Kááh ne' bōob nyéebíi' é ké' nyéésōnteneé-ye? Chán nyélélé nlem á abum nén? 18 Nyéwóó mīd, nyéenyínnéé-ye? Nyéwóó'-e metúu nyéewógnéé-ye? Kááhne bōob nyéēkamtánné-ye? 19 Ade mēnkappé e'wele é'taan ádíde e'kálé é' bad é'taan, e'lón é'tán e'wele ábe bēnlyag ásē ábe nyēnladté bēnlōnnē?" Bēnkwentén mó bán, "Dyóm ne é'be." 20 Ambád bó aseded ámpē aá, "Ade mēnkappé'-e ewele saámbé ádíde e'kálé é' bad é'niin, e'lón é'tán e'wele ábe bēnlyag ásē ábe nyēnladté bēnlōnnē?" Bēnkwentén mó bán, "E'lón saámbé." 21 Ambád bó aseded aáken, "Boṅ ké nē nyéésōnteneé-ye?"

Yesue achōhté mod awē akwedé ndim

22 Yesue ne ábē bembapæe bēmpē á Betsaida. Ahed dōó bad behóg bépééné mod awē akwedé ndim áwē, boṅ bécháā mó bán ábán mó ekáá á yāl. 23 Yesue anchás ane mod á ekáá, áhidnéd mó á dyad-tē wē. Ansob mó meléed á mīd, abán mó mekáá á yāl, boṅ ásedté mó aáken, "Enyíne chōmchōm-ε?" 24 Héé ane mod ánóné ámīn boṅ áhōbē aá, "Nnyíne bad boṅ bényínnad nēngáne mel míme mékag." 25 Héé Yesue ábáné mó mekáá á mīd ámpē. Dōó ane mod ákídté anōn, mīd mēndibnéd mó, ábootéd-te anyínen bwám. 26 Yesue ansúúd mó á ndáb, áhōbē aá, "Wētōgné'-e asól ádyad-tē ámpē."

Yesue mó adé Ane-awē-Béwógté

(Mat 16.13-20; Luk 9.18-21)

27 Yesue ne ábē bembapæe békágé'áá á myad míme médé á mbwóg e Kaisaria Filipi. Bépédé'-aá á nzii wē, dōó ásedtée bó aáken, "Nzé-módé bad bó bēhóbéé bán ndé?" 28 Héé bēkwentanné bán, "Donge á bad bēhóbé bán edíi jōne Nduzene, bēmpēe bán Elaijaa, ábíní'-e bán nkal é'dáádəṅ nhóg." 29 Dōó ásedtée bó ámpē aáken, "Boṅ nyébēn-ne nzé-módé nyéhóbéé bán ndé?" Héé Petro ákwentanné mó aá, "Wéé edé Ane-awē-Béwógté." 30 Ade Petro amaá'-aá ahób nē, Yesue ansím bó etúu áte aá béelāngē modmod nyaa e mod echē módíí.

Yesue ahóbé tāngene metake nímé

akudté ne kwééd echē áwēē

(Mat 16.21-28; Luk 9.22-27)

31 Yesue ambootéd ábē bembapæe ayáged, áhōbē aá, "Mwān-a-Moonyon atāngéné ákūd metake híin. Bad bémháá bé dyad, beprise bémháá ne bemeléede bé mbéndé bēbān'-e mó á yāl. Béwū mó, boṅ e'pun ábe é'lónténé é'láán, ápuú." 32 Yesue anhób ádén dyam nyaa echē énkēnkoṅnédté bó mbále ké póg. Héé Petro átimné Yesue á nkəg, boṅ ákəgé átimed mó áte. 33 Boṅ Yesue ankuné, ánōn ábē bembapæe. Dōó ákánné Petro áte aá, "Hídé me á'sō-te, a-Satan! Mmon nyewēmten méesaá mewēmten mé Dyōb, médíi mewēmten mé moonyon." 34 Dōó

Yesue áchénlé ene ndun e mod ne ábē bembapεε, bonj álāngē bó aá, “Kéznzé awē adáá me ahíd, ásob yál mendíb, ápēm-me adē awōg áhíde me. ³⁵ Ayāle kéznzé awē ahede adē alongé asonj ábōd dō. Kéznzé-’ε awē abódé adē alongé áyāle echēm ne áyāle mímén nkalanj mī bwām né ákud alongé áde déemaá’. ³⁶ Nsyóáñ ríhée mod ákudté nze ákudé nkōñsé rísyāñ bonj abódé adē alongé. ³⁷ Cheé mod áhelese ábe ákōde adē alongé? ³⁸ Kéznzé awē ákwāgēn me ne ábēm e’yale á nyongel e’chii echē ehídne Dyōb nímén mibe, abé-’ε ebébtéd, Mwān-a-Moonyonj mō ámpē ákwāgēn mō á pónde echē ápéé ne ángel échē ésáá ne ehúmé éche Sáá.”

9

¹ Héε álāngéé bó aá, “Ne mbále, nlānge nyé nén meé, donje á bad áfínté echēn béenyínénné kwééd díd áde bényínéé néε nkamlen ní Dyōb nípedé ne ngíne.”

Yál ehāñléne Yesue

(Mat 17.1-13; Luk 9.28-36)

² Ambíd e epun ntóób Yesue ankeén Petro, Jemse ne Jone á mbōod echē echabé amin. Bēmpεn-εé bémbe áhed. Awāb e’só-te hē dōo ábē bembapεε bényíné néε Yesue áhāñléne. ³ Mbóté éche ánhēē épené áte, épūbē-’ε féréd. Epúbé’áá nyaa echē modmod á nkōñsé éehelée-se apúbéd. ⁴ Héε bényíné Moseε ne Elaijaa bébidé táléd, bóobe Yesue békale’. ⁵ Dōo Petro álāngéé Yesue aá, “A meléed, ébóó ngáne syāá dédíí hén. Délōñ e’bem é’láán, échōñ, éche Moseε ne éche Elaijaa.” ⁶ Petro enkēmbíí’ε chōm éche áhóbéé áyāle mbwóg ní ngíne míme mémbe bóobe baáb á yál. ⁷ Hē dōo mbag ékúténé bó bonj ehób-pe ébidé’ á mbag-té wē nén, “Awem Mwān a nímén nén, nyéwōgne mō.” ⁸ Abwōg-ábwōg dōo bénóné ekíde bonj bényíne modmod ampée nzése Yesue. ⁹ Ade bésudeé á mbōod mín nē, Yesue ansím bó etúu áte, álāngē bó aá, “Nyéelāngé modmod dyam áde nyényíne káñ ne á pónde echē Mwān-a-Moonyonj ápuú’ε.” ¹⁰ Né-óó, ábē bembapεε bēnkoó áde dyam ne bēn, bésedté yál chōm-éε mpuu rídíí. ¹¹ Héε bésedtéé Yesue bánken, “Cheé ékás bonj bemeléede bé mbéndé béhóbé nén bán Elaijaa atāngéné asébe dé ape bonj Ane-awē-Béwōgté ápé?” ¹² Dōo átimtanné bó aá, “Ne mbále Elaijaa atāngéné asébe dé ape atíí-’ε mam mésyāñ. Cheé-ō ékás bonj étenléd á kálag e Dyōb nén bán Mwān-a-Moonyonj ákūd metake híin, bad bébán-’ε mō á yál? ¹³ Bonj nlānge nyé nén meé Elaijaa ammād ape, bēmbél-le mō ngáne bēndāngé. Nē dénlōnéd mam míme mēntenléd áyāñ e echē.”

Yesue achōjté mwān

awē edáádāñ é mbéb étagtéé

(Mat 17.14-21; Luk 9.37-43a)

¹⁴ Ade bépédé wēε ábiníí bembapεε bébéde, bēntān néε ndun e mod élanjnéde bó. Bemeléede bé mbéndé bépéntānnáá ne bó. ¹⁵ Anyín áde ábē bad bényíné Yesue, menyáké ménkōb bó bwāmbwam. Bēnyāgéd áwē ákled mō. ¹⁶ Héε Yesue ásedtéé ábe bembapεε aáken, “Cheé nyáábō nyépentanné?” ¹⁷ Dōo mod nhóg áfínté e ene ndun e mod ákwentanné aá, “A-meléed, mpééne awēm mwān a mwēnchóm áwōñ áyāle edáádāñ é mbéb éde mō áte, ébélé eehóbéé-’ε dyam. ¹⁸ Nzé ékóbé mō, ébelé éhūnéd mō áse, mehōd-te mébidé mō á nsāl. Ene pónde ádyāg mesonj á nsāl, anámén-ne. Nlāngé-’ε ábōñ bembapεε meé bébidéd mō chí áte bonj béehelée.” ¹⁹ Dōo Yesue ákwentanné aá, “Wáá, nyé bad bé’ chíi,

nyéewóó'é adubé. Chán mépéé nyé adyen hén-ēē? Chán mépéé nyé awesén-é? Hyenáád me mwān awed.”²⁰ Dóo bépíínédé mó ane mwān. Anyín adé échē edáádəŋ é mbéb ényíné Yesue, énsōg ane mwān, éhūwēd mó ásē, áhāŋlād á ndəəb, mehod-te mébídē mó á nsəl. ²¹ Hée Yesue ásedtée sáá aáken, “A etún é pónédé éhéé ákétagké nén?” Dóo sáá ákwentanné aá, “Bootyá se á mwēndemé. ²² Eyógké mó ahúned á muú-te ne á mendíb-te áwúu mó. Boŋ nzé dyam adé áde éheléé-se ébel, ewóg sé ngəl, ewóŋgén sé.” ²³ Hée Yesue átímténé mó aá, “Wéé nzé dyam adé adé níheleé se mbél-é? Chóm ésyāəl éhele ébenled ne mod awé awóó adúbe.” ²⁴ Abwōg-ábwōg dóo ane mwān sáá ákánté ehōb ámín aá, “Ndúbpé, wóŋgén adúbe adém áde déekwognede.” ²⁵ Ndun e mod enyōgté'áá áladen áte áhed. Ade Yesue ányíné nê, ankáné échē edáádəŋ é mbéb áte aá, “A-edáádəŋ é ndóg ne é ebóbé, nkamlan we meé ébíd mó áte, weesólé-'é mó áte ámpé.” ²⁶ Echē edáádəŋ élébpé-'aá esaád, éságéd ane mwān ne ngíne, ébíd-te. Ane mwān antím née ndim mí mod káŋŋ donge á bad béhōbē bán, “Awédé.” ²⁷ Boŋ née Yesue áchāŋgé mó á ekáá, áttídē mó ámín, ane mwān atyéém-me. ²⁸ Yesue ansól á ndáb-te. Hée ábē bembapere bésedtéé mó á kun-tê, bánken, “Cheé ênkāŋ boŋ sênkēnhēl échē edáádəŋ é mbéb abided?” ²⁹ Ankwentén bó aá, “Mekáne mwēmpen móo méhele mébídéd enén ndín e edáádəŋ.”

Yesue ahóbé ámpé tāŋgene eche kwééd

(Mat 17.22-23; Luk 9.43b-45)

³⁰ Yesue ne ábē bembapere béhídté-'aá hê, bépōŋ á mbwóg é Galilia. Enkēnmwaá aá modmod ábii wée módíí, ³¹ áyāle ayōgté'áá ábē bembapere aá, “Bébē Mwān-a-Moonyonj á mekáá mé baányonj. Bó-'aá bēwūu mó. Nzé bémáá-'é mó awúu āpuú ámbíd e epun é'láán.” ³² Boŋ ábē bembapere béenkēnsónjénné chóm éche ánhōbpé, bēbáá'áá-'é mó aseded.

Nzéé atómténé mod ambáá abé?

(Mat 18.1-5; Luk 9.46-48)

³³ Yesue ne ábē bembapere bēmpē á Kapenahum. Ade bépédé, bénsəl á ndáb-te. Dóo Yesue ásedtéé bó aáken, “Cheé nyéswāŋtánnáá á nzii bwéed?” ³⁴ Boŋ bēnkēnhōbpé dyamdyam áyāle bēn ne bēn bépéntánnáá tāŋgene mod awé atómténé mod ambáá abé átínté echáb. ³⁵ Hée Yesue ádyéé ásē, áchāgé ábē bembapere dyóm ne bébe boŋ álāŋgē bó aá, “Kéznzéé awé ahede mod a mbáá abé, atāŋgéné abé ndimtene, abé-'é mbaledé a moosyāəl.” ³⁶ Hê dóo átédé mwēndem boŋ áttídē mó áwab tínté. Dóo abwáádé ane mwān, boŋ áhōbē aá, ³⁷ “Kéznzéé awé akobé enén ndín e mwān á đín adém, né akobé me. Kéznzéé-'é awé akobé me, eékokbéé mmēnpen. Akobé káŋŋne ane awé alómé me.”

Kéznzéé awé eetāŋgán syánē,

né adé ne syánē

(Luk 9.49-50)

³⁸ Jōne anláá Yesue aá, “A meléed sēnnyín mod abídté bad e'dáádəŋ bé mbéb áte á đín ádōŋ, sēnláá-'é mó bán ásōg abel nê, áyāle eesaá mod a echonj éche syánē.” ³⁹ Boŋ Yesue anláá bó aá, “Nyéelāŋgé mó bán ásōg abel nê. Mod ké nhóg eesaá awé ámad menyáké abel á đín adém, boŋ ámbíd e pónédé áhōbē me mam mé mbéb á yəl. ⁴⁰ Ayāle, kéznzéé awé eetāŋgán syánē né adé ne syánē. ⁴¹ Ne mbále, nlāŋge nyé nén meé, kéznzéé awé abagé nyé ké kōb e mendíb ámwé á đín adém, áyāle nyédíí bad bé Krísto, atāŋgéné níme nsábe akud.

*Mekagsen nime mebēlte bad mbéb**(Mat 18.6-9; Luk 17.1-2)*

⁴² “Kéńzée awē abēlté enén ndin e mwëndem echē edúbpé me mbéb, ébē mboŋ átəə mó sánkalaa aláá á nkəŋ, béhúnéd-te mó á edíb é nkwx̄. ⁴³ Nzé échon ekáá ébelte we mbéb, esél ch́, épim. Edé mboŋ we ákud alongé áde déemaá’ ne eped é yál tómaa we áwón mekáá mébe bon bébwém we á dü-á-muú.* ⁴⁵ Nzé échon ekuu ébelte we mbéb, esél ch́, épim. Edé we mboŋ ákud alongé áde déemaá’ ne eped é yál tómaa we áwón mekuu mébe, bon bébwém we á dü-á-muú.† ⁴⁷ Nzé ádon díđ ábelte we mbéb, ehúd d́, épim. Edé mboŋ we ásol á nkamlən ní Dyöb ne díđ ahóg tómaa we áwón míd mébe bon bébwém we á dü-á-muú. ⁴⁸ Ahed, ‘e’kuu ábē é’dyāg bad béewāgkē, muú nímed-te méédímē.”

⁴⁹ “Muú mēnyāā mod ké ahée á yál ngáne nkwx̄ rínyāngēé á ndyééd-te. ⁵⁰ Nkwē níbóó, bon nzé níbódé alan, chán béhele-se bényínéd mó ámpé? Nyényine’ née nkwx̄, nyédyēē-ē ne nsaŋ ne nhóg ne aníní.”

10*Ayáged t̄ngene anan*
*dé mmwaád á e’wóngé**(Mat 19.1-12; Luk 16.18)*

¹ Yesue anhidé áde abwóg á hóm, ampōŋ á mbwóg e Judeya, áchābē á ped e edíb é Jodan eníní. Ndun e mod epagé’áá awē, ayāgtē-ē bó ngáne ámenténné bó ayáged. ² Befarisia bémpē awē ákəg mó. Bēnsédéd mó bánken, “Eched mbéndé ch́ch́ ebagé kunze nén mod ánan mwaád á e’wóngé-yē?” ³ Héé Yesue átímtanné bó aáken, “Chán mbéndé eche Mosēé ékaléé?” ⁴ Bēnkwentén bán, “Mbéndé echē Mosēé ebagé kunze nén, mod ábe mwaád kálag echē elúmte nén bán, e’wóngé é’máá bon ánan mó.” ⁵ Héé Yesue álāngēé bó aá, “E’lél bé nlém á abum ábən bóó bémbél bon Mosēé ábe nyé échén mbéndé. ⁶ Bon se á mbooted, áde Dyöb áhágé bad, anhəg mmwaád bó mwenchóm. ⁷ ‘Né-óó, mwenchóm átedé sáá ne nyan, abé ne mwaád. ⁸ Búmō bad bébe bétim mod nhóg.’ Né-óó, béesaá ámpé bad bébe, bon bédii mod nhóg. ⁹ Né-óó, échē Dyöb áládé, modmod eepáá.’ ¹⁰ Ade bétímé ámbíd á ndáb-te, Yesue ábē bembapēē bēnsédéd mó t̄ngene dyam áde áhóbé. ¹¹ Héé Yesue álāngēé bó aá, “Kéńzée awē anané mwaád bon awón mmwaád ampée né akábé asón. ¹² Nzé mmwaád-te atēdté nchóm bon awóó mod ampée, né akábé asón.”

*Yesue anámté bēndem**(Mat 19.13-15; Luk 18.15-17)*

¹³ Bad bépééné’áá bēndem wēé Yesue bán ábān bó ekáá á yál ánamed bó. Bon ábē bembapēē bēnkānē ábē bad áte. ¹⁴ Ade Yesue ányíné nē, anlīŋ, aláá-ē ábē bembapēē aá, “Nyéte de bēndem béhyag áwēm. Nyéekáá bó ayāle nén nyaa e bad née bó ch́ó éwóó nkamlən ní Dyöb. ¹⁵ Ne mbále nlānge nyé nén mēé, kéńzée awē eékobe nkamlən ní Dyöb nēngáne mwëndem, éesónlé áwēd-te.” ¹⁶ Héé Yesue áládé ábē bán áte, ábānē bó mekáá á nló nhógē-nhógē, ánamté-ē bó.

* **9:43** Donje á kálag dé’só ábádé nchoo 44: Ahed, e’kuu ábē é’dyāg bad béewāgkē, muú nímed-te méédímē. † **9:45** Donje á kálag dé’só ábádé nchoo 46: Ahed, e’kuu ábē é’dyāg bad béewāgkē, muú nímed-te méédímē.

*Nhɔn mɪ bad ne nkamlen ɾi Dyɔb**(Mat 19.16-30; Luk 18.18-30)*

¹⁷ Ade Yesue ábwɔgké eke ámpɛ, dɔɔ mod nhóg anyógté áwɛ, abwóg mebóbɔŋ áwɛ e'só-te, boŋ ásedté mó aá, "A-meléed a bwám, dyam áhéé ntáŋgéné abɛl, ábɛl nɛn ɾíkud alongé áde déemaá?" ¹⁸ Héé Yesue ásedtéé mó aáken, "Cheé ékás boŋ échágé me meléede a bwám? Mod ké nhóg eesaá mod a bwám étɔmɛé Dyɔb dɛmpɛn. ¹⁹ Ebíi mbéndé éche éhóbe bán, 'Weewúé' mod, weekábé asón á ndáb e'wɔŋgé, weechíbé', weebidé mbɔŋ e metóm, weédɔgɛ bad, beé sóo ne nyon edúbé.' " ²⁰ Héé ane mod áhóbeé aá, "A meléed, nhidé échɛn mbéndé ésyāāl bootya se á mwɛndemé." ²¹ Héé Yesue ánɔnɛé mó chóŋ ne nlém mé edɔŋge, boŋ álɔŋgɛ mó aá, "Dyam ahóg áhedne we. Kág, ésóm bwɛm é'syāāl ábe éwóó, étéd ɾímé mɔné, ébe betóótɔkɛ bé bad. Nzé ebélé nê, wɛkúd nhɔn ádyɔb. Ene pónde éhye éhíde me." ²² Ade ane mod áwógé nê ansudén, asú-'e ne ndutul á nlém-té áyāle ambé nhɔn bwámbwam.

²³ Héé Yesue ákúnné mɪd wɛé abɛ bembapɛɛ boŋ álɔŋgɛ bó aá, "Elɛl áte bwámbwam behɔn bé bad ásól á nkamlen ɾi Dyɔb." ²⁴ E'yale ábe Yesue bɛnkɔméd abɛ bembapɛɛ yāl áte. Ambád ahób ámpɛ aá, "A-baányan élélé áte bwámbwam ásól á nkamlen ɾi Dyɔb! ²⁵ Edé mwán e akan sánkalaa a nyam néé Kamɛl ápon á epɔn é ndande tómaa nhɔn mɪ mod ásól á nkamlen ɾi Dyɔb." ²⁶ Ade bembapɛɛ béwógé nê yāl enkóm bó áte bwámbwam. Héé bɛn ne bɛn béhóbeé bánken, "Nzéé-'ɔ ahele ákud e'soosɔŋ?" ²⁷ Héé Yesue ánɔnɛé bó chóŋ, boŋ áhóbɛ aá, "Ne baányon nɛn déehelɛé se abenled, boŋ ne Dyɔb dyamdyam déeleleé áte." ²⁸ Héé Petro áhóbeé aá, "Nɔné', sɛtɛdté chóm ésyāāl áhíd we." ²⁹ Dɔɔ Yesue áhóbeé aá, "Ne mbále, nlɔŋge nyé nɛn meé, kɛnzéé awé atédte eche ndáb, baányan, nyaá, sáá, bán ne eche mbwóg áyāl echɛm, ne áyāl e nkalan mɪ bwám, ³⁰ ákúd tómaa ne nê á alongé dé' chii. Akúd ndáb, baányan, bán, ne mbwóg mbwókel é ngen. Akúd-te kásɔŋne metake á dɪn ádɛm. Akud-te alongé áde déemaá' á pónde éché ehúe' ³¹ Boŋ bad hiin ábe bédé á'sɔ bɔɔb bélyag mbíd, hiin-ne ábe bɛnlyag mbíd bébɛ á'sɔ."

*Yesue ahóbɛ ngen éche elóntɛné**éláan ngáne béwúú'ɛ mó**(Mat 20.17-19; Luk 18.31-34)*

³² Yesue ne abɛ bembapɛɛ békágé'aá á akuu á Jerusalem, mɔ-'aá antómɛn bó. Yāl enkóm abɛ bembapɛɛ áte bwámbwam, mbwóg-ke ɾíkób bad ábe béhidé'aá bó. Ade békagké nê, dɔɔ Yesue átímnɛ abɛ bembapɛɛ á nkag ámpɛ boŋ álɔŋgɛ bó mam míme mébenled ne mó. ³³ Héé áhóbeé aá, "Pón nyébii bán degag á Jerusalem, áwed-taá bébɛé Mwán-a-Moonyon á mekáá mé beprise bémbáá ne bemeléede bé mbéndé. Bɔ-'ɛ bébɛ mbakú bán atáŋgéné awé, bébɛ-'ɛ mó á mekáá mé bad ábe béesɛ bad bé alon á Israel. ³⁴ Béwelé mó, bésobtád mó meléed á yāl, béswádtāad mó e'taŋgú, béwúú-'ɛ mó. Boŋ ámbíd e e'pun é'láán ápuu."

*Jemse bó Jɔnɛ béhede' e'tál**(Mat 20.20-28)*

³⁵ Ambíd e nê Jemse bó Jɔn, bán ábe Zebɛdie bɛmpɛ wɛé Yesue. Ade bɛpédé, bɛnlāā mó bán, "A meléed, dyam áde áde séhedéé bán ébele sé." ³⁶ Héé Yesue ásedtéé bó aáken, "Cheé nyéhedeé bán míbele nyé." ³⁷ Dɔɔ béhóbeé bán, "Séhede bán áde wédyeé'ɛ ádɔŋ atii dé nkamlen,

émwe sédyee we á nkag, nhóg á ekáá émbáá aníníí-’ε á ekáá é emwed.”³⁸ Hée Yesue ákwentanné bó aá, “Nyéebíí’έ chóm éche nyésdteé. Nyééhél metuné níme mēpēmme apēm-ε? Nyééhél edusen é metuné éche mékudté akud-ε?”³⁹ Dóo békwentanné mó bán béhél. Hée Yesue álangéé bó aá, “Nyéēpēm metuné níme mēpēmme, nyéékud edusen é metuné échē mékudté,⁴⁰ bon meewó’έ kunze ápwed mod awě ádyéé me á ekáá é mbáá ké’ε á ekáá é emwed. Dyób dóo débē nímmē metii wée bad ábe ánábnédé mó.”

⁴¹ Ade ábiníí bembapee dyóm bēwógé dyaam áde Jemse bó Jon bésédté, bēnliín bó bwāmbwam. ⁴² Hée Yesue áchagéé bó moosyáál benben bon álangē bó aá, “Nyébíí nén bán bad ábe bébyééné nēe benkamlenε bé nkōnsé ne bad bēmbáá bé dyad, bēbenlad ngíne ákamlen bad ábe bédé ásē echáb. ⁴³ Bon éetāngeneé abé nē átíntē echēn. Kénzée awě ahede aá móbē mod ambáá átíntē echēn, atāngéne abé mbaledε awēn. ⁴⁴ Kénzée-’ε awě ábē mod a’só átíntē echēn, atāngéne abé ntāη a moosyáál. ⁴⁵ Ayále ké Mwān-a-Moonyon epedeé aá bad bēbenle mó, bon apedé ábele bad, ábe-’ε áde alongé ákōde bad híin.”

Yesue achōhté mod

awě ankwe ndím

(Mat 20.29-34; Luk 18.35-43)

⁴⁶ Yesue ne ábē bembapee bēmpē á dyad á Jeriko. Ndun e mod ehidé’áá bó. Ade bēmaté dyad áte nē, dóo bétané mod nhóg awě béchágé’áá bán Batimuse. Batimuse abédé-’εé mwān awě Timause. Ankwe ndím. Andyéé á nkag ní nzii, áchōmē bwēm. ⁴⁷ Ade áwógé bán Yesue a dyad á Nazaret móo atóme’ nē, ambootéd abón, áhōbē aá, “A-Yesu, Mwān a mbyaa níme Dabide, wóg me ngol!” ⁴⁸ Bad híin békánné’áá mó áte, bēlangē-’ε mó bán ádíb nsal. Bon mó-’ε ambé ábōnē aá, “A-Mwān a Dabid, wóg me ngol!” ⁴⁹ Hée Yesue átyéémé bon áhōbē aá, “Nyéchéle mó.” Dóo béchénlé, bēlangē mó bán, “Weétāgē áte. Tyéém ámín achēnle we.” ⁵⁰ Hée ane mod ábwémé kóte wíníí, apádé ásē, ápāg-ke wée Yesue. ⁵¹ Hée Yesue ásedtéé mó aáken, “Cheé éhedeé wéé mbéle wé?” Ane mod anhób aá, “A-meléed, nhede mēé rínyínen ámpē.” ⁵² Hée Yesue álangéé mó aá, “Kág, adúbe ádōη ádíde we bwām.” Ábwōg-ábwōg ambootéd anyínen, áhídē-’ε Yesue.

11

Yesue asólé á Jerusalem nēe kōη

(Mat 21.1-11; Luk 19.28-40; Jon 12.12-19)

¹ Ade Yesue ne ábē bembapee bēkwógé ape á Jerusalem, benben ne myad mé Betpeg ne Betani á Ekone é Menzab, anlóm ábē bembapee bébe á’sō, ² álangē bó aá, “Nyékag á dyad áde áde nyé á’sō nē. Nzé nyésólé sólén nyéētán nēe bétāngé etum é nchóm a ésel awě mod ééđíidē mbéd. Nyéhune mó, nyéhyeene’.” ³ Nzé mod asēdté nyé aáken, ‘Cheé ékás bon nyébelé nén?’ Nyéláa mó bán, ‘Sāngwéé atógnéné chó, álōm-me chó ámbíd ábwōg-ábwōg.’ ” ⁴ Hée békíí bon bétānē’ etum é nchóm a ésel éche bétāngé á mmwe-ri-nzii bon bēhunné’. ⁵ Hée bad ábe bentyéem benben ne áhed bésédtéé bó bánken, “Cheé nyébeléé nē, nyéhune échē ésel-ε?” ⁶ Bembapee bēntímtén bó ngáne Yesue ánhōbpē aá bēhōb. Dóo ábē bad- te bétédté bó bán békag. ⁷ Bēmpēén échē ésel wée Yesue, bétal chó échab mbóté ámín bon mó-’ε ádíidé’. ⁸ Bad híin bēntál échab mbóté á nzii-té

ábe mós edúbé, ábíníí-’é bésēlē’ e’kikag é’ mii, bétalé’ á nzii-tē. ⁹ Bad ábe békágé’áá mós á’sō ne ábe bēhídé’áá mós ámbíd bēhágé’áá e’saad bán, “Hosána, Mekēnag!

Nnam rúbê ne ane awē apedé á ðin áde Sāngwéé.

¹⁰ Nnam rúbê ne nkanlɛn níme echɛd sánj Dabidɛ, níme ríhúé’.

Hosána, Mekēnag ne Dyöb áde ádé se ámín!”

¹¹ Yesue apedé-’áá á Jerusalem, asól á Ndáb-e-Dyöb. Ansimén ekíde ésyāāl.

Ngáne pónde émmadté atóm, antīm ámbíd á Betani ne ábē bembapɛɛ dyóm ne bébɛ.

Yesue abagé alín á ngal ebómán

(Mat 21.18-19)

¹² Chän é’bíníí áde bēhúé’ é á Betani, nzaa enkób Yesue. ¹³ Annyín alín á ngal nchabnede ne byaa ámín. Dóó akíí áhed ányín nzé móhɛle se mókud e’pum áwedé-mín. Ade ápedé áhed enkéntánné epum ké ehóg étóméé byaa áyāle enén pónde eebédéé pónde echē ngal échyaa’ é e’pum. ¹⁴ Héé álāngéé ábē bwɛl áá, “Wéechyaa’ é epum ámpɛ mbéd.” Abē bembapɛɛ bēnwōg áde Yesue áhóbé nê.

Yesue anané bekáb bé nyongé

á Ndáb-e-Dyöb

(Mat 21.12-17; Luk 19.45-48; Jón 2.13-22)

¹⁵ Yesue ne ábē bembapɛɛ bēmpɛ á Jerusalem. Ade bépédé, ansól á Ndáb-e-Dyöb, ábootéd-te bad ábe békábé’áá dyon áwéd-te ananted. Ankuné betébelɛ ábe bad bépénlé’áá mōné ámín mekuu ámín, ákūnē-’é metii níme bad ábe bésómmé’áá mbəngé mekuu ámín. ¹⁶ Enkémwaa-’é áá modmod átómɛn chóm é nyongé ké ehóg á eyáde é Ndáb-e-Dyöb-te.

¹⁷ Héé áyágtɛé bó, áhōbē áá, “Eesaa mbále bán éténléde nén bán, ‘Echem ndáb échəgnéd bán ndáb e mekáne e melon mēsýāāl-ɛ?’

Boŋ nyētímté chó mbwōg mé bechíb!” ¹⁸ Bepriɛ bémbáá ne bemeléede bé mbéndé bēnwōg áde Yesue áhóbé nê, bébootéd-te nzii áhed áwúu mós. Boŋ bémbē mbwōg áyāle ndun e mod esyāál echē embé áhed émbē menyáké ne mekan níme áyágtɛ’áá. ¹⁹ Ade ngukél épédé Yesue ne ábē bembapɛɛ bēnhídé á dyad-té wê.

Áyáged tāngene alín á ngal áde dénwē

(Mat 21.20-22)

²⁰ Mbwembwɛ, áde bétímeé ámbíd, bényín áde alín á ngal ngáne áwédé káŋne á nkanj. ²¹ Héé Petro ákámtené dɛm áde Yesue ámbɛnlé, boŋ álāngē mós áá, “A-Sánj, nōné’, alín á ngal áde wēmbéé ebómán áwédé.”

²² Héé Yesue ákwɛntanné áá, “Nyédúbe Dyöb ne nlém rísyāāl. ²³ Ne mbále, nlāngɛ nyé nén meé, kénzéé awé álāā enén mbōod áá, ‘Hídé ásē, éhūn á edíb é nkɔwé-te’ boŋ adúbé ne nlém rísyāāl áá dɛm áde móhóbéé débɛnléd ésebán apide’, né débɛnléd. ²⁴ Né-óó, nlāngɛ nyé meé kéchéé éche mod ásédté Dyöb á mekáne-té, boŋ adúbe nén áá mókud chó, ákúdtɛ chó. ²⁵ Pónde ké ehéé échē étyéémé wéé mókanné’, nzé ewánléné mod melingá, élagɛn mós, ábel nén awōŋ Titée awé áde ámín mós-’é ámpɛ alagɛn wɛ nímonj mbéb.”*

Héé kunze eche Yesue ébidé?

(Mat 21.23-27; Luk 20.1-8)

* **11:25** Donje á kálag dé’só ábádé nchoo 26: “Nzé nyéélagɛsán bad bēmpɛ mbéb, ké awɛn Titée awé áde ámín éelagsénné nyé nímmɛn mbéb.”

²⁷ Yesue ne ábē bembapεε bēmpě á Jerusalem ámpē. Ahyómmé'áá á Ndáb-e-Dyöb-te. Hê dóo beprise bēmbáá, bemeléede bé mbéndé ne bad bēmbáá bé dyad bépédé áwē. ²⁸ Dóo bésēdteé mó bánken, “Kunze ehéé éwóó ábel nímén mekan? Nzé-módé abagé-’ε wε ene kunze?” ²⁹ Yesue ankwentén bó aá, “Méésédéd nýe dyam ahóg. Nzé nyékwěnténé dó, né mε-’ε mēlāā nýe kunze echē íwóó ábel nímén mekan. ³⁰ Nzéé ambě Jone kunze ádusen bad? Dyöb-ε ngé baányon?” ³¹ Běn ne bēn bēmbootéd apentεn bánken, “Nzé dehóbé nén bán ‘Jone echē kunze enhúú ne Dyöb,’ né ásedéd syánē aáken, ‘Cheé-ō enkōñ bon nyénkëndúbé mó?’ ³² Bon nzé dehóbé bán, ‘Echē kunze ehúú ne baányon?’ ” (Béwógé’áá bad mbwóg áyāle bad bésyāāl bēndúbé bán Jone abédéε nkal é’dáádāñ.) ³³ Né-óó, bēnkwentén Yesue bán, “Séebíí’ε.” Yesue mó-’ε antimtén bó aá, “Né ké mε-’ε ámpē méeláá’ε nýe kunze echē íwóó ábel nímén mekan.”

12

*Ngan e bebel-bé-nsón
ábe bēbēbé nlém á abum
(Mat 21.33-46; Luk 20.9-19)*

¹ Hée Yesue ábóótédé ngan abenled ákalen bó. Anhób aá, “Mod nhóg ankwěl nzag e e’pum é’ mel ábe bēbenléé mím. Ankág chó, ábel bwāl wée béminéé ábē e’pum é’ mel ábel mím, alón-’ε ebem wée bédyεε’é áwēd-te ánan menon. Ambě ene nzag wée bad ábe bóbóó békāb mbote áte, ákē á alonj démpēe. ² Née pónde épédé echē bépádeé e’pum, ane nwóó-nzag anlóm awé mbaledε wée ábē bebel-bé-nsón ákobe mó áde asii dé e’pum. ³ Hée ábē bebel-bé-nsón békóbé ane mbaledε, bēwānēn mó, bésúúd-te mó ámbíd ne mekáá mé ngēn. ⁴ Dóo ane nwóó-nzag álómé mbaledε ampée. Bēnlōgēn mó á nló, bēwógéd-te mó e’són. ⁵ Nwóó-nzag ambé álóm mbaledε ampée, ábē bad bēnwū ane ámpē. Bēmběl melemlem ne ekud émpēe, bēbómé donje, bēwū-’ε ábíníí. ⁶ Mod awé anlyag mó álóm abédéε awe mwān-a-mwēnchóm awé ándāngé bwāmbwam. Káōñne á asóg, dóo álóméé ane mwān ne mewēmtεn nén aá, ‘Ngáne ádíí awem mwān, bēbē mó edúbé.’ ⁷ Bon áde ábē bebel-bé-nsón bényíné nēε ane mwān áhúε’ε, dóo bēn ne bēn bēhóbéé bán, ‘Ndyé-a-mbwóg nén, nyéhyag déwúu mó ábel nén eche mbwóg ésuuned syáné.’ ⁸ Hée békóbé mó, bēwū’ mó, bēbwém-mε mó ndim ámbíd e e’ké.” ⁹ Hée Yesue ásedteé aáken, “Bóob-póó, cheé nwóó-nzag ábenlé ábē bebel-bé-nsón? Apě awúú bó, ábē-’ε ene nzag wée bebel-bé-nsón bēmpēe. ¹⁰ Eyale é Dyöb éhóbe nén aá, ‘Aláá áde belón-bé-ndáb bēnchenéé, dóo átímé aláá dé etógnén abé. ¹¹ Sāngwéé mó abelé nén, éde-’ε syánē menyáké á díd-te. Nyééláá’ε nē-ye?’

¹² Né-óó, bad bēmbáá bé Israel bēhédé’áá Yesue akób áyāle bēmbíí bán áyāle echáb dóo ákálé enén ngan. Bon bēmbē mbwóg áyāl e ene ndun e mod embé áhed. Né-óó bēntédé mó békε.

*Nsedtéđ tñngene asaa á tááε
(Mat 22.15-22; Luk 20.20-26)*

¹³ Bēnlóm Befarisia ne bad bé epepé éche Heróde áke dé aseded Yesue dyam ábel nén békóben mó awusé. ¹⁴ Hée bépédé áwē bon bēlāngē mó nén bán, “A meléed, sébíí nén bán ekale mbále. Weékwognádté modmod. Weebáá-’ε bad mesó mé mbóm. Bon ekonje bad mam mé Dyöb ayágéd.

Mbéndé eche syánē ehóbe nén bán désanje' tááse wée Kaisεε, k̄h̄ e Roma-ye?" ¹⁵ Bon Yesue anchēm nímāb medogkē, hée ásēdtéé aá, "Cheé nyékāgēé me. Nyéhiined me mōné mé ekii n̄n̄n mō." ¹⁶ Hée bépééné mōné n̄med bon ásēdté aāken, "Ediidinge éche nzéé chén, d̄in áde nzéé-'ε d̄én?" Bēnkwentén mō bán, "Abe Kaisεε." ¹⁷ Dóo álāngēé bó aá, "Nyébag-kóo Kaisεε éche édé éche Kaisεε, nyébag-ke Dyōb éche édé é Dyōb." Ade bēwógé nē, yāl enkóm bó áte.

Nsēdtéd tângene mpuu

(Mat 22.23-33; Luk 20.27-40)

¹⁸ Besadusia bēmpē wée Yesue. Béndūbē bán mpuu méesaá ámbid e kwééd. Dóo béhóbéé bán, ¹⁹ "A-meléed, mbéndé e Moseε ehóbe nén bán, 'Nzé mod awóo mmwaád bon awédé áde bó ane mmwaád béepedéé mwān awále, mwānyan̄ a abum ahóg atāngéné ane nkúd awón̄ ābel bon d̄in áde mwānyan̄ déebōō.' ²⁰ Bōob-pōó, bad bēbédé mod saámbé ábe bēmbid abum ahóg. Mod a'só anwón̄ mmwaád bon awé áde bó mmwaád ne béepedéé bán awále. ²¹ Mwānyan̄ awē anhíd mō anwón̄ ane nkúd a mmwaád. Mōmpē awé áde bó ane mmwaád béepedéé bán awále. Melelem mé dyam mēmbenléd ne awē alónténé bēláán. ²² Kóōn̄ bó mod saámbé asyāál bēnwōn̄ ane mmwaád bēwē-'ε, áde béepedéé mwān awále. Kóōn̄ne á asóg ane mmwaád mōmpē anwé. ²³ Bōob-pōó á pōndé e mpuu, mmwaád awē nzéé ane mmwaád áchagnédte áyāle bó moosyāál saámbé bēnwōn̄ mō?" ²⁴ Hée Yesue átímtanné bó aá, "Nyépane' áyāle nyéesōn̄tenéé chōm éche eyale é Dyōb ehóbéé, nyéesōn̄tenéé-'ε ngáne ngine e Dyōb ésógé abé. ²⁵ Pōndé eché bad bēpuu' é ámbid e kwééd, mewōngé méebáá ámpē. Bad bēbē nēngáne ángel éche édé ám̄n, bēwōn̄néé. ²⁶ Bōob-pōó, tângene mpuu, kíné nyéeláá' é á kálag e Moseε á eped eché ehóbe áyāle mwā bwel awē ahyáá' áá-ye? Ahed, éténlédé bán áde Dyōb álāngēé Moseε tângene Abrahame, Aisige ne Jakōbe ábe bēmmad awé, Dyōb dénhōb aá, 'Mēé ndé Dyōb áde Abrahame, Aisige ne Jakōbe.' ²⁷ Nē álúmte nén bán bédé á alongé. Dyōb ádíi Dyōb á bad ábe bédé á alongé, saké Dyōb á bad ábe bēwédé. Nyépane' bwāmbwam."

Mbéndé ébe éche étómténé etógnén abé

(Mat 22.34-40; Luk 10.25-28)

²⁸ Meléede a mbéndé nhóg awē ámbé áhed anwóg chōm éche béhóbéé. Adé ányíné aá Yesue abagé Besadusia nkwenten n̄i bwām, ansédéd Yesue aá, "A meléed, áfinté e mbéndé ésyāál, mbéndé ehéé etómténé etógnén abé?" ²⁹ Yesue ankwentén mō aá, "Mbéndé eché etómténé etógnén abé edii mbéndé eché ehóbe nén aá, 'A-bad bé Israel nyéwóglen: Sāngwéé áded Dyōb, mwēmpen-εé adé Sāngwéé. ³⁰ Edān̄ Sāngwéé ádon̄ Dyōb ne n̄mōn̄ nlém n̄syāál, ne échon̄ edāádān̄ ésyāál, ne n̄mōn̄ mewēmten mēsyāál, édān̄-'ε mō ne echon̄ ngine esyāál.' ³¹ Eché elonténé ébe eché chōmpē edé etógnén, edii eché ehóbe nén aá, 'Edān̄ mwānyon̄ nēngáne édāá echon̄ yāl.' Mbéndé empée eesaá eché etómténé etógnén abé nēngáne échén ébe." ³² Hée ane meléede a mbéndé álāngēé Yesue aá, "A-meléed etāngéné. Ekalé mbále wée Dyōb ádíi ahóg, Dyōb démpēe déesaá-'ε étómeé mwēmpen. ³³ Mod ádān̄-'ε mō ne n̄mē nlém n̄syāál, ne n̄mē mewēmten mēsyāál, ne eche ngine esyāál, ádān̄-'ε mwānyan̄ ngáne ádáé eche yāl, atómténé etógnén abe tómaa ábe Dyōb mendé n̄me béhyāntéé ne mendé mémpē." ³⁴ Ade Yesue ányíné aá ane meléede a mbéndé

ahóbné debyéé, anláá mó aá, “Nkamlen ní Dyöb méechabnedéé wε yǎl.” Ambíd enê modmod enkênchü’é Yesue dyamdyam aseded ámpē.

Nsɛdtéd tângene Ane-awě-Béwógté

(Mat 22.41-46; Luk 20.41-44)

³⁵ Yesue ayógté’áá á Ndáb-e-Dyöb. Ahed dáo ahóbcéé aáken, “Chán bemeléede bé mbéndé béhele béhōbē bán Ane-awě-Béwógté abidé á mbyaa míme kâñ Dabide? ³⁶ Dabide mwên anhób áde Edáádaj éche Esáá émbēé mó áte aá,

‘Sán Dyöbe anláá awēm Sánḡwéé aá,

Dyεé áwēm ekáá émbáá

kááñ ne á pónde echē mébenlé bon

ékógtéd ábōñ bad bé ekoyí ámīn ne mekuu.’

³⁷ Néε Dabide mwên ásébpé mó achəg aá Sánḡwéé, chán-nō Ane-awě-Béwógté áheleé abé awe mwän?”

Elébé tângene bemeléede bé mbéndé

(Mat 23.1-36; Luk 20.45-47)

Ndun e mod ewóglánnáá Yesue áhed ne menyinge bwāmbwam. ³⁸ Ade ayógtéé bó anhób aá, “Nyétéd pónde ne bemeléede bé mbéndé, bédəə’ mengombe míme ríchábé ahyómēn áte. Bédəə-ε bán bad bélente bó ne edúbé ésyāäl á mebwóg néε á dyon-tē nê. ³⁹ Bédəə-ε metii mé edúbé adyεε á ndáb é mekáne, bédāñ-ε e’tál bé edúbé á hōm á ngande. ⁴⁰ Bédume’ mbwóg é bekúd, bédogné-ε bad ntóñ-ntóñ mé mekáne. Béküd nkógsen míme ríchábé ámīn.”

Mende mé nkúd a mmwaád

(Luk 21.1-4)

⁴¹ Yesue andyεé benben ne ntyóg míme behágé’áá mōné mé mende áte á Ndáb-e-Dyöb, ánoné’ ngáne bad behāḡkē mōné áwēd-te. Ekud é behōn bé bad behágé’áá ekud é mōné. ⁴² Dáo ntógetōke a nkúd a mmwaád ápedé, bon áhāḡ mōné mé ekii míme ndé ké bedálee bébe. ⁴³ Héε Yesue áchágé abē bembapεε benben bon álāngē bó aá, “Ne mbále, nlānge nyé meé, mímēn ntógetōke mé mmwaád ríhédé mōné tómaa ábēn behōn bé bad bésyāäl. ⁴⁴ Mōné míme ábē bad behédé, ndii mōné míme ríchóbé bó ásē, bon anén mmwaád ne atóg áde ádíí, ahédé mōné rísyāäl míme áwóó, rísyāäl míme ámbēé atōgnan yǎl.”

13

Yesue ahóbé ad

bépāñtéd Ndáb-e-Dyöb

(Mat 24.1-2; Luk 21.5-6)

¹ Yesue ambíd á Ndáb-e-Dyöb. Ade ábídeé nê dáo awě mbapεε nhóg álāngéé mó aá, “A-meléed nōné’, meláá ne nlóñtéd ní Ndáb-e-Dyöb mén ríboó bwāmbwam.” ² Yesue ankwentén mó aá, “Enyíne’ échén ngíne é nlóñtéd-ε? Aláá ké ahóg déelyəḡkē ámīn e waáb, bepāñtéd mó áte mésyāäl.”

E’bébtéd é’ mekan ábe bébenléd

(Mat 24.3-14; Luk 21.7-19)

³ Yesue ankē adyεε á ekone é Menzab mīn. Echē Ekone ébéde á müde ní Ndáb-e-Dyöb. Ahed dáo Petro, Jemse, Jonε ne Andreyá bepédé bon bélāngē mó wεε bōbōñ bēnpēn bébéde bán, ⁴ “Láá sé pónde echē mímēn mam mébenlédté, éláa-ε sé e’chemléd ábe bélūmēd bán pónde echē

mébenlédté epedé.”⁵ Yesue anláá bó aá, “Nyétéd pónde nyéemwāg-ke se modmod ádog nyé.”⁶ Bad híin bépě á đin ádêm béhābē bán, ‘Mε-εé ndé Ane-awě-Béwógté.’ Bédōg-ke bad híin.⁷ Nzé nyéwógé bán nzum éwante’ ké’ε nyéwógé nzunze é nzum, nyéētāgē áte. Nén átāngéné abenled, boŋ nē déélūmtē nén bán asóg amáá ape.⁸ Alon ahóg détyēemēn ádíní nzum. Nkamlēn nhóg-ke rityēemēn mímíní. Ndāab eēnāgnéd mebwóg ne mebwóg, nzaa-’ε ēbē. Nén débē nēngāne mewε mé’sō míme mmwāád áwógéé nzé ahede achyáa.⁹ Nzé mímén mam mébóótédé-’ε abenled, nyétédēn yāl pónde áyāle békōb nyé, bébε nyé á mekáá mé bad bé kóte. Béwanēn nyé á ndáb é mekáne, nyétyém-me á nkáásé á’sō é’ benkamlēne ne kōŋ é bad á yāl echēm. Nén débēnléd ábel nyékale bó nkalaŋ ní bwām.¹⁰ Bétāngéné nēe bésébpé nkalaŋ ní bwām akal meloŋ mé nkōŋsé áte mésyāal, boŋ asóg dépě.¹¹ Nzé békóbé-’ε nyé boŋ bépééné nyé á kóte, nyéētāgē áte, áyāle dyaŋ áde nyéhōbpē. Nzé ene pónde epedé, nyéhōb kéchéé echē ébagnéd nyé, áyāle dyaŋ áde nyéhōbpē débíd ne Edāádāŋ éche Esáá saké ne nyé.¹² Bad bébagé baányanŋ á mekáá mé bad bémpēe áwúu bó. Besáá-bé-bān bēbēl melemlem ne ábab bán. Bān-ne ámpē békunnén besáá bōbε benyaá yāl ábel béwúu bó.¹³ Moosyāal ákōs nyé áyāl e đin ádēm. Boŋ kénzée awě ákaán mímé metake nlém kōŋŋ ne á asóg, ákūd e’soosōŋ.”

Dyaŋ dé ebébtéd

(Mat 24.15-28; Luk 21.20-24)

¹⁴ “Nyēnyīn nēe ekúkú é akan éche épeene e’sōn á’sō é’ Dyōb édíi wéé énkētāngénné abé.” (Nyé ábe nyélaá’ mímén mekan nyésōŋtēn mó bwām.) “Nzé nyēnyīné nē, bad ábē bédé á Judeya bétōm mehélé, béke bésōm á e’kone mín.¹⁵ Mod awě adé á nnoŋ ní ndáb mín eētāgné ake á ndáb-te átéd chōmchōm.¹⁶ Mod awě mó-’ε adé á nzag-tē, eētīmē ámbíd átéd eche sáte.¹⁷ Ebē ebébtéd ne bebaád ábe bēbē nkog ne ábe bémwāŋtē mímé mesú.¹⁸ Nyékāne nén bán, nén déebenléd ne nyé á pónde e nkóg áde ahéb ádíi ngīne bwāmbwam,¹⁹ áyāle ndāŋge echē ēbē ábē e’pun, ēbē ndín echē eébbédé mbéd bootya Dyōb áhage nkōŋsé ape epun é’chii. Dyaŋdyaŋ nēe ádé déebenléd-taá ámpē mbéd.²⁰ Boŋ Sāŋgwéé amaá ábē e’pun é’ metake asél áte. Nzé énkēmbé nē, né modmod éečoŋgé. Boŋ á etútú é bad ábe ápwédé, asél ábē e’pun áte.²¹ Ene pónde nzé mod alāngé nyé aá, ‘Nyénōne’, Ane-awě-Béwógté mōnén’ káa, ‘Nōné’ mōníní,’ nyéedúbpé.’²² Bad híin bēbíd, bó mod té ákalé metóm aá móo móde Ane-awě-Béwógté. Bekal bé’dāádāŋ bé metóm ámpē bēbíd. Bēbelé menyáké, bēlūmté-’ε e’chemléd híin. Bēbēl nén ábel boŋ bédog bad ábe Dyōb ápwédé, nzé nzii edé ádog bó.²³ Nyétéd pónde. Nlāngé nyé mímén mam mésyāal á’sō é’ pónde.”

Epe é Mwān-a-Moonyoŋ

ne asóg dé nkōŋsé

(Mat 24.29-31; Luk 21.25-28)

²⁴ “Ábē e’pun-ne, áde pónde e ndāŋge ne étómmé tómén ‘etondεε ákwε ehíntén, ngōn-ne esóg apen,
²⁵ betintine bēbíd ámīn béhūn ásē,
ngīne-’ε éche édé ámīn énāgnéd á e’dii.’

²⁶ Ene pónde dɔɔ bényinnē nēe Mwän-a-Moonyon ahúe' é á mbag-té ne ngum ne ehúme é ngine. ²⁷ Alóm éche ángel á metóngé mé nkõnsé mésyā́l méniin, álad bad ábe Dyõb ápwédé áte, bootya atóngé dé nkõnsé ahóg ápe ádínní.

Yesue aá bad bétéd elánsén ne alín á ngəl

²⁸ “Nyétéd elánsén ne alín á ngəl. Nzé ngen ébóótédé byaá békɔ́lē abided, nyébele nyébíi bán nchon ídéd benben. ²⁹ Melemlem nzé nyényiné nímén mekan mésyā́l mébenlad, nyébíi nén bán, Mwän-a-Moonyon akwogé ape, adé-'e benben. ³⁰ Ne mbále, nlánge nyé nén meé, enén nyonjel e bad éđii ebé ámín bon nímén mekan mésyā́l mébenlad. ³¹ Nkon mí mín ne nkõnsé bémaá bon ábēm e'yale bēbē abé ne abé.

Modmod eebii' é epun éche Mwän-a-Moonyon apéé (Mat 24.36-44)

³² “Modmod eebii' é epun pen ké'ε pónde eché nímén mam mébenlédté. Ké ángel éche édé ámín éebii' é, ké Mwän ámpē eebii' é. Tité mwēmpen mó abíi pónde eche nímén mekan mébenlédté. ³³ Nyétéd pónde, nyébonṣen, áyāle nyéebii' é áde ene pónde épéé. ³⁴ Ebē nēngáne mod awé anlédé eke ake, bon alyágnéd ábē bembaledé ndáb, ábe nhóg-téé níme nsón, aláá-'e mod awé anone' mmwe mé e'ké aá ábele nsón bwám. ³⁵ Né-ɔ́, nyétéd pónde áyāle nyéebii' é pónde eché Sánḡwéé á ndáb ápeé. Ahele ápe ngukél, ké'ε melúde, ké'ε epog é mbwembwe, ké'ε mbwembwe. ³⁶ Nzé apedé taléd eetāngeneé nēe átáné nēe nyékúneé. ³⁷ Né-ɔ́, saké nyé bēnpen nlanḡgé ádén dyam bon nlanḡge moosyā́l meé, ‘Nyétéd pónde.’ ”

14

Béhagke Yesue (Mat 26.1-5; Luk 22.1-2; Jón 11.45-53)

¹ Enlyög e'pun é'be, Ngande e Nnyíme-ámín ne e Ewele-é-Nḡên ápe áte. Bepriε bémbáá ne bemeléede bé mbéndé béhágé' áá mwane ákób Yesue á mesoam-té, áwúu mó. ² Bon bénhõb bán, “Deébēlē nē á mbwe ní ngande áyāle né bad bēpēén epuutéd.”

Béwógté Yesue á Betani (Mat 26.6-13; Jón 12.1-8)

³ Yesue ambé á Betani á ndáb wéε Simone awé ankwē nkole mé meləḡ. Ade ádyáḡkē ndyééd nē, dɔɔ mmwaád nhóg ápédé ne apom á dyög dé elod é bwám áde dēnlēl nkun bwámbwam. Adé dyög bēbēnlé dɔ́ nád. Hē dɔɔ ákógté nló mé epom bon ásyogé Yesue áde dyög á nló. ⁴ Bon donḡe á bad ábe bēbédé áhed bēnlīḡ bwámbwam, bésedte nhóg ne aníníi bánken, “Cheé ékás bon anén mmwaád ábēbté' enén ndín e dyög? ⁵ Béhélé'áá-se bésóm ádén dyög nkun níme ríchábé ámín, bétéd nímé mone bēbē betóótókē bé bad.” Né-ɔ́, bénhõbēn ane mmwaád bwámbwam. ⁶ Bon Yesue anláá bó aá, “Nyéchene mó. Cheé nyétagtéé mó? Abēnlé me kase e dyam eché eboó bwámbwam. ⁷ Betóótókē bé bad bēbē ne nyé pónde ésyā́l, pónde ké ehéé eché nyédáá-'e bó awõnḡen nyēhele nyēwõnḡén bó, me pen méebáá ne nyé pónde ésyā́l. ⁸ Abelé wéε mekáá mēpédé mó. Ásyogé me dyög á nló ábonṣen nlíme nímēm á'sõ é' pónde. ⁹ Ne mbále,

nlânge nyé nén meé, kéhéé áde nkalaní ní bwám mékanlédté nkòṣé áte n̄syā̀l, bēhōb dyam áde anén mmwaád ábélé ákamten mó.”

Judase akwenténé Yesue asóm

(Mat 26.14-16; Luk 22.3-6)

¹⁰ Ambíd e nê, mbapere nhóg átínté e bembapere dyóm ne bébe awé béchágé'áá bán Judas Iskariode ankě beprise bémháá atán ábel bon asóm Yesue áwáb. ¹¹ Beprise bémháá bémbe menyinge ne dyam áde Judase ánlā́'é bó, bēhōb-pe bán bēbě mó mōné. Né-ó, Judase ambootéd nzii ahéd ásóm Yesue.

Yesue ne ábē bembapere bedyédé

Ndyééd e Nnyíme-ámín

(Mat 26.17-25; Luk 22.7-14, 21-23; Jón 13.21-30)

¹² Bōob-pó pónde e ngande e Ewele-é-Ngên empě. Mbwe mé'sō áde bēwúé'áá bán bé ndyōṅ ní mbód abonṣen ndyééd e Nnyíme-ámín, bembapere ábe Yesue béntān Yesue, bésedté mó bánken, “Héé wédāṅgé weé sébonṣen we ndyééd e Nnyíme-ámín?” ¹³ Dóo Yesue álóméé bembapere bébe ne nlyágtén nén aá, “Nyékag á dyad-tê, mod ábomén nyé awé apémé apom dé mendíb, nyéhíde mó. ¹⁴ Nzé nyēpedé, nyélaa nwóó-ndáb bán, ‘Meléede ahóbé aáken, Héé toṅ e beken édíí eché módyēē ndyééd e Nnyíme-ámín áte ne ábē bembapere?’ ¹⁵ Alūméd nyé toṅ eché ekalé áte eché bémháá abonṣen, bēnābpé-'e áte. Ene toṅ edé ámín á ndáb-te. Nyébonṣen syā́ ndyééd áhed.” ¹⁶ Héé ábē bembapere bēhídté bon békág á dyad-tê. Béntān mekan mésyā̀l ngáne Yesue ánlā́'é bó, bēmbonṣen-ne ndyééd e ngande e Nnyíme-ámín. ¹⁷ Néé ngukél épédé Yesue ne ábē bembapere dyóm ne bébe bempě áhed. ¹⁸ Bedyágé'áá ndyééd á tébele. Pónde eché bedyáké ndyééd nê, dóo Yesue áhóbéé aá, “Nlânge nyé nén meé, nyé mod nhóg ábě me á mekáá mé bad bé ekoyí, nyé nhóg awé adyág ndyééd ne me.” ¹⁹ Nén dēmběl bembapere bēnsudén bwāmbwam. Bēmbootéd mó aseded nhóg ámbíd e aníní bán, “Ndúbpe meé saké me.” ²⁰ Dóo átimtanné bó aá, “Mod nhóg átínté nyé bad dyóm-ne-bébe, mod awé sūmō séētódé ewele á díse-tê atode ahóg. ²¹ Mwān-a-Moonyon áwē ngáne éténlédé bon medim ne ane mod awé ásóm mó. Ebágáá bwám ne ane mod nzé bēnkéntōṅen mó achyáa.”

Ndyééd eché Sāṅgwéé

(Mat 26.26-30; Luk 22.14-20; 1 Kōr 11.23-25)

²² Ade Yesue ne ábē bembapere bedyáké ndyééd nê, dóo átédé ewele, ásāgnān Dyōb, bon ákabtáád áte, ábagé ábē bembapere áhōbē aá, “Nyékob nén, yāl echēm nén.” ²³ Ambíd e nê, antéd mbwendé ní mím, ásāgnān Dyōb, ábagé bó. Bó moosyā̀l-le bémwág. ²⁴ Dóo Yesue álāṅgéé bó aá, “Mmēm mekií mōmén níme n̄syógkě á nló ní bad híin. Mmém mekií médíí mekií mé melě mékōlě. ²⁵ Ne mbále, nlânge nyé nén meé, méemwáá nímén mím ámpē kóṅ ne epun éche mémwēē mó ekóólé á nkamlen ní Dyōb.” ²⁶ Bēnkōn nkāṅgé mé nsāgnen. Néé bémháá akón, bēnkě á Ekone é Menzab.

Yesue ahóbé ngáne

Petro ábāṅgē mó áyāl

(Mat 26.31-35; Luk 22.31-34; Jón 13.36-38)

²⁷ Yesue anláá ábē bembapere aá, “Nyé baásyā̀l nyéēnyāṅéd, nyéēdē me. Ayāle éténlédé á kálag e Dyōb nén bán,

‘Měwūū nnən-a-mbód,
mbód ésyāāl épántéd áte.’ ”

²⁸ Dóo Yesue áhóbéé áá, “Boŋ áde ápuúdté me, mēkě á’sō á Galilia áwed-taá nyétännē me.” ²⁹ Dóo Petro áhóbéé áá, “Ké moosyāāl annyagéd átēdē we, me pen méetdédé we.” ³⁰ Dóo Yesue álángeé Petro áá, “Ne mbále, nlánge we meé, nkuu nén dēn, nchóm-a-kúb adéhób áá mótoó’ ngen ébe wēbāŋ me á yāl ngen éláán.” ³¹ Héé Petro ábádtéé mó áte áá, “Ké nkāŋ móó bésēlēē me, méebāŋgé we áyāl mbéd.” Bembapēē ábíníí bésyāāl bómpē bēnhób melemlem.

Yesue akánné á Getsemani
(Mat 26.36-46; Luk 22.39-46)

³² Ámbíd e nē Yesue ne ábē bembapēē bēnkě á abwóg á hóm áde béchágé’áá bán Getsemani. Ade bépédé Yesue anláá bó áá, “Nyédyēē hén, me-’ε níke níkáne.” ³³ Ankéēn Petro, Jemse ne Jōne ákáne. Ndāŋge ne metake híin bēmpíí mó á nlém-tē. ³⁴ Dóo álángeé bó áá, “Ndāŋge echē edé me á nlém, ehēle-se ewúú me. Nyélyāg hén, nyédyēēn me epin.” ³⁵ Ansídé á’sō, abwém yāl áse, boŋ ákáanne’ áá nzé nzii edé echē ene pónde e metake éhēléé se ebāmē mó, ébame. ³⁶ Anhób áá, “A-Tē, Titēē, ehēle ébel kéchéé. Kóbén me nímmén metuné. Boŋ ké nē, bēl ngáne ébóŋnéde we, saké ngáne ébóŋnéde me.” ³⁷ Ade áamáá akáne, antīm ámbíd wēē ábē bembapēē bēláán. Antán nēē békúneé. Dóo álángeé Petro áá, “A-Simōn, ekúne-’ε? Cheé ékáá boŋ wehéle awēsēn ádyēēn me epin ké háwa póg? ³⁸ Nyédyēē epin, nyékāne-’ε ábel nén Dyōb déemwāg-se mekágsēn mépiinéd nyé. Nlém nídáá ábel boŋ ekob é yāl edé mbwóg.” ³⁹ Antīm ámbíd ámpē, áke akáne melemlem ngáne ánsēbēē akáne. ⁴⁰ Ade átímé ámbíd ámpē, antán nēē békúneé áyāle e chō bēmbē bó á díd bwāmbwam. Né-óó bēnkēmbíí’ē chōm éche bēlángeé mó. ⁴¹ Ade átímé ámbíd ngen éche élónténé éláán dóo álángeé bó áá, “Nyélyāgé nyékúne’ nyékómme-’ε nyé áte-ye? Nē ákwógé! Pónde epedé echē bēbēé Mwān-a-Moonyon á mekáá mé bad bé mbéd. ⁴² Nyépáde áse dékag. Nyénōne’, mod awē akíí me ntúré mó ahúe’ nén.”

Békóbé Yesue
(Mat 26.47-56; Luk 22.47-53; Jōn 18.3-12)

⁴³ Ehób épedéé Yesue amaa á nsəl boŋ Judase ápag. Judase abédēē mbapēē nhóg áfínté e bembapēē dyōm-ne-bébe ábe Yesue. Ampē ne ndun e mod. Abē bad bēnwālē nkwaté ne mbid. Bepriē bēmbáá, bēmeléede bé mbéndé ne bad bēmbáá bé Israel bóó bēnlōm bó. ⁴⁴ Bóob-póó, ntúré awe Yesue ammāđ bó e’chemléd abe áá, “Kénzēé awē méhēē tāl, né mod awē nyéhēdeé móne. Nyékób mó, nyéchā-’ε mó bwām boŋ nyékeene mó.” ⁴⁵ Judase apedé-’áá pēēn, átōmē-’ε wēē Yesue. Anhób áá, “A-meléed.” Ahé-’ε mó tāl. ⁴⁶ Héé ábē bad békóbé Yesue, bēwéd-te mó achā. ⁴⁷ Dóo mod nhóg áfínté e bad ábe bēmbē ne Yesue ádólé nkwaté á abám, nēē átómté mó, asél-le ntāŋ awē priē ambáámbáá etúu. ⁴⁸ Héé Yesue ásedtēé bó áá, “Nchīb móó nídíí awē nyépéēné nkwaté ne mbid ahyé dé akób-ε? ⁴⁹ Epun tēé mbédé á Ndáb-e-Dyōb ne nyé, ní’yāgtē bad, nyéekóbe me. Boŋ e’yale é’ kálag e Dyōb é’tāŋgné alón.” ⁵⁰ Hē dóo bembapēē bésyāāl bétédte mó, boŋ bétómé mehélé. ⁵¹ Kódemod póg ebédé áhed, éhídé Yesue ámbíd. Anwáá dásō esōŋ é abad chēmpōn. Abē bad bēnkāg bán békób mó, ⁵² boŋ antóm mehélé ne nsób, áchennéd-te bó échē esōŋ é abad.

Békáádté Yesue
(Mat 26.57-68; Luk 22.54-55, 63-71; Jōn 18.13-14, 19-24)

⁵³ Bad ábe bénkōb Yesue bēnkeén mós wée Prise Ambáambáa. Beprise bémháá, bad bémháá bé Israel ne bemeléede bé mbéndé bēmpē bēlādēn áhed. ⁵⁴ Ade bēkeeneé Yesue nē, Petro ahidé'áá mós ámbíd mwā etūn káñ asól á eyáde éche prise ambáambáa. Andyéé áhed ne benon bé Ndáb-e-Dyōb, áwālē muú. ⁵⁵ Bōōb-pōō, beprise bémháá ne bad bé káánsel bésyāāl bēhéde'áá bad ábe bēbíd mbōñ é metóm á nló wée Yesue ábel nēn bēwúu mós, boñ bēnkēnkudté ké nhóg. ⁵⁶ Ekud é bad émbíd mós mbōñ é metóm á yāl, boñ bēébédēé nsəl nhóg. ⁵⁷ Héé donje á bad bētyéémé ámín, boñ bēbídē mós mbōñ é metóm bán, ⁵⁸ “Sēnwóg nēe áhóbé áá, ‘Mēbootéd enēn Ndáb-e-Dyōb echē baányon bēlōó, nlōñ empēe, áfintē e e'pun é'láán echē bēelōñ nēé mekáá.’ ” ⁵⁹ Boñ ké nē, échab mbōñ é metóm énkēmbáá nsəl nhóg. ⁶⁰ Dōō prise ambáambáa átyéémé ámín áfintē e bad bé káánsel, boñ ásedté Yesue aáken, “Weewóó' é dyamdyam ahób tāngene dyam adē ábēn bad bēhóbé wē á yāl-ε?” ⁶¹ Boñ Yesue andyéé mós ngēn, enkēnkobéé dyamdyam. Dōō ene prise ambáambáa ésedtéé mós ámpē áá, “Wε-εé edé Ane-awé-Béwógté, Mwān awé Dyōb áde bad bēbageé edúbeyé?” ⁶² Héé Yesue ákwentanné áá, “Méé ndé, nyéenyín-ne ngāne Mwān-a-Moonyon ádyéé á ekáá émbáá é Dyōb a Ngum. Nyéenyín-ne nēe áhúé' é á mbag-tē ámín.” ⁶³ Héé prise ambáambáa ányábé mbóté álúmed nēn áá mólíí, boñ áhōbē áá, “Mbōñ éhéé émpēe déhedéé? ⁶⁴ Nyéwógé nēe ásyáá' é Dyōb. Cheé nyéhóbé á yāl eché?” Héé bó moosyāāl bēhóbéé bán atāngéné awé. ⁶⁵ Donje á bad bēmbootéd mós meléed asob á yāl, békūtān mós mīd, bēbōmé mós, bēlāngē-ε mós bán, “Láá-ε sé mod awé abōmé wε.” Dōō bembāledé bētédé mós, boñ bēbootéd-te mós abōmte.

Petro abáá Yesue á yāl

(Mat 26.69-75; Luk 22.56-62; Jōn 18.15-18, 25-27)

⁶⁶ Wée Petro ádyéé ásē nē á eyáde-tē, dōō mbāledé nhóg a mmwāád awé prise ambáambáa ápedé. ⁶⁷ Annyín Petro awále muú. Dōō ásímné mós boñ álāngē mós áá, “Wēmpē wembé ne Yesue awé abidé á Nazaret.” ⁶⁸ Boñ Petro ambāñ échē ehób á yāl, áá, “Meebii' é, meesōñtān-naá chōm éche éhóbéé.” Amaá-áá ahób nē abíd-te á mmwε. Ene pōndé chēn nchóm-a-kúb antōñ. * ⁶⁹ Dōō ane mbāledé ányiné mós ámpē boñ ábootéd bad ábe bēbédé benben aláa áá, “Anén mod adé nhóg awé mómpē ahidé'áá Yesue.” ⁷⁰ Boñ Petro ambāñ á yāl ámpē. Eebeméé áte ámpē dōō bad ábe bēntyēēm áhed bēlāngéé Petro bán, “Mbāle chō edé. Edé nhóg awé ahidé'áá Yesue, áyāle ebíde á Galilia.” ⁷¹ Boñ Petro ambootéd yāl ebómān abε ámwāg-ke melē áá, “Meebii' é anén mod awé nyútóyéé dīn nē.” ⁷² Melemām mé pōndé nchóm-a-kúb antōñ ngen échē élónténé ébe. Héé Petro ákámáténé chōm éche Yesue ánlāá' é mós áá, “Nchóm-a-kúb adēhób áá mótoō' ngen ébe wēbāñ mε á yāl ngen éláán.” Héé Petro ábānlé awé, ábooted-te achii.

15

Payledé akáádté Yesue

(Mat 27.1-2, 11-14; Luk 23.1-5; Jōn 18.28-38)

¹ Bīn é'sāngé-'áá sāngén, beprise bémháá, bad bémháá bé Israel, bemeléede bé mbéndé ne bad bé káánsel embáá e bad bé Israel békób mbom. Bēnhāñ Yesue, bēbāg-ke mós á mekáá wée Payledé. ² Héé Payledé ásedtéé mós aáken, “Wε-εé edé kñ e bad bé Israel-ε?” Yesue ankwentén mós

* **14:68** Donje á kálag dé'só déewóó' é Ene pōndé chēn nchóm-a-kúb antōñ.

aá, “Ngáne éhóbé.” ³ Beprise bémbáá bémbān mó ekud é mekan á yǎl. ⁴ Héé Payledé ásedtéé mó ámpē aá, “Weewóó’ é dyamdyam áhób-ε? Mmōn wógé’ ekud é mekan éché béhóbéé wε á yǎl.” ⁵ Bon Yesue enkēnhóbpé dyamdyam. Nê dénkāmēd Payledé yǎl áte.

Bán Yesue atōhéné awé

(Mat 27.15-26; Luk 23.13-25; Jōn 18.39-19.16)

⁶ Bōob-pōó, émbē nēn bán á Ngande e Nnyíme-ámīn, Payledé ammentén mod a mbwōg nhóg abíded á mbwōg. Ane mod abágé’áá mod ké ahéé awě bad béhédénné mó. ⁷ Ene póndé mod nhóg ambé á mbwōg awě béchágé’áá bán Barabase. Abédé ne bad ábe béntyēēmēn nkamlēn rí Roma. ⁸ Dōo ndun e mod épédé wée Payledé, bon bélāngē mó bán ábel ngáne ámenténé bó abele. ⁹ Héé ásedtéé bó aáken, “Nyéhede’ bán, mbídted nyé kǎn e bad bé Israel-ε?” ¹⁰ Abii áde ámbīl’ é aá kónjī edé beprise bémbáá áte á yǎl wée Yesue, dōo dénkǎn bon ásedéd bó nê. ¹¹ Bon beprise bémbáá békóné’áá ábē bad bán béláa Payledé bán ábídted bó dásō Barabase. ¹² Payledé ansedéd bó ámpē aá, “Chán-nō nyéhede’ bán mbel ne mod awě nyéchhégéé bán kǎn e bad bé Israel?” ¹³ Dōo bélélbpe’ e’ saád bán, “Bomé mó á awōg.” ¹⁴ Héé Payledé ásedtéé bó aáken, “Ayāle chán? Ebébtéd éhéé ábélé?” Bon bēnnabé abón bán, “Bomé mó á awōg.” ¹⁵ Né-ōó, ngáne Payledé áhédé’áá aá mókóded ábē bad mewēmtēn, ambídtéd bó Barabase. Ambě kunze aá, sánze ébōm Yesue, bon béke bébome-’ε mó á awōg.

Sánze éwélé Yesue

(Mat 27.27-31; Jōn 19.2-3)

¹⁶ Sánze éntēd Yesue, békēēn mó á eyáde é nkamlēne, bélād-te baáb ábíníí áte áhed. ¹⁷ Bénwāād mó mengombe níme méyāge’ níme méwāgné mengombe mé kǎn, bélón-’ε ekóté é mechǎ, béhé mó á nló. ¹⁸ Dōo bébóótédé mó awel, bélenté mó bán, “A-kǎn e bad bé Israel, edúbé ébē ne wε!” ¹⁹ Bébómé’áá mó ntón á nló, bésobtád mó meléed á yǎl, bébwōgkē-’ε mó mebóbón awel mó. ²⁰ Ade bémáá mó awel, bénhūd mó níme mengombe á yǎl, bétímēd mó éche mbóté chēn á yǎl. Nēe bémádé nê, bēnkēēn mó áke dēbome mó á awōg.

Bébómmé Yesue á awōg

(Mat 27.32-44; Luk 23.26-43; Jōn 19.17-27)

²¹ Ade békagké nê, dōo bébómmé mod awě ambíd á dyad á Sirine. Dīn démbē mó bán Simōne. Simōne abédéé sáá awě Alesandaa bó Refuse. Simōne atómé’áá ásól á dyad-tē. Dōo békóbé mó bon bényāgtē mó bán ápēm awōg áde Yesue. ²² Dōo bepédé hōm áde béchágé’áá bán, Golgota, awě adé nēn bán, “Hōm dé Ebóngél é Nló.” ²³ Ahed bémbě Yesue mīm níme béládténé ne bwel ábe béchhégéé bán mía* bán ámwê, bon enkēnkwentēnné amwé. ²⁴ Bēmbomé Yesue á awōg. Bēnsíd mbambú ákab éche mbóté. ²⁵ Mbwēmbwε á ngǎn abog dōo bébómmé mó á awōg. ²⁶ Chōm éche bēntenlé á awōg áwe nló mīn álumēd nzōm éché bébómmédé mó á awōg émbē nēn bán, “Kǎn e bad bé Israel.” ²⁷ Bēmbomé-’ε bechílbébé bōmpē á awōg, nhóg á ped e ekáá émbáá eche Yesue, aníníí-’ε á ped e ekáá é emwēd.†

* 15:23 Mía: mébédéé bwel ábē bad bébēnládtáá áseded mewe. † 15:27 Donje á kálag dé’só ábádé nchoo 28: Adé nēn ábēnlédé, e’yale ábē é’ténlédé á kálag é Dyōb bēnlōn. Eténlédé nēn bán, ‘Bēntón mómpē á nchoo mé bebel bé mbéb.’

²⁹ Bad ábe bétómé'áá nzii benben ne áhed bébómé'áá nló, bébwēmmē-'e mós nzyáŋ bán, "Ahá! Wenhób weé mós bōōtēd Ndáb-e-Dyōb, weé mólōŋ-'e chós ámpē áfintē e e'pun é'láán. ³⁰ Sōŋ-ō echoŋ yál bōōb, ésud ásē á awōg." ³¹ Melemem nē dós beprise bémbáá ne bemeléede bé mbéndé béwélé'áá mós. Bēn ne bēn béhóbé'áá bán, "Achōŋtē'áá bad, bōōb eéheleé eche yál awōŋgen. ³² Mós awē ahóbé áá mós módē Ane-awē-Béwōgté, áá mós módē-'e kēŋ e bad bé Israel ásud-tós ásē á awōg hē bōōb, dényín ábel dédúbe." Abē bechīb ábe bēmboméé á awōg nchoo ne Yesue bōmpē bésyóó'áá mós.

Kwééd eche Yesue

(Mat 27.45-56; Luk 23.44-49; Jōn 19.28-30)

³³ Ade kád épédé, ehintén ênkwe hōm ásyāāl, kóŋŋ ne á ngōŋ é'láán. ³⁴ Ade ngōŋ é'láán épédé, Yesue anlébé esaád áá, "Elí, Elí, lámá sábatāni." Nēn adé nēn bán, "A-Dyōb ádēm, a-Dyōb ádēm, cheé ékás bonj étēdté me?" ³⁵ Nēe donje á bad ábe bémbē benben béwógé nē, bénhōb bán, "Nyéwóge', achēnle Elaijaa áá áhye áwōŋgen mós." ³⁶ Héé mod nhóg ányágté bonj átédé kuchá, átdté' á ebéntéd é mīm-tē, ásmé' á ntōŋ bonj áhāg mós á nsəl áá ámwē. Anhób áá, "Nyémwe dényín nzé Elaijaa áhye mós asuded á awōg." ³⁷ Héé Yesue álēbpé esaád bonj ámīē-'e nlēm.

³⁸ Ene pónde chēn abad áde dēnkāb Ndáb é Dyōb áte, dēnsalé áte e'pēd é'be bootya ámín kóŋŋ ápē-'e ásē. ³⁹ Adē mod ambáá a sánze awē antyéém Yesue á'sō-te ānōn mós ányíné ngáne Yesue áwédé, † anhób áá, "Ne mbále, anén mod abédēé Mwān a Dyōb."

⁴⁰ Bebaád behóg bōmpē bémbē nchabnede bēnōne' mekan mésyāāl míme mébenlad. Áfintē e ábē bebaád, Maria Magdalene, Salome ne Maria awē achyáá Jemse asad bó Joseb, bémbē áhed. ⁴¹ Abén bebaád béhídé'áá Yesue áde ámbēē á Galilia, béwōŋgān-ne mós. Ekud é bebaád émpēe eche bóbō bēmpē á Jerusalem chōmpē émpē áhed.

Nlíme míme Yesue

(Mat 27.57-61; Luk 23.50-56; Jōn 19.38-42)

⁴²⁻⁴³ Mod nhóg abédé awē béchágé'áá bán Josebe. Ambíd á dyad á Arimatia. Anén mod abédēé mod e edúbé á káánsəl embáá e bad bé Israel. Mōmpē asiné'áá pónde echē nkamlēn ní Dyōb mépēé. Ngáne émbēē mbwe mé mbonjén (nédē áde mbwe-mé-nkóme-áte rilyógé nēe chān), hée ákáá nlēm, bonj ápag wēe Payledē benben ne ngukél, álāngē mós áá ábe mós ndim míme Yesue. ⁴⁴ Ade Payledē áwógé bán Yesue amaa awé, yál enkóm mós áte. Hée álómé ane mod a mbáá a sánze achōg bonj áse dté mós ké Yesue amaa awé. ⁴⁵ Ade ene sánze élāngē mós áá Yesue awédé, dós ákwénténé áá Josebe átéd míme ndim. ⁴⁶ Josebe anchān mbóm. Antéd Yesue ndim, ákáān mós ene mbóm, alímé-'e mós á soŋ-tē echē bēpwógé aláá áte. Ambíd ene, antínéd aláá á mbáá ákólen nsəl ní soŋ. ⁴⁷ Maria Magdalene ne Maria awē anchyáá Josee bēnóné'áá wēé bélímmeé Yesue.

16

Yesue apuidé

(Mat 28.1-8; Luk 24.1-12; Jōn 20.1-10)

¹ Ambíd e mbwe-mé-nkóme-áte Maria Magdalene, Maria awē achyáá Jemse ne Salome, bēnchān dyōg dé elod é bwām áke dé awōged ndim

† 15:39 Awédé: Donje á kálag dé'só áwóó álēbpé esaád, awé-'e.

míme Yesue. ² Mbwembwe mé epun é'sō é Sôndé áde enyen étúbéé dso békíí á sonj. ³ Ade békagké, dso bésedteé nhóg ne aníníí bánken, “Nzéé áhūdē syánē aláá á nsál ní sonj?” ⁴ Dso bésádé díd, bonj bényínē bán bémáá ádē aláá ahúd. Aláá áded dēnkál bwámbwam. ⁵ Héé bésólé á sonj-tê, bonj bényínē kódemod edyéé á nkæg á pēd e ekáá émbáá. Anhé megombe míme mépúbe'. Nén dénkōbēd bō mbwóg bwámbwam. ⁶ Héé ene kódemod élāngéé bō aá, “Nyéebáá', mbíí meé nyéhede' Yesue, mod a Nazaret awē bēmboméé á awog. Apuúdé, eésáá hén. Nyénone wée bēnnaádté mó. ⁷ Nyékag-kóó bōob nyéláá ábē bembapēē, tanje Petro, bán Yesue apuúdé, 'Akag-ke á'sō á Galília. Awed-taá nyényinnē mó ngáne ánlāá' é nyé.' ” ⁸ Héé bébóótédé anəḡ ne menyáké míme bényíné. Bémbíđ á sonj-tê bébootéd-tē anyoged. Béélāngē-'áa modmod dyamdyam áyāle mbwóg ménkōb bō.

Nyaa póg echē Kálag e Makose ésógé*

16.9-20

Yesue alúmté Maria Magdalene yāl
(Mat 28.9-10; Jōn 20.11-18)

⁹ Ade Yesue áamáá apuu, epog é mbwembwe é epun é'sō é Sôndé, Maria Magdalene móó ánsēbēē yāl alúmed. Anén mmwaád móó Yesue ámbídēdté e'daádəḡ bé mbéb saámbé áte. ¹⁰ Héé ane mmwaád ákíí bonj álāngē bad ábe bōobe Yesue bébágé'áá. Antán néé béchye' é kwééd eche Yesue. ¹¹ Bonj áde bēwógé bán Yesue adé á alongé, bán ane mmwaád anyíné-'é mó, bēnkēndúbéé.

Yesue alúmté ábē bad bébe yāl
(Luk 24.13-35)

¹² Ámbíd e pónDé Yesue anlúméd yāl wée ábē bad bēmpēe bébe áde bébídéé á dyad-tē. Bonj enén ngen anlúméd yāl nyaa émpēe. ¹³ Héé ábē bad bétímé ámbíd, béke béléáá baáb ábíníí. Bonj ké nē, baáb bē bēnkēndúbéé.

Yesue alúmté ábē bembapēē
dyóm ne nhóg yāl

(Mat 28.16-20; Luk 24.36-49; Jōn 20.19-23; Mbēl 1.6-8)

¹⁴ Ámbíd e pónDé Yesue anlúméd yāl wée ábē bembapēē dyóm-ne-nhóg áde bédyágkē ndyééd. Bēnkēndúbéé bad ábe bēnhōb bán bényíné mó áde áamáá apuu. Né-óó, ankáné bō áte aá béēwóó' é adúbe, aá bélélé-'é nlém á abum. ¹⁵ Anláá bō aá, “Nyékag nkōḡs é áte rísyāāl, nyékanle bad bésyāāl nkalanj m' bwám. ¹⁶ Kénzéé awē adúbpé bonj bédusén-ne mó ákūd e'choóchoḡ, bonj kénzéé awē eedúbpe ákūd nkōḡsen. ¹⁷ Bad ábe bédúbpé bēwōḡ ngíne ábēl mam mé menyáké: bēbídte bad e'daádəḡ bé mbéb áte á dīn ádēm; bēhōbē-'é mehób mékōōlē. ¹⁸ Békōbēn nyā mekáá, éebenlé bō dyamdyam. Ké bēmmwē-'é ké e'wē, ábē e'wē béebenlé bō dyamdyam. Bēbān bad bé nkole mekáá á yāl, bad bé nkole bē bédyēē-'é bwám.”

Yesue apūmmé
(Luk 24.50-53; Mbēl 1.9-11)

¹⁹ Ade Sāḡgú Yesue áamáá bō nímén mekan aláá, dso Dyōb ábélé bonj ápūmē ámīn. Andyéé Dyōb á ekáá émbáá. ²⁰ Héé bembapēē bébídé, bonj

* 16:8 Donje á kálag dé'só déewóó' é nchoo 9-20.

bέke bέkalé Eyale é Dyōb hōm téé. Sánygwéé ambé ne bó, ábē-ε bó ngíne ábel mekan mé menyáké, álúmed nén aá chōm éche béhóbεé édé mbále.

Nyaa empée echě kálag e Makosε ésógé†

16.9-10

[(9) Héε ábē bebaád békíí, boŋ bélāngē Petro ne bad ábe bémbē ne mó mekan mésyāāl míme bényāgtēnnē bó, bésēlē mó esóŋ-esóŋ. (10) Néε nē átómé, Yesue mwēn anlóm bad nkōŋsé áte rísyāāl ákal nkalaŋ mí bwám. Mmē nkalaŋ mí bwám míme rísáá, méehəŋlānné. Mmē nkalaŋ rídii nkalaŋ tēŋεne alongé áde débē á ngíndé ne á ngíndé.]

† **16:20** Donje á kálag dé'só ábádé ádén asóg á kálag ámbíd e nchoo 8.

Nkalaŋ ní bwâm míme Yesuε ngáne

Lukasε
átélé

Ndibned ní kálag

Nkalaŋ ní bwâm míme Yesuε ngáne Lukasε átélé rílúmte Yesuε ngáne Nsoode awé Dyöb dénhōbpē aá mós̄lōmē bad bé Israel. Lukasε ahóbé aá Edáádāŋ é Dyöb chōó épwédé Yesuε ápeen nkalaŋ ní bwâm wéε betóótōkē bé bad. Mmén nkalaŋ níbude ahób t̄ŋgene e'boŋ bé nlém ábe Yesuε álúmteé bad. A mbooted menyinge ményínnédé áde ehángé ébíde t̄ŋgene epe éche Yesuε, ményínnéd-te á asóg áde Yesuε ápúmmé ádyöb. Mekan míme Lukasε ákóó awéd áte médii: mekáne, Edáádāŋ éche Esáá, mekan míme bebaád bébélé áfínté e nsón míme Yesuε ne alagsen áde Dyöb álagsanné bad mbéb.

Lukasε abádé mekan áte wén míme médé áyāl e rímén nkalaŋ ní bwâm dēmpen (Nōn e'ped é'be ne ntóób á nkabtéd).

Nkabtéđ ní kálag

Ndibned 1.1-4

Echyáá éche Jōne, Ndusenε ne éche Yesuε 1.5-2.52

Nsón míme Jōne, Ndusenε 3.1-20

Edusen ne mekágsen míme Yesuε 3.21-4.13

Nsón míme Yesuε á Galilia 4.14-9.50

Nsón míme Yesuε áde áhídté á Galilia ápe á Jerusalem 9.51-19.27

E'pun bé asóg ábe Yesuε á Jerusalem ne benben ne á Jerusalem 19.28-21.38

Akáad áde békáádté Yesuε ne eche kwééd 22-23

Mpuu míme Sāŋgwéé, alúmed áde ánlūmēdtē bad yāl ne míme mpume 24.1-53

¹ A-Tiofilos, mod a edúbé, ekud é bad ékétēd pónđé átel mekan ásē, míme mébénlédé áfínté e' syānē. ² Bétélé melemlem ngáne dénwōgkē wéε bad ábe bēnyīnen mós̄ dīd se á mbooted, békalé-'ε Eyale é Dyöb. ³ Né-ōó, ntóó rímén mekan ahed áte se á mbooted, nnyíne-'ε nén meé ébóó mēmpē rítēd pónđé, rítele wε mekan ásē ahóg-ahógē. ⁴ Nén débēl wééchem mbále t̄ŋgene mekan míme émáá abii.

Angel epíidé Sakaria

⁵ A pónđé eche Herōde abédé k̄ŋ e Judeya, mod nhóg ambé bán Sakaria. Sakaria abédéε prise á nchoo míme Abiyaa. Mwaád ambé dīn bán Elisabete. Mós̄ ámpē abédéε ngōn e túmbé eche Arōne. ⁶ Alongé áde bós̄ mwaád dēmbē bwâm á'sō é' Dyöb. Béhíde'áá mbéndé éche Sāŋgwéé ésyāāl. ⁷ Boŋ bēnkēnwáléé mwān ké nhóg áyāle Elisabete abédé ekōm. Bós̄ bad bébe bēmmād-te achun.

⁸ Bōob-pōó, áde pónđé e nsón e nchoo míme beprise míme Sakaria bós̄ épédé áte, ankē nsón míme prise abel á Ndáb-e-Dyöb epun ehóg. ⁹ Mós̄-'aa bēmpwēdté ás̄l á Ndáb-e-Dyöb ábele Sāŋgwéé, áhyáad e'twé, ngáne nsón míme prise r̄hédnādtáá. ¹⁰ Ade áhyāntéé e'twé, ndun e mod embé ámbíd e ebwóg, békāne'.

¹¹ Hē dōó ángel e Sāŋgú epíidé mós̄, etyéém mós̄ á ped e ekáá émbáá benben ne menyán mé e'twé. ¹² Anyín áde Sakaria ányíne ángel, yāl enkóm mós̄ áte, mbwóg ménkōb-pe mós̄ bwāmbwam. ¹³ Dōó ángel élangéé

mó aá, “A-Sakaria, weebáá’. Dyõb áwógé wε mekáne. Né-óó, awõh mwaád Elisabete, áchyaā mwān. Echuu ane mwān dīn wεé Jõne. ¹⁴ Anén mwān áwõgēd wε menyīnge. Ndun e mod ámpē éwõg menyīnge é echyāá échē. ¹⁵ Ebē nē áyāle ane mwān ábē ndāle a mod á’sõ é’ Sāngú. Eetāngeneé nēe ámwágkē mīm nīme méwag, káa chõm ké échē éwúú áte. Edáádāh éche Esáá élon mó áte se á ncháátén. ¹⁶ Atiméd bad bé Israel nlém ámbíd wée Sāngwéeé awē adé ádab Dyõb. ¹⁷ Abē á’sõ boh Sāngwéeé ápag. Awõh-’ε edáádāh ne ngīne melemlen ngāne nkal é’dáádāh Elaijaa a’báád ánwõngē. Achēd bad nlém á abum, ábel bad bóobe bán bétim áse. Abēl bad ábe béwúéné Dyõb nló áte, béhānlén, béwõh debyéé nēe bad ábe bétyéeme á’sõ é’ Dyõb. Né-’aá ábohšenné epe éche Sāngwéeé.” ¹⁸ Sakaria ansedéd ángel aá, “Cheé élúmte me nén bán ádén akan áde éhóbé débēnléd? Mmēn mmaá achun. Awēm mwaád-te ámpē amaá kād atom.” ¹⁹ Dóó ángel étimtanné mó aá, “Ndíi Gabriele, mésénze nīme mébenle Dyõb nsón. Dyõb álomé me áwõh, álāa wε nīmén nlébtéd ní bwām. ²⁰ Bóob-póó, ngāne wéedūbpéé dyam áde ríhóbé, wēkwē ebóbé kááh ne pónde échē mam mésyāāl nīme rílangé wε melõnnē. Mekan mésyāāl mébenléd-te á pónde échē métāngéné abenled.”

²¹ Ene pónde esyāál bad bésiné’áá Sakaria ámbíd ebwóg, bényāgē’ chõm éche ékás boh ápē abem á Ndáb-e-Dyõb-te nē. ²² Ade ábíde áwed, eéhele’áá dyamdyam ahób áwāb. Dóó béchéme nén bán, anyiné ndóg á Ndáb-e-Dyõb. Mekáá móó álúmtánnáá bó, ésebán ahele dyam ahób.

²³ Pónde e nsón échē Sakaria emaa’-aá áte, asú á ndáb. ²⁴ Ámbíd e pónde mwaád ambé nkg. Ankoó yāl á ndáb-te á etún é ngõn étāan. ²⁵ Anhób aá “Kááh ne á asóg Sāngwéeé abēnlé me ádén. Awógé me ngól, ahúdé-’ε me e’sõn áyāl áfinté e ábēm bad.”

Angel epítde Maria

²⁶⁻²⁷ Adé dyēm áde Elisabete ádíi ngõn ntóób, Dyõb dénlõm ángel Gabriele á dyad á Nazaret, á alõh á Galilia, wée ngõndéε póg bán Maria. Maria enkēmbíí’ε mwēnchóm. Mod ankií mó awe béchágé’áá bán Josebe. Josebe ámbíd á túmbé échē Kāh Dabide. ²⁸ Ade ángel étáné Maria enhób aá, “A-Maria, nsañ mbē ne wε! Edíi mmwaád awē akudé mende ne Dyõb. Titée Dyõbe adé ne wε.” ²⁹ Nén dēntagéd Maria á mewēmten-tē bwāmbwam. Akšgláádtáá á nlém-tē ábíi chõm éche ene nyaa e melēnten éhele élúmte’. ³⁰ Dóó ene ángel élāngéé mó aá, “A-Maria! Weebáá’, nsimé ní Dyõb rídé ne wε. ³¹ Ebíi wεé, móóbē nkg. Wēchyāā mwān a mwēnchóm. Echuu mó dīn wεé Yesue. ³² Ane mwān ábē ndāle a mod. Béchāg mó bán, Mwān a Dyõb á Ngum. Titée Dyõbe mwēn ábē mó atii dé nkamlēn áde sáá ambáá Dabide. ³³ Mó ákamlén abum á ndáb áde Jakobe á ngindé ne á ngindé. Nkamlēn nīme méewõngé asóg.” ³⁴ Héε Maria ásedtéé ángel ne aáken, “Chán ríhele nchyaá mwān áde méebíí’ε mwēnchóm?” ³⁵ Ene ángel enkwētén mó aá, “Edáádāh éche Esáá épíi wε. Ngum e Dyõb ékūdētēn wε. Né-óó, mwān awē asáá, awē wéchyāā’ε, áchāgnéd bán Mwān a Dyõb. ³⁶ Bíi wεé, Elisabete, mwānyõh a túmbé póg, mómpē adé nkg á e’chun-tē. Mó awē bēnhōbpē bán adé ekõm, adé dyēm bóob ngõn ntóób. ³⁷ Edé nē áyāle dyamdyam déesaá áde átómé Dyõb áte.” ³⁸ Héε Maria áhóbéé aá, “Ndíi mbāledε awe Sāngwéeé. Ebē ne me ngāne éhóbé.” Dóó ene ángel étédte mó boh ékag.

Maria akii wée Elisabete

³⁹ Mmê mesú mën, Maria anläd yäl ne mehél mésyāäl, ákē á dyad á Juda ahóg áde ádè á e'kone-tê. ⁴⁰ Ade ápédé áwed, ansól á ndáb echê Sakaria, álēléd Elisabete. ⁴¹ Awóg áde Elisabete áwógé Maria níme melentén, mwän anhóbnéd Elisabete á abum-tê. Edáádəŋ éche Esáá èmpii mó. ⁴² Dó-áá álángeé Maria ne esaád é ngine nén aá, “Nnam nîbê ne we áfintê bebaád bésyāäl. Nnam nîbê ne mwän awe wéchyāā'é. ⁴³ Chán ébénlédé éche mēme níkúde échén edúbé? Chán nyaá awe Sánḡwéé áhēle áhye áwēm-é? ⁴⁴ Awóg áde níwógé nímōŋ melentén, mwän ahóbté me yäl á abum-tê ne menyinḡe. ⁴⁵ Dyöb ánámté we áyāle edúbpé nén weé, dyam áde Sánḡwéé álánḡe we débenléd.”

Ngase echê Maria

- ⁴⁶ Héé Maria áhóbéé aá,
 “Nkēmté Sánḡwéé ne nlém nímēm nisyāäl,
⁴⁷ edáádəŋ échēm ámpē éwógne Dyöb menyinḡe. Mó adé awēm mod a e'soósəŋ.
⁴⁸ Ayāle achemé me awē ndé awe mwä mbaledé ngên. Bootya bəəb, ákē á'sō, nyongel e bad téé èhōb bán, níde mmwaád awē Dyöb ánámté.
⁴⁹ Dyöb á Ngum abēnlé me ndəle a akan. Mó adé ane awē asáá.
⁵⁰ Ngəl echê èbē nyongel ne nyongel e bad téé, ámīn e kénzēé awē abage mó edúbé.
⁵¹ Abelé ndəle a akan ne éche ekáá chēn. Apuúdtédé bad ábe bédé kúmbe mewēmtén áte.
⁵² Ahúde benkamlené áwāb metii mé nkamlén, boŋ achágté bad ábe bésúdté yäl.
⁵³ Akódté bad ábe bétagne nzaa ne kəse é bwēm, boŋ anané bad ábe bébúde awóŋ aá bésūe' ne mekáá mé ngên.
⁵⁴⁻⁵⁵ Akámténé álóned akag áde ámbéé ábēd betaa, bootya Abrahame ne nímē mbyaa nisyāäl káəŋ ne á ngíndé. Né-óó, awóngéné ábē bembəlede, bad bé Israel.”
⁵⁶ Ambíd e nê, Maria andyēén Elisabete ngəŋ éláán, boŋ ásūe' ámbíd.

Echyáa éche Jəne Ndusene

⁵⁷ Ambíd e pónde, e'we é' mwän bénkōb Elisabete. Anchyáá mwän a mwenchóm. ⁵⁸ Túmbé echê ne bad ábe bóbəə bédyéé'áá abwóg ahóg, bənsəŋtən nén bán Sánḡwéé ábagé mó sánkalaa a nsimé, bəmpē bəwóg menyinḡe. ⁵⁹ Mbwe mé asóŋ-á-yäl (ámbíd e e'pun waam) áde béhyédé mwän ayag, béhédé'áá mó dīn áde sáá achuu bán Sakaria. ⁶⁰ Dóo nyaá áhóbéé aá, “Aáy! Dīn débēē mó bán Jəne.” ⁶¹ Héé bétimtanné mó bán, “Modmod eésáá áwəŋ túmbé-te awē awóó áde dīn.” ⁶² Né-óó bēnhəgtén Sakaria á mekáá mín áhed áte ngáne ádáá mwän dīn achuu. ⁶³ Héé áhógténé ne mekáá áa bépiined mó abámbé. Antél áhed aá, “Dīn ádíí mó bán Jəne.” Anyín áde bad bényíné nê, menyáké mékōb bō. ⁶⁴ Abwōḡ-ábwōḡ, ehób énsālē mó á nsəl, ábootéd-te dyam ahób ámpē, ákēmtē-ε Dyöb. ⁶⁵ Nén dénkōbéd bad bésyāäl ábe bébédé áhed mbwóg, békēené nkalaŋ hōm ásyāäl á myad mé e'kone á aləŋ á Judeya. ⁶⁶ Mod téé awē anwóg ádén akan, ankoó dō á nlém-tê. Bésədté bánken, “Ebál é mod éhéé anén mwän ábēē-yēē?” Bésədté'áá nê áyāle bémbíí nén bán Dyöb áde ne ane mwän.

Ngase echê Sakaria

⁶⁷ Βοῶb-ρῶs, Edḗsdḗn ēche Esḗá ėmpii sée mwān, Sakaria. Hée ábóótédé mam ahóbtēd, ahóbé aá,

⁶⁸ “Mekεnag mébē ne Sǎngwée, Dyōb á bad bé Israēl.

Béken Dyōb áyāle ahyedé ábē bad anyen ásē, akódté-’ε bó.

⁶⁹ Akwōgté ngum a mod á abum á ndáb áde awē mbøledε Dabide, móchoóđ syánē.

⁷⁰ Se’ bῶsd ansón bekal bé’dḗsdḗn, alóm bó aá béhób bán,

⁷¹ Mῶssoŋ syánē á mekáá mé bad bé ekoyí ábe syánē, ne bad ábe békósó syánē.

⁷² Nē dῶs Dyōb álúmtéé ngῶl eche ánhīí’ē ábēd betaa akag. Né-’aá ákámtené nímē melé,

⁷³ nédē melé níme ámmwēē ne awed sáá ambáá Abrahamε.

⁷⁴ Anhób aá mósmadté syánē asoŋ á mekáá mé bad bé ekoyí ábe syánē, boŋ déhel mó abele ésebán debáa’.

⁷⁵ Dεébenlé mó pónde eched ne nlém níme nísáá ne mbeltéd níme nídé ngáne Dyōb áhedéé,

á alongé ádēd ásyāā.

⁷⁶ Wε-ῶs, a-mwān, béchǎg wε bán nkal é’dḗsdḗn awē Dyōb á Ngum.

Wε-’aá wēsēbē Sǎngwée á’sō, áboŋsen mó nzii eché ábwεé áte.

⁷⁷ Wēbēl ábē bad bébíí nén bán, Dyōb áchóŋté bó áyāle álágséné bó nímab mbéb.

⁷⁸ Nén débenléd áyāle ngῶl e Dyōb ne ábē e’boŋ bé nlém.

Ene ngῶl chó-’aá ékǎŋ e’nyínen bé ekíde ábē é’bídé ámīn é’piinéd syánē e’soósōŋ.

⁷⁹ Né-ῶs bad ábe bédé á ehíntén-tē, ne á nsal ní soŋ, békūd e’nyínen bé e’kíde.

Syánē-’ε dεékūd debyéé áde álúmtε syánē nzii eché epeεene alongé dé nsar.”

⁸⁰ Ἰῶne ankwōg, edḗsdḗn é Dyōb ébē-’ε mó ngíne. Andyē é ehyáŋge káŋŋ ne á pónde eche ábóódtédé eyale é Dyōb akal á ntálé wée bad bé Israēl.

2

Yesue achyáádté á Betelhem

(Mat 1.18-25)

¹ Mmē mesú-ῶs Agostuse, Kaisεε a Roma antóméd mbéndé aá, moosyāā awē adé ásē e nímē nkamlen, áke átelen dīn. ² Nén démbē tóŋgé e bad e’só. A pónde eched Kirinuse mó ambé nló mé aloŋ á Siria. ³ Mod téé ankē áwē dyad ábel boŋ bétel mó dīn ásē.

⁴ Né-ῶs Joseβε mómpē anhidé á dyad á Nazaret á Galilia, achágé á Betelhem, dyad áde Kǎŋ Dabide á Judeya, áyāle ambíd á mbyaa níme Dabide. ⁵ Ankē nē ábel bétōŋ bó Maria, ngondéε eche ánkíí’ē. Maria mó-’ε ambé nkog. ⁶ A Betelhem wē dῶ-’aá achád ákóbé Maria. ⁷ Anchyáá mwān a mwεnchóm awē átúbné abum. Ankaán mó e’ped bé mebad, ánāād-ε mó á ebwōg éche bédídtéé e’lém áte, ngáne etál éebédeé á ndáb e beken.

Angel épiidé benon bé mbód

⁸ Apeđ eched, benon bé mbód benóné-’aá échāb echoŋ é’ mbód á hōm dé medyé nkuu. ⁹ Angel e Sǎngú empíi bó taléd, ehúmé é Sǎngú élanjéd bó. Mbwōg ménkōb bó. ¹⁰ Hée ángel élanjéé bó aá, “Nyéebáá’, mpiinédé nyé kase e nkalan eché éwōgēđ bad bésyāāl menyinje bwāmbwam. ¹¹ Nyébii bán, epun é’chii, Nsoode awēn achyáádté á dyad áde Kǎŋ Dabide. Mó adé

Ane awě Dyōb Awógté. Mó adé Sǎngwéé. ¹² E'chemléd ábe mbageé nyé é'díi bán, nyéētān mwān awe békǎñné e'ped bé mebad ngáne ánángé á ebwǎg éche bédídteé e'lém áte."

¹³ Melemlem mé pónde ehoŋ é ángel émbid eníní ángel á nkǎg tǎléd, ékéné Dyōb bán,

¹⁴ "Ehúmé ébê ne Dyōb áde áde se ámín, nsaŋ-'e mbê ne baányoŋ ábe ábágé nsimé á nkōŋsé!"

¹⁵ Ambid e nê, échê ángel énsū ámín. Héé benon bé mbód bélǎngéé nhóg ne aníní bán, "Syáá dékag á Betelhem, déke dényín áde akan áde Dyōb á Ngum álúmté syáné áte aá ábénlédé."

¹⁶ Dó-'aá békíi á mehélé-te, boŋ bédibté Maria bó Joseb ne nkǎál ní mwān nêé nínángé á ebwǎg éche bédídteé e'lém áte. ¹⁷ Bémáá-'aá anyín nê, dóó bébóótédé nkalaŋ akal ngáne ángel énlǎā' é bó tǎŋgene ane mwān. ¹⁸ Bad bésyāā́ ábe bénwōg nê, menyáké ménkōb bó. ¹⁹ Maria ankoó nímén mam mésyāā́ á nlém-tê, ádolé mó áte. ²⁰ Héé benon bé mbód bétímé ámbid, békēmté Dyōb, békéné-'e mó áyāle mam mésyāā́ níme bétwógé, boŋ bényínén-ne díd nēŋgáne bēnlǎā́' é bó.

²¹ Ambid e e'pun waam, mbwε níme béyagéé mwān, bēnchuu mó díŋ bán Yesue. Adé díŋ dóó ángel émmadté mó achǎg boŋ nyaá ábē dyēm.

Bépééné Yesue á Ndáb-e-Dyōb

²² Bǎǎb-pǎǎ, mbéndé e Mosεe ehedáá bán, ámbid e echyáa bébe mende áwobe nyé mwān bó sée mwān. Ade bémádé nê, Maria bó Joseb bēnkēén mwān á Jerusalem álúmed mó á'sō é' Sǎngú. ²³ Bēnkě nê nchoo ne ngáne éténlédé á mbéndé e Sǎngú bán, Mwān a mwēnchóm téé awě bétúbné abum, bébe mó á mekáá mé Dyōb. ²⁴ Bēnkě nê kǎáŋne ábe mende ne álonéd mbéndé e Sǎngú echě ehóbé bán mod ábe bé élǎā́ bébe káa mbǎŋgé ésad ébe.

²⁵ A Jerusalem wê, mod ambé bán Simione. Ane mod anwōŋ abé áde atǎŋgéné á'sō é' Dyōb, ákoŋgé-'e mbéndé é Dyōb. Edǎǎdǎŋ éche Esáá émbē ne mó. Asiné'áá pónde echě Dyōb désoŋgé alonǎgé á bad bé Israel. ²⁶ Edǎǎdǎŋ éche Esáá émmǎd-te mó álúmed nén aá, éewáá ésebán ányíné Ane awě Sǎngwéé Awógté. ²⁷ Edǎǎdǎŋ éche Esáá émbēl Simione ankě á Ndáb-e-Dyōb. Dóó Maria ne Joseb bépééné awab mwān Yesue áhed, ngáne mbéndé éhéde'áá. ²⁸ Simione ankobén bó mwān, abwáá mó, boŋ ákēmté Dyōb nén aá,

²⁹ "A-Sǎngú, ngáne élónté ádoŋ akag, téd-tō me, níkag ne nsaŋ.

³⁰⁻³¹ Ayāle míd nímēm nínýiné awōŋ mod a e'soósoŋ awe ébōŋséné wéé moosyāál ányín.

³² Abē e'nyínen bé ekide ábe bēbēl bad ábe béesē bad bé Israel ábii we, ápēén-ne edúbé wéé ábōŋ bad bé Israel."

³³ Josebe ne Maria bémbe menyáké áwóg mam níme bēhóbé tǎŋgene awab mwān. ³⁴ Héé Simione ánámté bó, boŋ álǎŋgē Maria aá, "Nǎné', anén mwān awě nyényínéé nén, Dyōb dóó álómé mó. Abēl bad behóg békud ebébtéd, ábíní-'e békūd e'soósoŋ á alon á Israel. Abē nēŋgáne e'chemléd é' Dyōb, boŋ ekud é bad étti mó ámín, bētǎŋgān mó. ³⁵ A pónde echéd mod téé níme mbéltéd mēn mébídéd níme mewēmten áwed. Héé ndutul ésoŋgé we á nlém nēé nkwáté."

³⁶⁻³⁷ Nkal é'dǎǎdǎŋ a mmwáád nhóg abédé, díŋ démbē mó bán Anaa, mwān awe Panuεε awě abide á túmbé e Aseε. Anaa anchūn bwámbwam. Bó nchóm bēndyéé mwě saámbé á e'wōŋgé, boŋ ályāge

mó akúd káñ ne á móom mé mwé waam ne mwě níniin. Eésyange'aá á Ndáb-e-Dyöb. Akánné'áá nkuu ne müte, ádidé-'e yäl nzaa á mekáne-té.³⁸ Ade Maria bó Joseb bépééné Yesue á Ndáb-e-Dyöb pænéñ, Anaa ambé áhed. Héé ábóótédé Dyöb akén, ákanlé-'e bad nkalan tñgene ane mwän. Ábè bad bébéde bad ábe básiné'áá pónde eche Dyöb déwobéé dyad á Jerusalem. Anláá bó nyaa e mod eché ane mwän ábē.

*Joseb bó Maria bétimné
mwän ámbid á Nazaret*

³⁹ Ade Maria bó Joseb bémádné mam mésyāäl ngáne mbéndé e Sängú éhéde'áá, bēntīm áwāb dyad á Nazaret á alon á Galilia. ⁴⁰ Ene pónde mwän mó-'e ákwogé', áwū' áte, debyéé ákwogé mó, nsimé ní Dyöb mó-'e rñhídé mó.

Yesue akii á Ndáb-e-Dyöb

⁴¹ Bōōb-pōō, émbē bán, mwě téé Yesue sáá bó nyan békágé'áá á Jerusalem áyāle Ngande e Nnyime-ámin. ⁴² Ade Yesue ápédé dyóm á mwé ne ríbe, bóbōō bēnké á ngande ngáne émmētēnné abé. ⁴³ Ngande emaa-'áá bon nyaa bó sán bésūē' á dyad. Yesue anlyāg ámbid á Jerusalem ésebán bēbíí. ⁴⁴ Mewēmtēn mémē bó nēn bán, adé á ehoñ éche ésúé'áá. Bon áde békékeé bootya mbwēmbwē káñ ne ngukél, dōo bēbóótédé mó áhed, bēšēdtē mó wēe bad bé túmbé ne bad ábe bóbōō bébyééné. ⁴⁵ Anyín áde béenyinéé mó, bēntīm ámbid á Jerusalem áhed mó áwed.

⁴⁶ Alóntēn e'pun é'láán dōo bétimé mó adibed á Ndáb-e-Dyöb. Andyéé áfinté e bemeléede, áwōglān bó, ášēdté-'e bó mam. ⁴⁷ Mod téé awē anwōg mam ríme Yesue áhóbé'áá, ambé menyáké áyāle nsōñtēn ríme ánwōngē ne nyaa eché ákwētánnáá bó. ⁴⁸ Ade nyaa bó sán bényíne mó, yäl enkóm bó áte. Dōo nyaa ášēdtéé mó áá, "A-mwän, chán-nō ébélé sé nēn? Sé sōñ sēkómé wē áhed, sétage-'e áte." ⁴⁹ Bon Yesue ankwentēn bó áá, "Cheé ékás bon nyéhédé me? Nyéñkēmbíí'é bán, ntāñgéné abé á ndáb eché echem Sāñ-'e?" ⁵⁰ Bēnkēñhēnlé dyam áde áhóbé asōñtēn.

⁵¹ Ámbid e nē, dōo Yesue áhídé nyaa bó sán, bon bóbōō bésūē' á Nazaret. Enkēnwúénné bó nló áte. Nyaa-'e ankoó rímén mekan mésyāäl á nlém-té. ⁵² Ngáne Yesue ákwogé'áá, debyéé dōmpē ákwogé'áá mó. Nsimé ní Dyöb ne m baányon rñhídé mó.

3

*Jōne, Ndusenē abonjan nzii
(Mat 3.1-12; Mak 1.1-8; Jōn 1.19-28)*

¹⁻² A pónde eché nkamlēne Tiberiose, ákēbēē Kaisēe a Roma áyāle dyóm á mwě ne rítāan, Dyöb dénlōm Jōne mwän awe Sakaria ne nlébtéd á ehyānge wēe ábédé. Ene pónde-'e dōo Pontus Payledé mó-'e ábédé Nkamlēne á Judeya, Herōde ákamlán alon á Galilia, mwānyan Filibe-'e ákamlán alon á Ituria ne alon á Trakoniti. Bon Lisania mó-'e akamlánnáá alon á Abilēne. Mmē mesú mēn-naá Anase bó Kaifase bēbéde beprise bēmbáámbáa. ³ Jōne abwágé'áá mebwōg mésyāäl ríme mélāñnéde edib é Jodan. Akag ákalé eyale é Dyöb nēn áá, "Nyéte de abel dé mbéb, nyékud edusen ábel bon Dyöb álagseñ nyé mbéb." ⁴ Nēn dénlōnēd chōm-éé éténlédé á kálag eché nkal é'dáádāñ Yesayaa bán, "Ehāngé ébidé á ehyānge bán, nyébonseñ epe éche Sāngwéé.

Nyétii echě nzii.

⁵ Nyélóned nhog té.

Nyésuded mbɔɔd ne ekone té.

Nyétii mebwóg míme méhyómé.

Nyétaled mebwóg míme méde pwɔɔgléd pwɔɔgled.

⁶ Abel bon moonyon asyáál ányín ngáne Dyɔb ásoo'é alongé á bad."

⁷ Ndun e mod empě wée Jone béhedé bán, ádusen bó. Mó-'é ásédte bó aáken, "Píi é nyə chén! Nzéé múmó alángé nyé aá nkáásé ní Dyɔb ríhúe' bon aléb-pe nyé aá nyékúme abángé?" ⁸ Nyéchyáa e'pum ábe é'lúmte bán nyétédte ábel dé mbéb, tómaa áhób áwɛn nlém-té bán, 'nyédé bán ábe Abrahame, nyéekudte nkógsɛn ní Dyɔb.' Bon ríláa nyé nén meé, Dyɔb áhele ábenléd mímén meláá átiméd mó bán ábe Abrahame. ⁹ Bɔɔb-pɔɔ, ehón émáá ana á nkaɲ mí mel. Né-ɔɔ, bwel ké é'héé ábe béechyáá' e'pum é' bwám, békweł bó, bébwém-me bó á muú-te." ¹⁰ Hê dɔɔ, bad bésédteé mó bánken, "Chán-nɔ sébenlé bɔɔb?" ¹¹ Jone antimtén bó aá, "Mod awě awóo mbóté ébe, ábe póg wée ane awě eewóo chómchóm. Ane awě mó-'é awóo ndyééd, ákabe bad ábe béewóo." ¹² Belad bé tááse ábe bómpě bēnhyě edusen ákud bēnsédéd mó bán, "A-meléed, cheé sébenlé?" ¹³ Antimtén bó aá, "Nyéésanté tááse tómaa ngáne bétíídé." ¹⁴ Nguse é sánze chó-'é énsédéd mó bánken, "Chán-náa sé, sébel chán?" Jone ankwentén aá, "Nyéekobné bad mɔné. Nyéebáné-'é bad mekan áyāl ngên, bon nyébé menyinge ne chóm-éé nyékudeé nées nsábe."

¹⁵ Bɔɔb-pɔɔ, bad ábe bébedé áhed, mímab mewēmtɛn mēmbbootéd acháge ne e'lyóg bé nlém, békoglád á nlém-té nzé édé bán Jone mó adé Ane-awě-Béwógté. ¹⁶ Héé Jone átimtanné bó moosyáál aá, "Ndusan nyé bɔɔb ne mendíb, bon mod ahúe' awě atómé me. Meékwognedéé áhune ké míme nkɔɔd mé metámbé. Adusén nyé ne Edáádəɲ éche Esáá, ádusén-ne nyé ne muú. ¹⁷ Awánlé échē epeben á ekáá, ábel nén, ápeb míme menyán ámín. Nzé amadé, álad mbum é bwám áte, ákóo chó. Bon álad e'páá, áhyáád bó á ebonde é muú éche éédimé'."

¹⁸ Né-ɔɔ Jone alébé'áá bad ne ekud é póle émpēe, ákanlé-'é bó nkalaɲ mí bwám. ¹⁹ Jone anhób káəɲne wée nkamlɛnɛ Hɛrɔde aá, ábelé mbéb ngáne áwóo Hɛrɔdyase, mwaád awě mwányan, nchoo ne e'bébtéd bé mekan bēmpēe ábe ámbenlé. ²⁰ Abád-te áyāle míme mbéb rísyāál Hɛrɔde anhé Jone á mbwóg.

Bédúséné Yesue

(Mat 3.13-17; Mak 1.9-11)

²¹ Bɔɔb-pɔɔ, áde Jone ámáá ekud é bad adusen, Yesue mó ámpě ampě áá ádusen mó. Ade ámáá mó adusen, ábwóg-ábwóg ankáné. Ade ákánneé nê dɔɔ ngob e dyɔb énédnédé. ²² Hé-'áá Edáádəɲ éche Esáá ébídé ngáne élā, bon ésudé mó á nló mín. Ehób chómpě émbíd ádyɔb nén, "Edii awem mwán a nlém awě rídáá bwámbwam. Ndé menyinge ne we."

Abum á ndáb áde Yesue

(Mat 1.1-17)

²³ Yesue ambé dyam móom mé mwě meláán bon ábootád míme nsón. Bad bényíné'áá mó nées mwán awě Josebe. Josebe ambé mwán awe Elié. Elié ambé ²⁴ mwán awe Matate. Matate ambé mwán awe Levié. Levié abédé mwán awe Melekye. Melekye ambé mwán awe Janne. Janne ambé mwán awe Josebe. ²⁵ Josebe abédé mwán awe Matatya. Matatya ambé mwán awe Amose. Amose abédé mwán awe Nahume. Nahume ambé

mwän awe Esilye. Esilye ambé mwän awe Nagaya. ²⁶ Nagaya abédé mwän awe Maate. Maate ambé mwän awe Matatya. Matatya ambé mwän awe Simene. Simene ambé mwän awe Joseke. Joseke ambé mwän awe Jodaa. ²⁷ Jodaa abédé mwän awe Joanane. Joanane ambé mwän awe Resa. Resa ambé mwän awe Serubabele. Serubabele ambé mwän awe Salatyε. Salatyε ambé mwän awe Nerie. ²⁸ Nerie ambé mwän awe Melki. Melki ambé mwän awe Adie. Adie ambé mwän awe Kosame. Kosame ambé mwän awe Elamadame. Elamadame ambé mwän awe Ere. ²⁹ Ere ambé mwän awe Josua. Josua ambé mwän awe Elesaa. Elesaa ambé mwän awe Jorime. Jorime ambé mwän awe Matate. Matate ambé mwän awe Levie. ³⁰ Levie ambé mwän awe Simione. Simione ambé mwän awe Judaa. Judaa ambé mwän awe Josebe. Josebe ambé mwän awe Joname. Joname ambé mwän awe Elyakime. ³¹ Elyakime ambé mwän awe Meleya. Meleya ambé mwän awe Mena. Mena ambé mwän awe Matate. Matate ambé mwän awe Natanε. Natanε ambé mwän awe Dabide. Dabide ³² mwän awe Jese. Jese mwän awe Obede. Obede ambé mwän awe Boase. Boase ambé mwän awe Salmoε. Salmoε ambé mwän awe Nasonε. Nasonε ³³ ambé mwän awe Aminadabe. Aminadabe ambé mwän awe Ademinε. Ademinε ambé mwän awe Arenie. Arenie ambé mwän awe Heseone. Heseone ambé mwän awe Perese. Perese ambé mwän awe Judaa. ³⁴ Judaa ambé mwän awe Jakobe. Jakobe ambé mwän awe Aisige. Aisige ambé mwän awe Abrahamε. Abrahamε ambé mwän awe Tera. Tera ambé mwän awe Naho. Naho ³⁵ ambé mwän awe Seruge. Seruge ambé mwän awe Rewee. Rewee ambé mwän awe Pelege. Pelege ambé mwän awe Ebee. Ebee ambé mwän awe Sela. Sela ³⁶ ambé mwän awe Kananε. Kananε ambé mwän awe Apasade. Apasade ambé mwän awe Semε. Semε ambé mwän awe Noa. Noa ambé mwän awe Lameke. ³⁷ Lameke ambé mwän awe Metusela. Metusela ambé mwän awe Henoke. Henoke ambé mwän awe Jaredε. Jaredε ambé mwän awe Mehalele. Mehalele ambé mwän awe Kenanε. Kenanε ³⁸ ambé mwän awe Enose. Enose ambé mwän awe Seta. Seta abédé mwän awe Adame. Adame-ε abédé mwän a Dyöb.

4

Satanε akəgé Yesue

(Mat 4.1-11; Mak 1.12-13)

¹ Bəəb-pəə, áde Yesue abidé á edib é Jodan, anlón ne Edəəđəŋ éche Esáá. Entimén mó á ehyanεe. ² Andyeé áwed móom mé e'pun meniin, Devəle ákagé mó. Mmé mesú mésyāāl enkəndyáá chōmchōm. Ambid e né-əə nzaa ewagáá mó. ³ Dəə Devəle álāŋεé mó aá, “Nzé wε-εé edé Mwän a Dyöb, kamlén áđén aláá wεé, átim ewele.” ⁴ Yesue antimtén mó aá, “Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán, ‘Saké ndyééd chēmpen edide moonyonj á alonǵé.’ ”

⁵ Héε Devəle ákééné mó á ekone mín, álūmtē mó melonj mé nkōŋsé mésyāāl áyale mwä esónj é pónđé. ⁶ Dəə álāŋεé mó aá, “Nəné, bébágé me nkamlen ámin e áben bwēm é'syāāl. Nwóó-ε kunze ábe mod ké ahéé awe rídáá abe. Měhě wε mó. ⁷ Né-əə nzé ebagé me edúbé, né wéε ewóó áben bwēm é'syāāl.” ⁸ Yesue antimtén mó aá “Eténlédé nén bán, ‘Ebwógke’ Sāŋgwéé ádonj Dyöb mebóbónj, ébage-ε mó edúbé. Mwnpen-naa étāŋεéné abele.’ ”

⁹ Héε Satanε ákééné Yesue á Jerusalem. Atyēēmān mó á nzonεe e Ndáb-e-Dyöb mín, bonj álāŋgē mó aá, “Nzé wε-εé edé mwän a Dyöb, éheb á bwele-mín hén, éhún á ndəəb. ¹⁰ Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán,

‘Dyõb dékamlén éche ángel ásáb wε,’

¹¹ ‘épēm-me wε ámīn, ábel nén weébõmē ekuu á aláá.’ ”

¹² Yesuε-’ε antimtén mó aá, “Kálag e Dyõb ehóbe nén aá,

‘Weékāgē Sāngwéé, ádon Dyõb áte.’ ”

¹³ Devalε amaá-’aá mó akæg áte menzii mésyāāl, boŋ áhidte’, áhāg mó mwā etál.

*Yesuε abootédé nsón á Galilia
(Mat 4.12-17; Mak 1.14-15)*

¹⁴ Yesuε antīm ámbíd á Galilia. Edaððəŋ éche Esáá émbē ne mó, dīn dõ-’ε ákanlád mó mbwóg áte ésyāāl. ¹⁵ Ayógté’áá bad áwab ndáb é mekáne, moosyāāl ákēmtē mó.

*Bad bé Nazaret béekobεé Yesuε
(Mat 13.53-58; Mak 6.1-6)*

¹⁶ Ade ápédé á Nazaret wéε ákwógé, ansól á ndáb e mekáne á Mbwe-mé-nkóme-áte, ngáne ámmēténné abel. Dõó átyéémé ámīn, áləŋ eped.

¹⁷ Bémbě mó nhíbe ní kálag é metelag níme nkal é’daððəŋ Yesayaa. Anhuné chõ áte, ákūnē eped éche ehóbe nén bán,

¹⁸ “Edaððəŋ éche Sāngwéé édé ne me,

áyāle Dyõb ápwédé me aá, mbel ehāngé é nkaləŋ ní bwām wéε betóótøkē bé bad.

Alómné me ehāngé aá, bad ábe bédé á mehangé, béhide á mehangé,

aá, bad ábe békwdé ndīm, bényīnēn

aá, bad ábē békude metuné á mekáá mé baáb, nhúd bó á metuné-te

¹⁹ aá mbel-le ehāngé nén meé pónidé epedé echē Dyõb álúmtéé bad ngol.”

²⁰ Amaá-aá aláŋ, ádíb kálag áte, ábag chõ ámbíd wéε mod awē anõne ndáb e mekáne. Ankē ádyēē ásē, mīd mésyāāl ménõne mó. ²¹ Dõó álāngéé bó aá, “Echén eped éche nyéwógé, élóné epun é’chii.”

²² Moosyāāl ankéméd mó, menyáké mékób bó áyāle kase e póle echē ebídáá mó á nsəl, bésedté’ bánken, “Kíné saá mwān awē Josebe mó nén-ε?” ²³ Yesuε ambád bó aláa aá, “Mbíi meé, nyéekalé me ngan bán, ‘A mod a bwel, choód yəl.’ Nyéēlāā-’ε me bán, mekan níme nyéwógé bán mbelé á dyad á Kapenahum bán, mbel-láa mó áwēm dyad-tē hén.” ²⁴ “Nláa nyé nén meé, nkal é’daððəŋ eewóó’ é edúbé áwē dyad. ²⁵ Nyébii-õõ nén bán, á pónidé eche Elaijaa, mbúú eechódeé áyāle mwē níláan ne eped. Nē dēmbēl sājkalaa a nzaa ambé alon əte ásyāāl. Bekúd híin bémbe á mbwóg e Israel hén ene pónidé. ²⁶ Boŋ Dyõb dénkēnlómmé Elaijaa áwāb. Anlóm mó dásõ á alon á Sidon á dyad á Sarefa wéε nkúd a mmwāád ampée. ²⁷ A pónidé echē nkal é’daððəŋ Elisha ámpē ndun e mod e meləŋ embé á Israel. Boŋ Elisha enkēnsáádté mod a meləŋ ké nhóg awē ambíd á alon á Israel. Namanε, mod awē ambíd á alon á Siria móó ánsāádtē.”

²⁸ Ade bad ábe bémbe á ndáb e mekáne béwógé-’ε nē, ekaŋ énkõb bó áte. ²⁹ Héε bepádté ásē, béhé mó abum ámīn, békēēn mó á asóg á dyad. Ngáne bēnlōngē á ekone mīn, bēntimén mó á mbám mé ekone ábel bétined mó á ekone sé. ³⁰ Boŋ ansam bó áfīntē, ákē-’ε mó.

*Mod awē edaððəŋ é mbéb émbēē áte
(Mak 1.21-28)*

³¹ Yesuε ansyógé á dyad á Kapenahum á mbwóg e Galilia, ábootéd ayáged á mbwe-mé-nkóme-áte. ³² Nyaa eche áyógté’áá enkóméd bad yəl áte bwāmbwam áyāle ábē e’yale bémbe ngíne. ³³ A ndáb e mekáne wéε áyógté’áá, mod ambé awē edaððəŋ é mbéb ékámílánnaá. Héε ábootédé

abón aá, ³⁴ “Bób! A-Yesu, mod a Nazaret, cheé syánē déwónné? Ehyedé sé awúu-ye? Mbíí wε bwám. Edíí mod awě Dyöb álómé, awě asáá.” ³⁵ Dóo Yesue ákáné éché edáádəŋ é mbéb áte aá, “Lám, bíd ane mod áte!” Héé ébómé ane mod ásē áfínté bad, bonj ébídē mó á yál, ésebán élógné mó.

³⁶ Menyáké ménkōb moosyáál, bésēdtē nhóg ne aníní bánken, “Nyaa e nhóbtéd ehéé nén-ē? Chán mod ákamlánné e d’áádəŋ bé mbéb ne kúmbe esyáál, é’wōgnē-’ε mó?” ³⁷ Dín dēnkē mó mbwóg áte esyáál áyāle mekan míme ábélé’áá.

Yesue achōŋtē ekud é bad

(Mat 8.14-17; Mak 1.29-34)

³⁸ Ade Yesue áhídté á ndáb e mekáne, ankē á ndáb wée Simōne. Antán néε Simōne mwaád nyaá ákonléé, ahéb ámbáá dēnsog mó. Bénchāŋ Yesue bán, ádid mó bwám. ³⁹ Dóo Yesue ásídté mó á nkəg, awúlén ásē, aláá ahéb áded aá, áte de mó. Ábwōg-ábwōg ahéb dēmmaá mó á yál, ásyāā ásē, ákōb-pe bó nken.

⁴⁰ Bōob-pōó, áde enyen ébóótédé asud, bad bésyāāl ábe bēnwōŋ bad bé nkole ábe békónlé’áá nkole nyaa ne nyaa bēmpεén bó áwē. Ambán nhóg téé ekáá ámīn, ádidé bó bwám. ⁴¹ E’dáádəŋ bé mbéb bómpε é’bíde ekud é bad á yál, é’bōnē’ bán, “Edíí mwān a Dyöb!” Ankáné bó áte, eémwage’áá-’ε aá béhōb akan, áyāle bémbíi bán, adíi Ane awě Dyöb Awógté.

Yesue akalé nkalaŋ ní bwám

á ndáb é mekáne é bad bé Israēl

(Mak 1.35-39)

⁴² Mbwe mbwe pírib, Yesue ansyáá á dyad-té, ákē á ahóngé á hōm. Bad bēmbootéd mó ahəd. Ade bédíbté mó, bēnkēnháá mó etál áke hōm. ⁴³ Dóo álāŋgεé bó aá, “Ntāŋgéné áke á myad mémpεe, ábel nén nílaa bómpε nkalaŋ ní bwám tāŋgene nkamlen ní Dyöb. Mmén nkalaŋ móó níkáá bonj Dyöb álómē me.” ⁴⁴ Né-ōó akalé’áá nkalaŋ ní bwám á ndáb é mekáne é mbwóg é Judeya.

5

Yesue apwεdé bembapεε

(Mat 4.18-22; Mak 1.16-20)

¹ Mbwe nhóg Yesue antyéém á nkin mé edib é Genesaret. Bad bēnləŋnéd mó áwóg eyale é Dyöb. ² Héé ányíné bétāŋgé myōle mébe á nkin. Bekób-bé-súu bēnkēmbáá áwēd-te. Bėwópé’áá échab mbínzé. ³ Dóo ásílé á bōle ábe Simōne, aláá mó aá, ásyəŋned mó á nkin. Adyεé-’áá á bōle-té, bonj ábootéd bad ayáged.

⁴ Ade ámadé nē, anláá Simōne aá, “Kéén bōle wée ndib edíí, bonj nyébwēm mbínzé.” ⁵ Simōne antímtén mó aá, “A-Sáj, sékébwēm mbínzé nkuu nísyāál, séékōbεε chōmchōm! Bonj mébél ngáne éhóbé.”

⁶ Dóo bėbwémé mbínzé. Bēnkōb ndun e súu káŋŋ mbínzé éhape’. ⁷ Bēnlēbē baáb ábe bėbédé á bōle ábíní bán béhyε bėwōŋgen bó. Ade baáb bėpédé, myōle mésyāāl mébe ménlōn ne súu káŋŋ mébootéd asú ásē. ⁸ Ade Simōne Petro ányíné nē, ankwe Yesue á mekuu, áhōbē aá, “A Sájgú, són! Syáá wée nídíí áyāle ndíi mbelé-mbėb.”

⁹ Simōne anhób nē áyāle émbē bóobe baáb menyáké bwāmbwam ányín ndun e súu eche bėkóbé. ¹⁰ Menyáké ménkōb káŋŋne Jemse bó Jōn, bán ábe Zεbēdiε, ábe bėmbē á echonj é akób á súu. Héε Yesue álāŋgεé Simōne aá, “Weebáá’. Bootya chíi nyéétédé bad nlém á abum áhíd me.” ¹¹ Ade

bépééné nímab myðle á nkin, bēntedé chōm ésyāāl áhed, bébootéd-te Yesue ahíd.

Yesue achōhté mod awě meləŋ mékóbé

(Mat 8.1-4; Mak 1.40-45)

¹² Mbwe nhóg Yesue abédé dyad ahóg. Mod awě meləŋ mékóbé yāl esyāál ampě awě. Anyin áde anyíné Yesue, ankwε mó á mekuu, áchāā mó aá, “A-Sáŋ, nzé edəá ehεle ébēl me nsáŋ.” ¹³ Dóo Yesue ábídté ekáá, ábānē mó á yāl boŋ álāŋgē mó aá, “Ndəá, sáŋ!” Abwəg-ábwəg nímē meləŋ mēmmaá ane mod á yāl. ¹⁴ Yesue anláá mó aá, eelāŋgé modmod, aláá-’ε mó aá, “Kǎg élúmed yāl wée prise, ásimen wε. Ebag-ke mende ngáne mbéndé e Mosεε éhedeé álúmed bad wée mósāā.”

¹⁵ Ké nēŋgáne Yesue ánkāŋgē mó aá eelāŋgé mod, dīn dēmbē ákag mó mbwóg áte esyāál áyāle nímē mbeltéd. Nē dēmbēl ndun e mod éladné mó á nkəg, áwóg chōm éche áhóbéé, ne ábēl ádid bó bwām. ¹⁶ Boŋ nzé pónédé empě mó, ayǒgk’éáá atim á ahǎŋgé, ákáne.

Yesue achōhté mod awě awédé eped

(Mat 9.1-8; Mak 2.1-12)

¹⁷ Mbwe nhóg ampē Yesue ayǎgté’áá bad. Befarisia ne bemeléede bé mbéndé bēmbē áhed. Bēmbíd dyad ne dyad tée á mbwóg é Galilia ne Judeya, kááŋne á Jerusalem. Ngum e Dyōb empií mó, ádid bad bé nkole bwām. ¹⁸ Dó-’aá bad behóg bēpεεné mod á mekále mīn awě awédé eped. Béhédé’áá nzii echē bésǎnleé mó á ndáb-te, ánaad mó á’sō-te wée Yesue. ¹⁹ Bēnkēnkudté etál áyāle ndun e mod enlón áhed. Dóo bēchǎgk’é á ndáb mīn. Dóo bēnédté nnəŋ, bésudéd ane mod bóəbe mekále á etále-tē á’sō-te wée Yesue. ²⁰ Ade Yesue anyíné adúbe ádē ábe bad bēwóó áte anláá ane mod awě awédé eped aá, “Amúē, nlagséné wε mbéb.”

²¹ Dóo bemeléede bé mbéndé ne Befarisia bēbóótédé anyoo áte bánken, “Ebál é mod éhéé ésyāā Dyōb nén? Nzéé ahεle se álagsén mbéb ésebán Dyōb dēmpen?” ²² Yesue anchem bó mewēmten áte. Héε ásedtée bó aáken, “Cheé ékáá boŋ nyéwōō’ enén ndín e mewēmten?” ²³ Ahée adé dyam ásad, áhób wée, ‘Nlagséné wε mbéb,’ káa áhób wée, ‘Syāó ásē, ébooted ake?’ ²⁴ Boŋ mēlūméd nyé mée, Mwān-a-Moonyonŋ awóó kunze álagsen mbéb á nkōŋsé.” Héε álāŋgée ane mod awě awédé eped aá, “Nlāŋge wε nén mée, syāó ásē, étēd nímōŋ mekále, ésúé’ á ndáb.”

²⁵ Abwəg-ábwəg ane mod anhidé ásē átfinté e bad, atéd nímē mekále, ásūē-’ε mó á ndáb, ákag ákēmtē Dyōb. ²⁶ Menyáké ménkōb moosyāál awě ambé áhed. Héε bēbóótédé Dyōb aken ne mbwóg áte bán, “Sēnyíné akan dé menyáké chii nén.”

Yesue achénlé Leviε

(Mat 9.9-13; Mak 2.13-17)

²⁷ Ambíd e nē Yesue ansyāó áhed. Ade ákagk’é nē, annyín nsaad-a-tááε nhóg bán Leviε. Leviε andyεé ásē á ndáb echē ákóbáá tááε áte. Héε Yesue álāŋgée mó nén aá, “Hídé me.” ²⁸ Dóo Leviε átyéémé ámīn, áchēnē chōm ésyāāl áhídē-’ε mó.

²⁹ Bəəb-pəə, Leviε anchǎg sǎŋkalaa a ngande áwe ndáb á dīn áde Yesue. Besaad bé tááε híin ne bad bēmpēe bēmbē áhed. ³⁰ Héε Befarisia ne ábāb bemeléede bé mbéndé bēnyonŋéé áte wée Yesue ábē bembapεε, bésēdté bó bánken, “Cheé ékáá boŋ nyáābe besaad bé tááε ne bebēl bé mbēl bēmpēe nyédyāg ndyééd, nyé mwāg-ke mīm hōm ahóg?” ³¹ Yesue antimtén bó ne ngan aá, “Bad ábe bēdyéé bwām bēetōgnεné mod-a-bwēl.

Bad ábe békonle' b́óó bétógnéné mod a bwel. ³² Nyébii nén bán, meépedéé áchéle bad ábe békóbnédé á'só é' Dyöb, bon mpedé áchéle bebel bé mbéb mée bésóg mbéb abel."

Nsɛdtéd t̃ngene

adid á yäl nzaa á mekáne-té

(Mat 9.14-17; Mak 2.18-22)

³³ Befarisia bém̃bād ahób bán, "Bembapee ábe Jone béménténé yäl nzaa adid á mekáne-té. Melemlem né-'aá Befarisia ábāb bembapee b́ompē bébeleé. Cheé ékás bon ábōn b́edyág ndyééd, bémwāg-ke m̃im?" ³⁴ Yesue ankwentén bó ne ngan aá, "Chán bad ábe bélébpé á ngande e e'wóngé béhele bédidé yäl nzaa á mekáne-té áde mod awé akude sómbé ádii adé ne b́ó? ³⁵ Bon epun épě éche b́ekobénné bó mod awé akude sómbé. Eché epun d́óó bédidté yäl nzaa á mekáne-té."

³⁶ Yesue anláá bó ngan aá, nzé mod ahóbe aá, mónabpe' mbóté, eeséléé eped é abad áyāle mbóté ekóólé bon á nabnáád mbóté e nchun. Nzé abelé nê, né asalé mbóté ekóólé. Ké eped ékōōlē-'ε éetāngánné ne mbóté e nchun. ³⁷ Melemlem ñngāne mod éētēdēē m̃im mékōōlē se ahé mó á nchun mé ntyág, se ápen. Áyāle nzé abelé nê, né m̃im méhōd káōn ntyág ŕyéd, m̃im mémād asyoge, ntyág-ke ámpē ŕibéb. ³⁸ Bétāngéné béhé m̃im mékōōlē á apom dékōōlē. ³⁹ Bad ábe b́ó-'ε bémwāg m̃im, béemaá'ε m̃im mé nchun amwé se béhéde mékōōlē. Bébele b́ehób bán, "Saá mé nchun ḿóó mébóó-ye?"

6

Nsɛdtéd t̃ngene abel dé nsón

á mbwe-mé-nkóme-áte

(Mat 12.1-8; Mak 2.23-28)

¹ Mbwe nhóg Yesue ne ábē bembapee bétómé'áá á nzag e ngun-té. Nén démbē á mbwe-mé-nkóme-áte. Abē bembapee bēmbootéd e'sóg é' ngun apád, b́épāgke', b́edyág. ² Nguse é Befarisia bényíné-'aá nê, bon b́esɛdté bó bánken, "Cheé ékás bon nyébelé akan áde mbéndé éebagéé kunze ábel á mbwe-mé-nkóme-áte?" ³ Héε Yesue mó-'ε ásedtéé bó aāken, "Nédē nyééláá'ε á kálag e Dyöb dyam áde kōn Dabide ámbenlé áde nzaa ékóbé mó ne ábē bad-ε? ⁴ Ansól á Ndáb-e-Dyöb mó ne bad ábe b́enwoón mó, atéd e'wεle ábe é'bédé nde e Dyöb, adyé. Bon eched mbéndé éebagéé mod ké nhóg kunze ádyē ábē e'wεle étōméé prise. Mwēn andyé, ábē-'ε káōne bad ábe b́enwoón mó donje." ⁵ Yesue ambádé bó áte aá, "Mwān-a-Moonyon awóó nkamlēn káōne ám̃in e mbwe-mé-nkóme-áte."

Yesue achōnté mod awé ekáá éwédé

(Mat 12.9-14; Mak 3.1-6)

⁶ Epun émpēe Yesue anké á ndáb e mekáne. Ambootéd bad ayáged. Nén ámpē démbē á mbwe-mé-nkóme-áte. Mod nhóg-ke ambé áhed awé ekáá émbáá éwédé. ⁷ Bemeléede bé mbéndé ne Befarisia b́enóné'áá mó chodchod, ányín nzé ádid ane mod bwām á mbwe-mé-nkóme-áte, ábel nén b́ekóben mó awusé. ⁸ Yesue mó-'ε anchēm bó mewēmtēn áte. Héε Yesue álāngéé ane mod aá, "Hyě étyéem átínté h́en." Ane mod anwógén mó. ⁹ D́óó Yesue ásedtéé bad aá, "Nyéláa me ké édé mbéndé ábel mbon á mbwe-mé-nkóme-áte, káa ábel mbéb. Edé mbéndé áson alongé á mod, káa áwúu mó?" ¹⁰ Ahóbe nê, anone-'ε bad á mesó. D́óó álāngéé ane mod aá, "Sálé ekáá áte." Asále áde ane mod ásánlé ekáá áte, ekáá éndyéé mó

bwám ámpē. ¹¹ Nén dénkōbēd Befarisia ne bemeléede bé mbéndé ekan áte, béhǎgké mós ápid mós mekáá.

*Yesue apwēdé bembapēē bé
nlómag dyóm ne bébe*

(Mat 10.1-4; Mak 3.13-19)

¹² Ambíd e pónde Yesue ankě á ekone mǐn ákáne. Ankáné nkúu rǐsyāál káǎne ne mbwēmbwē. ¹³ Boŋ áde bǐn é'kénlé, anchélé ábē bembapēē, ápwēdé dyóm ne bébe áwab tǐntē, áchǎgē bós aá, bembapēē bé nlómag. Ábē bembapēē bé nlómag bébédéē, ¹⁴ Simōne awe ámbagké dǐn aá, Petro, bós mwǎnyan Andreya, Simōne, Jakōbe, Jōne, Filibe, Batolomyo, ¹⁵ Matyo, Tōmase, Jemse mwǎn awě Alfase, Simōne mod a kǎn, ¹⁶ Judase, mwǎn awě Jemse ne Judas Iskariōde awě antǐm Yesue asóm.

Yesue ayógté, achōnté-'e ndun e mod

(Mat 4.23-25)

¹⁷ Dós bōbē bembapēē bésyógké á ekone sé, bēpag á hōm áde átánlé. Béntān bembapēē bémpēe híin ne ndun e mod áhed. Ene ndun e mod embíd á mbwóg e Judeya-tē esyāál, á Jerusalem, kǎne á myad mé Tǐre ne Sidōn á nkin mé edíb é nkwe. ¹⁸ Bēmpě nē áwóg Yesue eche póle, ne ábel nén ádid bad ábe békōnle bwám. Adidé'áá bad ábe edǎádǎne bé mbéb é'tágté'áá bōmpē bwám. ¹⁹ Mod téé ahedáá aá mós nsidǐtén mós ngáne émbēē bán, ngine ebídé'áá mós á yǎl echě edidé'áá bad bwám.

Mekan mé nnam ne mé medim

(Mat 5.1-12)

²⁰ Héē ábóótédé ábē bembapēē akalēn aá, “Nnam mbē ne nyé betóótōkē bé bad áyāle nyédé ásē e nkamlēn rǐ Dyōb. ²¹ Nnam mbē ne nyé ábe nyédé nzaa bōob, áyāle Dyōb dékōdēd nyé. Nnam mbē ne nyé ábe nyélebe bōob áyāle nyéēwōó. ²² Nnam mbē ne nyé nzé édé bán ngáne nyéhídeé Mwǎn-a-Moonyon, bad békós nyé, bebáa nyé á yǎl, bésyāá nyé, béchǎge-'e nyé mǐn mé mbéb. ²³ Nyéwóge bwám, nyébwēen ámǐn mímé mbwē, áyāle nsábe míme nyékudté ádyōb rǐchábé ámǐn. Melemlem nē dós besáá bé' bōód bōmpē bésyāó'áá bekal bé'dǎádǎne. ²⁴ Boŋ édé ngǎl ne nyé ábe nyédé nhōn, áyāle nyēmaá echēn nde akud. ²⁵ Edé ngǎl ne nyé ábe nyékódé bōob, áyāle pónde épě echě nyétaké nzaa. Edé ngǎl ne nyé ábe nyéwōo bōob, áyāle nyéēlēb, nyéchǐl-'e. ²⁶ Edé ngǎl ne nyé nzé moosyāál ákémte nyé. Nē dós ábāb besáá békémtáá bekal bé'dǎádǎne bé metóm.

Nyédǎne bad ábe békós nyé

(Mat 5.38-48, 7.12a)

²⁷ “Boŋ nlǎnge nyé ábe nyéwóglan me hén bōob meé, nyédǎne bad ábe béheide nyé kǎkǎo, nyébenle-'e bad ábe békós nyé mboŋ. ²⁸ Nyénamed bad ábe bésyāntad nyé, nyékānnad-te bad ábe bébele nyé nhel mé mekan. ²⁹ Nzé mod abómé we abén á akǎg, ékunnéd mós ádǐnǐ ámpē. Nzé mod akōbné we mǐmōŋ nkobe, weebǎŋné mós ké echōŋ sǐte. ³⁰ Kénzéé awě achómé we chōm, beé mós. Mod ké ahéé-'e awě adumné we bwēm, weéhēdné mós bós ámbíd. ³¹ Kéchéé éche édás wēé bad bébel áwōŋ, ébel chós áwāb.

³² “Nzé nyédǎo bad ábe bédás nyé bēnpēn, né mekenag méhéé nyékudté ne nē? Kǎǎne bebel bé mbéb bōmpē bédǎo bad ábe bédás bós. ³³ Nzé

nyébele mbon dásō wée bad ábe bébenle nyé mbon bēnpen, né nsyāñ ríhée nyékudté ne nê? Kóāñne bebel bé mbéb bōmpē bébele nê. ³⁴ Nzé édé nén bán bad ábe nyélyágé nlém bán bōmpē bébāl nyé bwēm bēnpen bōō nyébáleé bwēm, né nsyāñ ríhée nyékudté ne nê. Ké bebel bé mbéb bébále baáb ngáne bébí bán bōmpē bébāl bó melemlem. ³⁵ Bon nyédəñ bad ábe béhede nyé kəkəō, nyébenle-’ε bó mbon. Nyébále-’ε bad bwēm ésebán nyésine dyamdyam ámbíd e nê. Nê débēl Dyōb ábe nyé nsábe míme ríchábé á mín, nyéchəgnéd-te bán, bán bé Dyōb á Ngum. Nyébii-’ε bán, Dyōb áde ngəl ne bad ábe béēsāgnān Dyōb, ne ábe bébébé nlém. ³⁶ Nyéwōñ nlém ní ngəl melemlem ngáne awēñ Titée áwóó nlém ní ngəl.

*Nyaa echē bad bébidté mbakú
(Mat 7.1-5)*

³⁷ “Nyéekáádté bad, bon Dyōb dōmpē déēkāādté nyé. Nyéehóbé bad, bon Dyōb dōmpē déēhōbē nyé. Nyélagsan bad bon Dyōb dōmpē álagsan nyé. ³⁸ Nyébage bad, bon Dyōb dōmpē ábage nyé. Akab áde nyékudté, békín dō, bépuméd-te dō ámín, kóāñ ásyogke, bon bépémtéd nyé. Melemlem mé nhəgtéd míme ébénlédé mōō Dyōb dōmpē débēnlédte.” ³⁹ Yesue ankalé bó ngan aáken, “Mod awē akwedé ndím ahele alyágéd waáb mod a ndím-ε? Bó bad bébe béehúnné ebíi-yε? ⁴⁰ Mwān-a-ayáge eetóméé mod awē ayágte mó, bon kénzée awē amadé ayáge áte, abelé abé ndágke eche awe meléede.

⁴¹ “Cheé ékóó bon éwāmsān mwā púuted anyín á díd á wēñ, ésebán ehele nkog míme ríd emōñ á díd anyín? ⁴² Chán éhele-se eláá mwānyon wée, ‘Amúē, mwē, ríhúd we mwā púuted á díd’, áde wéenyínēē nkog míme rídé mmōñ á díd? A-bedog-bad! Sébé éhúd nkog míme rídé mmōñ á díd, dōō wétōñ’ε púuted echē edé mwānyon á díd anyín, bon ehúd-te chó.

*A epum dōō bécheméé bwel
(Mat 7.16-20, 12.33-35)*

⁴³ “Alín á bwel á bwām déebelée-se áchyáá e’pum bé mbéb. Alín á bwel dé mbéb-pe déechyāā’ε e’pum é’ bwām. ⁴⁴ A epum é bwel dōō bécheméé alín á bwel. Ebyééné bwām bán, béēpādēē ngun á yāl e mbisan káa besabé á yāl e mewāñ. ⁴⁵ Mod a bwām abele bwām áyāle é’bide mó á nlém-té wée bwām ékóñnéde. Mod a mbéb-pe abele mbéb áyāle ríbidé mó á nlém-té wée mbéb nkóñnéde. Edé nê áyāle, mam míme ríloné mod á nlém-té, mó-’á mébide mó á nsəl.

*Belón bé ndáb bébe
(Mat 7.24-27)*

⁴⁶ “Chán nyéchəgéeé me pónde tée bán, ‘A-Sāñ, A-Sāñ,’ bon nyéebēle dyam áde rílanğeeé nyé? ⁴⁷ Mod tée awē apedé áwem, awē awóge ábēm e’yale, bon ábelé-ε ngáne ríhóbéé, mēhəgtén nyé nyaa e mod echē ákóó abé. ⁴⁸ Adé née nlón-a-ndáb, awē anlimé mekon mé ndáb se áse, ásūmé ene ndáb eláá mín. Edíb énlōnē, éból mó á ndáb-te ne ngíne, bon énkēnhenlé chó apāñ, áyāle ambíi chó alón. ⁴⁹ Bon kénzée awē awóge ábēm e’yale bon eébele ngáne é’hóbéé adii nēngáne mod awē anlón ndáb ésebán asumme chó. Ade edib ébólé mó á ndáb-te, ene ndáb enkwē melemlem mé pónde, epáá-’ε nyaa eche ekamé ahəgtən.”

7

*Yesue achōjté mbəlede
awě mod ambáá a sánze
(Mat 8.5-13)*

¹ Bad bəsyāāl bənwōg nímén mekan níme Yesue áhóbé'áá. Ade áamáá mó ahób, anké á dyad á Kapenahum. ² A dyad-tē wē, mod ambáá a sánze é Roma ambé awě akamlan mbwókəl e sánze. Awě mbəlede nhóg awě ándəngé ákónlé'áá kóšj áhedé awé. ³ Néé ane mod ambáá a sánze áwógé Yesue dúu, anlóm belyáged bé dyad áá béchēnled mó Yesue, áhye áhood awě mbəlede. ⁴ Bépédé-'áá wée Yesue, boŋ béchāā mó ne nlém nhóg bán, "Hyě éhébe ane mod. Adii mod awě atəngéné nímoŋ nhébe akud. ⁵ Adəó adəd alonj á bad, alóngé-'e syánē ndáb e mékáne."

⁶ Yesue anwoón bó. Boŋ áde ákwógé ape á ndáb wée ane mod ambáá a sánze, dōo mod ambáá a sánze ne álóméé baáb wée Yesue ámpē áá, béléá mó bán, "A-Sán, weétagtē wē yəl, mmén meékwognedéé ákob wē nken áwēm ndáb. ⁷ Nén ábéle menkēnhenlé ké ape áwoŋ e'só. Boŋ ké eyale chōo wénhōbpē, awēm mbəlede ádyéé bwām. ⁸ Mmén ndii mod awě adé ásé e nkamlēn, mmén-ne nwóó sánze éche níkamlanné. Nlānge póg meé, 'Käg', ékäg-ke nē dēn. Nlānge empée meé 'Hyäg', éhyäg-ke nē dēn. Nzé nlānge awēm mbəlede meé, 'Bél échén', ábelé-'e nē dēn."

⁹ Ade Yesue áwógé nē, yəl enkóm mó áte. Héé ákúnné e'só wée echoŋ é bad éche éhídé'áá mó, álāngé bó áá, "Ne mbále, nlānge nyé meé, meényīnēē mod á alonj á Israel ké nhóg awě awóó nyaa e adúbe eché anén nken-e-mod áwóó." ¹⁰ Atim áde bad ábe bənlōmmē bétimé ámbíd á ndáb, bəntān nēŋgáne ane mbəlede áamáá bwām adyēē.

Yesue apuiđté nkúd a mmwaád mwān

¹¹ Eebeméé áte* Yesue anké á dyad áde béchəgéé bán Nain. Abē bembapēé bəmbē ne mó ne echoŋ é bad. ¹² Ade ápédé bēnben ne mmwē ní dyad, bad bəmbídēn ndim ní mod níme mémbē mpəm ní mwān níme nyaá. Nyaá abédé nkúd a mmwaád. Ndun e mod eché embíd á dyad-tē, embé ne mó. ¹³ Ade Sāngú Yesue ányíne ane mmwaád, ankóbtén mó etyəg. Dōo álāngéé mó áá, "Lénéd awé!" ¹⁴ Ansídé á'sō, ásitén mekále níme bəmpēmme ndim ní mod ámīn. Bepém bəntyéem. Héé áhóbéé áá, "A-kódemod, nlānge wē nén meé, syəó ásé." ¹⁵ Dōo ane kódemod eché anwé ésyāngé ásé, boŋ ébootáád dyam ahób. Héé Yesue ábágé mó wée nyaá.

¹⁶ Mbwóg ménkōb moosyáál, békēmtē Dyōb bán, "Nkal é' dəóđəŋ ambáá abídé áwəd tíntē," bēhōbē-'e bán "Dyōb ápíídé ábē bad!"

¹⁷ Mmén nkalanj təŋgene Yesue ménwōgnəd mbwóg e Judeya áte esyáál ne melonj níme médé bēnben.

*Jōne, Ndusene alómé ábē bembapēé wée Yesue
(Mat 11.2-19)*

¹⁸ Bembapēé ábe Jōne bómpē bənwōg nímén mam. Héé békíí mó aláa. ¹⁹ Dōo átédé bēbē, álómé bó wée Yesue, áá bésēded mó nén bán, "Wē-éé edé ane awě Dyōb áhóbé áá móšlōm-ē, ngé sébē sésine' mod ampée?"

²⁰ Abē bad bépédé-'áá wée Yesue, bəlāngē mó bán, "Jōne, Ndusene alómé sé áwōŋ aáken, 'Wē-éé edé ane awě Dyōb áhóbé áá móšlōm-ē, ngé sébē sésine' mod ampée?" "

* **7:11** Eebeméé áte: Doŋge á kálag dé'só éwóó: Néé bīn é'sánge.

21 Póndé eche bépédé áhed nê, adidé'áá ekud é bad bwâm ábe betágnáá nkole nyaa ne nyaa, ábe bēnkūd medim ne bad ábe e'daádəŋ bé mbéb é'béde áte. Ambēl bad hīin ábe bēnkwē ndīm bényīnne'.²² Hēe átímtanné Jone ábē bambapεε aá, "Nyétíme' ámbīd, nyéke nyéláa Jone mekan níme nyényínne' dīd ne níme nyéwógé. Nyéláa mós bán, bad ábe bēnkwē ndīm bényīnne', ábe bésyágté'áá békag bwám, ábe meləŋ ménkōbpē bésáá.† Abe bēnkwē ndóg bēwógne', ábe bēnwē, bēpuude', nkalarŋ ní bwám-mε ámpē níkalte' wēε betóótōkē bé bad.²³ Nnam mbē-ε ne kénzée awē eéhəŋlεne nlém á abum təŋgene mε."

Yesue alángé bad nyaa e mod echē Jone ádíí

24 Ade mészεε níme Jone nímmáá átím ámbīd, Yesue ambootéd ndun e mod echē embé áhed akale təŋgene Jone. Ansedéd bó aáken "Póndé echē nyémbīdtē áke dé atán Jone á ehyáŋge, cheé nyéwēmtēnnē bán nyéēnyīn? Apab á chyaá áde epub éságtεε-yε?²⁵ Cheé nyēnkεé anən? Mod awē ahédé kəse é mesan-ε? Nyébīi nēn bán, bad ábe bēwáa' kəse é mesan, bon bétəgné-'ε yəl, bédyεε dásō á ndáb é kəŋ.²⁶ Cheé-ō nyēnkεé anyīn? Nkal é'daádəŋ mós nyēnkεé anyīn-ε? Nê dēn! Ne mbále, nláŋge nyé mεé, nyēnyīné mod awē atómé nkal é'daádəŋ.²⁷ Jone mós adé ane awē bēhóbé'áá áde bétélé e'yale ábe Dyōb áhóbé aá, 'Nənē', nlóme nímmē mészεε níme mészēbē wε á'sō, ábonšen wε nzii.'

28 A mbále mod ké nhóg awē abíde á abum dé mmwáád eetómεé Jone. Bon ké nê, mod awē adé ndímtεn áfíntē e bad ábe bédé á nkamlεn ní Dyōb, adé etógnén tómaa Jone."

29 (Bad bésyāal ábe bēnwōg chōm éche Yesue áhóbé, kəŋne besaad bé tááse bēnkwentēn bán ntīi ní Dyōb ní təŋgéné, áyāle bēnkūd edusen éche Jone.³⁰ Bon Befarisia ne bemeléede bé mbéndé bēnchīm yəl kəŋne ntīi ní Dyōb áyāle bēmbāŋ edusen éche Jone akob.)

31 Yesue ambád áhób aáken, "Cheé méhəgtēnnē nyongel é bad e'chii? Chán bēn békóó abé?³² Bédīi nēŋgáne bēndem ábe bédyée á dyad-tē, bon bélébpē nhóg ne aníní bán,

'Sétóŋgé nyé e'lon, bon nyéeságée.

Sékónné nyé nkəŋgé ní kwéed, bon ké nê nyéēchy'ε awé.'

33 Ade Jone, Ndušene ápédé, eéyake'áá ndyéed adyé, eemwáge'aá-'ε mīm. Nyébootéd áhób bán, 'Edaádəŋ é mbéb édé mós áte!'³⁴ Mwān-a-Moonyon apedé, ádyāg ndyéed, á mwāg-ke mīm, nyéhōbē bán, 'Nyénóne mós, adəó ndyéed bwāmbwam. Mmwé mīmε ngēn, awonŋe belad bé tááse ne bebel bé mbéb.'³⁵ Bon káəŋ ne á asóg, mod tée awē abíí dyan abelé áhób aá, nzii e Dyōb etəŋgéné."

Mmwáád awē bélágsné mbéb

36 Farisia nhóg anlébé Yesue aá ahyε ádyē ndyéed áwe ndáb. Ade ápédé áwed, andyεé ásē, ádyé ndyéed.³⁷ Mmwáád nhóg mós-ε abédé á dyad-tē wē, awē abédé mbelé-mbéb. Awóg áde áwógé bán Yesue ádyāg ndyéed á ndáb e Farisia, ampεén apom á dyōg dé elod é bwám áhed.³⁸ Anyogén ásē bēnben ne mekuu níme Yesue, ábootéd achii, ásbóté' mós mekuu ne mészōd. Ampíné mós mekuu ne échē esid é nló, ámwāā mós mekuu álúmed edúbé, anyōnlé-'ε mós mekuu ne áde dyōg dé elod é bwám.

† 7:22 Asáad á yəl: Nzé meləŋ ménkōb mod bétédé'áá mós nēε mod awē eesáa. Bébéné'áá mós bán eesíté wēε bad bédīi.

³⁹ Anyín áde ane Farisia ányíné nê, anhób áwe nlém-tê aá, “Nzé nkal é'daádəŋ mós anén mod ânkoŋgé abé, né abágé'áá abíe' nyaa e mmwaád eche anén mmwaád awé akidtan mós ádíí ne abé áde áwóó, né abíí-'e nén aá anén mmwaád adii mbelé-mbéb.” ⁴⁰ Héé Yesue álángeé mós nén aá, “A-Simōn ndaós wε mwā pōle aláa.” Farisia ne ankwentén aá, “A-meléed, cheé édé? Kǎg á'sō, éláa mε.” ⁴¹ Dós Yesue áhóbéé aá, “Mod nhóg abédé awé abalé'áá bad ngáb. Ane mod akalé'áá bad bébe melúm. Akalé'áá nhóg móom mé e'kálé métáan, anííí-'e e'kálé étáan. ⁴² Bó modmod bénkēnhenlé atuε. Né-ós anlagsén bó mod téé áde alúm. Bəəb-pəós, áyāle bó bad bébe, nzé-módé édúbpé wεé átōmtēn mós adəŋ?” ⁴³ Simōne antimtén mós aá, “Ndúbpé mée, ane awé alúm déntōmtēnnē achab ámín.” Dós Yesue áhóbéé aá, “Etángeé.”

⁴⁴ Dós ákunneé wεε ane mmwaád, boŋ álāŋgē Simōne aá, “Enyíne anén mmwaád-e? Ade rísólé áwōŋ ndáb, wenkēmbaá mε mendíb wεé ríwobned mekuu. Boŋ anén mmwaád asánté mε mekuu ne rímē mēsəd, apíné-'e mós ne échē esid.† ⁴⁵ Wenkēnháá mε tâl, boŋ taa mensól hén, eésógéé mε mekuu anyəle. ⁴⁶ Wenkēnwógédte mε dyǎg á nló ákob mε nken, boŋ awógté mε dyǎg dé elod é bwám á mekuu. ⁴⁷ Edəŋge é ngíne éche anén mmwaád álúmté, édé nhəgtén ne alagsen áde ákudé áyāle ekud é mekan mé mbéb éche ábélé. Mod-te awé béebudéé mbéb alagsen, eébūdēē edəŋge alúmed.” ⁴⁸ Héé Yesue álángeé mmwaád ne aá, “Ekudé alagsen dé mbéb áyāle mbéb rímōŋ rísyāal.” ⁴⁹ Bad ábe bóbəós bedyágé'áá ndyééd bēnsədéd yāl bánken, “Eból é mod éhéé chén éche éwóó kəŋne kunze álagsen mbéb?” ⁵⁰ Yesue anláá mmwaád ne aá, “Adúbe áde éwóó áchóŋté wε, kǎg ne nsaŋ.”

8

Nguse é bebaád éhíde Yesue

¹ Ambíd e nê Yesue ambootéd ake myad ne myad, mémbáá ne mēsəd. Akagé'áá, ákalé' nkalanŋ rí bwám mé nkamlen rí Dyǎb. Akééné'áá ábē bembapεε dyóm-ne-bébe. ² Bebaád ábe é'daádəŋ bé mbéb bēmbēē áte ne ábe békónlé'áá nkole mémpēe, boŋ áchōōd bó, bómpē bēmbē á echon. Abē bebaád bēbédéε, Maria mmwaád a dyad á Matala awé ánhūdte é'daádəŋ bé mbéb saámbé á yāl, ³ Joanaa, mmwaád awe Kusa, mod awé abédé nló áyāle bembəlede ábe Hεrəde, Susanaa ne ekud é bebaád bēmpēe. Abē bebaád bēbēnládtáá ábab bwēm bēn, bétəŋnán Yesue ne ábē bembapεε.

Ngan e mbál-e-bū

(Mat 13.1-9; Mak 4.1-9)

⁴ Ekud é bad émbíd dyad ne dyad téé áhyε dé anyín Yesue. Ade beládné áte nê bəəb, ankalé bó ngan nén aá, ⁵ “Nkwel-é-nzag nhóg ankē mbál asob á nzag-tē. Ade ásobéé mós nê, donge dénhūn á nzii-tē, betóm bé nzii bémad mós akəgted ámín, menon mómpē mémad mós asōmted. ⁶ Donge dé mbál dénhūn á eláá mín. Mmē ménkōb, boŋ ménhyēlē áde méepedéé akwog, ngáne édíí bán ndəəb e eláá mín eékoŋgéé mendíb. ⁷ Donge ámpē dénhūn wεε mekōd médíí. Néε bóbəós békwoŋgē, mekōd ménkāŋ

† 7:44 A mbwóg e bad bé Israel, nzé mod akobé'áá mod nken, antángeén mós mendíb abe áwobe mekuu, ahé mós tâl, awógéd-te mós dyǎg á nló.

ábê bwēm. ⁸ Mbál mémpēe méntān ndoob e bwām. Mênkwōg, ríchyáá-’ε bwámbwam. Donje dé e’sóg dénwālē mbwókel é mbum.” Ade Yesue ámadé nê, ambád áte aá, “Kénzée awē awóó metúu áwóge’.”

Chōm éche ékásá boŋ Yesue akalé’ ngan

(Mat 13.10-17; Mak 4.10-12)

⁹ Ambíd e póndé, Yesue ábē bembapεε bēnlāā mó bán, átógned bó ene ngan. ¹⁰ Héε álāngeé bó nēn aá, “Dyōb ábágé nyé kunze ábíi kun é nkamlen ní Dyōb. Boŋ bad ábe bélyógé ásē, bēwōg chó nēε ngan ábel nēn, bényíne’, boŋ béecheméé, bēwóge’, boŋ béesōŋtānē.

Yesue atógké ngan e nwén-é-mbál

(Mat 13.18-23; Mak 4.13-20)

¹¹ “Bōob-pōó, rítógned nyé ene ngan. Mbál rídii Eyale é Dyōb. ¹² Mbál níme ménhūn á nzii-tē rílúmte bad ábe bēwóge eyale é Dyōb, boŋ ámbíd e póndé Devale áhye ahúd bó chó á nlém-tē, ábel nēn béedūbpē Dyōb se békūd e’sóosoj. ¹³ Mbál níme ríhúné á meláá-tē rílúmte bad ábe, nzé bēwóge Eyale é Dyōb, békobe chó ne menyíŋge, boŋ éché eyale éēwēnnādtē bó á nlém-tē. Bédúbpe Dyōb á esōŋ é póndé boŋ á póndé e mekágsen bédol yál ámbíd. ¹⁴ Mbál níme ríhúné á mekōd-te, rílúmte bad ábe bēwóge Eyale é Dyōb, boŋ kásŋ ne á asóg, mpúlé mé nkōŋsé, abud á bwēm awōŋ, ne menyíŋge mé nkōŋsé ríkán bó nlém áte. Nē ákəə’, bēchelélé kəse é e’pum achyáa. ¹⁵ Mbál níme mó-’ε méntān kəse e ndoob, rílúmte bad ábe bēwóge Eyale é Dyōb ne nlém rísyāal, békōō-’ε chó á nlém-tē. Nē ábele’ bēwesān kásŋ béchyáa e’pum.

Nzé béchódé etrukán, béekojéé chó

(Mat 4.21-25)

¹⁶ “Modmod eémā’ é etrukán achod se ákōō chó á ebwōg-sé, káa atíbed chó á anōŋ sé. Abelé ákēlé chó dāsō ámin, ábel boŋ kénzée awē asóle á ndáb, ányíne ekíde. ¹⁷ Dyam téé áde ádē á e’koŋéd-te débíd á nhéné. Kéchée-’ε éche énsōóm á e’koŋéd ébyēen, ébíd-te á anyen. ¹⁸ Né-ōó, nyétéd póndé ngáne nyéwóglanné. Kénzée awē awóó nsōŋten ní kun é nkamlen ní mín, Dyōb débād mó níme nsōŋten abε. Ane awē mó-’ε eewóó, ábōd ké éche áwémténé aá mówōō.”

Túmbé eche Yesue

(Mat 12.46-50; Mak 3.31-35)

¹⁹ Bōob-pōó, áde Yesue nyaá ne baányan béhyédé mó anyín, bénkēnhēnlé mó ape benben, áyāle etál éēbēdeé ngáne ndun e mod énləŋnédté mó. ²⁰ Dóó bad belāngeé mó bán, “Pón nyoó bōobe baányon bétyéémé á ebwóg, bēhede-’ε we anyín.” ²¹ Héε Yesue átimtanné bó nēn aá, “Bad ábe bēwóge eyale é Dyōb, bēbelé-’ε ngáne éché eyale éhóbeé, bōó bédé awem nyaá ne ábēm baányan.”

Yesue ahóódté ekudkud

(Mat 8.23-27; Mak 4.35-41)

²² Mbwe nhóg Yesue ansól á bǎle-tē ne ábē bembapεε, aláá bó aá, “Syáá déchabe pəd e edib eníníí.” Dóó bēbwógké eke. ²³ A eke-tē wē, e’chó bénkōb Yesue. Hē dóó ekukud étané bó áfínté e edib. Mendíb ménsāl bó á bǎle-tē kásŋ, mam mébéén bó ebébté. ²⁴ Héε békíí Yesue anyem ásē boŋ belāngē mó bán, “A-Sán, a-Sán, pón syáné dewág-ōō!” Dóó ányémme ásē, ákanné ekukud éched áte, éhóó-’ε. Edíb éche éhódé’áá áte chómpē

énsōg ahod. ²⁵ Dóo ásedteé bó aáken, “Nédē nyéedúbpéé me-ye?” Nén dénkōbéd bó mbwóg, yál-le enkóm bó áte bwám bwam bésedté nhóg ne aníní bánken, “Ebál é mod éhéé chén, éche ékamlan kóáñe ekukud ne mendíb, kááñ bēwōgnē-’ε mós?”

*Yesue achōjté mod a Gerasin
awě e’daádaj bé mbéb bém̄bēē áte
(Mat 8.28-34; Mak 5.1-20)*

²⁶ Yesue ne ábē bembapεε bēnchabé edib, bootya á Galilia, bēpē á múde rímíní, á mbwóg e Gerasin.* ²⁷ Ade ábídé á nkin ambomén mod a dyad nhóg awě e’daádaj bé mbéb bém̄bēē áte. Ebédé etún é pónké áde ane mod ééháge’áá mbóté. Eédyεε’áá ké á ndáb-te, nzése á soóbađe. ²⁸ Anyín áde ányíné Yesue, ankwě mós á mekuu ne esaád á nsal, ábōnē aá, “A-Yesu, Mwān a Dyōb á Ngum, cheé sóo déwōñné? Sōn, weekógsán me.” ²⁹ Nē démbē áde Yesue ámáá e’daádaj bé mbéb akamlen aá, é’bíd mós áte. Ngen ne ngen, nzé e’daádaj bé mbéb bēnsāl mós áte, ké á mehanjé dóo ámbēē, apádtádtáá bengōbēngōbē ábe bēhédé mós á mekuu ne mekáá, boñ edáádaj é mbéb ékεené mós á ehyánje. ³⁰ Yesue ansedéd mós aáken, “Chán dīn ádíí wε?” Ankwentén aá, “Amutεε.” Anhób nēñgáne e’daádaj bé mbéb híin bēnsānlē mós áte. ³¹ E’daádaj bé mbéb ábed é’cháá’áá Yesue bán, eehúnté bó á echóg échē éewóo asóg,† ³² Esog é nguu ebédé áhed édyāg medyé á mbám mé ekone. Dóo ábē e’daádaj é’cháá’é Yesue bán átede bēsāl ké á esog é nguu-tē. Dóo Yesue ábágé bó kunze. ³³ Abíd áde e’daádaj bé mbéb bē é’bídé ane mod áte, bēnsāl échē nguu áte. Dóo nguu éwúbpé ásē, ényagté’ á e’láá bé nkin mé edib, éhún á edib-tē, éhó-’ε. ³⁴ Ade benon bé nguu bényíné nē, bēntōm mehélé, békag békanké bad nkalan á dyad-tē ne á mebwóg nime médé benben. ³⁵ Awóg áde bad bēwógé-’áá nē, bēbwógé-’ε ásē áke dényín dyam áde ábénlédé. Bépédé-’áá wée Yesue ámbēē, bényín ane mod awě ánhūdte e’daádaj bé mbéb áte ngáne ádyéé mós á akéb, ahédé mbóté á yál, ádyēē-’ε bwám. Dóo mbwóg ríkóbé bó. ³⁶ Bad ábe bēnyínēn dīd bēnkálé bó ngáne Yesue áchōjté ane mod. ³⁷ Héε bad bé mbwóg e Gerasin bēlángé Yesue bán ásyāwāb ndōob, áyāle mbwóg rí ngine ménkōb bó. Dóo ásólé mós á bōle-tē, boñ ásūē’. ³⁸ Mod awě bēnhūdte e’daádaj bé mbéb áte anchán mós aá búmō békag, boñ Yesue antiméd mós ámbíd aá, ³⁹ “Timé’ áwōñ dyad, éke ékanle bad ndāle a dyam échē Dyōb ábénlé wε.” Ane mod ansú á dyad, ákag, ákanle mod téé dyam áde Yesue ábénlé mós.

*Yesue apuúdté ngōndéε póg
áchōōd-te mmwaád ampée
(Mat 1.18-25)*

⁴⁰ Ade Yesue áhúú, ndun e mod enhyč mós aságnen ne menyínje ngáne émbēē bán bésíné’áá mós. ⁴¹ Héε mod nhóg awě bēchágé’áá bán Jairuse ápédé awē. Jairuse abédé nhóg áfinté benkamlεε á ndáb e mekáne. Ankwε Yesue á mekuu, ácháā mós aá, áhyε áwe ndáb. Aá ⁴² rímē mpom rí mwān a mmwaád ríhede awé.

Ade Yesue ákagké áwed, bad bēnləñéd mós. ⁴³ Mmwaád nhóg ámbé áhed awě akōnlé’áá nkole nime mekií mébídé’áá mós á yál pónké ésyāal. Mmē nkole ríbédé mós á yál á etún é dyóm-a-mwé ne nibe ésebán

* **8:26** Gerasin: Donje á kálag dé’só áwóo Gadara, émpée-’ε éwóo Gegesa. † **8:31** Ebíí: Mewēmten mémbē bad bán e’daádaj bé mbéb bēbē á mbwog á ndib e ebíí kóáñ né echab pónké e nkógsen epedé.

modmod ahele mó bwâm adid.† 44 Héε ábidé Yesue ámbíd, bon ásitén Yesue mesó mé nkobe níme ánwāá'ε. Abwōg-ábwōg mekií ménsōg mó abíd á yāl. 45 Dóo Yesue ásedtεé aáken, “Nzé-módé asidténe me?” Modmod enkénkwenténné. Dóo Petro áhóbéé aá, “A-Sán, ngómē ndun e mod elāñnéde wε, káññ békáññéné-ε wε.” 46 Bon ké nē Yesue anhób aá, “Mod akidténe me, áyāle nwógé ngáne ngíne ebídé me á yāl.” 47 Ade ane mmwaád ányíné nē bōob aá móshelεé yāl akoo, ambíd Yesue á'sō. Anáá'áá ne mbwóg. Ankwε mó á mekuu. Héε áhóbéé á'sō wéε bad bésyāāl chōm éche ékáá bon ásitén mó, ne ngáne módyéé bwâm melemlém mé pónde. 48 Dóo Yesue áhóbéé aá, “A-mwān-a-mmwaád, adúbe ádōñ ádíde wε bwām. Kǎg ne nsañ.”

49 A pónde eche Yesue áhóbéé nē, dóo mod awě bélómé wéε Jauruse ápédé bon áhōbē nēn aá, “Weétogné wε Meléede ataged. Awon mwān amaá mó awé.” 50 Yesue awógé-'aá nē, bon álāngē Jauruse aá, “Weewógé mbwóg! Dúbé dúbpén, né mwān ádyéé wε bwām.” 51 Ade Yesue ápédé wéε Jauruse áwe ndáb, enkénháá etál aá, mod ampée áhíd mó á ndáb-te éetóméé Petro, Jōne ne Jemse, nchoo ne ane mwān sáá bó nyan. 52 Bad béchyé'áá, bélebé-ε. Yesue anláá bó nēn aá, “Nyéechyēē'. Ane mwān eewédeé, akúne kúnén.” 53 Bad bémbootéd mó awōo, ngáne bémbí'ε bán amaá awé. 54 Héε Yesue áchāngé mó ekáá, bon áchāgé mó aá, “A-mwān, páde áse.” 55 Dóo edáádāñ étímé mó á yāl, apádé-ε áse ábwōg-ábwōg. Yesue anláá bó aá, bébe mó ndyééd, ádyē. 56 Yāl enkóm nyaá bó sāñ áte bwāmbwam, bon Yesue anláá bó aá, béekanlé modmod dyam áde ábénléde.

9

Yesue alómé bembapεε dyōm-ne-bébe
(Mat 10.5-15; Mak 6.7-13)

1 Yesue anchélé ábē bembapεε dyōm ne bébe abwóg ahóg. Ambag bó ngíne ne kunze áhúd bad e'dáádāñ bé mbéb áte, ne ámad nkole nyaa ne nyaa. 2 Anlóm bó aá, béke békale nkalan mé nkamlēn ní Dyōb, béchōñte-ε bad. 3 Dóo álāngéé bó nēn aá, “Nyéewánlé chōmchōm á eke, ké ntōñ, ké ekwε, ké ndyééd káa ngáb, modmod eewánlé-ε mbóté ébe. 4 Ndáb ké ehéé eche kényólé áte, nyédyεε áwéd-te káññ ne mbwε níme nyésyāngé. 5 Dyad ké áhéé-ε áde béekobéé nyé nken, nyétédé dó, nyékūd-te ebumbú á mekuu álúmed nēn bán échab ebébtéd éñone bēn.” 6 Héε bembapεε bébwógké áse, békǎg dyad ne dyad téé, békálé nkalan ní bwām, bédídé-ε bad bwām hōm ne hōm téé.

Herōde atage áte
(Mat 14.1-12; Mak 6.14-29)

7 Bōob-póo Herōde awě akamlánnáá alon á Galilia anwóg mam mésyāāl níme mēmbenléd. Mewēmtēn métágé'áá mó áte áyāle bad behóg béhóbé'áá bán, Jōne apuúde, 8 ábíní bán, Elaijaa atimé ámbíd á nkōñsé, bémpeε-ε bán, nkal é'dáádāñ nhóg a'bōód mó atimé ámbíd á alonjé. 9 Herōde anhób aá, “Mēmbel bésēl Jōne nló. Nzéé ampée ríwógéé bán abele nímén mekan?” Nē démbēl ádāñ aá mónyín ane Yesue.

Yesue adídté ndun e mod
(Mat 14.13-21; Mak 6.30-44; Jōn 6.1-14)

† 8:43 Donje á kálag dé'só ébádé bán: Ammád chōm ésyāāl éche ánwōngē abébed wéε bad bé mel.

¹⁰ Ade bembapεε bé nlomag béhúú ámbíd, bénlā Yesue mam níme bébélé. Héε átédé bó boη átímné bó á ahángé á hōm á dyad á Betsaida. ¹¹ Ade amute á bad áwógé nê, dénhíd mō áwed, kóāη βétán mō. Ankob bó bwám, ákanlé bó póle é nkamlén ní Dyōb, áchonté-ε bad ábe béhéde'áá bwám adyεε. ¹² Ade ngukél épédé dōo bembapεε bélánge Yesue bán, “Chené ábén bad, bétíme' á myad-té níme méde benben, ábel béhéδ ndyééd ne hōm áde bénaá'ε. Ndyééd eésaá hén, e'noη-ε béesaá wée dédíí nén.” ¹³ Héε Yesue álángeé bembapεε aá, “Nyé bó nyébe bó chōm éche bédyēε.” Dōo béhóbeé bán, “Séwóó e'wεle é'táan ne sūu ébe. Ene ndyééd eéhēlēε bad bésyāāl akwog.” ¹⁴ Mesongé mé bad ábe bébédé áhed mémbe e'kálé é'táan. Boη Yesue anlāá ábē bembapεε aá, “Nyélad bad áte, nyékab bó boη akab téé ábē móom mé bad métáan.” ¹⁵ Bēnkāb bad áte ngáne ánhōbpē. ¹⁶ Héε Yesue átédé ábē e'wεle é'táan ne échē sūu ébe, ákabé áte, ásāgnān Dyōb boη ábagé bembapεε aá békabpe bad. ¹⁷ Bad bésyāāl béndyē, békód-ε kóāη ene ndyééd élyāg ásē, eche beláde áte e'lōη dyōm ne é'be.

*Nzé-módé Yesue mwēn ákóó abé?
(Mat 16.13-28; Mak 8.27-9.1)*

¹⁸ Mbwε nhóg Yesue anchíb yāl áke dé akáne. Bembapεε bēnpēn bóo bémbē áhed. Ansédéd bó aáken, “Nzé-módé bad bó béhóbeé bán ndé?” ¹⁹ Bēntímtén mō bán, “Donge á bad béhóbe bán, edii Jōne Nduzene. Donge áhōbē bán, Elaijaa, bēmpēe bán, nkal é'dáodāη a'boód atímé ámbíd á alongé.” ²⁰ Dōo Yesue áhóbeé aá, “Boη nyébén-ne, nzé-módé nyéhóbeé bán ndé?” Dōo Petro áhóbeé aá, “Edii Ane Awé Dyōb Áwógté.”

²¹ Héε ásíméé bó etúu áte, álánge-ε bó aá béepanlé áte. ²² Ambád aá, “Mwān-a-Moonyoη atāngéné ákūd metake hiin, bad bémbáá bóobe beprise bémbáá ne bemeléde bé mbéndé bébāη-ε mō á yāl. Béwū mō, boη e'pun ábe é'lónténe é'láán, ápuú.” ²³ Anlāá moosyāāl áhed aá, “Kézzéé awé adāō me ahíd ásob yāl mendib, ápēm áde awōg mbwε téé, boη áhíde me. ²⁴ Ayāle kézzéé awé áhede áde alongé asoη, ábōd dō. Kézzéé-ε awé abódé áde alongé áyāl echēm, ákūd alongé áde déemaá'. ²⁵ Nsyáāη ríhéé mod ákudté nzé akudé nkōηsé rísyāāl boη abóó, ké'ε abódé éche edāōdāη. ²⁶ Kézzéé awé ákwāgēn me ne ábēm e'yale, Mwān-a-Moonyoη mómpē ákwāgēn mō á pónde échē ápeé ne ehúmé échē, néde ehúmé é Sāη ne ángel éche ésaá. ²⁷ Boη á mbále, baahóg bédé nló ámín bóob, béenyínénné kwééd díd, áde béésēbpεé nkamlén ní Dyōb anyín.”

*Yāl ehāηléné Yesue
(Mat 17.1-8; Mak 9.2-8)*

²⁸ Néε émádé ké e'pun waam, áde Yesue ámáá ahób nê, ankeén Petro bó Jōn ne Jemse á ekone mín ákáne. ²⁹ Ade ákánneé nê, e'só bēnhāηlén mō á nló, nkobe nímē mō-ε nípúbé féréd, nímwaá-ε áte. ³⁰⁻³¹ Abwōg-ábwōg bad bébe, Mosεε ne Elaijaa, bémbidēn ehúmé é ngum, bébootéd mō akalēn. Békálé'áá ngáne álōnédte ntíi ní Dyōb tāngene kwééd eche áwēε á Jerusalem. ³² E'chó bénlōn Petro ne baáb á díd. Ade békábnédé bényín ehúmé échē ne bad bébe áhed. ³³ Ade ábē bad bébe bétēdtéé Yesue, dōo Petro álángeé mō aá, “A-Sāη, ébóó ngáne syāá dédíí hén. Délōη e'bem é'láán, échōη, éche Mosεε ne éche Elaijaa.” Anhób nê ésebán abii chōm éche áhóbeé. ³⁴ Épédeé ké amad á nsāl, boη mbag ébid, ékúdtén bó. Nén dénkōbéd bó mbwóg. ³⁵ Héε béwógé ehób ébide á mbag-té nén, “Mwān awēm mō nén. Mōo nípwédé. Nyéwógne mō.” ³⁶ Emáá-'áá ahób nê dōo

bényíné Yesue mwēnpēn. Bénkoó ádén akan ésebán békankle modmod dó.

*Yesue achōhté kódemod
echē edáádaj é mbéb émbēē áte
(Mat 17.14-18; Mak 9.14-27)*

³⁷ Ade bīn é'sángé, Yesue bóobe bembapēe bēnsūd á ekone-sé. Nduñ e mod ehye mó abomēn. ³⁸ Héé mod nhóg á echoñ é bad-tê wē álébpéé mó aá, "A-meléed, sōn, ncháa' wē meé, éñon awem mwān á dīd. Adii me mpom mí mwān. ³⁹ Edáádaj é mbéb étagte mó. Nzé échángé-'é mó, abelé abón esaád, ahún ásē, ánúadé kóñ mehod mébīdē mó á nsal. Elédte mó achene, né éamá mó yál ached áte. ⁴⁰ Mēmpēén mó wēé ábōñ bembapēe, ncháñ bó meé, bēbīded mó edáádaj é mbéb ché áte, boñ bēheléé." ⁴¹ Dóo Yesue átímtanné aá, "Wáá, nyé bad bē' chii, mbéltéd nímēn méētyéeméé, nyéewóo-'áa adúbe. Chán mápéé nyé adyēen boñ nyédúbé me? Hyēné awoñ mwān hén." ⁴² Ade ane mwān áhúé' é nē, edáádaj é mbéb échēd émpīí ane mwān, ébom mó ásē, ánúadé. Dóo Yesue ákánne échē edáádaj é mbéb áte, ádíid ane mwān bwám, ábāg-ke mó wēé sáá. ⁴³ Menyáké ménkōb moosyáál, ányín ndále a akan awē Dyōb ábélé.

*Yesue akānlé eche kwééd ngan ámpē
(Mat 17.22-23; Mak 9.30-32)*

Ade bad belyágé bényágeé nē, áyāle chōm éche ébénlédé, Yesue anláá bembapēe nén aá, ⁴⁴ "Nyésōngtēn dyam áde níhedeé nyé aláa bwám. Bébē Mwān-a-Moonyoñ á mekáá mé baányoñ." ⁴⁵ Boñ ábē bembapēe bēenkēnsōjtēnné chōm éche ánhōbpē. Embē nēé ngan echē elélé bó atóge, bēbáá'áá-'é mó asēded.

*Nzéé atómténé mod
ambáá abé á'sō é' Dyōb?
(Mat 18.1-5; Mak 9.33-37)*

⁴⁶ Bembapēe bēmbootéd aswan̄ten tñgene mod awē atómténé mod ambáá abé áwab tñtē. ⁴⁷ Yesue anchēm bó mewēm̄ten áte. Antéd mwāmpīn mí mwēndem, ápēēn mó áwe akéb. ⁴⁸ Dóo álángeé bó nén aá, "Kéznéé awē akobé anén mwān á dīn ádēm, né akobé me. Kéznéé-'é awē akobé me, né akobé ane awē alómé me. Né-óó, ane awē adé mwāmpīn áwen tñtē, né mó atómé mod ambáá abé."

*Mod awē adé awōñ
(Mak 9.38-40)*

⁴⁹ Jōne anhób aá, "A-Sāñ, sēnnýín mod abídte bad e'dáádaj bē mbéb áte á dīn ádōñ, sēnláá-'é mó bán ásōg abel nē, áyāle eésáá ne syánē." ⁵⁰ Dóo Yesue álángeé bó aá, "Nyéelángeé mó bán ásōg abel nē. Kéznéé awē eetāngán syánē né adé ne syánē."

Bébáá Yesue nken akob

⁵¹ Bōob-pōó, pónde eche Yesue ántāngēnnē ake ádyōb embootéd ape. Né-óó, ammāđ atīí aá, mótāngēnē ake á Jerusalem. ⁵² Hé-'aá álómé mēsēnzē á'sō. Ménkē á mwā dyad a Samaria nhóg, ábele mó mboñsén. ⁵³ Boñ áde ápédé áwed bad bē dyad bēnkēnkobpé mó nken áyāle á Jerusalem dóo ákágé'áá.* ⁵⁴ Ade bembapēe, Jemse bó Jōn bényíné nē, dóo bésédte

* 9:53 Aloñ á Samaria démbē átínté meloñ mé Galilia ne Judeya. Boñ bad bē Israel bēnkēnkobpé bad bē Samaria nēé baányoñ. Né-óó bad bē Samaria bēekwēntannaá bad bē Israel ábe bēbīdē'áá á Galilia nken akob nzé békágé'áá ngande achog á Jerusalem.

Yesue bánken, “A-Sánj, edəá wée séchéle muú ádyōb, ríhye ríhyáad bó-ye?”†
 55 Boŋ Yesue ankuné áwāb, ákännē bó áte.‡ 56 Héé bóbōo békíí á dyad démpēe.

Bad ábe bēmpōn Yesue ahid

(Mat 8.19-22)

57 Ade békagké nê, mod nhóg anláá Yesue aá, “Měhíd wē kéhéé áde ékagké.” 58 Dóo Yesue átímtanné mó aá, “E’bubwóg é’wóó ábab e’lóm wée bésóléé, menən-ne ámpē méwóó rímab mūm, boŋ Mwān-a-Moonyon eewóó’é hōm áde ábannéé nló.” 59 Yesue anláá mod ampée aá, “Hyág, éhíde mē.” Boŋ ane mod antímtén mó aá, “A-Sánj, mwě, rísebe ríke rílime echem sánj.” 60 Yesue anláá mó aá, “Mwě ndim rílime rímāb ndim rí bad. Boŋ wē, éhedne bán, éke ékanle bad nkalanj mé nkamlen rí Dyōb.” 61 Mod ampée anláá Yesue aá, “A Sánjú, měhíd wē, boŋ mwě, rísebe ríke rílyágtēn echem ndáb.” 62 Boŋ Yesue anláá mó aá, “Kéznéé awé aboótédé hōm alíi, boŋ ánóné’ ámbíd, eékwōgnedéé ábel nsón ásē e nkamlen rí Dyōb.”

10

Yesue alómé bembapēe móom saámbé ne bébe

1 Ámbíd e nê, Sánjwéé ampwěd bembapēe bēmpēe móom saámbé ne bébe.* Anlóm bó á’sō bébe bébe dyad téé ne hōm téé áde ámbíí’é aá mósōpě. 2 Anláá bó aá, “Nzag echyáá bwāmbwam, bwēm é’hednad apád, boŋ bepád béebuu’é áte. Né-óó, nyékānne nén bán, nwóó-nzag álóm bepád. 3 Nyékag-kóó, boŋ nyébíi bán nlóme nyé néé rídyōn rí mbód átínté e ngā. 4 Nyéewánlé ekwē é ngáb á yāl, ké ekwē empée, káa metámbé. Nyéebwāg-ke mod aleled á nzii. 5 Ndáb ké ehéé eche nyésōnlē, nyéleled bó nén bán, ‘Nsanj mbē ne nyé.’ 6 Nzé mod a nsanj adé áhed, né mīmēn nsanj mēbē ne mó. Nzé eésē, né métimén nyé bēn. 7 Ndáb ké ehéé eche nyésólé, nyédyēē áhed. Nyéēpenlād ndáb áte. Nyékob-pe kéchéé eche bēbagēé nyé ádyé káa ámwé, áyāle mod a nsón atóngéné néé ákudéé míme nsábe. 8 Dyad ké ahéé áde nyépédé áte, boŋ békob nyé nken, nyédyē kéchéé eche bēbágé nyé. 9 Nyédide bad bé nkole bwām, nyélaa-’e bó nén bán, ‘Nkamlen rí Dyōb mpédé nyé benben.’ 10 Boŋ dyad ké ahéé áde bēekobéé nyé nken, nyéke á ntém nzii, nyéhōb nén bán, 11 ‘Ké échén ebumbú eche émbē sé á mekuu, sēkudté nyé chō, boŋ ké nê nyébíi bán nkamlen rí Dyōb rídé benben.’ 12 Nlānge nyé mēé, á epun é nkáásé, nkógsgen míme dyad á Sodom dényínnē mébē mwāmpīn tómaa míme bad ábe bédé ádé dyad áte békudté.

Edé ngal ne bad ábe bēkunne mbíd

(Mat 11.20-24)

13 “A-bad bé Korazin, ébēēn nyé ebébtéd! Ebēēn nyémpē ebébtéd á-bad bé Betsaida! Ayāle nzé émbē bán, ndāle é mekan eche Dyōb ábélé áwēn myad, émbēnléd nê á dyad á Tíre ne dyad á Sidōn, né bēnwāā melebe se etún, bēmwagtéd-te mbúmbú áyāl álúmed nén bán, bēhōnléné ádab abé dé mbéb. 14 Boŋ mbwē mé nkáásé, nkáá míme bad bé Tíre ne bé

† 9:54 Donje á kálag é’só ébáde bán: nēngáne Elaijaa ámbenlé. ‡ 9:55 Donje á kálag dé’só ébáde bán: anhōb-pe aá, “Nyéebíí’é edəádān eche ékamlan nyé. Mwān-a-Moonyon eépédéé áwtú bad, apedé dásō áson bó.” * 10:1 Móom saámbé ne bébe: Donje á kálag dé’só áwóó: móom saámbé.

Sidən mébē mwāmpīn tómaa nīmēn. ¹⁵ Nyé bad bé Kapenahum ámpē, nyéwēmtan bán, nyémaá ape ádyōb, boŋ bēsudéd nyé kōŋ se ásē á dū-á-muú.”

¹⁶ Hée álāŋgēé bembapēē nēn aá, “Kénzēé awē awógné nyé, né awógné me, boŋ kénzēé awē abáá nyé á yāl, né abáá kōŋne me. Kénzēé-’ε awē abáá me á yāl, né abáá kōŋne ane awē alómé me á yāl.”

*Bembapēē Móom saámbé
ne bébe béhúú ámbíd*

¹⁷ Ade bembapēē móom saámbé ne bébe ábe Yesue ánlōmmē béhúú ámbíd, bēnlāá mós ne menyīŋge mésyāāl bán, “A-Sāŋ, kōŋne e’daádəŋ bé mbéb bēnsudéd yāl áwəd e’só, atúb áde sétúbé we dīn.” ¹⁸ Dóó Yesue áhóbēé aá, “Nnyíne Satanε ahúné ádyōb nēŋgáne emwēdmwēd. ¹⁹ Mbagé nyé kunze ádyaa nyā bōobe bengaabobe bé mpwēn ámīn, ne átóm ngíne esyāāl eche Satanε áte, Satanε ne ane awē akóó syánē. Dyamdyam déebēnlé nyé. ²⁰ Boŋ ké nē ámpē, menyīŋge níme nyéwógēé méēbāg nēn bán, áyāle e’daádəŋ éwógné nyé, boŋ pēn nyéwóg menyīŋge dāsā nēn bán, mīn méténlédé nyé ádyōb.”

*Yesue awógé menyīŋge
(Mat 11.25-27, 13.16-17)*

²¹ Abwōg-ábwōg Edáádəŋ éche Esáá† énwōgēd mós menyīŋge bwāmbwam, ahób aá, “A-Tê, Sāŋgwéé a nkoŋ í sé ne mí mín, nságnen nībē ne we áyāle elúmté mpín mí bēndem mam níme ébāŋné bad bé debyéé ne bad bé nsōŋtēn. Εε, a-Tê, nē dēn dóó édás wēé, ébenled. ²² Nlāá nyé meé, Echem Sāŋ ebagé mekan mésyāāl áwēm mekáá. Mod ké nhóg eékoŋtēé mwān abíi ésebé Dyōb Titée. Mod ké nhóg-ke ámpē eebíi’ é ngáne Titée akóŋtē abé ésebé mwān, ne kénzēé awē mwān ádáá aá mólúmed mós.”

²³ Hée akúnné wée bembapēē, boŋ álāŋgē bó á kun-tē nēn aá, “Nsimé ne bad ábe bényíne’ mekan níme nyényíneé nēn! ²⁴ A mbále nlāŋge nyé nēn meé, bekal-bé-e’daádəŋ híin ne kōŋ é bad híin bēnwānén ányín mekan níme nyényíne ne áwóg mekan níme nyéwógé boŋ bēnkényínné, bēnkēnwóg-kaá.”

Ngan e mod a Samaria awē aboó nlém

²⁵ Bōob-póó meléede a mbéndé anhyē Yesue akāg áte aá, “A-meléed, cheé mébenlé boŋ ríkūd alongé áde déemaá?” ²⁶ Yesue antimtén mós aá, “Chán éténlédé á kálag e mbéndé. Cheé éláá áwēd-te?” ²⁷ Meléede a mbéndé ankwētén aá, “ ‘Étāŋgéné bán édəŋ Sāŋgwéé ádoŋ Dyōb ne nlém rísyāāl, ne edáádəŋ ésyāāl, ne ngíne esyāāl, ne mewēmtēn mésyāāl.’ ‘Édəŋ-’ε mwānyoŋ nēŋgáne echoŋ yāl.’ ” ²⁸ Yesue anlāá mós aá, “Ebíi akwētēn. Nzé ebélé áned, né wēkūd alongé áde déemaá” ²⁹ Ngáne ane mod áhédé’áá aá mósuud yāl nzoŋ, ansédéd aáken, “Nzé béchəgēé wēn nē?” ³⁰ Atimtēn mós, Yesue ankāl ngan aá, “Mod a Israel nhóg akagé’áá eke, ámbíd á Jerusalem, átimé á Jeriko. Ade ápédé á etūn-tē, bechīb bēnkōb mós, békōbēn mós chōm ésyāāl eche ánwālēē. Bēmbōmtéd mós káŋŋ áhédé awé. Dóó béchénné mós á nkəg í nzii. ³¹ Prise póg chōmpē esyōgké’áá melelem mé nzii. Dóó átáné ane mod. Ambamé nkəg í nzii nímíníi.

† 10:21 Doŋge á kálag dé’só áwóó Edáádəŋ éche Esáá; émpēe bán, échē edáádəŋ.

³² Mod a túmbé e Levi awě abelé'áá nsón á Ndáb-e-Dyöb† awě mómpě ampě áhed, boŋ anyín mó, ambamá melemlem. ³³ Boŋ mod a Samaria nhóg awe atómé'áá ene nzii, ampě áhed. (Bad bé Samaria bóöbe bad bé Israél béechemtanñaá.) Ade ányiné mó, anwóg mó ngól, ³⁴ ákē áhed, ahé mó mēl á sii-tē, ákanj chó, boŋ ápēmē mó á ésel mín. Apēné-'áá mó á dyad-tē, boŋ ásōnlē mó á ndáb e beken, ábōngē mó. ³⁵ Nēe bīn é'sáŋgé ahúd e'kálé é'táan, ábag nwóó ndáb áá, 'Téd nēn, étōgnan anén mod, kéchéé émpēe éche wébēbēdtē, mētímtéd wē ámbíd á ehúu.' ” ³⁶ Hēe Yesue ásedtēe ane meléede a mbéndé aaken, "Áfíntē e ábē bad béléáan ábe béntān ane mod awě bechífb bēnlōgēnnē, ahéé anlúméd áá módē waáb?" ³⁷ Meléede a mbéndé ankwētén áá, "Ane awě anwóg mó ngól." Hēe Yesue álánjēé mó áá, "Kág-kō, wēmpē ébele' melemlem."

Mataa bó Maria békóbé Yesue nken

³⁸ Yesue ne ábē bembapēe bēmpē mwā dyad nhóg. Mmwaád nhóg awe béchágé'áá bán Mataa ankōb bó nken. ³⁹ Ane mmwaád mwānyan abédé dīn bán Maria. Maria anhyē Yesue adyēe á nkag, áwóg mekan níme áyágté'áá. ⁴⁰ Boŋ Mataa anhágén áte ne nsón rí ndáb-te. Dóó áhyédé Yesue aláa áá, "A-Sáŋgú, weenyínéé nēn wēé, awem mwānyan atēdnédé mmēmpēn nsón nisyāāl-ē? Láá mó wēé, áhye áwōngēn me." ⁴¹ Boŋ Yesue antímtén mó áá "A-Mata, nlém rítage wē áte áyāle ekud é mekan. ⁴² Boŋ dyan ádé ahóg áde ákóó etógnén abé. Maria apwedé dó, ádé-'e bwām. Meéhēlē-'áá se míbel se békōbēn mó dó."

11

Ayáged dé mekáne

(Mat 6.9-13, 7.7-11)

¹ Mbwe nhóg Yesue ambé hōm, ákánne'. Ade áamá akáne awě mbapēe nhóg anláá mó áá, "A-Sán, yágéd sé ngáne békánneé ngáne Jōne án'yāgēdtē ábē bembapēe." ² Yesue anláá bó áá, "Nzé nyéhede akáne, nyéhōb bán, 'A-Tē, edúbé ébē ne ádonj dīn. Mmonj nkamlēn rhye rítéd etál.

³ Bág sé echēd ndyééd e epun é bīn* mbwe tēé.

⁴ Lagsén sé mímēd mbéb, áyāle sémpē sēlagsan mod tēé awě apānné sé, weémwāg se sēhūn á mekōgsen-tē.' ”

⁵ Dóó áhóbēé áá, "Nzé ewóó wēn, boŋ ekii áwē melúde wēé, 'Amúē, bál me e'wēle é'láán hē, ⁶ sōn, nkúdē nken awě achabé abíd, awem nsón-a-echoŋ apedé áwēm. Meewóo-'áá chōm-ēe ríchágtanné mó.' ⁷ Boŋ ane wēn mó-'e atímténē wē á ndáb-te áá, 'Weétagtē me. Mmaá me ekob adib, syāābe ábēm bán sēmaá anaa ásē. Méehēnlé apáde ásē ábe wē chōmchōm.' ⁸ Nlāa nyé á mbále meé, saké ké echoŋ éche nyédíi, chōó épād mó ásē. Boŋ abádnēn áde wébādnēnnē wēn, dóó dékēŋ boŋ apádé ásē, ábē wē kéchéé éche éhēdeé. ⁹ Nlānge nyé nēn meé, hēdén Dyöb, ábē wē. Hēd, Dyöb débēl enyín, kūm ekob, Dyöb dédibnéd wē. ¹⁰ Ayāle kēnzéé awě ahēdné Dyöb, ákūd, áwé ahēde-'e, ányín. Kēnzéé-'e awě akumé ekob, Dyöb dédibnéd mó. ¹¹ Nyé besáá bé bán, nyé ahéé mwān áhedénné súu, boŋ mó-'e átimé ébagé mó nyā? ¹² Káa nzé ahēdné wē akii á kúb, boŋ

† **10:32** Mod a túmbé e Levi: Dyöb dēmpwēd enén túmbé ábel nsón á Ndáb-e-Dyöb. Bēwōŋgánnáá prisē ánabe Ndáb-e-Dyöb áte ne ábōngēn ntii mí mēde. * **11:3** Ndyééd e epun é bīn; káa ndyééd e epun éche ehúé'.

wε-ε étimé ébagé mó ngabobe a mpwen? ¹³ Nzé e'bébtéd é' bad née nyé nyébage áben bán kase é bwēm, tógtén-naá echen Sán awé adé ámín? Chán-nō éebaá bad Edáádaj éche Esáá ábe béhédné mó chó.”

Yesue eesáá nlatén ne k̄ñ e e'dáádaj bé mbéb

(Mat 12.22-30; Mak 3.20-27)

¹⁴ Epun ehóg, Yesue abídté'áá mod edáádaj é mbéb áte éche ênkwid ane mod ebóbé. Ade émáá mó abíd áte, ane mod ambootéd dyam ahób. Nén, dénkōbēd ndun e mod echē ebédé áhed menyáké bwámwam. ¹⁵ Boj nguse é bad énhōb bán “Belzebulé, k̄ñ e e'dáádaj bé mbéb mó abage mó ngine ábided bad e'dáádaj bé mbéb áte.” ¹⁶ Bémpee ábe béhéde'áá mó akag áte bénhōb bán, álúmed bó e'chemléd ábe é'húú ádyōb. ¹⁷ Mó-ε ambíi nímāb mewēmtēn, né-ōó, anláá bó aá, “Alon ké ahée áde ákábne áte, boj nchemtēn méesē, débēb. Abum á ndáb áde nchemtēn-ne méesē, dōmpē dépāñtēd áte. ¹⁸ Nzé édé bán, nkamlēn míme Satané ríkábne áte, chán-nō méhenlé atyéem? Nhóbe nē áyāle nyéhóbé bán, mbídtē' bad e'dáádaj bé mbéb áte ne ngine echē Belzebulé. ¹⁹ Nzé ngine eche Belzebulé chóo mbenladté ábided bad e'dáádaj bé mbéb áte, né ngine eche nzéé-ōó ábēn bad ábe bébídtē e'dáádaj bé mbéb bébenladté? Bēn bóó békwid nyé nkáá. ²⁰ Boj ngáne édíi nēn bán ngine e Dyōb chóo mbenladté ábided bad e'dáádaj bé mbéb áte, nē álúmtē nēn bán nkamlēn rí Dyōb nípédé átínté echēn. ²¹ Nzé ngine e mod ebōñséné yāl, enone áde dyad, échē chōm ké ehóg éekagké hōm. ²² Boj nzé mod awé átomé mó ngine, abulú mó áte, abwōgké-ε mó, abelé ákōbēn bwēm ábe áwannéé nzum, ákabtéd-tē bwēm ábe ákōbné mó. ²³ Né-ōó, kénzéé awé eésē ne me, né atāñgan me. Ane awé eewōñgán me álad, apáa páán.

Nzé edáádaj é mbéb étimé mod á yāl ámpē

(Mat 12.43-45)

²⁴ “Nzé edáádaj é mbéb ébidé mod áte, ébelé ébwāgē á ehyānge áhed abwōg áde ákōmméé áte. Nzé éekude, ébelé éhób aá, ‘Mētīm ámbíd á ndáb eche mémbídtē áte.’ ²⁵ Ape áde épagké-ε, ébelé étán née ndáb ésáá áte, bēnáppe-ε chó áte. ²⁶ Héé ékagké bóob, éke épēēn e'dáádaj bé mbéb bémpee saámbé ábe é'dé ebébtéd tómaa mwēn, boj é'hye é'sól ane mod áte, é'bwōg-ke e'dii áhed. Akēn eched, ane mod abāg ebébtéd tómaa ngáne ánsēbēē abé.”

Menyiñge mé mbále

²⁷ Bōob-pōó áde Yesue áhóbé nē, mmwáád nhóg átínté e bad, ankánéd ehób ámín aá, “Nnam núbē ne abum áde áchyáá wε, ne abíi áde ámwánté wε.” ²⁸ Yesue anhób aá, “Nnam mébē dásō né bad ábe béwóge' Eyale é Dyōb, bébelé-ε ngáne éhóbéé.”

Bad bé' chii bééhītēē e'chemléd dīd

(Mat 12.38-42)

²⁹ Amute á bad dēmbootéd akəl. Héé Yesue áhóbéé nēn aá, “Nyongel e'chii edii nyongel e e'bébtéd é' bad. Béhede e'chemléd bé menyáké anyín, boj béekudté, nzése e'chemléd bé menyáké ábē Jonaa. ³⁰ Nyaa eche Jonaa ámbēē née e'chemléd wéε bad bé Ninive, chóo Mwān-a-Moonyon ábēē wéε enén nyongel e bad. ³¹ A Mbwe mé Nkáásé, mmwáád awé akamlánáá alon á Sēba, ányemé á son-tē, nchoo ne nyongel e bad bé e'chii. Abíd mbónj echē ékwid bó nkáá. Békwe nkáá áyāle ámbíd se nchabnede wéε nkōñsé rísógé, áhye déwóglēn mam mé debyéé míme

Solomone áyágté'áá. Boŋ chii nén mod adé hén awě átómé Solomone. ³² A Mbwe mé Nkáásé bad bé Ninive bényemé á soŋ-tê nchoo ne enén nyongel e bad. Bébid mbón eché ékwid enén nyongel e bad nkáá, áyāle bad bé Ninive béntéde nímab mbéde áde Jonaa ánkáléé bó Eyale é Dyób. Boŋ chii nén mod adé hén awě átómé Jonaa.

E'nyinen bé ekide é' yāl e mod
(Mat 5.15, 6.22-23)

³³ “Modmod eemā'é etrukán achod se ákōō chó káa akúdtén chó † á ebwōg-sé. Boŋ abelé ákēlē chó dásō amín, ábel boŋ kénzée awě asóle á ndáb, ányinne ekide. ³⁴ Díđ dōo adé ngáne etrukán é yāl e mod. Nzé díđ ákénlé wε áte, echoŋ yāl esyā́l chómpē ebélé ekélé. Boŋ nzé déékēnle, yāl chómpē ebélé elón wε ne ehíntén. ³⁵ Né-óó, nyétóo, ábel chōm éche ényínte nyé ekide, éetímé abé chōm éche étimte' nyé á ehíntén-té. ³⁶ Nzé éde bán echoŋ yāl esyā́l elóné ne e'nyíne bé ekide, ésebán ehíntén éde abwōg ké ahóg, né yāl émwāá áte, melemlem ngáne etrukán épentéé ekide.”

Yesue aselé Befarisia ne bemeléede bé mbéndé
(Mat 23.1-36; Mak 12.38-40)

³⁷ A pónde eche Yesue áhóbéé nê, Farisia nhóg, anchélé mó aá, áhye búmō bédyē ndyééd áwe ndáb. ³⁸ Né-óó ankě, asól á ndáb-te, búmō bédyēé á tébele. Ane Farisia ambé menyáké ányín bán Yesue eéwopéé mekáá ngáne éhédnádtáá, boŋ ábootéd ndyééd adyé. ³⁹ Dōo Sánjwéé álāngéé mó aá, “Nōné', nyé Befarisia, nyéwobpe mbwendé ne díse ámbid e ebwōg, boŋ adum á bwēm ne ebébtéd bōo bélóné áwen nlém-té. ⁴⁰ E'dimdim é' bad ngên! Mod awě ahágé ámbid e ebwōg, saá mó ahágé káōŋne áte-ye? ⁴¹ Boŋ nyétéd bwēm ábe é'dé áwēd-te, nyébage' betóótōkē bé bad. Né chōm ésyā́l áyāl echên ésanj.

⁴² “Medim ne nyé, Befarisia! Nyétede ké meseb ne nduu ne byaa ábíníí é'syā́l bémpēe, nyébage Dyób donje nhóg átínté e moŋge dyóm. Boŋ nyééhēdēé e'boŋ bé nlém ne edāŋge é Dyób alúmed. Nyéntāngéné nímén mésyā́l ábel, ésebán nyéchōbte' nímíníí.

⁴³ “Medim ne nyé Befarisia! Nyédəə metii mémháá adyēe á ndáb é mekáne, nyédəə-é melentén mé edúbé akud á dyon-té. ⁴⁴ Medim ne nyé! Nyédíí néé soŋ éche éssómé, éche bad bétóméé amín, ésebán bebíí.”

⁴⁵ Dōo meléede a mbéndé nhóg álāngéé mó aá, “A-meléed, nzé ehóbe nê nédē né esyā́' sémpē.” ⁴⁶ Yesue ankwentén mó aá, “Medim ne nyémpē bemeléede bé mbéndé! Nyépēmtad bad nted níme ríléle apém, boŋ nyébēn nyéebanéé ké ekáá ápémed bó mó. ⁴⁷ Medim ne nyé! Ayāle nén, bekal bé'dáádāŋ ábe besóó bēnwū'í, nyélóngé bó soŋ. ⁴⁸ Né-óó nyébide' mbón, nyélúmte-'é bán, besóó bēmbel bwām ngáne bēnwū'í bekal bé'dáádāŋ. Nyé-'aá nyélóngé bó soŋ. ⁴⁹ Ayāle nê, Dyób ne adē debyéé anhób nén aá, 'Mélómé bó ábēm bekal bé'dáádāŋ ne bembapeé bé nlomag, bēwū behóg, bēhāgkē-'é ábíníí.' ⁵⁰ Né-óó, enén nyongel e bad chóo ékūd nkōgsen áyāle bekal bé'dáádāŋ bésyā́l ábe nímāb mekií mésyógké se á mbooted mé nkōŋsé, ⁵¹ mbooted ne mekií níme Abéle átime' wéé Sakaria, awě bēnwū'í átínté e menyán mé mendε ne hōm áde ásaá. A mbále, enén nyongel e bad ékūd nkōgsen áyāle nímé mekan mésyā́l.

† 11:33 Donje á kálag dé'só éewóó'é káa akúdtén chó.

52 “Medim ne nyé bemeléede bé mbéndé! Nyèkáá e’kii bé ekob é debyéé. Nyébèn nyéesaá asól, nyékáa-’ε bad bémpee ábe béhede asól.”

53 Ade Yesue ásyangéé áhed áke, bemeléede bé mbéndé ne Befarisia bémbootéd mós ahób bwámbwam, bésédte-’ε ekud e mekan. 54 Bébélé’áá nímén mésyāal áhiined mós melám ábel békóben mós awusé.

12

Elébé tângene bad bé elangé

(Mat 10.26-27)

1 Ambíd e pónde ndun e mod enladén áte, káon etál éebédeé. Dóo Yesue ábóótédé bós akalén, mbootéd ne bembapεε álāngē bós nén aá, “Nyétéd pónde ne elangé éche Befarisia, édé nēngáne esulten. 2 Dyamdyam déesaá á e’kōnéd-te áde déebíd áwed. Ké ahóg-ke déesaá, áde ásómé boŋ bán déebyéénné. 3 Dyam ké ahéé-’ε áde nyéhóbé á ehintén-té, déwōgnéd á e’nyínen bé ekíde. Dyam áde nyékálé-’aá á kun-té ámbíd e ekob, dékanléd á nhéné.

Ane awě bétāngéné abāŋ

(Mat 10.28-31)

4 “Amúē, á mbále, nyéewógé mbwóg ne moonoyŋ awě ahele awúu ekob é yāl ésebán ahele dyam démpēεε ábel. Awáb eetóméé nē. 5 Nlāa nyé méé, mod awe nyétāngéné abāŋ, adíí ane awě nēε ámáá we pemε e alongé akobēn, awóŋ-’ε ngíne eché ábwéméé we á dù-á-muú. Ne mbále ane móo nyétāngéné abāŋ. 6 Eesaá mbále nén bán, káppe ébe ngēn, chíó béchannéé ndun étáan-ne? Boŋ ké nē Dyōb déechatánné ké póg. 7 Dyōb ábíí káon ne mesongé mé e’sid ábe é’dé nyé á nló. Né-óó, nyéewógé mbwóg, nyédé etógnén tómaa ndun, ké émbuú ké áte.

Akob Yesue káa abāŋ mós á yāl

(Mat 10.32-33, 12.32, 10.19-20)

8 “A mbále, kenzéé awě ábíí mé mbōŋ á’sō é’ baányon, Mwān-a-Moonyon mómpeé ábíí mós mbōŋ á’sō é’ ángel é Dyōb. 9 Boŋ mod awě abáá mé áyāl á’sō é’ baányon, mé-’ε mébāŋ mós áyāl á’sō é’ ángel é Dyōb. 10 Kenzéé-’ε awě ahóbé eyale é mbéb tângene Mwān-a-Moonyon, ákūd alagsen, boŋ kenzéé awě ahóbé e’bébtéd é’ mekan tângene Edáádāŋ éche Esáá éekudté alagsen. 11 Nzé édé bán bésómné nyé wéε belyáged bé dyad ne benkamlenε, nyéētāgē áte, ngáne nyékāá’ε káa dyam áde nyéhōbpē, 12 áyāle nzé pónde epedé, Edáádāŋ éche Esáá éyāgēd nyé chíóm éche nyétāngéné ahób.”

Ngan e eyókél é nhon ní mod

13 Atínté e ene ndun e mod, nhóg anláá Yesue aá, “A-meléed, láá mwānned wéé ákabe súmō mbwóg áte.” 14 Boŋ Yesue antímtén mós nén aá, “Nzé-módé abānné mé nēε mod awě akáadte’ bad, ákabe nyé mbwóg áte?” 15 Dóo álāngéé bós moosyāal aá, “Nyétóo, nyéēbanné nlem áyāle awóŋ á bwēm, áyāle saké nhon móó nídide moonoyŋ á alongé.”

16 Ankalé-’ε bós ngan aá, “Nhon ní mod nhóg mémbe. Anwóŋ nzag. Ade ene nzag échyáá, embíded medyé nkute ne nkute. 17 Nhon ní mod mé ménhōb áwe nlem té aá, ‘Chán mébenlé bōb áde etál éelyagéé wéε níkongéé medyé?’ 18 Dóo ádólé áte chíóŋ boŋ ahóbé aá, ‘Nén dóo mébenlé. Mēpāŋ échem ndáb é e’kōnéd, nlón émpēε éche ékálé áte, boŋ nkúm medyé áwēd-te, ne nhon nímém rísyāal. 19 A pónde echēd-táá mélāā’ε

éché̄m edaádə̄n mēé, nládté yǎl nh̄on míme médyéé mwé ne mwé. Bə̄b-
pə̄s mēched yǎl, rídyág, nímwág, ríchogé-’ε alongé.’²⁰ Bə̄n Dyöb dénlaā
mó nén, aá ‘Edimdim é ch̄om chén. Nkuu nén dēn mēkobén wε peme e
alongé. Abé bwēm é’syā̄l abe émáá-’aá alad áte, nzé-módé wélyāgnēdté
bós?’²¹ Nē dós édífí ne ké nzé-módé awé akúmmé yǎl nh̄on, bə̄n eésē nh̄on
á’sō é’ Dyöb.”

Weétāgē áte á alongé

(Mat 6.25-34)

²² Dós Yesue alá̄ngéé abē bembapεε nén aá, “Né-ós nyéētāgē áte á alongé
se nyéhābē nén bán cheé nyédyēē, ké’ε cheé nyéwāā’ē á yǎl. ²³ Alongé
átomé ndyééd, échen yǎl-le ámpē edé etógnén tómaa mbóté. ²⁴ Nyénəne’,
nkə̄nəkən. Méēwēnēē bwēm, méēpādēē, méēwóo-’áa h̄om áde békə̄ngéé
medyé. Kénē, Dyöb adídte mó! Nyéebíi-’é bán nyédé etógnén bwāmbwam
tómaa menən-ε? ²⁵ Nzé-módé áwen t̄inté ahεle átāg áte kós̄n, abád ké
epun ehóg áwē alongé áyāle átagéé áte?*”²⁶ Nēε nyé modmod nyéehelée
mpín mé akan nēε nímé abel, cheé ékós̄ bə̄n nyétāgē áte áyāle mam míme
mélyágé ásē?

²⁷ “Nyénəne’ mbonja ngáne ékwogéé. Eebelée ntū, éebāngéé mesān.
Nlā̄nge nyé nén mēé, ké k̄ān Solomonε ne nímé nh̄on r̄isyā̄l eewáa-’aá
mbóté éche épédé échén mbonja ké póg e’bə̄n. ²⁸ Nzé Dyöb áhεlese
áwāādté e’sum abé é’bāg chii bə̄n ch̄ān béhé bós á dū, né éetómmé nyé
awáad né-ye? Chán adúbe ádíí nyé mwāmpín nén?

²⁹ “Nyéebanné nlem bán, cheé nyédyēē káa cheé nyémwēē. Nē déetagté
nyé. ³⁰ Eché nyaa é bwēm chós bad bé nkō̄sé béchyeε’ε akud. Awēn Titée
mwēn abíi aá nyétógnéné abén bwēm. ³¹ Né-ós, nyésébe nyéhεd mam mé
nkamlēn rí Dyöb, dós Dyöb débéeé nyé abíníi bwēm.

Nh̄on míme rídé ádyöb

(Mat 6.19-21)

³² “A-bānbān, nyéewógé mbwə̄g. Echen Sā̄n awóó mewēmtēn míme
mésáá abe nyé ngíne e nkamlēn. ³³ Nyésóm aben bwēm, nyébag
betóótōkē bé bad mənē. Nyéhεd ekwε é ngáb éche éehelé amaa ásē.
Nyéhē nh̄on mímēn á e’kə̄néd abe é’dé ádyöb, wēε dyamdyam déebenlé
mó, wēε bechīb béehenlé mó achīb, síi-’ε éehenlé mó adyé. ³⁴ Nyébíi bán
wēε nh̄on mibá̄gkē mod, áhed dós nlem-me mibá̄gkē mó.

Mod-tée abē mbōsén

³⁵ “Nyépúd abad, nyéchod-te etrukā̄n, ³⁶ nē̄ngáne bad abe bésine’ echab
sā̄n awé akií á ngande e e’wóngé abel bə̄n nzé ahúú húén, bə̄n akumé
ekob, bēnednéd mó ábwə̄g-ábwə̄g. ³⁷ E’bə̄n é’ yǎl áte ne bembə̄ledé
abe echab sā̄n épéé, bə̄n atán ngáne bēdyéé epin, bésineé mó. A mbále
ābə̄sén, ádíđ bós ásē, atómtéd-te bós ndyééd. ³⁸ Ké melúde dós ámpéé, káa
epə̄g é mbwεmbwε, bə̄n atán bós melemem, e’bə̄n é’ yǎl áte bélyāg é’tán bós.
³⁹ Nyébíi-’ε bán, nzé nwóó-ndáb abyéé’áa pónde eche nchīb ápéé, né ádyéé
epin, ésebán atεdte aá, bésal mó ndáb. ⁴⁰ Nyémpē nyétā̄ngéné mbōsén
abé, áyāle Mwān-a-Moonyon̄ āpē á pónde eche nyéēwēmtēnēé bán āpē.”

Mbə̄ledé awē abεle nímē ns̄on

ne nlem nh̄og ne awé eebēlé’

(Mat 24.45-51)

* 12:25 Abád ké epun ehóg áwē alongé káa áchab tómaa ngáne ádíí.

41 Petro ansedéd aáken, “A-Sán, sé bĕn pen-éé ékanléé enén ngan-ε, káa bad bésyāāl?” 42 Sánḡwéé ankwentén aá, “Né-óó, nyé mod té ábê néε mbaledε awĕ awóó debýéé, awĕ abele-’ε mam níme eche sán álánḡé mó aá ábel. Mó adé mbaledε awĕ eche sán ábánné aá ákamlan bembaledε ábíníí, ányín-ne nĕn aá békúdé ádāb akab á ndyééd póndé echĕ etāḡḡéné. 43 Nnam mébē ne ane mbaledε awĕ eche sán áhūú’é, boḡ atán nĕḡḡáne ábeléé mam níme ányāḡtĕnnĕ mó. 44 Ne mbále, nlāḡge nyé nĕn meé, ane mbaledε eche sán ábané bwĕm é’syāāl ábe áwóó áwe mekáá aá ákamlan. 45 “Boḡ nzé ane mbaledε adé mbaledε a mbéb, boḡ ahóbé áwe nlém-tĕ aá, ‘Ebĕm áte boḡ echem sán áhūú á eke-tĕ.’ Né-óó aboótédé ábíníí bembaledε bé bebaád ne bé baachóm ábe bédé ásē echĕ awanĕn, ádyāḡ bwĕm, ámwāḡ-ke mím mékóbe mó, 46 ane mbaledε eche sán áhūú epun éche éewĕmtĕné ne á póndé echĕ énkĕmbíí’é aá áhūú. Né bĕbwĕm mó á ebwóg,† békóḡsĕn-ne mó ne nĕl melemlen ne bad ábe bĕwúú nló áte. 47 Ane mbaledε awĕ abíí ntíí mé nsón níme sáá-a-ndáb, boḡ eéboḡsene, káa eehíde níme ntíí ámbíd, ákud mbĕte e ngíne. 48 Boḡ ane awĕ enkĕmbíí ntíí, boḡ ábelé epandé, békúdĕ mó kúdtĕn. Mod ké ahéé awĕ bĕbúdé abε, né-’aá bĕbudtĕ mó ahĕden. Ane-’ε awe bĕtómtĕné abud dé abε, né-’aá bĕtómĕnnĕ mó abud dé ahĕden.

Yesue ad mópééné nkabén
(Mat 10.34-36)

49 “Muú móó níhyédé akwéd á nkōḡsé. Mendāḡ-’ε meé, né mĕmmad akóben. 50 Boḡ ntāḡḡéné nsébé níkud edusen é metuné, mĕmād-te chó akud boḡ nlém mépwiitéd me. 51 Nyĕwĕmtan bán, nsan móó níhyédé apĕen á nkōḡsé-ye? Aáy, saké nsan, nkabén móó mópééné. 52 Bootya bōōb áke á’sō, ndáb echĕ ewóó bad bĕtāan ékabén áte, bĕláán bĕtāḡḡén bébe, bĕbe-’ε bĕtāḡḡén bĕláán.

53 Kōkōō ébē.

Sáá átāḡḡĕn mwān a mwĕnchóm,
mwān a mwĕnchóm átāḡḡĕn sáá.
Nyaá átāḡḡĕn mwān a mmwāád,
mwān a mmwāád átāḡḡĕn nyaá.
Nyāḡkálé átāḡḡĕn mwān a mmwāád,
mod mwān a mmwāád átāḡḡĕn nyāḡkálé.”

E’chemléd é’ bĕn
(Mat 16.2-3, 5.25-26)

54 Yesue anláá amute aá, “Nzé nyĕnyíne mbag ébide á mbāḡ, nyĕbelé nyĕhób bán, ‘Mbúú échā bōōb’, ébenléd-te áned. 55 Nyĕnyíne-’áa epub éhúé’ á pĕd e mbāḡ, nyĕhóbē’ bán, ‘Enyĕn ébĕnĕd mod bōōb,’ ébĕ-’ε áned. 56 A-bad bé elāḡé. Néε nyĕpédé abii ngáne bĕláa’é bĕn nĕn, cheé ékáá boḡ nyĕēhĕlē mam níme mébenlad nyé á’sō-te chíi nĕn achem?”

57 “Cheé ékáá boḡ nyĕbĕn nyĕēhĕlē adol áte nĕn bán, kase e akan nĕn echĕ ehĕdnad abel? 58 Nzé mod ahóbé aá, mókĕene we á kóte, hĕd nzii káāḡ nyúmō bĕtim ásē á nzii. Esehé nĕ, nzé ahédé we á kóte, kóte chó-’ε ébĕé we á mekáá mé plūse, plūse chó-’ε éhĕ we á mbwóg. 59 A mbále, nlāḡge we meé, weēhĕlē-sε ebíd á ndáb e mbwóg-tĕ wĕ káāḡ né etwedé ádōḡ alúm ásyāāl.”

† 12:46 Bĕbwĕm mó á ebwóg káa bĕsĕl mó áte e’sónj é’be.

13

Nyétēde abel dé mbéb, nyétimēn Dyōb

¹ Ade Yesue ádíi áhóbēé nē, dōo nguse é bad éche émbē áhed élangéé mō ngáne Payledē ánwūū'é bad bé Galilia áde bēbágé'áá Dyōb mendē mé e'lém. ² Yesue antimtén bó aá, "Nédē mewēmtēn mēdé nyé bán, ábē bad bé Galilia ábē bēnkūd éché ebeñ, bétómé ábíníí bésyāāl ebébtéd abé áyāle bēnwēē ene ndín e kwééd-ε? ³ Aáy! A mbále, nzé nyéētēdte nímen mbéb se nyétimēn Dyōb, né nyé moosyāál nyéēwé, nyébóó-'ε. ⁴ Chán-náa ábíníí dyóm á mod ne waam ábē ntón-ntón ní ndáb ménkūmtédte ámín á dyad é Silom, bonj bēwé? Nédē mewēmtēn mēdé nyé bán, bēntōmtēn ebébtéd abé tómaa bad bésyāāl ábē bēnlōñ á Jerusalem-ε? ⁵ Aáy! A mbále, nzé nyéētēdte nímen mbéb se nyétimēn Dyōb, né nyé moosyāál nyéēwé, nyébóó-'ε."

Ngan e bwel ábe béēchyāā

⁶ Héε Yesue ákálé ngan aá, "Mod anwónj alín á bwel á nzag-tē. Ankē epum é bwel áhed áwedé-mín ngen ne ngen, bonj enkēnyínné ké ehóg. ⁷ Héε álangéé nnōn-a-nzag aá, 'Édé bōōb mwē níláán áde nípagké á bwel-sé hén mwē téé, bonj meenyínéé epum ké ehóg. Kwel bó. Chán é'hele é'madé ahónj á ndōōb-tē ngēn?' ⁸ Héε nnōn-a-nzag átímtanné mō aá 'A-sánj, tēdé bó ké mwē nhóg ámpē. Mēnabé bó ásē, nhíí-'ε bó nkūmbág. ⁹ Nzé é'chyaá e'pum mwē níme níhúé', né édé bwām. Nzé-'ε béēchyāā, né bēkwél bó.' "

Yesue adidé mmwaád nhóg

bwām á Mbwe-mé-nkóme-áte

¹⁰ Mbwe-mé-nkóme-áte nhóg, Yesue ayágté'áá bad á ndáb e mekáne póg. ¹¹ Mmwaád ambé áhed awē edāōdāñ é mbéb émbēē áte á etūn é dyóm á mwē ne waam. Embēl mbíd enwúmēn mō nyaa echē éehelaá yāl asále áte bwām. ¹² Ade Yesue ányíné mō, anchélé mō, aláá mō aá, "A-nyanj, nkole níme ékonléé nímaá." ¹³ Ade ábáné mō mekáá á nló, ane mmwaád ansalé yāl áte ábwōg-ábwōg, ábootéd-tē Dyōb akēn.

¹⁴ Héε mod awē abédé nló á ndáb e mekáne, állí áyāle adid áde Yesue ádídé ane mmwaád bwām á mbwe-mé-nkóme-áte. Alāngē bad aá, "E'pun é'dé ntóób ábē mod átāngéné nsōn abel. Nzé nyédēá bwām adyēē nyépē ábē e'pun, saké á mbwe-mé-nkóme-áte." ¹⁵ Héε Sāngwéé ákwentanné aá, "Nyédoge bad. Nyé ahéé eēhunné nyag káa ésel á ebem-tē se ákēēn chó á edíb á mbwe-mé-nkóme-áte? ¹⁶ Anén mmwaád ádíi mwān awe Abrahamē. Satanē anhanj mō ne nkole á etūn é dyóm á mwē ne waam. Nyéláa mē ké mbéb mōo nídé, áhúd mō á mehanjé á mbwe-mé-nkóme-áte?" ¹⁷ Chōm éche ánhōbpē énwōgēd bad ábē bétāngánnáá mō e'sōn. Moosyāál anwóg menyīnge áyāle mam mé ményáké níme Yesue ámbēnlé.

Ngan ébē é nkamlēn ní Dyōb:

Ngan e mbál níme níchíné

(Mat 13.31-32; Mak 4.30-32)

¹⁸ Yesue anhób aá, "Chán nkamlēn ní Dyōb níkóó abé? Cheé níhele níhāgtén mō-yēē? ¹⁹ Ndíi nēngáne mbwé e mbál-e-bū echē mod átédé bonj ásob á nzag-tē. Ade ékwógé, étím bwel bēñ, menōn méhyē mélōñ á ngen-tē."

Ngan e esultēn

(Mat 13.33)

20 Yesuē ansēdéd aáken, “Cheé níhele níhəgtén nkamlən ní Dyöb-é? 21 Ndií nēngáne esulten éche mmwaád ámuúinéde asíi á pân é mbumé ní ngun éláán kóón ɛsule.”

Asól á ekob éche échiné áte
(Mat 7.13-14, 21-23)

22 Yesuē andii ambé á eke-tê éche ákágé'áá á Jerusalem. Dyad tée áde átómé'áá, ámbáá ne ásad, ayógté'áá bad. 23 Mod nhóg ansēdéd mó aáken, “A-Sángú, mesongé mé bad níme Dyöb dɛsongé alongé, mébuú áte káa méebuú'é?” Yesuē anláá bad áhed aá, 24 “Nyéwanen kóón nyésól á ekob éche échiné áte, áyāle, á mbále, ekud á bad éwanén asól, bon ɛbéhenlé. 25 Póndé ɛpě eché nwóó-ndáb áhidéé ásē, bon ápēn ekob. Ene póndé dóo nyébootédte atyéem á ebwóg, bon nyékumé' ekob nyéhōbē bán, ‘A-Sán, dibnéd sé ekob.’ Mó-’ε átimtén nyé aá, ‘Meebíí’ε wée nyébidé.’ 26 Nyé-’ε nyééhōb bán, ‘Syánē dendyé ndyééd, demmwé-’ε mīm hōm ahóg, eyógté'áá-’ε áwēd myad.’ 27 Atimtén nyé aá, ‘Syánē deewōnɛé dyamdyam. Nyésyā mɛ á dīd-te. E'bébtéd é' bad ngén!’ 28 Ade nyényinnē Abrahamɛ, Aisigɛ ne Jakōbe bōōbe bekal bé'dáádəŋ bédé á nkamlən ní Dyöb-te, bon nyé pɛn nyéchág á ebwóg, achii dé awé ne adyé dé meson á nsəl, dóo dētéd etál póndé eched. 29 Bad bēbīd á akuu ne á mbəŋ, á mekonekone ne á mehúlélúlé, bétéd medii á ngande e nkamlən ní Dyöb. 30 A póndé eched, bad ábe bēnlyəg mbīd bōo bétīm á'sō, bé'sō-’ε bélyəg mbīd.”

Yesuē alebe áyāle bad bé Jerusalem
(Mat 23.37-39)

31 Melemlem mé póndé nguse é Befarisia êmpě wée Yesuē, bélāngē mó bán, “Syāó hén, ékag hōm démpēe, áyāle kəŋ Hɛrōde ahede wɛ awúu.” 32 Yesuē ankwentén bó aá, “Nyéke nyéláa éché esob bán, ‘Chii ne chān mēhūd bad e'dáádəŋ bé mbéb áte, níchōōd-te bad, bon súú ébe mēmād nímēm nsón.’ 33 Bon ké chān ébēē, ntəŋgéné abé á nzii chii, chān, ne sú ébe, áyāle éeboó'é bán, nkal é'dáádəŋ áwē hōm démpēe ésebán á Jerusalem. 34 Wóowó! A-bad bé Jerusalem, nyéwúe bekal-bé-e'dáádəŋ nyéwúennē-’ε bad meláá ábe Dyöb álómé! Nkénwān áte ngen ne ngen álad nyé áte nēngáne nyaá-kúb ákútanné bán, bon nyéehédéé etál! 35 Nyénəne', Dyöb dētédé echen ndáb. A mbále, nlāŋge nyé nén mɛé, nyéenyínénné mɛ dīd ámpě kóón ne á póndé eche nyééhōbpē bán, ‘Nnam ne ane awé apedé á dīn á Sāngú.’ ”

14

Yesuē achōŋtɛ mod awě melóg məkóbé

1 Mbwe nhóg Yesuē anké ndyééd adyé wée ndəle a Farisia póg. Nén démbē a mbwe-mé-nkóme-áte. Ade ápedé áwed, bénóné'áá mó chodchod. 2 Mod mó-’ε ambě áhed awě melóg mémbídtɛ á yāl. 3 Héé Yesuē ásedtɛé bemeléede bé mbéndé ne Befarisia aáken, “Edé kunze ádid mod bwām á mbwe-mé-nkóme-áte, ngé éesaá?” 4 Bon bénkēnhōbpé dyamdyam. Dóo ákóbé ane mod awe melóg mébidé á yāl á ekáá, ádidé mó bwām, asúúd-te mó á ndáb. 5 Ambīd e nē dóo ásedtɛé bó aáken, “Nyé ahéé adé awě mwān káa nyag éhūnnē echóg, bon eékg chó abided ábwōg-ábwōg, ké émbē bán á mbwe-mé-nkóme-áte?” 6 Bon bénkēnwōŋgɛ dyamdyam áhōb.

Ake dé e'ken ne akob dé nken

⁷ Ade Yesue anyiné bad ábe bēnlēbēē adyē ndyēéd bēsyaāl ábe bēpédé bēbóótédé medií mémbaá apwed, ankalé bó enén ngan aá, ⁸ “Nzé mod alébpé we ngande, weépāg-se éhedé e'dii é'mbáá, áyāle éhele éhé né bélébpé mod ampée awē adelé áte tómaa we. ⁹ Nzé ene nyaa e mod epedé-’ε, mod awē alébpé nyé moosyaāl ālāā we aá, ‘Béé anén mod atii.’ Á póndé eched dōó étiméé atii asad atéd ne akwáké. ¹⁰ Boŋ nzé epedé ene ndín e hōm, etédéé e'dii ábe é'dé á ahāngé, ábel nén nzé nwóó-ngande anyiné we, mōó ālāā we aá, ‘Amūē, ké édyee á atii ámbáá híníí.’ Á póndé eched dōó ékudéé edúbé áfinté e bad ábe nyāābō nyētédé tébele. ¹¹ Né-óó, nyébii bán, kénzée awē achágté yāl, Dyōb désudéd mó. Kénzée-’ε awē asúdté yāl Dyōb déchāgēd mó.”

¹² Hé-’aá álāngéé mod awē anlébé mó nén aá, “Nzé ehóbé weé, móchage’ ngande, weehóbé weé mólébpē áboŋ bēn, káa áboŋ baányan, káa echoŋ túmbé, káa bewōŋ bé ngáb ábe nyāābō nyēbyééné. Nzé ehídé nē, né bōmpē bélébē we. Nē ábele átim ehéen ne metuuten. ¹³ Boŋ nzé echagé ngande, elébé dāsō betóótōkē bé bad, ne bad ábe bēhúné eped, bōobe bad ábe bēkwédé ndím. ¹⁴ Nzé ebélé nē, né wēkūd nsimé áyale béehenlé we asábe ámbíd. Dyōb désābē we áde bad bé bwām bēpuú’ε.”

Ngan e sánkalaa a ngande

(Mat 22.1-10)

¹⁵ Ade mod nhóg awē bōobe Yesue bēntēd tébele áwógé nē, dōó álāngéé Yesue aá, “Nsimé ne bad ábe bēdyē ndyēéd á ngande e nkamlēn ní Dyōb!” ¹⁶ Dōó Yesue álāngéé bó aá, “Mod nhóg anchāg sánkalaa a ngande, ábūdte bad alébe. ¹⁷ Ade póndé e ngande épédé, anlóm awe mbāledē wée beken ábe ánlēbēē aá, ‘Nyéhyag, mboŋsén rísyāāl nímáá abé.’ ¹⁸ Boŋ bó moosyaāl, bēmbootéd mechāngé ábe nhóge-nhógē. Nhóg anhób aá, ‘Nchané etúú, ntāngéné chó ake dé anyín. Nchāa we, méehenlé ahye.’ ¹⁹ Ampée anhób aá, ‘Bōob nén dēn, dōó nchané nlád ní nyag nítāan éche élíe’ nzag. Chóó níkagké ahāgten nén. Sōn, méehenlé ape!’ ²⁰ Ampée-’ε anhób aá, ‘Nkudé sōmbé ekóólé-ekóólé. Né-óó, méehenlé ape!’ ²¹ Ane mbāledē antím ámbíd, áke áláá eche sán mam mēsyaāl. Dōó ekan ékóbé eche sán áte, boŋ álōmē ane mbāledē. Anhób aá, ‘Kāg mehélé, ékag á ntém ní nzii, káāŋne á mēte mé nzii mé dyad-tē, éhúen betóótōkē bé bad, ne ábe bēhúné eped, ne ábe bēkwédé ndím, ne ábe béehelé ake.’ ²² Eebeméé áte ane mbāledē anhuú ámbíd, aláá sáá-a-ndáb aá, ‘A-sán, mbélé ngáne wēnhōbpē, boŋ ké nē, etál élyágé édé.’ ²³ Dōó Sáá-a-ndáb áhóbéé aá, ‘Kāg á nzii émbáá ne nzii é mehín, échéle kénzée wēé áhyag ábel boŋ ndáb élón. ²⁴ A mbáale, mod ké nhóg awē ménsēbēē alébe, éewógké chōm ké ehóg á nsəl á ngande-té hén!’ ”

Abé mbapēē

(Mat 10.37-38)

²⁵ Mbwe nhóg ndun e mod ehídé’áá Yesue ámbíd. Héé ábóótédé bó aláá nén aá, ²⁶ “Nzé mod ahóbé aá, móhíde me, ésebán achádténé nyaa, sáá, mwaád, bán, baányan, káāŋne áde alongé dēn, ene ndín e mod eékwognedéé ábē awēm mbapēē. ²⁷ Kénzée awē eepéme áde awōg, boŋ áhídnē me, eékwognedéé ábē awēm mbapēē.

²⁸ “Nzé-módé ábē awē áwōŋ mewēmten álōŋ sánkalaa a ndáb, boŋ eesébpé adyee ásē, áhāgten nkun níme ene ndáb étēdté mó, ábii ké móōhēl

chó amad, káa móòhɛnlé? ²⁹ Nzé amaá-’ε ndáb asume, boŋ eéhele chó amad, moosyǎl awè anyíné abelé ábootéd mó awɛl, béhǎbē ³⁰ bán, ‘Mod nhóg ansáá ndáb, boŋ eéheleé chó amad.’

³¹ “Nzé kǎŋ póg ewémtné waáb kǎŋ bel akum, abélé asébé yǎl ahəg á ekáá ké mesonǵé mé sǎnze nɛme áwóó dyam dyóm dé ekálé, béhǎl ábe waáb awè awóó sǎnze dyam móom mé ekálé mébɛ. ³² Nzé anyíné aá móòkwognedéé, abelé alóm belyáged bé dyad á’sò wée waáb, waáb adépe mó benben, ábel nén békôm nsaŋ. ³³ Melemlem nê dǎó édíí né ké nzéé awè eehúde chǒm ásyǎl nɛm. Ene ndín e mod eékwognedéé awém mbapeɛ ábɛ.

Nkwɛ nɛme mbódé e’nyin
(Mat 5.13; Mak 9.50)

³⁴ “Nyébíí bán nkwɛ rídé chǒm é bwám. Boŋ nzé mbódé alaŋ, chán béhele-se bénýínéd mó ámpɛ? ³⁵ Méesaá dyam dé abelen ámpɛ. Apim dǎó bépiméé mó. Bad ábe béwóó metúu, bésɔŋten bwám.”

15

Ngan e rídyɔŋ ní mbód nɛme mémboó
(Mat 18.12-14)

¹ Mbwe nhóg belad bé tááse ne bebel bé mbéb bémpeé, bémpe wée Yesue. ² Dǎó Befarisia ne bemeléede bé mbéndé bénýonǵéé áte bán, “Nédé anén mod awonɛne bebel bé mbéb, bǎboó bédyag-ke ndyééd hǒm ahóg.” ³ Héé Yesue ákánlé bó ngan nén aá,

⁴ “Nzé-módé adé awè áwɔŋ mbwókel é rídyɔŋ ní mbód, boŋ nhóg mbóó, boŋ eéɛdté nímíní móom mé rídyɔŋ ní mbód abog ne abog á etún-té, áke dé ahed nímé nhóg nɛme mbóó kǎŋ né adíbté mó? ⁵ Adibed áde adibte-’áa mó, áhǎg mó á abɔl ne menýinǵe mésyǎl. ⁶ Boŋ née ápedé á dyad-té álad besón bé echoŋ ne baányan áte, aláá bó aá, ‘Syǎnē déwóg menýinǵe áyǎle ndíbté nímém rídyɔŋ ní mbód nɛme mémboó?’ ” ⁷ Yesue ambád ámpɛ aá, “melemlem-’aá rílanǵéé nyé mée, menýinǵe métóm abé nê ádyób ámín e mbelé-mbéb nhóg awè atédé abel dé mbéb boŋ atímné Dyób tómaa ámín e móom mé bad abog ne abog ábe bésáá, ábe béehɛdnád ahǎŋɛn.

Ngan e kábpe eché embóó

⁸ “Káa, mmwaád ahée adé awè áwɔŋ kábpe dyóm, boŋ née póg ébóó, eéchódé’ ekag, boŋ áhedé ndáb áte, atón ahed kǎŋ né adíbté chó? ⁹ Adibed áde adibte-’áa chó, alade baáb ne baányan áte, aláá bó aá, ‘Nyéwógen me menýinǵe áyǎle ndíbté ene kábpe eché embóó me.’ ¹⁰ Melemlem-’aá rílanǵéé nyé nén mée, menýinǵe métóm abé nê ádyób ámín e mbelé-mbéb nhóg awè atédé abel dé mbéb boŋ atímné Dyób.”

Ngan e mwán awè ambóó

¹¹ Yesue ambád ahób aá, “Mod nhóg ambé, anchyáá bán bé baachóm bébe. ¹² Dǎó epun ehóg, mwán asad álanǵé sáá nén aá, ‘A-sán, beé me ádem akab á mbwóg áde rítánǵéné akud.’ Héé sáá átédé chǒm ésyǎl éche ánwǔngé, boŋ ákabpé bó áte. ¹³ Nguse é e’pun étómé-’aá, boŋ mwán asad áladé nímé nted rísyǎl, ákág á alonǵ démpéé áde áchábnédé. Awed-taá ápedé boŋ ábootéd alongé á mbaambaa achog, ábɛbté ngáb esyǎl eché ánwǔngé. ¹⁴ Ade chǒm ésyǎl émaá mó áyál né bǎob, sǎŋkalaa a nzaa anhún á alonǵ-té wé. Atóg dǎó-’ε ábóótédé mó asól áyál ngíne-ngíne. ¹⁵ Héé ákíí kunze e mod póg atán á dyad-té wé, áchóm mwá nsón. Ane mod

mó-’ε alóm mó aá, áke ádítdad mó esəg é nguu. ¹⁶ Anwón á mewēmtēn aá, mósłontē abum ké ne medy’é mé nguu, boŋ modmod enkēmbaá mó chómchóm éche áhelesε adyé. ¹⁷ Dóo ádyéé chóŋ, boŋ ákwanlád, áhābē aá, ‘Nōné’ ngáne bembəlede bélóné echem sánj á ndáb-te, boŋ ké nē bedyāg medy’é méchəbe ásē, boŋ me-’ε níwāg nzaa hén! ¹⁸ Mēsyaá, níke ntán echem sánj, nláá mó meé, A-sánj, mbelé mbéb á’sō é’ Dyōb ne á’sō é’bōŋ. ¹⁹ Mmēn meékwognedεé áchəgned néε awoŋ mwān ámpē. Téd me ké nēngáne awōŋ mbəlede nhóg.’

²⁰ “Hē dōo ápádté ásē, boŋ ásuē’ á dyad wéε sáá. Boŋ áde ákwógé ape á ndáb nē, sáá annyín mó mwā etūn. Ankóbtén sáá ngol. Sáá annyəgéd, alúm mwān ámín, ahé mó tál. ²¹ Dóo mwān álāngē mó nén aá, ‘A-sánj, mbelé mbéb á’sō é’ Dyōb ne á’sō é’bōŋ. Meékwognedεé áchəgned néε mwān awōŋ ámpē.’ ²² Héε sáá mó-’ε áchénlé ábē bembəlede, álāngē bó nén aá, ‘Nyéhiinad me nsob míme rítómténé adəŋ nē, á mehélé-te. Nyéwáad mó mó á yāl. Nyéhē-’ε mó ebōŋ á ekáá, nyéhē-’ε mó metámbe a ékuu. ²³ Nyétéd nchóm-é-nyag awē dékálté nē, nyékwel mó, ábel nén, syánē moosyaál dédyē débél-le apaté. ²⁴ Nyébíí bán, awem mwān nén ammād awé, boŋ atimé ámbíd á alonjé. Ámbóo, boŋ abídé áwed.’ Hé-’aá bébóótédé ngande achog.

²⁵ “Mmēn mésyāāl mēmbenléd áde mwānyoŋ ambáá adíí á nzag-tē. Ade áhúú, dōo áwógéé bad békóne, béságe-’ε bwēm á ndáb-te. ²⁶ Dóo áchénlé mbəlede nhóg, boŋ ásedté mó dyam áde ábenlaad. ²⁷ Dóo mbəlede ne álúmtéé mó áte nén aá, ‘Pón mwānyoŋ ahúú ámbíd-óó. Sóo akwēnlé mó nchóm-é-nyag ne, áyāle anyínen áde anyínné mó díd ámpē, ésebán dyamdyam ábéle mó.’

²⁸⁻²⁹ “Awóg áde áwógé nē, anlŋ, eékwentene asól á ndáb-te. Héε sáá abídé á ebwóg, boŋ áhyε achánj mó. Dóo mó-’ε átimtanné sáá nén aá, ‘Nōné’, meé nkéndyēén wε hén mwē ne mwē áde níbenléé wε ntū mé nsón, ésebán nwúene wε nló áte. Boŋ ké echəd é mbód weébāgēε me wεé, míbel apaté ne ábēm bēd. ³⁰ Boŋ ngáne awoŋ mwān a nlēm ápédé ámbíd, mó awé amaá echoŋ ngáb esyaál abébed ne bekwalεε, ewúúde mó nyag echē etómténé akəl.’ ³¹ Héε sáá álāngéé mó nén, ‘A-mwān, wε-εé edé ne me hén pónde ésyāāl. Kéchéé éche níwóó-’ε édíí échōŋ. ³² Embē bwām syánē áchog ngande, áwóg menyinge. Nén, mwānyoŋ ammād awé, boŋ atimé ámbíd á alonjé. Ámbóo, boŋ abídé áwed.’ ”

16

Ngan e mbəlede awē abédé mwane

¹ Yesue anláá ábē bembapεε ámpē aá, “Nhoŋ ní mod nhóg mémbē. Bad bėnhye mó aláa bán awē mbəlede ambáá abébté mó ngáb. ² Héε míme nhōŋ ní mod nílómé mbəlede áwed achəg, boŋ ásedté mó aá, ‘Ebál é póle éhéé níwógéé áyāl echōŋ nén? Lúmed me áte ngáne mesonjé mé bwēm míme mēmbanéeé ásē echōŋ médíí, áyāle échē etál é nsón émaáné wε áte.’ ³ Dóo mbəlede ádolé áte chóŋ boŋ áhābē aá, ‘Chán-nō mébenlé bəb áde echem sánj áhedéé me ahúd á nsón? Ngíne eesaá me echē níkwēnléé nzag. Nzé ntimé-’ε á nchómbé, né nē dépiinéd me akwágké á ngíne. ⁴ Ahá, nkude debyéé áde méhəgké, ábel boŋ ké á nsón dōo bėnhūdte me, bad bélyəg békōb me nken áwab mendáb.’

⁵ “Héε áchénlé mod téé awē anwálé sáá alúm, áchəgé bó nhógē-nhógē. Ade mod e’só ápédé, ansedéd mó aaken, ‘Mesonjé métōŋ echem sánj

ékáleé wε?’⁶ Ane mod aá, ‘Mbwókel é e’kwém é’ mól waam.’ Ane mbàledε anláá mó aá, ‘Nóné’, ehoη kálag e melúm chó nén. Dyéé ásé, étel á mehélé-te wεé, mbwókel é e’kwém é’niin.’⁷ Ansedéd mod awé alónténé bébe aá, ‘Alúm ádé wε mesoηgé métáη?’ Ane anhób aá, ‘Mbwókel é nkute ní ngun éláán.’ Ane mbàledε anláá mó aá, ‘Kób ehoη kálag, étel wεé, mbwókel é nkute ébe.’⁸ Ade nímê nhon mí mod níwógé nê, ménkēméd éché ekúkú é mbàledε aá, ‘Abénlédé debyéé á bwám.’ ” Yesue ambád áte nén aá, “Nê dóo bad ábe béhíde mekan mé nkóηsé bédíí. Bédé mehél áhægen écháβ nyaa é bad debyéé, tómaa bad ábe béhíde e’nyinæn bé ekíde é’ Dyób.”⁹ Yesue ambád aá, “Nláa-’ε nyé méeé, nyéberled nhon mé nkóηsé, ákób e’choη, áyāle á pónde eche mémaa’á é áte, békob nyé nken wée bad bédyεε’ é á ngíndé ne á ngíndé.¹⁰ Ké nzé-módé awé awánlé mpín mé akan bwám, né áwālē ámbáá bwám. Kénzée-’ε awé eéhele mpín mé akan awále, né eehenlé ké ámbáá awále.¹¹ Nzé édé-’ε bán, weewánléé ngáb e nkóηsé ngáne étáηgéné awále, nzé-módé ábē wε nhon mí mbále.¹² Née wéewánléé nhon níme méesē nímoη bwám, nzé-módé ábāg wε nhon nímoη mwēn?

¹³ “Modmod eéhēlēε-se abé mbàledε a bewóη bébe. Alúméd nhóg edænge tómaa aníníí, ké’ε átímēn nhóg, abáηge aníníí áyāl. Weéhēlēε-se ebé mbàledε a bad bébe abé ahóg. Weéhēlēε-se ebé mbàledε a Dyób se ebé-’ε mbàledε a mōné.”

Nguse é ngan éche Yesue

(Mat 11.12-13, 5.31-32; Mak 10.11-12)

¹⁴ Befarisia bénwōg nímén mésyāāl, boη ngáne bémbēē bedæη bé ngáb, bénswēdē mó swédétén.¹⁵ Yesue anláá bó aá, “Nyédíí bad ábe bélúmte bán bésáá á’sō é’ bad, boη Dyób ábíí nyé nlém áte. Kéchéeé éche baányoη békēmtéé, édíí abúú ngēn á’sō é’ Dyób.”¹⁶ Yesue ambád bó aláa aá, “Mam níme mēntenléd á kálag é mbéndé é Dyób, bekal bé’daédæη bómpē bénhōb mó kóáηne á pónde eche Jōne. Taase nê, nkalaη mí bwám mé nkamlen ní Dyób ríkanlad, mod téé-’ε abune níme nkamlen abé áte.

¹⁷ “Ké nēηgáne nkoη níse ne ní mín béhele bémaa, atote ké ahóg á mbéndé e Dyób déekwaá.

¹⁸ “Kénzéeé awé anané mwaád, boη awóη mmwaád ampée, né akábé asón. Ké nzé-módé-’ε awé awóo mmwaád awé bénáné á ndáb e’wóηgé, né akábé asón.

Ngan e nhon mí mod ne Lazarose

¹⁹ “Nhon mí mod nhóg mémbe, kase é mebad chóo áwáá’áá á yāl. Mwēnze ne mwēnze móo ádyágáá mbwε téé.²⁰ Ntógétoke mí mod nhóg mó-’ε rínáηgé’áá áwē mmwε mé e’ké bán Lazarose. E’kwεε bēnlōn mó á yāl.²¹ Mewēmtēn mémbe mó aá, bébe mó píuted é medyé éche éhúné’áá á tébele a nhon mí mod. Mbwé chóo épágé’áá áhed, boη ényāηgē mó e’kwεε áte.

²² “Ade ntógétoke mí mod mē níwédé, ángel éntēd mó, ékēēn mó á akéb áde Abrahame. Mmē nhon mí mod mómpē ménwē, bélime-’ε mó.²³ A mbwóg e kwééd wē, nhon mí mod níbédé á metuné-te. Héε ányéné nló ámín boη anyín Abrahame se wíníí, ne Lazarose áwe akéb.²⁴ Dóo álébpeé nén aá, ‘A-Té Abraham, sōn, wóg me ngól, élóm Lazarose átoδe dúu dé e’míí á mendíβ-te, áhye áhóδed me échém, áyāle meewógéé bu á dū-á-muú hén.’²⁵ Abrahame anláá mó aá, ‘A-mwán, ewēmtan á pónde eche

wémbēē á nkõhsé ngáne wénkudté bwēm é' bwám, boŋ Lazarose mó-
'ε ákūd bwēm bé mbéb-ε? Βοῶb-πῶῶ awóge mímé menyinge hén, wémpē
edé á metuné-te. ²⁶ Née éhúdé nê áte, wée sédíí ne wée édíí, sánkalaa
a mbán akabé syánē áte, ábel nén mod eéhēlē asyæ wén se ápe wē.
Modmod eéhēlē-'áá ásyāā wē, se ápe áwēd.' ²⁷ Nhon ní mod ménhōb áá,
'Ncháa-ῶῶ, a-Tē meé, élóm Lazarose á ndáb echē echem sán. ²⁸ Nlyágé
bānned bétáan. Akε álēb bó ábel nén, bómpē béepāg á hōm dé metuné
hén.' ²⁹ Abrahamε anhób áá, 'Béwóó metelag míme Mosεε ne míme bekal
bé'dáádəŋ. Béwógen chōm-εε bétélé áse.' ³⁰ Nhon ní mod ménhōb áá,
'Aáy, a-Tē Abraham. Nzé mod akií bó atán awē abidé á mbwóg é kwééd,
né bétédé ábel dé mbéb bétimēn Dyōb.' ³¹ Héε Abrahamε áhóbēé áá, 'Nzé
béekwentne Mosεε ne bekal bé'dáádəŋ awógen, né béewógénné ké mod
awē apuúdé á mbwóg é kwééd boŋ aláá bó.' "

17

Abēled mod mbéb

(Mat 18.6-7, 21-22; Mak 9.42)

¹ Yesue anláá ábē bembapεε áá, "Nyébii bán mekágsen míme mébelte
bad mbéb métánǵéné nyé apii. Boŋ édé ngol ne kénzée awē ápeén mó!
² Embē mboŋ né bēntáá ene ndín e mod sánkalaa a aláá á nkāŋ, bébwēm
mó á edib-te, tómaa mó ábēled ábén bēndem mbéb. ³ Nyétédεn yāl pónde.
"Nzé mwānyoŋ abelé wε dyam dé mbéb, échu mó aláá wée nē déeboo'ε.
Nzé achemé-'ε ádē awusé boŋ ahǵléné, élagsén mó. ⁴ Nzé apānné wε
ngen saámbé áyāle epun é bīn, boŋ apedé-'ε áwōŋ ngen saámbé áchóm
alagsen áá, 'Nhǵléné', etánǵéné mó alagsen."

Adúbe déechínéé

⁵ Bembapεε bé nlomag bēnlāā Sánǵwée bán, "Wéd sé adúbe áte."
⁶ Sánǵwée anhób áá, "Nzé nyēnwōŋ adúbe áde áde mwāmpīn nēŋgáne
mbál-e-bū, né nyéékamlén ádén alín dé e'sáá bán, 'A-bwεl, wubé áse, éke
ésumen á edib é nkwē-te', é'wóǵén-ne nyé.

Abel dé nsón

⁷ "Détéd bán, nyé mod nhóg nyēwóó mbāledε awē akií nzag alii, káa
akií ánon ndyōŋ ní mbód. Nzé ahúú á nsón, chán wéllāā'ε mó? Wéllāā
mó wεé, 'Hyé édyεε áse hén, édyē ndyééd,' ⁸ káa wεé, 'Belé me ndyééd
étómted me, étyéem-me á nkəg, káŋŋ nímad adyé, boŋ ámbid é pónde,
wε-'ε édyág?' ⁹ Nyéláa me ké wēsāgnēn ane mbāledε áyāle ábélé míme
nsón? ¹⁰ Né-ῶῶ nyémpē, nzé nyēmaá chōm ésyāāl éche bétíínédé nyé ábel,
nyéhōb bán, 'Sédíí bembāledε ngēn, mímed nsón-naá sébélé sé ngáne.' "

Yesue asánté bad bé meləŋ dyóm

¹¹ Ade Yesue ákagké á Jerusalem, atómé'áá á nchii ní nzii mé alon á
Samaria ne alon á Galilia. ¹² Asól áde ásólé mwā dyad nhóg, antán bad
dyóm ábe meləŋ mékóbé. Bentyēēm nchabnede, ¹³ bélébpē mó ne esaád
bán, "A-Yesu, a-Sán, sōn, wóg sé ngol!" ¹⁴ Ade ányíne bó, anláá bó áá,
"Nyékag wée beprise, nyélúmed bó yāl." Ade békagké nē, yāl é nsán bó.*
¹⁵ Bó mod nhóg, annyín nén áá módyéé bwám. Héε átímé ámbid, ákεné
Dyōb ne ehób éche échǵké. ¹⁶ Ankwε Yesue á mekuu, ásāgnān mó. Anén

* 17:14 Asáad á yāl: Nzé meləŋ ménkōb mod bétédé'áá mó née mod awē eesáa. Bébéné'áá mó bán, eesité wée bad bédíí. Prise chō énwōŋ kunze ásimen mod meləŋ boŋ ébided mbakú nén bán asáá, boŋ ábootéd ape wée bad bédíí.

mod abédée mod a Samaria. ¹⁷ Yesue ansedéd mó aaken, “Eesaá mbále bán nsánté nyé bad dyòm-ε? Héé ábíníí abog bédíí? ¹⁸ Nédē mod ké nhóg ampée eétiméé ámbíd áhye dé abe Dyöb mekenag, éetóméé anén mod a nken-ε?”† ¹⁹ Héé álāngéé mó aá, “Tyéém amín, ékag. Adõh adúbe ádíde wε bwám.”

Epe é nkamlen ní Dyöb

(Mat 24.23-28, 37-41)

²⁰ Befarisia bēnsedéd Yesue bánken, “Póndé ehéé nkamlen ní Dyöb mépéé?” Yesue anláá bó aá, “Nkamlen ní Dyöb méesaá dyaam áde mod ányínneé díd, ²¹ káa dyaam áde mod áhõbpē aá, ‘Nõné,’ mômén,’ káa ‘mômíníí.’ Aáy, nkamlen ní Dyöb mímáá abé áttinté echên.” ²² Héé álāngéé bembapee nén aá, “E’pun é’ bín é’húe á’sõ abe nyédangé bán né nyényín ké mbwe nhóg níme Mwän-a-Moonyon álümédte nyé yál, bon nyéenyínné. ²³ Béléá nyé á póndé eched bán, ‘Mónén,’ káa ‘Móníníí,’ bon nyéehántán bó. ²⁴ Ayále, ngáne emwēdmwēd étóméé, bon épenté ngob e Dyöb pēd póg ne eníníí, nē dõ epun éche Mwän-a-Moonyon ápéé ébēē. ²⁵ Bon édēbé nē, atāngéné metuné híin akud. Kāne enén nyongel e bad eébān mó áyāl. ²⁶ Ngáne émbēē á póndé eche Noa, nē dõ ébēē á póndé eché Mwän-a-Moonyon. ²⁷ Bad bedyágé’áá medyé, bémwāg mīm, baachóm bēwó’áá bebaád, bebaád-te békāg á mewõngé kóh ne mbwe níme Noa ásólé á bõle é’mbáá-te bon mbúú echó, mesén melóne, méhõd abé bad bésyāāl. ²⁸ Melemlem nē dõ émbēē á póndé eche Lote. Bad bedyágé’áá medyé, bémwāg mīm, békābē dyon, bēwēnē bwēm, bēlõ-’ε mendáb. ²⁹ Bon mbwe níme Lote ásyāngé á dyad á Sodom, mímé mbwe dēn muú ne meláá níme méhyāntan, mémbíd ádyöb nēe mbúú, níwúú abé bad bésyāāl. ³⁰ Melemlem nē dõ ébēē nímé mbwe níme Mwän-a-Moonyon ányínnédte.

³¹ “Eché epun, mod awē adé á nnon ní ndáb mín áde nhon nídí mó á ndáb-te, eétõgné asud ásē áhye dé atéd mó. Melemlem-’aá mod awē adé á nzag-tē, eétõgné atim ámbíd á ndáb. ³² Nyéwēmtēn dyaam áde dēmbenléd ne Lote mwaád. ³³ Kénzée awē awóó mewēmtēn áson áde alongé, ábõd dõ. Kénzée-’ε awē abóde áde alongé, né asó dõ. ³⁴ A mbále, bad bébe bēnaá anon ahóg nkuu, bétéd nhóg, bétēdē aníníí. ³⁵ Bebaád bébe békāgē medyé, bétéd nhóg, bétēdē aníníí.”† ³⁷ Dõ bembapee bēsedtéé mó bán “A-Sāj, héé nē dēbenlédte?” Yesue antimtén bó aá, “Wéε ndim níbāgkē, áhed dõ benhõgnóné bēladné.”

18

Ngan e ngwεε e mod bó nkúd é mmwaád

¹ Yesue ankalé abē bembapee ngan álúmed bó áte nén aá, bétāngéné békānnē póndé téé ésebán bēhúnte nlém á abum. ² Anhób aá, “Mod abéde dyad ahóg, awē akáadte’ bad. Ane mod eebáa’áa Dyöb, eébage’áa-’ε modmod edúbé. ³ Nkúd é mmwaád-te abéde melemlem mé dyad, eémaa’áa’ wéε ane mod. Póndé téé álāngē mó aá, ‘Sé mod sēwõgné mehõb. Káád sé ésuud me nzom.’ ⁴ A mbooted ane mod enkēnháá mó dúu. Bon ámbíd é póndé anláá yál aá, ‘Ké nēngáne méebagéé Dyöb edúbé,

† **17:18** Bad bé Israel bēntēd bad bé Samaria nēe benzinéé. Bõbõ béekagé’áá ké mwāmpín áyāle nyaa e mekan mé mbwóg ne mekan mé alon. Ké nyaa e abele á Dyöb ne hõm dé mekáne bēmbē bó nhānlén. † **17:35** Donge á kálag dé’sõ ábádé nchoo 36: Bad bébe bēbē á nzag-tē. Bétéd nhóg, bétēdē aníníí.

méebāā-'aá modmod, ⁵ ngáne edíí bán anén nkúid a mmwaaád ahédé me nló, mēkāā míme nkáá ábel rísud mó nzom. Esebé nê, né kááj ne á asóg éemwaaá aá ríkún ne epe éche ápagké nén pónde ésyāāl.' ” ⁶ Héε Sánjwéé áhóbéé aá, “Nyéwógé chóm-éε ekúkú é mod awě akáadte' bad awě eebíi Dyöb éhóbé-ye? ⁷ Nédē Dyöb déekunné ábē bad ábe ápwédé-ye? Béchyεene' mó nwōngēn nkuu ne müte, nédē ákālēn bós metúu pónde té-ye? ⁸ Nláa nyé meé ákun bós mehélé mehélé. Bon nyédúbpé bán Mwān-a-Moonyon áttān adúbe á nkōjsé-te á pónde eché ápéé-ye?”

Ngan e bad bébe ábe bēnkē akáne

⁹ Yesue ankāl ngan empée tājene bad ábe bényíné-'aá yāl nēε bad ábe bésáá, bényínē-'ε bad bémpee nkójtéd. ¹⁰ Anláa bós aá, “Bad bébe bēnkē á Ndáb-e-Dyöb ákáne. Nhóg abédé Farisia, aníní-'ε abé nlad-é-tááε.

¹¹ “Ane Farisia antyéém á ámín, ákánne', áhōbē á nlém-tē* aá 'A-Dyöb, nságnéné wε. Ayāle nén, meésáá nēngáne bad bémpee, ábe bédume bwēm é' bad, ábe bēbēbé nlém ábum, ábe békábe mesón á ndáb e e'wóngé. Nságnéné wε ayāle meésáá nēngáne anén nlad-é-tááε hén. ¹² Ndé nén, ndide' yāl nzaa á mekáne-tē ngen ébe sōndé téé. Chóm téé éche ríkudé-'ε nkabe chó áte monje dyóm, níbagé wε akab nhóg.'

¹³ “Nlad-é-tááε pen antyéém nchabnede, eéhele ké mīd anyen ádyöb. Ambán ekáá á nlém, ákánne aá, 'A Dyöb, wóg me ngól. Ndi mbélé-mbéb.' ” ¹⁴ Héε Yesue ábádé aá, “Nláa nyé nén meé, anén mod awě rídímténé nyé aláa, ansú áwe ndáb nēε mod awě asáá á'sō é' Dyöb. Ayāle mod ké ahéé awě achágté yāl, bésudéd mó. Bon ane awě asúdté eche yāl, bēchāgēd mó.”

Yesue ne bānbān

(Mat 19.13-15; Mak 10.13-16)

¹⁵ Bōōb-pōō bad bépééné-'aá bēndem wéε Yesue nén bán ábán bós ekáá á yāl ánamed bós. Ade bembapεε bényíné nê, bēnkānē ábē bad áte. ¹⁶ Bon Yesue anchélé ábē bán, áhōbē aá “Nyéte bānbān béhyag áwēm. Nyéekáá bós ayāle nén, nyaa e bad nēε bós chóó éwóó nkamlēn rí Dyöb. ¹⁷ Ne mbále, nlānge nyé nén meé, kenzéé awě eékobe nkamlēn rí Dyöb nēngáne mwēndem, éesónlé áwēd-te.”

Mod a nkamlēn

(Mat 19.16-30; Mak 10.17-31)

¹⁸ Nkamlēne nhóg ansédéd Yesue aá, “A-meléed a bwám, cheé mébenlé ábel nén ríkud alongé áde déemaá?” ¹⁹ Dóó Yesue ásedtéé mó aáken, “Cheé ékáá bon échagé me meléede a bwám? Mod ké nhóg eésáá mod a bwám étóméé Dyöb dēmpen. ²⁰ Ebíi mbéndé éche éhōbe bán, weekábe asón á ndáb e e'wóngé, weewúé mod, weechíbé', weebídé mbón e metóm, bεé sóó ne nyon edúbé.” ²¹ Ane mod a nkamlēn antímtén aá, “A meléed, nhídé échén mbéndé ésyāāl bootya se á mwēndemé.” ²² Yesue awógé-'aá nê, bon álāngē mó aá, “Dyam ahóg éhedne wε. Sóm bwēm é'syāāl ábe éwóó, étéd mímé mōné, ékabe betóótōkē bé bad. Nzé ebélé nê, wēkūd nhōn ádyöb. Ene pónde éhyε éhíde me.” ²³ Awóg áde ane mod a nkamlēn áwógé nê, anwóg ndutul bwámbwam, ayāle ambé nhōn bwámbwam. ²⁴ Yesue anyíné-'aá ngáne ásúdné bon áhōbē aá, “Elēl áte bwámbwam behōn bé bad ásol á nkamlēn rí Dyöb. ²⁵ Edé mwān e akan sánkalaa a nyam nēε kamēl ápon á epōn é ndōnde, tómaa nhōn ní mod ásol á nkamlēn rí Dyöb. ²⁶ Bad ábe bēnwóg chóm eché Yesue ánhōbpē, bēnhōb bán nzé nēε

* **18:11** Antyéém ámín, ákánne', áhōbē á nlém-tē: donje á kálag áwóó atyéém á nkag, ákánnd yāl.

édíí, né nzéé-’s ahele ákud e’soóson?” ²⁷ Dóo Yesue áhóbéé aá, “Dyam áde baányon bényíneé bán álélé áte, déelenledéé Dyöb áte.” ²⁸ Héé Petro áhóbé aá, “Nóné’, sètédte ábed bwēm é’syāāl áhíd wē.” ²⁹ Dóo Yesue álāngéé bó aá, “A mbále, nlāngē nyé meé, kénzée awē atédte eche ndáb káa mwaád, káa baányan, káa sáá ne nyan káa bán, áyāle nkamlēn ní Dyöb, ³⁰ áküd nsyān ámbíd mbád ne mbád enén pónde. Akud-te alongé áde déemaá’ á pónde éché ehúé’.”

*Yesue akānlé eche
kwééd ne mpuu
ngan ampē*

(Mat 20.17-19; Mak 10.32-34)

³¹ Héé Yesue átímné ábē bembapēē dyōm ne bébe kun bon, álāngē bó aá, “Pón nyébii bán dekag á Jerusalem. Mam mésyāāl-le níme bekal bé’dáádān bétélé ásē tāngēne Mwān-a-Moonyon mébenléd áned. ³² Eténlédé nēn bán bébē mó á mekáá mé bad ábe béesē bad bé Israel. Bó-’ε béwélé mó, bésyāā mó, bésobé-’ε mó meléed á yāl. Bébōmtéd mó, béwúú-’ε mó. ³³ Bon ámbíd e e’pun é’láán āpuú.”

³⁴ Bon bembapēē bó-’ε bēnkēnsōnténné dyamdyam áyāle nímnēn mam mésyāāl. Enén ngan entóm bó debyéé áte. Bēnkēnchemmé chōm éche Yesue áhóbé’áá.

Yesue achōnte mod a ndim

(Mat 20.20-34; Mak 10.46-52)

³⁵ Bōōb-pōō áde Yesue ákwógé ape á dyad á Jeriko, mod a ndim nhóg andyéé á nkag ní nzii, áchōmē bwēm. ³⁶ Awógé-’áá ndun e mod etóme, bon ásedté bad dyam áde ádé. ³⁷ Dóo bélāngē mó bán, “Yesue, mod a Nazaret mó atóme nē.” ³⁸ Héé ábóné aá, “A-Yesu, Mwān a mbyaa níme Dabidē, wóg me ngól!” ³⁹ Bad ábe bēmbē á’sō bēnkānē mó áte, bélāā mó bán ádib nsāl. Bon mó-’ε ambé ábōnē aá, “A-Mwān a Dabid, wóg me ngól!” ⁴⁰ Dóo Yesue átyéémé, bon áhōbē aá béhyēene ane mod. Ane mod apedé-’áá mó benben, Yesue ásedté mó aá, ⁴¹ “Cheé éhédeé wéé, mbēle wé?” Mó-’ε anhób aá, “A-Sán, bēl nínyīnen ampē.” ⁴² Dóo Yesue-’ε álāngē mó aá, “Nyínēn-nō! Adúbe ádōn ádíde wē bwām.” ⁴³ Abwōg-ábwōg ambootéd anyīnen, áhídē-’ε mó, ábagé Dyöb mekenag. Ade ene ndun e mod ényíné nē, bómpē bēmbootéd Dyöb akémed.

19

*Yesue atáné nlad a
tááse bán Sakio*

¹ Yesue ampōn á dyad á Jeriko, bon atómé’áá tómén. ² Mod nhóg-ke abédé áwed bán Sakio, abédé-éé nlad-é-tááse ambáá, abé-’ε nhōn ní mod. ³ Ahédé’áá aá mōnyīn ane mod awe béchāgēé Yesue, bon nzii enkēmbagnédte mó, ngáne amute démbēē áhed, mó-’ε ambé esōn. ⁴ Héé ányágté á’sō bon áchāgkē bwel é’ sikamō ábel bon ányīn Yesue. Yesue ahúé’áá ene pēd. ⁵ Apedé-’áá áhed, bon aá mósad díd ámīn, ányīnē Sakiose. Dóo álāngéé mó aá, “A-Sakios, súd ásē á mehélé-te. Ntāngénē nken abé áwōn ndáb chii.” ⁶ Hē dóo Sakiose ásúde ásē ésebán abélte pónde, bon ákobé Yesue nken ne menyīngē mésyāāl. ⁷ Bad bésyāāl ábe bényīn nē, bényōngé’áá áte bán, “Akií nken abe á ndáb wéé mod awe adé mbelē-mbēb.”

⁸ Sakiose antyéém ámīn, álāngē Sāngwéé aá, “Nóné’, a-Sán, mētēd nhōn nímnēn, níkab mó áte e’pēd é’be, níbé epēd ehóg wéé betóótōkē bé bad. Nzé

édé-’ε bán nkõbné mod kéchéé á edoké-te, mētimtéđ mós chós ámbíd ngen éniin.”⁹ Bon Yesue mós-’ε anláá mós nén aá “A epun é bñn é’ chii, e’sooson é’bágnédé ne enén ndáb. Anén mod mómpē adíi mwān a Abraham.¹⁰ Mwān-a-Moonyon apedé ábel bon áhed bad ábe bēbós, áhood-te bós.”

Ngan eche bēnlyāgnēdtē bembāledē ngāb

(Mat 25.14-30)

¹¹ Bad bēwóglānnáá chõm-ée Yesue áhóbé’áá. Yesue ammad apε benben ne dyad á Jerusalem. Né-ós bēwēmtān bán nkamlēn ní Dyõb mépē ábwōg-ábwōg. ¹² Hé-’áá áhóbéé aá, “Kunze e mod póg eladé’áá yāl áke eke á alon áde áchábnédé ábel nén bēwóged mós kññ, bon ásuē’.” ¹³ Ade ákagké, anchélél ábē bembāledē dyõm, ábagé nhóg téé ekálé é kábpe dyõm aá, ‘Nyétéd nēn, nyékábe nyonjé kósñ ne á pónédé eché méhū’é.’ ¹⁴ Bon áde alon á bad dénkēndāngé mós. Bēnlõm mēsēnze áhíd mós áláa ngõmenaa bán, ‘Séēkobéé bán anén mod ábē echēd kññ.’

¹⁵ “Ké nē bēmbel mós kññ, áttim-me ámbíd áwē dyad. Ade áhúú, ábwōg-ábwōg anlóm ábē bembāledē ábe ámbagké ngāb achāg ábel bon ábii nsyāñ níme békúidé á nyonjé-te. ¹⁶ A’só ampē ahób aá, ‘A-Sāñ, échon ekálé dyõm échyáá nsyāñ níme níde ngen dyõm.’ ¹⁷ Ane mod anláá mós aá, ‘Nē ábós, edíi mbāledē a bwām! Ngáne éhélé mekan mēsad alyáged ngáne éhednadté, mbage we ngine ákamlēn myad dyõm.’ ¹⁸ Mbāledē awē alónténé bébe mómpē ampē ahób aá, ‘A-Sāñ, échon ekálé dyõm échyáá nsyāñ níme níde ngen é’táan.’ ¹⁹ Ane mod anláá ane ampē aá, ‘Wēkamlēn myad métáan.’

²⁰ “Dós mbāledē ampée ápedé bon áhōbē aá, ‘A-Sāñ, ábon e’kálé dyõm we bēn. Menkan bós á wāngese-tē, níkoo. ²¹ Mbáá’áá me ngé, ngáne mbíi bwām meé, échon chõm éhūnēē á ndōb. Weébélēē bon edyāg, ehúde-ε wéé wéewēnéé.’ ²² Héé ane mod átimtanné ane mbāledē aá, ‘Mmõñ nsāl mēn mós méwūu we. Ebébtéd é mbāledē nēe we. Nēe emõñ émáá abíi wēé, échēm chõm éehūnēē á ndōb, ebíi-’ε wēé, meébélēē bon nídyāg. Nēe ébii wēé nhúde-’ε wéé méewēnēē, ²³ cheé-ō énkññ bon weehéde echem ngāb á ndáb eché bad bēkonjéé ngāb, ábel bon nzé níhúú níkob chós ne nsyāñ ámín?’

²⁴ “Héé álāngéé bad ábe bēntyēem á nkāg áhed aá, ‘Nyékoben mós ábē e’kálé dyõm, nyébag bós wéé mod awē awóó mbwókel e ekálé.’ ²⁵ Abē bad bós-’ε bēnlāā mós bán, ‘A-Sāñ, ane mod amaa mbwókel e ekálé awón!’ ²⁶ Héé ane mod átimtanné bós aá ‘Nláa nyé meé, kēnzéé awē awóó, Dyõb débād mós abe. Bon ane awē mós-’ε eewóó, Dyõb dékobén mós kósñne mwāmpñ awē awóó. ²⁷ Bon bad ábe békós me, ábe bēehēde’áá bán mbē echab kññ, nyéhýene bós hén. Bēwúu bós áwem e’só hén.’ ”

Yesue asólé á Jerusalem nēe kññ

(Mat 21.1-11; Mak 11.1-11; Jon 12.12-19)

²⁸ Yesue amaa-’áá enén póle akal, abwógé ásē ampē, áke á Jerusalem. ²⁹ Ade ákwógé apε á myad mé Betpeg ne Betani á Ekone é Menzab, anlóm bembapεε bébe aá, ³⁰ “Nyéke á dyad áde áde á müde níminíi. Nzé nyēpedé á nló ní dyad nyéenyñ ngáne bétāngé mwān a ésel awē mod éedíidēē mbéd. Nyéhune mós, nyéhýene hén. ³¹ Nzé mod asédté nyé aaken, cheé ékás bon nyéhunné chós, nyéláa mós nén bán, ‘Sāngwéé* atógnéné chós.’ ”

* 19:31 Sāngwéé káa nwón.

³² Bad ábe ánlōmmē békíi-'áá, bétān-ne chó melemlem ngáne ánlāā'é b́. ³³ Ade b́hunneé ésel, bewōŋ b́ensedéd b́ó bánken, "Cheé ékás bon nyéhunne éché ésel?" ³⁴ B́ó-'é b́nhōb bán, "Sáŋgwéé atógnéné chó." ³⁵ Héé b́pééné chó ẃéé Yesue. B́entál échab mbóté áwedé-mín, bon b́échāgtē Yesue áwedé-mín. ³⁶ Ade ábóótédé ake, bad b́étānlé'áá mó échab mbóté á nzii-tē.

³⁷ Ade ábóótédé Ekone é Menzab asyoge ásol á Jerusalem, ndun e bembape embootéd abwēen ámín ne menyinge, b́ekené Dyōb ne esaál áyāle ndale é mekan ésyāal éche bényíné, ³⁸ B́éhōbē bán, "Nnam ne k̄ŋ echē epag á d̄in áde Sáŋgwéé! Nsaŋ mb̄ē ádyōb, Ehúmé éb̄ē-'é ne Dyōb áde ádé se ámín!"

³⁹ Nguse é Befarisia éche énsōblēn amute á bad áte b́enlāā Yesue bán, "Ameléed, láá ábōŋ bembapeé b́elám!" ⁴⁰ Ḿó-'é antimtén b́ó áá, "Ne mbále, nzé ábén bad b́édíbé nsəl, né meláá múmó mébootéd abón."

Yesue alebe dyad á Jerusalem

⁴¹ Ade Yesue ápedé á nk̄ŋ ní dyad á Jerusalem, annyín dyad á'sō. D́óo mēsod mébóótédé mó abíd á m̄id, áchyé' Jerusalem ⁴² áá, "Embōŋ bán nyébíi mekan míme mépēene nsaŋ. Bon b́ōob, nyéēhēlēē mó anyín. ⁴³ E'pun é' b́in é'húe nyé á'sō á pónde echē bad ábe b́ekós nyé b́eləŋnédté nyé nkúmbág nēe e'ké, b́ebentēn-ne nyé ped ésyāal, ⁴⁴ bon b́emad nyé, nyāābe áben bán moosyāal. Aláá ké ahóg déelyogké ásē áyāle nyénkēnchemmé pónde echē Dyōb ápedé áson ádén alongé."

Yesue apedé á Ndáb-e-Dyōb

(Mat 21.12-17; Mak 11.15-19; J̄on 2.13-22)

⁴⁵ Yesue ansól á Ndáb-e-Dyōb, ábootéd bad ábe b́esómé'áá bwēm áwēd-te ananted, ⁴⁶ álāŋgē b́ó áá, "Eténlédé á kálag e Dyōb nén bán Dyōb áhóbé áá 'Echem ndáb éb̄ē ndáb e mekáne.' Bon nyétimté chó mbwog mé bech̄ib."

⁴⁷ Bootya n̄ē, Yesue ayágté'áá bad á Ndáb-e-Dyōb. Beprise b́embáá ne bemeléede b́é mbéndé b́ōobē belyáged b́é dyad, b́ó-'é b́éhédé nzii eche b́ewúé'é mó. ⁴⁸ Nzii-'é eebédéé b́ó áb̄el d̄yam ádíi d̄yam, áyāle moosyāal and̄ŋ e'yale ábe Yesue awóg ne k̄n esyāal.

20

Nsedté d̄t̄ŋgene kunze eche Yesue

(Mat 21.23-27; Mak 11.27-33)

¹ Mbwe nhóg Yesue ambé á Ndáb-e-Dyōb áyágtē bad, ákanlé-'é b́ó nkalan ní bwām. Héé beprise b́embáá, bemeléede b́é mbéndé ne bad b́embáá b́é dyad, b́epédé áwē, ² bon b́esédté mó bánken, "Láá sé, kunze ehéé éwóó áb̄el nímén mekan? Nzé-módé abagé-'é we enén kunze?" ³ D́óo Yesue átimtanné b́ó áá, "Mémpē m̄éésedéd nyé d̄yam ahóg; nyéláa m̄e ⁴ ẃéé kunze echē J̄one ádúsánnáá bad émbídtē, ẃéé Dyōb, káa ẃéé moonyōŋ?" ⁵ B́ēn ne b́ēn b́embootéd atāŋtēn bán, "Nzé dehóbé bán, 'J̄one echē kunze enhúú ne Dyōb,' né ásedéd syánē aáken, 'Cheé-ŋ enk̄ŋ bon nyénkéndúbé mó?' ⁶ Bon nzé dehóbé bán, 'Echē kunze ehúú ne baányōŋ,' né ábén bad b́esyāal b́elūm syánē meláá, áyāle b́éndúbē bán, J̄one abédéé nkal é'daád̄ŋ." ⁷ H̄ē d́óo b́étímténé mó bán, "Séebíi'é ẃéé ene kunze émbídtē." ⁸ D́óo Yesue álāŋgēé b́ó áá, "Né ké m̄e-'é ámpē méeláá'é nyé kunze echē níwóó áb̄el nímén mekan."

*Ngan e bebel bé nzag ntéd**(Mat 21.33-46; Mak 12.1-12)*

⁹ Hée Yesue ákanléé bad ngan nén aá, “Mod nhóg ambé, ankwél nzag e e’pum é mel ábe bébenléé mím. Ambé ene nzag wée bad ábe bóbōó békāb mbote áte, ákē eke á alonj démpēe, ábēm-me áwed. ¹⁰ Póndé epedé-’aá eche bépádéé e’pum, bonj álōmē mbālede wée bebel-bé-nsón, ákobe mós adē asii dé e’pum. Hée ábē bebel-bé-nsón bēwānnē ane mbālede, bésúúd-te mós ámbíd ne mekáá mé ngēn. ¹¹ Anlóm mbālede ampēe, bonj bēmbōm ane mómpē, bēwōgēd mós e’són bwāmbwam, bésúúd-te mómpē ámbíd ne mekáá mé ngēn. ¹² Ambé alóm awē alónténé beláán. Awed bénlōgēn, bēbwēm-me mós ámbíd e e’ké. ¹³ Hée nwóó-nzag adolé áte chóón, bonj áhābē aá, ‘Chán-nō mébenlé bōob? Mēlōm awem mwān awē rídáá bwāmbwam. Kapóg bébe mós edúbé.’ ¹⁴ Bonj áde bebel-bé-nsón bényíné mós, bēnnōnén á mesó, bēhób bán, ‘Ndyé-a-mbwóg mwēn nén. Déwúu mós, ábel eche mbwóg ésuuned syánē?’ ¹⁵ Dōó bēbídne mós á nzag-tē, bonj bēwūē-’e mós.” Hée Yesue ásedtéé aáken, “Bōob-pōó, chee nwóó-nzag ábenlé bō? ¹⁶ Apē awúú bō, ábē-’e ene nzag wée bebel-bé-nsón bēmpēe.” Awóg áde bad bēwógé nē, bēnhōb bán, “Ene ndín e dyam eébenlād mbéb!”

¹⁷ Yesue annōn bós á mesó, ásedtéé bō aáken, “Chán nyésōjténé eyale é Dyōb éche éténléde bán, ‘Aláá adē belónj-bé-ndáb bēnchenéé dōó átímé aláá dé etógnén abé.’

¹⁸ Mod ké ahéé awē álūm adē aláá ámín ābōgtēd áte. Bonj mod awē déhūntēdtē ámín, ānyogtéde áte átím mbúmbú.” ¹⁹ Bemeléede bé mbéndé ne beprise bēmbáá bēnhēd nzii eche békóbéé Yesue ábwōg-ábwōg, ngáne bēnchemmé bán áyāle echāb dōó ákálé enén ngan. Bonj bēmbān bad ábe bēbédé áhed.

*Nsedtéde tãngene asaa á tááse**(Mat 22.15-22; Mak 12.13-17)*

²⁰ Né-ōó, bemeléede bé mbéndé ne beprise bēmbáá bēhédé-’aá kase e etál, ákób bán. Bēmpwēd bad, bésábé bós, bēlóm bós áhíd mós. Abē bad bēntāngēn ábāntēn nén bán, bēhíde mós ne nlém nhóg, ábel bonj békób mós awusé á nsəl, bonj ene póndé bēbé mós á mekáá mé ngómena a Roma awē adé á nkamlēn. ²¹ Hée bad ábe bēnlōmmē nē bēlāngéé Yesue bán, “A-meléed, sēbíí bán ehóbe’, eyágte-’e mam míme métāngéné. Weékwognádté modmod. Eyágte-’e bad mekan mé Dyōb á nyaa echē etāngéné bwām. ²² Mbéndé eche syánē ehóbe nén bán désange’ tááse wée Kaisēe, kōn e Roma-ye?” ²³ Bonj Yesue anchēm bós akwāb. Hée álāngéé bós aá, ²⁴ “Nyélūmed me mōné mé ekii. Edídingē eche nzéé chén, dín áde nzéé-’e dén?” Bēntimtén mós bán, “Dín ne e’só ábe Kaisēe.” ²⁵ Dōó Yesue áhóbeé aá, “Nyébag-kōó Kaisēe eche édé éche Kaisēe, nyébag-ke Dyōb éche édé é Dyōb.” ²⁶ Bōob-pōó, nzii ké póg enkēmbáá eche békōbēnnē mós pále e awusé á nsəl. Né-ōó, bēndīb nímāb nsəl ngáne dyam dénkēmbōngé bós ahób. Nyaa eche Yesue ántimtēnnē bós enkóméd bós yāl áte.

*Nsedtéde tãngene mpuu**(Mat 22.23-33; Mak 12.18-27)*

²⁷ Donje á Besadusia bēmpē wée Yesue. Besadusia bēndūbē bán mpuu méesaá ámbíd e kwéed. ²⁸ Dōó bēhóbeé bán, “A-meléed, mbéndé e Mosēe ehóbe nén bán, ‘Nzé mod awóó mmwāád, bonj awédé áde bós ane

mmwaád béepedeé mwän awále, mwänyan a abum ahóg atáñgéné ane nkúd awón, ábel bon dín áde mwänyan déebōō.’²⁹ Bōōb-pōó, bad bébéde mod saámbé ábe bémbíd abum ahóg. Mod a’só anwón mmwaád bon awé áde bō mmwaád ne béepedeé bán awále.³⁰ Mod awé anlóntén bébe anwón ane mmwaád. Mómpe awé ésebán achyáá mwän.³¹ Ambíd é pónde awé anlóntén beláán mómpe anwón mós, káññ bós mod saámbé bébom mós awón, nhóg ámbíd a aníní. Bon bós mod ké nhóg bénkénchyáá mwän ne ane mmwaád, káññ bós moosyáál béwé-’é.³² Káññne á asóg ane mmwaád mómpe anwé.³³ Bōōb-pōó á pónde e mpuu, mmwaád awé nzéé ane mmwaád áchəgnédté áyāle bós moosyáál saámbé bénwōñ mós?”³⁴ Dōó Yesue átímtanné bós aá “A pónde eche dédíí áte nén chii, bebaád ne baachóm béwōñne’.³⁵ Bon bad ábe békwógnéde ábē á mpuu á kwééd bon bésón-le á alonjé dékōōlē béēwōñneē.³⁶ Bébéē néé ángel, béewág-kaá ámpē. Apuu áde bēpuu’é, bán bé Dyōb bōó bébéē.³⁷ Mosēe mwēn ámpē alúmté áte aá, bad bēpuude’. Wéē Mosēe átelé á Kálag e Dyōb aá, mwā bwel akóbé muú, achəgé Sāñgwéé áhed aá, Dyōb áde Abrahame, Dyōb áde Aisigē ne Dyōb áde Jakōbe.³⁸ Dyōb ádíi Dyōb á bad ábe bédé á alonjé, saké Dyōb á bad ábe béwéde. Nē dēn álúmté bán ne Dyōb, bós moosyáál bédé á alonjé.”³⁹ Donje dé bemeléede bé mbéndé bénhāb bán, “A-meléed, chōm éche éhóbé étáñgéné.”⁴⁰ Né-ōó modmod enkénchu’é mós dyamdyam aseded ámpē.

Nsədtéd tñgəne Ane-awě-Béwógté

(Mat 22.41-46; Mak 12.35-37)

⁴¹ Héé Yesue áse dtéé bós aáken, “Cheé ékóá bon bad béhōbē bán Ane-awě-Béwógté abíde á mbyaa níme kññ Dabidē?”⁴² Ngómē Dabidē mwēn ahóbé á Kálag e Ngəse aá, “Sāñ Dyōbe anláá awēm Sāñgwéé aá, ‘Dyēé áwēm ekáá émbáá,⁴³ káññ ne á pónde echē mébenlé bon ékōgtéd ábōñ bad bé ekōyí ámín ne mekuu.’⁴⁴ Néé Dabidē mwēn ásébpé mós achəg aá Sāñgwéé, chán-nō Ane-awě-Béwógté áhéléé abé awe mwän?”

Yesue abage elébé ad,

bétédēn bemeléede bé mbéndé pónde

(Mat 23.1-36; Mak 12.38-40)

⁴⁵ Bad bésyāāl béwóge’áá chōm éche Yesue áhóbéé. Héé álanjéé bem-bapēe, aá,⁴⁶ “Nyétédēn bemeléede bé mbéndé pónde. Bédəə mengombe ahóymen áte, bédəə-’é bán bad bélente bós á dyon-té ne edúbé. Bédəə metii mé edúbé adyé á ndáb e mekáne ne á hōm á ngande.⁴⁷ Bon bōó bédume’ mbwóg é bekúd, bédogé-’é bad ne ntōñ-ntōñ mé mekáne. Echē nyaa é bad ékúd nkōgēn níme níhábé ámín.”

21

Mende níme nkúd a mmwaád

(Mak 12.41-44)

¹ Ade Yesue ásáde díd, anyín néé behon bé bad béhāgkē mōné á ntyág mé mende.² Annýin-ne ntógetōke a nkúd a mmwaád nhóg ahāg bedálee bébe.³ Héé áhóbéé aá, “A mbále, nlanje nyé meé, nímén ntógetōke mé mmwaád níhédé mende á ntyág-te tómaa bós moosyáál.⁴ Moné níme ábē

bad behédé, ndii mɔné níme ríchóbé bó ásē, boŋ anén mmwaád ne atóg áde ádíí ahédé mɔné rísyāāl níme áwóó, rísyāāl níme ámbēē atɔgnan yāl.”

E'chemléd bé asóg dé nkòŋsé

(Mat 24.1-2; Mak 13.1-2)

⁵ Bembapεε behóg békálé'áá ngáne Ndáb-e-Dyòb ébóó, ngáne bélòŋné chókàse é meláá, boŋ bènābē-'ε chók àte ne mendε níme bad bésángé. Héε Yesue áhóbéé áá, ⁶ “Abén bwēm ábe nyényínεé nén, pón dé èpē echē aláá ké ahóg déelyógké ámín e waáb. Bépāŋtēd mók àte mésyāāl.”

⁷ Bēnsédéd mók bán, “A-melédé, súútāŋ nén débenlédte? E'chemléd é'héé bélūméd bán nén áhede abenled?” ⁸ Yesue antimtén bó áá, “Nyétéd pón dé nén mod eépuutád nyé. Ekud é bad èpē, á dīn ádēm, bédogé nyé, mod téé áá mós mósé Ane-awē-Béwógté, béhābē bán e'pun bé asóg é'pédé áte. Boŋ nyéehídé bó. ⁹ Nzé nyéwógé-'ε bán bel é'wanté', káa bán ekíde épángé áte, modmod eebáá'. Mmén mekan mésyāāl métāŋgéné abenled, boŋ saké mók mélūméd bán, asóg ámáá apε.” ¹⁰ Héε álángeé bó áá, “Alon ahóg détyēēmēn ádííní nzum. Nkamlēn nhóg-ke rítyēēmēn mímíní. ¹¹ Ndóob eénāŋnéd ásē ngíne-ngíne. Nzaa ne nkole bēbē hóm ásyāāl. Mekan níme mébāŋte bad mébē. E'chemléd é'mbáámbāa bómpē bēbíd ádyòb. ¹² Mmén mésyāāl médēbenléd, béhē nyé abum ámín, bétagté nyé. Békeén nyé á ndáb é mekáne, békáád nyé áwed, béhé-'ε nyé á mbwóg. Nyébii-'ε bán, bépēén nyé á'sò é' kāŋ é bad ne benkamlēn éyāl e dīn ádēm. ¹³ Nē débe nyé etál pón dé eched, aláá bó mekan mésyāāl níme nyésóŋténé á yāl echēm. ¹⁴ Né-óó, nyémád á nlém tē ngen póg bán nyéetāŋgenéé atag áte ngáne nyékāā'ε. ¹⁵ Mmēn mēbe nyé dyam áde nyéhōbpē ne debyéé áde nyéhōbēnnē dós, nyaa echē ábēn bad bé ekoyí béehēnlé nyé atyémen. Béehēl-laá ahób bán dyam áde nyéhóbéé déetāŋgenéé. ¹⁶ Kāŋne besóo ne benyóó, bóobe ábēn baányāŋ ne bēn, bēn bēpalé nyé áte, béwúú-'ε nyé nguse é bad. ¹⁷ Bad bésyāāl békóó nyé áyāle dīn ádēm. ¹⁸ Ké nē, dyamdyam déebēnlé nyé, ké mbum e esid póg éebóó'ε nyé á nló. ¹⁹ Nyékaŋ nlém ábel nyékud e'sóoson.”

Yesue ahóbé ngáne

dyad á Jerusalem dépāā'ε

(Mat 24.15-21; Mak 13.14-19)

²⁰ Yesue anláá bembapεε áá, “A pón dé eche nyényínnē sánze élánéné dé dyad á Jerusalem, dós nyébīí'ε bán ekíde éhede apāŋted áte. ²¹ Nzé nyényíné nē, bad ábē bédé á Judeya bétóm mehélé béke bésóom á e'kone mín. Ane awē adé á dyad-tē wē, ából. Awē mós-'ε adé ámbíd e ebwóg eétoŋné mók asól á dyad á Jerusalem. ²² Ayāle nén, mímé mesú níme ríhóbéé nē, médíi e'pun bé nkógsen. Pón dé eched dós mekan níme méténlédé ásē mélōnnē. ²³ Ebē ebébtéd ne bebaád ábe bēbē nkog ne ábe bémwāŋtē mímé mesú. Ayāle nén, metake híin mébē á nkòŋsé-te, enén nyonŋel e bad ékūd-te metuné bwāmbwam. ²⁴ Adén alon á bad déwē á bel-tē. Békōb nguse é bad néε betāŋ, békēén bó á melon mémpēe. Bad ábe béésé bad bé Israel békógtéd dyad á Jerusalem áte, káŋŋ né pón dé echē Dyòb átíínédé bó émaá áte.

Epe é Mwān-a-Moonyon

(Mat 24.29-31; Mak 13.24-27)

²⁵ “Etondeε bóobe ngon ne betintine bélūméd e'chemléd. Edíb é nkwe édūm áte, étog néε ahóbpε dé edíb. Nén dékōbēd bad bé melon mé nkòŋsé

mbwóg káŋh béēbyē' née bébeléé. ²⁶ Bad bépimén ne mbwóg ní ngíne áyāle ebébtéd éche éhúe á nkòŋsé, ngíne-'e éche édé ámín énáŋnéd á e'dii. ²⁷ Ene póndé dǎo bényínnē née Mwān-a-Moonyonj áhúe'é á mbag-tē ne ngum ne ehúmé é ngíne. ²⁸ A póndé eche nyényínnē née nímén mekan mébóótédé abenled, nyétyéem ámín, nyésād díd, áyāle nén póndé e'soósorj emaaá nyé apɛ áte."

Mel méyǎgte syānē debyéé

(Mat 24.32-35; Mak 13.28-31)

²⁹ Hée Yesue álángeé bó ene ngan, aá, "Nyénɔn alín á ngəl bwām, káa bwel ké é'héé bémpɛe. ³⁰ Abíd áde byaá é'bootadté bó abíd, nyébēn nyébele nyébíi bán nchoŋ nímáá abé benben. ³¹ Melemlem nzé nyényíné nímén mekan mésyāāl mébenlad, nyébíi nén bán, nkamlɛn ní Dyōb níkwógé apɛ. ³² Ne mbále, nlánge nyé nén meé, enén nyongel e bad éemaá'é káŋhne nímén mekan mésyāāl mémáá abenled. ³³ Nkoŋ mí mín ne nkōŋ níse bémaá boŋ ábēm e'yale bébē abé ne abé.

Nyétéd póndé

³⁴ "Nyétóo nén nyéetómté echen póndé esyāāl ádyé ndyééd ne ámwé mím bwāmbwam. Nyéébūdē-'e atag áte áyāle mekan mé alonǎgé. Nzé nyébele nē, né éché epun étān nyé taléd née melám. ³⁵ Epun éched épíi moonyonj asyāāl awě adé á nkòŋsé. ³⁶ Nyétéd póndé, póndé ésyāāl. Nyékānne bán nyéwōŋ ngíne átóm nímén mekan níme mébenléd áte, ábel nén nyéhel atyéem á'sō wéé Mwān-a-Moonyonj."

³⁷ Mmē mesú mésyāāl Yesue ayǎgté'áá bad á Ndáb-e-Dyōb. Nzé ngukél empɛ, áke ánāá á ekone é Menzab. ³⁸ Nzé bīn bénsāā sánǎǎn, ekud é bad éhyágáá mó atán á Ndáb-e-Dyōb áwóǎn mó.

22

Békíi kun áwúu Yesue

(Mat 26.1-5; Mak 14.1-2; Jɔn 11.45-53)

¹ Bǎǎb-pǎǎ, Ngande e Ewele-é-Ngên emmad abé benben. Enén ngande ebédéé dīn bán Nnyíme-ámín. ² Beprise bémbáá ne bemeléede bé mbéndé béhéde'áá nzii eché béwúe'é Yesue á mesǎǎm-té. Bébaá'áá pen bán bad bésōŋtɛn.

Judasé akwenténé ásom Yesue

(Mat 26.14-16; Mak 14.10-11)

³ Satane ansól mbapɛɛ awe Yesue nhóg áte, awě béchǎgeé bán Judase. Dīn démpɛe démbē mó bán Iskariǎde. Ambé nhóg átínté bembapɛɛ dyōm ne bébe. ⁴ Hée ásyǎǎǎgé boŋ, áke atán beprise bémbáá bǎǎbe bekamlɛn bé Ndáb-e-Dyōb, ábel ntíi ásom Yesue áwāb. ⁵ Nén dénwōǎǎd bó menyinge bwāmbwam. Bǎbǎǎ bémpɛ á nchemtɛn. Bénlāá mó bán bésābē mó mǎné. ⁶ Mǎ-'e ankwentén. Dǎǎ ábóótédé nzii ahed ásom Yesue áwāb ésebán bad bébíi.

Yesue aboŋsan Ngande e Nnyíme-ámín

(Mat 26.17-25; Mak 14.12-21; Jɔn 13.21-30)

⁷ Bǎǎb-pǎǎ, epun é ngande e Ewele-é-Ngên áde béwúe'é nídyōŋ ní mbód mé Nnyíme-ámín empɛ áte. ⁸ Dǎǎ Yesue álóméé Petro bó Jɔn aá, "Nyéke nyéboŋsen syānē ndyééd é Ngande e Nnyíme-ámín." ⁹ Bénsédéd mó bánken, "Héé wéǎǎǎǎǎǎ wéé séke séboŋsen ádyé chǎ?" ¹⁰ Dǎǎ ákwentanné aá, "Nyénɔne'. Nzé nyépedé á dyad-té, mod ábomén nyé awě apémé

apom dé mendíb. Nyéhíd mós á ndáb ké ehéé eche ásōnlē. ¹¹ Nyélaa nwóó-ndáb bán, ‘Awēd meléede aáken, héé toŋ e beken edíí echē módyēē ndyééd e Nnyíme-ámín áte ne ábē bembapēē?’ ¹² Bélūmēd nyé toŋ echē ekalé áte eche bēnābpé áte. Ene toŋ edé ámín á ndáb-te. Nyébele syánē mboŋsén rí ndyééd áhed.” ¹³ Dóó békíí, bétán-ne mekan melemlem ngáne ánlēbēē bós, bēmbōŋsén-ne ndyééd e Ngande e Nnyíme-ámín.

Ndyééd e Sāŋgú

(Mat 26.26-30; Mak 14.22-26; 1 Kōr 11.23-25)

¹⁴ Ade pónde e ndyééd épédé áte, Yesue andyēé á tébele ne bembapēē bé nlomag. ¹⁵ Héé álāŋgēé bós aá, “Mendāŋ bwāmbwam mēé rídyē enén ndyééd e Nnyíme-ámín ne nyé boŋ ríkude metuné. ¹⁶ A mbále nlāŋge nyé mēé méedyáá chós ámpē kóāŋ ne á pónde echē Dyōb délōnēdtē chós mbon á pónde echē nímē nkamlēn mēpēé áte.”

¹⁷ Dóó átédé mbwendé, boŋ ábagé Dyōb mekenag, álāŋgē-’e bós aá, “Nyékok nēn, nyémwē, nyétōmted nhóg ne aníníí. ¹⁸ A mbále, nlāŋge nyé mēé bootya bōob áke á’sō, méemwáá nímén mīm ámpē kóāŋ né nkamlēn rí Dyōb nípédé áte.”

¹⁹ Antéd kōŋne ewele, ábe Dyōb mekenag, ákabtéđ chós áte, ábē-’e bós chós aá, “Echem yāl nēn, ebāgnédé áyāl echēn. Nyébele nēn ákamten mē.” ²⁰ Ade bémáá ndyééd adyé ambēl melemlem ne mbwendé rí mīm. Anhób aá, “Mmēn mbwendé ndíí melē mékōōlē níme nsógténé ne mekií nímēm, níme mésyógé áyāl echēn.* ²¹ Boŋ nyénōne’, mod awē akíí mē ntúrē, adyāg ndyééd ne mē hén.” ²² Mwān-a-Moonyoŋ áwē ngáne étēnlédé, boŋ medim ne ane mod awē ášōm mós. ²³ Héé bembapēē bēn ne bēn bēbóótédé nhóg ne aníníí aséded, ábíí bós mod awē ábēl enén ndín e dyam.

Bembapēē bēswanŋtan tāŋgene

mod awe adé ambáá

²⁴ Bembapēē bēn ne bēn bēmbootéd aselēn, bēhedé ábíí bós mod awē adé mod ambáá áwab títē. ²⁵ Dóó Yesue álāŋgēé bós aá, “Kōŋ é meloŋ élūmte nganŋen ámín e bad ábe békamlanné. Benkamlēnē béchāge yāl bán, ‘Eboŋ-nlémē.’ ²⁶ Boŋ éetāŋgenēé abé nē átíntē echēn. Embōŋ bán ane awē adé mod ambáá átíntē echēn, átím nēē ane awē atómténé mpín abé. Ane awē mós-’e alyágte’, átím nēē mbāledē. ²⁷ Nzé bad bédé bébe, nhóg adyēé á tébele, aníníí-’e abenle mós, ahéé atóme waáb e’del áte? Saá ane awē adyēé á tébele-yē? Boŋ mē, ndé áwēn títē nēē ane awē abenle nyé. ²⁸ Nyēē nyédé bad ábe bēwéséné mē á pónde eche ríkudé metuné. ²⁹ Ngáne Titēé ábágé mē kunze ákamlēn, né-’aá mémpē mébēé nyé. ³⁰ Nēn débēl nyédyé ndyééd, nyémwē-’e mīm hōm ahóg ne mē áwem nkamlēntē. Nyé mod té ádyēé-’e á atíí dé nkamlēn, nyékāādtē metúmbé mé Israel dyōm ne mébe.

Yesue ahóbé á’sō é’ pónde ad,

Petro ábāŋ mós áyāl

(Mat 26.31-35; Mak 14.27-31; Jōn 13.36-38)

³¹ “A-Simōn, Nōné! Satanē akudé kunze ákæg nyé moosyāól, ákab-pē nyé áte. Abane bé bwām ne bé mbéb nēŋgáne mod apebe kón éche bēsálté. ³² Boŋ nkānnédé wē mēé adúbe áde éwóó déesudé’. A pónde echē

* 22:20 Donje á kálag dé’só éewóó’é e’yale ábe Yesue ámbíd e Echem yāl nēn; á nchoo 19 ne nchoo 20 rísyāāl.

wétiménné me ámpē, éwèd baányonj áte.”³³ Petro anhób aá, “A-Sánj, ké á mbwóg dóo bétimnéé we káa á kwééd, mbõñséné we ahíd.”³⁴ Dóo Yesue álángeé mó aá, “Nláa we, a-Petro, nchóm-a-kúb adèhób aá mótóo’ nkuu nén, wëbāñ me áyāl ngen éláán.”

Póndé e metake ekwogé ape

³⁵ Dóo Yesue ásedtéé ábē bembapēē aá, “A póndé eche ménlōmmē nyé ésebán nyéwánlé ekwe é ngáb, káa ekwe, káa metámbé, nzé-chómé nyéntōgkē?” Bembapēē bēnkwen-tén bán, “Chómchóm.”³⁶ Dóo Yesue álángeé bó aá, “Bóob-póob, mod awó awóo ekwe é ngáb ké’ē ekwe, áwále áyāl. Ane awé mó-’ē eewoo nkwáté, ásóm mímē nkobe, áchan nkwáté.³⁷ Nlānge nyé mēé kálag e Dyõb ehóbé aá, ‘Bébánné mó nchoo nhóg ne bechífb.’ Né-’aá ébenlédté áyāl echēm. Etāñgéné ébenléd áned.”³⁸ Bembapēē bēnlāá mó bán, “A-Sánj, nānē’, séwánlé nkwáté míbe hén.” Mó-’ē antimtén bó aá, “Désob nē bóob.”†

Yesue akii akáne á ekone é Menzab
(Mat 26.36-46; Mak 14.32-42)

³⁹ Hē dóo ábidé á ebwóg, áhídē á dyad-tē, ákē á ekone é Menzab ngáne ámmen-ténné abel. Bembapēē bó-’ē bēnhíd mó ámbíd.⁴⁰ Ade bépédé áwed anláá bó aá, “Nyékānne’ bán mekágsen méepiidé nyé.”

⁴¹ Ansyáó bó á nkag, asidé mwā nchabnede, akóg mebóbõñ, ákānnē nén aá,⁴² “A-Tē, nzé ébõñnéde we, ékõbēñ me mímén metuné. Boñ ké nē, saké ngáne ébõñnéde me, boñ bël ngáne ébõñnéde we.”⁴³ Ade Yesue ákānnēé nē, ángel embíd ádyõb, éhye ewéd mó áte.⁴⁴ Anwéd mekáne áte ngáne ámbēē á ndutul-tē. Ebábé eche ébidé mó á yāl émbē ngáne metóté mé mekií, étēnē’ á ndóob taáb, taáb.†⁴⁵ Ade áamáá akáne, antyéém ámin, áke wéē bembapēē bēbédé. Antán nēē békúnnéé áyāle ndutul e ngíne.⁴⁶ Dóo ásedtéé bó aáken, “Cheé nyékúnnéé? Nyépáde ášē, nyékānne nén mekágsen méepiidé nyé.”

Békóbé Yesue
(Mat 26.47-56; Mak 14.43-50; Jõn 18.3-11)

⁴⁷ Yesue eépedéé ké amad á nsal dóo amute á bad ápédé. Mod awé antómén bó abédéé Judase, mbapēē nhóg átínté e bembapēē dyóm ne bébe ábe Yesue. Apédé-’aá Yesue á nkag ahé mó tál.⁴⁸ Boñ Yesue ansedéd mó aá, “A-Judas, nédē ahé áde éhédé Mwān-a-Moonyonj tál ádíi ásóm mó-ye?”⁴⁹ Ade bembapēē ábe bóobē Yesue bēbédé áhed bényíné dyam áde áhede abenled, bēnsedéd mó bánken, “A-Sánjú, séhele séwān ne nímēd nkwáté-ye?”⁵⁰ Héē mbapēē nhóg átómté nkwáté, áselē ntāñ awé prise ambáá etúu é ekáá émbáá.⁵¹ Boñ Yesue anláá bó aá, “Nyésob nē bóob!” Ansídtén mó ene ped e etúu, ádid mó bwám.⁵² Héē álángeé beprise bēmbáá bóobē benkamlené bé mészénze mé Ndáb-e-Dyõb ne belyáged bé dyad, bad ábe bēnhye mó akób aá, “Nchífb móo nyéhyédé akób, boñ nyewálé nkwáté ne mbid-ē?”⁵³ Mbwe téé syánē debágáá á Ndáb-e-Dyõb, nyēnkēmbánné me ké ekáá á yāl. Boñ echen póndé epedé bóob. Ehíntén chóo édé á nkamlen bóob.”

Petro abáá Yesue á yāl

(Mat 26.57-58, 69-75; Mak 14.53-54, 66-72; Jõn 18.12-18, 25-27)

† 22:38 Désob nē bóob; káa Nē ákwógé. † 22:44 Donje á kálag dé’só déewóo’ē nchoo 43 ne nchoo 44.

⁵⁴ Hée békóbé Yesue, boŋ békεεné mó, bétīmēn mó á ndáb wée Prise Ambáambáa. Petro mó-’ε ahidé’áá bó ámbíd mwá etūn. ⁵⁵ Bēnkonéd muú áfinté e dyad, bad bēlādēn áhed. Petro mómpē anhyē adyεε áhed. ⁵⁶ Mbæledε a mmwaád nhóg annyín née Petro ádyéé á nkæg ní dū. Dóo ánóné mó chóón, boŋ áhōbē’ áá, “Anén mod mómpē ambé ne Yesue.” ⁵⁷ Boŋ Petro antánj áá, “A-mwān-a-mmwaád, meebii’ε me mó.”

⁵⁸ Eebeméé áte, mod ampée anchem mó. Anhób áá, “Wémpē edé nhóg áwāb echon.” Boŋ Petro anhób áá, “Amúē, weéhyāg me ngáne áyāl.”

⁵⁹ Ambíd e háwa póg mod ampée ambádnén áá, “Ntānten ké nhóg méesaá. Anén mod abédé ne Yesue, áyāle adii mod a Galilia.” ⁶⁰ Boŋ Petro anhób áá, “A-mod-e-ngé, meebii’ε chóm éche mmōŋ ékoo’ε ahób.”

Abwōg-ábwōg áde áhóbé nē, nchóm a kúb antōŋ. ⁶¹ Hée Sánḡwée ákúnné boŋ mīd mébomé bó Petro. Dóo Petro áwémténé e’yale ábe Sánḡwée ánlāā’ε mó áá, “Nchóm-a-kúb adēhób áá mótōo’ chíi nén, wēbāŋ me á yāl ngen éláán.” ⁶² Hée ábidé á ebwōg, abálé-’ε awé. Anchii bwámbwam.

Bébómtédé Yesue, béwelé-’ε mó
(Mat 26.67-68; Mak 14.65)

⁶³ Bōob-pōó, bad ábe bēnóné’áá Yesue bēmbootéd mó awel, bēbōmtád mó, ⁶⁴ bēkaŋ mó mīd, bēsēdtē mó bán, “Láá sé, nzé-módé abōmé wε?” ⁶⁵ Bésyáó’áá mó nzyónj nyaa ne nyaa.

Bépééné Yesue wée belyáged bé dyad
(Mat 26.59-66; Mak 14.55-64; Jōn 18.19-24)

⁶⁶ Née bīn e’sánḡé, bad bēmbáá bé Israel, beprise bēmbáá ne be-meléde bé mbéndé bēnkōb mbom, bēpēēn Yesue áwab káánsel. ⁶⁷ Hée bēsēdteé mó bán, “Láá sé nzé wε-εé edé Ane-awē-Béwógté?” Dóo Yesue áhóbéé áá, “Kó menláá nyé, nyéedúbéé me. ⁶⁸ Ké menséded-te nyé akan, nyéekwenténné me. ⁶⁹ Boŋ bootya bōob, Mwān-a-Moonyonj ádyéé á ekáá émbáá é Dyōb á Ngum.” ⁷⁰ Bó moosyāál bēnsédéd bánken, “Nédē wε-εé edé Mwān a Dyōb-ε?” Ankwentén áá, “Nyé bēn-εé nyéhóbé bán née édíí.” ⁷¹ Dóo bēhóbéé bán, “Nzōm ehée empée déhεdeé? Syánē bēn dewógé áwē nsəl.”

23

Payledε akáádté Yesue

(Mat 27.1-2, 11-14; Mak 15.1-5; Jōn 18.28-38)

¹ Hée belyáged bé dyad bésyāāl bétýéémé ámīn, boŋ békεεné mó wée Payledε. ² Áwed-taá bēbóótédé mó mekan abán áyāl bán, “Sékóbé anén mod ngáne ápuutadté sé alonj áte. Ahóbé nén áá, séēsāŋnád Kaisεε tááse, áhōbē-’ε nén áá, mó mwēn mōó módē Ane-awē-Béwógté, nédē ahóbe’ áá módē kāŋ.” ³ Dóo Payledε ásēdteé Yesue aáken, “Wε-εé edé kāŋ e bad bé Israel-ε?” Yesue ankwentén mó áá, “Ngáne éhóbé.” ⁴ Boŋ Payledε álanḡē beprise bēmbáá ne amute á bad nén áá, “Meenyíneé atote ké ahóg áde anén mod ákwééné.” ⁵ Boŋ bēmbē békag á’sō, bēhōbē bán, “Anén mod akóne bad ne mam níme áyágtéé á mbwōg e Judeya esyāál. Ambootéd á Galilia, apedé-’ε hén bōob.”

Herōde akáádté Yesue

⁶ Née Payledε áwógé nē, ansédéd ké Yesue adíi mod a Galilia. ⁷ Bēnlūmēd mó áte bán, nē dēn dóo édíí. Ngáne alonj á Galilia abédé

ásē e nkamlen níme Herode, Paylede anlóm Yesue áwē. Herode mwēn ampē ambé á Jerusalem ene pónde. ⁸ Ayōgké mewēmten awón anyín Yesue áyāle awógé'áá mó dúu. Ahédé'áá aá mónyín menyáké níme ábelé. Né-ɔ́ awóg menyinge áde bépééné Yesue áwē. ⁹ Ansedéd Yesue ekud é mekan, bon Yesue enkéntiménné mó dyamdyam. ¹⁰ Bepriše bémbáá ne bemeléede bé mbéndé bentyēēm ámín, bébāntād Yesue mekan áyāl. ¹¹ Héē Herode, bóɔbe éche sánze bébóótédé mó awɔɔ, béwélé-'e mó. Dóɔ béwāādte mó kase é bwēm, bon álómē mó ámbíd wée Paylede. ¹² Nén dēnkān Herode bó Paylede bēntīm ásē éché epun; édé ape nē, búmō bénsēbē ekóyí awonj.

*Bébidte mbakú bán béwúu Yesue
(Mat 27.15-26; Mak 15.6-15; Jón 18.39-19.16)*

¹³ Hē dóɔ Paylede áládé bepriše bémbáá áte nchoo ne belyáged, ne bad bēmpē, ¹⁴ bon álāngē bó aá, “Nyēnsébé anén mod apreen áwēm. Nyé bán apuutad bad nló áte. Bɔɔb-pɔɔ nhedé áte áyāl éché wée nyébēn nyédíí, bon meekóbnéé mó dyam dé mbéb ké ahóg áde nyéhóbé bán abelé. ¹⁵ Ké Herode ampē eekóbnéé mó awusé ké ahóg, né-'aá ákáá bon álómē mó ámbíd. Bɔɔb-pɔɔ dyam dé mbéb ké ahóg déesaá áde ábelé áde álúmte bán atāngéné kwééd. ¹⁶ Né-ɔ́ mēhōb békúdé mó, rítēdē mó, ákag.”* ¹⁸ Dóɔ amute ásyāāl ábónéé bán, “Téd anén mod, éwúu mó! Bídte sé Barabase.” ¹⁹ (Barabase abédéé mod awē bēnhēē á mbwɔg áyāle bel ábe ámbóótédé á dyad-tē ne awúu áde áwúé'áá bad.) ²⁰ Ngáne Paylede ánwōngē mewēmten áte Yesue, ambé aláá bó nē ámpē. ²¹ Bon bémbē bébōnē' bán, “Bomé mó á awɔg! Bomé mó á awɔg!” ²² Anláá bómpē ngen éche élónténé éláán aá, “Ayāle chán? Ebébtéd éhéé ábelé? Meekóbnéé mó awusé ké ahóg áde átāngéné kwééd. Né-ɔ́, mēkūdē mó, rítēdē-'e mó, ákag.” ²³ Ké nē bémbē bébōnē' bán ábome mó á awɔg. Kááj ne á asóg, échab ehób ēnkobnéd. ²⁴ Paylede ambídéd mbakú aá, mósōbēl nēngáne béhóbé. ²⁵ Antédé mod awē bēnhōbpē, awē ambé á mbwɔg áyāle bel ne awúu áde áwúé'áá bad, bon ábagé bó Yesue aá, bétiméd mó ngáne bédáá.

*Bébómmé Yesue á awɔg
(Mat 27.32-44; Mak 15.21-32; Jón 19.17-27)*

²⁶ Ade sánze ékeeneé Yesue á hōm dé mpanag, émbomén Simone, mod a dyad á Sirine. Anén mod ambíd á mwā dyad awē adé á ahóngé. Héē békóbé mó, bépémtéd mó awɔg áde Yesue bán áhídne mó dó ámbíd.

²⁷ Afinté e ndun e mod echē enanáá Yesue ámbíd, bebaád bémbē áwed, béchyé'áá, bélebe-'e mó. ²⁸ Dóɔ Yesue ánóné ámbíd, álāngē bó nén aá, “A-bán bé bebaád bé Jerusalem, nyéēchyēē' me, nyéchyé' échen yāl ne áben bán. ²⁹ Nhóbe nē áyāle nén e'pun é' bīn é'húe, áde bad bēhōbpē bán, ‘Nnam ne ábē ábe bédé ekom, ne ábē ábe béechyāā', ne ábē ábe béēmwāntē mbéd!’

³⁰ A pónde eched dóɔ bad bēlāngēē mbɔɔd bán,
'kúmtéd sé ámín,'
káa e'kone bán,
'kútén sé.'

³¹ Nzé bébele' nímén mésyāāl bóɔb, áde bwel é'lyógé é'díí mendíb áte, chán-náa bébenlé áde bwel békinnē-yé?"

* **23:16** Donje á kálag dé'só ábádé nchoo 17: Bɔɔb-pɔɔ, mwē téé, nzé Ngande e Nnyíme-ámín embé, Paylede antāngén bad bé dyad mod á mbwɔg nhóg achenned.

³² Bɔɔb-pɔɔ bɛnkɛɛn e'bebtɛd ɛ' bad ɛ'be, ʔpan bɔ nchoo ne Yesue. ³³ Ade bɛpɛdɛ hɔm ʔde bɛchʔgɛɛ bʔn Ebɔngɛl ɛ Nlɔ, bɛmbomɛ Yesue ʔ awɔg, ne ʔbɛ e'bebtɛd ɛ' bad ɛ'be. Bɛmbomɛ nhɔg ʔ ekʔʔ ʔ emwɛd, aninii-'ɛ ʔ ekʔʔ ʔ embʔʔ. ³⁴ Hɛɛ Yesue ʔkʔnnɛɛ nɛn ʔʔ, "A-Sʔn, lagsɛn bɔ ʔyʔle bɛɛbii'ɛ chɔm ɛche bɛbɛlɛɛ."† Sɔnze ɛnsid mbambʔ, ʔkab mbɔtɛ ɛche Yesue. ³⁵ Ndun e mod entyɛɛm ʔ nkʔg, bɛnɔnɛ' chɔm ɛche ɛbenlad. Bɔn benkamɛnɛ bɛ Israel bɛwɛlʔʔ mɔ, bɛhɔbɛ bʔn, "Achɔntɛ'ʔʔ bad bɛmpɛɛ, ʔchhood-tɔɔ eche yʔl, nzɛ ne mbʔle mɔ ʔdɛ Ane awɛ Dyɔb ʔpwɛdɛ, bɔn ʔwɔgɛd-tɛ."

³⁶ Sɔnze chɔmpɛ ɛwɛlʔʔ mɔ. Empiinɛd mɔ ebɛntɛd ɛ mɔm, ³⁷ ɛlʔngɛ bɔ bʔn, "Nzɛ wɛɛ ɛdɛ kʔn e bad bɛ Israel, ɛsɔn ɛchɔn yʔl!"

³⁸ Bɛntɛl ʔwe nlɔ ʔmɔn nɛn bʔn, "Kʔn e bad bɛ Israel chɔɔ nɛn."

³⁹ ʔtɔntɛ e ʔbɛ e'bebtɛd ɛ' bad ɛ'be ʔbɛ bɛmbomɛɛ bɔɔbɛ Yesue ʔ awɔg, nhɔg ʔnsyʔn mɔ ʔʔ, "Sʔʔ wɛ ɛdɛ Ane awɛ Dyɔb ʔwɔgtɛ-yɛ? Sɔn-ɔ ɛchɔn yʔl, ɛson-'ɛ sɛmpɛ!"

⁴⁰ Bɔn aninii mod ʔnkʔnɛ waʔb ʔtɛ ʔʔken, "Weebʔʔ'ɛ Dyɔb-ɛ? Sɔo bad bɛbɛ dekudɛ melemlem mɛ nkɔgsɛn nɛmɛ mɔmpɛ ʔkʔdɛ. ⁴¹ Bɔn pɛn, nkɔgsɛn nɛmɛ dɛkʔdɛ, nɛtʔngɛnɛ ne nɛmɛ sɔo mbɛb. Bɔn ʔnɛn mod ɛɛbɛlɛɛ dyam dɛ mbɛb kɛ ʔhɔg." ⁴² Hɛɛ ane mod ʔbʔdɛɛ ʔhɔb ʔʔ, "A-Yesu, sɔn, wɛɛchatʔn mɛ ʔ pɔndɛ eche wɛsɔnlɛ ʔ nkamɛn." ⁴³ Dɔɔ Yesue ʔlʔngɛɛ mɔ ʔʔ, "ʔ mbʔle, nlʔnge wɛ mɛɛ, chii nɛn dɛn wɛbɛ ne mɛ ʔ Paradis."

Yesue awɛdɛ

(Mat 27.45-56; Mak 15.33-41; Jɔn 19.28-30)

⁴⁴⁻⁴⁵ Bɔɔb-pɔɔ bʔn bɛmbɛ dyam kʔd. Etondɛɛ ʔndim, ɛhɛntɛn ɛkwɛ-'ɛ ekidɛ ʔtɛ ɛsyʔʔl kʔʔn ne ʔ ngʔn ɛlʔʔn. ʔbad ʔdɛ dɛnkʔb Ndʔb-e-Dyɔb ʔtɛ dɛnsalɛ ʔtɛ e'pɛd ɛ'be. ⁴⁶ Hɛ dɔɔ Yesue ʔlɛbpɛ ɛsʔʔd ʔʔ, "A-Tɛ, ʔwɔn mekʔʔ dɔɔ nɛlyʔgɛ ɛchem ɛdʔʔdʔn!" ʔmaʔʔ'ʔʔ ʔhɔb nɛ, ʔmɛi-'ɛ nɛm, ʔwɛ-'ɛ. ⁴⁷ Ade mod ʔmbʔʔ ʔ sɔnze ʔnyinɛ nɛ, ʔnkɛmɛd Dyɔb nɛn ʔʔ, "ʔ mbʔle, ʔnɛn mod ʔbɛdɛ-'ɛ mod ʔ bwʔm." ⁴⁸ Nɛɛ ndun e mod ɛchɛ ɛnhyɛ ʔnɔn, ɛnyinɛ mekʔn mɛ mɛnyʔkɛ nɛmɛ mɛbɛnlɛdɛ, mod tɛɛ ʔmbʔn ekʔʔ ʔ nɛm, ʔsɔɛ' ʔ ndʔb. ⁴⁹ Yesue ʔbɛ besɔn bɛsyʔʔl ne bebaʔd ʔbɛ bɛmbootɛd mɔ ʔnan ʔmbid se ʔ Galilia, bɛntyɛɛm ɛtʔn, bɛnɔnɛ nɛmɛn mekʔn mɛsyʔʔl.

Bɛlɛmmɛ Yesue

(Mat 27.57-61; Mak 15.42-47; Jɔn 19.38-42)

⁵⁰⁻⁵¹ Bɔɔb-pɔɔ mod ʔmbɛ ʔwɛ ʔbɛdɛ dɛn bʔn Josɛbɛ. ʔnɛn mod ʔmbid ʔ dyad ʔ bad bɛ Israel ʔdɛ bɛchʔgɛɛ bʔn Arimatia. ʔbɛdɛ mod ʔ ɛdubɛ. ʔbɛdɛɛ mod ʔ bwʔm, ʔsʔn-'ɛ. Kɛnɛɛ ʔbɛdɛ mod ʔ kʔʔnsɛl ɛnkɛnkwɛntɛnnɛ mbʔkʔ ɛchɛ ʔbinii bɛlyʔgɛd bɛ dyad bɛmbidɛtɛ ʔwʔu Yesue. ʔbɛdɛ mod nhɔg ʔwɛ ʔnlyʔg nɛm nɛn ʔʔ ɛpun ɛpɛ ɛche Dyɔb dɛkɔbpɛ nkamɛn. ⁵² ʔnkɛ Paylɛɛ ʔchʔn ʔʔ, ʔbɛ mɔ ndim nɛmɛ Yesue. ⁵³ Nɛɛ ʔkʔdɛ kunzɛ, ʔnhud mɔ ʔ awɔg, ʔkʔʔn mɔ kʔsɛ e mbɔm, ʔkɛ ʔlɛmɛ mɔ ʔ sɔn ɛchɛ bɛpwɔgɛ ʔ ɛlʔʔ-tɛ, ɛche bɛɛsɛbpɛɛ mod ʔlɛmɛ ʔtɛ. ⁵⁴ Nɛn dɛmbɛ ʔ Mbwɛ mɛ mbɔnsɛn, ʔdɛ mbwɛ-mɛ-nkɔmɛ-ʔtɛ nɛhɛdɛ'ʔʔ ʔbɔotɛd. ⁵⁵ Bɛbaʔd ʔbɛ bɛmbootɛd Yesue ʔnan ʔmbid se ʔ Galilia, bɛnhid Josɛbɛ, bɛnyin sɔn, bɛnyin-nɛ ngʔnɛ bɛnʔntɛ mɔ ndim ʔ sɔn-tɛ. ⁵⁶ Dɔɔ bɛtimɛ ʔmbid ʔ dyad-tɛ, bɛbɔnsʔn mʔg ne mekʔn nɛmɛ bɛnʔbnʔdɛ ndim. ʔ mbwɛ-mɛ-nkɔmɛ-ʔtɛ bɛnkɔmɛ ʔtɛ ngʔnɛ mbɛndɛ e bad bɛ Israel ɛtɛfidɛ.

† 23:34 Dɔngɛ ʔ kʔlag dɛ'sɔ dɛɛwɔ'ɛ: Hɛɛ Yesue ʔkʔnnɛɛ nɛn ʔʔ, "A-sʔn, lagsɛn bɔ ʔyʔle bɛɛbii'ɛ chɔm ɛche bɛbɛlɛɛ."

24

*Yesue apuúdé**(Mat 28.1-10; Mak 16.1-8; Jɔn 20.1-10)*

¹ A epun é'sō, nédē á Sôndé mbwembwε pírib, ábē bebaád bēnkě á soŋ. Bénwālē mekún mé ndim míme bēmbonjsénné. ² Béntān née aláá áde bēnkālēnnē nsəl rí soŋ ásyáŋgé á e'dii. ³ Bénsōl á soŋ-tē, boŋ bēnkētānné ndim míme Yesue áwēd-te. ⁴ Nén dēmbōotéd bó ataged á mewēmtēn. Dóo bad bébe bēbídé táléd, bétyéém bó á nkəg ne mesəŋ míme mékine' áte. ⁵ Ne mbwóg bwāmbwam bēnsōŋ mǐd ásē. Hée ábē bad bébe bēlāngéé bó bán, “Cheé ékáá boŋ nyéhédé mod awē adé á alongé áfinté e bad ábe bēwédé? ⁶ Eésáá hén, apuúdé. Nyékamten ngáne ánlāā'é nyé, áde ábédé á Galilia, ⁷ áá bétāŋgéné Mwān-a-Moonyoŋ abe á mekáá mé bebel bé mbéb, bēbōmē mó á awəg. Boŋ āpuú á e'pun ábe é'lónténé é'láán.” ⁸ Hē dóo ábē bebaád békāmténé ábē e'yale.

⁹ Ade béhúú á soŋ, bēnkálé bembapεε dyóm ne nhóg ne ábiníi bēmpēe mam mésyāəl míme bényiné. ¹⁰ Bebaád ábe bēnkálé bembapεε bé nlómag nímén nkalaŋ, bēbédéε Maria Magdalene, Joanaa, ne Maria, nyaá awe Jemse, nchoo ne bebaád bēmpēe. ¹¹ Boŋ bembapεε bé nlómag bēnwēmtēn bán ene póle edfi ngwəl. Bēnkēndúbéé chó. ¹² Hē dóo Petro ápádté ásē, boŋ ányəgté á soŋ. Ade ápédé áwed anwulén ásē, ánōn soŋ áte. Anyín dásō mbóm chēmpen. Dóo ásuú á ndáb. Mewēmtēn mékógládtáá mó áte tēŋgene dyam áde ábēnlédé.*

*Yesue apíté bad bébe á nzii e Eməs**(Mak 16.12-13)*

¹³ Bəəb-pəə, échē epun dēn, bembapεε ábe Yesue bébe békágé'áá á dyad áde béchəgéé bán Eməs. Abíd á Jerusalem ápe á Eməs ábédé etún dyam máyl saámbe. ¹⁴ Abē bembapεε békágé'áá bēkalé nímén mekan mésyāəl míme mékébenléd. ¹⁵ Ade békékanlé káŋŋ, dóo Yesue mwēn áhyédé bó atán, boŋ áwoŋné bó. ¹⁶ Boŋ pen mǐd mēnkēnnédndédté bó, áchem mó. ¹⁷ Hée Yesue ásedtēé bó aáken, “Póle ehéé nyépagké akal á eke-tē nén?”

Hē dóo bétyéémé ne ngəl esyāəl. ¹⁸ Dóo bó mod nhóg awe béchəgéé bán Klopase, átimtanné mó aáken, “Emōŋ pen-εé edé nken a mod á Jerusalem, áde wēébii mekan míme níkébenléd nímén mesú-yε?” ¹⁹ Dóo Yesue ásedtēé bó aáken, “Mekan méhéé mē?” Boŋ bēlāngē mó bán, “Mekan míme mébēnlédé tēŋgene Yesue, mod a Nazaret. Ambé nkal é'dəədəŋ awē ahóbé'áá, ábelé-'ε ndəle é mekan á'sō é' Dyōb ne á'sō é' baányoŋ. ²⁰ Abed beprisε bēmbáá ne belyáged bé dyad bēmbε mó á mekáá mé nkamlene, ábided mbakú bán bēwúu mó. Dóo bēbómmé mó á awəg. ²¹ Boŋ sēnlyág nlém bán, mó adé ane awē áwəbé bad bé Israel. Née éhúdé nē áte, chii dóo álóntan e'pun é'láán taa nē ábenlede. ²² Amín e nē ámpē, nguse é bebaád áfinté echēd bépéénédé sé menyáké mé póle. Bēnkě á soŋ epəg é mbwembwε, ²³ boŋ bēétānεé ndim míme Yesue. Bēnhūū ámbid, bēhōbē bán, ángel épíídé bó á ndóg-te, élāngē bó nén bán, Yesue adé á alongé. ²⁴ Nguse é bad áfinté echēd énkě á soŋ, bétán chó melemlen nēŋgáne bebaád bēnhōbpē, boŋ béenyíneé mwēn.”

²⁵ Dóo Yesue álāngéé bó áá, “E'yókél é' bad bóo nyédíi. Nyéewámsánné mam mésyāəl míme bekal bédəədəŋ bēhóbé adúbe! ²⁶ Ngómé éhédnādtáá bán, Ane-awé-Béwógté ákud nímén metake mésyāəl, boŋ ákud éche

* 24:12 Donje á kálag dé'só déewóo'ε nchoo 12.

ehúmé.”²⁷ Yesue antógnéd bó mam méšyāāl t̄n̄gēne eche yāl, ngáne méténlédé á Kálag e Dyōb-te, mbooted ne kálag éche Mosēe ne kálag éche bekal bé'dáádān bésyāāl.

²⁸ Ade bépédē benben ne dyad áde békágé'áá, Yesue anlúméd byánán eke élyágé édé mó á'sō. ²⁹ Bon bénkān mó bán, “Hyē édyēē áwēd ngáne b̄n é'máá ahín, póndé-'e emaa átóm.” Dóo áhídé bó ádyēē áwāb. ³⁰ Ade bóbōo bedyéé áse á tébele ádyé ndyééd, antéd ewele, ánāmēd chó, ásāl chó áte, bon ábagé bó. ³¹ Hē dóo m̄d méténlédé bó, bon béchemé mó. Dóo ányóó bó á d̄id-te. ³² Bénlāā nhóg ne aníní bán, “Ngómē nlém r̄hógkáá syánē á abum áde ákánlé'áá syánē á nzii, bon átānlād syánē Kálag e Dyōb?”

³³ Abwōg-ábwōg dóo bésyāngé áse, bon bētīm-me ámbīd á Jerusalem. Dóo bétáné bembapēē dyōm ne nhóg ngáne beládné áte hōm ahóg bōōbe bembapēē bémpeē. ³⁴ Hēē bembapēē ábe bétáné á ndáb-te belángé bó bán, “Sāngwéé apuúdé ne mbáá, apíidé-'e Simōne!”

³⁵ Dóo bó bad bébe bōmpē béhóbé dyam áde ábénlédé bó á nzii, bēhābē-'e ngáne béchémé mó áde ásaleē ewele áte.

Yesue apíidé ábē bembapēē

(Mat 28.16-20; Mak 16.14-18; Jōn 20.19-23; Mbēl 1.6-8)

³⁶ A póndé eche békaleē nē, dóo Yesue mwēn ábídé bó átíntē, bon álenté bó áá, “Nsanj mbē ne nyé!”†

³⁷ Mbwōg ménkōb bó bwāmbwam, bēwēmtān bán, bényíné nwú. ³⁸ Dóo álāngéé bó áá, “Cheé nyétagéé áte? Cheé nyényágéé á nlém-tē. ³⁹ Nyénōn me mekáá nyénōn-ne me mekuu, bon nyéhíi bán mmēn-éé ndé. Nyékiten me yāl, nyényín nze nwú r̄wóó nson ne e'hid ngáne nyényíné nwóó nén.”

⁴⁰ Ade ámáá ahób nē, anlúméd bó míme mekáá ne mekuu.† ⁴¹ Ade belyágé bényágéé nē ne menyinje méšyāāl, békāglad-táa á nlém-tē, dóo ásdteé bó áaken, “Nyēwóó chōm éche bedyágkē hén-ē?” ⁴² Dóo bēbágé mó esón é súu echē bétúmé. ⁴³ Bon ákobé', ádyāg-ke chó áwab e'só-te.

⁴⁴ Hēē álāngéé bó áá, “Mmén mam móo r̄lāngé'áá nyé áde r̄lyágé ndé ne nyé meé, dyam tēé átāngéné alón ngáne éténlédé áyāl echēm á kálag é mbéndé éche Mosēe ne á kálag é bekal bé'dáádān, ne á Kálag e Ngōse-tē.”

⁴⁵ Dóo ánédte bó debyéé áte, ábel nén bésōn̄ten Kálag e Dyōb, ⁴⁶ bon álāngē-'e bó áá, “Bétélé á Kálag e Dyōb nén bán, Ane-awē-Béwōgté atāngéné metake akud, awé, bon e'pun ábe é'lónténé é'láán, apuu. ⁴⁷ Bétélé bán, bad békaleé melonj mé bad méšyāāl nén bán, bad bétéde ábel dé mbéb á d̄ín á Yesu, ábel bon Dyōb álagsen bó mbéb. Bébootéd bad mímē nkalanj akale á Jerusalem. ⁴⁸ Nyé-'áá, nyédé bad ábe bényínné mímén mekan d̄id. ⁴⁹ Mmén mēlōmē nyé chōm éche Titēé ánhābpē áá mōlōmē nyé. Bon nyélyāg nyédyēē á dyad-tē káōn né nyékudé ene ngíne echē ebíde ámín.”

Yesue apūmmé

(Mak 16.19-20; Mbēl 1.9-11)

⁵⁰ Dóo Yesue ásyāñnédeé bó á dyad-tē, ápēēné bó benben ne dyad á Betani. Hēē ányéné mekáá ámín, bon ánámté bó. ⁵¹ Ade ánamtēé bó nē, dóo áchēnné bó, bon ápumme ádyōb.‡ ⁵² Abē bembapēē bēmbwōgē mó

† 24:36 Donje á kálag dé'só déewóó'ē: álenté bó áá, “Nsanj mbē ne nyé!” ‡ 24:40 Donje á kálag dé'só déewóó'ē nchoo 40. § 24:51 Donje á kálag dé'só déewóó'ē bon ápumme ádyōb.

mebóbóη. Bêntĩm ámbĩd á Jerusalem ne menyĩnge mésyāēl. ⁵³ Békăg-ke
á Ndáb-e-Dyōb pōndé ésyāēl, ákémed Dyōb.

Nkalanj mí bwám míme Yesue ngáne

Jone

átélé

Ndibned n kálag

Nkalanj mí bwám ngáne Jone átélé rílúmte aá Yesue adii Eyale é Dyöb éche édé á ngíndé ne á ngíndé. Eché Eyale êntím moonoyon édyēē-’e áfínté e bad. Mmén nkalanj, Jone atelé mós ábel bad ábe béléa mós bédúbe nén bán Yesue, Mwán a Dyöb mós adé Nsoode awé Dyöb dénhōbpē aá mósólōm. Anlúméd-te aá nzé bad bédúbpé mós békūd e’sooson.

A kálag tē wén á mbooted, Jone alúmte ngáne baahóg béndūbēē Yesue békwentén-ne áhíd mós, álúmtē-’e ngáne bémpēe-’e bétāngánnáá mós, béekwentene-’e mós adúbe. E’ped 13-17 é’hóbe tāngene abé áde Yesue ne ábē bembapēē bēmbēē póndé esyāál káān ne epun éche békóbé mós ne mam míme ánlāā’ é bós ene póndé esyāál. Jone ahóbé ámpē aá nzé mod adúbpé Krístāā ākūd alongé áde déemaá’.

Nkabted n kálag

Ndibned 1.1-18

Jone, Ndušene ne bembapēē bé’sō ábe Yesue 1.19-51

Nsón míme Yesue 2.1-12.50

E’pun bé asóg ábe Yesue á Jerusalem ne benben ne Jerusalem 13.1-19.42

Mpuu míme Sāngwéé ne alúmed áde álúmtáá bad yāl 20.1-31

Nsōgtēn: Yesue alúmté yāl ámpē á Galilia 21.1-25

Eyale êntím moonoyon

¹ A mbooted, byánán Dyöb déhāg nkōñsé Eyale êmmad abé. Eyale émbē ne Dyöb. Eché Eyale ébédēē Dyöb. ² Káāñse á mbooted Eyale émbē hōm ahóg ne Dyöb. ³ Dyöb dēmbenléd échē Eyale áhāg bwēm é’syāāl. Chōm ké ehóg éesaá éche Dyöb dénhāgké ésebé ne Eyale. ⁴ Alongé ásyāāl dénhūū ne Eyale, áde alongé dós-’aá ápíínédé baányon e’nyínen bé ekíde. ⁵ Abē e’nyínen bé ekíde é’pene’ á ehíntén-tē, ehíntén éēhēlēē bós abóded.*

⁶ Mod nhóg ampē awé Dyöb dénlōmmē. Dín démbē mós bán Jone. ⁷ Jone ampē áláa bad tāngene ábē e’nyínen bé ekíde, ábel nén bad bésyāāl bēwōg, bédúbe-’e. ⁸ Saké mwēn abédé ábē e’nyínen bé ekíde. Ampē ábíd mbōñ tāngene ábē e’nyínen bé ekíde. ⁹ Eyale chōō ébédé e’nyínen bé ekíde é’ mbále ábe é’nyínte’ moonoyon asyāāl ekíde. Mós-’aá apagé’áá á nkōñsé-te. ¹⁰ Abédé á nkōñsé-te, bon kénēē Dyöb dénhāgké nkōñsé ne mós, nkōñsé ménkēnchemmé mós. ¹¹ Ampē áwē dyad bon ábē bad bēnkēnkobpé mós. ¹² Ké nē, ambē donje á bad kunze ábē bán bé Dyöb. Abé bad bēbédēē bad ábe bēnkob mós ne adúbe áde béndūbēē mós. ¹³ Béesaá bán bé Dyöb nyaa echē moonoyon áchyáá’ é mwán. Bēnkēmbáá bán bé Dyöb byánán moonoyon mós achyáá bós. Dyöb dēn dōō áde awáb Titēē.

¹⁴ Eyale êntím moonoyon, édyēē áfínté echéd. Anlón ne nsimé, anlúméd-te syānē ngáne mbále e Dyöb ékóó abé. Dennyín échē ehúmé, ehúmé éche sáá ábágé mós nēē nímē mpōm mí mwán. ¹⁵ Jone anhób mam áyāl eché, anhóád aá, “Anén mod mōō rílāngé’áá nyé meé, ‘Mod ahúé’ ámbíd echēm awé atómé me, áyāle bédēchýáá me, né adé ámín.’ ” ¹⁶ Alón áde

* 1:5 Ehíntén-ne éēhēlēē bós abóded káa ehíntén énkēnchemmé bós.

álóné ne nsimé ábélé syáā moosyaál dekadé nnam ámbíd e nnam. ¹⁷ Wée Mosεε dōo Dyōb dēmpoódté mbéndé. Boη nsimé ne mbále béhuú ne Yesu Krístəə. ¹⁸ Modmod eényīnēē Dyōb mbéd, éetóméé nīmē mpəm mí mwān awē adé Dyōb abé-ε mō á akéb. Mwēmpen mō akidényīn mō. Mō abelé boη Titē Dyōbe abyéen.

*Jone, Ndusene ahóbe ad
móosaá Ane-awē-Béwógté*

(Mat 3.1-12; Mak 1.1-8; Luk 3.1-18)

¹⁹ Baámbáá bé Israel bé dyad á Jerusalem bénlōm beprise ne bad bémpēe bé túmbé e Levi wée Jone, bán béke béseded mō bánken nzé-módé ádíí. ²⁰ Enkēmbangé ahób, boη ampanléd bó áte aá, “Saké me ndé Ane-awē-Béwógté.” ²¹ Héε bésedtée mō bánken, “Nzé-ō edíí? Wε-εé edé Elaijaa?” Ankwentén aá, “Aáy, meésaá mō.” Bēnsedéd mō ámpē bánken, “Wε-εé edé nkal é’dáádəη awe bésineé-yε?” Antimtén bó aá, “Aáy.” ²² Kóáηne á asog dōo bésedtée mō bánken, “Nzé-ō edíí? Láá sé ábel sétim ámbíd áláa bad ábe bélómé sé. Nzé-módé wεwε ehóbé wée módé?” ²³ Héε Jone átimtanné bó ne e’yale ábe nkal é’dáádəη Yesayaa ánhōbpē aá, “Méε ndé ehób éche mod awē ahāηte’ á ehyāηge aá, ‘Nyétii nzii eche Sáηgwéé.’”

²⁴ Bōob-pōó Befarisia bōo bénlōm ábē bad ábe bémpē wée Jone. ²⁵ Bēnsedéd mō ámpē bánken, “Nzé weésé Ane-awē-Béwógté, weésé-ε Elaijaa káa Nkal é’dáádəη awe bésineé, cheé-ō édušanné bad?” ²⁶ Héε Jone átimtanné bó aá, “Ndusan ne mendíb, boη mod adé áfinté echên awē nyébbíí’ é. ²⁷ Mō adé ane awē ápē ámbíd echēm. Meékwognedé áhune ké nīmē nkōod mé metámbé.”

²⁸ Mmén mésyāāl mēmbenléd á dyad á Betani á múde mé edíb é Jodan nímíní wée Jone ádušannáá bad.

Yesue, Mwān-a-Ndyəη mí mbód a Dyōb

²⁹ Néε bīn é’sāηgé, Jone anyīn néε Yesue áhúé’ é níníí. Héε áhóbeé aá, “Nyénəne’, Mwān-a-Ndyəη mí mbód a Dyōb mōne. Mō ahúde’ mbéb mí bad bé nkōηsé. ³⁰ Anén mod mōo nílāηgé’ áá nyé áde ménhōbpē meé ‘Mod ápē ámbíd echēm awē atómé me, áyāle bédēchyáá me, né adé ámín.’ ³¹ Ké mmēn menkēmbíí’ é mō, boη mempē nídusan bad ne mendíb ábel bad bé Israel bébii mō.” ³² Héε Jone ábídeé mbóη nén aá, “Menyīn nēηgáne Edáádəη é Dyōb ébíde ádyōb néε élāā, ésud mō á nló mín, ébé-ε ne mō. ³³ Ké nê, menkēnsóηtēnné meé mō ne. Boη Dyōb áde dénlōm me aá nídusan bad ne mendíb dēmmād me aláa aá, ‘Mod awē wényīnnē néε edáádəη é Dyōb ésúde á nló mín, boη étyéém áhed, mōšdušén bad ne Edáádəη éche Esáá.’ ³⁴ Nnyíné nímén mekan mésyāāl, mbíde-ε mbóη nén meé mō adé Mwān a Dyōb.”

Bembapεε bé’sō ábe Yesue

³⁵ Néε bīn é’sāηgé ámpē, Jone ambé áhed ne ábē bembapεε bébe. ³⁶ Annyīn néε Yesue átóméé. Adé anyíné mō, anhób aá, “Nyénəne’, Mwān-a-Ndyəη mí mbód a Dyōb mō ne.” ³⁷ Adé ábē bembapεε bébe béwóge nê, bēmbootéd Yesue ahíd. ³⁸ Ade Yesue ánóné ámbíd boη anyīn nēηgáne béhídeé mō ansedéd bó aáken, “Cheé nyéhedeé?” Bēntimtén mō bán, “Rabai” (awē adé bán meléede) “Héé édyε’ é?” ³⁹ Anláá bó aá, “Nyéhyag, nyényīn wée nidyε’ é.” Né-ōó, bēnké anyīn wée ádyε’ é. Ade bépédé áhed ébéde dyam ngāη éniin é ngukél. Bēndyεé-ε áhed kóáη bīn é’híntén bó.

40 Atinté e ábē bembapεε bébe ábe bēnwōg dyam áde Jonε ánhōbpē bonj bēhíd-te Yesuε, nhōg abédé dīn bán Andreyā. Andreyā abédéε Simōn Petro mwānyān. 41 Né-ōó dyam dé'sō, ankē mwānyān Simōne ahead. Anyíné-'aá mó bonj álāngē mó aá, "Sēnyíné Ane-awē-Béwōgté" (néde Krístæ). 42 Dōó Andreyā ápééné Simōne wéε Yesuε. Yesuε anoné-'aá Simōne chōóŋ, bonj áhōbē aá, "Edií Simōne, mwān awē Jonε. Béchágé wε bōob bán Sepase." (Adén dīn ádií melemlem néeε Petro, nē ádé ndim e aláá.)

Yesuε achénlé Filibe bō Nataniεl

43 Néeε bīn é'sángé, Yesuε ammad aá mókag á mbwōg e Galilia. Dōó ákíí Filibe atán bonj álāngē mó aá, "Hídé me." 44 Filibe abédéε mod a dyad á Betsaida, melemlem mé dyad áde Andreyā bō Petro bēmbídtē. 45 Filibe anyín Nataniεle. Hée álāngéé mó nén aá, "Sēnyíné ane mod awē Moseε ántenlé mam áyāl eché áwe mbéndé-te. Mōó káōŋne bekal-bé-e'daádəŋ bēntenlé mam á yāl. Adii Yesuε mod a dyad á Nazaret, mwān awē Josεbe." 46 Hée Nataniεle ásedtéé mó aáken, "Dyam á bwām áhéé áhele ábid á Nazaret?" Dōó Filibe álāngéé mó aá, "Hyě ényín." 47 Ade Yesuε anyíné Nataniεle ahúé', dōó áhōbēé áyāl eché aá, "Nyénōne, mwān a Israel nén sóm-sóm, awē mbéltéd nítyéémé!" 48 Hée Nataniεle ásedtéé mó aáken, "Chán émwéde me abii?" Hée Yesuε ákwentanné aá, "Filibe adēhōb aá móchəge wε, nnyíné wε á alín á ngəl sé." 49 Hée Nataniεle áhōbēé aá, "A meléed, edii Mwān a Dyōb. Wε-éé edé kəŋ e bad bé Israel." 50 Yesuε antimtén mó aá, "Edúbpé áyāle nílangé wε méé nnyíné wε á alín á ngəl sé. Wéényín mam nímé métómé nén." 51 Hée ábádeé aá, "Ne mbále, nílange nyé nén méé, nyéenyín néeε dyōb ánédnéde nyényín-ne néeε ángel é Dyōb échəgkεé ésudé-'ε Mwān-a-Moonyonj ámīn."

2

E'wōngé á dyad á Kana

1 Ambíd e e'pun é'be, e'wōngé bēmbē á dyad á Kana á mbwōg e Galilia. Yesuε nyaá ambé áhed. 2 Bēnlēbē Yesuε ne ábē bembapεε bómpē á e'wōngé wē. 3 Mīm mēmmaa' áte. Hē dōó Yesuε nyaá ápédé áwē bonj álāngē mó aá, "Mīm mémáá bō." 4 Hée Yesuε álāngéé mó aá, "Á-nyān, weetəŋgenéé me dyam áde níťāngéné abel aláá. Echem pōndé eépédéé." 5 Hée nyaá ákíí bembəlede bé ngande bē aláá aá, "Nyébel kéchéé éche álāngé nyé aá nyébel." 6 Bōob-pōó, mbeé é meláá ébédé benben ne áhed. Eché ndīn é mbeé chōó bad bé Israel bēbēnládtáá áhé mendīb áte á nwobe ní yāl á pōndé e mekáne echáb. Ké ehéé etedé'áá dyam mbwókεl e líta e mendīb. 7 Hée Yesuε álāngéé bembəlede bé ngande bē aá, "Nyélōned mbeé chē ne mendīb." Né-ōó, bēnlōnēd éché mbeé hōod ne mendīb. 8 Dōó álāngéé bō aá, "Nyékəbe-ōó mendīb bōob, nyékeεn wéε mod awē alyágté' mekan mé ncháged." Né-ōó, bēmbēl áned. 9 Ade ane mod áwógléné nímé mendīb níme mémáá mīm atim, enkēmbí'í wéε mébídé, (bonj bembəlede ábe bēnkē nímé mendīb akəbe bēmbíi). Dōó áchágé mod awē akude sómbé, 10 bonj álāngē mó aá, "Mod téé abelé asébe achágtén bad mīm nímé mébóó. Bad bēmaa-'áá mó amwé bwāmbwam, bonj ábagé bō nímé mééboo. Bonj wε, etimé ekōŋgé níme mébóó káōŋ ne bōob." 11 Mmēn menyáké nímé Yesuε ábélé á Kana á mbwōg e Galilia móó mébédé ábē e'chemléd é'sō. Hē dō-'aá álúmté éché ehúmé, ábē bembapεε bēnsúm-me nítab nílem áwē.

12 Néeε nén ámáá atóm, Yesuε ansyōgé á dyad á Kapenahum nchoo ne nyaá, baányān ne ábē bembapεε. Bēndyéé-'ε áwed nguse é e'pun.

Yesue anané bekáb bé nyoŋgé á Ndáb-e-Dyöb

(Mat 21.12-13; Mak 11.15-17; Luk 19.45-46)

¹³ Adé pónké e Ngande e Nnyíme-ámín ékwógé bad bé Israel ape, Yesue anké á dyad á Jerusalem. ¹⁴ Adé ápédé áwed, anké á Ndáb-e-Dyöb. Antán née bad bekábeé dyon. Bésómé'-áá nyag, mbód ne mbəŋgé, bepele-bé-məné-'e bépenlé məné. ¹⁵ Héé átédé nkəod, amané etəŋgú ananné bó nchoo ne échab mbód ne nyag á Ndáb-e-Dyöb wé. Ampəŋtéd məné nímé bad bépenlé'áá áte, ákūnē-'e betébele ábe bépenlé'áá nímé məné ámín mekuu ámín. ¹⁶ Anláá bad ábe bésómé'áá mbəŋgé aá, "Nyébíden beləə bən á ebwóg. Nyéetimté ndáb eché echem Səŋ ndáb e dyon." ¹⁷ Adé ábē bembapəe bényíné nē, dōo békámténé eped é kálag e Dyöb éche éhóbe nén bán "A-Səŋ, kán eché níwóó áyale echoŋ ndáb éwū mē."

¹⁸ Héé benkamlené bé bad bé Israel bétímé ámbíd, bésədté mó bánken, "E'chemléd é'héé éhele elúmed sé ábel sébii bán ewóó kunze ábel enén ndín e dyam?" ¹⁹ Yesue antimtén bō aá, "Nyépāŋ enén Ndáb-e-Dyöb, məlōŋ chó ampē áyale e'pun é'láán." ²⁰ Dōo ábē bad bēhóbeé bánken, "Enén ndáb eché bétédé móom mé mwē méniiin ne mwē ntóob chóo éhóbeé wēé móōlōŋ áyale e'pun é'láán-e?" ²¹ Bōŋ ndáb eché Yesue áhóbe'áá ebédéé dāsə eche yál. ²² Né-ōó ámbíd eche Yesue áwédé bōŋ Dyöb ápūūd mó, dōo ábē bembapəe békámténé dyam ádē anláá'ē bó. Béndübē mam nímé méténlédé á kálag e Dyöb, bédúbé-'e e'yale ábe Yesue ánhəbpē.

Yesue abii mod asyəál nlém áte

²³ A pónké e Ngande e Nnyíme-ámín, áde Yesue ámbēē á dyad á Jerusalem, bad híin béndübē mó ngáne bényínnē menyáké nímé ábeléé. ²⁴ Bōŋ ké nē, Yesue enkəsummé nlém áwāb, áyale ambii moosyəál áte. ²⁵ Modmod enkəntəŋgéné mó dyam aláa təŋgene mod ampēé áyale mwēn amməd moonyoŋ asyəál nlém abii áte.

3

Yesue bó Nikodemuse

¹ Mod nhóg abédé bán Nikodemuse. Abédéé nhóg awē alyəgté'áá bad bé Israel abé-'e epepé é bad bé Farisia. ² Mbwe nhóg ampē wēé Yesue nkuu, áləŋgē mó aá, "A-meléed, séchemé nén bán, edii meléede awē Dyöb álómé. Áyale nzé Dyöb déesé ne mod, eéhēlēē-se ábelé mekan mé menyáké nímé ébeléé." ³ Yesue ankwentén mó aá, "Ne mbále, modmod eéhēlēē-se asól á nkamlen ní Dyöb ésebán achyáádté ampē." ⁴ Nikodemuse-'e ansədéd mó aáken, "Chán mod awē amaá akwog áhele se achyáád ekóólé-ekóólé? Eesaá mbále nén bán eéhēlēē-se asól á abum ádē nyaá ngen éché élónténé ébe ábel béchyáa mó ampē-ye?" ⁵ Dōo Yesue átimtanné mó aá, "Ne mbále, nləŋge wē meé, nzé béechyáa mod ne mendíb ne Edəəđəŋ eéhēlēē-se asól á nkamlen ní Dyöb. ⁶ Ane awē achyáádté ne moonyoŋ a ekob, adii moonyoŋ. Awé mó-'e achyáádté ne Edəəđəŋ é Dyöb adii Edəəđəŋ. ⁷ Weebág menyáké ngáne níhóbe meé 'Mod atəŋgéné achyáád ekóólé.' ⁸ Nzé epub éhóbe bán chó étóme', pəd eché édáá ake chóo ékagké. Ewóge' ntəgag nímé ébeléé bōŋ weebíé'ē wēé ébídeé ké'ē wēé ékagké. Melemlem nē dōo edii ne mod ké ahéé awē achyáádté ne Edəəđəŋ é Dyöb." ⁹ Héé Nikodemuse ásedtéé mó aáken, "Chán nén áhelese ábenled?" ¹⁰ Yesue ankwentén mó aá, "Néé edii meléede ambáá a bad bé Israel weéhēlé' nímén mekan asəŋtəŋ-ne?" ¹¹ Ne mbále, nləŋge wē

mεέ, dyam áde sébíí dǎó séhǎbεé. Sébíde-'ε mbǎn ne dyam áde sényíne. Boη nyé modmod nyéekwentεneé chǎm éche séhǎbεé adúbe. ¹² Néné nǎngεé nyé mekan níme médé mekan mé nkǎnsé, nyéedúbpe, chán-nǎ nyémwεé adúbe nzé nǎngé nyé mekan nímé médé mekan me nkoη ní mǎn? ¹³ Modmod eékǎí' é á nkoη ní mǎn étǎmεé Mwǎn-a-Moonyoη awé abídé áwed boη ápe á nkǎnsé." ¹⁴ Ngáne Moseε ámboméé nyǎ á akon* boη atíí dǎo ámín á ehyǎnge, melemlen nē dǎo bétǎí' é Mwǎn-a-Moonyoη. ¹⁵ Nén débenléd ábel boη kénzée awé adúbpé mó ákud alongé áde déemaá'.

¹⁶ Dyǎb átómténé bad bé nkǎnsé adǎn. Né-ǎǎ anlóm nímé mpǎm ní Mwǎn ábel kénzée awé adúbpé mó eewág boη ákud alongé áde déemaá'. ¹⁷ Dyǎb dénkênlómme awe Mwǎn á nkǎnsé ákáad bad. Alongé á bad dǎo ánlómme mó áson. ¹⁸ Kénzée awé adúbpé mó eékwaá nkáásé, boη kénzée awé eedúbpe mó, amaá nkáásé akwe áyǎle eedúbpeε mpǎm ní Mwǎn ní Dyǎb. ¹⁹ Nén dǎo mbakú e Dyǎb édíí: E'nyínen bé ekíde é'pedé á nkǎnsé, boη baányoη bédáá ehíntén tǎmaa e'nyínen bé ekíde áyǎle nímǎb mbéltéd níde mbéb. ²⁰ Kénzée awé abele mbéb, akǎǎ ábē e'nyínen bé ekíde, éepaá-'aá á e'nyínen bé ekíde-té ábǎn nén nímé mbéltéd mé mbéb méébídē áwed. ²¹ Boη kénzée awé abele mam mé mbále, abíde' á e'nyínen bé ekíde ábel nén bad bényín bán kéchéé échē ábeléé awǎgne Dyǎb.

Mbǎn echē Jone tǎngene Yesue

²² Ambíd e nē, Yesue ne ábē bembapeε bēnkē á mbwǎg e Judeya. Bǎbǎo bēndyεé áwed nguse é e'pun, ádusan-ne bad. ²³ Jone mómpē adusanáá bad á dyad á Anǎn benben ne á dyad á Salim áyǎle mendíb mémbe áhed bwǎmbwam. Bad békágé'áá áwē, ádusan-ne bó. ²⁴ Nén ábédé byánán béhē Jone á mbwǎg. ²⁵ Bǎǎb-pǎǎ, donge dé bembapeε ábe Jone bépéntánnáá ne mod a Israel tǎngene nwoβε ní yǎl. ²⁶ Dǎo bépédé wée Jone boη bélǎngē mó bán, "A-meléed, ekamtan mod awé nyúmǎ nyébédé á ped e edíb é Jodan eníní? Mod awé éhǎbē'áá mam á yǎl echē. Nǎné! Móo adusan bad níní! Bad híin békagke áwē." ²⁷ Jone ankwentén aá, "Modmod eéhēεε-se ákud chǎm, ésebǎn Dyǎb ábágé mó chǎ. ²⁸ Nyébēn nyédé me mbǎn nén bán menhǎb méε saké me ndé Ane-awé-Béwǎgté. Dyǎb dénlóm me á'sǎ áboηsen bad áyǎle epe éche Ane-awé-Béwǎgté. ²⁹ Mod awé akude sómbé móo awóó sómbé. Boη nsón-a-echoη a mod awé akude sómbé, awé atyéeme mó á nkǎg áwǎglǎn mó, abág menyínge nzé awóge mó ehǎb. Né-ǎǎ, nén dǎo ákáǎ boη nlón ne menyínge. ³⁰ Edúbé échē étǎngéné néε échǎgkéé, échēm-me ésuđe'."

Ane awé abídé ádyǎb atómé moosyǎál

³¹ Ane awé abídé ádyǎb atómé moosyǎál. Ane awé mó-'ε achyáádté á nkǎnsé adii mod a nkǎnsé, áhǎbē-'ε mam mé nkǎnsé, boη ane awé abídé ádyǎb adé ámín e moosyǎál. ³² Chǎm éche ányíne ne éche áwóge chǎo áhǎbεé boη ké nē, modmod eedúbpéé mó. ³³ Boη kénzée awé akobé chǎm échē áhǎbē, né akwenténé ne nlém nisyǎal aá Dyǎb áde mbále. ³⁴ Pǎle e Dyǎb chǎo mod awé Dyǎb álómé áhǎbεé áyǎle Dyǎb déenǎnéé ámbíd nzé abage' mod échē Edǎǎdǎn. ³⁵ Titée adǎǎ awe Mwǎn, abagé-'ε mekan mésyǎal áwē mekáá. ³⁶ Kénzée awé asumé nlém wée ane Mwǎn, akudé

* **3:14** Nyǎ eche Moseε ámboméé ebédée nyǎ echē ámbenlé. Nē dǎo Dyǎb démbenlé áchood bad ábe nyǎ énlédte á ehyǎnge. Nzé bad bēnnǎn ene nyǎ, bédyēε bwǎm. Nǎm 21.9.

alongé ádē déemaá'. Boŋ kénzée awē eēbēlē' ngáne áhóbé éekudtē alongé áde déemaá', ábē akud nkǫgsen rí Dyǫb.

4

Yesue ne mmwaád a Samaria

¹ Yesue ambíí aá Befarisia béwógé nén bán mókude ekud é bembapēe tómaa ne Jone, módusan-ne bó. ² (Kénēe Yesue mwēn éedusannaá bad, ábē bembapēe bóo bédúsannaá bad). ³ Awóg áde Befarisia bēnwōgkē nē dēmbēl Yesue anhidé á mbwóg e Judeya átim ámbíd á mbwóg e Galilia. ⁴ Byánán āpe á Galilia antǫngén nēe ápóo a mbwóg e Samaria. ⁵ A mbwóg e Samaria wē ampē á dyad áde béchagēé bán Sika. Adén dyad dēmbē benben ne ndǫb echē Jakǫbe ámbéé mwān Josebe se e'boód. ⁶ Ayāle ene ndǫb echóg éche bēlímé éche bēbwélé' áá mendíb áte émbē áhed. Echén echóg é mendíb ébédēe éche Jakǫbe. Ngáne eke énkōmēdtē Yesue andyēé á nkag mé échē echóg é mendíb. Nén ábédé dyam-ēe áde kǫd.

⁷ Hēe mmwaád a Samaria nhóg áhyédé mendíb abwel. Yesue anláá mó aá, "Hé me mwā mendíb mé amwé." ⁸ Enén pónde Yesue ábē bembapēe bēnkē á dyad-tē áchan ndyéd. ⁹ Hēe ane mmwaád átimtanné mó aá "Ebé mod a Israel, me-ε mbé mmwaád a Samaria, échōmē me mendíb-ε?" (áyāle bad bé Israel ne bad bé Samaria béechemtannaá.) ¹⁰ Hēe Yesue ákwentanné mó aá, "Nzé wembíí mende mé Dyǫb, ebíí-ε mod awē áhedne wε mendíb, né ehǫdné me mendíb. Né mbagé-ε wε mendíb ríme mébage alongé." ¹¹ Ane mmwaád ankwentén mó aá, "A-Sán, ké chǫm éche bēbwēnlēé mendíb weewóó'ε, echóg é mendíb-pe échábé ásē, hēe wētēdtē mímē mendíb mímē mébage alongé. ¹² Echēd sáá ambáá Jakǫbe mǫnlyágnéd sé échén echóg é mendíb. Mwēn, ábē bán ne ábē e'lem é'syāal, hén-εé bémwágé' áá mendíb. Nédē ehóbe bǫob wēé mótōmē Jakǫbe-ye." ¹³ Yesue ankwentén aá, "Kénzée awē amwédé rímén mendíb, píd ébē ekób mó. ¹⁴ Boŋ kénzée awē ámwē mendíb ríme mébéé mó píd éekóbpé mó mbéd. Mendíb ríme mébéé mó, mébē mó áte nēe n'yélé ríme méélēnē'. Mmē mendíb mébē mó alongé áde déemaá'." ¹⁵ Hēe ane mmwaád álāngéé mó aá, "A-Sán, bēe me rímē mendíb ábel nén píd eekóbé mémpē, meépāg-kē hén ábwel mendíb ámpē."

¹⁶ Dóo Yesue álāngéé mó aá, "Kǫg, éke échag awonj nchóm, boŋ étim ámbíd hén." ¹⁷ Ane mmwaád antimtén Yesue aá, "Mewóó'ε nchóm." ¹⁸ Dóo Yesue áhóbēe aá, "Ekale mbále wēé móowóó'ε nchóm. Ayāle ekéwōŋ bechóm bétáan, ké ane mod-te awē nyúmō nyédé bǫob eésáá awonj nchóm. Dyam áde éhóbé áde mbále." ¹⁹ Awóg áde ane mmwaád áwógé nē dóo álāngéé Yesue aá, "A-Sán, nnyíne nén meé edii nkal é'dǫádǫ. ²⁰ A mbǫod-mín hén dóo ábēd besáá bēbágé' áá Dyǫb edúbé, boŋ nyé bad bé Israel nyéhóbe bán á Jerusalem dóo bétǫngéné Dyǫb edúbé abe." ²¹ Hēe Yesue álāngéé mó aá, "A-mmwaád nén, sóŋtén chǫm éche rílanjgēé wε. Pónde ehúe' echē nyéebaá Titée edúbé á mbǫod-mín hén ké'ε á Jerusalem. ²² Nyé bad bé Samaria nyébage chǫm éche nyéebíí'ε edúbé. Boŋ sé bad bé Israel sébage mó edúbé ngáne sébíí mó áyāle nén e'sóosonj é'húú dásō ne bad bé Israel. ²³ Boŋ pónde ehúe', emaa'-ε ne ape, echē bad ábe bēbage Titée edúbé ne nlem nhóg bēbéé mó échē edúbé á Edǫádǫ ne á mbálete-tē. Echē ndín é bad chǫo Titée áhedeé aá bēbage mó edúbé. ²⁴ Dyǫb ádii Edǫádǫ, bad-te ábe bēbage mó edúbé bétǫngéné mó chǫ abe á Edǫádǫ ne

á mbále-té.”²⁵ Héε ane mmwaád álángeé Yesue aá, “Mbíí meé Ane-awě-Béwógté äpě. Póndé echě ápeé, átānlēd sé mekan mésyāāl áte.”²⁶ Héε Yesue álángeé mó aá, “Me awě sóo dekalet me-εé ndé mó.”

²⁷ Ene póndé chēn dōo ábē bembapεε bépédé. Yāl enkóm bó áte ānyín néε ákanléε mmwaád. Boŋ bó modmod eésedteé mó aaken, “Cheé éhedeé?” Ké-ε “Cheé nyé ane mmwaád nyékaleté?”²⁸ Ane mmwaád antedé apom dé mendíb, átim ámbíd á dyad-té, áke aláá bad aá,²⁹ “Nyéhyag, nyényín mod awě álángeé me mam mésyāāl níme níkémbenlé. Nyé bán, saké Ane-awě-Béwógté awě bésineé nēn-ε?”³⁰ Dōo ábē bad béhídté á dyad-té áke dé atán Yesue.

³¹ Ene póndé, bembapεε ábe Yesue bécháá’áá mó bán, “A-meléed dyé ndyééd.”³² Boŋ Yesue ankwentén bó aá, “Nwóó ndyééd e adyé echě nyéebíí’ε.”³³ Héε ábē bembapεε bésedteé nhóg ne aníníí bánken, “mod múm’ apínédé mó ndyééd-ε?”³⁴ Dōo Yesue álángeé bó aá, “Echem ndyééd edii ábel nsón níme mod awě alómé me, áhóbé aá níbel, ámad-te mó.³⁵ Ngómē nyéyǝgké áhób bán ámbíd e ngōn éniin, né póndé e mbote epedé? Nyénōne’, nlánge nyé nēn méε nyékéled díd áte, nyényín ngáne mbote émáá mbonśén abé, ápád á nzag-té.”³⁶ Ké bōob mod awě apáde adé níme nsábe akud, alade mbote é alonjé áde déemaá’, ábel nēn mod awě awéne bó mod awě apáde bó moosyāāl bébē menyinge.³⁷ Né-ōó ngan echě békaleé nēn bán, ‘mod nhóg awénéé, aníníí-’ε ahúd edé mbále.’³⁸ Me-εé nlómé nyé mbote áke dé apád éche nyéēwénéé. Bad bémpee bébélé nsón, nyé-ε nyétombwan bó nsón.”

Bad bé Samaria hiin bédúbpe

³⁹ Bad bé Samaria hiin ábe bémbíd adé dyad béndübē Yesue áyāle mam níme ane mmwaád anlāā’ε bó. Ane mmwaád anlāá bó aá, “Alángeé me mekan mésyāāl níme níkémbenlé.”⁴⁰ Né-ōó, áde bad bé Samaria bépédé áwē, bēnchāŋ mó bán ádyεε áwāb dyad. Né-ōó, andyεé áwed e’pun é’be.⁴¹ Bad hiin bémpee béndübē mó áyāle áde ayáge.⁴² Bénlāā ane mmwaád bán, “Saké dyam áde élanjē sé dēmpen dōo ákás boŋ sédúbé Yesue, boŋ sébēn séwógné etúu, sébíí-’ε bán mwēn-εé akōŋté Nsoode a nkōŋsé abé.”

Yesue achōŋté mwān a mod ambáa a ngómenaa

⁴³ Ámbíd e e’pun é’be Yesue anhidé á mbwóg e Samaria, áke á mbwōg e Galilia.⁴⁴ Yesue mwēn anhób aá, nkal é’dāódaŋ eewóó’ε edúbé áwē dyad.⁴⁵ Ade ápedé á mbwóg e Galilia, bad bēnkob mó. Bēnkob mó áyāle bémbē á Ngande e Nnyíme ámín á Jerusalem, bényín-ne mam mésyāāl níme ámbenlé.

⁴⁶ Héε Yesue átimé ámbíd á Kana, wéε ántimédté mendíb mím. Ahed-te dōo mod ambáa a ngómenaa ábédé awě mwān ákónlé’áá á dyad á Kape-nahum.⁴⁷ Ade ane mod áwógé bán Yesue ábídé á mbwóg e Judeya apedé á mbwóg e Galilia, ampě áwē, achāŋ mó aá áhood mwān, awě ambé benben ne kwééd.⁴⁸ Yesue anlāá mó aá, “Nyé modmod nyéedúbpeé káŋ né nyényíné e’chemléd ne menyáké.”⁴⁹ Ane mod ambáa a ngómenaa anlāá mó aá, “A-Sāŋ, hyāg, dékag kwééd edé ehób bán chó ekóbe awem mwān.”⁵⁰ Yesue antimtén mó aá, “Kāg, awoŋ mwān ábē á alonjé.” Ane mod andúbé e’yale ábe Yesue, ákē-’ε.⁵¹ Ade ane mod adíi adé á nzii e esú dōo ábē bembalede bébómne mó, boŋ bélāŋgé mó bán, “awoŋ mwān ábē á alonjé.”⁵² Dōo ásédte bó póndé echě ane mwān ámbotédté bwām

abé. Bénlāā mós bán, “Ahéb dēntédé mós chān á ngəḡ pəg.”⁵³ Dóo ane mod ákámnténé áá nímé melemlem mé pónde mós Yesue ánlāā’é mós áá, “Awonj mwān ábē á alongé.” Né-óó, bóobē eche ndáb bēndūbē Yesue.

⁵⁴ Abén e’chemléd bóó bēmbē e’chemléd ábe é’lonténé é’bē ábe Yesue ámbenlé áde ábídé á mbwóg e Judeya bonj ápē á mbwóg e Galilia.

5

Yesue achōjté epəd é mod

¹ Ambíd e nímén mésyāā, Yesue ankē á Jerusalem á ngande e bad bé Israel. ² A Jerusalem wē, benben ne Nsəl mé E’ké mé Ndyəḡ mí mbód, etonj ébédé áhed. Echén etonj béchágé’áá chós á ehób é bad bé Israel bán Betzata. Enwəḡ mebepe métaan. ³ A mebepe-te wē, bad bé nkole bēnkūmēn áhed, ábe bēkwédé ndím, ábe bédé e’pəd é’ bad ne ábe bēwédé epəd.* ⁵ Mod nhóg abédé áhed awē akékolé á etūn é móom mé mwē meláán ne mwē waam. ⁶ Ade Yesue ápédé áhed annyín ngáne ane mod ánánjé ásē, abí-’é áá nkole nímémé mós á yāl. Dóo ásédte mós aáken, “Edáó bwām adyεε-yε?” ⁷ Ane mod antimtén mós áá, “A-sán, meewóó’é mod awe ášōlēd me á etonj-tē nzé mendíb mépúútédé áte. Nlédte ahób méé n̄səl, né mod ampée amaa asól.” ⁸ Dóo Yesue álānjéé mós áá, “Syəá ásē, étéd échonj ebúm, ékag.” ⁹ Abwóg-ábwóg ane mod andyē bwām, ányāg échē ebúm áte, ábootéd-te akε.

Epun éche nén dēmbenlédte ébédéé á mbwe-mé-nkóme-áte. ¹⁰ Né-óó, annyín áde bad bēmbáá bé Israel bényíné ane mod awē Yesue ándidte bwām, bēnsédéd mós bánken, “Chii áde mbwe-mé-nkóme-áte, nzé dehídé-’ε mbéndé echéd, weetānjeneé ebúm apém se ébwāgne’.” ¹¹ Bonj ankwentén áá, “Mod awē adidé me bwām anláá me áá, ‘Téd échonj ebúm, ékag?’ ” ¹² Héé bésédteé mós bán, “Nzé áde ane mod awē álānjé wε áá, étéd échonj ebúm ékag?” ¹³ Bonj ane mod mwēn enkēnkongé Yesue abíi, ngáne Yesue ámmadté asól á amute-tē áde dēmbē áhed. ¹⁴ Ambíd enē Yesue annyín ane mod á Ndáb-e-Dyöb. Ade ányíné mós, anláá mós áá, “Nóné’, emaa bwām adyεε. Weébēlē mbéb ámpē ésebé nē, né wētōm atag ngáne étágé’áá nē.” ¹⁵ Hē dóo ane mod áhídté, bonj áke álānjé bad bēmbáá bé Israel áá Yesue mós adidé mós bwām. ¹⁶ Né-óó, bad bēmbáá bé Israel bēmbootéd Yesue mekuu ahíd áyāle achōjté mod á mbwe-mé-nkóme-áte. ¹⁷ Yesue antimtén bó áá, “Echem Sán ayōgkε nsón abel, me-’ε ámpē ntānjéne nsón abel.” ¹⁸ Enén póle echē Yesue ánhōbpē, embēl yāl ennabé bad bé Israel atod áte áwúu mós, áyāle saké mbéndé e mbwe-mé-nkóme-áte, chēmpen ábóó bonj achágé Dyöb áá Sáá, nédē alúmte’ áá bó Dyöb bétás.

Ngine e Mwān a Dyöb ehúu ne Dyöb

¹⁹ Né-óó, Yesue antimtén ábē bad bēmbáá bé Israel áá, “A mbále, nlānge nyé nén méé, Mwān a Dyöb eébēlēē dyam ké ahóg ne mós mwēn. Mekan níme ányínéé Sáá abele’ mós mómpē ábeléé. Kéchéé éche Sáá ábeléé chós mómpē ábeléé. ²⁰ Ngáne édíi nén bán Sáá adáó Mwān, alúmte mós chōm tée éche ábeléé. Alúméd-te mós ndāle é mekan éche étómé nímén, ábel ékómed nyé yāl áte. ²¹ Ngáne Sáá ápuudteé bad bonj ábagé-’ε bó alongé, melemlem

* **5:3** Donje á kálag ábádé nchoo 3b-4: Abé bad bé nkole bēmbē áhed ásin bán mendíb mépuuted áte. 4 Ebédé nén bán, pónde-té ángel eche Sāngwée ehyagáá asud á etonj-tē wē épúuted chós áte. Nzé émbenléd-te nē, mod á nkole ké ahéé awē ansébé asól áwēd-te nkole nímáá’áá mó.

nê dóo Mwän mómpē ábageé alongé wée kénzéé awě ádáá alongé abe. 22 Melemlem-'aá Sáá éékāadtēē modmod. Abagé Mwän ngíne esyaál ákáad bad. 23 Abelé nê ábel boŋ bēbage Mwän edúbé melemlem ngáne bēbage Sáá. Kénzéé awě eēbage Mwän edúbé, né eēbageé ké Sáá awě alómé Mwän edúbé. 24 Ne mbále, nlánge nyé nén mēé, kénzéé awě awógé ábēm e'yale boŋ adúbé mod awě alómé me, akudé alongé áde déemaá', béekāád-taá mó. Amaá atóm á kwééd, asóle á alongé. 25 Ne mbále, nlánge nyé mēé, pónde ehúe', emaa-'e ape, echē bad ábe bēwédé bēwōgkē ehób e Mwän a Dyōb, bad ábe bēwōg-ke chó bēbē á alongé. 26 Ngáne alongé áhúú ne Sáá, melemlem nê dóo ábélé aá alongé áhúú ne Mwän ámpē. 27 Abagé-'e Mwän ngíne ákáad bad áyāle Mwän adii ane awě béchāgeé bán Mwän-a-Moonyon. 28 Nén déékāmtē nyé yāl áte; pónde ehúe' echē bad bésyāāl ábe bēwédé bēwōgkē échē ehób, 29 bēbíd-te á soŋ-tē: Bad ábe bēbélé mboŋ, bēpuú ábē á alongé, ábe bó-'e bēbélé mbéb bēpuú békud nkógsen.

Mbóŋ áyāl wée Yesue

30 “Dyamdyam déesaá áde ríhale mbēl ne mmēn. Ngáne echem Sán álánge me aá ríkáad nê dóo ríkáadtēé, né-óó mbakú echēm etyéémé. Etyéémé áyāle meekáadtēé ngáne mmēn rídáá, boŋ nkáadte' ngáne mod awě alómé me áhedéé.

31 “Nzé mbídé echem yāl mbóŋ né ene mbóŋ echē mbídéé eékobnedéé. 32 Boŋ mod ampée adé awě abíde me mbóŋ, mbíí-'e nén mēé, mbóŋ echē abídéé me ekóbnédé. 33 Nyēnlóm bad wée Jone, mó-aá abídé mbóŋ tāŋgene mbále. 34 Eesaá nén bán, moonyon atāŋgéné me mbóŋ abíd. Boŋ nlánge nyé tāŋgene mbóŋ eche Jone, ábel nyédúbe me, nyékud e'sooson. 35 Jone abédéé nēe etrukán' eche échodne', épenté-'e ekíde. Nyēmbé menyinje áhíd ábē e'nyínen bé ekíde áyāle esón é pónde. 36 Boŋ nwób mbóŋ echē etómé ké mbóŋ echē Jone ámbídtē. Nsón ríme echem Sán ábágé me aá mbēl rímad, mmēn mbídé mbóŋ nén bán echem Sán móo alómé me. 37 Echem Sán awě alómé me mwēn ámpē abíde me mbóŋ. Nyéewógéé mó ehób, nyéenyíné-'aá mó mbéd. 38 Nyéedúbpēé ane awě alómé, né-óó nyéemwagké bán échē eyale édyēē nyé á nlém-tē. 39 Nyékídte' Eyale é Dyōb áhed áte áyāle nyēwēmtan bán nyéékūd alongé áde déemaá' áwēd-te. Echén Eyale chēn-ēē ehóbe áyāl echēm. 40 Ké nê, nyééhādēē ape áwēm ábel boŋ nyékud alongé áde déemaá'.

41 “Saké edúbé é baányon ríhedéé. 42 Boŋ mbíí nyaa é bad éche nyédíí, mbíí-'e mēé nyéewōŋnēé Dyōb edāŋge á nlém-tē. 43 Mpedé á dīn áde echem Sán, nyéékobéé me, boŋ nzé mod ampée apedé á dīn áde dēn, nyéékob mó. 44 Nzé nyēkene' nhóg ne aníníí, nyéwōgē bwám, boŋ nyéébēlēē ngáne Dyōb dēn dékenné nyé. Chán-nō nyédūbēē me? 45 Ké nēe nyéekobéé me, nyéewémtán bán, me-éé mēlāā echem Sán meé nyéékobéé me. Mosee awě nyélyágé nlém áwē mwēn-nēé akōŋtē ane abé awě áhōb aá, nyēbélé mbéb. 46 Nzé nyēnkōŋ Mosee adúbe né nyédúbpē me, áyāle nén, áyāl echēm dóo ántenlé mam ríme átélé. 47 Boŋ nēe nyéedúbpēé mekan ríme átélé, chán nyédūbēē ábēm e'yale?”

6

Yesue adídté ndun e mod

(Mat 14.13-21; Mak 6.30-44; Luk 9.10-17)

¹ Ambíd e nímén méysāāl, Yesue ne ábē bembapεε bēnchabé edib é Galilia éche béchagεé bán edib é Tiberia. ² Ndun e mod ehidé'áá mós áyāle bényiné'áá menyáké níme ábélé'áá ngáne áchónté'áá bad bé nkole. ³ Héε Yesue ne ábē bembapεε békíí á ekone-mín bonj bédyēē ásē. ⁴ Póndé e Ngande e Nnyíme-ámín e bad bé Israel embé benben. ⁵ Asad áde Yesue ásádé díd annyín ngáne ndun e mod éhúé'é mós benben. Dóó ásédteé Filibe aáken, “Héε déchanné ndyééd eché débéé ábén bad ádyé?” ⁶ Ansedéd mós nê ákag mós áyāle mwēn ammad abíi chóm éche ábenlé. ⁷ Filibe ankwentén aá, “Etéd tómaa ne mbwókel é kábpe ébe áchan ndyééd éche ékwognéd ábén bad béysāāl adyé ábel bonj mod téé ádyé mwátííd.” ⁸ Dóó Yesue awé mbapεε ampée, Andreyá, Simón Petro mwānyan áhóbéé aá, ⁹ “Mwā kódemod adé hén awé awánlé e'wεle é'táan ábe bébénlé ngun é báli, awánlé-'ε súu ébe, bonj chán enén ndyééd éhelé-ε-ε ékwóg enén ndun e mod?” ¹⁰ Dóó Yesue álánngεé ábe bembapεε aá, “Nyélaa ábē bad, bédyεε ásē.” Nkəákəə ambud abé á pεd e ádé abwóg a hóm. Né-óó, ábē bad béysāāl bēndyεé ásē. A amute-té wē, baachóm bēbédé dyam e'kálé é'táan. ¹¹ Héε Yesue átédé ábē e'wεle, ásāgnān Dyōb, bonj ábē bembapεε békabpé bad. Ambél melemlem ne éché súu. Mod-téé andyé ngáne áhédé'áá. ¹² Ade bós moosyāál bémáá akód, Yesue anláá ábē bembapεε aá, “Nyélad ndyééd eché elyāg é ásē. Ndyééd ké póg eebébé'.” ¹³ Né-óó, áde bémáá adyé bēnlād ndyééd eché enlyāg ásē, enlón e'lón dyóm ne é'be. ¹⁴ Anyín áde ábē bad bényiné nímén menyáké níme Yesue ábélé bēnhōb bán “Ne mbále, nkal e'dəəđəŋ awé bēnhōbpē bán əpē á nkōŋsé mós nén.” ¹⁵ Yesue ambíí aá béhede mós akób ányáged mós ábē kōŋ. Né-óó, antím ámbíd á ekone-mín.

*Yesue akii á mendib mín
(Mat 14.22-33; Mak 6.45-52)*

¹⁶ Ngukél, bembapεε ábe Yesue bēnkě á edib. ¹⁷ Bēnsól á bōle-té, béchabpé edib, bétimnád á Kapenahum. Ehíntén émmād apε áde Yesue éēpédéé wéε bédíí. ¹⁸ Enén póndé epub é ngíne étómé'áá, épúutád-te mendib áte. ¹⁹ Bóob-póó bembapεε bēmmād akε ké máyl méláán ké'ε méniin, dóó bényiné Yesue akag á mendib mín, átimnád benben ne ábab bōle. Mbwóg ní ngíne ménkōb bós. ²⁰ Bonj anláá bós aá, “Mε-εé ndé, nyéebáá'.” ²¹ Héε bétédé mós á bōle-té ne menyínge, ábwóg-ábwóg bēpēēn-ne bōle á nkin wéε békágé'áá.

Yesue mós adé ewεle éche ébage' alongé

²² Néε bīn é'sángé, ndun e mod eché enlyāg á múde mé edib nímíní wéε Yesue ne ábē bembapεε bēmbídtē, bēnchem bán, ngukél eché entóm, bōle e'hóg bēnpen bós bēmbē áhed. Bēmbíí-'ε bán Yesue enkénsónlé áwēd-te ne ábē bembapεε. Bēmbíí bán ábē bembapεε bēnpen bós bēnkě. ²³ Myōle mémpēe níme mémbííd á dyad á Tiberia mémpě á nkin mé edib benben ne hóm áde ene ndun e mod éndyēē e'wεle ámbíd eché Sāngwéé ámáá Dyōb ásāgnēn. ²⁴ Ade ene ndun e mod ényíné nén bán, Yesue ne ábē bembapεε béesaá áhed, bēnsól á myōle-té wē, béké á Kapenahum, áke dé ahed Yesue.

²⁵ Ade ábē bad bēpédé á pεd e edib eníní, bényín Yesue. Bēnsédéd mós bán, “A-meléed, póndé ehéé épédé hén?” ²⁶ Yesue ankwentén bós aá, “Ne mbále, nlānge nyé nēn mēé, saké menyáké nímé níbélé níkáó bonj nyéhédé mε. Nyéhede nē áyāle e'wεle ábe nyédyéde bonj nyékódtē. ²⁷ Nyéewág ntú áyāle ndyééd eché ebóode', bonj nyéwág ntú áyāle

ndyééd echě ebâg abé ne abé á alongé áde déemaá', chó-'aá ebage alongé áde déemaá'. Ene ndyééd chóo Mwän-a-Moonyon abée. Móo Dyöb Titée áhédé e'chem aá ábel nê." ²⁸ Dóo abé bad bēnsédéd Yesue bánken, "Cheé sētāngénē abel, ábel bonj sébel mekan nime Dyöb áhedeé aá, sébel?" ²⁹ Yesue ankwentén aá, "Dyam áde Dyöb áhedeé aá nyébel ádii ádúbe me awě álómé." ³⁰ Bēntimtén Yesue bán, "Menyáké méhéé wēbenlé nime sēnyinnē bonj sēdúbé we. Cheé mmōn wēkongé abel?" ³¹ Abēd betaa bēndyē mána á ehyānge ngáne éténlédé á kálag e Dyöb nēn bán, 'Ambag bó e'wele ábe é'bidé ádyöb aá bēdyê.' " ³² Yesue anhób aá, "Ne mbále, nlānge nyé nēn mēé, saké Mosēē móombě nyé ewele éche ehúú ádyöb, bonj echem Sān móombě nyé ewele éche ehúú ádyöb. ³³ Ayāle me-éé ndé échē ewele éche Dyöb ábágé, échē ehúú ádyöb, échē ábageé baānyonj bé nkōjsé alongé áde déemaá'."

³⁴ Dóo bēlāngeé Yesue bán, "A-Sān, bagé sé échēn ewele pōndé ésyāāl." ³⁵ Yesue anláá bó aá, "Me-éé ndé ewele éche ébage alongé áde déemaá'. Kénzée awě apedé áwēm, nzaa éekóbpé mó ámpē. Kénzée awě adúbpé me, píd éekóbpé mó ámpē. ³⁶ Nlāngé nyé nēn mēé nyényíné me bonj nyéedúbpéé me. ³⁷ Bad bēsyāāl ábe echem Sān ábágé me, bēpě áwēm. Kénzée awě apedé áwēm, méebāngé mó akob. ³⁸ Ayāle meebídeé ádyöb ábel ngáne ébōjnédé me. Mpedé ábel ngáne ébōjnédé echem Sān awě álómé me. ³⁹ Bonj nēn ádii mewēmten nime ane awě álómé me, aá átínté bad bēsyāāl ábe ábágé me, meebódé ké nhóg, bonj aá nípuud bó moosyāāl á epun é asóg. ⁴⁰ Echem Sān áhede aá moosyāāl awě anyíné mwän, adúbé-é mó, ákud alongé áde déemaá'. Měpuúd-te bó á epun é asóg."

⁴¹ Abé bad bé Israel bēmbootéd anyoo áte tāngene Yesue, ahób áde áhóbé aá, "Mēé ndé ewele éche ébidé ádyöb." ⁴² Hē dóo bēhóbéé bánken, "Saá Yesue, mwän awě Josebe nēn-ε? Ngómē debíí sáá ne nyanj? Chán-nō áhelese áhōbē aá móbidé ádyöb?" ⁴³ Yesue anláá bó aá, "Nyésóg anyoo áte. ⁴⁴ Modmod éēhēlē-se ápe áwēm, ésebán Titée awě álómé me apēné mó áwēm. Měpuúd-te mó á epun é asóg. ⁴⁵ Eténlédé ngáne bekal bé'daádənj bēhóbé nēn bán 'Dyöb déyāgēd bó moosyāāl.' Kénzée awě awóge', áyāgkē-é wēé Titée, apag áwēm. ⁴⁶ Eesaá nēn bán, mod ké nhóg akényin Titée. Ane awě abidé wēé Dyöb mwēmpen móo akényin Titée. ⁴⁷ Ne mbále, nlānge nyé nēn mēé, kénzée awě adúbpé me ákūd alongé áde déemaá'. ⁴⁸ Me-éé ndé ewele éche ébage alongé. ⁴⁹ Abēn betaa bēndyē mána á ehyānge, bonj ké nê, bēnwē. ⁵⁰ Bonj ewele éche ébidé ádyöb édé nyaa echě kénzée awě adyédé chō éewáá. ⁵¹ Me-éé ndé ewele éche ébage alongé éche ébidé ádyöb. Kénzée awě adyédé échē ewele, ábē á alongé á ngíndé ne á ngíndé. Echēn ewele éche mébēé nyé édii echem yāl echē mébē ábel bonj níkadé alongé dé nkōjsé."

⁵² Ade abé bad bēwógé nê, bēnlīn, bēn ne bēn bébootéd-te mpenten í ngíne, bésēdté bánken, "Chán anén mod áhēle atéd eche yāl, ábe syānē aá dédyāg?" ⁵³ Yesue anláá bó aá, "Ne mbále, nlānge nyé nēn mēé, nzé nyéedyéde yāl e Mwän-a-Moonyon nyēmwe-é nímē mekií, nyéekudté alongé áde déemaá'. ⁵⁴ Kénzée awě adyédé echem yāl, amwé-é nímēm mekií, ákūd alongé áde déemaá', měpuúd-te mó á epun é asóg. ⁵⁵ Ayāle echem yāl chō ekōnté ndyééd abé, nímēm mekií-é mékonj mmíítéd abé. ⁵⁶ Kénzée awě adyédé echem yāl, amwé-é nímēm mekií, alyāgé adé ne me, me-ε nlyāgé ndé ne mó. ⁵⁷ Titée awě akāə bonj bad bēbé á alongé, mó álómé me, mó akāó-é bonj mbé á alongé. Melemlem néé kénzée awě adyédé

echem yǎl, mébenlé abé á alongé. ⁵⁸ Né-óó, me-éé ndé ewele eche ebídé ádyöb. Meésaa nêngáne ewele éche ábēn betaa bēndyēē, boŋ ké nê bēwé. Boŋ kēnzéé awé ádyē echem yǎl ábē á alongé á ngíndé ne ngíndé.”

⁵⁹ Yesue anhób nímén mésyāāl áde áyágté'áá á ndáb e mekáne e bad bé Israel á Kapenahum.

E'yale ábe Yesue é'pene' alongé áde déemaá'

⁶⁰ Ade bad híin ábe behíde'áá Yesue bēwógé nímén mekan bēnhōb bán, “Adén ayáge álélé ahíd. Nzéé ahele ákob ene ndín e dyam?” ⁶¹ Yesue ambíi aá, bēnyonje áte áyāl eché, né-óó anláá bó aá, “Nê áwag nyé á yǎl-ε? ⁶² Chán-nō nyéhōbpē áde nyényinnē Mwān-a-Moonyon apumme' ambíd ámín wēe ámbídtē! ⁶³ Edāádāŋ é Dyöb chōó ébage' alongé. Ekob é yǎl éesaá dyamdyam. E'yale ábe nílánjé nyé é'dii edāádāŋ ne alongé. ⁶⁴ Boŋ ké nê, nyé donje á bad nyéedúbpeé.” (Bootya á pónde éche Yesue ábóótédé ayáged, ambíi bad ábe bēedúbé, abíi-'ε mod awé ášōm mó.) ⁶⁵ Ambád ahób aá, “Nén dōó ákásá boŋ nláá nyé méé modmod eéhēlēē-se ápe awēm káŋŋ né echem Sāŋ abelé boŋ ápē áwēm.”

⁶⁶ Bootya ene pónde nê dēnkāŋ bad ábe behíde'áá Yesue bésóg mó ahíd, bétim-me ámbíd. ⁶⁷ Héé Yesue áse dtéé ábē bembapeε dyóm ne bébe aá, “Nyémpē nyéhede atim ámbíd-ε?” ⁶⁸ Simōn Petro ankwentén mó aá, “A-Sāŋ, wēε nzéé sékéé? Wε-éé ewóó e'yale ábe é'kaō' boŋ mod ákūd alongé áde déemaá'. ⁶⁹ Sédúbpe sébíi-'ε bán, wε-éé edé Ane-awē-Asáá awé abíde wēε Dyöb.” ⁷⁰ Héé Yesue ákwentanné bó aá, “Eesaá mbále bán mpwede nyé bad dyóm ne bébe-yε? Boŋ ké nê, nyé mod nhóg adii mod a Satan.” ⁷¹ Judase, mwān a Simōn Iskariode móó Yesue áhóbé'áá. Kénée ámbēē mbapeε nhóg áftinté e bembapeε dyóm ne bébe, mó ankē Yesue ntúré.

7

Yesue ne baányan

¹ Ambíd e nímén mésyāāl, Yesue akagé'áá mebwóg ne mebwóg á mbwóg e Galilia. Enkēndāŋgé ake á mbwóg e Judeya áyāle bad bé Israel behéde'áá mó awúu. ² Bōob-pōó, Ngande e E'bem * e bad bé Israel embé benben. ³ Héé Yesue baányan bēlánjéé mó bán, “Etánjéné adén abwóg á hōm ahide, éke á mbwóg e Judeya ábel bad ábe behíde wε bényín menyáké nime ébeléé. ⁴ Mod eébélēē nsón á e'konéd-te, nzé ahede aá móbyéen. Ngáne ébeléé nímén mekan mésyāāl ébel nkōŋsé rísyāāl níbíi wε.” ⁵ (Ké Yesue baányan bēnkēndúbéé mó.) ⁶ Héé Yesue álánjéé bó aá, “Echem pónde eépédéé. Boŋ ne nyé, echen pónde edé pónde ésyāāl. ⁷ Nkōŋsé méeheléé-se ríkōó nyé. Boŋ ríkóó me áyāle mpanlad bó nímāb mewusé áte. ⁸ Nyéboó nyékag á ngande. Méekaá áwed áyāle echem pónde eépédéé.” ⁹ Yesue amaá'áá ahób nê, abé abé á Galilia.

Yesue akii Ngande e E'bem á Jerusalem

¹⁰ Ambíd e pónde áde Yesue baányan bémáá ake á Ngande e E'bem, mómpē ankē áwed. Boŋ enkēnlúmédté yǎl. Ankē nyaa eché bad bēnkēmbíi'ε ndín e mod eché ádíi. ¹¹ Benkamlεné bé Israel behéde'áá mó á ngande-té, bésédté bánken, “Héé múmó ádíi?” ¹² Afinté e ndun e mod eché embé á ngande-té wē, donje á bad behóbé'áá bán, “Adii mod

* **7:2** Ngande e E'bem: ebédéé ngande eché bad bé Israel bēbélé'áá ákamten pónde eché ábāb betaa bēdyéé'áá á e'bem-té áde bēbédé á ehyánje, áde behídté á Egipto.

a bwâm,” ábiníí-’ε bán, “Aáy, adoge bad dogén.” ¹³ Boη bó modmod békembídédtté yǎl áwéd áyāle bébáá’áá bad bémbáá bé Israel.

¹⁴ Ade ngande ékwógé ape átínté, Yesue anké asól á Ndáb-e-Dyöb, ábootéd ayáged. ¹⁵ Yǎl enköm benkamlene áte bwāmbwam tǎngene áde ayáge. Né-’ó, bénsédéd bánken, “Chán anén mod ámwéde nímén mam mésyāal abíi áde éekii’ é á esukéle é mbéndé?” ¹⁶ Héε Yesue ákwentanné bó aá, “Ayáged áde ní’yágtéé déesaá ádém. Adíi áde mod awě alómé me. ¹⁷ Kénzée awě awémténé abel ngáne Dyöb áhedeé, ábii ké ádém ayáge ahúú ne Dyöb ké’ε ahúú ne mmén. ¹⁸ Kénzée awě ahóbne eché kunze, abele nê áhede eche yǎl edúbé. Boη mod awě ahedte’ mod awě alómé mó edúbé, asáá nlém á abum, eesaá mod a metóm. ¹⁹ Eesaá mbále nén bán, Mosεε abagé nyé mbéndé-ye? Ké nê, nyé modmod eehidéé mbéndé éched. Cheé ékáá boη nyéhede me awúu?” ²⁰ Dóó ene ndun e mod ékwentanné mó bán, “Edáádāη é mbéb édé wε áte. Benzébadé béhede wε awúu?” ²¹ Yesue ankwentén bó aá, “Nsón nhóg míme mbélé, níkómté nyé moosyāal yǎl áte. ²² Mosεε ambé nyé mbéndé aá, nyéyage áben bán (kénéε édii bán, saké Mosεε móombóoté). Abēn betaa bóó bēmbóoté). Né-’ó, nyéyage bad á Mbwe-mé-nkóme-áte. ²³ Nzé béyáge mod á mbwe-mé-nkóme-áte, ábel béebōō’ mbéndé e Mosεε, cheé ékáá boη nyéliηné me áyāle nídíde mod bwām á mbwe-mé-nkóme-áte. ²⁴ Nyéekáádté dyam áde mbélé ngáne nyényiné, nyékaad ngáne éhednadté.”

Bán Yesue môdé Ane awě básiné-ye?

²⁵ Héε dóo donje á bad bé Jerusalem béhóbéé bánken, “Saá mod awě béhedeé awúu mó nén-ε? ²⁶ Nyénóné’, akanle bad á tǎl e ékwéε, bad bémbáá béesaá-’áá mó dyamdiam aláa. Kapóg bébii bán ne mbále, môdé Ane-awě-Béwógté-yōō! ²⁷ Boη éeheléε-se ébē nê, áyāle debíi bán pónde eché Ane-awě-Béwógté ápéé, modmod éebíi’ε wéε ábíde. Debíi wéε anén mod ábíde.” ²⁸ Yesue ambé áyágté’ á Ndáb-e-Dyöb. Ade áyágtéé dóó áchógté ehób ámín aá, “Eε, nyébii me bwām, nyébii-’ε wéε mbíde. Meépedéé hén ne mmén. Ane awě alómé me adé mbále. Nyéebíi’ε mó, ²⁹ boη me pen mbíi mó áyāle áwē dóó mbíde, mó-’aá alómé me.” ³⁰ Ade áhóbé nê, béhédé’áá mó akób, boη modmod enkembánné mó ké ekáá á yǎl, áyāle eche pónde enkēmpaá. ³¹ Ké nê bad hiin átínté ene ndun e mod béndübē mó. Béhóbé’áá bánken, “Ade Ane-awě-Béwógté ápéé, ábēl e’chemléd bé menyáké, míme nítomé míme anén mod ábélé-ye?”

Befarisia bélomé bad ákób Yesue

³² Befarisia bēnwōg née bad bényongéé áte, béhóbéé nímén mekan tǎngene Yesue. Né-’ó bóóbe beprise bémbáá bēnlōm bembāledε ákób mó. ³³ Héε Yesue áhóbéé aá, “Ndii ndé ne nyé, boη mwāmpin ní pónde mēsū ámbíd wéε ane awě alómé me. ³⁴ Ámbíd enê, nyééhéd me, boη nyéenyinné, wéε mébēε-’ε nyéehenlé ape áhed.” ³⁵ Nê dēmbēl benkamlene bésédte nhóg ne aníni bánken, “Héé anén mod múmó áhedeé ake, wéε syáné déehenlé mó anyin? Ahede ake á alon á Grikia wéε ábēd bad bédii á ebwóg áyáged bad bé Grikia-ye? ³⁶ Ahóbe’ aá deéhéd mó boη déenyinné mó. Aá déehenlé-’ε ape wéε móbēε. Cheé nê álúmtéé?”

E’ dib bé mendib mé alongé áde déemad’

³⁷ Epun é asóg é ngande eche éntómtēn etógnén abé áyāle ene ngande émpē. Yesue antyéém ámín, dóó áchógté ehób ámín, áhóbé aá, “kénzée awě píid ékóbé áhyag áwēm áhye ámwé mendib. ³⁸ Kénzée awě adúbé

me, Kálag e Dyöb ehóbe aá, 'e'dib bé mendib mé alongé bébidē mó áte é'sobpe.' ” ³⁹ Edaðáðəŋ éche Esáá chós Yesue áhóbé'áá. Chós bad ábe béndübē mó béntəŋgənnē akud. Ene pónde né Edaðáðəŋ éche Esáá éēpēdē wée ábē bad áyale ene pónde ne Dyöb déélumtē ehumé éche Yesue.

Bad békabné áte á atón áde Yesue

⁴⁰ Donge á bad áfintē ene ndun e mod ábe bēnwōg née Yesue áhóbéé nímén mekan bēnhōb bán, “Ne mbále, anén mod adii nkal é'daðáðəŋ awē əpč.” ⁴¹ Bad bēmpēe bēhóbé'áá bán, “Módé Ane-awē-Béwógté awē əpč.” Ké nē, bēmpēe bēhóbé'áá bán, “Ane-awē-Béwógté eéhēlē-sē abíd á Galilia. ⁴² Eténlédé á Kálag e Dyöb nén bán, Ane-awē-Béwógté ábid á túmbé e Dabid á dyad á Betelhem wée Dabide ámbídtē.” ⁴³ Né-óó, bad bēnkabén áte á atón áde Yesue. ⁴⁴ Donge á bad bēhédé'áá mó akób boŋ modmod enkēmbánné mó ké ekáá á yāl.

Baðmbáá bé Israel béekwentēné Yesue adúbe

⁴⁵ Káəŋne ásōg bembəlede bé Ndáb-e-Dyöb bēntim wée beprise bēmbáá ne Befarisia. Héē beprise bēmbáá ne Befarisia bésedtéé bó bánken, “Cheé ekás boŋ nyépeene mó hén?” ⁴⁶ Héē ábē bembəlede bēhóbéé bán, “Modmod eéhóbéé ndín é mam éche anén mod áhóbéé.” ⁴⁷ Dós Befarisia bésedtéé bó bánken, “Nédē ane mod adogé káəŋne nyémpē-ye?” ⁴⁸ Nyékényin née mod ambáá ké'e Farisia nhóg adúbpe mó? Ké nhóg eédúbpeé mó. ⁴⁹ Enén ndun e mod eebí' é mbéndé e Mose. Né-óó ebómán édé ne bó.” ⁵⁰ Farisia nhóg awē béchágé'áá bán Nikodemuse awē ansébé Yesue ake dé anyín, anláá bó aá, ⁵¹ “Eche syánē mbéndé eēbagéé kunze nén dékōgsen mod áde déekáadtéé mó, áwóglēn dyam áde ábélé.” ⁵² Ade áhóbé nē, bēntimtén mó bánken, “We ámpē ebíde á Galilia-ye? Héd áte á Kálag e Dyöb, wənyin nén wē nkal é'daðáðəŋ eebídeé á Galilia.”

Mmwaád awē akábé asón

⁵³ Ambíd enē moosyáál ansú áwe ndáb.

8

¹ Yesue pen ankč á Ekone é Menzab. ² Néē bin é'sángé mbwēmbwē, antim ámbíd á Ndáb-e-Dyöb. Ndun e mod empč awē. Andyéé ásē ábootéd bó ayáged. ³ Bemeléede bé mbéndé ne Befarisia bēmpēén mmwaád nhóg awē, awē békóbé née ákábéé asón á ndáb e e'wóngé. Bénti ane mmwaád áfintē echáb, ⁴ boŋ bēlāŋgē Yesue bán, “A-meléed, békóbé anén mmwaád née ákábéé asón á ndáb e e'wóngé. ⁵ Á mbéndé eche syánē, Mosee anhób aá, enén ndín e mmwaád bélum chós meláá káəŋ awē, chán-nō wē-é éhóbé?” ⁶ Bēnsédéd mó nē áhii mó melám, ábel nén békóben mó awusé. Boŋ Yesue anwúlén ásē, ábootéd bwēm atel á ndəb-tē ne ábē e'mii. ⁷ Ade bēbádnéné mó asēded, antí yāl ámín, aláá bó aá, “Nyé ké ahéé awē eébéle mbéb ábē mod a'só álum mó meláá.” ⁸ Anwúlén mó ásē ámpē átelé' ábē bwēm á ndəb-tē. ⁹ Ade ábē bad bēwóge nē bēmbootéd ahíde nhógē-nhógē. Bad bēmbáá bós bēnsēbē ake, boŋ bésad bēhíde'. Káəŋ ne á asóg Yesue mwēmpen anlyəg, ane mmwaád-tē abé atyéém áhed. ¹⁰ Ade Yesue áfíde yāl ámín, dós ásedtéé ane mmwaád aá, “A-mmwaád nén, héé bad ábe bépééné wē hén bédí? Modmod eélyagéé hén awē áhóbé aá bēwúu wē-ye?” ¹¹ Ane mmwaád ankwentén aá, “A Sán modmod.” Héē

Yesue álanḡeé mós aá, “Né mǽmpē méehóbpé meé béwúu wε. Kǽḡ wε, boḡ weébēlē mbéb ámpē.”*

Yesue mǽdē e’nyinen bé ekide bé nkōḡsé

¹² Yesue anláá ábē bad ámpē aá, “Meé ndé e’nyinen bé ekide é’ bad bé nkōḡsé. Kénzée awē ahíde me, éekaá á ehintén-tē, boḡ ákūd e’nyinen bé ekide ábe é’bage’ alongé.” ¹³ Dóo Befarisia bélánḡeé mós bán, “Ebíde echoḡ yǎl mbóḡ, né-óó mbóḡ echōḡ eékobnedéé.” ¹⁴ Yesue ankwentén aá, “Kénee mmēn mbídeé echem yǎl mbóḡ, echem mbóḡ edé mbále, áyāle mbíí wée mbíde, mbíí-’ε wée nkagké, boḡ nyé, nyéebíí’ε wée mbíde, nyéebíí-’áa wée nkagké.” ¹⁵ Nyékaadte bad á nyaa e moonyoḡ. Meekáádtéé modmod. ¹⁶ Ké menkáad-te ké káádtén, echēm mbakú edé mbále, áyāle meekáádtéé ne mmēn, boḡ nkáadte, ne ane awē alómé me. ¹⁷ Néε béhúde ké nē áte, á mbéndé echēn, éténléde nén bán nzé bad bébe bébíde dyam mbóḡ, boḡ béhóbé melemlen mé dyam, né ene mbóḡ edé mbóḡ e mbále. ¹⁸ Nyébíí-óó nén bán nwóó mbóḡ ébe, mmēn ne mod awē alómé me, awē adé echem Sǽḡ.” ¹⁹ Héε dóo Befarisia bésedteé mós bán, “Héé sóó adíí?” Ankwentén bó aá, “Nyéebíí’ε me, nyéebíí-’áa ké echem Sǽḡ. Nzé nyēmbíí me, né nyēbíí kǽḡne echem Sǽḡ.”

²⁰ Yesue anhób ábén e’yale áde áyáḡteé á Ndáb-e-Dyōb-te, benben ne wée békoḡgeé mǽné. Boḡ modmod enkēnkóbpé mós, áyāle eche pónde echē békóbeé mós enkēmpaá.

²¹ Yesue anláá ábē bad ámpē aá, “Mǽkǽ, nzé mmaá-’ε ake, nyéēhēd me, boḡ nyéenyinné, né-óó nyéēwē áwen mbéb-te. Wée mébēē, nyéehenlé ape áhed.” ²² Héε bad bémbáá bé Israel bésedteé bán, “Ahóbé’ aá, wée mókéé aá syáné déehenlé ape áhed, múmó ahede yǎl awúu-yε?” ²³ Anláá bó aá, “Nyédíí bad ábe bébíde áse wén, boḡ me pen, mbíde ámín. Nyébíde á nkōḡsé wén, me pen, meebídeé á nkōḡsé wén.” ²⁴ Nē dóo ákǽá boḡ rílanḡé nyé meé, “Nyéēwē áwen mbéb-te. Nzé nyéedúbpe bán, ‘Ndíí Mod Awé Ndíí,’ né nyéēwē-’ε áwen mbéb-te.” ²⁵ Héε bésedteé mós bánken, “Nzé-módé edíí?” Dóo ákwentanné bó aá, “Nyaa e mod echē rílanḡé nyé se á mbooted meé ndé chóó ndíí. ²⁶ Nwóó mam híin ahób tǽḡene nyé, ne ákáad nyé. Boḡ mod awē alómé me adíí mod a mbále, mekan rímé rílanḡe-’áa nyé hén á nkōḡsé médíí mekan rímé ríwóge áwē.” ²⁷ Ade Yesue áhóbé nē, bénkēnsóḡtēnné bán Sáá awē adé ámín móo áhóbéé. ²⁸ Héε Yesue álanḡeé bó aá, “Pónde echē nyémadté Mwǎn-a-Moonyoḡ abane ámín, dóo nyébíí’ε bán, ‘Nde mod awē níhóbé meé ndé.’ Nyébíí-’ε bán, meébēlēē dyamdyam ne kunze echēm, boḡ dyam áde níhóbéé adíí dyam áde echem Sǽḡ áyáḡte me. ²⁹ Ane awē alómé me, adé-’ε ne me, eétedteé mmēmpen, áyāle mbēle’ mekan rímé mébóḡnéde mós.” ³⁰ Bad híin ábe bēnwōḡ néε Yesue áhóbéé rímén mekan, béndübē mós.

Nzéé adé sáá awē bad bé Israel?

³¹ Héε Yesue álanḡeé bad bé Israel ábe béndübē mós aá, “Nzé nyédíí nyéhíde’ adēm ayáge, né nyékōḡté ábēm bembapeé abé. ³² Né nyéēbíí mbále, né ene mbále éhūd-te nyé á mehaḡ-tē.” ³³ Bēnkwentén bán, “Sédíí nchyaátén míme Abrahame. Séébédéé-’áa ntǽḡ a mod mbéd. Chán-nō éhele éhóbé wée séebáá á mehaḡ-té?” ³⁴ Yesue ankwentén bó aá, “Ne mbále, nlánḡe nyé meé, kénzée awē abele mbéb adíí ntǽḡ a mbéb. ³⁵ Ntǽḡ eebáḡké á túmbé-te abé ne abé, boḡ mwǎn a túmbé, adíí mwǎn a túmbé

* **8:11** Ekud e kǽlag é’só éewóó’é échén epeḡ (7.53-8.11).

póndé esyāāl. ³⁶ Né-ǎǎ, nzé Mwān ahúdé nyé á mehan-tê, né dyamdyam déetédte nyé ntān ámpē. ³⁷ Mbíí meé nyédíi nchyaátén míme Abrahamε, boŋ ké nê, nyéhede me awúu, áyāle nyééhēdēē ádēm ayáge ahíd. ³⁸ Nlānge nyé mekan míme echem Sāŋ álúmté me. Nyé-ε nyébele mekan míme echen sāŋ álāngé nyé.”

³⁹ Bēnkwentén mó bán, “Abrahamε adíi echēd sāŋ.” Yesuε anláá bó aá, “Nzé nyēnkōŋ bān ábe Abrahamε abé, né nyébele’ mekan míme Abrahamε ábélé’áá. ⁴⁰ Mekan mésyāāl míme níkémbenlé rídíi áláa nyé mbále echē níwógé wée Dyōb. Kénê, nyéhede me awúu. Abrahamε eébele’áá, enén ndín e dyam. ⁴¹ Nyébele mekan míme echen sāŋ ábeleé.” Bēnkwentén mó bán, “Dyōb dēmpen-εé séwóó nēe echēd Sāŋ, béechyáa-’áa sé á asón.” ⁴² Dóo Yesuε álāngéé bó aá, “Nzé Dyōb dēnkōŋ echen Sāŋ abé, né nyédáá me, áyāle níbidé wée Dyōb ndé-ε hén bǎǎb. Meépedeé ne mmēn, boŋ mó alómé me. ⁴³ Nzom echē ekǎá boŋ nyééhēdē’ me ehób awóg, edíi nyééhēdēē ábēm e’yale awóg. ⁴⁴ Nyédíi bán ábe echen sāŋ, Satanε, míme mewēmtén mó-’áá nyédáá ahíd. Se á mbooted, adíi ane awē awúe’ bad, eékwógnédéé mbále mbéd, áyāle mbále éesaá mó áte. Nzé akale metóm, né abele míme nsón áyāle adíi nkal a metóm, abé-ε sáá a metóm. ⁴⁵ Nyéedúbpéé me, áyāle nkanle nyé mbále. ⁴⁶ Nyé ahéé ahēle alúméd aá, mbélé mbéb? Nzé nkanle nyé mbále, cheé-ǎ ékǎá boŋ nyéedúbpé me? ⁴⁷ Kénzēé awē ahúú ne Dyōb, awóge eyale é Dyōb. Nzom echē ekǎá boŋ nyéewóglán edíi, nyéesaá bán bé Dyōb.”

Bad bé Israel béekobéé ayáge áde Yesuε

⁴⁸ Héε ábê bad bé Israel bétimtanné Yesuε bánken, “Eesaá mbále bán, sēnkāl mbále áde séhóbé bán, edíi mod a Samaria, edǎǎdāŋ é mbéb édé-ε wε áte-yε?” ⁴⁹ Ankwentén bó aá, “Edǎǎdāŋ é mbéb éesaá me áte. Mbage echem Sāŋ edúbé, boŋ nyépen nyéébāgēē me edúbé. ⁵⁰ Mmēn meéhēdtēē yāl edúbé, boŋ mod adé awē ahēde’ áá níkud edúbé, mó-’áá, abage mbakú echē etāŋgéné. ⁵¹ Ne mbále, nlānge nyé meé, kénzēé awē abele’ chōm-éé ní’yágteé, éewáá mbéd.” ⁵² Dóo ábê bad bēlāngēé mó bán, “Bǎǎb dóo sébíi bán, edǎǎdāŋ é mbéb édé wε áte. Abrahamε anwé, bekal bé’dǎǎdāŋ bómpē bēnwē. Boŋ bǎǎb éhōbē wée mod awē adúbpé wε, éewáá mbéd. ⁵³ Echēd sāŋ Abrahamε anwé. Ewémtné wée mótmē mó-yε? Bekal-bé-e’dǎǎdāŋ bómpē bēnwē. Nzé-módé wewe éwēmtanné wée módé?” ⁵⁴ Héε Yesuε ákwentanné bó aá, “Nzé nhdte echem yāl edúbé, né échē edúbé éesaá dyamdyam. Echem Sāŋ awē nyéhóbēé bán mó adé nyé sáá, mó abage me edúbé. ⁵⁵ Nyéébíí’ é mó mbéd, boŋ mbíi mó. Nzé nhóbé meé meebíi’ é mó, né ndé nkal a metóm nēe nyé. Boŋ mbíi mó, mbele-ε mam míme áhóbéé. ⁵⁶ Echen sāŋ Abrahamε ambé menyīnge aá, móōnyīn epun éche mépéé, annyīn-ne chǎ, abé-ε menyīnge bwāmbwam.” ⁵⁷ Dóo bésēdtéé mó bán, “Ade wéépēdēē móom mé mwé métáan, wée mónyīn Abrahamε-yε?” ⁵⁸ Yesuε ankwentén bó aá, “Ne mbále, nlānge nyé nén meé, byánán béchyāā Abrahamε, ‘Ndé.’ ” ⁵⁹ Ade ábê bad bēwógé nê, dóo bēbóótédé meláá ahēd, álúm mó. Boŋ Yesuε ansǎóm, abíd-te á Ndáb-e-Dyōb.

9

Yesuε achōŋté mod awē béchyááné ndím

¹ Ade Yesuε átóméé, dóo ányíné mod awē béchyááné ndím. ² Dóo ábē bambapεε bésēdtéé mó bán, “A-meléed, mbéb míme nzéé níkáá boŋ

béchyáá anén mod ne ndím? Mbé́b nímē mwēn-ε, káa níme sáá bó nyan?"³ Yesue ankwentén bó aá, "Saké níme mbé́b níkás, saá-kaá níme sáá bó nyan. Boṅ nén ábénlédé ábél ngíne e Dyǒb ébíd áwéd áwē yál.⁴ Ngáne bín é'díi ényínnéé ámín, detǎṅgéné débél nsón níme ane awě álóomé me. Ehíntén ékwógé ape áde mod éehenlé nsón abel.⁵ Bǎǎb áde nídíi á nkǒṅsé, me-éé ndé e'nyínen bé ekíde bé nkǒṅsé."⁶ Ade Yesue áamá ahób nê, ansob aléed á ndǎǎb, atób dǒ boṅ áwǒgté ane mod a ndím á mǐd,⁷ álǎṅgē mó aá, "Kǎg, éwobe e'só á etoṅ é Silom" (ádê dǐn ádé nén bán, "Bélómé"). Né-ǎǎ, ane mod ankě, áwǒbē-ε mǐd. Antím ámbíd, anyínne'.

⁸ Héε bad ábe bémbíi mó ne bad ábe bényínaá ngáne áchóméé bwēm, béseǎtéé bán, "Saá anén mod ayǒgké adyεε ásē, áchómē bwēm-ε?"⁹ Donḡe dénhǎb bán, "Mǎdé," ábíníi-ε bán, "Aáy! Awágne mó wágnén." Boṅ ane mod mwēn anhób aá, "Mmēn-éé ndé."¹⁰ Dǒǎ béseǎtéé mó bán, "Chán-nǎ émwéde abooted dé anyínen?"¹¹ Ankwentén bó aá, "Mod awě béchǎgēé bán, Yesue, antób elǎǎb, awǒgéd me chǒ á mǐd, aláá-ε me aá níke á etoṅ é Silom, níke níwobe mǐd. Né-ǎǎ, menkě. Awobe áde níwǒbpé mǐd, níbootéd-te anyínen."¹² Bēnsédéd mó bán, "Héé ane mod adíi?" Ankwentén bó aá, "Meebíi'ε."

*Befarisia béhéde áte ngáne
Yesue áchǒṅté mod a ndím*

¹³ Bēnkéén ane mod awě ankwě ndím wéε Befarisia.¹⁴ Epun éche Yesue ántǎbpē elǎǎb ánēdē-ε ane mod mǐd áte, ébedéε Mbwe-mé-nkǒme-áte.¹⁵ Befarisia bēnsédéd ane mod awě ankwě ndím ámpē bánken, "Chán émwéde abooted dé anyínen." Héε álǎṅgēé bó aá, "Antób elǎǎb awǒgéd me á mǐd. Ade níwǒbpé e'só, níbootéd-te anyínen."¹⁶ Hê dǒǎ donḡe á Befarisia béhóbéé nén bán, "Anén mod awě abelé ádén dyam, eéhēlē-ε abé mod awě Dyǒb álóomé, áyále eékoṅgēé mbéndé e Mbwe-mé-nkǒme-áte." Boṅ ábíníi-ε béhóbé'áá bánken, "Chán mod a mbé́b áhēlese ábelé' échén ndín e menyáké?" Nén dēmpéén nkabén átínté echáb.¹⁷ Né-ǎǎ, Befarisia bēnsédéd ane mod ámpē bánken, "Ngáne éhóbé wéé mǎbelé boṅ ényínne', cheé éwóó ahób á yál eché?" Héε ane mod ákwentanné bó aá, "Adíi nkal é'dǎǎdǎṅ."

¹⁸ Ké nê, bad bé Israel bēnkēndúbéé bán, ane mod ansébé ndím akwe. Nê dēmbēl bēnchēlé sáá bó nyan.¹⁹ Bēnsédéd bó bánken, "Nyéε nyéchyáá anén mod awě nyéhóbé bán, béchyáá ne ndím-ε? Chán-nǎ ébénlédé boṅ anyínnē bǎǎb?"²⁰ Dǒǎ sáá bó nyan békwentanné bán, "Sébíi bán awed mwǎn mǎdé, sébíi-ε bán bēnchyáá mó ne ndím.²¹ Boṅ séékoó'ε abíi ngáne ámwéde anyínen, séebíi-áa mod awě abelé boṅ anyínnē'. Nyésedte mó, eésaa mwéndem, mwēn áhób."²² Bēnhǎb nê áyále bebáá'áá bad bé Israel. Bad bé Israel bēnhǎb bán, kenzéé awě adúbpé aá Yesue mǎdé Ane-awě-Béwǒgté, bēnan mó á ndáb e mekáne.²³ Nê dǒǎ dēnkǎṅ boṅ sáá bó nyan béhób bán, "Nyésedte mó, eésaa mwéndem, mwēn áhób."

²⁴ Héε ábē bad bé Israel béchēnléé ane mod awě Yesue ándídté bwám ngen éché élónténé ébe, boṅ bēlǎṅgē mó bán, "Kǎl echoṅ mbále á dǐn á Dyǒb. Sébíi bán anén mod awě achǒṅté wε adíi mod a mbé́b."²⁵ Dǒǎ ane mod átimtanné bó aá, "Meebíi'ε me ké adé mod a mbé́b ké'ε eésaa. Dyam ahǒg áde níbíi, ádé nén, menkwé ndím boṅ bǎǎb nnyínnē'."²⁶ Héε béseǎtéé mó bánken, "Cheé ámbenlé boṅ ébootéd anyínen?"²⁷ Ankwentén bó aá, "Mmaa nyé aláa boṅ kénê, nyéedúbpéé

me. Cheé nyéhedeé bán níláa nyé ámpē? Nyémpē nyéhede' ábē bembapēē abé-yē?" ²⁸ Hée bésyāá' é mó, béhōbē bán, "Wē-ε-ε edé mbapēē awē ane mod. Sédii bembapēē ábe Moseē. ²⁹ Sēbíi bán, Dyōb dénhōb wēē Moseē, boj sébíi' é wēē anén mod pēn ábíde." ³⁰ Ane mod ankwentén aá, "Nén adé nkōmtēn ní yāl áte. Nyéébíi' é wēē ábíde, boj kénē abelé nnyínne". ³¹ Debíi bán, Dyōb déekwentánné mekáne mé bad bé mbéb, boj akwentan mekáne níme bad ábe bébage mó edúbé, bébelé-'ε mam níme áhedéé. ³² Taase nkōjsé míbootad mod eéwōgēē mbéd, bán mod abelé mod awē béchyááné ndím anyínne". ³³ Nzé anén mod awē achōjté me enkēmbé mod a Dyōb, né eéhele'aá-se ábel enén ndín e dyam." ³⁴ Dōo ábē bad békwentánné mó bán, "Béchyáá wē á mbéb-te, ékwōg-ke á mbéb-te, boj bōob éhedé sé ayáged-ε?" Hée dōo bébídté mó á ndáb e mekáne.

Ndím e edáádā

³⁵ Ade Yesue áwógé bán bébídté ane mod awē ánchoódté á ndáb e mekáne, anhed mó. Ade ányíné mó, ansédéd mó aáken, "Edúbpé Mwān-a-Moonyōj-ε?" ³⁶ Ane mod antimtén mó aá, "A-Sáj nzéé adé Mwān-a-Moonyōj, láá mé ábel nén ndúbe mó?" ³⁷ Yesue anláá mó aá, "Emaá mó anyín, nyúmā-'aá nyékale' nén." ³⁸ Hée ane mod áhóbéé aá, "A-sáj, ndúbpé!" Abwōg-ke mebóbōj ábe mó edúbé. ³⁹ Yesue anhób aá, "Mpedé á nkōjsé wén, ákáad bad ábel nén bad ábe békwdé ndím bényínēn, ábe bō-'ε bényínne', békwe ndím."

⁴⁰ Ade donje á Befarisia ábe bōobe Yesue bémbē áhed béwógé nē, bēnsédéd mó bánken, "Sédúbpé bán, weehōbēé wēé sémpē sēkwedé ndím?" ⁴¹ Yesue anláá bō aá, "Nzé nyēnkwe ndím, né mbéb méesaá nyé á yāl. Boj bōob áde nyéhóbéé bán nyényínne', mbéb nídíi ndé nyé á yāl."

10

Ngan e Nnān a ndyōj ní mbód ne éche mbód

¹ Yesue anhób aá, "Ne mbále, nlānje nyé mēé, kenzéé awē eépoó á mmwe mé abem á mbód, boj átim achágé pēd empée, adii nchíb, abé-'ε mod e ewúēn. ² Mod awē apoo' á mmwe mé abem mādé Nnān a ndyōj ní mbód. ³ Mod awē anōne abem adibnad mó ekob. Acháge mbód téé ne dīn, ábidnē-'ε chō. ⁴ Abídné-'aá chō, atómén chō, chō-'ε éhídé mó, áyāle ébíi éche ehób. ⁵ Boj éché mbód éehídéé nken mbéd. Ebelé' ébāā' mó á yāl báán, áyāle éecheméé éche ehób." ⁶ Yesue ankalé bō enén ngan boj bēnkēnsōjténné.

Yesue ad móo módē Nnān a ndyōj ní mbód a bwām

⁷ Né-ó, Yesue ambád ámpē aá, "Ne mbále, nlānje nyé nén mē-ε-ε, mēē ndé mmwe mé ekob wēē mbód époo' é. ⁸ Byánán mēpē, bad bésyāā ábe bésébpé apē bébédeé bechíb ne bad bé ewúēn, boj mbód éekēnwógénné bō. ⁹ Mē-ε-ε ndé ekob. Kenzéé awē apoo' áwēm, ákūd e'soosōj. Asōl, ábid-te ésebán mod atagte mó. Akud-te kéchéé éche áhedéé. ¹⁰ Nchíb apag dāsō áchíb, áwúu ne ábébed. Mpedé ábel boj békud alōngé áde álóné mbon. ¹¹ Mē-ε-ε ndé nnān-a-mbód a bwām. Nnān-a-mbód a bwām adé mbojnsén áwé á nló níme éche mbód. ¹² Mod awē bétéde á nsón tédén, ānōn mbód, áde mwēn éesaá nnān-a-mbód, áde éesaá-'aá nwóo-mbód, anyínéé nyínēn nēē ngā ehúé' é, áchēnē mbód, atóm mehéle. Ene pōndé

dóo ngə́ ɛsogɛ́ ɛ́ mbód, échíníí-'ɛ́ ɛ́pántéd áte. ¹³ Ane mod atóme mehélé áyāle adii mod awě bétédé á nsón tédén, eewōɲɛ́ ɛ́chê mbód pónđé. ¹⁴ Mée ndé nnən-a-mbód a bwām. Mbíí ɛ́chem mbód, ɛ́chem mbód-te ébíí me. ¹⁵ Melemlem nê dóo Titée ábíí me, me-'ɛ́ mbíí mó. Mbōɲséné-'ɛ́ áwé á nló míme ɛ́chem mbód. ¹⁶ Nwóó-'ɛ́ mbód ɛ́mpɛe ɛ́che ɛ́sɛ́ á abem-tê wén, ntə̀ɲɛ́né chómpe ɛ́pɛɛn, chómpe ɛ́wōg ɛ́chem ehób, né-ɔ́, abem dɛ́bɛ́ ahóg, nnən-a-mbód-te nhóg. ¹⁷ Titée adə́ə me, áyāle mbōɲséné áwé ábel níkud ádɛ́m alongé ámbíd ámpɛ́. ¹⁸ Modmod eékobnɛ́ ɛ́ me ádɛ́m alongé, boɲ mbage dó ne mmèn. Nwóó ngíne ábe ádɛ́m alongé, nwóó-'ɛ́ ngíne áted dó ámpɛ́. Nén dóo Titée aláɲgɛ́ me áá mbɛ́l."

¹⁹ Abén e'yale ábe Yesue bɛ́mpɛ́ɛ́n nkabén áfínté e bad bé Israel ámpɛ́. ²⁰ Bó bad híin béhóbé'áá nén bán, "Edə́əɔ́ɔ́ɲ ɛ́ mbéb ɛ́dé mó áte, apedé mɪ́n. Chán nyéhɛle nyéwōglān mó?" ²¹ Boɲ bɛ́mpɛe béhóbé'áá bán, "Mod awě edə́əɔ́ɔ́ɲ ɛ́ mbéb ɛ́díí áte eehóbéé ɛ́chén ndín e mekan. Edə́əɔ́ɔ́ɲ ɛ́ mbéb ɛ́hɛle ɛ́bɛ́l mod awě akwedé ndím anyínen-'ɛ́?"

Bad bé Israel bɛ́báá Yesue á yā

²² Ngande e Nnamed ní Ndáb-e-Dyōb ɛ́kóbté'áá á Jerusalem. Nén ábédé á pondé ɛ́che ahéb ábágkɛ́ bwāmbwam. ²³ Yesue ahyómmé'áá á abepé á Ndáb-e-Dyōb áde béchágé'áá bán Abepé áde Solomonɛ́. ²⁴ Bad bé Israel bɛ́nlə̀ɲnéđ mó, bɛ́sɛ́dté mó bán, "Pónđé ehéé wɛwɛ wésōgkɛ́ sé abane á edibelónéé-te? Nzé wɛ-ɛ́ ɛ́de Ane-awě-Béwógté, ɛ́panléd sé áte." ²⁵ Yesue ankwentén áá, "Mmaá nyé aláa, boɲ nyéedúbpeé. Nsón míme mbɛ́lɛ́ ɛ́ á dín áde awɛ́m Titée, mɛ́n mbíde me mbóɲ. ²⁶ Boɲ nyéedúbpeé áyāle nyéesáá ɛ́chém mbód. ²⁷ Echem mbód ɛ́wóge ɛ́chém ehób. Mbíí chó, chó-'áá ɛ́híde me. ²⁸ Mbage bó alongé áde déemaá', béewaá-'áá mbéd. Modmod eéhɛ́lɛ́-ɛ́ ɛ́sog bó áwɛ́m mekáá. ²⁹ Chóm echɛ́ awɛ́m Titée ábágé me étómé chóm ɛ́syā́l, * modmod eéhɛ́lɛ́-ɛ́ ɛ́sog bó á mekáá míme Titée. ³⁰ Sé Titê sɛ́dii mod nhóg."

³¹ Bad bé Israel bɛ́ntéd meláá ámpɛ́ álúm Yesue. ³² Boɲ anláá bó áá, "Nlúmté nyé ekud ɛ́ nsón ní bwām ɛ́che ɛ́bíde ne echem Sáɲ. Nyéhɛde me meláá álúm, áwúu me. Mmɛ́ nsón níhɛ́ ɛ́nyéhɛde ɛ́ me meláá álúmen." ³³ Dóo békwentanné bán, "Sééhɛ́dɛ́ wɛ meláá álúm áyāle nsón ní bwām míme ɛ́bélé. Boɲ sɛ́lúme wɛ meláá áyāle ɛ́syáá Dyōb." ³⁴ Yesue anláá bó áá, "Ngómɛ́ ɛ́ténlédé áwɛn Kálag e Mbéndé nén bán, Dyōb áhóbé áá, 'Nyédii myōb.' ³⁵ Debíí nén bán, eyale ɛ́ Dyōb ɛ́ekwagkɛ́. Dyōb dɛ́nchə́g bad ábe ánlómɛ́nnɛ́ ɛ́chɛ́ eyale áá bédii myōb. ³⁶ Me-ɛ́ Dyōb ánámté boɲ álóm-me á nkōɲsé, chán-nō nyéhɛle nyéhōbɛ́ bán, nsyáá Dyōb áyāle ní túmé ahób meé ndii Mwān a Dyōb? ³⁷ Nzé meébelɛ́ nsón míme Titée, nyéedúbpe me. ³⁸ Boɲ nzé ɛ́dé nén bán mbele mó, nyédúbé ní mé nsón ké nyéedúbpe mmèn, ábel nén nyébíí nyésōɲten-ne ngen póg ne ɛ́syā́l nén bán, Titée adé me áte, me-'ɛ́ mbé mó áte ngen póg ne ngen ɛ́syā́l."

³⁹ Mmɛ́n mam míme ánhōbpɛ́ mɛ́mbɛ́l bɛ́nwanén mó akób ámpɛ́, boɲ ámbíd bó á mekáá.

⁴⁰ Ámbíd enɛ́, Yesue antím ámbíd á pɛ́d e edíb ɛ́ Jodan eníní, á abwóg á hōm wée Jonɛ, Ndusɛnɛ́ ádúsánnáá bad, ádyɛ́ áhed. ⁴¹ Ndun e mod epagɛ́'áá áwɛ́. Ábɛ́ bad béhóbé'áá bán, "Jonɛ, Ndusɛnɛ́ eébele'áá menyáké

* **10:29** Chóm echɛ́ awɛ́m Titée ábágé me étómé chóm ɛ́syā́l: donge á kálag dé'só áwóó Titée awě abagé me bó, atómé chóm ɛ́syā́l.

bon kéchéé éche áhóbé tângene anén mod édé mbále.”⁴² Né-óó, ndun e mod eché embé áhed, endúbé Yesue.

11

Kwééd eche Lazarose

¹ Mod nhóg ambé awé béchógé'áá bán Lazarose, akönlé'áá. Lazarose ne baányan bé bebaád, Maria ne Mataa bédyéé'áá á dyad á Betani. ² Anén Maria awé mwānyan Lazarose akönlé'áá, mô anwógéd Yesue dyóg dé elod é bwām á mekuu, bon apinnéd échē esid. ³ Né-óó, Maria bó Mataa bó bénlōm nsal wée Yesue bán, “A-Sán, awon nsón a nlem akonle’.” ⁴ Ade Yesue áwógé nímén nlébtéd anhób áá, “Mmén nkolé méesógké ne kwééd. Nén ábénlédé ábe Dyöb ehúmé, ábel bon Mwān a Dyöb ákud edúbé.” ⁵ Yesue andōn Mataa, Maria ne Lazarose. ⁶ Ké nê, áde áwógé bán, Lazarose akonle andii ambé wée ámbēē e'pun é'be. ⁷ Héé álāngéé ábē bembapēe áá, “Détim ámbíd á Judeya.” ⁸ Dóó ábe bembapēe bélāngéé mó bán “Ameléed, kine saá áwed dóó bad béhéde'áá we meláá awúen súútán'ε?” ⁹ Yesue ankwentén bó áá, “Eesaá mbále bán müte níwóó dyóm á háwa ne ébe-ye? Bad ábe békag müte béekwagké áyāle bédé ne ane awé adé e'nyinen bé ekide bé nkōnsé. ¹⁰ Bon nzé békag nkuu, dóó békagké áyāle e'nyinen bé ekide béesaá.” ¹¹ Ade Yesue áamá áhób nén ambád ámpē áá, “Awéd nsón Lazarose akúne, bon nkag mó anyem ásē.” ¹² Abē bembapēe bénlāá mó bán, “A-Sán, nzé akúne né ádyéé bwām.” ¹³ Yesue áhóbé'áá nén áyāle ambíi áá, Lazarose awédé, bon ábē bembapēe bēnwēmtēn bán, áhóbe áá, akúne kúnén. ¹⁴ Né-óó, Yesue ampanléd bó áte áá, “Lazarose awédé,¹⁵ bon á yāl echēn, ndé menyinge nén meé meebédeé áhed ábel bon nyédúbe. Syáné dékag-kóó áwed bōob.” ¹⁶ Héé dóó Tomase (awé bēnchuu'ε bán, Nhéd) álāngéé baáb bembapēe áá, “Syáné ámpē dékag áwed ábel bon nzé kwééd chó edé déwê ne Meléede.”

Yesue mó adé mpuu ne alongé

¹⁷ Bōob-póó, áde Yesue ápédé á Betani, antán nēé bémáá Lazarose alíme. Ene pónde né nímē ndim ríkēbē á son-tē e'pun é'niin. ¹⁸ Bootya á Betani ápe á Jerusalem ábédé dyam máyl mébe. ¹⁹ Ekud é bad bé Israel ényhē wée Mataa bó Maria áwenned bó áyāle kwééd eche awab mwānyan. ²⁰ Ade Mataa áwógé bán, Yesue ahúe', anké mó abomen á nzii, bon Maria anlyóg á ndáb. ²¹ Dóó Mataa álāngéé Yesue áá, “A-Sán, nzé wembé hén né mwānned eewédeé. ²² Bon ké nê, mbíi meé ké bōob kéchéé éche ésedté Dyöb, Dyöb débé we.” ²³ Yesue anláá mó áá, “Mwānyon ábē á alongé ámpē.” ²⁴ Mataa antimtén mó áá, “Mbíi meé ápuú á pónde e mpuu mbwe mé asóg.” ²⁵ Dóó Yesue alāngéé mó áá, “Me-εé ndé mpuu né alongé. Nzé mod adúbpé me, ké anwé, ábē abé á alongé. ²⁶ Kénzéé awé adé á alongé bon adúbé-ε me, éewáá mbéd. Edúbpé né-ye?” ²⁷ Héé Mataa ákwentanné áá, “Éε, A-Sán, ndúbpé meé we-εé edé Ane-awē-Béwógté, Mwān a Dyöb awé Dyöb áhóbé áá, ápē á nkōnsé.”

Yesue achii

²⁸ Ade Mataa áhóbé nê, antim ámbíd, áké áchōg mwānyan Maria kun, aláá mó áá, “Meléede adé hén, asēdte-ε we.” ²⁹ Ade Maria áwógé nê, anhidé ásē mehélé, áke atán Yesue. ³⁰ Bōob-póó, Yesue enkēmpaá asól á dyad-tē, andii ambé wée Mataa ántānné mó. ³¹ Ade bad bé Israel ábe

bébéde á ndáb-te ne Maria áwenned mós, bényíné néε ábíde á ndáb-te ne mehélé, anyagte á son, bénwémten bán, akag achii. Né-óó, bénhíd mós.

³² Ade Maria ápedé wée Yesue ámbēē bon anyín mós, ankwě mós á mekuu, ahób aá, “A-Sán, nzé wembé hén, né mwánned eewédeé.” ³³ Anyín áde Yesue ányiné néε Maria áchyeé’é, anyín-ne néε bad ábe bénhíd mós béchyeé’é, ngal enkonned mós, átág-ke áte á nlém-té bwámbwam. ³⁴ Ansédéd aaken, “Héé nyélimmé mós?” Bēnkwentén bán, “A-Sán, hyě ényín.” ³⁵ Yesue anchii. ³⁶ Héε bad bé Israel béhóbēé bán, “Nédē ankōŋ mós adəŋ-óó!” ³⁷ Bon bós donge á bad bénhōb bán, “Ngómē ambēl mod awé ankwε ndim ányinne. Eéhele’áá-se ábel Lazarose eewág-ε?”

Yesue apuúdté Lazarose

³⁸ Ngəl enkonned Yesue á nlém ámpē. Né-óó, ankě á son. Ene son ebédēε son eché bépwogé aláá áte, bon békútén chós nsəl ne aláá. ³⁹ Héε Yesue álāngéé ábē bad aá, “Nyéhūd ádē aláá.” Dóo Mataa, mod awé awédé mwányan ahóbēé aá, “A-Sán, ndim mémád abooted dé achum bōob áyāle ríkídémbé á son-té bōob e’pun é’niin.” ⁴⁰ Dóo Yesue álāngéé mós aá “Meelāngéé wε mēé nzé edúbpé né wěnyín Ngum e Dyōb-ε?” ⁴¹ Né-óó, ábē bad bénhūd ádē aláá á nsəl ní son. Dóo Yesue ánóné ámín bon ahōbē aá, “A-Tē, nságnéné wε áyāle éwógé mε mekáne. ⁴² Mbíí mēé eyōgké mε mekáne awóg, bon nhōbe nén ábel bon ábén bad ábe bédé hén bédúbe bán, wε-εé elómé mε.” ⁴³ Ade ámáá ahób nē dóo áchógté ehób ámín bon áchēnlē Lazarose aá, “A-Lazaros, bíd áwed!” ⁴⁴ Ane mod awé ammád awé abíd-te áwed. Mbóm éche bēnkaánné mós mekuu ne mekáá ne tumbé eché bēnkaánné mós é’só, émbē ébē mós á yəl. Yesue anláá bós aá, “Nyéhune mós ábē bwēm á yəl, akag.”

Béhaške Yesue

(Mat 26.1-5; Mak 14.1-2; Luk 22.1-2)

⁴⁵ Bad bé Israel ábe bēnkě Maria á mewenned bényín mekan níme Yesue ámbenlé, béndübē-ε Yesue. ⁴⁶ Bon bós donge á bad bēnkě Befarisia atán, béláá bós mam níme Yesue ábélé. ⁴⁷ Héε beprise bémháá ne Befarisia béchénlé mbom ní káánsel. Bénhōb bán, “Cheé débēnlé bōob? Detāngéne dyam abel áyāle anén mod abele menyáké bwámbwam! ⁴⁸ Nzé detédté bán, ákéene nímén mekan á’sō né moosyáál ádübé mós. Nzé moosyáál adúbpé-ε mós, né bad bé Roma bépě, békōbēn-ne syánē eched Ndáb-e-Dyōb, békōbēn-ne syánē ádēd alon.” ⁴⁹ Dóo mod nhóg átínté echáb awé béchágé’áá bán Kaifase, awé abédé prise ambáámbáa nímē mwě, ahóbēé aá, “Nyéebíí’é dyamdyam. ⁵⁰ Nyéenyínéé nén bán ébóó bán, mod nhóg áwé á nló ní moosyáál tómaa alon ásyāāl ábóó?” ⁵¹ Kénée ahóbé’áá nē, saké nímē mewēmtēn mēn móo ahóbne’áá nē. Ngáne abédé prise ambáámbáa nímē mwě, ahóbé’áá dyam áde débēnléd, á’sō é’póndé, aá Yesue áwε á nló ní bad bé Israel. ⁵² Saá-kaá á nló ní bad bé Israel bēnpēn, bon kōŋne álad bad bé Dyōb bésyāāl ábe bémáá ahēnted áte hōm ahóg, ábel bēbē mod nhóg.

⁵³ Bootya échē epun bad bémháá bé Israel bēmbootéd Yesue ahəge, áwúu mós. ⁵⁴ Nén dēmbēl Yesue eebíde’áá á nhéné ámpē átínté e bad bé Israel. Bóobe ábē bembapεε bēnhidé békē á dyad áde béchəgeé bán Efrem, bēdyēε-ε áwed. Adē dyad abédé bēnben ne ehyanje. ⁵⁵ Póndé e ngande e Nnyíme-ámin ábē bēnben. Né-óó, bad hín bémbíde myad ne myad, békē á akuu á Jerusalem áwobe échab yəl ngáne mbéndé e Mosεε éhédé’áá,

ábonſen ngande e Nnyíme-ámín. ⁵⁶ Abé bad bé Israel bémbē béhédé Yesue. Ade beládné á Ndáb-e-Dyöb bésédté'áá, nhóg ne aníní bánken, “Chán nyéwémténé, nyédúbpé bán, áhye ngande-ye?” ⁵⁷ Bepriſe bémbáá ne Befaríſia béntóméd ehángé bán, kénzéé awé anyíné Yesue áhye áláa bó, ábel bon béköb mó.

12

Béwógté Yesue á Betani

(Mat 26.6-13; Mak 14.3-9)

¹ Ade ngande e Nnyíme-ámín élyógé e'pun ntóob, Yesue anké á Betani wéé Lazaröſe awé ámpuúdté ádyéé'áá. ² Bēmbelé Yesue ndyééd áhed. Mataa mó antóméd ene ndyééd. Lazaröſe ambé nhóg áftínté e bad ábe bóöbe Yesue bébédé á tébele ádyé ndyééd. ³ Héé Maria átédé epom é dyöſg dé elod á bwám áde álélé nkun bwámbwam. Adé dyöſg bébénlé dó nád.* Anwógéd Yesue á mekuu, apíné-'e mó mekuu ne échē esid é nló. Elod é bwám énlāſg ndáb áte esyāál. ⁴ Dóó Judas Iskariöde, mbapere nhóg awé émbēē bán mó āsōm Yesue áhóbéé áá, ⁵ “Cheé bēnkēnsómme ádén dyöſg, bétéd nímén mōné békē bébē betóótökē bé bad? Béhélé'áá-se bésóm ádē dyöſg dyam-ēē áde nsábe ní mwē nhóg.” ⁶ Judase anhób nē, saké áyāle abédé betóótökē bé bad ngā, bon áyāle abédēē nchīb. Ngáne abédé mod awé awánládtáá bóbōō ekwe é mōné, ayöſgké'áá mōné atéd ámbíd. ⁷ Bon Yesue anhób áá, “Tédé mó, ákoo áde ályógé áse ábel bon ábenled dó mbwe níme bélimēē me. ⁸ Betóótökē bé bad bédé ne nyé pōndé téé bon me pen méebáá ne nyé pōndé ésyāál.”

Béhagke Lazaröſe

⁹ Ene pōndé-óó, bad bé Israel híin bēnwōſg bán, Yesue adé á Betani. Né-óó, bēnké áwed. Saké Yesue mwēmpen mó ankēſh bon békē áwed, bon bēnké Lazaröſe anyín awé Yesue ámpuúdté. ¹⁰ Né-óó, Bepriſe bémbáá béhāſgké'áá kōšhne Lazaröſe áwúú mó, ¹¹ áyāle bad bé Israel bétédte'áá bó, bédúbpé Yesue. Béndübē Yesue áyāle dyam áde dēmbenléd ne Lazaröſe.

Yesue asólé á Jerusalem née kōh

(Mat 21.1-11; Mak 11.1-11; Luk 19.28-40)

¹² Néé bín é'sāſngé, ndun e mod echē enhyē á Ngande e Nnyíme-ámín bēnwōſg bán Yesue apag á Jerusalem. ¹³ Hē dóó bésélé e'kikag é' mii bon békāſg mó abomen á nzii. Béhāſgké'áá e'saad bán, “Hosána! Nnam níbē ne ane awé apedé á dīn áde Sāſngwéé. Nnam níbē ne kōh e bad bé Israel!”

¹⁴ Yesue ankūd etum é ésel, ádíí-'e chó. Nén dēmbenléd ngáne éténlédé á kálag e Dyöb nén bán,

¹⁵ “A-bad bé Zayōn, nyéebáá', nyénōne' echen kōh ehúé', edíídé-'e etum é ésel.”

¹⁶ A pōndé echē nímén mekan mébénlédé, bembapere ábe Yesue bēnkēnsōſtēnné. Bon áde Yesue ámpuúé ne ehúmé é Dyöb, dóó bēnchemmé bán mam níme mébénlédé tāſngene Yesue móó mēntenléd, á yāl echē.

¹⁷ Ndun e mod echē embé ne Yesue áde áchénlé Lazaröſe á ſōſ-tē bon ápuúdté mó, embé ékalé' nímmē nkalan. ¹⁸ Né-óó ndun e mod enké Yesue abomen áyāle ábén e'chemléd bé menyáké ábe ámbenlé. ¹⁹ Héé Befaríſia

* **12:3** Nád: Nád edii mbonja echē ewóó elod é bwám eche bébenléé mōſg mé elod é bwám.

bélángeé nhóg ne aníní bán, “Nyénone! Káñne bɔɔb deéhéléé dyamdyam abel. Nkòñsé ñsyāāl ñhide mó.”

Bad bé Grikia béhede Yesue

²⁰ Donje á bad bé Grikia bémbē átintē e bad ábe bēnkē ngande e Nnyíme-ámín á Jerusalem, áke dé abe Dyòb edúbé. ²¹ Bēmpē wée Filibe. Filibe awē ambíd á dyad á Betsaida á mbwóg e Galilia. Bénlāā mó bán, “A-Sán, sēdāó Yesue anyín.” ²² Filibe ankē Andreyā aláa. Dóo bó bad bébe békíí Yesue aláa. ²³ Yesue ankwentén bó aá, “Póndé epedé echē ehúmé e Mwān-a-Moonyon énnýnēdtē. ²⁴ Ne mbále, nlánge nyé nén meé, mbum e ngun póg edíí mbum e ngun póg, káñ né bēwéné chó á ndɔɔb-tē bonj ewé. Ewāg-kāa, bonj echyāá mbum é ngun émpēe éche ébúú áte. ²⁵ Mod awē adaá adē alongé, ābōd dó. Mod awē mó-’ε akáó adē alongé, á nkòñsé-te wén, ākás dó á alongé áde déemaá’. ²⁶ Kénzéé awē abenle me, atáñgéné awēm mbaledé abé. Ké héé-’ε wée ñdíí, awēm mbaledé atáñgéné abé áhed. Echem Sán ābē-’ε kénzéé awē abenle me edúbé.

Yesue ahóbé tñngene eche kwééd

²⁷ “Bɔɔb-pɔɔ, nlém ñtage me áte. Cheé-ō méhōbpē? Nhōb meé, ‘A-Tē, weémwāg-se metake ñime méhúé’ métán me-yε?’ Aáy, méehōbpé nē, áyāle enén póndé e metake chō ekáó bonj ñpag wén. ²⁸ A-Tē, lúmed echōñ ngum.” Héé ehób ébídeé á Dyòb nén bán, “Nlúmté echēm ngum, mēlūmēd-te chó ámpē.” ²⁹ Ene ndun e mod echē embé áhed enwóg échē ehób. Bénhōb bán dyòb dóo ákúme áte. Bad bēmpēe bénhōb bán, ángel chó ehóbé áwē. ³⁰ Yesue anlāá bó aá, “Áyāle echēn dóo échén ehób ébídeé, saké áyāl echēm. ³¹ Póndé epedé echē Dyòb dékāādtē ñmēn nkòñsé. Nkamlēn ñime nkamlēne á nkòñsé mékwē bɔɔb. ³² Bonj áde bēmadté me anyen amín, mēdōl bad bésyāāl áwēm.” ³³ (Yesue anhób nē álúmed ndín e kwééd echē áwēē.) ³⁴ Ndun e mod echē embé áhed enkwentén mó bán, “Sēwógé á mbéndé-te bán Ane-awē-Béwógté ābē á ngíndé ne á ngíndé. Chán-nō éhóbéé wéé ‘Bétáñgéné bényēn Mwān-a-Moonyon amín.’ Nzéé adé anén ‘Mwān-a-Moonyon?’ ” ³⁵ Dóo Yesue álángeé bó aá, “E’nyínēn bé ekíde bēbē ne nyé á esōñ e póndé ngēn. Nyékag bɔɔb áde e’nyínēn bé ekíde é’díí é’díí, ábel bonj ehíntén éékōbē nyé. Mod awē akag á ehíntén-tē eebýéé’ε wée ákagké. ³⁶ Nyédúbe e’nyínēn bé ekíde bɔɔb áde é’díí ne nyé, ábel nén nyébē bán bé e’nyínēn bé ekíde.”

Bad bé Israel béedii béedúbpéé Yesue

Ade Yesue amáá ñmēn mekan mésyāāl ahób, antedé bó, áke ásōm wée béenyínné mó. ³⁷ Kénéé ene ndun e mod énnýnē abén e’chemléd bé menyáké é’syāāl ábe Yesue ámbenlé, bēnkēndúbéé mó. ³⁸ Nén dēmbenléd álóned e’yale ábe nkal é’dáóðñ Yesayāa ánhōbpē aá, “A-Sán, nzéé adúbpé eyale éche sékálé, nzé-módé akidényín ngum echōñ áchēm-me chó?” ³⁹ Né-ɔɔ, béehēle’áa-se bédúbe. Yesayāa ahóbé hōm démpēe aá, ⁴⁰ “Dyòb ákwíde bó ndím, ábē-’ε bó nlém mé aláá, ábel nén ñmab mīd méēnyínnē’, béēsōñtāne.

Nzé bēbélé-’ε nē, né bétimén me, né mēchoód-te bó.”

⁴¹ Yesayāa anhób nén áyāle annýín ehúmé éche Yesue, anhób-pe áyāl echē.

⁴² Ké nē, bad híin bēndúbē Yesue, káñne donje á bad bémbáá. Bonj ngáne bēbáá’áá Befarisia, bēnkēnlúmedté yāl, ábán nén bán béébídté bó á ndáb

é mekáne. ⁴³ Bébélé'áá nê áyāle bēndāḡ mekenag mé baányonḡ tómaa mé Dyōb.

E'yale dbe Yesue békāād bad

⁴⁴ Hēe Yesue áchǎgté ehōb ámin áhōbē aá, “Kéznéé awě adúbpé me, eedúbpéé mmēmpen, adúbpé káǎḡne ane awě alómé me. ⁴⁵ Kéznéé-’e awě anyíné me, anyíné ane awě alómé me. ⁴⁶ Mpedé á nkōḡsé nēe e'nyinen bé ekide, ábel bonḡ kénzéé awě adúbpé me, eélyāgē á ehintēntē. ⁴⁷ Kéznéé awě awógé ábēm e'yale, bonḡ eékonḡe bó, saké me nkáadte mó. Meekáádtéé mó áyāle meépedéé ákaad nkōḡsé bonḡ mpedé ásonḡ bad bé nkōḡsé. ⁴⁸ Kéznéé awě abáá me á yāl bonḡ eékobe-’e ábēm e'yale, awóó mod awě ákāād mó. Abēm e'yale bēn bóó békāād mó á mbwe mé asóg. ⁴⁹ Ebē nê, áyāle meehóbēe mímén mésyāāl ne echēm kunze. Bonḡ Titée awě alómé me, álǎngé me chōm éche nítǎḡgné ahōb. ⁵⁰ Mbíi meé kéchéé éché álǎngé me aá nḡhōb épene alongé áde déemaá'. Né-ǎó, kéchéé éche nḡhōbēe, nhōbe' chō ngáne Titée álǎngé me.”

13

Yesue awōbpé ábē bembapēe mekuu

¹ Epun é ngande e Nnyíme-ámin ênlyǎḡ nēe chān. Yesue ambíi aá eche pōndé emaa apē echē mótǎḡgné nkōḡsé atede, áke wēe eche Sán. Andāḡ bad bé nkōḡsé ábe bēndūbē mó, alúméd-te échē edāḡḡe káǎḡne á asóg.

² Yesue ne ábē bembapēe bédyágé'áá ndyééd ngukél, Satane-’e ammad Judas Iskariōde mwān awě Simōne mewēmtēn mé mbéb áśled áte áśóm Yesue. ³ Yesue ambíi aá eche Sán abagé mekan mésyāāl áwe mekáá. Ambíi-’e aá móhūū wēe Dyōb mótíme-’e ámbíd wēe Dyōb. ⁴ Ade bédyágkē ndyééd nê, Yesue anhidé ásē, ahúd nkob á yāl, atád tábele á nkg. ⁵ Hēe áhédé mendíb á kúmbe-tē, bonḡ ábootéd ábē bembapēe mekuu awobe, ápínnād tábele awě ánwāá’é á nkg. ⁶ Ade ápédé wēe Simōn Petro dōó Simōne ásedtēé mó aá, “A-Sán, ehede me mekuu awobe-yē?” ⁷ Yesue ankwentén mó aá, “Wēéhēlēē-se esōḡtén dyam áde nibeeléé bóob, bonḡ ámbíd e mímén mésyāāl dōó wésōḡtēnnē.” ⁸ Hēe Petro áhōbēé aá, “Aáy, wēéwōbpéé me mekuu mbēd.” Yesue antímtén mó aá, “Nzé meéwōbpe we mekuu né wēewōḡḡé dyamdyam abelen ne me.” ⁹ Simōn Petro anláá mó aá, “A-Sán, né saké mekuu mēmpen-éé wēwōbēé me. Wēwōbé me káǎḡne mekáá ne nló!” ¹⁰ Yesue ankwentén aá, “Mod awě amaa mendíb awōḡ, yāl esyāál emaa mó asán, eetǎḡḡenēé mendíb awóg ámpē, étōmēé áwobe mekuu.* Nyémaá asán, bonḡ saké nyé moosyāál nyésáá.” ¹¹ Yesue ammad abíi mod awě áśóm mó. Nēe dēnkāḡ bonḡ ahōb aá saké moosyāál asáá.

¹² Ade amáá bó mekuu awobe, anhé mímē nkob á yāl, áḡim ámbíd áwē e'dii. Hēe ásedtēé bó aáken, “Nyésōḡtēné dyam áde nibeñlé nyé-yē? ¹³ Nyēchāḡe me Meléede, nyēchāḡe-’e me Sǎḡḡwéé. Nyētǎḡgné, áyāle nê dēn dōó nḡdíi. ¹⁴ Né-ǎó, nzé me awě ndé nyé Sǎḡḡwéé mbé-’e nyé Meléede nwōbpé nyé mekuu, né nyémpē nyētǎḡgné nhōḡ ne aníñí mekuu awobe. ¹⁵ Nlúmté nyé elǎḡsén éche nyētǎḡgné ahíd ábel nēn nyémpē nyébel ngáne nibeñlé nyé. ¹⁶ Ne mbále nlǎḡḡe nyé nēn meé, mbaledē eetóméé eche sán, mod awě bélómé-’e eetóméé mod awě alómé mó. ¹⁷ Bōob áde nyébíi mímén mam, nnam mébē ne nyé nzé nyēbele mó.

* **13:10** Donḡe á kálag dé'só déewóó'é eetóméé áwobe mekuu.

18 “Meehóbéé nyé moosyáál. Mbíí bad ábe nípwédé. Bon e’yale ábe é’ténlédé á Kálag e Dyöb é’tánǵéné alón. Eténlédé nén bán, ‘Mod awě súm̄ sedyág ndyééd akúnnéné me yál.’¹⁹ Nlânǵe nyé nén bɔɔb, áde éeb̄nlédéé ábel nén nzé ébénlédé, nyédúbe nén bán, ‘Ndíí mó Awě Ndíí.’²⁰ Ne mbále, nlânǵe nyé nén meé, kénzée awě akobé mod awě rílóme, akobé me. Kénzée-é awě akobé me né akobé ane awě alómé me.”

Yesue ahóbé á’sō é’ pónǵé áá bésóm mó

(Mat 26.20-25; Mak 14.17-21; Luk 22.21-23)

²¹ Ade Yesue áamáá nímén mekan ahób ndutul enlóg mó á nlém-té, ápanléd-te ábē bembapere áte aá, “Ne mbále, nlânǵe nyé nén meé, nyé mod nhóg ábē me á mekáá mé bad bé ekoyí.”²² Héé ábē bembapere bénónné á mesó, áyale bénkembíí’é mod awě ahóbéé.²³ Mbapere nhóg, awě Yesue ándǵǵé, andyě mó á akéb.²⁴ Dóo Simón Petro ápebtanné ane mbapere míd, ahóbē aá, “Sedéd mó mod awě ahóbéé.”²⁵ Dóo ane mbapere ásidté Yesue á yál-té, ásedté mó aáken, “A-Sán, nzéé éhóbéé?”²⁶ Yesue ankwentén mó aá, “Mod awě métódéé ewele á díse-té bon níbe mó, mó adé ane mod.” Héé átédé ewele, átǵdté á díse-té, ábagé Judase, mwän awě Simón Iskariode.²⁷ Akob áde Judase ákóbé éché ewele, Satane ansól mó áte. Dóo Yesue álanǵeé mó aá, “Dyam áde éhédeé ábel bēl dō á mehlé-te.”²⁸ Bon mod ké nhóg awě bóbōó bedyágé’áá ndyééd enkénsǵnténné chǵm-éé ékásá bon Yesue aláá Judase nē.²⁹ Ngáne édíí bán Judase mó akǵǵé’áá ekwe é mǵné, donǵe á bembapere bēnwēmtēn bán Yesue alânǵe mó aá áke áchan bwēm ábe bēbenlédé á ngande, ké’ é chǵm éche bēbēé betóótókē bé bad.³⁰ Ade Judase ákóbé ewele éche Yesue ábagé mó kobén, ambíd ebwóg. Ehintén ênkwe.

Yesue abagé mbéndé e ekóólé

³¹ Ade Judase áamáá abíd dóo Yesue ahóbéé aá, “Bɔɔb-póó ehúme e Mwän-a-Moonyon ényínnéde. Ehúme é Dyöb-pe ámpé ényínned mbwiined ne mwän.³² Nzé Dyöb ákúde ehúme ámbíd e Mwän, né Dyöb dēn ámpé débēl ehúme é Mwän ényínned. Abēl-le nē ábwǵ-ábwǵ.³³ A-baányan, echem pónǵé ábē ne nyé, edé esón. Nyééhéd me, bon ngáne ménlāā’é bad bé Israel, melelem nē dóo rílanǵeé nyé bɔɔb, meé, ‘Wéé ríkagké, nyéehenlé ape áhed.’³⁴ Mbage nyé mbéndé ekóólé bɔɔb, nén nyédǵe nhóg ne aníníí. Ngáne rídásá nyé, nyémpé nyédǵe nhóg ne aníníí.³⁵ Nzé nyédásá nhóg ne aníníí, né mod téé ábīí aá nyédíí ábēm bembapere.”

Yesue ahóbé ngáne Petro dbāǵē mó á yál

(Mat 26.31-35; Mak 14.27-31; Luk 22.31-34)

³⁶ Simón Petro ansedéd Yesue aáken, “A-Sán, héé éhédeé áke?” Yesue antimtén mó aá, “Weéhēlē-se ehíd me bɔɔb wéé ríkagké, bon ámbíd e pónǵé wēhíd me.”³⁷ Petro ansedéd mó aá, “A-Sán, cheé ékásá bon meéhēlē se nhíd we bɔɔb? Mbǵséné áwé á nló nímǵn.”³⁸ Héé Yesue ákwentanné mó aá, “Ekoó abǵsen dé awé á nló nímmē-é? Ne mbále, nlânǵe we meé, nchóm-a-kúb adēhób aá mótoó’, wēbān me á yál nǵen éláán.”

14

*Yesue mó adé Nzii e mbále
echē epene alongé*

¹ Dóo Yesue ábádeé ábē bembapere aláá aá, “Nyéétagté nlém á abum. Nyésun nlém wéé Dyöb, nyésun-me kóǵne áwēm.² Tonj ébúú áte á

ndáb eché echem Sáj. Nkag-ke áwed ábonſen nyé hóm. Nzé énkémbé nê, né menkênláá' é nyé meé nkag nyé hóm abonſen. ³ Nzé nkií-' é nyé hóm abonſen, měřm ámbíd, řhye ntéd nyé ábē ne me, ábel nyémpē nyé bē hóm áde řídí. ⁴ Nyé bii nzií eché etime' wée řkagké." ⁵ Héé Tōmasē álāngéé mó aá, "A-Sáj, séebii' é wée ékagké. Chán-nō sébwéé nzií abii eché etime áwed?" ⁶ Yesue ankwentén mó aá, "Mée ndé nzií eché ekag wée echem Sáj, mbále ehúe' ne me, me-' aá mbage alongé. Modmod eéħēřē-se ápe wée echem Sáj, ésebán abwedé áwēm." ⁷ Héé Yesue álāngéé ábē bembapee aá, "Bōob áde nyé bii me, nyé ěbii káőne echem Sáj.* Bootya bōob nyényiné mó, nyé bii-' é mó."

⁸ Filibe anláá mó aá, "A-Sáj, lúméd-te sé Titée. Chóm ésyāāl éche séħēdeé éetóméé nê." ⁹ Yesue ankwentén aá, "A-Filib, nkémbē ne nyé á etūn é pónde, chán-nō éħēleé-se ehób wée mó bii' é me? Kénzéé awě anyiné me né anyiné Titée. Chán-nō éħēleé-se ehób wée 'Lúméd sé Titée?" ¹⁰ Weedúbpeé wée echem Sáj adii me áte, me-' é mbé mó áte-ye?" Héé Yesue álāngéé ábē bembapee aá, "Mam nime řlāngéé nyé méebídeé áwēm dēn. Boņ echem Sáj awě adé me áte mō abele nímē nsón. ¹¹ Nyédúbe me ngáne řhóbé meé echem Sáj adii me áte, me-' é mbé mó áte. Nzé nyédúbpe nê, nyédúbé ké áyāle mam mé menyáké nime řbēleé. ¹² Ne mbále, nlanġe nyé nēn meé, kénzéé awě adúbpe me, ábēl mam nímē řbēleé. Abēl-le káőne mekan nime métómé nímén áyāle nkag wée Titée. ¹³ Měbēl-le kéchéé éche nyésédté á đin ádēm ábel nēn ngum eché Titée ényinned ámbíd e Mwān. ¹⁴ Nzé nyésédté me kéchéé á đin ádēm, měbēl chó."

Yesue ad móřlōm Edāđđəņ éche Esđđ

¹⁵ Yesue ambád ahób aá, "Nzé nyédáó me, né nyé ěhíd échem mbéndé. ¹⁶ Mēlāā Titée, ábē-' é nyé Nwōņgene ampée, awě ábē ne nyé á ngíndé ne á ngíndé. ¹⁷ Ane Nwōņgene mó adé Edāđđəņ échē ébídte' mbále áwed tāņgene Dyōb. Bad bé nkōņsé béħēleé-se békob mó, áyāle béēnyīnēē mó, béēbii-' aá mó. Boņ nyé bii mó áyāle adé ne nyé, ábē-' é nyé áte.† ¹⁸ Nzé nkií, méetēdeé nyé menyuu. Měřm ámbíd áwēn. ¹⁹ Mwāmpin ři pónde, nkōņsé méenyīnné me ámpē. Boņ nyépen nyéēnyīn me. Ngáne mébēē á alongé, nyémpē nyé ěbē. ²⁰ Nzé échē epun épédé, nyé ěbii bán ndé echem Sáj áte, nyé-' é nyé bē me áte, melemlem ngáne me-' é řídí nyé áte. ²¹ Kénzéé awě akobé échem mbéndé, áhídē-' é chó, mō adé mod awě adáó me. Kénzéé awě adáó-' é me, echem Sáj mó-' é áđđəņ mó. Mēmpē měđđəņ mó nlúméd-te mó yāł." ²² Dōó Judase (saké Judas Iskariōde) áhóbéé aá, "Boņ A-Sáj, chán wēlūmēdté sé yāł boņ weelūmté nkōņsé pen?" ²³ Yesue ankwentén aá, "Nzé mod adáó me, áhíd ábēm e'yale. Echem Sáj áđđəņ mó, sé echem Sáj-' é séēpě awě, sédyēē-' é ne mó. ²⁴ Nzé mod eédáó me, eehídéé ádēm ayáge. Adēn ayáge áde nyéwógé déesaá ádēm. Adii áde Titée awě alómé me.

²⁵ "Nlāngé nyé nímén mésyāāł áde řídí ndé ne nyé. ²⁶ Nwōņgene, Edāđđəņ éche Esáá awě Titée álōmmē á đin ádēm, áyāgēd nyé mekan mésyāāł ábēl-le nyé kamtán mekan mésyāāł nime řlāngé nyé. ²⁷ Nsaņ mōó řlyāgnédé nyé. Mmēm nsaņ mōó řbageé nyé. Meé bāgēē nyé mó ngáne nkōņsé řbageé. Nyéētagté nlém á abum, nyéewógé mbwóg. ²⁸ Nyénwóg nēe řhóbé meé 'Měteđé nyé boņ měřm ámbíd áwēn.' Nzé

* **14:7** Bōob áde nyé bii me, nyé ěbii káőne echem Sáj; đonġe á kálag dé'só áwóó nzé nyénkōņ me abii, né nyé ěbii káőne echem Sáj. † **14:17** Abē-' é nyé áte; đonġe á kálag dé'só áwóó adé-' é nyé áte.

nyëndəŋ me né nyēwóg menyinŋe bán nkaŋ wée Titée áyāle Titée atómé me. ²⁹ Nlángé nyé nén bəəb áde éebēnlēdēē, ábel nén nzé ébēnlédé, nyédúbe. ³⁰ Syánē déebudtē pónde awón ákal ámpē, áyāle nkamlēne a nkōŋsé ahúe'. Eewóó'é ngine ké póg amin echēm. ³¹ Bonj kénē mēchennéd mós yāl mbēl ngáne echem Sánj áhóbé aá mbēl, ábel bonj nkōŋsé mbíi nén bán, ndəə echem Sánj. Né-'aá ákás bonj mbelélé kéchéé éche áhóbé aá mbēl. "Nyéhyag syánē déhide hén.

15

Yesue mó akoó alín dé epum á bwel abé

¹ "Mē-éé ndé alín dé epum é bwel, alín dé epum é bwel dēn dēn. Echem Sánj-é abé mbelélé-nzag. ² Ahúde' ngen ké ehéé echē edé me á yāl, echē eechyáá' e'pum, ápagké-'é ké ehéé echē echyáá' e'pum, ábel bonj ébonj yāl ébude-'é achyáa. ³ Ayáge áde ní'yágté nyé ábélé nyēmaá asánj. ⁴ Nyélyəg nyébē ne me, mémpē mēlyəg mbé ne nyé. Ngen chēn eéhlēē-se echyáá e'pum áde éesaá á alín á bwel. Melemlem néé nyémpē nyéehelēē-se nyéchyáá e'pum ésebán nyédé ne me.

⁵ "Mē-éé ndé alín dé epum é bwel, nyé-'é nyébé ngen. Nzé mod adíi adé ne me bonj mē-'é ndé ne mós áchyáa e'pum bwāmbwam. Nyéēhlēē-se nyébēl dyamdyam ésebé ne me. ⁶ Nzé mod eésē ne me, bēhūd mós néé ngen. Ene ngen ebélé ekintéd. Bēladéé échē ndín é ngen áte, bēbwém chós á muúte, éhyán-'é. ⁷ Nzé nyédii nyédé ne me, bonj ádēm ayáge-'é adíi adé nyé áte, kéchéé éche nyésédté, nyéēkūd. ⁸ Edúbé éche echem Sánj ényínnad nzé nyébude e'pum achyáa, nē-'aá débēl nyébé ábēm bembapē. ⁹ Ngáne echem Sánj ádás me, melemlem néé mémpē rídás nyé. Né-əó nyédii nyébē ne me ábel bonj mbē rídəŋ nyé. ¹⁰ Nzé nyéhídé échēm mbéndé, né mēbē rídəŋ nyé. Melemlem nē dós ríhídéé mbéndé échē echem Sánj, adíi adáó-'é me. ¹¹ Nlāŋge nyé rímén mésyāā́l ábel nén nyémpē nyéwóg nyaa e menyinŋe echē níwogéé, rímēn menyinŋe mélón-ne mbon. ¹² Echem mbéndé edii nén, nyédəŋ nhóg ne aníníi melemlem nēngáne rídás nyé. ¹³ Nzé mod awédé á nló m baáb, né alúmté edəŋge éche étómténé achab amín. ¹⁴ Nzé nyébele' mekan ríme rílánge nyé mēé nyébel né nyédii ábēm besón. ¹⁵ Meéchāgēē nyé bembəledē ámpē, áyāle bembəledē bēēbyē'é mam ríme echab sánj ábeleé. Bonj ríchəgēé nyé mēé ábēm besón áyāle nlāŋge nyé mam mésyāā́l ríme echem Sánj álāŋge me. ¹⁶ Nyéēpwədəé me, bonj mē-éé mpwədəé nyé, nlóm-me nyé ábel mekan ríme méchyáa e'pum é' bwām. Nyaa é mekan échē ébē abé ne abé. Nzé nyébelé-'é nē, echem Sánj ábē nyé kéchéé éche nyésédté á dín ádēm. ¹⁷ Mmén mam mésyāā́l ríme rílángeé nyé-əó, médii nén mēé, nyédəŋ nhóg ne aníníi."

Bad bé nkōŋsé békóó nyé

¹⁸ Yesue ambád ábē bembapē aláa aá, "Nzé nkōŋsé ríkóó nyé, nyébii nén bán mēé bésébpé akəə. ¹⁹ Nzé nyēmbé nēngáne bad bé nkōŋsé, né nkōŋsé mētéd nyé nēngáne ábē bad. Bonj mpwədəé nyé áttinté e bad bé nkōŋsé. Nyéesaá bad bé nkōŋsé. Né-'aá ákás bonj nkōŋsé ríkóó nyé. ²⁰ Nyéwēmtēn ehób éche ménlā́'é nyé mēé 'Mbəledē eetóméé eche sánj.' Nzé bēmbané me á metake-tē né bēbané nyémpē á metake-tē. Nzé bēnhíd ádēm ayáge né bēhíd-te ádēn ámpē. ²¹ Bēbel nyé rímén mekan mésyāā́l á yāl á dín ádēm, áyāle bēēbii'é ane awé alómé me. ²² Nzé menkēmpē bonj nláá bós rímén mam, né rímab mbéb méenyínnedé. Bonj

bɔɔb, béewóó' é nzɔm ké póg áyāle nímab mbéb. ²³ Kénzée awé akɔó me, akɔó kááɲne echem Sán. ²⁴ Nzé menkémbeɓ ndín é mam átínté echáb éche mod ampée éébēlē mbéd, né nímab mbéb méenyínnedéé. Bon bɔɔb bényíné mekan mésyāal nime mbélé, ké nē bédii békóó me, békɔɔ-é echem Sán. ²⁵ Nén ádé álóned e'yale ábe é'ténlédé á mbéndé echáb bán, 'Nzom ké póg enkembáá eche békóóné me.' ²⁶ Nwōɲgene ábid wée Titée. Adii Edáádɔɔn éche ébele' bon bad bésɔɲtén mbále. Adé mébēē ne Titée mēlōmē nyé mó, mó-'aá álāā nyé mam tɔɲgene me. ²⁷ Nyémpē nyééhɔb mam tɔɲgene me áyāle nyédé ne me se á mbooted.

16

¹ "Nlɔɲge nyé nímén mésyāal ábel bon nyéetinné mbíd. ² Bébidéd nyé á ndáb é mekáne. A mbále pónde ehúe' eche kénzée awé áwūū nyé áwēmtennē aá móbēnle Dyɔb. ³ Bébēl nímén mam áyāle béebii' é echem Sán béebii-'aá me. ⁴ Nlɔɲgé nyé nímén mam mésyāal ábel bon nzé pónde epedé eché nímén mekan mébenladté, nyéekamtén bán menláá' nyé.

Nsón nime Edáádɔɔn ébenlé

"Menkēnláá' é nyé nímén mekan á mbooted, áyāle membé ne nyé. ⁵ Bon bɔɔb, nkag wée mod awé alómé me. Ké nē, nyé modmod nyéesedtéé me bánken 'Hée ékagké?' ⁶ Aláa ádé nɔɲgé nyé nímén mekan ábélé ndutul elógé nyé á nlem-té. ⁷ Ne mbále, nɔɲge nyé nén meé, édé mbon nén bán nke. Áyāle nzé meékii, né Nwōɲgene éepaá áwēn. Bon nzé nkii, mēlōmē nyé mó. ⁸ Ade ápée, álūméd bad bé nkōɲsé nén aá nímab nsōɲten nime bēwánlé tɔɲgene abel dé mbéb ne ábel mekan nime mésáá méetɔɲgenéé. Bēsōɲtenéé-'e nyaa eché Dyɔb ákáadtéé. ⁹ Mmab nsōɲten méetɔɲgenéé tɔɲgene mbéb, áyāle bédúbpée me. ¹⁰ Méetɔɲgenéé tɔɲgene abel dé mekan nime mésáá, áyāle nkag wée Titée, nyéenyín-naá me ámpē. ¹¹ Méetɔɲgenéé tɔɲgene nyaa eché Dyɔb ákáadtéé, áyāle amaa nkamlene a nkōɲsé akáad.

¹² "Ndi nwoó ekud é mekan áláa nyé bon nímé mekan métom nyé áte. ¹³ Bon áde Edáádɔɔn é mbále épée, ábēl nyébii mbále esyāal. Eehóbenné eché kunze chēn. Dyam áde bēlāā' é mó dɔɔ áhɔbpe, álāā-'e nyé mam nime mébenléd pónde eché ehúe' á'sō. ¹⁴ Achāgēd échēm edúbé amín áyāle kéchéé éche áwógé áwēm chɔɔ mó-'e álāā' é nyé. ¹⁵ Kéchéé éche echem Sán áwóó édii échēm. Nē dɔɔ ákóá bon nɔɲbē meé Edáádɔɔn étéd kéchéé éche nɔɲbē, éláá nyé."

Ndutul étim menyinje

¹⁶ Hée Yesue ábádeé aá, "Mwämpin ní pónde nyéenyinné me ámpē, mwämpin ní pónde-'e ámbid enē nyéenyín me." ¹⁷ Dɔɔ donje dé bem-bapee bésedtéé nhóg ne aníní bánken, "Cheé áwémténé ahób, áláa syānē aá, 'Mwämpin ní pónde nyéenyinné me ámpē, mwämpin ní pónde-'e ámbid e nē nyéenyín me?' Ahób-pe ámpē aá, 'Áyāle nkag wée Titée.' " ¹⁸ Bémbe bésedtéé bánken, "Cheé áwémténé ahób, ahób aá, 'Mwämpin ní pónde?' Séesōɲtenéé dyam áde ahóbéé."

¹⁹ Yesue ammad abii aá, béhede mó dyam aseded. Né-ɔɔ, anláá bó aá, "Dyam áde nɔɲbē meé, 'Mwämpin ní pónde nyéenyinné me ámpē, mwämpin ní pónde-'e ámbid e nē, nyéenyín me,' dɔɔ nyéesedtéé nhóg ne aníní-ye? ²⁰ Ne mbále, nɔɲge nyé meé, nyéechii, nyélēb-pe, bon nkōɲsé méwōg menyinje. Nyéēsudén, bon nímé nsuden métim menyinje.

²¹ Mmwaád awě ahede achyáá abelé ásuden áyāle eche pónđe e metake epedé. Bonj nzé amaá achyáa abelé awóg menyinje, áyāle moonyonj achyáádté á nkõjsé. ²² Nê dõo edíí ne nyé. Nyésüdné bõob, bonj mñyĩn nyémpē. Ene pónđe nĩmēn nlēm mēlōn ne menyinje, modmod éehēnlé-’áá nyé nĩmē menyinje akobēn. ²³ Ade échē epun épéé, nyéesēdédte me dyamdyam. Ne mbále, nlānje nyé nēn mēé Titée ābē nyé kéchéé échē nyésēdté á dīn ádēm.* ²⁴ Káānje bõob nyéēhēdnēē mó chõmchõm á dīn ádēm. Nyéhēden mó, nyéēkūd ābel nēn nĩmēn menyinje mēlōg mbon.”

Yesue atómé nkõjsé dte

²⁵ Yesue ambád ābē bembapēē aláa aá, “Mbēnlédé ngan āláa nyé ekud é mekan. Pónđe ehúé’ échē méebēnlédte ngan. Mēlāā-’ē nyé mekan tāngene Titée, nyaa échē nyésōntēnnē. ²⁶ Echē epun, nyéēhēdnēē mó kéchéé á dīn ádēm. Méetōgēn-naá mó aláa mēé áwōngēn nyé, ²⁷ áyāle Titée mwēn adāá nyé. Adāá nyé áyāle nyēdāá me, nyédúbpe-’ē bán mbídé áwē. ²⁸ Membíd wēé Titée, nĩpē á nkõjsé-te, bõob-pe ntēdte nkõjsé, ntime ámbíd wēé Titée.”

²⁹ Hēé ābē bembapēē bēhóbēé bán, “Ehóbē bõob ngāne sēsōntēnnē, wēebēnlédte ngan. ³⁰ Sēbíí bõob bán ebíí mekan mēsýāā, éehēdnád-tāá bán modmod áseded wē dyamdyam. Nēn ābélé sēdúbpe bán ebídé wēé Dyōb.” ³¹ Dõo Yesue ákwentanné bó aá, “Nyédúbpe bõob-ē? ³² Nyénōne! Pónđe ehúé’, emaa-’ē apē, áde nyépāntēdté áte. Mod tēé atóm mehélé wēé ábídé, nyétédē mmēmpēn. Bonj ké nē, meesaá mmēmpēn, Titée ádē ne me. ³³ Nlānje nyé nĩmēn mekan ābel nēn nyébē nsānj abē ádē nyédíí ne me. Nyéēkūd metake á nkõjsé-te bonj nyéwēd nlēm á abum. Ntómé nkõjsé áte.”

17

Yesue akánnédé eche yāl

¹ Ade Yesue amáá nĩmēn mekan mēsýāā ahób, dõo ánóné amĩn bonj áhōbē aá, “A-Tē, pónđe emaa apē. Lúméd bad ehúmé échē awonj Mwān, ābel nēn awonj Mwān mōmpē álúmed ehúmé échōj. ² Ebágé mó kunze ákamlēn moosýāā, ābel nēn ābē bad bésýāā ābē ebágé mó alongé áde déemaá’. ³ Alongé áde déemaá’ ádii nēn bēbíí wē, mmōn awē edé Dyōb á mbále, ne ábíí Yesu Krístāā, awē élómé. ⁴ Mbídté échōj ehúmé áwed á nkõjsé amad ádē nĩmádé nsón nĩme ebágé me. ⁵ Bõob-pōó a-Sānj, bídéd échēm ehúmé áwed, wēé mmōnj edíí. Melemlem mé edúbé nĩme ménwōngē ne wē, nkõjsé nídé ahób bán nĩbootad.

Yesue akánnédé ābē bembapēē

⁶ “Mbélé bad bé nkõjsé ābē ebágé me bēbíí wē. Bēbédēē ābōnj, wembē me bō, bēbélé-’ē ngāne ehóbē wēé bēbel. ⁷ Bēbíí bõob bán kéchéé échē ebágé me, ebídé áwōnj. ⁸ Nlāngé bó mam mēsýāā nĩme élāngé me wēé rílāa bó, bédúbpe-’ē nĩmē mam. Bēbíí ne mbále bán áwōnj dõo nĩbídé, bédúbpe-’ē bán wē-ēé elómé me. ⁹ Nkánnad bó. Meekánnádté bad bé nkõjsé. Bonj nkánnad bad ābē ebágé me, áyāle bēdíí ābōnj. ¹⁰ Bad bésýāā ābē bédé ābēm bēdíí ābōnj, ābōnj-’ē bésýāā bēdíí ābēm, bēbídté-’ē échēm ehúmé áwed. ¹¹ Bõob-pōó, mwāmpĩn nĩ pónđe méebáá á nkõjsé-te ámpē. Bonj bēdíí bédé á nkõjsé-te. Nhyag áwōnj. Titée awē Asáá, kōó bó á ngĩne

* **16:23** Titée ābē nyé kéchéé échē nyésēdté á dīn ádēm: donje á kálag áwóó Nzé nyésēdté Titée kéchéé, ābē nyé chó á dīn ádēm.

e dñn ádõñ, dñn áde ébágé mé. Ngine echë ébágé me ábel nén bébê mod nhóg, melemlem ngáne sóo-’ε ámpē dēdíí mod nhóg. ¹² Ade nábédé ne bó, menkəá bó á ngine e dñn ádõñ, dñn áde wēmbεε me.* Nkǎñgé bó, bó mod ké nhóg-ke eebóó’έ étómεε mod awē émmadté abé bán ábōó ábel bonj ébenld ngáne éténlédé á kálag e Dyõb. ¹³ Bōob-pōó, nhyag áwõñ. Nhóbe-’ε nímén mekan ngáne ndíi ndé á nkõñsé ábel bonj nímāb menyinje melõn mbon, melemlem ngáne nímém-me melóné mbon. ¹⁴ Nlángé bó mam mésyāāl níme élánjé me wεé rílaa bó. Bōob-pōó bad bé nkõñsé békóó bó áyāle béesaá bad bé nkõñsé ámpē, melemlem ngáne me ámpē méesaá mod a nkõñsé. ¹⁵ Meehóbéé meé éhũd bó á nkõñsé-te, bonj nhóbe’ meé ékəá’ bó ábel bonj Mod e Ebébtéd eébēlē’ bó mbéb. ¹⁶ Béesaá bad bé nkõñsé melemlem nēñgáne méesaá mod a nkõñsé. ¹⁷ Benléd echoñ mbále ábel bonj béhel wε abele. Echõñ eyale édé mbále. ¹⁸ Nlómé bó á nkõñsé-te melemlem nēñgáne wēmpē wénlõmmē me á nkõñsé-te. ¹⁹ A etútú échāb membě echem yāl ábele wε ábel bonj bõmpē bébe échab yāl ábel bonj békõñ wε abele.

Yesue akánnédé bad abē béedubé mós bésyāāl

²⁰ “Meekánnádté ábēm bembapεε bēñpεn bonj nkánnad kááñne bad ábe bédúbpé me áyāle mam níme béwógé áwāb. ²¹ Nkánne’ meé bó moosyāāl bébê mod nhóg. A-Tê, bó moosyāāl bébê mod nhóg ne sóo, melemlem nēñgáne édíí ne me, me-’ε mbé ne wε. Bébê mod nhóg ábel nén nkõñsé rídube bán wε-εé elómé me. ²² Ehúmé éche ébágé me, me-’ε mbagé bó. Mbagé bó ábel bonj bébê mod nhóg melemlem nēñgáne sóo dēdíí mod nhóg. ²³ Ndé mod nhóg ne bó, wε-’ε edé mod nhóg ne me. Nén débēl békõñ mod nhóg abé. Békõñ mod nhóg abé ábel bonj nkõñsé núbii bán wε-εé elómé me, bébii-’ε bán edəó bó melemlem nēñgáne édəó me. ²⁴ A-Tê, ebagé me bó, bébê wée rídíí, ábel bonj bényín echēm ehúmé. Wembě me ehúmé áyāle wendāñ me se á mbooted mé nkõñsé. ²⁵ A-Tê, wε-εé ebele mam nímé mésáá. Nkõñsé méebíí’ε wε, bonj mbíí wε, ábén-ne ámpē bébíí bán wε-εé elómé me. ²⁶ Mbélé bébíí wε, mēbēl-le ámpē ábel nén edəñge échē édəó me ébē bó áte, me-’ε ámpē núbē ne bó.”

18

Békóbé Yesue

(Mat 26.47-56; Mak 14.43-50; Luk 22.47-53)

¹ Ade Yesue amáá akáne, bōobe ábē bembapεε bēnhidé, béchābē mwā edíb a Kidron ámín. Nzag embé áhed, bénsōl áwēd-te. ² Judase, ntúrē awē Yesue ambíí adé abwóg á hõm, áyāle Yesue ne ábē bembapεε bēmmēntén aladen áhed. ³ Né-ōó, Judase antómén echoñ é sánze ne bembaledε bé Ndáb-e-Dyõb ábe beprise bémháá ne Befarisia bēnlõmmē, békē wée Yesue ábédé. Abē bad bēñchõd e’kag, bēwálé e’trúkāj ne bwēm é’ nzum. ⁴ Yesue ammād mam mésyāāl níme mébenld ne mós abíí, ké nē, ambídéd yāl áwed, ásedēd bó aáken, “Nzé nyéhedeé?” ⁵ Bēnkwentén mós bán, “sēhede Yesue, mod a dyad á Nazaret.” Yesue ankwentén bó aá, “Me-εé ndé mós.” Judase ntúrē awē Yesue ambé áhed ne ábē bad. ⁶ Ade Yesue áhóbé aá, “Me-εé ndé mós,” bēntimén mbíd, békwē áse. ⁷ Hē dōó Yesue ásedtéé bó ámpē aáken, “Nzé nyéhedeé?” Bēnkwentén bán, “Yesue a dyad á Nazaret.” ⁸ Héε Yesue ákwentanné bó aá, “Nlángé nyé meé, me-εé ndé

* 17:12 Menkəá bó á ngine e dñn áde wēmbεε me: donje a kálag awóó á ngine e dñn ádõñ ménkəá bad ábē ébágé me.

mó. Né-ɔ́, nzé nyêhede me, nyétādē ábén bad ábe bédé ne me, békag.”⁹ Nén dēmbenléd álóned e'yale ábe ánhǎpē aá, “A-Sáj, átíntē e bad ábe wēmbēé me, meebódeé ké nhóg.”¹⁰ Simɔn Petro anwálé nkwáté. Héé ádólé mímé nkwáté boŋ átómte', ásēlē etúú é ekáá é mbáá é mbaledé awě prise ambáámbáa. Ane mbaledé abédé ðín bán, Malkuse.¹¹ Yesue anláá Petro aá, “Timéd nkwáté á abám. Nédē, meetēŋeneé metuné míme echem Sáj átíínédé me akud-e?”

Békééné Yesue wée Anase

¹² Héé échē echoŋ é sánze ne awáb mod ambáá nchoo ne bembaledé bé bad bé Israel békóbé Yesue béhanj mó.¹³ Bénsēbē mó akēen wée Anase. Anase abédéé sáj-kálé awě Kaifase awě abédé prise ambáámbáa míme mwě.¹⁴ Kaifase ne, mó ambě bad bēmbáá bé Israel elébé aá ébóó bán mod nhóg áwē á nló m bad bésyā́l.

Petro abáá Yesue á yǎ́l

(Mat 26.69-70; Mak 14.66-68; Luk 22.55-57)

¹⁵ Simɔn Petro ne mbapēē ampée béhídé'áá Yesue. Prise ambáámbáa ambíí ane mbapēē, né-ɔ́ ane mbapēē ansól eyáde éche prise ambáámbáa wée bénsōlēnnē Yesue.¹⁶ Petro pen anlyǎ́g á mmwe mé e'ké. Dóo ane mbapēē awě prise ambáámbáa ámbíí'é átímé ámbíd á mmwe, ákālēn ngɔndéere echē enɔné'áá mmwe boŋ ásōltē Petro á eyáde-tē.¹⁷ Ene ngɔndéere ansedéd Petro aáken “Kíné wémpē weésáá mbapēē nhóg awě ane mod-e?” Petro ankwentén mó aá, “Aáy, meésáá.”¹⁸ Bɔɔb-pɔ́, ahéb démbē. Né-ɔ́, bembaledé ábe prise ambáámbáa ne bembaledé bé Ndáb-e-Dyób bēnkonéd muú bétyéém áhed bēwāle'. Petro mómpē ambé áhed, atyéém áwālē muú.

Prise ambáámbáa akáadte Yesue

(Mat 26.59-66; Mak 14.55-64; Luk 22.66-71)

¹⁹ Prise ambáámbáa esēdté'áá Yesue tēŋene ábē bembapēē ne áde ayáge.²⁰ Yesue ankwentén mó aá, “Mam mésyā́l míme rílánǎg'é'áá bad nhóbé'áá mó á nhéné. Ayáged ádēm ásyā́l-'e, abédé á Ndáb é mekáne ne á Ndáb-e-Dyób wée bad bé Israel bésyā́l bēladnéé. Meéhóbéé-'e dyamdyam á kun-tē.²¹ Cheé-ɔ́ esēdtéé me ámpē. Sedéd bad ábe bēnwōg mam míme rílánǎg'é bó. Bébíí mam míme ríhóbé.”²² Ade Yesue áhóbé nē, mbaledé nhóg ambóm mó abén ahób aá, “Chán éhele éhōbē' nē wée prise ambáámbáa?”²³ Yesue antímtén mó aá, “Nzé nhóbé dyam áde déetēŋene, ehób dó moosyá́l áwōg. Boŋ nzé édé bán nhóbé dyam áde átēŋéné, cheé ékáá boŋ ébómé me?”²⁴ Dóo Anase áhóbé aá, békēen Yesue wée Kaifase, prise ambáámbáa. Yesue ambé abé á mehanj.

Petro abáá Yesue á yǎ́l ámpē

(Mat 26.71-75; Mak 14.69-72; Luk 22.58-62)

²⁵ Bɔɔb-pɔ́, Simɔn Petro ambé atyéém áhed áwālē muú. Héé bad ábe bēmbē áhed bésēdtéé mó bán, “Kíné wémpē weésáá mbapēē nhóg awě ane mod-e?” Petro antánj aá, “Aáy, meésáá.”²⁶ Mbaledé awě prise ambáámbáa nhóg, mwānyanj móo Petro ánsenlē etúú, anchágéd ehób ámín, aláá Petro aá, “Kíné meenyíneé nyúmō á nzag-tē-ye?”²⁷ Petro antánj ámpē. Abwōg-ábwōg, nchóm a kúb antónj.

Payledé akáadte Yesue

(Mat 27.1-2, 11-14; Mak 15.1-5; Luk 23.1-5)

28 Bad bé Israel bēnhidnéd Yesue á ndáb wée Kaifase békēēn mós á eyáde e nkamlene ambáá. Nén ábédé epog é mbwembwε. Bēn bēnkēnsónl é ndáb-te ábān nēn béenyinnád mbinde á'sō é' Dyōb * ábel bēdyē Ngande e Nnyíme-ámín. 29 Né-ɔ́, Paylede nkamlene ambáá a bad bé Roma, ambíd e ebwóg áke atán bós, ásedt é bós áaken, "Awusé áhéé nyéhóbé bán anén mod abelé?" 30 Bēnkwentén mós bán, "Nzé anén mod enkēmbé ebébtéd é mod, né séēbageé mós áwōn mekáá." 31 Paylede anláá bós áá, "Nyé bēn nyétéd mós, nyébenled mbéndé echēn nyékáad mós." Héε bad bé Israel bēlāngēé mós bán, "Séewóó' é kunze áwúu mod." 32 Nén dēmbenléd álóned e'yale ábe Yesue ánhōbpē álúmed nyaa e kwééd eche áwēē. 33 Paylede ansól á ndáb-te ámpē, áchāg Yesue, ásedéd mós áá, "Wε-εé edé kān e bad bé Israel-le?" 34 Yesue ankwentén áá, "Mmōn-εé ehóbe nē ngé bad bēmpēe bós bēlāngē wε mam á yāl echēm?" 35 Paylede ankwentén áá, "Ndé mod a Israel-le? Abōn bad ne beprise bēmbáá bós bēbágé wε áwēm mekáá. Cheé ébélé?" 36 Yesue ankwentén áá, "Mmēm nkamlen méesaá á nkōnsé wén. Nzé nímēm nkamlen mémbē á nkōnsé wén, né ábēm bembaledé bēwān, ábel nēn bad bēebagé mε á mekáá mé bad bé Israel. Bon nímēm nkamlen méesaá mé nkōnsé." 37 Dós Paylede ásedt é mós áá, "Nédé edé kān-ε?" Yesue ankwentén áá, "Wε-εé ehóbé wéé ndé kān. Nzom eché ekaós bon béchyáá mε, mēpē á nkōnsé wén, edii ábid mbón e mbále. Mod ké ahéé awé adé mod a mbále awóglan mε." 38 Paylede ansédéd mós áá, "Cheé edé mbále?"

Bán Yesue atāngéné awé

(Mat 27.15-31; Mak 15.6-20; Luk 23.13-25)

Ade Paylede amáá mós aseded nēn, ambíd á ebwóg ámpē áke atán bad bé Israel, anláá bós áá, "Meekóbneé anén mod awusé ké ahóg áde méhōbpē mēé bēwúu mós. 39 Bon nyéwóó elem nēn bán, ntāngéné nyé mod a mbwog nhóg abídted á pónde e Ngande e Nnyíme-ámín. Nyédaós bán núbídted nyé kān e bad bé Israel-le?" 40 Bēnkwentén mós ne e'saad bán, "Aáy! Séēhēdēē mós. Bídtéd sé Barabase." (Barabase abédé-ε nchíb ambáá.)

19

1 Dós Paylede áhóbé áá béke bēbom Yesue. 2 Sánze éntéd ngen é mechā bēlōn ekóté éche émbē néé ekóté é kān, bēhē mós chó á nló, bēhé-ε mós mengombe níme méyāge' á yāl, nímé méwāgné mengombe mé kān. 3 Bésídté' áá mós benben, bēhōbē bán, "A kān e bad bé Israel, edúbé ébē ne wε." Bébómé' áá mós kóōne mebén. 4 Paylede ambíd á ebwóg ámpē, aláá ábē bad áá, "Nyénone', mbídtaad nyé mós á ebwóg, ábel nēn nyébii bán, meekóbneé mós awusé ké ahóg." 5 Né-ɔ́, Yesue ambíd á ebwóg ne ekóté e mechā á nló, megombe nímé méyāge' mós-ε mébé mós á yāl. Héε Paylede álāngēé bós áá, "Nyénone' awedé mod-e nēn!" 6 Ade beprise bēmbáá ne bembaledé bé Ndáb-e-Dyōb bényíne mós, bēmbootéd abón bán, "Bomé mós á awog! Bomé mós á awog!" Paylede anláá bós áá, "Nyé bēn nyétéd mós, nyébome mós á awog, áyāle meekóbneé mós awusé ké ahóg." 7 Abē bad bēntímtén Paylede bán, "Séwóó mbéndé eché ehóbe nēn bán atāngéné awé áyāle ahóbé áá módii Mwān a Dyōb."

* 18:28 Bad bé Israel bēndübē nēn bán nzé mod asólé á ndáb e mod awé eésé mod a Israel, né awógté yāl mbinde. Ne bós, enén ndín e mod ebágáá mbinde á'sō é' Dyōb epun saámbé. Enén pónde esyāól éhéle' áá-se adyé Ngande e Nnyíme-ámín.

⁸ Ade Payledε áwógé nén, mbwóg mēnnabé mós akób. ⁹ Antīm ámbíd á eyáde-tē ámpē, ásēdēd Yesue aá, “Héé ébídé?” Bon Yesue enkēnkādēnné mós. ¹⁰ Né-óó, Payledε anláá mós aá, “Weéhēdēē me akwenten-ε? Weebii’ é nén wēé nwóo kunze áhób mēé béchene wε, nwóη-’ε kunze áhób mēé bébome wε á awog-ε?” ¹¹ Yesue ankwentén mós aá, “Weewóo’ é kunze ké póg ámīn echēm ésebán Dyöb ábágé wε ene kunze. Né-óó, mod awē abagé me áwōη mekáá abelé mbéb níme rítómténé achab ámīn.” ¹² Ade Payledε áwógé nē anhēd nzii áte de Yesue, bon ábē bad bēnhē e’saad bán, “Nzé etēdté anén mod né weesaá nsón awē Kaisεε. Kénzée awē ahóbé aá, módē kēη né atēηgan Kaisεε.”

¹³ Ade Payledε áwógé nén, ambídén Yesue á ebwóg, ádyēē atii dé nkamlēn. Adē hōm wēé ándyēé’ é béchágé’ áá dós bán, Eyáde éche bēnábndé Meláá. A ehób é Hibru béchāge bán, Gabata. ¹⁴ Bōob-pōó, nén ábédé á epun é mbonśén é Ngande e Nnyíme-ámīn, dyam kəd. Payledε anláá ábē bad bé Israel aá, “Echen kēη chō nén!” ¹⁵ Abē bad bēnhē e’saad bán, “Wúú mós! Wúú mós! Bomé mós á awog!” Héε Payledε ásedtéé bós aá, “Mbome echen kēη á awog-ε?” Beprise bēmbáá bēnkwentén mós bán, “Séewóo’ é kēη empēe étómēé Kaisεε.” ¹⁶ Dós Payledε ábágé Yesue áwab mekáá ábome mós á awog.

Bébómmé Yesue á awog

(Mat 27.32-44; Mak 15.21-32; Luk 23.26-43)

Né-óó, bēnhidnéd Yesue. ¹⁷ Yesue mwēn ampém ádē awog bootya á dyad-tē ákēēn dós hōm áde béchāgéé bán, “Hōm dé Ebóngél é Nlós,” áde béchāgéé á ehób é Hibru bán Golgota. ¹⁸ Ahed-taá bēmboméé mós á awog. Bēmbomé bad bébe bēmpēe á awog áhed, nhóg pēd póg, anínii-’ε pēd enínii, Yesue abé átínté.

¹⁹ Payledε antél á abámbé aá, “Yesue, mod a dyad á Nazaret, kēη e bad bé Israel,” abádé á awog á nló-mín wēé Yesue. ²⁰ Wēé bēmboméé Yesue á awog démbē benben ne Jerusalem. Né-óó, bad hīin bēnlāη chōm éche bēntenlé. Chōm éche ántenlé, antel chós á ehób é Hibru, átél é ehób é Latin, ne é ehób é Grikiá. ²¹ Beprise bēmbáá bēnlāā Payledε bán, “Wēétēlē wēé ‘Kēη e bad bé Israel,’ tēl wēé, ‘Anén mod ahóbé aá, me-εé ndé kēη e bad bé Israel.’ ” ²² Payledε anláá bós aá, “Chōm éche rítélé mmaá atel.”

²³ Ade sánze émáá Yesue abome á awog, bēntēd éche mbóté, békabtéd chós áte monje méniiin, bós mod té atéd akab ahóg. Bēntēd kóāηne mbóté eche béhāgkē áte. Ene mbóté bēnkēmbaá’ é chós hōmhōm. Embé bootya ámīn ápe ásē enkēnwóngé mbom. ²⁴ Héε bēlāηgéé nhóg ne anínii bán, “Syánē deésālē chós. Désid mbambú ányín mod awē átēd chós.” Nén démbēnléd álóned e’yale ábe é’tēnlédé á Kálag e Dyöb nén bán, “Bēn ne bēn bēnkāb échēm mbóté.

Bēnsíd-tε mbambú ákab nímēm nsob.”

Né-óó, nē dós échē sánze ēmbēnlé. ²⁵ Yesue nyaá, nyaá mwānyāη, Maria awē abédé Klopase mwaád ne Maria Magdalene bēntyēēm benben ne á awog áde Yesue. ²⁶ Ade Yesue ányíné nyaá ne mbapεε awē ádáá bētyéémé áhed, anláá nyaá aá, “A-nyāη, mwān wε ne.” ²⁷ Héε álāηgéé ane mbapεε mómpē aá, “Nyóó ne.” Bootya ene pónéd ane mbapεε antéd Yesue nyaá, átmēn mós áwē ndáb.

Yesue awédé

(Mat 27.45-56; Mak 15.33-41; Luk 23.44-49)

28 Ambíd e nê, Yesue annyín aá mekan mésyā́l mémáá. Alóned-te ngáne éténlédé á Kálag e Dyōb anhób aá “Píd ekóbé me.” 29 Kúmbe embé áhed, ebéntéd é mím énlōg áwēd-te. Né-ōó bēntōdē kuchá á ebéntéd é mím-tē wē, bēsām á ntōŋ ní ngen e hísoḅ, bēhē mó á nsəl. 30 Ade Yesue ámwédé ebéntéd é mím chē, anhób aá, “Emáá.” Héé ámōgé nlō, awē-ε.

Bésóó Yesue akonj á aheb

31 Bōḅ-pōó, éché epun ebédé Mbwe mé mboŋsén mé mbwe-mé-nkóme-áte. Bad bé Israel-le béehede'aá bán ndim níbé níbē á awōg á mbwe-mé-nkóme-áte, tanje ngáne éché epun é nkóme áte étōmtēnnē edubé abé. Né-ōó bēntān Payledé bán, ábe bō kunze ábōg bad ábe bēbómme á awōg mekuu ne áhúd bō á awōg. 32 Né-ōó, éché sánze énkē ébōg mekuu níme bad ábe bēmboméé bōḅbe Yesue á awōg. Bēnsēbē níme nhōg abōg, bēbōg-ke níme aníní. 33 Boŋ áde bēpédé wēe Yesue bēntān nēe ámáá awé. Né-ōó, bēnkētōgēnnē mó mekuu abōg. 34 Ké nê, sánze pōg ensoŋ mó akonj á aheb. Abwōg-ábwōg mekií ne mendíb bēmbíd. 35 Mod awē annyín nēe nímén mekan mébénlédé, abídé mbōŋ, eche mbōŋ edé-ε mbále. Abíí nén aá, mókale' mbále, ahóbe-ε nímén mam ábe nén nyémpē nyédúbe. 36 Mmén mam mébénlédé álóned e'yale ábe é'ténlédé á Kálag e Dyōb nén bán, “Bēbōgké ehid éché ké ehōg.” 37 Eténlédé á kálag e Dyōb ámpē nén bán, “Bénōn ane awē bésóó akonj.”

Bélimmé Yesue

(Mat 27.57-61; Mak 15.42-47; Luk 23.50-56)

38 Ambíd enê, Josebe awē ambíd á dyad á Arimatia, anláá Payledé aá, ábe mó kunze áted ndim níme Yesue. Josebe abédé mbapee awē Yesue, boŋ énkēmbídédte yál áwed áyāle abáá'aá bad bé Israel. Payledé ambé mó kunze áted ndim níme Yesue. Né-ōó, ankē Yesue ndim atéd. 39 Nikodemuse awē ansébé Yesue ake dé anyín nkuu, bō Joseb bēnkē. Bédēkē anwálé mekulé níme bēnabnadté ndim níme bēbénlédé Mía ne Alōs.* Adē dyōg abédé dyam móom mé kilo meláán ne kilo étáan. 40 Béntéd ndim níme Yesue, bēkāān mó mbóm ne níme mekulé. Nén dōo elem é bad bé Israel áboŋsen ndim émbēē. 41 Bōḅ-pōó, nzag embé wēe bēnwū'ε Yesue. Soŋ e ekóólé ebédé á nzag-tē wē, echē bēnkēmpaá ndim ké nhōg abane áte. 42 Né-ōó, ngáne éché epun ebédé mbwe mé mboŋsén mé mbwe-mé-nkóme áte, ene soŋ-ε ebé bēnben, bēmbané Yesue ndim áwēd-te.

20

Yesue apuudé

(Mat 28.1-8; Mak 16.1-8; Luk 24.1-12)

1 A Sōndé, epōg é mbwēmbwē, áde ehintén émbēē ébé, Maria Magdalene ankē á soŋ wēe bēnlímēē Yesue. Ade ápédé áhed, antán nēe bēhúdé aláá áde bēnkōlēnnē nsəl ní soŋ. 2 Héé átómé mehélé, boŋ áke atán Simōn Petro ne mbapee ampée awē búmō bēbédé. Ane mbapee abédé mbapee awē Yesue ándōngé. Dōo Maria álāngēé bō aá, “Bēhúdé Sāngwéé ndim á soŋ-tē, séebii'-áa wēe bēbánné mó.” 3 Dōo Petro bō ane mbapee bēhídté boŋ békāg á soŋ. 4 Bō moosyā́l bényāgté'aá, boŋ mbapee aníní anyāgté'aá tómaa Petro. Né-ōó, ansébé ape á soŋ. 5 Anwúlén ásē ásad díd á soŋ-tē, anyín mbóm éche bēnkaánné Yesue, boŋ énkēnsónlédé á soŋ-tē. 6 Simōne

* 19:39 Alōs: Abédé mekulé níme bēbénládtáá á nabned ndim.

ahúé'áá mó ámbíd, apedé-'áá peén asól-le á soṅ-tê. Antán mbóm éche bēnkaánné Yesue áhed. ⁷ Antán-ne abad áde bēnkaánné Yesue nló. Adé abad déēbédéé hóm ahóg ne mbóm, déndāñ áte ped póg. ⁸ Héé aníní mbapεε awē ansébé ape á soṅ mómpē ásólé áwēd-te. Annyín ábē bwēm, adúbé-'ε. ⁹ Ké nê, bēnkēnsóṅtēnné chóm éche éténlédé á Kálag e Dyöb nén bán Yesue atáṅgéné apuu. ¹⁰ Ámbíd é nê, ábē bembapεε bēntīm ámbíd á ndáb.

Yesue alúmté Maria Magdalene yäl
(Mat 28.9-10; Mak 16.9-11)

¹¹ Bōōb-pōó Maria anlyāg á nsəl ní soṅ, áchyeé'. Ade áchyeé'é nê dōó áwúnlé ásē, boṅ ásadé díd á soṅ-tê. ¹² Asad áde ásádé díd, annyín ángel ébe. Echē ángel énhē e'púpe é' mbóté, édyεε wée bēnnaádté ndim míme Yesue. Nhóg andyéé á ped e nló, aníní-'ε á ped e mekuu. ¹³ Echē ángel énsedéd Maria bán, "A-mmwaád, cheé échye'é?" Anláá bó aá, "Nchye' áyāle bétédé ndim míme awem Sáṅgwéé, meebii-'áa wée bébánné mó." ¹⁴ Ade áamáá ahób nê, ankunnéd, anyín néε mod átyéémé áhed. Ane mod abédéε Yesue boṅ enkēmbíí'ε aá Yesue mó adé. ¹⁵ Yesue asedéd mó aá, "A-mmwaád, cheé échye'é? Nzéé éhedéé?" Maria anwémtn áa mod awē abele nsón á nzag-tê wē mó adé. Né-ōó, anláá mó aá, "A-sán, nzé wε-εé etédé mó ndim, éláá me wée ébánné, ábel boṅ ríke rítéd mó." ¹⁶ Héé Yesue áchagéé mó aá, "A-Maria!" Dōó Maria ákúnné yäl áwē boṅ áhóbé á ehób é Hibru aá, "Rabóni!" (awē adé nén bán, "Meléede"). ¹⁷ Yesue anláá mó aá, "Weésítan me, áyāle meétíméé ámbíd wée Titée. Boṅ kág wée ábēm bembapεε, ábēm baányan, éláa bó wée, ntime' ámbíd wée echem Sán, awē adé kóṅne echen Sán. Mó adé Dyöb ádēm, abé-'ε ádēn." ¹⁸ Né-ōó, Maria Magdalene ankē, aláá bembapεε aá, mōnyīnē Sáṅgwéé. Anláá-'ε bó mam mésyāl míme álanṅé mó.

Yesue alúmté ábē bembapεε yäl
(Mat 28.16-20; Mak 16.14-18; Luk 24.36-49)

¹⁹ Echē epun é Sōndé chēn, ngukél, bembapεε ábe Yesue bēnladén áte á ndáb-te bēpēn-ne ekob áyāle bēbáá'áá bad bé Israel. Yesue ampē, atyéém áfinté echáb, aláá bó aá, "Nsan mbê ne nyé." ²⁰ Ade áamáá ahób nê, anlúméd bó míme mekáá, alúméd-te bó aheb. Bembapεε bēbédé menyīnge bwāmbwam ányín Sáṅgwéé. ²¹ Dōó Yesue álanṅéé bó ámpē aá, "Nsan mbê ne nyé. Ngáne Titée álómé me, melemlem nê dōó mémpē nílóméé nyé." ²² Ade áamáá ahób nê, anhébé bó peme, aláá-'ε bó aá, "Nyékob Edáédan éche Esáá. ²³ Kénzéeé awē nyélagéséné mbéb, né míme mbéb ríkudé alagsen. Kénzée-'ε awē nyéelagséneé míme mbéb, né méekudéé alagsen."

Yesue alúmté Tōmase yäl

²⁴ Tōmase mbapεε nhóg áfinté e bembapεε dyóm ne bēbe ábe Yesue, awē béchágé'áá bán Nhéd, enkēmbáá ne baáb áde Yesue ápedé. ²⁵ Né-ōó, áde ahúú baáb bēnlāá mó bán, "Sēnyíné Sáṅgwéé." Boṅ anláá bó aá, "Esebán rnyíné meban míme bēmboméé mó tōne á mekáá boṅ rísōm-me e'mii á meban-tê áwed, mbíd-te ekáá áwē aheb, méedúbéé mbéd."

²⁶ Ámbíd e e'pun waam, bembapεε bēnladén áte á ndáb-te ámpē. Tōmase mómpē ambé áhed. Bēmpēn e'kob, boṅ Yesue ampē, atyéém áfinté echáb. Anláá bó aá, "Nsan mbê ne nyé." ²⁷ Héé álanṅéé Tōmase aá, "Sōm e'mii á meban hén. Nōné' me mekáá, éhyene-'ε ekáá, ébid me chó á

aheb. Sóg mod abé awě eedúbpé', dúbé!" 28 Tɔmasε ankwentén mó aá, "A-Sáá awēm, a-Dyöb ádēm." 29 Yesuε anláá mó aá, "Saá áyāle ényíne me dǔǔ edúbpé-yε? Nnam ne bad ábe béenyíne boŋ kénê, bédúbe."

Nzom echê ekǎǎ boŋ bétéle' enén kálag

30 Yesuε ambël ekud é menyáké émpēe éche ábē bembapεε bémbēē ásē éche béetelεé á kálag-tê wén. 31 Boŋ nímén mésyǎǎl méténlédé ábël nén nyédúbe* bán, Yesuε mó adé Ane-awě-Béwógté, Mwǎn a Dyöb. Nzé nyédúbpé'-ε mó, né nyékudé alongé áde déemaá' á ðin adé.

21

Yesuε alúmté ábē bembapεε yǎl ámpē

1 Ambíd e nímén mésyǎǎl, anlúmed ábē bembapεε yǎl ámpē á nkin mé edib é Tiberia. Nyaa echê ánlümédtté bó yǎl ebédéε nén, 2 epun ehóg Simǎn Petro, Tɔmasε (awě béchágé'áá Nhéd), Nataniεle (awě ambíd á dyad á Kana á mbwóg e Galilia), bán ábe Zεbediε, ne bembapεε ábe Yesuε bémpēe bébe, bēnladén hóm ahóg. 3 Héε Simǎn Petro álāŋgεé bó aá, "Nkag súu akób." Béntimtén mó bán, "Sémpē sééhíd wε." Né-ǔǔ, bēnhidé béke bésól á bǎle-tê. Boŋ nímê nkuu rísyǎǎl bénkēnkóbpé chǔmchǔm.

4 Ade bīn é'boótédé akéle, Yesuε antyéém á nkin mé edib. Boŋ ábē bembapεε bēnkēmbíí' é bán mó adé. 5 Dǔǔ Yesuε ásεdtéé bó aá, "A-bǎd, nyéékōbēē chǔmchǔm-ε?" Bēnkwentén mó bán, "Aáy, séékōbēē." 6 Anláá bó aá, "Nyébwēm mbínzé á pεd e ekáá é mbáá é bǎle, nyéékōb." Né-ǔǔ, bémbwēm mbínzé ene pεd. Bēnkēnhenlé ene mbínzé adol áyāle súu émbē áwéd-te bwámbwam. 7 Dǔǔ mbapεε awě Yesuε ándāŋgé áhóbεé aá, "Sāŋgwéé mó adé!" Awóg áde Simǎn Petro áwógé bán, Sāŋgwéé mó adé, anhé megombe á yǎl (áyāle anhūd bwēm á yǎl). Dǔǔ áhébé á edíbe-te. 8 Boŋ ábíní bembapεε bémpē á nkin á bǎle-tê, bédolé mbínzé. Ene mbínzé enlón ne súu. Wéε bēmbíðēnnē bǎle ápe á nkin dénkēnchabpé, ábédé dyam mbwókεl e méta póg. 9 Ade bépédé á nkin béntān muú mé mekāŋled. Súu ébédé áwed ámīn ne ewele. 10 Yesuε anláá bó aá, "Nyéhyεene' donge á súu áde nyékóbé bǔǔb." 11 Né-ǔǔ, Simǎn Petro ansól á bǎle-tê, ádol ene mbínzé á nkin. Súu émbáá énlón ene mbínzé áte. Ebédé mbwókεl móom métaan ne éláán. Kénéε echê súu émbuú' é áte, ene mbínzé enkēnsaléé. 12 Yesuε anláá bó aá, "Nyéhyε nyédyê ndyééd." Ábē bembapεε bó modmod enkēnchu' é mó aseded aáken, "Nzé-módé edíí?" Bémbí bán, Sāŋgwéé mó adé. 13 Dǔǔ Yesuε átédé ewele boŋ ábagé bó. Ambël melemlen ne súu. 14 Nén ábédé ngen echê élónténé éláán, echê Yesuε álúmté ábē bembapεε yǎl á pónde echê ámaá apuu.

Yesuε asǎdté Petro ké adǎǎ mó

15 Ade bémáá ndyééd adyé, Yesuε aseded Simǎn Petro aá, "A-Simǎn, mwǎn á Jon, edǎǎ me tómaa ábén bembapεε-yε?" Simǎne ankwentén aá, "Éε, a-Sǎŋ, ebíí wéé ndǎǎ wε." Yesuε anláá mó aá, "Tǔgén ábēm bán bé rídyǔŋ mí mbód." 16 Yesuε anseded mó ngen éche élónténé ébe aá, "A-Simǎn, mwǎn a Jon, edǎǎ me-yε?" Petro antimtén mó aá, "Éε, a-Sǎŋ, ebíí wéé ndǎǎ wε." Yesuε anláá mó aá, "Tǔgén nímēm rídyǔŋ mí mbód." 17 Yesuε aseded mó ngen echê élónténé éláán aá, "A-Simǎn, Mwǎn é Jon edǎǎ me-yε?" Yǎl enhǔǔ Petro áte áde Yesuε ásǎdté mó ngen echê élónténé éláán aáken, "Edǎǎ me-yε?" Né-ǔǔ, anláá Yesuε aá, "A-Sǎŋ, ebíí mam mésyǎǎl.

* 20:31 Nyédúbe; donge á Kálag dé e'só awóó nyébê nyédúbe.

Ebíí wée ndáá wε.” Yesue anláá mó aá “Togén nímēm rídyoη ní mbód. ¹⁸ Ne mbále, nlánge wε nén mεé, áde ébéde etum, mmōn epúde’áá abad, ékǎg-ke kéhéé wée édóó. Boη áde wéchunné wésád mekáá, mod ampée awáád wε abad, ákēēn-ne wε wée wéedá’é ake.” ¹⁹ (Yesue anhób nē álúmed nyaa e kwééd echē Petro áwēē, álúmed ehúmé é Dyōb.) Ámbíd e nē dōo Yesue álángeé mó aá, “Hídé mε.”

Yesue ne mbapεε awě ádóó

²⁰ Dōo Petro ánóné ámbíd boη ányíne’ nēε mbapεε ampée áhídeé bó. Ane mbapεε abédeε mbapεε awě Yesue ándanǎgé. Mōo andyéé Yesue á akéb á pónde éche bédyágé’áá ndyééd ngukél, boη ásēdēd Yesue aá ken, nzé-módé ášōm mó. ²¹ Anyín áde Petro ányíne-’aá mó, anhób aá, “A-Sáη, chán-náa anén mod?” ²² Yesue ankwentén mó aá, “Nzé nhede mεé ábê á alongé káōηne pónde echē mépéé, chán nē ánóné wε? Hídé mε.” ²³ Né-óó, énkánléd átínté e bad ábe béhíde’áá Yesue hōm ásyāēl nén bán ane mbapεε éewáá, kénéε Yesue énkénhóbpé aá, éewáá. Anhób dásō aá, “Nzé nhede mεé ábê á alongé káōηne pónde echē mépéé, chán nē ánóné wε?”

²⁴ Ane mbapεε mó abíde mbóη áyāl e nímén mekan, mó-’aá atelé mó ásē. Debíí-’ε bán, kéchéé echē áhóbé édé mbále.

Asóg á kálag echē Jone

²⁵ Ekud é mam émpēe édé éche Yesue ábélé. Nzé bénhōb bán bétele’ mésyāēl ásē, ahóg ámbíd e ádíníí, nwēmtan mεé né nkōηsé méekwogké échē kálag ahé áte.

Kálag e Mbɛltéd níme bembapɛɛ bé nlómag Ndibned ní kálag

Mod awe atelé kálag e Lukase mó atelé-ε kálag e Mbɛltéd. Mekan níme enén kálag mékoo'é alúmed áte médii áláa bad ngáne Edáádəŋ éche Esáá énwŋgēnnē bad ábe behídé'áá Yesue ákal nkalaŋ ní bwám t̄ŋgene Yesue á Jerusalem, á mbwóg é Judeya ne Samaria ne á mesóg mé nkŋsé. Elúnte ngáne adúbe á bad bé Krísto ábédé álóned chŋm éche bad bé Israel béndübē. Enén kálag elúnte ngáne adúbe á bad bé Krísto ábóótédé á Jerusalem ámbid e mpume níme Krístəə ne ngáne akí mebwóg mémpē. Atón áde áde etógnén áde enén kálag élúmtéé ámpē ádii nsón níme Edáádəŋ éche Esáá ébéléé. Empē ne ngíne ámín e bad ábe bédúbpé á mbwe ní Pentekəs.

Nkabtéd ní kálag

Aboŋsen bad ábe békale nkalaŋ ní bwám 1.1-26

a. Póle e asóg eche Yesue ne ábē Bembapɛɛ 1.1-14

b. Mod awé atédé Judase échē etál nēŋgáne mbapɛɛ 1.15-26

Nkalaŋ níme Yesue níkálté á Jerusalem 2.1-8.3

Nkalaŋ níme Yesue níkálté á Judeya ne á Samaria 8.4-12.25

Nsón níme Paale 13.1-28.31

a. Eke é'só áke dé abel nsón 13.1-14.28

b. Mbom níme bembapɛɛ bé nlómag ne belyáged bé mwembé á Jerusalem 15.1-35

c. Meke níme mélónténé mébe áke dé abel nsón 15.36-18.22

d. Meke níme mélónténé méláán áke dé abel nsón 18.23-21.6

e. Paale adé á mbwóg á Jerusalem, á Kaisaria ne á Roma 21.17-28.31

Titée Dyöbē ad mósłom

Edáádəŋ éche Esáá

¹ A-Tiofilos, mod a edúbé, á kálag echē nísebpé atel, mentél mekan ásē níme Yesue ámbenlé ne níme áyágté'áá bad. Amběl nímén mekan bootya á pónde echē ámbóótédte níme nsón, ²kóŋne, á pónde eche Dyöb dēmbenlé boŋ ápūmē. Byánán ápumé, ámbenléd ngíne e Edáádəŋ éche Esáá, áláa bad ábe ámpwédte nēŋgáne ábē bembapɛɛ bé nlómag mekan níme bétáŋgéné abel. ³ Bootya áde Yesue áwédé, ápe móom mé e'pun méniin, anlúméd ábē bembapɛɛ bé nlómag yál ngen ne ngen, álúmed nén áá ne mbále módē á alongé. Bényínnáá mó díđ ákanlé-ε bó t̄ŋgene nkamlen ní Dyöb. ⁴ Pónde póg áde bós̄bōo bedyákgē ndyééd, ansim bó etúu áte aláá bó áá, “Nyééhídtē á dyad á Jerusalem. Nyésine' nde echē Titée awēm áláŋgé nyé áá móhōbē áá móšbē nyé. Ene nde chōo ménlāā'é nyé. ⁵ Jŋne adūsánnáá bad ne mendíb, boŋ ámbid e nguse e e'pun bōob, bédusén nyé ne Edáádəŋ éche Esáá.”

Yesue apūmmé

(Mak 16.19-20; Luk 24.50-53)

⁶ Pónde póg bembapɛɛ bé nlómag bóobē Yesue bēnladén hŋm ahóg. Héε bésēdtéé mó bánken, “A-Sán, láá sé. Mmén mesú dōo wēbenlé boŋ bad bé Israel béwōŋ ngíne ámpē ákamlen echab yál-ε?” ⁷ Héε Yesue

átimtanné bó aá, “Titée mós abenlad eche ngíne átii pónde ne mekag míme kéchéé ébenlédté. Nyéewóó’ é kunze ábii pónde eche mímén mekan mébenlédté. ⁸ Bon áde Edáádəŋ éche Esáá epíí’ é nyé nyééküđ ngíne, hé-’aá nyékanléé bad mekan míme nyényíné tŋgene me á dyad á Jerusalem, á mbwóg é Judeya, ne e Samaria ésyāāl káŋŋ nyépē á metŋgé mé nkŋsé mésyāāl.” ⁹ Yesue amaá-’aá bó aláa nê, dŋo Dyöb ábélé bon ápümé ámín. Ade bédii bənənéé mós nê, mbag énkütēn mós, bénkēnnyín-naá mós ámpē. ¹⁰ Bembapēé bém̄bē bētānē mīd áte bənəné’ ngáne Yesue ákagké ámín, dŋo bad bébe ábe bēhéde mbóté éche épúbe’ bēbídé táléd, bétyéém bó á nkəg. ¹¹ Héé ábē bad bébe bésēdtéé bó bánken “A-bad bé Galilia, cheé nyétyéémé hén, nyénənéé ámín? Anén Yesue awē Dyöb ábélé bon áhīde áfínté echēn, ápümé ámín, áfím ámbíd melemlem ngáne nyényíné akag ámín.”

Matiasé atédé etál éche Judasé

¹² Héé bembapēé bé nlomag bēhídté á Ekone é Menzab, bétím ámbíd á Jerusalem. Echē eke ébédé dyam epəd é Máyl ehóg. ¹³ Ade bésólé á dyad-tē, bēnkē bésól á toŋ eche bédyéé’áá áte. Ene toŋ ebédé á esŋ é ndáb éche édé ámín. Abē bembapēé bé nlomag bēbédéé Petro, Jŋne, Jemse ne Andreyā, Filibē ne Tŋmasē, Batolomyo ne Matyo, Jemse, mwān awe Alfəse ne Simŋne awē anwŋŋ kán e alon, ne Judasé mwān awē Jemse. ¹⁴ Abén bembapēé báyŋgké’áá aladen áte hŋm ahóg ákáne nchoo ne bebaád, Maria, Yesue nyaa, ne Yesue baányan.

¹⁵ Mmē mesú mēn, bad ábe bēndübē Yesue bēnladén áte. Bēbédé dyam mbwókel ne móom mé bad mébe. Héé Petro átyéémé ámín áfínté echáb bon áhōbē aá, ¹⁶ “A-baányan, mekan míme méténléde á kálag e Dyöb métŋgéné alón. Edáádəŋ éche Esáá énhōb á’sŋ é pónde á nsəl míme Dabide tŋgene Judasé awē antómén bad ábe bēnkē Yesue akób. ¹⁷ Judasé abédé nhóg áfínté e syānē. Yesue ampwēđ mós ábel mímén nsŋn melemlem nēŋgáne ámpwēdté syānē. ¹⁸ (Mŋné míme ánkudté áyāle ebébtéd éche ámbenlé, anchanén mós etúú. A etúú-te wē dēn-naá ánsŋgé dúu, awé-’é, abum ákán mós, nmii nībíd-te mós áwed. ¹⁹ Bad bésyāāl á Jerusalem bēnwŋg ádén akan, né-ŋŋ bēnchǎg áde hŋm áwab ehób-te bán Akeldama, nédē, ‘Ndəəb e mekií.’) ” ²⁰ Petro ambád ahób aá, “Nén ábenléde ngáne éténléde a kálag e ngəse é Dyöb nén bán, ‘Ade hŋm átim e’bwŋgen modmod eelós’ áhed.’ Eténléde-’é nén bán, ‘Mod ampée átéd eche etál é nsŋn.’

²¹ “Né-ŋŋ, éhedne’ nén bán dépwed mod nhóg. Ane mod atŋgéné abé mod awē abágáá ne syānē pónde esyāāl eche echəd Sáj Yesue ne syānē dékágé’áá mebwŋg ne mebwŋg, ²² bootyaa á pónde echē Jŋne ádúsánnáá bad ápe á pónde echē Dyöb dēmbenlé bon Yesue ápümé. Mŋmpē atŋgéné abé mod awē ambé mbŋŋ áde Yesue ámpuú’é.”

²³ Hē dŋo bēpwédé bad bébe, Josebe awē bēpwāŋtánnáá bán Basabase (béchágé’áá mŋmpē bán Justuse) bó Matiasé. ²⁴ Dŋo békānnéé bán, “A-Sáj ebíí mod asyāāl nlém áte. Lúméd sé mod awē épwédé áfínté e ábén bad bébe, ²⁵ átéd etál nēe mod a nlomag, éche Judasé átédte bon mwēn átimé’ éche epəd éche ébonnéde mós.” ²⁶ Né-ŋŋ, bēnsīđ mbambú áluméd bó mod awē bēpwēdté. Dŋo mbambú élúmté bó ápwed Matiasé. Né-ŋŋ, bém̄bād Matiasé á mesŋgé mé bembapēé bé nlomag ábíní dyŋm ne nhóg.

2

Epe éche Edáádəŋ éche Esáá

¹ Ade ngande e Pentekəs épédé, bad ábe bédúbpé Krístəə bésyāāl bēnladén áte hōm ahóg. * ² Abwōg-ábwōg esaád émbíd amín. Ebédé nées ekukud é ngíne éche étóme'. Echē esaád énlōn ene ndáb esyāāl áte echē ábē bad ábe bédúbpé bém̄ēē áte. ³ Hē dōo bényíne bwēm nēŋgáne muú nímē nwágné nées e'chém ntyéémé mod-téé á nló-mín. ⁴ Edáádəŋ éche Esáá ěmpii bō moosyāāl, mod-téé ábootéd mehób mé bad bém̄pēe ahób nímē béesebpēé ayāge. Edáádəŋ chōo élyágté'áá bō áhób kéchéé éche bēhóbé'áá.

⁵ Enén pónde bad bé Israel ábe békánáá Dyōb bēbédé á Jerusalem. Abén bad bém̄bíd mebwōg ne mebwōg á nkōŋsé. ⁶ Awóg áde bēwógé échén esaád, ndun e mod enladén áte wée ábē bad ábe bédúbpé bēbédé. Yāl enkóm bō áte bwāmbwam áyāle ngáne bad ábe bédúbpé bēhóbé'áá ábíníí bad bō mod-téé ácheme' échē ehób. ⁷ Ne nkōmtēn rí yāl áte, bēnsédéd bán, “Kíné saá á mbwōg e Galilia ábén bad bésyāāl bēbídé-yē? ⁸ Chán-nō ébēnlédé boŋ syāā mod-té áwōgē' ngáne bēhóbéé éche ehób. ⁹ Átínté e syānē, baahóg bēbídé á meloŋ mé Patia, Media ne Elam; meloŋ mé Mesopotemia, Judeya ne Kapadosia; meloŋ mé Ponto ne mé Esia, ¹⁰ meloŋ mé Frigia ne Pamfilia, aloŋ á Egipto ne mebwōg mé aloŋ á Libia, bēnbēn ne Sirine syānē bad behóg debídé á dyad á Roma. ¹¹ Átínté é ábén bad bésyāāl donge achyáádté ne bad bé Israel, ábíníí-'e bad ábe béesē bad bé Israel ábe bēhíde' adúbe á bad bé Israel. Syānē bad behóg debídé á aloŋ á Krēt ne á aloŋ dé Arebia boŋ kénē, syānē mod téé awóge ngáne bēhóbéé áwe ehób-te ndale é mekan éche Dyōb ábélé.” ¹² Yāl enkóm bō áte bényāg-ke bwāmbwam, bésēdté nhóg ne aníníí bánken, “Chán nén ádíí-yē?” ¹³ Kénē, donge á bad bēwélé'áá bad ábe bédúbpé, bēhóbē bán bémáá mīm amwé.

Póle eche Petro

¹⁴ Hées Petro átyéémé amín átínté e ábíníí bembapēe bé nlomag dyōm ne nhóg, áchāgtē ehób, álāŋgē ndun e mod echē embé áhed áá, “A-baányan bē Israel ne nyé baásyāāl ábe nyēdyēe á Jerusalem, nyélām metúu rílaa nyé ngáne nén ádíí. ¹⁵ Abén bad bēemwédeé mīm ngáne nyéwēmtanné. Bín é'dii bōob ngāŋ abog é mbwēmbwe ngēn. ¹⁶ Boŋ nén ábēnlédé ntíined ne e'yale ábe nkal é edáádəŋ Joél ánhōbpē áá, ¹⁷ Dyōb áhóbé nén áá, 'A e'pun bé asóg, mēlōm échēm Edáádəŋ éche Esáá ěpīi moosyāāl. Abén bán bé bebaád ne bé baachóm bēhóbē mam níme mébēnléd á'sō é pónde.

Echén kōdébad ényīnē ndóg éche éhúú ne me, ábēn bechun bé bad-te bēnanjé nló.

¹⁸ Nē dēn-éé mébēnlé.

Mēlōm échēm Edáádəŋ nímē mesú, ěpií ké ábēm bembāledē, bebaád ne baachóm,

boŋ bēhóbē mam níme ríhúú ne me, níme mébēnléd á'sō é' pónde.

¹⁹ Mēlūmēd menyáké ádyōb nlúmed-te e'chemléd á nkōŋsé.

* **2:1** Nzé móom mé e'pun métáan méntōm ámbíd e ngande e Nnyíme-ámín dōo enén ngande ébágáá. Echē epun chōo bad bé Israel bēdyágé'áá ngande e mpád m̄ bwēm.

Mekií mésyogé, muú níchoden, mwěntud-te níbide’.

²⁰ Etondeε ákwε ehíntén,
ngon-ne éyag née mekií.

Mmén mekan mébenléd epun embáá é ehúmé é Sánjú édêhób bán épag.

²¹ Ene pónde kénzéé awě akwenténé aá Yesue adé mó Sánjwéé ákúđ e’sóosoj.’ ”

²² Petro ambád ámpē aá, “A-bad bé Israel, nyélám metúu nyéwòglen chòm éche níhedeé ahób. Dyòb dēmbēl Yesue mod a Nazaret ábēl ndale é mekan mé menyáké ne e’chemléd álúmed nyé nén aá mó mwēn-neé mólómē mó. Nyébēn nyébíí nē bwám áyāle nén átínté echēn dōo nē dēmbenlédte. ²³ Dyòb dēmmad abii, ámād-te atii nén aá nyéwū Yesue abe áde nyēmbē mó á mekáá mé bad bé ekoyí, bonj bēbōmē-’ε mó á awog. ²⁴ Bonj kénē, Dyòb dēmpuúđ mó, ahúd mó á metuné mé kwééd, áyāle kwééd eéhele’aa-se éhanj mó. ²⁵ Dabide anhób tñgene mó aá, ‘Nnyíné’áá Sánjwéé áwēm á’sō-te pónde ésyāāl.

Adé mé á ekáá émbáá, né-óó, meétāgēē áte.

²⁶ Nē ábélé nlóné ne menyinge
nkale-’ε póle ne menyinge mésyāāl.

Echem yāl-le ámpē éwālē e’lyóg bé nlém abé áde nídí á alongé.

²⁷ Ayāle wéemwaa-se edáádəñ échēm émāānēđ á mbwóg e kwééd,
wéemwaa-’ε wě ndim níme awòñ mbəlede níbōó á soñ-tē.

²⁸ Elúmté me menzii níme nípene’ alongé, abé áde wébēē-’ε me á akéb mēbē menyinge.’ ”

²⁹ Petro ambád ámpē aá, “A-baányan, nlñge nyé ne aláa dēn nén meé Dabide awesyānē sáá ambáá, anwé. Bénlímē mó, echē soñ edé-’ε hén káñne chii. ³⁰ Dabide abédeé nkal é’dáádəñ, ambíí-’ε chòm éche Dyòb dénhōbpē aá móóbe mó. Dyòb démmwē melē nén aá móótēđ mwán á mbyaa níme Dabide móbel mó kñj melemem nñgāne Dabide ámbēē kñj. ³¹ Dabide ammād anyín á’sō é’ pónde, dyam áde Dyòb débēnlé, né-óó, anhób mam tñgene mpuu níme Ane-awě-Béwógté. Anhób aá, ‘Dyòb dénkēmmwaa aá ámaaned á mbwóg e kwééd, ndim ménkēmbōó-aá mó á soñ-tē.’

³² Ane Yesue mó-’aá Dyòb ápuúdté, sé moosyāāl sēde-’ε mbōñ bán apuúde.

³³ Dyòb ábágé mó atii dé edúbé áwe ekáá émbáá. Abagé-’ε mó Edáádəñ éche Esáá éche ánhōbpē aá móóbe mó. Yesue mó-’ε ábágé sé échē Edáádəñ, chō-’aá ekáá bonj nyényīnē’, nyéwōgē-’ε kéchéé échē ébenlad chii. ³⁴ Debíí nén bán Dabide enkēmpuméé, bonj kénē anhób aá,

‘Sánj Dyòbe anláá awem Sánjwéé aá,

Dyεé áwēm ekáá émbáá,

³⁵ káñne á pónde echē mébenlé bonj ékōgtéd ábōñ bad bé ekoyí ámín ne mekuu.’ ”

³⁶ Petro ambád ahób aá, “Né-óó, nyé bad bé Israel bésyāāl nyékoñ abii nén bán anén Yesue awě nyébómme á awog mwēn-naá Dyòb dēmbenléd ábē Sánjwéé mó-’aá adé Ane-awě-Béwógté.”

³⁷ Awóg áde ábē bad béwógé póle eche Petro, entagéd bó á mewēmtēntē bwāmbwam. Héε bésēdteé Petro ne abííí bembapεε bé nlómag bánken, “A-baányan, cheé-ō sētāñgéné abel?”

³⁸ Petro antimēd bó aá, “Nyémod-téé nyétimēn Dyòb, nyéteđe alongé dé mbéé bonj nyékud edusen á dñj áde Yesu Krístəə, ábel nén Dyòb álagsen nyé mbéé Dyòb débē-’ε nyé echē nde, Edáádəñ éche Esáá. ³⁹ Nyébíí nén

bán chõm eche Dyõb áhóbé aá mósõbe nyé édíi áyāl echên ne áben bãn ébé-'ε ké áyāl e bad ábe bédé nchabnede. Edé ne moosyáál awě Sån̄gwéé ádéd Dyõb, áchénlé ábé ne mós."

⁴⁰ Petro anléb bós, aláá-'ε bós mekan mémpēe hiin. Ansím bós etúu áte ahób aá, "Mod-téé ásonj adē alongé, ésebé nē, né Dyõb dékõgsēn nyé melemlem ngáne ákõgsēnnē enén nyon̄gel e ebébtēd." ⁴¹ Bad hiin béndübē dyam áde Petro ánhõbpē bédusén-ne bós. Mmē mbwε meson̄gé mé bad níme mém̄bād ámín e bad ábe béndübē, mébéde dyam e'kálé é'láán. ⁴² Bēmbané nlém áyáge mekan níme bambapεε bé nlómag báyágté'áá bós, bébé-'ε nlatén ne bad ábe bédübpé Krístā. Bósõbõ békānnē, bédyāg-ke ndyééd hõm ahóg.

Nlatén ní bad ábe bédübpé

⁴³ Bambapεε bé nlómag bébéle'áá menyáké, bélümtē-'ε e'chemléd hiin. Kénzēé awě annyín antágé nsal áte. ⁴⁴ Bad bésyāál ábe béndübē Yesuε bémbē békεene' nlatén á'sõ. Chõm-té-'ε éche mod ánwõngē ébéde é moosyáál. ⁴⁵ Bésómáá-'áá bwēm, békāb ne mod-té ngáne ántõgnēnnē. ⁴⁶ Báyógké'áá aladen hõm ahóg epun-té á Ndáb-e-Dyõb ákáne. Bédyágé'áá ndyééd hõm ahóg áwāb mendáb ne nlém nhóg ne menyin̄ge mésyāál. ⁴⁷ Békéné'áá Dyõb, bad bésyāál bēwóón-ne bós nlém ní bwām. Epun-té-'ε Dyõb ábádáá bad ábe békúdé e'sooson̄j ámín e meson̄gé mé bad ábe bédübpé.

3

Petro achõjté mod awě awédé eped

¹ Mbwε nhóg Petro bós Jõn békágé'áá á Ndáb-e-Dyõb. Nén ábéde á ngān é'láán é müte, pónde echē bad báyógké'áá ake á mekáne. ² Mod nhóg mós-'ε ambé á mmwε mé eyáde é Ndáb-e-Dyõb. Béchágé'áá níme mmwε bán, Mmwε níme Mbóó. Ane mod anwé eped se áde béchyáá mós. Epun-té bépémé'áá mós, bébānē mós á mmwε hē, áchõmē mōné wεε bad ábe békágé'áá á Ndáb-e-Dyõb. ³ Anyín áde anyíné Petro bós Jõn bésóle' á Ndáb-e-Dyõb-te, anchõm bós nde. ⁴ Dós bēnōné mós chõõj, bon̄ Petro áhõbē aá, "Nōné' sé!" ⁵ Hēε ane mod ánóné bós ne mewēm̄tan nēn aá móakúd chõm áwāb. ⁶ Dós Petro áhõbēé aá, "Meewóó'ε mōné ké nhóg bon̄ chõm éche níwóó chós mébéé wε. Á dñn áde Yesu Krístā á Nazaret, hidé ásē, ékag!" ⁷ Dós Petro áchõngé ane mod ekáá émbáá, bon̄ áwõngān mós átyéem ámín. Abwõg-ábwõg mekuu ne mekóge níme ane mod ménwēdned. ⁸ Anhēb, atyéem ámín, ábootéd-te ake. Ansól á Ndáb-e-Dyõb ne Petro bós Jõn, ákag, áhebē' ámín, ábagé-'ε Dyõb mekenag. ⁹ Bad bésyāál ábe bédéde áhed bényín nēε ákagké ákēmtē-'ε Dyõb. ¹⁰ Bēnchem mós bán mós abédé mod awě adyéé'áá á Mmwε níme Mbóó ní Ndáb-e-Dyõb áchõmē bwēm. Yāl enkóm bós áte, bébé-'ε menyáké ne dyam áde ábénlédé ne mós.

Póle eche Petro áhóbé á Ndáb-e-Dyõb

¹¹ Yāl enkóm bad bésyāál áte ábe bémbē á Ndáb-e-Dyõb. Né-õõ bēnnyāgéd béke bétán Petro bós Jõn á abebpé á Ndáb-e-Dyõb áde béchágé'áá bán Abepé áde Solomε. Ene pónde ane mod awě Petro bós Jõn bēnchoódté, ambé áhidé bós. ¹² Ade Petro anyíné abē bad, anláá bós aá, "A-bānned bé Israēl, cheé ékós bon̄ nēn ákõmtē' nyé yāl áte? Chán-nõ nyēnōné sé nē? Nyēwēmtan nēn bán échēd ngine chēn, ké'ε asān̄

ádě sésáá á'sō é' Dyōb dōo ákǎá boŋ sébel anén mod ábootéd akε-yε? ¹³ Dyōb áde Abrahame, Aisige ne Jakōbe bébenléé, nédě Dyōb áde ábēd betaa, álúmté ehúmé éche awe mbāledε Yesue. Nyēmbε mǎ á mekáá mé benkamlenε, nyēbán-'ε mǎ áyāl á'sō wée Payledε. Ké áde Payledε ánwēm̄tēnnē mǎ atade, nyēmbé nyēbán mǎ áyāl. ¹⁴ Abédé mod awě asáá, abé-'ε ane awě abele mekan níme métǎŋgéné, boŋ nyēmbán mǎ áyāl. Nyētīm nyéchéā' Payledε bán áchenned nyé mod awě awúé' bad. ¹⁵ Né-ǎǎ nyēnkǎŋ béwúú mod awě apiinad bad alonǵé á mbále, boŋ Dyōb dēmpuúú mǎ. Sébēn sēnyínné nímmé mekan díd. ¹⁶ Anén mod awě nyényínéé nén, awě nyébíí-'ε bwám, ngine eché dīn áde Yesue áwóó ne adúbe áde áwóó ne adúbe áde áwánlé áyāle ádē dīn, dōo ábágé anén mod awě anwé eped ngine, ádíid-ε mǎ bwám. Nyé bēn nyényíné-'ε.

¹⁷ “Bǎǎb-pǎǎ, a-baányan mbíí nén mēé, kéchéé éche nyáabe áben belyáged nyēmbenlé Yesue, nyēmbēl chǎ áyāle nyēnkēmbíí'ε chǎm éche nyébeléé. ¹⁸ Kénéé ébénlédé-'áá nē, Dyōb dēn dōo álónté ábē e'yale se' bǎǎd áde ánlāā'ε bekal bé'dǎǎdǎŋ bésyāāl áá béhǎb bán Ane-awě-Béwǎgté ákūd metake. ¹⁹ Né-ǎǎ, nyétede áden abé dé mbéb, nyétimen Dyōb ábel boŋ ábóded nyé mbéb. ²⁰ Nzé nyébelé nē, né pǎndé épé eché Sǎŋgwéé áhǎǎdte nyé nlém. Ene pǎndé-'áá álómēē nyé Ane-awě-Béwǎgté, nédě Yesue, awě ápwédte nyé. ²¹ Yesue atǎŋgéné asébe dé adyεε ádyōb kǎǎŋ pǎndé épε eché Dyōb déhǎŋlénne mekan mésyāāl boŋ métim ekǎǎlé. Nén dōo Dyōb dēmbenlé se' bǎǎd áá bekal bé'dǎǎdǎŋ ábe bésáá beláa bad. ²² Mosεε mwēn anhǎb áá, 'Sǎŋgwéé awě adé áden Dyōb ápwédé nyé nkal é'dǎǎdǎŋ áfínté e ábēn bad melemlen nēε mε. Nyébel chǎm ésyāāl éche álánǵé nyé áá nyébel. ²³ Kénzéé awě eewǎgne ane nkal é'dǎǎdǎŋ, Dyōb déhūd mǎ áfínté e bad bé Dyōb abódéd-ε mǎ.' ²⁴ Bekal bé'dǎǎdǎŋ ábíníí ámpē bootya Samwεε ne ábe bēmpē ámbíd eché, bǎ moosyāāl bēnwālē nlébtéd, béhǎb-pε mekan níme mébenléd nímmén mesú. ²⁵ Dyam áde Dyōb dénhǎbpē mbwiined ne bekal bé'dǎǎdǎŋ ábédéé áyāl echēn, nyēmpē nyéwóó-'ε akab áyāle melé níme Dyōb démmwēē ne ábēn betaa. Dyōb dénlāā Abrahame áá, 'Mēnaméd moonyon asyāāl á nkǎŋsē mbwiined ne nímmōŋ nchyáátén.' ²⁶ Né-ǎǎ, Dyōb dēmpwéd awě mbāledε. Ade ápwédé mǎ, áwēn dōo ánsēbēē mǎ álóm ánamed nyé abel áde ábenlé boŋ nyétēde nímmēn mbeltéd mé mbéb.”

4

Kóte ekáádté Petro bǎ Jǎn

¹ Petro bǎ Jǎn bédíí békánlé'áá bad mekan, dōo nguse é beprise ne mod ambáá a plúε a Ndáb-e-Dyōb, ne nguse e Besadusia bépédé wée bēmbēē. ² Bēnlīŋ áyāle ábē bambapeε bé nlomag bébe báyǎgté'áá bad bán Yesue apuúdé, éche élúmté nén bán bad ábe bēwédé bēbē á alonǵé ámpē. ³ Bénkōb Petro bǎ Jǎne bēhé bǎ á mbwǎg. Ngáne bīn bēmmadté ahín, bēmbē áhed kǎǎŋ ne mbwembwε. ⁴ Kénéε bénkōbpē Petro bǎ Jǎne, ndun e mod eche enwǎg mam níme békánlé'áá bǎ, endúbe. Mesonǵé mé bad ábe bédúbpé ménchǎgē mēpē dyam e'kálé é' bad é'taan.

⁵ Néε bīn é'sǎŋǵé, benkamlenε bé Israel, bad bēmbáá bé dyad ne bemeléde bé mbéndé bēnladén áte á Jerusalēm. ⁶ Anase awě abédé prise ambáámbáa ambé áhed, ne Kaifase, Jǎne, Alesandaa ne bad bēmpēe ábe bédé á túmbé eché Prise Ambáámbáa. ⁷ Bēntíí Petro bǎ Jǎne áwab e'sǎ-te, boŋ bésēdté bǎ bánken “Chán nyémwédé anén mod awě anwé

eped bwâm adid? Ngine ne ðin áde nzéé nyébénlédé?”⁸ Héε Edaðádəŋ éche Esáá épíídé Petro, élón-ne mós áte. Dóó áhóbéé áá, “A-benkamlɛnɛ ne bad bémbáá bé dyad,⁹ nyéchəgé sé hén chii ákáad sé áyāle mboŋ nime sébénlé anén mod awě anwé eped ne ngáne ámwédé bwám adyεε.¹⁰ Nyé bad bé Israel nyébii-óó nén bán anén mod awě atyéémé nyé á’só-te adyεé bwâm á ngine e ðin áde Yesu Krístəə, mod a Nazaret. Nyêmbomé mós á awəg boŋ Dyöb dēmpuúð mós.¹¹ Mós adé ane awě éténlédé á kálag e Dyöb áyāl eché nén bán,

‘Aláá áde beloŋ bé ndáb bēnchenéé
dóó átímé aláá dé etógnén.’

¹² “E’sosonŋ béesaá ne mod ampée éetóméé Yesue, áyāle ðin démpēe déesaá á nkōŋsé-te wén áde Dyöb ábágé moonyonŋ áde átəŋgéné syānē asonŋ.”

¹³ Bəəb-ɔó, yāl enkóm bad bé kóte áte ányín nén bán Petro bó Jone béhóbé ésebán mbwóg ké nhóg rídé bó áte. Bénsōŋtən-ne nén bán bédii bad bé ngén ábe béeyáɡké kálag embáá. Dóó béchéme nén bán bóó bébágé’áá pónđé ésyāal ne Yesue.¹⁴ Boŋ ngáne bēnnyinnē néε mod awě Petro bó Jone bēnchoódté átyéémé áhed ne bó, dyam dénkēmbonŋé bó ahób.¹⁵ Né-óó, bēnlāā bó bán bēbíd á ndáb e kóte. Bēbídé-’áá bó, bēn ne bēn bébootéd akal,¹⁶ bésēdté bánken, “Chán débenlé ábén bad? Moosyāal á Jerusalem abii áá bóó bēbélé enén ndale e menyáké. Deéhēlēε-se dehób bán béebeléé.¹⁷ Boŋ detəŋgéné ábén bad etúu asím áte nén bán bésóg bad akale təŋgene Yesue, ábel boŋ nímén nkalaŋ méekanlád se nkag á’só.”¹⁸ Dóó béchénlé bó ámbid ámpē boŋ bésímē bó etúu áte bán béehédéé awóg ámpē mbéd néε béhóbéé ké’ε bēyágtéé á ðin áde Yesue.¹⁹ Boŋ Petro bó Jōn bēntimtén bó bán, “Nyé bēn nyéhób chōm-εε étəŋgéné á’só é’ Dyöb. Awógen nyé káa áwógen Dyöb?”²⁰ Ayāle sé pen sééhēlēε-se séðib nsəl bán séekanlé mam nime sé bēn sényinné ðid séwógen-ne etúu.”²¹ Bad bé kóte bēnlyəg bésím bó etúu áte ngine ngine. Ámbid enē bēnchené bó, áyāle bēnkēnyinné nzii eché béhəle békógsén bó áyāle bad bésyāal békémté’áá Dyöb təŋgene dyam áde ábénlédé.²² Mod awě menyáké mēmbenlédte áyāl boŋ ádyēε bwám antóm móom mé mwě méniiin.

*Bad ábe bédúbpé békānne bán
Dyöb ábe bó e’wéd bé nlém*

²³ Ade bad bé kóte bétédté Petro bó Jone, bēnkē echoŋ é bad bé Krísto atán, bēláá bó mam nime beprise bémbáá ne bad bémbáá bé kóte bēlángé bó.²⁴ Ade ábē bad bé Krísto bēwógé nē, bēnlād nsəl ákáne. Bēnlāā Dyöb bán, “Titée, wε awě ehəgé nkoŋ ní mín ne rí sé, edib é nkwx̄ ne bwēm é’syāal ábe é’de bó áte,²⁵ wenlóm Edaðádəŋ éche Esáá wéε echəd sán ambáá Dabide, awōŋ mbəlede wεé ébel áhób ábén e’yale nén áá, ‘Cheé ékás boŋ bad ábe béesč bad bé Israel bélie’ bwāmbwam? Cheé ékás-’ε boŋ bad bēbélé e’həké ngén?

²⁶ Kāŋ é nkōŋsé élade yāl,
benkamlɛnɛ-’ε ámpē békóbe mbom
átəŋgen Sán Dyöbe ne Ane-awě-Áwógté.’

²⁷ Ebénlédé nē ðēn. Hεrəde bó Pontus Paylede bēnkōb mbom á dyad-té hén ne bad ábe béesč bad bé Israel ne belyáged bé bad bé Israel. Bēmbel nē áhəge Yesue awōŋ mbəlede awě Asáá awě Ewógté.²⁸ Bēnkōb mbom ábel mam nime mmōŋ wēmmadté atii ne echoŋ ngine á’só é’ pónđé mébenléd.²⁹ A-Sán, bəəb-ɔó, mmōŋ énon akím áde békíméé, ébe sé ábōŋ

bembaledε nlém ákal échõη eyale ésebán sêwóge mbwóg. ³⁰ Lúmed echoη ngine édiide bad bwám. Ebel-le séhel e'chemléd ne menyáké abel á ðín áde Yesue, awõη mbaledε awě asáá.” ³¹ Bémáá-'aá akáne, hõm áde bēnladēnnē áte ánaηned. Bó moosyaál bēnlõn ne Edáádaj éche Esáá bébootéd-te eyale é Dyõb akal ésebán mbwóg rídé bó áte.

Bad ábe bédúbpé bébele mekan née mod nhóg

³² Bad bésyā́ál ábe bédúbpé bēnwõη nlém nhóg ne mewēmten mehóg. Modmod eehóbe'aá aá mṵṵ mṵwṵṵ échén ké'ε échíníi boη bwēm é'syā́ál bémbē bó ntéd. ³³ Bembapεε bé nlómag bémbē bēkalé' ne ngine esyā́ál nēn bán bēdé mbõη nēn bán Dyõb ápuúdté Sánjú Yesue. Dyõb-pe démbād bó nsimé abε ámín e nsimé. ³⁴ Modmod eetóge'aá chõm áttinté echáb. Póndé ne póndé té bad ábē bēnwõη e'túú ké'ε ndáb bésómé'aá chṵ, bépēēn nímé mṵné, ³⁵ bébē bembapεε bé nlómag, bṵ-'ε bétédé'aá békāb ne mod-téé ngáne ántõgnēnnē. ³⁶ Né dṵṵ Josebε, mod a túmbé e Levi awě béchyáá á alõη á Sayprus ámbenlé. Bembapεε bé nlómag béchágé'aá mṵ bán Banabase, (nédē mod awě awéde bad nlém á abum.) ³⁷ Ansóm etúú, atéd nímé mṵné, ábe wée bembapεε bé nlómag.

5

Aniasε ne Safiraa

¹ Mod nhóg abédé bán Aniasε, mwaád-te bán Safiraa. Bómpē bénsõm donje á bwēm ádáb. ² Boη ankoó donje á mṵné ámbid, mwaád-te ámpē ámbii. Aniasε ampēēn mṵné nímé mēnlyǎg ásē wée bembapεε bé nlómag. ³ Héε Petro álanjéé mṵ nēn aá, “A-Anias, cheé ékás boη ehé Satane etál wεé ásṵl wε á nlém-té. Bṵṵb-pṵṵ, abelé wε ekánlé Edáádaj éche Esáá metóm akoo áde ékõngé eped é mṵné nímé ésonné bwēm. ⁴ Edēhób wě mṵsõme' etúú ébédéε échõη, áde émáá-'ε chṵ asóm ámpē, mṵné níméd nábédéε nímõη. Cheé ékás boη etíi áwõη nlém-té wεé móbel enén ndín e akan? Saké moonyõη ekánlé metóm boη Dyõb dṵṵ ekánlé metóm!” ⁵ Awóg áde Aniasε áwógé nēn, anhún ásē, awé-'ε. Mbwóg ní ngine ménkõb bad bésyā́ál ábe bēnwõg ádén dyam. ⁶ Kódébad émpē áhed, bétéd mṵ ndim, békaj mṵ béke bēlímé.

⁷ Dyam háwa éláán ámbid enē, Aniasε mwaád ampē, enkēmbí'ε pen dyam áde ábēnlédé. ⁸ Petro ansédéd mṵ aá, “Láá me, mṵné nisyā́ál mēn nímé nyékúdé áyāl e etúú éche nyé awõη nchóm nyénsõmmē-ye?” Safiraa ankwentén mṵ aá, “Eε, nisyā́ál mē.” ⁹ Dṵṵ Petro álanjéé mṵ aá, “Cheé ékás boη nyékagé' Edáádaj éche Sánjwéé? Nṵné', bad ábe bēlímé awõη nchóm bṵṵ bédé á mmwe níníi, bétéd-te wēmpē ndim hē bṵṵb.” ¹⁰ Abwõg-ábwõg ane mmwaád anhún ásē á'sõ-te wée Petro, awé-'ε. Eché kódébad énsāl á ndáb-te bényín bán amaá awé. Dṵṵ bēbidné mṵ ndim á ebwóg béke bēlímé á nkag rí soη wée nchóm. ¹¹ Mbwóg ní ngine ménkõb mwembé nisyā́ál ne bad bésyā́ál ábe bēnwõg ádén dyam.

Bad bé nlómag bēbélé menyáké hiin

¹² Bembapεε bé nlómag bēbélé'aá e'chemléd ne menyáké hiin áttinté e bad. Bad ábe bédúbpé-'ε béyógké'aá abom née mod nhóg á Abepé á Solomonε á Ndáb-e-Dyõb. ¹³ Kénéε bad béchágé'aá bó ðín á bwám, bédii bēbáá'aá bó alaten. ¹⁴ Boη kēnē, ekud é bebaád ne baachóm ábe bédúbpé Sánjú Yesue, bésólé'aá áwāb nlatén, mesõngé mé bad ábe bédúbpé ríchágke'. ¹⁵ Mekan nímé bembapεε bé nlómag bēbélé'aá mēnkõη bad

bépēmē bad bé nkole bébanné' bós á nkəg ní nzii á menəŋ ne á e'búm mín. Bébélé'áá nê ne mewēmten nén bán, nzé Petro atóme' ké tómén échē edáádəŋ éhūn bós á yəl bédyēē bwám. ¹⁶ Ekud é bad émbíd káŋŋne á myad níme médé bənben ne dyad á Jerusalem. Bénwālē ábāb bad bé nkole áyāl ne bad ábe e'dáádəŋ bé mbéb é'tágté'áá. Bembapεε bé nlómag béndíd moosyáál bwám.

Béhédé bembapεε bé nlómag á mbwəg

¹⁷ Ene pónidé-ʼó prisε ambáámbáa ne échē echoŋ é bad nédē, bad bé epepé é Besadusia bémbē kónjí bwámbwam ne bembapεε bé nlómag. ¹⁸ Bénkōb bembapεε bé nlómag, béhé bós á ndáb e mbwəg níme rídé á dyad tē. ¹⁹ Boŋ níme nkuu, ángel e Sáŋgú enhyē ekob é mbwəg adibe ebídéd-te bós. Enláá bós áá, ²⁰ “Nyékag á ndáb e Dyōb, nyélánge' bad mam mésyāál tənŋene ádén alonŋé dékōlē.” ²¹ Bembapεε bé nlómag bənwōgēn ene ángel. Bín é'sánŋé-'áá, béke bésól á Ndáb-e-Dyōb, bébootéd bad ayáged.

Ene pónidé-'áá prisε ambáámbáa ne échē echoŋ é bad, bēnchālē mbom ní mbwəg níme ménlād belyáged bé Israel bésyāál. Á mbom hē dōo bélómé nlébtéd á mbwəg nén bán bépeen bembapεε bé nlómag áwāb. ²² Boŋ áde sánze épédé á ndáb e mbwəg, bēnkéntánné bembapεε bé nlómag áwəd-te. Né-ʼó bēntīm ámbíd, béke beláá ábē bad á mbom bán, ²³ “Sēpedé á ndáb e mbwəg, sétáné ngáne bépéné chō hōm ásyāál. Bad ábe bēnəne' mbwəg-ke bós moosyáál bédé wéε mod-té ánoéé mmwe mé e'ké. Boŋ áde sédíbpé ekob, sétánéé mod ké nhóg áwəd-te.” ²⁴ Ade mod ambáá a plūse é ndáb e Dyōb ne beprisε bémáá bēwógé nê, bényāg, bánken “Chán nén ádíí?” ²⁵ Hē dōo mod nhóg ápédé áhed boŋ álāŋgē bós áá, “Nyébíi nén bán bad ábe nyénhēē á mbwəg, bédé á Ndáb-e-Dyōb bēyágte' bad.” ²⁶ Dōo mod ambáá a plūse é Ndáb-e-Dyōb ábíde ne ábē bad, boŋ béke békōbē' bembapεε bé nlómag, bēpeené' bós. Boŋ pen bēnkēnkóbénné bós ewanŋe áyāle bēbáá'áá bán bad ábe bēmbē áhed bēlūm bós meláá.

²⁷ Bēnsālēn bós á ndáb-te, bētíi bós á'sō é' mbwəg. Hē dōo prisε ambáámbáa ábótótédé bós akáad, álāŋgé bós nén áá, ²⁸ “Sēnsím nyé etúu áte nén bán nyéēkenéé' ayáge áde anén mod á'sō ámpē. Bəb-ʼóó, Nyénəne' chōm-εε nyébélē. Nyébélē moosyáál á Jerusalem awóge ádén ayáge. Nyéhede-'ε kwééd échē abán áwəd nló.” ²⁹ Hēε Petro ne ábíníi bembapεε bé nlómag bétimtanné bós bán “Dyōb dōo sétánŋéné awógen, saké baányonŋ. ³⁰ Ade nyémáá Yesue abome á awəg, nyēwúú-'ε mós, Dyōb áde ábəd betaa, dēmpuúú mós. ³¹ Dyōb dēnchāgəd mós, ábānē-'ε mós á ekáá é mbáá néε Nlyáged ne Nsoode. Ambēl nē ábel boŋ álúmed bad bé Israel nzii eche bēchenéé ádab abé dé mbéb boŋ Dyōb álagsén bós. ³² Sébēn sēnyínné nímén mekan díd. Edáádəŋ éche Esáá chōmpē ébide' mbōŋ. Chó-'áá édé nde echē Dyōb ábageé bad ábe bēwógne mós.”

Elébé eche Gamalielε

³³ Ade mbwəg eche endyēé ásē éwógé nê, bēnliŋ bwámbwam káŋŋ bēhedé-'ε bán bēwúu bembapεε bé nlómag. ³⁴ Boŋ mod a mbwəg nhóg áfíntē echáb, awē bēchágé'áá bán Gamalielε antyéém ámín. Anén mod abédéε Farisia, abé-'ε meléede a mbéndé awē bad bésyāál bēbágé'áá edúbé bwámbwam. Anhób áá bésébe bēbíden ábē bembapεε bé nlómag á ebwəg. ³⁵ Dōo álāŋŋéé bad bé mbwəg áá, “A-baányanŋ bé Israel, nyétéd pónidé ne chōm-εε nyéhedeé ábén bad ábel. ³⁶ Eēchābēē áte áde mod awē bēchágé'áá bán Tiodasε ábídáá dúu, ákumé' ekáá á tál áá módé mod. Bad

ábe bēnhīd mós ámbīd bēbédé dyam mbwókél éniin. Boŋ kóáŋ ne á asóg bēnwū mós, ábē bad-*te* bépántéd áte, échē epepé chós-’*ε* ébós. ³⁷ Ambīd e póndé, mod awe bēchágé’áá bán Judasē mod a Galilia mómpe ámbīd á póndé e tónjé. Ambēl ndun e mod enhíd mómpe boŋ kóáŋ ne á asóg bēnwū mós, ábē bad-*te* bépántéd áte. ³⁸ Bóob-pós, áyale adén dyam, nlange nyé nén mēé nyétede ábén bad békag, nyéebēlē bós dyam. Áyale nzé édé nén bán nímén ntíi ké’*ε* adén dyam áhúú ne moonyon, né dēn dékwě. ³⁹ Boŋ nzé édé bán áhúú ne Dyób, né nyéehēnlé bós dyam abel, né kóáŋ ne á asóg nyéenyīn bán Dyób dós nyétāŋganné.”

Bad bé mbwóg bēnkōb elébé éche Gamaliē ⁴⁰ Hēé bēchénlé bembapeε bé nlomag bán bésól á ndáb. Bēnkūdē bós, bésīm-me bós etúu áte bán bēehēdéé awóg ámpē néé bétúbeé dīn áde Yesue. Dós bétédte bós bán békag. ⁴¹ Bembapeε bé nlomag bēnsās á’sō é’ mbwóg. Bēmbē menyīnge ányīn nén Dyób ányīné áá bēkwógnédé ákud akwáké á dīn áde Yesue. ⁴² Epun ne epun-té békágé’áá á ndáb e Dyób ne á ndáb é bad, bēyāgtē bad, bēkale-’*ε* nkalanj níme Yesue, Ane-awě-Béwógté.

6

Mwembé mépwédé bad saámbe áwóŋgen

¹ Bóob-pós, ngáne mesonjé mé bad ábe bédúbpé méchágké’áá acháge ne acháge, nswanŋen mémbīd áfinté e bad bé Israel ábe bēhóbé’áá ehób é Grikia ne ábe bēhóbé’áá ehób é dyad. Bad ábe bēhóbé’áá ehób é Grikia bēhóbé’áá bán ábāb bekúd bēekudéé akab á mōné áde békábpáá bekúd epun-téé. ² Hēé bembapeε bé nlomag dyōm ne bēbe bēladéé bad ábe bédúbpé bēsyāal áte boŋ bēlāŋgē bós bán, “Eebo’*ε* nén bán sétēde akal dé eyale é Dyób ábel boŋ séhīde nkabtéd ní mōné ámbīd. ³ Né-ós, a-baányan nyépweđ bad saámbe áfinté echēn, ábe bēwós edúbé, ábe Edāádāŋ éche Esáá élyágtéé, bēbīi-’*ε* akan, ábel nén sébane nímén ntíi áwab mekáá. ⁴ Ene póndé séēbē echēd yāl esyāal ákáne ne ákal nkalanj ní bwām.” ⁵ Moosyāal anwóg menyīnge ne dyam áde bembapeε bé nlomag bēnhōbpē. Né-ós, bēmpwēđ Stefanuse. Abédéε mod awě andúbé bwāmbwam. Edāádāŋ éche Esáá-’*ε* élyāgtē mós. Bēmpwēđ kóáŋ ne Filibe, Prokorose, Nikanós, Timōne, Pamenase ne Nikolause. Nikolause abédéε mod awě ámbīd á dyad á Antyōg, eebédéé mod a Israel boŋ antimén adúbe á bad bé Israel. ⁶ Bēmpēén ábén bad á’sō wéε bembapeε bé nlomag. Bembapeε bé nlomag bēnkānnēd bós bēbán-ne bós mekáá á nló. ⁷ Né-ós, eyale e Dyób émbē ékanlád mbwóg áte esyāal ékág á’sō. Mesonjé mé bad ábe bēndúbē á Jerusalem méchágké’áá acháge ne acháge. Ekud é beprise chómpē émbóotéd nkalanj ní bwām ahīd.

Békóbé Stefanuse

⁸ Bóob-pós Stefanuse abédé-*ε* mod awě adē alongé álúmté’áá nsimé ní Dyób bwāmbwam. Awóŋ ngīne ábel ndāle é mekan é menyáké áfinté e bad. ⁹ Boŋ baahóg bēmbootéd mós apentēn. Abē bad bēbédéε bad ábe bēmbīd á echoŋ é bad éche émmētén akē á ndáb e mekáne eche bēchágé’áá bán ndáb e mekáne e betāŋ ábe bēnkēmbé betāŋ ámpē. Abé bad bēbédé bad bé Israel ábe bēmbīd á myad mós Sirine ne Alesandria. Bóobe bad bé Israel bēmpēe ábe bēmbīd á mbwóg e Silisia ne e Esia, bēmbootéd aswanŋen ne Stefanuse. ¹⁰ Boŋ Edāádāŋ éche Esáá émbē mós nyaa e debyéé eche nzé anhób dyam, bēehēle’áá dós apēle. ¹¹ Né-ós bēnsāl

baahóg áte bán béhòb nén bán “Sêwógé née Stefanuse ásyáá’ é Mosεε, ásyáá-’ε Dyòb.” ¹² Né-’aá bêmbeñlé boñ békón bad bé dyad, békón bad bémbáá bé dyad ne bemeléede bé mbéndé. Hée békób Stefanuse boñ békεεné mó á’só é’ bad bé mbwóg. ¹³ Hé-’aá bépééné bad ábíid mó mbóñ é metóm. Abê bad béñhòb nén bán, “Anén mod ahóbe’ mekan mé mbéb póndé ésyáál tâñgene Ndáb-e-Dyòb eché esáá ne tâñgene mbéndé eche Dyòb ábágé syánē. ¹⁴ Sêwógé née áhóbεé aá ane Yesue, mod a Nazaret, ápāñ Ndáb-e-Dyòb áhəñlén-ne e’lem ábe Mosεε ályágnédé syánē.” ¹⁵ Bad bésyáál ábê bébédé á ndáb e mbom bēnsúm mīd wée Stefanuse. Bényññ née e’só é’peneé mó née e’só é’ ángel.

7

Stefanuse abēñlédé myangó mí bad bé Israel ákää

¹ Prise ambáámbáa ansédéd Stefanuse aáken, “Mmén mekan mésyáál míme ábén bad béhóbé wε áyál, médé mbále-ye?” ² Dóo Stefanuse ábóótédé bad bé káánsel póle akale. Anhób aá, “A-baányañ ne besáá ábēm, nyélām metúu. Dyòb dé ehúmé dēmpíi echéd sáñ Abrahamε áde ábédé á mbwóg e Mesopotemia, adêhób aá mókag adyεε á dyad á Haran. ³ Dyòb dénlāá mó aá ‘Tédé echon túmbé, étēde-’ε ádōñ alon ékag á ndoob eche mélúmédte wε.’ ⁴ Né-óó, Abrahamε antédé ndoob e Kaldeya áhye ádyē á dyad á Haran. Ambíd e kwééd eche Abrahamε sáá, Dyòb dēmbēl Abrahamε áke ádyē á ndoob eche nyédíí áhed nén boob. ⁵ Ene póndé Dyòb dénkēmbáá Abrahamε ké abēn á ndoob eche ándāāsennē mó. Boñ pen Dyòb dēnhób nén aá ene ndoob ésuunéd bó míme mbyaa. Póndé eche Dyòb dénlāá-’é Abrahamε nē, eenkēnwáléé mwāñ ké nhóg. ⁶ Dyòb dénlāá mó nén aá, ‘Mmōñ mbyaa mébē beken á alon á bad bēmpēe. Áwed-taá bēbēē betāñ, békūd-te metuné etūn é póndé éche édé dyam mbwókel é mwē éniin. ⁷ Boñ mēkōgsen áde alon á bad áde bēbenléé née betāñ. Ambíd enē, mímōñ mbyaa mébíid á alon-tē wē, bēfīm áyál é ádén abwóg á hóm, békānnē á dīn ádēm áhed.’ ⁸ Héε Dyòb ábélé boñ Abrahamε ápē á nchemten ne mó tâñgene ngáne béyagéé bad, nēngáne e’chemléd bé melē míme Dyòb ámwédé ne ábē bad. Né-óó, Abrahamε an’yāg awe mwāñ Aisige ámbíd e e’pun saámbé áde béchyáá mó. Aisige mó-’ε an’yāg awe mwāñ Jakobe, Jakobe mó-’ε áyāg ábe bán dyòm ne bébe ábe bédé ábēd betaa.

⁹ “Ábē betaa bēnwōōñ mwānyañ nhóg, Josebe kónjí á nlém-tē. Né-óó, bēnsōm mó nēngáne ntāñ. Bad ábe bēnsōmmē mó áwāb, bēnkεén mó á alon á Egipto. Boñ Dyòb dēmbē mó ámbíd, ¹⁰ ábēl-le atóm metake mésyáál áte. Dyòb dēmbēl Farao kāñ e Egipto anwógén Josebe menyīñge ábē-’ε Josebe debyéé, áde ápédé áwe á’sō. Nén dēmbēl Farao ambē Josebe atii á ngómēnaa ámīn e alon ne ámīn e ábē bwēm é’syáál. ¹¹ Ambíd enē, nzaa e ngīne empē á alon á Egipto ne á alon á Kanahan. Ene nzaa empēén metake mé ngīne, ábēd betaa bēnkēnwōñ-’aá ndyééd eche bēdyággē. ¹² Né-óó, áde Jakobe áwógé bán ndyééd edé á Egipto, anlóm ábe bán áwed. Nédē ábēd betaa. Nē dóo ábédé bó ngen e’só áke áwed. ¹³ Ade bán ábe Jakobe békíí á Egipto ngen éche élónténé ébe, Josebe ampalé yál áte wée baányañ. Hé dóo Farao ásonjténé tâñgene túmbé eché Josebe. ¹⁴ Né-óó, Josebe anlyágtén baányañ aá béléa sáá Jakobe, áhyag ne eche túmbé esyáál á Egipto. Bó moosyáál bébédé móom mé mod saámbé ne

bétáan. ¹⁵ Dóo Jakobe bó moosyál békíí á Egipto. Awed-taá mó ne ábe bán, betaa ábe syánē bēndyε'ε kásh bēwε-'ε. ¹⁶ Ambíd e nē, bēntēd bó ndim bēsuēn ámbíd á dyad á Shekem, bēlímé mó áwed á ndoob echē Abrahame ánchanénné mané wée bán bé túmbé e Hamo.

¹⁷ “Ade pónde ékwógé ape echē Dyöb délōnēdtē dyam áde ánlāā'ε Abrahame áá mósbēl, mesongé míme ábēd bad ábe bēbédé á Egipto mēmmād acháge bwāmbwam. ¹⁸ Kásh ne á asóg, ksh empée echē enkēmbíí myangó míme Josebe, empē á nkamlēn. ¹⁹ Anwónη akwáb tshgene ábēd betaa átagtε-'ε bó. Anksh bētēdē ábab bán á ebwóg, ábel bon bēwē. ²⁰ Mmé mesú dóo béchyáá Mosεε. Abédée mwān awē ambsh bwāmbwam. Bēntagén mó á ndáb wée sáá á etūn é ngon éláán. ²¹ Ambíd enē dóo bētēdté mó á ebwóg-te. Héε mwān a mmwāád awē Farao ádíbté mó, átēdē mó ngáne awē mwān, átagné-'ε mó kásh ákwogé'. ²² Bén'yāgēd Mosεε debyée á bad bé Egipto ásyāāl kásh abé ndale e mod á nhóbtéd ne á mbeltéd.

²³ “Ade Mosεε ápédé móom mé mwē méniiin, mewēmtēn mēmpií mó áke dényīn baánysh bé Israel. ²⁴ Antán ngáne mod a Egipto átagtεε mwānysh nhóg. Dóo ákíí áhed átimtēn. Anwóngén mó áwúε-'ε ane mod a Egipto. ²⁵ Mosεε anwémētēn áá ábē bad béchem nēn bán Dyöb áhede mó abenled áhúd bó á mekáá mé bad bé Egipto, bon bēnkēnyīnné nē. ²⁶ Epun éche ébádténé, antán ábē bad bé Israel bébe bēn ne bēn bēwane'. Anhēd nzii eche áyālē bó ákóm nshan. Dóo álāngéé bó áá, 'Eesaá mbále bán baánysh bóo nyédíí-yε? Chán-nō nyé mod-té áhedeé waáb alógen?' ²⁷ Bon ane mod awē áhede'áá waáb alógen nē, antínéd Mosεε á nkæg ásedté mó aáken, 'Nzé-módé abagé kunze áá ékamlan ne ákáád sé? ²⁸ Ehede mēmpē awúu ngáne éwúú mod a Egipto chán-ε?' ²⁹ Awóg áde Mosεε áwógé nē, ansöb ákē á mbwóg e bad bé Midian. Awed-taá ádyée kásh bon áchyāá ábe bán bé baachóm bébe.

³⁰ “Ámbíd e móom mé mwē méniiin dóo ángel épiídé Mosεε á ehyánge. Empíí mó a muú-te, míme ménkōbēn mwā bwel. Nēn ábédé benben ne mbōod e Sinai. ³¹ Ade Mosεε ányíne ádén akan, menyáké ménkōb mó. Ansíde benben áá mótōn anōn bwām, dóo áwógé ehób éche Sāngwée nēn áá, ³² 'Mée ndé Dyöb áde ábōn betaa, Dyöb áde Abrahame, Aisige ne Jakobe bēbēnlé'áá.' Ne mbwóg ní ngíne Mosεε enkēnchuε' anōn áhed. ³³ Héε Sāngwée álāngéé mó áá 'Húd metámbe á mekuu áyāle abwóg á hōm áde étyémé nēn ádíí hōm áde ásáá. ³⁴ Nnyíne ngáne ábēm bad ábe bédé á alon á Egipto békudεε metake bwāmbwam. Nwógé ngáne bēwennadté dóo nhyédé bó awōngēn. Bōob-pōó hyäg, mēlōm wε á Egipto.' ³⁵ Anén Mosεε móo bad bé Israel bēmbāngē á yāl bon bēsedté mó bánken, 'Nzé-módé abagé wε kunze ákamlan ne ákáád sé?' Mō-áá Dyöb dénlōmmē ákamlan ne áson ábē bad. Nēn dēmbenléd áde ángel émpií'ε mó áde bwel bēnkōbpē muú. ³⁶ Mosεε awed móo ambíden bad bé Israel á Egipto. Ambēl ne e'chemléd áwed ne á Eyæke é edíb é nkwē. Ambēl-le menyáké ne e'chemléd áde bēbédé á ehyánge á etūn é móom mé mwē méniiin. ³⁷ Anén Mosεε móo anlāá bad bé Israel áá, 'Dyöb délōmē nyé nkal é'dáádsh awē ábíđ áttínté echēn melemlēn nēngáne álómé me.' ³⁸ Melemlēn mé Mosεε móobédé nlatēn ne ábēd bad á ehyánge. Abédé áwed ne ábēd betaa áde ángel eche Dyöb dénlōmēnnē nlébtéd á Mbōod e Sinai énhōbpē áwāb. Mmēn nlébtéd míme Mosεε ánkudté wée ángel móo syánē dédíí déhídeé.

³⁹ “Ábēd betaa bēnkēnwógénné Mosεε, bon bēmbān mó á yāl, bétimé bēwēmtān átim ámbíd á Egipto. ⁴⁰ Ade Mosεε ályágé adé á mbōod e Sinai

dóo bad bé Israel bélanḡeé mwānyan Arone bán, ‘Belé sé bwēm ábe bēbē nēḡgáne myōb ábe bélyāḡēd sé áyāle séebíí’ é dyam áde ábénlédé ne Mosee awē ambíded sé á Egipto.’ ⁴¹ Héé bēbélé chōm éche éwáḡne mwān a nyag boḡ bébootéd e’lém awúu ábe chō mende. Bēmbel káāḡne ngande, áwōḡ menyinḡe ne chōm éche bēbénlé nímaḡ mekáá. ⁴² Dóo Dyōb ákúnnédé bó mbíd boḡ áchenné’ bó ákānned ngume éche édé ámín. Ebénlédé ngáne éténlédé á kálag e bekal bé’ dáádāḡ nēn bán,

‘A-bad bé Israel, áde nyémbēē á ehyāḡe á etūn é móom mé mwé méniin saké meé nyékwénlé’ áá káa nyétúmmé’ áá e’lém ábe mende.

⁴³ Tēnde eché dyōb áde béchāḡeé bán Molek móo nyémpēmme.

Edíidḡe-’é éche tintine a dyōb áde béchāḡeé bán Refan chōs nyéhyómnáá.

Mmén myōb móo nyébénlé mekáá boḡ nyébwōḡkē mebóbōḡ.

Né-óó, mēbēn nyé, nlóm nyé hōm áde áchābnédé tómaa alon á Babilōn.’

⁴⁴ Stefanuse ambé abád ámpē áá, “Ade ábēd betaa bēbédé á ehyāḡe bēnwōḡ Ebem é Dyōb échē élúmte nēn bán Dyōb ádé ne bó. Bēnlōḡ chō nyaa eché Dyōb dénlāā’ é Mosee áá álōḡ chō. Nsāaned níme Dyōb délūmédt Mosee móo ánhídtē. ⁴⁵ Ambíd e pōndé ábēd betaa bēnkōb ene tēnde á mekáá níme ábab besáá. Bēnwālē chō áyāl áde bóobe Josua békōbné melon ndōb eché Dyōb dēnnanéé bó bad áte. Ene tēnde embé ebé áhed káāḡne á pōndé eché Dabide. ⁴⁶ Nsimé ní Dyōb níhídé’ áá Dabide. Né-óó, anchāḡ Dyōb áá ábe mó kunze mólōo Dyōb áde Jakōbe ábénlé’ áá ndáb. ⁴⁷ Boḡ Solomonē, Dabide mwān, móo antīm Dyōb ene ndáb alóo. ⁴⁸ Boḡ kénē Dyōb á Ngum éedyēē’ é á ndáb eché baányon bēlōḡné mekáá. Edé nēn ngáne nkal é’ dáádāḡ nhōḡ ahóbé áá Dyōb áhóbé áá,

⁴⁹ ‘Nkoḡ nímmín móo níde ádēm atii dé nkamlēn,

nkōḡsé-’é níbé wēe níbannēé mekuu.

Nyaa e ndáb ehéé nyéhele-se nyélóo me?

Ké’ é héé mékōmmēē áte?

⁵⁰ Mmēn meémaa’ é ábēn bwēm abel-’é?”

⁵¹ Stefanuse ambád ahób áá, “Nyēdii bad ábe bēwúú nló áte. Nyēlélé nlém á abum. Nyēkólé metúu áyāl e eyale é Dyōb. Nyēdii melemlen nēḡgáne ábēn betaa, nyētāḡan Edāádāḡ éche Esáá. ⁵² Nkal é’ dáádāḡ ké nhōḡ alyāḡé áse awē enkēnkūd metake á mekáá níme áben betaa-ye? Bēnwūú mésénze mé Dyōb mésyāāl níme se’ bóod mēmbēl ehāḡḡé áyāl e epe éche Ane awē abele mekan níme méfāḡḡné. Nyé-’é bóob nyésómé mó, nyéwúú-’é mó. ⁵³ Nyé bēn-naá nyékuḡé mbéndé éche Dyōb álómé mbwiined ne éche ángel boḡ kénē nyéehídé chō.”

Bélumé Stefanuse meláá

⁵⁴ Ade bad bé mbwōḡ bēwōḡé mekan níme Stefanuse áhóbé, bēnlīḡ bwāmbwam káāḡ yāl ésoḡé bó áte. ⁵⁵ Stefanuse-’é Edāádāḡ éche Esáá énlōn mó áte. Néé ánóné ámín ányīnē’ ehúmé é Dyōb, ányīnē’ Yesue ngáne átyéémé Dyōb á ekáá émbáá. ⁵⁶ Dóo áhóbéé áá, “Nyēnōne’, nnyīnē’ nēe dyōb ánédnéde, Mwān-a-Moonyon átyéémé Dyōb é ekáá émbáá.” ⁵⁷ Héé bad bé mbwōḡ bēhédé esaád é ngīne békútēn-ne metúu ne mekáá boḡ bó moosyāāl bēbōnlād mó. ⁵⁸ Bēndol mó bēsyāḡnéd mó á dyad-tē, bēbootéd mó meláá alúm. Bad ábe bēntyēm mbōḡ ákōḡsen Stefanuse bēnhūd nímaḡ nkoḡ áyāl béke bēbānē á’ sō-te wēe kódemod pōḡ bán Sōole

ánone bós. *⁵⁹ Ade bélúmeé Stefanuse meláá nê, ankáné aá, “A-Sánjú Yesu, mmõñ kõb échêm edáádãñ.”⁶⁰ Dóó ábwógé mebóbõñ bonj ákãntê ehób ámín aá, “A-Sán, lagsén bós nímén mbéb níme bébeléé.” Amaá-aá ahób nê, awé-’é.

8

¹ Soolé abédé ásē ákwentén-ne aá béwúu Stefanuse.

Metuné mébélé Ebese épãñtéde dte

Echê epun chên mwembé mé Jerusalem mêmbootéd metake mé ngíne akud á mekáá mé bad bé Israel. Bad ábe bédúbpé bésyāāl bémpanñtéd áte á mbwóg e Judeya né e Samaria ésyāāl. Bonj bembapere bé nlomag bēnpren-’é bēnlyǝg. ² Nguse é bad ábe bēmbané nímab nlém nisyāāl ábele Dyõb bēnlímē Stefanuse. Béchyee’, bélebé-’é mó. ³ Bonj Soolé mó-’é ahedáá mwembé abóded. Ahúé’áá enén ndáb átimé eníní, ábĩdtē bós á ebwóg, bebaád ne baachóm, ahág-ke bós á mbwóg.

Filibé akalé nkalanj ní bwám á Samaria

⁴ Bad ábe bédúbpé bémpanñtéd áte, békag békale nkalanj ní bwám. ⁵ Filibé mó anké á dyad ambáá á mbwóg e Samaria ákanlé bad tñgene Ane-awē-Béwógte. ⁶ Ade ndun e mod éwógé mam níme Filibé áhóbéé bényín-ne e’chemléd bé menyáké ábe ábélé, bēntõñ metúu atále áte áwóg dyam áde áhóbéé. ⁷ Filibé ambēl e’dáádãñ bé mbéb é’syǝngé’áá ekud é bad áte ne e’saad é’ngíne, ekud é bad-te ábe yǝl énwēē eped ne ábe bésyǝgté’áá bēndyee’ bwám. ⁸ Nén dēmbēl bad bésyāāl á dyad-tē wē béwóg menyĩñge bwámbwam.

⁹ Bóob-póó, mod nhóg abédé áde dyad áte bán Simõne, akumé’áá nganj eche ekómté’áá bad bé Samaria yǝl áte bwámbwam. Akumé’áá ekáá á tǝl aá modmod eépedéé mó. ¹⁰ Bad bésyāāl á dyad, ndale é bad ne bekwēkwē bé bad bēmbané nlém áwē, bēhōbē-’é bán, “Anén mod adii ngume e Dyõb éché béchágéé bán, Ngum embáá.” ¹¹ Bēmbané nlém áwē áyāle á etún é pónde ankõñ bad yǝl akómed áte ne echē nganj éché ákumé’áá. ¹² Bonj áde bédúbpé nkalanj níme Filibé ánkaleé bós tñgene nkalanj ní bwám mé nkamlen ní Dyõb ne tñgene Yesu Krístəə, bēnkũd edusen, bebaád ne baachóm. ¹³ Simõne mwēn ámpē andúbé, ákũd-te edusen. Ambootéd Filibé ahíd kéhéé áde ákágé’áá. Yǝl enkóm mó áte áde ányíné mbeltéd mmé menyáké níme Filibé ábélé’áá.

¹⁴ Bembapere bé nlomag bēnwóg á Jerusalem bán bad bé Samaria békóbé eyale é Dyõb, hée bēlómé Petro bós Jõne áwed. ¹⁵ Ade hēpédé áwed bēnkānnēd bad ábe bédúbpé nén bán békud Edáádãñ éche Esáá. ¹⁶ Bēnkānnēd bós áyāle bēnkēmpaá Edáádãñ éche Esáá akud. Bēndusen bós dásō á dñn áde Sánjú Yesue. ¹⁷ Dóó Petro bós Jõne bēbáné bós mekáá á nló bós-’é békudé’ Edáádãñ éche Esáá. ¹⁸ Ade Simõne ányíné aá nzé bembapere bé nlomag bēbáné mod ekáá á nló akude’ Edáádãñ éche Esáá, ambídéd mōné ábe Petro bós Jõn, ¹⁹ áhōbē aá, “Nyébag mēmpē enén ngíne ábel bonj kenzéé awē mbáné ekáá á nló akud Edáádãñ éche Esáá.” ²⁰ Petro antimtén mó aá, “Nzé ewémténé wéé móhele-se móchāñen nde e Dyõb mōné, nyáabe nímõñ mōné nyékag á dũ-á-muú. ²¹ Weewóó’ é akab ké ahóg áyāle e nímēd nsón áyāle nímõñ nlém mēeboo’ é áte á’sō é’ Dyõb. ²² Kunnéd-te mbíd étimēn Dyõb, áyāle nímén mewēmtēn mé mbéb níme éwóó áte, ékáne’

* **7:58** Atínté e bad bé Israel embē nén bán ábe bēbídé mbõñ bán mod abelé awusé bōó bēbágé’áá bad bé’só álúm mó meláá.

wéé Sǎngwéé álagsen we áyāle awémten áde éwémtné enén ndín e akan. ²³ Mmaá anyín nén meé, kǎn emaa we akób áte, mbéb-pe rǎhédé we á mehangé-te.” ²⁴ Héé Simone álangéé Petro bó Jon aá, “Sǎn, nyékánned me wéé Sǎngwéé, ábel bon nímén mésyāal níme nyéhóbé ké ahóg déebenlád ne me.”

²⁵ Ade Petro bó Jon bémáá mam mésyāal ahób tǎngene Yesue, bémáde-te nkalan níme Sǎngwéé akal, bēntim ámbid á Jerusalem. A nzii á esú békálé’áá nkalan ní bwām níme Yesue á myad mé mbwóg e Samaria híin.

Filibé bó mod e alon dé Etoopia

²⁶ Mmíní mbwe ángel e Sǎngú enláá Filibé aá, “Ladé yǎl, ékag á ped e mbəŋ wéé nzii eché ebíde á Jerusalem áke á Gaza étóméé” Béebenládté enén nzii ámpē. ²⁷ Filibé abǔnséné-’aá ákǎg-ke. Héé ábomné son e mod á nzii ngáne ásué’é áwē alon. Anén mod abédéé ndale e mod awē akamlánnáá, ánoné-’é ngáb eche Kandese, mmwaád awe akamlánnáá alon dé Etoopia. Ane mod ankǎ á Jerusalem. ²⁸ A ehúu ámbid éché, andyéé á ebambam. Ngáne ákágé’áá, aláá’áá kálag eché nkal é’daádəŋ Yesayaa. ²⁹ Héé Edáádəŋ éche Esáá élangéé Filibé aá, “Kǎg á ebambam hē, ébē chǔ benben.” ³⁰ Filibé annyǎgéd áhed, dǔo áwógé ngáne ane mod aláá’é kálag e nkal é’daádəŋ Yesayaa. Dǔo ásedtéé mó aáken “Esǔŋtan chǔm éche éláa’-e-ye?” ³¹ Ane mod antimén mó aá “Chán mémwéé asǔŋten áde mod éltǎnledéé me áte?” Né-ǔo, anchélé Filibé aá ácháge á ebambam, bómǔ bédyēé áhed. ³² Eped éche ane mod akóó’áá alán ébédéé nén, “Abédéé nǎngáne rǔdyəŋ ní mbód níme békagké awúu, ambé-’e ngáne mwǎn a rǔdyəŋ ní mbód awē béseleé nyon bon eéchyēē’, enkēnhǔbpé dyamdyam.

³³ “Bēnsudéd mó edúbé, békǔbēn-ne mó kunze. Nzé-módé áttūb níme nchyáátén dǔn áde édí bán bēnhūd mó ámin á nkǔŋsé.”

³⁴ Ane mod ansedéd Filibé aáken, “Nzé-módé ane nkal é’daádəŋ áhóbéé, eche yǎl chēne ké’e mod ampée?” ³⁵ Héé Filibé álangéé mó nkalan ní bwām níme Yesue, átǎnlád mó mekan áte, mbooted ne échén eped. ³⁶ Ade békagké nē, bēmpǎ hǔm áde mendíb médíí. Héé ane mod áhóbéé aá, “Mendíb móo mén. Weédūsānnē me ngen pǔg-ε?”* ³⁸ Ane mod anhób aá bétii ebambam. Dǔo bó Filibé bésúdé áse bésól á mendíb-te bon Filibé ádusán mó. ³⁹ Bébidé-’aá á mendíb-te bídén, Edáádəŋ é Sǎngú ékēēn-ne Filibé. Ane mod eenyíne’áá mó ámpē bon ambé ákǎg, alón-ne ne menyǎge. ⁴⁰ Filibé annyín yǎl á dyad á Azotus ábooted-te áke dyad ne dyad té, ákalé’ nkalan ní bwām, kǎŋ ápe á dyad á Kaisaria.

9

Sǔole atimé Yesue adúbe (Mbél 22.6-16; 26.12-18)

¹ Bǔob-pǔo Sǔole ambé ákímē’ áwúu bembapere ábe Sǎngwéé. Ankǎ wéé prise ambáambáa, ² aláá mó aá átel kálag éché ábeé belyǎged bé ndáb é mekáne é Damaskos, ábel nén áwǔŋ kunze eché nzé anyíné bad ké bēhéé ábe bēhíde’ nzii e Yesue áwed, áhan bó, ken bebaád-’e ké’ε baachóm, akób bó, ákēēn bó á Jerusalem. ³ Dǔo Sǔole áhídté bon ákag. A nzii e Damaskos

* **8:36** Donje á kálag dé’só ábádé nchoo 37: Filibé anláá mó aá, “Nhele rǔdūsēn we, nzése edúbpé Yesue ne nlém nhóg.” Ane mod ankwentén aá, “Ndúbpé nén meé Yesu Kǔstəo adii Mwǎn a Dyób.”

wê, áde ádíí benben ne dyad, emwēdmwēd émbīd ádyōb, épen mō yāl esyāál. ⁴ Anhún á ndāb. Dōo áwógé ehōb élanḡē mō aá, “A-Sōol, á-Sōol, cheé ékás bonj étagté me?” ⁵ Sōole anseǵéde aáken, “A-Sánj, nzé-módé ne?” Dōo échē ehōb étimtanné mō aá, “Mē-éé ndé Yesue awē étagté. ⁶ Bōob-pōó, hidé ásē, ékag á dyad-tē, áhed dōo bēlāā-’é wē chōm éche étāḡḡéné ábel.” ⁷ Bad ábe bōobe Sōole bēnwōḡ bēntyéem, dyam déeboō bō ahōb. Bēnwōḡ ehōb bonj bēnkēnyinné mod awē ahóbe’. ⁸ Sōole anhidé ásē, ánēdē mīd áte, bonj eenyíne’ aá ekíde. Né-ōó, bēnchāā mō é ekáá, békēēn mō á dyad-tē á Damaskōs. ⁹ Andyéé e’pun é’lāán áde eenyíne’ ekíde. Ene pōndé esyāál- le eemwédeé, eedyéde-’áa chōmchōm.

¹⁰ A Damaskōs mod abédé awē andúbé Yesue, béchágé’ aá mō bán, Ananiase. Annyín ndóg. A ndóg-te wē, Sāḡú Yesue anchāḡ mō aá, “A-Ananias.” Ananiase ankwentén aá “Mē nén, a-Sánj.” ¹¹ Dōo Sāḡwéé álāḡḡéé mō aá, “Bonjén, éke á nkoḡ ní nzii níme béchāḡéé bán Ntyéémé. Wēpē á ndáb wēe Judase. Nzé epedé áhed, éseǵéd mod awē abídé á dyad á Tásus, béchāḡe mō bán Sōole. Adé áhed bōob akānne’, ¹² anyíne-’é ndóg. A ndóg-te wē, anyíne’ mod awē béchāḡéé bán Ananiase, abáné mō mekáá á nló ábel bonj anyínen ámpē.” ¹³ Ananiase antimtén mō aá “A-Sánj, nkénwōḡ ane mod dúu bwāmbwam ne nḡel ní mekan níme ákébenlé ábōḡ bad áyāl á Jerusalem. ¹⁴ Apedé-’é á Damaskōs hén ne ḡḡíne échē beprise bēmbáá bēbágé mō ákōb bad bēsyāál ábe békānne’ á dīn ádōḡ.” ¹⁵ Bonj Sāḡwéé anlāá Ananiase aá, “Kāḡ, áyāle nén mpwédé anén mod ábele mē. Mō ábēl bad ábe bēesē bad bé Israel, échab kāḡ é bad, ne bad bé Israel bēbíí mē. ¹⁶ Mmēn mēlūmēd-te mō metake níme ákudté áyāl echēm.” ¹⁷ Né-ōó, Ananiase ankē, asól á ndáb échē Sōole ámbēē áte, abán mō mekáá á nló, álāḡḡé mō aá, “A-mwānneǵ Sōol, Sāḡwéé mō alómé mē, nédē, Yesue mwēn awē ampií wē á pōndé eche éhyagké wén. Alómé mē áwōḡ ábel nén ényínen ámpē élōn-ne ne Edāóǵé éche Esáá.” ¹⁸ Abwōḡ-ábwōḡ bwēm bēmbīd Sōole á mīd ábe bédé nēḡḡáne e’kíd é’ sūu, ábooted-te anyínen. Héé ápádté ásē bonj bédusán-ne mō. ¹⁹ Andyé ndyééd, amaá-’ aá ndyééd adyé bonj yāl étimé mō áte.

Sōole akalé eyale é Dyōb á Damaskōs

Sōole andyéé á Damaskōs ḡḡuse é e’pun ne bad ábe bēndūbē Yesue. ²⁰ Ankē á ndáb é mekáne ésebán abéǵte pōndé ákanle bad tāḡḡene Yesue, aá mō adé Mwān a Dyōb. ²¹ Yāl enkóm mod téé áte awē anwóg mō pōle á nsāl. Bésēdté bánken, “Saá anén mod mō awúē’ aá bad ábe bētúbé’ aá dīn áde Yesue á Jerusalem-é? Eesaá mbāle nén nḡom échē ápééné hén edii ákōb bō átimen-ne bō ámbīd wēe beprise bēmbáá-ye?” ²² Bonj Sōole ámbé ákalé’ níme nkalanj ákáḡ á’ sō ḡḡíne ḡḡíne. Metōte níme ámbéé álūmed nén bán Yesue mō adé Ane-awē-Béwōḡté, méntāḡḡén nyaa échē bad bé Israel ábe bēbédé á Damaskōs bēnkēnwōḡḡé dyamdyam ahōb.

²³ Ámbīd e e’pun híin bad bé Israel bēnladén áte áhāḡe Sōole ḡḡáne bēwū-’é mō. ²⁴ Bonj Sōole anwóg ntii níme bēbélé. Bēnóné’ aá mmwē mé e’ké ní dyad nkuu ne mūte ábel bēwúu mō. ²⁵ Bonj nkuu nhóg Sōole ábē bembapēe bēntéd mō, bēhé mō á elōḡ-tē, bēbídéd mō á epōn é eséd bé e’ké ábe bēnlāḡned dyad, bonj bēsūdéd mō ámbīd e ebwóg.

Sōole atimé ámbīd á Jerusalem

²⁶ Sōole ankē á Jerusalem. Ade ápédé áwed, anwanén aá móbē ne bad ábe bēdūbpé Yesue bonj ábē bad bēbáá’ aá mō áyāle bēnkēndúbéé bán

móm̄pē adúbpé Yesue. ²⁷ Hée Banabase áchāngē mós á ekáá bonj ákeene mós wée bembape bé nlomag. Anchemtéd bós áte ngáne Sōle anyíné Sāngwéé á ndóg-te á nzii ne chōm éche Sāngwéé álāngé mós. Anlāá-’ε bós ngáne Sōle álāngé’áá bad mam tāngene Yesue á Damaskos ésebán abáa’ dyamdiam. ²⁸ Né-’ós, Sōle ambé ne bós, ákag mebwóg mésyāāl á Jerusalem ákalé’ nkalanj mí bwám á dīn áde Sāngwéé ésebán abáa’ dyamdiam. ²⁹ Akānlé’áá káāne bad bé Israel ábe béhóbé’áá ehób é Grikia áswanṭán-ne ne bós. Dós bébóótédé nzii ahed áwúu mós. ³⁰ Ade bad ábe bédúbpé Yesue bésōjténé bán béhede Sōle awúu, béntéd mós bésyōgnéd mós á dyad á Kaisaria bonj bélōmē mós á dyad á Tasus.

³¹ Né-’ós, ene pónéd esyāāl bad ábe béndübē Yesue á mbwóg e Judeya esyāāl, á Galilia ne á Samaria bémbē ne nsan, béwōn-’ε mbwóg ní Dyōb áte nē ábēl béwúu áte, Edōádān éche Esáá éwōngān-ne bós.

Petro akii a myad mé Lida ne Jopa

³² Petro akagé’áá mbwóg áte esyāāl. Ebédé pónédé póg eche ákíí bad bé Dyōb ábe bébédé á dyad á Lida aleled. ³³ Ade ápédé áwed, antán mod awé béchāgēé bán Aniese. Esōj é mekuu énwē mós, átmēn ndáb mwē waam. ³⁴ Petro anlāá mós aá, “A-Anies, Yesu Krīstā ādīd wē bwám hén bōōb. Pádé áse énahe ádonj anōn.” Ábwōg-ábwōg Aniese ampádé áse. ³⁵ Ade bad bésyāāl ábe bédyēé’áá á Lida ne Sharōn bényíné nēe ane mod ádyéé bwám, bēmbootéd Sāngú Yesue adúbe.

³⁶ Mwaád nhóg abédé á dyad á Jopa awé béchāgē’áá bán Tabitaa, andúbé Yesue. (Dīn á Tabitaa á ehób é Grikia ádíi bán Dókase nédē e’sél.) Á alongé áde ásyāāl mbonj mós ne mós ábéláá áwōngān-ne betóótōkē bé bad. ³⁷ Mmē mesú-’ós, ankwē nkole awé-’ε. Bēnwobé mós ndim bétéd mós bébānē á tonj e ndáb echē ebédé ámīn. ³⁸ Bōōb-pós dyad á Jopa dénkēnchabnédté dyad á Lida áyāl. Né-’ós, áde bad ábe bédúbpé Yesue béwógé bán Petro adé á Lida, bēnlōm bad bébe áwē, ne mechāngé nēn bán, “Sōn hyāg á mehélé-te.” ³⁹ Né-’ós Petro ambonjсэн, bósōō békē-’ε. Ade ápédé áwed, bēnchāgnéd mós á tonj e ndáb eche ebédé ámīn. Bekúd bé bebaád bēnlāgnéd mós, béchyeé’, bēlūmtē-’ε mós mbóté ne nkobe níme Dókase ámbanénédté bós áde ábédé á alongé. ⁴⁰ Petro ambídéd bós moosyāāl á ebwóg, akóg mebóbōnj ábootéd-te akáne. Dós ákúnné yāl á ndim bonj áhóbé aá, “A-Tabita, pádé áse!” Tabitaa andibé mīd áte. Anyín áde anyíné Petro, ampádé áse. ⁴¹ Petro ansād ekáá, awōngēn anyen mós áse. Dós áchénlé bad ábe béndübē Yesue, ne bekúd bé bebaád ábe bémbē áhed, bonj álūmtē bós Tabitaa áde ádíí á alongé. ⁴² Mmēn nkalanj mēnkanléd á dyad á Jopa áte ásyāāl a etūn é pónédé, ekud é bad édúbé-’ε Sāngú Yesue. ⁴³ Petro andyēé á Jopa nguse é e’pun. Andyēé á ndáb e mod awé abelé’áá nsón mé e’kob é nyam, awé béchāgē’áá bán Simōne.

10

Petro akii wée mod awé eesē mod a Israel

¹ Mod a Roma nhóg abédé á dyad a Kaisaria bán Kōneliōse. Akāmlānnáá echonj é mbwókēl e sánze echē béchāgē’áá bán, “Echonj é mbwókēl e sánze é Italia.” ² Kōneliōse abédé mod awé ahidé’áá mekan mé Dyōb ámbíd. Mwēn ne eche ndáb esyāāl bébēnlé’áá Dyōb. Ansálé ekáá áte, áwōngān betóótōkē bé bad bé Israel, ákānnē-’ε pónédé esyāāl. ³ Ebédé dyam ngānj éláán mūte nhóg, anyín ndóg. Á ndóg-te wē ankōnj ángel e Dyōb anyín. Enchāg mós aá, “A-Kōnelios.” ⁴ Annōn ángel ne chōój, ne mbwóg, bonj

ásedté nén aá, “A-Sán, cheé edé?” Angel enkwentén mó aá “Dyöb áwógé rímōn mekáne, anyiné-’ε ábōn e’boñ bé nlém. Adé-’ε mboñsén ákwentén wε mekáne. ⁵ Βαοβ-ρσδ, lóm bad á Jopa, békē béchéle mod nhóg awē dñn ádíí mó bán Simōn awē béchægεé bán Petro. ⁶ Adé nken á ndáb e mod nhóg awē akínte’ e’kob ε’ nyam awe béchægεé bán, Simōne. Simōne ne adyεε’ á nkæg mé edíb é nkwe.” ⁷ Δσδ áγγελ eched éhídté, boñ Kονελισσε áchēnlē ábē bembæledε bé ndáb béβε, ne sánze póg echē chōmpē ehídé’áá mekan mé Dyöb ámbíd, ebé-’ε sánze echē enóné’áá Kονελισσε. ⁸ Alángé-’áá bó dyam ádē ábēnlédé, alóm-me bó á Jopa.

⁹ Ade békagké, née bñn é’sángé, áde békwógé ape á Jopa, Petro anchágé á ndáb mñn ákáne. Nē ábédé dyam käd. ¹⁰ Nzaa enkób mó, ádāñ-’ε ndyééd adyé. Ade béboñsanné ndyééd, anyín ndóg. ¹¹ Anyín ngáne ngob e dyöb énédnédé. Chōm émbíd nēngáne sánkalaa a abad, ébē née béchéngé dó mekéb méniin, básudté dó ásē. ¹² A abad-tē wē, ndín é nyam ésyāāl émbē áwēd-te; éche ékεεne’ mekuu méniin, éche édole abum ásē ne menōn mé ahín. ¹³ Hée áwógé ehób elángε mó nén “A-Petro, syāō ásē, éwúu échēn nyam, édyág.” ¹⁴ Boñ Petro anhób aá, “A-Sán, meéhēē se mñbēl ene ndín e dyam. Meedyédéé chōmchōm mbéd éche mbéndé ehóbé aá béedyág, ké’ε éche éesáa á’sō é’ Dyöb.” * ¹⁵ Echē ehób émbād mó aláa nén aá, “Weetédé chōm ké ehóg éche Dyöb áhóbé aá éesáa, wεé éesáa’ε.” ¹⁶ Nén dēmbēnléd ngen éláán. Dóo bétímné ádē abad ámbíd ádyöb. ¹⁷ Petro adolé’áá áte ábíi chōm éche ene ndóg élúmtεé. Ene pónde dóo bad ábe Kονελισσε ánlōmmē bédíbté wεε ndáb eche Simōne édíí. Bentyēēm á mmwε mé e’ké. ¹⁸ Hée bélébpεé ehób bánken, “Nken adé áte wē awē béchægεé Simōn Petro-yε?” ¹⁹ Ade Petro ádíi adolé áte áson̄ten chōm éche ndóg élúmtεé dóo Edáādāñ éche Esáá elángεé mó aá, “Wóglén! Bad beláán bépédé, béhede wε. ²⁰ Né-σδ lād yāl, ésud á ndáb mñn, weebáá bó ahíd áyāle meé nlómé bó.” ²¹ Né-σδ, Petro ansūd ásē, áke atán ábē bad, álāngē bó aá, “Meé ndé ane mod awē nyéhedeé. Cheé épídé nyé hén?” ²² Bēntímtén mó bán, “Mod ambáa a sánze, Kονελισσε móo alómé sé. Ádíi mod a bwām awē abenle Dyöb. Bad bé Israel bésyāāl-le bébage mó edúbé éche échábé amñn. Angel e Dyöb elángé mó nén aá álébe wε áwē ndáb, ábel nén áwóg dyam ádē étāngéné mó aláa.” ²³ Petro áwógé-’áá nē, asóléd bó á ndáb, ábē-’ε bó e’noñ.† Boñ Petro ansóléd ábē bad á ndáb kénéε bébébédeé bad bé Israel. Née bñn é’sángé, Petro anlād yāl, ahíd ábē bad. Nguse é bad ábe bédúbpé Yesue á Jopa bómpē bēnwoón bó. ²⁴ Epun ehóg ámbíd e nē, Petro bémpē á Kaisaria. Kονελισσε mwēn, ádē abum á ndáb, ne ábē besón bé ehoñ ábe ánlēbēē, básíné’áá Petro bó. ²⁵ Ade Petro áhedeé asól á ndáb, Kονελισσε ankē mó atán, ákwε mó á mekuu, ábwāām-me ásē ábe mó edúbé. ²⁶ Boñ Petro annyen mó ásē ahób aá, “Tyéém amñn. Mémpē ndíi moonyoñ ngēn.” ²⁷ Petro ambé ákanlé Kονελισσε ádē básóléé á ndáb-te. Antán née ndun e mod éladné á ndáb-te. ²⁸ Hée álāngεé bó nén aá, “Nyé bēn nyébíi bwām nén bán edé mod a Israel mbéndé áwoon mod awē eesē mod a Israel ké’ε ásól áwe ndáb. Boñ Dyöb álúmté me nén aá meéchāgē modmod meé adé mod awē eesáa ké’ε née mod awē adé mbinde á’sō é’ Dyöb. ²⁹ Né-σδ, áde élómé me achæg mempádé ásē ábwōg-ábwōg, menkēnhóbpé meé meehyaá. Βαοβ-ρσδ, nsedte wε, cheé ékáá boñ élōmē me achæg?” ³⁰ Hée Kονελισσε ákwentanné mó aá, “Sú éláán chíi,

* **10:14** Bad bé Israel bēnwōñ mbéndé éche énkēmbē bó kunze ádyé donje á bwēm. † **10:23** Bad bé Israel béesólte’áá mod awē eesé mod a Israel áwab ndáb.

née bɔɔb, nkánné'áá áwêṁ ndáb-te á ngáñ éláán é' mǔte. Dóo mod awě awáá mesan̄ nímě mémwaa' áte átyéémé me á'sō-te tǎléd. ³¹ Bon̄ áhōbē áá, 'A-Kōneliɔs, Dyōb áwógé we mekáne, ányíne-'é ábōñ é'bon̄ bé ním. ³² Lóm mod á Jopa, áke áchěle Simōne awě béchāgēé bán Petro. Adé nken á ndáb wée mod nhóg awě akǐnte' é'kob é' nyam awě béchāgēé bán Simōne. Simōne ne adyee' á nkāg mé edib é nkwě.' ³³ Né-óó menlóm we atéd ábwōg-ábwōg. Ebelé-'é bwām ngáne épédé. Bɔɔb-pɔɔ sé moosyáál sēdé hén, Dyōb ádé-'é ne syánē. Sēsine' áwóg dyam ké ahéé áde Sán̄ Dyōbe álángé we áá éláa sé."

Petro akānlé Kōneliɔse nkalan̄ ní bwām

³⁴ Dóo Petro áhédé póle á nsal áá, "Bɔɔb dóo níbíí meé Dyōb átédé moosyáál nyaa póg. ³⁵ Akobe kénzée awě abage mó edúbé awě abele-'é mekan níme métāngéné, ké alon̄ ahéé ane mod ábíté. ³⁶ Nyébíí nkalan̄ níme Dyōb dénlōmēē bad bé Israel. Mmē nkalan̄ níbédéē tāngene ákal nkalan̄ ní bwām mé nsan̄ níme nípédé mbwiined ne Yesu Krístā. Mó adé Sāngwée á moosyáál. ³⁷ Nyébíí-'é dyam áde dēmbenléd mbwóg e Judeya áte esyáál mbooted ne á Galilia. Nén dēmbē áde Jōne ámáá bad aláa tāngene edusen. ³⁸ Nyébíí nén bán Dyōb dénwōgēd Yesue, mod a Nazaret, ábe mó Edáádāñ éche Esáá ábē-'é mó ngíne. Yesue akagé'áá hōm tée ábelé mbon̄. Ngáne Dyōb dēmbēē-'áá ne mó, adidé'áá bad bésyāāl ábe bēmbē áse é ngíne é Satan bwām. ³⁹ Sé bēn sēnyínné mekan mēsýāāl níme ámbenléd á alon̄ á bad bé Israel ne á Jerusalem díd. Bēnwūú mó, abome áde bēmbomēé mó á awōg. ⁴⁰ Bon̄ Dyōb dēmpuúd mó ámbid e é'pun é'láán, ábel-le bad bényín mó. ⁴¹ Saké bad bésyāāl bēnyín-ne mó. Bad ábe Dyōb dēmmadté apwēd, bōs bényín mó. Nédē sé ábe sēndyé ndyééd sēmwe-'é mmítéd ne mó. ⁴² Anlyágtén sé áá sékanle bad nkalan̄ ní bwām, sébide-'é mbōñ nén bán móo módē Ane awě Dyōb ápwédé, ákaad bad ábe bédé á alon̄gé ne ábe bēwédé. ⁴³ Bekal bé'dáádāñ bésyāāl bēnhōb tāngene mó bán, mod ké ahéé awě adúbpé mó, Dyōb délāgsén mó mbéb. Nén dēbenléd á ngíne e áde dīn."

⁴⁴ Ade Petro ádíí áhōbēé nē, Edáádāñ éche Esáá ênsūd áse, épíí moosyáál awě áwóglánnáá nímē nkalan̄. ⁴⁵ Bad bé Israel ábe bēndūbē Yesue, ábe bōbē Petro bēmbid á Jopa bēmbē menyáké bwāmbwam ányín nén bán Dyōb ábágé echē nde é Edáádāñ éche Esáá kóñne wée bad ábe béesē bad bé Israel. ⁴⁶ Bēnwōg ngáne bēhōbēé mehōb mēmpēe, bēbagé-'é Dyōb ehúmé. Dóo Petro áhōbēé áá, ⁴⁷ "Ábén bad békúdé Edáádāñ éche Esáá melemlem ngáne sēmpē sēnkudté. Né-óó, nzé-módé ahele-se ahōb áá bēedusán bó ne mendíb?" ⁴⁸ Hé-'áá áhōbé áá bēdusen bó á dīn á Yesu Krístā. Dóo ábē bad bēlāngé mó bán ádyee ne bó nguse é é'pun.

11

Petro ahóbé tāngene chōm éche ábelé

¹ Bembapēe bé nílomag ne bad bēmpēe ábe bédúbpé Yesue á mbwóg e Judeya-tē esyáál, bēnwōg bán bad ábe béesē bad bé Israel bómpē békóbé eyale é Dyōb. ² Ade Petro átimé ámbid á Jerusalem, bad ábe bēhōbé'áá bán bētāngéné bad ábe béesē bad bé Israel ayag, bēmbootéd mó ahōb bán, ³ "Cheé ékás bon̄ ékāg wée bad ábe béesē bad bé Israel, bad ábe bēyagēé bon̄ nyáábō nyedyāg-ke kóñne ndyééd hōm ahóg?" ⁴ Hé-'áá Petro áhédé nkalan̄ á nsal, aláá bó mekan mēsýāāl ngáne mēmbenlédté se á mbooted. ⁵ "Mbédé á mekáne á dyad á Jopa bon̄ ninyíne ndóg. Chōm

émbíd á ádyōb nēngáne sánkalaa a abad, ébé néé béchāngé dō mekéb méniin, bésudé dō ásē. Bēnsudéd dō áwēm e'só-te. ⁶ Ade rúnóné áwēd-te menyín nyam éche édé á abad-tē, nyam é mehín, nyam éche édole abum, ne menon mé ahín. ⁷ Héé ríwógé ehób élanje me nén aá, 'A-Petro, syáó ásē, éwúé' échén nyam, édyág.' ⁸ Boḡ me-é menhób meé, 'A-Sán meéhēlē-se ríbel ene ndín e dyam. Chōmchōm éche mbéndé éhóbé aá béedyág ké'ε éche éesáa á'sō é' Dyōb éēsōlē me á nsəl mbéd.' ⁹ Ehób émbíd ádyōb ámpē nén 'Weetédé' chōm ké ehóg éche Dyōb áhóbé aá éesáa, wεé éesáa'ε.' ¹⁰ Nén dēmbenléd ngen éláán. Dōó bétímné chōm ésyāāl ádyōb. ¹¹ Ene pónde chēn dōó bad béléán ábe bēbídé á dyad á Kaisaria ábe bélómé áwēm, bépédé á ndáb echē ndyé'áá áte. ¹² Edáádāḡ éche Esáá énlāa me aá syāābōó sékag, aá meebáá bō ahíd. Abé bad ntóób ábe bédúbpé Krístāa ábe bēbídé á Jopa bōmpē bēnhíd me á Kaisaria. Syāābōó moosyāal sēnkē sēsól á ndáb wεε Kōneliōse. ¹³ Kōneliōse anlāá sé ngáne anyiné ángel etyéémé áwe ndáb boḡ ene ángel eláá mó aá, 'Lóm mod á Jopa áke áchag mod awē mīn mésyāāl médíi bán Simōn Petro. ¹⁴ Nzé apedé álāa nyé pále eche ébēl boḡ Dyōb ásoḡ ádoḡ alonje, ásoḡ-ε ádoḡ abum á ndáb.' ¹⁵ Ambíd enē, mboótédé-'aá dyam ahób, Edáádāḡ éche Esáá épiidé bō melemlen nēngáne émpíi'ε sé á mbooted. ¹⁶ Dōó ríkámtné dyam áde Sāngwéé ánhōbpē. Anhób aá, 'Jōne adūsánnáa bad ne mendíb boḡ bédusén nyé ne Edáádāḡ éche Esáá.' ¹⁷ Enyínnad nén bán Dyōb ábágé ábén bad ábe béesé bad bé Israel melemlen me nde níme ámbéé syánē áde dédúbpé Sāngú Yesu Krístāa. Nzéé-ō rídíi ákāj ntií rí Dyōb?" ¹⁸ Ade bēwógé nē, bēnsōg Petro mekan ahób áyāl, bēbootéd Dyōb aken. Béhóbé'áá bán, "Dyōb ábágé káájne bad ábe béesé bad bé Israel etál áte de rímab mbéb átimen Dyōb, ákud-te alonje áde déemaá'."

Mwembé mbóótédé á dyad á Antyoḡ

¹⁹ Bōōb-pōó, áde bēwúú Stefanuse, bad ábe bēmpāḡtéd áte áyāle metake níme békúdáá, bō doḡe á bad bēnkē káájne á Fonia, doḡe ákē á Saiprus, ábíní-ε békē á Antyoḡ. Békágé'áá, bēkanlé dásō bad bé Israel bēnpēn nkalanj ní bwám. ²⁰ Boḡ bad bēmpēe ábe bēndūbē Yesue ábe bēmbíd á myad mé Saiprus ne Sirine, bēnkē á Antyoḡ, bēkanlé káájne bad bé Grikia, bēlāngē-ε bō nkalanj ní bwám tājne Sāngú Yesue. ²¹ Ngíne e Sāngú embé ne bō. Ndun e mod endúbe, étimēn-ne Sāngwéé. ²² Mmē myaḡgō mēmpē á metúu mé bad bé mwembé rí Jerusalem. Né-ōó, bēnlōm Banabase á dyad á Antyoḡ áke dényín bō áwed. ²³ Ade ápedé áwed boḡ anyín ngáne Dyōb ánámte bad, anwóg menyínje, ámbē-ε bō elébé aá bēhíde' Sāngwéé ne nlém nhóg. ²⁴ Banabase abédéε mod a bwám, Edáádāḡ éche Esáá émbē ne mó, adúbe dénwū-ε mó áte bwámbwam, ekud é bad-te éndúbē. ²⁵ Dōó Banabase ákíi á dyad á Tasus áhed Sōle. ²⁶ Ade ányiné mó, ámpēn mó á Antyoḡ. Né-ōó á etún é mwē nhóg, bō bad bébe bēbómé'áá ne bad bé mwembé. Bēn'yāgēd-te ndun e mod. Á Antyoḡ wē dōó bésébpé bad ábe bédúbpé Yesue dīn achuu bán Bad bé Krísto.

²⁷ Mmē mesú dēn, doḡe á bekal bē'dáádāḡ bēnhídé á Jerusalem béke á Antyoḡ. ²⁸ Bō mod nhóg awē béchágé'áá bán Agabuse antyéém ámin. Á ngíne e Edáádāḡ échē Esáá, anhób aá, "Nzaa e ngíne ekwógé ape, ébē-ε nkōḡsē-te rísyāāl." Nén dēmbenléd-te á pónde eche Kladios ábédé á nkamlen. ²⁹ Bembapēe bēntíi nén bán bō mod téé bēlómé nwōḡgen wεε bad ábe bédúbpé Yesue á mbwóg e Judeya ngáne bō mod téé áhenlé akud.

³⁰ Nê dën-naá bêmbeñlé. Bêñläd mənə, bəlómén Banabase bó סוּל אֵבֶּ וְעַע belyǵed bé mwembé.

12

Herode adli apiinad bad ábe bédúbpé metake

¹ Benben ne ene pónde chën, kâñ Herode ambootéd donje á bad bé mwembé ahé á meséb. ² Ambël bénkōb Jemse, Jone mwānyan, bėwúén mō nkwaté. ³ Ade ányíné nén aá nê áwógté bad bé Israel menyĩnge, ankě á'sō, ábel békób Petro. Nén dēmbeñléd á pónde e Ngande e Ewele é Ngēn. ⁴ Ade bémáá Petro akób, anlóm mō á mbwōg. Bēmbanē e'choñ é' sánze é'niin ānōn mō. Echoñ téé éñwōñ sánze éniin. Herode anwōñ mewēmten ākáad mō á'sō é' mbwōg nzé Ngande e Nnyime ámīn etómé. ⁵ Né-ōó bēmbane Petro á mbwōg. Boñ bad békánné'áá Dyōb ngīne ngīne áyāl eché.

Angel ebídté Petro á mbwōg

⁶ Herode ahedé'áá Petro apēen á'sō é' bad mbwembwe. Mmē nkuu mēñ nīme Herode ánwōngē mewēmten apēen Petro á'sō é' bad chāñ ábíní, Petro akúné'áá áfintē e sánze ébe. Bēñhē mō bengōbēngōbē ped ébe, sánze émpēe ébe éñōné mmwe ní ndáb e mbwōg. ⁷ Dōó ángel e Sāngú ébídé taléd, ndáb e mbwōg épené áte. Ángel ne enságéd Petro á ekagél, ényem mō ásē, élanḡē mō aá, “Pádé ásē á mehélé-te.” Abwōg-ábwōg bengōbēngōbē bēnhunnéd mō á mekáá. ⁸ Dōó ángel élanḡéé mō aá, “Wéd ngáá atád, étád-te nkōod mé metámbé.” Petro ambël áned. Dōó ángel élanḡéé mō aá, “Hé mbóté á yāl, éhíde me.” ⁹ Petro anhíd chó, bēbíd á ndáb e mbwōg. Boñ kēñē enkēmbíí'é ké dyam áde ángel ébeleé dēñ ákoo abenled. Anwémten aá mōnyīne' ndōg. ¹⁰ Béntōm echoñ e sánze é'só ámīn, bétōm-me éche élonťéné é'be káñ ne á asóg bēmpě á mmwe mé e'ké bé e'kii mímě níbídé'áá á dyad-tē. Nsəl mé e'ké méndibnéd ne mō mwēñ. Héé bēbídé boñ bēhídē nzii. Ade békagké nê dēñ dōó ángel ne étédté Petro ábwōg-ábwōg. ¹¹ Héé debyéé ápédé Petro boñ áhōbē aá, “Bōob dōó níbíí meé dyam dēñ dōó ákoo' abenled. Sāngwéé alómé eche ángel, asoó-'e me á mekáá nīme Herode, abelé-'e mbídé mekan mésyāāl áte nīme bad bé Israel bēnwēmtennē me abel.” ¹² Achemé'áá dyam áde ábenlad ne mō, dōó ákíí á ndáb wéé Maria, awě achyáá Jōn Makōse. Ndun e mod enladén áhed békāñne'. ¹³ Ade Petro ápédé ankūm ekob éche édé á ebwōg-te boñ mbālede a mmwāád nhóg bán Rodaa, áhye áñōné mod awě akume ekob. ¹⁴ Anchem Petro ehób. Dó-'aá ne menyĩnge mésyāāl áchādtēñ ekob adibe, atóm mehélé ámbíd á ndáb-te boñ áke aláá bad aá, “Petro atyéémé á ebwōg-te.” ¹⁵ Bēñlāā mō bán, “Epag mīn!” Boñ ambé álanḡē bó aá chōm éche mōhōbēé édé mbále. Dōó bēhōbēé bán, “Né eche ángel chó edé.” ¹⁶ Ade nímén mésyāāl mébenladté Petro ambé ákumé' ekob. Káñne á asóg bēndibé ekob. Bényíné-'aá mō, yāl ekóm bó áte bwāmbwam. ¹⁷ Ampebtén bó ekáá aá bēlām ehób, boñ álūmtē bó áte ngáne Sāngwéé ábídte mō á mbwōg. Anlāá bó aá, “Nyélāā Jemse ne bad ábíní ábe bōmpē bédúbpé Yesue nímén mekan.” Dōó átédté bó boñ ákag hōm démpēe.

¹⁸ Ade bīn é'sāngé, sánze éche éñōné'áá Petro ēmpuutéd á mewēmten bwāmbwam áyale bēnkēmbíí'é chōm éche ébēñlédé Petro. ¹⁹ Herode anlóm bad aá bēhed mō boñ bēnkēñhēñlé mō anyín. Héé ákáádté éché

sónze bonj ábagé mbakú aá béwúu bó. Ade nímén mésyāāl métómé Herode ansyāá á Judeya áke ádyēē á Kaisaria á esónj é pónké.

Herode awédé

²⁰ Ene pónké Herode anwóón bad bé myad mé Tiré ne Sidón melingá níme méchábé ámín. Né-óó, bad bémbíd nímé myad mébe áke dényín mó. Mod awé bénsébēē áke dé tán ábel bóobe kân bétim ásé abédéé Blastuse. Blastuse abédéé mbaledé á ndáb e kân. Bēmbel nē áyāle á alon wēé Herode dōó nímab medyé mébidé'áá. ²¹ Epun éche Herode ántfī'é épédé-'á áte, awáá megombe mé kân, ádyēē atii dé nkamlēn bonj ábootéd bó mam aláa. ²² Ade ámáá ahób, ábē bad bēmbóotéd abón bán, "Dyōb dēn dōó ahóbe' saké moonyonj." ²³ Abwōg-ábwōg ángel e Sánjú embēl Herode ankwē nkole áyāle enkēmbaá Dyōb edúbé. E'ken bé abum bēndyē mó áte, awé-'é.

²⁴ Eyale é Dyōb chō-'é émbē ékanláád ékag á'sō.

²⁵ Banabase bó Sōal bēmmād nímab nsón béhídē-'é á Jerusalem. Ade béhidtéé, bēnwālē Jōn Makōse áyāl.

13

Edāádānj éche Esáá épwédé,

bélómé-'é Banabase bó Paale

¹ A mwembé mé Antyōg, donje dé bekal bé'dāádānj ne bemeléede bébédé áwed. Abé bad bébédéé Banabase, Simione (awe béchágé'áá bán Ehíndē), Lusíōse (awe ambíd á Sirinē), Manahēne (awe bó Ngómena Herode békwógé hōm ahóg) ne Sōale. ² A pónké eché bébenléé Sánjwéé bédidé-'é yāl nzaa á mekáne-tē, dōó Edāádānj éche Esáá élanjéé bó nén aá, "Nyébanned me Banabase bó Sōal ábel bonj bébele me nsón níme nípwédé bó meé bébel." ³ Abé bekal bé'dāádānj ne bemeléede bēnkānē, bédid-tē yāl nzaa á mekáne-tē, bēbán Banabase bó Sōal mekáá á nló bonj bélómé bó bán békag.

Banabase bó Paal bétáné

nkum-é-nganj, Elimase

⁴ Né-óó, Edāádānj éche Esáá énlóm Banabase bó Paale. Dōó békíí á dyad á Selusia. Ahed-taá bésyānjé bonj békāg á mbwóg e Saiprus eche mendíb mélājnédé. ⁵ Ade bépédé á dyad á Salamis, békálé'áá eyale é Dyōb á ndáb é mekáne. Bēnwálé Jōn Makōse áyāl áwōngēn bó. ⁶ Bēnkē ádé alonj áte áde mendíb mélājnédé kóáj bēpē á dyad á Pafos. Ade bépédé áhed, bēntān mod a nganj nhóg awé béchágé'áá bán Báá Yesu. Abédéé mod á Israel awé anchāg yāl aá módíi nkal é'dāádānj a Dyōb. ⁷ Báá Yesu abédéé nsón a echonj awé Segyus Paoluse. Segyus Paoluse mó abédé nkamlēne a ene mbwóg eché mendíb ménlanjédé. Abédéé mod awé anwój debyéé bwāmbwam. Ane ngómena anchéle Banabase bó Sōal áyāle ahédé'áá eyale é Dyōb awóg. ⁸ Bonj anén mod awé dīn démbēē á ehób é Grikia bán Elimase enkēnháá bó etál. Ahédé'áá aá nkamlēne a mbwóg eedúbpe nkalaj ní bwām. ⁹ Dōó Sōale awé béchágé'áá ámpē bán Paale, ngáne ánlōnnē ne Edāádānj éche Esáá, ánóné ane mod a nganj á mīd-te, ¹⁰ bonj áhōbē aá, "A-mwān a Satan! Ekóó dyam ké ahéé áde ádé bwām. Mwane mé mbéb mwēn ne mwēn-éé ríloné wē áte. Pónké ésyāāl ebelé éhedé wēé móhānjēn mbále eche Sánjwéé mótimed chō metóm. ¹¹ Sánjú Dyōbe ákōgsēn wē bóob nēn dēn. Wēkwē ndím, wēenyínēné-'é á esónj é pónké." Abwōg-ábwōg Elimase anwóg nēnjáne mbag ékwédé mó á mīd-te, ábootéd-te ahyóm áhed mod awe áchāā mó á ekáá. ¹² Ade ngómena

ányiné dyam áde ábénlédé, andúbé Yesue. Yǎl enkóm mós áte bwám bwam áyǎl e ayáge áde Paale bós Banabase béyágté'áá tǎngene Sǎngú Yesue.

Paale bós Banabase bépédé

á dyad á Antyog

¹³ Paale bós baáb bénsǎl a Stíma a Pafós béke kááj bépē á dyad á Pega á mbwóg e Pamfilia. Bon Jǎn Makóse anlyág bós áwed asú mós ámbíd á Jerusalem. ¹⁴ Bénsyáá á Pega bépē á dyad á Antyog á alon á Pisidia. A mbwe-mé-nkóme-áte, bēnkǎ á ndáb e mekáne bédyēē áse. ¹⁵ Bénwóg née beláá eped á kálag e mbéndé eche Mosé ne á kálag e metelag mé bekal bé'dáádǎj. Ade bé máá alǎj dós belyáged bé ndáb e mekáne belébpē Paale bós Banabase nén bán, "A-baányaŋ, nzé nyéwóó póle echē eéwēd bad nlém á abum, nyéhób chós." ¹⁶ Dós Paale átyéémé ámín, apebtán bós ekáá aá belám ehób, bon abootéd dyam ahób.

Anhób aá, "A-baányaŋ bé Israel ne bad bémpē ábe nyédé hén bós ábe nyébenle Dyób, nyéwóglen me. ¹⁷ Dyób á bad bé Israel démpwēd ábēd betaa ábēl-le ábē bad bébūú áte á pónde eche bébéde née beken á alon á Egipto. Ámbíd enē, ámbenléd eche ngíne echē echabé ámín ábided bós a Egipto. ¹⁸ A etún é móom mé mwě méniin, anwésén bós á ehyáŋge. ¹⁹ Dyób démbēbēd melon saámbé á ndóob e Kanahan, ábē-é echáb ndóob wée ábē bad. ²⁰ Mmén mésyāāl mēmbenléd á etún é dyam mbwókél e mwě éniin ne móom mé mwě métáan. Ámbíd enén, Dyób démbē bós bad ábe békāádtē kááj ne á pónde echē nkal é'dáádǎj Samwēle. ²¹ Ade béhéde kǎj, Dyób démbē bós sóole, mwǎn awe Kishē. Ámbíd á túmbé e Benjamin, ábédē kǎj á etún e móom mé mwě méniin. ²² Dós Dyób áhúdē sóole á atii. Áhúdē-áá mós, átimēd Dabidē. Anhób tǎngene Dabidē aá, 'Nkudé nyaa e mod eche rídás, Dabidē, mwǎn awe Jesē. Adii mod awē ábēl mam mésyāāl míme níhedéé méé ábēl.' ²³ Yesue mós-é awē abidé á nchyaátén míme Dabidē mós Dyób démbenlé Nsoode a bad bé Israel, ngáne ánhōbpē aá mós bēl. ²⁴ Byánán Yesue ábootéd míme nsón, Jone álángé'áá bad bé Israel aá békunned mbíd, bétēde nímbab mbéb, békud-te edusen. ²⁵ Ade Jone ákwógé míme nsón amad, ansédéd bad aáken, 'Nzé-módé nyéwémtené bán ndé. Saké me ndé ane awē nyésinéé. Nyénone', Ahúé' ámbíd echēm, mmén meékwognedé áhune mós metámbe á mekuu.' "

²⁶ Paale ámbád ahób aá, "A-baányaŋ bé mbyaa míme Abrahamē ne bad ábe bébenle Dyób hén bós, syánē-éé belómmé mímén nkalan mé e'sooson. ²⁷ Bad ábe bédyēé'áá á Jerusalem ne ábab belyáged bēnkēmbí'é bán Yesue mós adé Nsoode. Bēnkēsónjtén-naa metelag mé bekal bé'dáádǎj míme beláá'áá á mbwe-mé-nkóme-áte téé. Kénē bēmbēl mekan míme bekal bé edáádǎj bēnhōbpē ménlōn, ahób áde bēnhōbpē bán béwúú Yesue. ²⁸ Kénē bēnkēnkudté nzom echē bétōmēdtē mbakú nén bán atǎngéné awé, bēnlāā Payledé bán ábēl béwúú Yesue. ²⁹ Ade bé máá mekan mésyāāl ábēl ngáne méténlédé á kálag e Dyób tǎngene mós, bénsudéd mós á awog, bēbānē mós á son-tē. ³⁰ Bon Dyób démpuúid mós. Ámbíd e nē, ³¹ anlúmed yǎl ngen ne ngen wée bad ábe bós bós bēnwōŋ bootya á Galilia ápe á Jerusalem. Bós ábē bad bós bēkanle' bad bé Israel dyam áde bényinnē. ³² Bós-pós mímén nkalan ní bwám mós sépíínédé nyé. Mmē nkalan rídii nén bán dyam áde Dyób dénhōbpē aá mós bēl ábēd betaa alónté dós ne syánē. ³³ Alónté dyam áde ánhōbpē ne syánē awē dedé nchyaátén nímbab, apuud áde ápúúdté Yesue. Né-áá éténlédé á kálag e Ngase e Dyób echē elónténé ébe bán,

‘Edii awem mwän,
chii ndii Sóó.’

³⁴ Dyöb dëmpuúð mó ésebán atime ámbíd á ndöb se áböö. Dyöb dénhöb tãḡene nê aá,

‘Mëbë wε nnam ní ngãḡú, níme méehidté ásē, níme ménhõbpë meðë mëbë kãḡ Dabidε.’

³⁵ Né-’áá áhóbé pɛd empée wée éténlédé bán,

‘Wéekwenténné wée awõḡ mbaledε awë abenle wε ne nlém nhóg áböö á soḡ-të.’

³⁶ Debíi nén bán áde kãḡ Dabidε ábédé á alongé, abënlé’áá Dyöb ngáne Dyöb áhédé’áá. Ámbíd e nê, anwé, béliímé mó wée bénlímēē ábë betaa, ábõõ-’ε. ³⁷ Boḡ ane awë Dyöb dëmpuúdté, enkëmböö-’ε. ³⁸ Bööb-póó, a-baányan, nyétãḡéné abii bwám nén bán, Yesue mó akáá boḡ békanlé nyé bán Dyöb álagsan bad mbéb. ³⁹ Nyébii-’ε nén bán kénzée awë adúbpé mó akõbnédé á’sõ é’ Dyöb nêe mod awë atãḡéné. Mbéndé e Mosε eéhele’áá-se ébel ákõbnéd. ⁴⁰ Né-’óó, nyétéd pónédé ábel boḡ dyam dé ebébtéd áde bekal bé’dáodãḡ bënëhõbpë déebenláád ne nyé. Bënëhõb bán,

⁴¹ ‘Nóné’, nyé bad ábe nyéwεle Dyöb! Yäl êkãm nyé áte, nyéewε-’ε,

áyãle nén, dyam áde mébenlé nímén mesú,

ádii dyam áde nyéedúbéé ké mod anlúméd nyé áte.’ ”

⁴² Pónédé echë Paale bó Banabase bébidéé á ndáb e mekáne, bad bénlāá bó bán bépe ámpë á mbwε-mé-nkóme-áte níme níhúε’ áhyε déláa bó nímé mekan ámpë. ⁴³ Ade bad bémaá ahide á mekáne, bad bé Israel híin ne bad híin bémpëe ábe bénwõḡ adúbe á bad bé Israel bënëhid Paale bó Banabase. Paale bó Banabase bënëkalén ábë bad, béwéd-te bó nlém á abum bán bébë békude nímén nsímé níme Dyöb ábágé bó.

⁴⁴ A mbwε-mé-nkóme-áte níme mémbãdtēn, benben ne baásyãl ábe bébédé á dyad-të wë, bëmamaá ámbíd, áhyε déwóg eyale éche Sáḡgwéé.

⁴⁵ Ade bad bé Israel bényíné ene ndun e mod, kónjí embé bó áte bwámbwam. Dyam téé áde Paale áhóbé’áá, béhóbé’áá bán ádii metóm, béhõbë-’ε mó mekan mé mbéb á yäl. ⁴⁶ Paale bó Banabase bémbë béhõbë böb ésebán bébaá’ dyamdyam. Béhóbé’áá nén bán, “Nyé bad bé Israel nyéé séntãḡēnnē eyale é Dyöb asébe dé akale. Boḡ ngáne nyébáá chó áyãl, nyéétéde-’áá yäl nêe bad ábe békwógnédé ákud alongé áde déemaá’, né-’óó, séētédé nyé, séke wée bad ábe béesë bad bé Israel. ⁴⁷ Dyam áde Dyöb áhóbé áá débél ádii, nén,

‘Mbãnné wε nêe e’nyínen bé ekide é’ bad ábe béesë bad bé Israel

ábel boḡ bad bé nkõḡsé bésyãl békud e’soosõḡ áwõḡ mbíd.’ ”

⁴⁸ Ade bad ábe béébéde bad bé Israel béwógé nê, bémbë menyinḡe, békené-’ε nkalan níme Sáḡgwéé. Bad ábe bépwédnédé nén bán béküd alongé áde déemaá’ bëndübë Sáḡgú Yesue. ⁴⁹ Moosyãl awë ambé ene pɛd e mbwóg anwóg nkalan níme Sáḡgwéé. ⁵⁰ Boḡ bad bé Israel bënëkõn baambáá bé dyad ne bebaád bémbáá ábe bébënlé’áá Dyöb. Béchódé-’áá Paale bó Banabase yäl áte, bënëan-ne bó áwab mbwóg. ⁵¹ Ade béhedéé ake, bënëküd ebumbú á mekuu álúmed ábë bad nén bán nkóḡsen ne bó. Ade bémaá ábel nê bënëkë á dyad á Ekõniõm. ⁵² Bad ábe bëndübë Yesue á dyad á Antyõḡ bënëlõn ne menyinḡe bënëlõn-ne ne Edáodãḡ éche Esáá.

14

Nkalan ní bwám nípedé á dyad dé Ekõniõm

¹ Ade Paale bó Banabase bépédé á Ekoniom, bènké á ndáb e mekáne. Bènkál nkalanj míme Yesue áwed, nyaa echě bad híin bé Israel ne ábe béebéde bad bé Israel béndübēē Yesue. ² Bonj bad bé Israel ábe bènčkènkobé adúbe, bènčkōn bad ábe béeesě bad bé Israel, bēhé bó mewēmten mé mbéb áte t̄ngene bad ábe béndübē Yesue. ³ Paale bó Banabase bēmbēm áhed, békálé nkalanj t̄ngene dyam á bwām áde Dyōb ábénlé bad ésebán bēbáa' dyamdyam. Sāngú Yesue ambēl bēnlūmēd e'chemléd, bēbēl-le menyáké híin, álūmed nēn bán mam nímē ábē bembapēē békálé'áá t̄ngene nímē nsimé médé mbále. ⁴ Nkabén mémbe áfintē e bad bé dyad. Donje á bad bēntimēn bad bé Israel ábíní-ε bētīmēn bembapēē bé nlomag. ⁵ Dóo bad ábe béeesě bad bé Israel ne bad bé Israel nchoo ne ábāb benkamlenε bētíídé bán bētagéd Paale bó Banabase bán bēlūm-mε bó meláá. ⁶ Ade Paale bēsōjténé nē, bēnsōb béké á mbwóg e Likonia bēsól á myad mé Listra ne Debe ne abwóg áde ábédé benben. ⁷ Békálé'áá nkalanj ní bwām nímē mebwóg mēsýāal.

Mam míme mébénlédé ne Paale bó Banabase

⁸ Mod abédé á dyad á Listra, mekuu ménwē mó. Nē dóo bēnchyāā'é mó, eékii-'áa mbéd. ⁹ Ade Paale ákaléé nkalanj ní bwām, ambé áhed áwōglān. Paale annyín aá awóó adúbe aá móhele módyēē bwām, dóo Paale ánóné mó chóōj, ¹⁰ bonj áchāgtē ehōb ámīn aá “Syāó ásē, étyéem ámīn.” Ane mod ahebé-'áa ámīn, ábootéd-te akε. ¹¹ Ade ndun e mod echě ebédé áhed ényíné dyam áde Paale ábélé, bēnhē e'saad á ehōb é Likonia bán, “Myōb mēsúdé ásē métímé baányonj, áhyε dé awōngen sé.” ¹² Bēnchāg Banabase bán mó adé dyōb áde bēchāgēé bán Zeuse bēchāg-ke Paale bán mó adé dyōb áde bēchāgēé bán Hεmεse áyāle mó ahōbpé'áá búmō. ¹³ Abón áde bēbénlé'áá dyōb áde bēchāgēé bán Zeuse áte ábédé ámbíd e dyad. Né-ōó, prise awē Zeuse ampēén nyag ne mbonja á mmwe mé e'ké é' dyad. Ambel nē, áyāle bóōbe ene ndun e mod bēhédé'áá Paale bó Banabase mende abε. ¹⁴ Ade Banabase bó Paale bēwógé dyam áde ábē bad bēhēdeé abel, bēnsalted mbóté á yāl, bényāgēd bēsól áfintē e ene ndun e mod bēbōnē bēhōbē bán, ¹⁵ “Cheé ékás bonj nyébelé nēn? Sēmpē sēdii baányonj melelem ngáne nyēē nyédíi. Sēpedé hén, ákale nyé nkalanj ní bwām míme Yesue, ábel bonj nyéchene ábén bwēm ábe béeesě dyam dé abelen, nyéhíde Dyōb dé alongé áde áhágé nkonj ní mín, ní sé ne edib e nkwē ne bwēm é'syāal ábe é'dé áwēd-te. ¹⁶ Bósd Dyōb dētēdé bad bēsýāal ábel kéchéé éche bédás. ¹⁷ Bonj kénē, alūmte e'chemléd nēn aá módē, abel áde ábeleé mekan mé bwām. Alómme nyé mbúú echě ebídé ádyōb, ábagé-'ε nyé mbote á pónde eche etāngéné. Abage nyé medyé, áwōgtē-'ε nyé menyinge.” ¹⁸ Ké nēngáne Paale bó Banabase bēnhōbpē nímēn mekan mēsýāal, éebédéé bó mwān e akan ákāj bad ábe mende míme bēhédé'áá abε.

¹⁹ Donje á bad bé Israel bēmbíd á dyad á Antýog á mbwóg e Pisidia, bēbíd-te á dyad á Ekoniom bēpē á Listra. Bēntēd ene ndun e mod nlēm á abum, bóōbōo bēlūm Paale meláá, bédol mó ásē, bēbided mó á dyad-tē ne mewēmten nēn bán awédé. ²⁰ Bonj áde bad ábe bédúbpe bépédé bonj bēlāgnéd mó, anhidé ásē átim ámbíd á dyad-tē. Nēε Đin é'sāngé, dóo bó Banabase békíi á dyad á Debe.

Paale bó Banabase bētímé ámbíd á Antýog

²¹ Paale bó Banabase bēnkāl nkalaŋ ní bwām á dyad á Debe, bēmbēl bad híin bētīm bēbé bembapεε ábe Yesue. Ambíd enē, bētīm ámbíd á myad mé Listra, Ekoniom ne Antyoḡ á mbwōḡ e Pisidia. ²² Hōm ké áhéé áde bēmpεé, báyágté'áá bad ábe bédúbpé Yesue bēwéde-'ε bó nlém á abum, ábel bétyéem á adúbe-tē. Báyágté'áá bó bán "Detáŋgéné metake akud boŋ deésōl á nkamlen ní Dyōb." ²³ Mwembé ké ríhéé níme bēmpεé, bēpwédáá bad ábe bélyágté' níme mwembé. Nzé bēnkānē, bédíd-te yāl nzaa á mekáne-tē, bēbē belyáged á mekáá níme Sájgwéé awē bésúme nlém á yāl.

²⁴ Ade bémádé mbwōḡ e Pisidia áte, bēmpē á mbwōḡ e Pamfilia. ²⁵ Bēnkāl eyale é Dyōb á dyad á Pega, boŋ bésyoḡké á dyad á Atalia. ²⁶ Ahed-taá bésyāŋgé boŋ bēchabpé edib, betimé ámbíd á Antyoḡ, wéε bēnkānnēdtē bó bán nsimé ní Dyōb rílyáged bó áyāle nsón níme bémádé bōob. ²⁷ Ade bépédé á Antyoḡ, bēnlād bad bé mwembé áte, béléáá bó mekan mésyāāl níme Dyōb ábélé mbwiined ne bó. Bēnlāā-'ε bó ngáne Dyōb ánédté nzii echē bad ábe béesē bad bé Israel bédúbpé Yesue. ²⁸ Bēnkoód-te mwā adyεε áwed ne bad ábe bédúbpé Yesue.

15

Mbom níkóbté á Jerusalem

ámad ehób á mwembé-te

¹ Bad bēhóg bēmbíd á mbwōḡ e Judeya bēpē á Antyoḡ. Bēmbootéd bad ayáged nēn bán, "Nzé bēeyage mod ngáne mbéndé e Mose éhédeé, né éekudté e'soosōŋ." ² Nēn dēmbēl Paale bó Banabase béswāntánnáá ngíne ngíne káōŋ bōōbōó bētíí bán Paale bó Banabase ne nguse é bad émpēεe béke á Jerusalem, béke bényín bembapεε bé nlomag ne belyáged bé mwembé tāŋgene adé atón. ³ Bad bé mwembé bēnlyāḡēd bó á nzii. Bēmbwē á mbwōḡ é Fonia ne Samaria bēláŋgé bad ngáne bad ábe béesē bad bé Israel bédúbpé Dyōb. Mmēn nkalaŋ ménwōḡēd bad ábe bédúbpé Yesue menyinḡe. ⁴ Ade Paale bó Banabase bépédé á Jerusalem, mwembé níme mēdé áwed, bembapεε bé nlomag ne belyáged bé mwembé bēnkob bó nken. Paale bó Banabase bēnlāā bó mekan níme Dyōb ábélé mbwiined ne bó. ⁵ Boŋ doŋge á bad ábe bédúbpé Yesue ábe bēmbē epepe éche Befarisia bēntyēem ámín, bēhób bán, "Bétáŋgéné bad ábe béesē bad bé Israel ábe bédúbpé Yesue ayag, béléáá-'ε bó bán bétáŋgéné mbéndé éche Moseε ahíd."

⁶ Dōó bembapεε bé nlomag ne belyáged bé mwembé békóbe mbom ānōn adé akan áte. ⁷ Ade bēlébé aswanḡen dōó Petro átyéémé ámín boŋ áhōbe aá, "A-baányan, édé etún é pónde bōob áde Dyōb ápwédé me áfíntē echēn, ákale bad ábe béesē bad bé Israel nkalaŋ ní bwām ábel nēn bēwōḡ mós bédúbe-'ε. ⁸ Dyōb áde ábíf-'ε moosyāāl nlém áte, álúmté aá móbagé bad ábe béesē bad bé Israel kunze ádúbe, abe áde ábágé bó Edáádāŋ éche Esáá melemlen ngáne ábágé syánē ámpē. ⁹ Dyōb dénkéntédté bó aá bédé nhāŋlén ne syánē ké mwāmpín. Anlāḡsén bó mbéb áyāle adúbe áde bēnwālē. ¹⁰ Bōob-pōó, cheé ékáá boŋ nyéhédé' Dyōb akāḡ, ápémed bad ábe bédúbpé Yesue nted níme ábēd betaa bēnkēnhanlé apém níme ké syánē déhéleé apém? ¹¹ Eeboó'ε nē! Dedúbpé dekudé-'ε e'soosōŋ mbwiined ne nsimé níme Sájgú Yesue, melemlen ngáne bōmpē békúde."

¹² Moosyāāl anlám ehób bēwōḡlān Banabase bó Paal. Banabase bó Paal békánlé'áá bó e'chemléd ne menyáké níme Dyōb ábélé mbwiined ne bó

átínté e bad ábe béesě bad bé Israel. ¹³ Ade bémádné, dóo Jemse áhóbéé áá, “A-baányan, nyéwóglen me! ¹⁴ Simone alúmté syánē áte hén bəəb ngáne Dyōb ábootédé ábē e’boŋ bé nlém alúmed wée bad ábe béesě bad bé Israel, átéd áde átédé bad átínté echáb ábē ábē bad. ¹⁵ Nén dēn ábélé e’yale ábē nkal é’dáədəŋ é’lóné. Eténlédé nén bán,

¹⁶ ‘Me Sánḡwéé nhóbe méé, nzé nén amáá atóm, mēpě ámpě, mēlōŋ ndáb echē Dabidē ámpē echē empáa.

Mēlōŋ chōm ésyāāl éche émpāŋtəd áte nítméd-te chó ngáne énsēbēē abé.

¹⁷ Nē débēl bad bé nkōŋsé bésyāāl bépě áwēm,

nīpwədé bad ábe béesě bad bé Israel ábē ábēm bad. Me Sánḡwéé méé nhóbe.

¹⁸ Mée mbelé boŋ nímén mekan mébyéén se’ bəód.’ ”

¹⁹ Dóo Jemse ákagké á’só áá, “Ne me, nímmēm mewēmten médé nén méé deétagté bad ábe béesě bad bé Israel ábe bétímné Dyōb. ²⁰ Chōm éche détanḡéné abel édií átele bó kálag nén bán béedyāḡ medyé nímmē bébágé myōb mémpēe née mende, áyāle nímmē medyé méésáa’é, béekābē mesón, béedyāḡ nyam echē béesēlēē nkāŋ, béedyāḡ-ke mekií. ²¹ Debíí nén bán se’ bəód béléá’áá mbéndé éche Mosēe á ndáb é mekáne á mbwe-mé-nkóme-áte. Békale-’e ábē e’yale dyad ne dyad téé.”

Béténlé bad ábe béesě bad bé Israel kálag

²² Dóo bembapēe bé nlomag ne belyáged bé mwembé, ne bad bé mwembé bésyāāl bényíné nén bán ébóó bán bēpwəd bad átínté echáb, bélóm bó á Antyōḡ nchoo ne Paale bó Banabase. Bēmpwəd Judase awē béchágé’áá bán Basabase bó Sailas, bó bad bébe ábe belyágté’áá átínté echáb. ²³ Kálag éche bēnlōmēnnē bó á Antyōḡ, ebédé nén, “Sé bembapēe bé nlomag, ne belyáged bé mwembé, áben baányan, sélómme nyé melēnten. Nyé ábe nyédé bānned ábe nyéēsě bad bé Israel. Nyé ábe nyédye á dyad á Antyōḡ ne á mbwóg é Siria ne Silisia. ²⁴ Sēsōŋténé nén bán bad behóg ábe bēbíde áwēd, bēmpě áwēn, bēpuutád nyé nló áte ne mam míme bēhóbe’áá. Boŋ nyébii nén bán sēnkēmbagké bó kunze ábel nē. ²⁵ Né-óó, sēdyéé ásē moosyāāl sētííde nén bán ébóó sépwəd donḡe á bad álóm bó áwēn. Bēwoón Paale bó Banabase ábe sédós bwāmbwam. ²⁶ Bó bad bébe bēbagé yāl ábele echəd Sāŋ Yesu Kristəə ésebán bēbáa’ kwééd. ²⁷ Né-óó, sélómme nyé Judase bó Sailas, béléā nyé melemlen mé mekan míme séténlé nyé. ²⁸ Edáədəŋ éche Esáá élyágté sé átíi nén séetagté nyé ne mekan mémpēe étóméé nímmēn mekan míme médé etognén. ²⁹ Nyéedyāḡ medyé míme bébágé myōb mémpēe née mende, nyéedyāḡ mekií, nyéedyāḡ nyam ké póg echē béesēlēē nkāŋ, nyéekābē-’e mesón. Nzé nyéehēlē nímmēn mekan né ébōŋ. Dényínne’ ámpē.”

³⁰ Ade bémáá ene kálag atel, bēnlyāḡēd ábē bad á nzii, béke-’e á Antyōḡ. Ade bépédé áwed, bēnlād bad ábe bédúbpé Yesue bésyāāl áte boŋ bébe bó kálag. ³¹ Ade ábē bad béléá ene kálag, bēmbē menyīḡe bwāmbwam áyāle nkalan mé e’wéd bé nlém míme mbédé áwēd-te. ³² Judase bó Sailas bēbédéē bekal bé’dáədəŋ, bēnkálēn-ne bó áyāle e etún é pónde, bēnhōdēd bó mewēmten bēwéd-te bó nlém á abum. ³³ Ade bélébé mwā adyēe áwed, bad ábe bédúbpé Yesue bēnlyāḡēd bó ne nsan boŋ bétim ámbid wēe bad ábe bēnlóm bó.* ³⁵ Paale bó Banabase bēndyéé á Antyōḡ mwā etún

* **15:33** Donḡe á kálag dé’só ábádé nchoo 34: ‘Boŋ Sailase pen antíi áá mólyōḡ áhed.’

é póndé. Býāgtē, békálé-'ε eyale éche Sánḡwéé nlatén ne ekud é bad émpēe.

Paale bó Banabase békābné áte

³⁶ Eebeméé áte ámbíd enê, dō Paale álāngēé Banabase aá, “Détim ámbíd, déke dénən ábēd baányan bé Krīsto dyad-té áde dékálé nkalan níme Sánḡwéé, boḡ déhed-te áte ngáne mekan mékéneé bō.” ³⁷ Banabase anwōḡ mewēmten áwále Ḷon Makose áyāl, ³⁸ boḡ Paale annyín aá éetāḡeneé, áyāle Ḷon Makose ansébé bō achene á nzii áde béepídēē nsón á asōḡ. Antédé bō á dyad á Pamfilia átīm ámbíd. ³⁹ Mpentēn ní ngíne mēmpē áfíntē echāb káōḡ békābēn áte. Banabase antéd Makose béchābē edīb békē á alon ḡ Saiprus. ⁴⁰ Paale ámpē ampwēd Sailase. Baányan bé Krīsto bēnkānnēd bō bán nsimé níme Sánḡwéé nílyágte bō. ⁴¹ Paale ambwēēn Sailase á mbwōḡ e Siria ne Silisia békag bēwēdē mwembé áte.

16

Timotie awōḡné Paale bō Sailas

¹ Paale bēnkē á myad mé Debe ne Listra. Mod nhōḡ abédé áwed awē béchāḡé'áá bán Timotie. Nyaá abédēe mmwaád a Israel, mōmpē andúbé Yesue, boḡ sáá abédēe mod a Grikiá. ² Bad ábe bédúbpé Krīstəá á myad mé Listra ne Ekōniom bésyāēl bēnhōb mam mé bwām tāḡene Timotie. ³ Ngáne Paale áhédé'áá Timotie awále áyāl, an'yag mó. Ambel nê áyāle bad bé Israel ábe bēbédé níme mebwōḡ bēmbīī bán Timotie sáá adii mod a Grikiá. ⁴ Paale bō Timoti békāḡé'áá myad ne myad bēlāḡē bad ábe bédúbpé Krīstəá mekan níme bembapēe bé nlomag ne belyáged bé mwembé bé Jerusalem bētífidé, bēlāḡē-'ε bō bán bēhíde níme mekan. ⁵ Né-ōó, mwembé nísyāēl mēmbootéd awúu áte á adúbe-tē mesoḡḡé mé bad-te méchāḡkē epun-téé.

Paale anyiné ndōḡ

⁶ Paale bōobe baáb bēmbwē á mbwōḡ e Frigia ne Galesia áyāle Edəádəḡ éche Esáá énkēnkwenténne aá békál nkalan ní bwām á mbwōḡ e Esia. ⁷ Ade bēpédé á nchii ní mbwōḡ e Mísia bēnwanén asól á mbwōḡ e Bitinia, boḡ Edəádəḡ éche Yesue énkēmmwaá aá bésól. ⁸ Né-ōó, bēntōm á Mísia, bésyāḡē káōḡ bēpē á dyad á Troas. ⁹ Mmē nkuu Paale annyín ndōḡ. Á ndōḡ-te wê, mod a mbwōḡ e Masēdonia antyéém áchāā mó aá, “Hyāḡ, á Masēdonia, éhye éwōḡḡen sé.” ¹⁰ Paale amaá-'aá ndōḡ anyín, dōó séládé yāl áke á Masēdonia áyāle sēndōl áte nēn bán Dyōb áchēnlé sé ákal nkalan ní bwām áwāb.

Mmwaád nhōḡ awē béchāḡéé

bán Lidia adúbpe

¹¹ Sēnsól á Stíma á Troas, séké á Samotras ésebán sētyéeme á nzii. Née bīn é'sāḡḡé sétimé' á Niopoli. ¹² Sēbídé-'aá áhed, séke a Filipi. Filipi adii dyad ámbáá á mbwōḡ e Masēdonia. Abédé káōḡne dyad áde mbéndé é Roma chēmpēn chōó bēbēnládtáá. Sēdyéé áhed nguse é e'pun. ¹³ A Mbwe-mé-nkóme-áte, sēnsyāó á dyad-tē sékē á nkin mé edīb. Sēnwémtén bán sēētān abwōḡ á hōm áhed wēe bad bé Israel békānnēe. Sēndyēé áhed ne bebaád ábe séntānnē née bēlādné áhed, syāābōó sékale'. ¹⁴ Áfíntē e ábē bebaád mmwaád nhōḡ abédé áhed awē béchāḡé'áá bán Lidia awē ámbíd á dyad á Tiatira. Akábé'áá nyoḡḡé, ásoḡmē' mebad níme méyāḡe' níme mēlélé nkun. Ane mmwaád abēnlé'áá Dyōb. Sánḡwéé ankéléd-te mó nlém

á abum áwóglen chöm éche Paale áhóbéé. ¹⁵ Bëndusén mwën ne eche ndáb esyáál. Ambíid enê, anlébé sé áwe ndáb. Anhób aá, “Nzé édé bán nyétédé me nñngáne mod awè akoó Yesue adúbe, nyéhye nyédyēē áwëm ndáb.” Ambádnén sé kááñ sékē-ε.

Béhédé Paale bó Sailas á mbwög

¹⁶ Epun ehóg-kóó, sênkē á abwóg dé mekáne, dóo ngøndéε e ntāñ póg étané sé. Edáádəñ é mbéb émbē mós áte, ébélé’áá álāngē bad mam míme mébenléd á’sō é pónde. Ene ngəñ éché ákúmé’áá embēl bad ábe bēnchan mós ntāñ békudé ndun e mənē. ¹⁷ Héε ábóótédé syáabe Paale ahíd, ábōnē aá, “Ábén bad bédii bembáledε ábe Dyōb á Ngum. Béhyédé nyé aláa ngáne nyémwéé e’soósəñ akud.” ¹⁸ Ene ngøndéε elébé abel nē, epun ne epun-té. Kááñne á asóg Paale anlīñ, dóo ákúnnédé boñ álāngē’ éché edáádəñ éche émbē ene ngøndéε aá, “Á dīn á Yesu Krístəə, nkamlan we nén meé, bíd enén ngøndéε áte!” Abwög-ábwög éché edáádəñ émbíd mós áte. ¹⁹ Ade bad ábe bēnchān ene ngøndéε ntāñ, bényíné bán nzii e ngáb ekónlédé bós, bēntōl Paale bós Sailas bédolé bós, békēεn bós wéε benkamlenε ábe bēbédé áftinté e dyad. ²⁰ Bēmpéén bós wéε benkamlenε bé Roma, bēlāngē bós bán, “Ábén bad bédii bad bé Israel, boñ bépédé áwəd hén, bépééne mpongé. ²¹ Bényágte bad e’lem bé mbéb ábe mbéndé éche syánē éehedeé. Syánē bēn dedii bad bé Roma, né-óó, deéhēlēε-se dékob nē, deéhēlēε-ε-se dehid nē.” ²² Amute dómpē dénsōl áte ábónléd Paale bós Sailas. Dóo benkamlenε bé Roma bésáltédé bós mbóté bēhúd-tε bós chós á yāl. Dóo bēlómé bad bán béswádted bós e’tanjú. ²³ Bémáá’-aá bós awanən bwām boñ bēhāg bós á mbwög, bēláá’-ε nnóné mbwög bán eehúde bós dīd á yāl. ²⁴ Bēlāngé’-aá nnóné mbwög nē, ahé bós á toñ e ndáb e meláá eché edé áte. Anhé bós e’pwóg á mekuu.

²⁵ Dyam melúde mé nkuu, Paale bós Sailas békánné’áá békōnnē-ε Dyōb ngəse. Bad bé mbwög ábiníí bésyāál bēwóglánnáá bós. ²⁶ Abwög-ábwög dóo ndóob énáñnéde ásē ngíne-ngíne. Ndáb e mbwög énáñnéde se á mekon. Melemlem mé pónde e’kob e’syāál bēndibnéd, bengóbéngōbē ábe bēmbē bad bésyāál áyāl bēnhunnéd. ²⁷ Ade nnóné mbwög ápádté ásē boñ anyín ngáne e’kob e’syāál é’nédnéde, anwémten aá bad bé mbwög bésyāál bémáá asob. Héε átédé páá aá mósoo’ yāl. ²⁸ Dóo Paale áchágté ehób ámīn boñ álēbpē aá, “Weewúé yāl! Sé moosyáál sēde hén!” ²⁹ Héε nnóné mbwög áhóbé aá bēpiined mós etrukāñ, asól á ndáb-te, ákwē Paale bós Sailas á mekuu ánəə ne mbwóg ní ngíne. ³⁰ Dóo ábídne bós á ebwóg boñ ásedté bós aaken, “Á besāñ, cheé rítāngéné abel ákud e’soósəñ?” ³¹ Bēnlāā mós bán “Dúbé Sāngú Yesue, boñ ékud e’soósəñ, ádōñ abum á ndáb dómpē dékūd.” ³² Bēnkálé mós ne moosyáál awé ambé mós á ndáb nkalaní ní bwām míme Sāngwéé. ³³ Ene pónde chēn, nímē nkuu, ane nnóné mbwög antéd bós, áwōbē bós sii áte. Hē dēn bēndusén mós ne eche ndáb esyáál. ³⁴ Dóo ásónlé Paale bós Banabase á ndáb-te boñ ábagé bós ndyééd. Mwën ne áde abum á ndáb bēmbē menyīnge áyāle adúbe.

³⁵ Néε bīn e’sāngé, benkamlenε bēnlōm plúε ne nlébtéd nén bán, “Nyéchene ábē bad békag.” ³⁶ Héε nnóné mbwög álāngéé Paale aá, “Benkamlenε bēlómé nlébtéd nén bán béchene nyé Sailas. Né-óó, nyébíd nyékag ne nsan.” ³⁷ Dóo Paale álāngéé éché plúε nén aá, “Béswádtédé sé e’tanju á nhéné áde séebeléε dyamdyam, áde sédíí’-aá bad bé alon á Roma, bēhé-ε sé á mbwög. Boñ bəəb bēhéde sé abided á mesəom-tē-yε? Eeheléε-se ébé nē. Ábē benkamlenε bé Roma bēn bētāngéné apε béhye

bébidéd sé.”³⁸ Plúse ênkĕ benkamlene bé Roma aláa ngáne Paale áhóbé. Ade ábē benkamlene béwógé bán Paale bó Sailas bédii bad bé Roma, mbwóg menkób bó.³⁹ Né-ǝǝ, bĕnkĕ Paale bó Sailas achán, bébidéd bó á mbwóg beláá-ε bó bán ébon bán bésyəə áwāb dyad.⁴⁰ Paale bó Sailas bémbíd á ndáb e mbwóg, bĕkĕ á ndáb wĕε Lidia. Ade bépédé áhed, bĕntān bad ábe bédúbpé Krístəə. Paale bó Sailas bĕnlāá ábē bad e'yale ábe é'wéde bó nlém á abum. Bémáá-'áá bó aláa bonj bésyəŋgé.

17

Paale bó Sailas bĕktĭ á Tesalonika

¹ Paale bó Sailas bĕmpōŋ á myad mé Amfipolis ne Apolonia, bĕpĕ á dyad á Tesalonika. Ndáb e mekáne e bad bé Israel embĕ áhed.² Paale ammentĕn ake á ndáb e mekáne, né-ǝǝ ankĕ áwed. Andyéé áwed sĕndé éláán. A Mbwe mé Nkóme áte tĕé, akānlé'áá bad nkalanj ngáne mbídé á kálag e Dyób.³ Atógnádtáá bó mam nĭme akánlé'áá bó, álūmtĕ-ε bó áte nĕn áá Ane-awĕ-Béwógtĕ atāŋgéné nĕε akúdé metake ápuū-ε ámbíd e kwééd. Alāŋgé'áá bó áá “Anĕn Yesue awĕ nĭlāŋgéé nyé nĕn, mó adé Ane-awĕ-Béwógtĕ.”⁴ Donje á bad bĕndūbĕ bán chōm éche Paale áhóbéé édé mbále, né-ǝǝ, bĕntimĕn Paale bó Sailas. Bad bé Grikia híin ábe bĕndūbĕ Dyób ne ndəle é bebaád bé dyad híin bómpĕ bĕntimĕn Paale bó Sailas.⁵ Bonj donje á bad bé Israel bĕsíídé'áá Paale bó Sailas. Né-ǝǝ, bĕnlād donje á bad bé mpongé áte, ábe bĕbédé á dyad-tĕ. Bĕmbuú áte bĕpĕĕn-ne etōgkĕ é ngine. Bĕmpĕĕn epuutéd dyad áte ásyāāl, bĕból á ndáb wĕε Jasene ábel bonj bĕkób Paale bó Sailas bĕbidĕn bó á tĕl e ékwĕε.⁶ Bonj áde bĕnoné Paale bó Sailas bonj béenyĭne bó, bĕndōl Jasene ne bad bĕmpĕe ábe bédúbpé Yesue, bĕpĕĕn bó á'sō é benkamlene bé dyad. Bĕbóné'áá bán, “Ábĕn bad bĕpĕĕné epuutéd hōm ásyāāl. Bəəb-pəə, bĕpédé káŋŋe áwe syánĕ dyad.⁷ Jasene ákōō-ε bó áwe ndáb. Bĕbóó' mbéndé eche Kaisεε. Bĕhóbe nĕn bán kāŋ empĕe edé eché béchəgĕé bán Yesue.”⁸ Mmĕn mekan nĭme bĕnhōbpĕ mĕmbĕl ene ndun e mod ne benkamlene bé dyad bĕpuuted.⁹ Benkamlene bé dyad bĕmbĕl Jasene ne bad ábe bédúbpé ábe bĕnkōbpĕ, bóəbəə bĕsábé mənĕ ábel bĕtĕde bó, bonj bĕtĕdtĕ bó.

Paale bóəbe baab bĕkúdé metake á Beria

¹⁰ Bĭn é'hínĕ-'áá híinĕn, bad ábe bédúbpé Yesue bĕlóm Paale bó Sailas á Beria. Ade bĕpédé áwed bĕnkĕ á ndáb e mekáne.¹¹ Bad bé Beria bĕnwōŋ nlém áwóglĕn eyale é Dyób tómaa bad bé Tesalonika. Epun-tĕ, beláá'áá kálag e Dyób ásonjten ányĭn ké mekan nĭme Paale bó Sailas bĕhóbé'áá méde mbále.¹² Ekud é bad éndūbĕ. Ndəle é bebaád bé Grikia híin ne baachóm bé Grikia híin bómpĕ bĕndūbĕ.¹³ Bonj áde bad bé Israel bé Tesalonika béwógé bán Paale akalé eyale é Dyób káŋŋe á Beria, bĕmpĕ áwed, bĕbōōtĕd ekud é bad asól áte ápĕĕn epuutéd.¹⁴ Abwāg-ábwwg dōo bad ábe bédúbpé Yesue bĕlómé Paale á nkin mé edĭb é nkwxĕ, bonj Sailas bó Timoti pĕn bĕnlyāg á Beria.¹⁵ Bad ábe bĕnkĕ Paale alyáged, bĕnkĕĕn mó káŋŋ bĕpĕĕn mó á dyad á Atens bonj bĕtimé ámbíd á Beria. Ade bĕtimeé ámbíd, Paale anlyāgtĕn bó áá beláa Sailase bó Timoti nĕn bán béhyĕ bĕtān mó á Atens ésebān bĕbébte pōndé.

Paale akanlé bad bé Atens

¹⁶ Paale andyĕ á Atens ásinĕ' Sailase bó Timoti. Ngáne ásinĕ'áá bó, nlém mĕmbĕb mó á abum bwāmbwam áyale annyĭn nĕn áá myōb mĕmpĕe nĭme bĕbageé edúbé mélóné dyad áte ásyāāl.¹⁷ Né-ǝǝ ankĕ á ndáb é

mekáne ákanlé bad bé Israel ne bad ábe béesě bad bé Israel ábe bébage Dyöb edúbé. Akagé'áá kááŋne átínté e dyad epun téé ákanlé kénzée awě ampě áhed. ¹⁸ Bóǝbe bad ábe bébedé á e'epé ábe béchágé'áá bán Epikurian ne Stoik hómpě bépéntánnáá. Donge ásédtté'áá bán, “Cheé anén mod awě abíde dúu múmó áhóbéé áde éebí' é dyamdyam?” Běmpěe béhóbé'áá bán “Edé kabyánán ahóbe tǝŋgene myöb mēmpěe.” Béhóbé'áá nē, áyāle álánge'áá bó tǝŋgene Yesue ne mpuu. ¹⁹ Dóǝ bétédé Paale békēēn mós á káánsel e mbwóg eche béchágé'áá bán Ariopagus.* Běnhǝb bán “Sédəǝ ádén ayáge dékǝǝlē áde élanǝgeé bad asǝŋten. ²⁰ Donge á mam áde éhóbéé áde sé nken á etúu, séēdǝŋ-’ε mós asǝŋten.” ²¹ Bad bé Atens bésyāāl ne beken ábe bébedé áwed, bēbēbté'áá echab pǝndé esyāāl ákal ne áwóglēn nkalanǝ tǝŋgene dyam dékǝǝlē-té.

²² Dóǝ Paale átyéémé ámīn á'sǝ é káánsel é Ariopagus bonǝ áhóbé nén aá, “A-bad bé Atens nnyíne' nén mēé, nyébage myöb edúbé bwámwam. ²³ Nhóbe nén áyāle áde rítóméé nyé á dyad-té, nnǝné mebón míme nyébageé myöb edúbé. Nnyíne abwóg ahóg áde nyétélé áhed nén bán, ‘Hǝm áde dyöb áde déebyéene.’ Adé dyöb áde nyébageé edúbé kénéé nyéebíi' é dós, dóǝ rílanǝgeé nyé bǝǝb. ²⁴ Dyöb áde áhágé nkǝŋsé ne chǝm ésyāāl éche édé áwēd-te, mós adé Sǝŋgwéé a nkonǝ mí mīn ne rísé. Eédyēē' é á ndáb é myöb éche baányonǝ bélǝŋné mekáá, ²⁵ eéhēdē-'áá chǝmchǝm éche déhele débe mós abele áde débenléé mós. Ngáne édíi nén bán mwēn-é abage alongé, ábage pemē ne kéchéé éche déhédeé. ²⁶ Mod nhóg mós ánsēbēē ahag bonǝ metúmbé mé nkǝŋsé mésyāāl mébíid mbwiined ne ane mod nhóg. Abelé bédyēē-’ε nkǝŋsé áte rísyāāl. Adéhǝb aá móhage bó ammad pǝndé atíi ne mebwóg wéé bédyēē-’é. ²⁷ Ambel nén, ábel bonǝ bēhed mós, nzé bēhéde-’ε mós bēhele-se bényín mós awóg áde bėwógé mós áyāl. Kénē, Dyöb déechabnedéé syánē modmod áyāl. ²⁸ Edé nēngáne mod nhóg áhóbé aá,

‘Abé áde dédíi ne mós, dedé á alongé, dekaǝ,

dedé-’ε chǝm éche dédíi.’

Edé-’ε ámpě ngáne bekal bé ngan bēhóbé bán,

‘Syánē ámpě dedíi ábe bán.’

²⁹ Ngáne dédíi-'áá bán bé Dyöb, deetǝŋgenéé néé dékamtanné nén bán Dyöb ádíi nēngáne chǝm éche bėbénlé gól, sílva ké'ε aláá áde baányonǝ bėbénléde ádab debyéé bonǝ bėlóón mekáá. ³⁰ A pǝndé eche bad bėnkėmbíi' é Dyöb, Dyöb dénkėntédté mbėb mímab nēngáne dyam. Bonǝ bǝǝb alánge' moosyāāl hǝm-té aá bétede nímāb mbeltéd mé mbėb. ³¹ Amaá-'ε epun é bīn atíi, éche ákáādtē mod-téé nkǝŋsé áte rísyāāl nyaa eché etǝŋgéné. Apwédé mod awě ákáād nímē nkáá. Alúmté-’ε moosyāāl aá ane mod akwǝgnédé, apuud áde apúúdté mós á kwééd.”

³² Ade ábē bad bėwógé Paale ahóbé tǝŋgene mpuu, donge á bad bėwéláá mós bonǝ bó donge á bad bėnhǝb bán, “Sēhede bán ékale sé nímē nkalanǝ ámpě.” ³³ Ambíid e nē, Paale anhidé átínté echáb. ³⁴ Kááŋ ne á asóg, nguse é bad éntimén Paale bėdúbé-’ε Yesue. Átínté e ábē bad, mod abédé áhed awě bėchágé'áá bán Dǝnesiǝse. Abédeé mod a káánsel e Ariopagus. Mmwaád ámpě abédé áhed awě bėchágé'áá bán Damarise ne bad bėmpěe.

* **17:19** Ariopagus: Abédeé káánsel e mbwóg á dyad á Atens.

18

Paale akil á dyad á Kōrinto

¹ Ambíid enê, Paale anhidé á dyad á Atens ákē á dyad á Kōrinto. ² Ade ápedé áwed antán mod a Israel nhóg awě béchágé'áá bán Akwilaa. Bénchyāá mós á Pontus. Mmē mesú mēn dōó bós mwaád, Prisilia bémbídtē á Italia. Bémbíid á Italia áyāle Kaisēe a Roma, Kladios antóméd ehāngé aá bad bé Israel bésyāāl bésyāā á dyad á Roma. Paale ankē Akwilaa bós mwaád anyín. ³ Andyēén bós bōóbōó bébele nsón. Bómpē, bēlóó'áá tēnde ákud mōné nímē bētagnanné yāl melemlem nēngāne mómmpē ábélé'áá. ⁴ Mbwe mé Nkóme áte tēé, Paale akagé'áá á ndáb e mekáne, ákanlé bad bé Israel ne bad bé Grikia ábel bédúbe mam nímē áhóbéé.

⁵ Ade Sailasē bós Timoti bébíidé á Masēdonia boŋ bétán Paale, ambě eche yāl esyāál ákal nkalanj ní bwām. Alúmté'áá bad bé Israel áte aá Yesue mós adé Ane-awě-Béwógté. ⁶ Boŋ bépéntannáá mós, bēhōbē-'e mós mekan mé mbéb áyāl. Nē dēmběl Paale ankūd ebumbú á yāl álúmed bós nēn aá nkógsen ní Dyōb rísine' bós, aláá-'e bós aá, “Nzé nyébóó, né nyébēn-éé nyébelé. Meesaá me áte. Bootya bōób, nkag nkalanj ní bwām akal wēe bad ábe béesé bad bé Israel.” ⁷ Né-ōó Paale antedé bós áke ádyéé' wēe mod nhóg awě béchágé'áá bán Titus Justuse. Tituse abágé'áá Dyōb edúbé, ndáb embé-'e mós benben ne ndáb e mekáne e bad bé Israel. ⁸ Krispusē awě alyágté'áá ndáb e mekáne mómmpē andúbé Sāngwéé nchoo ne ádē abum á ndáb ásyāāl. Bad híin-ne ábe bémbē á dyad á Kōrinto, bēnwōg nímē nkalanj, bédúbe, békūd-te edusen.

⁹ Ebédé nkuu nhóg Paale annyín ndóg. A ndóg-te wē, Sāngwéé anláá mós aá “Weebáá', kanlé bós ékag á'sō, weétinné mbíd. ¹⁰ Bíí nēn wēé ndé ne we, modmod éhēlēē we dyamdyam ábel, áyāle ábēm bad híin bédé á dyad-tē hén.” ¹¹ Né-ōó, Paale andyēé áwed mwě nhóg ne epeɗ, áyāgtē bad eyale é Dyōb.

¹² Ade Kaisēe ábélé Galio nkamlene ambáá á mbwóg e Akaya, bad bé Israel ábe bémbē áwed bēnladén, békób Paale, békēen mós á kóte. ¹³ Bénhōb nēn bán “Anén mod atéde bad nlém á abum aá bébenle Dyōb, nyaa echē eetāngene ngāne mbéndé éhóbéé.” ¹⁴ Ade Paale áhóbé aá móhōb dyam, dōó nkamlene Galio álāngéé bad bé Israel aá, “Nzé ádén akan dēmbē nēe awusé ké'e dyam dé ebébtéd áde mod ábélé, né nwóó nzom áwóglēn nyé bad bé Israel. ¹⁵ Boŋ ngāne édíí bán ádíi dyam dé mpenten tāngene e'yale, mīn ne échen mbéndé, nyébēn nyémad dós. Meekáádtéé échē ndín é mehób.” ¹⁶ Nēn dēmběl Galio anan bós á ndáb e kóte. ¹⁷ Héé bós moosyāál bétólé mod awě alyágté'áá ndáb e mekáne awě béchágé'áá bán Sōstene, boŋ bēbōmé mós á'sō é kóte. Boŋ nēn dénkēmbenlé Galio dyamdyam.

Paale atimé ámbíid á Antyōg

¹⁸ Paale ankoód mwā adyēe á Kōrinto ne bad ábe bédúbpé Krístā. Dōó átédte bós, boŋ asól á stíma, áchabpé edíb é nkwxé ákág á mbwóg e Siria. Adēkē, ankē ne Prisilia bós Akwilaa. Adēhidé á dyad á Senkria, ankāón nló áyāle melē nímē ámmwēē. * ¹⁹ Bēmpē á Efesus. Ade bépédé áwed, Paale antedé Prisilia bós Akwilaa, ákē á ndáb e mekáne bōóbē bad bé Israel békale'. ²⁰ Abé bad bēnlāá mós bán bōóbōó békood mwā adyēe ámpē, boŋ enkēnkwentēnné. ²¹ Boŋ adé áhídté, anláá bós aá “Nzé ntíi ní Dyōb mós

* **18:18** Bad bé Israel bēnwōŋ elem nēn bán, nzé mod amwédé melē boŋ alógté nímē melē atāngēné nēe ákōjné nló.

ndé, né mǝtǝm ámbíd áwēn.” Né-ǝǝ, ansól á stǝma áhídē-’ε á Efesus. ²² Ade ápedé á dyad á Kaisaria, anké á Jerusalem, áke áléled bad bé mwembé, bon ákǝg á Antyog. ²³ Ade ákélēbpē mwá adyεε áwed, anhidé, áké á mbwóg e Galesia ne Frigia ábagé bad ábe bédúbpé Yesuε bésyāal elébé áwéd bó nlém á abum.

*Apolose akalé eyale é Dyöb
á myad mé Efesus ne Kōrinto*

²⁴ Ambíd enê, mod a Israel nhóg awé béchágé’áá bán Apolose awé bényhāā’é á dyad dé Alesandria ampě á Efesus. Anén mod abyéé’áá dyam ahób bwāmbwam, ansóntén-ne kálag e Dyöb bwām. ²⁵ An’yógé mekan mé nzii e Sǝngú. Akalé’áá, áyǝgtē-’ε bad mekan nǝme Yesuε nyaa eche etǝngéné ne kǝn esyāal. Bon pen edusen éche Jone chēmpen chǝǝ ámbī’é. ²⁶ Ambootéd pǝle akal á ndáb e mekáne ésebán abáa’ dyamdyam. Ade Prisilia bó Akwilaa béwógé mekan nǝme áhóbéé, bēntēd mó, békēen mó wéε bédyéé’áá. Hé-’áá bélúmté mó mekan mé nzii e Dyöb áte nyaa eché etǝngéné. ²⁷ Apolose antíi áá mókag á alon á Akaya. Né-ǝǝ, bad ábe béndübē á Efesus bēnwōngēn mó. Bēntelé bad ábe bédúbpé Yesuε a Akaya nēn bán nzé apedé, békob mó nken. Ade ápedé áwed, anwōngēn bad bwāmbwam ábe béndübē Yesuε áyāle nsimé ní Dyöb nǝme békúdé. ²⁸ Ne mpenten ngine, antóm bad bé Israel áte átínté e bad. Abenlád metón nǝme mébidé á kálag e Dyöb álúmed nēn bán Yesuε mó adé Ane-awé-Béwógté.

19

Paale akii á Efesus

¹ Apolose ambé abé á Kōrinto, dǝǝ Paale ápóó ene ped e mbwóg áte bon ápag á Efesus. Antán nguse é bad áwed ábe bédúbpé Yesuε. ² Dǝǝ ásedtēé bó áá “Ade nyéndübēē nyēnküd Edǝǝdǝn eche Esáá-ye?” Bēntimtén mó bán, “Aáy, séēwōgēē ké wógén bán chǝm édé éche béchǝgéé bán Edǝǝdǝn eche Esáá.” ³ Paale ansedéd bó aáken, “Nyaa e edusen ehéé-’ǝ nyēnkudté?” Bēnkwentén bán, “Nyaa e edusen eché Jone áhóbé’áá.” ⁴ Paale anláá bó áá, “Nyaa edusen eché Jone áhóbé’áá ebédéε áyāle bad ábe bétédte abel dé mbéb, Jone álǝngē-’ε bad bé Israel áá bédúbe ane awé ápě ámbíd eché, nédē Yesuε.” ⁵ Ade ábê bad béwógé chǝm éche Paale áhóbé, bēndusén bó á dǝn áde Sǝngú Yesuε. ⁶ Paale ambán bó mekáá á nló, Edǝǝdǝn eche Esáá épīi-’ε bó. Dǝǝ bébóótédé mehób mémpēe ahób nǝme bad béesóntanne, békale-’ε nkalan ní Dyöb. ⁷ Abê bad bébéde dyam dyóm ne bébe.

⁸ Paale andyε áwed dyam ngon éláán. Póndé-té akagé’áá á ndáb e mekáne, ákanlé bó ésebán abáa’ dyamdyam. Bǝǝbǝǝ bépéntánnáá, áwané-’ε áte ábel bédúbe nēn bán chǝm éche áhóbéé tǝngene nkamlēn ní Dyöb édé mbále. ⁹ Bon bó donge á bad bēnwūū nló áte, béekobpe adúbe, bēhǝbē-’ε mekan mé mbéb tǝngene Nzii e Sǝngú á’sǝ é bad bésyāal. Né-ǝǝ, Paale antédé bó, ákēēn bad ábe bédúbpé. Epun-té* bǝǝbǝǝ bépéntánnáá á ndáb e ayóge eché meléede Tiranuse. ¹⁰ Paale ambel nēn á etún é mwé nǝme. Nê dēmbǝl bad bé Israel ne bad ábe béesé bad bé Israel ábe bédyéé’áá á mbwóg e Asia bēnwōg eyale é Dyöb.

* **19:9** Donge á kálag dé’só ábádé nchoo bootya dyóm á ngǝn ne póg e’ mbwεmbwε ápe ngǝn éniin é ngukél.

*Bǎn ábe Skeva béwǎnné ábided
bad e'dǎǎdǎj bé mbéb áte*

¹¹ Dyǒb dǎmbǎl Paale ábelé mam mé menyáké níme bad bǎnkǎmmǎntǎnné anyín. ¹² Bad bétédé'áá ké betumbǎ ké'ǎ bewǎngǎsǎ ábe Paale ábǎnlédé, békǎǎn wǎǎ bad bé nkole, bǎbǎnlád bǒ ámad bǒ nkole, bǎbǎdtǎ-ǎ bǒ e'dǎǎdǎj bé mbéb áte. ¹³ Dǎngǎ á bad bé Israel ábe bǒmpǎ békágé'áá mebǎwǒg ne mebǎwǒg bǎbǎdtǎ bad e'dǎǎdǎj bé mbéb áte, bǒmpǎ bǎnwanǎn ábǎnled dǎn áde Sǎngú Yesue ábel nímmǎn nsǒn. Bǎlǎngǎ'áá e'dǎǎdǎj bé mbéb bǎn, "Nkamlan nyé á dǎn áde Yesue awǎ Paale ákanlé bad, nǎn mǎé nyǎbǎd ane mod áte." ¹⁴ Prisǎ ambáámbáa a bad bé Israel nhǒg abédé awǎ bǎchágé'áá bǎn Skeva. Anchyáá bǎn bé baachǒm saámbé. Abǎ bǎn bǒǎ bǎbǎlé'áá nǎ. ¹⁵ Bon pǒndé pǒg, edǎǎdǎj é mbéb ǎnlǎá bǒ nǎn áá "Mbǎí Yesue, mbǎí-ǎ Paale, benzǎé nyé-ǎ nyédǎí?" ¹⁶ Héǎ ane mod awǎ edǎǎdǎj é mbéb ǎbédé áte, ábǒnlédé bǒ ne ngǎine esyǎǎl, atóm-mǎ bǒ áte. Bédǎhǒb bǎn bétóme mehélé né amaá bǒ alǒgǎn, ámad-tǎ bǒ mbóté anyabted. ¹⁷ Bad bé Israel ne bad ábe bǎesǎ bad bé Israel ábe bǎdyǎé'áá á Efesus bǎnwǒg ádǎn dyam. Ade bǎwǒgé dǒ, mbwǒg mǎnkǒb bǒ bwǎmbwam. Dǎn áde Sǎngú Yesue dǒ-ǎ dǎnkǎd edúbé ǎche ǎchábé ámǎn. ¹⁸ Bad híin ábe bǎndǎbǎ, bǎmpǎ á nhǎné, bǎpanlé yǎl áte, bǎhǒbǎ' mekan mé mbéb níme békǎbǎnlé. ¹⁹ Bad híin ábe békúmǎ'áá ngǎj bǎntǎd ǎchab kǎlag ǎche bǎbǎnládtáá ákum ngǎj, bǎpǎǎn chǒ, bǎhyáád chǒ á nhǎné. Kǎlag ǎsyǎǎl ǎche bǎnhyáádtǎ ǎhǎláá-sǎ ǎbe nkun dyam móom mé mílian métáan. ²⁰ Mmǎn mekan mésyǎǎl níme mébǎnládtáá mǎnkǎj bad híin bǎndǎbǎ eyale ǎche Sǎngwǎéé, nímmǎ nkalanj níkanlád-tǎ ngǎine ngǎine.

Mponǎé mpédé á dyad dé Efesus

²¹ Ade nímmǎn mekan mémáá abǎnled, Paale ammǎd áwǎ nlǎm-tǎ áá mǎǒpǒj á mbwǒg é Masǎdonia ne á Akaya bon ákag a Jerusalem. Dǒǎ áhǒbǎé áá, "Nzé mbǎidé á Jerusalem ntǎngǎné ake á Roma." ²² Né-ǒǒ, anlóm bad bǎbe ábe bǎwǒngǎnnáá mó, Timotǎ bǒ Erastus á Masǎdonia, mwǎnne ǎlyǎǎ á mbwǒg e Esia, ádyǎǎ ámpǎ mwǎ esǒj é pǒndé.

²³ Enǎn pǒndé chǎn dǒǎ mpuutéd ní ngǎine mbédé á Efesus tǎngǎne Nzii e Sǎngú ǎchǎ bad bǎhǎdé'áá. ²⁴ Mod nhǒg abédé bǎn Demǎtruse. Alúé'áá bwǎm bé e'kii. Abǎlé'áá bwǎm ábe bǎnwǎgǎn bwǎm é' ndáb e dyǒb áde bǎchágé'áá bǎn Atemise. Mmǎn nsǒn mpǎínádtáá ábe bad bé nsǒn nsyǎj níme níchábé ámǎn. ²⁵ Anlád ábǎ bad bé nsǒn áte ne bad ábe bǒmpǎ bǎbǎlé'áá ene ndǎn e nsǒn, álǎngǎ bǒ áá, "Amúǎ, nyǎbǎí nǎn bǎn níme syǎné nhǒn nísyǎǎl níhúú ne nímmǎn nsǒn níme débǎléé nǎn. ²⁶ Bǒǎb-pǒǒ, nyǎbǎn nyǎnyǎné', nyǎwǒge-ǎ chǒm ǎche anǎn Paale ábǎléé. Ahǒbe nǎn áá myǒb níme bǎbǎnlé mekáá méesaá myǒb ne abé dǎn. Abǎlé-ǎ bad híin ábe bédé á Efesus ne á mbwǒg esyǎǎl e Esia, bédúbǎpǎ bǎn mam níme áhǒbǎé médé mbále. ²⁷ Né-ǒǒ mbáá' nǎn mǎé, nyonǎé ǎche syǎné ǎbǎb dǎn. Saá-kaá nǎ dǎmpǎn, mbáá' mǎé kǎǎngǎ ne ndáb e ndǎle e dyǒb, Atemise chǒmpǎ ǎbǎá dyam dé abǎlǎn ámpǎ. Bad bǎenyǎnné mó ámpǎ néǎ dyam, áde édǎí-'áá bǎn adǎí dyǒb áde bad bé Esia bǎsyǎǎl ne bad bé nkǒjsǎ bǎsyǎǎl bǎbǎnléé."

²⁸ Ade ene ndun e mod ǎwǒgé nǎ bǎnliǎj bwǎmbwam, bǎbootéd-tǎ abǒn bǎn, "Atemise, dyǒb dé Efesus adé ngum tǒmaa myǒb mésyǎǎl." ²⁹ Mmǎn mpuutéd mǎnkǎnnéd dyad áte ásyǎǎl. Ene ndun e mod ǎntǎl Gayǎsǎ bǒ Aristakuse ábe bǎmbǎd á Masǎdonia ábe bǒǎbe Paale bǎnwǒj.

Béntōmēn bós mehéle, békēēn bós á ndáb e mbom e bad bé dyad. ³⁰ Paale mwēn amboṣsēn ábid ene ndun e mod á'sō, boṅ bad ábe bédúbpé Yesue bēnkēnkwentēnné. ³¹ Nguse é bad ábe behóbpáá mbwóg ábe bósbe Paale bēwóó'áá, bōmpē bēnlōmē mós nlēbtéd, ne mechángé nēn bán eékāgē' áá mókag bad atyéem á'sō wēe beládné.

³² Ene pónde, epuutéd émpē á mbom-tē. Donje á bad bēbōnē' áyāle dyam ahóg, ábíníí-'é bēbōnē áyāle ádíníí, áyāle bós bad híin bēnkēmbíí' é ké atón áde áládé bós áhed. ³³ Ngáne édíí nēn bán Alesandaa mós bad bé Israel bēntōmēdtē á'sō, bad behóg belángé' áá mós bán mós atāngéné bad mekan alúmed áte. Héé Alesandaa álúmté ekáá áá bad belām ehób. Ahédé' áá bad alúmed áte nēn áá saké bósbe ábē bad békáás boṅ mpuuted núbé. ³⁴ Boṅ áde bad béchéme nēn bán Alesandaa adíi mod a Israel, bós moosyáál bēmbootéd abón bán, "Atēmise, dyōb dé Efesus adé ngum tómaa myōb mésyāál." Bēmbōn nēn áyāle háwa ébe. ³⁵ Káóṅ ne á asóg, mod a mbwóg nhóg mós ambéd bad áte. Anhób áá, "A-baányanṅ bé Efesus, moosyáál abíí áá dyad dé Efesus dós ánone ndáb e mekáne eche Atēmise, eche syānē ndāle e dyōb. Moosyáál abíí-'é áá ádén dyad dós anóne káóṅne aláá á ngəṅgú áde ábidé ámín. ³⁶ Ngáne nyé moosyáál nyébíí-'áá nēn bán modmod eéhēlēē-se ahé nímén mekan nswan, éeboo' é bán nyépeen mpongé ké nhóg. ³⁷ Ké nēṅgáne nyépeéné ábén bad hén, bēéchíbeé chōmchōm á ndáb é myōb, bēéhóbeé-'é áded dyōb mekan mé mbéb áyāl. ³⁸ Né-óó, nzé Demetruse ne ábē bad bé nsón bēwóṅné mod mehób, bēbíi nēn bán e'pun é' kóte é'dé, bad bé mbwóg-ke bédé ábe békáadte. Béhele-se bésómén ane mod áhed. ³⁹ Nzé-'é chōm émpēe édé éche nyékoo' é áhed né mbom mí bad bé dyad, mós mēyālē, ngáne mbéndé ékaléé. ⁴⁰ Nhóbe nēn áyāle dyam áde ábénlédé chíi, ngómenaa a Roma áhōb áá syānē depeéné mpongé. Nzom ké póg eesaá eché débēléé nímén mpuuted nisyāál. Nzom e bwám ké póg-ke eesaá eché dehele débe bós áyāle nímén mpuuted." ⁴¹ Ade ámáá ahób nē anláá bad áá mod téé asúe' áwe ndáb.

20

Paale akii á Masedonia ne á Grikia

¹ Ade mpuutéd nímáá boṅ ekíde émad ahós áte, Paale anlād bad ábe bédúbpé Yesue áte, ályāgtān bós ne e'yale ábe é'wéde bós nlém á abum. Ade ámáá bós ályāgtēn dós áhídté, boṅ ákág á Masedonia. ² Akagé' áá eché mbwóg, álāṅgē bad nkalanṅ híin níme nūwéde bós nlém á abum. Dós ápedé á Akaya. ³ Andyéé-'é áhed á etún e ngon eláán. Abōṅsánnáá áke á alonṅ á Siria, dós ásoṅténé áá bad bé Israel behəgke mós áwúu mós. Héé átíídé áá mósōm ámbíd móbwe á Masedonia. ⁴ Bad híin bēnwóón mós. Bēbédéé Sopataa, mwān awe Piiruse awé ámbíd á Beria, Aristakuse bós Sekundus ábe bēmbíd á dyad a Tesalonika. Gayose awé ámbíd á dyad a Debe, Timotie, ne Tikikuse bós Trofimius ábe bēmbíd á mbwóg e Esia. ⁵ Abén bad bēnkē á'sō, bésíné' sé a dyad á Troas. ⁶ Ade Ngande e Ewele é Ngēn étómé, sēnsól bōle á dyad á Filipi, boṅ ámbíd e e'pun étāan séntān bós a Troas.

Paale adímténé ake á Troas

⁷ A Satedé ngukél,* sēnladén áte hōm ahóg ádyé ndyééd álúmed edəṅge é Sāṅgú. Paale akānlé' áá bós póle. Akaláá akal ne akal, káóṅne melúde mé nkúu, ngáne édíí nēn bán antāngén ake nēe bīn é'sāṅgé. ⁸ Bēnchōd

* **20:7** Donje á kálag áhédé nēn bán: á epun é'só é sōndé.

e'trúkàŋ hiiín á toŋ ámín wée sênladénné. ⁹ Kódemod pág ébéde eché béchágé'áá bán Yutikusε andyεé á wínde, e'chá é'kééné'áá mó mwátiíd tiíd ngáne e'chá bémbēé mó á díd. Achabed áde Paale ánbabédé póle áte, dēnkəŋ ansól á e'chó-te bwám bwam. Dóo ápódté á toŋ ámín á ndágke eláán, ahún á ndəɔb. Békíí-'áá mó atéd, bétānē amaá awé. ¹⁰ Paale ansūd á ndáb mín wē, akúdén mó ámín boŋ áseb mó. Dóo álāngεé bad áá “Nyéētāgē áte, eewédeé, adíi adé á alongé.” ¹¹ Dóo Paale átímé ámbíd á ndáb mín, ásāl ewele áte boŋ bóɔbe bad ábe bédúbpe Krístəə bédyāg. Bóɔbɔo bēnkoód adyεε, békálé' póle kóəŋ bín é'sáa, boŋ ákag. ¹² Bénlyāgēd ene kódemod á ndáb áde mwēn adíi alongé. Abē bad bémbē menyinje bwám bwam.

Paale bésyāŋgé á Troas, békii á Miletus

¹³ Sēmbé á'sō sēsól á stíma-té, sēpōŋ á edíb é nkwx̄, sékē á dyad á Asos. Awed dóo séntāngēnnē Paale apém. Anhób áá sébē á'sō áyāle nzii e dyad-té chóo ánkéénné. ¹⁴ Ade átáné sé á dyad á Asos, sēmpém mó á stíma-té boŋ syáábɔo sékäg á dyad á Mitilene. ¹⁵ Sēhídté-'áá hē boŋ nēε bín é'sāŋgé sékag kóəŋ sēpäg á nkin ní dyad á Kios. Bín bán bésāā ámpē é'sāŋnéd sé á nkin ní dyad á Samos, epun éche émbātēn sēpäg á nkin ní dyad á Miletus. ¹⁶ Paale antíi nén áá sétóm dyad dé Efesus ámín ábel boŋ séebébté pónde á mbwóg e Esia. Ahédé'áá áá mówāmsen ape á Jerusalem epun é Pentekos édēhób bán chó épag áte.

Paale alyágténé belyáged bé mwembé bé Efesus

¹⁷ Ade sēpédé á dyad á Miletus, Paale anlóm nsal wée belyáged bé mwembé bé Efesus, áá bétān mó á Miletus. ¹⁸ Bépédé-'áá boŋ álāngē bó nén áá “Nyébēn nyébíi ngáne mbédé ne nyé bootya epun é'sō áde rísúme mekuu á mbwóg e Esia. ¹⁹ Mbēnlé'áá Sāŋgwéé ne asuded á yāl ásyāāl, níkudé ndutul ne mekəgsen áyāle ahəge áde bad bé Israel béhāgké'áá me. ²⁰ Nyébēn nyébíi bán áde níkanlé'áá nyé nkalan ní bwám, ní'yāgtē-ε nyé á nhéné, ne áwen mendáb, menkēnkoŋnédté nyé dyamdyam áde déntāngēn nyé awōŋgen. ²¹ Melemlem nēŋgáne ménsimmē bad bé Israel etúu áte nē dō-'áá ménsimmē bad ábe béesé bad bé Israel meé bétéde ádāb ábel é mbé, bétímen Dyōb, bédúbé-'ε awed Sāŋgwéé, Yesue. ²² Bɔɔb-pɔɔ, Edəádəŋ éche Esáá élúmte me áte áá ntāŋgéné ake á Jerusalem, meebíi-'áá chóm éche ébenléd ne me áwed. ²³ Mbíi pen nén meé dyad-té áde níkagké Edəádəŋ éche Esáá é máá me etúu asím áte nén áá mbwóg ne ndutul bóo bésine me. ²⁴ Boŋ meetédeé ádēm alongé nēε dyam, nhede meé nípid nímmēm nsón á asóg, nímad-te nsón níme Sāŋgú Yesue ábágé me áte. Mímēm nsón nídii ákal nkalan ní bwám tāŋgene nsímé níme Dyōb álúmtéé baányoŋ.

²⁵ “Mbédé átínté echēn, níkanlé nyé nkalan tāŋgene nkamlēn ní Dyōb. Bɔɔb-pɔɔ mbíi nén meé nyé modmod nyéenyínné me ámpē. ²⁶ Né-ɔɔ, nkoo' nyé aláa chíi nén meé, nzé nyé mod ké ahéé abódé áde alongé, nyébii nén bán meésáá me áte, ²⁷ áyāle nén dyamdyam déesaá áde mbáá nyé aláa tāŋgene mekan mésyāāl níme Dyōb átíidé áá móɔbēl. ²⁸ Nyétédēn yāl pónde, nyénəne-'ε abem á bad áde Edəádəŋ éche Esáá ébānné ásē echēn, bwám. Nyébē nēε benən bé mbód ánən bad bé Dyōb. Abelé nímmē mwembé níde nímmē, mbwiined ne kwééd eché Mwān awéde á awóg. ²⁹ Mbíi nén meé, nzé mmaá ake, bad bépē átínté echēn melemlem nēŋgáne esɔb ésóléé á abem á mbód. Béehidé-'áá áde béebébtéé nyé mwembé.

30 Póndé ɛpɛ áde bad bébítɛ átíntɛ echên dɛn, bɛnabpɛ metóm, ábel bad ábe bédúbpɛ Yesuɛ béhíde bɔ́. 31 Né-ɔ́, nyétéd póndé nyékamtan- nɛ nɛn bán ní'yágtɛ'áá nyé moosyáál nkuu ne mũte á etún é mwɛ níláán á metake-tɛ. 32 Bɔ́ɔb-pɔ́ɔ, nlyáge nyé á mekáá mé Dyɔb meɛ mwɛn ánoɛ nyé. Nkalanj níme nílangé nyé tɛngɛne nsimé ní Dyɔb méwɔngɛn nyé. Nwóó ngíne áwéd nyé áte, mɛbɛ-'ɛ nyé nsimé níme Dyɔb ákóhɛnéde ábɛ bad. 33 Menkɛnwɔngé nlém áte áted mod sílva, ké'ɛ gól ké'ɛ mbótɛ. 34 Nyébɛn nyébíí bán nímmɛ mekáá mɛn mɔ́ míbɛnlé nsón boɲ níkud ngáb eche syáábe ábɛm bad ábe sébelé'áá nsón séchánné'áá kéchéé éche séntɔgnɛnnɛ. 35 Nlúmtɛ nyé á menzii mésyáál nɛn meɛ nyéwéd yál áte ábel nsón ngáne mbéle'áá, ábel boɲ nyéwɔngan bad bé nkole, nyékamtan- nɛ e'yale ábe Sánjú Yesu ánhɔbpɛ áá, 'Edé nnam mod ábe tómaa ákob.' ”

36 Paalɛ amaá-'áá ahób nɛ, bɔ́ɔbe ábɛ bad bébwóg mebóbóɲ békáne. 37 Bɔ́ baásyáál béchyɛ'áá áde bɔ́ɔbɔ́ béhéɛnɛɛ tál bésómɛ-'ɛ ályágtɛn mó. 38 Chóm éche émbud bɔ́ ndutul awóged ébédɛɛ ahób áde Paalɛ ánhɔbpɛ áá béenyínnɛ mó ámpɛ mbéd. Dɔ́ békíí mó alyáged á stíma.

21

Paalɛ akii á Jerusalem

1 Sɛnlyágtɛn bɔ́ sékɛ-'ɛ. Sɛnsól á stíma. Sɛnchabé edib ésebán sɛtyéeme hómhóm kááj sépɛ á dyad á Kos. Néɛ bɛn é'sángé, sɛmpɛ á dyad á Rodɛs. Sɛsyángé-'áá hɛ, sékag á dyad á Patara. 2 Áwed dɔ́ sɛtánɛ stíma echɛ ekag á Fonia. Sɛsólé-'áá boɲ sébwákgɛ' eke. 3 Sɛmpɛ á abwóg á hóm áde sényínáá alonj á Saiprus áde áde á mendíb-te. Sɛmbamé dɔ́ sésyákgɛ á mbɔɲ sɛtimé á mbwóg e Siria. Sɛnsúd á dyad á Tirɛ áyále áhed dɔ́ stíma éntáɲgɛnnɛ nted asuded. 4 Sɛntán donje á bad áwed ábe bédúbpɛ Yesuɛ, sɛmbɛ-'ɛ ne bɔ́ áyále e'pun saámbé. Edáádɔɲ éche Esáá ényáged bɔ́ beláá Paalɛ bán eékág á Jerusalem. 5 Boɲ áde echɛd póndé émáá áte séntɛde bɔ́ sékɛ. Ábɛ bad bésyáál, ne ábab bebaád bɔ́ɔbe bán bɛnhyɛ sé alyáged kááj syáábɔ́ sébíd á dyad-tɛ, sépɛ á nkin mé edíb. Syáábɔ́ moosyáál sémbwóg mebóbóɲ, sékánne'. 6 Sɛmaá-'áá akáne dɔ́ syáábɔ́ sélyágtɛné, séslɛ á stíma boɲ bɔ́-'ɛ bétimé ámbíd á ndáb.

7 Sɛnhidé á dyad á Tirɛ, sékɛnɛ échɛd eke á'sɔ́, sépɛ á dyad á Tolɛma. Ade sépédé áwed, sɛnlɛléd bad ábe bédúbpɛ Yesuɛ, sédyɛɛ-'ɛ ne bɔ́ epun ehóg. 8 Néɛ bɛn é'sángé sɛnhidé á Tolɛma sékɛ á dyad á Kaisaria. Ade sépédé áwed sɛnkɛ á ndáb echɛ nkal-é nkalanj ní bwám nhóg awɛ béchógé'áá bán Filibe, sédyɛɛ áhed. Filibe abédé nhóg átíntɛ e bad saámbé ábe bɛmpwɛdtɛ néɛ benwɔngɛnɛ á mwembé ní Jerusalem. 9 Anchýáá bán bé bebaád bɛniin ábe bɛnkɛmbíí mwɛnchóm. Béhóbé'áá mam níme níhúú ne Dyɔb. 10 Ade sédíí áwed, dɔ́ nkal é edáádɔɲ nhóg awɛ béchógé'áá bán Akabusɛ ábídé á mbwóg e Judeya boɲ ápɛ. 11 Apédé-'áá wɛɛ sémbɛɛ boɲ átɛdɛ ngáá awɛ Paalɛ, átádnɛ nímmɛ mekuu ne mekáá boɲ áhábɛ áá, “Edáádɔɲ éche Esáá éhóbé áá, nɛn dɔ́ bad bé Israel bétádtɛ mod awe awóó anɛn ngáá á Jerusalem, bébɛ-'ɛ mó á mekáá mé bad ábe béesɛ bad bé Israel.” 12 Ade séwógé nɛn, syáábe bad bɛmpɛɛ sɛncháj Paalɛ bán eékág á Jerusalem. 13 Dɔ́ Paalɛ áhóbɛ áá, “Cheé nyébeleé nɛ, nyéebíí'ɛ bán nɛ nyéchyɛ' nyéhúnte mɛ nlém á abum-ɛ? Saké átád mɛ á Jerusalem dɛmpɛn-ɛɛ níbónsɛné, mbónsɛnɛ ké awé, ábele áde níbɛnlé Sánjú Yesuɛ.” 14 Sɛnkɛnɛnlɛ mó nlém ahɛnɛn á abum, né-ɔ́ sɛnchené séhób bán, “Ebenled ngáne Dyɔb átífidɛ.”

¹⁵ Sëndyεé á Kaisaria nguse é e'pun, dóo séládé yǎl bonj sékǎg á Jerusalem. ¹⁶ Donje á bad ábe bédúbpé Yesue ábe bebídé á Kaisaria bómpé bènwoón sé. Bènkeén sé á ndáb e mod nhóg wée séntǎngǎnné adyεε. Béchágé'áá ane mod bán Naasine. Ambíd á dyad á Saiprus, abédé-ε nhóg awé anlyǎg Krístæ adúbe.

Paale akii Jemse anyin

¹⁷ Ade sépédé á Jerusalem, bad bé Krísto ábe bédé áwed bènkob sé nken ne menyinge. ¹⁸ Néε bǎn é'sǎngé syáabe Paale sênke Jemse anyin. Belyáged bé mwembé bebédé áhed. ¹⁹ Paale anléléd bó. Ade áamáá bó aleled, anhídé bó chǎm ésyǎal éche Dyǎb ábélé áfinté e bad ábe beesé bad bé Israel mbwiined ne nsún níme mó Paale ábélé. ²⁰ Ade bémáá chǎm éche Paale áhóbé awóg, bènken Dyǎb. Dóo bélǎngéé Paale bán, "Mmǎn enyíne' néε mekan médíí á Jerusalem hén. E'kálé ne e'kálé é' bad bé Israel bédúbpé Dyǎb bǎb. Béhíde-ε mbéndé e Moseε ne kán esyǎal. ²¹ Bélǎngé-ε bó nén bán eyágte bad bé Israel bésyǎal ábe bédé melonj mémpée nén wǎ bééhíde-ε mbéndé e Moseε. Bán elǎnge bó wée béeyagé ábab bán, wée bééhíde-ε elem éche syánē. ²² Bétǎngéne-ε awóg bán epedé. Chán-nǎ débēnlé bǎb? ²³ Né-ǎǎ, éhíd ngáne sélǎá'ε wε. Bad bédé hén bēniin ábe bémwédé melǎ mé Dyǎb. ²⁴ Wǎhíd bó nyáábǎ nyéke á nwobe, ésábnedte bó kéchéé éche béhédné bó. Ene pǎndé dóo béhele békǎn nló. Nén débēl moosyǎal ábǎí áá dyan ké áhéé áde béhóbé wε á yǎl déesáá mbále. Bébǎí-ε bán mmǎn ámpé ebele mekan ngáne mbéndé eche Moseε éhedeé. ²⁵ Bonj pεn sélómme bad ábe beesé bad bé Israel ábe bédúbpé Krístæ kǎlag nén bán béedyág ndyééd eché bebágé myǎb mémpée néε mende, béēmwǎg mekií, béedyág nyam eche béesinnéé nkǎn, béékābē-ε mesón." ²⁶ Né-ǎǎ, néε bǎn é'sǎngé Paale antéd ábē bad, bǎbǎ békē á nwobe. Dóo ásólé á Ndáb-e-Dyǎb, ahób e'pun é'tǎn nwobe métēdté bó. Ambíd enē-ε dóo bebéé mende á nló níme bó mod-té.

Békóbé Paale

²⁷ Ade e'pun saámbé bé nwobe é'kwógé ape á asóg, dóo nguse é bad bé Israel ábe bémbid a mbwóg e Esia bényiné Paale á Ndáb-e-Dyǎb. Héε bepééné mpuuté d bonj bésǎlé bad áte, békóbé Paale. ²⁸ Bēmbootéd abón bán, "A-bad bé Israel nyéhyag sé hén-ee! Anén mod mó akag hǎm-té áyágté bad áá bad bé Israel, mbéndé éche Moseε, bǎbε Ndáb-e-Dyǎb, béesaá chǎmchǎm. Ké bǎb den apeéné donje á bad ábe beesé bad bé Israel á Ndáb-e-Dyǎb-te, nē ábélé-ε enén ndáb e Dyǎb eesáá'ε ámpē." ²⁹ (Chǎm éche énkǎn bonj béhóbé nē édíí áyǎle bényin Trofimuse, mod a dyad dé Efesus bó Paal bėwóó á dyad-té. Né-ǎǎ, bėnwēmtēn nén bán Paale asónlé mó á Ndáb-e-Dyǎb.)

³⁰ Dyad ásyǎal dēmpuuté d áte, bad bésyǎal bebíd áwed bēhé Paale abum ámín, bédolé mó kǎn bebídén mó á Ndáb-e-Dyǎb. Abwǎg-ábwǎg bédīb-pε ekob é Ndáb-e-Dyǎb. ³¹ Ade ábē bad bēhedeé Paale awúu nē, dóo bad behóg békíí mod ambáá a sánze a Roma aláa bán mpuuté d níde dyad á Jerusalem áte ásyǎal. ³² Abwǎg-ábwǎg mod ambáá a sánze eebébtéé pǎndé. Ampwǎd sánze émbáá ne esad ásyǎgnéd bó á dyad té wée bad bēnkaánné. Bad bényiné-'áá ahúene sánze dóo bésógé Paale abǎmted. ³³ Dóo mod ambáá a sánze asídté wée Paale ábédé akób mó, ahób áá béhaan mó bengóbéngóbé bébe. Héε ásedtéé ááken, "Nzé-módé nén? Cheé ábélé?" ³⁴ Bad bēmbootéd abón. Baahóg bēhǎbē éhén, ábíníí bēhǎbē éhíníí. Mpuuté d níbédé nyaa eche mod ambáá a sánze énkēnhenlé

chõm éche ékóó abenled ahed áte. Né-ᵛó, anláá ábê bad aá békēene Paale á ndáb e meláá. ³⁵ Bēnkēēn mō kóōñ bēpēēn mō wēe mbwóg ébédé á mmwe ní ndáb e meláá. Bon áde bēpédé ásol, bēpēm mō ámīn pēmēn áyāle amute dēmmād ayəg. ³⁶ Abê bad bēsyāal bēhíidé'áá bō ámbíd, bēbōnē bán, “Béwúu mō!”

Paale alúmté áte aá mōᵛkwedéé nkáá

³⁷ Ade bēhóbé bán bēkēene Paale á ndáb e meláá, dōó álāngēé mod ambáá á sánze nēn aá mōwóó mwā dyam álāa mō. Dōó ane mod a mbáá a sánze áhóbéé aá, “Nédē ehóbē ehób é Grikia? ³⁸ Nédē saké we edé ane mod a Egipto awē ampē hén póndé póg bon ábootéd mpuuté. Anlād e'kálé é sánze é'niin, bad bé ewúen, ákēēn bō á ehýāngē.” ³⁹ Héé Paale álāngēé mō aá, “Ndií mod a Israel awē abíidé á dyad á Tásus á mbwóg e Silisia. Mod awē abíidé á dyad áde áde etógnén. Sōn émwe níláa ábén bad akan.” ⁴⁰ Mod ambáá a sánze ambē mō kunze aá áhóbé akan. Né-ᵛó, Paale antyéém á'sō é' ndáb, alúmed ekáá, ekíde énhō baámm! Dōó ábóótédé bō akalēn á ehób é Hibru.

22

¹ “A-besāñ ne baányañ ábēm, nyéwóglēn mē. Nhede nyé alúmed áte nēn mēé meékwedéé nkáá.” ² Awóg áde bēwógé néé Paale áhóbé bō ehób é Hibru, bēntōñ metúu atále áte. Héé Paale ákagké á'sō áhōbē aá, ³ “Ndií mod a Israel. Béchyáá mē á dyad á Tásus á mbwóg e Silisia, bon á dyad á Jerusalem hén dōó níkwógé. Mbédé mwān a esukéle awē Gamalia. Awe mekáá dōó nítoó mekan mé mbéndé níme ábēd betaa bēhíidé'áá ayáge. Mémpē mbēnláá Dyōb ne kán esyāal melemlem ngáne nyémpē nyébēnléé mō. ⁴ Bad ábe bēhíidé'áá Nzii é Krísto menhé bō á meséb, kóōñ donje áwāg. Nkóbé'áá bebaád ne baachóm níhāg-ke bō á mbwóg. ⁵ Prise ambáámbáa ne káánsel e bad bēmbáá esyāal bēhele bēbíd mē mbōñ bán mbále chōó níkaléé. Menkob kálag áwāb echē bétēnlé bānndé bē Israel ábe bédé á dyad á Damaskōs. Né-ᵛó, menkē áwed ákób ábē bad, áhan bō, ápēen-ne bō ámbíd á Jerusalem ábel békógsen bō.

Paale ahóbé ngáne ámwédé Yesue adúbe

(Mbel 9.1-19; 26.12-18)

⁶ “Ade níkagké, néé nípédé bēnbēn ne dyad á Damaskōs, emwēdmwēd é ngine émbíd ámīn taléd, épēn mē yāl esyāal. Nēn dēmbēnléd dyam kád é' mūte. ⁷ Dōó níhúné á ndōob bon níwōgē ehób élanje mē aá ‘A-Sōol, á-Sōol, cheé ékás bon étagté mē?’ ⁸ Dōó nísedtēé mō mēé ken ‘Nzéé édíí A-Sāñ?’ Bon áhōbē aá, ‘Mē-éé ndé Yesue á Nazaret awē étagtéé, awē éhédé á meséb.’ ⁹ Bad ábe syāābō sēbédé bēnyñín echē emwēdmwēd bon bēnkēnwógké ehób éche mod awē ahóbé'áá áwēm. ¹⁰ Dōó nísedtēé mēé, ‘A-Sāñ cheé nítanjéne ábel?’ Dōó Sāngwéé álāngēé mē aá, ‘Híde áse ékag á dyad té á Damaskōs. Nzé epedé áwed bēlāā we chõm ésyāal éche Dyōb áfíidé aá ébel.’ ¹¹ Echē emwēdmwēd é ngine émbēl meéhele'áá anyínēn. Né-ᵛó, bad ábe syāābō sēbédé bēnchāā mē á ekáá bēkēēn mē á dyad té á Damaskōs.

¹² “Mod abédé á Damaskōs awē bēchágé'áá bán Ananiase. Abédéé mod awē abēnlé'áá Dyōb, áhíidē-'e mbéndé éche syánē bad bé Israel. Anwōñ edúbe bwāmbwam áfínté e bad bé Israel ábe bédé á Damaskōs. ¹³ Ananiase ampē áwēm, atyéém mē á nkag, bon áhōbē aá, ‘A-mwānndé Sōol, bootéd anyínēn ámpē.’ Abwōg-ábwōg membootéd anyínēn ámpē,

ńńńńé-’ε mós. ¹⁴ Anhób aá, ‘Dyób áde ábēd betaa ápwédé wε ábíi níme ntíi, ányín awē mbaledε awē abele mekan níme métǎngéné, áwóg-ke ane mbaledε ehób á nsəl. ¹⁵ Wε-εé wēbīd mós mbónj áláa bad bésyāāl chǒm éche ényínε ne éche éwógé. ¹⁶ Βοοβ-ρῶ, cheé-ῶ ésinεé? Pádé ásē, ékwentεn wεé Yesuε mós adé wε Sǎngwéé bédusen wε. Nén débēl Dyób déwobé nímōj mbéb.’

*Paale aá Dyób dlómé mós wée
bad ábe béesē bad bé Israel*

¹⁷ “Mentīm ámbīd á Jerusalem. Ade ríkǎnnεé á Ndáb-e-Dyób mennyín ndóg. ¹⁸ A ndóg-te wē mennyín Sǎngwéé. Anláá me aá, ‘Belé mehélé éwamsεn ahide á Jerusalem áyāle bad ábe bédé á Jerusalem hén béekoppé chǒm éche wéhǒbpē tǎngεne me.’ ¹⁹ Dós me-’ε ríkwentanné Sǎngwéé nén mεé, ‘A-Sǎj ábēn bad bébíi bwām nén bán nkagé’áá á ndáb é mekáne ríkōbē, ríwanné-’ε bad ábe bédúbpé wε. ²⁰ A póndé eche béwúε’ε Stefanuse awē ahóbé’áá mam tǎngεne wε, mmēn membé áhed, ríkwentén mεé béwúu mós, me-’áá menwálε nkobe nímé bad ábe bēnwūu mós.’ ²¹ Dós Sǎngwéé álanǎgεé me aá, ‘Kǎg, áyāle mēlōm wε nchabnede, wée bad ábe béesē bad bé Israel.’ ”

²² Abē bad bémbē béwōglǎn Paale kǎǎne á póndé eche átúbé dīn aá mósag wée bad ábe béesē bad bé Israel. Hē dós abē bad bébóótédé abón bán “Nyémaden mós! Nyéwúu mós! Eékwognedεé ábē á alonǎgε.” ²³ Bébóné’áá bépebté mbóté ámīn, bépumté-’ε ebumbú ámīn. ²⁴ Héε mod ambáá a sǎnze álanǎgεé éche sǎnze aá bétéd Paale békeεn mós á ndáb e meláá. Anláá-’ε bó aá béswǎdted mós e’tangú ábel bonj áhǒb nzwom eché ekǎǎ bonj bad bé Israel bétǎgké mós. ²⁵ Bonj áde beháá mós ábel béswǎdted mós e’tangú, dós Paale ásedté sǎnze eché embé mós benben aáken, “Mbéndé ebagé kunze nén bán béswǎdted mod awē mbéndé e Roma ébélé mós mod a Roma e’tangú áde béekáadtεé mós-ye?” ²⁶ Ade ene sǎnze éwógé nē, anké wée mod ambáá a sǎnze ásedté mós aáken, “Cheé wewe ébeléé? Ane mod adii mod a Roma.” ²⁷ Dós ane mod ambáá a sǎnze ákíi wée Paale bonj ásedté mós aáken, “Láá me, mod a Roma mós édíi-ye?” Dós Paale ákwentanné aá, “Éε.” ²⁸ Héε mod ambáá a sǎnze áhóbéé aá, “Nsábpé nkúú ní mǎné bonj ngǒmenaa a Roma ákwentén aá nǎbē mod a Roma.” Dós Paale áhóbéé aá, “Me pen ndé mod a Roma se á nchyáátén.” ²⁹ Ade bad ábe behédé’áá Paale awanεn béwógé nē, ábwōg-ábwōg bēntédé mós, bésídé ámbīd. Mbwōg ménkōb ane mod ambáá a sǎnze áde ádíbté nén aá Paale adii mod a Roma aá móhēdē-’ε mós á mehanj áde mǎnkéntǎngénné.

Paale atyéémé á nkáásé á’sō é’ káánsel

³⁰ Mod ambáá a sǎnze ahédé’áá akonj dé áhed áte ásojten chǒm éche bad bé Israel behóbé bán Paale abelé. Né-ῶ, née bīn é’sǎngé, anhób aá behúd Paale bengǎbǎngǎbē á mekáá, anlébé-’ε beprise bémbáá ne káánsel esyāāl aá bósῶbō békōb mbom. Dós átédé Paale bonj áttídē mós á’sō ábāb.

23

¹ Paale annǎn abē bad bé káánsel á mīd mé mbom, bonj áhǒbē aá “A-baányan, kǎǎne e’chii, nímε rísáá me á abum bwāmbwam nyaa eché ádēm alonǎgεé adíi á’sō é’ Dyób.” ² Héε prise ambáámbáa, Ananiase, álanǎgεé bad ábe bébédé benben ne Paale aá bébom mós abén á nsəl. ³ Dós Paale áhóbéé aá, “Dyób ámpē débōm wε. Ehóhó é chǒm chén! Edyεé hē ebenlad mbéndé ákáad me, bonj ké nē, mmōn ebóo’ mbéndé ahób áde éhóbé wée

bébom me.”⁴ Héé bad ábe bémbē benben ne Paale bélāngēé mó nén bán, “Esyáá’ prisē ambáámbáa a Dyób.”⁵ Paale ankwentén bó nén aá, “A-baányan, menkēmbíí’ é meé mó adé prisē ambáámbáa. Eyale e Dyób éhóbé aá, ‘Mod eetāngeneé mod awé akamlan bad mekan mé mbéb ahób áyāl.’ ”

⁶ Ade Paale anyíné aá átínté e echorj é bad éche ébédé áhed, baahóg bédé bad bé epepé é Sadusia ábíníí-’é bédé bad bé epepé é Farisia, anchógéd ehób aláá bad bé káánsel aá, “A-baányan, ndíi mod a epepé é Farisia mbé-’é mwān a mod a epepé é Farisia. Ndé á nkáásé hén áyāle nén nsumé nlém nén meé bad ábe béwédé bépuú ámpē.”⁷ Ahób áde ahóbé nē, bad bé epepé é Farisia ne bé epepé é Sadusia bēmbotéd asele. Echorj é bad éche ébédé áhed ênkabén áte.⁸ (Nén dēmbenléd áyāle bad bé epepé e Sadusia béndübē nén bán nzé mod awédé eépuudéé ámpē, bédúbé bán ángel éesaá, bédúbé-’é nén bán e’dáádān béesaá. Bonj Befarisia pen béndübē bán nímén metón mésyāāl meláán médé.)⁹ Ehób émbē échákgké ábē bad ngíne ngíne dōo donje dé bemléede bé mbéndé ábe bémbē á epepé é Befarisia bétyéémé ámín, bébootéd abón ngíne bán, “Séenyínnéé anén mod awusé ké ahóg. Kapóg né edáádān ké’ é ángel ekoó mó dyam aláa!”¹⁰ Mmē mpentēn mēnchāgē nyaa eché nlém ríhúné’áá ane mod ambáá a sánze aá béhele bényāb Paale áte. Né-óó, anláá éche sánze aá béke á amute-tē wē, béhūd Paale á mekáá níme ábē bad bonj békeēn mó á ndáb e meláá.

¹¹ Mmē nkuu dēn, Sāngwéé antyéém Paale á nkāg, aláá mó aá, “Weebáá’, ngáne ébídé me mbónj á Jerusalem, wēbíd me mbónj ámpē á Roma.”

Béhákgé Paale

¹² Néé bīn é’sānggé mbwēmbwē, nguse é bad bé Israel bēmbōm bébel ntii, bémwē melē nén bán béedyáá chōmchōm, béemwáá-’aá chōmchōm kááj ne béwúú Paale.¹³ Bó bad ábe bēmbel nímén ntii béntōm móom méniin.¹⁴ Dōo békíí wēe beprisē bémbáá ne belyáged bé dyad bonj bélāngē bó nén bán, “Sēm wédé melē ne amwé dēn nén bán séeháá chōmchōm á nsāl kááj né sēwúú Paale.¹⁵ Né-óó, nyāábe bad bé káánsel nyélóme mod ambáá a sánze a bad bé Roma nsāl nén bán ápiined nyé Paale. Nyēbāmtan nén bán nyékoo’ mam mémpēe áhed áte áyāl eché. Bonj sé pen séēbē mbonjsén áwúu mó adēhób aá mópag hén.”¹⁶ Bonj Paale mwānyan a mmwáád mwān anwóg ntii níme bébéle áwúu Paale. Né-óó, anké á ndáb e meláá áke aláá mó.¹⁷ Dōo Paale áchāgēé sánze póg bonj álāngē chó aá, “Kēené’ enén kódemod wēe mod ambáá a sánze awóó dyam aláa mó.”¹⁸ Héé ene sánze étédé ene kódemod bonj ákeēné mó wēe mod ambáá a sánze. Héé ene sánze élanjéé mod a mbáá a sánze aá, “Paale awé adé á mbwōg mó achāgē me aá nípeēn enén kódemod áwōj áyāle enén kódemod ewóó dyam aláa wē.”¹⁹ Dōo ane mod ambáá a sánze áchāngé mó á ekáá bonj ásídnād mó á nkāg ásedté mó aá “Cheé éhédeé me aláa?”²⁰ Dōo ene kódemod élanjéé mó aá, “Bad bémbáá bé Israel bétíídé nén bán bēlāā wē bán épeēn Paale á’sō é’ káánsel, ne mbāmtēn nén bán káánsel ehēde mam mémpēe atōj dé áhed áte tāngene Paale.²¹ Bonj weewóglán bó áyāle bad bédé tómaa móom méniin ábe bésóom ásin mó. Bémwédé melē nén bán béedyáá chōmchōm béemwáá-’aá chōmchōm kááj né béwúú mó. Bémáá abonjsen, bésine-’é chōm éche wēhōbpē.”²² Dōo ane mod ambáá a sánze álāngēé mó aá, “Weelāngé modmod wēé mólāngē me ádén dyam.” Amaá-’aá ahób nē dōo álāngé ene kódemod aá ákag.

Békééné Paale wée nkamlene, Feligse

²³ Dóo ane mod ambáá a sánze áchénlé éche sánze émbáá émpée ébe bonj álánjē bó nén aá, “Nyétéd mbwókel é sánze ébe, nyébonjen chó áke á Kaisaria nchoo ne sánze móom saámbé éche ékεene hóse ne mbwókel é sánze ébe éche éwanne mekonj. Nyáábō nyébonjen nyéhíde dyam ngáj abog nkuu. ²⁴ Nyéhede-’ε Paale hóse eche ékεén mó. Nyélyáged mó nyépeen mó wée nkamlene Feligse ésebán dyam dé mbéb ábenlédé mó.”

²⁵ Bédékē antel kálag eche bēnwālē echē ehóbe nén aá,

²⁶ “Mε, Kladios Lisiasε με-εé ntenle wε, nkamlene a edúbé ambáá, Feligse. Nlěnté wε. ²⁷ Bad bé Israel bēnkōb anén mod bēhedé-’ε mó awúu. Nsónťéné-’aá meé adii mod a Roma, dóo syáábe échēm sánze sékíí mó ahúd áwab mekáá. ²⁸ Nhédé’áá meé mbíi chóm éche bēhóbé bán abelé. Né-óó, menkēén mó á káánsel. ²⁹ Nhédé áte nnyíné nén meé eébeleé dyam áde álúmte nén bán atánjéné awé ké’ε atánjéné áke á mbwog. Mam mésyāāl míme bēhóbé bán abelé médii mam míme ménone échab mbéndé. ³⁰ Bélánjé-’aá με bán bad bé Israel bēhagke mó áwúu mó, dóo rílómé mó áwōnj ábwōg-ábwōg. Nlánjé-’ε bad ábe bēhíde mó mekuu meé, béhye beláa wε chóm éche bēhóbé bán abelé.”

³¹ Echē sánze émbél ngáne bēnlāá’ε bó bán bébel. Béntéd Paale békēen mó nkuu ne nkuu kósj bépēen mó á dyad á Antipatris. ³² Née bín é’sánjé, sánze éche ékēénáá mekuu éntim ámbíd á ndáb e meláá, bétédé sánze éche ékēéné’áá hóse ákεen Paale. ³³ Bēnkēén mó á dyad á Kaisaria. Ade bépédé bēmbē nkamlene ene kálag bēbē-’ε Paale áwe mekáá. ³⁴ Ade ane nkamlene áláá ene kálag ansedéd Paale aáken mbwōg ehéé ábídé. Ade ásónťéné aá Paale ábídé á mbwōg e Silisia, ³⁵ anhób aá, “Měwōg kéchéé éche éwóó ahób nzé bad ábe bēhíde wε mekuu bépédé.” Héε álánjé sánze aá békεen Paale á ndáb e kñj eche kñj Herōde ánlonjē, bēnne-’ε mó áhed.

24*Paale atyéémé á nkáásé á’sō wée Feligse*

¹ Ámbíd e e’pun é’táan, prise ambáámbáá Ananiasε, ankē á Kaisaria nchoo ne donje á bad bēmbáá bé dyad ne mod a mbéndé nhóg awé béchágé’áá bán Tεtuluse. Bēmpē á’sō wée nkamlene Feligse, bēhób mekan míme bēhóbé bán Paale abelé. ² Dóo béchágé Tεtuluse bonj ábootéd Paale mekan ahób á yāl, aá, “A-nkamlen Feligs, wε awé edúbé échábé ámin. Debyéé áde ébenladté ákamlen ápéénédé syánē nsanj á etún é pónéd. Ebelé-’ε nhənjén híin míme nípééné mbonj áwēd alon-tē. ³ Sékobé-’ε nē hóm ásyāāl ne pónéd ésyāāl. Sēságnan-ne wε bwámbwam. ⁴ Meéhēdēē nén meé mbud wε pónéd abébed bonj pen ndáó achánj nén meé ébenled ábonj e’bonj bé nlem, éhé sé mwá etál, éwóglen mwá dyam awé séwóó ahób. ⁵ Sényíné nén bán anén mod adé ekun é mbéb áfínté e bad. Apééné epuutéd áfínté e bad bé Israel nkójsé áte rísyāāl, adé-’ε nlyáged nhóg a epepé e Naazarin. ⁶ Aponé edúbé é ndáb e Dyōb asuded, dóo sékobé mó. * ⁸ Nzé esēdté mó, mekan míme álāá’ε wε mmōj wényin nén wεé chóm éche séhóbéé édé mbále.” ⁹ Bad bé Israel ábe bēmbē áhed, bómpē bēnsōl áte bēhób bán mekan míme Tεtuluse áhóbéé médé mbále.

Paale akáádé nkáá á’sō wée Feligse

* **24:6** Donje á kálag dé’sō ébádé nchoo 6b-8a: Séntíí bán sékáde mó ngáne eched mbéndé éhóbéé. ⁷ Bonj mod ambáá a sánze, Lisiasε, ampē ákōbēn sé mó ne epame. ⁸ Dóo Lisiasε áhóbéé aá bad ábe bēwógné mó dyam bépe áwōnj e’só.

10 Hée dóo nkamlɛɛ, Feligse ábágé Paale etál aá áhôb akan, boŋ Paale ábootéd ahób aá, “A-sán, mbíí nén mɛé ekékāād nkáásé á alonj tē hén á etún é pónǵé, né-ǵó ndé menyinǵe ákáa nímém nkáá áwonj e’só. 11 Nzé ehédé áte, mmôŋ weényin nén weé éetómɛé dyóm dé e’pun ne é’be áde ríkí á Jerusalem ábe Dyôb edúbé. 12 Ké epun bad bé Israel béetáneé néé sé mod sépentanné á Ndáb-e-Dyôb, béētāne-’áa néé nípuutadté bad, ken á ndáb e mekáne ké’ε kéhéé á dyad tē. 13 Béewóó’é chômchôm éche élúmte nén bán mam níme béhóbé bán mbelé médé mbále. 14 Boŋ nkwentan pen nén mɛé, mbenle Dyôb áde ábēd betaa bébénlé’áá, ahíd áde ríhídeé Nzii eché etánǵéné. Ndúbpé kóŋne mam mésyāāl níme méténlédé á mbéndé e Mosɛɛ ne á kálag é bekal bé’dáádəŋ. 15 Mémpe nsumé nlém ne Dyôb melemlen néé ábēn bad bēn ámpē, nén mɛé bad bésyāāl bēpuú, bé bwám ne bé mbéb. 16 Nē dó-’aá ákás boŋ níwané áte pónǵé ésyāāl ábel boŋ nlém rísán mɛ á abum á’só é’ Dyôb ne á’só é baányonj. 17 Mensyǵg akɛ á Jerusalem nguse é mwě, né-ǵó menkě áwed áwánled ábém bad mwá mǵné ne ábe Dyôb mende. 18 Ade ríhídeé nímén mekan ámbíd, dóo ábén bad bétáné mɛ á Ndáb-e-Dyôb, áde ní máá mekún mé nwobe amad. Ndun e mod eebédeé áhed, mpuuté-d-tɛ ménkēmbáá. 19 Boŋ bad bé Israel bébédé áhed ábe bémbíđ á mbwóg e Esia. Ké bad bébágé’áá bēpag áwônj áláa wɛ dyam áde ríbelé né bóó béntǵŋɛn apɛ, nzé émbē nén bán memběl dyam. 20 Ké’ε ábén bad ábe bédé hén, bēn béléa wɛ dyam dé mbéb áde mēmbenlé áde bēnkāádtē nímém nkáá á’só é’ káánsel, 21 éetómɛé dyam ahóg áde mēmbenlé. Menchógéd ehób nén mɛé ‘Békáadte mɛ chíi nén áyāle ndúbpé nén mɛé bad ábe bēwédé bēpuú.’ ”

22 Feligse abédéé mod awě ammād Nzii e mbále asôŋten. Dó-’aá áhúde nkáásé ásē. Anláá bó aá, “Nzé nkamlɛɛ Lisiasɛ apedé, dóo mébíđédtē nímén nkáá mbakú.” 23 Hé-’aá álánǵé sánze e mbáá eché enóné’áá Paale aá átéd Paale, ábē ánɔne mó. Aá, boŋ pen ábe mó mwá kunze áhé-’ε etál nén besón ábe Paale béhyenad mó kéchéé éche átóǵnéé.

Paale atyéémé á’só wéé Feligse bó Drusilia

24 Nguse é e’pun ámbíd ené, Feligse ampéén mwaád Drusilia. Drusilia abédéé mwān a Israel. Feligse anlóm Paale achəg, áwóǵlen nkalanj níme Paale álánǵéé mó tǵŋgene adúbe á Yesu Krístəə. 25 Paale aboótédé-’aá mó akale, álánǵé mó ngáne mod átánǵéné abé á bwám awále, ngáne mod átánǵéné yāl achəə bwám, ne Epun é nkáá eche éhúé’. Dóo mbwóg ríkóbé Feligse. Hée áhóbéé aá “Sébé ekag bəəb. Nzé nkudé etál ámpē mēchélē wɛ.” 26 Mewəmten mébédé mó ámpē aá Paale ábe mó mwá mǵné ámbíd-ámbíd, nén dēmběl alómé’áá mó achəg pónǵé tē ákanlé mó.

27 Nén dēmbenléd áyāle mwě níbe, dóo Pokus Festuse átédé etál éche Feligse néé nkamlɛɛ. Ngáne Feligse áhédé’áá aá bad bé Israel bēwóǵen mó bwám, antédé Paale á mbwóg.

25

Paale aá Kaisɛɛ múmó ákđad mó

1 Festuse ampé á mbwóg e Kaisaria átéd atii dé nkamlɛn. E’pun é’láán ámbíd ené, ámbíd á mbwóg e Kaisaria ákē á Jerusalem. 2 A Jerusalem wē, beprise bémháá ne bad bémháá bé Israel bēnlāā Festuse mekan níme béhóbé bán Paale ábelé. Bēnchāŋ Festuse 3 bán áwónǵen bó ábel bēpɛen Paale á Jerusalem. Bēnlāā mó nē áyāle bēnhəg áwúu mó á nzii. 4 Festuse antimtén bó aá, “Paale adé á mbwóg á Kaisaria, mmén-ne mēŋm ámbíd

áwed mwämpin mí pónké. ⁵ Né-óó, nzé édé nén bán Paale abelé dyam dé mbéb, ábēn bad bémbáá béhíd me á Kaisaria, bésómēn mó.”

⁶ Festuse andyēé á Jerusalem ámpē dyam e'pun waam ké'ē dyōm boŋ átimé' á Kaisaria. Néé bīn é'sánjé, andyēé ásē ákáad nkáá. Anhób aá bépēen Paale á kóte. ⁷ Ade bépééné Paale, bad bé Israel ábe bémbíd á Jerusalem béntyēēm mó benben bébootéd e'bébtéd é' mekan ahób, ábe béhóbé bán abelé, boŋ bénkēnhēnlé alúmed nén bán akoó nímé mekan abel. ⁸ Paale anhób aá mekan nímé béhóbéé mó áyāl méesaá mbále. Anhób aá, “Meébeléé dyamdyam áde álúmte bán ntāngan mbéndé e bad bé Israel, ké'ē Ndáb-e-Dyōb ké'ē Kaisēe a Roma.” ⁹ Festuse ahedé'áá aá mókud dīn á bwām á'sō é' bad bé Israel. Né-óó, ansedéd Paale aá, “Ebōhséné ake á Jerusalem ábel nén nkáad wē áwed tāngene nímén mam nímé béhóbéé wē á yāl-ē?” ¹⁰ Paale anhób aá, “Á kóte eche Kaisēe a Roma dōó rítyéémé nén, áhed dō-'aá bétāngéné me akáad. Meébeléé bad bé Israel dyam dé mbéb ké ahóg, mmōn ámpē ebīi nē bwām. ¹¹ Nzé édé nén bán mbóó mbéndé echē ekwōgnédé mbakú e kwééd, né nkwēnténé awé. Boŋ nzé édé nén bán mam nímé béhóbéé me áyāl méesaá mbále, né modmod eewóó'ē kunze ábe me áwab mekáá. Né-óó, nhóbe nén meé Kaisēe múmó ákáad me.” ¹² Dōó Festuse álāhténé nló ne ábē bad ábe belébé mó, boŋ ákwentán aá, “Ngáne émáá ahób wē Kaisēe móókāād wē, etāngéné ake wēe Kaisēe.”

Festuse alúmté kōŋ Agripa nkáá nímé Paale áte

¹³ Nguse é e'pun ámbíd enē, kōŋ Agripa bó Benise, bēmpē á Kaisaria ákob Festuse nken. ¹⁴ Ade bémádé áwed nguse é e'pun, Festuse anlúmed kōŋ Agripa ehób eche Paale áte. Anláá mó aá, “Mod adé hén awé Feligsē ānchenéé á mbwōg. ¹⁵ Ade nípédé-'ē á Jerusalem, beprise bémbáá bé Israel ne bad bémbáá bé dyad bénhōb mam nímé béhóbé bán abelé, béchāj-'ē me bán nkwid mó nkáá. ¹⁶ Boŋ me-'ē menláá bó meé bad bé Roma béwóó elem nén, béhehéé-se bébíded mbakú nén bán mod akwedé nkáá, ésebán asébpé akáádé nímé nkáá á'sō wēe bad ábe bésómné mó. Bétāngéné mó etāl abe ákáa nímé nkáá. ¹⁷ Né-óó, áde bépédé hén, menkēmbébdté pónké. Néé bīn é'sánjé sánjēn, mendyē ásē á kóte nhób-pe meé bépēen mó. ¹⁸ Bad ábe bésómné mó béntyēēm ámin ahób mam nímé ábelé, boŋ bénkēnhóbpe bán abelé dyam dé mbéb ké ahóg áde ménwēmtēnnē meé béhōb bán abelé. ¹⁹ Ehób ésyāāl ébédéē nswaŋ nímé bēnwōngē ne Paale tāngene adúbe ádāb ne dīn á mod nhóg awé béchāgēé bán Yesue awé amaá awé boŋ Paale ahóbe aá adé á alonjé. ²⁰ Menkēnkongé abii ngáne nhélláá-se nhēd nímén mekan áte, né-óó, mensedéd Paale nzé ádāŋ ake á Jerusalem ábel boŋ békáad mó áwed tāngene mekan nímé béhóbé bán abelé. ²¹ Boŋ Paale anhób aá bébē bébane mó á mbwōg kóŋ ne á pónké eche Kaisēe ábidédte nímé nkáá mbakú. Né-óó, menhób meé sánze ébē énoŋe mó kóŋ ne á pónké eche mélōmmē mó wē Kaisēe.” ²² Héé kōŋ Agripa álāngéé Festuse aá, “Mmēn mēdāŋ anén mod awóglēn.” Festuse antimtén mó aá, “Wēwōglēn mó chān.”

²³ Néé bīn é'sánjé, Agripa bó mwānyaŋ Benise bēmpē ne edúbé ésyāāl ne esímo. Bénsāl á ndáb eche mbwōg éládné'áá nchoo ne sánze é mbáámbáa ne bad bémbáá bé dyad. Festuse anhób aá béke bétéd Paale bépēen mó. ²⁴ Dōó Festuse ahóbéé aá, “Á-kōŋ Agripa ne bad bésyāāl ábe syáábōó sédē hén. Anén mod awé nyényíneé hén nén, adii mod awé bad bé Israel, ábe bédé wén ne ábe bédé á Jerusalem bépééné ehób áwēm bán

abɛlɛ mekan mé mbéb. Béhág e'saad nén bán eetânɣenɛé abé á alongé.
²⁵ Bon mmèn meenyínɛé dyamdyam áde anén mod ábélɛ áde átánɣéné kwééd. Ngáne edíí-'aá bán mwèn-ɛé anhób aá Kaisɛɛ mwèn-ɛé ákãád níme nkáá, né-ɔ́, nhóbɛ mɛé mɛlóm mó áwed. ²⁶ Ké nê, meékoo'ɛ dyam awónɔ́ áde mételɛé Kaisɛɛ áyāl echè. Né-ɔ́, mpɛénɛ mó hén á'sō é' bad, bwâmbwam á'sō ábôn, a-kân Agripa, ábel bon nzé mmaá éche ehób ahɛd áte, ríwôn chòm éche méténlɛ. ²⁷ Áyāle nén éebáá bwām mɛ álóm mod á mbwɔg ésebán nlúmte áte bwām dyam áde ákóó abɛl."

26

Paale akáádɛ níme nkáá á'sō wɛɛ kân Agripa

¹ Dóó kân Agripa álanɣɛé Paale aá, "Ewóó kunze bɔɔb áhób dyam." Paale ansálɛ ekáá áte, bon ábootéd akáa. Anhób aá, ² "A-kân Agripa, ntédɛ nén mɛé yāl eboó mɛ áte ányín nén ntyéémɛ áwonɔ́ e'só chii ákáa áhúd mekan mésyā́l áyāl níme ábén bad bé Israel béhóbɛé bán mbelɛ. ³ Nhóbe nê áyāle nén, mbíí nén mɛé edii mod awɛ asónɣténɛ e'lem é' bad bé Israel, ne wɛɛ nswanɣten núbidɛé bó. Né-ɔ́ ncháa wɛ nén mɛɛ éched yāl, éwóɣlɛn mɛ. ⁴ Abɛm bad bé Israel bébíí alongé ádɛm se á mwéndemɛ áde núbédɛ á Jerusalem. ⁵ Bélyógɛ mɛ abii. Nzé bédáá-'ɛ, né bɛn béhelɛ bébíid mbón nén bán se á mbootɛd, mbédɛ mod a epepɛ éche éhide' nímɛd mekan mé Dyób ámbid nyaa echè ewúú áte. Nhíde' ngáne mod a epepɛ é Befarisia átánɣéné abɛl. ⁶ Bɔɔb-pɔ́, nzé ntyéémɛ á nkáásɛ hén chii, né edii áyāle e'lyág bé nlém ábe ríwóó nén mɛé Dyób débelɛ ábɛd betaa chòm éche ánhɔ́bpɛ aá mósɔ́belɛ bó. ⁷ Adén dyam dɔ́-'aá nímɛd metúmbɛ dyóm ne mébe mɛsúmɛ nlém áyāl bán békúd, abɛ áde bébageé Dyób edúbɛ nkuu ne mŭte. Bon ábén e'lyág bé nlém bɛn-naá é'kóó bon bad bé Israel béhábɛ' mɛ mam mé mbéb á yāl, a-kân. ⁸ Cheé ékóó bon nyé bad bé Israel nyéehɛlɛ adúbe nén bán Dyób ápuudte bad ámbid e kwééd? ⁹ Mmèn ámpɛ menwémɛtén mɛé ntánɣéné nɛɛ ríhédɛ nzii ésyā́l ábɛbed dín áde Yesue, mod a Nazaret. ¹⁰ Né-'aá mɛmbɛnlɛ á Jerusalem. Menkúd kunze wɛɛ beprise bémbáá, nhé-'ɛ bad bé Dyób híin á mbwɔg. Nzé bémbidɛdɛ mbakú nén bán bétánɣéné awé, mémpɛ nkwéntánnáá. ¹¹ Memmɛntén bó ákógsɛn á ndáb é mekáne ésyā́l, ríhédɛ nén mɛé béháb Yesue mam mé mbéb áyāl. Ekan énkɔ́b mɛ áte áyāl echáb nyaa echè ríkágɛ'áá á myad mé melon mémpɛɛ átagɛd bó.

Paale ahóbɛ ngáne ámwédɛ Yesue atimɛn

(Mbel 9.1-19; 22.6-16)

¹² "Enén nzom chóó ekóó bon ríkág á Damaskɔs ne kunze ne ekag éche beprise bémbáá bémbɛé mɛ. ¹³ A-kân, á nzii wɛ, dyam kəd, dɔ́-'aá rínyínɛ e'nyínɛn bé ekide ábe é'pɛne' tómaa enyɛn, é'bídɛ ámín é'lə́nɛd mɛ ne bad ábe syā́bɔ́ sɛnwón. ¹⁴ Sé moosyā́l sɛnhún ásɛ. Héɛ ríwógɛ ehób élanɣɛ mɛ á ehób é Hibru aá, 'A-Sɔ́ɔl, á-Sɔ́ɔl, cheé ékóó bon ehé mɛ á meséb. Nzum echè éwanɛɛ mɛ edii nɛngáne mwān ákwaglé abii ányan. Echè yāl chɛn-ɛé ábɛlɛé mbéb.' ¹⁵ Dóó rísédɛtɛ mó mɛé 'A-Sán, Nzé-móde edíí?' Dóó Sánɣwéé átimtannɛ mɛ aá, 'Mɛ-ɛé ndé Yesue awɛ éhágkɛ á meséb. ¹⁶ Bɔɔb-pɔ́, hidɛ áse étyéem ámín. Mpiídɛ wɛ ápwɛd wɛ nɛngáne áwɛm mbalɛde. Wɛ-ɛé wɛlā́á bad ábe bélyágɛ áse chòm éche ényínɛ chii ne éche mɛlúmɛdɛtɛ wɛ á pónde echè ehúɛ' á'sō. ¹⁷ Mɛsɔ́n ádón alongé á mekáá mé bad bé Israel ne á mekáá mé bad ábe béesɛ bad bé Israel ábe mɛlóm mɛ wɛ áwab. ¹⁸ Wɛ-ɛé wɛnɛdɛ bó mɛd ábel béhide á ehíntɛn-tɛ, békud e'nyínɛn

bé ekíde, béhídē-’ε ásē e nkamlen rí Satan bétim á nkamlen rí Dyöb. Nê débēl béküd alagsen dé mbéb, bébē-’ε höm ahóg ne bad ábe Dyöb ásánťe ne adúbe áde bédúbpé me.’

*Paale ahóbē chöm éche ékǎá
boŋ bad bé Israel bésómén mó*

¹⁹ “Né-ǎǎ, a-kǎŋ Agripa, ndóg echě ményǐnnē echě ehúú ádyöb, menkêmbángé chǎ ahíd. ²⁰ Bootya hê, membootéd nkalan rí bwám akal, membootéd á dyad á Damaskos, ríke á Jerusalem boŋ rítimé’ á mbwóg e Israel esyǎál, ne á mbwóg e bad ábe béesě bad bé Israel. Nkǎnlé’áá bó meé bétede nímáb mbéb bétimēn Dyöb, bébele-’ε mekan nime mélúmtē’ nén bán bétédťe rímab mbéb. ²¹ Akal áde ríkálé’áá rímén nkalan dǎo dênkǎŋ boŋ bad bé Israel békób me áde ríbédé á Ndáb-e-Dyöb bépōn-ne me awúu. ²² Boŋ kǎáŋne bǎǎb, Dyöb dēn dǎo ákēwōŋgēn me. Né-ǎǎ, ntyéémé hén ákale nyé moosyǎál mbále. Ken bad ábe bédé etógnén ké’ε ábe béesě etógnén. Mekan nime ríhóbéé médii melemem mé mekan nime bekal bé’dǎǎdǎŋ ne Mosēe bēnhǎbpē bán mébenléd. ²³ Bēnhǎb bán Ane-awě-Béwógté atǎŋgéné áküd metake, abé-’ε mod a’só ápuu. Akalé bad áá e’nyínen bé ekíde é’pente’ ábēd bad bé Israel ekíde bǎǎb é’pente-’ε bad ábe béesě bad bé Israel.”

²⁴ Nyaa eche Paale ánkǎǎ’é emběl Festuse ankáné mó áte áá, “A-Paal weesáa’-é-ye? Adōŋ ayóge ámbáá áhede we mǐn apid-ε?” ²⁵ Paale ankwentén áá, “A-kǎŋ e edúbé, meépagké mǐn. Chöm éche ríhóbéé éde mbále nhóbne-’ε debýéé. ²⁶ Mēpanléd kǎŋ rímén mekan mésyǎál áte áyǎle mbíí meé asóŋténé rímén mekan. Ndúbpé nén meé mwēn asóŋténé akan téé áde ábénlédé, áyǎle dyam áde ábénlédé déebenledéé á e’koŋnéd-te. ²⁷ A-kǎŋ Agripa, edúbpé mekan nime bekal bé’dǎǎdǎŋ bétéléé ásē-ye? Mbíí meé edúbpé mó.” ²⁸ Agripa antimtén Paale áá, “Ayǎl e anén mwǎ esóŋ á pǎndé dǎo éwémťéné wéé móhele móbēl rítimēn adúbé á Krístǎ?” ²⁹ Paale ankwentén áá, “Ebê ké á esóŋ é pǎndé ké’ε pǎndé eche echabé áte, nkǎnne’ Dyöb nén meé, we ne moosyǎál awě awóglan me, ábē ngáne rídí. Boŋ pen meekǎnnéé meé béhē nyé bengǎbengǎbē ngáne bēhédé me nén.”

³⁰ Dǎo kǎŋ, nkamlene Festuse, mwǎnyan a kǎŋ, Benise ne bad bésyǎál ábe bēbédé áhed béhídte ásē áke. ³¹ Bémáá-’áá abíd, áde békagké nê dǎo bēbóótédé akal nén bán, “Anén mod eébeleé dyamdyam áde ákwógnédé áhób bán bēwúu mó ké’ε béhē mó á mbwóg.” ³² Héε Agripa álanǧéé Festuse áá, “Nheláá-se rítēd anén mod nzé enkēnhób áá Kaisēe móǎmǎd nime nkǎá.”

27

Paale ahídté áke á Roma

¹ Ade bémáá atíi bán sésǎl á stíma áke á alon j á Italia, bēmbě Paale ne bad bé mbwóg bēmpēe á mekáá wéε mod a mbáá a sǎnze awě bēchágé’áá bán Julíose. Julíose akamlánnáá echoŋ é sǎnze éche bēchágé’áá bán “Echoŋ é sǎnze é Kaisēe.” ² Sēnsǎl stíma á dyad á Adramitium. Ene stíma emmǎd aboŋsen áke á nkin mé edíb é nkwe á mbwóg e Asia. Dǎo sébwóǧké eke. Sédé áke sēnwálé Aristakuse. Aristakuse abédéε mod a mbwóg a Masēdonia, awě ambíd á dyad á Tesalonika. ³ Néε bǐn é’sǎŋgé, sēmpě á dyad á Sidōn. Julíose amboón Paale nlém. Antédé áá áke ányín baáb, bébe mó kéchéé éche átoǧnén. ⁴ Sēnhidé hē, sébwóǧ eke. Boŋ ngáne edíi bán epub é ngíne échómmé’áá sé á’sō-te, sēmbamé epub, sébwē benben ne

mbwóg e Saiprus pɛd eche epub énkɛmbáá ngíne. Saiprus abédɛɛ mbwóg eche mendíb mɛnlɔ̀ɲédíté. ⁵ Hɛɛ sɛtédíté nkin á pɛd e mbwóg e Silisia ne mbwóg e Pamfilia boɲ sɛsɛl á edíb é nkwɛ-te sɛpág á dyad á Mira á mbwóg e Lisia. ⁶ Awed mod ambáá a sánze annyín stíma eche ebídé á Alexandria etime' á Italia dɔ́o áhédé sé áwɛd-te. ⁷ Bootya hɛ, stíma ekééné sé mwálɔ̀ɲɔ̀ɲ e'pun híin bó-'ɛ é'tóme' sɛdɛ́hɔ́b bán sɛpag á dyad á Sinidus. Ngáne edíí bán epub échómmé'áá sé á'sɔ-te, sɛnkɛnhɛnlɛ akɛ á'sɔ ene pɛd. Né-ɔ́, sɛmbamé sɛpɔ̀ɲ á pɛd e mbɔ̀ɲ wɛɛ epub éebude'áá atóm. Sɛntóm á Kep Salmɔ̀n sɛpɛ á mbwóg e Krɛt eche mendíb mɛlɔ̀ɲédíté. ⁸ Sɛmbamé nkɛg mé edíb mɛn ne mɛn, sɛdɛ́hɔ́b bán sɛpag á hɔ̀m áde béchɛgɛ́ɛ bán Sɛf Habɔ́s. Adɛ́ hɔ̀m déechabnedɛ́ɛ dyad á Lasi áyál.

⁹ Sɛndyɛ́ɛ áwed bwámbwam káɔ̀ɲ ényínnéd nɛn bán nzé sɛkíí á'sɔ né dyam dé mbéb áhɛle ábɛnléd sé, áyále ene pɔ̀ndé mwɛ́ mɛmmád ape á asóg, Epub é ngande e abɛ dé mendɛ́ mé Alagsɛn dé mbéb chɔ́-'ɛ emmad atóm. Né-ɔ́, Paalɛ ambɛ bó elébé áá, ¹⁰ "Amúɛ, nnyíne nɛn mɛɛ́ bootya hɛn bɔ́ɔb éhɛle ébɛɛ́n syánɛ ebébtéd ákɛɛn échɛ́n ekɛ á'sɔ. Nted mébɛb bwámbwam, stíma ebɛ́, nló mí bad-te ríhɛle rítóm." ¹¹ Boɲ ane mod a mbáá a sánze andúbé dásɔ́ chɔ̀m éche mod ambáá a stíma ne mod awɛ́ awóó stíma bɛnhɔ́bpɛ́, enkɛndúbɛ́ɛ́ chɔ̀m eche Paalɛ ánhɔ́bpɛ́. ¹² Adɛ́ abwóg á hɔ̀m áde stíma émbɛ́ɛ́ áhed, dénkɛmbáá hɔ̀m áde mod áhɛle ádyɛ́ɛ á pɔ̀ndé eche ekukud étómɛ́ɛ. Né-ɔ́, bad ábe bɛndɔ̀ɲ nɛn bán békag á'sɔ bɛwanɛn bɛpɛ́ á dyad á Fonis bóɔ́ bɛmbuú áte. Fonis abédɛɛ́ hɔ̀m áde bɛbannɛ́ɛ́ stíma á mbwóg e Krɛt áde ánɔ̀ne' á akuu ne á mbɔ̀ɲ. Áhed-taá bɛhélé'áá-sɛ bɛdyɛ́ á pɔ̀ndé e ahéb á ngíne.

Ekukud étánɛ Paalɛ bó á edíb é nkwɛ-te

¹³ Mwá epub awɛ́ abídé á mbɔ̀ɲ ambootéd atóm. Dɔ́o ábɛ́ bad békámtɛ́né bán béhɛle békɛ́ɛn nímab ntíí á'sɔ. Né-ɔ́, bɛnhúd ekíí éche bɛbwɔ̀gnɛ́ɛ́ stíma, boɲ bɛbammé' nkin mé edíb mí mbwóg e Krɛt. ¹⁴ Boɲ béepedɛ́ɛ́ ké akɛ boɲ epub é ngíne éche béchɛgɛ́ɛ́ bán "Epub é pɛd e akuu" ébídɛ́n ekukud á Krɛt ébootéd atóm ne ngíne. ¹⁵ Echɛ́ epub éntínnéd stíma. Nzii enkɛmbáá ákɛ á'sɔ wɛɛ́ epub ébídɛ́ɛ́. Né-ɔ́, sɛnsóg yál awaned áte akɛɛn stíma á'sɔ, sɛtédɛ́ nɛn bán epub cháchá ékɛɛne' chɔ́ pɛd eche edás chɔ́ akɛɛn. ¹⁶ Ade sɛpóó á pɛd e mbɔ̀ɲ e mwá dyad awɛ́ adé á mendíb-te awɛ́ béchɛgɛ́ɛ́ bán Kauda, sɛnkúd mwá étál wɛɛ́ epub éebude'áá atóm. Áhed dɔ́o sɛwánnɛ́ káɔ̀ɲ boɲ sɛnabpɛ́ bóle ábe sɛdólé'áá ámbíd e'dii, ábel boɲ béesanlé áte. Sédé amád ábel nɛ́ chɔ̀m émáá sé á yál. ¹⁷ Bɛndól bóle, bésóléd bó á stíma-tɛ́, bɛbíid-te nkɔ́ɔd á stíma sɛwéd bó atád. Bɛbáá'áá nɛn bán béhɛle bétómɛ́n nló, bɛhún á nsí-te á nkin mé edíb á alɔ̀ɲ á Libia, né-ɔ́, bɛnsudéd abad* ásɛ́ áde ábɛle boɲ stíma ékag mehélé, bɛtédɛ́ bán epub chɔ́ ne chɔ́ ékɛɛn stíma. ¹⁸ Ekukud émbɛ́ étómnɛ́' ngíne. Bín é'sánjé-'áá boɲ bébootéd donje dé nted ahúd bɛbwɛ́mɛ́' á mendíb-te. ¹⁹ Nɛ́ɛ́ bín é'sánjé ámpɛ́, bébootéd donje á bwɛ́m atéd ábe bɛbɛ́nlé'áá ádol stíma, bɛbwɛ́mɛ́ á edíb-te. Bɛ́n bɛnkɔ̀ɲ ábel nɛ́. ²⁰ E'pun híin bɛntóm ésebán sɛnyíne' enyɛn ké'ɛ betintine, epub-pɛ́ émbɛ́ étóme' ne ngíne esyáál. Káɔ̀ɲ ne á asóg, sɛnhúd yál nlém bán sɛmádnɛ́.

²¹ Sɛmadé e'pun híin ésebán mod ahele ké ndyééd adyɛ́. Hɛ́ dɔ́o Paalɛ átyéémé ámín átíntɛ́ e bad bɛsyáál boɲ áhɔ́bɛ́ áá, "A-baányan, nyɛ́mbɛ́ nyéwóglan mɛ́ áde ríhóbɛ́ mɛ́ɛ́ deéhídté á Krɛt. Nzé nyɛ́nwógɛ́n mɛ́, né

* **27:17** Donje á kálag dé'só áwóó, ekíí éche ébwogke stíma á mendíb-te.

deékudeé nímén metake ne enén mbólón eché dékúdé nén bɔɔb. ²² Bɔɔb-pɔɔ, ncháa nyé nén mɛé nyéwéd nlém á abum, nló mí mod méetómmé, stíma chěmpɛn chɔ́s ɛ́bɛb. ²³ Nhóbe nê áyāle nén nkuu míme rítómé nén ángel e Dyǒb áde áwóó mɛ áde mbenle-'áa empií mɛ, eláa mɛ aá, ²⁴ 'A-Paal, weewógé' mbwóg, etǎngéné atyéem á'sǒ wée Kaisɛɛ. Nlém mí bwám míme Dyǒb áwónhé-'áa wɛ, mbéle asoó alongé á bad bésyā́l ábe nyáábɔ nyédé.' ²⁵ Né-ɔ́, a-baányan, nyéwéd nlém á abum, áyāle nén ndúbpɛ mɛé mekan mésyā́l mébenléd ngáne bélāngɛ mɛ. ²⁶ Epub étǎngéné nées éntínté syáné á nkin."

²⁷ Ambíd e e'pun dyǒm ne é'niin nkuu, áde sédíi sédíi á edíb é nkŵé é Adria, dɔ́o dyam melúde mé nkuu, bad ábe bédole stíma békámténé bán kapóg syáábɔ sɛkwogé abíd á nkin. ²⁸ Héɛ bétédé nkɔɔd míme bétádé chǒm eche édélé áyāl bonj bɛbwémé á edíb-te ányín ngáne edíb épédé achab ásɛ. Dɔ́o bédíbté bonj e'che bɛ edíb ásɛ é'dé móom mé méta méniin. Mwámpín mí pǒndé ámbíd e nɛ, bɛmbwém ámpɛ, bényín bán e'che bɛ edíb áse édé móom mé méta meláán. ²⁹ Bɛwógé'áa mbwóg nén bán stíma ɛke ebúl á meláa-tê, né-ɔ́, béntéd e'kii ábe bɛbwɔgnadté stíma é'niin, béhúnéd bó ámbíd bonj bébootéd akáne nén bán bín é'sáa mehélé. ³⁰ Héɛ bad ábe bédole' stíma, bɛbóótédé nzii áhɛd ásob. Bɛnsudéd bǒle á mendíb-te, bɛbám-tán bán békag ekii eche bɛbwɔgnadté stíma asudéd á'sǒ é' stíma. ³¹ Dɔ́o Paale álāngɛé mod ambáá á sánze ne sánze éche élyágé ásɛ aá, "Nzé ábén bad ábe bédole stíma béesɛ á stíma-tê hén, nyéelyágé nlém nén bán nyéɛbɛ á alongé." ³² Né-ɔ́, échɛ sánze énsɛl mímé nkɔɔd míme méncḥā́ bǒle bétédé bó é'hó'.

³³ Ade bín é'kwógé asáa, Paale anchánj bó moosyā́l aá bédyɛ mwá ndyééd. Anláa bó aá, "Nyékédyɛ bɔɔb, dyǒm dé e'pun ne é'niin, ene pǒndé esyā́l-le nyéedyédɛ́ chǒmchǒm. ³⁴ Ncháa-ɔ́ nyé nén mɛé nyédyɛ ndyééd. Moonyonj atǎngéné ndyééd adyé ábɛ ámín. Ké mbum e esid póg éébóó'ɛ." ³⁵ Ade Paale ámáá ahób nén, antéd ewele á'sǒ wée bó moosyā́l, aságnén Dyǒb, ásāl áte bonj ábootéd adyé. ³⁶ Nén dénwéd bó nlém á abum, bó mod-téé adyé-'ɛ mwá ndyééd. ³⁷ Mesongé mé bad bésyā́l ábe sɛbédé á stíma-tê, mbédé mbwókel ébe móom saámbé ne ntóób.† ³⁸ Ade moosyā́l ámáá akód, bɛnsyǒg ngun éche ébédé á stíma-tê á edíb-te ábel bonj stíma éhéle áte.

Stíma epǎngé áte

³⁹ Ade bín é'kénlé, bad ábe bédole' stíma bɛnkɛnchemmé nkag mé edíb wée bɛbédé. Bonj bɛnyín nkin wée stíma éhele etyéem. Dɔ́o bétíídé nén bán nzé stíma ehele ápɛ áhɛd, né bɛbɛl áke ásonj yāl áhɛd. ⁴⁰ Bɛnsɛl nkɔɔd míme méncḥā́ e'kii ábe bɛbwɔgnéé stíma, béhúnéd bó á mendíb-te, béhúné-'ɛ besánkalaa bɛ e'ped bɛ mebámbé ábe é'hyámte stíma. Héɛ bɛpódté abad áte á péd e'só e stíma ábel bonj epub éntínté stíma á'sǒ. Héɛ sɛbóótédé ake á nkin. ⁴¹ Bonj áde sékagkɛ nɛ, dɔ́o stíma ébómé yāl á akúd dé nsíi á mendíb sé. Atyág áde ped e'só e stíma étyágé-'áa nɛ, stíma enkɛnhenlé ake ámpɛ, bonj ped e mbíd embootéd apǎnted áte áyāle mendíb méhuéné-'áa ngíne mébómé yāl áhɛd. ⁴² Sánze émbel ntíi bán bɛwū́ bad bɛ mbwóg bésyā́l, ábel nén bó modmod béenyalé' á nkin se bésob. ⁴³ Bonj mod a mbáá a sánze áhɛdé'áa aá mósonj Paale alongé, né-ɔ́, anláa sánze aá éebelé nɛ. Antím aláa moosyā́l aá bad ábe bɛhele

† 27:37 Donje á kálag dé'só áwóó mbwókel ébe móom saámbé ne ntóób, donje-'ɛ móom saámbé ne ntóób donje-'ɛ áwóó mbwókel ébe móom saámbé ne rítáan.

anyal bóbó bésébe behéb á edíb-te bényal békag á nkin. ⁴⁴ Aá ábe bó-ε bélyágé ásē, béchân ned e'ped é' stíma behíde bó ámbíd. Né-'aá, sébéle bonj sé moosyáál sépē á nkin ésebán dyamdyam ábele sé modmod.

28

Paale bédyéé á Malta

¹ Ade sémáá ape á nkin ésebán dyam dé mbéb ábéle sé modmod, dóo sésónténé nén bán ene mbwóg echē edé á edíb-te wée sébéde, béchægeé chó bán Malta. ² Bad bé dyad ábe sétané áhed bēnwōngēn sé. Mbúú embootéd achó, ahéb-pe ábé, né-óó, bēnkonéd muú bán séwále', békōb-pe sé nken. ³ Paale anlād ngen é lōn áte á mbág. Ade áhāgkē chó á dū, dóo píi e nyā ébidé á mbág ní lōn-tē áde muú rínáné chó, bonj ekób mó á ekáá etyág-ke áhed. ⁴ Ade ábē bad bé dyad bényíné ene nyā ekēnléné Paale á ekáá dóo bēlāngēé nhóg ne aníní bán, "Anén mod adíi mod awē awúe' bad. Aponé kwééd á edíb-te bonj kēnē nkáásé ní Dyōb rídii níkóbé mó." ⁵ Bonj Paale answág ekáá ahúnéd ene nyā á dū-te ésebán ene nyā ebele mó dyamdyam. ⁶ Bésiné'áá bán ábooted achíd, ké'ε áhūn ásē mpátepém áwē. Bonj néε békésinné káōn ésebán dyamdyam ábenlad mó, dóo bēhānléné mewēmten bonj bétimé ahób bán, "Anén mod adíi dyōb."

⁷ Nzag ébéde bēnben ne wée sémbēē nē. Mod awē anwōn échē nzag béchágé'áá mó bán Publíose. Mó abédé nkamlēne ambáá a ene mbwóg echē ebédé á edíb-te. Ankob sé nken achágéd-te sé bwām. ⁸ Publíose sáá abédé á anōj dé nkole, ahéb dēnsog mó, ekwaglēne-'ε akób mó. Paale ankē áwē tonj-tē, akáne', abán mó mekáá á nló, ádid-te mó bwām. ⁹ Ade bad bēwógé nē bad bé nkole bēmpēe ábe bēbéde á dyad-tē wē, bēmpē wée Paale ádid-te bó bwām. ¹⁰ Bēmbē sé nde híin. Ade sébwógkē ekē, bēnhīi sé bwēm á stíma-tē ábe sébenlédte á nzii.

Paale bēbidé á Malta bēpédé á Roma

¹¹ Sēmadé á mbwóg e Malta ngōn éláán bonj sēsālē stíma echē embíd á Alessandria. Béchágé'áá ene stíma bán, "Myōb míme médé Nhéd." Sédé asyáá né ene stíma ekédyéé ádé hōm ene pōndé e ahéb á ngíne esyáál. ¹² Sēnkē, sépē á dyad á Sirakus. Sēmmād áwed e'pun é'láán. ¹³ Bootya hē dóo sékíi bonj sépāg á dyad ámbáá a Regium. Néε bīn é'sāngé epub émbootéd abíd á ped e mbōn. Ambíd e e'pun é'be sēmpē á dyad á Putioli. ¹⁴ Sēndibéd bad áwed ábe bédúbpé Krístā. Bēnlāā sé bán sébē ne bó sōndé póg. Néε sékíi bonj sépag á Roma. ¹⁵ Bānned ábe bédúbpé Krístā bēnwōg bán sēhúe', né-óó, bēmpē káōnse á hōm áde bēchágé'áá bán Dyōn á Apūs, donge-'ε bésiné sé hōm áde bēchágé'áá bán Ndáb é Beken Eláán. Ade Paale ányíné bó, ansāgnén Dyōb, nlēm níwédndé-te mó á abum.

Paale apedé á Roma

¹⁶ Ade sépédé á dyad á Roma bēntédé Paale bán ábē ne mó mwēn bonj bēmbané sánze bán énoe mó.

¹⁷ Ambíd e e'pun é'láán Paale anchélé bad bēmbáá bé Israel ábe bédé á dyad-tē wē á mbom. Ade bēpédé anláá bó áá, "A-baányan bé Israel, menkēmbēnlé ábēd bad dyam dé mbéb ké ahóg, menkēmbēl-láá dyam dé mbéb ké ahóg tāngene e'lem ábe ábesyánē betaa bélyágkē syánē. Bonj kēnē, ábēd bad bēnkōb me á Jerusalem bēbē-'ε me á mekáá me benkamlēne bé Roma. Né-óó ndé hén néε mod a mbwōg. ¹⁸ Ade benkamlēne bé Roma bémáá me akáad, bēhédé'áá me achene, áyāle

bénkênkudté nɔɔm ké póg eché elúmte nén bán ntàngéné kwééd. ¹⁹ Bon bad bé Israel bénkênkwenténné bán bétede me, né-ɔɔ, menhób meé Kaisere móɔmád nímêm nkáá. Kénê-’ε ménkênwóngé dyamdyam dé mbéb áhób tângene ábém bad. ²⁰ Nén dɔ-’áá ákásá bon ríchēnlē nyé ábel bon syánē dékal. A mbále ndáá meé nyébii nén bán nzé bengɔbengɔbē bédé mé á mekáá, né édíi áyāle mod awě bad bé Israel bésúmé áyāl bán ápě.” ²¹ Héε ábē belyáged bélāngéé Paale bán, “Séekūdēē kálag ké póg eché ebídé á Judeya áyāl echōn. Mod awe syánē ké nhóg-ke eébidēē áwed se ápēēn nlébtéd ké nhóg ké’ε ehób é mbéb áyāl echōn. ²² Bon séédān nímōn mewēmten awóg, áyāle sēbíi nén bán hóm-téé bad bēhóbe mam mé mbéb tângene echén epepé éche édíi áte.”

²³ Né-ɔɔ, bóɔbe Paale béntfi akag áde béhyě mó awóglēn. Eché epun épédé-’áá ndun e mod épē-’ε wée Paale ádyéé’áá. Paale ambootéd bó mekan mé nkamlēn ní Dyōb akale bootya mbwembwe kóān ne ngukél. Anwanēn ábel bédúbe Yesue. Abēnládtáá e’ped ábe é’bídé á kálag e mbéndé e Mose ne á metelag mé bekal bédáōdān ábel bédúbe nén bán Yesue mó adé Krístā. ²⁴ Bó donge á bad béndúbē mó, bon donge dénkéndúbéé bán chōm éche áhóbéé édé mbále. ²⁵ Né-ɔɔ, bēmbbootéd apentēn áde békagké. Bédékě, Paale anláá bó áá, “Edáōdān éche Esáá éntāngēn áde élangé nkal é’dáōdān Yesayaa mekan áá áláa ábēn betaa áá, ²⁶ ‘Kág, éláa ábē bad wéé,

nyéewōg nyéwóg-ke ámpē bon nyéesónténné mbéd,
nyéēnōn nyénān-ne ámpē bon nyéenyínné mbéd.

²⁷ Nhóbe nē áyāle ábēn bad bélélé nlém á abum,
békólé nímab metúu,
bédíbé-’ε nímab mīd.
Nzé enkémbé nē, né nímab mīd ményínne’
nímab metúu méwógne’
nímab nlém-me rísōntēn.

Né bétimén me
né mēchoód-te bó.’ ”

²⁸ Héε Paale ásogteé nén áá, “Nyébii-ɔɔ nén bán nkalan mé e’choóchon nime Dyōb álómé, álómé mó bóɔb wée bad ábe béésě bad bé Israel. Bēwōglēn-ne mó.” * ³⁰ Paale andyéé áwed mwě níbe á ndáb eché mwēn ásápé’áá. Bad bésyāal ábe béhyágé’áá áwē akobé’áá-’ε bó nken.

³¹ Akalé’áá nkalan mé nkamlēn ní Dyōb áyāgtē-’ε bad tângene Sāngú Yesu Krístā ésebán abáa’ dyamdyam, modmod enkénkān-’áá mó áhób dyam.

* **28:28** Donge á kálag dé’só ábádé nchoo 29: Ade Paale áhóbé nén bad bé Israel ábe bēbédé áhed, bēnhidé bēn ne bēn, bébootéd-te apentēn bwāmbwam.

Kálag echě Paale áténlé Baá Roma Ndibned ní kálag

Kálag echě Paale áténlé bad bé Roma ebédée ábonſen bó áyāl e epe éche ántíí' é ápe á mwembé míme níde áwed. Enén kálag elúmte chõm éche adúbe á Krísto ne ngáne alongé á bad bé Krísto átáŋgéné abé. Paale akoó ahób áwēdte aá, “Nkalanj mí bwám nílúmte nyaa eche Dyõb ábeléé bonj bad békobnéd áwe e'só. Adúbe dõs ákæá bonj bad békobnéd á'sõ é' Dyõb” (1.17).

Paale alúmté áte aá éhednad bán bad bésyāāl békobnad á'sõ é' Dyõb áyāle bó moosyāāl bédé ásē e ngine e mbéb. Aá mbwiined ne adúbe áde bédúbpe Yesu Krístæá dõs nē ábenladté.

Paale alúmté áte ámpē aá mod akude alongé dékōlē abé áde ádíí mod nhóg ne Krístæá. Ene ndín e mod ábelé abé nsan ne Dyõb, Edæádæŋ é Dyõb-pe ébelé éhúd mós ásē e ngine e mbéb ne e kwééd. Asógté ne elébé éche ábágé bad ne meknag míme ábágé Dyõb.

Nkabtéd ní kálag

Ndibned ne atón áde kálag ékoo' é ahób 1.1-17

E'soosonj é'hednad ne moosyāāl 1.18-3.20

Nzii e Dyõb ákud e'soosonj 3.21-4.25

Alongé dékōlē ábē ne Krístæá 5.1-8.39

Bad bé Israel ne ntíí ní Dyõb 9.1-11.36

Abé á mod a Krísto 12.1-15.13

Nsógtæn ne melentæn 15.14-16.27

Paale alomé melentæn

¹ Mē, Paale, mbæledē awē Yesu Krístæá, mē-εé ntelé enén kálag. Dyõb ápwédé mē ábē awē mbapee a nlómag, ábē-ε mē nsón ákal níme nkalanj ní bwám.

² Mmē nkalanj mós Dyõb dénhõbpē á'sõ é' pónde aá mósõbē ábē bad. Anláá bekal bé'dæádæŋ mam tãŋgene níme nkalanj ngáne bétélé mós ásē á Kálag e echě Esáá. ³ Mmén nkalanj nídíí tãŋgene awe Mwän. A nyaa e moonyonj, ane Mwän anchyáád á mbyaa míme Dabidē. ⁴ A nyaa e Edæádæŋ, Dyõb dénlúmēd á ngine e Edæádæŋ éche Esáá aá mós adé Mwän a Dyõb, apuud áde ámpuúdté mós. Ane Mwän adíí awed Sãŋgwéé, Yesu Krístæá. ⁵ Á dín ádē dõs Dyõb ábágé mē nsimé ábēl-le mē mbapee a nlómag ábel bonj bad ábe béesē bad bé Israel bédúbe, bēwógne-ε Krístæá. Nén débēl áde dín déwõŋ edúbé. ⁶ Nyémpē ábe nyédé á alonj á Roma, nyédé áfnté e bad ábe Dyõb ápwédé aá bēbē bad ábe Yesu Krístæá.

⁷ Né-õs, ntenle nyé moosyāāl awē adé á Roma. Nyédíí bad ábe Dyõb ádáá, apwédé-ε nyé, ábē ábē bad.

Nsimé ne nsanj míme níhúú ne Dyõb, Titée awēd ne Sãŋgú Yesu Krístæá níbē ne nyé.

Paale aságnan Dyõb

⁸ Dyam dé'sõ, nságnan ádēm Dyõb áyāle nyé moosyāāl á dín áde Yesu Krístæá. Nságnan mós áyāle adúbe áde nyédúbpe Yesu e ákanlaad nkõŋsé áte nísyāāl. ⁹ Dyõb áde níbenléé ne nlém nhóg akal áde níkaléé nkalanj ní bwám tãŋgene awe Mwän, áde mē mbónj nēn aá nkamtan nyé akamtæn

ne akamten, ¹⁰ póndé téé nzé nkânne'. Nkânne' nén meé Dyöb ábel ríhél nyé ahye dényín, nzé nê ábóhnedé mó. ¹¹ Ndáá bwámbwam meé rínyín nyé ábel bonj nzé mpedé, ríwéd nyé áte ne nnam míme Edáádəŋ é Dyöb ébágé me. ¹² Dyam áde ríhóbeé ádíi nén meé, syánē mod-té áwéd nhóg ne aníní nlém á abum. Adúbe áđen áwéd me nlém á abum, ádēm-me ámpé áwéd nyé.

¹³ A-baányan, ndáá meé nyébbi bán nkénwōŋ mewēmten ngen ne ngen áhye dényín nyé, bonj káəŋ ne bəəb nzii eénédndéé. Ndáá meé mípe wê ábel nsón átínté echēn míme méchyāā e'pun melemlem ngáne mbéle átínté e bad ábe béesə bad bé Israel bəmpēe. ¹⁴ Nsón míme ríwóó rídii ákale bad bésyāāl nkalanj mí bwám, ken bad bé dyad-ε, ké'ε bad bé ahín. Ntəŋgéné mó akal wéε bad ábe bəwóó debyéé ne ábe bəwóó. ¹⁵ Nê dó-'aá ákáá bonj nwōŋ nlém bwámbwam ákale nyémpé ábe nyédé á Roma nkalanj mí bwám.

Nkalanj mí bwám ríwóó ngíne

¹⁶ Meekwágéé ákal nkalanj mí bwám áyāle mós rídé ngíne e Dyöb eché epiínédé moosyāāl awé adúbpé mó e'soosonj mbooted ne bad bé Israel átíme' wéε bad ábe béesə bad bé Israel. ¹⁷ Mmén nkalanj mí bwám rílumte' syánē nyaa eche Dyöb ábeleé bonj bad bəkobnéd áwe e'só. Bad bəkobnad á'só é' Dyöb adúbe áde bédúbpé. Adúbe dóo ákəə' bonj bad bəkobnéd á'só é' Dyöb. Nén áde ne ngáne éténlédé á kálag e Dyöb nén bán, "Mod awé akóbnédé á'só é' Dyöb adúbe áde adúbpé, ábē á alongé."

Moonyonj asyāāl abelé mbéb á'só é' Dyöb

¹⁸ Dyöb álumte' míme melingá. Mébídé ádyöb təŋgene mbeltéd mé mbéb míme bad bəbeleé ne e'bébtéd é' mekan ábe bad bəbeleé. Mmē mbeltéd mé mbéb nkəə' bad áhíd mbále. ¹⁹ Dyöb álumte' bós míme melingá áyāle nén bébbí mam mésyāāl míme bad bétəŋgéné abii təŋgene Dyöb bwám áyāle Dyöb dēn álumté bós. ²⁰ Se á mbooted áde Dyöb dēnhəgké nkōŋsé, bwēm ábe áhágé é'lumte bad bwám nén bán mam mé Dyöb míme mod éenyinnē díd médé ne mbále. Enyinnad-te nén bán eché ngum edé á ngíndé ne á ngíndé, adé-'ε ámín e bwēm ésyāāl. Né-óó bəwóó'ε mbámtēn ké nhóg ákud alagsen. ²¹ Kénéε bébbí bán Dyöb áde, bəbagéé mó edúbe néε Dyöb, bəésāgnān-naá mó. Bonj pen mímab mewēmten mēmbóotéd mam míme méesə dyamdyam akamten, ehíntén ékáá-'ε bós mewēmten. ²² Béhóbe bán bəwóó debyéé, bonj bétímé e'yókél é' bad. ²³ Bésóbe Dyöb áde áde á ngíndé ne á ngíndé edúbe abe, bétímé bəbage bwēm ábe bad bəhágne mekáá á nwágēn mí bwēm ábe é'wág, bwēm néε moonyonj, menən, nyam ké'ε nyə.

²⁴ Né-óó, Dyöb átédte aá esíí é mekan mé ekob é yāl ékamlan bós ábel mbinde é mekan éche ésudte bós edúbe. ²⁵ Bétédte mbále éche edé təŋgene Dyöb bəhíde' metóm. Bétédte ábe Dyöb áde áhágé bwēm ésyāāl edúbe, bétímé bəbage bwēm ábe áhágé. Dyöb dó-'aá bétəŋgéné mekenag abe á ngíndé ne á ngíndé. Ebê nê. ²⁶ Né-óó, Dyöb áhúdé bós míd áyāl, atédte bós aá bəhíde échab esíí ábel mekan mé mbinde. Bebaád belyáge' bechóm ananjed, bənanjad baachóm bəmpēe, áde bétəŋgenéé abel nê. ²⁷ Baachóm bómpē belyáge' bebaád ananjed ngáne étəŋgéné abé, bəwóó' esíí é ngíne ánanjed baáb baachóm. Baachóm bébele mekan mé e'són ne baachóm bəmpēe. Nê ábele' bəkudtad yāl nkōgsen míme bétəŋgéné akud áyāle mímén mekan míme bəbeleé.

28 Ngáne édíí-'aá nén bán ábén bad béēwōηνεέ Dyōb póndé á alongé ádāb, Dyōb áhúdé bó mīd áyāl aá béκεεne nímap mewēmten mé mbéb á'sō, bébele mam níme béētēηγενεέ abel. 29 Mbeltéd mé mbéb nísyāāl níkáá bó nlém áte. Bébébé nlém, bédé ngoód, bélúmte e'bebé bē nlém, bédé kónjí, bēwúe bad, bédás kəkəo, bédás edogké, bédé akwāb, bédás bad ahób ámbíd. 30 Bédás bad mam ahób á yāl ábébed bó dīn, békós Dyōb, bésyāā bad, bédé epame, bédé kúmbe, bédəə' ebébtéd ahəg, béēwōgnēē ábab besáá ne benyaá. 31 Bédé eyókél, béēlōntēē akag, béewóo'édəηge á nlém-té, béewóo-'áa nlém ní ngəl. 32 Bébíí nén bán Dyōb áhóbé nén aá bad ábe bébele' échē ndín é mekan bétāηγένé awé, boη kénē bédii bébele níme mekan. Saá-kaá nē dēmpen, békēmte bad ábe bébele échē ndín é mekan káηne kémtén.

2

Bad bé Israel béēhīdēē mbéndé

1 Né-óó, nyé mod ké ahéé awé akáadte bad bémpee, ábē kénzēé, eewóo'ē mbāmtēn ké nhóg ákud alagsēn. Ayāle nén nzé ekáadte bad áde mmōn ámpē ébeleé melemem mé akan níme ékáadteé bó, né ekwīde' káōηne echoη yāl nkáá. 2 Debíí nén bán mbakú echē Dyōb ábīdtēē tāηgene bad ábe bébele' échē ndín é mekan etāηγένé. 3 Bəəb-pəo, nzé nyé mod ké ahéé abīdte mbakú áyāl e mod ampée, boη mwēn abele melemem mé akan, awémtnéé aá móhele móbīd mbakú e Dyōb áte-ye? 4 Ké'ε aboη áde Dyōb ábóó nlém bwāmbwam, áchābtédé nyé e'kəd áte, áwesēn-ne nyé, nyéetédéé dó nēe dym. Nyébíí nén bán e'boη bē nlém ábe Dyōb áwānlé áyāl echēn, é'díí ábe nyé etāl átəde áden abé dé mbéb. 5 Nyélelé nlém á abum, nyéēhēdēē-'aá Dyōb atīmen, né-óó, nyéladte yāl nkógsēn ní Dyōb áte. Akógsēn-ne nyé á Epun é nkáásé. Echē Epun Dyōb délūmēd níme melīngá, alúmed-te aá mókáadte' nyaa echē etāηγένé. 6 Asābē mod téé nchoo ne nsón níme ábélé. 7 Bad ábe bépéné mekuu ábel mam níme métāηγένé ne áhəd ehúmé ne edúbé, bēbé á alongé á ngīndé ne á ngīndé. Echē ndín é bad Dyōb débe bó alongé áde déemaá'. 8 Bad bémpee-ε bédé ábe bétōηtan dásō échab yāl, béebeléé mam níme métāηγένé, bétímé bébele dásō e'bébtéd é' mekan. Echē ndín é bad, Dyōb délūmēd bó níme melīngá akógsēn-ne bó. 9 Baásyāāl ábe bébele mbéb, Dyōb débēl bétāg bwāmbwam, bēwóg-ke ndutul, mbooted ne bad bé Israel átímé' wēe bad ábe béesē bad bé Israel. 10 Boη ne bad ábe bébele bwām, Dyōb débe bó ehúmé, edúbé ne nsan, mbooted ne bad bé Israel átímé' wēe bad ábe béesē bad bé Israel. 11 Nyébíí nén bán Dyōb déekwognádté modmod.

12 Bad ábe béewóo mbéndé é Moseε, bébele mbéb. Dyōb dékāād-te bó ésebán abenlad mbéndé, bēbōō'ε. Bad bé Israel-le, bó ábe béwóo mbéndé é Mose, bébele mbéb, Dyōb débēnléd mbéndé ákáad bó. 13 Saké awóg áde mod áwógé mbéndé dós ákəə' boη ákobnéd á'sō é' Dyōb, ahíd áde mod áhídeé échē mbéndé dós ákəə boη ákobnéd á'sō é' Dyōb. 14 Bad ábe béesē bad bé Israel, béewóo'ε mbéndé, boη póndé ké ehéé echē bēbēnlédé nímap mewēmten boη bēbel chōm éche mbéndé éhóbé, né bélúmte nén bán kénēε béewóo'ε mbéndé, áwab nlém-té bēbíí nhəηlén áfínté e mboη ne mbéb. 15 Mmāb mbeltéd nlúmte nén bán chōm éche mbéndé éhədēé éténlédé bó á nlém-té, bēbíí-ε nén bán nímap nlém nílange bó bán éde nē. Mmab nlém níúmte bó ké dym áde bēbélé áde mbéb ké'ε ábóó. 16 Né-óó, á Epun é nkáásé, Dyōb dékāād bad bésyāāl nchoo ne chōm éche békámtnéé

ké'ε éche bébélé ké á kun-té. Abε Yesuε ene kunze ákáad bad. Adén akan dɔɔ rɔlɔnge bad nze nkale' nkalanj ní bwám.

Bad bé Israel ne échab mbéndé

¹⁷ Bɔɔb-pɔɔ, nyé ábe nyéchége yál bán bad bé Israel, nyésumé nlem áyál e mbéndé éche Moseε, nyékumé-ε ekáá á tál bán Dyɔb adii áden Dyɔb. ¹⁸ Nyébii chòm éche Dyɔb áhédeé áá nyébel, nyébii-ε nén bán nyétáŋgéné néε nyéhíde chòm éche étáŋgéné, ngáne nyéyáŋké mbéndé. ¹⁹ Nyétédé yál nén bán nyéε nyéyáŋte bad ábe békwdé ndím abii áde béebii'ε Dyɔb, nyédúbpé bán nyéε nyéde néε etrukánj éche bad ábe bédé á ehintén-té. ²⁰ Nyétédé yál néε bad ábe bélébe' e'yókél é' bad. Bán nyé-'aá nyéyáŋte' bad ábe béebii dyamdyam. Nyétédé yál nê áyále nyéwémtan bán ngáne nyébii mbéndé é Dyɔb bwám, nyébii mekan méyáál, nyébii-ε mbále. ²¹ Bɔɔb-pɔɔ, ngáne édíí bán nyéε nyéyáŋte bad bémpeε, cheé ékáá bonj nyéeyáŋté échen yál? Nyékanle bad bán bééchibé', nyé bèn nyéechibéé-yε? ²² Nyé ábe nyéláŋge bad bán béékábé mesón á ndáb e e'wóngé, nyébèn nyéekábéé mesón-ε? Nyékɔɔ abele á myɔb mémpéε, bonj nyéékáŋké á mebón mé myɔb nyéchibé bwém-ε? * ²³ Nyékume ekáá á tál bán nyéwóó mbéndé é Mose, bonj nyésudte Dyɔb edúbé abóó áde nyéboó'ε éche mbéndé. ²⁴ Eténlédé á kálag e Dyɔb nén bán, “Bad ábe béésé bad bé Israel béhóbe' Dyɔb mam mé mbéb á yál áyále mekan míme nyébeleé.”

²⁵ Nzé nyéhíde' mbéndé, né ayag áde nyéyagéé bad ákóó etógnén abé á'só é' Dyɔb. Bonj nze nyéhíde' mbéndé, né ayag áde béyagéé nyé, déesaá dyamdyam. ²⁶ Bɔɔb-pɔɔ, nze éde bán mod awé béyagéé abele ngáne mbéndé éhédeé, né Dyɔb dékob mó néε mod awé béyagé. ²⁷ Né-ɔɔ, bad ábe béhíde mbéndé kénéε béyagéé bó, bélúmte nyé bad bé Israel bán mekan míme nyébeleé méetáŋgené. Béyagéé nyé, nyéwóó-ε mbéndé éche éténlédé á kálag, bonj nyéehídeé chɔ. ²⁸ Nyébii-ɔɔ nén bán, saké bad ábe bétómté' mekún álúmed nén bán bédé bad bé Dyɔb bóɔ békóó bad bé Israel abé. Saá-kaá ayag áde béyagéé mod á ekob é yál éche ényínnad dɔɔ ákəə' bonj mod ákōŋ mod a Israel abé. ²⁹ Bonj mod awé akōŋté mod a Israel abé adii mod awé adé mod a Israel á nlem-té, nédé, mod awé béyagéé á nlem-té. Edáádəŋ é Dyɔb chɔ-'aá ébele mímén nsón, saké ahíd áde mod áhídé mbéndé éche bétélé ásé. Dyɔb dɔɔ ákəne' ene ndín e mod, saké baányonj.

3

Dyɔb ábele ngáne áhóbé

¹ Nsyáŋ níhéé-ɔ rídé ábé mod a Israel? Ké-ε nyaa e nsyáŋ ehéé edé áyag mod álúmed bán adé mod a Dyɔb? ² Nsyáŋ rídé bwámbwam. Dyam dé'só, áwab mekáá dɔɔ Dyɔb dɛmbéé éché eyale. ³ Ngáne édíí bán bó bad behóg bébele'áá ngáne Dyɔb dénhɔbpé áá bébel, nédé Dyɔb dɔmpé débeɛnlé chòm éche ánhɔbpé áá móɔbel-ε? ⁴ Eesaá nê. Kénéε moonyonj asyáál adii nkal a metóm, Dyɔb adé mbále pónde ésyáál. Eténlédé á kálag e Dyɔb nén bán, “Nzé ehóbé dyam, bad bétáŋgéné anyín nén bán dyam áde ehóbé áde mbále. Nzé békáadte wε, ekáá nyaa eché étáŋgéné.”

* 2:22 Mebón míme bad bé' bóɔd mébédeé ndáb éche énwōŋ bwém áte ábe é'lélé nkun.

⁵ Boŋ nzé édé nén bán mam mé mbéb níme débéléé méléumte bwám bán Dyöb déekwognádté modmod, chán-nō déhōbpē? Nédē dehele dehób nén bán Dyöb ábélé awusé ákōgsen syánē áyāle mbéb níme débélé-yē? (Debyéé á moonyon dōo rñhōbnēé nén.) ⁶ Eesaá nē. Nzé émbē nén bán nyaa eche Dyöb ákáadtéé edé awusé, né chán-nō áhele akáád nkōŋsé? ⁷ Boŋ nzé édé nén bán dyam dé metóm áde ríkálé álúmte ngáne Dyöb ápédé mbále abé nyaa echē bad bébage-'áá mō ehúmé, né cheé-ō ékásó boŋ Dyöb ábē ákáádtē mē nēe mod áwē abelé mbéb? ⁸ Cheé-ō syánē déehōbēē nén bán, “Syánē débél mbéb ábel boŋ mboŋ rínyinned?” Dōŋge á bad béhóbe syánē mam mé mbéb áyāl bán dehóbé ádē akan. Dyöb dékōgsen ábē bad ábe béhóbe nē nyaa éche étāŋgéné.

Modmod eébēlēē ngáne Dyöb áhēdéé áá débél

⁹ Chán-nō syánē déhōbpē? Nyēwémténé bán syánē bad bé Israel detómé bad ábe béesē bad bé Israel-le? Eesaá nē. Mmaá alúmed nén mēé ngíne e mbéb ekamlan bad bé Israel ne bad ábe béesē bad bé Israel nyaa póg. ¹⁰ Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán,

“Modmod eesaá áwe abele ngáne Dyöb áhēdéé. Mod ké nhóg eesaá.

¹¹ Mod eesaá awē asōŋténé mbále tāŋgene Dyöb, modmod eesaá-'áá awē awane áte ábíi Dyöb.

¹² Moosyáál abáá Dyöb á yāl.

Bó moosyáál bétímé béwóó abé dé mbéb.

Bó modmod eébēlēē dyam áde átāŋgéné. Bó mod ké nhóg mwēn eesaá.

¹³ E'yale ábe é'bíde bó á nsāl é'díi nēe soŋ echē béékútēneé.

Bébenlad échab echém é nsāl ádog bad. E'yale ábe é'bíde bó á nsāl é'díi nēe kem e píi e nyā.

¹⁴ Mbon é mehób ne e'bébtéd bé mehób bēn ne bēn bóó é'bíde bó á nsāl.

¹⁵ Mekuu méhēnle bó ásē ásyog mekií.

¹⁶ Kéhéé áde bétóméé ebébtéd ne metake bóō belyágéé.

¹⁷ Béebíi'é nsāŋ.

¹⁸ Béewóo-'áa mbwóg ní Dyöb ké nhóg áte.”

¹⁹ Bōōb-póó, debíi nén bán mekan níme bétélé á kálag e mbéndé, ménone bad bésyāāl ábe bēmbéé échē mbéndé. Né-ōó modmod éēhēlēē-se ádíbē nsāl áte áhób áá mósuú nzōm. Ken mod a Israel, ké'ε mod awē eesē mod a Israel. Moosyáál átyēēm á'sō é' Dyöb. ²⁰ Nyébíi nén bán modmod éēhēlēē-se ákobnéé á'sō é' Dyöb áyāle áhídeé mam níme mbéndé éhóbéé. Mbéndé edíi dásō álúmed bad bán bébélé mbéb.

Adúbe dōo ákəə boŋ bad békobnád á'sō é' Dyöb

²¹ Boŋ bōōb dōo Dyöb álúmté syánē nzii echē bad békobnadté áwe e'só. Ene nzii eewóó'ε dyamdyam ábel ne mbéndé é Mose. Echē mbéndé ne bekal bé'dáodəŋ béhóbé mam tāŋgene ene nzii se' bóód. ²² Ene nzii edíi nén, mod ké ahéé awē adúbpé Yesu Krīstəə, mō akobnad á'sō é' Dyöb. Nhəŋlén ké nhóg méesaá ken mod adé mod a Israel-le, ken mod eesaá.

²³ Moosyáál abelé mbéb, modmod eekwognedéé ákud ehúmé é Dyöb.

²⁴ Nsimé ní Dyöb mbéle Dyöb átéde bad nēe bad ábe békóbnédé áwe e'só. Abagé nímé nsimé ngēn. Abelé nē akōde áde Yesu Krīstəə ákódté bad ábe bédúbpé mō. ²⁵ Dyöb dēmbē mō nēe mende áá áwē áwēn nló. Bad békūd-te alagsen dé mbéb áyāle bédúbpé mō. Dyöb ábélé nē, ákoŋ bad békyāāl alúmed nén áá mábele mekan nyaa echē étāŋgéné. Ngoŋ e'só Dyöb awésánnáá bad, eekōgsan-naá bad ábe bébélé'áá mbéb. ²⁶ Bōōb-póó

enén pónde, alúmte bad aá móbèle' mekan nyaa echë etánǵéné, alúmte-ε bad aá mókòb kénzée awë adúbpé Yesue.

²⁷ Ngáne edíi-'aá nê, cheé-ɔ dékumneé ekáá á tâl? Nê déehednéé. Mbéndé ehéé ehóbé nê? Dekume' ekáá á tâl áyāle déhídée mbéndé-ye? Aáy. Deékūmēē ekáá á tâl áyāle nén, adúbe áde dédúbpé Yesue dɔɔ ákəə boŋ dékūd e'sooson. ²⁸ Syánē denyíne nén bán mod akobnad á'sō é' Dyōb adúbe áde adúbpé Yesu Krīstəə saké áyāle ahíd áde áhídée mbéndé. ²⁹ Ké-'ε nyewēmtan nén bán Dyōb ádíi Dyōb á bad bé Israel dēmpen-ε? Saá mó adé káŋne Dyōb á bad ábe béesē bad bé Israel-le? Εε, mó adé káŋne Dyōb á bad ábe béesē bad bé Israel. ³⁰ Dyōb ádíi ahóg. Né-ɔɔ, átēd bad ábe béyágé néε bad ábe békóbnédé áwe e'só nzé bédúbpé Yesu Krīstəə. Melemlem néε átēdtē bad ábe béeyagéé nzé bómpē bédúbpé Yesu Krīstəə. ³¹ Chán-nō déhōbpē bəəb? Nédē dehōbe nén bán atéd áde Dyōb átédé bad néε bad ábe békóbnédé áwe e'só, adúbe áde bédúbpé Yesu Krīstəə álúmte nén bán bad bééhídē mbéndé ámpē-ye? Aáy, éesaá nê. Boŋ pen chōm éche mbéndé ehóbéeé chɔɔ syánē débáneé mekáá.

4

Adúbe dɔɔ dēnkəŋ boŋ Dyōb akob Abrahamε

¹ Chán-nō déhōbpē tǵgene taa awêd, Abrahamε? Cheé êmbenléd á pónde eché? ² Nzé ankobnéd á'sō é' Dyōb áyāle mekan níme âmbenlé, né anwón dyam áde ákumneé ekáá á tâl. Boŋ eéhele'aá-se awón dyam ké ahóg áde ákumneé ekáá á tâl á'sō é' Dyōb. ³ Eéhele'aá abel nê. Kálag e Dyōb ehóbé nén aá "Abrahamε andúbé Dyōb, né-ɔɔ, Dyōb déntēd mó néε mod awë akóbnédé áwe e'só." ⁴ Nzé mod abelé nsón, bébelé bésábé mó áyāle nsón níme ábélé. Mmē nsábe méebáǵke ndε. Ndii chōm éche átǵnéé akud áyāle ebábé éche ásálté. ⁵ Boŋ nzé mod eébelē nsón boŋ asumé nlém nén aá adúbe áde módúbpé Dyōb dɔɔ débēl boŋ mókobnéd á'sō é' Dyōb, né Dyōb áde ábele boŋ bad ábe bébélé mbéb békobnéd áwe e'só, détdé mó néε mod awë akóbnédé áwe e'só adúbe áde adúbpé mó. ⁶ Melemlem nê dɔɔ Dabide ánhōbpē tǵgene nnam níme níde ne bad ábe Dyōb átédé aá békóbnédé áwe e'só, kénée edíi bán béebeléé nsón ké nhóg. ⁷ Dabide anhób aá, "Nnam ne bad ábe Dyōb áláǵséné nímad mewusé boŋ abódéd nímad mbéb. ⁸ Nnam ne mod awë Sǵŋ Dyōbε éetúbpé nímmē mbéb dīn ámpē."

⁹ Nédē bad ábe béyágé bēnpen bóɔ békūd nímmē nnam níme Dabide áhóbé, ngé bad ábe béeyagéé bómpē békud mó? Demaa ahób nén bán kálag e Dyōb ehóbe aá, "Abrahamε andúbé Dyōb, né-ɔɔ, Dyōb déntēd mó néε mod awë akóbnédé áwe e'só." ¹⁰ Pónde ehéé Dyōb dēnchǵké mó aá adé mod awë akóbnédé áwe e'só? Ade béeyāgēē mó, ngé áde bémáá mó ayag? Nê dēmbenléd áde béeyāgēē mó. ¹¹ Bēn'yag mó áde Dyōb ámáá mó akob. Ayag áde bēn'yagké mó dēmbē e'chemléd ábe é'sógtan nén bán akóbnédé á'sō é' Dyōb adúbe áde adúbpé, kénée edíi bán áde ánkobnédté á'sō é' Dyōb bēnkēn'yagké mó. Nê ábédé ábel boŋ Abrahamε ábé sáá a bad bésyāal ábe béeyagéé, ábe békóbnédé á'sō é' Dyōb adúbe áde bédúbpé Dyōb. ¹² Nê ábédé ámpē ábel ábê-'ε sáá a bad ábe béyágé ábe bómpē bédúbpé Dyōb melemlem ngáne Abrahamε echéd sǵŋ ándūbēē á pónde eche béeyāgēē mó.

Adúbe dɔɔ akəə' boŋ mod akud chōm éche Dyōb áhóbé

13 Dyam démpēe áde débíí nén bán, se' bōód Dyōb dénlāā Abrahamē ne nīme nchyaátén aá mōóbě nkōñsé áwab mekáá. Dyōb dénkēnhōbpé nén áyāle Abrahamē áhídé'áá éche mbéndé. Dyōb dénhōb nē áyāle Abrahamē andúbé mō, Dyōb átéd-te mō nēe mod awē akōbnédé áwe e'só. 14 Nzé émbē nén bán bad ábe behíde mbéndé bōó békūd chōm éche Dyōb áhóbé aá mōóbě, né adúbe áde bad bédúbpé Dyōb áde ngēn. Né chōm éche Dyōb áhóbé-'e aá mōóbě éesaá dyamdyam. 15 Chōm éche mbéndé ébēléé édíí dāsō ápiined bad melingá mé Dyōb. Boñ nzé mbéndé eése, abóo á mbéndé déebāgkē. 16 Nē dō-'aá akás boñ Dyōb álāngē dāsō bad ábe bédúbpé mō aá mōóbēl dyam áde mōhóbé. Abelé nē ábel boñ ényīned nén bán nīmē nsimé mōó rúkás boñ álāngē nchyaátén nīme Abrahamē ngen póg ne ngen ésyāāl aá mōóbēlé bō dyam áde mōhóbé. Saké bad ábe behíde mbéndé bēnpen bōó ámbēé akag. Ambé káñne bad bésyāāl ábe bédúbpé Dyōb ngāne Abrahamē ándūbēē. Abrahamē adíí sáá awē syāné moosyāál. 17 Eténlédé á kálag e Dyōb nén bán Dyōb dénlāā Abrahamē aá, "Mbēlé wē sáá a meloñ híin." Né-óó, Abrahamē mō adé syāné sáá á'sō é' Dyōb. Dyōb áde Abrahamē adúbpé dōó adé Dyōb áde ábage bad ábe bēwédé alongé, dō-'aá áhóbé' boñ mekan nīme méese mébé. 18 Abrahamē andúbé Dyōb ásūm-me nīme nlém áwē, kénée édíí bán á mīd mé moonyoñ, nzōm ké póg enkēmbáá echē elūmte bán mam nīme Dyōb dénhōbpē aá mébenléd mébenléd-te. Andúbé aá mōóbē "Sáá a meloñ híin" ngāne Dyōb dénlāā'é mō aá, "Mmōñ nchyaátén mébuú áte nēe betintine." 19 Ade Dyōb álāngé Abrahamē nē, ambé dyam mbwōkel e mwě. Ambíí aá mōólyāgēé moonyoñ ámpē, abíí-'e aá mwaád Seraa adé ekōm. Boñ ké nē, adúbe dénkēnsudté mō. 20 Nlém méehúne'aá mō tñngene dyam áde Dyōb dénhōbpē aá mōóbēlé mō, boñ adúbe dénwéd mō áte, ábage Dyōb ehúmé. 21 Ammād áwe nlém-tē nén aá Dyōb débēl chōm éche áhóbé aá mōóbēl. 22 Né-óó, adúbe áde Abrahamē dēnkōñ Dyōb déntēd mō nēe mod awē abele mekan ngāne Dyōb áhedéé. 23 Bōob-pōó, e'yale ábe é'ténlédé nén bán, "Dyōb déntēd mō nēe mod awē abele mekan ngāne áhedéé" béesaá áyāle Abrahamē mwēmpen. 24 Abē e'yale é'dé áyāl e syāné ámpē. Dyōb déntēd syāné ámpē ábe dedúbpé nēe ábe bad, mō apuúdté Yesu Krístā, Sāngwéé awēd. 25 Krístā mōó Dyōb dēmbēé aá áwē áyāle mbéb nīmēd. Dyōb apuúdté mō ábel boñ dékud nzii ákobned á'sō é' Dyōb.

5

Depedé á nchemten ne Dyōb

1 Né-óó, ngāne édíí bán adúbe áde dedúbpé ábélé Dyōb átédé syāné nēe bad ábe békōbnédé áwe e'só, syāné dedé nsañ ne Dyōb. Echēd Sāñ, Yesu Krístā mō akás boñ debé nsañ ne Dyōb. 2 Mō-'aá adībnédé syāné nzii echē adúbe áde dedúbpé ábélé boñ syāné debíí nsimé nī Dyōb. Né-óó, dedé menyīnge bwāmbwam áyāle desumé nlém nén bán deékūd ehúmé é Dyōb. 3 Dedé menyīnge ámpē áyāl e metake nīme dékudéé, debíí nén bán metake mépēene' e'wéd bé nlém. 4 E'wéd bé nlém-me é'bele dewōñ abé áde ákobnad ne Dyōb. Adē akobned áde dékobnadté-'e á'sō é' Dyōb dō-'aá ábele boñ dewōñ e'lyág bé nlém nén bán Dyōb débēl chōm éche áhóbé aá mōóbēlé syāné. 5 Nzé delyāge-'e nlém, déebídté mekáá mé ngēn áyāle nén, Dyōb álúmté syāné ngāne ápedé syāné adāñ abel áde ábélé boñ echē

edənge ésól syánē á nlém-tê. Abelé nén abε áde ábágé syánē échē Edəádəŋ éche Esáá.

⁶ Ade dēnkēnwōŋgé ngíne ké póg áwōŋgen éche syánē yəl, Krístəə anwé á nló níməd, bebəl bé mbéb á póndé eche Dyöb déntfi'ε. ⁷ Elélé áte mod áwé á nló ní mod awé abεl' mekan níme métəŋgéné á'sō é' Dyöb. Kapóg-ke mod ahεle ákwentén áwé á nló ní mod a bwám. ⁸ Boŋ Dyöb álúmté syánē aá módəə syánē áyāle nén ambəl aá Krístəə áwê á nló níməd áde dédii débédé bebəl bé mbéb. ⁹ Deköbnédé á'sō é' Dyöb áyāle mekií níme Yesuε níme mésyógké á nló níməd. Nzé mekií níme Yesuε níme mésyógké á nló níməd mébéle deköbnédé á'sō e' Dyöb, nén déélūmtēē syánē bán Krístəə átom syánē asoŋ nê áse e meliŋgá mé Dyöb-ε? ¹⁰ Ade débédé bad bé ekəyi bé Dyöb, kwééd echē awe Mwän áwédé embəl dépē á nchemtεn ne mó. Ngáne édií-'aá bán depedé á nchemtεn ne Dyöb, abé áde awe Mwän ádií á alongé, á asóg, ásoŋ syánē. ¹¹ Saá-kaá nê dēmpεn, boŋ dewóge menyinŋe áyāle Dyöb ábélé syánē dedé ábē bad, mbwiined ne echəd Səŋ Yesu Krístəə, mó awé akəə boŋ debé á nchemtεn ne Dyöb.

Nhəŋlén níme rídé átínté e Adame bó Krístəə

¹² Mod nhóg mó ambəl boŋ mbéb nípe á nköŋsé-te, mbéb mó-'aá nípééné kwééd. Né-óó, moosyáál awág áyāle moonyoŋ asyáál abelé mbéb. ¹³ Dyöb ádéhób aá móbage bad mbéndé, né bad bébele mbéb á nköŋsé-te. Boŋ kéhéé wéε mbéndé éesaá, modmod éehēlē-se ahób aá mod abóó mbéndé. ¹⁴ Boŋ kénê, bootya á póndé eche Adame ápe á póndé eche Moseε, póndé eche Dyöb ábágé mbéndé, kwééd enwóŋ ngíne ámín e moonyoŋ asyáál. Bad béwágáá kénê bēnkēmbóó'ε mbéndé e Dyöb melemlen ngáne Adame ámbōō'ε.

Adame abédé á nwágén níme ane awé antəŋgén ape, nádē Krístəə. ¹⁵ Abé bad bébe béesaá nyaa póg, áyāle nén ndε echē Dyöb ábágé bad ngēn, eche Yesu Krístəə ápééné, éesaá melemlen nēngáne dyaŋ áde mbéb níme Adame mēmpεénné. Edé mbále bán bad híin béwédé áyāle mbéb níme mod nhóg ábélé. Boŋ nsimé ní Dyöb níchábé ámín bwāmbwam tómaa nímē mbéb. Bad híin békúdé ndε e Dyöb ngēn nyaa echē echabé ámín, ámbíd e mod nhóg, Yesu Krístəə. ¹⁶ Ndε e Dyöb-pe ámpē éesaá melemlen néε dyaŋ áde mbéb níme Adame ámbenlé dēmpεénné. Mmē mbéb nhóg níme Adame ríkəə moosyáál akwedé nkáá á'sō é' Dyöb. Boŋ ene ndε ekəə Dyöb átédé bad néε bad ábe békóbnédé awé e'só, kénéε édií bán bad bébele mbéb abel ne abel. ¹⁷ Edé mbále bán mbéb níme mod nhóg Adame ámbenlé, ríbéle bad bésyāál bédé áse e ngíne e kwééd. Boŋ akan áde aníní mod nhóg, Yesu Krístəə ábélé, átómténé ngíne abé. Nén débəl bad bésyāál ábe békúdé nsimé ní Dyöb níme níchábé ámín békobnéd-te áwe e'só békūd alongé áde déemaá', béwóŋ ngíne ámín e chöm ésyāál. ¹⁸ Né-óó, nímē mbéb nhóg níme Adame ámbenlé, mēmbəl Dyöb dēnkwid baásyāál nkáá. Melemlen nê dóo dyaŋ á bwám ahóg áde Krístəə ábélé dēmbenlé bad bésyāál békobnéd á'sō é' Dyöb, békūd-te alongé. ¹⁹ Awógen áde mod nhóg, Adame, énkēnwógénné Dyöb dēmbəl moonyoŋ asyáál ambé mod a mbéb. Melemlen nê dóo awógen áde mod nhóg, Krístəə áwógné Dyöb, ábélé bad híin békóbnédé á'sō é' Dyöb. ²⁰ Dyöb dēmpεén mbéndé ábel abel dé mbéb ríkag á'sō. Boŋ kéhéé wéε abel dé mbéb ákagké á'sō, nsimé ní Dyöb mbéle ríkag á'sō tómaa nê. ²¹ Né-óó, ngáne mbéb níwóó ngíne ápeεn kwééd, nê dóo nsimé

ń Dyõb mómpe ńwóó ngine ábel bon bad békobned á'sõ é' Dyõb, békud alongé áde déemaá' mbwiined ne Yesu Krístæ, Sáɲgwéé awêd.

6

Mbéb ńwúú syánē bon Yesuē apuúdté syánē

¹ Chán-nõ déhõbpē bõõb? Edé bán débê débēle mbéb ábel bon nsimé ń Dyõb ńchágke-ε? ² Aáy éesaá nê. Syáá dewédé, deewóó'é dyamdyam abel ne mbéb ámpē. Chán-nõ débēle debé débēlé' mbéb? ³ Nyéebii' é nén bán áde dékúde edusen bon debé mod nhóg ne Krístæ denwé ne mó-ye? ⁴ Edusen éche syánē dēnkudté, élúmte' bán syánē dewédé, bélímé-'ε syánē ne mó. Nén dēmbenléd ábel bon déwõɲ abé dékõõlē. Nén áde melelem ne ngáne Titée apuúdté Krístæ ne éche ehúmé á alongé dékõõlē. ⁵ Nzé syánē dedé nhóg ne mó áyāl e eche kwééd né syánē débē nhóg ámpē ne mó áde apuú' é. ⁶ Debí bán áde bēmboméé Krístæ á awõg, bēmbomnéd mó abé áde dénwõɲgē bõõd. Abel bon ngine echē áde abé dé' bõõd áde ábéltaá syánē mbéb ébõõ ne abõõ ásyāāl. Nén débēl mbéb méetédte syánē ntāɲ ámpē. ⁷ Nzé mod awédé, mbéb méekamlánne mó ámpē. ⁸ Bõõb-põõ, ngáne dewédé ne Krístæ, dedúbpé bán débē á alongé ne mó. ⁹ Syánē dedúbpé nê áyāle debí bán Krístæ apuúde, éewáá-'aa ámpē. Kwééd eewóó-'aa ngine ké póg ámín echē ámpē. ¹⁰ Awé áde awédé, mbéb méewóó'é dyam ké ahóg abel ne mó ámpē. Alongé áde ádí-'ε áte bõõb ádíi alongé áde ádíi ne Dyõb. ¹¹ Melelem né dõõ nyémpē nyétāɲgéné yāl anyín nēe bad ábe bēwédé, ábel bon mbéb méekamlán nyé ámpē. Nyényín-ne yāl nēe bad ábe bédé á alongé ne Dyõb mbwiined ne Yesu Krístæ.

¹² Nē-õõ, nyéēmwāg se mbéb ńkamlán echēn yāl e moonyon echē éwāg. Nē débēl nyéehidéé mekan mé esíi mé ekob é yāl ámpē. ¹³ Nyéetāɲgené-'ε nēe nyétédte echēn ped e yāl ké póg á mbéb-te se nyébenléd chõ ábel mekan mé mbéb. Bon pen, nyébe yāl wée Dyõb nēe bad ábe bēbítá á kwéédte, bon bébe bõ alongé dékõõlē. Nyébe echēn yāl esyāál á mekáá mé Dyõb ábel bon ábenlad nyé ábel mekan níme métāɲgéné á'sõ é' Dyõb. ¹⁴ Mbéb méetāɲgené nēe ńkámłéné nyé. Nyéesaá ásē e mbéndé bon nyédé ásē e nsimé ń Dyõb.

Débê betāɲ ábel mekan ngáne Dyõb áhedéé

¹⁵ Chán-nõ déhõbpē bõõb? Ngáne dedíi ásē e nsimé ń Dyõb, nédē débê débēle mbéb áyāle deesaá ásē e mbéndé ámpē-ye? Aáy, éesaá nê. ¹⁶ Nyéebii' é bán nzé mod abagé yāl nēe ntāɲ ásē e mod ampée, ábel kéchéé éche ane mod áhõbéé, né adíi ntāɲ awē ane mod-e? Bad ábe bēbágé yāl ábel mekan mé mbéb, chõm éche békudéé édíi kwééd. Bon mod awē abagé yāl ábel ngáne Dyõb áhedéé, abāg mod awē abele mekan níme métāɲgéné á'sõ é' Dyõb. ¹⁷ Nsáɲnen míbē ne Dyõb. Nyé ábe nyēmbé betāɲ ásē e mbéb, nyétimé nyéhíde mbále e mekan mésyāāl níme bēyágté nyé ne nlém nhóg. ¹⁸ Bõõb-pe áde Dyõb áhúdé nyé ásē e ngine e mbéb nyétimé betāɲ, ábel mekan ngáne Dyõb áhedéé. ¹⁹ Nhõbe nímén mésyāāl á nyaa e moonyon áyāle nén nyé nēngáne baányon, nsõɲten méechabéé nyé ámín. Ngen e'sõ, nyēmbē echēn yāl esyāál nēe betāɲ, nyébelé mbinde é mekan ne e'bébtéd é mekan, nyébelé-'ε ebébtéd chēn ne chēn, nyékag á'sõ. Bõõb-põõ nyétāɲgéné echēn yāl esyāál abe nēe betāɲ, ábel mekan ngáne Dyõb áhedéé, nén débēl alongé ádēn désāɲ. ²⁰ Ngen e'sõ áde nyébéde betāɲ ásē e mbéb, nyēnkēnwõngé dyam abelen mekan níme Dyõb áhedéé áá

nyébel. ²¹ Nsyəŋ ríhée nyênkudté áde nyébéláá mekan míme mékwágte nyé bəəb. Chóm éche mímé mekan mépɛɛɛɛé édíi kwééd. ²² Boŋ bəəb, Dyöb áhúde nyé ásē e ngine e mbéb, betāŋ bé Dyöb-paá nyédíi. Nsyəŋ míme nyékudéé rídíi nén bán Dyöb ábélé nyésáá ngáne ábē bad betāŋgéné asáŋ. Nê débēl nyéɛkútd alonǵé áde déemaá'. ²³ Nyébíi nén bán nsábe míme mbéb rípeɛɛɛé rídíi kwééd. Boŋ nde echē Dyöb ábageé bad ngên edii alonǵé áde déemaá'. Dekude dó, abé áde dédíi ne Yesu Krístəə, Sáŋgwéé awéd.

7

Bad bé Krísto béesaá ásē e mbéndé ámpē

¹ A-baányan, nyédii bad ábe bēbíi mbéndé. Nyéebíi'ē bán mbéndé ekamlan mod dásā á pónde eche ádíi á alonǵé-ye? ² Détéd elánsén áyāl e ehób é e'wónǵé. Nzé mmwaád awóó nchóm, mbéndé ehóbe nén bán atāŋgéné abé ne nchóm pónde esyáál eche nchóm ádíi á alonǵé. Boŋ nzé nchóm awédé, mbéndé e e'wónǵé eekóbéé mós ámpē. ³ Né-ɔ́, nzé adyɛɛɛné mod ampée áde nchóm ádíi ádíi á alonǵé né bēchəg mós bán adii nkáb-a-meson. Boŋ nzé nchóm awédé né awóó kunze á'sō é' mbéndé, nzé awóó-'e nchóm ampée, ene pónde, né eekábéé asón. ⁴ A-baányan, nē dós édíi ne nyémpē. Mbéndé eekamlánné nyé ámpē áyāle awé áde Yesue áwédé, nyémpē nyéwédé. Bəəb-pə́, nyédii bad ábe mod ampée, Yesue awé Dyöb ápuúdté, ábel boŋ nyébele Dyöb bwám. ⁵ Ayāle á pónde eche áded abé á moonyon ákamlánnáá syánē, mbéndé epuúdté'áá syánē esíi é mekan mé ekob é yāl áte. Nén ábéláá débélé' mekan mé mbéb míme mépɛɛɛɛ' kwééd. ⁶ Boŋ bəəb dehídté ásē e mbéndé, awé áde déwédé. Né-ɔ́, mbéndé echē ekamlánnáá syánē nēe betāŋ eekamlánné ne syánē ámpē. Nén ábélé dehíde dásā nzii ekósólé bəəb ábele Dyöb. Debenle mós nyaa echē Edáədaŋ é Dyöb élanǵéé syánē, saké nhídtē ne mbéndé éche bétélé ásē.

Mbéndé e Dyöb chē elúmte' syánē míme d mbéb

⁷ Chán-nō déhəbpē bəəb? Nédé déhəb bán mbéndé edé mbéb-ε? Aáy, deéhēlē-se dehób nē. Boŋ mbéndé chō ekáə boŋ mbíi chöm éche mbéb rídíi. Nzé mbéndé enkēnhób aá mod eesíídé chöm é mod, né meebíi'ē nén méé ásii chöm é mod áde mbéb. ⁸ Boŋ ene mbéndé ennyēm me mewēmten mé mbéb ásē, ébel níbootéd bwēm é' bad asii nyaa ne nyaa. Nzé mbéndé eesē, né mbéb méesaá dyamdyam. ⁹ Pónde ebédé echē ménkēmbíi'ē mbéndé. Boŋ á pónde echē mbíi mbéndé, esíi é ábel dé mbéb èmpuú me áte, nwé-'e. ¹⁰ Mbéndé eche Dyöb ábágé aá chós epɛɛɛne alonǵé chóchó étím me awúu. ¹¹ Mbéb mēnkud etál ámbíd e mbéndé, rídōg me, níbel mbéb. Né-ɔ́ mbéb mós ríwúu me.

¹² Né-ɔ́, denyíne nén bán mbéndé chēn esáá, chöm-éé mbéndé ehóbéé esáá, étāŋgéné, édé-'e bwám. ¹³ Nédē nē álúmte nén bán chöm éche édé bwám étímé me nē kwééd apiined-ε? Aáy, éesaá nē. Saké mbéndé chō epiínédé me kwééd, mbéb mós nípós ámbíd e mbéndé, chöm echē edé bwám, ápiined me kwééd. Nén dēmbenléd ábel nén bad bényín ngáne mbéb rídíi. Né-ɔ́, mbéndé e Dyöb ebele' mbéb rílúmte eche ngíne bwámbwam.

Nzum echē ewante' moonyon áte

¹⁴ Debíi nén bán mbéndé eche déhóbéé edii chöm é edáədaŋ. Boŋ ndii moonyon a ekob. Ndii nēe mod awé bésómé ásē e mbéb nēe ntāŋ.

15 Meesõntánné mbeltéd nímém. Mam níme ríhedeé abel, meébélēē mó. Mam níme ríkóó mós rítiméé abel. 16 Bɔɔb-pɔɔ, abel áde ríbeléé chõm éche méehedeé abel, nén alúmte bán nkwěnténé meé mbéndé edé bwám. 17 Boŋ á mbále saké mmèn nkoo' abel, mbéb níme rídé me áte mós mbelte me nê. 18 Mbíí meé dyam á bwám ké ahóg déesaá me áte, nádē, ne nlém mí moonoyõ níme ríwóó, kénéé édíí bán nlém rídé me áte ábel dyam á bwám, meébélēē dó abel. 19 Meébélēē dyam á bwám áde rídáá abel, boŋ dyam dé mbéb áde méehedeé abel, dóó rítiméé abel. 20 Bɔɔb-pɔɔ abel áde ríbeléé dyam áde méehedeé abel, nén alúmte nén bán saké mmèn nkoo' nímé mam abel ámpē. Boŋ mbéb níme rídé me áte mós ríbelte me má.

21 Né-ɔɔ, nnyíne nén meé mbéndé edé echē ekamlan me. Póndé téé áde ríhedeé dyam á bwám abel, mbéb mós ríwámsan me ekáá ape. 22 Awēm nlém-té, mbéndé e Dyõb chóó rídáá ahíd ne nlém rísyāā. 23 Boŋ nnyíne nén meé mbéndé empée edé echē ekamlan échēm ekob é yāl, echē ewane nzum ne mbéndé echē nímém nlém rídáá. Ene mbéndé ehaá me, ebélé-é ndé ntāŋ a mbéb. Mmē mbéb mós-áá nkamlan échēm ekob é yāl. 24 Ebál é etyāŋ éche étáné me! Nzé-móde ásoŋ me á mekáá mé échén ekob é yāl, éche épiinad me kwééd? 25 Nságnen mbê ne Dyõb. Asoó ádēm alongé mbwiined ne Mwān, awed Sánŋwéé, Yesu Krístā. Né-ɔɔ, mmēmpen ndé mbíd ébe, nímém nlém rílanŋe me áhíd mbéndé é Dyõb boŋ échēm ekob é yāl éhíde mbéb níme rídé me áte.

8

Alongé áde Edáádāŋ é Dyõb ébagéé

1 Bɔɔb-pɔɔ, Dyõb déekwidéé modmod nkáá awé adé nhóg ne Yesu Krístā. 2 Mbéndé e Edáádāŋ echē epiinad syánē alongé, abé áde dédíí ne Yesu Krístā, ehúde me á mehaŋ mé mbéndé e mbéb ne á mekáá mé kwééd. 3 Mbéndé enkēnhēnlé mbéb amad áyāle nén baányõŋ bēnkēnwõngé ngíne áhíd chó. Né-ɔɔ, Dyõb ábéle dyam áde mbéndé énkēnhēnlé abel. Anlóm awe Mwān ne ekob é yāl e moonoyõ éche ébele mbéb, ábóded ngíne e mbéb. Abel áde Dyõb dēmbenlé nén dēmbōdēd ngíne e mbéb ámín e moonoyõ a ekob. 4 Dyõb dēmbel nê ábel boŋ bad ábe bééhíde mam ne ngíne e moonoyõ boŋ bétimé' béhíde mekan ne ngíne e Edáádāŋ é Dyõb, bébel mekan nyaa echē etāngéné melemlen ngáne mbéndé ehóbéé aá bébel. 5 Bad ábe bébele mekan ngáne écháb ekob é yāl élanŋéé bó, bébelé bésun nímab nlém áyāl e mekan mé ekob é yāl. Boŋ bad ábe bébele mekan ngáne Edáádāŋ é Dyõb élanŋéé bó, bébelé bésun nímab nlém áyāl e Edáádāŋ é Dyõb. 6 Nzé mod asúme nlém áyāl e mekan mé ekob é yāl, né áwē. Boŋ nzé mod asúme nlém áyāl e mekan mé Edáádāŋ né Dyõb débe mó alongé áde déemaá' ne nsāŋ. 7 Nzé mekan mé ekob é yāl mékamlan mod, ane mod abelé ákōó Dyõb áyāle eehídeé mbéndé é Dyõb, eéhlē-áá chó ahíd ne ahíd dēn. 8 Nén alúmte bán bad ábe béhíde échab esíí é mekan mé ekob é yāl, béheléé Dyõb menyinŋe awóged.

9 Boŋ ne nyé, nyéébélēē mekan ngáne ekob é yāl éhedeé aá nyébel. Nyébele' dásõ ngáne Edáádāŋ éhedeé aá nyébel, nzé edé bán ne mbále Edáádāŋ é Dyõb edé nyé áte. Kénzéé awē Edáádāŋ éche Krístā éesaá áte, né éesaá ne Krístā. 10 Boŋ nzé Krístā adé nyé áte, nyéde á alongé áyāle Krístā abelé nyékōbnéde á'sō é' Dyõb kénéé édíí bán échēn ekob é yāl ewē áyāle mbéb níme nyébéle. 11 Nzé Edáádāŋ éche Dyõb áde dēmpuúid Yesue

édé nyé áte, né ké échēn ekob é yāl éche éwág êmmad awé, né Dyōb áde ápúúdté Krístæa dépuúd chō. Abel nēn á ngīne e Edæádæŋ éche édé nyé áte.

¹² Né-ó, A-baányan, dyam áde áde détánġéné ahid déesaá dyam dé ekob é yāl, saké ábe ngāne ekob é yāl éhedeé. ¹³ Ayāle nzé nyēbele ngāne ekob é yāl éhedeé né nyēēwē. Boŋ nzé á ngīne e Edæádæŋ é Dyōb nyēwúú mbéltéd mé mbéb míme nyēbeleé, né nyēēkūd alonġé. ¹⁴ Dyam áde áde ádíi nēn, bad bésyāāl ábe Edæádæŋ é Dyōb élyágtéé, bédíi bán bé Dyōb. ¹⁵ Edæádæŋ éche Dyōb ábágé nyé éebeléé-se nyēbé nēe betāŋ, nyēbé á mbwóg-te. Boŋ pen Edæádæŋ é Dyōb ébélé nyēkoó bán bé Dyōb abé. Ngīne eché échē Edæádæŋ chō-’aá ekáa boŋ délēbpē Dyōb bán, “A-Tê! Echem Sán!” ¹⁶ Edæádæŋ é Dyōb ébélé syānē debíi á nlém-tē nēn bán dedíi bán bé Dyōb. ¹⁷ Bōob-pōó, ngāne dédíi ábe bán, deékūd nnam míme Dyōb ákōŋnéde ábē bán, syānē deékūd-te bwēm ábe Dyōb ákōŋnéde mós, nzé ne mbále syānē dekwēnténē átag ne Krístæa ábel syānē ámpē dékud ehúmé éche Dyōb débéé mós.

Ehúmé éche bad bé Dyōb békudté

¹⁸ Nnyīne’ nēn mēé, metake míme dékudeé bōob méesaá dyamdyam nzé béhágtné mós ne ehúmé éche bēlūmēdtē syānē á pónde eché ehúe á’sō. ¹⁹ Bwēm ábe Dyōb áhágé á nkōŋsé é’sine’ ne e’lyág bé nlém, pónde eché Dyōb délūmtēnnē ábe bán. Abēl nē ne ehúmé ésyāāl. ²⁰ Embē nēn bán bwēm ábe béhágé é’díi ehóhó ngēn. Saké ábē bwēm bēn bōo bēntíi bán ébē nē boŋ Dyōb dōo déntíi. Ambel nē ne e’lyág bé nlém aá epun épē éche ²¹ mōhūdtē ábē bwēm bēn á mehanġ mé ngīne eché ebōodte bwēm, bōmpē békūd-te kunze ákud melemlém mé ehúmé éche Dyōb ábageé ábē bán. ²² Debíi nēn bán káóŋ ne’ bōob, bwēm é’syāāl é’kane’ ne e’we ábe bēwógéé ábe é’dé nēŋgāne e’we bé achád. ²³ Boŋ saké nhəgtéd mwēmpen níkane’. Syānē bēn awé dewóó Edæádæŋ éche Dyōb ábágé syānē nēŋgāne ndē e’só, syānē ámpē dekane’ á nlém-tē. Debānnē nlém rísyāāl ásin pónde eché Dyōb débēnlé boŋ dékōŋ ábe bán abé, ahúd syānē yāl esyāál á mehanġ-tē, ábe syānē yāl ékōōlē. ²⁴ Taase dekude e’soósonġ delyágé nlém bán deékūd chōm éche Dyōb áhóbé aá mōōbēl. Boŋ pen nzé denyīne chōm éche délyágé nlém bán deékūd, né saké e’lyág bé nlém bōo é’kóó abé nē. Nzé-módé ahele alyág nlém áyāl é chōm éche ámáá akud? ²⁵ Boŋ, dechedé yāl ásin chōm éche déēnyīnē, dekoō-’e chō asin.

²⁶ Melemlém nē dōo Edæádæŋ é Dyōb éwōŋgannē syānē ayāle deewóó’é ngīne. Deebíi’ é ngāne détánġéné akāne boŋ Edæádæŋ chēn chōo ékānnad syānē ne nheemed míme nítómé e’yale bé nsal. ²⁷ Dyōb ánōne syānē nlém áte, abíi-’e mewēmten mé Edæádæŋ ayāle Edæádæŋ ékānnad bad bé Dyōb nyaa eche áhedeé. ²⁸ Debíi nēn bán dyam-té áde ábenlad Dyōb ábele dós á mboŋ mí bad ábe bédáá mós,* ábe áchēnlé ábel ngāne áhedeé. ²⁹ Dyōb dēmmad atíi nēn aá bad ábe mōmmadté apwēd ádāb abé ábē nēŋgāne abé áde awe Mwān ábel boŋ ane Mwān ábē Mwān á’sō átínté e baányan. ³⁰ Né-ó, bad ábe Dyōb dēmmadté apwēd, anchélé bó ábē ábē bad. Abe áchēnlé-’e ahóbé aá békōbnéde áwe e’só, ábe bō-’e békōbnéde áwe e’só, abagé bó éche ehúmé.

Dyōb ádóó syānē mbwiined ne Yesu Krístæa

* **8:28** Dyam-té áde ábenlad Dyōb ábele dós á mboŋ mí bad ábe bédáá mós; donġe á kálag áwóó mam mésyāāl mébenlad á mboŋ míme bad ábe bédáá Dyōb.

³¹ Nzé denoné nímén mekan mésyāāl áte, cheé déhɛle dehób? Nzé Dyōb áde ne syánē, né nzé ahele atánǵén syánē? ³² Née Dyōb déebāñnéé ké awe Mwān. Antéd mós, ábe mós aá áwê á nló níme syánē moosyāāl, né éebaá syánē kéchéé émpéé éche déhédné mós-yé? ³³ Nzé-módé áhōb aá bad ábe Dyōb ápwédé békhwédé nkáá? Dyōb dēn dós áhōbē nén aá dedii bad ábe békōbnédé áwē e'só. ³⁴ Nzé-módé-š áhōb aá dekwédé nkáá? Yesu Krístəə awédé, ápuu, adyεé-'ε á ekáá émbáá é Dyōb, áhed-taá ákännadté syánē. ³⁵ Nzé-š ahele ábēl boñ Krístəə asóg syánē adəñ? Mekan níme mélénlédé syánē áte, ké'ε ndutul, káa ahé áde bad béhāgkē syánē á meséb? Nzaa, káa awóñ áde déwō'é mbóté? Nzé-'ε akime áde bad békímméé syánē? Ké'ε awúu áde bad béhédéé syánē awúu? ³⁶ Kálag e Dyōb ehóbé aá, “Póndé tée bad béwúε sé áyāl echōñ.

Bényíne sé nēñǵáne ndyōñ ní mbód níme békagké awúu.”

³⁷ Mmén mekan mésyāāl mébenlad boñ detómé mós áte, mbwiined ne Krístəə, mós awé adəá syánē boñ áwōñǵan-nε syánē. ³⁸ Mbíi bwám nén méé chómchóm éesaá éche éhɛle-se épán edəñge éche Krístəə ádáó syánē. Ken kwééd-ε, ké'ε alongé. Ken ángel-ε, ké'ε benkamlenε, ké'ε ngíne éche édé ádyōb. Ken póndé eche dedii áte nén, ké'ε póndé eché ehúε. ³⁹ Ké ngíne e nkoñ nímín, ké'ε e nkoñ nísé, chómchóm éesaá átínté e nhəgtéd nisyāāl éche éhɛle épán edəñge éche Dyōb áwóñné syánē mbwiined ne Yesu Krístəə, awəd Sāñǵwéé.

9

Dyōb ne ábē bad bé Israel

¹ Nkale' mbále nēñǵáne mod awé adúbpé Krístəə, meékālēē metóm. Mmém nlém níme Edəádəñ éche Esáá élyágtéé, nílǵnge mε nén aá chóm éche nǵhóbéé édé mbále. ² Ndulul e ngíne ne metake mé ngíne bédé mε á nlém-té ³ áyāl e ábēm bad, ábēm baányañ ábe syáábōō sèdé mekií mehóg. Áyāl echáb nhɛde' nén méé né Dyōb dēmbǵ mε ebómán, ábēl-le meebág ne Krístəə. ⁴ Ábēm bad bédii bad bé Israel. Dyōb áhóbé aá mótdē bós née ábē bān, alúmté-'ε bós éche ehúmé. Dyōb dēmpǵ á nchemten ne bós, ábē-'ε bós mbéndé. Anlúmed bós ngáne bétánǵéné mós edúbé abε, bós-'aá ánlāā'ε aá móšbélé chóm éche ánhōbpē aá móšbēl. ⁵ Bédii bad bé mbyaa níme ábēd betaa ábe bém̄bē se á mbooted. Ade Krístəə áchyáádté-'aá, mómpē née moonoyñ, áwāb mbyaa dós ámbídtē. Mekenag mébē ne Dyōb á ngíndé ne á ngíndé, mós awé ákamlan chóm ásyāāl. Ebê nê.

⁶ Meehóbéé nén méé Dyōb déebenlé chóm éche ánhōbpē aá móšbēl. Edé bán saké bad bésyāāl ábe bébídé á mbyaa ní Israel bédé bad bé Dyōb. ⁷ Saá-kaá bán bésyāāl ábe Abrahamε bédé bán bé Dyōb. Dyōb dénlāā Abrahamε aá, “A mbyaa níme awoñ mwān Aisige dós bán ábe nǵhóbé méé mǵbǵ wε bēbídtē.” ⁸ Nén álúmté nén bán bán ábe béchyáá á nyaa e moonoyñ béesaá bán bé Dyōb. Boñ bán ábe bēnchyāā'ε nhídtē ne ngáne Dyōb dénlāā'ε Abrahamε aá móšbēl, bós békoo'é atóñ nēñǵáne bán bé mbyaa níme Abrahamε. ⁹ Ade Dyōb dénlāā'ε Abrahamε aá móšbélé mós dyam áde móhóbé, Dyōb dénhōb aá, “Mǵtīm ámbíd á póndé eche nítífidé. Ene póndé Seraa áwālē mwān a mwēnchóm.” ¹⁰ Saá-kaá nē dēmpen. Sáa nhóg mós Rebekaa ábe bán bé baachóm bébe bēnwōñgē. Ane sáá abédeε awesyánē taa, Aisige. ¹¹⁻¹² A póndé éche béechyāā'ε ábē bán, áde bēébī'ε abél dé mbéb ké'ε mboñ, Dyōb dénlāā Rebekaa aá, “Mwān ambáá ábē mbəledε awe mwān asad.” Dyōb dēmbel nén ábēl ényínned nén bán níme

mewēmten mōs āmbenlédte Abel mwān nhóg ábe ásē e aníní. Embonéd mó apwéd mod awē ádáá apwéd, saké áyāle dyam áde ane mod ábélé. ¹³ Eténlédé á kálag e Dyōb ngáne Dyōb áhóbé aá, “Mendāḡ Jakōbe bon ríkās Esao.”

¹⁴ Chán-nō déhōbpē bōob? Nédē déhōb bán Dyōb ákwognad baahóg-e? Aáy, éesaá nē. ¹⁵ Se’ bōód, Dyōb dénlāā Mosee aá, “Mēwōg kénzée ngol awē rídás ngol awóg, mēlūméd-te e’bonj bé nlém wée kénzée awē rídás alúmed.” ¹⁶ Né-ōó, mpwédted ní Dyōb méewōó’é dyamdyam ábel ne chōm éche bad béhédé bán ébenled ké’ē éche bébélé. Dyōb dōó ábenlad ábe e’bonj bé nlém ábel kéchéé éche áwémténé Abel. ¹⁷ Eténlédé á kálag e Dyōb nén bán Dyōb dénlāā Farao aá, “Mpwede we kāḡ ábel bonj níbenled we álúmed echem ngine ne ábel bonj ádēm dīn ákanled nkōḡsé áte rísyāā.” ¹⁸ Né-ōó, Dyōb álúmté’ ábe e’bonj bé nlém wée kénzée awē ápwédé, áwēde-’ē kénzée nló áte awē ápwédé aá áwúu nló áte.

Meliḡá mé Dyōb ne e’bonj bé nlém é’ Dyōb

¹⁹ Kapóg nyé mod nhóg nyéēsédéd me bánken, “Nzé nē dōó édíí, cheé ékás bonj Dyōb ábe áhōbē’ aá bad bébélé mewusé? Debíí bán modmod eéhēlē-se ahób aá mōóbenlé dyam áde Dyōb áhóbé aá ábel.” ²⁰ Bonj we moonyon, nzé-módé édíí áseded Dyōb dyam? Mbeé e mḡ eéhēlē-se ésedte’ mod awē abelé chō aá, “Cheé ékás bonj éhagé me nyaa eché éhágé me?” ²¹ Nyébíí nén bán ntumé-mbeé, awóó kunze ábelen hyḡ ábe ábenlé mbeé nyaa eché ádáá. Nzé adáá, ahelese atéd hyḡ ábēlen mbeé ébe; póg ebé mbeé e edúbé, eníní-’ē ebé mbeé eché bébenladté pónde ésyāā.

²² Kapóg Dyōb áhédé’áá nímē meliḡá alúmed, áhedé-’ē aá bad bényín eche ngine. Bonj anched yāl bwāmbwam áwesēn bad ábe bēmbēl bonj áliḡ. Abe bad bēntāḡḡēn-ne nkōḡsen akud. ²³ Kapóg-ke Dyōb dénwēmten-ne álúmed éche ehúmé é ngine ámín e bad ábe álúmté e’bonj bé nlém. Amaá ábē bad abonjēn ákud éche ehúmé. ²⁴ Syānē dedé-’ē átínté e ábē bad ábe áchénlé. Saá-kaá átínté e bad bé Israel dēmpēn dōó áchénlé syānē. Achénlé syānē donḡe á bad káḡḡne átínté e bad ábe béesé bad bé Israel. ²⁵ A kálag e Hoseya, Dyōb áhóbé nén aá,

“Bad ábe bēnkēmbé ábēm bad, mēchḡ bō méé bédé ‘Ábēm bad.’

Aloḡ áde ménkēdḡḡé mēchḡ dō méé ádíí ‘Aloḡ áde rídás.’

²⁶ Melemlem mé hōm wée ménlāā-’aá bō méé ‘Nyéesaá ábēm bad’, áhed-taá méchḡké bō méé bédíí ábēm bán, bán bé Dyōb áde ábage’ alongé.”

²⁷ Nkal é’ dáádḡḡ Yesayaa anhóád tāḡḡene bad bé Israel aá, “Ké mesongé mé bad bé Israel mēmbuú áte néē nsíí nímē rídé á nkḡ mé edib é nkwē, nguse chēmpēn chōó ékūd e’sóosoj. ²⁸ Sāḡwéé eebébédte pónde ábel mekan mésyāā nímē átómté mbakú aá mōóbēl á nkōḡsé.” ²⁹ Nén áde nēḡḡáne Yesayaa ánhōbpē aá, “Nzé Sāḡ Dyōb á Ngume enkēnyáḡnéd syānē donḡe dé nchyaátén, né debágáá néē myad mé Sodom ne Gomora.”

Paale akánnédé bad bé Israel

³⁰ Chán-nō déhōbpē bōob? Bad ábe béesé bad bé Israel bétímé békóbnédé á’sō é’ Dyōb mbwiined ne adúbe áde bédúbpe Krīstā, kénéé édíí bán béwane’áá áte ákobned á’sō é’ Dyōb. ³¹ Bonj bad bé Israel bēwáné’áá áte béhédé bán bhíd mbéndé ábel bonj békobned á’sō é’ Dyōb, bonj bēnkēnhēnlé. ³² Cheé ékás bonj bēnkēnhēl? Bēnkēnhēnlé áyāle

nén bėwáné'áá áte ákobned á'sō é' Dyōb áyāle nsōn nıme bėn bėbélé saké áyāle adúbe áde bédúbpé Dyōb. Bėnkōd ekuu á aláá ádé bad bėkōdēé ekuu, bėkwē-’ε. ³³ Eténlédé á kálag e Dyōb tǎngene nê, nén bán, “Nyénone”, mbanne aláá á Zayōn áde dēbēl boŋ bad bėkōdé ekuu, aláá áde dēbēl boŋ bad bėkwag. Boŋ kénzēé awē adúbpé mó éehúú’é ne mekáá mé ngēn.”

10

¹ A-baányan, ndáá ne nımēm nlém nısyāāl nén meé ábēm bad bé Israel bėkud e'soosōŋ, nkānnad-te bó meé nê abenled. ² Mbıde bó mbōŋ nén meé bédáá Dyōb abele ne nlém nısyāāl. Boŋ bėekoo’é asōŋten ngáne bétǎngéné mó abele. ³ Bėēsōŋtenēē ngáne Dyōb ábeléé boŋ bad bėkobned áwe e'sō. Bétımé bēhede nzıi echáb chēn echē ēbēl boŋ bėkobned á'sō é' Dyōb. Né-ōó, bėesudtēé yāl áhıd nzıi echē Dyōb átııdē ábel bad bėkobned áwe e'sō. ⁴ Krıstəá abelé nsōn nıme mbéndé éntǎngēnnē abel, né-ōó, kénzēé awē adúbpé mó, akobnad á'sō é' Dyōb.

E'soosōŋ é' bǎgnédé ne metúmbé mėsýāāl

⁵ Se' bōóđ, Moseε antēl tǎngene akobned áde mod ákobnadté á'sō e' Dyōb áyāle áhıdēé mbéndé. Anhób áá, “Kénzēé awē abele chōm ésyāāl éche mbéndé ehóbēé, ákūd alongé áde déemaá’.” ⁶ Boŋ eténlédé á kálag e Dyōb bán nyaa eche adúbe ábeléé boŋ mod ákobned á'sō é' Dyōb edıi, “Weehóbé áwoŋ nlém-tē nén weé, nzé-módé ákē ámın, ádyōb.” (Néde, áhıd Krıstəá ámın, ásuded mó ásē.) ⁷ Ké-’ε “Nzé-módé ákē ásē á echóg éche éewóo asóg?” (Néde áhıd Krıstəá á echóg éche éewóo asóg ápeen mó ámbıd á alongé.) ⁸ Chōm-ée kálag e Dyōb ehóbé edıi nén áá “Eyale é Dyōb édé we benben. Edé ekale chó, édé-’ε we á nlém-tē.” Mmē nkalanı rdıi nkalanı nıme sékaleé nén bán nyétǎngéné adúbe awōŋ. ⁹ Nzé ehóbné nsəl nén weé, Yesue adıi Sǎngwéé, edúbpé-’ε awōŋ nlém-tē nén wē Dyōb dēmpuúd mó, né wēkūd e'soosōŋ. ¹⁰ Áyāle nén nzé edúbpé á nlém-tē, Dyōb ábele' ékobned áwe é'sō. Nzé ehóbné nsəl ne weé móđúbpē, ebelé ékūd e'soosōŋ. ¹¹ Kálag e Dyōb ehóbé nén áá “Kénzēé awē adúbpé mó, éehúú’é ne mekáá mé ngēn.” ¹² Nén ádé ne moosýāál, ken mod adé mod á Israel, ken mod eesaá mod á Israel. Dyōb adıi Sǎngwéé á moosýāál nyaa póg, abude-’ε kénzēé anamed awē ahēdné mó nwōŋgen. ¹³ Kálag e Dyōb ehóbē áá, “Kénzēé awē achəgē đın áde Sǎngwéé áá ásoŋ mó, ákūd e'soosōŋ.”

¹⁴ Boŋ chán béhele bėchəg mó bán ásoŋ ádāb alongé áde bėedúbpéé mó? Chán-ne béhele bėdúbé mó, nzé bėewóge nımē nkalanı? Chán-nō béhele bėwóg nımē nkalanı nzé bad bėekanle bó mó? ¹⁵ Chán-ne bad béhele bėke bėkanlé bad nımē nkalanı áde mod éelóméé bó? Eténlédé á kálag e Dyōb nén bán, “Nzé mod apēéné nkalanı mı bwām, ébelé épēen enyınge.” ¹⁶ Boŋ saké moosýāál akobé nkalanı mı bwām. Nkal é'dáódanı Yesayaa mwēn anhób tǎngene nê áá, “A-Sǎŋ, bó ahéé adúbpé nkalanı nıme sékálé?” ¹⁷ Né-ōó, adúbe ápag ne awóg áde mod áwógé nkalanı, bad bétǎngéné-’ε nkalanı nıme Krıstəá akal boŋ bad bėdúbē mó. ¹⁸ Boŋ ndáá asēded nén meé ken, édé mbále nén bán bėnkēnwógké nımē nkalanı-ε? Bėnwóg mó bwām. Eténlédé á kálag e Dyōb nén bán, “Ehób éche bad ábe bėkálé'áá nımē nkalanı énwōgnēd nkōŋsé áte nısyāāl. Abāb e'yale bēmpē mesóg mé nkōŋsé áte mėsýāāl.”

19 Ndə́ə́ asɛdɛd nɛ́n mɛ́ɛ ken, bad bé Israel bɛ́nkɛ́nsóŋtɛ́nnɛ́ nímɛ́ nkalan-ɛ? Mɔ́sɛɛ́ mɔ́o asébpɛ́ ahó́b nɛ́n aá Dyó̃b ahó́bɛ́ aá,

“Mɛ́naméd bad ábɛ́ bɛ́ekoo alon abé, ábɛ́l bon nyéwóon bó kónjí. Mɛ́ɛnaméd bad ábɛ́ bédé́ eyó́kél ábɛ́l bon nyélinj.”

20 Nkal é́ dǎ́ádǎŋ Yesayaa móm̄pɛ́ ankwentén ahó́b ngáné Dyó̃b dénhó̃bpɛ́. Anhó́b á tǎ́l e ékwé́ɛ́ aá,

“Bad ábɛ́ bɛ́ehɛ́dɛ́’áá mɛ́ bényínɛ́ mɛ́.

Menlúméd yǎ́l wé́ɛ́ bad ábɛ́ bɛ́ɛ́sɛ́dte’áá mɛ́.”

21 Bon Yesayaa anhó́b tǎŋgene bad bé Israel aá Dyó̃b ahó́bɛ́ aá, “Bootya mbwɛmbwɛ́ ká́ŋ ne ngukél, nlyá́gɛ́ mekáá mɛ́ɛ́ ábɛ́m bad bétim ámbíd áwɛ́m, bon bɛ́wúú nló́ áte, bɛ́ɛ́wógnɛ́’áá mɛ́.”

11

Dyó̃b déebáa’ɛ́ ábɛ́ bad bé

Israel á yǎ́l ne abǎŋ ásyǎ́ǎ́l

¹ Bɔ́ɔb-pɔ́ɔ, ndǎ́ə́ asɛdɛd nɛ́n mɛ́ɛ́ken, Dyó̃b ábáá ábɛ́ bad áyǎ́l-ɛ? Eesaá nɛ́. Mmɛ́n ndíí mod a Israel awé́ abídé́ á mbyaa nímé Abrahame, á túmbɛ́ e Benjamin. ² Dyó̃b déebáa’ɛ́ ábɛ́ bad áyǎ́l. Bédíí bad ábɛ́ ápwédé́ se á mbooted. Nyé́bíí chóm éché été́nlédé́ á kálag e Dyó̃b ngáné Elaijaa ácháá’áá Dyó̃b, álǎŋgɛ́ mɔ́ mekan nímé bad bé Israel bɛ́bɛ́lɛ́’áá.

³ Anláá Dyó̃b aá, “A-Sǎ́ŋ, ábɛ́n bad bɛ́wúú ábon bekal bé dǎ́ádǎŋ bésyǎ́ǎ́l, bɛ́pǎntéd-tɛ́ nímóŋ menyán mé mɛ́dɛ́. Mmɛ́mpɛ́n-ɛ́ɛ́ nlyá́gɛ́, bɛ́hɛ́dɛ́’ɛ́ mɛ́mpɛ́ awúú.” ⁴ Chán Dyó̃b dɛ́nkwenté́nnɛ́ mɔ́? Ankwentén mɔ́ aá,

“Mbǎ́nnɛ́ bad ekálé́ saámbé ábɛ́ ábɛ́m bad. Bédíí bad ábɛ́ bɛ́ɛ́bagé́ Baale, dyó̃b dé́ metóm, edúbɛ́.” ⁵ Nɛ́ dǎ́o édíí ká́ŋ ne bɔ́ɔb. Ngusé é bad bé Israel édíí édé́ ábɛ́ Dyó̃b ápwédé́ ne nímɛ́ nsimé. ⁶ Apwɛ́d ádé ápwédé́ bó ádíí áyǎ́le nímɛ́ nsimé saké́ áyǎ́le mekan nímé bɛ́bɛ́lɛ́. Nzé́ émbɛ́ nɛ́n bán dyam áde bad bɛ́bɛ́lɛ́ dǎ́o ákǎ́ə́ bon Dyó̃b ápwɛ́d bó, nédɛ́ né saké́ nsimé mɔ́ɔ́ ápwédnɛ́ bó. ⁷ Cheé-ɔ́ nɛ́n álúmtéɛ́? Bad bé Israel bɛ́nkɛ́kudté́ chóm éché békóó́ ahɛ́d. Bad ábɛ́ Dyó̃b ápwédé́ bɛ́nkúɔ́d chóm éché bɛ́hɛ́dɛ́’áá, bon ábíníí, nlé́m mɛ́nǎ́l bó á abum. ⁸ Eté́nlédé́ á kálag e Dyó̃b nɛ́n bán

“Dyó̃b dɛ́mbɛ́l bó edimdim.

Ká́ŋne e’chii, bɛ́ɛ́nyínnɛ́ɛ́, bɛ́ɛ́wógnɛ́’áá.”

⁹ Dabidɛ́ móm̄pɛ́ anhó́b aá,

“Nkǎ́nne’ nɛ́n mɛ́ɛ́ ébɛ́l bwɛ́m ábɛ́ é’wógté bó menyínge, bó́bó é’bɛ́ bó nɛ́ɛ́ melám.

Nkǎ́nne nɛ́n mɛ́ɛ́, bɛ́kwɛ́, Dyó̃b ákógsɛ́n-nɛ́ bó, áyǎ́le mekan nímé bɛ́bɛ́lɛ́ɛ́.

¹⁰ Nkǎ́nne nɛ́n mɛ́ɛ́ Dyó̃b ákwid bó ndím ábɛ́l bon bɛ́ehɛ́lɛ́ anyínɛ́n.

Nkǎ́nne nɛ́n mɛ́ɛ́ ápɛ́mtéd-tɛ́ bó ntéd nímé rídélɛ́ nímé mɛ́nyáɔ́g bó mbíd póndé ésyǎ́ǎ́l.”

¹¹ Né-ɔ́, nsɛ́dte nɛ́n mɛ́ɛ́ ken áde bad bé Israel bɛ́nkɔ́dtɛ́ ekuu bon bɛ́kwɛ́, bɛ́nkwɛ́ ne akwɛ́ ásyǎ́ǎ́l-ɛ? Aáy éesaá nɛ́. Ábɛ́l áde bɛ́mbɛ́nɛ́lɛ́ mbɛ́b dɛ́mbɛ́l Dyó̃b dɛ́mbɛ́ bad ábɛ́ bɛ́ɛ́sɛ́ bad bé Israel etál ákud e’sóoson, ábɛ́l bon bad bé Israel bɛ́bɛ́ kónjí. ¹² Akwɛ́ áde bad bé Israel bɛ́nkwéɛ́, ápínédé́ bad bé nkóŋsɛ́ ábíníí bésyǎ́ǎ́l nsimé híin. Ábɛ́’-ɛ́ áde bad bé Israel bɛ́mbɛ́ɛ́ atóg áyǎ́l e mekan mé edǎ́ádǎŋ dɛ́mpiinéd bad ábɛ́ bɛ́ɛ́sɛ́ bad bé Israel nsimé ní Dyó̃b. Nzé́ Dyó̃b áhelé ápɛ́ bad ábɛ́ bɛ́ɛ́sɛ́ bad bé Israel anamed nɛ́, áde bad bé Israel bɛ́bɛ́lɛ́ mbɛ́b, né chǎ́n-nɔ́ nnam mɛ́pɛ́ɛ́ abé́ nímé ábɛ́ áde bad bé Israel bésyǎ́ǎ́l bɛ́kudté́ e’sóoson.

*Bad ábe béesě bad bé Israel
bébāg kúmbe áyāle békudé e'soosoj*

¹³ Chōm éche níhedeé ahób nén bōob, nyé bad ábe nyéēsě bad bé Israel, nyéē ílāngéé. Ndií mbapee a nlomag a bad ábe béesě bad bé Israel, né-óó mbage' nímēm nsón edubé ésyāāl. ¹⁴ Kapóg nhelé mbēl bānned bé Israel bēbē kónjí bó donje á bad bōmpē békud e'soosoj. ¹⁵ Abán áde Dyōb démbāngē bad bé Israel á yāl démbēl Dyōb dētīm ásē ne bad bé nkōjsé bésyāāl. Bōob-pōó, chán-nō ébēē áde Dyōb dékōbpé bad bé Israel ámbíd ámpē néé ábē bad? Ebē byánán bad ábe bēwédé bēpúúde ámbíd. ¹⁶ Nzé bēbágé Dyōb eped é ewele é'sō néé mendē, nē alúmte bán éché ewele ésyāāl édíí échē. Nzé bēbágé-'e Dyōb nkanj mí bwel, né ngen chómpē édíí échē.

¹⁷ Bēpagké donje á ngen á bwel é menzab ábe bēwéné, bēbādtē á ngen é bwel é menzab ábe é'kwogē' á ahín-tē. Nyé bad ábe nyéēsě bad bé Israel nyédíí nēngáne éché ngen é bwel bé ahín éche chómpē ekude mendíb míme mébídé á nkanj mí bwel é' bwām. ¹⁸ Ngáne édíí-'aá nē, nyéētāngeneé néé nyédíí kúmbe se nyénōné éhíníí ngen éche bésélé, nkóntéd. Nzé nyédé kúmbe nyééchatán nén bán saké nyé nyéchéngé nkanj boj nkanj mōó íchāngé nyé. ¹⁹ Nyéhēle nyékume' ekáá á tāl bán bēhúde éché ngen ábel boj bēbāde nyé áhed. ²⁰ Nē adé mbāle. Bēhúde bó áhed áyāle bēnkēndúbéé, nyé-'e bētímté nyé áhed áyāle nyédúbpē. Boj nyéebāg kúmbe. Boj pen nyébē mbwōg. ²¹ Néé Dyōb dénkēmbāngé bad bé Israel akōgsen, bó ábe bédé nēngáne ngen éche énsēbē abé, nyéwēmtan bán ábān nyé akōgsen-ne? ²² Nyényíne nén bán, ped póg Dyōb ábóó nlém, ped eníníí-'e alélé áte. Alélé áte wēe bad ábe bēpáné nzii boj abōhné nyé nlém nzé nyédé nyéhíde' eche nzii. Boj nzé nyéehíde chó, né áhūd nyémpē. ²³ Nzé bad bé Israel ámpē bétédte ábab e'wúu bé nló áte boj bétímné Dyōb, Dyōb dētéd bó ámbíd ámpē. Awóó ngine ábel nē. ²⁴ Nyé bad ábe béesě bad bé Israel, nyé ábe nyédé nēngáne ngen e bwel bé ahín-tē, néé Dyōb áhélé nyé ahúd á bwel bé ahín-tē, abádé nyé á bwel ábe bēwéné, nyéwēmtan bán ééhēlē-sē atéd bad bé Israel átímed bó ámbíd áhed ámpē-yē? Bad bé Israel bóó bédé nēngáne ngen e bwel échē ensébé abé áyāl e ábē bwel.

Dyōb áwogē' moosyāal ngol

²⁵ A-baányan, nhede meé nyésōnten dyan áde káōjne bōob modmod éēsōntēnēē, ábel boj nyéewēmtán bán nyétómténé debyéé awōj. Nhede meé nyésōnten bán e'lel bé nlém á abum ábe donje á bad bé Israel bēbē káōj né bad ábe béesě bad bé Israel ábe bédúbē bésyāāl, bédúbpē. ²⁶ Nén débēnléd ábel boj bad bé Israel bésyāāl békud e'soosoj. Eténlédé á kálag e Dyōb nén bán, “Nsōode ábíd a Zayōn.

Abōdēd abé dé mbéb áde mbyaa míme Jakōbe íwóó.

²⁷ A pónde échē mébōdēdtē nímab mbéb dōó mépéé á nchemten ne bó.”

²⁸ Bad bé Israel bédé bad bé ekoyí bé Dyōb bōob áyāle bēedúbpēé nkalanj mí bwām, nén ábēnlédé ábel boj nyé bad ábe nyéēsě bad bé Israel nyékud e'soosoj. Kénéé édíí nē Dyōb ápwédé bad bé Israel, adíí adáá-'e bó áyāle melē míme ámmwēē ne ábāb betaa. ²⁹ Nén adé áyāle nzé Dyōb apwédé mod boj anāmté mō, né apwédé, anāmté-'e mō. ³⁰ Bōód, nyéē nyénwúén Dyōb nló áte, boj bōob awúen áde bad bé Israel bēwúéné Dyōb nló áte, ábélé Dyōb áwogé nyé ngol, awōngén-ne nyé áwógen mō. ³¹ Né-óó bōob,

bad bé Israel híin béwúéné Dyöb nló áte. Dyöb déwög bó ngəl, awónḡén-ne bó áwógen mómpē. Abel nê ábel bon áwóg bómpē ngəl melemlem ngáne ánwöḡkē nyé bad ábe béesě bad bé Israel. ³² Dyöb ábélé e'wúu bé nló áte é' bad é' dé nées é'hédé bó á mbwəḡ ábel bon áwóg bó baásyāäl ngəl.

Bad bébe Dyöb mekenag

³³ Nyénəne' ngáne Dyöb ápedé nhən abé! Nyénəne' ngáne ábíi mam mésyāäl, awón-ε debyéé áde áchábé ámin. Modmod ééhēlēε-se asóḡtén ngáne Dyöb ábeleé mam. Modmod ééhēlēε-se asóḡtén-ne nyaa eche Dyöb ábeleé mam. ³⁴ Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán

“Nzé-módé ahele se abíi mewémten mé Dyöb.

Nzé-módé ahele aléb Dyöb.

³⁵ Nzé-módé akébe Dyöb chöm

ábel bon Dyöb ásábe mó ámbíd.”

³⁶ Dyöb dáo áhágé bwēm ésyāäl. Mó akáá bon ábē bwēm é'syāäl é'bé. Mó'áá awóó ábē bwēm é'syāäl. Ehúmé ébē ne Dyöb á ngíndé ne á ngíndé. Ebē nê.

12

Nyaa eché éhednadté bán

alongé á bad bé Krísto ábē

¹ Né-óó, a-baányan, ngáne Dyöb áwóḡé syánē ngəl bwāmbwam, ncháá' nyé meé nyébē nées mende níme médé á alongé. Mmē mende mésán, mékobned-te ne Dyöb. Nén dáo áde nyaa eché éhednadté bán nyébage Dyöb edúbé. ² Nyéehidé' mbéltéd mí bad bé nköḡsé. Bon nyémwe Dyöb áhəḡlen nyé nlém á abum, ábel nén nyéwōḡ abé dékōōlē. Nê débēl nyéēsōḡtén nyéhíde-ε mam ngáne Dyöb áhedéé. Nyéébíi mbon, nyébíi mam níme méwóḡte Dyöb menyinḡe, nyébíi-ε mam níme métəḡéné.

³ Ne nsimé níme Dyöb ábágé me, nləḡe nyé nén meé, nyé modmod eenyíné yäl áá mótoḡtənē abé tómaa ngáne módíi. Bon mod-té ányín yäl ngáne ákóó abé. Mod-té ányín yäl nchoo ne nde eché Dyöb ábágé mó nées mod awě adúbpé. ⁴ Yäl e moonyon edii póg, ewóó páḡ ne páḡ, páḡ téé-ε ewóó níme nsón. ⁵ Melemlem nê dáo édii ne syāā bad bé Krísto. Debuú áte bon dedii yäl póg ne Krístəə, syāā modmod eesaá ne mó mwən. ⁶ Dyöb ábénlé níme nsimé ábe syánē mod té eché nde, ékábné-ε áte. Nzé Dyöb ábágé mod nde áhób mekan á đín á Dyöb, ane mod áhōbē' níme mekan nchoo ne adúbe áde áwóó. ⁷ Nzé mod awóó nde ábele bad, ábenle bó. Mod awe mó-ε awóó nde áyáged, áyáḡte bad. ⁸ Mod awě awóó nde áwéd bad nlém á abum, áwéde bó nlém á abum. Mod awě awóó nde ábíded chöm á ekáá áwōḡgen bad, áwōḡgan bad, eénōnē ámbíd. Awě awóó nde ályáged bad, ályáḡte bad nyaa eché etəḡéné. Mod awě mó-ε awóó nde áwóg bad ngəl, áwóḡe bad ngəl ne menyinḡe.

⁹ Mod téé ákoḡ bad adəḡ. Mod téé ákəə ebébtéd. Mod téé ásum mekuu ábel dyaam á bwām. ¹⁰ Mod téé ádəḡ mwānyan ne nlém rísyāäl. Mod téé ábage waáb edúbé tómaa ngáne ábageé eche yäl. ¹¹ Mod eéchēde yäl ábel nsón. Mod téé áwéd mekáá áte, ábenle-ε Sáḡḡwéé ne nlém rísyāäl. ¹² E'lyáḡ bé nlém ábe mod téé awóó ábéen bó menyinḡe. Mod téé áched yäl á metake-té. Mod téé áwesən-ne á mekáne-té. ¹³ Atínté e nyé bad bé Krísto, nzé nyé mod nhóg atóḡé chöm, waáb awě awóó chó awōḡḡen mó. Kénzéé awě apedé áwən, nyékōb mó nken bwām.

14 Nyékáñne nén bán Dyöb ánamed bad ábe behédé nyé á meséb. Nyéekáñne nén bán békud ebómán, nyékáñne dásō bán Dyöb ánamed bó. 15 Nyéwóg menyinje ne bad ábe béwógé menyinje, nyéleb-pe ne bad ábe bélebe'. 16 Nyébê nsal nhóg ne nhóg ne aníní. Nyéenyēñé dúu ámín. Nyébê echoñ ne bad ábe béesē dyamdyam. Mod eewémtán aá mótōmtēñē debyéé awóñ.

17 Nzé mod abelé we mbéb weétimtán mó mbéb. Boñ pen etāñgéné éwēmtāñ ábel mboñ á'sō é' bad bésyāāl. 18 Mod téé áhēd nzii ábé nsañ ne moosyāāl. 19 A-baányañ, nzé mod abelé nyé dyam dé mbéb, nyé bēñ nyéētimtán mó. Nyétéde Dyöb dēñ ákógsen mó. Nhóbe nén áyāle, éténlédé á kálag e Dyöb nén bán, Dyöb áhōbē aá, "Me-éé ntimtāñ mbéb ké nhéé nímē mod ábélé. Me Sāñgwéé me-éé nhóbe'." 20 Eténlédé á kálag e Dyöb hōm démpēe pen bán, "Nzé nzaa ewag ábōñ bad bé ekōyí, ehé bó ndyééd, nzé píd ekóbé bó, ébe bó chōm éche bémwákē. Nzé ebélé nē, ekwágte bó, behédé-'e nzii eche behēñlanné." 21 Mod eémwāg-se mbéb níkamlán mó. Boñ nímēñ mboñ nítōm mbéb áte.

13

Nyébage benkamlenē edúbé

1 Mod téé áwógne benkamlenē ábe békamlāñ mó. Ayāle nkamlēñ ké nhóg méesaá nímē Dyöb déetíidēé. Dyöb dō-'aá ábáñné benkamlenē bésyāāl á atii. 2 Né-ōó, kénzēé awē eewógné' mod awē akamlāñ mó, né eewógnéé ntii ní Dyöb. Bad ábe bébele nē, behēdte yāl nkógsen. 3 Bad ábe bébele bwām, béewōgēē benkamlenē mbwóg. Boñ bad ábe bébele ebébtéd bōó béwóge benkamlenē mbwóg. Nzé weéhēdē wēé móbāñ nkamlēñ, ébelé mekan mé bwām. Nzé ebélé nē, né ákēmtē we. 4 Nkamlenē adii mbāledē a Dyöb awē Dyöb ábáñné áwōñgen we. Boñ nzé ebéle mekan mé mbéb étāñgéné mó abāñ, áyāle ngīne eché áwóó ákógsen bad eesaá ngēñ. Adii mbāledē a Dyöb awē Dyöb ábáñné ákógsen bad ábe bébele mekan mé mbéb. 5 Né-ōó, mod atāñgéné benkamlenē awógen, saké áyāle ábáá'é nkógsen dēmpēñ, boñ kóññe áyāle ábíí nén aá nímē nlem nílāñgé mó aá mótāñgēñē ábel nē.

6 Né-'aá, nyétāñgéné tááse ámpē asaa, áyāle Dyöb dōó bad ábe bésañte tááse bébenléé. 7 Nyésábpē mod téé chōm éche nyétāñgéné mó asábe. Ken tááse-ye, ké'ε mōné ké nhéé nímē belāñgé nyé bán nyésábe áyāle bwēm ábe nyéwóó. Nyébáa bad ábe nyétāñgéné abāñ, nyébage-'ε bad edúbé ábe nyétāñgéné edúbé abe.

Nyédañ nhóg ne aníníí

8 Mod eewánlé modmod alúm. Alúm áde nyé mod téé átāñgéné awále adii ádañ nhóg ne aníníí. Kénzēé awē adáó waáb, né alónté mbéndé esyāāl. 9 Mbéndé édé nén bán, "Mod eekábé asón á ndáb e e'wóngé. Mod eewúé mod, mod eechibé. Mod eesíídé chōm é mod." Echén mbéndé ne échíníí esyāāl chōó éládné boñ ébé mbéndé póg. Ene mbéndé edii nén bán, "Dāñ mwānyoñ ngāne édáá echoñ yāl." 10 Nzé mod adáó mwānyañ eébélēē mó mbéb. Né-ōó, edāñge élónte mbéndé esyāāl.

11 Ngāne nyébíí-'ε nén bán pōndé emaa apē eché nyétāñgéné akábñed, nyétāñgéné akábñed, áyāle pōndé e e'soosōñ eche syāñé edé benben tómaa ngāne énsēbēē abé áde dédúbpe Krístā dúbpēñ. 12 Ehíntēñ emáá apē, bin é'kwógé asáa. Né-ōó, déte de mbeltéd mé mbéb nímē débélé'áá.

Déwáa bwēm é' nzum áwan nzum e e'nyínen bé ekíde. ¹³ Déwále abé á bwám néε bad ábe bédé á e'nyínen bé ekíde. Nyéékāg á ngande éche bad bémwākē mím boŋ mékōbē bó, nyéekábé mesón. Nyéébēlē-ε e'tonǵé é' mekan. Nyéésenlé', nyéebāg-ke kónjí. ¹⁴ Boŋ nyéwōŋ abé áde Sǵngú Yesu Krístā. Nyéebāgē mekan mé esí mé ekob é yǎl etál, nyéébēlē ngáne échēn ekob é yǎl éche ébēlte nyé mbéb éhedeé aá nyébēl.

14

Mod eekáádté waáb

¹ Nyékobe bad ábe ádab adúbe déewúú'é áte. Nyéēpētān-ne tǵngene mam míme bēwémténé nén bán bétǵngéné abēl, ké'ε bēetǵngeneé abēl. ² Adúbe áde donǵe á bad ábágé bó etál ádyé kéchéé boŋ bad ábe adúbe déewúú'é áte, bēedyākē donǵe á bwēm. ³ Bad ábe bedyāg kéchéé bēēnyínē bad ábe bēedyāg donǵe á bwēm nkóŋtéd. Bad ábe bó-ε bēedyāg donǵe á bwēm bēekáádtē bad ábe bedyāg kéchéé áyāle bó moosyáál békóbnédé ne Dyōb. ⁴ Nzé-módé édíí ákáad mbāledε a mod ampée? Eche Sǵŋ chēn chōó etǵngéné ahób aá dyam áde ábélé áde bwám ké'ε déesaá bwám. Boŋ Sǵngwéé eche ngíne éwōŋgēn ane mbāledε ábel dyam á bwám. ⁵ Bad behóg bétédé donǵe dé e'pun bán áde etógnén tómaa ábíníí e'pun. Bad behóg-ke bétédé nén bán e'pun é'syā́l é'díí nyaa póg. Mod-té átéd nén aá kéchéé éche mówémténé, etǵngéné ne mó. ⁶ Bad ábe bétédé bán epun ehóg édé etógnén tómaa ábíníí e'pun, bébele nē ábe Sǵngwéé edúbé. Bad ábe bó-ε ámpē bedyāg kéchéé, bǵmpē bébele nē ábe Sǵngwéé edúbé áyāle béságnan Dyōb áyāl e ene ndyééd. Bad ábe bó-ε bēedyāg donǵe á bwēm, bǵmpē bébele nē ábe Sǵngwéé edúbé, béságnan-ne Dyōb. ⁷ Syánē modmod eésaa á alongé ne mó mwēn, modmod eewāg-kaá ne mó mwēn. ⁸ Nzé dedé á alongé, né dedé á alongé ábel ngáne Sǵngwéé áhedeé. Nzé dewédé-ε né dewédé áwóged Sǵngwéé menyíngε. Né-óó, ken dedé á alongé, ké'ε dewédé, á mekáá míme Sǵngwéé dōó dédíí. ⁹ Nzom echē ekáá boŋ Krístā awé, ápuū-ε, abé á alongé, edíí ábel boŋ ábē Sǵngwéé awé bad ábe bēwédé ne ábe bédé á alongé. ¹⁰ Cheé-ō ekás boŋ eekáádtē mwānyonǵ? Ké'ε, cheé ekás boŋ ényínē' mwānyonǵ nkóŋtéd? Ebíí nén wéé syánē moosyáál deétyēēm á nkáásé á'sō é' Dyōb. ¹¹ Eténlédé á kálag e Dyōb bán,
 “Dyōb áhóbé aá, ngáne nídíí á alongé,
 moosyáál atǵngéné me mebóbóŋ abwóge,
 moosyáál ákēnē-ε me aá me-éé ndé Dyōb.”
¹² Né-óó, syánē mod téé deétyēēm á'sō é' Dyōb, áláa mó chōm té eche débélé.

Mod eébelté mwānyan mbéb

¹³ Né-óó, syánē modmod eekáádté waáb, boŋ pen mod téé ámad áwē nlém-té aá móǵtǵngeneé dyam ábel mbéd áde débēl boŋ mwānyan ákōd ekuu káa ahún á mbéb-te. ¹⁴ Abé áde nídíí mod nhóg ne Sǵngú Yesu, ábélé nkoó abíí nén mēé ndyééd ké póg eésaa echē eesaa á'sō é' Dyōb. Boŋ nzé mod adúbpé aá ndyééd edé echē eesaa á'sō é' Dyōb, eedyāg chō. ¹⁵ Nzé edyāg chōm ké éhéé boŋ nē ábele' mwānyonǵ aníníí ebébtéd, né weewánlneé mwānyonǵ edǵngε. Weémwāg-se chōm éche édyāgkē ebébed alongé áde mod awé Krístā áwédé áwé nló. ¹⁶ Weémwāg-se kunze eche éwóó néε mod awe adúbe áwúú áte, ébēl mod ábel mbéb, ábel boŋ bad behōbē' wε mekan mé mbéb áyāl. ¹⁷ Saké adyé á ndyééd

ne amwé á m̃m d̃s̃o ád̃é etógñén á nkaml̃n rí Dyõb. Mekan ñme méd̃é etógñén méd̃ii áwõñ ab̃é áde át̃ng̃éné á'sõ é' Dyõb, áb̃é ns̃añ ne áb̃é menỹiñge ñme r̃húú ne Ed̃áðd̃añ éche Esáá. ¹⁸ Kénz̃éé aw̃é ab̃enle Kr̃ist̃æ ñê, akobnad á'sõ é' Dyõb, bad ámp̃é b̃ébelé b̃éhób bán ab̃ele dyam á bw̃am.

¹⁹ Né-òó syáñé déw̃éd ỹǎl áte déb̃ele mekan ñme m̃ép̃eene ns̃añ, ne ñme m̃éwõñgan syáñé áw̃éd nhóg ne aníníí áte. ²⁰ Ehób é ndyééd éeb̃el̃é-se nỹéb̃ébed nsón ñme Dyõb áb̃él̃é. Ndyééd ésỹā̃l esáá á'sõ é' Dyõb. Boñ éd̃é awusé ádyé kéchéé eche éb̃ǎl boñ mod amp̃ée ákw̃e. ²¹ Ebóó mod eébel̃é' ch̃õm éche éh̃ele-se éb̃el boñ mw̃anyañ ák̃õd ekuu. Ken ádyé nyam-e, ké' é amwé m̃m, ké' é ádyé kéchéé émp̃e. ²² Kéchéé éche éd̃úb̃p̃é t̃ñgene ñm̃én mekan, éd̃ii át̃nt̃é e nyé Dyõb. Nnam ne mod aw̃é ab̃ii áá m̃ó̃bel̃éé dyam áde ád̃é mb̃éb t̃ñgene dyam áde ámáá alúmed áá áb̃óó. ²³ Boñ kénz̃éé aw̃é nl̃ém r̃k̃ogladt̃é á abum ñén áá m̃ó̃t̃ñgeneé nyaa e ndyééd p̃óg adyé boñ át̃im ch̃ó adyé, né Dyõb d̃éh̃õb áá ab̃el̃é mb̃éb áỹale eébñled̃éé áde adúbe ábel ch̃õm éche át̃ng̃éné ab̃el. Nz̃é mod ab̃el̃é dyam áde nl̃ém r̃k̃ogladt̃é m̃ó á abum áá át̃ng̃éné káa déet̃ñgeneé, né ab̃el̃é mb̃éb.

15

Awoged bad menỹiñge, saké éched ỹǎl

¹ Syáñé awe adúbe áwúú áte, det̃ng̃éné néé déwõñgéñé bad ábe adúbe déewúú' é áte. Deébel̃é mekan dás̃o nyaa ech̃é ebõñnéde syáñé b̃én. ² Syáñé mod téé át̃ng̃éné néé ábel̃éé mam nyaa ech̃é ewógte mw̃anyañ menỹiñge, áwéd m̃ó adúbe áte. ³ Ké Kr̃ist̃æ mw̃én eébele' áá mam dás̃o nyaa ech̃é ewógte' mw̃én menỹiñge. Boñ ab̃el̃é' áá ngáne ét̃enl̃éd̃é á kálag e Dyõb ñén bán “Nzỹõñ ésỹā̃l éche bad b̃esỹáá' áá w̃e, ét̃imnéde m̃e.” ⁴ Mam m̃esỹā̃l ñme b̃entenl̃é á kálag e Dyõb se' b̃óóð, b̃entel m̃ó áỹaged syáñé. Ñê démb̃é ábel déwõñ e'lyág bé nl̃ém ábe é' h̃úú ne eyale é Dyõb éche ébele boñ déwesán, éw̃ed̃é-' é syáñé nl̃ém á abum. ⁵ Nk̃anne ñén m̃éé Dyõb áde ábele boñ déwesán, áde áw̃ed̃é-' é syáñé nl̃ém á abum, ábel nyéb̃é á nchemt̃en ne nhóg ne aníníí ngáne nyéh̃id̃éé Yesu Kr̃ist̃æ, ⁶ ábel boñ nlat̃én ñme nyéd̃íí m̃ibel nyéb̃é ns̃al nhóg áken Dyõb, Sáá aw̃é aw̃ed S̃ánjú Yesu Kr̃ist̃æ.

Nyékob nhóg ne anintí

⁷ Né-òó nyékob nhóg ne aníníí meleml̃em ngáne Kr̃ist̃æ ákóbé nyé ábel boñ bad b̃ékene Dyõb. ⁸ Nl̃añge nyé ñén m̃éé Kr̃ist̃æ atim̃é mb̃aled̃e a bad bé Israel, ábel boñ álóned akag áde Dyõb d̃émb̃éé betaa. Ñê dénl̃üm̃éd̃te ñén bán Dyõb ákale mb̃ále. ⁹ Amp̃é-' é ábel boñ bad ábe b̃ees̃é bad bé Israel, b̃ébe Dyõb mekenag áỹale ng̃al eche awógé b̃ó. Né-' áá ét̃enl̃éd̃é á kálag e Dyõb ñén bán, “Né-òó m̃ék̃ñ w̃e át̃nt̃é e bad ábe b̃ees̃é bad bé Israel, m̃ék̃ñ-ne nk̃ng̃é áken ádonj d̃ín.”

¹⁰ Et̃enl̃éd̃é ámp̃é ñén bán,

“Nyé bad ábe nyéēs̃é bad bé Israel, nyéwógen bad bé Dyõb menỹiñge.”

¹¹ Et̃enl̃éd̃é-' é ámp̃é bán,

“Nyé bad ábe nyéēs̃é bad bé Israel, nyékene' Dyõb, bad bé nk̃õñsé b̃esỹā̃l-le b̃ékene m̃ó.”

¹² Nkal é' d̃áðd̃añ Yesayaa m̃ómp̃é ahóbé ngáne ét̃enl̃éd̃é bán, “Mod ábid á nchyaát̃én ñme Jese

awě äpě äkamlen bad ábe béesě bad bé Israel.

Awě-'aá bad ábe béesě bad bé Israel bésummé nlém."

¹³ Nkánne nén meé, Dyöb áde ábage' e'lyóg bé nlém ábel nyélón ne menyinje méšyāl nyébé-'e nsan áyāle adúbe áde nyédúbpé. Nê déběl ngíne e Edáádaj éche Esáá éběl áden adúbe dékwogé' akwog ne akwog.

Nzom echë ekáá boj Paale átelé' enén kálag

¹⁴ A-baányaj, mmén mbíí bwám nén meé nyé bën nyêwóó nlém ní bwám ábel mam míme Dyöb áhedéé aá nyébel, nyésónténé-'e mam bwám, nyékwognéd-te áyáged nhóg ne aníníí. ¹⁵ Boj kénê, donje á mekan áde áde nténlé nyé á kálag-té wén. Ntelé mó, ákamtén nyé nímén mekan méšyāl ésebán mbáá' dyamdyam. Nsimé míme Dyöb ábágé me móó níbéle boj ítelé nímén mekan. ¹⁶ Dyöb ábágé me nímé nsimé ábe mbaledé awe Yesu Krístæ, ákale bad ábe béesě bad bé Israel nkalanj ní bwám. Mbele nímén nsón née prise ákal nkalanj ní bwám míme ríhuú ne Dyöb, ábel nén bad ábe béesě bad bé Israel bébé mende míme níbágé boj mékobnéd á'só é' Dyöb. Dyöb dékob bó áyāle Edáádaj éche Esáá ébéle básáá á'só é' Dyöb. ¹⁷ Né-öö, ngáne rídíí ne Yesu Krístæ, nwóó nzom ákum ekáá á tâl áyāle nsón míme níbenléé Dyöb. ¹⁸ Méehēlē-se nhób dyamdyam démpēe éetóméé áhób tângene nsón míme Krístæ ábéle boj ríhel ábel, ábel bad ábe béesě bad bé Israel bébele ngáne Dyöb áhedéé aá bébel. Mekan míme ríhóbé ne míme níbéle móó médé mekan míme betáŋgéné áhób míme betáŋgéné-'e ábel. ¹⁹ Membél nímé mam á ngíne e e'chemléd ne menyáké, ne á ngíne e Edáádaj é Dyöb. Nén dëmběl menkál Nkalanj ní Bwám míme Krístæ bwám ngáne ríkágé'áá bootya á Jerusalem äpe á mbwóg e Ilirikum. ²⁰ Nkénwōj nlém ákal Nkalanj ní Bwám mebwóg míme modmod éépēdēē mbéd átúb dīn áde Krístæ. Membel nê ábel boj meékāg wéé mod ampée ámaa nsón abooted. ²¹ Nén áde ngáne éténléde á kálag e Dyöb nén bán,

“Bad ábe béewógé née béhóbé áyāl echê, bényīn,
ábe bó-'e béewōgē áyāl echê mbéd, básōŋtēn.”

Paale abelé ntií áke á dyad á Roma

²² Mmén meke míme ríkágé'áá móó mékáá boj meéhēlē ape áwēn. ²³ Boj bōob, ngáne nímádé nsón échéŋ ped é mbwóg, nwóó nlém áte bwám bwam äpe áwēn, ngáne ríkénwōŋgē mwě ne mwě. ²⁴ Měbwě áwēn nzé nkag á alonj á Spen. Nwóó mewēmtén meé mēnyīn nyé nzé nkag, meé nyéewōŋgēn-ne me áke áwed. Boj pen, mēdyéé ne nyé mwāmpīn, dehódéd nhóg ne aníníí nlém, boj ríkag. ²⁵ Boj bōob, ndé á nzii áke á Jerusalem áke déwōŋgen bad bé Dyöb ábe bédé áwed. ²⁶ Bad bé Krísto ábe bédé á mbwóg e Masedonia ne á mbwóg e Akaya bényíne nén bán ébōj bán bēlad mōné bēlóme betóótōkē bé bad ábe bédé áfinté e bad bé Dyöb ábe bédé á Jerusalem. ²⁷ Bényíne nén bán ébóó bébel nê, bán betáŋgéné bó áwōŋgen. Ngáne édíí bán nnam míme Dyöb ábágé bad bé Israel, bébenlad mó ne bad ábe béesě bad bé Israel, ébóó bán bad ábe béesě bad bé Israel bómpē béwōŋgen bad bé Israel bwēm nēngáne medyé, mōné ne mbóté. ²⁸ Nzé nímádé nímén nsón á Jerusalem, áde nímáá bó mōné abe míme bēládté bó, mēhidé áke á alonj á Spen. Ene pōndé dō-'aá métyēemmé ányīn nyé. ²⁹ Mbíí-'e meé nzé mpedé, échém epe ébél nyéékūd nnam míme Krístæ míme ríloné mbon.

³⁰ A-bänned, á dñn áde Sǎngú Yesu Krístæ, ne áyāle edǎnge éche éhúú ne échē Edǎdǎj, ncháa nyé nén mēé syānē délad mekáá déwēd mē akánned nén bán Dyōb áwōngēn mē. ³¹ Nyékánne nén bán Dyōb ánōn mē ábel nén bad ábe béédúbpe Krístæ béebelé mē dyam dé mbé b kē ahóg nzé ndé á Judeya. Nyékánne-'é nén bán mōné míme mékiinédté betóótókē bé bad áfínté e bad bé Dyōb á Jerusalem, békob mós. ³² Ambīd enē dōó mépēé áwēn ne menyīnge, nzé Dyōb áhede aá ébē áned, ábel boj ríkōme áte nzé ndé ne nyé. ³³ Dyōb dé nsaj ábē ne nyé moosyāál. Ebē nē.

16

Paale alómmé baab melentēn

¹ Ndáá mēé nyébíi bán awe syānē mwǎnyaj a mmwaád Fibii, awē awōngan ábel nsón á mwembé míme ndé á dyad á Senkria, ábele nsón mí bwām. ² Nzé apedé áwēn nyékob mós nken á dñn á Sǎngú ngáne bad bé Dyōb bétǎngéné ábel. Nyébe-'é mós nwōngēn kē ríhée míme áhédné nyé. Nyébíi bán mómpē akéwōngēn ekud é bad, awōngēn-ne mē ámpē.

³ Nyélted mē Priskaa bós nchóm Akwilaa ábe syáábōó sébelé' nsón míme Yesu Krístæ. ⁴ Bēnkwentén awé á nló mímēm. Nsǎgnan bós. Saá-kaá mwēmpen nsǎgnan bós, boj kǎǎne mwembé míme bad ábe béesǎ bad bé Israel rísyāál, bómpe bésǎgnan bós. ⁵ Nyélted mē kǎǎne bad bé mwembé míme míbome' áwab ndáb.

Nyélted mē awem nsón-a-nlém, Epanetuse, adii mod awé abédé mod a'só ádúbe Krístæ á mbwóg e Esia. ⁶ Nyélted mē Maria, akébel nsón bwāmbwam áfínté echēn. ⁷ Nyélted mē kǎǎne Andronikuse bós Junia, ábe syáábōó sédé bad bé Israel, bémbe-'é á mbwóg ne mē. Bébyééné bwām áfínté e bembapēé bé nlomag, béndúbē-'é Krístæ boj médúbē.

⁸ Nyélted mē Amplatuse, adii mod awé adé awem nsón-a-nlém awé rídás á dñn á Sǎngú. ⁹ Nyélted mē kǎǎne Ubanuse awé syáábōó sébenle' Krístæ nsón. Nyélted mē kǎǎne Stakise, awem nsón-a-nlém. ¹⁰ Nyélted mē Apelēse, awé míme mbeltéd mí bwām rínyinnédé nén bán ríkóbnédé ne Krístæ. Nyélted mē kǎǎne bad bé abum á ndáb áde Aristobuluse. ¹¹ Nyélted mē Herodyōne, awé adé awem mwǎnyaj a Israel. Bad ábe bédé abum á ndáb áde Nasisuse ábe bédúbpé Krístæ, nyélted mē bós á dñn á Sǎngú. ¹² Nyélted mē Trifane bós Trifosa, bebaád ábe bébenle' Sǎngwéé nsón. Nyélted mē Pēsisē awem nsón-a-nlém, awé akébel nsón bwāmbwam á dñn áde Sǎngwéé. ¹³ Nyélted mē Rufuse, awé Sǎngwéé ápwédé ábele mós. Nyélted mē kǎǎne nyaá, atédé mē nēe awe mwān. ¹⁴ Nyélted mē Asinkrituse, Flegōne, Hemese, Patrobese, Hemase, bänned bé Krísto ábe bósábōó bēbome'. ¹⁵ Nyélted mē Filologuse bós Julia. Nyélted-te mē bänned bé Krísto bé baachóm, Olimpase bós Neriusē ne mwǎnyaj a mmwaád ne bad bé Dyōb bésyāál ábe bédé ne bós.

¹⁶ Nyéhē nhóg ne aníní tál ne edǎnge é Krístæ. Mwembé rísyāál rílómmé nyé melentēn.

Nlyágtēn mé asóg

¹⁷ A-baányaj, ncháa nyé mē-éé nyétéd pónde ne bad ábe bēpēene' nkabén áfínté echēn, ábe bēpante bad nzii. Bényágte nyé ayáge áde ápentan ayáge áde nyénsēbēē ayáge. Nyéehídé ábē bad. ¹⁸ Nyéehídé bós áyāle saké awed Sǎngú Krístæ bébenléé boj pen mam míme mébōgnédé bēn mós bébeléé. Bényinte' nsál áte, béhóbē-'é mekan áted bad ábe béēsōntān bwām nlém á abum. ¹⁹ Bad bésyāál bēwógé nyaa eche

nyésúmé mekuu áhíd nkalaŋ ní bwám. Né-ṣṣ, mbééne nyé menyinje. Boŋ nheɗe nén meé nyébií ábel mekan mé bwám, níhedé-’ε nén meé nyéebié’ dyamdyam tãŋgene abel dé mbéb. ²⁰ Dyöb dé nsaŋ ákwógé Satane ahinten áwēn ekuu-sé. Nsimé nime awed Sãŋgwéé, Yesu Krístæ níbê ne nyé.

²¹ Timotiε awé súmṵ sébele nsón, alómmé nyé melenten. Lusioσε, Jasene, ne Sosipataa, bãnned bé Israel bómpē bélómmé nyé melenten. ²² Me, Tetiuse awē ntenle’ Paale enén kálag, mémpē nlómmé’ nyé melenten néε awen mwãnyan a Krísto. ²³ Gayose alómmé nyé melenten. Awe ndáb dṵṵ sédíí, áhed-taá mwembé níbomeé. Erastuse, nkoó-mṵné a dyad, ne Kwatuse, awed mwãnyan bómpē bélénté nyé. *

Mekáne mé asóg

²⁵ Syánē débe Dyöb ehúme áyāle nén áwóó ngine áwéd nyé adúbe áte. Nê dṵ-’aá ménlāā’é nyé áde níkanlé nyé Nkalaŋ ní Bwám tãŋgene Yesu Krístæ. Mmē nkalaŋ nídií mbále echē Dyöb dēnkoó’é se etún, ekēnlúmedté bad. ²⁶ Boŋ bṵṵb alúmté syánē. Abídté mó áwed bṵṵb ne mekan nime bekal bé’dáádəŋ bēntenlé á kálag e Dyöb. Abelé nê ábel boŋ bad bé meloŋ mésyāāl bēwógne mó. Nén ábēnlédé ngáne Dyöb dénhābpē aá ébenléd. Mó adé á ngíndé ne á ngíndé. ²⁷ Dyöb dēmpen dṵṵ áwóó debyéé ásyāāl. Débe mó mekenag áyāle chōm éche Yesu Krístæ ábélé, á ngíndé ne á ngíndé. Ebê nê.†

* **16:23** Doŋge á kálag dé’só ábádé nchoo 24: Nê, nsimé nime awed Sãŋgú Yesu Krístæ níbê ne nyé baasyāāl. Ebê nê. Kálag émpēé ébádé nímén nchoo ámbíd e nchoo 27. † **16:27** Doŋge á kálag áwóó nchoo 25-27 hén ne ámbíd e nchoo 14.23; émpēé éwóó mó ámbíd e nímén nchoo mwēmpen 14.23; doŋge áwóó mó ámbíd e nchoo 15.33.

Kálag e'só echë Paale áténlé Baá Kōrinto Ndibned ní kálag

Kálag e'só eche Paale átélé, bad bé Krīsto ábe bédé á mwembé ní Kōrinto b́o ánteléé ch́o. Paale átélé enén kálag t̃ngene ndutul éche bad bé mwembé békúdáá á alongé ádab, békudé-'e ndutul t̃ngene ádab adúbe. Póndé echë Paale átélé enén kálag, dyad á Kōrinto d́o ábédé nló ní dyad á mbwóg e Akaya á póndé e nkamlen e bad bé Roma. Adé dyad démbyēēn bwámbwam áyāl e mekan nēngáne nyongé echë etómnádtáá áwed, mekan mé mbwóg nímāb bémbēēn mó kúmbe, abel dé mekan mé mbinde déntōm áte áwed, b́eb́enlé'áá-'e myōb híin.

Mekan míme Paale ákóo awéd áte médii nkabén ne mbinde e mekan éche édé á mwembé-te. Ahóbe káōhne t̃ngene nyaa echë bad b́enōné e'wóngé, nlém míme bad b́étāngéné awōh átiú ké dyam ábóo káa déeboó'e, nyaa echë Edóádāh éche Esáá ébageé bad nde ne t̃ngene mpuu. Akóo alúmed áte ch́ōm éche nkalanj ní bwám níhóbeé t̃ngene nímén mekan.

A eped dyōm ne é'láán Paale ahóbe t̃ngene edānge. Echë eped ch́o-'áá bad b́etómténé abii átiúnté e enén kálag esyāal.

Nkabté d ní kálag

Ndibned 1.1-9

Nkabén míme níde a mwembé-te 1.10-4.21

Mekan mé mbinde ne alongé á túmbé 5.1-7.40

Mb́eltéd ní Bad bé Krīsto ne bad ábe b́eédúbpe Krīstā 8.1-11.1

Alongé á mwembé ne abele á Dyōb 11.2-14.40

Mpuu míme Krīstā ne ní bad bé Krīsto 15.1-58

Nde eche b́eládté bad bé Krīsto b́e Jerusalem 16.1-4

Mekan míme ménōne bad b́ēn ne nsógtēn 16.5-24

¹ Me Paale, awë Dyōb ápwédé ábe mbapee a nlómag awë Yesu Krīstā ngáne Yesu Krīstā apwédé me ábe awë mbapee ngáne Dyōb déntī'í, me ne Sostene, awe syánē mwānyāh, séē sēténlé nyé enén kálag. ² Mwembé ní bad bé Dyōb ábe bédé á dyad á Kōrinto, nyēē nítenléé enén kálag. Dyōb áchénlé nyé ábe ábē bad ábe b́esáá. Asánté-'e nyé abé áde nyédíí ne Yesu Krīstā. Melemlem nē d́o ápwédé bad b́empēe ábe bédé h́ōm-téé, ábe b́eb́enlad d́in áde awe syánē Sāngwéé, Yesu Krīstā. Adii awab Sāngwéé, abé-'e awe syánē. ³ Nsimé ne nsāh míme níhúú ne Dyōb, Titéé awéd ne míme Sāngú Yesu Krīstā, níbē ne nyé.

Paale aságnan Dyōb áyāl e mwembé ní Kōrinto

⁴ Nságnan Dyōb póndé téé áyāl echēn, áyāle nsimé míme ábágé nyé mbwiined ne Yesu Krīstā. ⁵ Abé áde nyédíí mod nhóg ne Yesu Krīstā ábélé Dyōb ábágé nyé ch́ōm esyāal nyaa echë elóné mbon. Abelé nyékale nímē nkalanj nyaa eche ehēdnad, nyēsōjténé-'e mam mésyāal bwám t̃ngene nímē mekan. ⁶ Nén alúmtē bán nkalanj t̃ngene Yesu Krīstā míme sékánlé nyé níkóo nyé asól á nlém-té. ⁷ Né-ōó, nyéetógéé nde ké póg ábele Dyōb, ngáne nyésinēé póndé eche Sāngú Yesu Krīstā alúmēdtē yāl. ⁸ Sāngú Yesu Krīstā mwēn-ēé áb́el adúbe áwúú nyé áte káōhne á asóg dé nkōjsé ábel nén á epun éche ápéé ákáad bad, bad b́eéhóbe bán dyam dé

mbéb ké ahóg ádé áde nyébélé. ⁹ Dyöb ábele' ngáne áhóbé aá móðbël, mó apwədə-'ε nyé ábé mod nhóg ne awe Mwän, Yesu Krístæ.

*Paale aá nkabén méebāg
átínté e bad bé Dyöb*

¹⁰ A-baányan, ncháa' nyé á ðin áde Sánjú Yesu Krístæ nén meé, nyé moosyál nyépe á nchemten áyāl e kéchéé éche nyéhóbé ábel bon nkabén méebāg átínté echên. Bon pen nyébê mod nhóg á mewemten ne áyāl e kéchéé éche nyéhóbé bán nyébele'. ¹¹ A-baányan, nhóbe nén áyāle bad ábe Kloo bélāngé me bán nyé bën ne bën nyésenle'. ¹² Chöm éche ríhóbéé édíi nén, átínté echên, baahóg béhóbé' bán "Ndíi mod awé ahíde ayáge áde Paale", donje bán, "Ndíi mod awé ahíde ayáge áde Apolose", ábiníi bán, "Nhíde ayáge áde Petro", bémpēe-'ε bán "Ndíi mod awé ahíde ayáge áde Krístæ." ¹³ Nédē nyéhede ahób bán Krístæ akābné áte-yε? Me Paale-εé bēmboméé á awög á nló nímēn'ε? Ké'ε á ðin áðēm, me Paale, dóo bēndusénné nyé? ¹⁴ Nságnan Dyöb nén meé menkēndusénné nyé modmod éetóméé Krispuse bó Gayos. ¹⁵ Né-óó, nyé modmod nyééhēlēē se nyéhób bán nyékudé edusen á ðin áðēm. ¹⁶ (Mendusén kóñne abum á ndáb áde Stefanuse. Méekāmtānnē pen me ndüséné mod ampée.) ¹⁷ Krístæ enkēnlómmé me ádusen bad. Bon pen anlóm me ákal nkalan ní bwām, menkāl-le mó ésebán mbenlad e'yale ábe é'lúmte debyéé á moonyon. Nzé mbenléd e'yale ábe é'lúmte debyéé á moonyon né nkalan tñgene kwééd eche Yesue áwédé á awög, méebāá dyamdyam.

Paale aá Krístæ adli ngíne ne debyéé á Dyöb

¹⁸ Dyam áde ríhóbéé ádíi nén, nkalan tñgene kwééd eche Krístæ áwédé á awög rídii chöm éche édé eyókél wée bad ábe béké á dü á muú. Bon ne syánē bad ábe béküd e'sooson, nímē nkalan rídii ngíne e Dyöb. ¹⁹ Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán Dyöb áhóbé aá, "Mēbel debyéé áde bad ábe bēwēmtan bán bēwóó debyéé ányinnēd nén déesaá dyamdyam, mēlūmēd-te nén meé bad ábe bēwēmtan bán bēbíi dyam, bēēbíi'ε dyamdyam."

²⁰ Né-óó, élúmté nén bán mod a debyéé eesaá dyamdyam, meléede a mbéndé a bad bé Israel eesaá dyamdyam. Bad ábe bélāngé bad mekan ne debyéé enén pónde béesaá dyamdyam. Dyöb álúmté aá debyéé dé nkōnsé ádíi eyókél ngên.

²¹ Ngáne édíi bán Dyöb ábēnlédé áde debyéé ábel bon bad bé nkōnsé béebenlád ádab debyéé ábíi mó, mó Dyöb amaá atii aá móssōñ alongé á bad ngáne bédúbpē nkalan nímē sékaleé tñgene Krístæ. Kénée bad ábe bēēbíi Dyöb bétédé nén bán póle e e'yókél é' bad chóó sékaleé. ²² Bad bé Israel bédæ bán bényín e'chemléd é' menyáké bon bédúbē, bad bé Grikia-'ε béhede debyéé áde áchábé ámín. ²³ Bon sé pen, sékale nén bán Krístæ, Ane-awē-Béwógté, anwé á awög. Ne bad bé Israel, nímē nkalan rídii dyam áde bēnkēndāngé awóg ne awóg ðēn, ne bad ábe bó-'ε béesē bad bé Israel, nímē nkalan rídii eyókél ngên. ²⁴ Bon Dyöb áchēnlé donje á bad ábé ábē bad. Bó donje á bad bédii bad bé Israel, ábiníi-'ε bad bé Grikia. Ne ábēn bad nímē nkalan nímē sékaleé rídii Krístæ, mó adé ngíne e Dyöb, mó-'aá adé debyéé á Dyöb. ²⁵ Chöm éche ényínnad nēe eyókél é Dyöb étómé debyéé á moonyon. Eche chó-'ε ényínnad nēe ewōmwōm é Dyöb, étómé ngíne e moonyon.

²⁶ A-baányan, nyékamten nyaa é bad éche nyébédé á pónde eche Dyöb áchénlé nyé ábē ábē bad. Bad bé nkõjsé bényin nyé nguse é bad née bad ábe béwóó debyéé. Nyé nguse é bad nyébédé benkamlene. Nyé nguse é bad nyembíd á túmbé é benkamlene. ²⁷ Boñ Dyöb ápwédé bad ábe bad bé nkõjsé béntedtē née e'yókél é' bad. Abelé nê ákwáged bad ábe béchágé yál á nkõjsé-te nén bán béwóó debyéé. Dyöb dêmpwëd-te bad ábe nkõjsé ményinnē née bad ábe béesë etógnén. Ambel nê ákwáged benkamlene. ²⁸ Dyöb dêmpwëd bad ábe bad bé nkõjsé bényinnē bán bédé nkóntéd, ápwëd ábe bényinnē bán béesaá dyamdyam, bad ábe bényinnē bán béesaá dyam dé abelen. Dyöb dêmbel nê álúmed nén aá mam míme bad bé nkõjsé bényiné bán médé etógnén, méesaá chõmchõm. ²⁹ Ambël nê ábel boñ modmod eékümé' ekáá á tâl á'só é' Dyöb. ³⁰ Chõm éche ábénlé nyé chóó ekáá boñ nyébé mod nhóg ne Yesu Krístæ. Mekan míme Yesu Krístæ ámbenlé, ne syánē, debí bán ádíi debyéé á Dyöb. Nédē, Yesu Krístæ mó abelé boñ syánē débélé mekan míme métángéné, debé bad ábe básáá, mó-'aá akõdté syánē á mbéb-te. ³¹ Né-çó, éténlédé á kálag e Dyöb nén bán "Kénzëé awë akume ekáá á tâl, ákume' ekáá á tâl dásó áyale dyam áde Sångwéé ábénlé mó."

2

Paale abënlédé ngíne e Dyöb ákal nkalanj tângene kwééd eche Yesu

¹ A-baányan, áde nípédé áwën ákale nyé nkalanj míme ríhóbe mam tângene Dyöb,* meébenlád-taá e'yale é'mbáá ké'ε debyéé ámbáá. ² Membel nén áyale áde mbédé átíntē echên memmäd á nlém-tē nén mée méebenlé dyam démpëe éetóméé ákal nkalanj tângene Yesu Krístæ ne kwééd echë áwédé á awög. ³ Ade mbédé ne nyé menkënkwo gnédte mmên ábel nsón, mbwóg mbédé me áte, nlém ríhünē-'ε me á abum. ⁴ Ade n'yágté'áá nyé, ríkanlé-'ε nyé, póle echë rílangé'áá nyé eebédeé póle echë etéde bad nlém á abum echë edé debyéé ámbáá áte. Meékanle'áá-'ε nyé ne debyéé ámbáá ábel nén nyédúbe chõm éche rílangéé nyé. Boñ pen áde ríkanlé'áá nyé nkalanj rí Dyöb, mekan míme ríhóbé'áá melúmté'áá bán ngíne e Edaðañ e Dyöb edé áwëd-te. ⁵ Meéhe de'áá mée nyédúbe nkalanj rí Dyöb áyale mod ábënlédé debyéé ámbáá ákale nyé mó. Boñ nhedáá mée nyédúbe míme nkalanj ngáne Dyöb dën ábënlédé eche ngíne ábel nyédúbe.

Debyéé áde dhúu ne Dyöb

⁶ Kénē-'ε ámpē, nzé sédé ne bad ábe bémáá awúu áte á adúbe-tē, sébelé sébenlád debyéé nzé sékanle bó póle. Adé debyéé pen déebägkē debyéé áde mod a nkõjsé ábenladté. Déesaá-'áa debyéé áde ké benkamlene bé nkõjsé bé' chíi bébenladté. Abē benkamlene bédíi bad ábe mímab nkamlen mébēē á esón é pondé. ⁷ Debyéé áde sébenladté ádíi debyéé áde Dyöb ábágé sé. Sékale ntíi rí kun míme Dyöb ábënlédé áde debyéé ábel. Ngen e'só Dyöb dénkënlúmedté modmod mímén ntíi áte. Mmén ntíi míme Dyöb átíídé ahóbé áa syánē ámpē dëbē áse e éche ehúmé á pónde echë ehúé'. Dyöb déntíi áa móöbelé syánē nê se áde ééhägēē nkõjsé. ⁸ Nkamlene a nkõjsé ké nhóg enkënsónténné ádén debyéé á Dyöb. Áyale nzé bénsõntēn chõm éche Dyöb ábéláá, né bénkënwúú'ε Sångwéé a edubé

* 2:1 Mam tângene Dyöb; donje á kálag dé'só áwóó: mam tângene mekan mé e'konédé mé Dyöb.

abome áde bembomée mós á awog. ⁹ Bonj kénê-’ε ámpē, éténlédé á kálag e Dyõb nén bán,

“Mam nime Dyõb ábõhséné ábele ábē bad ábe bédás mós, médii mam nime modmod éenyinēē mbéd,

nímē modmod éewõgēē mbéd,

nime modmod éekāmtēnē-’áá áwe nlém-tē mbéd.”

¹⁰ Mmén mekan mós Dyõb álúmté syánē. Echē edáádaj chós ánlõmmē álúmed syánē nímén mekan. Edáádaj éñone mekan mésyāāl áte, ébíi-’ε mekan mésyāāl, káõhne mekan mé Dyõb nime mod éehelée-se awámsén asõhten. ¹¹ Modmod eebýéé-’é mewēmtēn mé mod ampée. Edáádaj éche édé mod áte chós ébyéé’ nímē mewēmtēn. Melemlem nê dós modmod éebii-’é mewēmtēn mé Dyõb, étõmeé Edáádaj é Dyõb. ¹² Edáádaj éche syánē déwóó éhúú ne Dyõb. Deewóó-’ε edáádaj é nkõhsé. Dyõb ábágé syánē échēn Edáádaj ábel désõhten mam mésyāāl nime ábééné syánē nímē nsimé.

¹³ Né-’õõ, séebēnládtē e’yale ábe moonyonj ábenladté áde debýéé áyáged bad. Bonj sébenlad e’yale ábe Edáádaj é Dyõb élyágtēé sé áhób. Sébenlad e’yale ábe Edáádaj élanḡeé sé tãḡene nímē mekan. ¹⁴ Mod awē eewóó Edáádaj é Dyõb áte eedúbpréé mekan nime Edáádaj é Dyõb élanḡeé bad áyāle anyíne mós eyókél. Ééhēlēē-’ε mós asõhten áyāle Edáádaj éche Esáá chēmpēn chós éwõḡgan bad ádol mekan mé Dyõb áte bwām. ¹⁵ Mod awē awóó Edáádaj áte ádol mekan mésyāāl áte bwām. Bonj modmod ééhēlēē-se asõhtén mewēmtēn nime ane mod. ¹⁶ Edé nén ngáne éténlédé á kálag e Dyõb nén bán,

“Nzé-módé abii mewēmtēn nime Sãḡwéé?”

Nzé-módé ahele se aléb-pe mós?”

Bonj syánē dewóó mewēmtēn nime Krístā.

3

Paale áá bembaledé bé Dyõb bós bós moosyāāl bédii

¹ A-baányan bé Krísto, meéhele-’áá sé nláá nyé mekan ngáne nlanḡeé bad ábe adúbe ádāb áwúú áte áyāl e mekan mé Dyõb. Bonj nlanḡé-’áá nyé mam ngáne nlanḡeé bad ábe béwóó mewēmtēn mé moonyonj a ekob. Nyébédé née nkóál, mentéd nyé née bad ábe bēmbóótéd ábē mod nhóg ne Krístā. ² Abii dós nkóál nímwáá-’é, eedyáḡké ndyééd echē elélé. Né-’áá me-’ε mēmbóótédte nyé mam nime méelele áte tãḡene nkalanj ní Dyõb ayáged. Menkēnyáḡédté nyé mam nime méwúú áte, áyāle ene pónde nyenkēnkwoḡké ákob mós. Ké bõõb-pe nyéekwõgēē ákob mós. ³ Ayāle nyédii nyéhíde’ mekan mé ekob é yāl, nyéwánlné nhóg ne anínii kónj, nyé bēn ne bēn nyéswanḡtán-ne. Bõõb áde nyédii nyébeleé nímén mekan éelúmtēē bán nyédii nyéhíde échēn esí é mekan mé ekob é yāl-ε? A mbále, nyébeleé née bad ábe béwóó dásõ nsõhten ní moonyonj. ⁴ Chõm éche ékás bonj rihõbē nén édii nén, áfinté echēn bad behóg behóbe bán, “Ndií mod awē ahíde ayáge áde Paale,” ábínii-’ε bán, “Ndií mod awē ahíde ayáge áde Apolose.” Enén ndín e mbéltéd elúmtē’ bán nyéwóó dásõ nsõhten ní moonyonj.

⁵ Bõõb-põõ, nzéé Apolose ádíí? Nzéé me, Paale-’ε rídii? Bembaledé bé Dyõb ngēn bós sédíí. Séwõḡḡéné nyé ádúbe Krístā. Sé mod téé abele nsón nime Sãḡwéé ábágé mós áá ábel. ⁶ Ndií mod awē awéné mbál-e-bù, Apolose-’ε mós adé mod awē asyogé-’áá ene mbál mendib áyāl, bonj Dyõb

dóo dëmbël boŋ mbál ríkwoge' saké sé. ⁷ Né-òó, mod awě awéné ne mod awě asyógé mendíb bó modmod béesaá etógnén. Mod awě adé etógnén adii Dyöb. Mó abele boŋ mbál ríkwoge'. ⁸ Mod awě awéné ne mod awě asyógé mendíb bébeleé nsón nhóg, Dyöb désābē-ε bó mod téé nchoo ne nsón míme ábélé. ⁹ Bembaledε bé Dyöb ábe bébele nsón nhóg bóo sédii. Nyé bad ábe nyédúbpé-'ε nyédii nêŋgáne nzag echě Dyöb áwóó. Nhele ríhəgtén-ne nyempē ábē nêŋgáne ndáb echě Dyöb álóó'ε.

¹⁰ Mběnlédé nsimé míme Dyöb ábágé me ábel nsón nêŋgáne nlóó-ndáb awě awóó debyéé álónj ndáb. Mensáá nsón rí Dyöb áfínté echên, bembaledε bémpēe békεεné nsón míme rísaádé á'sō. Boŋ kénzée awě alóó' atəŋgéné atéd pónđé ngáne álóó'ε ámín e nsón míme bémáá asáa. ¹¹ Ayāle modmod ééhēlē-se ábel nsáaned mémpēe éetóméé míme rímáá abel. Mmē nsáaned rídii ayáge áde rí'yágté nyé təŋgene Yesu Krístəə nén mezé, Dyöb ásoo' áded alonjé mbwiined ne Yesu Krístəə. ¹² Donje dé bembaledε bébenlad bwēm nêŋgáne gól, sílva ne meláá mé etógnén ákεεn rímé nsón á'sō. Bembaledε bémpēe-'ε bébenlad bwēm bé nsón bémpēe ábe é'bidé ayāl e mel, ne ábe é'dé byaá, ákεεn nsón á'sō míme bésáádé. ¹³ Pónđé épē echě moosyā́l anyínnē nyaa e nsón echě mod téé ápédé abel. Ayāle á epun éche Yesue ápéé ábidéd mam mésyā́l áwed. Ebē nêŋgáne mod awě ahédé bwēm á dū, boŋ muú rímbēl anyín éche éhele-se éhyáj ne eche éehelé-se éhyáj. ¹⁴ Nzé nsón míme mbaledε ábélé ámín e nsón míme bémáá asáa méehyáa, né ákud nsábe. ¹⁵ Boŋ nzé nsón míme mbaledε ábélé ámín e nsón míme bémáá asáa ríhyáá, ane mbaledε éekudté chómchóm, boŋ kénē, mwèn ádii abé mod nhóg ne Krístəə. Boŋ pɛn ábē nêŋgáne mod awě abídné mehélé á ndáb-te echě ehyáa. Adii abé á alonjé boŋ chóm ésyā́l éche áwóó émad ahyáj.

¹⁶ Ndúbpé mezé nyébíi bán nyédii abón áde Dyöb ádyεε'ε áte. Edəádəŋ é Dyöb édé áfínté echên. ¹⁷ Kénzée awě abépte abón á Dyöb, Dyöb débēbéd ane mod, ayāle nén wée Dyöb ádyεε'ε ádii hóm áde áde ngəŋjú. Nyébēnaá nyédé áde hóm áde áde ngəŋjú.

¹⁸ Modmod eédogé yál. Kénzée awě awémténé áfínté echên aá mówōō debyéé á nkōŋsε-te wén, átime yál eyókél é mod ábel boŋ ákoŋ debyéé awónj. ¹⁹ Nlāŋge nyé nén ayāle, dyaŋ áde bad bé nkōŋsε bényíneé bán áde debyéé dóo Dyöb anyíneé née eyókél é akan. Debíi bán nén áde mbále ayāle éténlédé á kálag e Dyöb nén bán, “Bad béwəmtan bán béwóó debyéé boŋ Dyöb ábenlad ádab debyéé dən ákób ádab akwáb.” ²⁰ Eténlédé ámpē nén bán, “Sāŋgwéé abíi aá bad ábe béwəmtan bán béwóó debyéé ádab debyéé déesaá dyaŋdyaŋ.” ²¹ Né-òó, modmod eékūmnē baányonj ekáá á tál, ayāle nyéé Dyöb ábágé bwēm é'syā́l. ²² Dyöb álómé me, Apolosε ne Petro áwōŋgen nyé. Bwēm é'syā́l ábe Dyöb áhágé á nkōŋsé, abagé nyé bó ábenled. Ké nyébé á alonjé ké'ε nyéwé, Dyöb ábélé nē á mboŋ nímēn. Mekan-ne míme mébenlad ne nyé bəəb ne míme mébenléd ne nyé á pónđé eche ehúé' á'sō, médii á mboŋ nímēn. Abén bad bésyā́l ne abén bwēm é'syā́l Dyöb ábágé nyé bó. ²³ Nyédii bad ábe Krístəə, Krístəə mó-'ε abé ane awě Dyöb áwóó.

4

Paale aá Dyöb ápwédé bó abele Krístəə

¹ Nyétéd sé nêŋgáne bad ábe bébenle Krístəə, ábe Dyöb ábélé aá bəlāŋge bad mekan mé e'koŋned. ² Chóm éche éhədnad bán échē ndín é

bembaledε bébel édíi ábel nsón bwám míme echab sánj ábágé bó aá bébel. ³ Bonj meewóó' é pón dé ábel ne kéchéé éche nyé ké'ε mod ampée áwóó áhób tângene nsón míme Dyób ábágé me aá mbél. Ké mmén meehóbéé tângene nsón míme mbeléé, ké mbóó ké'ε méebóó' é. ⁴ Meenyínéé awusé ké ahóg áyál e nsón míme mbeléé bonj nê déélúmteē nén bán chóm ésyāal éche mbeléé étángéné. Sánjwéé mwēmpen mó abíi nsón míme mbeléé, ké ntángéné ké'ε méētāngeneé. ⁵ Né-óó, nyéehóbé bán mod abelé nsón mí bwám ké'ε abelé nsón mé mbéb áde pón dé éēpēdēē ábel nê. Ene pón dé ēpē áde Sánjú Yesu Krístā ápēé. Ade ápēé, ábidēd bwēm ábe é' bédé á ehintēntē á e'nyinēn bé ekíde abídéd-te bad mewēmten áwed míme modmod énkēmbíí' é. Ene pón dé dó-'aá Dyób dékēnné mod téé ngáne ápédé nsón abel.

⁶ A-baányan bé Krísto, nhóbe' mímén mésyāal áyāl echēm ne Apolose áwóngēn nyé ásōntēn. Ntéde sé bad bébe nēngáne elánsēn ábel nyéyáge e'yale ábe behóbéé nén bán “Mod ábele dásō mekan míme méténlédé.” Modmod ekumné mod nhóg ekáá á tál se ányíne aníníi nkóntéd. ⁷ Dyób áhágé mod nhóg etógnén tómaa aníníi-yē? Cheé mod ádíi éche Dyób déebeléé bonj abé? Cheé-ō mod ákuménné ekáá á tál, áde édíi bán kéchéé éche mod ádíi Dyób dóó ábélé mó?

⁸ Bóob nén nyélúmte byánán nyéwóó chóm ésyāal éche nyétógnéné. Nyélúmte byánán nyésudé nhōn. Nyétēdté sé bembaledε, nyé bēn nyéwēmtan bán nyédii kāñ. Mendāñ nén meé nyékoñ kāñ abé ábel bonj sémpē sékamlan ne nyé. ⁹ Nwēmtan nén meé Dyób ábélé aá sé bembapēε bé nlomag sébē nēngáne bad ábe béesē etógnén átínté e bad. Sédii nēngáne bad ábe bétómté mbakú bán bēwē. Nhóbe nén áyāle bad bésyāal bēnōne sé ányín chóm éche ébenlad ne sé. Saá-kaá bad bēnpēn bonj káñ ne ángel éñone sé. ¹⁰ Bad bényíne sé nēe e'yóké é' bad áyāle sébenléé Krístā. Bonj nyépen nyéwēmtan bán nyéwóó debyéé áyāle nyédii nhóg ne Krístā. Bad bēwēmtan bán séewóó' é ngíne ábel dyamdyam bonj nyéwēmtan bán nyéwóó ngíne eché ehúú ne Dyób. Bad béebagéé sé edúbé bonj bébage nyé edúbé. ¹¹ Káñne ne bóob, séewóó' é chóm éche sédyággē ne éche sémwággē. Séewóó' é mbóté éche ékwógé sé ahé. Séyóggé mbéte akud á mekáá mé bad. Séewóó' é wéε sédyéé' é. ¹² Sébele ntü ní ngíne ábel bonj sékud chóm éche séwōnganné échēd yāl. Nzé bad bésyāá' sé sēlānge bó bán mekan mébéen bó bwám. Nzé bad bébele sékude metake, sēwēsan. ¹³ Nzé bad behóbé sé mekan mé mbéb áyāl, séhóbe bó mekan mé bwám áyāl. Ké bóob bad bédii bényíne sé mbinde áwab díd-te. Séesaá dyam dé abelen áwāb.

¹⁴ Ntele nén saké áwóged nyé e'sōn bonj ntenle nyé áléb nyé tāngēne mekan míme nyétāngéné abíi. Áyāle nyédii nēngáne ábēm bán ábe nídás. ¹⁵ Kénéé édíi bán nyéwóó bemeléede bé Krísto híin, mod nhóg mwēmpen mó adé nēngáne saá awēn. Apēen áde nípínédé nyé nkalanj mí bwám ábélé ndii nēngáne saá awēn a Krístā. ¹⁶ Né-óó, ncháa nyé nén meé nyébele mekan míme mémpē mbeléé. ¹⁷ Nén dóó ákáá bonj rílóme Timotie áwēn. Adii nēngáne awem mwān á dīn á Sánjú. Ndāá mó, ayóggé-ε mekan abel ngáne éhēdnadté. Nzé apedé ákamtēn nyé nyaa e alongé eche níwóó nēngáne mod a Krísto. Ene nyaa e alongé edé nchoo ne chóm éche ní'yágtéé mwembé ké níhéé míme níkagké áte áyáged. ¹⁸ Nyé donje á bad nyédé kúmbe, nyéwēmtān bán méepaá áwēn. ¹⁹ Bonj nzé Sánjwéé akwēténé, nkwogé apē áwēn. Ene pón dé-'aá méhēdté áte ábíi chóm éche

ábê bad ábe bédé kúmbe békoo' é abel. Mébíi ké békónté ngíne awónge eché ehúú ne Dyöb ké'ε nsəl ngên mósó bébeléé áte. ²⁰ Nkamlen ní Dyöb méesaá chöm éche édé á nhóbtéd, bon rídii ngíne eché elúmte' á mbéltéd. ²¹ Ahéé abóhénéde nyé, nyédaá bán nze mpedé awēn ríkógsan nyé ayāl e kúmbe eche nyédíi ké'ε nyédaá bán nze mpedé rílúmed nyé nlém mé edənge, ríchedne nyé yāl?

5

Paale ahóbe təngene akáb dé mesón á mwembé ní Kōrinto

¹ Nwóge nén bán mod nhóg áfínté echēn akábe asón, nyaa e asón eché ké bad ábe béebii Dyöb béeheléé se békāb. Chöm éche ríhóbeé édíi nén meé, mod nhóg áfínté echēn akábe asón ne sáá mwaád. ² Chán-nō nyéhele nyébé kúmbe áde édíi bán ane mod nímē mbéb rítəngéné nyé dāsō ndutul awóged. Mós awé abele enén ndín e dyam, nyétəngéné néé nyénané mós áfínté echēn. ³ Nhóbe meé nyébel nē ayāle kénée méesaá ne nyé, nkamtan nyé pónde téé. Nhóbe byánán ndé ne nyé nén meé mmaá mbakú atómed, ⁴ ne kunze eche Səngú Yesu Krístəə ábágé me, nhóbe nén meé nyékógsen ane mod awé abélé nímē mbéb. Nze nyélādné, ébē byánán ndé ne nyé, awəd Səngú Yesu Krístəə ábe nyé ngíne ábel kéchéé éche nyéwémtné abel. ⁵ Nhéde meé nyébe ane mod á mekáá níme Satane ábel bon Satane ábébed échē ekob é yāl. Kénée édíi bán Satane ábēbēd échē ekob é yāl, Yesue əsəŋ eché edəádəŋ á epun éche ápéé ákáad.

⁶ Nyéetəngeneé kúmbe abé. Nyéebii nén bán mbumé ní ngun risonle' nze béhédé mwā esulten awəd-te, melemem nē dós ane mod awé abelé nímē mbéb áhele ábel bad bémpee bébel mbéb. ⁷ Nyéhūd esulten é nchun ésyāā, ábel bon nyébé nēngáne mbumé mékōlē níme méewóo esulten, né-'áá nyékóó abé. Nyédé nén ayāle Krístəə anwé á nló nímēd. Mós ambé néé Mwān-a-Ndyəŋ ní mbód awé bēmbéé néé mendé mé ngande e Nnyíme-ámīn, ayāl e mbéb ní bad. ⁸ Né-əó, nyéwōg menyinje ne ene ngande, esulten é nchun éebāg ampē. Abé ádēd ábē pónde ésyāā nēngáne abé á bad bé Dyöb, deébēlé e'bébtéd é' mekan, deebébe-'ε nlém á abum. Bon pen déwōŋ abé dékōlē, déhíde Krístəə ne nlém nhóg, dékale-'ε mbále.

⁹ Kálag eché mēnteleé nyé menláá nyé meé nyéehonjé' bad ábe békābe mesón. ¹⁰ Saké bad ábe béedúbpe Dyöb bósó ríhóbaá, kénée édíi bán bó donje á bad békābe mesón, bédé ngoód, bédé bechíb, donje ábenlé-'ε myöb mé metóm. Weéhēlē-se ebán échén ndín é bad á yāl káŋ né ehídté á nkōŋsé. ¹¹ Bon bad ábe mēnteleé nyé meé nyéehōŋmē bédii bad ábe béchágé yāl bán bédii bad bé Krísto bon békābē mesón, bēbé ngoód, bēbagé myöb mé metóm edúbé, bēhābē bad mekan mé mbéb á yāl, bémwāg mīm bwāmbwam mékōbē bós, bēbé-'ε bad ábe bēchibe'. Nyéedyág ké ndyéed ne échén ndín é bad. ¹² Meewóo' é kunze ké póg áhób meé békógsen bad ábe béesé bad bé Dyöb. Bad ábe bédé á mwembé-te bós nyétəngéné akógsen. ¹³ Dyöb dósó dékáad bad ábe béesé á mwembé-te. Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán, "Nyéhūd mod awé abele mbéb áfínté echēn."

6

*Mod eesómné mwānyan
wée bad ábe béedúbpe Krístəə*

¹ Nzé nyé mod ké ahéé awánléné mwānyan a Krísto dyam, éékāg wée mod awé eedúbpe Krístəə aá ákáad bó. Bon pen áke wée bad bé Dyöb ábel bétimed bó ásē. ² Nyébíi nén bán bad bé Dyöb bóó békāād bad bé nkōñsé. Né-óó, ngáne édíi bán nyéékāād bad bé nkōñsé, nyétāngéné nēe nyékāadtēē mpintéd mé mekan. ³ Nyébíi bán syánē-éé dékāād ángel. Nēe édíi-’aá nē, chán-nō déehelēé baá mam ábe bétage mbóó átíntē echēn mbwē-téé amad? ⁴ Né-óó, nzé éché ndín é mam épédé átíntē echēn, nyéētím chó nēe atéd, nyékēēn wée bad ábe mwembé méētēdēē nēe dyam bán bóbó bémade nyé chó-ye? ⁵ E’són ne nyé. Nédē modmod eésáá átíntē echēn awé awóó debyéé ákóm nsan átíntē e mod bó mwānyan ábe bēwánléné-ye? ⁶ Bon mod atime mwānyan akēen á kóte, bad ábe béedúbpe Dyöb békāadte-’é búmā.

⁷ Asómen áde nyésómnēé nhóg ne aníníí á kóte álúmte bán nyékwédé ne akwē dēn. Edé mbon mwānyon ápanen wē tómaa wē ákēen mó á kóte. ⁸ Bon nyétíme nyépanne, nyédoge-’é nhóg ne aníníí, nyébele nē káōñne wēe baānyon bé Krísto. ⁹ Nyébíi nén bán bad ábe bébele e’bēbtéd é’ mekan béebáá á nkamlēn rí Dyöb. Modmod eédōgē nyé. Bad ábe békábe mesón, bad ábe bébenle myöb mé metóm, bad ábe békábe mesón á ndáb e e’wōngé, baachóm ábe bēnanad baáb baachóm bémpēe, ábén bad bésyāāl bó modmod béebáá á nkamlēn rí Dyöb. ¹⁰ Bad ábe béchíbe’, bad ábe bédé ngoód, bad ábe bébágé yāl á amwé á mím, bad ábe béhóbe bad mekan mé mbéb á yāl ne bad ábe bédumne bad bwēm bó modmod béebáá á nkamlēn rí Dyöb. ¹¹ Nyé donge á bad nyébeláá échéndín é mekan. Bon á dín áde Sāngú Yesu Krístəə ne á Edəádəñ éche ádéd Dyöb, béhúdé nyé nímén mbéb á yāl, nyédé bad ábe bésáá, Dyöb ábánné nyé nēe bad ábe bésáá, nyékōbnédé-’é á’sō é’ Dyöb.

Nyébenlad échen yāl ábe Dyöb edúbé

¹² Nyé mod nhóg ahele ahób aá, “Nwóó kunze ábel kéchéé éche rídáá abel.” Nē áde mbále. Bon pen saké chöm ésyāāl éche mod ábeleé éwōngan. Mod ahele ahób aá “Nwóó kunze ábel kéchéé éche rídáá abel.” Bon chöm ké éhéé éetāngēnēé nēe étedéé me ntāñ. ¹³ Mod ampée ahele ahób aá “Bébéle ndyééd áyāle abum, bébēl-le abum áyāle ndyééd.” Nē áde mbále. Bon Dyöb débēl ábē bwēm bēpē á asóg. Dyöb déebeleé alongé á moonyon aá bébenle mbinde é mekan bon abelé dó aá bébenle Sāngwéé, Sāngwéé mó-’aá atagne yāl e moonyon. ¹⁴ Dyöb dēmpuúd Sāngwéé, nē dó-’aá ábenlédte eche ngíne ápuud syánē. ¹⁵ Nyéebíi’é nén bán échen yāl chóó édé pág éche ébéle yāl eche Yesue-ye? Né-óó, nhele ntéd pág é yāl éche Krístəə bon níke rílatén ne yāl e akwalē-ye? Eetāngēnēé abé nē mbéd! ¹⁶ Ké’ē nyéebíi’é bán mod awé atédé eche yāl bon álatén yāl e akwalē abelé búmā bétímé yāl póg-é? Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán, “Éché yāl ébe étím yāl pág.” ¹⁷ Bon mod awé mó-’é áde nhóg ne Sāngwéé abele átím mod nhóg ne mó á edəádəñ. ¹⁸ Nyéewóó’ē dyam dé abel ne mbinde é mekan. Mbéb ké ríhéé mémpēe níme mod ábeleé méenənēé eche yāl. Mod awé akábé asón abelé mbéb tāngēne eche yāl. ¹⁹ Nyéebíi’é bán échen yāl édíi abón áde Edəádəñ éche Esáá édyēé’é áte-ye? Dyöb dóó ábágé nyé

έchen yǎl. Saké nyé nyêwóó ch́, Dyǒb d́o áwóó nyé. ²⁰ Dyǒb ácháné nyé ne nkun níme níchábé ámín. Né-ǒó, nyébenled échen yǎl ábe Dyǒb edúbé.

7

Paale alébe bad tângene e'wóngé

¹ Bǒǒb-pǒǒ, mǎlǎā nyé tângene mekan níme nyétélé á kálag eché nyéténlé me. Ebóó bán mod eewóó' mmwaád.* ² Bonj ngáne édífí bán akáb dé mesón ábúú áte bwám bwam, ébóó bán mwénchóm téé áwón awé mmwaád, mmwaád téé-'é awón awe nchóm. ³ Mwénchóm téé atángéné ábelé' mekan níme mwénchóm atángéné mwaád abele, mmwaád téé-'é atángéné ábelé mekan níme mmwaád atángéné nchóm abele. ⁴ Mmwaád mwén eékamlánné eche yǎl, nchóm ḿo akamlan ḿo, melemlem nê d́o mwénchóm eékamlánné eche yǎl, mwaád ḿo akamlan ḿo. ⁵ Nyé ábe nyêwónné, mod ké nhóg eebánné waáb e'non é'sē, éetóméé né nyé bèn nyéchémtné bán nyébel nê á esón é pónde, ábel bonj nyêwón pónde e bwám ákáne. Bonj pen ámbíd e nê nyétángéné abé ámpé ngáne nyénsēbēē abé, ábel bonj Satané eépiínád nyé mekǎsēn ákáb asón. ⁶ Meehábéé nén méé nnyágte nyé ábel nê, bonj nhóbe méé nê d́o ébóó bán nyébel. ⁷ Mendǎn pen méé bad bésyāal bébê áde béewónnéé néé me. Bonj mod téé awóó nde eche Dyǒb ábágé ḿo. Abelé donje á bad aá béwón mewémten áwón mmwaád ké'ε nchóm, ábēl-le ábíníí aá béewōō'.

⁸ Bǒǒb-pǒǒ nlánge nyé bad ábe béewōō bebaád ké'ε bechóm ne ábe bédé bekúd méé, ébóó bán nyéewóó bebaád ké'ε bechóm ngáne me-'é méewóó'é. ⁹ Bonj pen, nzé nyéehel yǎl akób, mod-téé awón mmwaád ké'ε nchóm. Nhóbe nén áyale édé mbonj mod áwón mmwaád ké'ε mmwaád áwón nchóm, tómaa áwón esíí é ngíne áte wēé né ḿonwón áde wéewóó'é.

¹⁰ Bǒǒb-pǒǒ, ne bad ábe béwóó bebaád ké'ε bechóm, saké me nhóbe' pen, Sǎngú Yesue ḿo ahóbe'. Ahóbe nén aá mmwaád eetângeneé nchóm atede. ¹¹ Bonj nzé édé bán atédte nchóm, atángéné adyēe ésebán awóó' nchóm ampée, ké'ε bó nchóm bétim ásē. Mwénchóm-me eetângeneé néé ánáné mmwaád á e'wóngé.

¹² Bǒǒb-pǒǒ, ne nyé bad ábe nyélyǎgé ásē, me-éé nhóbe' saké Sǎngú Yesue. Nhóbe nén méé, mod awé adúbpé awé awóó mmwaád awé eedúbpe bonj ákwentén aá b́úmǒ bédyēe, ane mod eénānē' ene ndín e mmwaád á e'wóngé. ¹³ Nzé mmwaád, awé ḿo-'é adúbpé awóó mod awé eedúbpe awé akwénténé ḿo awón, ane mmwaád eetângeneé ane mod atede. ¹⁴ Nhóbe nê áyale nzé mod awé eedúbpe awóó mmwaád awé adúbpé, ákobnéd á'sō é' Dyǒb, abé áde ádíí mod nhóg ne mmwaád awé adúbpé. Melemlem, nzé mmwaád awé eedúbpé awóó mod awé adúbpé, ane mmwaád ákobnéd á'sō é' Dyǒb abé áde ádíí nhóg ne mod awé adúbpé. Nzé énkémbé nê, né bán ábe ábén bad béchyáá'é béekobnádté á'sō é' Dyǒb. Bonj édé nén bán békobnad á'sō é' Dyǒb. ¹⁵ Bonj pen nzé mod awé adúbpé awóó mod awé eedúbpe, bonj awé eedúbpe ahóbe aá e'wóngé é'maa nyétédé, é'maa. Nzé nê ábénlédé, mod awé adúbpé awóó kunze ádyēe nê ésebán bényágte ḿo ádyēe á ndáb e e'wóngé. Dyǒb áhede aá syáné débē nsaj ne nhóg ne aníníí. ¹⁶ Wε, mmwaád awé adúbpé Yesue, kapóg ehēle ésonj alongé áde awonj nchóm awé eedúbpe. Melemlem ne

* **7:1** Eewóó' mmwaád, donje á kálag áwóó: eénañnáád mmwaád.

wε mwENCHóm awě edúbpe, kapóg ehele ésōη alongé áde awonη mmwaád awě eedúbpe.

Paale aá bad bébê ngáne Dyöb dèmpwèdté bó

¹⁷ Bon pεn Sǎngú Yesue amaá atii ngáne alongé áde syánē mod té átǎngéné abé. Né-ɔɔ, syánē mod téé ábē nyaa echē ámbēē áde Dyöb dèmpwèdté syánē aá débē ábē bad. Adén dyam dɔɔ nǎlǎngéé mwembé té. ¹⁸ Nzé edé mod awě bēmmadté ayag bon ámbíd e pónédé Dyöb ápwēd wε, weéfmē e'chemléd ahúd ábe é'lúmte nén bán bēn'yǎg wε. Melemlem, nzé edé mod awě bēnkēn'yagké bon Dyöb ápwēd wε, weémwāg-sε béyāg wε. ¹⁹ Ké béyágé mod ké'ε béeyagéé mó, nē déesaá etógnén. Chóm éche édé etógnén edii áhíd mbéndé é Dyöb. ²⁰ Mod téé ábē nyaa echē ámbēē áde Dyöb dèmpwèdté mó. ²¹ Nzé wembé ntǎη á pónédé echē Dyöb dèmpwèdté wε, nén déetagté wε. Bon nzé echoη sǎη ahóbé aá wéebáá ntǎη ámpē, ékōb áned. ²² Mod awě ambé ntǎη Dyöb ádēhób aá mǎpwede mó adii nēε kunze áyāle Sǎngú Yesue ahúdé mó á mehan. Melemlem ne mod awě enkēmbé ntǎη Dyöb adēhób aá mǎpwede mó. Apwēd áde Dyöb ápwédé mó ábélé adii ntǎη awě Krístæ. ²³ Dyöb ácháné nyé ne nkun nime ríchábé ámín. Né-ɔɔ, nyéewóglán bad ábe bélǎnge nyé mekan nime nyétǎngéné abel. ²⁴ A-baányan, nhede méé mod téé áwōη alongé áde ánwōngé áde Dyöb ápwédé mó.

Paale ahóbé tǎngene bekúd

ne bad ábe béewóo bebaád ké'ε bechóm

²⁵ Bɔɔb-pɔɔ, tǎngene bad ábe béewóo bebaád ké'ε bechóm, Sǎngú Yesue eelǎngéé mε chóm éche rítǎngéné nyé aláa tǎngene adén atón. Bon ké nē, awōngεn áde Sǎngwéé áwōngéné mε ábē mod awě bad bésúmé nlém áyāl, mēlāā nyé dyam áde mbíí méé átǎngéné. ²⁶ Nnyíne nén méé ngáne ndutul edii enén pónédé, ébóó bán mod adyεε ésebán awóó' mmwaád ké'ε nchóm. ²⁷ Nzé mod amaá mmwaád awón, eétdtē mó. Nzé mod eewóo mmwaád, eéhēdē mmwaád awě áwóó' é. ²⁸ Bon nzé mod awóo mmwaád, eébeléé mbéb. Nzé mmwaád-te awóo nchóm eébeléé mbéb. Ké nē-'ε bad ábe béwóo bebaád ne bebaád ábe béwóo bechóm békudé metake híin á alongé ádāb. Nzom eché ekáá bon ríhōbē nē edii, nhede méé béekudé rímén metake.

²⁹ A-baányan, chóm éche ríwémténé nyé aláa edii nén, pónédé eché déwóó á nkōnsé edé esōη. Né-ɔɔ, bootya bɔɔb mod awě awóo mmwaád ábii nén aá mmwaád eesaá chóm éche étómténé etógnén abé áwē alongé. ³⁰ Melemlem ne bad ábe bésudne', béētédé nē nēε dyam áde átómténé etógnén abé. Abe bó-'ε bédé menyinge, béētédé nē nēε dyam áde átómténé etógnén abé. Bad ábe béchane bwēm béētédé bán bwēm ábe béchaneé bɔɔ é'tómténé etógnén abé á alongé ádāb. ³¹ Bad ábe béhíde mekan mé nkōnsé ámbíd, béebanné nlém á yǎl e nímē mekan. Ayāle mekan mésyāāl nime débeléé á nkōnsé-te chii, mēpé á asóg. ³² Nhede méé dyamdyam déetagté nyé nlém á abum. Mod awě eewóo mmwaád, Sǎngwéé móo ákamtanné pónédé ésyāāl, ngáne ábenlé-'ε bon awóged Sǎngwéé menyinge. ³³ Bon mod awě awóo mmwaád mekan mé nkōnsé mwēn ne mwēn móo ákamtanné pónédé ésyāāl. Pónédé téé akamtan ngáne átǎngéné mwaád menyinge awóged. ³⁴ Né-ɔɔ, akamtan mekan mébe akamtεn ahóg. Mmwaád-te awě eewóo nchóm, ké'ε mwǎn a mwaád awě eebíí mwENCHóm, Sǎngwéé móo ákamtanné ne ngáne ábeléé mó. Mekan mésyāāl nime ábeléé nime nlém rísyāāl ríbag áhed ábel ásǎη á'so

é' Dyöb. Boŋ mmwaád awě awóó nchóm mekan mé nkõŋsé mwën ne mwën móó ákamtanné. Póndé téé akamtan ngáne átánǵéné nchóm menyinge awóged. ³⁵ Nhóbe nímén mekan mésyāā́l ábel boŋ mewóŋgen nyé. Meehóbbéé méé nyétánǵéné mó ahíd. Boŋ nheɗe méé nŵóŋgen nyé áhíd chóm éche étánǵéné ábel boŋ nyébenle Sánǵwéé ne nlém nhóg.

³⁶ Nzé mod anyíné aá móóhenlé yǎ́l akób ásin káŋŋ mówóŋ mmwaád awě áhóbbé aá mówóó', ákag á'só áwóŋ mó ngáne nímé mewémten melánǵé mó. Nê déesaá mbéb. ³⁷ Boŋ nzé mod amaá atii áwe nlém-tê, áde béenyáǵtéé mó boŋ akóbé yǎ́l, amadé-'é á nlém-tê aá móówongé ane mmwaád awě áhóbbé aá móówóŋ, né abelé dyam áde áde bwám. ³⁸ Né-óó, nzé mod awóó mmwaád né abelé dyam á bwám. Mod awě mó-'é akóbé yǎ́l boŋ eewóó mmwaád abelé dyam áde ábóó bwámbwam.

³⁹ Mmwaád awě awóó nchóm atánǵéné abé ne nchóm á alongé áde ásyāā́l. Boŋ pen nzé nchóm awédé, awóó kunze áwóŋ mod awě ádáá. Ane mod pen átánǵéné abé mod awě adúbpé Sánǵwéé. ⁴⁰ Boŋ ne me, nnyíné méé mmwaád awě nchóm awédé, ábē menyinge nzé adyéé nê áde éewóó' é nchóm ampée. Mbíí nén méé Edáádəŋ é Dyöb chóó élyáǵte me áhóbbé nímén mekan.

8

Paale ahóbbé tǎŋgene medyé níme bébageé e'diidinge

¹ Bóob-póó, nhóbe tǎŋgene medyé níme bad bébageé e'diidinge nêe mende. Edé mbále ngáne éhóbnédé nén bán "Syánē moosyāā́l debíí dyam." Ene ndín e e'bíí bé akan ebele mod abāg kúmbe. Boŋ edəŋge éwéde syánē áte. ² Nzé mod awémtan aá móbbíí dyam, ane mod eébbíí' é dyam ngáne átánǵéné abíí. ³ Boŋ nzé mod adáá Dyöb, Dyöb ábelé abíí mó.

⁴ Bóob-póó, ríhóbbé tǎŋgene adyé dé medyé níme bébageé ediidinge nêe mende. Debíí nén bán e'diidinge, nédé myöb níme bébenlé mekáá, méesaá dyamdyam. Dyöb ahóg dēmpen dóó adé. ⁵ Bad béhóbe bán myöb mémpēe níme béchagéé bán myöb médé á nkoŋ ní mín ké' é á nkoŋ nisé. Edé-'é mbále bán myöb níme bad bēn bébenlé mekáá ne besánǵwéé bé nkõŋsé híin bédé. ⁶ Boŋ kénê debíí bán Dyöb ahóg dóó adé. Mó adé Titéé awě ahagé chóm ésyāā́l, mó akáá-'é boŋ debé á alongé. Sánǵwéé nhóg mwēmpen-naá adé. Mó adé Yesu Krístəə. Mbwiined ne mó dóó béchagé chóm ésyāā́l. Mbwiined ne mó dó-'aá dédíí á nkõŋsé. ⁷ Boŋ saké moosyāā́l abíí nímén mekan. Donje á bad pen béménténé abé e'diidinge edúbé abe nyaa eche káŋŋ ne chii nzé bédyág medyé, bédíí bēwémtan bán bébage nímé myöb edúbé. Nlém méewúú' é bós á abum, né-óó bēwémtan bán nímé medyé mébele béesaā́' é á'só é' Dyöb. ⁸ Ndyééd ééhēlēē-se ébēl bad bésán' á'só é' Dyöb. Deéhēlēē-se debé bad bé mbéb nzé dedyéde chó ké' é debé bad bé bwám áde déedyédeé chós. ⁹ Nyétéd póndé pen ngáne nyébenladté kunze eché ebāǵnédé nyé bad bé Krísto. Nyébenlad chós nyaa eche nyéēbenlé se áben baányəŋ bé Krísto ábe nímab nlém méewúú' é á abum bēhún á mbéb-te. ¹⁰ Nzé mod awě nlém méewúú' é á abum anyíné nyé ábe nyéhóbbé bán nyébíí akan nyedyág medyé á abón áde nímé myöb, nyéebíí' é bán nén déted mó nlém á abum ádyé medyé níme bébágé abé e'diidinge nêe mende-ye? ¹¹ Né-óó, wé awě echagé yǎ́l wéé mod awě abíí akan, ehede wéé mwányoŋ awě Krístəə awédé áwe nló áwé áyāle ábōŋ e'bíí bé akan-e? ¹² Nzé ebelé mbéb wéé mwányoŋ, né

Krístə mósó ébélé mbébé áyāle ebelé mwānyon a Krísto ebébtéd, ebébté-'é mósó nlem á abum. ¹³ Né-ɔ́, nzé ndyééd eche ndyáǵkē ebele mwānned a Krísto ahúne' á mbébé-te, né méedyáá ene ndyééd ámpē mbéd, ábel bon, éébéle se mwānned ahún á mbébé-te.

9

Kunze e bembapεε bé nlomag ne nsón míme bétǵgéné abel

¹ Me, Paale ndii mod awě awóó kunze nēngáne bad bémpēe ábe bédúbpé. Ndii mbapεε a nlomag. Nnyíné Yesue, Sǵngwéé awéd. Nyéé nyédé nēngáne mbakú áyāl e nsón míme Sǵngwéé ábélé mbwiined ne me. ² Ké bad bémpēe béenyínē me nēngáne mbapεε a nlomag, nyépen nyékobé me nén bán ndii mbapεε a nlomag. Abé áde nyédii ne Sǵngwéé nyé bēn nyédé néε e'chem ábe é'lúmte bán ndii mbapεε a nlomag.

³ Mekan míme míbelé rílangē bad ábe béhōbe me mam áyāl médii nén: ⁴ Séewóó'é kunze bad ábe sé ndyééd ne mmítéd áyāl e nsón míme sébeleé-ye? ⁵ Séewóó'é kunze átéd mmwaád awě adúbpé Krístə áhoon sé áke meke melemlem ngáne ábínii bembapεε bé nlomag bébeleé-ye? Saá nē dósó Sǵngwéé baányan ne Petro bébeleé-ye? ⁶ Sé Banabase bēnpen-εé sētǵgéné nsón abel átǵgen éched yāl-le? ⁷ Sǵnze ehéé ébelé nsón bon mwēn átǵgné eche yāl? Nzé-módé áwōn nzag e besabé bon eedyǵ ké epum é sabé ehǵ? Nzé-módé adé awě abōnge nyag ésebán aminε' chó mebíi ákud mílǵ?

⁸ Saké á nsōn ten mí moonyon dēmpen ríhōbéé mímmēn mam, mbéndé e Mose chómpē ehóbé melemlem. ⁹ Ehóbé nén aá, "Weetádé nyag nsal eche esálte ngun." Bōb-ɔ́, nén álúmte nén bán Dyōb átédé nyag etógnén-ε? ¹⁰ Saá syánē bēn-εé ákonεé ahób-ε? Syánē bēn-εé dekóá bon átélé nē. Mod awě akwele nzag abele aá mósókúđ mbote, mod awě mós-'ε asálte ngun abele nsón aá mósókúđ ngun. ¹¹ Sé bembapεε bé nlomag séwéné mekan mé e'dáadān áfinté echēn. Edé mbébé nzé séhédné nyé mekan mé nkōnsé-ye? ¹² Nzé bad bémpēe béwóó kunze áhēden nyé bwēm, né séwóó'é kunze áhēden nyé bwēm tómaa bō-ye?

Bon sébēnledéé enén kunze. Sékwēnténé metake mésyāāl, ábel bon nén déékāā' akal dé nkalan mí bwām míme sékaléé tǵngene Krístə. ¹³ Nyébii bwām bán bad ábe bébele nsón á Ndáb-e-Dyōb, áhed dósó bō-'ε békudéé echab ndyééd. Melemlem nē dósó bad ábe bébele nsón ábe mendε á menyán mé mendε, áhed dósó bébelé békud akab dé mendε. ¹⁴ Melemlem nē dósó Sǵngwéé áhóbé aá bad ábe békale nkalan mí bwām békud ntǵgné wéε bad ábe bēkanléé mímmē nkalan.

¹⁵ Kénéé edii nē, mebēnledéé enén kunze ké pǵg. Saá-kaá nē ákásó bon rítelé' enén kálag ábel bon bēbenle me mímmēn mésyāāl. Mēkwēntén áwé tómaa mod ábel meewóó' nzm ákum ekáá á tál tǵngene mímmēn nsón. ¹⁶ Meewóó'é kunze ákum ekáá á tál áyāle nkalan mí bwām míme ríkaléé. Dyōb dēn dósó áhóbé aá míbel mímmēn nsón. Medim ne me nzé meékale nkalan mí bwām. ¹⁷ Nzé mmēn-εé mempwéd mímmēn nsón míme míbeléé, né nsine nsábe. Bon ngáne meepwēdéé mósó, Dyōb dēn dósó ábágé me mósó aá míbel. ¹⁸ Nsábe ríhée-'s ríkudéé? Nsábe míme ríkudéé rídi nén, nzé nkale nkalan mí bwām meéhēdné bad nsábe, meébēnládtē kunze eché rítǵgéné abenled akal áde ríkaléé nkalan mí bwām.

19 Ndé ne mmèn, meésaa ásē e mod. Boṅ mbelé yǎ ntān a bad bésyāāl ábel boṅ bad hiin bétim bad ábe Krīsto. ²⁰ Ade níbeléé nsón ne bad bé Israel, mbele mam née mod a Israel ábel boṅ bétim bad bé Krīsto. Kénéé édíí bán mmèn meésaa ásē e mbéndé éche Mosee, ndé byánán nhíde chó áde níbeléé nsón átínté e bad ábe behíde chó. Mbele nén ábel boṅ bétimēn Krīstāe. ²¹ Melemlem nzé mbele nsón átínté e bad ábe béesē ásē e mbéndé é Mose, mbelé níbelé' mam née bó. Mbele nén ábel boṅ bétimēn Krīstāe. Nén déesaá bán meehídeé mbéndé é Dyōb. Mmèn nkoó abé ásē e mbéndé e Krīsto. ²² Nzé ndé ne bad ábe ádab adúbe déewú' é áte, mbelé mbé néé bó ábel boṅ bétimēn Krīstāe. Né-óó, ntimé abé ngáne éboṅndétté mod téé. Mbēnlad nzii ké ehéé ábel boṅ ríson alongé áde bó donḡe á bad.

²³ Mbele nímén mésyāāl áyāle nhede mēé nkalan ní bwám ríkanlad, ábel boṅ ríkud nnam níme níme nkalan nípeeneé. ²⁴ Nyēbíí bán bad hiin bényagte mehélé boṅ mod nhóg abelé átóm baáb, ákūd-te nsábe. Né-óó, nyényagte ábel boṅ nyékud nsábe. ²⁵ Mod ké ahéé awé aboṅsan ányaged mehélé abelé ásūdéd yǎ. Abele nén ábel boṅ bēwáad mó ekóté é edúbé é mbonja. Echē ekóté éebeméé, ébēb. Boṅ nsón níme sébeleé, sébele mó ákud nsábe níme mébē á ngíndé ne á ngíndé. ²⁶ Nē ákás meényagtéé kéchán, meelúméé-'é ábēm e'chog kéchán. ²⁷ Né-óó, nwéde yǎ áte, nsudte-'é chó ábel boṅ ébel kéchéé éche ríhedeé me ébel. Mbele nén ábel boṅ meémaā bad bēmpēe nkalan ní bwám akale boṅ mmèn meékūdē nsábe.

10

Paale aá bad béebenlád myōb mé metóm

¹ A-baányan, ndáó mēé nyékamten ábēd betaa ábe Mosee ályágté'áá áde bēbídé á Egipto. Dyōb dénlōmē bó mbag echē elyágté'áá bó. Bó moosyāál bēmpōṅ á edíb é nkẁē te ésebán bēhóó'. ² Apon áde bēmpōṅgé á edíb é nkẁē-te ne abé áde bēmbēē ásē e mbag dēmbēl bēnkūd edusen, bēhídē-'é Mosee. ³ Bó moosyāál bēndyē ndyééd e edáádān eche Dyōb dénlōmēē bó mbwiined ne menyáké. ⁴ Melemlem bēmmwē-'é mmítéd mé edáádān níme Dyōb dénlōmēē bó mbwiined ne menyáké. Bēmmwē mendíb níme Dyōb dēmbēnlé boṅ mébíd á ndim e aláá-te echē embé ne bó. Ene ndim e aláá ebédéé Krīstāe. * ⁵ Boṅ kénē Dyōb dénkēnwógēnné bó bad hiin menyīṅge. Nē dénkāṅ anwúú bó, ndim ríhētéd bó áte á ehyanḡe.

⁶ Bōob-póó, nímén mekan mésyāāl médíi nēṅgáne elāṅsēn ásim syánē etúu áte, nén deewóó nlém ábel mbéb ngáne bēbélé'áá. ⁷ Nyēbēnlé myōb mémpēe ngáne bó donḡe á bad bēbēnlé'áá. Eténlédé á kálag e Dyōb nén bán, “Ábē bad bēndyēé ásē, bēdyāḡ bwēm, bēmwāḡ mīm, bēbélé-'é mbinde é mekan.” ⁸ Syánē deekábé mesón ngáne bó donḡe á bad bēbélé'áá. Nén dēmbēl Dyōb dénkōgsēn bó, bó bad sóom mé e'kálé mébe ne e'kálé é'láán bēwé epun ehóg. ⁹ Syánē deekāḡe Sāṅḡwéé ngáne ábēd betaa bēmbēnlé boṅ nyō éwúú bó. ¹⁰ Syánē deenyoṅnád Dyōb áte ngáne bó donḡe á bad bēbélé'áá. Dyōb dénlōm ángel e kwééd ewúú bó. ¹¹ Mmén mam mésyāāl mēmbēnléd ábel mébē nēṅgáne elāṅsēn wēe bad bēmpēe, bēntél-le mó ásē ásim syánē etúu áte. Syánē dedé bōob á pónde echē nkōṅsé ríkwoḡé ape á asóg. ¹² Né-óó, mod a Krīsto ké ahéé awé awémténé aá mótyēemē á adúbe-tē átéd pónde ábel boṅ eékwāḡ.

* **10:4** Ene ndim e aláá ebédéé Krīstāe: Bad bé Israel bēmbíí bán ndim e aláá embé ne bó ngáne békáḡé'áá á ehyanḡe. Paale aá ene ndim e aláá ebédéé Krīstāe, Krīstāe-'é abédé ne bó.

13 Mekəgsen ké méhéé níme métáné wε, médii nyaa e mekəgsen eché etáne bad bémpēe. Boη Dyōb áwóó nlém nímé bad béhele-se bésum mó nlém á yāl, éemwaá'áa'-ε aá ékud mekəgsen níme métómé wε. Póndé eché mekəgsen mépéé, ábēl ebíd mó áte, abε áde ábée wε ngíne átóm mó áte.

*Paale aá bad béetāηgenéé
ake á ngande é myōb mémpēe*

14 Né-óó, a-baányan, nyēbenlé myōb mé metóm. 15 Nhóbe áwēn née bad ábe mbíi meé béwóó debyéé. Nyébēn nyédol áte chōm éche nílanḡeé nyé. 16 Póndé eche syānē ábe dedúbpé démiídéé mbwendé ní mím nhóg, debage Dyōb nságnēn níme Krístəə. Melemlem ne ewele éche débélé déladné ádyé, debelé dedyé yāl eché Krístəə. 17 Ngáne édíi bán ewele édíi ehóg, kénée syānē débúú áte, dedii yāl póg, áyāle melemlem mé ewele móó dédyágkē. 18 Nyénəne bad bé Israel, bad ábe bédyág medyé níme bébágé nēḡgáne mendε á menyán, bómpē bélatan á menyán mé mendε ábe Dyōb edúbé. 19 Cheé níkoo'é ahób hén? Nhóbé meé e'diidinge ábe bad bébageé mendε, ne nímē mendε níme bébageé, bédé dyam-ε? 20 Aáy, chōm éche níhóbéé édíi nén meé, mendε níme bébageé á menyán níme bad ábe béedúbpε Dyōb, saké Dyōb dáo bébageé mó, e'dəádəη bé mbéb bóó bébageé. Meéhēlēε-se nyéwōη dyamdyam abel ne e'dəádəη bé mbéb. 21 Nyéehēlēε-se nyémíidē mbwendé níme Sáḡgwéé nyémíidē-ε níme e'dəádəη bé mbéb. Nyéehēlēε-se nyéladné' ádyé ndyééd á menyán mé mendε níme Sáḡgwéé, nyéladné-ε ádyé á menyán mé e'dəádəη bé mbéb. 22 Dehede Dyōb kónji ahé áte-ye? Dewēmtan bán dedé ngíne tómaa mó-ye?

Kéchée éche débéléé débél chό abε Dyōb edúbé

23 Bad béhóbe nén bán “Dewóó kunze ábel kéchéé éche dédáá abel.” Nē ádé mbále, boη saké chōm ésyāāl ébóó abel. “Dewóó kunze ábel kéchéé éche dédáá abel”, boη saké chōm ésyāāl épεene nsyāη. 24 Nyé modmod eéhēdē chōm éche épiinad mwēmpen bwám boη nyéhede chōm éche éwōḡgan bad bémpēe. 25 Nyéwóó kunze ádyé kéchéé éche nyéchané á dyən-tē áde nyéesedteé dyam áde débēl boη nlém níkəḡléd nyé á abum tēḡgene éche chōm éche nyéchané. 26 Eténlédé á kálag e Dyōb nén bán, “Nkōḡsé ne chōm ésyāāl éche édé áwēd-te bédii ábe Sáḡgwéé.” 27 Nzé mod awé edúbpe Dyōb alébpé wε áhye dé adyé ndyééd, boη etíidé wéé mókag, edyé kéchéé éche ábágé wε ésebán esedte mó dyamdyam tēḡgene ene ndyééd. Nlém méekəḡlád wε á abum áseded dyam tēḡgene ene ndyééd. 28 Boη nzé mod alánḡé wε aá “Enén ndyééd bēmbε chό née mendε wéε e'diidinge,” weedyág chό áyāl eché ne ábel boη nlém méekəḡlád modmod á abum. 29 Nédē, saké ngáne nē débēnlé boη nlém níkəḡléd wε á abum boη bwámbwam ngáne nē débēnlé boη anínii mod átagé áte á nlém-tē. Cheé ékəη boη nlém nímé níkəḡlad mod ampée á abum níbel boη meébēnlad kunze eché ebāḡnéde mé? 30 Nzé mbagé Dyōb mesáḡnen áyāle ndyééd eché ábágé mé, chán édíi bán mod ampée ahele áhōbē mé mam mé mbéb áyāl, áyāle níbágé mesáḡnen. 31 Né-óó, kéchéé éche mod ábeléé, ké ádyāḡ ké ámwāḡ, ábele chό ésyāāl nyaa eché ebage Dyōb edúbé. 32 Nyébele chōm téé nyaa eché éepénné mpuutéđ, ken wéε bad bé Israel, bad ábe béésé bad bé Israel, kéε mwembé ní Dyōb. 33 Nyébele mam melemlem ngáne níbeléé. Nwane áte áwóged mod asyāāl menyinḡe áyāl e chōm téé

éche níbeléé. Meébélēē chǒm éche ébǒhénéde me boŋ mbele chǒm éche ébǒhénéde moosyáál, ábel boŋ Dyǒb áson alongé á moosyáál.

11

¹ Né-óó, nyéhíde' nímém mbeltéd ngáne me-'e ríhídeé mbeltéd míme Krístæ.

Paale ahóbe tângene akúten dé nló á mwembé-te

² Bǒob-pǒó, nkene nyé áyále nyékamtan me pǒndé ésyāāl, nyéhíde-'e elem éche mén'yāgēdtē nyé. ³ Boŋ ndǎá meé nyésǒhnten nén bán Krístæ mó adé nló ámín e baachóm bésyāāl, mwenchóm-me abé nló ámín e mwaád. Dyǒb dǒ-'aá adé nló ámín e Krístæ. ⁴ Mwenchóm ké ahéé awé akánne' ké'ε ahóbe mekan á ðín á Dyǒb boŋ akúten nló, awógte Krístæ awé adé nló ámín eché e'són. ⁵ Mmwaád-te awé akánne' ké'ε ahóbe mekan á ðín á Dyǒb boŋ eekútene nló, awógte nchóm awé adé nló ámín eché e'són. Nhǎhǎn ké nhóg méesaá áfínté ene ndín e mmwaád ne mmwaád awé akǎhéné nló. ⁶ Mmwaád awé eekútán nló, émbē mboŋ né ankǎh mó ngen póg. Ngáne édíí-'aá dyam dé akwágké mmwaád ákǎen nló ké'ε ásélen nyon, bebaád békútan mímab nló. ⁷ Mwenchóm eetāngeneé nló akúten ngáne édíí bán ahǎg áde Dyǒb áhágé mó á nwágén míme álúmte éche edúbé. Boŋ ahágé mmwaád álúmed edúbé é mwenchóm. ⁸ Dyǒb dénkǎhǎgéné mmwachóm mmwaád, boŋ anhǎgén mmwaád mwenchóm. ⁹ Saá-kaá mmwaád ankǎh boŋ Dyǒb áhágé mwenchóm boŋ mwenchóm mó ankǎh boŋ Dyǒb áhágé mmwaád. ¹⁰ Ayāl e enén nzǎm mmwaád átāngéné néε áwóó e'chem á nló ábel boŋ ángel ényín. ¹¹ Kénê-'e, ngáne dédíí nhóg ne Sǎngwéé, mmwaád éēhēlēē-se abé ésebán mwenchóm, mwenchóm-me éēhēlēē-se abé ésebán mmwaád. ¹² Edé nē áyále Dyǒb dénhǎgén mmwaád mwenchóm, nē dǒ-'aá mmwaád-te áchyáá'ε mwenchóm. Boŋ bwēm é'syāāl é'húú ne Dyǒb. ¹³ Nyébēn nyénǎn áte, mmwaád átāngéné akáne á elad é bad bé Dyǒb áde éekuteneé nló-ye? ¹⁴ Nyaa eche Dyǒb áhágé bad chēn eelúmtéé nén bán edé akwágké mwenchóm átede esid ékwog mó á nló bwāmbwam-e? ¹⁵ Boŋ nzé esid échábé mmwaád ébele áboŋ. Dyǒb ábágé mó esid néε ekúten é nló. ¹⁶ Nzé mod ahede ádén dyam apentēn, chǒm ésyāāl éche ríwóó ahób édíí nén meé, syánē ne mwembé rí Dyǒb rísyāāl, deewóó'ε nyaa empée eche débéléé nímén mekan, mwembé rí Dyǒb-pe méewóó'ε.

Ndyééd e Sǎngú

(Mat 26.26-29; Mak 14.22-25; Luk 22.14-20)

¹⁷ Boŋ tângene nímén mekan míme rílanǎgēé nyé bǒob, méēhēlēē-se ríkene nyé áyále nzé nyébomé ábele Dyǒb, mekan mé mbéb móo nyébéléé saké mé bwám. ¹⁸ Dyam dé'sǒ, nwógé bán nzé nyébomé néε mwembé, nkabén níbelé níbé áfínté echēn, ndúbpé-'e nén meé kapóg nē adé mbále. ¹⁹ Nkabén ntāngéné abé áfínté echēn pen, ábel boŋ bad ábe békoo Dyǒb ahíd bényínned. ²⁰ Né-óó nzé nyébomé nēngáne elad é bad bé Dyǒb, saké Ndyééd e Sǎngú nyédyágkē. ²¹ Ayále nzé nyébomé ádyé Ndyééd e Sǎngú, mod téé adyág eche ndyééd ésebán asine waáb, nē ábele baahóg bébág nzaa, ábíníí-'ε mím mékób bó. ²² Nédē edé nén bán nyéewóó'ε mímen mendáb míme nyétāngéné medyé adyé nyémwāg-ke mím áte-ye? Ké'ε nyényíne' bán mwembé rí Dyǒb méesaá dyamdyan, nyékwāgtē-'ε bad ábe béewóó chǒm éche bédyágkē? Cheé nyéhedeé bán rílaa nyé tângene ádén akan? Nyēhede bán ríkene nyé-ye? Meēhēlēē-se níbel nē.

²³ Nhóbe nén áyāle chōm éche Sǎngwéé án'yāgēdtē me chōo me-’ε nílāngé nyé nén, nímé nkuu dēn áde békíi Sǎngú Yesue ntúrē, antéd ewele, ²⁴ aságnēn Dyōb, ákāb chō áte, áhōbē aá, “Echem yāl nén, ebágnédé yāl echēn. Nyébele nén ákamten me.” ²⁵ Ade bémaá ndyééd adyé ambēl melemlem ne mbwendé ní mím. Anhób aá, “Mmén mbwendé ní mím ndíi melē mékōsōlē mé Dyōb níme nímēm mekíi mésógténé. Nyébele nén pónédé tēé ákamten me.” ²⁶ Nén álúmte nén bán pónédé tēé echē nyédyákgē échēn ewele nyémwāg-ke nímén mím, nyékale kwééd eche Sǎngwéé kááj ne á pónédé eche ápeé.

²⁷ Né-óó, kénzēé awē adyāg échēn ewele, ámwāg-ke nímén mím nyaa eche éébāgē Sǎngwéé edúbé né abelé mbéb tǎngene yāl ne mekíi níme Sǎngwéé. ²⁸ Né-óó, mod tēé ásébe ásimen yāl boŋ ádyē ewele, ámwē-’ε mím níme Sǎngwéé. ²⁹ Nyébel nē áyāle kénzēé awē adyāg échē ewele ámwāg-ke nímé mím, boŋ eékoo ahé á nlém-tē aá yāl eche Sǎngwéé chō edé, ákudtéd yāl nkógsen adyé áde ádyákgē échē ewele, ámwāg-ke nímé mím. ³⁰ Nē dōo ákōó boŋ nyé bad híin nyéchiitéd, nyékonlé-’ε, donge-’ε béwédé. ³¹ Boŋ nzé syánē desébpé yāl akáad, né Dyōb déekógsénné syánē. ³² Boŋ Sǎngwéé akáadte, akógsan-ne syánē áyāle mewusé níme débélé ábel boŋ eebáá syánē áyāl áde ákāadte nkōŋsé. ³³ Né-óó, a-baányan, nzé nyéládné ádyé ndyééd e Sǎngú, désínē nhóg ne aníní. ³⁴ Nyé ké ahéé awē nzaa ékóbé, adyé ndyééd á dnáb, ábel boŋ nzé nyéládné weebēle akan áde débēl boŋ Dyōb akáad we. Tǎngene mekan mémpēe, nzé mpedé, dōo mēlāā’ε nyé ngáne nyétǎngéné abel.

12

Nde éche éhúú ne Edáádāŋ éche Esáá

¹ Bōob-pōo a-baányan, ndáá meé nyébíi mbále tǎngene nde éche Edáádāŋ éche Esáá ébageé. ² Nyébíi nén bán áde nyénkēmbíí’ε Dyōb, béntéd nyé nlém á ábum, bēpānéd nyé nzii ábele myōb níme mééhōbē akan. ³ Né-óó, ndáá meé nyébíi nén bán modmod awē Edáádāŋ é Dyōb élyágtéé, ééhēlē-se ahób aá, “Ebómán ne Yesue.” Nē dō-’aá modmod ééhēlē-se ahób aá, “Yesue adíi Sǎngwéé,” étōmēé nē Edáádāŋ éche Esáá élyágté mó.

⁴ Nde édé nyaa ne nyaa, boŋ melemlem mé Edáádāŋ móo mébage échē nde. ⁵ Nyaa éche déhéle débēl nsón ní Dyōb édé nyaa ne nyaa, boŋ melemlem mé Dyōb móo bébenléé. ⁶ Ngude eche débēnléé nsón edé nyaa ne nyaa, boŋ melemlem mé Dyōb móo débēnládté áde debyéé ábel nsón. ⁷ Mod-tēé akudé chōm éche Edáádāŋ élyágtéé mó abel, nē áde-’ε á mboŋ ní moosyāál. ⁸ Edáádāŋ élyágté mod nhóg áhób dyam ne debyéé, melemlem mé Edáádāŋ mélyágtē aníní mod áyáged bad ne debyéé. ⁹ Melemlem mé Edáádāŋ níme mébele boŋ mod nhóg awōŋ adúbe aá Dyōb débēl dyam áde áhóbé aá ábel bōob ábēl-’ε dō, nímé melemlem mé Edáádāŋ móo mébage aníní mod ngíne áhood bad. ¹⁰ Echē Edáádāŋ ébage mod nhóg ngíne ábel mekan mé menyáké, ábēl-le aníní álāngē bad mekan á dīn á Dyōb. Chōo ébágé-’ε bad bēmpēe debyéé ásoŋten ké chōm éche mod áhóbéé ké’ε ábeléé éhúú ne Edáádāŋ é Dyōb ké’ε éehúú’ε. Melemlem mé Edáádāŋ mébage mod nhóg debyéé áhób mehób mémpēe, ábē-’ε aníní debyéé átóge mehób níme ábē bad bēhóbéé. ¹¹ Melemlem mé Edáádāŋ móo mébele nímén mekan mésyāál, abage mod tēé echē nde ngáne ádōó.

*Elad é bad bé Dyöb édií nées
yäl póg eche ewóó póg hiin*

¹² Yäl edii póg bon ewóó póg hiin. Kénée edii-'aá bán yäl edé pág ne pág, edii yäl póg. Melemlem në dóó edii ne Krístaa. ¹³ Melemlem në dóó syané moosyaál, bad bé Israel ne bad ábe béeesé bad bé Israel, betánj ne kunze, Edáádəj ehóg ébélé dekudé edusen bon debé pág éche ébélé ene yäl póg. Dyöb áhédé-'e syané melemlem mé Edáádəj á nlém-té.

¹⁴ Saké pág póg chó ebelé yäl e moonyon, bon pág hiin. ¹⁵ Nzé ekuu éhele-se éhób aá, "Ayāle nən meésaa ekáá, meésaa á yäl e moonyon," nən déélúmtéé bán eésaa á yäl e moonyon. ¹⁶ Nzé etúu-'e éhele-se éhób aá "Ayāle méésaa díđ, méésaa á yäl e moonyon," nən déehelée-se álúmed bán eésaa ayāl e ene yäl. ¹⁷ Nzé yäl esyaál embé díđ dēmpen, né chán ámwagké dyam awóg? Nzé yäl esyaál embé etúu chēmpen, né chán ámwagké chóm elod awóg? ¹⁸ Bon edé nən bán Dyöb ábánné pág téé á yäl e moonyon ngáne ádáá. ¹⁹ Nzé pág póg chóó yäl e moonyon émbēē, ne béechəgké chó bán yäl. ²⁰ Edé nən bán pág edé hiin bon yäl póg chóó ewóó chó. ²¹ Né-óó, díđ déehelée-se áláá ekáá aá, "Meetógnenée we." Nló-'e méehelée-se ríláá mekuu aá, "Meetógnenée we." ²² Etímé anyinned pen nən bán pág é yäl éche dényínée bán eésaa dyamdyam chóó etómténé etógnén abé. ²³ Pág é yäl-le éche dényínée bán éewóó'ée edúbé chóó débageé edúbé bwāmbwam. Eche dényínée-'e bán éeboó'ée álúmtən, chóó dékoo'ée anən. ²⁴ Pág échē ébóó álúmtən chó-'e éetógnenée échén pág. Dyöb ábélé yäl e moonyon nyaa echē pág éche ényínnad byánán eésaa etógnén, chóó débageé edúbé bwāmbwam. ²⁵ Abelé në ábel bon nkabén méébāg á yäl e moonyon, bon pen pág téé éwōngan waáb. ²⁶ Nzé pág e yäl póg etage, échíníí ésyāál chópē ébelé étage'. Nzé pág póg ekudé mekenag, échíníí ámpē ébelé éwógnén mó menyínge.

²⁷ Né-óó, nyé moosyaál nyédii yäl echē Krístaa, nyé mod téé-'e nyédii pág echē ene yäl. ²⁸ Dyöb ábágé bad nsón á mwembé-te nyaa ne nyaa. Asébpé abelé baahóg bembapēé bé nlomag, ámbíd enē, ápwēdé bekal bé'dáádəj bon ápwēdé-'e bemeléede. Ápwēd-te bad ábe ámbēé ngine ábel menyáké, ápwēd bad ábe ábágé ngine áhood bad, ápwēd bad ábe béwōngan bad, ápwēd bad ábe ábágé debyéé ályáged bad, ápwēd-te bad ábe ábágé debyéé áhób mehób mé bad bēmpēe. ²⁹ Saké bad bésyāál bédé bembapēé bé nlomag, saké bad bésyāál bédé bekal bé'dáádəj, saké bad bésyāál bédé bemeléede, saké bad bésyāál bédé bebel bé menyáké. ³⁰ Saké bad bésyāál Dyöb ábágé ngine áhood bad, saké bad bésyāál Dyöb ábágé debyéé áhób mehób mémpēe. Saké bad bésyāál Dyöb ábágé debyéé átože mehób mémpēe. ³¹ Nyébane nlém ayāl e nde éche etómténé etógnén abé.

Kénê-'e mēédii nlúmed nyé nzii empēe echē etómténé abonj tómaa échíníí.

13

Edé etógnén ádəj bad

¹ Nzé nhóbe mehób mé baányon ne mé ángel bon meédəə baányon, ehób échēm edii nées nkán nime mbéle ntəgag ké'e ngəj echē békumée. ² Nzé mbyéé' nkalaj í Dyöb akal, nzé nsōntan mekan mé e'konjéd mésyāál, nwóó debyéé ásyāál, nwóó-'e adúbe áde ríhele-se nhób méé mbəəd éhəjlen e'dii, bon meédəə bad, né meésaa dyamdyam. ³ Nzé mbage

bad chõm ésyāāl éche níwóó, nkwx̄nténé-’ε ábe echem yāl meé béhyád, áde méedāá’ε baányon, bwām é’héé nê ábélé me? ⁴ Mod awě adāá bad, abelé áwesán, álúmtē-’ε e’boŋ bé nlém. Eesíídéé bad, eésaá kúmbe. ⁵ Mod awě adāá bad, eebákgé ewanŋe, eéh̄ēdtēē eche yāl chēmpen bwām, eewámsánne alin, eékonŋgēé-’ε mekan mé mbéb á nlém-tē. ⁶ Mod awě adāá bad, eewógnéé mekan mé mbéb menyŋge, mekan níme métánŋéné móó áwógnéé menyŋge. ⁷ Mod awě adāá bad, akobe mekan mésyāāl, adúbpe mekan mésyāāl, awóó’ e’lyág bé nlém pónde ésyāāl, ákaá-’ε nlém pónde ésyāāl. ⁸ Edanŋe eēwōō’ε asóg. Ahób dé mehób á dīn á Dyõb dépē á asóg, ahób dé mehób mémpēe, ámaa, debyéé-’ε áde mod áwóó’ε, ápē á asóg. ⁹ E’bii bé akan ábesyānē béelónéé mbon, akal áde sékaléé nkalan í Dyõb, séelónéé mbon. ¹⁰ Boŋ áde mekan níme mélóné mbon mépéé, mekan níme méelone mbon mépē á asóg. ¹¹ Ade níbedé mwēndem nhóbé’áá née mwēndem, nímm̄m mewēm̄ten mémbēē mewēm̄ten mé mwēndem, ndolé-’ε akan áte née mwēndem. Boŋ bōob áde nídí mod ambáá, ntēdté abé á mwēndem. ¹² Denyíne chõm bōob nēŋgáne á ebudbud-tē á dyené-te. Boŋ ámbid e pónde, syáné dēnyīn Dyõb, syáné ne mó dénnōné-’ε e’só ne e’só. Meébudéé Dyõb asōŋten bōob bwām, boŋ pónde eche ehúe’ mēsōŋten mó melemlen ngáne mómpē ásoŋtenē me bwām. ¹³ Né-óó, metote meláán médé; áwōŋ adúbe, áwōŋ e’lyág bé nlém ne áwōŋ edanŋe. Boŋ atote áde átómténé etógnén abé áfinté e nímm̄n meláán, ádíí áwōŋ edanŋe.

14

Nde émpēe éche ehúú ne Edāádāŋ

¹ Nyéwan áte ádāŋ bad, nyéwōŋ-’ε nlém áte ákud mende níme Edāádāŋ ébageé nyé, bwāmbwam áláa bad mekan á dīn á Dyõb. ² Mod awě ahóbe mehób mémpēe eehóbéé wée bad boŋ wée Dyõb dōó áhóbéé. A mbále, modmod eesōŋtānné dyam áde áhóbéé. Kénéε ngíne e Edāádāŋ élyágtéé mó áhób mekan, bad ábe álánŋeé nímm̄ mekan, ne bó, nímm̄ mekan médíi mekan níme mod eēsōŋtānnē. ³ Mod awě ahóbe mekan á dīn á Dyõb, ahóbe mó áwōŋgen bad áwúu áte, áwéd bad nlém á abum ne áhóded bad nlém á abum. ⁴ Bad ábe behóbe mehób mémpēe béwōŋgan échab yāl boŋ bad ábe behóbe mekan á dīn á Dyõb behóbe mó áwōŋgen mwembé rísyāāl. ⁵ Ndāá meé nyé moosyáal nyéhóbe mehób mémpēe, boŋ métōmtēn adāŋ meé nyéhóbe mekan á dīn á Dyõb. Mod awě ahóbe mekan á dīn á Dyõb, atómé mod awě ahóbe mehób mémpēe, éetóméé né atógke’ chõm éche áhóbéé ábel boŋ áwōŋgen mwembé.

⁶ Né-óó, a-baányan, nzé mpedé áwēn boŋ nhóbe mehób mémpēe, né chán méwōŋgēnnē nyé? Meéhēlēē-se nwóngén nyé ké mwātiíd, nzé meépeene dyam áde Dyõb álúmté me, ké’ε dyam áde níbíí, ké’ε áhób mekan á dīn á Dyõb, ké’ε dyam áde méyāgēdtē nyé.

⁷ Dētéd elon ne ndiŋgé, bwēm ábe béesé á alongé ábe bébenladtē ákum mesíke. Chán mod ahele se abíí nkánŋé níme békónéé nzé béekumé mó bwām. ⁸ Nzé mod ahele elon atōŋ éche élād bad áke á bel, boŋ eetóo chõ bwām, né chán áhele ábēl boŋ bebōŋsēn ake á bel? ⁹ Né dōó édíí ne nyé ámpē. Nzé nyéhede mehób mémpēe ahób boŋ nyéhóbe mekan níme méewōo nsōŋten, nzé mod eebíi dyam áde nyéhóbéé, né nyéhóbe nēŋgáne epub éche étóme’. ¹⁰ Mehób médé á nkōŋsé-te nyaa ne nyaa, ké ehóŋ-ke eésaá éche éewóo nsōŋten. ¹¹ Boŋ nzé meebíi ehób éche mod áhóbéé, mod

awě ahóbe chó äbē nken áwēm, me-’ε mbé nken áwē. ¹² Ngáne nyéhεdεé bán nyébele mekan míme Edáádəŋ é Dyöb élyágtεé nyé abel, nyéwane áte nyébele’ míme mébele boŋ mwembé nkwogé bwám.

¹³ Né-óó, mod awě ahóbe mehób mémpēe atángéné akáné ábel boŋ Dyöb ábel mó átóge chöm éche áhóbεé. ¹⁴ Ayāle nzé nkānne’ ne ehób émpēe, échēm edáádəŋ chów ékānne, boŋ mmēn meebyé’ε chöm éche ríhóbεé. ¹⁵ Cheé-ō rítángéné abel? Ntángéné akáne ne échēm edáádəŋ, nkáné-’ε ne rímēm nlém. Měkōnē nkāŋgé ne échēm edáádəŋ, ríkōnē-’ε ne rímēm nlém. ¹⁶ Nzé eβenlad échōŋ edáádəŋ ábe Dyöb mekenag, chán mod a ngēn awě adé ásē, áhōbpē aá, “éβē nē” áde éēsōŋtεεé dyam áde éhóbεé. ¹⁷ Ehele-se ékené Dyöb bwám boŋ dyam áde éhóbεé déēwōŋgān mod awě alyágé ásē ne awōŋgen dēn. ¹⁸ Nságnan Dyöb nén meé nhóbe mehób mémpēe tómaa nyé bad bésyāā, ¹⁹ boŋ kénē, nzé dedé á mwembé-te, mēdāŋ meé ríhōb metote métáan míme méwōŋ nsōŋten, ábel boŋ bad béyáge, tómaa áhōb metote ekálé dyōm míme méēwōo nsōŋten.

²⁰ A-baányan, nyéewóó’ mewēmten mé bēndem. Nyébē pen néε bēndem ábe béebíi chōm éche mbéb rídíi. Boŋ á mewēmten nyébē néε bad ábe békwógé. ²¹ Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán me Sáŋgwéé nhóbe nén meé,

“Měbelén bad ábe béhóbe mehób mémpēe áhób wéε ábēm bad.

Měbelén e’bēb é’ beken bé bad, boŋ ké ábēm bad béewógénné me.”

²² Né-óó, ahób dé mehób mémpēe ádíi e’chemléd ne bad ábe béedúbpe, saké ne bad ábe bédúbpe. Ahób-pe mekan á dīn á Dyöb ádíi e’chemléd ne bad ábe bédúbpe, saké ne bad ábe béedúbpe. ²³ Nzé bad bésyāāl béhóbe mehób mémpēe áde bédíi á mwembé-te, boŋ doŋge á bad ábe béēsōŋtεene mekan mé Dyöb ké’ε bad ábe béedúbpe Krístāá bésólé, béehōbpé bán nyépag mīn-ε? ²⁴ Boŋ nzé bad bésyāāl béhóbe mekan á dīn á Dyöb, boŋ doŋge á bad ábe béēsōŋtεene chōm éche béhóbεé ké’ε bad ábe béedúbpe Krístāá bésólé, awóg áde béwōgkē nkalan rí Dyöb, débél bēbíi bán bébele mbéb, békwédé nkáá á’sō é Dyöb. ²⁵ Mmē nkalan méhūd bó mekan míme bēnkoo’ é á nlém-tē. Békwxé-’ε ásē, bébagé Dyöb edúbé béhōbē nén bán, “Ne mbále, Dyöb adé áftinté echēn.”

Paale ad mpuutéđ mébāg á mwembé-te

²⁶ A-baányan, chōm éche ríkoo’ε ahób édíi nén, nzé nyéládné á mwembé-te, mod nhóg abelé awōŋ nkāŋgé, ampée-’ε awōŋ chōm éche áyágtεé, ampée awōŋ dyam áde Dyöb álúmté mó, ampée awōŋ dyam áde áhōbpē á ehób émpēe, ampée-’ε abé awě atógke mehób mémpēe. Nyébele rímén mésyāāl áwōŋgen mwembé. ²⁷ Nzé bad béhóbe mehób mémpēe, bad béēhōbē tómaa béléáán, bó mod téé áhōbē ámbíd eche waáb ámáá ahób. Mod-te atángéné abé awě atógke chōm éche béhóbεé. ²⁸ Boŋ nzé mod eésē awě atógke’, mod awě ahóbe mehób mémpēe, atángéné néε ádíbé nsā, áhōbē áwe nlém-tē ne wéε Dyöb. ²⁹ Ade bad bēbe ké’ε béléáán béléŋgeé bad mekan á dīn á Dyöb, ábíníi bad bétángéné béwōglān ábíi ké chōm éche béhóbεé étángéné. ³⁰ Boŋ nzé mod adé á mwembé-te awě akudé nkalan míme Dyöb álúmté mó, mod awě ahóbe akan ásoğ ahób. ³¹ Nyé moosyāāl nyélāŋge bad mekan á dīn á Dyöb nhógē-nhógē ábel boŋ mod téé áyágke, nē áwéde-’ε mod téé nlém á abum. ³² Nde eché Edáádəŋ ébageé bad áláa bad mekan á dīn á Dyöb, edii nde éche mod awě ahóbé rímé mekan áhεεε ákamlēn. ³³ Dyöb déesaá Dyöb áde ápεene mpuutéđ, nsan móo ápεεεé.

A mwembé ní bad bé Dyöb n̄syāāl, ³⁴ bebaád bédib nsəl n̄zé bédé á mwembé-te, bétāngéné abé asē e baachóm ngáne mbéndé e Mosē éhóbéé. ³⁵ N̄zé dyam ádé áde bédás abii, bésēdēd ábab bechóm á ndáb. Ayāle édé akwágké mmwaád áhób dyam á mwembé-te. ³⁶ Nyé bad bé Korinto, áwēn dōo eyale é Dyöb émbid̄tē-ye? Áwēn dēmpēn-éé eyale é Dyöb émpē-ye?

³⁷ N̄zé mod anyíne yāl aá módē mod awē alānge bad mekan á đin á Dyöb, ké'ε aá mōwōō nde echē ehúú ne Edāádān, atāngéné abii aá dyam áde n̄ntenléé nyé ádii dyam áde Sāngwéé áhóbé aá nyébeł. ³⁸ Boŋ n̄zé ahóbe aá mōohid̄tē n̄mēn mekan nyéhúd mō m̄id̄ áyāl. ³⁹ Né-ōó, a-baányan, nyébane nlém áláa bad mekan á đin á Dyöb, boŋ nyéekás bad áhób mehób mémpeē. ⁴⁰ Nyébele mekan mēsýāāl bwām, nyébele-ε mō nyaa echē etāngéné.

15

Mpuu n̄ime Yesu Kr̄stā

¹ Bōōb-pōó, a-baányan, nkamtan nyé nkalan̄ ní bwām n̄ime mēnkaleé nyé. Nyēnkob mō, n̄ibélé-ε nyēsūmnédé áyāl e adúbe áde nyéwóó. ² N̄zé nyēdii nyéchāgnédé áyāl e n̄imē nkalan̄ n̄ime édíí bán mōo n̄pēene e'soóson, né nyéékūd e'soóson, éetóméé né adúbe áde nyédúbpé Kr̄stā, dō-ε áde ngēn. ³ Menkalé nyé nkalan̄ n̄ime mēnkudtē, mō-'aá n̄tóm̄téné etógnén abé. Mmē nkalan̄, n̄idé n̄én bán Kr̄stā anwē á nló n̄mēd ngáne éténlédé á kálag e Dyöb. ⁴ Eténlédé n̄én bán bēnlīmē mō, ápūū ámbid e e'pun é'láán. ⁵ Anlúmed Petro yāl, boŋ ámbid e pónde anlúmed-te ábíníí bembapeε yāl. ⁶ Ámbid enē, tómaa mbwókel é bad étáan ábe bēhídé'áá mō anlúmed bō yāl alúmed ahóg. Abé bad h̄in bēdii bédé á alongé chii, donge-ε bémáá awé. ⁷ Ámbid e pónde anlúmed Jemse yāl, boŋ alúmed-te ábíníí bembapeε bé nlomag bésýāāl yāl. ⁸ Kóōŋne á asóg anlúmed mémpe yāl, kénéé édíí bán ndii mod awē bēnchyāā'ε á pónde echē bad bēnkēmbíí'ε bán bēchyāa. ⁹ Nhóbe n̄én áyāle átintē e bembapeε bé nlomag bésýāāl, mēe ndé mbapeε awē éesē etógnén. Meékwognedéé áchāgned ké n̄é mbapeε a nlomag áyāle menhé bad bé mwembé ní Dyöb á meséb. ¹⁰ Boŋ nsimé ní Dyöb n̄ibélé ndé chōm éche n̄díí. Mmē nsimé n̄ime Dyöb ábagé-ε me, méesaá ngēn. Boŋ pēn mbelé nsōn tómaa ábíníí bembapeε bé nlomag, kénéé édíí bán saké mmēn mbelé'áá n̄imē nsōn, nsimé ní Dyöb mōo n̄ibédé ne me. ¹¹ Né-ōó, ké émbē bán mēé nkanlé nyé n̄imēn nkalan̄, ké'ε bembapeε bé nlomag ábíníí bōo békálé mō, chōm ehóg chōo syāābōo moosýāál sékaleé, mō-'aá nyédúbpé.

Paale ad ngáne Dyöb dēmpuúdtē Kr̄stā, bad bé Kr̄sto bōmpē bēpuú

¹² Bōōb áde sékale-'áa n̄én bán Kr̄stā apuúdé, chán-nō nyé donge á bad nyéhēle nyéhōbē bán bad ábe bēwédé béepuú'ε? ¹³ N̄zé ahób áde nyéhóbéé n̄én bán mpuu méesaá ámbid e kwééd áde mbāle, né élúmte bán Kr̄stā enkēmpuú'ε. ¹⁴ N̄zé Kr̄stā enkēmpuú-ε, né nkalan̄ n̄ime sékanléé nyé méesaá dyamdyam, né áden adúbe ámpē déesaá dyamdyam. ¹⁵ Né n̄ē álúmte n̄én bán sékale Dyöb metóm áyāl ahób áde séhóbéé bán apuúdtē Kr̄stā. Boŋ n̄zé édé mbāle n̄én bán bēepuudéé n̄zé bēwédé, né Dyöb dēnkēmpuúdtē Kr̄stā. ¹⁶ N̄zé bad ábe bēwédé béepuudé, né kóōŋne Kr̄stā éepuudéé. ¹⁷ N̄zé Dyöb dēnkēmpuúdtē

Krístəə, né adúbe ádēn déesaá dyamdyam, né nyédii nyédé-’ε á mbébe te. ¹⁸ Né élūmēd-te bán bad ábe bédúbpé Krístəə ábe bēwédé, bēbós-’ε. ¹⁹ Nzé e’lyág bé nlem ábe séwóó áyāl wée Krístəə é’sógé áyāl e ádēn alongé dēmpen, né bad bétāngéné se ngəl atōmtēn dé awóg tómaa nyaa eché béhele bēwóg bad bēmpēe.

²⁰ Bonj édé mbále nēn bán Dyōb ápuúdté Krístəə. Mós abédé mod a’só ápuu átínté e bad ábe bēwédé. ²¹ Dyam áde mod nhóg ábélé dós ákás bonj bad bēwāg. Melemlem nē dós dyam áde mod nhóg ábélé ákás bonj bad bēpuudé’. ²² Bad bésyāāl bēwē abé áde bédíí mod nhóg ne Adame, melemlem nē dós Dyōb débenlé bad bésyāāl bēpuu abé áde bédíí mod nhóg ne Krístəə. ²³ Mod téé ápuú eche póndé eché átāngéné apuu. Krístəə, mós awé adé mod a’só ápuu, áde ápéé ámpē, bad ábe bédé ábe Krísto bómpé bēpuú. ²⁴ Ambid enē, asóg dēpē. Ene póndé e’dáəđəŋ ábe é’kamlan, benkamlen ne ngine é nkōŋsé, Krístəə ámāđ echab ngine. Dó-’aá ábeé nkamlēn wée Dyōb Titée. ²⁵ Krístəə ábē á nkamlēn kásəŋ Dyōb ábēl atóm ábē bad bé ekoyí áte, ábānē-’ε bós ásé eché. ²⁶ Mod a ekoyí awé ádimténne atóm áte adíí kwééd. ²⁷ Edé nēngáne éténlédé á kálag e Dyōb nēn bán, “Dyōb ábánné mekan mésyāāl ásé eché.” Elūmte bwām pen nēn bán mekan mésyāāl nime Dyōb áhóbé áá móbánné ásé e Krístəə, Dyōb dēn déesaá áwēd-te. ²⁸ Áde bwēm ésyāāl bémadté abé ásé e nkamlēn nime Krístəə, mwēn-ne Mwān a Dyōb, ábē ásé e Dyōb. Dyōb dós-’aá ábánné bwēm é’syāāl ásé eché, ábēl bonj mwēn Dyōb-pe ákamlēn bwēm é’syāāl ngen póg ne ngen ésyāāl.

²⁹ Bəəb-pós, chán-nō déhōbpé áyāl e bad ábe békúdé edusen á nló ní bad ábe bémáá awé? Nzé bad ábe bēwédé bēetagné apuu, cheé ékás bonj bédusán bad á nló ní bad ábe bémáá awé? ³⁰ Cheé-ō ékás bonj sébāg á nsəl ní kwééd póndé téé? ³¹ A-baányan, mbāg á nsəl ní kwééd epun téé. Kúmbe eche mbééné nyé abé áde dédíí mod nhóg ne Yesu Krístəə, Sāŋgwéé awēd, chós ekás bonj ríhōbē nēn. ³² Nzé nnōné chós á nyaa e moonyon, nsyāŋ ké nhóg méesaá né nzum eche syáabe e’loo nyam séwánáá á Efesus. Bonj nzé édé nēn bán bad ábe bēwédé bēpuú’ε, né dēéhōb bán, “Dédyág, démwāg-ke, áyāle chān mod áwē.”

³³ Nyéedōgnād, “E’chonj bé mbébe é’bébte abé á bwām.” ³⁴ Nyéewóó mewēmten ámpé néé e’yókél é’ bad, nyésóg-ke mbébe abēl. Nyé donje á bad nyéebíí’ε Dyōb. Ngáne ríhóbéé nēn, nēn átāngéné nyé akwágké akóbed.

Ngáne bad ábe bēwédé bēpuú’ε

³⁵ Bonj mod ásedéd aaen, “Chán Dyōb áhele ápuūd bad ábe bémáá awé? Yál ehéé bēwōŋgē?” ³⁶ Eyókél é chōm, nzé ewené mbál-e-bū éēbēlē-se ewé bonj ekóg-ε? ³⁷ Chōm éche bēhágkē á ndəəb édíí mbál ngēn, saké alín á bwēl ásyāāl áde ákwoge’ bēwénéé, bonj mbum, kapóg mbum e ngun ké’ε mbum empée. ³⁸ Dyōb dēn dós ábele’ ngáne ádás bonj mbál téé níwōŋ yál eche níwóó. Abage mbál téé yál eche etāngéné. ³⁹ Yál é bwēm é’syāāl ábe é’dé á alongé éesaá nyaa póg. Baányonj bēwóó echab ndín e yál, nyam éwóó echáb, menən méwóó echáb, súu-’ε éwóó echáb. ⁴⁰ Bwēm é’dé ábe é’dé á nkonj nímin, é’bé-’ε ábe é’dé á nkonj rísé. Bwēm bé nkonj ní mín é’wóó ábāb e’bonj ábe bwēm bé nkonj rísé bēewóó’ε. Bwēm bé nkonj nsé-’ε é’wóó ábāb e’bonj ábe bwēm bé nkonj ní mín bēewóó’ε. ⁴¹ Etonde awóó ábē e’bonj, ngən ewóó ábē, betintine-’ε bēwóó echáb nyaa e e’bonj. Kásəŋne átínté e betintine, e’bonj ábe bēwóó é’dé nyaa ne nyaa.

⁴² Nén dɔɔ ébēē ne bad ábe bépuú. Yǎl echē bélimmēé edii yǎl eche ebébe', echē Dyöb ápuudtéé edii yǎl echē eebébé' ámpē. ⁴³ Yǎl eche bélimmēé eebágkē elón, eewúē-'aá áte. Nzé Dyöb ápuúdté ch́o eboo' elón bwám bwam, ewúē-'é áte. ⁴⁴ Ade bélimmēé ch́o ebágkē yǎl e ekob, bon nzé Dyöb ápuúdté ch́o ebágkē yǎl e edáádān. Yǎl e ekob edé, yǎl e edáádān-'é ámpē edé. ⁴⁵ Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán "Mod a e'só, Adame, Dyöb dēnhæg ḿo abé nhægtéd níme níwóó alongé." Bon Adame a ndimten adii Edáádān éche ébage alongé. ⁴⁶ Saké mod a edáádān ḿo asébpé abé. Mod a ekob ḿo asébpé abé bon mod a edáádān ḿo-'é ábág. ⁴⁷ Mod a'só ambíd á nkõjsé, bēnhægén ḿo ndɔɔb. Awe ḿo-'é ampē ámpē, ádyöb dɔɔ ábidé. ⁴⁸ Bad ábe bédé á nkõjsé te, bédé nēngáne Adame awē bēnhægēnné ndɔɔb. Abe b́o-'é bédé bé dyöb, bédé nēngáne ane awē abídé ádyöb. ⁴⁹ Ngáne déwágné mod awē bēhágné ndɔɔb, melemlem nē dɔɔ déwāgēnné ane awē abídé ádyöb.

⁵⁰ A-baányan, ch́õm éche níhóbeé edii nén, ch́õm éche édé á nhægtéd ní yǎl e ekob ne mekií éhelélé-se ékūd bwēm bé nkamlen ní Dyöb. Eche ch́o-'é eebé abé ne abé éhelélé-se ékūd bwēm ábe bēbē abé ne abé. ⁵¹ Nyélám metúu nyéwóg dyam áde rílāngéé nyé áde bad béébii'ē. Syánē bad bésyāal déewáá', bon pen Dyöb déhænlén syánē baásyāal ⁵² á esóné é pónde. Mmē nhæjlén mébē á mehélé-te, nēngáne mod áhelese ápēbēd ðid. Nén débenléd áde bétõngē elon é asóg. Ade bétõngē elon, bad ábe bēwédé bépuú, béewáá ámpē, Dyöb déhænlén-ne syánē baásyāal. ⁵³ Ene yǎl eche ebɔɔde' étim yǎl eche éebɔɔ ámpē, yǎl eche ch́o-'é ewág étim yǎl eche eewág ámpē. ⁵⁴ Pónde eche yǎl echē ebɔɔde' étimmé yǎl echē éebɔɔde', ne áde yǎl eche ewág étimmé yǎl echē eewág, élõn ngáne éténlédé á kálag e Dyöb nén bán,

"Kwééd eesaá ámpē ne abé dēn, Dyöb átómé ch́o áte."

⁵⁵ "A-kwééd, héé echon ngíne átóm mod áte edíí? A-kwééd, héé echon ngíne áwóged mod e'we edíí?"

⁵⁶ Mbéb ḿoó níkáá bon kwééd ewón ngíne áwóged mod e'we, ngíne e mbéb-pe ehúú ne mbéndé. ⁵⁷ Bon séságnan Dyöb, ḿo abelé bon sétóm mbéb áte mbiined ne eched Sán, Yesu Krístæ.

⁵⁸ Né-ɔɔ, a-baányan bé edānge, nyésumen bwám, dyamdyam déehõbte nyé mekuu ásē. Nyébē nyékeene nsón níme nyébenléé Sāngwéé á'só. Nyébii nén bán nsón níme nyébenléé Sāngwéé ké nhóg méesaá ngēn.

16

Bésāngé mōné áwōngēn bad

¹ Bɔɔb-pɔɔ, ríláa nyé tångene mōné níme nyēnladté áwōngēn bad bé Dyöb. Ngáne ménlāá'ē mwembé níme rídé á Galesia mēé bébel, melemlem nē dɔɔ nyémpē nyétāngéné abel. ² Sōndé tēé nyé mod tēé áhúd mwā mōné ákoo. Nén ábē nchoo ne mod tēé níme nkudág. Nzé nyébelé nén, nē débēl nze mpedé, nyéetāgēnné mōné asaa ámpē. ³ Nzé mpedé, bad ábe nyépwédé, mēlõmēn b́o kálag ákeēn níme mōné níme nyéládé á Jerusalem. ⁴ Nzé ébóó bán mémpē níke, né bēwoón me.

Nt̄i níme Paale ábéle

⁵ Mēpē áwēn nze mmaá átóm á mbwóg e Masedonia, áyāle nwóó mewēmtēn átóm á mbwóg e Masedonia. ⁶ Kapóg médyéé ne nyé, nhele mbé-'é ne nyé pónde esyāal echē ahéb ábágkē ngíne, ábel bon nyéwōngēn

me áκεεν échêm eke á'sō hōm ké áhéé áde níkagké. ⁷ Meédəə'έ μεέ dényínen ámīn-ámīn. Nwóó mewēmten ábé ne nyé mwă etūn é póndé nzé Sǎngwéé akwěnténé. ⁸ Mēdyέέ á Efesus hén kóōj ne á póndé e ngande e Pentekos. ⁹ Nzii enědnédé me hén ábel kase e nsón, kénéε édíi bán bad híin bédé ábe bétāngan me.

¹⁰ Nzé Timotiε apedé áwēn, nyényín bán nyékobé mó nken áyāle melelem mé nsón míme Sǎngwéé míme ábeleé, móó mémpe níbeleé.

¹¹ Modmod eenyíné mó nkóntéd. Nyéwōngēn mó áκεεν échē eke á'sō ne nsaj ábel boj bóobe bad bé Krísto bémpēε ábe rísineé, bétān me hén.

¹² Βοοb-πόό, tāngene awesyánē mwānyaj Apolose, menwéd mó nlém á abum bwāmbwam áhye dé anōn nyé nchoo ne bad bé Krísto bémpēε, boj pen eewóó'έ nlém ápe βοοb. Nzé etál ébāgnédé mó, āpě.

Melentēn mé asóg

¹³ Nyétéd póndé, nyésūmen á adúbe-tē. Nyéwúu nlém á abum, nyéwúu áte. ¹⁴ Kéchéé éche nyébeleé, nyélúmed bán nyédəəó nhóg ne aníní.

¹⁵ Βοοb-πόό a-baányaj, nyébíi nén bán abum á ndáb áde Stefanuse dōó ábédé dé'só á mbwóg e Akaya ádúbe Krístəə, bébágé-'ε echab yāl ábele bad bé Dyōb. Ncháa nyé nén μεέ, ¹⁶ nyébē áse e ndín é bad néε échén, ne áse e mod ké ahéé ampée awě abele nsón néε mímén. ¹⁷ Ndé menyīnge ne epe éche Stefanase, Fōtunatusε ne Akaikuse. Bépédé áyāle bébéle nsón míme nyéntāngēnnē abel. ¹⁸ Běwédé me nlém á abum ngáne bēnwēdtē nyémpē nlém á abum. Kéchéé éche échén ndín é bad éhóbeé, nyétāngéné bó edúbé abε. ¹⁹ Mwembé míme rídé á mbwóg e Esia rílómmé nyé melentēn. Akwilaa bó Prisilia ne mwembé míme níbome áwab ndáb, bélómme nyé melentēn ne nlém nhóg á đīn áde Sǎngwéé. ²⁰ Abed baányaj bé Krísto ábe bédé hén bélómmé nyé melentēn.

Nyéhē nhóg ne aníní tāl. ²¹ Με Paale, mbenlad échêm ekáá átele nyé mímén melentēn. ²² Kénzéé awě eédəə Sǎngwéé ebómán ne mó. A-Sǎngú awêd, hyág! ²³ Nsimé míme Sǎngú Yesuε níbē ne nyé. ²⁴ Ndəəó nyé bad bésyāāl á đīn áde Yesu Krístəə.

Kálag echê elónténé ébε echê Paalε áténlé Baá Kōrinto Ndibned n̄ kálag

Enén kálag ch́o edé kálag echê elónténé ébε, echê Paalε áténlé bad bé dyad á Kōrinto áde ábédé á Masēdonia. Paalε antél ch́o á pónde echê mam méekage'aá b́oobe mwembé n̄me n̄bédé á Kōrinto. Bad behóg átínté e n̄mē mwembé b́enhōb Paalε mekan mé mbéb á yál, boj kénē Paalε anwón n̄lém bwámbwam aá b́oobōo b́étim ásē. Ade b́entimmé-ε ásē, Paalε anwóg menyin̄ge bwámbwam. A kálag-té wén, Paalε ahóbé ngáne b́oobe bad bé mwembé bé Kōrinto b́embē. Awēd-te ahóbé n̄zam echê ekáá boj átél' enén kálag ne e'yale ábe é'wúú áte t̄n̄gene n̄zyān éche ákúdé ne atyéem̄en áde baahóg átínté e mwembé b́etyéemánáá ḿo. Alúmté-ε n̄mē menyin̄ge ngáne nyaa echê átélé enén kálag, ébélé bad b́étédte abel dé mbéb boj b́oobōo b́étim-me ásē. Acháa-ε mwembé aá b́esaa m̄oné ne n̄lém nhóg áwón̄gen betóótōkē bé bad bé Kr̄isto ábe b́ebédé á mbwóg e Judeya. A kálag-té wē ámpē, Paalε ahóbe mekan álúmed aá ḿóbédē mbapεε a n̄lomag a mbále awē Yesu Kr̄istā. Ambel nén áyāle nguse é bad ébédé á Kōrinto échê ēn̄chag yál bán bembapεε bé n̄lomag bé mbále ábe Kr̄istā, bán Paalε-ε adé mbapεε a n̄lomag a metóm.

Nkabted n̄ kálag

Ndibned n̄ kálag 1.1-11

Paalε ne mwembé n̄ dyad á Kōrinto 1.12-7.16

Asan̄ned bad bé Kr̄isto á mbwóg e Judeya m̄oné 8.1-9.15

Paalε mbapεε a n̄lomag a mbále awē Kr̄istā 10.1-13.10

Melent̄en mé asóg 13.11-13

¹ Mε Paalε, mbapεε a n̄lomag awē Yesu Kr̄istā ngáne Dyōb átíídé, mε-εé n̄telé enén kálag. Mε ne awēd mwānyan̄ a Kr̄isto, Timotiε, s̄elómme' nyé elad e bad bé Dyōb ábe bédé á dyad á Kōrinto ne bad bé Dyōb b́esyāal ábe bédé á mbwóg e Akaya, melent̄en. ² Nsimé ne nsan̄ n̄ Dyōb Titée awēd ne Sán̄gú Yesu Kr̄istā, n̄bē ne nyé.

Dyōb áwéde' moosyāal n̄lém á abum

³ Syánē déken Dyōb, Sáá awē awēd Sán̄gwéé, Yesu Kr̄istā. Ḿo adé Titée awē awóge moosyāal ngól, abé-ε Dyōb áde áwéde' moosyāal n̄lém á abum. ⁴ Awéde' syánē n̄lém á abum áyāle ndutul ésyāal eche dékudéé, ábel boj syánē ámpē déhel bad n̄lém awéd á abum ábe b́ompē b́ekude nyaa e ndutul ké ehéé. Déwéd b́o n̄lém á abum meleml̄em ngáne Dyōb áwédeé syánē n̄lém á abum. ⁵ Ngáne Kr̄istā ákúdé'aá metake, néε syánē ámpē dékudéé metake áyāl echê. Né-ōó, abé áde dédíí ne Yesu Kr̄istā, Dyōb déwéd syánē ámpē n̄lém á abum bwámbwam. ⁶ Nzé s̄ekude metake édii áwéd nyé n̄lém á abum ne áwón̄gen nyé ákud e'soos̄on̄. Nzé s̄ekudé e'wéd bé n̄lém á abum né nyémpē nyéékūd e'wéd bé n̄lém á abum, nyékūd-te ngine áwes̄en meleml̄em mé metake ne e'kan̄ bé n̄lém ngáne sémpē séwés̄éné. ⁷ S̄esumé n̄lém áwēn bwámbwam. S̄ebíí nén bán nzé nyékude' metake meleml̄em ngáne sémpē s̄ekudéé, Dyōb déwéd nyé n̄lém á abum meleml̄em ngáne áwéde-ε sé.

⁸ A-baányan̄, sédāá bán nyésōn̄ten nyaa e metake echê s̄ekúdé á mbwóg e Esia. Metake n̄me s̄enkudtē m̄endenléd sé nyaa echê s̄enwēmt̄enne

bán séebáá á alongé. ⁹ Sênwémtnén nén bán bébídte mbakú bán béwúu sé. Boŋ sékudé'áá nímén metake ábel séesúme' nlem áwɛd yəl, boŋ pen sésum wée Dyöb, mó awé apuudte bad. ¹⁰ Kénéé edii bán sémbé á nsəl ní kwééd, ansón sé. Nzé sédé á ndutul-té, Dyöb débē ason sé. Sésúme-é nlem nén bán ábē ason sé pónde téé eche sébēē á ndutul ámpē. ¹¹ Ason sé akánned áde nyékánnadté sé. Bad híin bēlad mekáá ákánned sé, Dyöb-pe dénaméd sé. Nén débēl bad híin béságnēn Dyöb ason áde ásóó sé.

Paale ahudé eke asē

¹² Dyam áde áde ábélé sédé kúmbe. Nlem níkenlé sé á abum nén bán, abé áde séwóó á nkõnsé-te wén, tanje nyaa eche sédíí ne nyé, ne nlem níme nsáá ne nlem nhóg, ádíi nyaa eche Dyöb ábélé aá ébē. Adén abé dénkēmbáá ne debyéé á moonyon boŋ démbē ne nsimé ní Dyöb. ¹³ Chõm éche sétenlé nyé edii éche nyéhēnlé aláŋ, nyésõŋtēn-ne. Nsumé nlem meé nyésõŋtēn nímén mekan pónde ésyāā. ¹⁴ Ngáne nyémáá donje á mekan tãŋgene sé asõŋten, ndúbpé nén meé nyéēkon sé asõŋten bwám. Nén débēl á pónde eche Sãŋgú Yesue ápéé, nyéēhel ahób bán nyédé kúmbe ne sé melemlem ngáne sémpē séhēnlé ahób bán sédé kúmbe ne nyé.

¹⁵ Adúbe áde méndübēē meé nén áde mbále mentii meé mēsēbē ape áwēn ábel boŋ nyétombwēn ngen éche élónténé ébē. ¹⁶ Mentii meé mēhyē áwēn nzé nkag á mbwóg e Masedonia, mentii-é ámpē meé á ehúu métyēem áwēn ábel boŋ nyéwõŋgen me áke á mbwóg e Judeya. ¹⁷ Ade mémbēnlé nímén ntii, énkēmbáá éche níheláá-se níhãŋlén nlem á abum. Meébēlēē nímén ntii á nyaa e moonyon. Meésáá néé mod awé akwentan aá, “Ée, mēbēl.” Boŋ ámbíd e pónde átim ahób aá, “Aáy, méebēnlé.” ¹⁸ A'sõ é' Dyöb áde ábele ngáne áhóbé aá móšbēl, nzé sēlãŋgé nyé bán séēbēl dyam, sébelé sébēl-le dó. ¹⁹ Nzõm echē ekáá boŋ nén ábe edii áyāle nkalan ní bwám tãŋgene Mwãn a Dyöb, Yesu Krístæ, níme me, Sailase ne Timotie sékánlé'áá nyé. Yesue eehóbéé aá móšbēl dyam boŋ eéŋimé dó ábel. Yesu Krístæ ábele dyam áde áhóbé aá móšbēl. ²⁰ Chõm ésyāā éche Dyöb áhóbé aá móšbēl, ábelé mébēnlad ábel áde ábélé boŋ debé ne Krístæ. Nén dóo ákáá boŋ áyāle mekan níme Yesue ábeleé syánē déhōbē bán, “Ebē nê” ábel boŋ Dyöb ákud edúbé. ²¹ Dyöb dóo ábélé boŋ syánē debé dedúbpe Krístæ. Dyöb dēn dóo áwógté syánē ábē ne Krístæ. ²² Ahédé-é syánē ábē e'chem ábe é'lúmte bán syánē dedé ábē bad, ahé-é syánē éche Edáádãŋ éche Esáá á nlem-té álúmed nén bán deéküd bwēm é'syāā ábe ahóbé aá móšbē syánē.

²³ Dyöb áde me mbõŋ nén aá chõm éche níhóbēé édé mbále. Nzõm echē enkãŋ boŋ menkēntim ámbíd á dyad á Kõrinto, edii áyāle meéhede'áá meé níwóged nyé ndutul. ²⁴ Sééhēdēē bán éhē byánán sēnyágté nyé adúbe kéchéé. Boŋ pen sébele nsón ne nyé, ábel boŋ nyébē menyĩŋge áyāle nyésũmné á adúbe-té.

2

¹ Né-óó, memmäd á nlem-té nén meé méehyaá nyé anyín ámpē. Nzé mempe nwógté'áá nyé ndutul. ² Nzé nwógté nyé ndutul, mod éebáá awé áwóged me menyĩŋge, áyāle nwógté bad ndutul ábe bémbē bēwógté' me menyĩŋge. ³ Nén dóo dēnkãŋ boŋ nítelé nyé enén ndin e kálag. Meéhede'áá meé nzé mpedé áwēn, nyé bad ábe nyéwógté' me menyĩŋge, nyéwóged me ndutul. Ndúbpé nén meé nzé ndé menyĩŋge, né nyé moosyāā nyéēbē menyĩŋge. ⁴ Ntēnlé nyé enén kálag nyaa eche nítelé áyāle membé ndutul,

metake mebé me á nlém-tê, rítelé-'ε chó ne mésəd. Menkêntelée nyé chó ábel bon nyéwóg ndutul, bon mentelé nyé chó ábel nyébii ngáne rídáá nyé bwámbwam.

*Paale aá bad bé Kòrinto
bélagsen mod awé abelé mbéb*

⁵ Nzé mod abelé dyam áde áwógté bad ndutul, saké áwèm dèmpen dáo ábélé dó, né abelé dó wée nyé moosyáál ámpē. Bon ádén dyam ádí dyam áde mééhābēē bwámbwam. ⁶ Nkógsen míme bad híin áfínté echên bébágé ene ndín e mod, ríkwógnédé mós. ⁷ Bon nyétāngéné néē nyélágséné mós nyéwéd-te mós nlém á abum, ábel ndutul eche ákúde eetómtán mós adenled. ⁸ Né-óó, ncháa nyé meé nyélúmed mós bán nyédíi nyédáá mós. ⁹ Nzám eché enkāη bon rítelē nyé enén kálag edíi ábíi nzé nyéēbēl mam mésyāál míme ríhóbé meé nyébel. ¹⁰ Kénzée awé nyélágséné, mémpē nlágséné mós. Dyam áde ríágséné, nzé édé bán nlágséné dós, né nlagsan dós áyāl echên. Krístā abelé abíi-'ε aá nlágséné dós. ¹¹ Debele nē ábel bon Satanē eetómé' syánē áte, éesaá bán syánē deebíi'ē mwane míme Satanē.

Békale nkalanj tângene melē mékōālē

¹² Ade rípedé á dyad á Troas, ákal nkalanj mí bwám míme Krístā, Dyōb dēnnednéd me nzii ábel míme nsón. ¹³ Bon nlém ménkēmbáá me bwám á abum áyāle menkēntánne Tituse, mwānned a Krístā awé sūmō sébele nsón. Né-óó, menlyágtén bó, ríkāg-ke me á mbwóg e Masedonia.

¹⁴ Nságnan Dyōb áyāle ayōgké abel syāá dehele' míme nkalanj akal. Abé áde dédíi ne Krístā ábélé dedé nēngáne bad ábe Dyōb ákóbé bon ályágté áke dé akal nkalanj mí bwám mebwóg mésyāál. Dyōb ábélé bad bébyēē Yesu Krístā áyāle míme nkalanj míme syāá dékalé. Mmē nkalanj ríkaγ áfínté e bad ngáne elod é bwám. ¹⁵ Elod é bwám, elod é Krísto, chóó dédíi á'sō é' Dyōb. Nzé dekale nkalanj tângene Krístā, bad bésyāál ábe bédúbpé míme nkalanj míme dékálé, Dyōb ásoo' ádá b alongé. Bon bad bésyāál ábe bédúbpé míme nkalanj, Dyōb déesoo' é ádá b alongé. ¹⁶ Ne bad ábe bédé á nzii eché epágnédé Dyōb á yāl, nkalanj mí bwám míme syāá dékanlé bó rídé áwāb nēngáne ebébtéd é elod éche éwúe' bó. Abíníi-'ε ábe bédé á nzii áke wée Dyōb nkalanj mí bwám míme syāá dékanlé bó, rídii nēngáne elod é bwám áyāle syāá delānge bó bán bébē á alongé ne Dyōb á ngíndé ne á ngíndé. Nzé-óó adé awé ahelese ábel enén nyaa e nsón? ¹⁷ Séesaá ngáne bad abíníi híin ábe békale eyale é Dyōb ábel bon békud nsyāη. Ne sé séebēlē nē, áyāle Dyōb álómé sé ákal nkalanj mí bwám, míme nkalanj sēkale' mós ne nlém nhóg abé áde sédíi mod nhóg ne Krístā, debíi-'ε nén bán Dyōb dós álómé syánē ábel míme nsón.

3

Bekal bé nkalanj mé melē mékōālē

¹ Nyéwémtné bán séhóbe' mekan mé bwám tângene échēd yāl ámpē-ye? Nyéwémtné bán séēbe nyé kálag ké'ε séhēd kálag áwēn, álúmed nén bán sékwógnédé ábel nsón áfínté echên, ngáne bad bémpēe bébelé-ye? Séebenlé nē. ² Nyédíi sé á nlém-tê nēngáne kálag eché bétélé bon bad bésyāál belāá ábíi chōm éche édé áwēd-te. ³ Nyélúmte' bán nyédíi kálag eché Krístā átélé bon álómén sé. Enén kálag éesaá kálag eché béténlé ínke bon edíi eché Edáádāη é Dyōb áde ábage alongé étélé. Bénkēntenlé enén kálag á melāá mīn, míme métánlé, bon bēntel chó á

nlém mí baanyon. ⁴ Séhóbe nén áyāle sésúme nlém ne Dyöb abé áde sédíí ne Krístəə. ⁵ Sé bēn séhēlēē-se séhób bán séhēle-se sébēl nímén nsón. Sé bēn séhēlēē-se sébēl mós. Dyöb dós abélé bonj séhēl mós abel. ⁶ Abelé sékwögnédé ákal nímē nkalanj mé melē mékōšlē. Méesaá nkalanj áhíd mbéndé é melē mé nchun. Bad ábe bēhíde ene mbéndé bēwág, bēébāg-kaá ne Dyöb. Nkalanj áhíd melē mékōšlē níme séyágtēé, nídé nén bán Dyöb ábage bad Edəədənj éche Esáá, ébele-'e bēbē ne mós á ngíndé ne á ngíndé.

⁷ Bəəb-pəš, Mosēē an'yágéd bad áhíd mbéndé é Dyöb é melē mé nchun. Dyöb dētēl éché n mbéndé ámín e meláá níme métánlé bonj ábe Mosēē aá áyágtē bad. Ade Dyöb dēmbēé Mosēē éché mbéndé, ambēl e'só é'péné' Mosēē féréd, álúmed bán éché mbéndé édíí éché. E'só é'péné'áá Mosēē nyaa echē bad bé Israel bēhēle'áá mós anən á'sō. Bonj kénéé é'péné'áá bwāmbwam, nímē mwayé mēmbootéd asud mwāmpín mpín. Bad ábe bēhíd melē mé nchun bēnwē, bēnkēmbáá-'áá ne Dyöb. ⁸ Né-šš, nzé séyágtē bad nkalanj tənge ne Edəədənj é Dyöb, Dyöb délūméd bad nén aá nímē nkalanj nítómténé etógnén abé á alongé á bad. ⁹ Dyöb dénlūméd aá módē ngum áde ámbēé Mosēē mbéndé. Echē mbéndé émbēl bad bēbíí bán ákōgsēn bós áyāle mbéb níme bēbélé. Bonj anabpé echē ngum alúmed abel áde abélé bonj sékalé' nímē nkalanj níme rílūmte ngáne bad békobnadté áwe e'só. ¹⁰ Mbéndé éche Mosēē áyágtē'áá bad bəšd áhíd mbéndé é Dyöb émbē etógnén. Ayágéd áde séyágtēé bad bəəb bán Dyöb délagsén bós mbēb, bēbelé-'e ngáne áhēdēé, dós átómténé etógnén abé. ¹¹ Kénéé édíí bán Dyöb dénlūméd ngáne ádíí etógnén áde abélé melē mé nchun, melē níme mēmbē á esonj é pónDé, alúmté aá mótómtēnē etógnén abé abel áde abélé melē méékōšlē. Mmén melē méékōšlē mós méhānléné alongé á bad, mébē-'e abé ne abé.

¹² Né-šš ngáne sésúme nlém bán nkalanj níme sékaleé nídé etógnén bwāmbwam, sékale mós ésebán sébáá'. ¹³ Séesaá nēngáne Mosēē. Mosēē ankúdtén e'só ábel bonj bad bé Israel bēnyíné ngáne e'só ábe é'péné'áá mós é'dímēé. ¹⁴ Bonj bēnkēnsōntēnné. Á mbále, bootyaa ene pónDé ápe chii, bēhēléé asōntēn nén bán apen áde e'só é'péné'áá Mosēē, nímē mpentéd nísúde. PónDé ké ehéé nzé bad bēwógé mod aláá kálag e melē mé nchun, bēēsōntānnē chōm éche bēwógé. Edé nēngáne abad ákúténé bós mewēmtēn. Nzé mod adé ne Krístəə dēmpen dós asōntānné. ¹⁵ Á mbále, bootyaa ene pónDé ápe chii, pónDé ké ehéé echē bēláá mbéndé é Mosēē, ébelé ébē byánán abad ákúténé bós nsōntēn nyaa eche bēhēléé chōm éche bēláá' é abii. ¹⁶ Bonj nzé bós ké ahéé adúbpé Sāngú Yesue, chōm éche ébāg nēngáne abad éche ékutan bós nsōntēn ébelé éhíde. ¹⁷ Bəəb-pəš, Sāngwéé adíí Edəədənj. Kéhéé áde Edəədənj éche Sāngwéé édíí, bad bēébāgkē á mehanj-tē. ¹⁸ Syánē ábe Dyöb áhúde abad áde dénkūtēn syánē e'só, abé ádēd ábele' bad bēbíí ngáne ehúme éche Sāngwéé épédé abé. Bényíné' bán abelé syánē ngáne bad ábe bēbele ngáne Dyöb áhēdēé. Edəədənj éche Esáá éhānlan syánē ahānlen ne ahānlen ábē ngáne Yesue ábel bad bényín ngáne ápédé ngine abé. Sāngwéé, mós awé adé Edəədənj, mós ábele nímén mekan.

4

Yesue alúmté syánē ngáne Dyöb ápédé abé

¹ Ngəl echē Dyöb ádíí chós ekəš bonj sékalé' nímén nkalanj. Né-šš, séedonlé mekuu ámbíd ákal mós. ² Séebenlé mekan mé e'són níme bad

bébeléé á mesoom-tê. Séedōgnēē nyé ehób é nsal, séehānlan-naá eyale é Dyōb ádog nyé. Boŋ pen, séyágte' bad eyale é Dyōb nyaa eché bad bésōntēnnē chō. Ngáne séyágteé eyale é Dyōb ne nlém nhóg, modmod eéhelēē-se ahób á nlém-tê aá sēdoge mó. Sēbíí bán Dyōb ábíí kéchéé éche sébeléé. ³ Nzé donge á bad béehēle nkalanŋ ní bwám míme séyágteé asōntēn, né édíi wéé ábê bad béedúbpeé mó. Ngáne béedúbpeē Dyōb béebáá ne mó. ⁴ Satanē, nkamlēne a nkōŋsé, akamlan mewēmtēn míme bad ábe béedúbpe Krīstā. Béehelēē-se bésōntēn bán nkalanŋ ní bwám nílúmte ngáne Krīstā apédé etógnén abé. Krīstā adíi néé Dyōb dēn. ⁵ Né dōó ákáá boŋ séēkālē tāŋgene échēd yál. Boŋ sēkanle nyé bán Yesue mó adé Sāŋgwéé. Sédíí bembalede ábēn áyāl e Yesue. ⁶ Dyōb áde dénhāb aá, “E'nyínen bé ekíde é'bê wéé ehíntēn énsēbēē abé,” mó abelé míme nkalanŋ tāŋgene Yesue ábē nēŋgáne e'nyínen bé ekíde ábe é'pene' syánē á nlém-tê. Syánē baasyāā́l ábe dedúbpe Yesue bōó Dyōb ábénlé nē. Dyōb ábélé nē ábel boŋ bad bēbíí nēn bán módé etógnén abíi áde bad bēbíí' é bán Yesu Krīstā adíi néé mó.

⁷ Boŋ nkalanŋ míme Dyōb ábágé sé ákal, nídíi chōm éche etómténé etógnén abé. Sédíi nēŋgáne mbeé e mōg eché chōm édíi áte. Nēn ábénléde ábel boŋ bad bēbíí nēn bán ngíne eché echabé ámín ehúú ne Dyōb saké ne sé. ⁸ Sēkude nyaa é ndutul híin boŋ séēlyāgēē áwēd-te. Donge á pónde séebyé' é dyam áde sébeléé, boŋ séehóbéé nēn bán Dyōb déelúmédté se chōm éche sétāŋgnén abel. ⁹ Bad bētagte se pónde té boŋ Dyōb déetēdté sé. Bélōgne sé, boŋ Dyōb déekwētānné aá bēwúu sé. ¹⁰ Kéhéé áde sékagké ákal nkalanŋ ní bwám séhédé á nlém-tê nēn bán bad bēhede' sé awúu ngáne bēnwū-é Yesue, boŋ bad bēbíí bán Yesue adé á alongé, mó- 'aá ahāg sé ngíne áte abé áde sédíí á alongé. ¹¹ Sēbíí nēn bán kénéé sédíí á alongé bōob, séde benben ne kwééd pónde té áyāle sēbenle Yesue. Nēn áde ábel boŋ bēbíí bán Yesue adé á alongé, mó- 'aá ahāg sé ngíne áte abé áde sédíí á alongé. ¹² Né-óó, sēkwēténé kwééd ábel boŋ nyékud alongé áde déemaá'.

¹³ Sédíi melemlen ngáne mod awē ahóbé ngáne éténléde á kálag e Dyōb nēn bán “Ndúbpe wē, né-óó, nkale' tāŋgene wē.” Melemlen ngáne ane mod ándúbpe Dyōb, sémpē sédúbpe Dyōb, sémpē sédíi sékale-ē tāŋgene mó. ¹⁴ Sēbíí bán Dyōb áde ápuúdté Sāŋgú Yesue dépuúd-te sémpē ábē á alongé ámpē ne Yesue. Dyōb dépēēn-ne sé ne nyé wéé adíi. ¹⁵ Metake mésyāā́l míme sékudeé médíi áwōŋgen nyé, ábel boŋ nzé bad híin bēwógé eyale é Dyōb, nsímé ní Dyōb mébēl békūd alagsen dé mbéb, bēbūd-te mó asāgnén. Nēn débēl bad híin bēkené' Dyōb.

¹⁶ Né-óó, séedonlé mekuu ámbíd ákal nkalanŋ ní bwám, kénéé édíi bán ngíne esude' sé á yál, kénéé Dyōb áwede' sé nlém á abum, ahāg-ke sé ngíne áte mbwē té. ¹⁷ Baá metake ábe sékudeé bōob béesaá ábe sétagteé nlém á abum. Sēkude metake bōob boŋ ehúmé éche ébē ne sé échāb ámín nyaa eché séekamténné metake míme sékúde á nkōŋsé wēn, ébē-ē ne sé á ngíndé ne á ngíndé. ¹⁸ Nē dōó ákáá boŋ séenyíné' metake míme sékudeé bōob néé dyam. Boŋ sēbānné nlém áyāl e bwēm ábe Dyōb ákōŋnéde sé, kénéé édíi bán séenyínéé bō. Bwēm ábe sényínéé bōob é'dé dāsō áyāl e esōŋ é pónde, boŋ bwēm ábe séehelēē-se sényín bōob, bēbē á ngíndé ne á ngíndé.

Déékūd yāl ékōōlē ádyōb

¹ Sēbíí nēn bán échēd yāl éche sébééné á nkōñsé edii néε e'bem ábe sédyεε' é áte. Nzé bépáá ábē e'bem, sébíí nēn bán sēwóó ndáb ádyōb échē moonyonj éelóó' é. Dyōb dōó álóó' chō, ēbē-ε á ngindé ne á ngindé. ² Sēkōōmad áte bōōb á ebem-tē wén, sēwane áte bán ene ndáb échē ebíde' ádyōb ékútēn sé ngáne mbóté ékútanné mod. ³ Nzé sēdé ene ndáb áte, séebáá nēngáne mod awē adé nsōb. ⁴ Abéen áde sébééné enén yāl á nkōñsé te wén, sēkōōmad áte adenled áde nēn adénlédé sé. Eesaá nēn bán séhede enén yāl e nkōñsé ahúd, boj séhede yāl ékōōlē eche edé ádyōb, ábel enén yāl e nkōñsé échē ewág émaa, étim yāl échē ēbē á alongé. ⁵ Dyōb dōó ábōñséné syánē ákud nímén nhəñlén alómmé-ε syánē échē Edáádəñ éche Esaá álúmed nēn áá adén akan débēnléd.

⁶ Né-óó, póndé téé desume' nlém nēn bán abé áde dédíí ne échén yāl á nkōñsé, deesaá hōm ahóg ne Səngwéé. ⁷ Sēdé á alongé á nkōñsé ne échén yāl, áyāle sédúbpé mō saké ngáne sényínéé mō. ⁸ Sésúmé nlém nēn bán ábe syánē yāl ékōōlē, séhede-ε échēd yāl é nkōñsé atēde áke débé ne Səngú Yesue. ⁹ Né-óó, níméd nlém rísyā́l nítəngéné abé áwóged Yesue menyínge áyāl e kéchéé éche débēléé, ké ébē bán sēdé ne échēd yāl á nkōñsé, ké ε séesaá ne chō. ¹⁰ Syánē mod téé átyēēm á nkáásé á'sō ábe Yesu Krístəə epun éche ákāádtē moosyā́l, təngene mekan níme ábélé á póndé échē ábédé á nkōñsé. Mod té ákūd nsábe təngene mekan mé bwām ké ε mé mbéb níme ábélé.

Abé á nchemtēn ne Dyōb

¹¹ Ngáne sébíí bán Səngwéé ákāād bad, sébagé-ε mō edúbé, sēwane' áte nēn bán bad bésōñtēn nēn bán nkalanj níme sékaleé rídé mbále. Dyōb ábíí nyaa é bad éche sédíí, mbíí-ε mēé nyémpē nyēbíí nyaa é bad éche sédíí, ndúbpe-ε mēé nyēbíí-ε bán sékale mbále. ¹² Séehóbéé mekan mé bwām təngene échēd yāl ámpē. Boj pən séhede bán nyéwōñ nzəm ábēen sé kúmbe, ábel boj nyéwōñ dyan áláa bad ábe bédé kúmbe áyāl e mekan níme bēbēléé níme bad bényínéé, saké áyāl e mekan níme médé bō á nlém-tē. ¹³ Donje á bad bēhōbe bán séhōbe mekan néε bad ábe nló méēsáá' é áte. Nzé nē adé mbále, né Dyōb dōó sébagéé edúbé. Nzé séhōbe mekan néε bad ábe nló rísáá áte, né áwōñgen nyé dōó séhōbé. ¹⁴ Edəngε éche Krístəə chōó étédé sé nlém á abum ábel mekan níme sébēléé, áyāle sēmadé á nlém-tē nēn bán Krístəə awédé á nló ní moosyā́l. Né-óó, édé nēngáne moosyā́l áwédé. ¹⁵ Anwé á nló ní moosyā́l ábel boj bad ábe bédé á alongé, alongé ádāb déélúmtē bán bédé á alongé áyāl échāb dēmpən. Boj pən bédé á alongé áyāl e Krístəə, mō awē anwé, boj Dyōb ápūūd-tε mō á nló nímāb.

¹⁶ Né-óó, bootya bōōb, déēnōnē mod nyaa eche moonyonj ánənéé. Kénéé edíí bán sēnəné'áá Krístəə á nyaa e moonyonj, séēnōnē mō nē ámpē. ¹⁷ Né-óó, kénzéé awē adé mod nhóg ne Krístəə, adíi nhəgtéd mékōōlē. Mmē mbeltéd mé nchun rísyā́l nímáá atóm awóó-ε mbeltéd mékōōlē rísyā́l bōōb. ¹⁸ Mmén mbeltéd mékōōlē níhúú ne Dyōb. Ábélé syánē detimé ásē ne Krístəə, abagé-ε syánē nsón ákale bad nēn bán bēhēle bēbē nsəñ ne Dyōb. ¹⁹ Chōm éche ríhōbéé edíi áyāl e kwééd échē Krístəə áwédé á awəg. Dyōb ábélé bad bépédé á nchemtēn ne mō. Dyōb déētóó'áa mbéb níme bad bēbélé, abagé-ε syánē nsón ákale bad nēn bán bēhēle bēbē nsəñ ne Dyōb. ²⁰ Aláa áde Dyōb áləngéé sé mekan áláa bán sédíí bad ábe bēhōbe Krístəə. Sésíme nyé etúu áte á dín á Krístəə nēn nyépe á nchemtēn ne Dyōb. ²¹ Dyōb dēmpwéd Yesue átag áyāl e mbéb rísyā́l níme

syánē débélé. Yesue enkêmbenlé mbéb ké nhóg, bon kénê ankwentén atag áwəd nló. Dyöb álágséné syánē mbéb ahóbe-’ε áá déébēlēē mbéb ámpē melemlem ngáne mōmpē éebeléé mbéb.

6

¹ Né-ᵛᵛ, sé ábe sébele’ nsón ní Dyöb ne Dyöb, sécháa nyé nén bán nsimé ní Dyöb míme nyékudéé méēbāg ngēn. ² Dyöb ahóbé ngáne éténlédé nén áá,

“Áde póndé épédé echē etāngéné, menwóg chōm éche nyéhóbe.

Áde epun é e’soosoj-’ε épédé, menwōngén nyé.”

Nyénōne’ póndé nén bōob echē etāngéné, éche nyétāngéné nsimé ní Dyöb akud. Nyénōne’, epun épédé éche nyéhele nyékud e’soosoj.

³ Séekáá’ε modmod nzii, ábel bon awusé déenyinnād áyāl e nsón míme sébeleé. ⁴ Bon pen, nēngáne bembaledé bé Dyöb, sélúmte’ yāl nyaa ésyāāl ábé bad ábe bébele’ mekan míme métāngéné. Sēwánlé e’kañ bé nlém é’ ngine tāngene metake míme sékudéé, tāngene alonjé áde álenlad sé áte, ne ndutul éche étáne sé. ⁵ Sékude mbéte, béhāg sé á mbwōg, ndun e mod empēén epuutéd béchodé sé yāl áte, sébele ntú ní ngine, sénangé’ e’pin, sédyéé-’ε nzaa. ⁶ Sélúmte’ ámpē bán sēdii bembaledé bé Dyöb ábel áde sébeleé mekan mé bwām ne e’sāñ bé nlém, ábe áde Dyöb ábágé sé nsōnten ábii alonjé áde sétāngéné awōñ, awesen áde séwesanné, ne awōon áde séwōñné bad bémpēe nlém ní bwām. Edáádanj éche Esáá chōo élyágte sé, sédāá-’ε moosyāāl ne nlém nhóg. ⁷ Nkalanj míme sékaléé nídii nkalanj ní mbále, ngine e Dyöb chō-’áá sébenladté ákal mós. Ábel áde sébeleé mekan míme métāngéné ábélé bad béewóó’ε dyam dé mbéb ké ahóg ábán sé á yāl. ⁸ Séēbē sébenlé Dyöb ké béken sé, ké’ε béekene’ sé. Ké bad béhōbē sé mekan mé mbéb áyāl ké’ε mekan mé bwām. Bad béhóbe bán sélúmte bán sēdé ndín é bad éche séesaá, bon sēdii bad ábe séhóbé bán sēdé. ⁹ Bad bébíí sé bwām bon bémpēe bényíne’ sé bán sēdii bad ábe béesē dyam dé abelen. Bad béwēmtan bán séebáá á alonjé bon kénê sēdii sēdé á alonjé. Sékude metake á mekáá mé bad bon kénê, béewúú’ε sé. ¹⁰ Sēdé á ndutul té, bon kénê, séwóge menyinge póndé ésyāāl. Kénéé édíí bán séebudéé chōm awōñ, bon kénê nsón míme sébeleé mbélé bad híin bédúbpé Dyöb. Né-ᵛᵛ nē ábélé bébúdé bwēm awōñ bōob. Kénéé séewóó’ε chōmchōm, nhon ní Dyöb nídii mímēd.

¹¹ A-bad bé dyad á Korinto, sētēnlé nyé chōm ésyāāl ésebán sékoñnad nyé dyamdyam. Sélúmte-’ε ngáne nlém nídii sé áte áyāl echēn. ¹² Sédáá nyé, séebáá-’áá alúmed bán sēdáá nyé. Nyé pen nyélúmte sé nén nyéēdāá’ε sé. ¹³ Nhóbe áwēn bōob néé ábēm bán. Nyémpē nyédan sé ngáne sémpē sédáá nyé.

Nyéébēlē’ mekan míme bad ábe bēédúbpe Krīstāa bébeleé

¹⁴ Nyéebāg nlatén ne bad ábe bēédúbpe Krīstāa. Nhóbe nén áyāle bad ábe bētāngéné á’sō é’ Dyöb, béewóó’ε dyam abelen mekan míme e’bébtéd é’ bad bébeleé. E’nyínen bé e’kíde béewóó’ε dyam abelen ehíntén. ¹⁵ Krīstāa eewóó’ε dyam ábel ne Satane. Mod awē adúbpe Krīstāa eewóó’ε dyam dé abelen mod awē eedúbpe. ¹⁶ Ndáb-e-Dyöb eewóó’ε dyam dé abelen ndáb echē bad bébenléé myöb mémpēe. Nhóbe nén áyāle dedii ndáb e Dyöb, Dyöb áde ádé á alonjé. Edé nén ngáne éténlédé bán Dyöb ahóbé áá,

“Mébē ne ábēm bad, rídyēē-’ε áwāb.

Bébelé me nēngáne ádab Dyöb, me-’ε métēd bó nēngáne ábēm bad.”

¹⁷ Sāngwéé aláŋge ábē bad aá,

“Né-óó, nyéte de, nyéebág-ke ne bad ábe béedúbpe me.

Nyéewóó’ dyam abel ne e’bébtéd é mekan níme bébeléé.

Mékōb-pe nyé néε ábēm bán.

¹⁸ Mébē nyé sáá,

nyé-’ε nyéēbē ábēm bán.

Me Dyöb á Ngum me-εé nhóbe’.”

7

¹ A-baányan bé edəŋge, ngáne Dyöb áhóbé aá módii awesyánē Sáá, syánē-’ε debé ábe bán, déte de mekan níme méwógte syánē mbinde á ekob é yál ne á edəádəŋ. Syánē débε Dyöb edúbé, déwōŋ-’ε alonjé áde ásaá, nē débəl débəgé Dyöb edúbé ngáne éhədnadté.

Paale adé menyiŋge

² Nhede meé nyédəŋ sé ne nlém rísyāal. Séepānnēē modmod, séēbēltēē modmod mbéb, séédōgēē-’ε modmod. ³ Meehóbéé nén áhób nyé. Mensébé nyé atele nén meé, sédāá nyé bwāmbwam, ké á kwééd ké’ε á alonjé, dēbē debé mod nhóg. ⁴ Nkumne nyé ekáá á tál. Mbééné nyé kúmbe. Nyéwédé me nlém á abum bwāmbwam nyaa echē rítómténé menyiŋge abé kénéε sékudéé metake bwāmbwam.

⁵ Ade sépédé á mbwóg e Masədonia, sēnkēnkóméé áte. Sékudé’áá metake nyaa ne nyaa. Bad bépentánnáá ne sé mbwóg-ke mbé sé áte áyāle sékāmtánnáá nyé. ⁶ Boŋ Dyöb áde áwéde bad ábe béewóo e’lyág bé nlém, nlém á abum, dénwēd syánē nlém á abum alóm áde ánlōmmē Tituse áwesyanē. ⁷ Saá-kaá échē epe chēmpen ēmbel séwóg menyiŋge, boŋ awéd áde nyénwēdtē mó nlém á abum dénwōgēd sé menyiŋge. Anláá sé ngáne nyédáá me anyín bwāmbwam, aláá-’ε sé ngáne nyénwōgkē pél áyāle ndutul eche ebédé nyé á nlém-té ngáne nyénkēnwógédte me menyiŋge. Anláá-’ε me ngáne nyéwóo nlém áte ábē me ámbid. Ade Tituse aláŋgé sé nímén mekan, membé menyiŋge bwāmbwam.

⁸ Kénéε édíí bán ene kálag echē mēntelēé nyé enwógéd nyé ndutul, meesaá ngəl nén me nténlé nyé chó. Kénéε édíí nén bán membé ngəl atel áde mēntenlé chó, nnyíné nén meé echem kálag echē ríténlé nyé ewiidé nyé nē á esón é pónde. ⁹ Boŋ bəob ndé menyiŋge, saké áyāle ménwōgēdtē nyé ndutul, boŋ áyāle ndutul eche nyénwōgkē ebélé nyéhəŋléné áden abé dé mbéb nyébele’ ngáne Dyöb áhədéé. Nyénwóg ndutul ngáne Dyöb áhédé’áá aá nyéwóg. Né-óó, ndutul ké ehéé echē sēmbenlé boŋ nyéwóg, enkēmbébénné nyé. ¹⁰ Nzé ndutul edé mod á nlém-té ngáne Dyöb áhədéé, ane mod abelé ahəŋlén áde abé dé mbéb ábelé’ ngáne Dyöb áhədéé. Nén ábele’ ane mod ákūd e’soosəŋ, nē déewiidéé modmod ámpē. Boŋ bad ábe bédúbpé Dyöb, ndutul echē edé bó á nlém-té áyāle bédíí baányon ebele’ bəwág á edəádəŋ. ¹¹ Boŋ ndutul embé nyé á nlém-té ngáne Dyöb áhədéé aá ébē. Né-óó, nyénəne’ chōm éche nē ápiínédé nyé. Nyéhədé’áá bán mbii nén meé nyéwane áte álúmed bad nén bán nyéēbēlēē awusé ké ahóg bəob. Meliŋgá membē nyé áte nén bán ábē bad bébelé awusé á etún é pónde nyédé ahób bán nyéləŋge bó bán bésóg mbéb abel. Nyénwóg mbwóg nén bán Dyöb dékōgsən nyé nzé nyédé nyébele échén ndín é mekan. Nyéndəŋ me anyín bwāmbwam, nyénwōŋ nlém ábē me ámbid, nyékōgsən-ne bad

ábe bébele mbéb. Abel áde nyébélé nímén méšyāāl, álúmté sé nén bán nyéebēlēē mekan mé mbéb. ¹² Né-óó, kénéé rítélé ene kálag, menkēntenlé ch́ó áyāle mod awě abelé epandé ké'ε mod awě bépánné boŋ ntelé ch́ó ábel boŋ nyébíi á'só é' Dyōb nén bán nyékoó sé adəŋ. ¹³ Nē d́óó ákáá boŋ nyéwēdē sé nlém á abum.

Saa-kaá e'wéd bé nlém á abum bēnpen, boŋ sēmbé menyiŋge bwāmbwam anyín áde sēnnyínnē Tituse adé menyiŋge áde ápédé. Anláá sé ngáne nyébélé boŋ asóg atag áte. ¹⁴ Membé kúmbe áláa Tituse ngáne nyédíi bad bé bwám, nyēnkēnwógéd-taá me e'són áyāle nyēnlúméd nén bán mekan níme ménlāā'é mó médé mbále, ngáne mekan méšyāāl níme sēnlāā'é nyé médíi mbále. ¹⁵ Nē ábélé níme nlém ntime' áwēn tómaa ké ngen e'só, akamtēn áde ákamtanné ngáne nyé moosyāāl nyénwōŋgē nlém ábel mekan níme anlāā'é nyé aá nyébel. Nlém ntime mó áwēn ámpē nzé akāmténé ngáne nyēnkobpé mó ne edúbé, nyéwōŋgēn-ne mó ne nlém nhóg. ¹⁶ Ndé menyiŋge áyāle nsumé nlém rísyāāl áwēn.

8

Bad bé Krísto bétógnéné

bad ábe bétógnéné awōŋgen

¹ Bóob-póó a-baányəŋ, sēhede bán nyébíi nén bán Dyōb ábágé nímē nsimé wée bad bé Dyōb ábe bédé á mwembé níme rídé á mbwóg e Masēdonia ábel boŋ bésále ekáá áte. ² Békúidé metake mé ŋine níme mékage bó áte bwāmbwam. Kénéé édíi bán bédé atóg bwāmbwam, bésánlé ekáá áte bwāmbwam, bédé-'ε menyiŋge. ³ Ndé mbóŋ nén meé, bēmbě ch́óm éche bēnwōŋgē, bēntōmtēn-ne abe tómaa ch́óm éche bēmbēē bēbage'. Bébágé'áá-'ε ngáne nlém nímāb ménlāā'é bó. ⁴ Bēnchāŋ syánē bwāmbwam ábé menyiŋge áwōŋgen bad bé Dyōb bé Jerusalem ngáne bómpē bēbelé. ⁵ Bēmběl tómaa ngáne sēnwēmtēnnē. Bēnsēbē ádāb alonjé abe á mekáá níme Sāŋgwéé. Ambíd enē bēmbě ádāb alonjé áwēd mekáá ngáne Dyōb áhedéé aá bēbel. ⁶ Né-óó, sēcháa' Tituse awě ambootéd nímén nsón ne nyé nén bán ádíi áwōŋgan nyé, nímén nsón níme nyésánlé ekáá áte, nyébāgē-'ε bad kéchéé éche bétógnéné ne nlém nhóg, nyépid mó á asóg. ⁷ Bóob-póó, nyébele bwám á menzii méšyāāl. Adúbe áwúú nyé áte. Nyékale' nkalaŋ mí bwám, nyébíi mekan mé Dyōb, nyéwóó nlém áwōŋgen bad nyēdāá-'ε sé bwāmbwam. Né-óó, sēhede bán nyébele bwám, kóáŋne ásale ekáá áte, nyébage-'ε bad kéchéé éche bétógnéné.

⁸ Meekamlánné nyé ábel nén. Boŋ ngáne rínyiné bad ábe bédúbpé bēwōŋgan bad bēmpēe, nhede meé nyémpē nyélúmed ngáne nyédáá bad bēmpēe. ⁹ Nyébíi ngáne eched Sāŋ, Yesu Krístəá áwōŋganné nyé ásale ekáá áte. Kéchéé éche Dyōb áwóó mó awóó. Boŋ kéné á etútú echēn antédé nímē nhən rísyāāl ádyōb ápē á nkōŋsé abé nēe ntógétóke mí mod. Amběl nē ábel boŋ nyékud nnam níme Dyōb ábageé bad.

¹⁰ Mbage nyé elébé nén meé, mwě níme rítómé nyēmbé bad bé e'só áwōŋ nlém áwōŋgen bad, nyēmbé-'ε bad bé e'só ábooted bad awōŋgen. ¹¹ Bóob-póó, nyétāŋgéné nsón níme nyébóótédé amad. Nē déběl bad bēbíi nén bán nyédé mboŋsén ábe ngáne nyéwóó ápid-te nē á asóg melemlen ngáne nyēmbonjénné ábooted nē. ¹² Nzé ewóó nímē nlém ábe mod ch́óm ngáne éwóó ch́ó, ébelé ékobnéd ne Dyōb. Dyōb déhedéé aá mod ábe tómaa ch́óm éche áwóó.

13 Meehóbbéé meé nwòŋgen níme nyébageé bad íwòŋgen bó boŋ nyé bèn nyébé á metake-tè, boŋ nhede meé nyé moosyáál melemlen, nyéwòŋ chòm éche ékwògnédé nyé mod-téé. 14 Bòòb-pòò abud áde nyébúdé bwèm awòŋ, nyéwòŋgan bad ábe bédii béhede', ábel boŋ á pónde eche nyémpè nyétògnènnè bòmpè béwòŋgen nyé. Nê débèl mod téé áwòŋ. 15 Eténlédé á kálag e Dyòb nèn bán, "Mod awè ambud awòŋ, enkênwòŋgé tómaa ngáne ántògnènnè, awe mó-'é enkèmbud awòŋ, andii anwòŋ ngáne ántògnènnè."

Bélómé Tituse bó á Korinto

16 Nságnan Dyòb abe áde ábágé Tituse ámpè nlém áwòŋgen nyé melemlen ngáne ábágé me. 17 Tituse eépāgkè áwèn áyāle sélāngē mó bán ape, boŋ apag káŋŋ ne áyāle awóó nímé nlém ape, apag áyāle mwèn adáá ape. 18 Sélómne mó mwānned a Krísto ampée. Anén mwānned a Krísto, abyééné átíntè e mwembé nisyāal akal áde ákaleé nkalaj mí bwám. 19 Saké alóm áde sélóméé mó dèmpen, mwembé mēmpwed mó áhoon sé ngáne sébeleé nsón áwòŋgen bad ábel boŋ edúbé éche Sāŋgwéé ényínned ne álúmed nèn bán sēwóó nímé nlém áwòŋgen bó.

20 Sēhēdēē bán modmod áhòb dyam dé mbéb tāŋgene nímén nsón mé asále dé ekáá áte níme sébeleé. 21 Sēwóó nlém ábel dyam áde átāŋgéné saké á'sò ábe Sāŋgwéé dēmpen boŋ káŋŋne á'sò é' baányon.

22 Sélómé' mwānned a Krísto áwèn nchoo ne Tituse bó. Alúmté sé á menzii híin áá mōwòò nlém áte áwòŋgen nyé. Bòòb-pe áde ályágé nlém áwèn, anābpé nlém awòŋ áwòŋgen nyé. 23 Tituse mó ne mó ayōgké me áhoon ábel nsón áwòŋgen nyé. Abíníí bānned bé Krísto ábe békag ne Tituse bédii bad ábe mwembé melómé á dīn ádāb, kéhéé-'é wée békíí mam níme bébeleé mépiinad Krístā edúbé. 24 Né-òò, nyélúmed ábén bad nèn bán nyédáá bó. Ábel áde nyébenlé nê, mwembé níme nílómé bó mēsòŋtēn nèn bán nèn dōó ákáá boŋ sékumné nyé ekáá á tál.

9

Békag bad bé Krísto bé Jerusalem mōné asarjed

1 Bòòb-pòò, éesaá etógnén me átele nyé tāŋgene nsón níme séwòŋganné bad bé Dyòb. 2 Mbíí nlém níme nyéwóó áte áwòŋgen bó, mbééné-'é nyé kúmbe awòŋ áde nyéwóó nlém áwòŋgen bad ábe bédé á mbwóg e Masedonia. Menláá bó nèn meé, "Nyé ábe nyédé á mbwóg e Akaya, nyémbé mboŋsén se mpú-mwě ábe bó mōné." Nlém níme nyéwóó áwòŋgen bad rítédé bó bad híin nlém á abum ábel melemlen. 3 Bòòb-pòò, nlóme' ábén bānned bé Krísto áwèn, ábel boŋ ahób áde séhóbeé bán sékumne nyé ekáá á tál déébāg bán sékale metóm. Boŋ ébè bán ngáne nílāngé bó meé nyéēbē mboŋsén ábe bó mōné, nyéēbē-'é nê dēn. 4 Né-òò, nzé mpedé áde bad bé Masedonia bēpédé ne me boŋ ntáné nyé áde nyéēboŋsēnéé, séékwāg bwāmbwam, nyé-'é ámpè nyékwāg. 5 Né-òò, nê dōó ákáá boŋ rídōl áte nèn meé édé etógnén álóm ábed bānned bé Krísto á'sò, ábel nyémad nwòŋgen níme ríchábé ámīn níme nyéhóbé bán nyéēbe bó, aboŋsen. Nzé nyébelé nê, né nwòŋgen nisyāal mébē mboŋsén nzé mpedé. Nèn délúmed nèn bán nyébage ne nlém nhóg saké áyāle sényágté nyé.

6 Nyébíí nèn bán mod awè eébude awén, éebudté ahúd, awe mó-'é abudé awén ábūd-te ahúd. 7 Nyé mod té ábe mōné ngáne níme nlém

ńlángé mós. Mod éebāgē sé nlem ńkoglád mós á abum ké'ε ébé byánán bényágté mod. Dyöb ádáó mod awé abage ne e'sánj bé nlem. ⁸ Dyöb débe nyé kéchéé éche nyétógnéné abel bonj nyéwónj chöm ésyāāl éche ékwógnédé nyé ásále ekaá áte ábe bad bémpēe. Nén débēl nyéēbude' bad mekan mé bwām abele. ⁹ Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán, "Asánlé ekaá áte ábe betóótōkē bé bad nwōngēn, bad béechatēnné ábē e'bonj bé nlem."

¹⁰ Dyöb dós abage bad bwēm ábe bēwénéé, ábagé-ε bad chöm éche bēdyákē. Abē nyé bwēm ésyāāl ábe nyétógnéné áwén, ábēl é'kwōg é'chyaá mbote eche ebuú áte bwāmbwam. Abel nén áyāl e e'bonj bé nlem ábe nyéwóó. ¹¹ Dyöb débēl nyébé nhon áyāl e chöm ésyāāl, ábel bonj nyésále ekaá áte. Nén débēl bad híin bésāgnēn Dyöb áyāle nwōngēn níme nyébagéé bós níme ríhúú ne sé. ¹² Abel áde nyébeleé nén, déesaá áwōngēn bad bé Dyöb dēmpēn, bonj áde káōngēn álúmed bán bad híin bésāgnan Dyöb bwāmbwam. ¹³ Mekan níme nímén nsón níme nyébeleé nén mébidēdtē áwed, mébēl bad híin bēbagé Dyöb edúbe áyāle nyébele ngáne nkalañ ní bwām níme Krístā ríhóbeé, nyélúmte-ε ábēn e'bonj bé nlem wéε bad bé Dyöb ábe bédé á Jerusalem, nyélúmte-ε wéε bad bé Dyöb bémpēe. ¹⁴ Bēwóó nlem ányín nyé, békānnād-te nyé áyāle nsimé rí Dyöb rídé ne nyé. Mmē nsimé ríchábé ámín bwāmbwam. ¹⁵ Nsāgnēn níbē ne Dyöb áyāle abagé syánē nsimé níme rílélé ahəgten.

10

Paale aláŋgé bad bé Kərinto aá níme nsón ńtāŋgéné

¹ Με Paale, me awé mpwiítédé nsudte-ε yāl nēngáne Krístā, ncháa nyé. Baahóg béhóbe' nén bán nzé ndé ne nyé mbelé ríwógé mbwóg. Bán bonj nzé meésē ne nyé, mbelé rítenlé nyé kálag éche éwúú áte. ² Ncháa nyé nén meé nyéēbēl' ngáne ábē bad bébeleé ábel bonj nzé npedé áwēn, ríhóben nyé ésebán mbáa' dyamdyam. Bad ábe méhóbenne bédii bad ábe béhóbe bán sēbele nsón ngáne bad bé nkōŋsé bébeleé. ³ Kénéé édíi bán sēdé á nkōŋsé-te, séēwānēē nzum ngáne bad bé nkōŋsé bēwanéé. ⁴ Bwēm ábe séwannéé nzum béesaá melelem ngáne ábe bad bé nkōŋsé bēwannéé. Bonj bwēm é' nzum é' ngíne é' Dyöb bós sébenladté ábēbed mebwóg mé ngíne ábēd bad bé ekōyí. Abén bwēm é' nzum bós sébenladté ásuded mpenten ké ríhéé níme bad bēpēnēé níme méesē mbále. ⁵ Sébenlad bós ámpē ámad mehób mé kúmbe níme béhóbeé níme mébele' bonj bad béēbyē' Dyöb. Sébele' bad béhəŋlan nímañ mewēmtēn ábel nímañ mewēmtēn mésyāāl mébē nyaa éche Krístā áhēdéé aá mébē. ⁶ A pónde échē nyébenlé ngáne Krístā áhēdéé ne nlem rísyāāl, dós sébonsénné ákōgēn kénzēé awé alúmté aá móbēnlé ngáne Krístā áhēdéé.

⁷ Nyénone' chöm éche édé nyé á'sō-te. Mod ké ahéé awé asumé nlem ne Krístā ábii aá ngáne módíi, nē dós sémpē sédíi ne Krístā. ⁸ Ké menkūm ké ekaá á tál áyāle ngíne eche Sáŋgwéé ábagé me tómaa ngáne ríkuméé bōob, méewógké e'són. Abagé me ene ngíne áwéd nyé áte saké ásuded nyé adúbe. ⁹ Meéhēdēē meé ényíned nén bán kálag éche rítenléé nyé édíi áwóged nyé mbwóg. ¹⁰ Nhóbe nén áyāle bad béhóbe bán kálag éche rítenléé nyé éwúú áte, éwóó-ε, e'yale bé mbéb áte. Béhóbe-ε ámpē bán bonj nzé mmēn ndé, meewóó'ε ngíne, kéchéé éche ríhóbeé-ε éewóó'ε

ngine ké póg. ¹¹ Bad ábe behóbe nê bébii nén bán kéchéé éche rítélé á kálag, nzé meesé ne nyé, mēbel chó nzé ndé ne nyé.

¹² Séehēlēē-se sehób mbéd bán sehagtan yāl, ké'ε sé bán sédé nyaa póg ne bad ábe behóbe' mekan mé bwām áyāl echáb. Boŋ ngáne bēn ne bēn behagtanné yāl, behóbē-ε bán bēn ne bēn bétómné, bédé eyókél. ¹³ Boŋ sé pen séekūmēē ekáá á tâl tómaa ngáne sétāngéné akum. Hōm áde Dyōb álómé sé aá sébel nsón dōo sébéenēé kúmbe. Nsón nīme sébelēé átínté echēn mómpe rídé nsón nīme sébéenēé kúmbe. ¹⁴ Séekūmēē ekáá á tâl ábel nsón hōm áde Dyōb dénkēnlómmé sé nsón abel. Sé-'aá sébédé bad bé'sō ábid nchabnede áhye dé akale nyé nkalan nī bwām nīme Krīstā. ¹⁵ Séekūmēē ekáá á tâl tómaa ngáne sétāngéné akum, nédē séekūmēē ekáá á tâl áyāl e nsón nīme bad bēmpēe bébélé. Boŋ pen sēsumé nlém nén bán ngáne áden adúbe ákwogéé, nē dōo nsón nīme sébelēé mékwogéé bwāmbwam mebwóg nīme sébelēé nsón. ¹⁶ Nén débēl séékāg mebwóg mēmpēe nīme méchābnédé, sékale' Nkalan nī bwām, ésebān sékume' ekáá á tâl áyāle nsón nīme bad bēmpēe bébélé mebwóg mēmpēe.

¹⁷ Eténlédé á kálag e Dyōb nén bán, “Kénzēé awé akume' ekáá á tâl, atāngéné akum ekáá á tâl, áyāle chōm éche Sāngwéé ábénlé mó.” ¹⁸ Saké ahób áde mod áhóbēé yāl mekan mé bwām á yāl dōo álúmte' bán akōbnédé néε mbapēε a nlomag, boŋ mod a mbále awē Dyōb áhóbēé mekan mé bwām á yāl mó adé mod awē akōbnédé.

11

Paale ne bembapēε bé nlomag bé metóm

¹ Nchāá nyé nén mēé nyémwε nīlāá nyé mwā a akan ké nnyínnéd ké eyókél. Nyébān metuú. ² Nsiide' nyé nyaa echē Dyōb áhele ásíí nyé. Nyédii nēngáne ngōn e mmwāád echē eébií mwēnchóm. Ane mmwāád móō ríhóbé mēé mod nhóg áwōŋ, ane mod adii-'ε Yesu Krīstā. ³ Boŋ ké nē, ndé mbwóg nén mēé ngáne Satanε ámpōngé Ifε nló áte ne nīmē mwane, melemlem nē dōo bépōngé nyémpē nló áte nyaa echē nyéesummé nīmēn nlém nīsyāāl ámpē wéε Yesu Krīstā nyéebelēé-'ε mó ne nlém nīsyāāl. ⁴ Nhóbe nén áyāle nzé mod apedé boŋ akānlé nyé nkalan nīme méesē nkalan nīme Yesuε nīme sēnkálēé nyé, nyēbelé nyésēbēn mó tâl. Ké'ε nzé akānlé nyé tāngene edāádāŋ éche éesē edāádāŋ éche sēnkálēé nyé, nyēbelé nyékob. Ké-'ε nzé mod akānlé nyé nkalan nī bwām nīme méesē nkalan nī bwām nīme sékánlé nyé, nyēbelé nyékōbēn mó mekáá mébe.

⁵ Meedúbpeé mēé ábén bad ábe béchágé yāl bán bédé bembapēε bé nlomag bēmbáá bétómé mε áyāl e nsón nīme sébelēé, nzé nhāgténé syāábō. ⁶ Nhele se meebyéé' dyam ahób átínté e bad ngáne behóbēé, boŋ nwóó nsōŋten tāngene dyam áde ríhóbēé. Sékélūmēd nyé nīmēn mekan áte hiin nīme sébelēé.

⁷ Ade ríkánlé'áá nyé nkalan nī bwām nīme ríhúú ne Dyōb, menkēnhóbpé mēé nyésábe mε. Mensudéd echem yāl ábel boŋ nyéwōŋ edúbé. Ade mēmbenlé nén, dyam dé mbéb dōo mēmbenlé-yε? ⁸ Mbēnlé'áá nyé, mwembé mēmpēe mēsābpē mε, né-óó, ébédēε byánán ndoge' nīmē mwembé áwōŋgen nyé. ⁹ Ade mēmbēē-'ε ne nyé donge á pónde meewóo'áá chōmchōm boŋ meétagte'áá nyé, áyāle kéchéé éche méntōgnēnē ábēm baányāŋ bé Krīsto ábe bēmbíd á Masēdonia bébágé'áá mε. Ngáne ménkēntagédte nyé ngen e'sō, méétagéd-tāá nyé pónde ké póg. ¹⁰ Ngáne ríkálēé mbále néε mod a Krīsto, modmod á mbwóg

e Akaya eéhēlēē-se ábēl se nsóg ekáá akum á tâl akob áde méekobéé nsábe áwēn. ¹¹ Nyēwémtné bán ahób áde ríhóbé meé méetagédte nyé ákob chóm áwēn ádíi áyāle méedā'é nyé-ye? Dyöb ábíi aá ndāó nyé.

¹² Adén akan áde míbeléé bōob, mēbē míbelé dō, ábel bonj méēbāgē bembapēé bé nlomag bé metóm etál áwōŋ nzom ákum ekáá á tâl áhób nēn bán bébele nsón melemlem ngáne sémpē sébeléé. ¹³ Echē ndín é bad éche ékume' ekáá á tâl, bédii bembapēé bé nlomag bé metóm. Bédoge bad áyāl e nsón míme bébeléé, alúmed áde bélúmtéé yāl byánán bédii bembapēé bé nlomag ábe Krístā. ¹⁴ Nēn déēkōmtēē me yāl áte, áyāle nēn ké Satane mōmpē alúmtē yāl byánán adii ángel e Dyöb echē esáá. ¹⁵ Né-ōó, éesaá me menyáké nzé bembaledé ábe Satane bōmpē bélúmtē yāl byánán bédii bembaledé ábe béyágte' bad ábel mekan míme métāŋgéné ngáne Dyöb áhedeé. Káŋne á asóg, nkōgsen míme békudté métāŋgēn mímāb mbeltéd.

*Metake míme Paalé akúdé
néé Mbapēé a nlomag*

¹⁶ Nhóbe ámpē nēn meé, modmod eewémtnán aá ndé eyóké. Bonj nzé nyēwémtné bán ndé eyóké, nyēwōg-kōó chóm éche rílanŋeé nyé ábel bonj mémpē níkum ekáá á tâl mwāmpīn. ¹⁷ Kéchéé éche ríhóbéé bōob éesaá chóm éche Sāŋgwéé áhóbé aá ríhōb. Nzé nkume' ekáá á tâl áhób kéchéé bōob, né nhóbe nēŋgáne eyóké é mod. ¹⁸ Ngáne édii bán bad híin békume ekáá á tâl néé bad bé nkōŋsé, mémpē mēbēl melemlem. ¹⁹ Nyēbēn nyēhóbéé bán debyéé dēn-éé nyékúdé, nē ábélé nyékobe ne menyīŋge kéchéé éche e'yóké é' bad éhóbéé. ²⁰ Ké mod átímté' nyé nēŋgáne ntāŋ, ké ádyāg nyé bwēm áyāl, ké' é ádogé nyé, ké' é áchāgtē yāl ámīn, ké' é ábom nyé abén á'sō, nyékobe mō. ²¹ Akwágké ákóbe me nēn, sēnkēnwōŋgē ene ndín e nlém ábel nyé échē ndín é mekan á yāl.

Nhóbe bōob nēŋgáne eyóké é mod. Mēbē kúmbe, níkumé-'é ekáá á tâl áyāl e mekan míme míbeléé melemlem nēŋgáne bembapēé bé nlomag bé metóm bébeléé. ²² Bélāŋgé nyé bán bédii bad bé Hibru bēn, mémpē ndii mod a Hibru. Béhóbé bán bédii bad bé Israel, mod a Israel mōó mémpē ndii. Béhóbe bán bédii bad bé mbyaa míme Abrahamē, mod a mbyaa míme Abrahamē mōó mémpē ndii. ²³ Béhóbé bán bédii bembaledé ábe Yesu Krístā, mémpē nlāŋge nyé meé mbelé nsón tómaa bō. Nhóbe' bōob nēŋgáne mod awē nló méēsáá'é áte. Mbelé ntū rí ngíne tómaa bō, nkénkē á mbwōg ngen ne ngen tómaa bō, nkénkūd mbéte é ngíne tómaa bō, nkémbē-'é á nsāl rí soŋ ngen ne ngen tómaa bō. ²⁴ Bad bé Israel békébōm me e'tanŋú móom meláán ne abog, ngen étáan. ²⁵ Bad bé Roma békébōmén me ntōŋ ngen eláán. Ngen póg bad bēmpēe békébōmén me meláá káŋ bēpōn me awúu. Stíma ékékunnéd sé á edīb é nkwē-te ngen eláán. Póndé póg nhóó'áá á edīb é nkwē, nēn dēmbēnléd áyāl e epun ehóg ésyāā, nkuu ne müte. ²⁶ Nkénkē meke bwāmbwam. Á meke-tē wē, e'dīb é'képōn me ahóod. Mponé alongé abód á mekáá mé bechīb, á mekáá míme ábēm bad bé Israel ne á mekáá míme bad ábe béesē bad bé Israel. Mponé alongé abód á dyad á mbáá, mīpōn alongé abód á ehyāŋge, mīpōn alongé abód á edīb é nkwē te, mīpōn-ne alongé abód á mekáá mé bad ábe béhóbe bán bédé bad bé Krísto áde béesaá. ²⁷ Mbelé ntū rí ngíne, nnāŋgé epin ngen ne ngen. Donŋe á póndé meewóo'áá chóm éche ndyáŋgké ké' é ké chóm éche mímwáŋgké, meeyōŋgké'áá-'é póndé awōŋ ádyé ndyééd. Donŋe á póndé ahéb ábágáá me á yāl bwāmbwam meewóo'áá-'é chóm

éche ríhágkē á yǎl. ²⁸ Amín e nímén mésyāāl, nwóó nímê nlém áte mbwete ánon mwembé rísyāāl níme rídé ásē echēm bwám. ²⁹ Nzé mod eewúu áte áyāl e mekan mé Dyōb, mbelé nwóg yǎl áte melemlem ngáne mómpe áwógéé. Nzé bébélté mod mbéb, mbelé nwóg ndutul bwámbwam.

³⁰ Nzé rítánjéné ekáá akum á tâl, né chōm éche rítánjéné ekáá akumen á tâl édii mekan níme mébele' bonj bad bényín me nênjáne mod awē eewóo ngíne. ³¹ Dyōb, Sáá awē Sánjú Yesue, abíi aá meekālēē metóm. Mekenag mébê ne mó á ngíndé ne á ngíndé. ³² Ade mbédé á dyad á Damaskos, nkamlene awē ambé ásē e kēj Aretase ambané sánze ánon nsal mé e'ké ní dyad rísyāāl ábel bonj békōb me. ³³ Bad bēnhē me á elōj-tē, bébidéd me á wínde echē ebédé á eséd éche ênləjned dyad, bésūdéd me á ndəob, dōo rínyágté bonj ríkē-'e.

12

Dyōb álúmté Paale mekan á ndóg-te

¹ Mēbē níkumé ekáá á tâl. Kénéé edíi bán nê déewōngānnē. Bonj mēkē á'sō áláa nyé tǎngene ndóg éche rínyíne ne mekan níme Sánjwéé álúmté me. ² Mbíi dyam áde dēmbenléd ne mod awē adúbpé Krístəə nhóg. Dyōm á mwē ne ríniin áde átómé ámbíd, Dyōb dēnsog mó ákēēn mó ádyōb á ndágke echē etómténé achab amín. Meebíi' é ké ankē áwed á ekob é yǎl ké' é á edəádəj, Dyōb dōo abíi. ³ Mbíi-'e chōm éche ébénlédé ane mod áwed, kénéé méebíi' é ké á ekob é yǎl dōo ábédé ké' é á edəádəj, Dyōb dōo abíi. ⁴ Krístəə ansog mó, ákēēn mó á Paradis. Ahed Dyōb dénłāá mó mekan níme éemwagké aá moonjonj a ekob é yǎl áhōb wée bad bēmpēe. ⁵ Ayāl e ene ndín e mod dōo mékummé ekáá á tâl saké áyāl echēm chēn. Chōm éche mékuménne ekáá á tâl édii mekan níme mélúmté' bán nwóó yǎl e moonjonj. ⁶ Bonj ké mendəj ké ekáá akum á tâl, méenyínédte nēe eyókél é mod áyāle mbále chōo mékanlé. Méekuménne échē ndín é mekan ekáá á tâl ábel bonj nyéebāgē me edúbé áyāle échē ndín é mekan. Bonj pen ndəá meé nyétéd me ngáne rídii áyāl e mekan níme mbelēé ne níme ní'yágteé nyé. ⁷ Bonj ábel bonj meebág kúmbe áyāl e nímê mekan mé menyáké níme Dyōb álúmté me, bonj ábel-le nwóg, Dyōb dēmbēl aá ríwōj nkole á yǎl níme mbélé'áá me níwógé e'we bwámbwam. Mmén nkole mbédéé nēe mēsénze níme Satane álómé átaged me ábel bonj meebág kúmbe. ⁸ Nkánne wée Sánjwéé ngen éláán, ríchāá mó meé ákoben me nímén metake. ⁹ Bonj chōm éche ánlāá' é me ebédéé aá, "Nsimé níme mbágé we níkwógé we. Nwédé we áte nyaa echē étóméé metake mésyāāl áte níme éwóó. Ayāle á pónde echē ngíne éebāgkē mod áte dōo echem ngíne éwōnganné mó áwéd mó áte." Bəob-pəó, mébē menyinge ákum ekáá á tâl áyāl e mekan níme mélúmté' bán ndii moonjonj a ekob, ábel bonj bad bényín nén bán ngíne echē Krístəə édé me áte, ch' -áá ewéde me áte. ¹⁰ Né-əó, á yǎl e Krísto, mbelé mbé menyinge ké áde méewúu' é áte, ké áde bad bésyáá' é me, ké áde mekan mélénlédé me áte, ké áde bad bétagteé me ké' é áde rídii á ndutul tē. Nhóbe nén áyāle pónde ké ehéé áde méewóó' é ngíne, Krístəə abelé abē me ngíne.

Paale atōjtan mwembé níme rídé á Korinto

¹¹ Nhóbe nēe eyókél é mod bonj nyēē nyékəá bonj ríhōbē nē. Nyēmbé nēe nyéhóbeé me mekan mé bwám áyāl. Ké émbē bán meésaa dyam, bonj pen bad ábe nyéchəgéé bán bembapəe bé nlómag bémháá, béetóméé me áyāl

e chõmchõm. ¹² Ade mbédé ne nyé, menwesén álúmed nyé e'chemléd ne ábel menyáké mé ngine álúmed nén bán ndii mbapεε a nlómag awé Dyõb álómé. ¹³ Etõmεé abele áde mbénlé nyé boη meékwentene meé nyésábe me, nyéláa me nyaa empée eché ntédé bad bé mwembé mímíní meé bédé me etógnén tómaa nyé. Nzé édé nén bán nê áde awusé, nyélagsén me.

¹⁴ Bõõb ndé mboηsén ápe áwēn ngen éche élonťéné éláan boη pen méetagédté nyé. Méepāgkē ábel boη nyébage me bwēm boη nyébēn-εé nyékáa boη nīpag. Nyétāngéné abii nén bán besáá ne benyáá bé bán bõõ bétāngéné ábab bán atōgen saké bán bétōgné benyáá ne besáá. ¹⁵ Mēbē menyīnge ábenled kéchéé éche nīwóó káōne yāl echēm, áwōngēn nyé. Nzé ndáá nyé bwāmbwam, nédē nyémpē nyéetāngēnεé me adāη bwāmbwam-ε? ¹⁶ Nyébēn nyébíi nén bán menkēntagédté nyé, boη mod ampée ahóbé áá membé akwāb, nīdogné-ε nyé metóm. ¹⁷ Chán mēndogkē nyé? Bad ábe ménlōmmē áwēn menláá bó mēε bédog nyé-ye? ¹⁸ Menchāη Tituse meé ápe áwēn, nlómén-ne mó aníníi mwānned á Krísto. Nédē nyéēhōb bán áde Tituse ápédé áwēn, andog nyé-ye? Eesaá mbále nén bán sé Titus sēwóó mewēmten mehóg-ε?

¹⁹ Kapóg enén pónđé esyāal nyēwēmtan bán sēhede échēd yāl nζom asuud ahób áde séhóbεé bán sékánlé nyé mbále. Eesaá nē, kéchéé éche sélāngεé nyé sélānge nyé chó nēε bad ábe Krístāá ályágtéé, Dyõb-pe áwógε' chõm éche séhóbéé. A-baányanη bé edānge, kéchéé éche sébεléé, sébele chó áwédé nyé áte. ²⁰ Mbáa' nén meé áde mépéé áwēn nēε nyébeleé mekan nīme méedāá'ε, me-ε ámpē mēbel mekan nīme nyéedāngé. Mbáa' nén meé áde mépéé, métān ngáne nyébēn ne bēn nyésēnléé, nyésíidεé nhóg ne aníníi, nyélinεéé nhóg ne aníníi, nēε nyéedāá'ε bán mod ampée awōη edúbé, nēε nyésyāηεé, nyéhóbεé nhóg ne aníníi ámbíd, nēε nyédíi kúmbe, nēε nyébeleé-ε mam mé epuutéd. ²¹ Mbáa' nén meé áde mépéé áwēn ámpē, Dyõb déwōgēd me e'són áwēn é'sō. Mēsudén-ne áyāle bad híin átínté echēn bédii bébele' mekan mé mbéb nīme bébélé'áá bõõb, ésebán béhāηlan ádab abé dé mbéb ábel ngáne Dyõb áhεdεé. Bébele' mekan mé mbinde, békábe mesón, bébele-ε mekan nīme mbinde nīme méwógte bó e'són.

13

Paale abagé elébé é asóg

¹ Nén délonťēn ngen éláán áde nīpagké áwēn. Eténlédé á kálag e Dyõb nén bán, “Nzé békáadte mod bétāngéné awóg wée mbóη ébe ké'ε éláán.” ² Ade mēmpéé áwēn ngen éche énlōntēn ébe, menláá nyé meé mékōgsēn bad ábe bébele' mbéb átínté echēn. Ndií nlānge-ε bó bõõb, nlānge-ε bad bēmpēε ábe bómpē bébele' mbéb, ké bõõb áde méesaá ne nyé. Ade mépéé ámpē, méewógkē modmod ngol. ³ Ene pónđé dõo nyébíi'ε bán kéchéé éche nīhóbéé éhúú ne Krístāá. Eesaá nén bán Krístāá eewúu'ε áte áyāl e chõm esyāal eche ábεléé, boη alúmte' eche ngine átínté echēn. ⁴ Edé mbále nén bán Krístāá nēngáne moonyon, enkēnwōngé ngine áde bēmboméé mó á awōg. Boη kénē, adé á alongé bõõb, áyāle Dyõb dēmbēnléd eche ngine ábane mó á alongé ámpē. Abé áde sédíi mod nhóg ne Krístāá, sémpē nēngáne baányonη séewúu'ε áte. Boη sémpē séēbē á alongé ne Krístāá á ngine e Dyõb, sébēlé-ε nyé chõm esyāal éche sétāngéné nyé abele.

⁵ Nyé mod téé mwën átôŋ yäl asimɛn, ábíi ké alongé ádɛn ádé nêŋgáne alongé á bad ábe bédúbpé. Ndúbpé mɛé nyé mod téé abíi nɛn áá Yesu Krístáa ádé mó áte. Nzé nyé mod téé asímné yäl né nyéébtíi nɛn bán á mbále nyédé ne Krístáa. ⁶ Ndúbpé mɛé nyéchemé nɛn bán nsón míme sébeléé níúmte nɛn bán sɛdíi bembapɛɛ bé nlómag bé mbále. ⁷ Sɛkánne Dyöb nɛn bán nyéébelé' awusé ké ahóg. Séekánnéé nê ábel boŋ bad bényín bán sɛdíi bembapɛɛ bé nlómag ábe bébele mímab nsón bwám. Boŋ pɛn, sɛkánne' nɛn bán, nyébele mekan nyaa eché etáŋgéné kénéé edíi bán donge á bad béhōb bán séelúmteé chōmchōm éche élúmte' bán sɛdíi bembapɛɛ bé nlómag ábe bébele nsón bwám. ⁸ Edé nɛn áyāle séehēlē-sɛ sébel dyamdyam áde átāŋgan nkalāŋ ní bwám ní mbále. Boŋ pɛn chōm éche sébeléé edíi áwōŋgen bad ábíi ne ábel ngáne nkalāŋ ní bwám ríhōbéé. ⁹ Sébelé sébé menyinge nzé sɛnyíné nyébele mekan míme mélúmte nɛn bán adúbe áwúú nyé áte, ké sépɛn sɛnyínnéd bán séewúú' áte áyāle séenyínéé nzom ké póg ákógsɛn nyé. Sɛkánne' nɛn bán Dyöb áwōŋgen nyé nímmɛn mbeltéd níbê bwám ne abé dɛn. ¹⁰ Nɛn dōó ákóó boŋ rítelé' nímmɛn mekan, kénéé edíi bán meésaa ne nyé. Ntenle nyé ábel boŋ nzé mpedé áwɛn meébēnlād ngíne eche Sāŋgwéé ábágé mɛ ákáne nyé áte. Kunze eche Sāŋgwéé ábágé mɛ edíi ábel boŋ níwōŋgen nyé áwéd nyé áte saké ábel boŋ míbenled chō ásuɛdɛd nyé.

Melenten mé asóg

¹¹ Asóged enén kálag, a-baányan, nyébê menyinge. Nlānge nyé mɛé nyéhāŋlɛn, ádɛn abé ábê bwám ne abé dɛn. Nhɛde mɛé nyéwóg échɛm elébé. Nyéwōŋ mewɛmtɛn mehóg. Nyébê nsan ne nhóg ne aníníi. Nzé nyébelé mímmɛn mekan mɛsyāāl, Dyöb áde ábélé boŋ nyédāan, nyébé-'ɛ nsan ne nhóg ne aníníi, dénaméd nyé. ¹² Nyéhê nhóg ne aníníi tāl á dɛn á Yesu. Bad bé Dyöb bésyāāl bélómmé nyé melɛntɛn.

¹³ Nkánne' nɛn mɛé nsímé míme Sāŋgú Yesu Krístáa, edānge é Dyöb, ne nlatɛn míme Edáóđan éche Esáá épɛɛɛé, bébê ne nyé.

Kálag echě Paale áténlé Baá Galesia Ndibned ní kálag

Békálé'áá nkalanj ní bwám tãngene Yesue áfinté e bad ábe béese bad bé Israel, bad bẽnkõb-pe mó. Atate démbid áyãl e nímén nkalanj áde áhõbe ké mod atãngéné mbéndé e Mosese ahíd ábel boj ákonj mod a Krısto abé. Paale alúmté áte nén aá chõm éche ékæ' boj mod ákud alongé áde Krıstæ abageé édiu adúbe áde áwóó. Boj áfinté e mwembé míme mbédé a dyad á Galesia, dyad á mbwóg e Roma e Esia Maino, bad bédé ábe bétãngánnáá ayáge áde Paale, bẽhõbẽ nén bán mod atãngéné ahíd mbéndé e Mosese ábel boj ákobned á'sõ é' Dyõb.

Kálag echě Paale áténlé mwembé ní Galesia ebédé ábel boj bad ábe bẽhídé'áá adúbe áde déetãngene bétim ámbid bẽhíde adúbe á mbále.

Paale aboótédé enén kálag álumed bad áte kunze echě awóó ábẽ mbapee a nlómag awě Yesu Krıstæ. Alúmté áte nén aá abé áde módíí mbapee a nlómag áhúú ne Dyõb saké ne moonyonj. Alúmté-'e áte nén aá míme nsón menkonj abé ábel nsón áfinté e bad bé Israel. Ahõbé-'e ámpẽ nén aá adúbe dẽmpen dõó ákæ' boj bad bẽkobned á'sõ é' Dyõb. Asóged enén kálag, Paale alúmté áte nén aá abé á mod a Krısto ákag ne edãnge éche ehúú mó á nlem té, adúbe áde adúbpé Krıstæ.

Nkabted ní kálag

Ndibned ní kálag 1.1-10

Kunze echě Paale áwóó ábẽ mbapee a nlómag 1.11-2.21

Nkalanj ní bwám mé nsimé ní Dyõb 3.1-4.31

Kunze e mod a Krısto ne chõm éche átãngéné ábel 5.1-6.10

Nsõgten 6.11-18

Paale alómé melenten

¹ Me Paale, mbapee a nlómag nhóg, me-éé ntelé enén kálag. Saké baányonj bẽpwédé me ábẽ mbapee a nlómag. Meẽbenlád-taá kunze e moonyonj. Boj nímẽm mpwẽdtéd rihúú ne Yesu Krıstæ bó Dyõb Titée, awě apuúdté mó. ² Mmẽn ne bad bé Krısto bẽsyãl ábe bédé ne me hén, sëlõmme' mwembé rısyãl míme rídé á Galesia melenten. ³ Nsimé ne nsanj ní Dyõb Titée awẽd bó Sãngú Yesu Krıstæ mbẽ ne nyé. ⁴ Nyẽbíí bán Yesu Krıstæ abagé eche yãl áwé áyãl e nímẽd mbéb ábel boj áhũd syãnẽ á mbeltéd mé mbéb míme rídé á nkõjsé-te chii. Ábelé nẽ áyãle nẽ dõó Dyõb Titée ántí'é. ⁵ Mekenag mebẽ ne Dyõb á ngındé ne á ngındé. Ebẽ nẽ.

Nkalanj ní bwám mémpẽe méesaá

⁶ Dyõb ápwédé nyé ábẽ ábẽ bad ámbid e nsimé míme Yesu Krıstæ ábénlé nyé. Boj édé me e'kõmten é' yãl-áte ányin nén bán nyewámséné Dyõb atede, nyehíde ayáge dẽmpẽe áde nyewémténé bán áde nkalanj ní bwám. ⁷ Nkalanj ní bwám mémpẽe méesaá. Baahóg bédé ábe bẽpuutad nyé. Bẽhede nkalanj ní bwám míme Yesu Krıstæ ahãjlen. ⁸ Boj rílaa nyé nén meé, nzé ké sé, ké'ẽ ángel ehúú ádyõb boj ekãnlé nyé nkalanj ní bwám míme rídé nhãjlen ne míme sãnkaléé nyé, e'dim é'bẽ ne mó. ⁹ Sẽmmãd nyé aláa, nlãnge-'e nyẽmpẽ meé, kenzéé awě akãnlé nyé nkalanj ní bwám míme rídé nhãjlen ne míme sãnkaléé nyé, boj nyékõb-pe, e'dim é'bẽ ne ane

mod. ¹⁰ Ngáne ríhóbeé nén, nyéwémtán nén bán nhede' meé baányon béchəge' me đin á bwâm. Meéhēdēē nē. Dyōb dōo ríhedeé meé áchəge' me đin á bwâm. Nzé embē nén bán ndii nhede meé baányon béchəge' me đin á bwâm, né meesaá mbəlede awē Krístəə.

Nkalaŋ nime Paale ríhuú ne Krístəə

¹¹ A-baányan, nhede' meé nyébii nén bán nkalaŋ ní bwâm nime ríkanlé nyé, mééhūu'é ne moonyon. ¹² Moonyon ké nhóg eelāŋgeé me nímē nkalaŋ, modmod eeyágte'áa me. Boŋ Yesu Krístəə mwēn mōo alúmté me nímē mekan áte. ¹³ Nyéwógé ngáne ádem alongé démbēē ngen e'só adē ríhídé'áa mbeltéd ní bad bé Israel. Nyéwógé nén bán ntagté'áa bad bé Krísto ne nhel rísyāāl. Nhédé'áa meé rímad bó moosyāāl. ¹⁴ Nhídé'áa ayáge á bad bé Israel tómaa bēd bésyāāl ábe syāabōo sēbédé kōd. Menwōŋ-ε kán áte bwāmbwam áhíd elem éche ábēd betaa. ¹⁵ Boŋ kénéé ébédé nē, Dyōb démmād me apwēd né béechyáá'é me. Anchélé me ne nímē nsimé, ábele mō. ¹⁶ Anlúmed me awe Mwān ábel boŋ ríkanle bad ábe béesē bad bé Israel nkalaŋ ní bwâm nime ane Mwān. Ade ábéle nē, menkēntánné modmod meé áyáged me dyam áde rítāŋgéné abel. ¹⁷ Boŋ ábwōg-ábwōg menkē á mbwōg e Arebia. Ámbíd e pōndé, mentīm ámbíd á dyad á Damaskos. Menkēnkaá-'áa ké á Jerusalem áke dényín bad ábe bénsēbē bambapee bé nlomag abé. ¹⁸ Ámbíd e mwē rílaán dōo nkíi á Jerusalem ányín Petro.* Membé ne mō áwed dyōm dé e'pun ne é'taan. ¹⁹ Menkēnyínné mbapee a nlomag ampée ké nhóg ésebé Jemse, Sánjú Yesuē mwānyaŋ. ²⁰ Mam nime rítenlé nyé médé mbále. Dyōb ábíi áa saké metóm mōo ríkalé. ²¹ Ade ríhuú á Jerusalem, menkē á mbwōg e Siria ne á mbwōg e Silisia. ²² Ene pōndé né bad bé Krísto bé mwembé mé myad mé mbwōg e Judeya béebī'é me. ²³ Béwógé'áa wógén bán, “mod awē ahágé'áa bad bé Krísto á meséb mwēn atimé bōob akanle bad áa bad bédúbe Yesu Krístəə, melemlem mé adúbe nime áhédé'áa abóded.” ²⁴ Dyam áde Dyōb ábénlé me dēmbēl békéné'áa Dyōb.

2

*Bembapee bé nlomag abiníi
béchémné nsón nime Paale*

¹ Ámbíd e dyōm á mwē ne ríniin, menkē á Jerusalem ámpē. Ene pōndé menkē áwed ne Banabase, menwálé-ε Tituse áyāl. ² Menkē áwed áyāle Dyōb dénhōb áa ríke. Ade ríbéde áwed, syáabe belyáged bad mwembé sēnké kun. Mentánléd bó nkalaŋ ní bwâm nime ménkalé bad ábe béesē bad bé Israel. Membel nē ábán nén nsón nime ríbéle, ne nime rídii mbēle', méebōō' ngēn. ³ Bēnkōb dyam áde ménlāá'é bó. Ké Tituse awē ambé mod a lonŋ á Grikia awē abédé ne me, bēnkényágédté mō nén bán bétāŋgéné mō ayag. ⁴ Kénē, donŋe á bad bé metóm ábe bénsāl átínté e bad bé Krísto byánán bómpē bédé bad bé Krísto béhédé'áa bán béyag mō. Abé bad bénsāl átínté echēd á mesōom-tē ábel bényín ngáne débēléé mekan ne kunze esyāāl áyāle syānē dedé ne Yesuē. Béhédé'áa bán débē betāŋ, déhíde' mbéndé e bad bé Israel. ⁵ Boŋ sēnkēnháá bó etāl ké mwāmpin, áyāle séhédé'áa nén bán nyébē nyébii ngáne mbále e nkalaŋ ní bwām ékóó abé.

* **1:18** Petro: Kálag é'só éwóó Sepase. Adé đin ádii melemlem néε Petro.

⁶ Bad-te ámpē ábe bēbédé áhed nēe belyáged bé mwembé, bēnkēnwóngé dyamdyam ábád ámīn e mam míme rí'yágté. Ké né-'ε, ábe áde bēmbēē belyáged dénkēnwóngé dyamdyam ábel ne me áyāle moosyáál adii nyaa póg á'sō é' Dyōb. ⁷ Boñ bēntim anyīn nēn bán Dyōb ábágé me ekag ákale bad ábe béesē bad bé Israel nkalanj ní bwám. ⁸ Edé nēn bán, Dyōb ádē ápwédé Petro ábé mbapēe a nlómag wēe bad bé Israel, dō-'áá ápwédé mēmpē ábé mbapēe a nlómag wēe bad ábe béesē bad bé Israel. ⁹ Ade Jemse, Petro ne Jōne ábe bad bēmbīí'ē nēe mekon mé mwembé bényíné bán Dyōb ábágé me míme nsimé ábé mbapēe a nlómag, bēnhē sé Banabase ekáá-áte, álúmed nēn bán békóbé sé nēe bad ábe bóbōo bebele' nsón nhóg. Syáábōo sēntīi nēn bán, sébē sékanle bad ábe béesē bad bé Israel nkalanj ní bwám, bō-'ε bēbē bēkanle bad bé Israel. ¹⁰ Bēnlāā sé pen bán, séēchatán betóótōkē bé bad awōngēn. Nē dō-'áá ábédé dyam áde mēndəj'ē ábel bwāmbwam.

Paale akánné Petro áte á dyad á Antyog

¹¹ Ade Petro ápédé á Antyog, menkáné mó áte áfīntē e bad áyāle ábelé'áá dyam áde déebo. ¹² Ade ápédé áwed pēēn, ammentēn ndyéed adyé ne bad bé Krīsto ábe béesē bad bé Israel. Boñ áde donje á bad bé Israel bēbídé wēe Jemse á Jerusalem boñ bēpe á Antyog, Petro ambootéd mekuu adol ámbíd. Eedyáge'áá ndyéed ámpē ne ábē bad ábe béesē bad bé Israel. Ámbel nē áyāle abáá'áá epepé é bad ábe bēhóbé'áá bán bētōngéné bad ábe béesē bad bé Israel ayag. ¹³ Nē dēmbēl bad bé Israel ábe bēmbē bad bé Krīsto bōmpē bēmbootéd mekuu adol ámbíd. Káōhne Banabase mómpē anhid bō ábel ádē awusé. ¹⁴ Ade rinyíné nēn mēe bébeleé mam ngáne nkalanj ní bwám ríhóbéé áá bēbel, menláá Petro á'sō wēe bō moosyáál mēe, “Kénēe édīi mod a Israel, etēdté mbeltéd ní bad bé Israel, ebele mam bōob nēe bad ábe béesē bad bé Israel. Chán-nō éhele ényāgtē' bad ábe béesē bad bé Israel áhíd mbeltéd ní bad bé Israel?”

¹⁵ Sōo bēn awē dedé bán bé Israel se á nchyáátēn, deesáá nēe bad ábe béesē bad bé Israel ábe débīi nēn bán bēēbīí'ē mbéndé é Dyōb. ¹⁶ Boñ kēnē, debīi nēn bán Dyōb déekobéé mod nēe mod awē asáá áyāle áhídeé mbéndé. Adúbe áde mod ádúbpé Yesu Krīstəá dōo ábele' boñ Dyōb ákōb mod. Né-ōó ké syánē ámpē dedúbpé Yesu Krīstəá ábel boñ Dyōb ákōb syánē áyāle adúbe áde dedúbpé Yesuε saké áyāle dehíde mbéndé. Dyōb déekobéé modmod áyāle áhídeé mbéndé. ¹⁷ Áhed áde déhedé bán désāñ á'sō é' Dyōb áyāle adúbe áde dedúbpé Krīstəá, ábele donje á bad bé Israel bényíne' syánē nēe bebel bé mbéb áyāle deehídeé mbéndé é bad bé Israel ámpē. Nédē élúmte' bán Krīstəá móo ábelte' syánē mbéb-ε? Ááy, nē déeheléé-se ábé. ¹⁸ Boñ nzé ntimé ámbíd ámpē boñ nhíde' mbéndé éche mēmmdatē atēde, né nkwedé mbéndé. ¹⁹ Nzé bēhíde mbéndé chó ne chó, né nwédé. Né mbéndé chēn-naá ewúú me. Boñ Yesu Krīstəá anhid me á mbéndé-te, ábel ríhel Dyōb ábele. ²⁰ Awé áde Yesuε ánwēē á awōg áde nēn bán mēmpē menwé. Meesáá á alongé ámpē. Krīstəá mó adé me áte. Né-ōó, kéchéé éche mbeléé á nkōjsé-te wēn bōob, mbele' chó ne adúbe áde rídúbpé Mwán a Dyōb awē adəá me, boñ awé-'ε á nló mímēm. ²¹ Meesáá nhóg awē áhele áhób nēn áá nsimé ní Dyōb méesáá dyamdyam. Áyāle nēn, nzé émbē nēn bán Dyōb áhelese ákōb mod áyāle ahíde mbéndé, nédē né Yesuε awédé á awōg ngēn.

3

Mbéndé káa adúbe

¹ E'yókél é' bad bé Galesia. Nlem áhéé adydéde nyé nén? Nyéekamtánne ngáne ménlümédte nyé áte nén meé, Yesue awédé á awog á nló míme nyé moosyáál-ε? ² Ndə́ə méé riseded nyé dyaam ahóg. Póndé eché nyékúde Edə́ədan̄ éche Esáá, áyale nyéhíde'áá mbéndé e bad bé Israel d́́o nyénkudté ch́́o-ye? Ngé áyale nyéndübēē nkalan̄ ní bwám míme nyénwógkē? ³ Chán nyédí eyókél nén? Néε nyémáá abooted dé Abel ngáne Edə́ədan̄ é Dyöb éhedéé, mbeltéd mímēn ríhedé atim á asóg hén b́́əb ngáne mewémten mé baányon̄ ríhedéé-ye? ⁴ Nyékudé metake áde nyédúbpe Kristə́ə. Nédē mímē metake méde ngēn-ε? ⁵ Dyöb dēmbē nyé Edə́ədan̄ éche Esáá, ábēl-le menyáké áfinté echēn. Áyale nyéhíde'áá mbéndé d́́o dēnkān̄ bon̄ ábelé né-ye? Aáy, saké nē dēnkān̄. Nkalan̄ ní bwám míme nyéndübēē ḿ́o mēnkān̄ bon̄ ábel nē. ⁶ Nyénəne mod néε Abrahamə́. Eténlédé nén bán, “Andúbé Dyöb. Nē dēmbēl, Dyöb dēnkob ḿ́o néε mod awé asáá.” ⁷ Nyésōn̄ten-nə́o nén bán bad bésyā́l ábe bédúbpe Dyöb ngáne Abrahamə́ andübēē b́́o békóó bán ábe Abrahamə́ abé. ⁸ Eyale é Dyöb énhōb á'sō e' póndé nén bán Dyöb dékōb bad ábe béesē bad bé Israel néε ábē bad áyale bédúbpe ḿ́o. Nén dēmbýēn bootya póndé eche Dyöb dēnláá-é Abrahamə́ aá, “Méénaméd melon̄ mé nkōn̄sé mésyā́l ámbíd echōn̄.” ⁹ Né-ə́o Dyöb dénaméd moosyáál awé adúbpe ḿ́o melemlem ngáne ánnamédte Abrahamə́. ¹⁰ Nyébii-ε nén bán e'dim é'dé ne baasyā́l ábe bebánné nlém nén bán ahíd á mbéndé d́́o débēl bon̄ Dyöb ákob b́́o. Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán, “E'dim ne kénzéé awé eehíde' mbéndé ésyā́l éche eténlédé á kálag e Dyöb.” ¹¹ Bə́əb-pə́o élümte nén bán modmod eékobnádte á'sō é' Dyöb áyale áhídeé chōm-éε mbéndé éhedéé. Nhóbe nē áyale eténlédé nén bán, “Bad ábe békóbnédé á'sō é' Dyöb áyale bédúbpe, békūd alongé áde déemaá'.” ¹² Mbéndé eewóó'ε dyaamdyaam ábel ne adúbe. Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán, “Nzé mod ahíde' mbéndé ákud alongé, atāngéné mbéndé ésyā́l ahíd.” ¹³ Bon̄ Kristə́ə ahúde syáné á e'dim ábe dékúde á mbéndé-te. Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán, “E'dim ne kénzéé awe bebómmé á awog.” Né-ə́o, áde bebómmé Kristə́ə á awog, ampém e'dim áyale mbéb mímēd. ¹⁴ Yesu Kristə́ə ampém e'dim ábel nén, bad ábe béesē bad bé Israel békud nnime Dyöb dénhōbpē aá, Abrahamə́ ákūd. Nē ákə́o adúbe áde dédúbpe ḿ́o, ábélé syáné ámpē dékudé Edə́ədan̄ éche ánhōbpē aá ḿ́oḃbē syánē.

*Mbéndé ne dyaam áde Dyöb**dénhōbpē ad ḿ́oḃbēl*

¹⁵ A-baányon̄, ndə́ə méé rítéd nhə́gtén ne mekan míme mébenlad epun téé. Nzé bad bébe bétédé nsəl, bon̄ bétíde dyaam, bépédé-ε á nchemten, modmod éhēlēē-se ahúd d́́o ásē. ¹⁶ Dyöb dēmbē Abrahamə́ ne mwān akag. Kálag e Dyöb eehóbeé nén aá, “bán” byánán bad bebúú áte. Ehóbe nén aá “mwān.” Kristə́ə ḿ́o-áá adé ane Mwān. ¹⁷ Chōm éche ríkoo'ε ahó́b édii nén Dyöb dēmwe melē ne Abrahamə́ Dyöb áhó́b-pe aá ḿ́oḃlonéd áde akag. Mbwókel é mwē éniin ne móom mé mwē meláán, ámbíd e nē, d́́o Dyöb ábágé Mosεε mbéndé. Echē mbéndé éeheléé-se ébóó mímē melē, se éhúd dyaam áde Dyöb áhó́bé ásē. ¹⁸ Nzé émbē nén bán, Dyöb ábage' nyé kéchéé éche átāngéné ábē bán abe áyale nyéhídeé mbéndé, né mímē nnime mbé ábageé nyé méesaá ámpē áyale dyaam áde ánhōbpē aá ḿ́oḃbelé Abrahamə́. ¹⁹ Cheé-ḃ émbē nzom echē Dyöb ábágné mbéndé?

Ambě ch́o álúmed bad ch́om-ée abel dé mbéb ákóó abé. Ene mbéndé entánghén-ne abé kááñ ne póndé eche mwán a mbyaa míme Abrahamé awé Dyõb dèmbèénné akag ántāngēñe ape. Dyõb dèmbě mbéndé wée ángel ábe Mosée. Mosée ḿo abédé mod-a-tíntê a baányon ne Dyõb. ²⁰ Bɔɔb-pɔɔ mod-a-tíntê ahednad nzé bad bédé mbíd ébe. Bon Dyõb dèmbě Abrahamé akag ne ḿo mwën, áde mod-a-tíntê éesaá.

Nsón míme mbéndé éwóó

²¹ Nédē nén álúmte bán mbéndé epentan akag á Dyõb-e? Aáy, éesaá nē mbéd. Nzé émbē nén bán mbéndé embé echē ebage alongé áde déemaá', né desáá á'sō é' Dyõb ahíd áde déhídeé ch́o. ²² Bon kálag e Dyõb ehóbe nén aá, mbéb ríháá nkõñsé rísyāāl. Né-ɔɔ nde echē Dyõb dénhõbpē aá ḿoɔbē, abagé ch́o wée bad ábe bédúbpe Yesu Krístaa. ²³ A póndé eche Krístaa éepēdēē, mbéndé enhan syánē, dembé-'e asē e mbéndé kááñ ne á póndé eche Dyõb dénlúmēdtē nén aá bad bésom nlém wée Krístaa. ²⁴ Né-ɔɔ mbéndé ch́o enoné'áá sé kááñ ne póndé eche Krístaa ápédé ábel nén Dyõb ákob sé áyale adúbe áde sédúbpe Krístaa. ²⁵ Bɔɔb áde póndé épédé echē détāngéné nlém asum wée Krístaa, ch́om éetāngeneé abé éche énone' sémpē. ²⁶ Nyé moosyáál nyédii bán bé Dyõb áyale adúbe áde nyédúbpe Yesu Krístaa. ²⁷ Nyékudé edusen, né-ɔɔ, nyédé mod nhóg bɔɔb ne Krístaa, nyéwóó-'e kunze bɔɔb nēe ḿo. ²⁸ Né-ɔɔ nhāñlén méesaá ken mod adé mod a Israel, ken mod éesaá mod a Israel, ken mod adé ntāñ ké'ε kunze, ken mmwaád-ε ké'ε mwENCHÓM. Nyé moosyáál nyédii mod nhóg áyale nyédúbpe Yesu Krístaa. ²⁹ Ngáne nyédíí bad bé Krísto, nyédii bán ábe Abrahamé, nyéékud-te nnam míme Dyõb dénhõbpē aá ḿoɔbē Abrahamé.

4

¹ Ch́om-ée ríhóbeé édé nén, mwán awě sáá átíídé aá ḿoɔdyé eche mbwóg, nzé adii adé mwëndem, abelé abé nēe mbæledε, kénée édíí nén bán ḿo akóó ene mbwóg awón. ² Ene póndé, abelé awón bad ábe belyágnédé ḿo ne ábe bénonne' ḿo ene mbwóg kááñ né póndé eche sáá átíídé epedé. ³ Melemlem nē d́o syánē dèmbēē nēe bēndem áde Krístaa éepēdēē. Póndé eched, ngine é nkõñsé éntéd syánē ntāñ. ⁴ Bon áde póndé eche Dyõb déntíí'ε épédé, Dyõb dénlóm awe Mwán á nkõñsé-te. Ane Mwán ambíd á abum dé mmwaád, ákwõg-ke asē e mbéndé. ⁵ Dyõb dénlóm ḿo ákõde syánē á mehan mé mbéndé, ábel bon syánē détim bán bé Dyõb. ⁶ Abé áde nyédíí-'aá bán bé Dyõb, ábelé Dyõb álómé Edæádāñ é Mwán áwesyánē nlém-tē. Echē Edæádāñ ébélé bɔɔb, dechæge Dyõb bán, "A-TÊ." ⁷ Né-ɔɔ nyéesaá betāñ ámpē. Nyédii bán bé Dyõb. Abé áde nyédíí-'aá bán bé Dyõb, Dyõb débě nyé kéchéé éche átāngéné ábe bán abe.

⁸ Ngen e'só, áde nyénkembíí'ε Dyõb, nyébédé betāñ asē e myõb míme méesē dyamdyam. ⁹ Bon bɔɔb áde nyébíí Dyõb, ké'ε ríhõb meé bɔɔb áde Dyõb abíí nyé, cheé ékás bon nyéhédé mbíd atimen ábe betāñ ámpē asē e ngine é nkõñsé? ¹⁰ Nyéhíde donge dé e'pun nēe bñ é'mbáá, nyéhíde-'ε donge á ngon, donge á póndé áyale mwě, ne donge á mwě nēe bñ é' mbáá byánán Dyõb d́o nyé benléé. ¹¹ Nē ábele' ndé mbwóg nén meé mbébté póndé áyale nsón rísyāāl míme ríbelé áyale echēn.

¹² A-baányan, ncháa' nyé meé, nyébē nēe me, áyale mémpē ndé bɔɔb nēe nyé. Méesaá asē e mbéndé ámpē. Nyéēbelé-'ε me dyam dé mbéb ké ahóg. ¹³ Nyébíí nén bán áde rísébpé nyé nkalan mí bwām akale, ndyéné'áá nyé áyale menkëndyé'ε bwām. ¹⁴ Kénée rímēm nkole ríhélé'áá ríbel

nyébán me áyāl, nyéekémbán' é me áyāl, nyéekénnán-naá me. Nyéenkòb me byánán ángel e Dyòb chòó rídíí, ké' é byánán Yesu Krístəə rídíí. ¹⁵ Ene pòndé nyèbè menyinje bwámbwam. Héé nímé menyinje médíí bəəb? Mmèn mbide nyé mbón nén meé, á pòndé eched, nyèndəñ me nyaa echè, nzé émbē nén bán mod ahel' áá-se ahúd mīd ábe waáb, áá ábenlad, né nyénhúd nímən mīd nyébē me. ¹⁶ Nédē ntimé mod a ekoyí awe nyé bəəb áyāle níkanlé nyé mbále tən̄gene nkalan nī bwám-e? ¹⁷ Abé bad ábe béyágte nyé ayáge démpēe, béwóó nlém nén bán nyétimən bó, bon béewōñné nyé nlém nī bwám. Béhede bán nyéebág ne me ábel bon nyéwōñ nlém ábē ne bō. ¹⁸ Ebóó áwōñ nlém ábel dyam, nzése nímé nlém rídé ábel dyam á bwám. Ebóó áwōñ nlém ábel dyam pòndé ésyāal, saké nzé nyédé ne me dēmpən. ¹⁹ A-bán bé nlém ábēm, nwóge' e' we bəəb áyāl echēn, melelem ngáne mmwaád áwóge' e' we bé achád. Mée'wōg-ke ábē e' we káñ né abé á Krísto ásólé nyé áte bwám. ²⁰ Mendəñ meé mbé ne nyé bəəb ábel mbíí ngáne ríhóbe' é áwēn áyāle nyéhóódté me yāl áte.

Eláñsén éche Hagaa ne Seraa

²¹ Nyé ábe nyéhede abé ásē e mbéndé, ndəə nyé aseded meéken nyébíí chòm-éé mbéndé ékoo' é ahób-e? ²² Eténlédé á kálag e Dyòb nén bán Abrahamə anchyáá bán bé baachóm bébē, nhóg ne mmwaád a ntāñ, anínií' é ne mmwaád a kunze. ²³ Mwān awé mmwaád a ntāñ ánychyāá' é, anchyáá mó nyaa eche moonyon áchyáá' é mwān. Bon akag áde Dyòb dēmbéé Abrahamə dóo dēnkəñ bon mmwaád a kunze achyáá mwān. ²⁴ Abén bebaád bébē, dehele déhəgtén bó ne melē mé Dyòb mébē. Hagaa adé nhəgtén ne melē níme Dyòb démwēē ne bad bé Israel á mbəəd e Sinai á pòndé eche ábágé Mosēé mbéndé. Bad bésyāal ábe bédé ásē e nímé melē bédíí betāñ. ²⁵ Hagaa adíí nēngáne melē níme Dyòb démwēē ne Mosēé á mbəəd e Sinai, á alon á Arebia. Bad bé Jerusalem bómpē bédíí bəəb néé Hagaa áyāle bó moosyāal bédíí betāñ. ²⁶ Bon mmwaád a kunze, adé nhəgtén ne Jerusalem awé adé ámín. Ane mmwaád mó-'aá adé nyaa awesyánē. ²⁷ Eténlédé á kálag e Dyòb nén bán, “A-ekəm é mmwaád, we awé weechyáá’, hé esaád é menyinje. We awé weéwōgē e' we é' mwān mbéd, wóg menyinje áyāle, we awé awon nchóm ántedéé, echyáá bán bəəb tómaa mmwaád awé nchóm adíí á ndáb.”

²⁸ Bəəb-póó a-baányan, akag áde Dyòb dēmbéé Abrahamə ábélé bəəb nyédíí bán bé Dyòb melelem néé Aisige. ²⁹ Ene pòndé, ébédé nén bán, mwān awe bēnchyāá' é nyaa echē moonyon áchyáá' é, atəgté' áá mwān awé bēnchyāá á ngíne e Edəádəñ é Dyòb. Melelem nē dóo édíí káñ ne chíí. ³⁰ Bon chán kálag e Dyòb éhóbé tən̄gene nē? Kálag e Dyòb ehóbe' nén aá, “Nān mmwaád a ntāñ bó mwān. Mwān awé mmwaád a ntāñ áchyáá eetāñgenéé mbwóg eche sáá adyé nchoo ne mwān awé mmwaád a kunze áchyáá.” ³¹ Né-óó a-baányan, deesaá bán bé mmwaád a ntāñ. Dedíí bán bé mmwaád a kunze.

5

Séesaá á mehan-tê ámpē

¹ A mehan-tê dóo Krístəə áhúde syáné ábel bon syáné deebág néé betāñ ámpē. Né-óó nyéwéd mekuu ásē, nyéēmwāg-ke se modmod ahé nyé á mehan-tê ámpē.

² Nyéwóglen me. Me Paale, nlanje nyé nén meé nzé nyéwémténé nén bán nzé béyágé nyé, né nê débël Dyöb ákob nyé née bad ábe besáá, né nsón míme Krístaa ábélé méehelée-se níwónjén nyé mbéd. ³ Nsimé nyé etúu áte ámpē nén meé, kénzée awē akwēténé aá béyag mó ábel bon Dyöb ákob mó, atóngéné mbéndé esyāal ahíd. ⁴ Nyé ké ahée awē awémténé aá mótāngēnē mbéndé ahíd ábel bon Dyöb ákob mó, asénlédé ne Yesue, ahúde-’e yāl á nsimé ní Dyöb-te. ⁵ Sé ne sé, Edáádān é Dyöb ébélé selyágé nlém nén bán Dyöb dékob sé nēngāne bad ábe besáá áyāle sēdúbpé Krístaa. ⁶ Ken béyágé mod-ε, ken béeyageé mod-ε, nê déewóó’ē dyamdyam ábel ne abé áde dédíí ne Yesu Krístaa. Chöm éche édé etógnén édíí, ádúbe Krístaa. Adé adúbe átāngéné anyínned ne edānge éche déwónjé nhóg ne aníníí.

⁷ Ngen e’só, nyêkēéné’áá mekan bwám. Nzé-módé ahānjéné nyé nlém á abum aá nyéehíde’ mbále e nkalan ní bwám ámpē? ⁸ Ahānjen áde nyéhānjéné nlém á abum déehelée-se áhúú ne Dyöb, áyāle Dyöb dēn dōo ápwédé nyé ábé ábe bán. ⁹ Mod nhóg awē adé mbéb átínté echēn, mó abébe’ baáb ábíníí bésyāal, nēngāne mbumé ní ngun nísonléé nzé béhédé mwā esulten áwēd-te. ¹⁰ Bon pen ndúbpé nén meé, Dyöb débël nyéehídté ayáge á bad bémpēe bon nyééhíd adēm. Dyöb dékōgsēn mod ké ahée awē apuutad nyé, ábē kénzée.

¹¹ A-baányan, nzé émbē nén bán ndíí nkale nén meé bétāngéné mod ayag bon Dyöb dékob mó née mod awē asáá ngāne baá Israel bēdúbpé, né cheé ekáá bon béhé me á meséb? Nzé nkalé’áá nén meé bétāngéné bad ayag bon meékale’áá kwééd eche Krístaa áwédé á awog, né nê déelinsée bad bé Israel. ¹² Ndóó nén meé ábē bad ábe bépuutad nyé nló áte, bēkag á’sō, bēke bésēlen yāl e mwēnchóm esyāal.

¹³ A-baányan Dyöb dēnchēlé nyé áhide á mehan-tē. Bon abé áde nyéesaa á mehan-tē ámpē déebageé nyé kunze ábel kéchéé éche échēn ekob é yāl éhedeé. Bon pen, nyémod-tée ábenle waáb á edānge-tē. ¹⁴ Nyébele’ nê áyāle nzé beládé mbéndé esyāal, chöm éche éhóbée édíí nén, “Edān mwānyon ngāne édáá echon yāl.” ¹⁵ Bon nzé nyētímé nyékwaglan, nyéwanne-ε nhóg ne aníníí née nyam é mehín, nyétéd póndé. Nzé nyéetédé póndé, ne nyéewūú nhóg ne aníníí ne awúu ásyāal.

Edáádān é Dyöb ne ekob é yāl

¹⁶ Né-ōó, nlébe nyé nén meé nyémwe Edáádān é Dyöb élyágte nyé. Nê débël nyéebelée mekan me mbéb míme ekob é yāl éhedeé. ¹⁷ Mam míme ekob é yāl édáá, méekagké ne mam míme Edáádān édáá. Mam-me míme Edáádān édáá méekagké ne mam míme ekob é yāl édáá. Echén ngíne ébe éwane’. Nê ábele’ nyéehēlēē dyam ábel áde nyédáá ábel. ¹⁸ Bon pen nzé Edáádān é Dyöb élyágte nyé, né nyéesaá ásē e mbéndé ámpē.

¹⁹ Mbeltéd mé ekob é yāl méēyāgtādtéd. Ndíí mbeltéd née akáb dé mesón, ábel dé mekan mé mbinde, akáb dé akwaleε. ²⁰ Abele á myöb mémpēe, alem, ekoyí, nselag, kónjí, melingá, abun dé e’tál, ngabén, nkabén, ²¹ asíí á bad, sógké e mím, epuutéd ne mbeltéd mé mbéd mémpēe née mímén. Nsimé nyé etúu áte ngāne ménsím-maá bōód nén meé, bad ábe bébele’ échē ndín é mekan béekudté nnam mé nkamlen ní Dyöb.

²² Bon nzé Edáádān éche Esáá édé mod áte, chōó ébele bon ábelé mam ne edānge, ne menyínje, ne nsan, ne nwesen, ne e’bon bé nlém, ne abé

á bwâm, abé-'ε mod awě bad béhele bésum nlém áyāl. ²³ Edǎǎdǎj chǒ-'áá ébele' boŋ mod ásudté yāl, achǎǎ-'ε yāl bwâm. Mbéndé éewóó'έ dyam ábelen nén. ²⁴ Bad ábe bédé ne Yesu Krǐstǎǎ béesaá ásē e nkamlen ní mam mé ekob é yāl ámpē. Ebelé ebé byánán bébómmé échab esíí é mam mé ekob é yāl á awǎg, éwédé-'ε áhed. ²⁵ Ngáne Edǎǎdǎj é Dyǒb ébágé syánē alongé dékǎǎlē, démwε éché Edǎǎdǎj chēn élyágte syánē áyale chǒm ké ehéé éche débελεέ. ²⁶ Deenyēnē yāl ámín, deélinśé nhóg ne aníníí, deesídé-'ε nhóg ne aníníí.

6

Kéchéé éche mod áwéné chǒǎ dhūdtē

¹ A-baányan, nzé nyé mod nhóg nyéhúné á mbéb-te, nyé ábe nyédíí nyébele' mekan níme Edǎǎdǎj é Dyǒb éhedéé, nyétǎngéné néε nyéwǒngéné mǒ áhúd mǒ á mbéb-te. Nzé nyéwǒngan mǒ, nyéchédēn mǒ yāl. Boŋ pen, nyétéd pǒndé ábel nén nyébēn ámpē nyéhúné' á mekǎgsenté ábel nímmé mbéb. ² Nyéwǒngan nhóg ne aníníí áhide á ndutul-tē. Nzé nyébele nē, ne nyéhíde' ngáne mbéndé e Krǐstǎǎ éhedéé. ³ Kénzée awě awémtné aá mótmtnē abé, adoge yāl. Ene ndín e mod eesaá dyamdyam. ⁴ Mod téé átǒj yāl asimēn. Nzé mod abelé nsón ní bwâm, né áwǒgēn yāl menyinge. Né éehǎgtán-aá yāl ne bad bémpēe. ⁵ Nhóbe nē áyale mbéltéd nímmé mod téé rínǎne' mēn.

⁶ Kénzée awě béyágteé Eyale é Dyǒb, atǎngéné néε áhágké mod awě ayágte' mǒ chǒm é bwâm ké ehéé éche áwóó, áwǒngēn mǒ.

⁷ Mod eédǒgē yāl. Mod eewémtán-ne aá móhele módog Dyǒb. Kéchéé éche mod áwéné, chǒǎ áhūdte. ⁸ Kénzée awě abele mam mé mbéb níme ekob é yāl éhedéé, ábíí aá nímmé mam mēn mépiinéd mǒ kwééd. Boŋ kénzée awe mǒ-'ε abele' mekan mé bwâm ngáne Edǎǎdǎj é Dyǒb éhedéé, ábíí aá nímmé mam mébēl mǒǎkūd alongé áde déemaá'. ⁹ Deekómé bwâm ábel. Nzé deétednede ábel bwâm, né deékūd nnam á pǒndé eché etǎngéné. ¹⁰ Né-ǎǎ pǒndé téé eche etál ébágnédé syánē ábel bwâm, débél bwâm wéε moosyǎál, tanje wéε bǎnned bé Krǐsto.

Elébé ne melentēn mé asóg

¹¹ Nyébēn nyényín mbóŋ mé e'yale ábē níbénlédé átele nyé enén kálag ne échēm ekáá. ¹² Bad ábe béhele nyé anyáged nén bán bétǎngéné nyé ayag, bébele nē álúmtēn yāl, ábel boŋ békud dín á bwâm á'sǒ é' bad. Bébaa' bán bad bééhǎg bǒ á meséb nén bán bétúmmé akal nén bán, kwééd eche Yesue áwédé á awǎg chēnpen chǒǎ ekǎǎ boŋ mod ákūd e'choóchoŋ. ¹³ Ké bad ábe béyágé bēn bééhídēē mbéndé, boŋ béhele bán béyag nyé ábel békume ekáá á tǎl nén bán nyékwēnténé nén bán béyag nyé. ¹⁴ Dyam áde me pen mékuménne ekáá á tǎl ádíí kwééd eché awesyánē Sánkwéé, Yesu Krǐstǎǎ áwédé á awǎg áwēd nló. Eche kwééd ebelé mam mé nkǒŋsé méesaá me dyamdyam á díd-te, meewóó-'áa dyam ábelen nkǒŋsé. ¹⁵ Ken béyágé mod, ken béeyagéé mod-ε, nē déewóó'έ dyamdyam ábel. Dyam áde áde etǒgnén ádíí Dyǒb átimed mod ekǒǎlé. ¹⁶ Nsanj ne ngǎl e Dyǒb ébē ne bad bésyǎál ábe béhíde ádén ayáge. Abé bad bǒǎ bédé bad ábe Dyǒb ápwédé.

¹⁷ Asóged enén kálag, nlǎnge nyé nén meé, modmod eétagtán me nímmēn mekan áyale mebanj mǎdé me á yāl hén níme mélúmtē nén bán mbēnle Yesue.

¹⁸A-baányan, nsimé níme Sányú Yesu Krĭstəə mbê ne nyé moosyəál. Ebê nê.

Kálag echě Paale áténlé Baá Efesus Ndibned ní kálag

Kálag echě Paale áténlé bad bé Efesus ehóbe' tãngene ntii ní Dyõb, àpɛɛn nímě nhəgtéd rísyā́l, nímě rídé á nkõñsé ne nímě rídé ámín hõm ahóg. Krístə́ə mós-'áá adé nló ámín e nímě nhəgtéd rísyā́l (1.10). Ehóbe-'ε ámpě ngáne bad bé Dyõb bétãngéné abé nêngáne mod nhóg abé áde bédíí ne Yesu Krístə́ə.

A mbooted, enén kálag ehóbe' tãngene abé áde bad bé Dyõb bétãngéné abé nêngáne mod nhóg. Ngáne Dyõb ápwédé ábē bad, álagsén bó, ahúd-te bó á mbéb-te, mbwiined ne awe Mwǎn Yesu Krístə́ə. Ehóbe-'ε ámpě ngáne Edə́əðəñ éche Esáá élümtéé áá dyaam áde Dyõb áhóbé áá mósɔ́bɛ́l, débenléd. Asóged, Paale alébé bad bé Dyõb bé Efesus ngáne abé ádāb átãngéné abé nêngáne bad ábe bédé mod nhóg á ðin á Krísto. Paale abɛ́nlédé ngan hiin álúmed ngáne bad bé Dyõb bétãngéné abe abé áde bédíí mod nhóg ne Krístə́ə.

Nkabtéd ní kálag

Ndibned ní kálag 1.1-2

Krístə́ə ne mwembé ní bad bé Krísto 1.3-3.21

Alongé dékɔ́lɛ́ abé ne Krístə́ə 4.1-6.20

Nsógten 6.21-24

Paale alómme' bad melɛnten

¹ Mɛ Paale, mbapɛɛ a nlómag awě Yesu Krístə́ə ngáne Dyõb áhédé'áá, mɛ-éé ntenle nyé enén kálag. Ntenle nyé bad bé Dyõb ábe nyèdé á dyad dé Efesus. Nyèdé mod nhóg ne Yesu Krístə́ə nyéhíde-'ε mós ne nlém nhóg. ² Nsimé ne nsañ ní Dyõb Titée awêd ne nímě Sãñgú Yesu Krístə́ə níbê ne nyé.

Nnam nímě bad ábe bédé nhóg ne Krístə́ə békudé

³ Débe Dyõb mekenag. Mós adé Dyõb áde awed Sãñgwéé, Yesu Krístə́ə, abé-'ε mós Sáá. Dyõb dɔ́o ánámte syánē abe áde ábágé syánē bwēm é'syā́l ábe é'bidé áwě nkamlen ní mín. Abelé nén abé áde dédíí mod nhóg ne Krístə́ə. ⁴ Byánán Dyõb déhəg nkõñsé, ampwéd syánē ábē ábē bad, abel áde ámbenléd bon desãñ, deewóó-'ε atón dé mbéb ké ahóg áwe e'só. Adəñ áde Dyõb ádás syánē, ⁵ dēmbɛ́l antíí se' bɔ́od áá débê ábe bãn mbwiined ne nsón nímě Yesu Krístə́ə ámbelée syánē. Dyõb dēmbɛ́l nén áyāle nén dɔ́o antíí'ε áá mósɔ́bɛ́l ngáne ébõñnéde mós. ⁶ Abelé áá débê ábe bãn ábel bon dékene mós áyāle mekan mé bwām nímě ábélé. Abagé syánē echě ndale e nsimé ngēn. Dekúde nímě nsimé abé áde dédíí mod nhóg ne awe Mwǎn awě ádás bwámbwam. ⁷ Abé áde dédíí mod nhóg ne Krístə́ə ne asyɔ́g áde ásyóggé nímě mekií áwesyánē nló, dɔ́o ákós bon ákɔ́dē syánē alagsɛn áde álāgsɛnē syánē mbéb. Abel áde Dyõb ábélé nén álúmté syánē bãn nímě nsimé rídé kase e nsimé. ⁸ Abagé-'ε syánē mós nyaa echě elóné mbon, ábūd-te syánē debyéé abe, ábɛ́l-le desõntén mekan mésyā́l. ⁹ Abelé mekan mésyā́l ngáne áhédé'áá áá móbɛ́l. Abelé syánē debíí mekan nímě káñ ne bɔ́ob modmod éesõnténéé. Mmén mekan médií mekan nímě ámbenléd mbwiined ne Krístə́ə. ¹⁰ Dyõb átíídé áá mósɔ́bɛ́l nímén mekan mésyā́l á pónde echě etãngéné. Ene pónde álad bwēm é'syā́l ábe é'dé

á nkon ní mín ne nísé, bébē ásē e Yesu Krístəə mós awě adé nēngáne nló. ¹¹ Dyōb ápwédé sé ábē ábē bad abel áde ábélé bonj debé mod nhóg ne Krístəə. Ambel nén áyāle ammad atii se' bōód. Abele mam mésyāāl mébenlad ngáne átíídé. ¹² Ambel nén ábel sé ábe sēbédé bad bé e'só ásum nlém wée Yesu Krístəə séwáale abé áde dékǎñ bonj bad bēmpēe békēn mós áyāl e echē ngumε echē echabé ámín. ¹³ Nyémpē nyénwóg nkalanj ní mbále. Mmē nkalanj ní mbále nídii nkalanj ní bwám níme nípíínédé nyé e'soósonj. Nyéndúbé Krístəə, nyébé-'ε mod nhóg ne mós. Nén dēmbēl Dyōb dēmbē nyé Edəádəñ éche Esáá éche ánhōbpē aá mósǒbē ábē bad. Echē Edəádəñ édii nēngáne e'chem ábe é'lúmte bán nyédii bad bé Dyōb. ¹⁴ Echē Edəádəñ chōō é'lúmte syánē nén bán dēékūd bwēm ábe Dyōb áhóbé aá mósǒbē syánē. Dēékūd ábén bwēm á pónde eche Dyōb déhūdte syánē ábe dedé ábe bad á mehanj-tē. Nén débēl bad békēné Dyōb áyāle echē ngumε echabé ámín.

Mekáne níme Paalε

¹⁵ Nwógé bán nyédúbpé Sǎngú Yesuε, nwógé-'ε bán nyédəá bad bé Dyōb bésyāāl. Né-óó, ¹⁶ nságnan Dyōb pónde tée áyāl echēn, nzé nkánnad nyé. ¹⁷ Nkánne-'ε mεé, Dyōb áde echəd Sǎñ, Yesu Krístəə, Titée a ehúmé ábe nyé Edəádəñ é debyéé ne é nsōñten mé mekan mé e'konédé ábel bonj nyébii mós bwám. ¹⁸ Nkánne-'ε ámpē nén Dyōb ákéled nyé nlém á abum, ábel nén nyébii bwēm é' bwám ábe nyésummé nlém áyāl, áyāle apwédé nyé. Nkánne-'ε nén mεé nyésōñten ngáne nnam níme áhóbé aá mósǒbē ábē bad nípédé achab ámín. ¹⁹ Nkánnad-tε nyémpē nén mεé nyébii eche ngíne. Ene ngíne etómé bwēm é'syāāl, chō-'aá ewōñgan syánē ábe dedúbpé mós. Mmén melelem mé ngíne eche echabé ámín, ²⁰ chōō ámbenlédte áde ámpuúdté Yesuε, ábēl-ε ádyēē mós á ekáá émbáá áwē nkamlēn ní mín. ²¹ Ahed-taá Krístəə ákamlanné ngumε ne benkamlēnε bésyāāl. Ade đñ-ne áde ngíne tómaa mñn mé benkamlēnε bésyāāl, ábe bédé bōob ne ábe bébē á pónde echē ehúé'. ²² Dyōb ábágé Krístəə nkamlēn ámín é chōm ésyāāl, abelé-'ε mós awě akamlan chōm ésyāāl, ábē nló, mé elad é bad ábe bédúbpé. ²³ Echē elad é bad ábe bédúbpé bédii néε yǎl echē Krístəə. Echē elad é bad élōgte Krístəə mbom, Krístəə mós-'aá alōgte chōm ésyāāl eche édé kéhéé mbom.

2

Dedé á alongé abé áde dedíi mod nhóg ne Krístəə

¹ Ngen e e'só, nyēmbé nēngáne bad ábe bēwédé áyāle nyéēbele'aá mekan níme Dyōb áhóbé'aá aá nyébel, nyébeláá-'ε mbéb. ² Ene pónde nyéhídé'aá mbéltéd mé mbéb ní bad bé nkōñsé. Nyéwógné'aá nkamlēnε awě akamlan e'dəádəñ bé mbéb ábe é'dé á pemε-tē. Kááñne chii échē edəádəñ édii élyágte' bad ábe béebelé' ngáne Dyōb áhedéé. ³ Syánē moosyāāl debédé néε bós, dékōdté esíí é mekan mé ekob é yǎl. Debélé'aá ngáne mekan mé mbéb mé ekob é yǎl méhéde'aá aá débēl, déhídé-'ε mekan níme mewēmtēn mēlángé'aá syánē aá débēl. Mmén mbéb níme débélé'aá mēmbēl Dyōb déntāñgēn syánē ámpē akógsen melelem ngáne ántāñgēnnē moosyāāl akógsen. ⁴ Bonj ngáne Dyōb átómténé ngól abé ádāñ-'ε syánē bwám bwám, ⁵ abelé syánē dedé á alongé abé áde dedíi ne Krístəə, kénéé édii bán dembé néε bad ábe bēwédé áyāle débēle'aá mekan níme Dyōb dénhōbpē aá débēl. Nsimé ní Dyōb mós níkáá bonj nyékūd e'soósonj. ⁶ Abé áde dedíi-'aá ne Krístəə, Dyōb ápuúdté syánē

ne mós, adidé-'ε syánē hōm ahóg ne Krīstəə á nkoŋ nímín. ⁷ Ambel nén álúmed syánē abē e'boŋ bé nlém mbwiined ne Yesuε Krīstəə ábel boŋ á póndé echē ehúε', bad bényín ngáne míme nsímé nípédé nhən abé rítom-ε chōm ésyāāl. ⁸ Nsimé ní Dyōb mós ríkás boŋ nyékūd e'soósoŋ. Adúbe áde nyédúbpé Krīstəə dós ákás boŋ nyékūd abē e'soósoŋ. Saké mekan míme nyébélé mékás boŋ nyékūd e'soósoŋ. E'soósoŋ ábe nyékúdé e'dii nde e Dyōb. ⁹ Saké mekan mé bwám míme nyébélé mékás boŋ nyékūd e'soósoŋ. Né-ós, nzəm ké póg eésaa eche mod átəŋgéné ekáá akum átəl. ¹⁰ Syánē dedii ekáá é nsón é Dyōb. Abé áde dedii mod nhóg ne Yesu Krīstəə, ábágé syánē alongé ábel boŋ débəle mekan mé bwám. Nén dós Dyōb déntii'ε se' bósód áá déwōŋ ene nyaa e abé á alongé.

Abé nhóg ne Krīstəə

¹¹ Nyé ábe nyéēsē bad bé Israel nyéēchatán ngáne nyémbēē bósód. Bad bé Israel ábe béchágé yəl bán, “bad ábe béyágé,” béchəge nyé bán, “bad ábe béeyagé.” Boŋ nímén meyagag mé ekob é yəl médii chōm éche moonyoŋ ábenléé mekás. ¹² Nyéēchatán bán ene póndé nyénkēmbí'ε Krīstəə. Nyénkēmbáá nlatén ne echoŋ é bad bé Israel, bad ábe Dyōb ápwédé. Nyénkēnwóngé dyam ábel ne melé míme Dyōb démmwēē míme rílúmté' chōm éche Dyōb dénhōbpé áá mósōbəl. Abé áde nyémbēē á nkōŋsé-te, nyénkēnwóngé e'lyág bé nlém hōmhōm, nyénkēmbí-'aa Dyōb. ¹³ Bósód nyénchabnéd Dyōb á yəl. Boŋ bósob abé áde nyédii nhóg ne Yesu Krīstəə, apééné nyé bənben ne Dyōb asyag áde ásyógé nímē mekii áwən nló. ¹⁴ Krīstəə mwən mós apiínédé syánē nsəŋ. Abélé bad bé Israel ne bad ábe béēsē bad bé Israel bédé mod nhóg. Kwééd eche áwédé ehúde ekoyi éche ébédé átínté echēd. Echē ekoyi ébédéé nēe ekəŋned éche énkab syánē áte. ¹⁵ Abélé mbéndé é bad bé Israel énkēnwóngé ngíne ámpē. Ambel nén ábel boŋ álad bad bé Israel ne bad ábe béēsē bad bé Israel bébē nēe mod ekósólé nhóg awē bósōbō bébē mod nhóg ne mós mwən Krīstəə. Né-ós, abel áde ábélé nén apééné nsəŋ átínté e bad bé Israel ne bad ábe béēsē bad bé Israel. ¹⁶ Awé áde áwédé á awəg, ábélé syánē dedé mod nhóg ne Dyōb, átímté-'ε syánē ásē ne Dyōb. Né-ós, amadé ekoyi éche ébédé átínté e' syánē. ¹⁷ Krīstəə ampē ákanlé nyé ábe nyéēsē bad bé Israel, nyé ábe nyénchabnéd Dyōb á yəl nkalaŋ mé nsəŋ, ankalé-'ε bad bé Israel, bós ábe bémbē Dyōb bənben. ¹⁸ Mekan míme Krīstəə ábélé, mébélé syánē moosyáál dekudé nzii ápe á'sō wéε Titéε. Melemlem mé Edáádəŋ ehóg chós éwōŋgan syánē ábel nē. ¹⁹ Né-ós, nyé bad ábe béēsē bad bé Israel nyéesaá beken ámpē nyéesaá-'aa bad ábe bébídé etún. Boŋ pen nyáábe bad bé Dyōb nyédii bad ábe bébídé hōm ahóg. Nyé moosyáál nyédii nēe bad ábe bédé á túmbé e Dyōb. ²⁰ Nyédii nēe bwēm ábe bélōŋnéé ndáb. Bembapεε bé nlomag ne bekal bé é'dáádəŋ bós bédé nsáané ní ndáb. Yesu Krīstəə mwən-naa adé akon dé nchóméε. ²¹ Mós akás boŋ ene ndáb etyéem, ékwogé', épē-'ε ndáb eche Esáá eche Səŋgwéε. ²² Abé áde nyédii mod nhóg ne Krīstəə, aladé nyé ne bad bé Krīsto bémpēe. Abé áde nyédii-'aa bósob nyédii nēe ndáb echē Dyōb ádyεε'ε áte. Dyōb áde áde nēŋgáne Edáádəŋ.

3

*Paale akánlé bad ábe
béēsē bad bé Israel nkalaŋ ní bwám*

¹ Enén nzom ch́o ekáá bonj ríkannád nyé. Abele áde mbenléé Yesu Krístæ ne akale áde rikanléé nyé d́o akáá bonj mbé mod a mbwog. ² Ndúbpé meé nyéwógé bán Dyöb ápwédé me ákale nyé nkalanj ní bwám tãngene míme nsimé. ³ Dyöb ábágé me nsõhten mé mekan mé e'konéd míme mbéle mbíí mekan míme kááñne b́ob modmod éesõhteneé. Mmaá nyé nguse é e'yale atele tãngene nén. ⁴ Nzé nyélaá mam míme rítélé, nyéëchém mímém nsõhten áyāl e mekan míme kááñne b́ob modmod éesõhténéé tãngene Krístæ. ⁵ B́od, Dyöb dénkênlúmédte baányonj mímén mekan míme kááñne b́ob modmod éesõhténéé. Bonj b́ob abënledé échē Edáádaj álúmed bekal bé'dáádaj ne bembapεε bé nlomag ábe bédé ábele Dyöb, mímen mekan. ⁶ Mmén mekan míme moonyonj enkëmbíí' é médii nén: Bad ábe béesē bad bé Israel, b́ompē békúde nnam míme Dyöb áhóbé aá ḿobē melelem nēngáne bad bé Israel békúde. Bad bé Israel ne bad ábe béesē bad bé Israel bédé mod nhóg. Dyam-me áde Dyöb áhóbé aá ḿobelé bad bé Israel, bad ábe béesē bad bé Israel b́ompē bétombwén d́o áyale bédé mod nhóg ne Yesu Krístæ. Nkalanj ní bwám ḿo ríkás bonj mímén mekan mésyāal mébenléd. ⁷ Mmén nkalanj ní bwám ḿo ríkaleé. Dyöb ábenlédé míme nsimé, abagé me mímén nsón. Mbele ḿo á nwõngen mé eche ngíne. ⁸ Kénée méetagnéé etógnén abé átínté e bad bé Dyöb, Dyöb dëmbē me mímén nsimé, ákale bad ábe béesē bad bé Israel tãngene nnam míme Krístæ ábageé. Moonyonj eéhēlēē-se abii ngáne mímén nnam rídíí. ⁹ Dyöb dëmbēl mentánléd bad bésyāal nyaa echē ápidé míme ntii mé mekan á asóg míme kááñne b́ob modmod éesõhténéé. Dyöb áde áhágé chõm ésyāal, dénkênlúmédte modmod mímén ntii b́od. ¹⁰ Dyöb dëmbēl nē, ábel nén benkamlene ne ngume echē édé á nkonj mímin, bényin ngáne ápedé debyéé awóg áyāl e chõm ésyāal eche ábeleé b́ob, mbwiined ne elad é bad bé Dyöb. ¹¹ Se' b́od, byánán Dyöb déhãg nkõjsé, ammad atii aá mímén mekan ḿo ḿobenlé. B́ob-pe, abelé mímén mekan mébenlédé mbwiined ne mam míme Yesu Krístæ, echēd Sánj ábelé. ¹² Adúbe áde dëdúbpé Krístæ debé-'ε mod nhóg ne ḿo, d́o adíbnédé syánē nzii ápé bēnben ne Dyöb ne e'sum bé nlém é'syāal ésebán debáa' dyamdyam. ¹³ Né-óó, ncháa' nyé nén meé nyéétimné mbíd áyale metake míme ríkudéé áyāl echên, médíí míme mípiinad nyé bwám.

Paale akánnédé bad bé Efesus

¹⁴ Enén nzom ch́o ekáá bonj mbwogē' meböbónj á'sõ wéé Titée ákanned nyé. ¹⁵ Ḿo adé Titée a metúmbé mésyāal, áwē d́o mín mé metúmbé mé nkonj rísé ne mé nkonj ní mín mébíde. ¹⁶ Ngáne míme nhon míme ákõñnéde nyé ríchábé ámin, nkánne nén meé échē Edáádaj ébe nyé ngíne ábel bonj nlém ríwúu nyé á abum. ¹⁷ Nkánne-'ε ámpē ábel nén adúbe áde nyédúbpé Krístæ ábel ásumen nyé á nlém-té. Nkánne-'ε meé nyédaj Dyöb, nyédaj-'ε nhóg ne aníníí. Nzé nyébele nē, né nyéebē nēngáne alín á bwel áde míme nkanj ríkíí ásē bwám, nyébé-'ε néé ndáb éche esümnédé ásē bwám. ¹⁸ Nkánne' nén meé nyé ne bad bé Dyöb bésyāal nyébii bán Krístæ adáa syánē bwámbwam, échē edange éewóo-'aá asóg. ¹⁹ Nkánne' ámpē nén meé kénée édíí bán modmod eéhēlēē-se ákonj abii ngáne Krístæ ápedé nyé adaj, Dyöb ábel nyésõhten. Nkánne' nē ábel bonj abé ádēn ábē néé áde Dyöb.

²⁰ Dyöb áwóó ngíne ábel mekan míme méchábé ámin bwámbwam tómaa mekan míme déhédné ḿo. Abele mekan tómaa ké ngáne déhele dewémten bán ábēl. Eche ngíne eche edé-'ε syánē áte ch́o áberlادتé ábel

nímén mekan. ²¹ Mekenag mébê ne mó áyāle ndale é mekan éche ábélé, éche ényínnédé áfínté e elad é bad bé Dyöb, ényínnéd-τε áyāl e mekan níme Krístæ ábélé. Mekenag mébê ne mó póndé ésyāāl, á ngíndé ne á ngíndé. Ebê nê.

4

*Bad ábe bédúbpé Krístæ
bédé mod nhóg ne mó*

¹ Né-ῶ, me nêngáne mod a mbwəg áyāle nsón níme níbenléé Sánḡwéé, ncháa' nén meé, abé ádēn ábê abé á bwām ngáne Dyöb áhedéé, apwēd áde ápwéde nyé. ² Kéchéé éche nyébeléé nyésuded yāl, nyébê bad ábe bépwiídtédé, nyéwesən-ne nhóg ne aníní. Nyélúmed edənge awesən áde nyéwesanné nhóg ne aníní. ³ Edəádəŋ éche Esáá ébélé nyédé mod nhóg. Né-ῶ, nyéwan áte ábê nsəŋ ne nhóg ne aníní, ábel nén nyédíi nyébê mod nhóg. ⁴ Syánē baásyāāl dedii yāl póg, melemlem mé Edəádəŋ ehóg chóg syánē dékúde. E'lyág bé nlém e'hóg bó-'aá déwóó áyāl e melemlem mé nnam níme Dyöb dénhöbpē aá móḡbe syánē áde ámpwēdté syánē. ⁵ Sánḡwéé nhóg móo syánē baásyāāl déwóó'. Adúbe ahóg dóg syāā baásyāāl déwóó dékú-d-τε melemlem mé edusən. ⁶ Dyöb ahóg dóg syánē baásyāāl débēnléé, mó-'aá adé Titée awe syánē moosyāāl. Mó akamlan syánē baásyāāl. Abele' syánē moosyāāl debele kéchéé éche áhedéé aá débēl, adé-'e syánē moosyāāl áte ne éché Edəádəŋ.

⁷ Syánē mod té dekudé nsimé á nhəgtéd níme Krístæ ábágé. Bonj nímé nsimé méesaá nyaa póg. ⁸ Nê dóg ákáá bonj étenléd á kálag e Dyöb nén bán, "Ankē á hóm áde áchábé ámín.

Ade ákagké, ankeén ábē bad bé ekəyí ábe ántömmē áte, ábē-'e ábē bad échē nde."

⁹ Ngáne étenlédé nén bán, "Ankē á hóm áde áchábé ámín." Chán nê ádíí? Nê alúmte nén bán ansébé ape a hóm áde áde se ásē, nédé á nköŋsé wén. ¹⁰ Mó awē ampē a nköŋsé mó adé melemlem me mod awē ankē á hóm áde áchábé ámín tómaa mebwóg mésyāāl. Ankē ámín ábel chóm ésyāāl elón mbom. ¹¹ Mó mwēn mó abagé bad nde. Abelé donḡe á bad ábē bembapē bé nlomag, donḡe ábē bekal bé'dəádəŋ, ábēl donḡe ákal nkalanj ní bwām, ábēl donḡe ábē belyáged bé bad ábe bédúbpé, ábēl-le donḡe ábē bemeléede áyáged bad ábe bédúbpé. ¹² Ambē ábē bad échén nde ábonḡen bad bé Dyöb ábele mó. Ambel nê ábel bonj bad ábe bédúbpé bó ábe bédé nêngáne yāl eche Krístæ béwúu áte. ¹³ Nén débē káŋne á pónde éche syánē débēē mod nhóg, adúbe áde débúbéē Mwān a Dyöb, debíi-'e mó. Nzé dedé nê, nê débēl deélōn mbon, debé nêngáne Krístæ awē alóné mbon. ¹⁴ Né déebáá nêngáne bēndem ámpē. Nén débēl bad bé akwáb ábe béyágte' ayáge dé metóm, béehenlé syánē adog, béehēl-laá abel se dedúbé mekan níme méetəngene. Déebáá nêngáne bōle ábe epub é ngíne éhueneé pēd e mendíb póg étimné' eníní. ¹⁵ Déebáá nê, bonj pen dékale mbále délúmte-'e edənge ne nhóg ne aníní. Débele nê ábel bonj dékwog á menzii mésyāāl débē nêngáne Yesu Krístæ awē adé nló. ¹⁶ Krístæ aladé ábē bad hóm ahóg, ngáne mebonj mé yāl méladéé yāl e moonyonj. Nzé pēd e yāl téé ebele níme nsón ngáne étəngéné abel, ne yāl esyāāl ékwogé', ewúú-'e áte. Nê dóg édíi káŋne á elad é bad bé Dyöb, nzé mod-té adəá mwānyanj.

Alongé dékōlē á mod a Krísto

¹⁷ Né-ṣó, nkoo' nyé aláa á dín á Sánjú nén mée abé ádēn déēbāg nēngāne abé áde bad ábe béebíi Dyōb. Mekan níme békamtanné médii mekan níme méesé dyam dé abelen, méehelée-'ε se méwōngén bó. ¹⁸ Ayāle nímab mewēmtēn méde mewēmtēn mé mbéb, béhīdē nyaa e Dyōb. Béewoo'ε alongé áde Dyōb ábageé ayāle béwúú nló áte béebii-'áa nyaa e Dyōb. ¹⁹ Nzé bébélé dyam dé mbéb, akwágkē déekóbée bó. Bébagé yāl ábel mekan níme échāb ekob é yāl éhedeé. Béwóo nlém áte pónde ésyāā́l ábel mekan mé mbinde. ²⁰ Boṅ nyé, áde bēn'yāgēdtē nyé tāngene Krīstāa, saké ene ndín e abé bēnlāā-'ε nyé bán nyētāngéné awōṅ. ²¹ Ndúbpé nén mée nyēnwóg mam mé mbále tāngene Yesue. Abé áde nyēmbēē-'ε mod nhóg ne mó bēnlāā nyé mam ayāl eché. ²² Bēn'yāgēd nyé bán nyētēde abé dé nchun áde nyēnsēbēē awōṅ. Ene pónde ádēn alongé démbēb ayāle nyēnwōṅ nlém dāsā́ ábel mekan mé mbéb. Mmē nlém níme nyéwóó'áá-'ε ábel mekan mé mbéb nípánté'áá nyé nzii. ²³ Bēn'yāgēd nyé nén bán nyémwe Dyōb áhāṅṅen nyé nlém á abum ábel boṅ nyéwōṅ mewēmtēn mékōōlē. ²⁴ Dyōb ábage nyé abé dékōōlē áde áde nēngāne áde abé. Né-ṣó, abé ádēn ábē nēngāne áde abé dékōōlē. Adén abé dékōōlē adíi abé dékōōlē á mbále ngāne Dyōb áhedeé ásán-'ε.

²⁵ Né-ṣó, modmod eekālē metóm ámpē. Syánē mod-té ákanle mwānyāṅ mbále, ayāle syánē moosyā́l dedíi nēe bad ábe bēlādné boṅ bēbēl yāl póg. ²⁶ Nzé nyéllíi, nyéēmwāg-se meliṅgá mébēléd nyé mbéb. Nyéēmwāg-se nímēn meliṅgá métom epun é bīn. ²⁷ Nyéēbāgē Satane yāl ádog nyé. ²⁸ Bad ábe bēchibe' bésóg achīb. Boṅ pēn bēbenlad nímab mekáá ábel nsón ne nlém nhóg ábel boṅ békud chōm, béwōngēnne betóótōkē bé bad. ²⁹ Eyale é ebébtéd ké ehóg éebíde modmod á nsāl. Boṅ pēn nyēbenlad e'yale é' bwām ábe béwōngēn bad áwúú áte á adúbe tē. Nyēbenlad e'yale á pónde eche ehednad, ábel e'wōngēn bad ábe béwóglan nyé. ³⁰ Nyéēbēlē mam níme méwōgēd Edāádāṅ éche Esáá ndutul. Edāádāṅ éche Esáá chíó éde nēngāne e'chem ábe Dyōb áhédé nyé ásin pónde eche ákōdéé nyé ne akōde ásyā́l. ³¹ Nyéhūd mewēmtēn mé mbéb mésyā́l á nlém-tē, nyéchene-'ε ekan é ngine ne meliṅgá. Nyéēsēnlé', nyéesyā́-'ε bad ahób áde nyéhóbe' bó mekan á yāl. Nyéelúmté' e'béb bé nlém wēe modmod. ³² Nyélúmed e'boṅ bé nlém wēe nhóg ne aníníi, nyéwōṅ-ge nlém ní ngāl. Nyélagsan nhóg ne aníníi melemlen ngāne Dyōb álágsēné nyé ayāle Krīstāa.

5

Abé áde bad bé Krīsto bētāngéné awōṅ

¹ Nyéwāle abé áde áde nēngāne abé á Dyōb, ayāle nyédíi ábe bán ábe ádáá bwāmbwam. ² Nyédāṅ bad bēmpēe, melemlen ngāne Krīstāa ádáá nyé boṅ awé-'ε á nló níme syánē. Ambě yāl wēe Dyōb nēe mende ne nde eché enwógéd Dyōb menyiṅge bwāmbwam. ³ Ngāne édíi bán nyédíi bad bé Dyōb, éeboo'ε bán nyékábe' mesón, ké'ε nyébele mekan mé mbinde ké'ε nyébē ngoód. Echén ndín é mekan éeboo'ε ké awógned áfinté echēn. ⁴ Eeboo'ε bán nyéhóbe' mbinde ne e'nyōgléd bé mehób, ké'ε nyébele' e'kúkú bé ngwel. Boṅ pēn nyéságnan Dyōb. ⁵ Nyébii nén bán kēnzéé awē akábe mesón ké'ε awē abele mbinde é mekan ké'ε awē áde ngoód, éesónlé á nkamlen níme Krīstāa ne níme Dyōb, éekud-taá bwēm é' bwām ábe Dyōb áhóbé áá mōóbē. Mod awē áde ngoód adíi nēe mod awē abenle' nyōb mémpēe.

⁶ Nyéemwāg-se mod ádōgēn nyé e'yókél é' mehób. Dyöb dékōgsēn bad ábe béebelé' ngáne áhedeé bonj bébelé échén ndín é e'bébtéd é' mekan. ⁷ Né-óó, nyéelatán ne bad ábe bébele' échén ndín é e'bébtéd é' mekan. ⁸ Ngen e'só nyémbé á ehíntén-té, bonj bōob abé áde nyédíi ne Sāngwéé ábélé nyédé á e'nyínen bé ekíde tē. Né-óó, abé áden ábê ngáne abé á bad ábe bédé á e'nyínen bé ekíde. ⁹ Nhábe nén áyāle bad ábe bédé á e'nyínen bé ekíde tē bébele mekan mé bwām, bébelé mekan míme métāngéné ne mekan míme médé mbále. ¹⁰ Né-óó, nyéwanen ábíi mekan míme méwógte Sāngwéé bwām. ¹¹ Nyéewóó dyam ábel ne mbéltéd míme mééboo míme bad ábe bédé á ehíntén tē bébeleé. Bonj pen nyélūmed bad nén bán éché ndín é mbéltéd ééboo'é. ¹² Edé e'són átúb éché ndín é mekan dín éche bad bémpēe bébeleé á mesōm-té. ¹³ Nzé mod abídté éché ndín é mekan áwed bad bényín ngáne mēn mékóó abé. ¹⁴ E'nyínen bé ekíde bōo é'koo mekan mé mbéb abíde áwed. Nê dōo ákás bonj ehóbnéd nén bán, “Wé awē ekúne' kábnéd,

puú, weebág nēe mod awē awédé.

E'nyínen bé ekíde ábe Krístā-’e é’pen wē á yāl.”

¹⁵ Né-óó, nyétéd pónde ne nyaa e abé echē nyéwoo'é. Aden abé déebāg nēngáne abé áde e'yókél é' bad bonj ábê nēngáne abé áde bad ábe béwóó debyéé. ¹⁶ Pónde ké ehéé eche etál ébágnédé nyé ábel bwām, nyébel. Ayāle mbéb nítomé áte enén pónde. ¹⁷ Né-óó, nyéebág nēngáne bad ábe bédé eyókél. Bonj pen nyésōnten chōm éche Sāngwéé áhedeé aá nyébel, nyébel-le chō. ¹⁸ Nyéemwāg mīm se mékōbē nyé áyāle nén nē áwógte mod e'són. Bonj pen Edáádān éche Esáá cháchá ébē nyé áte. ¹⁹ Nyékōnne' nhóg ne aníníi ngāse é Dyöb áwéd nhóg ne aníníi nlém á abum. Nyékōne' ngāse éche ébídé á kálag e Dyöb, nyékōne' ngāse éche ékene Dyöb ne Krístā, nyékōne-'e nkāngé ké nhéé míme nhúú ne Edáádān Eche Esáá, áken Dyöb. ²⁰ Nyéságnan Dyöb, Titée awēd pónde ésyāal áyāl e kéchéé eche ébenlad. Nyéságnan mó á dín áde echen Sān Yesu Krístā.

Paale alébe' baachóm ne ábab bebaád

²¹ Mod téé abele ngáne waáb áhedeé áyāle edúbé éche nyébageé Krístā. ²² Mmwaád-téé áwōgne nchóm melemlen ngáne áwōgneé Sāngwéé. ²³ Mwenchóm té awóó nkamlen ámín e elad é bad bé Dyöb. Chó-'aá édé nēngáne eche yāl mó-'aá abage chō e'soosōn. ²⁴ Né-óó, mmwaád-téé atāngéné áwōgnē nchóm áyāl e mam mésyāal, melemlen ngáne elad é bad bé Dyöb éwōgneé Krístā. ²⁵ Nyé baachóm ábe béwóó bebaád, mod téé ádān mwaád, melemlen ngáne Krístā ádáá elad é bad bé Dyöb bonj ábē-'e áde alongé áwé áwab nló. ²⁶ Anwé á nló mímāb ábel bonj bésān. Ambenléd mendíb ne éché eyale ásaád bó. ²⁷ Ambel nén ábel bonj elad é bad ébonj áwe e'só. Ahedé-'aá aá mōpēen éché elad é bad áwē, ésebán atón á mbinde ké ehóg, ké'e abān, ké'e dyam dé mbéb ábāg bó áyāl. Bonj pen bésān, béewōō-'e dyam dé mbéb ké ahóg áde mod ahele ahób bó áyāl. ²⁸ Melemlen nē dōo baachóm bétāngéné ábab bebaád adān ngáne bédáá échab yāl. Mwenchóm kéhéé awē adáá mwaád, adáá eche yāl. ²⁹ Modmod eékōó'é yāl, bonj abelé átōgné chō ánoñé-'e chō bwām. Melemlen nē dōo Krístā ábeleé elad é bad bé Dyöb. ³⁰ Syánē dedé bad ábe bébelé eche yāl. ³¹ Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán, “Enén nzōm chō ekáé bonj mwenchóm átedé sáá ne nyan, abé ne mwaád, bonj búmā bad bébé bétím mod nhóg.” ³² Adén dyam ádíi ndāle e dyam eche modmod ééhēlēē-se asōnten. Bonj

ndúbpé mée nímén mekan méhóbe tãŋge Krístæ ne elad é bad bé Dyöb. ³³ Né-óó, mwenchóm téé awé awóó mmwaád, adəŋ mwaád ngáne ádáó eche yál. Mmwaád a nchóm téé-’e atãŋgéné nchóm edúbé abe.

6

Paale alébe’ bãnbán ne ábãb besáá ne benyaá

¹ Nyé bãnbán, nyéwógne’ áben besáá ne benyaá ngáne bad ábe bédé ne Sãŋgwéé bétãŋgéné abel. ² Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán, “Nyéwógne’ áben besáá ne benyaá.” Atíntê e mbéndé eche Dyöb ábágé, enén mbéndé chó ebédé mbéndé e’só eche Dyöb dénhõbennê dya. ³ Dya áde ánhóbpé ádíi nén bán, “Nzé nyéwógne’ áben besáá ne benyaá, né mekan mébēēn nyé bwãm, né alongé ádēn-ne déchãb áte.”

⁴ Besáá bé bãn-ne, nyéelinjé áben bán. Boŋ pen nyénone bó, nyélébe bó, nyéyágte-’e bó nyaa eche Sãŋgwéé áhedeé.

Paale alébe betãŋ ne bewóŋ bé betãŋ

⁵ Nyé betãŋ nyéwógne’ áben bewóŋ. Nyébage bó edúbé nyéwógne-’e bó ne nlém nhóg, melelem ngáne nyéwógneé Krístæ. ⁶ Nyéēbenlé bó dásõ á pónde echê bényíneé nyé ábel békémed nyé. Boŋ nyé, nēŋgáne betãŋ ábe Krístæ, abele áde nyéēbenlé Dyöb ábíđ nyé á nlém-tê. ⁷ Nsõn ké ríhée míme nyébeleé, nyébel mó ne kán esyáál. Nyébele mó byánán Dyöb dáo nyéēbenlé saké baányon. ⁸ Nyébii nén bán mod téé ákud nsábe áyãle nsõn mí bwãm ké ríhée míme ábélé. Abê ké ntãŋ ké-’e kunze.

⁹ Nyé bad-te ábe nyéwóó betãŋ ásē echên, nyécháá áben betãŋ bwãm. Nyéekímmé bó bán bétãg. Nyébii nén bán nyáábõ moosyáál nyédé ásē e Sãŋgwéé, nhóg awé adé ámín, eékwoŋnãd-taá modmod.

Ngáne bad ábe bédúbpé bétãŋgéné Satanē atãŋgen

¹⁰ Asóged, nlãŋge nyé nén mée; Nyébê nyébê ne Sãŋgwéé ábel boŋ eche ngíne eche ewúú áte éwêđ nyé nlém á abum. ¹¹ Nyétêđ bwēm é’ nzum é’syãál ábe Dyöb ábágé nyé ábel boŋ nyéhel akwáb áde Satanē atóm áte. ¹² Nzum echê déwaneé eesaá nzum eche déwaneé ne baányon. Boŋ ngumē, ngíne, ábãb benkamleŋe ábe békamlan nkõŋsé mé ehíntén ne ngíne é ebébtéd eche edé ámín, bóó déwannéé nzum. ¹³ Né-óó, nyétêđ bwēm é’ nzum é’syãál ábe Dyöb ábágé nyé ábel boŋ nzé pónde e ebébtéd epedé, nyéhel bó atyéemen. Nyéēwãn nzum nyépid á asóg nyélyøg nyésümēn ngáne nyémbēē.

¹⁴ Né-óó, nyéboŋsen nyékale mbále pónde ésyãál. Nzé nyébelé nê, ébê nēŋgáne mod awé awáá ngáá á nkog awé abõŋséné ábel dya. Nyébele mam míme métãŋgéné, áyãle ábel mekan míme métãŋgéné ádíi nēŋgáne mod awé ahédé mbóté eche bebénlé e’kii ákúten yál á pónde e nzum. ¹⁵ Nyébê nyékale’ nkalaŋ mí bwãm. Mós nípene’ nsan. Nzé nyébelé nê, né ébē byánán nyéhédé metámbé á mekuu, mébēl nyésümēn bwãm. ¹⁶ Ámín e nímén mésyãál, nyébê nyédúbpé Yesu Krístæ. Adúbe ádēn débē nēŋgáne ekãŋgé eche ékãá nyé ábel boŋ mekoŋ mé muú míme Satanē álómméé nyé méebelé nyé dya. ¹⁷ Nzé nyékag awan nyébii nén bán nyékudé e’sooson á mekáá mé Dyöb, modmod éehēl-laá nyé dya. Nyéēbē nēŋgáne nwan-é nzum awé ahédé ekóté eche bebénlé ekii. Nzé nyékag-ke nyétãŋgéné néē nyéwánlé nkwaté

míme Edǎádǎŋ éche Esáá ébágé nyé. Mmê nkwáté ndé nêŋgáne eyale é Dyöb. ¹⁸ Nyékáŋne' póndé ésyǎǎl ngáne Edǎádǎŋ éche Esáá élyágtéé nyé. Nyéláa Dyöb bán áwöŋgan nyé áyǎl e kéchéé éche nyébeléé. Nyétéd póndé, nyékáŋne' póndé ésyǎǎl ésebán nyékóme'. Nyékáŋnad-te bad bé Dyöb bésyǎǎl. ¹⁹ Nyékáŋnad mémpé, nén bán póndé kéhéé nzé nhóbé méé nhóbe dyam, Dyöb débé me e'yale ábe é'tǎŋgéné. Nén débéł mǎhǎł bad nkalaŋ ní bwám míme bad békénsónǰténné aláa, ésebán mbáa' dyamdyam. ²⁰ Yesu Krístǎa apwédé me ábé míme mésénze, ákal nímén nkalaŋ ní bwám, ene nzom chó-'aá ekǎó boŋ mbé bǎǎb nées mod a mbwǎg. Né-ǎó nyékáŋnad me nén bán Dyöb áwéd me nlém á abum níkal nímén nkalaŋ ní bwám ésebán mbáa dyamdyam.

Paale aá Dyöb ánamed bad ábe bédúbpé

²¹ Tikikuse, awesyáné mwǎnyan a Krístó awé dédáá, abenle Sǎŋgwéé ne nlém nhóg. Mó áłǎá nyé mekan tǎŋgene me. Nén débéł nyébíí ngáne rídíí ne chóm éche mbéleé. ²² Nlóme mó áwēn ábel boŋ aláa nyé mam míme mébenlad ne sé, áwéd-te nyé nlém á abum.

²³ Nsaŋ míme Dyöb Titée awéd, ne echéd Sǎŋ Yesu Krístǎa, mbê ne nyé, bad ábe bédúbpé. Bébel nyébê nyédǎŋ nhóg ne aníníí, nyébê nyédúbe-'e Krístǎa. ²⁴ Dyöb álúmed nímé nsimé ne moosyǎǎl awé adǎó awéd Sǎŋgú Yesu Krístǎa, edǎŋge éche ébē abé ne abé.

Kálag echë Paalε áténlé Baá Filipi Ndibned n kálag

Paalε mó aténlé mwembé míme níde á Filipi enén kálag áde ábédé á mbwɔg. Ábédé ndutul ne ayáge áde déetânɣene áde bad bémpɛe béyágté'áá. Kénée mímén mekan mébénládtáá, Paalε ambé menyinɣe, ásūm-me nlém áyāl e adúbe áde ádúbpé Yesu Krístæ.

Nzom eche ekáá bon Paalε átél enén kálag edii áságnen bad bé Krísto bé Filipi áyāle nwōnɣen míme bēmbɛé mó á pónde eche ántōgnēnē nwōnɣen. Awédé bó nlém á abum, aláá-'ε bó aá bebê bésūm mekuu. Acháa bó aá béwōn asuded á yāl áde Yesuε, ésebán bémwag bán mekan mé esíí mé ekob é yāl mékamlan bó. Akamtan bó aá abé áde bédíí mod nhóg ne Krístæ ádíí nsimé ní Dyōb, aá Dyōb débēl-le bebé menyinɣe bebé-'ε nsan ábe áde bédíí mod nhóg ne Krístæ.

Nkabted n kálag

Paalε alénté, aságnéné, akánnéd-te mwembé ní Filipi 1.1-11

Paalε aá ábé á nkōnsé ádíí ábele Krístæ, áwé-'ε débōnnéd mó 1.12-30

Paalε aá abé á bad bé Krísto ábê ngáne áde Krístæ 2.1-11

Paalε aá bad bé Krísto bebê á nkōnsé née tintine 2.12-18

Paalε akéné Timotiε bó Epafroditus 2.19-30

Paalε aá mod awè adúbpé Krístæ ákobnéd á'sō é' Dyōb 3.1-11

Paalε aá mod téé áwan áte ápid mam á asóg bwám 3.12-21

Paalε alébe bad bé Krísto 4.1-9

Paalε aságnan mwembé ní Filipi 4.10-20

Melenten mé asóg 4.21-23

Paalε alómmé bad melenten

¹ Mε Paalε, nchoo ne Timotiε, με-εé ntenle nyé enén kálag. Sédii bembæde ábe Yesu Krístæ. Ntenle bad bé Dyōb, bad ábe bédé mod nhóg ne Yesu Krístæ ábe bédé á Filipi, nchoo ne belyáged ne bad ábe béwōngan ákeεn nsón ní Dyōb á'sō. ² Nsimé ne nsan míme níhuú ne Dyōb awêd Titée, ne Sánjú Yesu Krístæ mbê ne nyé.

Meságnen ne mekáne míme Paalε

³ Nságnan Dyōb áde níbenlé, pónde téé nzé nkámténé nyé. ⁴ Mbélé mbé menyinɣe pónde téé nzé nkánnad nyé moosyáál. ⁵ Mbélé mbagé nságnen áyāle nwōnɣen míme nyékébéε με ákal nkalanj ní bwám, bootya á pónde echë nyéwógé mó, bon nyédúbe-'ε, ápe bɔɔb. ⁶ Ndúbpé meé Dyōb áde ábóótédé mímén nsón ní bwám áfinté echên, dékeén mó á'sō kááj ápēen mó á asóg á Epun eche Yesu Krístæ ápéé. ⁷ Ntánɣéné enén ndín e mewēmten awōn áyāl e nyé baásyāál áyāle nyédé με á nlém-té. Ké áde nídíí á mbwɔg, ne áde níhóbeé mam tñɣene nkalanj ní bwám, nhóbe meé mímén nkalanj méesaá metóm, níde mbále. Dyōb álúmté syānē moosyáál níme nsimé ngáne débēnléé mó. ⁸ Dyōb áde με mbónj nén aá nlém míme níwōnne nyé áte, níde melemlen ne nlém míme Yesu Krístæ áwōnne nyé. ⁹ Nkáanne-'ε nén meé, edañge éche nyéwōnne Dyōb ne éche nyéwóo ne nhóg ne aníníí ébê ékag á'sō. Nkáanne-'ε meé nyébíi mekan mé Dyōb, nyésōnɣen-ne nhəjłn áfinté e mekan mé bwám ne mekan míme méesé mekan mé

bwám. ¹⁰ Nén débĕl nyéĕhĕl mekan míme métómténé abonj abii. Nén débĕl nyéĕsān-’ε á’sō é’ Dyōb, béekóbén-naá nyé awusé ké ahóg á Epun éche Krístāá ápéé ámpē. ¹¹ Nén débĕl abé á bwám ádēn áde áhuú ne Yesu Krístāá dēnyĭnnēd áyāl e mekan mé bwám mésyāāl míme nyébeleé, ábel bonj Dyōb ákud ehúmé ne mekenag.

Paale ad abé á nkōhsé adii ábele Krístāá, áwé-’ε débonéd mó

¹² A-baányan, ndāó mēé nyébii nēn bán mekan míme mébēnlédé ne me hén, níkóó awōngēn ábel bonj nkalanj ní bwám níkanlad níkag á’sō. ¹³ Nén ábélé sánze ésyāāl éche éñone eyáde éche mod ambáá ne bad bémpēe bésyāāl hén, bébii nēn bán ndé á mbwōg áyāle nídí mbāede awē Krístāá. ¹⁴ Abé adé nídí-’ε á mbwōg, áwédé ekud é bad ábe bédúbpé nlém á abum, bēnábpe nlém awōngēn ákal eyale é Dyōb ésebán bēbáá’ dyamdyam.

¹⁵ Edé mbále nēn bán bó baahóg bēwōngēné me kónjī, béhede-’ε alúmed bán bédé etógnén tómaa me. Bonj pen, bó baahóg-ke békale nímmē nkalanj ne mewēmtēn mé bwám. ¹⁶ Bad ábe békale mó ne mewēmtēn mé bwám, békale mó áyāle bédáá me, bébii-’ε nēn bán Dyōb ákwēnténé áá níbē á mbwōg hén ábel bonj níhōb mēé nkalanj ní bwám méesaá metóm, níde mbále. ¹⁷ Abé ábe bēwōngēné me kónjī béekaléé nkalanj ní bwám ne mewēmtēn mé bwám, békale mó áhede échab yāl chēn bwēm. Bēbele nē, ne mewēmtēn nēn bán níwōg ndutul abé áde nídí á mbwōg.

¹⁸ Bonj nēn déēwóó’ε dyam dé ábel. Áyāl e nímmē menzii mésyāāl, nkalanj míme Krístāá móó békaleé, ké bēbēnlád mewēmtēn mé bwám, ké’ε mewēmtēn mé mbéb, ákal mó. Né-óó, áyāle nē, mēbē menyīnge. ¹⁹ Mēbē mbé menyīnge áyāle mbii nēn mēé mekáne míme nyékánnadté me ne nwōngēn míme Edāádān éche Yesu Krístāá ébageé me, bēbĕl níkúd e’soósonj. ²⁰ Nwóó nlém áte ne menyīnge mésyāāl, nlyágé-’ε nlém mēé méewógké e’són, bonj méwōng e’wéd bé nlém á abum pónde ésyāāl, tanje bōob, ábel bonj kéchéé éche níbeleé ébel ehúmé éche Krístāá ényĭnnēd, ké ndé á alongé ké’ε nwédé. ²¹ Ne me, abé áde nídí á alongé ádii ábele Krístāá, nzé nwédé-’ε ébonéd me. ²² Nzé édé bán ndé á alongé mēbē níbelé nsón míme ndé etógnén. Bōob-pōó, meebii’ε pēd eche nítāngéné atéd. ²³ Mmēn mekan mébe métyéémé me á’sō-te, étómé me áte éche nítāngéné apwēd. Ndāó mēé nítede hén níbē ne Krístāá, áyāle nēn ábóó tómaa ábē á nkōhsé wēn. ²⁴ Bonj áyāl echēn, édé etógnén bán nídí níbē á alongé. ²⁵ Ndúbpe nēn, mbii-’ε mēé mēbē mbé á alongé, mēbē mbé-’ε ne nyé moosyāāl ábel bonj adúbe áde nyédúbpé Krístāá ákwōge, nyébé-’ε menyīnge áyāle nyédúbpé mó. ²⁶ Nén débĕl abé adé mébēē ne nyé ámpē, nyéēnabé nzōm awōngēn ábe Krístāá mekenag áyāl echēm.

²⁷ Bōob-pōó, abé ádēn átāngéné abé ngáne Krístāá áhóbéé áwē nkalanj ní bwám. Nén débĕl ké mpedé ányĭn nyé ké’ε meépede, mēbii nēn mēé nyésumé mekuu nēngáne mod nhóg, nyēwóó-’ε mewēmtēn mehóg áwan áte ákāá chōm éche nyédúbpé. ²⁸ Nyéebáá’ bad ábe bētāngan nyé. Nlém níwúu nyé á abum pónde ésyāāl. Nén délūmēd nēn bán béekudté e’soósonj bonj nyéekūd. Dyōb dō-’áá átiide nímmēn mésyāāl. ²⁹ Dyōb ábēnlédé ábē e’bonj bé nlém áwēn, saké adúbe Krístāá dēmpēn, bonj káshj ne ákud metake áyāl e Krístāá. ³⁰ Syánē dewane nzum á yāl e nkalanj ní bwám bōob. Melemlem mé nzum míme nyénnnyĭnnē nwane’ móó nídí níwanéé bōob.

2

Paale aá abé adéd abê nêngáne áde Krístəə

¹ Abé áde nyédíí nhóg ne Krístəə áwédé nyé nlém á abum, éche edəŋge-’ε épwiitad nyé nlém á abum. Nyédé nlatén ne Edəádəŋ éche Esáá. Nyélúmte’ e’boŋ bé nlém, nyéwóo-’ε nlém í ngəl ne nhóg ne aníníí. ² Mmēm menyinŋe mēlōn mbon nzé nyéwóo mewēmtən mehóg, nyélúmte’ melemlēm mé edəŋge ne nhóg ne aníníí, nyéwóo nlém nhóg, nyédé-’ε nêngáne mod nhóg áyāl e kéchéé éche nyébeleé. ³ Nyéebēlē mekan míme mēlúmte bán échen yəl chēn chōo nyéhēdtéé bwám. Nyéebēlē mekan míme mēlúmte nēn bán nyédé kúmbe. Boŋ ne asudəd á yəl, nyényín bad bēmpēe etógnén tómaa échen yəl. ⁴ Nyéebēlē mekan míme mépiinad nyé bēn pən nsyāŋ, boŋ pən nyébele kóəŋne mekan míme méwōŋgan kóəŋne bad bēmpēe. ⁵ Mewēmtən nímēn mēbē nêngáne míme Yesu Krístəə mémbeē.

⁶ Abédé nyaa eche Dyōb ádíí,

boŋ kénê, enkēnwōŋgé mewēmtən nēn aá móchəgned nēn móō bó Dyōb bétáá.

⁷ Enkēntédte’ yəl etógnén,

boŋ ambēl eche yəl nêngáne mbəledε,

bēnchyāā-’ε mó nēε moonyoŋ.

⁸ Ade abédé nēε moonyoŋ, ansudéd eche yəl, ákwentén-ne awé.

Ankwentén awé kóəŋ ne kwééd e awəg.

⁹ Né-óó, Dyōb dēmbē mó etál éche étómténé achab ámín,

ábē-’ε mó dín áde átómé mīn mésyāāl.

¹⁰ Dyōb dēmbēl nēn ábel boŋ á dín áde Yesuε,

nhəgtéd nisyāāl nībwōg mebóbōŋ,

ké nhəgtéd míme nídé á nkoŋ nímín, á nkōŋ rísé, ké’ε á mbwōg e baásē.

¹¹ Moosyāál áhāb aá Yesu Krístəə mó adé Səŋgwéé,

ábel Dyōb Titée ákud edúbé.

Nyébê átínté e bad ngáne tintine

¹² A-baányan bé edəŋge, ngáne nyéyógké’áá mekan abel míme Dyōb áhóbé aá nyébel áde mbédé ne nyé, édé etógnén bwāmbwam bán nyébel mekan míme áhóbé aá nyébel, bəəb áde méesaá ne nyé. Nyéwōŋ mbwōg í Dyōb áte nyésudε-te yəl á’sō é’ Dyōb. Nyéwan áte bwāmbwam ábel mekan míme Dyōb áhēdεé, ábel boŋ e’soosōŋ ábe nyékúdé, é’lōn mbon.

¹³ Nyébel nē áyāle Dyōb áde ne nyé pónde ésyāāl, ábel nyéwōŋ nlém ábel mekan mé bwām míme áhēdεé aá nyébel, nyébenle-’ε mó. ¹⁴ Nyébele’

chōm ésyāāl ésebán nyényonŋe áte, nyēpentan-ne. ¹⁵ Nyébele nēn ábel boŋ modmod eehóbé’ aá nyéwóo atón dé mbéb ké á hóg á yəl, nyésāŋ-’ε.

Nēn débēl nyéebē bán bé Dyōb ábe bēewóo atón dé mbéb ké á hóg á yəl, ábe bédé átínté e bad bé mbéb ábe bēbele mbéb pónde ésyāāl. Nyédé

átínté echāb á nkōŋsé-te nêngáne betintine ábe bēpene’.

¹⁶ Nyébele nēn akal áde nyékaléé nkalan nímé nīpεene’ alongé áde déemaá’. Nzé nyébele

nēn mēbē kúmbe ne nyé á epun éche Krístəə ápεé áyāle nēn dēlūmēd bán

awan áde nīwáné’áá áte ne ntū míme mbélé, bēēbōó’ε. ¹⁷ Mēbē nêngáne

nzəm e mīn eché bésyógé ámín e nsón míme nyébeleé, nêngáne mende,

áyāle adúbe áde nyédúbpe. Nhele-se ríkūd metake, nwé-’ε áyāle nkale’

nkalan nī bwām melemlēm ngáne nyémpē áyāle nyédúbpe nímé nkalan

nī bwām. Boŋ kénê ndé menyinŋe mēwōgēn-ne nyé moosyāāl menyinŋe.

18 Melemlem nê dɔɔ nyémpɛ nyétàngéné menyinge awóg, nyêwógén-ne mémpɛ menyinge.

Paale atelé t̄ngene Timotie bó Epafroditus

19 Nzé édé á ntii níme Sǎngú Yesue, nwóó nlém álom Timotie áwɛn mwǎmpɛn ní pón dé, ábel bon pǎle éche méwǎgkē áyǎl echɛn, éwéd me nlém á abum. 20 Meewóó'é modmod ampée néé mó awě akoó nímmé nlém awón ǎdǎn dé ábii ngáne nyédíí. 21 Nhóbe nén áyǎle bad ábe bélyágé ásɛ échab yǎl chɔɔ bétǔnganné, béebeléé ngáne Yesu Krístǎ áhɛdɛé áá bébel. 22 Nyé bɛn nyébii ngáne Timotie álúmté áá móbele nsón bwám. Abelɛ nsón ne me ákal nkalan ní bwám ngáne mwán ábeléé nsón ne sǎá. 23 Né-ɔɔ, nlyágé nlém méé mǎlom mó áwɛn áde ményínné ngáne mekan mébɛɛnné me.

24 Ndúbpé-'e nén meé Sǎngwéé ábɛl mwǎmpɛn ní pón dé mmɛn ámpɛ mépɛ áwɛn.

25 Nnyiné nén meé édé etógnén me álom awed mwǎnyan Epafroditus áwɛn. Abele nsón níme Krístǎ ne me, awón gan-ne átǎngɛn bad ábe bétǎngan nkalan ní bwám, mó-'áá abédé nɛngáne mɛsɛnzɛ níme nyélómé áwón gan me. 26 Awóó nlém áte bwámbwam ányín nyé moosyǎl, anwóg-ke ndutul áde áwógé bán nyêwógé bán mǎnkolé. 27 Edé mbále bán ankolé, ápɔn-ne kǎán ne awé. Bon Dyób dénwóg mó ngal, saá-kaá mwémpɛn, Dyób dénwóg mémpɛ ngal. Enkɛnkɛnténné áá áwé ábel bon meánabpé abé á ndutul-té. 28 Né-ɔɔ, nwóó nlém áte bwámbwam álom mó áwɛn ábel bon nyêwóg menyinge ányín mó ámpɛ, me-'e ámpɛ meébúdɛ atag áte áyǎl echɛn. 29 Né-ɔɔ, nyébɛ menyinge ákob mó nken áyǎle adúbpé Sǎngwéé ngáne nyémpɛ nyédúbpé, nyébage-'e bad nɛngáne mó edúbé. 30 Nyébage mó edúbé áyǎle ampon awé, abé-'e á nsal ní son abele áde ábenléé Krístǎ. Ambel nén ábel bon áwón gan me ábel nsón níme nyébɛn nyéhele'áá-se nyébel.

3

Bad ábe bédúbpé Yesue

bɔɔ békobnad á'só é' Dyób

1 Asóged a-baányan, nyébɛ menyinge abé áde nyédíí mod nhóg ne Sǎngwéé. Eetagtéé me átele nyé mekan níme ménsɛbɛɛ nyé atele. Nén ádíí ákǎa nyé. 2 Nyétéd pón dé ne ábɛ e'bébtéd é' bad. Echɛ mbwé, bad ábe béhóbe bán bétǎngéné mod ayag. 3 Syáné-éé béyágé nyaa echɛ etǎngéné. Edǎdǎn éwón gan syáné ábe Dyób edúbé ngáne débɛnléé mó. Syáné dedé menyinge ngáne dédíí ne Yesu Krístǎ. Debíí bán baányon béeheléé-se béwón gɛn syáné. 4 Kénɛ mmɛn nwóó nzɔm ályág nlém á yǎl e mekan mé moonyon. Kénzɛé átínté echɛn awé awémténé áá mówóó nzɔm ásum nlém á yǎl e mekan mé moonyon né nwóó nzɔm tómaa nê. 5 Ade béchyáá me bɛn'yág me ámbid e epun saámbé. Ndii mod a Israel awé abídé á túmbé e Benjamin. Echem sǎn ne nyan bɛbédɛ bad bé Hibru. Mbédɛe mod a Farisia, ríhídɛ mbéndé ngáne éhóbeé. 6 Menwón kán áte bwámbwam nyaa echɛ nê dɛmbɛnlé rítagté elad é bad bé Krístó. Modmod eéhele'áá-se ahób áá nwóó atón dé mbéb ké ahóg áyǎl, áyǎle nhídé'áá mbéndé é bad bé Israel ésyǎl. 7 Bon ábe bwɛm é'syǎl ábe rínyiné'áá néé nsyón béesaá dyam dé abɛlɛn bɔɔb, áyǎle chóm éche Krístǎ ábɛnléé me. 8 Saké nê dɛmpɛn, nnyine chóm ésyǎl meé éesaá dyam dyam nzé nhǎgténé chó ne ndale e dyam echɛ edé ábii Yesu Krístǎ,

awem Sǎngwée. Ayāl éché chǒm esyǎál éesaá dyam dé abelen, nnyíne-
 'é chǒ nǎngáne mbinde ábel bon nǐbii Krístǎa, ⁹ nǐbê-'é mod nhóg ne mǒ.
 Saké ahíd á mbéndé dǒǒ ákǎǎ bon ríkobnéd á'sǒ é' Dyǒb. Bon nkǒbnédé
 á'sǒ é' Dyǒb áyǎle ndúbpé Krístǎa. Dyǒb-paá ábélé bon ríkobnéd áwe
 e'sǒ áyǎle ndúbpé Krístǎa. ¹⁰ Ndǎǎ méé nǐbii Krístǎa rǐwǒn-'é ngíne eché
 ánwǒngē áde ámpuú'é. Ndǎǎ méé nǐbê ríkude metake melemlen ngáne
 ánkudté. Ndǎǎ-'é méé ríkud metake ngáne ánkudté kǎǎn bǐwúu me ngáne
 bǐnwúu'é mǒ. ¹¹ Nlyágé nlém nén méé nǐmǐn méesyǎál mébenléd ábel bon
 Dyǒb ápuud me ámbíd e kwééd echém.

*Paale ad mǎwane áte
 ápid mam á asóg bwám*

¹² Meehǒbée nén méé mmaá nǐmǐn mekan amad ké'ε meé mmaá atyéem
 á menzii méesyǎál. Bon ndii nwane áte ábé nyaa e mod eché Yesu Krístǎa
 áhédé'áá aá nǐbê áde ápwédé me. ¹³ A-baányan, meehǒbée nén méé
 mmadé chǒm ésyǎál. Bon dyam ahóg áde nǐbeleé ádii, áchaten mekan
 nǐme métómé ámbíd ne áwan áte áhíd mekan nǐme méhúé' á'sǒ. ¹⁴ Ndii
 nwane áte áke á'sǒ kǎǎn nǐpe wée rǐtǎngéné asóg ábel bon ríkud nsábe nǐme
 Dyǒb ábánnédé me ádyǒb. Achênle me aá rǐke ádyǒb mbwiined ne Yesu
 Krístǎa.

¹⁵ Syánē moosyǎál awě demaá akwǎg á adúbe tē déwǎle nǐmǐn melemlen
 mé mewǐmten tǎngene nǐmǐn mekan. Bon nzé édé bán nyǐwóó
 mewǐmten mémpǐe tǎngene nǐmǐn mekan, né Dyǒb déwǒngēn nyé
 ásoŋten mǒ bwám. ¹⁶ Kénê-'é detǎngéné déhídē mekan nǐme syánē démáá
 abii.

¹⁷ A-baányan, nyéladten nyébê nyéhíde nǐmǐm mekuu, nyénǎne-'ε bad
 ábe bébele ngáne nyényinnē ngáne sébéláá. ¹⁸ Nkǎnlé'áá nyé ngen ne
 ngen, bǒǒb-pe ámpē nlǎnge nyé ne mǐsǒd tǎngene bad híin ábe nǐmǎb
 mbéltéd rǐlúmtéé nén bán bédé bad bé ekǎyí tǎngene nkalan nǐme rǐhóbe
 kwééd eche Krístǎa áwédé á awǎg. ¹⁹ Echén ndín é bad ádad asóg ádii dǔ
 á muú. Chǒm éche ékamlan bǒ édíi mekan mé esíi mé ekob é yǎl. Bédáá
 ábel mekan nǐme bétǎngéné békwǎgne. Mekan mé nkǒŋsé mǐmpǐn-naá
 békamtanné. ²⁰ Bon syánē pen dedii bad ábe echab mbwǒg édíi ádyǒb.
 Desine-'ε awesyánē Nsoode, Sǎngú Yesu Krístǎa bán ábíd ádyǒb átim
 ámbíd á nkǒŋsé. ²¹ Abenléd eche ngíne eche ábenlادتé ákamlen chǒm
 ésyǎál, áhǎŋlen échesyánē yǎl é nkǒŋsé, yǎl éche éewóó ngíne, ábel bon
 dékud ndǎle é yǎl ngáne ánkudté áde Dyǒb dǐmpuúdté mǒ.

4

Paale abagé elébé

¹ A-baányan, ndǎǎ nyé anyín ámpē áyǎle ndǎǎ nyé bwámbwam.
 Nyébélé ndé menyíngē nyédé-'ε nǎngáne nsábe nǐmǐm ayāl e nsǒn nǐme
 nǐbélé. Né-ǒǒ, a-baányan bé edǎnge, nyébê nyésum mekuu tǎngene adúbe
 áde nyédúbpé Sǎngwée.

² Nchǎa nén méé Yudia bǒ Sintike bébê á nchemten áyǎle bǒ bad bébe
 bédii baányan bé Krístǒ. ³ Nlǎnge wǐmpē, awem nsón a nsón awě rǐlyágé
 nlém ayāl, nhede méé éwǒngēn ábén bebaád ábé nsan. Abén bebaád bébe,
 Klemene ne bad bé nsón bǐmpǐe bébédé me benben. Syáábǒǒ sébelé ntǔ
 ábel bon rǐhel nkalan nǐ bwám akal. Mmab mǐn méesyǎál médé á kǎlag
 e alongé. ⁴ Nyébê menyíngē pǒndé ésyǎál áyǎle nyédii bad ábe Sǎngwée.
 Nhóbe ámpē, nyébê menyíngē. ⁵ Abé áden álúmed á'sǒ é' bad bǐsyǎál

nén bán nyéchedne bad yǎl. Sǎngwéé akwogé ape. ⁶ Nyéētāgē áte áyāl e dyamdyam. Boŋ pen áyāl e kéchéé éche étáné nyé nyékánne Dyöb nén bán ábe nyé chöm éche nyétógnéné. Nzé nyékánne-ε nyésāgnān mó. ⁷ Nzé nyébelé-ε nê, Dyöb débēl nyébé nsan, nsan nime ríchábé ámīn tómaa ngáne baányan béhele bésōŋten. Mmēn nsan méwōŋgēn nyé ábel boŋ nyéētāgē áte abé áde nyédíí bad ábe Yesu Krístəə.

⁸ Asóged a-baányan, nyékamtan ábén bwēm póndé ésyāāl. Nyékamtan kéchéé éche édé mbále, kéchéé éche ékwógnédé chöm éche ebóó, kéchéé éche étāŋgéné, kéchéé éche éewóo atōn dé mbéb áyāl, kéchéé éche bad bétāŋgéné adəŋ ne kéchéé éche nyényíné bán ébōŋnédé nyé. Nyékamtan mekan nime mébóó bwāmbwam ne nime bad bēhóbéé bán mébóó. Echén ndīn é mam chōó nyétāŋgéné ahé á mewēmten-tē póndé ésyāāl. ⁹ Kéchéé éche ní'yágté nyé boŋ nyékōb-pe ne kéchéé éche nyéwógé áwēm ne éche nyényíné nēe mbéle, nyébele chō. Nzé nyébele nén, Dyöb, mó awē abage nsan, ábē ne nyé.

Paale asāgnéné nwōŋgen nime akúdé

¹⁰ Abé áde rídíí mod awe Sǎngwéé, ábéle ndé menyīnge bwāmbwam, áyale kóŋne á asóg nyélúmté bán nyébōŋge me. Mbíí nén meé nyéwóó mewēmten ábóo me póndé ésyāāl, boŋ etál éebagnedéé nyé ábel áned. ¹¹ Meehóbéé nén áyale ntóge' chöm. N'yáŋké ákob kéchéé éche étáné me á alongé. ¹² Mbíí ngáne mod ábāŋkē ésebán awóó chöm éche átógnéné, mbíí-ε ngáne ébāŋkē mod ábud dé awōŋ chöm éche átógnéné. Mmēnténé ákob kéchéé éche étáné me. Mmēnténé abé áde mbúbúde chöm éche ndyāŋkē awōŋ, mimentén-ne ádyεε nzaa. Mmēnténé ábē áde ríwóó tómaa ngáne rítógnéné, mimentén-ne abé áde méewóó'ε chöm éche rítógnéné. ¹³ Kéchéé éche étáne me, ngīne eche Krístəə ábageé me ébēl métom chō áte.

¹⁴ Nyébelé bwām áwōŋgen me áyāl e nímēm metake. ¹⁵ Nyé bad bé Filipi nyébíí bwām nén bán áde mbóótédé nkalan rí bwām akal áde mbídé á Macedonia, nyé bēnpren-εé nyébédé mwembé nime ménwōŋgēn me. ¹⁶ Ké áde mémbēē á dyad á Tesalonika, nyēnlómé me nwōŋgen ngen ne ngen. ¹⁷ Meehóbéé nén áyale nhede meé nyélómme me nde. Boŋ nhede meé rínyine' ngáne Dyöb ánamtéé nyé anamed ne anamed. ¹⁸ Nkudé chöm ésyāāl éche nyékélómēē me, ríkūd-te ké tómaa nê. Epafrodituse ampiinéd me bwēm ábe nyēnlómēē me. Edíí byánán nyébagé Dyöb nde eche ewóó elod é bwām. Dyöb ákóbé nímē mendε, mébōŋnédé-ε mó. ¹⁹ Adēm Dyöb débē-ε nyé kéchéé éche nyétógnéné átínté e nímē nkúú mé nhən, mbwiined ne Yesu Krístəə. ²⁰ Ehúmé ébē ne áded Dyöb, awēd Titée á ngíndé ne á ngíndé. Ebē nê.

Melnten mé asóg

²¹ Nyéleled bad bé Dyöb bésyāāl ábe bédúbpé Yesu Krístəə. Abesyánē baányan ábe bédé ne me bélómmé nyé melenten. ²² Bad bé Krísto bésyāāl bélómmé nyé melenten, bwāmbwam abum á ndáb áde Kaisεε. ²³ Nsimé nime Sǎngú Yesu Krístəə mbē ne nyé moosyāál.

Kálag echê Paalε áténlé Baá Kolose Ndibned ní kálag

Paalε, mbapεε a nlomag nhóg awe Yesu Krístæá mós antël enén kálag áde ádíí á mbwóg á dyad á Roma. Antelé bad bé dyad á Kolose. Saké Paalε andibé mwembé míme mbédé á Kolose. Epafrase mós andibé mwembé míme mbédé áwed. Epafrase ambé á dyad á Efesus. Anwóg eyale é Dyöb áwed, adúbe-’ε Yesu Krístæá. Anhidnéd échê eyale, áke ákal chó á Kolose, ádíbe-’ε mwembé áwed. Ambíd e pónde, Paalε anwóg nén bán bemeléede bé metóm bépééné ayáge áde déeboo á mwembé-te wê. Abé bemeléede béyágté’áá nén bán, kénzéé awé ahede’ Dyöb abii, awé ahede-’ε e’sóson akud, atáñgéné nées ábageé ngíne ne benkamlεε bé nkõñsé edúbé. Bán mod atáñgéné-’ε nées áhídeé mbéndé nées áyag mod ne áhíd mbéndé émpēe tãñgene ndyééd échê mod éētãñgenεé adyé, ne ekud é mam émpēe. Mmén mekan mésyāāl-lós mós ménkãñ boj Paalε áténlé bad bé mwembé mé Kolose enén kálag, áleb bó ábel bébíi mbále tãñgene Yesu Krístæá ákamlεε bad bésyāāl ne ákamlεε ngíne é nkõñ rísé ne nímin. Mwēnpεε-naá ahεe ahúd syánē á mbéb-te.

Nkabtéđ ní kálag

Ndibned ní kálag 1.1-8

Nsón míme Krístæá 1.9-2.19

Alongé dékōōlē ábe ne Krístæá 2.20-4.6

Nsógten 4.7-18

Paalε alómmé bad melεnten

¹ Mε Paalε, mbapεε a nlomag nhóg áwé Yesu Krístæá, ngáne Dyöb átiíde mε-εé ntenlé nyé enén kálag. Se Timoti, awesyánē mwányaj a Krísto, sélómme nyé melεnten. ² Ntenle nyé bad bé Dyöb ábe nyédé á dyad á Kolose. Nyédé ne Krístæá, nyéhíde-’ε mós ne nlém nhóg. Nsimé ne nsanj ní Dyöb Titée awêd mbé ne nyé.

Paalε aságnéné Dyöb á mekáne-té

³ Pónde téé sékánnad nyé, séságnān Dyöb, Sáá awé awed Sãñgwéé, Yesu Krístæá. ⁴ Séságnan Dyöb áyāle séwógé bán nyédúbpé Yesu Krístæá, nyédæ-’ε bad bé Dyöb bésyāāl. ⁵ Sébíi nén bán nyébele’ nê áyāle nyésu mé nlém nén bán nyéékúd nnam míme Dyöb ákõñnéde nyé ámin. Nyémmád mam awóg tãñgene míme nnam áde bésébpé nyé nkalanj ní bwām ní mbále akale. ⁶ Mmén nkalanj ní bwām mé nsimé ní Dyöb ríkanlad mebwóg ne mebwóg ríkag á’sō. Epun e é’só éche nyéwógé nyénsõñtén bán Dyöb ákõñté nlém ní bwām awõñ ne bad bé mbéb. ⁷ Epafrase, mbæde awe Yesu Krístæá mós ankalé nyé míme nkalanj. Adíí mod awé syāābō sébele’ nsón, sêdæ-’ε mós bwāmbwam. Abεnle’ Yesu Krístæá ne nlém nhóg. Abé áde ádíí-’ε ne nyé, nsón míme séntãñgēñnē ábel mós ábeleé. ⁸ Mós alãñgé-’ε sé áá Edæádaj é Dyöb ébéle nyédæ bad bé Dyöb.

⁹ Né-ōó, bootya pónde echê séwógé mímén mam, sékánnad nyé pónde téé. Sékānne nén bán Dyöb ábel nyékonj chõm éche áhedeé áá nyébel asõñten. Sékānne nén bán Dyöb ábe nyé debyéé ne nsõñten ábel nyéõñten mam mé Edæádaj bwām. ¹⁰ Nê débél áden alongé débē ngáne alongé áde bad bé Dyöb atáñgéné abé. Nyéébele’ mam míme méwógte

mó menyinje. Mekan mé bwám mó ne mó-'éé nyébeléé. Nyaa eché nyésōñtēn-naá Dyōb, échāgkē acháge ne acháge. ¹¹ Sékánne-'é ámpē nén bán, Dyōb ábē áwédé nyé áte ne eché ngum eché echabé ámín, ábel nén nyéhel awesen, nyékanj nlém, nyébé-'é menyinje áyāl e mam mésyāāl. ¹² Nyéēsāgnēn Titéé áyāle chōm ésyāāl. Mó-'aá abelé bonj nyékwognéd ábē bad ábe békobe akab á bwēm ábe ákōñnéde ábē bad hōm áde e'nyínen bé ekíde é'díí. ¹³ Ahúde syánē ásē e ngíne e nkamlēne a ehíntēn, apééné syánē ásē e nkamlēn níme awe Mwān a nlém. ¹⁴ Dyōb álágséné syánē nímēd mbéb akōde áde ákódté syánē ne mekií níme awe Mwān ásyógé á awāg.

¹⁵ Modmod eenyínnéé Dyōb díd. Bonj bad bénsōñtēn ngáne Dyōb ádíí áde bényíne Krístā áyāle adii nwágēn ní Dyōb. ¹⁶ Edé nē áyāle, mbwiined ne Krístāe dōo Dyōb áhágé bwēm é'syāāl á nkonj ní mín ne rísé. Ahágé bwēm ábē bényínnéé díd ne ábē béenyínnéé díd. Mó ahágé benkamlēne, ne ngíne ésyāāl. Dyōb áhágé bwēm é'syāāl mbwiined ne mó, mó-'aá Dyōb áhágkē ábē bwēm é'syāāl. ¹⁷ Bédēhób bán béhage' kéchéé á nkōñsé-te né Krístāe adé alongé. Mó-'aá akás bonj bwēm é'syāāl ébē á e'dii. ¹⁸ Mó adé nló níme bad ábe bédúbpé mó, bó-'aá bédé nēngáne eche yāl. Mó abage ábē bad alongé áyāle mó adé mod a'só awē Dyōb ápuúdté awē ábē-'é abé ne abé. Nén dēmbēnléd ábel nén ábē nkamlēne ámín mekan mésyāāl. ¹⁹ Mmēn mekan méde nē áyāle nén Dyōb dēn-éé ádē. ²⁰ Dyōb dēmbēl nén aá chōm ésyāāl étim ásē ne mó Dyōb mbwiined ne Krístāe. Abén bwēm é'bédé bwēm bé nkonj rísé ne bwēm bé nkonj ní mín áyāle asyāg áde awe Mwān ásyógé mekií á awāg. Bōob-pōó, chōm ésyāāl éhele ébē nsanj ne Dyōb.

²¹ Nyé ne nyé nyēmbé nchabned ne Dyōb, nyáābe Dyōb nyéebédeé áyāle mewēmten mé mbéb níme nyénwōñ'é ne mbeltéd mé mbéb níme nyébélé'áá. ²² Bonj bōob, Dyōb ábélé nyétimé ásē ne mó, awé áde awe Mwān Krístāe awé abedé moonyonj áwédé á awāg. Dyōb dēmbēl nē ábel nén nyébé wéé módíí, nyébé bad ábe bésáá, nyéewóó atón dé mbéb ké ahóg á yāl, béekōbnē-'é nyé awusé ké ahóg. ²³ Ebē nén bán áden adúbe adii awúú áte nyéehúde-'é mekuu ásē ne asum áde nyésumé nlém áyāl e nkalanj ní bwám níme nyéwógé. Mmē nkalanj ní bwám níme nyémáá awóg, rídii nkalanj níme níkanléde nkōñsé áte rísyāāl mó-'aá me Paale, nítimé mbaledé a Dyōb ákal.

Nsón níme Paale

²⁴ Ndé menyinje bōob ne metake níme níkudéé áyāl echēn. Ngáne níkudéé nímén metake, mmade metake níme Yesue nímé nítāngéné abé, áyāl eche yāl, nédē bad ábe bédúbpé mó. ²⁵ Dyōb ábélé me mbaledé ábele bad ábe bédúbpé Krístāe. Alómé me aá níkonj nyé échē eyale akale bwám. ²⁶ Bōód, échē eyale émbē dyam ádē bad bēnkēnsōñtēnné. Bonj bōob ábele ábē bad bēbíí chó. ²⁷ Dyōb áhede' nén aá ábē bad bēbíí nén bán nhon ne ehúmé éche Krístāe édé káōñne ne bad ábe béesē bad bé Israel. Kun eché édé áwéd-te edii nén bán, nyésum nlém nén bán nyéēkūd ehúmé éche Dyōb áhóbé aá móóbē ábē bad. ²⁸ Né-'aá ákás bonj sélāngē bad tāngene Krístāe kéhéé wéé sékagké. Sélébe', séyāgtē-'é bó ne debyéé ásyāāl áde Dyōb ábágé sé. Sēbele nē áyāle sēhede nén bán bēkobned a'só é' Dyōb nēngáne bad ábe mekuu mémáá awédned ásē á adúbe-tē. ²⁹ Bonj nwane áte bwāmbwam. Ngum eché Krístāe eche édé me áte, chó-'é ebage me ngíne áwan áte.

2

¹ Ndáá mée nyébbi ngáne ríkémpeé awan áte áyāl echên, ne áyāl e bad bé dyad á Laudesia, nyébbi-’e ngáne ríkémpeé awan áte áyāl e bad bémpēe ábe béenyinnē me ðid. ² Mbele nê áwéd bó nlém á abum ábel bonj edənge éche édé áfinté echên ébel nyébê mod nhóg. Nhede me nyáábō nyésum nlém ne asum ásyāāl nēe bad ábe bésōnténé dyam á Dyōb áde bad bénkēnsōnténné. Adé dyam-me ádii Krístāa mwēn. ³ Krístāa mós ahēle ábēl bonj nyēwōn debyéé ásoñten mekan mé Dyōb. Mmē mekan médé etógnén bwāmbwam. ⁴ Nlānge nyé nén ábel bonj mod eédogné nyé e’nyin bé nsāl áte se nyēwémtn nén bán dyam áde álāngeé nyé átāngéné. ⁵ Ndáá mée nyébbi nén bán kénēe mmēn méesaá ne nyé, ndé ne nyé é edáádəñ. Kénēe méesaá-’aá ne nyé, ndé menyinje nén adúbe áde nyédúbpé Krístāa ályágé áde ngíne.

*Bad bé Krísto béesaá áse
e mbéndé é nkōnsé ámpē*

⁶ Né-óó, ngáne nyékóbé Krístāa nēe Sāngwéé awên, nyébê nyébele’ ngáne áhedeé. ⁷ Adúbe áde nyédúbpé chōm-éé ábēn bemeléede béyágté nyé édé mbále. Nyéságnan-ne Dyōb pōndé té áyāle chōm ésyāāl. ⁸ Nyéēmwāg-se mod atéd nyé ntāñ áhíd e’hóhó bé áyáge dé metóm áde béyágtéé. Ayáge áde béyágtéé nyé ádii ayáge áde békóbé wēe ábāb betaa ne áde áhíde mbéndé é mekan mé nkōnsé. Adé ayáge ádii ayáge áde áhuú ne baānyonj ngēn déēhuú’é ne Krístāa. ⁹ Nyéēmwāg-se ábē bemeléede bé metóm bédog nyé áyāle nén ngíne ne abé á Dyōb áde yāl e moonyonj echē Krístāa áte. ¹⁰ Né-óó, nyélóné mbon áyāle nén nyédé ne Krístāa, Mós-’aá akamlan ngíne ne benkamlēne bésyāāl. ¹¹ Abé áde nyédíí ne Krístāa, Krístāa ayagé nyé. Eesaá nēngáne moonyonj ayageé mod. Krístāa mós ayagé nyé é edáádəñ-tē. Ahúde áden abé dé mbéb. ¹² Ade bēndusénné nyé, édé nēe nyēnwé, bélímé nyé, Dyōb ápuūd-te nyé ne Krístāa. Nén dēmbenléd ne nyé áyāle nyēndúbé nén bán ngíne e Dyōb echē epuúdté Krístāa epuúdté nyémpē. ¹³ Ngen e’so nyēmbé byánán nyéwédé áyāle nyébóó-’aá mbéndé é Dyōb. Ene pōndé-’e né Krístāa éēhūdē nyé abé dé mbéb áyāl. Bonj bōob, Dyōb ábágé nyé alongé dékōālē apuud áde ápuúdté syānē ne Krístāa. Alāgséné syānē nímēd mbéb nīsyāāl. ¹⁴ Edé nēngáne apinné mbéb nime syānē wēe ántenlé mós. Nédē nímé mbéb méesaá ámpē. Dyōb ábómmé nímé mbéb á awōg abome áde bēbómmé Krístāa á awōg bonj awé-’e. ¹⁵ Dyōb déntōm ngíne ne benkamlēne bé nkōnsé áte. Atóm áde ántōmmé bó, dényinnēd ne moosyāāl ne awé áde Krístāa ánwēé á awōg.

¹⁶ Né-óó, nyéēmwāg-se bad bēlāngē nyé bán nyébelé awusé áyāle nyédyákgē donje dé medyé, ké’ē áyāle nyémwāgkē donje dé mmíítéd, ké’ē áyāle nyéēbāgkē donje á ngande áse, ké’ē ngande echē ebāg nzé ngōn étúbé túbén, ké’ē ngande e Epun é Nkóme áte. ¹⁷ Echē mbéndé ésyāāl ébédé-’e nēe e’diúdinge ábē é’lúmté-’aá mam mé bwām nime Dyōb déntāngēnnē alóm. Krístāa mós-’aá alónté nímé mam mésyāāl. ¹⁸ Nyéēmwāg-se mod anyágéd nyé aá nyétāngéné yāl asuded. Nyéēmwāg-ke se mod anyágéd nyé nén aá nyétāngéné ángel edúbé abe ngáne ábageé. Nzé nyébelé nē né nyéēbōd nde echē Dyōb áhóbé aá mósbe nyé. Kénzēé awé ayágté’ nē, ahóbe’ aá mōnyinē á ndóg-te. Ene ndín e mod edé kúmbē ngēn ne mekan mé mbéb nime mbíde’ mós á nlém-tē, bonj eewóó’ē nzwam ké pōg ábē. ¹⁹ Ene ndín e mod esógé Krístāa awé adé nló mí bad ábe bédúbpé adúbe. Ngáne nló ríkamlanné yāl esyāál, melemlen nē dōo

Kristæ ákamlanné bad ábe bédúbpé mó bésyāāl ábel bēbê mod nhóg. Ngáne nsid ríladé mebor̄j mé yāl mé mod bor̄j abé mod nhóg, nê dōo Kristæ áladé bad ábe bédúbpé mó ábē mod nhóg asē echē. Mmē nlatén ríkwoḡe-ε ngáne Dyōb átífidé.

Awé ne ábē á alongé ne Kristæ

²⁰ Edé bōob byánán awé áde Kristæ áwédé, nyēwédé ne mó. Né-ōó nyēesaá asē e mbéndé é nkōḡsé ámpē. Cheé-ō ékás bor̄j nyébē nyéhíde' échē mbéndé byánán nkōḡsé rídii ríkamlan nyé? ²¹ Abē bemeléede bé metóm bēlanḡe nyé nén bán, “Nyéechanḡé échén, nyéewóglán échíníí á nsəl, nyéēsítán échē.” ²² Echē mbéndé ésyāāl énəne' bwēm ábē béebāḡ dyamdyam ámpē nzé mod amaá bō abenled. Echē mbéndé édíí mbéndé ne ayáḡe áde bad bēn bēhāḡné nló. ²³ Echē mbéndé ébelé ényínnāād byánán édé debyéé áte bwāmbwam áyāle nén, éyáḡte bad nén bán bēn bētāḡḡéné nēé bēwóó nlém ábel mekan míme mékámé abel, álúmed nén bán békoo Dyōb ahíd. Eyáḡte bad bán bésuded yāl, bēbane-ε yāl á metake-tē bwāmbwam. Bor̄j ké bad bēnhūū échē mbéndé ahíd, éeheléé bō awōḡḡen ásoḡ mewēmten mé mbéb awōḡ.

3

¹ Edé bōob byánán apuud áde Dyōb ápúúdté Kristæ, nyémpē nyépuudé ne mó. Né-ōó, nyébē nyōḡḡé áyāl e mam mé mīn, wéε Kristæ ádíí á nkamlan á ekáá émbáá é Dyōb. ² Nyébē nyésum nlém áyāl e mam mé mīn, nyéēsūmē nlém áyāl e mam mé nkōḡsé. ³ Nyébíí nén bán, awé áde Kristæ áwédé, édé nēḡḡáne nyémpē nyēwédé. ⁴ Kristæ mó áde alongé ádēd, áde apréé-ε á nkōḡsé-te wén nyémpē nyéēbē ne mó ne ehúmé ésyāāl.

Alongé dé nchun ne alongé dékōōlē

⁵ Né-ōó, nyéhúd mekan mé ekob é yāl nlém ne ahúd ásyāāl. Nyéhúd nlém áyāl e mam nēḡḡáne, akáb dé mesón, mbinde é mekan, esíí é mam mé ekob é yāl, áwōḡ mewēmten mé mbéb ne ngoód. Nzé nyéde ngoód né édé nēḡḡáne nyēbage Dyōb démpēe edúbé. ⁶ Dyōb dékōḡsēn bad bésyāāl ábē bébele' échén ndín e mekan. Echén ndín é mekan élinḡse' Dyōb, né-ōó, ákōḡsēn bad ábe bébele chó hēén. ⁷ Echén ndín é mekan chóo nyébéláá ngen e 'só, áde esíí é mekan mé nkōḡsé ékámánnáá nyé. ⁸ Bor̄j bōob mekan nēḡḡáne melinḡá, péł, ekoyí, ábébed mod dín, ne ábēb nsəl áte, nyétāḡḡéné mó asóḡ dé abel. ⁹ Nyéēkanlé' nhóg ne aníníí metóm. Nyéēbēlé' nímén mekan ngáne édíí bán nyēmaá áden abé dé mbeltéd mé mbéb atēde. ¹⁰ Bōob-pōó nyēmaá nkob mékōōlē ahé. Dyōb áhédé nyé áden alongé dékōōlē áte, akwoḡte-ε dō ábel nyébē nēé mó, nyékoḡ-ε mó awē aheḡé nyé abíí bwām. Awōḡ áde nyéwóó áden alongé dékōōlē ábélé ¹¹ nhāḡlén méesaá átínté e mod awē adé mod a Israel ne awē eēsē, ké'ε mod awē bēyáḡé ne awē béeyagēé. Ken mod adé mod a nken-ε, ken mod e ahín-tē-yε, ken ntān-ε, ken kunze-yε. Kristæ mó adé dyam ásyāāl adé-ε bō mod asyāāl áte.

¹² Né-ōó, nyétāḡḡéné nlém rí ngəl awōḡ, nyétāḡḡéné nlém abor̄j, nyétāḡḡéné-ε yāl asuded. Nyétāḡḡéné apwiited, nyétāḡḡéné-ε awesēn. ¹³ Nyétāḡḡéné nhóg ne aníníí awesēn. Nzé mod bō waáb békúú waáb álagsén mó. Ngáne Sāḡwéé álagséné nyé, nyémpē nyétāḡḡéné nyélagsén nhóg ne aníníí. ¹⁴ Amīn e nímén mésyāāl, nyédəḡ nhóg ne aníníí. Edəḡḡe

chóo élade' chõm ésyāāl. ¹⁵ Krīstəa abelé nyédé nsaŋ ne nhóg ne aníníí. Né-
 óó mímê nsaŋ rítāŋgéné chõm ésyāāl échê nyébeleé alyáged. Nyétāŋgéné
 nyésāgnēn-ne Dyõb pónké ésyāāl. ¹⁶ Eyale éche Krīstəa ébê nyé á nlém-
 tē bwám abé ne abé. Nyébenlad échê eyale ne debyéé ásyāāl áyáged ne
 áleb nhóg ne aníníí. Nyékōnne' Dyõb ngāse éche édé á kálag e Dyõb.
 Nyékōnne' Dyõb ngāse éche ékēmtē' Dyõb ne Krīstəa, ne nkāŋgé ké níhée
 míme nípiídé nyé ákémed Dyõb. Nyékōnne' mó ásaŋnen mó ne nlém
 rīsyāāl. ¹⁷ Kéchéé échê nyéhóbeé, ké'ε échê nyébeleé, nyébele chó á dīn áde
 Sāŋgú Yesue. Nyésāgnan Dyõb Titée á dīn á Yesu.

Aloŋgé dékōlē áde nyétāŋgéné awōŋ

¹⁸ Nyé bebaád bé bechóm, nyéwógne áben bechóm. Nê dóo bad ábē
 bédúbpé Sāŋgwéé bétāŋgéné abel. ¹⁹ Nyé baachóm ábe nyéwóó bebaád,
 nyédəŋ ábēn bebaád, nyéētāgté-ε bó ngēn.

²⁰ Nyé bānbān, nyéwógne áben bésáá ne benyaá áyāl e kéchéé échê
 nyébeleé. Nê dóo Sāŋgwéé ádáá aá nyébel. ²¹ Nyé bésáá bé bān, nyéēkaŋté
 áben bān. Nzé nyékaŋte' bó, né nyésūnte bó yāl áte. ²² Nyé betāŋ,
 nyéwógne áben bewōŋ pónké ésyāāl. Nyéēbenlé bó nsón dásō pónké échê
 bényínéé nyé ábel békémed nyé. Boŋ nyébenle bó ne nlém nhóg áyāle nēn
 Sāŋgwéé móo nyébagéé edúbé. ²³ Nsón ké níhée míme nyébeleé, nyébele' mó
 ne nlém rīsyāāl. Nyébele mó, nyébii-ε nēn bān Dyõb dóo nyébenléé saké
 baányoŋ. ²⁴ Nyébii nēn bān nyéēkūd nsábe míme Sāŋgwéé ákōŋnéde ábē
 bad. Krīstəa mó adé mod awē nyékoo'ε abele. ²⁵ Dyõb dékōgsēn kénzée
 awē abelé mbéb áyāl e mbéb míme ábélé. Dyõb déekwognádté modmod.

4

¹ Nyé bad ábe nyéwóó betāŋ ásē echēn nyéwále áben betāŋ nyaa échē
 Dyõb áhedeé, nyécháa-ε bó bwám. Nyébii nēn bān nyémpē nyéwóó mod
 ámín awē nyédíí ásē échē.

Paale awéde' bad nlém á abum

² Nyébē nyéwéd yāl áte á mekáne-tē. Nzé nyékānne-ε nyébānē nlém ne
 kéchéé éche nyélāŋgéé Dyõb, nyésāgnēn-ne mó. ³ Nyékānned-te sémpē
 ábel nēn Dyõb ánedned sé nzii ákal nkalaŋ tāŋgene Krīstəa míme bad
 békēnsōŋtēnné bóod. Mmê nkalaŋ míme ríkaleé móo ríkáá boŋ mbé á
 mbwōg. ⁴ Nyékānne' nēn bān ríkale mó bwám nyaa échê rítāŋgéné abel.
⁵ Nyébii ngāne nyébeleé mekan nzé nyédé ne bad ábe béedúbpē Krīstəa.
 Pónké téé eche etāl ébāgné ne nyé, nyébenle' bó mekan me bwám. ⁶ Nzé
 nyáābōo nyékale', nyéched ehób á nsāl, nyékale póle éche éboŋte bad
 nlém á abum. Nzé nyébele' nê, né nyéēbii ngāne nyékwentanné kénzée
 awē asēdté nyé dyam.

Melenten mé asóg

⁷ Tikikuse, mwānned a nlém a Krīsto álā nyé mam míme mébenlad ne
 me hén. Mómpē adii mbaledé awē abenle Sāŋgwéé ne nlém nhóg nchoo ne
 me. ⁸ Nlóme' mó áwēn ábel boŋ álāa nyé ngāne sédíí, áwéd-te nyé nlém á
 abum. ⁹ Nlóme' bó Onesimus. Onesimuse mómpē adii mwānned a Krīsto
 awesyānē awē dédáá. Mómpē abenle Krīstəa ne nlém nhóg. Adii mod awē
 abidé áwēn dyad. Bó Tikikuse béláā nyé mam míme mébenlad hén.

¹⁰ Aristakuse awē súmō bedé á mbwōg hén alēnté nyé. Banabase
 mwānyaŋ mómpē alēnté nyé. Memád nyé aláa tāŋgene Makōse. Nzé
 apedé, nyékob mó nken. ¹¹ Yesue awē béchəgéé bān Justuse, mómpē

alente' nyé. Abén bad beláán bēnpen bóó bédé bad bé Israel ábe bédúbpé Krístəə, ábe syáábōo debəle' nsón ákal nkalaŋ t̄ŋgene nkamlɛn rí Dyōb. Békéwēd mɛ nlém abum bwámbwam. ¹² Epafrase mómpe alénté nyé. Mómpe adii mod awè abídé áwēn dyad, abé-'e mbəlede awe Yesu Krístəə. Akánnad nyé pónde tée. Aá Dyōb dēn ábel nyékoŋ chōm éche áhədée aá nyébel abii, nyébel-le chó. ¹³ Mmēn mbíde' mó mbóŋ nén meé abelé nsón bwámbwam áyāle echēn ne áyāl e bad bé Krísto ábe bédé á Laudesia ne á Hirapōlis. ¹⁴ Lukase, dógtɛɛ awě dédáá bó Demase, bómpe bəlómme nyé melentɛn. ¹⁵ Nyélentɛd mɛ bānned bé Krísto ábe bédé á Laudesia. Nyélentɛd-tɛ mɛ Nimfaa, ne bad ábe bédúbpé bésyāā́l ábe bəbome' áwe ndáb. ¹⁶ Nzé nyēmaá enén kálag aláŋ, nyélóm chó á Laudesia ábel bómpe belāŋ chó. Nyémpé nyényín nén bán nyéláá kálag echě rílómme bad bé Laudesia. ¹⁷ Nyéláa Achipuse bán ányín nén aá mómade nsón míme Sāŋgwéé ábágé mó aá ábel.

¹⁸ Mɛ Paale mmēn-ɛé mbēnlédé échēm ekáá átele nyé mímén melentɛn. Nyéechatán nén bán ndé á mbwəg. Nsimé rí Dyōb ríbê ne nyé.

Kálag e'só echě Paalε áténlé Baá Tεsalonika Ndibned ní kálag

Dyad á Tεsalonika dᵔᵔ ábédé nló mé alonᵔ á mbwᵔg e Masεdonia. Ade Paalε ábídé á dyad á Filipi, ankě á Tεsalonika ádíbē mwembé áwed. Ambíd e pᵔndé, Paalε anhidé á Tεsalonika áke á dyad á Beria. Anhidé áwed ámpē ákē á dyad á Kᵔrinto, áwed-taá ákúdé kálag echě mod awē búmᵔ bébele nsón, Timotiε, álómmé mó, áláa mó tᵔngene mekan míme mébēnlad á mwembé míme nídé á Tεsalonika.

Paalε antelé mwembé míme ndé á Tεsalonika, enén kálag e'só áwéd bᵔ nlém á abum tᵔngene adúbe áde bédúbpé Sᵔngwéé bédᵔᵔ-ε mó. Awēd-te, ankaamtén bᵔ nyaa e alongé echě ánwᵔngē áde ábédé ne bᵔ, ákᵔᵔ-ε bᵔ mekan alúmed áte tᵔngene epe éche Krístᵔᵔ ápreé ámpē, éche ḗmpεén mpuutéd áfinté e mwembé míme ndé á Tεsalonika. Anlúméd bᵔ áte ngáne áwᵔᵔ nlém áte átim ámbíd áwāb ábēl bonᵔ áwéd bᵔ nlém á abum tᵔngene mam mémpēe míme ménᵔne' ádab adúbe. Anláá bᵔ mekan míme bétᵔngéné abēl áwᵔged Dyᵔb menyinᵔe ne ngáne alongé ádāb átᵔngéné abé asin áde básinεé epe éche Sᵔngwéé.

Nkabtéᵔ ní kálag

Ndibned ní kálag 1.1

Meságnen ne mekenag 1.2-3.13

Elébé tᵔngene abé á bad bé Krístᵔᵔ 4.1-12

Elébé tᵔngene epe éche Krístᵔᵔ 4.13-5.11

Elébé é asóg 5.12-22

Nsᵔgtēn ní kálag 5.23-28

¹ Mε Paalε, nchoo ne Sailase bᵔ Timotiε, mε-εé ntenle' nyé enén kálag. Ntenle nyé bad ábe bédé á mwembé míme nídé á dyad á Tεsalonika, nyé ábe nyédé bad ábe Dyᵔb Titεε, nyēbē-ε bad ábe Sᵔngú Yesu Krístᵔᵔ.

Nsimé ne nsanᵔ míme Dyᵔb níbē ne nyé.

*Paalε aságnan áyāle adúbe
áde bad bé Tεsalonika béwᵔᵔ*

² Séságnan Dyᵔb áyāl e nyé moosyᵔál pᵔndé té, séhāg nyé á mekáne pᵔndé-té nzé sékánne'. ³ Nzé sékánne' ádeᵔ Dyᵔb echēᵔ Sᵔᵔ, sébelé sékamtán nsón míme nyébeléé áyāle adúbé áde nyédúbpé. Sékamtan ngáne edᵔᵔe éche nyéwᵔᵔné bad bémpēe ébélé nyébele ntū áwᵔᵔᵔen bᵔ, nēᵔᵔáne alyág áde nyélyágé nlém áyāl e epe éche awesyánē Sᵔngwéé, Yesu Krístᵔᵔ, ábélé mekuu méwúú nyé ásē. ⁴ A-baányanᵔ, sébíí nén bán Dyᵔb ádáá nyé apwēdē-ε nyé ábē ábē bad. ⁵ Sébíí nén áyāle áde sémpεé áwēn bonᵔ sékanlé nyé nkalanᵔ ní bwām, saké e'yale bēᵔᵔen bᵔᵔ sémpεénné. Bonᵔ ngíne e Edᵔáᵔᵔᵔ éche Esáá chᵔ embēl bonᵔ sékalé nkalanᵔ ne ngíne, sēnkᵔᵔ-ε adúbe nén bán kéchéé éche séhᵔbēé édé mbále. Nyébíí ngáne abé ádeᵔ démbēē áde sémbēē ne nyé. Chᵔm éche ḗnkᵔᵔ bonᵔ abé nē édíí áwᵔᵔᵔen nyé. ⁶ Ne nyé, nyéhídé'áá nyaa e abé echě sénwᵔᵔᵔᵔ, nyéhídē-ε abé áde Sᵔngwéé. Edᵔáᵔᵔᵔ éche Esáá ḗmbēl nyéwᵔᵔ menyinᵔe akob áde nyénkobpé nkalanᵔ míme sémpεénné áwēn. ⁷ Né-ᵔᵔ, abé ádeᵔ démbē nēᵔᵔáne eláᵔsén áfinté e bad ábe bédúbpé, ábe bédé á mbwᵔᵔ é Masεdonia ne Akaya. ⁸ Nyéé nyékᵔᵔ bonᵔ nkalanᵔ míme Sᵔngwéé níwᵔᵔnéᵔ

mebwóg mémpēe. Saké á mbwóg é Masedonia ne á Akaya dēmpēn-
 éé n̄wógnédé. Boŋ adúbe áde nyédúbpé Dyöb dómpe áwógnédé h̄m
 ásyāā. Né-ōō, nzom ké póg eesaá echē séhóbeé áden akan ámpē t̄ngene
 nyé. ⁹ Abé bad bēn b̄ōō bétime ahób ngáne nyēnkobpé sé nken áde
 sépédé áwēn. Béhóbé-’ε ngáne nyétímné Dyöb, nyétēdē-’ε abele á myöb
 mé metóm boŋ nyébenlé Dyöb dēn áde ádé á alongé. ¹⁰ Béhóbe-’ε ngáne
 nyésinεé epe éche Mwān a Dyöb awē abide ádyöb. Ane Mwān a Dyöb,
 Yesue, awē asoo’ syánē ásē e nkógsen ní Dyöb míme níhúε’, m̄ōō Dyöb
 dēmpuúdté.

2

Paale abelé nsón á Tesalonika

¹ A-baányan, nyé bēn nyēbíí bán epe éche sēmpēé áwēn, énkēmbáá
 ngēn. ² Nyé bēn nyēbíí ngáne sēnkudté metake bēwógéd-ε sé e’són
 á dyad á Filipi. Boŋ ádesyánē Dyöb dēnwēd sé nlém á abum, ákale
 nyé mímē Nkalan ní bwám. Sēkalé’áá m̄ó kénεε édíí bán bad hiin
 bétyéémánáá sé bwāmbwam áyāle béehede’áá bán sékale m̄ó. ³ Chóm
 éche sélángé’áá nyé bán nyébel, énkēmbáá nēn bán sēnwóŋ mewēmten
 mé mbéb, káa bán ébédé chóm éche sēnkētāngénné abel ké-’ε ádog nyé.
⁴ Boŋ pen sélángé’áá nyé m̄ó, néε bad ábe Dyöb ápwédé ákwogned dé
 akal nímē nkalan. Né-ōō, sékale mímē nkalan ní bwám saké áwóged
 moonyon menyinge boŋ áwóged Dyöb áde ábíí sé nlém áte menyinge.
⁵ Nyēbíí bán áde sémbēε ne nyé séebonje’áá nsal áte, ngoód-ε eebédeé
 sé áte. Dyöb ádé sé mbón áyāl e n̄. ⁶ Séehede’áá nēn bán nyé ké’ε bad
 bēmpēe békene’ sé. ⁷ Kénεε édíí bán sé nēngáne bembapeε bé nlomag
 ábe Krístā, sēnwóŋ kunze ápēmed nyé nted, sēnkēmpēmtédte nyé, boŋ
 pen sēmpwiitéd áfinté echēn ngáne nyéé-mwān átōgnεé ábe bán. ⁸ Sēdāá
 nyé bwāmbwam, saké ákale nyé nkalan ní bwám ní Dyöb mémpēn, boŋ
 káōŋne ábel nyaa echē séhele sēwóngén nyé, áyāle sēdāá nyé bwāmbwam.
⁹ A-baányan bé Krísto, ndúbpé mēé nyékamtan nsón ne ntú ní ngine míme
 sébélé. Ade sékánlé’áá nyé Nkalan ní bwám ní Dyöb, sébelé’áá nsón nkuu
 ne mūte ábel boŋ séétagté nyé modmod.

¹⁰ Nyédé sé mbón, Dyöb-pe ámpē ádé sé mbón nēn, áde sébédé
 áfinté echēn, nyé ábe nyédúbpé, abé dénsāŋ sé, sébelé’áá mekan míme
 métāngéné, sēnkēnwóŋ-’áá awusé ké ahóg á yāl. ¹¹ Nyēbíí nēn bán
 sēnchāá nyé mod tēε ngáne sáá-a-mwān áchāngεé ábe bán. ¹² Sēwédé’áá
 nyé nlém á abum, séšimē-’ε nyé etúu áte áwóŋ abé áde áwógte Dyöb
 menyinge. Dyöb d̄ōō áchénlé nyé ábē áfinté e ábē bad ábe ákamlanné ne
 ábē ásē e éche ehúmé.

¹³ Nzom empée edé echē ekāá boŋ sébagé Dyöb meságnen pónde
 ésyāā. Ade sēmpēénné eyale é Dyöb áwēn, nyēnwóg chó, nyékōb-pe chó.
 Nyēnkēnkobpé chó nēngáne eyale éche éhúú ne moonyon boŋ nyēnkob
 chó nēngáne eyale éche éhúú ne Dyöb, ngáne chēn-ne ékóŋté abé. Echē
 eyale chó-’áá Dyöb ábenladte áfinté echēn, nyé ábe nyédúbpé, áwóŋgen
 nyé. ¹⁴ A-baányan, melemlēm mé mam míme mēmbenléd ne mwembé ní
 bad bé Dyöb ábe bédúbpé Yesu Krístā ábe bédé á Judeya, m̄ōō mébénlédé
 ne nyémpē. Nyékudé metake á mekáá míme ábēn bad melemlēm ngáne
 bómpe bēnkudté metake á mekáá mé bad bé Israel. ¹⁵ Abé bad bé Israel
 b̄ó donge bēnwūú Sāngú Yesue, bēmpēe-ε bēwúú bekal bē’dāádāŋ. Abé
 bad bé Israel-’ε b̄ó donge-’áá bēnnān sé áwāb dyad-té. Bēwógtéé Dyöb

menyiŋge, bétyéman-ne moosyáál. ¹⁶ Bébéle nê ábel bonj séekanlé bad ábe béésě bad bé Israel eyale é Dyöb, ábel bonj béekudé e'sooson. Bébáde mbéb ámín e mbéb pónđé ésyāāl, kóāŋne á asóg-ke, Dyöb átāŋgené bó akógsen.

*Paale awóó nlém áte ányín
bad bé Dyöb bé Tesalonika*

¹⁷ A-baányan, sēhóbe nén bán sēpágnédé nyé á yál á esón é pónđé. Kénéε séesaá hóm ahóg ne nyé, sēđii sēkamtan nyé. Ngáne sēnwōŋgē mewēmten bwāmbwam ányín nyé, sēnwān áte bwāmbwam ányín nyé ámpē. ¹⁸ Nén ábédé áyāle sēhédé'áá ape áwēn. Mmēn Paale, nwané áte ngen ne ngen ápe bonj Satanε enkēnháá sé etál. ¹⁹ Nyéē nyékáá bonj sēwón ɛ'lyóg bé nlém, nyéē nyékáá bonj sēbé menyiŋge, nyéē nyékáá-ε bonj sékumé ekáá á tál, áyāle nsábe níme sēnōnéé á'sō ákud á pónđé eché Sāŋgú Yesue ápéé. Nyébēn-εé nyékáá. ²⁰ Ne mbále, nyéē nyékáá bonj sékumé' ekáá á tál, bonj sēbé-ε menyiŋge.

3

¹ Né-óó, áde sēnkēnhēnlé adyεε ésebán sēdé ne nyé, sēntíi nén bán séēdyéé ne sé bēn á dyad á Atens. ² Sēnlóm Timotie, awesyánē mwānyan áwēn. Syáābōó sēbele nsón ní Dyöb ákal nkalanj ní bwām tāŋgene Krístā. Sēnlóm mó áwēn áwōŋgen nyé áwéd nyé áte á adúbe-tē ne áwéd nyé nlém á abum. ³ Sēhede bán áwéd nyé nlém á abum ábel bonj nímén metake méebelé'-se nyétimēn mbíd. Nyébēn nyébíi bwām nén bán Dyöb ámáá atíi nén áá syāā baásyāāl déékūd nímén metake níme nyékudéé. ⁴ Nyébíi nén bán áde sēbédé ne nyé, sēnláá nyé á'sō é' pónđé nén bán séēkūd metake. Nyé bēn nyébíi'-ε bán nén dēn-εé ébēnlédé. ⁵ Nén dōó dēnkāŋ bonj nlóm Timotie. Menkēnhēnlé nlém akanj ámpē, né-óó, menlóm mó áhye dé ahead áte ngáne adúbe áđii nyé. Membél nē áyāle mbáá'áá mēé ane awé abele' bonj bad bēhún á mekōgsen-tē, ahēle ahúnéd nyé á mekōgsen-tē. Nén dēlūmēd bán sēbelé nsón ngēn.

⁶ Bōob-pōó, Timotie abídé áwēn apedé ámbíd awed, alángé'-ε sé kase e nkalanj, áá nyédii nyédúbpé, nyédii nyédáó'-ε nhóg ne aníníi. Alángé'-ε sé áá nyédii nyékamtan sé ne nlém ní bwām, áá nyédii nyédáó sé anyín ngáne sémpē sédóó nyé anyín. ⁷ Né-óó, a-baányan, átínté e échēd ndutul ne metake mésyāāl, nlém níwúú sé á abum áyāl echēn. Aden adúbe dōó áwédé sé nlém á abum. ⁸ Bōob-pōó, séēbē menyiŋge abé áde sēđii ámín, ngáne mekuu méwúú nyé áse áyāle adúbe áde nyédúbpé Sāŋgwéé. ⁹ Bōob sēhele sēságnén Dyöb áyāl echēn. Sēságnan mó áyāle menyiŋge níme sēđii áyāl echēn áwe e'só. ¹⁰ Sékánne' nkuu ne mūte, bwāmbwam nén bán séhel ape áwēn ámpē, ábel bonj dényínen, séwōŋgen-ne nyé ábel adúbe áwúú nyé áte.

¹¹ Nhede mēé ádesyánē Dyöb, Titée ne awesyánē Sāŋgú Yesue bélumed syánē nzii séhel ape áwēn ámpē. ¹² Nhédé mēé Sāŋgwéé ábel edāŋge éche nyéwōŋné nhóg ne aníníi ne bad bēmpēe ékwōg akwōg ne akwōg melemlem ngáne edāŋge éche séwōŋné nyé ékwōgεé akwōg ne akwōg. ¹³ Sékánne' nén ábel bonj Sāŋgwéé áwéd nyé nlém á abum ábel nén nyéewóó' atón dé mbéb ke ahóg á yál, nyésāŋ'-ε á'sō ábe ádesyánē Dyöb Titée, áde awesyánē Sāŋgú Yesue ápéé ne ábē bad.

4

Nyewōŋ abé áde áwógte Dyōb menyinje

¹ A-baányan sêhóbe ámpē nén bán, nyên'yágé áwēd nyaa e abé echē nyétánjéné awōŋ, ábel boŋ nyewóged Dyōb menyinje. Enén ndín e abé ch́-áá nyewóó. Βοοβ-ρῶό, sêcháa', sêlânge-ε nyé á dín á Sánjú Yesu nén bán, nyébê nyékeene' enén ndín e abé á'sō. ² Nyébên nyébíi mam níme sên'yāgēdtē nyé, sé nêŋgáne bad ábe Sánjú Yesuε ábágé kunze. ³ Dyōb áhede áá nyébê nêŋgáne bad ábe bésáá. Nyéekábé mesón. ⁴ Nyé mod-té ábíi ngáne ákóbeé eche yǎl.* Nyébele nê nyaa echē etánjéné, ne nyaa echē nê débeé nyé edúbé áfinté e bad. ⁵ Yǎl échên éebāg yǎl éche éwóó' esíi bwāmbwam áyǎl e mekan mé ekob é yǎl ngáne bad ábe béebíi Dyōb béwóó'ε. ⁶ Ayāle ádén dyam, modmod eebēnlē mwānyan epandé atéd-te chōm éche édé échē. Sēnláá nyé nímén mekan ngen e'só sēsím-me nyé etúu áte nén bán Dyōb dékōgsēn bad ábe bébele nê. ⁷ Dyōb dénkēmpwēdtē syánē áwōŋ abé á mbinde, boŋ ampwēd syánē áwōŋ abé áde ásáá. ⁸ Kénzée awē eékobe ayáge áde séyágté mó, saké moonyon mó ábáá á yǎl, boŋ Dyōb dōo ábáá á yǎl. Dyōb dō-ε ábage' nyé échē Edóádəŋ éche Esáá. ⁹ Nzom ké póg éesaá echē íntenléé nyé ngáne nyé mod téé átánjéné mwānyan adəŋ, áyāle Dyōb dēn ámáá nyé ayáged ngáne nyé mod téé átánjéné mwānyan adəŋ. ¹⁰ A mbále nê dēn-naá nyédáá áben baányan bé Krīsto bésyāā́ abe bédé á mbwóg e Masēdonia esyāál. Kénê, a-baányan, sêcháa nyé nén bán nyédəŋ bó tómaa nê pónde ésyāā́. ¹¹ Sêcháa nyé ámpē nén bán mod téé áwōŋ alongé áde ápwíítédé, modmod eénōnē chōm éche waab ábeleé, mod téé ábele-ε níme nsón. Nén dōo sēnlāā́ é nyé bán nyébele'. ¹² Abel áde nyébenlé nén, bad ábe béedúbpe, hébeé nyé edúbé, nyé mod téé ábōŋgē-ε eche yǎl.

Sánjwée ápē taléd

¹³ A-baányan, sêhede bán nyébíi mbále tāŋgene bad ábe béwédé, ábel boŋ nyéelēbē nêŋgáne bad ábe béewóó e'lyág bé nlém. ¹⁴ Ngáne sēdúbpé nén bán Yesuε anwé, ápūū-ε, sēbíi nén bán áde Yesuε ápēé, Dyōb débēl bad ábe bédúbpé ábe béwédé, bēpuú, bēbé ne Yesuε.

¹⁵ Ayáge áde séyágtéé nyé βοοβ ádíi ayáge áde Sánjwée. Adé ayáge ádíi nén bán, syánē ábe déēbē á alongé epun éche Sánjwée ápēé, déebáá á'sō se bad ábe béwédé bēbé ámbíd. ¹⁶ Sánjwée mwēn ábíi ámín, esaád é ngine éwōgnēd, ehób éche ángel embáá éwōgnēd, esaád é elon é Dyōb-pe éwōgnēd. Ene pónde dyam dé'só, bad ábe bēndúbē Krīstəə, bēpuú. ¹⁷ Ámbíd enē syáá ábe dedé á alongé ábe dedé á nkōŋsé, deélatén ne bó, déké ámín á mbag-tē átán Sánjwée á pemε-tē. Né-'áá débēē ne Sánjwée á ngíndé ne á ngíndé. ¹⁸ Né-óó, nyébenled ádén ayáge áwéd nhóg ne aníníi nlém á abum.

5

Nyébê mbonjén dyāl e epe éche Sánjwée

¹ Βοοβ-ρῶό a-baányan bé Krīsto, nzom ké póg éesaá átele nyé áláa nyé pónde ne epun echē nímén mekan mébenlédté. ² Ayāle nyé bēn nyébíi bwām nén bán epun éche Sánjwée ápagké, ápē taléd, melemlem nêŋgáne nchíb ápagké nkuu áde mod éesinéé mó. ³ Ade bad bēhóbeé nén bán,

* **4:4** Nyé mod-té ábíi ngáne ákóbeé eche yǎl; Donje á kálag áwóó Nyé mod té ábíi ngáne áchāŋgeé mwaád.

“Nsaŋ ñdé, dyamdyam déesaá áde sébáa’é,” dóo ebébtéd epíí’ é bó táléd. Ebē melemlem ngáne e’wε bé achád é’piidεé mmwaád awé adé nkoḡ. Modmod éebíd-taá échén ebébtéd áte. ⁴ Boŋ a-baányan, nyé pen nyéesaá bad bé mbéb ngáne bad ábe bédé á ehíntén-té. Né-ɔɔ, epun éche Sánḡwéé ápagké éétānē nyé táléd melemlem ngáne nchíb ápagké táléd. ⁵ Nyé baásyāāl nyédii bad bé e’nyínen bé ekíde, nyébē bad bé bín ábe é’kénlé. Syánē déesaá bad bé nkuu ké’ε bad bé ehíntén. ⁶ Né-ɔɔ, deebág néε bad ábe bédé nēŋgáne békúne’. Boŋ syánē détéd pónédé décháa’-ε éche syánē yāl. ⁷ Nkuu dóo bad békunεé, bad ábe mím mó’-ε mékóbεé, nkuu dóo bémwáké mím boŋ mékóbē bó. ⁸ Boŋ ngáne syánē dédíí bad bé bín ábe é’kénlé, syánē décháa éched yāl. Adúbe ne edaŋge éche édé syánē áte bēbē nēŋgáne mod ahédé mbóté echē bēbénlé e’kii ákútēn tāl á pónédé e nzum. E’lyág bé nlém’-ε ábe nyéwóó áyāl e e’soósōŋ ábe nyékudté é’bē nēŋgáne mod awē ahédé ekóté éche bēbénlé e’kii. ⁹ Dyōb déntíí aá móssōŋ syánē mbwiined ne awesyánē Sánḡwéé, Yesu Krístā. Enkéntíí’ é aá nímē meliŋgá mépii syánē. ¹⁰ Yesuε anwé á nló nímēd ábel boŋ ké nzé édé bán syánē dedé á alonḡé, ké’ε dewédé, dēbε ne mó. ¹¹ Né-ɔɔ, nyéwéd nhóg ne aníníí nlém á abum, nyéwéd-tε nhóg ne aníníí áte ngáne nyébélé’áá boód.

Elébé ne melēnten mé asóg

¹² A-baányan, sēcháa nyé ábe edúbé bwāmbwam wéε bad ábe bēwōŋan nyé. Bóo bélyáḡte nyé, bēyāḡtē’-ε nyé ngáne alonḡé áden átāŋgéné abé nēŋgáne bad bé Krísto. ¹³ Nyécháa bó ne edúbé éche échábé ámin, nyédāŋ’-ε bó áyāle nsón nímē bēbeleé. Nyébē nsaŋ ne nhóg ne aníníí. ¹⁴ A-baányan, sēlāŋge nyé nēn bán, nyélēb bad ábe bēbelelé chōmchōm. Nyéwéd bad ábe bēwóó mbwóg áte, nlém á abum. Nyéwōŋen bad ábe bēewúu áte, nyéwesen-ne nhóg ne aníníí. ¹⁵ Nyényín nēn bán modmod ééťimtēē mbéb áyāl e mbéb. Boŋ pen nyéwane áte pónédé ésyāāl áwōŋ nlém níbwām wéε nhóg ne aníníí ne wéε bad bésyāāl.

¹⁶ Nyébāḡ menyiŋge pónédé ésyāāl. ¹⁷ Nyékānne’ pónédé ésyāāl. ¹⁸ Kéchéé éche ébénléde’ ne nyé, nyésáḡnan Dyōb. Mmēn mekan móo Dyōb áhedéé aá nyébele’ abé áde nyédíí mod nhóg ne Yesu Krístā. ¹⁹ Nyééťimtē Edāádāŋ éche Esáá áte áyāle nsón nímē ébeleé. ²⁰ Nyéebáá’ nkalaŋ á yāl nímē Dyōb áhóbé aá nyékal. ²¹ Boŋ pen nyékāḡ mam mésyāāl nímē bēhóbεé. Nyéchāŋned mam nímē bēhóbεé nímē métāŋgéné. ²² Nyéewóó’ dyam ábel ne mam nímē bēhóbεé nímē méetāŋgene.

²³ Dyōb dēn, mó awé abage syánē nsaŋ ábel nyésāŋ áyāl e mam mésyāāl. Nyébane edāádāŋ ne yāl échēn ésyāāl bwām, éewóó’ atón dé mbéb ké ahóg á yāl kóŋne á pónédé echē awesyánē Sánḡú Yesu Krístā ápeé. ²⁴ Dyōb áde áchénlé nyé ábele’ ngáne áhóbé, ábēl-le áned.

²⁵ A-baányan, nyékānnad sé.

²⁶ Nyélentad sé ábesyánē baányan bésyāāl, nyéhē bó tāl.

²⁷ Nlāŋge nyé á dīn áde Sánḡwéé nēn méé nyélāŋ enén kálag wéε ábesyánē baányan bésyāāl.

²⁸ Nsimé nímē awesyánē Sánḡwéé, Yesu Krístā níbē ne nyé.

Kálag eché elónténé ébε eché Paalε áténlé Baá Tesalonika Ndibned ní kálag

Kálag eché elónténé ébε eché Paalε ántelée bad bé mwembé míme rídé á Tesalonika, ehóbe tǎngene adúbe áde bad b́enwōngē ńen b́an epe éche Krístə́a ápéé ámpē, émaá ape áte. Paalε antelé bad bé Krísto enén kálag átii b́o nsōhten míme b́enwōngē tǎngene mímén mekan. Mmén mewémten míme baahóg á mwembé-te b́enwōngē, mēmbēl b́o donge á bad b́enkwan mekáá áte, b́enkéntéd-taá e'boŋ bé nlém ábe donge á bad bé Krísto b́elúmté'áá néε dyam. Paalε anlúméd b́o áte ńen aá, Krístə́a ádēhób aá mópag ámpē, ebébtéd ne mod-e-ebébtéd b́o b́ésébē ape. Ane mod e ebébtéd ḿo átǎngēn Krístə́a, alúméd-te káŋne lúmtén aá ḿo mwēn-εé módē Dyōb. Paalε ansím b́o etúu áte aá bédii b́ewéd ádab adúbe áte kénée békudéé ndutul ne metake. Ansím-me b́o etúu áte ámpē aá béekwanē mekáá áte boŋ b́o mod téé ábele nsón ábel boŋ áhəl eche yǎl atəgen, melemlem ngáne ḿo Paalε ne bad ábe b́oɔbɔ́o bébele nsón.

Nkabtéd ní kálag

Ndibned ní kálag 1.1-2

Mekenag ne e'wéd bé nlém á abum 1.3-12

Elébé tǎngene epe éche Krístə́a 2.1-17

Elébé tǎngene abé á bad bé Krísto 3.1-15

Nsógten ní kálag 3.16-18

¹ Mε Paale, nchoo ne Sailase b́o Timotie, me-εé ntenle' nyé enén kálag. Ntenle nyé bad ábe bédé á mwembé míme rídé á dyad á Tesalonika, nyé ábe nyédé bad ábe Dyōb Titée awêd, nyébé-'ε bad ábe Sánjú Yesu Krístə́a. ² Nsimé ne nsaj míme Dyōb Titée ne míme Sánjú Yesu Krístə́a mbê ne nyé.

Dyōb dékād bad nyaa eché etǎngéné

³ A-baányan sétǎngéné néε séságnanné Dyōb áyāl echén pónéd téé. Etǎngéné b́an sébel nē áyāle adúbe ádēn akwəge, akwəg ne akwəg, edənge-'ε éche nyéwóŋné nhóg ne aníní chó-'ε ékwəge'. ⁴ Né-óó, átínté e mwembé ní Dyōb, sébēn sékumne nyé ekáá á tǎl tǎngene awesen áde nyéwéséné ne adúbe áde nyéwóó, ataged áde b́etagtéé nyé ne metake mésyā́l míme nyékudéé.

⁵ Mmén mekan mésyā́l ḿelúmte' ńen b́an nyaa eche Dyōb ákáadtéé etǎngéné. Mmén mésyā́l ḿo-'aá mékəŋ boŋ Dyōb átéd nyé néε bad ábe b́ekwógnédé ábē áwē nkamlen. Mmē nkamlen ḿoó ríkáá boŋ nyékudé metake. ⁶ Dyōb ábele mekan nyaa eché etǎngéné. Bad ábe bébele' boŋ nyékudé' metake, Dyōb dépiinéd b́o metake. ⁷ Dyōb débēl nyéekudté metake ámpē, ábēl-le sé-'ε ámpē séekudté. Nén débēnléd áde Sánjú Yesue ábídte ádyōb ne éche ángel é ngine, muú míme ríchodne-'ε ḿeləŋnéd b́o. ⁸ Akəgsēn bad ábe b́ebáá Dyōb á yǎl b́ebáŋ-'ε áhíd nkalan mí bwám míme ríhóbe tǎngene awesyánē Sánjú Yesue. ⁹ Akəgsēn b́o ne metake míme mébē á ngindé ne á ngindé. B́ebáá wée Sángwée ádíí, béenyin-naa ngáne éche ehúmé épédé achab ámín. ¹⁰ Ade ápéé échē epun, bad bé Dyōb b́ebe ḿo mekenag, bad ábe b́edúbpε b́esyā́l-le, b́enyāg bwámbwam. Nyémpē nyéébē átínté e ábén bad áyāle nyéndúbé nkalan míme sénlāá' é nyé.

¹¹ Abé áde nímén mekan méšyāā́l médíí sé á nlém-té dōó ákásá bon sékännād nyé. Sēkánne bán áded Dyōb ábel nyékwogned ákud bwēm é' bwám ábē áhedeé nyé abele apwéd áde ápwédé nyé ábē ábē bad. Sēkánne-’ε bán ábenled eche ngíne ábel bon mekan mé bwám méšyāā́l níme nyéhedeé, adúbe áde nyédúbpé Krístə́ə nyékud mós. ¹² Sēkánne nén ábel bon dín áde awesyánē Sǎngú Yesu Krístə́ə áwōŋ edúbé áfínté echên, nyé-’ε ámpē nyéékūd edúbé áyāl echê. Nsimé níme áded Dyōb ne níme Sǎngú Yesu Krístə́ə, móó mébēl bon nén ábenled.

2

Mod-e-ebébtéd ǎpē

¹ Bōōb-pōó a-baányan, sētenle nyé tǎngene epe éche awesyánē Sǎngwéé, Yesu Krístə́ə ápéé ámpē ne aladen áde déladnéé ábē ne mós. Ncháa nyé nén mēé, ² nyéewámsán apuudted á mewēmtēn, ké’ε nyéetédnád áte ahób áde bad béhóbéé bán Epun éche Sǎngwéé é máá apε. Kapóg bad béwēmtan bán sēnhób ádén akan áde séhóbé’áá mam níme Edə́ədəŋ élyágté’áá sé aá séhób, ké’ε áde sékánlé’áá nyé nkalan ní bwám ké’ε bán sēntelé nyé mós á kálag-té. Bon sēnkēmbenlé nē. ³ Nyéēm wāg-sε mod ábenléd nzii ké póg ádog nyé. Ayāle Epun éche Sǎngwéé ápéé éepaá káŋne á pónde echē mpuutéd ní ngíne mépéé á nkōŋsé, mod awē mós-’ε adé ebébtéd anyínned. Dyōb á máá atíí aá ane mod ákē á ehyán é muú. ⁴ Atyēēmēn kéchéé éche bad béchagēé bán dyōb ké’ε kéchéé éche bad bébagēé edúbé, ábānē-’ε eche yāl ámín echáb. Asōl, ádyēē-’ε ásé káŋne á ndáb e Dyōb, áchagē-’ε yāl aá móó móde Dyōb. ⁵ Nyééchatán nén bán áde níbéde ne nyé menláá nyé nímén mekan. ⁶ Nyébíí dyam áde áchǎngé ane mod bon eépédé bōōb. Adē dyam áchǎngé mós ábel ápε á pónde echē etǎngéné. ⁷ Mekan mé’ ekoŋnéd mé ebébtéd mémáá abooted dé abenled. Ane awē áchǎngé nímén mekan ábel bon méebenlád bōōb, mós ábē achás mós káŋne á pónde echē Dyōb débēnle bon áhide. ⁸ Ene pónde-’áá mod a ebébtéd anyínnédte. Adii mod awē Sǎngú Yesuε áwūū’é ne echē peme e nsəl, abébed-te mós apen áde yāl épenné mós áde ápéé. ⁹ Mod-e-ebébtéd ǎpē ne ngíne eche Satane. Abelé nsón mé edogké álúmed eche ngíne, ábelé’ e’chemléd ne menyáké nyaa ne nyaa. ¹⁰ Ábenléd-te medogké mé ebébtéd nyaa ne nyaa wéε bad ábe ádāb alongé débōō’é. Adāb alongé débōō áyāle bēmbāŋ mbále akob, ábel bon békud e’soóson. ¹¹ Né-ōó, Dyōb dēmbēl bēwōŋ mewēmtēn mé mewusé mé ngíne ábel bon bédúbe metóm. ¹² Nén débēl bad ábe bēedúbpe mbále bon bétimé’ bēwógé menyinje ábel mbéb, békūd nkógsen.

Dyōb ápwédé nyé ákud e’soóson

¹³ A-baányan, nyé ábe Sǎngú Yesuε ádás, sētǎngéné sésǎgnān Dyōb pónde téé áyāl echên. Sésǎgnan mós áyāle apwédé nyé bad bé Tesalonika ábē bad bé’só ákud e’soóson á ngíne e Edə́ədəŋ éche Esáá ábel bon nyébē ábē bad ábe bésáá. Ambēl-le nyékūd e’soóson adúbe áde nyédúbpé mbále. ¹⁴ Apwédé nyé ákud e’soóson mbwiined ne nkalan ní bwám níme sékánlé nyé. Abelé nén ábel bon nyémpē nyébē áse e ehúme éche awesyánē Sǎngú Yesu Krístə́ə. ¹⁵ Né-ōó, a-baányan, mekuu méwúu nyé áse nyéhíde-’ε ayáge áde sékúde, bon sémpē séyáged nyé. Séyágté’áá nyé akale áde sékánlé’áá nyé ne atele áde séténlé’áá nyé kálag. ¹⁶ Awesyánē Sǎngwéé, Yesu Krístə́ə mwēn ne Dyōb Titéε awêd, mós awē adás syáne

abɛnlédé nímé nsimé ábe syánē e'wéd bé nlém á abum ábe béemaá', ábē-
'ε syánē e'lyág bé nlém ályág nlém áyāl e mam mé bwám. ¹⁷ Awéd nyé
nlém á abum awéd-tε nyé áte pónéd ésyāāl ábel ne áhób mekan mé bwám.

3

Paale ad bad bé Kristo békannad bɔ

¹ A-baányan, t̄ngene mekan mémpēe, nhóbe nén meé nyébē
nyékannad sé nén bán nkalanj mí bwám míme Sǎngwéé núbē nkanlad
átintē e bad bémpēe nkag á'sō, bad békob-pε mó ne edúbé melemlen
ngáne émbēē ne nyé. ² Nyékanne-'ε ámpē nén bán Dyōb ásonj sé á mekáá
mé bad ábe bébébé nlém ne á mekáá mé e'bébtéd é' bad, áyāle saké bad
bésyāāl ábe béwóge nkalanj mí bwám bédúbpe mó. ³ Bonj Sǎngwéé abele'
ngáne áhóbé aá mós̄bēl, áwéd nyé áte ákōā-'ε nyé ábel bonj Satane éēbēlē
nyé ebébtéd. ⁴ Sésomé nlém nén bán Sǎngwéé ábēl nyébēl kéchéé éche
sélánjé nyé bán nyébel, nyéēbē nyébelé-'ε chó. ⁵ Sǎngú Yesu Krístā mwēn
ábel nyésōnten ngáne Dyōb ápédé nyé adān, nyéwesen-ne melemlen
ngáne ánwesénné.

Paale ad mod at̄ngéné nsón abel

⁶ A-baányan, sésime nyé etúu áte á d̄in áde Sǎngú Yesu Krístā, nén
bán nyéedōlē bad bé Kristo á yāl ábe békwané mekáá áte béēhīdē-'ε
ayáge áde séyágté nyé. ⁷ Nyé bēn nyébí bán séē nyét̄ngéné ahānten.
Sēnkēnkwané mekáá áte áde sébédé ne nyé. ⁸ Sēnkēndyáá chōm é mod
éche séésábpēé, bonj pen sébelé'áá nsón ne ntū rí ngine, nkuu ne mūte ábel
bonj séétāgtē nyé modmod. ⁹ Sébelé'áá nén saké nén bán sēnkēnwóngé
kunze áláa nyé nén bán nyéwōngēn sé. Bonj sébelé'áá ábel bonj kéchéé
éche sébeléé ébē nēngáne elánsén éche nyémpē nyét̄ngéné ahíd. ¹⁰ Ade
sébedé ne nyé, séyōgkē'áá nyé etúu asim áte nén bán, "Mod awē abáá
nsón abel, béebagé mó chōm éche ádyēē." ¹¹ Sēhóbe nén áyāle séwóge
nén bán donje á bad bédé átintē echēn ábe békwané mekáá áte, béebeléé
chōmchōm, béhāg-ke nsal áyāl e mekan mé bad. ¹² Echén ndin é bad
sésime bó etúu áte, sélánjē-'ε bó á d̄in áde Sǎngú Yesu Krístā nén bán
bébwōg yāl, bébele nímab nsón ákud ndyéed e epun é b̄in. ¹³ A-baányan,
nyéekómé' ábel mbonj. ¹⁴ Nzé mod abáá chōm éche sétélé á kálag-tē wén
ahíd, nyébane mó m̄id á yāl. Nyéewóó' dyam ábel ne mó ábel bonj ákwāg.
¹⁵ Kénē, nyéetédé mó nēe mod á ekōyí. Bonj pen nēngáne awen mwānyan
á Kristo, nyéláa mó bán átéd pónéd.

Melenten mé asóg

¹⁶ Sǎngú Yesuē mwēn, mó awē abage syánē nsan, ábe nyé nsan pónéd
ésyāāl ne á menzi mēsýāāl. Sēkánne-'ε bán mwēn ábē ne nyé moosýāāl.

¹⁷ Mε Paale, mmēn-εé ntelé nímén melenten ne échēm ekáá. Nén d̄óó ádé
nēngáne e'chem áyāl e échēm kálag ésyāāl. Nē d̄óó r̄itelé kálag. ¹⁸ Nsimé
míme awesyánē Sǎngwéé, Yesu Krístā, núbē ne nyé moosýāāl.

Kálag e'só echě Paale áténlé Timotiε Ndibned n kálag

Timotiε abédé kódemod echě endúbé Krístəə. Ambíd á Esia Mainə. Nyaá abédée mmwaád a Israel, sáá-'ε mod a Grikia. Ahðñné'áá Paale ábelé-'ε nsón n Dyöb ne mó. Kálag e'só echě Paale áténlé Timotiε ekoo' metón meláán ahób.

Dyam dé'só, ene kálag esíme bad etúu áte átéd pónde ne ayáge dé metóm áde abédé á mwembé-te. Adén ayáge dēnladtēn mekan níme bad bé Israel béhídé'áá ne níme bad ábe béesε bad bé Israel béhídé'áá. Adé ayáge abédé nēn bán nkōñsé níme bad bédii áte nídé ebébtéd, bán nzé mod ákūd-te e'soosōñ atāñgéné abii mekan mé e'koñnéd ábelé-'ε mekan nēñgáne ákii donge á ndyéed ne ádyεε ésebán mod awóo' mmwaád ké'ε mmwaád awóo' nchóm. Enén kálag ehóbe ámpē ngáne bad bétāñgéné mwembé alyáged, ngáne bétāñgéné Dyöb edúbé abε, ne nyaá e abé echě bad ábe bélyágte mwembé ne ábe béwōñgan á mwembé-te bétāñgéné awōñ. Asóged, Paale alébe Timotiε ngáne átāñgéné mbaledε awe Yesu Krístəə a bwám abé ne nsón níme átāñgéné abel áfinté e bad ábe bédúbpé Krístəə.

Nkabted n kálag

Ndibned n kálag 1.1-2

Elébé tñngene mwembé ne bad ábe bélyágte mó 1.3-3.16

Timotiε akudé elébé tñngene níme nsón 4.1-6.21

Paale alómmé Timotiε melēntēn

¹ Mε Paale, με-εé ntelé enén kálag. Ndii mbapεε a nlómag awě Yesu Krístəə. Ndade echě nkúde ábel nímé nsón ehúu ne Dyöb, mó awě asó syáné áyāl e mbéb, ehúu-'ε ne Yesu Krístəə, mó awě adé syáné e'lyág bé nlém. ² A-Timoti, we-εé nitenlé enén kálag. Edii nēñgáne awem mwān mwēn, adúbe áde édúbpé Krístəə. Nsimé, ngəl ne nsañ níme níhúu ne Dyöb Titée awēd ne Yesu Krístəə, Sāñgwée awēd núbē ne we.

Paale alébe Timotiε tñngene

bemeléede bé metóm

³ Ade nkágé'áá á mbwóg e Masēdonia menláá we meé élyæg hē á dyad dé Efesus ábel boñ weémwāg weé donge á bad béyágte' ayáge áde déetāñgene. ⁴ Weémwāg-ke-se ábē bad bébēbtē pónde ákal póle éche éesε mbále ne póle éche ehóbe tñngene ábāb betaa ábe mod éehelée-se atōñ. Nzé béyágte échē ndín é póle épεεne mpentēn, éēwōñgānnē bad áwōñ alongé áde álúmte bán bédúbpé Dyöb. ⁵ Nzom echě enkəñ boñ nláá we meé éyágte bad ayáge áde átāñgéné edii ábel boñ bad bédəñ nhóg ne anínii. Etāñgéné edəñge awōñ éche ébide' á nlém níme nísáá, nlém níme núbii dyam áde átāñgéné ne áde déetāñgene, mbii-'ε adúbe áde áde mbále. ⁶ Donge á bad béhídéε nímén mekan, nē ábelé bépáné nzii ahób áde béhóbéé e'kúkú é' mekan. ⁷ Abē bad béwóo nlém áte ábé bemeléede ábe béyágte mbéndé é Dyöb boñ béesōñtēnεé mekan níme bélāngεé bad, béēsōñtēnεé-'ε mekan níme béhóbéé bán békóó abii.

⁸ Debii nēn bán mbéndé eboó nzé bad bébenlad chó ngáne éhednad-té. ⁹ Debii'ε nēn bán Dyöb déebelée mbéndé áyāle bad ábe bébele' ngáne

áhedeé. Boŋ Dyöb ábélé mbéndé áyāle bad ábe bééhíde mbéndé ne bad ábe béebelé' ngáne áhedeé. Abélé mbéndé áyāle bad ábe béewóo Edaðəŋ é Dyöb áte, ne bad ábe bébele mbéb. Bébélé mbéndé áyāle bad ábe béewóo mbwóg ní Dyöb áte, ne ábe béhóbe Dyöb mekan mé mbéb áyāl. Dyöb ábélé mbéndé áyāle bad ábe béwúe' ábab besáá ne benyaá, ne bad ábe béwúe' bad bémpēe. ¹⁰ Bébélé mbéndé áyāle bad ábe békábe mesón, baachóm ábe bənaŋnad baachóm bémpēe, bad ábe békóbe bad boŋ bésóm bó nēε betāŋ, bad ábe békale metóm, bad ábe bémwág melē mé metóm á pónde e nkáásé ne bad ábe bébele' kéchéé éche éesε nchoo ne ngáne ayáge á bwām áhóbeé. ¹¹ Adé ayáge adé nchoo ne nkalaŋ ní bwām níme Dyöb ábágé me ákale bad. Mmē nkalaŋ ní bwām ríhúú ne Dyöb dé ehúmé áde bad békeneé.

Nságnen áyāle ngəl e Dyöb

¹² Nságnan Yesu Krístəə, Sáŋgwéé awêd, mó abage me ngíne ábel nímēm nsón. Nságnan mó áyāle anyín áde anyíne aá mēbēl mó nyaa eche etāŋgéné, ápwēd-te me ábele mó. ¹³ Ambel nē, kénéε édíí bán ngen e'só nhóbe'áá mó mam mé mbéb áyāl, nítagté bad ábe bédúbpé mó, mbēnlád-te e'yale bé mbéb áyāl eché. Boŋ Yesu Krístəə anwóg me ngəl áyāle menkēmpaá adúbe awóŋ, menkēmbíi'-áá chóm éche mbéleé. ¹⁴ Sáŋgwéé ambē me nímē nsimé níme méesε ahəgtən, ábēl ndúbé Krístəə, ábēl-ε aá rílúmed bad bémpēe edəŋge áyāle dedé nhóg ne Yesu Krístəə. ¹⁵ Yesu Krístəə ampē a nkōŋsə ásoŋ bebel bé mbéb. Mmēn-ne mbédé mod awē atómtánnáá mbéb ábel tómaa moosyáál. Enén pále edé mbále detāŋgéné-ε chó akon dé adúbe. ¹⁶ Boŋ Dyöb dénwóg me ngəl áyāle áhedé'áá aá Yesu Krístəə álúmed aá nímē nwesen méewóo'ε asóg áyāl e me awē ntómtánnáá mbéb ábel tómaa moosyáál. Nén dēmbēnléd nēŋgáne eláŋsən wéε bad ábe bédúbē, békūd-te alongé áde déemaá'. ¹⁷ Ehúmé ne edúbé bébē ne Dyöb á ngíndé ne á ngíndé. Mó adé kəŋ eché edé á ngíndé ne á ngíndé. Mó-'áá adé ane awē bad béenyínnēε díd awē eewág-ke. Mwēmpēn-εé áde Dyöb. Ebē nē.

¹⁸ A awem mwān Timoti, mekan níme rílanŋeé we meé ébel, médii mekan níme Dyöb dénlāá'ε bad aá béhób bán mébēnléd áyāl echóŋ. Abē e'yale é'wēd we áte. Abēnléd áde ébēnladte ayáge á mbále é'bel we ébē nēŋgáne mod awē awane nzum bwām. ¹⁹ Enyín-ne nén wéé móchəŋnēdē ne adúbe adé édúbpé Krístəə, ébele-ε mekan bwām ngáne nlém rílanŋé we. Doŋge á bad béebeléé ngáne nímab nlém nlánŋé bó. Nén ákásé béchénné ádab adúbe béebíi'ε wéε békagké. ²⁰ Atínté e bad ábe ríhóbeé nē, nhóg adé bán Himenose, aníní'-ε bán Alesandaa. Abén bad ntēdté bó á mekáá níme Satanε ábel boŋ bēbii nén bán éeboo'ε áhób Dyöb mekan mé mbéb á yāl.

2

Elébé təŋgene ábe Dyöb edúbé

¹ Dyam dé'só, nwéde we aláa nén meé nyékánnad moosyáál. Nyékánnad bad bémpēe. Nyékánnē nén bán Dyöb álóme nyé bwēm ábe nyétógnéné, nyéságnan-ne mó áyāle mboŋ níme ábēnléé nyé ne bad bésyáál. ² Nyékánnad kəŋ é bad ne bad bésyáál ábe bédé á nkamlen. Nén débēl alongé áde syáné débē nsəŋ ésebən mehób médé, débélé ngáne Dyöb áhedeé, débagé-ε mó edúbé á menzii mésyáál. ³ Akánned bad ábóó.

Nén áwógte Dyöb ádé ásóó syánē menyinje. ⁴ Dyöb áhede aá moosyáál ákud e'soosonj bésōnten-ne mbále echē Eyale é Dyöb ékaléé. ⁵ Ebyééné nén bán Dyöb ahóg dēmpen dōó ádé. Mod nhóg mwēmpen-naá adé awē apene Dyöb ne baányonj á nchemten. Ane mod adii Yesu Krístæ. ⁶ Ambē áde alongé áwé á nló ní moosyáál. Ene kwééd echē awédé a nló ní moosyáál enlúmed á pónde echē etāngéné nén bán Dyöb áhede aá moosyáál ákud e'soosonj. ⁷ Ayāle nén dōó ákáá bonj Krístæ álōmē me nēe mbapere a nlomag áke dé akal nímē nkalanj tāngene adúbe á Krísto ne mbále, wēe bad ábe béese bad bé Israel. Dyam áde rihóbeé ádé mbále. Meékālēē metóm.

⁸ Né-óó hōm ké áhéé adé bad bé Krísto bēladnéé, nhede nén meé baachóm ábe bēbágé échab yāl ábele Dyöb bényene mekáá amín bēbage mekáne. Abē bad bēētāngeneé melinjá ahé á nlém káa bēētāngeneé bad abé ábe bēsenle'. ⁹ Nhede-ε ámpē nén meé bebaád bēhāg mesanj nímé bad bényinnē nén bán métāngéné. Mmāb mesanj métāngéné bó yāl akúten bwām ésebán métēde baachóm nlém á abum. Béenabpé esid é nló nyaa echē etómé áte, bēehāg bwēm é' gól, bēewāā' nsanj nímme bēbēnlé bán bé meláá mé etógnén, bēehāg-ke mbóté éche étómténé nkun abé. ¹⁰ Bonj pen nímāb mbeltéd ní bwām rílúmed nén bán bédii bebaád ábe bébenle Dyöb. ¹¹ Mmwaád atāngéné ádyēē piib, ásūdēd yāl bonj áwōglān ngáne baachóm bēyágteé. ¹² Meehóbeé nén meé mmwaád awóó kunze áyáged káa ákamlen baachóm. Mmwaád atāngéné ádyēē piib. ¹³ Nhóbe nén ayāle Dyöb dénsēbē Adamε ahag bonj áhagé' Ife. ¹⁴ Ebyééné-ε nén bán mmwaád móó Satanε ándogké bonj abóó mbéndé, saké Adamε. Né-óó mmwaád móó ambóó mbéndé. ¹⁵ Bonj Dyöb désōnj alongé dé mmwaád á pónde e achád nzé adii asumé nlém wēe Krístæ alúmté-ε edānje ne bad bēmpēe, eewóo-ε atón dé mbéb ké ahóg ayāl.

3

Paale atēnlé Timotie tāngene belyáged bé mwembé

¹ Nzé mod ahede aá móbē nlyáged a mwembé, né apwedé kase e nsón. Enén póle edé mbále. ² Bōōp-pōó, mod awe alyágte mwembé, atāngéné abé mod awē bad bēehābēē mekan mé mbéb á yāl, atāngéné-ε dāsō mmwaád nhóg awonj.* Abé mod awē akóbe yāl, abé mod awē adole dyam áte bwām, abé mod awē adēlté yāl áte, abé mod awē akobe beken, abé-ε mod awē abie bad ayáged. ³ Eebág mod awē abagé yāl á amwé á mīm, káa mod awē apene epuutéd. Bonj ábē mod awē apwiitédé, ábē-ε mod awē eéenlé'. Eebág mod awē atómténé mōné adānj. ⁴ Atāngéné abé mod awē achāngé eche ndáb bwām, ábōngē-ε ábe bán nyaa echē bēwógnéé mó bēbage-ε mó edúbé á menzii mésyāāl. ⁵ Nhóbe nē ayāle nzé mod eéhele eche ndáb akamlen, chán-nō áhenlé mwembé ní Dyöb akamlen? ⁶ Eetāngeneé se abé mod awē adúbpé Krístæ ekóólé ekóólé. Esebé nē, né ábē kúmbe, chí ébēl ákwε, ákūd-te nkógsen melemlen ngáne Satanε ánkweé bonj ákūd-te nkógsen. ⁷ Abád ámpē, ane mod atāngéné abé mod awē káōnje bad ábe béese á mwembé bēbageé edúbé. Nén débēl éekudté akwágké éehún-naá melám nímme Satanε áhíinédé mó.

⁸ Bad ábe bēwōngan ábel nsón á mwembé, ébē melemlen nēe bó. Bētāngéné abé á bwām awónj, bēbé-ε bad ábe bēhóbe dyam ne nlém

* 3:2 Atāngéné-ε dāsō mmwaád nhóg awónj káa atāngéné dāsō mwaád awonj ngen póg ne ngen ésyāāl káa mod atāngéné dāsō mwaád mwēmpen anānjed.

nhóg. Béetânγενεέ bad ábe ábê bébágé yäl á ámwé á mīm, káa bad ábe bédé metog áyāle mōné. ⁹ Bétāngéné béhíd mbále echē Dyōb ábeleé bon bad bébii tāngene mewēmten míme áhedeé aá béwōn ne abé áde áhedeé aá béwōn. Bétāngéné bébel nē ne nlém míme mbíi chōm éche étāngéné. ¹⁰ Belyáged bédēhōb bán bēpwede bad ábe béwōngan á mwembé-te, bétāngéné bad ábe béhedeé apwēd asebe dé asimēn. Nzé bényíné nén bán mod awē bésimné eewóó'é awusé ké ahóg á yäl nē ane mod akwōgnédé ábel mímē nsón. ¹¹ Kóōne ábāb bebaád bétāngéné abé á bwām awōn. Béebāg bebaád ábe béhōbe bad ámbíd, bébē bebaád ábe békóbe yäl, bébē-ε bebaád ábe bad béhele-se bésūm nlém á yäl ne kéchéé éche bébeleé. ¹² Mod awē awōngan ábel nsón á mwembé atāngéné dāsō mmwāád nhóg awōn. Atāngéné abé mod awē abōnge ábe bán ne bad bēmpēe ábe bédé áwe ndāb bwām. ¹³ Nhóbe nē áyāle nzé bad ábe béwōngan ábel nsón á mwembé bébele nsón bwām, bad bébe bó edúbé. Nén débēl béwōn nlém áhōb tāngene adúbe áde béwóó ne Yesu Krístāa.

Dyam dé e'koñéd áde dēntīm abyēn

¹⁴ A Timoti, kénéé edíi bán nwóó nlém ápe áwōn mwāmpīn pōndé, ndii ntenle wε enén kálag. ¹⁵ Ntenle wε nímén mekan míme étāngéné ábel ábel nén ké meélyoge ape, ehele ebíi nyaa e abé echē bad bé Dyōb bétāngéné awāle. Bad bé Dyōb bóo bédé mwembé ní Dyōb, Dyōb áde-ε á alongé. Mmē mwembé móo rídé nēngāne akon ne nsāaned míme ríchāngé mbále Eyale é Dyōb bwām. Ahed dō-'aá ene mbále ébwōgnédé. ¹⁶ Dyōb ábelé syāá bebíi nén bán mímē nkalan ndé etōgnén bwāmbwam. Ndé nén bán: Krístāa ampē, abé-ε moonyon, Edāádān éche Esáá enlūmēd sé nén bán adii Mwān a Dyōb, ángel-le ényīn mó. Bēnkale bad bé nkōrsé bésyāāl, bēndūbē-ε mó. Dyōb dēmpuúd mó ákē-ε ádyōb ne ehúmé ésyāāl.

4

Paale alébé Timotiε tāngene bemeléede bé metóm

¹ Edāádān éche Esáá énhōb bwām nén aá, nímén mesú donge á bad bétédé adúbe á mbále ádāb, bédūbpē bad ábe báyágte ayáge dé metóm. Adén ayáge dōo e'dāádān bé mbéb é'hedeé aá bédúbe. ² Abén bad bébele' byánán békale mbále bon metóm móo békaleé. Nzé báyágte chōm éche éetāngene bēlūmte nén bán béebii'ε nhānlén átīnté chōm éche étāngéné ne éche éetāngene. ³ Abén bemeléede bé metóm, báyágte bad bán béewōnné, bán bad béedyāg-ke donge dé medyé. Dyōb dēnhāg nímē medyé ábel nén bad bedyāg mó. Bad ábe bébii nkalan ní bwām, bédūbpé mó, bésāgnanne Dyōb áyāle mímē medyé. ⁴ Abē bemeléede béētāngeneé, áyāle kéchéé éche Dyōb áhágé ébóó. Nzōm ké póg eésāá ábān donge dé medyé. Né-ōó, désāgnen Dyōb akud áde dékudeé ábén bwēm. ⁵ Mod eékē ndyééd, áyāle Eyale é Dyōb ne mekáne bébele chó ébon adyé.

Paale alāngé Timotiε ngāne átāngéné mbāledε a bwām awe Krístāa abé

⁶ Nzé eyágte bad ábe bédūbpé Yesuε nímén mekan né wēbē mbāledε a bwām awe Yesu Krístāa. Wēwēdnēd-te áte á edāádān-tē áyāl e nkalan míme édūbpé ne áyāle ayáge dé eyale é Dyōb áde éhídeé ámbíd. ⁷ Weewóó

dyam dé abelen ne póle éche élúmte bán bad béédúbpé Dyöb, ne e'yókél é' póle. Bon pen éyágke' pónde té ábel ngáne Dyöb áhedéé áá ébel. ⁸ Edé etógnén mod áyaged yál e nkönsé, áwéd chó áte. Bon étómténé etógnén abé nzé mod awédéé yál áte ábel ngáne Dyöb áhedéé áyāl e chöm ésyāā. Débel ngáne Dyöb áhedéé áyāle, Dyöb áhóbé áá móšbē syānē alongé áde déemaá', bōb ne á pónde echē ehúe'. ⁹ Adén dyam áde rihóbé nén áde mbále. Nyétāngéné dō adúbe. ¹⁰ Né-ōō, nén dōō ákáā bon dényōdé, déwanté-'ε yāl áte áyāle delyágé nlém ne Dyöb áde áde á alongé. Mō abage baasyāā e'soosōn, bwāmbwam bad ábe bédúbpé mō.

¹¹ Nyín nén wéé mōlāngē bad ábe bédúbpé nímén mekan, wéé mōyāgtē-'ε bō mō. ¹² Weémwāg-se modmod anyín we nkōntéd áyāle édíí kódemod. Bon pen lúmed bad ábe bédúbpé abé a bwām ábel bon bōmpē bébel melemlem. Nyaa echē éhóbéé dyam, abé áde éwōó, nyaa echē édāā bad, nyaa éche édúbpé Dyöb ne abel áde wéebeléé mekan mé mbinde ábē nēe elānsén wéé bad ábe bédúbpé. ¹³ Enyín nén wéé mōlāa' Eyale é Dyöb nzé bad beládné á mwembé-te. Elānge bō chöm éche echē Eyale é Dyöb éhóbéé, éyāgte-'ε bō kōān né mpedé. ¹⁴ Weétedtē nsón níme Dyöb ábágé we nēe nde, álāa bad mekan níme Dyöb dénhōbpē áá élāa bō á pónde eche belyágged bé mwembé bémbānnē we mekáá á nlō. ¹⁵ Belé nímén mekan ne nlém nhóg ábel bon baasyāā bényín nén bán ebéle mō bwām, ekeene-'ε mō á'sō. ¹⁶ Etōn yāl achāā bwām ne kéchéé éche éyāgtēé bad. Keenē' nē á'sō, ábel bon Dyöb áson we alongé, áson-'ε alongé á bad ábe éyāgtēé.

5

Paale alāngé Timotiē ngáne átāngéné donge á bad achāā á mwembé-te

¹ Weekánné mod a mbáá áte. Chāā mō melemlem ngáne ehēle-se echāā sōō mwēn. Chāā bad ábe béepede we kōd nēe baányonj bé baachóm. ² Chāā bebaád bémbáā nēngáne éhēléé-se echāā nyoó mwēn. Echāā-'ε ngandéere nēe baányonj bé bebaád. Weewōnné bō mekan mé mesón á mewēmten.

³ Bekúd ábe béewōo bad ábe bēnōne bō éwōngan bō. ⁴ Bon nzé nkúd achyāā bán kāa bán ábe ábē bán, bétāngéné mō atōgen. Nén áde dyam dé'sō áde bad ábe bébele ngáne Dyöb áhedéé bétāngéné abel. Abāb benyāā ne besāā bēntōgen bō, bōmpē bétāngéné bō atōgen. Nén áwōgte Dyöb menyinge. ⁵ Nkúd awē áde mwēmpen bon eewōo mod awē awōngan mō, wéé Dyöb dēmpen dōō ályágéé nlém. Abē ákānne', áhedne-'ε mō nwōngan nkuu ne mūte. ⁶ Bon nkúd awē asólté yāl á mekan mé nkōnsé, awédé á edāādān, kēnēe ádíí á alongé. ⁷ Láa bad bé mwembé nímén mekan ábel bon mod eehóbé bō mekan mé mbéb á yāl. ⁸ Nzé mod a Krīsto eētōgné bad bé túmbé ábē, bwāmbwam áde abum a ndáb, né alúmte nén áá móódúbpéé Krīstāē. Ene ndín e mod nímē mbeltéd rílúmte nén bán adíí mod awē abelé mbéb tōmaa mod awē eedúbpē Krīstāē.

⁹ Nkúd awē ehēle-se etōn wéé atāngéné nwōngan akud, adíí nkúd awē atómé móom mé mwē ntóób. Atāngéné abé-'ε nkúd awē a nwōn nchóm nhóg mwēmpen. ¹⁰ Ane nkúd atāngéné abé mmwāád awē bad bényíné bán níme mbeltéd mbóó. Atāngéné abé mmwāád awē apēné bán ámīn bwām, abé mmwāád awē akobe beken awe ndáb bwām, abé mmwāád awē asudte yāl, ábenlé bad bé Dyöb nyaa echē áwōbpé'áá bō mekan. Atāngéné mmwāád abé awē awōngéné bad ábe bémbē á ndutul-tē, ábē-'ε eche yāl ábel mekan mé bwām. ¹¹ Bon weetóó bekúd ábe bédé etum

nêngáne bekúd ábe békud nwôngen. Weetóó bó áyāle nze bėwóó esíí áwónj bechóm ámpē béebeléé Krístā ngáne éhednadté. ¹² Nze bėwóó-’ε bechóm bėmpēe nē bėkwógnédé ákud nkógsen, áyāle béelóntéé akag áde bėnhēē nēn bán bėbelé Krístā. ¹³ Saá-kaá nē dēmpen, bėwóó abé áde bėebeléé chōm, bėhyóme ndáb ne ndáb. Amín enē bėhóbe bad ámbíd, bėhāg nsāl áyāl e mekan mé bad, bėhóbe-’ε mekan níme bėnkéntāngénne ahób. ¹⁴ Né-óó, ndáá meé e’tum bé bekúd bėwónj bechóm, bėchyāa bán, bėbōnge-’ε échāb ndáb. Nēn dēbēl bėbeleé mekan níme bad ábe bėkóó syānē bėhōbēē syānē mekan mé mbéb á yāl. ¹⁵ Nhóbe nēn áyāle ábēn bekúd donje bėbóótédé mekan abel níme Satanē áhedéé aá bėbel. ¹⁶ Mmwaád ké ahéé awē adúbpe Krístā awē awóó bekúd áwē abum á ndáb, atāngéné bó atógen, saké nēn bán ápēmted mwembé níme nted. Nēn dēbē mwembé etāl ábóo bekúd ábe bėwóó bad ábe bėbōnge bó.

¹⁷ Mwembé níme bad bėmbáá ábe bėlyágte bó bwām edúbé ne nsábe, bwāmbwam ábē belyáged ábe bėbele nsón mé akal ne áyáged Eyale é Dyób. ¹⁸ Edé nē áyāle éténlédé á kálag e Dyób nēn bán, “Weetádé nyag nsāl eche esálte ngun.” Eténlédé ámpē nēn bán, “Bebel bē nsón bétāngéné nímbab nsábe akúd.” ¹⁹ Weedúbpe mekan níme bad bėhóbeé belyáged bē mwembé áyāl, éetóméé né mbónj ébe káa éláán étyéémē nēn bán nē áde mbále. ²⁰ Nze mod ámbáá a mwembé abelé mbéb, káné mó áte á’sō é’ mwembé ábel bonj bad bėmbáá bėmpēe bėbānj mbéb abel. ²¹ Nlānge wε á’sō é Dyób ne Yesu Krístā ne á’sō é ángel éche épwédnédé meé ébel chōm eche étāngéné abel, ésebán ekwognad modmod. Weétime-’ε modmod ámbíd. ²² Weewámsán mod mekáá abán á yāl áwóged mó mod a mbáá a mwembé. Nze ebelé nē bonj ane mod atímé mbéb abel, ne wēmpē ebelé mbéb. Mmōnj weébēlē mekan mé mbinde. ²³ Weemwág mendíb mwēmpen ámpē. Mwág mwā nímb abel nēn abum áde ákwaglan wε áte póndé ésyāāl ámaa.

²⁴ Donje á bad bėbele mbéb á nhéné níme moosyāál ábíí, bėkāād-te bó. Abíní-’ε bėbele mbéb á mesōm-tē níme bad bėébíí-’ε káānj né bėhédé áte. ²⁵ Melemlem nē dōo donje á bad bėbeleé mbonj níme níbyééné ne moosyāál. Bėmpēe-’ε bėbele mbonj a mesōm-tē níme bad bėébíí-’ε káānj né bėhédé áte.

6

¹ Bad ábe bédé betānj bėsyāāl bétāngéné bėbage bad ábe bédíí áse echāb edúbé ábel bonj modmod eehóbé Dyób mekan mé mbéb áyāl, eehóbé-’ε ayáge ádēd mam mé mbéb áyāl. ² Betānj ábe bédé áse e bad ábe bédúbpe Krístā bėēwēmtān bán ngáne ábab besáá bédíí bad ábe bédúbpe, bėetāngeneé bó edúbé abε. Bétāngéné bó abele tómaa ngáne bėhélé’áá-se bėbēlē bad ábe bėedúbpe Krístā. Bétāngéné abel nē áyāle ábab besáá ábe bėbenléé bédíí bad ábe bédúbpe Krístā bėbé-’ε bad ábe ábāb bembāledε bédáá-’ε.

Paale ahóbe tāngene ayáge dé metóm ne nhōn níme níngéné

Eyágte bad nímbēn mekan éwēd-te bó nlém á abum áhíd mó. ³ Donje á bad bédé ábe bėyágte’ ayáge áde déetāngene. Adab ayáge déesaá melemlem ne ayáge áde awēd Sāngú Yesu Krístā áde ayágte bad ábel ngáne Dyób áhedéé. ⁴ Ahé bad bėlóné ne kúmbe, bėébíí-’áá dyamdyam. Nyaa eché ábē bad bédáá mpentēn mé e’yale ne nselag edíí bó néε nkole.

Nén áπεεne kónjí átínté echáb, áπεεné mehób átínté echáb, bad béhǎbē-ε baáb mehób mé mbéb áyāl, béwōñnē nhóg ne aníní mewēmten mé mbéb. ⁵Nén ábele-ε bépentan pónde té nyaa echē béehelée-ε bébíi chǎm éche étángéné. Béehelée-ε bésóñtén chǎm éche édé mbále ne éche éesē mbále. Béwēmtan bán nzé bébenle Dyǎb, né bébē nhǎn. ⁶Boñ mod ábē menyínge bwámbwam nzé ábele' ngáne Dyǎb áhedeé nzé atéde-ε aá kéchéé éche mǎwóó ékwógnédé mǎ. ⁷Depeé á nkǎñsé, deéπεεneé chǎmchǎm, nzé dewédé-ε, déeswéénné chǎmchǎm. ⁸Né-ǎǎ, nzé dewóó ndyééd eche dédyágkē ne chǎm éche déhágkē á yǎl, né nē ákwógnédé syánē. ⁹Boñ bad ábe béhede nhǎn asud, bébelé béhún á mekágsenté, bébé ngáne bad ábe békwédé melám. Bébelé béhedé mekan ábel híin níme mééboo ne mekan híin níme mééboñne bó. Nén ábele bétage bwámbwam. ¹⁰Mod ké ahéé awē awóó nlém áte bwámbwam ábud mǎné awóñ, ábelé ábelé' e'bébtéd é' mekan ákud mímē mǎné. Nē ábelé donge á bad bétédte ádube Krístǎa, békúde-ε ndutul híin á nlém té.

Paale abagé Timotié elébé

¹¹Boñ wε, á-Timoti, mod á Dyǎb, bán ábē e'bébtéd é' mekan. Nané mekan ámbíd níme métángéné á'sǎ é' Dyǎb, édǎñ bad, éwesán pónde ésyāāl, épwiited-te. ¹²Wéd yǎl áte ébē ésum nlém wεε Dyǎb ébenle-ε mǎ. Alongé áde déemaá' áde Dyǎb ábágé wε, wéd dǎ achǎñned. Dyǎb dembē wε áde alongé áde wénhǎbpē á'sǎ é' bad híin wεé módübpē Krístǎa. ¹³Á'sǎ é' Dyǎb, mǎ awē abage bwēm ésyāāl alongé, ne á'sǎ ábe Yesu Krístǎa, mǎ awē ankal mbále á'sǎ wεε Pontus Payledε, nlánge wε nén meé, ¹⁴ébele chǎm ésyāāl ngáne Dyǎb áhóbé aá ébel, kǎññe pónde eche awed Sǎñgwéé, Yesu Krístǎa ápeé. ¹⁵Apē á epun éche Dyǎb Titée átíidé aá ápe, Dyǎb ane awē ábē bad bébagéé mekenag. Mwēmpen-naá adé Nkamlene á mbáá á nkǎñsé nisyāāl. Mǎ adé Kǎñ e kǎñ ésyāāl ábē-ε Sǎñgwéé á besǎñgwéé bésyāāl. ¹⁶Mwēmpen-εé awóó ngíne ábē á alongé á ngíndé ne á ngíndé, adé-ε á e'nyínen bé ekíde ábe é'pene bwámbwam nyaa echē modmod éehelée-ε ápe benben. Mǎ adé ane awē modmod éényínēē mbéd, modmod éehēlē-ε-ε nyín mǎ. Edúbe ébē ne mǎ, ábē-ε á nkamlen á ngíndé ne á ngíndé. Ebē nē.

¹⁷Sím bad ábe bédé nhǎn etúu áte nén wεé béekumé ekáá á tǎl, béesumé-ε nlém áyāl e mímáb nhǎn, bwēm ábe é'maa', boñ bésúm mímáb nlém wεε Dyǎb. Mǎ adé ane awē abage syánē chǎm é'syāāl éche détógnéné ábel boñ débē menyínge. ¹⁸Láá bó wεé bébele mboñ áwóñgen bad, ngáne bad ábe békúde mǎné awóñ békúde nhǎn, mekan mé bwám níme bébeléé mímē mímáb nhǎn, béwōñ-ε nlém áwóñgen bad ne kéchéé éche Dyǎb ábágé bó. ¹⁹Nzé bad bébele nén ébē nēñgáne békóñgé mímáb nhǎn ádyǎb. Nén débē nēñgáne nsáaned níme nísúmnédé bwám ábel boñ nísógten mekan níme méhúe' á'sǎ ábel békud alongé dēn áde ákóñté alongé abé.

²⁰A-Timoti, nsón níme Dyǎb ábágé wε tóñ mǎ acháa. Weewóó pónde ne mehób níme bad béhǎbēé níme mééwōñgán ábe Dyǎb edúbe, ne mehób níme donge á bad béhǎbēé bán chǎm ehóg édé mbále, bad bémpēe-ε béhǎbē bán chǎm émpēe chǎa édé mbále. Boñ bó moosyāāl bébele awusé nzé béhǎbē bán, “Me-εé ndé mod awe abíi.” ²¹Donge á bad ábe béwēmtan bán bébíi mam níme méde, boñ ben béekoó'é ádube áde Dyǎb á mbále ahíd.

Nsimé ní Dyǎb mímē ne nyé moosyāāl.

Kálag eche elónténé ébε echě Paalε áténlé Timotiε Ndibned ní kálag

Kálag eche Paalε áténlé Timotiε eche elónténé ébε éhóbe bwámbwam t̄ngene elébé éche ábageé Timotiε néε mod awě búm̄ bēbele ns̄n ní Dyōb ne awě awōngan m̄. Dyam áde Paalε ákóó ahób awēd-te ádíi nwεsen. Alébe Timotiε awéde-’ε m̄ n̄lém á abum aá abē ábenle’ Yesu Kr̄st̄a ne n̄lém nh̄g. Paalε akoo Timotiε etúu asím áte aá át̄d p̄ndé ne mpent̄en mé eyókél níme méēwōngān bad boŋ nítimé nípuutád bad. Am̄n e nímén mésyā́l Paalε akamtan Timotiε áyāl e ádē alonggé, m̄ Paalε nyaa eche ádúbpé Kr̄st̄a, awεsen áde áwesanné, ed̄nge éche álúmté w̄ε bad ne metake níme ákudéé akal áde ákaléé Eyale é Dyōb.

Nkabtéd ní kálag

Ndibned ní kálag 1.1-2

Mekεnag ne elébé 1.3-2.13

Elébé ne asím dé etúu áte 2.14-4.5

Paalε ahóbé t̄ngene eche nyaa 4.6-18

Ns̄gt̄en 4.19-22

Paalε alómmé Timotiε melent̄en

¹ Mε Paalε, mbapεε a n̄lomag awě Yesu Kr̄st̄a me-εé ntelé enén kálag. Dyōb áhede aá níkal nkalan t̄ngene alonggé áde áhóbé aá dekudé abé áde d̄díí nh̄g ne Yesu Kr̄st̄a.

² A-Timoti, wε-εé nítenlé enén kálag. Edíi awem mwān a n̄lém. Nsimé, e’boŋ bé n̄lém ne nsan níme níhúú ne Dyōb Titée ne Yesu Kr̄st̄a awesyánē S̄ngwéé, níbē ne nyé.

Paalε aságnéné Dyōb, awéde-’ε Timotiε n̄lém á abum

³ Nságnan Dyōb áde níbenléé ne n̄lém nh̄g melemlen ngáne ábēm betaa bēbēnlé’áá m̄. Nságnan m̄ p̄ndé té áyāl echōŋ nzé nkāne’, nkuu ne m̄te. ⁴ Nzé nkāmténé ngáne w̄ensudénné boŋ échii, mbelé r̄dāŋ wε anyín bwámbwam, ábel boŋ r̄lōn ne menyin̄ge. ⁵ Nkamtan n̄n m̄é ekoó Yesu Kr̄st̄a adúbe, níme melemlen mé adúbe m̄ó nyoó ambáá, Loise, ne nyoó, Yunise, b̄mpē bēnwōngē. B̄ob-p̄ó, mbíí m̄é ádē adúbe d̄ó wēmpē éwóó. ⁶ Enén nz̄m ch̄ ekáó boŋ níkamtán wε n̄n m̄é nde echě Dyōb d̄embéé wε áde mémbānnē wε mekáá á n̄l, ébē ébenlad ch̄. ⁷ Dyōb déebeléé aá syánē déwōŋ mbwóg áte ábele m̄. Boŋ pen échē Ed̄ád̄an ébage syánē ngine ábele m̄, ébele delúmtē bad ed̄nge, ébele-’ε dech̄ngē échesyánē yāl.

⁸ Né-óó, weewógé e’s̄on álāa bad t̄ngene awesyánē S̄ngwéé, Yesu Kr̄st̄a. Weewógé-’ε e’s̄on áyāl echēm kénéé nídíí mod a mbwōg áyāl echě Kr̄st̄a. Boŋ pen ne ngine echě Dyōb ábágé wε, kwent̄én ákud metake ne mε akal áde dékaléé nkalan ní bwām. ⁹ Dyōb d̄ó ásóó syánē, achélé-’ε syánē ábē ábē bad. Abelé n̄n saké áyāle dyam áde débélé boŋ áyāle níme nt̄ii m̄n níme ámbenlé nkōŋsé nídh̄ób bán níbootad. Abage syánē níme nsimé alóm áde alómé Yesu Kr̄st̄a á nkōŋsé áyāl e syánē. ¹⁰ B̄ob-pe, Dyōb álúmté syánē nsimé ape adé Yesu Kr̄st̄a, Nsoode awēd ápédé. Abódté ngine e kwééd, abēnlédé-’ε nkalan ní bwām álúmed syánē alonggé áde déemaá’.

¹¹ Dyöb ápwédé me nêngáne mbapeε a nlómag ne meléede ákal nímé nkalanj mí bwám. ¹² Enén nzom chó-'áá ekáá bonj níkudé nímén metake. Bonj meewógéé akwágké ké ahóg áyāle mbíí ane awé nísúmé nímé áyāl. Mbíí-'ε nén meé ákää chóm éche ábágé áwēm mekáá kááñne á epun é nkáásé. ¹³ Ayáge áde átāngéné áde n'yágté we, ékonj dó acháa. Abê nêngáne elānsén éche étāngéné ahíd. Edúbe Yesu Krístaa, édāñ-'ε bad bémpēe abé áde édíí mod nhóg ne Yesu Krístaa. ¹⁴ Edääđāñ éche Esáá édé syānē áte, chóo éwōngan we ábel bonj nkalanj mí bwám nímé Dyöb ábágé áwōñ mekáá écháa mó bwám.

¹⁵ Ebíí weé bad bé Krísto bésyāal bémbāñ me á yāl áde níbedé á mbwóg e Esia. Faygeduse bó Hemogenes bómpē bémbē átínté e bad ábe bémbāñ me á yāl. ¹⁶ Nkánne' nén meé Dyöb álúmed ndáb echē Onesiforusε ábē e'bonj bé nímé áyāle awédé'áá me nímé á abum pōndé té. Enkēnkwágénné me áá ndé á mbwóg. ¹⁷ Ade ápedé á Roma pēén, ambootéd me ahed kááñ anyín-ne me. ¹⁸ Nkánne meé Dyöb álúmed mó ábē e'bonj bé nímé á Epun é nkáásé. Mmōñ ebíí-'ε bwám nwōñgen nímé ábágé'áá me á dyad dé Efesus.

2

Paale áá Timotie átāngéné

abé sánze e bwám eche Yesu Krístaa

¹ Bōab-pōó á awem mwān Timoti, nsimé nímé Yesu Krístaa ábágé we, níbē níwede we áte. ² Mekan nímé wénwōgkē néε n'yágtéé ekud é bad tāngene Krístaa, wēmpē yágéd bad mó ábe bédé bad ábe bómpē béhele béyágéd bad bémpēe. Bébé bad ábe béyāgéd-te bó. ³ Wēmpē ékwentēn ákud metake, ébē ngáne sánze eche Yesu Krístaa. ⁴ Sánze echē édé á nsón, ebelé éhedé áá mōwóged awé mod ambáá menyīñge, né-óó eesóléé mekan áte nímé bad ábe béesē sánze bébéleé. ⁵ Nyaa empēe eche éhele ébēlē Krístaa édé nêngáne mod awé anyagte mehélé ne bad bémpēe. Eehēlē-se ákud nsábe éetóméé né ahídé mbéndé éche bétííde ányāged mehélé. ⁶ Mbelé-nzag awé abelé ntū móo átāngéné mod a e'só abé ákud mbote. ⁷ Dōl mekan áte nímé níhóbé áyāle Sāngwéé ábēl esōñtén mó mésyāal.

⁸ Kamtén nén weé Yesu Krístaa ambíd á mbyaa nímé Dabide, Dyöb dēmpuúd-te mó áde awédé. Mmén nkalanj mí bwám móo níkanléé bad. ⁹ Akal áde níkaléé nímén nkalanj mí bwám dōo ákásá bonj níkudé metake kááñ béhāg-ke me á mehanj nêngáne mod awe abóó mbéndé. Bonj modmod éehēlē-se ahé Eyale é Dyöb bengābēngābē. ¹⁰ Né-óó, nwēsíné metake nímé níkudé ábel bad ábe Dyöb ápwédé, bómpē békud e'soósōñj ábe Yesu Krístaa ábéé bó, bébé-'ε ásē e ehúmé éche ébé á ngíndé ne á ngíndé. ¹¹ Enén póle édé mbále, édé nén bán,

“Nzé syānē dewédé ne Krístaa,

né syānē deébé-'ε á alonjé, ne mó.

¹² Nzé dedé dewesan mekan ne mó,

deékamlén ne mó,

nzé debáá mó á yāl

né mó-'ε ábāñ syānē áyāl.

¹³ Nzé déébēlē' ngáne Krístaa áhedéé áá débēl, mōpen ábē ábel chóm ésyāal éche áhóbé áá móóbēl, áyāle éehēlē-se abāñ eche yāl á yāl.”

Paale áá Timotie abē mbelē-nsón a bwám

14 Ebê ébele bad ábe bédúbpé békamtan nímén mekan. Esím bó etúu áte á'sò é' Dyöb wεé béepentán nhóg ne aníní tãngene e'yale. Ene ndín e ntãntén eewóngánne bon pen ebépte adúbe áde bad ábe béwóglan. 15 Wéd yál áte ábel Dyöb ányín nén aá edé mod a nsón awé eékwágé ábel nsón míme ábeléé, ébé-'ε mod awé ayágte nkalanj mí mbále nyaa eché etãngéné. 16 Weewóo dyam ábel ne e'kúkú é' mehób, ne mehób míme méesé etógnén áyãle nzé bad béhóbe éché ndín é mehób, nè débël bènabpé mekan abel míme Dyöb déehedéé aá bébel. 17 Donje á bad ábe béhóbe échén ndín é mehób bédii Himenose bó Filetus. Mmab mehób médii nêngáne sii eche edyág mod áte ésebán emaa'. 18 Bétédte adúbe áde átãngéné, bétímé býágte bán syáné ábe dedúbpé, Dyöb áamáá syáné apuud. Enén ndín e ayáge ebépte donje á bad adúbe. 19 Bonj kénê, mekan míme Dyöb áamáá anabe, méehãjlánné. Awedé mín-naá e'yale éténlédé nén bán, "Sãngwéé abíi bad ábe bédé ábê bad," éténlédé-'ε nén bán, "Bad bésyãl ábe béhóbe bán bédé ne Sãngwéé, bétãngéné bésóg mbéb abel."

20 A ndáb e mod ambáá, donje á míse áde áde bébénlé gól, donje sílva, donje-'ε áde áde bépódé ne áde bébénlé hyæg. Bébenlad donje nzé dyam dé edúbé áde, donje-'ε bébenlád pónde kéhéé. 21 Nzé mod ké ahéé asógé mekan mé mbinde abel, ábê nêngáne míse míme bébenladte nzé dyam dé edúbé áde. Ane mod abelé asãj, eche Sãj-'ε abenlad mó. Ane mod abãg mbonjsén ábel dyam á bwãm ké ahéé.

22 A-Timoti, weébélē mekan mé mbéb míme kódébad ébeleé. Bonj pen éwane áte ébele mekan míme métãngéné, ébê édúbe Krístaa, édanj bad bémpēe, ébê-'ε nsanj ne bad. Ehíde nímén mekan nchoo ne bad bémpēe ábe békãnne Dyöb ne nlém nhóg. 23 Weewóo dyam ábel ne e'yókél bé mpentén mmé méewóo-'ε nwõngén ké nhóg áyãl e mod. Ebíi wεé mpentén nípeene nselag. 24 Syáné ábe dedé-'ε bambaledε bé Dyöb deesenlé. Bonj pen, detãngéné débõj nlém ne mod ké ahéé, detãngéné déyãgté bad bwãm déwesán-ne bad. 25 Déyágte bad ábe bétyéeman syáné ábel bonj bébii bán mam míme béhóbeé syáné á yál méesaá mbále. Décheden bó yál nzé debele nê. Délyãg nlém nén bán Dyöb débël béchēm ádãb awusé béhãjlen, bésõntén-ne mbále eche eyale é Dyöb ékaleé. 26 Nén débël debyéé dépě bó á nló-te, bébid-te Devøle á melám tê. Devøle ammad bó akób ádogé-'ε bó ábel mekan míme áhéde'áá aá bébel.

3

*Paale ahóbé tãngene ebébtéd
eche ébê á e'pun bé asóg*

1 A-Timoti, nhede meé ebíi nén wεé á e'pun bé asóg, mekan mébê ebébtéd. 2 Ene pónde bad bébê ábe bédáá chõm, ábe bédáá mōné, ábe bédé kúmbe, ábe bédé epame, ábe bébébé nsal áte, ábe béewógné ábab besáá ne benyaá, ábe béebagé mesãgnen áyãl e chõmchõm, ábe béebelé ngáne Dyöb áhedeé. 3 Bad bébê-'ε ábe béélúmte bad bémpēe edãnge, ábe béewóo nlém ní ngal, ábe békale bad metóm áyãl, ábe béehelé yál akób, ábe bédé ekanj, ábe béedãá bwãm. 4 Bébé ábe békag bad ntúrē, ábe béwóo ehóhó é abé, ábe béwẽmtan bán bétómténé abé, bébé ábe bédáá menyĩnge mé nkõnsé, béedãá' Dyöb. 5 Bad bébé ábe bélúmte byánán bébele ngáne Dyöb áhedeé bonj béemwaá bán ngine e Dyöb éhãjlen ádãb alongé. Weékãg échén ndín é bad benben. 6 Ábén bad donje áde áde ádoge bad, bésól áwab mendáb bédoge bebaád ábe béewóo debyéé ábe

bédyεε áwēd-te. Abē bebaád bēbélé mbéb bwámbwam nyaa eche nímé mbéb rídénlédé bó nēε nted. Mewēmtεn mé mbéb mó ne móō níkamlan bó. ⁷ Bēwóglan meyáge nyaa ne nyaa bonj bēhehéé ayáge á Dyób á mbále abíi. ⁸ Ngáne Janεε bó Jambres béntāngēnnē Mosεε bōód, melemlem nē dōō ábē bemeléede bé metóm bētānganné ayáge á mbále. Mewēmtεn mé mbéb móō bēwóó. Dyób ábáá bó á yāl áyāle béetagnεé adúbe awonj. ⁹ Bonj bédōg bad dásō á esónj é póndé áyāle bad bēchēm échab edimdim, melemlem ngáne ēmbenlédte ne Janεε bó Jambres.

Paale adli alébe' Timotiε

¹⁰ Bonj wε a-Timoti, ehidé ayáge áde ní'yágté bad bwām, ehidé abé áde níwóó, ehíde-'ε chōm éche níhedeé abel áwēm alongé. Ebíi wεé ndúbpe Dyób, ebíi awεsen áde níwεsanné, edānge éche nílúmtéé bad. Ebíi ngáne níkáá nlém áyāl e nsón níme níbeleé. ¹¹ Ebíi ngáne bad bétagtéé me, ebíi-'ε metake níme níkudeé áyāl enē. Ebíi ndín é mekan éche ébénlédé me á myad mé Antyoγ, Ekoniom ne á Listra. Ebíi ngáne mēnkanjé nlém áyāl e metake níme mēnkudté áwed. Bonj Sāngú Yesuε ansōnj ádēm alongé áse e nímé metake mésyāāl. ¹² Ne mbále mod ké ahéé awē abele mekan ngáne Dyób áhedeé abé áde ádíi ne Yesu Krístā, atāngéné ákud metake á mekáá mé bad. ¹³ Bonj e'bébtéd é' bad ne bad ábe bédoge' échab yāl, bēnabpé mekan abel níme métómténé ebébtéd abé, bédoge bad, bad bēmpēe-'ε bédoge bó. ¹⁴ Wε pen a-Timoti, ébē ébele mekan níme éyágté wε mó. ¹⁵ Ebíi-'ε wεé se ámwēndemé móbīi chōm éche eyale é Dyób édíi. Echén eyale é Dyób chōō ébágé wε debyéé ásoñten nén wεé Dyób ásoó wε áyāle édúbpe Yesu Krístā. ¹⁶ Chōm ésyāāl éche bétélé á kálag e Dyób ehúú ne Dyób. Ewōngan áyáged bad, éwōngān áláa bad nímbab mewusé, éwōngān bad átīi mewusé níme bēbélé, élanjē-'ε bad ábel mekan níme métāngéné. ¹⁷ Eyale é Dyób éwōngan ábel bonj mod awē abenle Dyób ábē mbonjsén ákwognd-te ábel nsón ní bwām nísyāāl.

4

¹ A-Timoti, á'sō é' Dyób ne Yesu Krístā, mó awē ákáād bad ábe bēwédé ne ábe bédé á alongé, á dīn áde mó awē āpē ámbíd abé-'ε nkamlεnε a moosyāāl, nkoo wε nímén mekan aláa méé: ² Ekale' nkalanj ní bwām ké áde bad bédás mó awóg ké'ε áde bēedā'ε. Ebel bēbīi bán chōm éche éhóbeé édé mbále, ébel bésóg mewusé abel, éwéde-'ε bó nlém á abum, éyágtε-'ε bad nímén mekan ne nwεsen nísyāāl. ³ Póndé ēpē echē bad bēhehēdté bán bēwōg ayáge áde átāngéné, bonj pen bēbelé' mekan níme nímbab nlém nílanjé bó áá bēbel. Bemeléede-'ε ábe bédás bán bēlanjε bó mekan níme bédás awóglεn bēn ne bēn-naá bēwōglānnē. ⁴ Bad bēbānj mbále e Dyób awóglεn, bēbāg metúu áwóg póle é metóm. ⁵ Bonj wε a-Timoti, échāē ehoñj yāl bwām póndé ésyāāl. Ewεsen metake, ébele nsón ní mod awē akanle bad eyale é Dyób ébele-'ε nsón nísyāāl níme Dyób ábágé wε áá ébel.

⁶ Me pen, póndé emaa mé apε echē bēbēé me ngáne ndε, póndé emaa mé abé benben átede ádén alongé. ⁷ Nēε mod a nsón awē Krístā, nwané nzum e bwām, mmadé nsón níme Krístā ámbéé me áá níbele mó. Nhíde-'ε adúbe nyaa echē etāngéné. ⁸ Bōob-pe, nsábe nísiε me, níme nílúmtε nén bán mbele nsón níme nítanjéné ngáne Dyób áhedeé. Mmé nsábe móō Sāngwéé, mó awē akáadte bad nyaa echē etāngéné ábēé me á epun

é nkáásé. Saá-kaá mměmpen ábée mó bonj ábě káóñne bad bésyāāl ábe bésine' échē epε.

Paale alébe Timotiε

⁹ A-Timoti, éwan áte éwámsen ape áwēm. ¹⁰ Nhóbe nén áyāle Demase abáá me áyāl akií á dyad á Tesalonika áyāle adə́ə mekan mé nkòñsé. Kresense akií á mbwóg e Galesia, Tituse mó-'ε ákē á dyad á Dalmatia. ¹¹ Lukase mwěmpen mó adé ne me. Nzé epag, épēen Makose áyāle áwōngēn me áyāl e nsón níme níwóó. ¹² Nlómé Tikikuse á Efesus. ¹³ Nzé epag, épiinéd me echem kóte. Mentédé ch́ á dyad a Troas á ndáb wée Kaapuse. Epiinéd-te me nhíbe ní kálag, bwámbwam ní ngob é nyam. ¹⁴ Alésandaa awe alúe e'kii abelé me ebébtéd bwámbwam. Sánjú Yesue ákə́sēn mó áyāle mbéb níme ábélé. ¹⁵ Wěmpē étédēn mó pónde áyāle antyéémén sé bwámbwam áyāle nkalan níme sékalé.

¹⁶ Ngen e'só eche rítyéémé a nkáásé modmod enkėnkwoğndté me. Moosyāāl ambánj me á yāl. Nkāanne nén meé Dyōb álagsen bó. ¹⁷ Kėnē Sánjwée ambé ne me, ábē-'ε me ngine. Nén dėmběl menhěl nkalan ní bwām akal nyaa echē bad ábe béesě bad bé Israel bėnwōgkē mó. Sánjwée anhúd-te me á nsəl ní ngii. ¹⁸ Sánjwée ášōj me alongé áyāl e ebébtéd ké éhéé eche étán me ákėén-ne me áwē nkamlen ní mín ne nsan. Edúbé ébē ne mó á ngindé ne á ngindé.

Melentēn mé asóg

¹⁹ Lentéd me Priskaa bó Akwilaa, élentēd-te me abum á ndáb áde Onesiforuse. ²⁰ Erastuse anlyǒg á dyad á Kərinto, rítēdē-'ε Trofimuse á dyad á Miletus, áyāle akōnlé'áá. ²¹ Ewan áte ényín nén wée mópedé áwēm, ahéb á ngine ádēhób bán ápag. Yubuluse, Pudense, Laynuse, Klodia ne bānned bé Krīsto ábíní bésyāāl bélénté wε.

²² Sánjwée ábē ne wε. Nsimé ní Dyōb mbē ne wε.

Kálag eche Paale áténlé Titus Ndibned ní kálag

Tituse eebédeé mod a Israel bon antim mod a Krísto, áwōngān Paale, búmō bébelé nsón ní Dyōb. Paale antelé Tituse enén kálag alyág áde ánlyāgkē mó á mbwóg é Kret ānōn nsón ní mwembé. Enén kálag ekoo' metōte meláān anōn á díd.

Dyam dé'só, Paale akamtan Tituse nyaa e abé echē belyáged bé mwembé bétāngéné awōn, tanje ngáne bad bé Kret bēnwōngē abe dé mbéb. Paale alébe-ε Tituse ngáne átāngéné bad nyaa ne nyaa aléb á mwembé-te. Abén bad bédii bechun bé bad, kódebad ne ngōndére, ne betān. Asóged, Paale alébe Tituse ngáne abé á mod a Krísto átāngéné abé bwāmbwam ábē nsañ ne nhóg ne aníní, ábel ekōyí éēbāg, mpentēn méēbāg, nkabén-ne méēbāg á mwembé-te.

Nkabted ní kálag

Ndibned ní kálag 1.1-4

Belyáged bé mwembé 1.5-16

Nsón níme bad téé bétāngéné abel á mwembé te 2.1-15

Elébé ne asím dé etúu áte 3.1-11

Nsógten 3.12-15

Paale alómmé Tituse melentēn

¹ Mē Paale, mbālede a Dyōb ne mbapēe a nlómag awē Yesu Krístā, mē-éé ntelé enén kálag.

Yesue ampwēd mē, alóm-mē mē ábel bon adúbe áde bad ábe Dyōb ápwédé ákag á'sō ne ábel bon bēbii mbāle tāngene Yesue, bébele' ngáne Dyōb áhedéé. ² Nén ábele bad bé Krísto bēwōn e'lyág bé nlém ákud alongé áde ádeemaá', dōo Dyōb, mó awē eekālē metóm ánhōbpe aá móōbē, nkōnsé nídēhób bán mbootad. ³ A pónde eche etāngéné-ε Dyōb dēmbel aá bad bēbii níme nkalan. Dyōb dēmbē níme nkalan áwēm mekáá, mē-ε ríkal mó ne kunze eche mó Dyōb, awesyānē Nsoode ámbéé mē.

⁴ Ntenle wē, Tituse, awem mwān a mbāle á adúbe áde syānē moosyāól déwóó. Nsimé ne nsañ níme níhúú ne Dyōb Titēe ne Yesu Krístā awēd Nsoode, níbē ne wē.

Paale ahóbé tāngene nsón níme Tituse ábenlé á mbwóg e Kret

⁵ Mentéde wē á Kret, mbwóg eche mendíb melāngédé ábel bon étii mekan níme méhednad abel, épweđ belyáged bé mwembé dyad té. Ekamtēn ngáne ménlāā'ε wē mēé ébel. ⁶ Nlyáged atāngéné abé mod awē béeheléé sé békóbēn awusé. Atāngéné awōn dāsō mmwāád nhóg, ábe bán-ne bétāngéné bédúbé Yesue. Bétāngéné abé awōn áde modmod éehēē-se ahób aá bēwúú nló áte ké'ε aá bédé epuutéd. ⁷ Nlyáged a mwembé nēngáne mod awē ahíde nsón ní Dyōb ámbíd, eetāngeneé nēe áwóó awusé á yāl. Eetāngeneé epame abé, ké'ε abé mod awē awāmsan aliñ. Eetāngeneé-se abé mod awē abagé yāl á amwé á níim káa mod awē apēene epuutéd. Eetāngeneé-ε se abé metōg. ⁸ Bon pen atāngéné abé mod awē akobe beken abé-ε mod awē adāó akan á bwām. Atāngéné abé mod awē abíe' dyam abel, abé mod awē ábele mekan níme métāngéné, abé mod awē asáá,

abé-'ε mod awě akóbe eche yǎl. ⁹ Atǎngéné abé mod awě akoó nkalanj ní bwám, nkalanj níme bad bétǎngéné nlém asum áyāl adúbe ngáne báyágté mǎ mǎ. Nén débĕl áhĕl bad bémpĕe ahébe áhíd nkalanj ní bwám nyaa eche etǎngéné áhĕl-ε mewusé níme bad ábe bétǎngan níme nkalanj abided áwed.

¹⁰ Nhóbe nén áyāle bad híin béekwεntεné áhíd nkamlεn níme belyáged bé mwembé. Bédii bad ábe béhóbe e'yale ábe béewóo nsǒhtεn bédoge-'ε bad. Bad híin ábe báyágte enén ndín e ayáge bédii bad ábe bédé á epepé eche éhóbe nén bán bétǎngéné bad ayag. ¹¹ Weémwāg se ábĕ bad báyágte áyāle bébébte bad bé Krĭsto híin ndáb áte ayáged áde báyágté mekan níme béewóo'ε kunze áyáged. Báyágte' éché ndín e mekan ábel békud mǎné. ¹² Mod nhóg awě ambíd á Krĕt se' bǎód awě abédé mod a debyéé, anhób aá, "Bad bé Krĕt békale metóm pǎndé ésyāāl. Bébébé nlém á abum, bédii bad ábe béehle nsón, bédyāg-ke ndyééd bwámbwam." ¹³ Abĕ e'yale ábe ane mod ánhǒbpĕ áyāl e ábĕ bad é'dé mbále. Né-ǎǎ, bad ábe bédúbpĕ Yesue bonj béhíde ádĕ ayáge dé metóm, ékonj bó nímbáb mewusé aláa ábel bédúbe ayáge áde átǎngéné. ¹⁴ Nén débĕl béedúbéé pǎle é metóm eche bad bé Israel, béehíd-taá mekan níme bad ábe bébáá ayáge á mbále áyāl béhóbeé. ¹⁵ Ne mod awě asáá, chǒm ésyāāl ésáá bonj ne mod awě eekĕnle áte ne awě eedúbpĕ, chǒmchǒm áyāle nímbáb mewĕmtεn ne nlém méekĕnle áte. ¹⁶ Bad ábe báyágte ádĕ ayáge dé metóm béhóbe nén bán bébĭi Dyǒb, bonj nímbáb mbéltéd nílúmte nén bán béébĭi'ε mǎ. Bébele mam níme bad békǎó, béebeléé-'ε ngáne Dyǒb áhĕdéé, béeheléé dyam á bwám ké ahóg ábel.

2

Paale ad Tituse dyágte ayáge áde átǎngéné

¹ A-Titus, éyágte bad ayáge áde átǎngéné. ² Eyáged baachóm bémbáá wĕé béchyáá échab yǎl bwám, bébele mam nyaa échĕ bad bébagéé bó edúbé bébĕ-'ε bad ábe bébyéé' mam ábel. Békag á'sǒ bédúbpĕ Krĭstĕá, békag á'sǒ bédĕá bad bémpĕe, békag-ke á'sǒ béwesán metake níme békudé áyāl e adúbe áde bédúbpĕ. ³ Eyáged-ε bebaád bémbáá wĕé nímbáb mbéltéd nílúmed nén bán bébage Dyǒb edúbé. Eláa bó wĕé bééhóbe nhóg ne aníní mam áyāl ábĕbed bó dĭn, béebagé-'ε échab yǎl á amwé á níim. Bonj eláa bó wĕé báyágte bad mam níme métǎngéné. ⁴ Bébele nímén mekan ábel bonj béhel e'tum é' bebaád ayáged ngáne bétǎngéné ábab bechóm ne ábab bán adĕ. ⁵ Báyáged bó bán bébĕ bebaád bé e'wǎngé bé bwám. Bésúm nlém wĕé ábab bechóm bĕnpĕn, báyáged-ε bó nyaa eche bétǎngéné nímbáb mendáb abóo bwám, nyaa eche bébĕĕ bebaád ábe bésúdté yǎl áse e ábab bechóm. Nzé bebaád bébele nímén mekan mésyāāl, bad béehǒbpĕ nkalanj níme Dyǒb ábágé bad dyam dé mbéb áyāl.

⁶ Melemlem ébel kódébad écháá yǎl. ⁷ A mbéltéd nímǒh-'ε nísyāāl, ébele mekan mé bwám nyaa eche bad béhídtĕ nímǒh mekuu. Nzé eyágte, chǒm eche éyágté étǎngéné ébé mbále, ébĕ-'ε mod awě ahíde mekan ámbíd bwám. ⁸ Enyín nén wĕé ayáge ádǒh átǎngéné ngáne bad béekudté etál áhób wĕe mam mé mbéb áyāl. Nén débĕl bad ábe bétǎngan wĕe békwāg áyāle nén béekudté nzii áhób syánĕ dyam dé mbéb áyāl.

⁹ Eyáged betǎn nén wĕé béwǒgne ábab besáá á menzi mésyāāl, bébele-'ε mam níme méwǒgtĕ bó menyinge. Béetǎngεnéé néé bĕpentanné bó.

10 Béechībñē-’ε bó. Boη pen bétāngéné alúmed bán ábab besáá béhele bésūm bó nlém áyāl. Nén débēl bad bēwōη mewēmtēn mé bwām tāngene nkalan nime Dyōb, awesyánē Nsoode, nime déyágteé.

11 Dyōb álómé mímē nsimé áfintē e syánē ábel áde ábélé nzii eche moosyáál áhele ákūd e’soosōη. 12 Abē e’boη bé nlém é’ Dyōb é’yágte syánē áchene mekan nime Dyōb déhedéé aá débēl ne ásóg esí awōη ábel mekan nime bad bé nkōηsé ábe béēbii Dyōb bébēléé. Eyágte syánē ábel mekan nēngáne bad ábe bébyéé’ mam ábel, ábel mekan nime métāngéné ne ábel mekan nime Dyōb áhedéé á nkōηsé wén. 13 Debele nén ngáne désinēé ne e’lyág bé nlém mam nime mépē éché epun áde áded Dyōb, mó awē adé Ngum ne awēd Nsoode, Yesu Krístāá ápēé ne éche ehúmé. 14 Yesue ambē eche yāl ákōde syánē ásē e mbéb rísyāal ábēl-le syánē debé bad ábe bésáá, debé-’ε ábē bad bēnpēn, ábe bēwóó nlém áte ábel mekan mé bwām. 15 Eyágte bad nímén mekan. Ebeηlad kunze eche Dyōb ábágé wē, áwéd bad nlém á abum ne áláa bad nímāb mewusé ábel bēhēηen. Weémwāg-se modmod anyin wē nkóηté.

3

Paale ahóbé ngáne

abé á bad bé Krísto átāngéné abé

1 Nlāηge wē meé ékamtēn bad ábe éyágteé wēé bésuded yāl ásē e benkamleηe ne ásē e bad bémháá. Wēé bēwógne bó bébē-’ε mboηsén ábel dyam a bwām ké áhéé. 2 Eláa bó wēé béēhōbē modmod dyam dé mbéb á yāl, béháá’ mpentēn, bēpwiited, béchedēn-ne moosyáál yāl. 3 Ngen e’só syánē bēn ámpē debédé eyókél, deewógne’aá Dyōb, dempān nzii, debédéé nēe betāη awōη áde déwóó’áá esí áyāl e mekan mé nkōηsé, déhedé-’ε menyīηge mé nkōηsé. Dekónáá bad, désfīde-’ε bad alōηgé ádēd ásyāal. Bad bēnkōó syánē, syánē bēn-ne dékōō nhóg ne aníní. 4 Boη Dyōb, awēd Nsoode, anlúméd syánē ábē e’boη bé nlém ne éché edāηge. 5 Ansōη ádesyánē alōηgé. Saké nsón ní bwām nime syánē dēmbēnlé mēmbēl boη ábēl nē, boη ambēl nē áyāle nime nlém ní ngól. Anlóm Edāádaη éche Esáá áwobe syánē mbéb ábel nén déchyáad ekóólé. 6 Dyōb ábúdé syánē Edāádaη éche Esáá ábe mbwiined ne Yesu Krístāá, awesyánē Nsoode. 7 Dyōb abélé nē, ábel boη nímē nsimé mbēl dékobned áwe e’só boη syánē ámpē déwōη e’lyág bé nlém nén bán deékūd alōηgé áde déemaá’. 8 Enén póle echē ríhóbēé edé mbále.

Nhede meé ríkoη nyé nímén mekan aláa ábel boη bad ábe bédúbpé Dyōb bébii ngáne bébēléé mekan mé bwām. Nén dōó ébóó bán débele’, nē dō-’áá dépiinéd moosyáál nsyāη. 9 Boη nyéte de e’kúkú bé mpentēn, akal á póle tāngene ngáne mbyaa mēmbootédté. Nyéte de-’ε ngabén ne ntāηtēn tāngene mbéndé é bad bé Israel. Abén bwēm bépeηēéé nsyāη, béesaá-’áá dyam dé abēlen. 10 Mod té awē apeηene ngabén áfintē e bad bé Krísto, nzé ebagé mó elébé ngen póg ne ngen ébe boη eewóge wē, weewóó dyam ábel ne mó. 11 Ebii nén wēé ene ndín e mod abébé abēle-’ε mbéb. Mbéb nime ábélé rílúnte bán akwīde eche yāl nkáásé.

Elébé ne melēntēn mé asóg

12 Nzé nlómé Ateηase ké’ε Tikikuse bó mod nhóg áwōη, éwān áte áhye dényín me á dyad á Nikopolis áyāle áwéd dōó rítíídé meé mēbē á pónde e ahéb á ngíne. 13 Ewan áte ábel boη Zenase, mod a mbéndé bó Apolos béhide áke eke éche béhedéé áke. Nyín nén wēé mówōηgēnē bó nyaa eche

béetógké chǒmchǒm éche bébenlédte áke. ¹⁴ Ebel-le ábesóo bad béyáge ábel mekan mé bwám. Bévōngεν ábel mekan níme méhedne bán mod ábel. Béebelé mekan níme méesě dyam dé abelen.

¹⁵ Bad ábe bédé ne me bésyāāl bélénté we. Lentéd me ábesyānē baányan bé Krīsto bésyāāl ábe bédóó sé.

Nsimé ní Dyǒb níbê ne nyé moosyāál.

Kálag eché Paalε áténlé Filemɔnε Ndibned ní kálag

Filemɔnε abédé mod awě andúbé Krístəə abé-'ε mod awě awóó edúbé bwámbwam á mwembé-te. Kapóg abédé á mwembé míme rídé á Kolose. Anwón ntáj awě béchágé'áá bán Onesimuse. Ane ntáj ansób wée Filemɔne dɔ-'áá ámbíd e pónde ábómné Paale. Paale abédé á mbwɔg ene pónde. Paale mó ankəj bon Onesimuse abé mod a Krísto. Kálag eché Paale áténlé Filemɔne, antel chɔ áá Filemɔne bó awe ntáj bétim ásē, áá mó Paale mólóme' awe ntáj ámbíd, nén Filemɔne akob mó ámbíd saké áyāle ádíí awe ntáj dēmpen bon ákob mó nēngáne mwānyan á Krísto.

Nkabted ní kálag

Ndibned ní kálag 1-3

Paale akené Filemɔne 4-7

Paale acháá' Filemɔne átéd Onesimuse ámbíd 8-22

Nsógten 23-25

Paale alómmé bad melenten

¹ Mε Paale, awě adé á mbwɔg á dín á Yesu Krístəə, mε-εé ntelé enén kálag. Sé Timoti, mwānyan a Krísto awéd, sélómme nyé melenten. Sélente' wε Filemɔne, nsón e echoj awéd awě mómpē abele' nsón míme sébeleé. ² Sélente' káəjne Afia, awed mwānyan a mmwaád a Krísto. Sélente' Achipuse awě mómpē akale' nkalaj ní bwám ne ngíne esyāál ngáne sémpē sékaleé. Sélente-'ε bānned bé mwembé ábe bébome' áwon ndáb. ³ Nsimé ne nsaj ní Dyób Titée awéd ne Sájgú Yesu Krístəə, níbē ne nyé.

Edənge ne adúbe áde Filemɔne

⁴ A-Filemɔn pónde tée nze nkánne', mbelé rísagnān Dyób áyāl echón. ⁵ Nságnan Dyób áyāle nwógé nén bán edəá bad bé Dyób bésyāál, esumé-'ε nlém wée Sájgú Yesu Krístəə. ⁶ Nkánne' nén meé, nlatén míme syáne déwóó nēngáne bad ábe bédúbpé Krístəə, níbel nyékoj mekan mé bwám mésyāál níme Dyób ábágé syāné asójtən. Nén débēl ehúme éche Krístəə ényínned. ⁷ A-mwānyan, edənge éche éwóhne bad ábe bédúbpé Krístəə, éwógté mε menyínge bwámbwam éwéde-'ε mε nlém á abum. Ewógté bad bé Dyób menyínge.

Paale ad Filemɔne akob Onesimuse

⁸ Né-ɔ́, kénéé edíí bán nwóó kunze ákamlen wε á dín á Krísto ábel dyan áde étəngéné abel, ⁹ edənge éche níwánléné wε ébélé ncháá' wε cháán. Mε Paale, nhóbe nén nēngáne nchun ní mod míme rídé-'ε á mbwɔg bɔɔb á dín á Krísto. ¹⁰ Ncháá wε á nló míme Onesimuse. Adíí bɔɔb nēngáne awem mwān. Mε-εé nkəə bon adúbé Krístəə adé abédé á mbwɔg hén ne me. ¹¹ Ngen e'só, enkēmbáá wε etógnén. Bon bɔɔb adé sóo etógnén. ¹² Nlóme' mó ámbíd áwón bɔɔb, adíí mod awě rídáá bwámbwam. ¹³ Mendəj meé ábē ábē ne mε ábel bon áwóhgen mε á etál échón bɔɔb áde rídíí á mbwɔg hén á dín de nkalaj ní bwám. ¹⁴ Kénē, meédəə'ε meé rínyáged wε áwógen mε. Bon pen mēdəj meé éwóhgen mε áyāle mmón edəá mε awóhgen. Né-ɔ́, meéhēē-se níbēl dyamdyam ésebān mmón ekwēténé. ¹⁵ Kapóg Dyób dɔɔ dēmbēl áá Onesimuse ápágned wε á yāl é esón é pónde, ábel bon nze

atimé ámbíd áwónj ābē ne wε ne abé ásyāāl. ¹⁶ Bootya bōob, saké ntān ngēn adii. Adii awed mwānnd a Krīsto. Ndāá mó bwāmbwam, wε-’ε ámpē etāngéné mó adəŋ ké tómaa ngáne rídáá mó. Etāngéné mó adəŋ ngáne ntān awōŋ, édāŋ-’ε mó néε awonj mwānyan a Krīsto.

¹⁷ Né-ǝǝ, nzé etédé me nēŋgáne mod awē nyúmō nyēbele nsón, etāngéné mó akob melemlem nēŋgáne wékobpé me. ¹⁸ Nzé édé nén bán abēnlé wε epandé, ké’ε awánlé wε alúm, né mēsābē wε. ¹⁹ Me Paale, mmēn-εé ntelé nén ne échēm ekáá. Mēsābē wε. Boŋ pen, weéchatán nén wεé abel áde ríbelé boŋ ékud alongé dékōlē, édé nēŋgáne wēmpē ewanlé me alúm. ²⁰ Né-ǝǝ, a-mwānyan, ncháa’ nén meé éwōŋgen me á đín á Sánjú. Wógéd me menyiŋge á đín á Krīsto.

²¹ Atel áde rítélé enén kálag ábélé nsumé nlém nén meé, wēbelé me kéchéé éche rílangé wε meé ébele me. Mbíi meé wēbēl-le ké tómaa ngáne ríhóbé meé ébel. ²² Dyam démpēe áde ríhóbé meé ríláa wε ádii nén meé, é nabned me toŋ áwonj ndáb áyāle ndúbpé nén meé Dyōb déwōg nyé mekáne, abidéd me á mbwōg, ntán nyé ámpē.

²³ Epafrase, awē súmō sédé á mbwōg á đín á Yesu Krīsto, mómpē alómme nyé melenten. ²⁴ Kóŋne Makose, Aristakuse, Demase, ne Lukase ábe syāābō sēbele nsón bómpē bélénté nyé.

²⁵ Nsimé míme Yesu Krīstāā ríbbē ne nyé moosyāál.

Kálag e Hibru Ndibned n kálag

Mod awë atelé enén kálag antel chó áwéd bad bé Krísto nlém a abum áyāl e metake níme bó donge á bad békúdé'áá adúbe áde béndübēē Yesue. Alúmté áte nén aá melë níme Yesue ápééné métómé melë níme ménsēbē abé. Alúmté-'e áte ámpē nén aá bééhüntē nlém nén bán Dyöb déelónédte akag áde ábágé. A melë mé'sō níme Dyöb démwēē ne ábē bad mbwiined ne Mosee, beprise bóó bébágé'áá Dyöb mendε á nló ní bad. Bon bōob, Yesue mó adé mod a títé a bad ne Dyöb abé-'e prise ambáámbáa awe atómé bekal bé'dæádəŋ bé' bōód, atóm ángel, atóm-me káəŋne Mosee, áyāle eche yāl chēn chóo ámbéé née mendε, ngen póg ne ngen ésyāāl. Hōm áde ádíí Átómtné Asán tómaa hōm áde beprise bé' bōód bébágé'áá mendε á nló ní bad, mendε níme ábágé-'e mékwógnédé.

Nkabted n kálag

Krístæ mó alúmté bad ngáne Dyöb ákóó abé 1.1-3

Krístæ atómé ángel 1.4-2.18

Krístæ atómé Mosee bó Josua 3.1-4.13

Krístæ adé prise awë atómé beprise bésyāāl á mbyaa níme Levi 4.14-7.28

Melë níme Krístæ rítómé melë mé'sō 8.1-9.28

Mendε níme Krístæ ábágé rítómé mendε níme beprise bébágé'áá bóód 10.1-39

Adúbe atómé chóm ésyāāl 11.1-12.29

Abé áde áwógte Dyöb menyinje 13.1-19

Mekáne mé asóg 13.20-21

Melentεn mé asóg 13.22-25

Dyöb ahóbe wée bad mbwiined ne Mwän

¹ Se' bóód, Dyöb dénhōb wée ábēd betaa, anláá bekal bé'dæádəŋ mam áláa bó. Anhób áwāb ngen ne ngen, áberléd-te menzii híin áhób áwāb. ² Bon á e'pun bé asóg hēn, ahóbe wée syánē, álāŋgē awe Mwän mam áláa syánē. Wée ane Mwän dōo Dyöb ápóó bon áhägé' nkon ní mín ne ní sé. Mó-'áá Dyöb átiídé aá mó awóó nhəgtéd rísyāāl. ³ Ane mwän móó adé e'kin-áte bé ehúmé é Dyöb, mó-'áá alúmté syánē ngáne Dyöb ákóó abé. Adii melemlem née Dyöb-pe ádíí. Ngíne e eyale é nsal éché ane Mwän ebelé mekan mésyāāl mékag á'sō ngáne métāŋgéné abé. Ahúd áde áhúdé syáne á mbéb-te, abelé syánē moosyāāl desáá. Ámbīd e nē, andyεé Dyöb á Ngum é ekáá é mbáá ádyöb.

Mwän a Dyöb atómé ángel

⁴ Né-óó, Mwän a Dyöb atómé ángel. Melemlem nē dōo dīn áde Dyöb áchágé mó aá, "Mwän" atómé dīn ádāb á "ángel." ⁵ Dyöb dééhōbēē wée ángel ké póg mbéd aá, "Edii awem Mwän, chii, ndii sóó." Dyöb dééhōbē'áá wée ángel ké póg aá, "Mēbē Sáá, mó-'e abé awem Mwän."

6 Boŋ Dyöb áðêhób aá mólōme' awe Mwän a'só á nkōŋsé-te, anhób ámpē aá,

“Ángel échēm ésyāāl étāŋgéné mó edúbé abe.”

7 Anhób tâŋgene ángel pen aá,

“Abelé éche ángel édé née epub.

Echē Ángel éche édé abē bembalede,

abelé édií née muú míme ríchodne’.”

8 Boŋ Dyöb dénhób tâŋgene Mwän aá,

“A-Dyöb,

wéékamlén á ngíndé ne á ngíndé.

Wéékamlén ábōŋ bad nyaa echē étāŋgéné.

9 Edáá mam míme métāŋgéné, ékōō-’e mam míme mééboo.

Né-’aá ákáá boŋ Dyöb, ádonŋ Dyöb,

áp̄wēd we ábé etógnén tómaa baásyāāl ábe nyáábōō nyêdé,

áp̄wēd-te we ábé menyīŋge tómaa baásyāāl ábe nyáábōō nyêdé.”

10 Dyöb áhóbé ámpē aá,

“A-Sáŋ we-éé ehágé nkōŋsé se á mbooted,

nkoŋ mí mín-ne ndíí abwóg áde éhágné échoŋ ekáá.

11 Abé bwēm é’syāāl bépē á asóg, boŋ we pen wéébē abé ne abé.

Abé bwēm é’syāāl bémaá ásē née mbóté.

12 Wéényāg bó áte ngáne bényāgéé mbóté,

wééhāŋlén-ne bó áte ngáne béhāŋlanné mbóté.

Boŋ we pen wēbē ebé melelem, ádonŋ alongé-’e déewōŋgé asóg.”

13 Dyöb déélāŋgēē ángel ké póg mbéd aá,

“Dyēé me é ekáá émbáá hén

kááŋ ne á póndé eche mébenlé

boŋ ékōgtéd ábōŋ bad bé ekōyí ámín ne mekuu.”

14 Cheé-ō ángel édíí? Edíí e’dáádāŋ ábē é’benle Dyöb. Dyöb álóme-’e bó áwōŋgen bad ábe békūd e’soosōŋ.

2

1 Né-óó ngáne débíí mímén mekan, detāŋgéné kéchéé éche déwógé nlém asum áyāl ábel boŋ deépānē’ nzii. 2 Mekan míme Dyöb dénlāā-’é ángel aá éláa ábēd betaa ménwōŋ ngíne. Bad bésyāāl ábe bénkēnhíd míme mekan, ábe bénkēmbēl-le ngáne míme mekan méhóbé’áá, bēnkūd nkógsen míme bēntāŋgēnnē akud. 3 Chán-nō nyéwémtné bán dehele debíd mímén nkógsen áte nzé deewōŋne nkalaŋ mí bwām póndé? Mmē nkalaŋ mó-’aá nípeene’ enén ndín e e’soosōŋ. Sáŋgú Yesue mwēm mó asébpé bad akale tâŋgene ábenín nén bán médé mbále. 4 Dyöb dōmpē dénlūméd syánē áte nén aá míme nkalaŋ rídé mbále. Ambel nê alúmed áde álúmté e’chemléd, mekan mé menyáké ne menyáké híin. Anlúmed nê ámpē ne mekan míme bad bebélé’áá á ngíne e Edáádāŋ éche Esáá éche Dyöb démbéé bó. Dyöb démbē bad Edáádāŋ éche Esáá ngáne éboŋnéde mó.

Ane awē alyágte syánē akud e’soosōŋ

5 Saké ángel chōō Dyöb ábánné aá ékamlén nkōŋsé mékōālē míme séhóbéé bán mépē. 6 Boŋ éténlédé hōm ahóg á kálag e Dyöb pen nén bán,

“A-Dyöb, cheé moonyoŋ adíí awē éwōŋné póndé?

Cheé mwän a moonyoŋ adíí éche ekáá boŋ énoné mó?

7 Ayāl e esón é póndé, wembël enkêmpaá ángel. Wembané mós á atii dé ehúmé ne edúbé.

8 Wembë mós ngine ákamlen chõm ésyāāl.”

Abε adé ébágé mós ngine ákamlen chõm ésyāāl, álúmté' bán chõmchõm éesaá éche éesě ásē e nkamlen mímē. Kénéé edíí-'aá nê, deenyínéé bōob nén bán chõm ésyāāl édé ásē echē. ⁹Boj denyíne' ngáne Yesuε adíí. Ayāle esón é póndé Dyõb dēmbël enkêmpaá ángel. Bōob, Dyõb ábágé mós ehúmé ne edúbé néε kân áyāle metake míme ákúdé ne kwééd eche áwédé. Dyõb álúmté syánē mímē nsimé awé áde Yesuε áwédé á nló rí bad bésyāāl.

¹⁰Bwēm é'syāāl é'díí é' Dyõb, mós-'aá anõne' bós. Ngáne edíí nén bán Dyõb áhede' aá bad híin békud etál ábē ábe bán, békud-te ehúmé, émbē mboj nén bán ábel mod awē ásalé bós nzii ákud metake. Nê débël ákwognéd ábē mod awē ábël boj bad békud e'soosoj. ¹¹Yesuε awē abele' boj bad bésán, ne bad ábe bésáá, bós moosyāāl bédíí bán bé Sáá nhóg. Né-'aá ákáá boj Yesuε eekwágé' áchæg bós aá baányan. ¹²Eténlédé nén bán anláá Dyõb aá,

“Mεéllāá ábēm baányan ngáne ádonj dín ápédé abé.

Měkēn wε nzé syāābōō sēlādné hõm ahóg.”

¹³Anhób ámpē aá,

“Mεésũm mímēm nlém ne Dyõb.”

Anhób-pe ámpē aá,

“Mε nén, syāābe bán ábe Dyõb ábágé mε.”

¹⁴Ngáne edíí nén bán ábē bán bé Dyõb bédíí baányonj ábe bėwóó ekob é yāl ne mekií, Yesuε ámpē antéd yāl e moonyonj néε bós. Ambel nê ábel boj kwééd eche ánwēē ébóded ngine eche Satane awē abele' boj bad bėwág.

¹⁵Awé áde ánwēē áhúdé bad á mehanj ábe bėmbē betánj á alongé ádāb ásyāāl áyāle mbwóg rí kwééd. ¹⁶Enyínnédé bwām nén bán saké ángel ánhyéé awõngen. Boj ampě áwõngen bad bé mbyaa míme Abrahamε.

¹⁷Né-óó éhédnādtáá nén bán Yesuε ábē melemlem néε baányonj á menzii mésyāāl ábel boj ábē prisε ambáámbáa awē awóó nlém rí ngól, abé-'ε mod awē béhele bésun nlém áyāl. Abele áde ábenléé Dyõb, ábélé Dyõb álagsan bad mbéb. ¹⁸Ngáne edíí-'aá bán mwēm antäg, ákūd-te mekəgsen, awõngan bad nzé bédé á mekəgsen-té.

3

Yesuε atómé Moseε

¹Né-óó a-baányan, nyé ábe Dyõb áchénlé ábē ábē bad, nyénõne' Yesuε. Mós adé mbapεε awē Dyõb álómé, abé-'ε Prisε ambáámbáa a mekan míme séhóbé bán sēdúbpe. ²Dyõb dēmpwεd mós, ábenlé-'ε Dyõb ne nlém nhóg melemlem ngáne Moseε ábenlé-'aá Dyõb ne nlém nhóg á abum á ndáb á Dyõb. ³Mod awē alóó ndáb, bėbélé bébε mós edúbé tómaa ndáb eche alóó. Melemlem nê dōó Yesuε ákwógnédé ákud edúbé éche étómé edúbé éche Moseε. ⁴Ndáb téé ewós mod awē alóó chós. Boj Dyõb dōó alóó chõm ésyāāl. ⁵Moseε abédé mbāledε á abum á ndáb á Dyõb, awē abēnlé-'aá Dyõb ne nlém nhóg, álúmté' bad mam á'sō é' póndé míme Dyõb débēnlé. ⁶Yesu Krístəə pen abédéε Mwān a Dyõb, ákamlán-ne abum á ndáb á Dyõb ne nlém nhóg. Syánē ámpē dedíí bad bé abum á ndáb á Dyõb nzé édé nén bán dedé déchājnédé, desumé-'ε nlém ne chõm éche débééné kúmbe, éche désúmé-'ε nlém áyāl.

Elébé ne bad ábe bėedúbpe

- 7 Né-ᵛᵛ, nyéwōg chōm-éε Edāādāη éche Esáá éhóbé. Ehóbé aá,
 “Chii nén nzé nyéwógé ehób é Dyōb,
 8 nyéewúéné’ Dyōb nló áte ngáne ábēn betaa bēnwūēnnē Dyōb nló áte á
 póndé echē bēnkunnénnē Dyōb yāl.
 Bēnkunnén mós yāl
 á póndé eche békágé mós é ehyāηge.
 9 A ehyāηge wē, bēnkāg mε,
 bényín-ne mam níme níbélé é etūn é móom mé mwē méniin.
 10 Nē dāᵛ dēnkāη boη nílin ene nyōηgel e bad boη nhób mεé,
 ‘Áwab nlém-tē, bētammad,
 bééhīdē.’ aá nzii echēm.’
 11 Né-ᵛᵛ, menlīη, mmwé-’ε melē mεé
 ‘Béesónlé áwēm abwóg dé nkóme-áte mbéd.’ ”
 12 A-baányāη nyétéd póndé ábel nyé modmod nyéewóó nlém mé mbéb
 níme méedūbpē’ Dyōb, ábel boη nyéēte dté Dyōb áde ádé á alongé. 13 Boη
 pēn nyéwéde’ nhóg ne aníníí nlém á abum epun téé, ngáne échē epun
 échágnédé bán “Chii”, ábel boη mbéb méedogé nyé modmod áwūēn
 Dyōb nló-áte. 14 Syānē dedii mod nhóg ne Yesu Krístā, nzése delyāgé
 dechāηnéde káāη ne á asóg ne mekan níme désébpé adúbe tāηgene Dyōb.
 15 Demaá anyín nén bán éténlédé á kálag e Dyōb nén bán,
 “Nzé nyéwógé ehób é Dyōb,
 nyéewúéné’ Dyōb nló áte
 ngáne ábēn betaa bēnwūēnnē Dyōb nló áte á póndé eche
 bēnkunnénnē Dyōb yāl.”
 16 Benzébadé bēnwōg ehób é Dyōb boη békunnén Dyōb yāl? Ábē bad
 bésyāā, saá bad ábe Mosεε ámbīdēnnē á Egipto bēbédé-ye? 17 Benzébadé
 Dyōb dēnliin-naá é etūn e móom mé mwē méniin? Saá bad ábe bēmbel
 mbéb bóᵛ bēnnaá ndim é ehyāηge-ye? 18 Benzébadé Dyōb démwēē melē
 aá béesónlé áwe abwóg dé nkóme-áte mbéd? Saá bad ábe békēmbēl
 ngáne áhédé’áá-ye? 19 Né-ᵛᵛ, denyíne’ nén bán, bēnkēnhenlé asól áyāle
 bēnkēndúbéé Dyōb.

4

Nkóme áte níme bad bé Dyōb békudté

- 1 Ahób áde Dyōb dénhōbpē aá syánē dēsōl áwe abwóg dé nkóme-áte
 ádíi étyéémé. Né-ᵛᵛ déttéd póndé ábel boη nyé modmod eebós’ asól
 áhed. 2 Syánē ámpē dewógé nkalaη ní bwām melemlen ngáne bómpē
 bēnwōgkē. Bēnwōg nímē nkalaη ní bwām boη ménkēnwōηgēnnē bó ne
 awōηgen dēn áyāle nén, bēnkēndúbéé mós. 3 Bōᵛb-pōᵛ, syánē ábe dedūbpé
 nímē nkalaη, desóle’ áde abwóg dé nkóme-áte. Boη ne bad ábe bēedūbpe
 pēn, Dyōb dénhōb aá,
 “Menlīη, mmwé-’ε melē nén mεé,
 ‘Béesónlé áwēm abwóg dé nkóme áte mbéd.’ ”
 Anhób nē, kénéε édíí bán ammād níme nsón amad se áde áhágé nkōηsé,
 abwóg dé nkóme áte dēmmād-te abé. 4 Eténlédé á kálag e Dyōb tāηgene
 epun éche élónténé epun saámbé nén bán, “Dyōb dēmmād níme nsón.
 Né-ᵛᵛ ankómé áte epun éche élónténé epun saámbé.” 5 Eténlédé á kálag-
 té wē ámpē bán Dyōb áhóbé aá,
 “Béesónlé áwēm abwóg dé nkóme-áte mbéd.”

⁶ Né-óó, etál édii ébágnédé donje á bad ásól á hõm dé nkóme-áte. Bon bad ábe bénwõg nkalan mí bwám se' bõód, békênhenlé asól, áyãle nén békêmbenlé mekan míme Dyõb dénlãã'é bó aá bébel. ⁷ Nê dêmbël, Dyõb dêmpwêd epun êmpêe, áchãg-ke chõ aá "Chii." Anhób nê etún é pónde ámbid eché ábed betaa bénkêmbenlé ngáne ánhõbpê aá bébel. Anhób nê mbwiined ne e'yale ábe Dabide ábe mímáá nyé atele nén meé,
 "Chii nzé nyêwógé ehób é Dyõb,
 nyéewúéné' Dyõb nló-áte."

⁸ Nzé émbê nén bán hõm áde Josua ânkeénné bad dõo dênkõh hõm dé nkóme-áte abé, né ámbid e pónde Dyõb dénkênhõbpê tângene epun êmpêe. ⁹ Né-óó hõm dé nkóme-áte áde áde nêngáne nkóme-áte míme Dyõb dénkõmêê áte áde ámáá nkõjsé ahãg ályágé ásine ábê bad. ¹⁰ Kénzéé awé asólé á abwóg dé nkóme-áte á Dyõb, akõmme áte áyãle amadé míme nsón, melemlem ngáne Dyõb dénkõmêê áte áde ámáá nkõjsé ahãg. ¹¹ Né-óó syáné déwan áte désõl áde abwóg dé nkóme-áte, ábel bon syáné modmod deebóó asól áhed. Deehidé' mekuu míme bad ábe bénkêmbël ngáne Dyõb dénhõbpê. ¹² Debíi nén bán Eyale éche éhúú ne Dyõb, édé alongé, édé-'e ngíne. Ekõbpê' tómaa páa e nsal míbe. Esóle' mod áte káõh se á mbom ní ngob e yãl ne edãádãh. Esóle-'e mod káõh se á mebõh mé yãl ne á e'hid-tê. Eché eyale écheme' mewêmten mé mod ne kéchéé êche mod áhedéé abel. ¹³ A e'só é' Dyõb, chõmchõm éesaá á e'kojnéd. Chõm ésyãl édé á tãl e ékwéé. Dyõb dõ-'aá détãngéné mekan mésyãl míme débeleré aláa.

Yesue adii ndale e prise ambáámbáa

¹⁴ Né-óó, ngáne déwóó Prise Ambáámbáa, Yesue Mwän a Dyõb, awé akií ámín á'só é' Dyõb, déchãhned adúbe áde désúme nlém áyãl. ¹⁵ Awesyáné Prise Ambáámbáa asõhéné mechínzé mímed, áyãle nén mómpê ankũd melemlem mé mekãgsen míme dékudéé á menzii mésyãl, bon kênê, enkênbenlé mbéb. ¹⁶ Né-óó ne e'sum bé nlém désíde benben ne atii dé nkamlen á Dyõb áde ábage nsimé. Deewógé mbwóg ké nhóg. Débel nê ábel bon Dyõb áwóg syáné ngõl, ábãg-ke syáné nsimé míme méwõngãn syáné pónde téé eche détõgnéné nwõhgen.

5

¹ Prise ambáámbáa téé awé Dyõb ápwédé áfinté e bad, ápwede mó ábele mó á ðin áde ábê bad. Ane prise móó akobe' mende wéé bad bon ábage mó wéé Dyõb née nde ne mende ábel bon Dyõb álagsen bad mbéb. ² Ahele bad yãl acheden ábe bépane' nzii áyãle béebíi' é chõm éche débeleré áyãle nén mwën ámpê adii moonyon awé awóó mechínzé mé ngob e yãl. ³ Nê ábélé atãngéné née ábageé mende káõhne áyãl e míme mbéb mën, ábage-'e áyãle mbéb mí bad. ⁴ Modmod mwën eéhẽlẽ-se ábe yãl edúbé é prise ambáámbáa. Dyõb dõo ápwede' mod ábé prise, melemlem ngáne ámpwêdté Arõne.

⁵ Melemlem nê dõ-'aá Krístæa mwën énkênchágédté yãl ábé prise ambáámbáa. Dyõb dõo dêmpwêd mó. Dyõb dénlãã mó aá,

"Edii awem Mwän.

Chii ndii Sóó."

⁶ Nê áde á kálag e Dyõb hõm dêmpêe bán Dyõb dénlãã mó aá

"Wéébé prise abe ne abé,
 née Melkizedege."

7 Ade Yesue ábédé á nkõñsé, akánné'áá, áchāā Dyõb, áchyeé' awé á ngíne, mészod mébidē' mó á mīd. Akánné'áá wéε mod awé ahele ásõñ alongé ádē. Dyõb dénwõg mó mekáne áyāle anwõñ mbwõg ní Dyõb áte. 8 Kénéε ábédé Mwān a Dyõb, an'yágé áwõge Dyõb mbwiined ne metake míme ànkudté. 9 Dyõb dēmbēl ankwognéd abé-'ε prisε ambáámbáa awé akwõgnédé, ábel bad ábe bēwõgne mó békud e'soóson ábe é'dé á ngíndé ne á ngíndé. 10 Dyõb dēmbané mó á atii áá mó adé prisε ambáámbáa néε Melkizεδεε.

Elébé ábel mod eétédte adúbe

11 Nwóó mam híin áhób tângene ádén atón. Elénlé me áte ngáne mébenlé bon nyésõñtén mó, áyāle nén nyéewámsánné dyam asõñten. 12 Nhóbe nén áyāle nén nyéntångén bad abé bõb ábe bēyágte' bad bēmpēe. Bon nyédii nyēhednad ámpē bán mod áyáged nyé mam míme nyémadté abii tângene nkalan ní Dyõb. Nyédii nyédé néε bán bé nkóál ábe bēhednad abii saké ndyéed. 13 Kénzée awé adii amwáa' abii, adii néε nkóál. Eébtí'ε mbon ne mbéb. 14 Ndyéed pen edii áyāle bad ábe bémáá akwog. Mod ambáá adii mod awé ayággké, awé amēnténé-'ε mbon ne mbéb ábii.

6

1 Né-õó dékεεne adúbe á'sõ nēngáne bad ábe bémáá dyam abii. Deetångeneé néε détédeé pónde ámpē áyáge mam míme bēn'yāgēdtē syāné tângene Krístæ se á mbooted. Demmād ayáge, debíi-'ε nén bán bad bétångéné békúné mbíd, bētēdē ábel dé mekan mé mbéb míme mépεεne' kwéed. Demmād-te abii nén bán bétångéné Dyõb adúbe, 2 bēyágte' bad tângene edusen* ne tângene abán á bad mekáá á nló. Debíi-'ε nén bán bétångéné bad ayáged tângene mpuu ne tângene mbakú e nkáásé echē ēbē abé ne abé. 3 Deétedé nímén mekan. Dékag á'sõ nzé Dyõb ábágé etál.

4 Nhóbe nén áyāle nzé bad bétédte ádab adúbe, mod eéhēlēε-se ápēēn bó ámbíd ámpē, bētēdē nímab mbéb bétimēn Dyõb. Nhóbe bad ábe bēnkūd e'nyínen bé ekíde, bēwõglén nnam ní Dyõb, békūd-te Edāádāñ éche Esáá néε bad bēmpēe. 5 Bēwõglén e'bon bé eyale é Dyõb, bényín-ne ngíne echē ēbē á pónde eche Dyõb dékamlénné. 6 Nzé ábē bad bémáá-'ε nímé mekan anyín bon bétíme bétédte ádab adúbe, mod eéhēlēε-se ápēēn bó ámbíd ámpē áte de mbéb áhíd Dyõb. Abán áde bēbáa'ε Mwān a Dyõb áyāl, ébelé ébé byánán bēbomme' mó á awõg ámpē, bēkwāgtē-'ε mó á'sõ é' bad bēmpēe. 7 Ndõb eche mbúú éyógké achóoted bon mendíb mészól ásē, ebele bwēm é'kwog bwām. Abé bwēm é'belé é'wõngān bad ábe bēwéné bó. Nē álúmtē bán Dyõb ánamte' ene ndõb. 8 Bon nzé ene ndõb ekwogte' mekõd ne e'sum bé mbéb bēmpēe, né eésaá dyam de abelen. Né káñ ne á asóg bēhyāād-te chó.

9 A-baányan, kénéε nlanğéé nyé nén, ndúbpe nén meé nyēbele' mekan nyaa eche nyékudté mekan mé bwām mé e'soóson. 10 Dyõb ábele' nímé mekan nyaa echē etångéné. Eéchatánné nsón ké nhóg míme mod ábélé, ééchatán-naa edāñge éche mod álúmté mó ngáne nyédii nyébenlé bad bé Dyõb bēmpēe. 11 Mmēd nlém nídii nén bán nyé mod téé nyébē nyéwõñ ene kán káñ ne á asóg ábel bon nyékude' chõm ésyāāl éche nyésúmé nlém áyāl bán Dyõb débe nyé. 12 Sééhēdēē bán nyébē bad ábe bēhedé

* 6:2 Edusen: eché edusen énkēmbáá edusen echē bédúsánnáá bad ábe bédúbpe Krístæ bēnpen. Bad bé Israel bõmpē bēnwõñ elem éche bédúsánnáá bad, bédúsán-ne bwēm bēmpēe.

chõmchõm abel. Boŋ sêhede' bán nyébê bad ábe behíde' mekuu míme bad ábe béwesan áyāle bédúbpé Dyõb. Echê ndín é bad éküd chõm ésyāā́l éche Dyõb áhóbé aá mósõbē bō.

Dyam áde Dyõb áhóbé déehidtéé áse

¹³ Se' bōód áde Dyõb dénhõbpē aá mósõbelé Abrahamē dyam, ammwé melē aá mótāŋgēnē áde akag alóned. Ade dñn dēn dōó ámmwēñnē melē áyāle nēn modmod eebédéé awē atómé mó awē áhélé'áá-se amwé melē áwe dñn. ¹⁴ Anhób aá,

“Nhóbé nēn mēé, ntāŋgēné we anamed,
mēbēl-le nímōŋ mbyaa nībūū áte bwāmbwam.”

¹⁵ Abrahamē anwesén ásūm-me nlém, né-ōó anküd chõm éche Dyõb dēmbēennē mó akag. ¹⁶ Nzé mod amwāg melē abenlad dñn áde mod awē atómé mó. Mpentēn ké ríhée-'e nímē bad béwóó'ē, melē móó méyānle'.

¹⁷ Dyõb áhédé'áá abē bad ábe ámbéé akag alúmed áte nēn aá, mósõhúdté dyam áde mósóbé áse. Né-ōó amwé melē ásógtēn akag áde ábágé. ¹⁸ Né-ōó Dyõb ábágé syānē mekan mébe nímē méehāŋlān áyāle Dyõb déehelēé-se ákal metóm. Abagé syānē akag, amwé-'e melē. Abelé nē ábel syānē awē dekií áwē ábel ákəə syānē, déwōŋ e'wéd bé nlém, désum-me nlém ne mekan míme áhóbé aá mósõbē syānē. ¹⁹ Abē e'lyág bé nlém é'dii néē chõm éche ébélé alonģé ádēd ásumnéde, ákoŋnéd-te. Ebē e'lyág bé nlém bōó békāŋ boŋ detóm abad dé mmmwe ámñn, dépe á abwōg á hõm áde ásaá wēē Dyõb ádíí. ²⁰ Yesue mó asébpé asól áhed á nló míme syānē áboŋsen syānē e'dii. Bōob atimé prise ambáámbáa awēd awē adé á ngíndé melemlēn néē Melkizēdege.

7

Melkizēdege abédé Prise

¹ Melkizēdege abédé kāŋ e dyad á Salēm, abé-'e prise a Dyõb á Ngum. Ambomén Abrahamē áde Abrahamē áhúé'ē á bel ábe ánwūū'ē kāŋ é bad, ánāmēd-te Abrahamē. ² Abrahamē-'e ábe mó akab á bwēm ahóg átínté mekab mé bwēm dyóm míme ánhūēnnē á bel. Dyam dé'sō, dñn á Melkizēdege á ehób é Hibru ádíí bán, “Kāŋ eche ebele mam míme nítāŋgēné.” Atón áde álónténé mébe ádíí bán “Kāŋ e Salēm,” awē adé “Kāŋ e nsāŋ.” ³ Eetenledéé hõmhõm nēn bán Melkizēdege anwōŋ sáá, ké'e mbyaa. Béetele-'áa ngáne béchyáá mó, ké'e ngáne áwédé. Adii prise á ngíndé ne á ngíndé melemlēn néē Mwān a Moonyoŋ ádíí Prise á ngíndé ne á ngíndé.

⁴ Nyénəne-ōó nyaa e ndāle e mod echē Melkizēdege ábédé. Abrahamē, sáá ambáá awēd, ambē mó akab ahóg átínté e mekab mé bwēm dyóm míme ánhūēnnē á bel. ⁵ Mbéndé e Mosēē ebagé kunze nēn bán bad bé mbyaa míme Levi ábe bédé beprise békobe' akab á bwēm ahóg átínté e mekab dyóm téé, wēē ábāb bad bé Israel, kénéē émbēē bán bõmpē bēbédéé mbyaa míme Abrahamē. ⁶ Melkizēdege enkēmbídté á mbyaa míme Levi, boŋ kēnē ankõb akab á bwēm ahóg átínté e mekab dyóm wēē Abrahamē. Annaméd-te Abrahamē, Abrahamē awē Dyõb dēmmadté akag abē. ⁷ Ebyééné nēn bán mod awē anamte' mod atómé mod awē ánámte. ⁸ Bōob-pōó, prise éche ébídé á mbyaa míme Levi ábe békobe' akab ahóg átínté e mekab mé bwēm dyóm, bésyāā́l bēdíí baānyoŋ ábe bēwāg. Boŋ Melkizēdege awē ankõb akab ahóg átínté e mekab dyóm, adii mod awē eewéde, ngáne kálag e Dyõb élúmtéé. ⁹ Dehele dehób bán Levi

awě akobé'áá mekab wée bad mwën ámpē abagé akab wée Melkizedege mbwiined ne sáá ambáá Abrahame. ¹⁰ Dehele dehób nê áyāle nén, áde Melkizedege ákíi Abrahame abomen, né béechyāā'é Levi.

¹¹ Dyōb dēmbē bad bé Israel eche mbéndé á pónidé echē bad bé túmbé e Levi bēbédé beprise á alonj á Israel. Nzé nsón míme ábē beprise bēbélé'áá ménkwognéd ábel bad békobned á'sō é' Dyōb, né nzom enkēmbáá echē prise ampée ábídeé nēe Melkizedege awē eebíde á mbyaa míme Arone.*
¹² Nzé mpwēdtéd mé beprise ríhānléné túmbé, né mbéndé chōmpē etāngéné ahānlen. ¹³ Mod awē ríhōbēé mímén mekan áyāl, ambíd á túmbé empée. Modmod eebíde-'áá awe túmbé mbéd awē abelé nsón míme prise.
¹⁴ Ebyééné bwām nén bán Sāngwée awēd ambíd á túmbé e Juda. Mosee enkéntúbpé dīn nén áá beprise bēbíd á túmbé e Juda.

Yesue adii nēe Melkizedege

¹⁵ Dyam ádē déhóbé tāngene ahānlen á mbéndé ábúdé anyinned ne abíd áde prise ampée ábíde nēe Melkizedege. ¹⁶ Saké mbéndé é baányon chōó émbēl bonj abé prise. Bonj adé prise áyāle awóó ngíne ábē á alongé abé ne abé. ¹⁷ Eténlédé á kálag e Dyōb nén bán,
 “Edii prise á ngíndé ne á ngíndé,
 melemlen nēe Melkizedege.”

¹⁸ Nzé denoné ped póg, Dyōb ásídté mbéndé é' bōód á nkag, áyāle enkēnwúú'é áte, enkēnkwógnéd-taá. ¹⁹ Debíi nén bán mbéndé eebēlē-se chōmchōm ébē ngáne etāngéné abé. Nzé denoné-'e ped eníní, chōm é bwām épédé échē ékás bonj dewōnj e'lyág bé nlém. Chó-'áá épene syānē benben ne Dyōb.

²⁰ Dyam démpēe áde débíi ádii nén, Dyōb démwē melē áá Krístāe ábē prise abé ne abé. Bonj áde bēmpwēdté beprise bēmpēe, Dyōb dénkēmmwáá melē ké nhóg. ²¹ Bonj áde Dyōb ápwédé Yesue prise, anhób áá,
 “Sāngwée amwédé melē,
 éehúd-taá mímē melē ásē,

áá,

‘Edii prise á ngíndé ne á ngíndé.’ ”

²² Mmē melē mélúmte nén bán Yesue mó adé e'chemléd ábē é'lúmte syānē nén bán melē míme Dyōb amwédé méehídtéé ásē. ²³ Beprise bé' bōód bēmbuú áte áyāle nén kwééd ebelé'áá bēhele'áá nsón akēen á'sō. ²⁴ Bonj ngáne Yesue ádii á alongé abé ne abé, ábē prise á ngíndé ne á ngíndé. ²⁵ Né-ōó, Yesue akwógnédé ásonj alongé á bad ábe bēpag wée Dyōb áwe mbíd. Akwógnédé ásonj bó ne asonj ásyāal áyāle nén, adé á alongé pónidé ésyāal ákanned bó.

²⁶ Ehédnádtáá nén bán déwōnj ene ndín e prise ambáámbáa awē asáá, mod eéhelē se ahób mó awusé ké hóg áyāl, eewóó'é atōn á mbinde ké hóg á yāl, awē apágnédé bad bé mbéb áyāl, bēbānē-'e mó ámín e atii dé nkamlen ámbáá. ²⁷ Eesaá nēe beprise ábíníi ábe bétāngéné bēbage mende epun-té. Abé beprise bésébpē mende abe áyāle mímab mbéb, bonj bēbagé mende áyāle mbéb mí bad bēmpēe. Bonj Yesue ambe yāl nēe mende áyāle mbéb mí bad. Ambēl-le nē ngen póg ne ngen ésyāal. ²⁸ Mbéndé epwēde baányonj ábē beprise bēmbáámbáa. Baányonj bēbele' mewusé. Bonj Dyōb

* **7:11** Arone: Arone ambíd á tumbé e Levi. Mó abédé prise ambáámbáa e'só e bad bé Israel.

dēmpwēd awe Mwān ne melē áde ámáá mbéndé abε. Abelé-'ε ane Mwān akōbnédé á ngíndé ne á ngíndé.

8

*Yesue mó adé syánē prisε
ambáámbáa a melē mékōālē*

¹ Atón áde sékoo' é ahób ádíi nén; dewóó ene ndín e prisε ambáámbáa awē adyεé é ekáá émbáá é atii dé nkamlεn á Dyōb á Ngum ámín. ² Abenle' Dyōb wéε bwēm ábē é'sáá é'díi á hōm áde ákóó ebem é Dyōb abé. Sán Dyōbε mwēn móo alóó échē ebem, saké baányonj.

³ Bépweδε prisε ambáámbáa téé ábe Dyōb ndε ne mendε mé elém. Né-óó, anén prisε ambáámbáa mómpē atánjéné chōm awóη éche ábeé Dyōb. ⁴ Bōob-pōó, nzé émbē nén bán ambé á nkōηsé, né éebáá prisε ne abé dēn, áyāle nén beprisε bédé ábe bébage Dyōb mendε ngáne mbéndé éhεdεé. ⁵ Nsón níme ábē beprisε bébeléé rídii néε e'chemléd ne ediidingε é' mekan níme médé ádyōb. Debíi nē áyāle nén, áde Moseε áhóbé aá mólōo' ebem é Dyōb, Dyōb dénsim mó etuu áte aá, "Nyín nén wéε mólōo chōm ésyāal á yāl e échē ebem nyaa e nlóηtéδ eche rílúmté wε á mbōod mín." ⁶ Bōη bōob, nsón níme prisε níme bébágé Yesue rítomé nsón níme ábē beprisε bé' bōód. Melemlem nē dóo nchemtεn níme Yesue ápééné átínté e Dyōb ne ábē bad, rítomé nchemtεn mé'sō níme bēmpεénné, áyāle nén, Dyōb ábágé bad akag aá móóbē bō bwēm é' bwám.

⁷ Nzé émbē nén bán melē mé'sō mēnkwojnéd ábel bad békobned á'sō é' Dyōb, melē mémpēε méehednad-taá. ⁸ Bōη Dyōb dényín awusé ne ábē bad, anhób-pε aá,

"Mε Sánjwéé nhóbe' nén mεé e'pun é' bñn é'húε
áde mémwēε melē mékōālē
ne bad bé Israel
ne bad bé Juda.

⁹ Mmē melē méebáá néε melē
níme mémwēε
ne ábāb betaa
áde ríchánjé bō á ekáá
bōη mbídén bō á alonj á Egipto.
Bénkēnhídté nímé melē.

Né-óó, menhúd bō díδ áyāl.

¹⁰ Dyōb áhóbé ámpē aá,
Mε Sánjwéé mε-εé nhóbe'.
Bōob-pōó melē níme mémwēε ne bad bé Israel
á pónde échē ehúε' á'sō médíi nén:

Mābēl bébíi échēm mbéndé,
béwóη-'ε nlém áhíd chó.

Mēbē ádab Dyōb,
bó-'ε bébē ábēm bad.

¹¹ Bō modmod éeyágédté waáb,
modmod éeláá-'aá mwānyanj nén aá ábíi Dyōb,
áyāle bō moosyáól bébñi mε,
bootya bésad, kááj ne bémháá.

¹² Mεélagсэн nímab mbéb,
méekamtén-naá nímāb mewusé."

¹³ Ahób áde Dyöb áhóbéé tângene melë mékōālē, álúmte' nén bán abelé melë mé nchun ítómé pónde. Chöm kéhéé éche étóme pónde, éche échune-’ε, mwāmpīn mī pónde éebáá ámpē ne abé dēn.

9

*Abele á Dyöb dé ekob é yāl
ne abele á Dyöb dé Edāōdāŋ*

¹ Βοῶβ-πῶ, kásŋ ne melë mé’sō ménwōŋ mbéndé éche béhídé’áá ábele Dyöb, bēnwōŋ-ge abwóg á hōm á nkōŋsé wēε bébénlé’áá Dyöb. ² Bénlōŋ ebem éche énwōŋ toŋ éβε. Toŋ echē embé á’sō béchágé’áá chō bán Hōm áde Asáá. Atii dé etrukāŋ ábédé áwēd-te, tébele abé, ne ewele éche bébágé Dyöb mendε. ³ Abad démbē áde ákábé toŋ e’sō ne toŋ embíd áte. Ene toŋ eche ebédé ámbíd e abad béchágé’áá chō bán Hōm áde Atómténé Asāŋ. ⁴ A toŋ-tē wē, menyán nīme bébénlé gōl nīme béhyānté’áá e’twé ámīn áβε Dyöb edúbé mébédé áhed. Ntyág nīme béchágé’áá bán ntyág mé melë mómpē mbédé áhed. Mmē ntyág bēnkūtēn mó pēd ésyāāl ne gōl. A ntyág-te wē, apom á gōl áde ábédé mána áte abédé áwēd-te. Ntōŋ nīme Arōne nīme ménkāg byaá, mbédé áwēd-te. E’pēd é’ meláá é’βε ábe bēntenlé mbéndé áyāl bómpē é’bédé áwēd-te. ⁵ A ntyág mīn wē, bwēm é’bédé é’βε, ábe bébélé á nwágén nī ángel, ábe é’lúmté’áá ehúmé é Dyöb. Mepab nīme ábē bwēm ménkūtēn ebéd é ntyág wēε ábédé hōm dé alagsen dé mbéb. Boŋ ábē bwēm é’syāāl deéhēlēε-se dékoŋ bó ahób βοῶβ.

⁶ Bémáá’áá chōm ésyāāl anabe boŋ, beprise bésōle á toŋ é’sō epun-té bébélé’ nīmab nsōn. ⁷ Boŋ prise Ambáámbáa mwēmpen móō asōle á toŋ echē edé áte. Asōle áhed mwē-té ngen póg. Eesóléé mbéd áde éewanléé mekií mé nyam áβε Dyöb mendε áyāl e mbéb nīmē ne mī bad bēmpēe, nīme bébélé ésebán bébíi bán bébélé mbéb. ⁸ Edāōdāŋ éche Esáá ébele nīmén mam álúmed syānē áte nén aá, abenled áde dédíi débēnladté ebem é nkōŋsé, ábélé nzii eesaá syānē áπε á Ebem éche Esáá wēε Dyöb ádíi. ⁹ Echē ebem élúmte mekan nīme mébenlad chii. Elúmte syānē nén bán ndε ne mendε mé nyam nīme bad bébágé’áá Dyöb, méeheléeε-se mébel nlem nīme mod awē abage mendε se ríkélé á abum. ¹⁰ Mmēn mbeltéd nīsyāal nīnōne’ dāsō adyá á ndyééd, amwé á mīm ne nyaa é mekan émpēe hiin échē bad bébélé’áá ásaád yāl. Mmē mbeltéd nídi mbéndé e ekob é yāl ngēn, éche émaá á pónde eche Dyöb dé nabéé mam mésyāāl.

Mekii nīme Yesue móō médé ndε echē esáá

¹¹ Κρίστᾶ amaá ape. Móō adé Prise Ambáámbáa a mekan mé bwām nīme mémáá ape. Abele nīme nsōn á ebem éche étómé ebem é nkōŋsé, élón-ne mbom tómaa ebem é nkōŋsé. Saké baányoŋ bélóō échē ebem. Eesaá ebem éche édé á nkōŋsé. ¹² Ade Yesue ásólé á ebem-tē wē, ansól ádé Hōm áde Atómténé Asāŋ ngen póg ne ngen ésyāāl. Saké mekií mé mbód ne mé nyag ánkéénné áwēd-te áβε mendε. Boŋ nīmē mekií mēn móō ántēdte. Ambenléd mó ákōde syānē á mbéb-te ábel débē á alongé á ngíndé ne á ngíndé. ¹³ Ngen e’sō, bétédé’áá mekií mé mbód ne mé nyag, bétéd-te mbúmbú é etum é nyag éche béhyānté, bémwagtáád bad á yāl ábe béesaá á’sō é’ Dyöb, ábel bésāŋ. ¹⁴ Nzé édé nén bán mekií mé nyam méhele méwōŋ ngíne ábel bad bésāŋ, né élúmte nén bán mekií nīme Κρίστᾶ méwóō ngíne bwāmbwam, eche ehεle esáád bad. Abagé eche yāl eche eewóō mbéb ké nhóg néε mendε, ákōde syānē moosyāāl. Ambel nén á ngíne e Edāōdāŋ éche Esáá éche édé á ngíndé ne á ngíndé. Mmē mekií

móo mészante syánē nlém á abum ábel nén deébēlē mekan mé mbéb níme mépiinéd syánē kwééd. Boŋ pen detánǵéné Dyöb dé alongé abele.

¹⁵ Né-'áá ákásá boŋ Krístaa abé mod atínté á melě mékōlē ábel nén bad ábe Dyöb ápwédé békud nnam níme mébē abé ne abé. Mmē nnam móo Dyöb áhóbé áá mósōē ábe bad. Kwééd echē Krístaa áwédé chó ekásá boŋ nén ábenlad. Eche kwééd ekōdté bad ásē e mbéb níme bēmbenlé áde melě mé nchun médii mékámllánnáá bó. ¹⁶ Bōōb-pōō, melě médii néē nlyáge. Póndé ké ehéé áde mod alyágkēé, étánǵéné alúmed nén bán mod awē abele nímē nlyáge amaá awé boŋ behídē chōm éche ályágkē. ¹⁷ Nén ádé áyāle nén, á póndé echē mod áwédé dōo níme nlyáge mibágkē ngíne. Méēbāgkē ngíne á póndé eche mod awe abelē nímē nlyáge ádíí adé á alongé. ¹⁸ Nē dōo ákásá boŋ ké melě mé'sō níme Dyöb démmwēē ne baányon menkēnwōŋ ngíne ésebán mekií mésyōgke. ¹⁹ Se' bōōd, Mosēē anláá bad mbéndé ésyāāl éche Dyöb dénhōbpē áá bad behíd. Ade amáá bó aláa, antéd mekií mé nyag ne mé mbód, ákumtén ne mendí. Ambenléd ngen e bwel é' hísōb ne nyon é mbód éche éyáge', ámwagtéd nímē mekií á kálag eche mbéndé ébédé áte, ámwagtéd-te bad á yāl. ²⁰ Ade amáá nímē mekií ámwagtéd, anhób áá, "Mmēn mekií móo mēlúmtē' nén bán melě mé Dyöb méehōŋlānné." ²¹ Melemlem nē dōo Mosēē ámmwagtédte nímē mekií ámín e ebem é mende, ne ámín e bwēm é'syāāl ábe bebēnládtáá ábe mende. ²² A mbāle, émbē nén bán á mbéndé, chōm ké ehéé éche bēmwagtédé mekií áyāl chōo bad bétédé'áá bán ésaá. Mbéb-pe méewōó' é alagsen ésebán mekií mésyōgkē.

Krístaa eche yāl echē abágé

néē ndē chōo ehúde mbéb

²³ Né-'ōō, nén dōo dēnkōŋ boŋ ebem é nkōŋsé né bwēm é'syāāl ábe é'dé áwēd-te bésāŋtē bó ne mekií mé e'lém. Abē bwēm é'syāāl é'bédēē nwágen mé mekan níme méde ámín níme mékōŋté abé. Boŋ ábē bwēm ábe é'dé ámín, bēntāŋgēn néē bésāŋtēé bó ne mekií níme métómé mekií mé e'lém. ²⁴ Krístaa enkēnsónlé Hōm áde Asáá áde baányon bōbó bebēlé, áde áde á nwágén á hōm áde ákōŋté abé. Adyōb dēn dōo ánkēé asól. Ankē-'e áwed nēŋgāne mod awē ahōbpe' syánē wēē Dyöb. ²⁵ Enkēnkāá-'áá áwed ábe yāl néē mende ngen ne ngen. Enkēnkāa nēŋgāne prise ambáámbāa ákagkē mwē tēé á Hōm áde Atómténé Asāŋ ábe mende mé mekií mé elém. ²⁶ Nzé néē émbēē, né Krístaa antāŋgēn néē átagēé ngen ne ngen taase nkōŋsé níbootad. Boŋ chó-'e énkēmbāá nē. Krístaa ampē ngen póg ne ngen ésyāāl bōōb áde nkōŋsé ríkagkē ape á asóg. Ambē eche yāl nēŋgāne mende áhúd mbéb ní baásyāāl. ²⁷ Nē dōo moonyon asyāāl átánǵéné awé ngen póg, boŋ ámbíd e póndé ákud nkáásé ní Dyöb. ²⁸ Melemlem nē dōo Krístaa ábágé eche yāl ngen póg ne ngen ésyāāl áhúd mbéb ní bad híin. Apē-'e ngen éche élónténé ébe, saké áhúd mbéb ní bad, boŋ ápē áson alongé á bad ábe bésine mó.

10

Krístaa ábágé eche yāl

ngen póg ne ngen ésyāāl

¹ Mbéndé éche Dyöb dēmbēé bad bé Israel ébédēē ngen nēŋgāne nwágén mé mekan mé bwām níme méhúe' á'sō. Echē mbéndé éehelēé-se ékon syánē alúmed ngāne nímē mekan mébēē. Beprise bebāge' Dyöb mende abe ne abe, mwē ne mwē-té. Chán-nō échē ndín é mbéndé éche bebāgeé

éché ndín e mende éhale ébēl bad ábe bédé benben ne Dyöb básán? Eehelée. ² Nzé émbē nén bán béhélé'áá, né bénkénsógké Dyöb mende abeyē? Né bénsōg áyāle nén né bad ábe bébage Dyöb mende básáá'áá ngen póg ne ngen ésyāāl, né béetage'áá-'é áte bán bébélé mbéb. ³ Bon mímē mende mēn-éé métimé mékamtan bad mwē ne mwē téé nén bán bébélé mbéb, ⁴ áyāle nén mekií mé nyag ne mé mbód méehelée se méhúd mbéb mí bad mbéd.

⁵ Nén dō-'áá dēnkāḡ bon áde Krístā apédé á nkōḡsē-te aláá Dyöb áá, "Saké mende ne nde éhedée.

Ebōḡséné me yāl e moonyon echē mébeé we née mende.

⁶ E'lém ábe béhyánté á menyán, mende-'é ámpē níme bad bébage wē áhúd mbéb mí bad, béēwōgtēē wē menyinge.

⁷ Dō-'áá ríhóbéé meé,

'Me nén A-Sán,

mbōḡséné ábel ngáne éhedée

melemlem ngáne éténlédé áyāl echēm á kálag echōḡ.' "

⁸ Ansébé ahób áá, "Saké mende ne nde éhedée saá-kaá e'lém ábe béhyánté á menyán áhúd mbéb mí bad é'wógte wē menyinge" kénée édíí nén bán bad bébélé'áá nímén mekan ngáne mbéndé e Mosēe éhedée. ⁹ Ambé ambád áá, "Me nén A-Sán, mbōḡséné ábel ngáne éhedée." Né-óó, Dyöb ásidté mende mé' bōód á nkāḡ ábel bon átimeḡ mende níme Krístā.

¹⁰ Akwēnten áde Yesu Krístā ákwénténé ábel ngáne Dyöb áhedée bon ábe eche yāl nēḡgáne mende, ábélé syánē desáá á'sō é' Dyöb ngen póg ne ngen ésyāāl.

¹¹ Nsón níme beprise bé Israel rídii átyéem ábe Dyöb mende mehóg ne mehóg epun téé. Mmén mende mó-'é méehelée se méhúd mbéb mí bad mbéd. ¹² Bon Krístā pen abagé mende mehóg níme méwóó ngíne áhúd mbéb mí bad ngen póg ne ngen ésyāāl. Ambíd enē, andyēé Dyöb á ekáá émbáá. ¹³ Ahed-taá ádyéé ásin pónde echē Dyöb débenlé bon ákōgtéd ábē bad bé ekōyí ámín ne mekuu. ¹⁴ Ayāle mende mehóg mwēmpen níme ábágé, ábelé bad ábe áhúdé nímab mbéb básáá nyaa eche elóné mbon.

¹⁵ Edāádāḡ eche Esáá chómpē élúmté syánē áte nén bán nē adé mbále. Enhōb áá,

¹⁶ "Sāḡgwéé ahóbé áá

'Mmén melē móo syāābōo sémwēē

á pónde echē ehúe' á'sō.

Mēbēl bébíí échēm mbéndé,

míbel-le ngáne béechaténné chó mbéd.' "

¹⁷ Anhób ámpē áá,

"Méekamtén-naá mbéb

ne mewusé nímāb ámpē."

¹⁸ Dyöb ámáá bad mbéb alagsen. Mende ké mehóg méesaá ámpē níme bad bétāḡgéné abe ákud alagsen dé mbéb.

Syánē dépe benben ne Dyöb

¹⁹ Né-óó, a-baányan dewóó kunze ásol áde abwóg á Höm áde Atómténé Asán. ²⁰ Yesue adíbnédé syánē nzii e ekóólé echē epēene' alongé abe áde ábágé eche yāl. Eche yāl edé nēḡgáne abad áde dēnkāḡ syánē ápe wēé Dyöb ádíí. ²¹ Syáné dewóó ndale e prise awē anone' bad bé Ndáb e Dyöb. ²² Né-óó, syánē désidé benben ne Dyöb ne nlem nhóg, désuḡ-me nlem rísyāāl áwē. Nén adé áyāle mekií níme Yesue ásyógé á awóg, mébélé

nlém níkénlè syánē á abum, awòbpe-’ε syánē ne mendíb níme mésáá áte. ²³ Déwèd adúbe áde dédúbpé achâñned, désum-me nlém áhed, áyāle dédúbpé nén bán Dyòb áde ábele dyam áde áhóbé aá mósòbèl, éche ehób éehūnēē á ndòob. ²⁴ Dénnon ngáne déhele dewéd nhóg ne aníníí nlém á abum, ábel dédæon débele-’ε mekan mé bwám. ²⁵ Deebág bán deébòmēē pónké ésyāal ngáne donge á bad bébeléé. Boñ pen débê déwéde’ nhóg ne aníníí nlém á abum, tanje bòob áde nyényínēé bán Epun éche Sàngwéé ápéé édé benben.

²⁶ Nzé dedii dekaa’ mekan mé mbéb ábel áde démáá mbále abii, né mende ké mehóg méesaá ámpē níme méhūd nímē mbéb. ²⁷ Boñ nzé mod adii akoo’ mbéb ábel, né mbwóg mósó mébē mósó áte nén aá Dyòb dékwid mósó nkáá é Epun é Nkáásé. Béhyāād mósó á ebonde é muú é ngíne échē éhyaād bad ábe bétāngan Dyòb. ²⁸ Kénzēé awē eehíde’ mbéndé eche Mosεε, boñ bad bébe ké’ε beláán bébid mbóñ nén bán eehídeé mbéndé, bébelé béwúú mósó, béewógēē-’ε mósó ngól. ²⁹ Nzé mod-te eetéde Mwān a Dyòb nées dyam, eetéde mekií mé melé mé Dyòb níme mébélé boñ asāñ nées dyam, ásyāā-’ε kóāñne Edáádñe eche epeene nsimé, né chán nkógsen níme ene ndín e mod níhele móbé? ³⁰ Debíí mod awē anhób aá, “Mékāgsen bad. Mētímtén bó áyāle mbéb níme bébélé.” Anhób-pe ámpē aá, “Sàngwéé ákáād ábē bad.” ³¹ Edé ebébtéd ne kénzēé awē ahúné á mekáá mé Dyòb dé alongé ákud nkógsen.

³² Boñ nyéēchatán ngáne nyémbēē-se á mbooted áde nyékúdé e’nyínen bé ekíde. Ene pónké, kénéε nyénkudté metake mé ngíne, nyénkanj nlém. ³³ Pónké ebédé échē bad béwógté’áá nyé e’són á’sō é’ bad, bétagté-’ε nyé. Donje á pónké ámpē nyébágé’áá ne bad ábe békúdé échē ndín é metake. ³⁴ Nyéwēnnádtáá bad ábe bémbē á mbwóg. Ké áde bēndummé nyé bwēm, nyémbé nyébé menyiñge, áyāle nyémbíí nén bán nyéwóó bwēm ábe é’tómé nē ábe bébē abé ne abé. ³⁵ Né-óó, nyébē nyéwéd nlém á abum, áyāle nén Dyòb ábage nyé nsábe níme níhábé ámín. ³⁶ Nyétāngéné awεsen ábel nén nyébel ngáne Dyòb áhedéé, nyékud-te chóm éche Dyòb áhóbé aá mósòbē nyé. ³⁷ Eténlédé á kálag e Dyòb nén bán, “Mwāmpīn ní pónké, mod awē atāngéné ape, ápē, éebébed-taá pónké.

³⁸ Abēm bad ábe bébele mekan níme métāngéné
bébē á alongé áyāle bédúbpé abēm e’yale.

Boñ pen kénzēé awē atīmné mbíd,
méewógēnné mósó menyiñge.”

³⁹ Syánē pen deesaá nyaa é bad éche étimén mbíd ébós-’ε. Dedii bad ábe bédúbpé Dyòb, békúdé-’ε e’sóosoj.

11

Adúbe

¹ Adúbe ádíí áwónj nlém wεé mósókúđ chóm éche mósúmé nlém áyāl. Amad nén wεé chóm éche mósnyínnēē díđ ékóó abé. ² Adúbe áde bad bé’ bósód béndúbēē Dyòb dósó dēnkāñ boñ Dyòb ábéén bó menyiñge.

³ Adúbe dósó ákásó boñ desóñtén nén bán eyale é nsal chósó Dyòb áhágne nkóñsé. Né-óó, bwēm ábe dényínnēé díđ é’húú ne chóm éche déenyínnēē díđ.

4 Adúbe dǎo dēnkǎŋ boŋ Abele ábe Dyöb mende mé bwám míme méntóm míme Keene ámbéé Dyöb. Adé adúbe dǎo dēmbēl boŋ Dyöb ábéén mó menyinŋe néé mod awé abele mekan míme métánŋéné. Nén dēnnyíned ne akob áde Dyöb dēnkobpé mende míme Abele. Adúbe dǎo-áá ákǎá boŋ, kénée ámaá awé, abé álāngē bad mam.

5 Adúbe áde Enage dǎo dēnkǎŋ boŋ eenyínne' kwééd díd. Boŋ pen Dyöb dēnkéén mó ámín, bēnkēnyín-naá mó ámpē. Eténlédé nén bán, byánán Dyöb dékéén mó ámín, abel'é-áá mekan míme méwógté'áá Dyöb menyinŋe. 6 Modmod eéhēlēē-se awógéd Dyöb menyinŋe áde éedúbpeé Dyöb. Nén adé áyāle kénzéé awé ahede ape benben ne Dyöb, atánŋéné adúbe nén áá Dyöb ádé, adúbe-'e áá Dyöb désábē bad ábe béhede mó abii.

7 Adúbe dǎo dēnkǎŋ boŋ Noa awóŋén Dyöb áde Dyöb dénlāā'é mó mam míme mébenléd á'sō é' pón dé. Kénée edíí bán pón dé eched enkēnyínénné mímē mekan díd, ambēl ngáne Dyöb dénlāā'é mó. Anlón bǎle é'mbáám baa. Awēd-te dǎo bóabe adé abum á ndáb bénsōnlé békūd-te e'soosōŋ áde mendíb ménlōnnē nkōŋsé áte nisyāal boŋ chōm ésyāal éhó. Abel áde Noa ámbenlé nē, dénlūméd bán mbeltéd ní bad bé nkōŋsé rídé mbé. Adúbe pen áde Noa ánwōŋgē dēmbēl Dyöb déntēd mó néé mod awé abele mekan míme métánŋéné.

8 Adúbe dǎo dēnkǎŋ boŋ Abrahame awóŋén Dyöb áde Dyöb dénlāā'é mó áá áhide á dyad wée ábédé, áke hōm démpēe á mbwóg eche Dyöb dēmbōŋsénné mó abe. Anwóŋén Dyöb ákē-'e, kénée énkēmbíí'é wée ákagké. 9 Adúbe dǎo dēnkǎŋ boŋ áke ádyēē á mbwóg eché Dyöb dénlāā'é mó áá móhōbē móó móabe mó. Ambé áwed néé nken. Aisige bó Jakōb bómpē bédyéé'áá á e'bem-tē. Dyöb dénlāā bómpē melemlem ngáne ánlāā'é Abrahame. 10 Abrahame adyéé'áá á e'bem-tē wē ásine' pón dé eche ádyēé' é á dyad ámbáá áde ásumnéde, áde Dyöb dēn átíídé boŋ alón-'e. 11 Adúbe dǎo dēnkǎŋ boŋ Seraa abé nkgō kénée ámmadté kǎd e achád atóm. Andúbé nē áyāle andúbé áá, nzé Dyöb áhóbé áá móábēl dyam, abel'é alóned dǎo. 12 Né-ǎó, kénée Abrahame ámmadté achun bwámbwam nyaa eché éehēle'áá-se achyáá mwān, nchyaátén nisyāal ménhūū ne mó. Mmē nchyaátén mēmbuú áte nēngáne betintine ábe bédé ámín, mbūū-'e áte nēngáne nsíí míme rídé á nkag mé edíb é nkwē, míme béehel'é-se bétōŋ.

13 Abé bad bé' bǎod, bēnwōŋ adúbe kǎŋne á kwééd. Kénée bēn bēnkēnkudté chōm éche Dyöb dénlāā'é bó áá móhōbē móó móabe bó, boŋ bēnnyín ábē bwēm nchabnede bēwóŋén-ne bó menyinŋe. Bēnkēmbán-gaá ahób bán bédíí beken ábe béewóo hōm áde bédyéé' é á nkōŋsé-te. 14 Bad ábe bēhóbe eché ndín é mekan bēlūmte nén bán béhede hōm áde bēchǎgké ádáb. 15 Nzé bédíí békámtánáá wée bēmbídtē, né bēnhéd nzii átim ámbíd. 16 Boŋ bēntím bēhadé dásō mbwóg éche eboó, nédē mbwóg e ekombe é mīn. Né-ǎó, Dyöb déékwāgnē bó nzé bēchágé mó bán ádáb Dyöb, áyāle amaá bó echab mbwóg aboŋsen.

17 Kénée edíí nén bán Abrahame móó Dyöb dénlāā'é áá bán bēbuú mó áte, adúbe dǎo dēnkǎŋ boŋ abé mboŋsén ábe Aisige awé abédé mímē mpom ní mwān néé mende áde Dyöb ákágé mó. 18 Aisige móó Dyöb dénlāā'é Abrahame áá, "Mbweēn ne Aisige dǎo nchyaátén míme nílāngé wē meé wēkūd mébídtē." 19 Abrahame andúbé áá Dyöb áwóó ngíne ápuud ké mod awé amaá awé. Né-ǎó, dehele dehób bán Abrahame ankūd Aisige ámbíd áde ápuúdé. 20 Adúbe dǎo dēnkǎŋ boŋ Aisige ahób áá Jakōbe bó Esao békūd nnam pón dé éche ehúe' á'sō. 21 Áde Jakōbe ádíí benben ne

kwééd adúbe dóo dênkǎḡ boḡ ánámēd mwǎn-téé awě Josebe. Anwúlén á ntóḡ míme átōmnéé, ábe Dyōb edúbé. ²² Ade Josebe ádíí benben ne kwééd, adúbe dóo dênkǎḡ boḡ ahób á'sō é' pón dé áá bad bé Israel bēbíd á Egipto. Dó-'áá dênkǎḡ boḡ alágtén ngáne bétǎḡgéné míme ndim abel.

²³ Adúbe dóo dênkǎḡ boḡ Mosee sáá bó nyan békōō mó á etún é ngon éláán áde bémáá mó achyáa. Bényin nén bán Mosee aboó elóon bwámbwam, bénkēmbǎḡ-gáá ábóo mbéndé éche kǎḡ éntōmēdtē.*

²⁴ Adúbe dóo dênkǎḡ boḡ áde Mosee á máá akwǎg, enkēnkwentén áá béchǎge mó bán mwǎn awě mwǎn a mmwáád awe kǎḡ e Egipto.

²⁵ Ankwentén ákud metake ne bad bé Israel tómaa áwóg bwám á mbéltéd mé mbéb-te á esón é pón dé. ²⁶ Ne mó, annyín nén áá ákud akwágké á nló míme Ane-awě-Bésinéé, áde nsábe míme rítómé nhon rí Egipto rísyāāl. Ambel nē áyāle asiné'áá nsábe míme Dyōb débéé mó á pón dé echē ehúé'.

²⁷ Adúbe dóo dênkǎḡ boḡ Mosee áhídē á Egipto ésebán abáá' melingá míme kǎḡ e Egipto. Ankan nlem abé áke nēḡgáne mod awě anyine Dyōb áde mod éēnyinnēē díd. ²⁸ Adúbe dóo dênkǎḡ boḡ atíí Ngande e Nnyime-ámín. Anláá bad áá bémwagted mekií á mmwe mé e'kob ábel boḡ nzé ángel e Dyōb epedé áwúu bán bé'sō, eewúé' bán bé'sō bé bad bé Israel.

²⁹ Adúbe dóo dênkǎḡ boḡ bad bé Israel béchábé edíb é nkwe éche Eyáge'. Bēnchabé chó byánán békag á ndoob mín. Boḡ áde bad bé Egipto bēhóbé bán bómpe béchabe, bēnhō.

³⁰ Adúbe á bad bé Israel dóo dênkǎḡ boḡ e'ké ábe bēnlǎḡnéd dyad á Jeriko é'kwē áde bad bé Israel béhyōmnédé bó epun saámbé. ³¹ Adúbe dóo dênkǎḡ boḡ akwalēē awě béchágé'áá bán Rahabe enkēnwé áde bad ábe bēnwūēn Dyōb nló áte bēnwēē. Nén dēmbēnléd áyāle ankōb bad bé Israel nken áwe ndáb, áde bēlómé bó áhye dé anon dyad áte á mesoom-tē.

³² Mbē ríkag á'sō-ye? Pón dé eesaá echē ríhale nláá nyé mam áyāle bad nēḡgáne Gidione, Barage, Saamsine, Jeftaa, Dabide, Samwēle ne bekal bé edáádǎḡ bésyāāl?

³³ Adúbe áde ábē bad dóo dênkǎḡ boḡ bétóm melon áte míme bósbo bēnwǎn bel. Bélyágté'áá bad ábe bēbédé ásē echáb nyaa echē etǎḡgéné. Bēnkūd-te bwēm ábe Dyōb dénhōbpē áá móšbe bó.

Bēnkǎḡ nsal rí ngii. ³⁴ Bēndimēd e'bondē é' muú. Bēmbíd á mekáá mé bad ábe bēhédé'áá bó páá awūēn. Kénéé á mbooted bēnkēnwōḡgé ngíne boḡ Dyōb dēmbě bó ngíne, bēbédéé sánze é ngíne bēwanne' sánze é melon mémpēe, éche sánze étōmē' mehélé. ³⁵ Adúbe dóo dênkǎḡ boḡ donge dé bebaád anyín néé ábāb bad ábe bēmmād awé bétímé ámbíd á alongé.

Donge á bad pen bēnkūd mbéte kǎḡḡ bēwé. Bēnkēnkwenténnē Dyōb abán á yǎl ábel bétēde bó. Bēmbel nē áyāle bēmbīl bán bēpuú békūd alongé áde áde bwám tómaa dé nkōḡsé. ³⁶ Donge démpēe dēnkūd metake, awel áde bad bēwéláá bó, bēbōmé-'é bó. Bēnhǎḡ donge bēhé-'é bó á mbwag.

³⁷ Donge ábédé áde bēnwūēnnē meláá, bēmpēe-'é bésél bó áte e'són é'be. Bēnwūēn bēmpēe páá. Abē bad bēwáá'áá e'kob é'mbód béhyōmne'. Bēbédéé betóótōkē bé bad, békudé' metake, békudé-'é ndutul á mekáá mé bad bé ekoyí. ³⁸ Ehednád-taá bán bad bé bwám néé bó bēbē á nkōḡsé mé mbéb wén. Bétámnádtáá á ehýáḡe ne á mbōod mín, bēdyéé' á e'láá-tē ne á e'lóm-tē.

³⁹ Adúbe áde ábē bad bésyāāl dênkǎḡ Dyōb ábēén bó menyḡḡe. Boḡ ké nē, bēnkēnkudté chōm eche Dyōb dénhōbpē áá móšbē ábē bad. ⁴⁰ Nén

* 11:23 Kǎḡ e Egipto entóméd mbéndé áá bēwúu bán bé baachóm bésyāāl ábe béchyáá ekóólé ábe bédé mwě míbe átimé ásē.

démbe áyāle Dyōb dēmmad atii aá mōḥbē syānē chōm échē étómé chōm éche ánhōbpē aá mōḥbe bō. Antíi nēn aá, nchoo ne syānē dōo ábē bad békwnédté áwe e'só.

12

Dyōb dōo áde syānē Sáa

¹ Ngáne édíf-'áá bán enén ndun e mod elāḥnéde syānē edé-'ε mbōḥ, tāḥḡene adúbe áde déwōó, detāḥḡéné desidéd kéchéé éche ékáa syānē nzii á nkəg, détdē-'ε mbéb míme nḥáá syānē. Detāḥḡéné nēe dékáá nlém ányaged mehélé míme Dyōb áhóbé aá dényaged. ² Detāḥḡéné nēe désúmé mīd wēe Yesue mwēn, áyāle mō alyáḡte syānē áwōḥ adúbe. Mwēn-naá áwōḥḡēn syānē káḡḡ dépid-te dō á asóg. Ankwentén áwé kwéed e e'són á awəg, enkētéd-taá áde akwáḡké nēe dyam ábel nēn ákud menyinge míme Dyōb akōḥnéde mō. Nē ábélé-'ε bōob, adyεé á ekáá é mbáá á atii dé nkamlēn á Dyōb.

³ Nyékamten ngáne Yesue ánkwenténné metake akud á mekáá mé bad bé mbéb ábe bēnkōó mō. Nyékamten mímé metake ábel boḥ nyéekómé', nyéedūlé-'ε mekuu ámbíd. ⁴ Nzum eche nyéwanεé ábóded mbéb, eépédéé ndáḡke eche nló mímēn nḥele rítóm. ⁵ Nyéechatán e'yale ábe Dyōb dēmbenlédté áwéd nyé nlém á abum, achəg áde ánhəḡké nyé aá ábe bán. Anhób aá,

“A-mwān, nzé Dyōb akánné wε áte áyāle mbéb míme ébélé, etéd mímé nkáne áte nēe dyam dēn.

Nzé Dyōb akóḡséné wε, yāl eehóó' wε áte.

⁶ Bíi nēn wεé mod awě Dyōb ádáá, mōo akánnéé áte.

Mod awě átédé nēe awe mwān, mōo akóḡsanné.”

⁷ Né-óó nyéwεsen mímé nkóḡsen áyāle nēn, rílúmte nēn bán Dyōb átédé nyé nēe ábe bán. Mwān ahéé adé awě sáá éekḡsānné áyāle awusé áde ábélé? ⁸ Nzé nyéekūdē nkóḡsen áyāle mbéb míme nyébélé ngáne bán bé Dyōb bésyāál békudeé, né nē álúmte' nēn bán nyéekoo'ε bán bé Dyōb abé. Né nyédii bán ábe béchyáá á asón. ⁹ Nzé ábēd besáá bé nkōḡsé béhēle békḡsēn syānē áyāle mbéb míme débélé, débəḡé-'ε bō edúbé, né detāḥḡéné Sáa awēd awě adé ámīn edúbé abe tómaa nē, ábel débē á alongé. ¹⁰ A esōḥ é pónde dōo ábēd besáá bé nkōḡsé békḡsanné syānē, kéchán áde ébōḥnéde'-ε bō dōo bēbéléé. Dyōb pēn akóḡsan syānē áwōḥḡēn syānē ábel nēn débē bad ábe bésáá ngáne mwēn ámpē ásáá. ¹¹ A pónde eche dékúdé nkóḡsen, dewóḡe mbéb áte, deewóḡéé bwām. Boḥ ámbíd e pónde, kénzεé awě mímé nkóḡsen r'ýáḡté debyéé, abélé abé nsan, ábélé-'ε mekan míme métāḥḡéné.

¹² Né-óó, mekáá míme mēmmad nyé achii áte, nyéwéd mō áte. Nyéemwāḡ-ke se mekuu mésāḡé nyé ásē. ¹³ Nyébē nyéhídé' nzii eché etyéémé ábel nēn bad ábe bésyḡte', bēenabpé eped atim, boḥ bédyεε bwām.

Elébe áwōḡen Dyōb

¹⁴ Nyéwan áte ábē nsan ne moosyāál. Nyéwan-ne áte ámpē áwōḥ abé áde ásáá, áyāle ésebán mod asáá, eéhēlēε-se anyín Sáḡwéé. ¹⁵ Nyényín nēn bán nyé modmod nyéebóó'ε nsimé rí Dyōb akud. Nyényín-ne nēn bán nyé modmod nyééasa nēḡḡáne mbál mé mbéb míme nzé ríkwoḡé mbélé mīpēēn ndutul, mībéd-te mbál mémpēe. ¹⁶ Nyényín-ne nēn bán nyéekábéé mesón, nyéébélé-'ε mam nēe bad ábe béewōḥne Dyōb pónde

ngáne Esao ámbenlé. Esao ansóm kunze echê ánwōngē néε mwān a'só á etútú é ebwōg é ndyééd ehóg. ¹⁷ Nyébíí nén bán, ámbíd é nê, Esao ahédé'áá aá sáá anamed mó, bon sáá ambán mó anamed. Kénéε áncíí'ε bwámbwam, nzii enkēnbáá áhānlen dyam áde dēmbenléd.

¹⁸ Nyékamtēn nén bán hōm áde nyétyéémé bōob ádíi á'sō é' Dyōb. Nyétyééméε nēngáne bad bé Israel bentyēēmē benben ne mbōod e Sinai e nkōjsé echē muú rí ngíne mbídé'áá amín. Adē bentyēēmē áhed, nganlen e ehintén embé áhed, bīn é'sūdēn áte, ekukud é ngíne-'ε étōme'. ¹⁹ Bénwōg esaád é elon, bēwōg-ke ehób. Mbwōg rí ngíne ménkōb bō. Bénchān Dyōb nén bán eehóbé' ámpē. ²⁰ Bénchān Dyōb nê, áyāle dyam áde ánlāá'ε bō aá bébel dénwōgēd bō mbwōg bwámbwam. Anhób aá, "Chōmchōm éekidtán enén mbōod. Nzé ké nyam ekidténé chō, bélúm chō meláá káān ewé." ²¹ Mekan rímē bēnnyinnē ménkōbēd bō mbwōg bwámbwam. Mbwōg ménkōb káānne Mosεε. Anhób aá, "Mbwōg rínānhte mε." ²² Bon nyépen, nyēpedé benben ne mbōod e Zayōn. Nyēpedé bōob á dyad áde Dyōb dé alongé. Adé dyad ádíi Jerusalem awé adé amín. Awēdte, ángel bíib, éládne áte ne menyinge. ²³ Nyémpē nyēpedé á nlatén mí bán bé'só bé Dyōb ábe Dyōb átélé mīn ádyōb. Nyēpedé wēε Dyōb áde ákáadte' moosyāal. Nyēpedé áfinté e e'dáádān ábe bad bé bwām ábe Dyōb ábélé békwoǵnéde. ²⁴ Nyēpedé wēε Yesue awé adé mod atínté á bad ne Dyōb á melē mékōālē. Nyēpedé bōob wēε Yesue ámwágtédé nyé rímē mekií. Mmē mekií mébágé syānē nsimé tómaa mekií nīme Abele. *

²⁵ Nyényín nén bán nyéekōnléε Dyōb metúu tāngene dyam áde álāngéé nyé. Bad ábe bēnkēnwōgēn mod awé Dyōb dēmbanéé á nkōjsé-te áleb bad, bēnkūd nkōgsen. Ngáne bēnkudté nkōgsen, syānē ámpē detāngéne nkōgsen akud nzé deewōge elébé éche ébídé ádyōb. ²⁶ Bōod áde ánhōbpē akan, nkōjsé ménsāgnēd ásē. Bōob-pe ahóbé nén aá, "Mābēl nkōjsé rísāgnéd ámpē. Saá-kaá nkōjsé mwēmpen ménsāgnēd, mēbēl káānne ekombe é mīn chómpē ésāgnéd." ²⁷ Ahób áde áhóbé aá, "Ámpē" álūmte' syānē nén bán Dyōb déhūd bwēm ésyāal ábe bésāgnēd ásē. Ábe bwēm é'díi bwēm ábe áhágé. Ábēl nē ábel bon bwēm ábe béésāgnéd é'lyg.

²⁸ Né-ōó, désāgnen Dyōb áyāle nén abagé syānē mbwōg echē mod éehelée-se aságéd ásē. Désāgnen Dyōb, débage-'ε mó edúbé nyaa echē éwōgēd mó menyinge. Débele-'ε nē ne mbwōg ne edúbé ésyāal. ²⁹ Ne mbále, Dyōb ádēd ádíi néε muú nīme ríhyānhte chōm ésyāal.

13

Abé áde áwōgte Dyōb menyinge

¹ Edānge é Bad bé Krīsto ébē ékag á'sō áfinté echēn. ² Nyéebág bán nyéēkobéé bad beken pōndé ésyāal. Donge á bad békékōb ángel nken, áde béēbíi'ε bán ángel chōó édé. ³ Nyékamtēn bad ábe bédé á mbwōg. Ebē byánán nyāābōo nyéde áwed. Nyékamtan-ne bad ábe békude metake ásē e bad bēmpēe. Ebē byánán nyémpē nyékude' rímē metake.

⁴ Mod-téé awé adé á ndáb e'wōngé ábage e'wōngé edúbé. Mod eekábé mesón á ebwōg. Nyéēchatán nén bán Dyōb dékāād bad ábe bébele' e'tōngé é' mekan ne ábe békábe mesón. ⁵ Nyéēsūmē nlém áyāle edānge é mōné, nyébé-'ε menyinge ne kéchéé éche nyéwóó áyāle nén Dyōb áhóbé

* **12:24** Mekíí nīme Abele méhede' metuuten, bon mekií nīme Yesue mépεene dāsō alagsen.

aá, “Méechenéé nyé mbêd, méebánj-’aá nyé áyāl.” ⁶ Né-óó, dehele dehób ne nlém rísyāāl nén bán,
 “Dyöb dóó adé nwōngene awēm,
 méebánjé dyamdyam,
 cheé moonyonj áhele ábēl me?”

⁷ Nyékamten bad ábe bélyágté’áá nyé bóód, ábe bēnkale nyé eyale é Dyöb. Nyényín nsón níme abé adáb ábélé. Nyéhíd nímāb mekuu, nyédúbe ngáne bómpē bēndübēē. ⁸ Yesu Krístəə adé melemlem pónde ésyāāl. Ngáne ámbēē chān, nê dóó adíí chíi, nê dó-’aá ábēē abé ne abé. ⁹ Nyēemwāg-se ayáge ké áhéé áde adé nhəŋlén áhəŋlén nyé nlém á abum. Ebóó nén bán nsimé rí Dyöb múmó ríwéde nyé áte saké mbéndé təŋgene adyé dé medyé. Echē mbéndé éewōŋgānē bad ábe bēhíde chō.

¹⁰ Dewóó menyán mé mende níme beprise ábe bébage mende á ebem é Dyöb béewóó’é kunze ádyé chōm áhed. ¹¹ Prise ambáambáa, abage Dyöb mende áyāle mbéb mí bad. Abelé atéd mekií mé nyam é mende asólén mó á Hōm áde Atómténé Asáj. Bébelé bétéd ndim rí nyam pen, bēbídén ámbíd e eyáde béhyaád mó. ¹² Nê dóó dēnkəŋ boŋ Yesue ámpē átag, awé ámbíd e e’ké é’ dyad ábel boŋ nímē mekií mébel bad bésāŋ. ¹³ Né-óó syānē ámpē déke détán mó ámbíd e eyáde ábel boŋ syānē ámpē dékud e’són ábe ánkudté. ¹⁴ Déke détán mó áhed áyāle nén deewóó’é dyad áde ásúmnédé á nkōŋsé-te wén. Boŋ desumé nlém ábē á dyad áde áhúe’ á’sō. ¹⁵ Né-óó, débê dékene Dyöb mbwiined ne Yesue. Mmēd mekenag mébê nēngáne mende níme débageé Dyöb. Dékag dékale’ nén bán móó adé Səŋgwéé. ¹⁶ Nyēchatán nén bán, nyētəŋgéné bwām abel wēe bad bēmpēe. Kéchéé éche mod áwóó-’aá, áwōŋgan nhóg ne aníní. Echē ndín é mende chōó éwógte Dyöb menyinge.

¹⁷ Nyéwógne bad ábe bélyágte nyé, nyésuded-te yāl ásē e nkamlen nímāb áyāle bóó bēnəne nyé. Bétyēem-me á’sō é’ Dyöb áláa mó ngáne bēnóné’áá nyé. Nyéwógne bó ábel boŋ bēbē menyinge ánən nyé. Esebē nê, né bēwóg ndutul ánən nyé. Né nê déewōŋgén-naá nyé.

¹⁸ Nyékánnad sé. Sēbíi nén bán nlém ríkénlé sé á abum áyāle chōm ésyāāl éche sébélé. Sēhedé’áá bán sébel chōm ésyāāl nyaa echē etəŋgéné. ¹⁹ Mbáde nyé acháj nén meé nyékánnad sé ábel nén Dyöb ábel ríwāmsen atim ámbíd ábē ne nyé ámpē.

Mekáne mé asóg

²⁰ Dyöb dóó ábage’ bad nsan, dó-’aá ápúúdté Yesue, Səŋgwéé awêd. Bóob-póó, Yesue adíí née ndəle a Nnən-a-mbód awé bēbēnlédé nímē mekií ábel nchemtən mbê á ngíndé ne á ngíndé, áftinté e Dyöb, ne éche mbód. ²¹ Nkánne nén meé, Dyöb ábel nyébê mboŋsén ábel chōm-té éche áhedéé aá nyébel, nyébê-’e nyōŋgé ábel mam níme métəŋgéné. Yesue áwōŋgan nyé ábel mam níme méwógte Dyöb menyinge. Ehúmé ébê ne Yesu Krístəə abé ne abé. Ebê nê.

E’yale bé asóg

²² A-bānned, ncháa nyé meé, nyékonj échén elébé awóg. Enén kálag echē ríténlé nyé éechabéé áte. ²³ Ndəó meé nyébii nén bán bēbídte mwānyan awêd, Timotiə, á mbwóg. Nzé awámséné me atán, né sūmó séēpē áwēn.

²⁴Nyéłentēd mε bad ábe bélyágte nyé bésyāāl, nyéleled-te bad bé Dyōb bésyāāl. Bad bé Dyōb bémpeē ábe bábídé á Italia, bómpē bélómmé nyé mēlentēn.

²⁵Nsimé rí Dyōb níbê ne nyé moosyāál. Ebê nê.

Kálag eche Jemse Ndibned ní kálag

Kálag echë Jemse átélé ehóbé tângene mekan míme bad bé Krísto bétángéné abel pónké ésyāā́l á alongé ádāb. Bad bé Dyõb ábe bépántédé áte nkõñsé áte rísyāā́l bõo Jemse ánteléé chõ. Abënlédé ngan híin áléb bad bé Krísto tângene metón híin. Mmë metón médii, ábé nhõn ne ábé atóg, mekægsen, abé á bwām, ânõn bad nkõñtéd, adúbe ne mbéltéd, ngáne bad bé Krísto bétángéné echém abenled, áwõñ debyéé, nselag, kúmbe ne asuded á yāl, ábíded mbakú á yāl e bad, ákum ekáá á tâl, áwæsen, ne ákáne.

Jemse awédé áte á kálag tē wê nēn aá mbéltéd níkag ekuu ehóg ne adúbe.

Nkabtéd ní kálag

Ndibned ní kálag 1.1

Adúbe ne áwõñ debyéé 1.2-8

Abé atóg ne ábé nhõn 1.9-11

Ákæg ne ákud mekægsen 1.12-18

Áwóg ne ábel 1.19-27

Ngabén eéhednádte 2.1-13

Adúbe ne mbéltéd 2.14-26

Ngáne mod a Krísto ábenladte echém 3.1-18

Mod a Krísto ne mekan mé nkõñsé 4.1-5.6

Elébé émpëe 5.7-20

¹ Mē Jemse, mbæledē a Dyõb ne awē Sångú Yesu Krístæ, mē-ēé ntenle nyé enén kálag. Nlente nyé metúmbé dyõm ne mébē mé bad bé Israel míme mēpántédé áte nkõñsé áte rísyāā́l.

*Jemse ad bad bédúbe Krístæ
béwõñ-’ε debyéé*

² A-baányan, pónké ké ehéé echë nyaa e mekægsen ké ehéé étané nyé, nyétéd nē e’boñ é yāl áte. ³ Nyébíí nēn bán nímēn mekægsen míme nyékudéé áyāl e adúbe áde nyéwóó, méwéde nyé nlém á abum. ⁴ Nlém ríwúu nyé á abum káññ á asóg ábel boñ mbéltéd nímēn rítyéem bwām rílõn-ne mbon, ábel boñ nyéewóó’ abé dé mbéb ké ahóg á alongé ádēn.

⁵ Nyé ké ahéé awē atóge’ debyéé, áchån Dyõb aá ábe mó. Dyõb dõo ábage moosyāā́l debyéé ne nlém nhóg, ésebán akwognad modmod, ábe-’ε mó. ⁶ Boñ pēn nzé nyéchāa Dyõb nyédúbé bán ábe nyé chõm éche nyésédté mó ésebán nlém níkáadte nyé á abum. Mod awē nlém níkáadteé á abum ádíi nēe edíb é nkwe éche éhode’, epub éhúene’ mendíb pēd enén étimne eníníí. ⁷ Ene ndín e mod eewémtán aá móõkũd chõm wēe Sångwéé. ⁸ Adíi mod awē awóó nlém míbe, eechånád-taá hõm ahóg áyāl e kéchéé éche ábeléé.

Betóótõkē bé bad ne behõn bé bad

⁹ Mod a Krísto awē eesē etógnén á’sõ é’ bad bēmpēe atángéné abé kúmbe nzé Dyõb áchágté mó ámín. ¹⁰ Mod a Krísto awē adé etógnén á’sõ é’ bad bēmpēe atángéné abé kúmbe nzé Dyõb ásúdté mó. Nhõbe nēn áyāle melemlem ngáne ébéenēé mbonja e nkáákæ awē adé á ahín-tē. ¹¹ Nzé enyen épene ne ngíne ábe e’hyé bé ekíde é’belé é’hyáád

ane nkəákəə, éche mbonja-’ε ébelé ésoo, e’boŋ é’bāb-πε é’belé é’maa. Melemlem nê dōo behon bé bad bémaá’ε anan áde bənanεé nímāb nhon ambīd.

Jemse ad mekəgsen mēhūu’ε wēε Dyōb

¹² Nnam ne kenzéé awē awēséné mekəgsen, áyāle nzé atómé nímé mekəgsen áte, Dyōb débe mó nsábe níme rídé alongé áde áhóbé aá mōsbē bad ábe bédáá mó. ¹³ Nzé mod akudé mekəgsen eetāŋgenéé ahób aá, “Mmén mekəgsen méhūu wēε Dyōb.” Mod eéhēlē-se ákəg Dyōb ne ebébtéd, melemlem ngáne Dyōb-πε déekəgέé mod ábel mbéb. ¹⁴ Mewēmten mé mbéb mé mod mwēn mōo mékəə boŋ ahún á mekəgsen-té, ene pónde-’aá nímé mekəgsen métédéé mó nlém á abum boŋ mehaŋ mó. ¹⁵ Mmē mewēmten níme mébāg mod áte mó-’aá méπεene mbéb, nzé nímé mbéb-πε nkwóge mod áte, rípiinad mó kwééd.

¹⁶ A-baányan bé edəŋge nyéédōgnād. ¹⁷ Nde e bwām ké ehéé ne kéchéé éche éloné mbon éhūu ne Titée awē adé ámīn. Titée mó ahagé bwēm é’syāāl ábe é’pene ámīn. Abén bwēm é’pene-’ε nhəŋlén ne nhəŋlén, boŋ Dyōb pen déehəŋlānné. ¹⁸ Dyōb dēmbel ntii ábe syáné alongé dékōāle abe áde ámbéé syáné échē eyale é mbále. Ambel nē ábel boŋ áfīnté e nímé nhəgtéd rīsyāāl, syáné débē ngáne mbote e’só echē bébagéé mó nēε mende.

*Jemse ad bad bé Dyōb bébele
ngáne eyale é Dyōb éhóbéé*

¹⁹ A-baányan bé edəŋge, nyébīi nímén mekan. Mod téé ábē mehél áwóg dyam áde mod ampée áhóbéé, mod eewámsán dyam ahób pen, mod eewámsán-ne aliŋ. ²⁰ Melingá mé mod méemwagké-se ábel mekan níme Dyōb áhedéé aá ábel. ²¹ Né-’ó nyétede mekan mé mbinde ne mekan mé ebébtéd mésyāāl níme nyébeleé. Ne asuded á yāl ásyāāl, nyékob eyale éche Dyōb áwéné nyé á nlém-té. Echē eyale chōo Dyōb ábenladté áson ádēn alongé.

²² Nyébele ngáne eyale éhóbéé. Nyéédōgē yāl se nyéwōgē chó wógén. ²³ Kénzéé awē awóge’ eyale é Dyōb, ésebán abele’ ngáne éhóbéé, adii nēε mod awē anone’ ábe e’só á dyené. ²⁴ Amaá eche yāl anyín, boŋ akε áde ákagké, abelé áchatén ngáne e’só é’díí mó. ²⁵ Boŋ bad ábe békoo’ mbéndé echē etāŋgéné anon áte, mbéndé eche ehúde’ bad á mehaŋ, nzé béhíde chó ngáne éhednadté saké bán béléa’ chó boŋ béchatén-ne, boŋ pen, béhíde chōm éche éhóbéé, Dyōb dénaméd bō áyāl e kéchéé éche bébeleé.

²⁶ Mod ké ahéé awē awémténé aá móbēle’ ngáne Dyōb áhedéé boŋ eekóbe éche échém, ene ndín e mod adoge eche yāl, áde abele á Dyōb-πε, áde ngēn. ²⁷ Abele Dyōb nyaa eche esáá ne eche etāŋgéné á’só é’ Dyōb Titée, adii anon menyuu ne bekúd ábe bétage’, ne áchāo yāl bwām ésebán mekan mé mbinde mé nkōnsé méwóge mod áyāl.

2

*Jemse ad béētédē baahóg
etógnén abīnīi-’ε nkóŋtéd*

¹ A-baányan, nyé nēngáne bad ábe bédúbpé echəd Sāŋ, Yesu Krīstəə, Sāŋgwéé awē échē edúbé échábé ámīn, nyéetāŋgenéé nēε nyényíné mod á díd-te se nyétéd mó etógnén ké-’ε nkóŋtéd. ² Détéd bán mod asólé wēε nyeládné, ahédé nzéd é gól, ahédé-’ε kəse é mbóté, ntógétoko ní mod mómpē rīsólé, ahédé mbóté é mbinde. ³ Nzé nyébagé mod awē ahédé kəse

é mbóté edúbé boŋ nyélangé mó bán, “Hyé édyεε enén kase e e'dii,” boŋ nyélangé-ε ntógetóke ní mod bán, “Tyéém hê,” kéε bán, “Dyéé á ndoáb té hê,”⁴ né nyélúmté bán baahóg bétómé ábíníí, né nyékáadte-ε bad ne mewémten mé mbéb.

⁵ A-baányan bé edənge, nyéwóglan. Eesaá mbále nén bán Dyöb ápwédé betóótókē bé bad á nkōŋse te aá bédúbe Krístəə-ye? Adé adúbe dós-áá adé nímāb nhən, apwédé-ε bó ábé bad ábe bébē áwē nkamlən. Mmē nkamlən móo áhóbé aá módbē bad ábe bédáá mó. ⁶ Boŋ nyéetédεé betóótókē bé bad néε dyam. Saá behən bé bad bóo bétagte nyé-ye? Eesaá mbále bán bóo békene nyé á kóte-ye? ⁷ Eesaá mbále bán bóo béhóbe ðin dé edúbé áde ane awé akamlan nyé mekan mé mbéb áyāl-ε?

⁸ Nyéēbēl dyam áde átəngéné nze nyékoo' mbéndé e nkamlən eche Krístəə ahíd eche étənlédé nén bán, “Edəŋ mwānyon ngáne édáá echon yāl.” ⁹ Boŋ nze nyétede baahóg etógnén ábíníí-ε nkōŋtéd, né nyébele mbéb, né mbéndé e Dyöb-pe ekóbé nyé néε bad ábe bébóo mbéndé. ¹⁰ Kénzéé awé ahíde mbéndé boŋ abóo mbéndé póg, né abóo mbéndé ésyāāl. ¹¹ Mod awé ahóbé aá, “Nyéekábé mesón á ndáb e e'wóngé,” mó ahóbé ámpē aá, “Nyéewú' bad.” Né-óó, nze mod eekábé mesón boŋ awú' bad, né abóo mbéndé. ¹² Nyéhóbe dyam, nyébele-ε mekan néε bad ábe bébíí bán Dyöb dékāād bó, nchoo ne eche mbéndé éche éhúde bad á mehan-tē. ¹³ Mod awé eewóge mod ampée ngəl, Dyöb-pe déewógké mó ngəl nze akáadte bad. Boŋ mod awé awóge bad bəmpēe ngəl, éewógké mbwóg mbwe níme Dyöb ákáadteé bad.

Jemse ad nze adúbe déekii ne mbeltéd né awédé

¹⁴ A-baányan, nze mod ahóbé aá módübpē Krístəə boŋ eébelē mekan níme mélúmté bán awóo adúbe, bwām é'héé é'dé áhed? Adé adúbe áhele ásoŋ ádē alongé-ye? ¹⁵ Détéd nén bán mwānyon a Krísto nhóg eewóo'ε chōm éche áhāgkē á yāl, eewóo-áa ndyééd e epun é bīn. ¹⁶ Boŋ nyé mod nhóg alángé mó aá, “Ekag bwām, ékud chōm éche éhāgkē, ékūd-te ndyééd éche édyágkē.” Nze nyélangé mó nē ésebán nyébage mó chōm éche átógnéné, né bwām é'héé nyébélé mó? ¹⁷ Melemlen nē ðəo édíí ne adúbe. Nze mod awóo adúbe áde éebeléé ngáne ádē adúbe áhóbéé, né ádē adúbe áwédé.

¹⁸ Mod nhóg áláā me aá, “Mod nhóg awóo adúbe, aníníí-ε abele mekan mé bwām,” me-ε mətímtén mó meé, “Lúmed me ngáne mod áhele awón adúbe ésebán abele mekan mé bwām, mélúmed we ádém adúbe áyāl e mekan mé bwām níme mbelēé.” ¹⁹ Edúbpé nén weé Dyöb ádíí ahóg. Nē ádē bwām. Káəŋne e'dəədəŋ bé mbéb bómpē é'dúbpé nē, é'nəə-ε ne mbwóg. ²⁰ A-eyókél é mod, ehede weé bélúmed we nén bán nze mod awóo adúbe boŋ eébelē ngáne ádē adúbe áhóbéé, né ádē adúbe déesaá dyamdyam-ε? ²¹ Cheé ənkəŋ boŋ Abrahame, awesyánē sáá ambáá, ákobnéd á'so é' Dyöb néε mod awé abele' mam níme Dyöb áhóbé? Saá akwentən áde ənkwenténne ábe awe mwān Aisige néε mendε-ye? ²² Nyényíné nén bán adúbe áde Abrahame ne níme mbeltéd békágé'áá ekuu ehóg, níme mbeltéd-te mēnkəŋ áde adúbe álón mbon. ²³ Nén dēmbēl eyale é Dyöb ényínnēd mbále ngáne étənlédé nén bán, “Abrahame andúbé Dyöb. Nén dēmbēl Dyöb dēnkob mó nēngáne mod awé abele mekan níme métəngéné.” Né-óó, bad bēnchəg Abrahame bán nsón a Dyöb. ²⁴ Nyényíné nén bán mbeltéd ní mod níbele boŋ mod ákobnéd á'so é' Dyöb néε mod awé abele' mekan níme métəngéné, saké adúbe

děmpen. ²⁵ Melemlem nê dǎo émbēē ne akwalēē awē béchágé'áá bán Rahabē. Anokbnéd á'sō é' Dyōb áyāle bad bé Israel ábe bénlōmmē bán béhye bēnōn dyad áte á mesōōm-tē. Ankōb bō nken, abídéd-te bō á dyad-tē, nzii empēe á mesōōm-tē. ²⁶ Ngáne yāl e moonyonj echē eewóo edǎádǎj éwédé, melemlem nê dǎo adúbe áde déekǎg ne mbeltéd áwédé.

3

Jemse ad mod-té akamlan échē echém

¹ A-baányan, nyé bad híin nyéebág bemeléede bé eyale é Dyōb. Nyébbi bán Dyōb dékǎād se bemeléede tómaa ngáne ákáádté ábíníí bad. ² Syānē baásyāāl debele mewusé á rǎhóbtéd. Kénzēé awē éēbēlē awusé á rǎhóbtéd adii mod awē adē abé átyéémé, ahele-'e eche yāl akób ábel bonj eēbēlē awusé. ³ Dětéd elǎnsén ne hōse. Nzé mod ahele aá hōse ébel ngáne áhedeé, abelé ahé chō chōm á nsal-tē. Echē chōm chō-'aá ábenladté ályáged ene hōse kéhéé wēē áhedeé aá éke. ⁴ Ké'e dětéd elǎnsén ámpē ne bǎle é'mbáá ábe é'dé á edib é nkwě-te. Kénēé edíí bán é'kálé bwámbwam, epub é ngíne chō-'aá ékēene bō, mod awē adole' ábē bǎle mwǎ abámbé mǎō ábenladté ákēen bō kéhéé áde ádǎō. ⁵ Melemlem nê dǎo edíí ne echém. Kénēé edíí bán éde mwámpīn á yāl e moonyonj, éde kúmbe bwámbwam áyāl e nímē mbeltéd.

Nyényín ngáne mwǎ muú ahele se ahyáád ahín ámbáá. ⁶ Echém ámpē edíí nēngáne muú. Edíí pēd e yāl e moonyonj pǎg, ébele' mbéb ní kamlan yāl e moonyonj esyāāl. Ébele' alongé á moonyonj ásyāāl abé nēngáne ákóbné muú, muú níme mbídé á dǔ-á-muú, níme méēdīmē'. ⁷ Moonyonj akamlan nyaa é nyam ésyāāl. Akamlan nyam é mehín, ákamlan menōn, ákamlan nyam éche édole abum ásē, ákamlán-ne nyam ésyāāl éche éde á edib é nkwě-te, ambootéd-te chō akamlan se á mbootéd. ⁸ Bonj modmod ééhēlē-se ákamlén echém. Echém edíí chōm é mbéb éche modmod éehelēé-se ákamlén, éloné-'e ne e'wē bé mbéb ábe é'pēene' kwééd. ⁹ Chōō débēnladté áken Sǎngú Dyōbē, awēd Titēé, chō-'aá débēnladté ábe moonyonj ebómán. Moonyonj mǎ-'aá Dyōb áhágé áwágen mǎ. ¹⁰ A melemlem mé nsal dǎo e'yale bé mekenag ne ebómán bébídéé. A-baányan, éētǎngéneé abé nē. ¹¹ N'yélé mé edib nhóg méehelēé-se mébídte mendib níme mesáá ne mé mbinde abided ahóg. ¹² A-baányan, alín dé asáá déehelēé-se áchyáá e'pum é píe. Ké'e alín á sabé déehelēé-se áchyáá e'pum é' mesáá. Edib-pē éche ébídte mendib mé nkwě, éehelēé-se ébídéd mendib níme mesáá.

Debyéé áde áhúú ne Dyōb

¹³ Mod adé átínté echēn awē awóo debyéé awóŋ-'e nsōŋtan-e? Alúmed nê ne alongé á bwám áde áwóo, áyāl e kéhéé éche ábeleé. Ábel nê ne asuded á yāl áde debyéé áde áwóo ábélé bonj awóŋ. ¹⁴ Bonj nzé nyéwóo kǎn áte eche edé mbéb, nyétōŋtan-ne dásō échēn yāl, nyéēbenlád debyéé áde nyéwóo ábel mbéb tǎngene ayáge á mbále, akum áde nyékuméé ekáá á tǎl, ¹⁵ ene ndín e debyéé eehúé'é ne Dyōb. Edíí debyéé áde áhúú ne bad bé nkōŋsé. Adíí debyéé áde áhúú ne bad ábe béewóo Edǎádǎj é Dyōb, debyéé dé edǎádǎj é mbéb. ¹⁶ Kéhéé wēē bad béwóo kǎn áte echē edé mbéb, bétōŋtǎn-ne dásō échab yāl, mpuutéd mbélé mbé, nyaa e ebébtéd ké ehéé-'e ebág áhed. ¹⁷ Bonj debyéé áde áhúú ne Dyōb áde nhǎŋlén. Kénzēé awē awóo áde debyéé eewóo'é atón dé mbéb ké ahóg áyāl. Ene ndín e mod adǎo nsan, apwiitad, achede yāl áwóŋlén bad bémpēe, awóo ngǎl bwámbwam. Ábenle bad mekan mé bwám ésebán akwǎgnad modmod, ábele-'e nê ne

nlém nhóg. ¹⁸ Nzé bekóm bé nsan bébele nsón níme nípeene' nsan áfínté e bad, nê débél bad bébelé mekan níme Dyöb áhedéé.

4

Jemse ad bad bésuded yäl, Dyöb ákamlen bó

¹ Cheé épeene nzum ne nslag áfínté echên? Eesaá mbále bán esí é awón á bwēm éche éwane nyé nzum áte, chów ékəə' bon nyébelé nén-ε? ² Ehedé chóm bon weékudéé chów, nê ábelé ewúú mod. Ewóó esí áte bwámbwam ákud chóm bon weéheléé chów akud. Nê ábelé nyésenle, nyéwanne-ε nhóg ne aníní nzum. Nyéékūdēē chóm éche nyéhédéé áyāle nyéēsēdtēē Dyöb chów. ³ Nzé nyéhédne Dyöb chóm, nyéékūdēē chów áyāle nyéhédne chów mewēmtēn mé mbéb. Nyéhéde bwēm dásō áwógéd échēn yäl menyinge. ⁴ Nyédé nēngáne bad ábe bédé á ndáb é mewóngé, bon bébé békābē mesón. Nyéébíí' é bán ábane nlém ne mekan mé nkōñsé ábele nyé bad bé ekoyí bé Dyöb-ε? Né-óó kénzée awé adəə nlém abane ne mekan mé nkōñsé, ábelé eche yäl mod-a-ekoyí a Dyöb. ⁵ Nyéwémtné bán ngēn-εé éténlédé á kálag e Dyöb nēn bán, “Dyöb ábánné nlém áá edəəđəñ éche móhédé syáné áte, ébē éché, adé-ε kōñjí ne chów-ε?” ⁶ Bon Dyöb ábage syáné nsimé abe ne abe. Nê dō-áá ákásá bon éténléd á kálag e Dyöb nēn bán, “Bad ábe bédé kúmbe, Dyöb ákunnad bó yäl, bon ne bad ábe bésúdté yäl, Dyöb ábage bó nsimé.”

⁷ Né-óó, nyésuded yäl á'sō é' Dyöb. Nyéwúēn Satane nló áte. Nzé nyébelé nê, mó-ε áttōm mehéle. ⁸ Nyépe Dyöb benben, mómpē äpē nyé benben. Nyé bad bé mbéb, nyésóg mbéb ábel. Bad-te ábe béwóó nlém níbe, nyébane nímen nlém ábel mekan níme mésáá. ⁹ Nyésuden áyāl e nímen mbéb. Nyélebe', nyéchyε-ε. Nyésóg awəə, nyélebe' lebén, nyésóg menyinge awóg, nyésuden sudnén. ¹⁰ Nyésuded yäl á'sō ábe Sāngwéé. Nzé nyébelé nê, áchágéd nyé.

Jemse ad mod eekáádté mwányan

¹¹ A-baányan, nyéehóbé nhóg ne aníní mam mé mbéb á yäl. Kénzée awé ahóbe mwányan mam mé mbéb á yäl, ké'ε akáadte mó, né ahóbe mbéndé e Dyöb mam mé mbéb áyāl, né ahóbe-ε áá ene mbéndé eéboó'é. Nzé ehóbé wéé mbéndé e Dyöb eéboó'é né weébēlēē chóm éche mbéndé éhóbé áá bébel. Bon né etédé etál échē éesē échōñ ábé mod awé akáadte. ¹² Mod nhóg mwēmpen-εé adé awé abage' mbéndé, mwēmpen-naá akáadte bad. Mwēmpen-εé ahele áson alongé á bad, mwēmpen-naá ahele abébéd dō. Bon wε, nzé-módé édíí ákád mwányan?

Jemse ad mod eebág kúmbe

¹³ Bəəb-pəə, nyéwóglan, nyé bad ábe nyéhóbe bán, “chii ké'ε chān, séēkē dyad dekalengəme, séēdyéé áwed mwē nhóg, sékābē nyongé, sékudé-ε nsyāñ.” ¹⁴ Nyébíí dyam áde débenléd chān-ε? Chān nyébíí bán alongé áđēn ádí? Alongé áđēn ádíí nēngáne mbag. Ebág á esōñ é pónde, ámbíd enē, weenyínéé chów ámpē. ¹⁵ Chóm éche nyétāngéné ahób édíí nēn, “Nzé Dyöb ákwétné, né séēbē á alongé, sébēl-le áđēn dyam ké'ε ádíí.” ¹⁶ Bon bəəb, nyétíme nyékume ekáá á tál ne kúmbe esyáál. Enén ndín e akum dé ekáá á tál eetāngēné. ¹⁷ Né-óó, kénzée awé abíí dyam á bwām áde átāngéné ábel, bon eébele dō, ábelé mbéb á'sō é' Dyöb.

5

Jemse aá behən bé bad bétéd póndé

¹ Nyé behən bé bad, nyéwóglan me! Nyéchyé', nyéhágke e'saad áyāl e metake níme mépií nyé. ² Mmén nhən níme nyékúmmé nímáá abəə, sii- 'e émáá nyé asan adyé. ³ Echen gól ne silva éche nyélímmé ásē, émáá ngag akób. Ene ngag eche ekóbé ábê bwēm, chəə ébēl boŋ Dyöb ákógsén nyé, émad-tē nyé ásē née muú. Nyékúmmé yǎl nhən enén póndé eché edé benben ne e'pun bé asóg. ⁴ Nóné', weesábpéé bad ábe bébénlé we nsón á nzag-tē. Etimé edogé bō dogén. Nén ábélé ábê bad ábe wéesábpéé ádab awé áwógnad á'sō wée Titée, Dyöb á Ngum. ⁵ Abé áde nyédíí á nkōŋsé hén ádíí áchog alongé, nyébele-'e kéchéé éche nyédáá. Nyékódte nimen mewēmten, kénéé nyébíí bán epun éche Dyöb dékōgsennē ábē bad bé ekōyí ékwógé ape. ⁶ Nyéhóbé bán bad ábe bébele mekan níme métāŋgéné á'sō é' Dyöb bédé bad bé mbéb, nyéwúú-'e bō. Béeheléé nyé atyéemen.

Jemse aá bad béweseŋ metake

⁷ Né-óó a-baányan, nyéweseŋ káŋŋ Sāŋgwéé ape. Nyétéd eláŋsén ne mod awé abele nzag. Abelé ásin káŋŋ ne póndé eché ápádtē mbote é bwám. Awesan káŋŋ ne á póndé eche mbúú e'só ébootadté achó, ne áde édimtanné achó. ⁸ Nyémpē nyéweseŋ, nyéwéd-tē nlém á abum, nyésine' epe éche Sāŋgwéé, édé benben. ⁹ A-baányan, nyéenyongé áte tāŋgene nhóg ne aníníí ábel boŋ Dyöb dééhābē aá nyédé bad bé mbéb. Nyébíí nén bán mod awé akáadte' adé nyé benben. ¹⁰ A-baányan, nyétéde e'chemléd ne bekal bé'dáədāŋ. Békálé'áá nkalan á dīn áde Sāŋgwéé, békudé metake, béwesan-ne nímē metake. ¹¹ Ne mbále, syáā dechəge bad ábe béwéséné bán bad ábe békúdē nnam. Nyéwógé ngáne Jobe ánwesénné áde ákúde metake, nyényín-ne ngáne Dyöb dēmbenlé mó bwám á asóg. Sāŋgwéé aboó nlém bwāmbwam awóó-'e nlém ní ngəl.

¹² Amín e nímén mésyāāl, a-baányan, nyéēbenlād dīn dé nkoŋ nímín, ké'e dé nkōŋ nísé, ké'e chōm émpēe ámwé melē. Boŋ pen, nzé ehóbé“Ee” abé ee, nzé ehóbé-'e “Aáy” abé aáy. Nzé nyébelé nén, né Dyöb déekógsénné nyé.

¹³ Kénzée awé adé á metake tē, ákanne. Kénzée awé awóge menyinje, ákone ákené-'e Dyöb. ¹⁴ Kénzée awé eedyee bwám, áchəg belyáged bé mwembé, békánned mó. Nzé békánnad mó béwōgtē mó dyōg á dīn áde Sāŋgwéé. ¹⁵ Nzé édé bán békánnédé mó ne nlém nhóg, né Dyöb déwōg bō mekáne, né débēl-le mod a nkole ádyēē bwám. Sāŋgwéé ábēl áhídē á anoŋ dé nkole, ádyēē bwám, ké mbéb-pe móə ámbenlé Dyöb délagsén mó. ¹⁶ Né-óó, nyépale mbéb áte wée nhóg ne aníníí, mod téé ákánned-tē mwānyan, ábel boŋ nyédyee bwám. Mekáne níme mod awé abele mam níme métāŋgéné á'sō e' Dyöb, méde ngíne bwāmbwam, mébele-'e nsón. ¹⁷ Elaijaa abédēe moonyoŋ melemlen ngáne syánē. Póndé póg ankáne bwāmbwam aá mbúú eechóg, mbúú enkēnchó-'aá á etún é mwē níláán ne epe. ¹⁸ Ambíd enē ankáne ámpē, Dyöb ábēl mbúú echó, bwēm é'bootéd-tē akwog.

¹⁹ A-baányan, nzé nyé ké ahéé atēdté áhíd nzii e mbále e Dyöb, boŋ mod ampēe abelé atímné mbíd, ²⁰ ábíí nén aá, kénzée awé abelé boŋ mod awé abelé mbéb asóg mbéb abel, né asoó alongé áde mod awé abelé mbéb. Nén débēl-le mbéb híin níme ane mod ákébenlé, Dyöb déenānné mó á dīd.

Kálag e'só eche Petro Ndibned n kálag

Kálag e'só eche Petro ântenlé, bad bé Krïsto bôo ântelée chó. A kálag-tê wê achagé bô aá, “Bad ábe Dyöb ápwédé.” Abén bad bémpāntēd áte á pēd e akuu á mbwóg e eché béchágé'áá bán Esia Maino. Nzom eché enkān boŋ átel enén kálag, ebédée áwéd bad bé Dyöb nlém á abum áyale metake nime békúde'áá ne adúbe áde bēnwōngē. Awēd-te, abage bô e'lyág bé nlém ábe nkalanŋ nī bwām nime Yesu Krïstāa nībageé bô. Mmē nkalanŋ nī bwām nīhóbe tāngene, kwéed, mpuu ne epe éche Yesue ápéé ámpē. Alūmēd-te bô áte aá bēkwentēn metake ne e'lyág bé nlém. Anlūméd bô áte aá bēbīi nēn bán nīmē metake médīi mekāgsen ānyīn nzé adúbe áde bēwānlé áde adúbe á mbále. Bēbīi-ε nēn bán bēkūd nsábe á “Epun éche Yesue Krïstāa ápéé.” Anlūméd-te bô áte ámpē aá alonjé ádāb átāngéné abé ngāne alonjé á bad ábe bēhīde Krïstāa.

Nkabted n kálag

Ndibned n kálag 1.1-2

Dyöb dōo ábage e'soosōŋ 1.3-12

Elébe ábel mekan nime mésáá 1.13-2.10

Mekan nime bad bé Krïsto bētāngéné ábel á pōndé e metake 2.11-4.19

Asuded á yāl ne ábele Dyöb née mod a Krïsto 5.1-11

Nsōgtēn 5.12-14

¹ Mē Petro, mbapee a nlomag awē Yesu Krïstāa, ntenle nyé bad ábe Dyöb ápwédé, ábe bēpāntédé áte boŋ bēbé beken á mbwóg é Pontus, Galesia, Kapadosia, Esia ne Bitinia. ² A ntīi nīmē Dyöb Titēe, ammād nyé apwed. Echē Edāádāŋ-ε ébélé nyédé bad ábe bésáá. Abelé nē ábel nyébele mekan nime Yesu Krïstāa álánjé nyé aá nyébel. Abelé nē, ábel nīmē mekiū nime mésyógké á awōg mébel nyékud alagsen dé mbéb. Nsimé ne nsanŋ nī Dyöb nībē ne nyé abé ne abé.

Dewóó e'lyág bé nlém

³ Mekenag mébē ne Dyöb áde áde Sáá awē awed Sāngwéé, Yesu Krïstāa. Apuúdté Yesu Krïstāa. Né-ōó dekudé alonjé dékōōlē. Ábel áde ábélé nē, ábágé syānē e'lyág bé nlém bé alonjé áde déemaá'. ⁴ Desine' kōōŋne nhon nime Dyöb ákōōnédé ábē bad. Akōōnédé nyé mó ádyöb. Ahed-te méebōó'é, méebēb-paá. ⁵ Dyöb ábenlad eché ngum ákāa nyé adúbe áde nyédúbpé mó, kōōŋ né nyékudé e'soosōŋ. Abē e'soosōŋ bēnyīnnēd á epun é asóg. ⁶ Nyédīi nyébē menyīŋge ne nē, kénée édīi nēn bán nyéékūd metake nyaa ne nyaa é esōŋ é pōndé. ⁷ Mmē metake mápé ákag nyé adúbe, álūmed nēn bán adúbe áwúú nyé áte ne mbále. Gól ehēle ebéb, boŋ ké nē, bēbelé bēhé chó á dū áśáad chó. Nzé bēhēle bēbel nē ne gól, né bētāngéné áden adúbe dōmpē akāg ábel nēn áwúu áte áyāle áden adúbe átómé gól. Nzé áden adúbe átómé mekāgsen áte, né Dyöb déken nyé, ábe nyé ehúmé ne edúbé áde Yesue álūmēdtē bad bé nkōōsē bēsýāāl yāl. ⁸ Nyédāó mó kénée nyéēnyīnēē mó. Nyédúbpé-ε mó kénée nyéēnyīnēē mó bōob. Ké bōob-pe nyétómténē menyīŋge abé nyaa eché mod éehelée-se ahób. ⁹ Chōm eché nyékudté áyāle adúbe áde nyédúbpé mó édīi e'soosōŋ ábe áben e'dāóđāŋ békudté.

¹⁰ Bekal bé'daádəŋ bənhōb mam á'sō é' pónđé t̄əŋgene ábê e'soosəŋ ábê Dyōb dēbēé nyé nēe nsimé. Béntōŋ ábê e'soosəŋ ahəd áte ábel bésōŋtən bó. ¹¹ Edaádəŋ éche Kr̄stəə émbē bó áte áláa bó á e'sō é' pónđé ngáne Kr̄stəə átagké ne ehúmé échē ákudté ámbīd e pónđé, boŋ bēmbē béhedé áte. Béhédé'áá áte ábii pónđé echē nímē mam mēbenlédte ne wée mod awē mēbenlédte. ¹² Dyōb dénlūmēd ábê bekal bé'daádəŋ áte aá nsón nímē bébēléé méesaá nsón níme bēn békudté nsyāŋ ahəd, boŋ rídii nsón nimenyé. Dyōb dénlōmē bad Edaádəŋ éche Esáá échē ébídé ádyōb. Echē Edaádəŋ chōo émbēl boŋ baahóg békale Nkalanŋ ní Bwám nímē nyéwógéé bōob. Mmēn mam mōo bekal bé'daádəŋ bēhōb'áá. Káŋŋe ángel édáá nímēn mekan asōŋtən.

Mbeltéd nímēn rísāŋ

¹³ Né-óó, nyépūd abad, nyébē mboŋsén ábel nsón níme Dyōb áhedeé. Nyétéd pónđé nyésūm-me nlém r̄syāal áyāl e nsimé níme Dyōb dēbēé nyé á pónđé echē Yesue ápēé ámpē alúmed-te nyé yāl. ¹⁴ Ngáne édii bán nyédii bad ábe bébele mekan níme Dyōb áhedeé, nyéemwāg-se mam mé mbéb nímē nyébélé'áá bōod mébé mékamlán ádēn alongé. ¹⁵ Dyōb ádé apwədə nyé asáá. Né-óó nyémpē nyétəŋgéné asāŋ á mbeltéd nímēn r̄syāal. ¹⁶ Eténlédé á kálag e Dyōb nén bán, “Mbeltéd nímēn r̄sāŋ áyale mbeltéd nímēn r̄sáá.”

¹⁷ Dyōb ákáadte' moosyāal nyaa póg. Eékwognáádté modmod. Nzé nyékāne-'e áwē, nyéchəge mō bán Titée. Né-óó, nyéwōŋ mbwóg ní Dyōb áte á alongé ádēn ásyāal á nkōŋsé-te wén wée nyédii beken. ¹⁸ Nyébii nén bán Dyōb ákódté nyé á ekúkú é abé-te. Ekúkú é abé échē ábēn betaa bēnlyāgnēdté nyé saké chōm nēe gól ké'e sílva échē ébébe' chōo ánkōdnédte nyé. ¹⁹ Ndəle e mekií echē Yesu Kr̄stəə chōo ánkōdnédte nyé. Kr̄stəə awē adé nēe r̄dyōŋ ní mbód nímé méēwōo awusé ké ahóg á yāl. ²⁰ Nkōŋsé r̄dēhōb bán r̄bootad, Dyōb dēmmād mō apwəd. Boŋ bōob á asóg hén alúmté yāl wée bad bé nkōŋsé. Abelé nē áyale nyé. ²¹ Kr̄stəə akəá nyédúbpe Dyōb. Nyéhele-se nyédúbé Dyōb nyésūm-me nlém r̄syāal áwē, áyale apuúdté Kr̄stəə abídté-'e échē ehúmé áwəd.

²² Abel áde nyébēléé mekan mé mbále ábélé nyésáá. Nē ábélé-'e nyáabe bad bēmpēe ábe bédúbpe Yesue nyédəŋné. Né-óó nyédəŋ nhóg ne aníní ne nlém r̄syāal. ²³ Nyébii nén bán Dyōb ábágé nyé alongé dékōlē mbwiined ne échē eyale. Echē eyale épééné alongé éesaá-'aá chōm éche ébébe'. Ebē abé ne abé. Dyōb áde ádé á ngíndé ne á ngíndé dōo ábágé nyé ádé alongé saké moonyoŋ. ²⁴ Eténlédé á kálag e Dyōb nén bán, “Moonyoŋ adii nēe nkəákəə,

ábē e'boŋ-'e é'dé nēŋgáne mbonja échē ékwoge á ahín-té.

Nkəákəə ayēnle', mbonja-'e ésoode.

²⁵ Boŋ eyale é Dyōb ébé abé ne abé.”

Eché eyale édii nkalanŋ ní bwám níme békánlé nyé.

2

Nyédii meláá mé alongé

¹ Né-óó, nyétede nímēn mbeltéd mé mbéb r̄syāal. Nyéekālē metóm, nyéelúmté' á díd-te ngēn nén bán nyébele bwám áde nyéebeléé, mod eesíídé waáb, e'yale bé mbéb béébídē-'e nyé á nsəl. ² Nyétəŋgéné awan áte ákud ndyééd e edaádəŋ echē esáá, melemlen ngáne bán bé nkóal béchyéé' abii, ábel nén nzé nyédyédé ene ndyééd, nyékwog

ákud e'soóson. ³ Nyêwógléné ene ndyééd, nyébíí-'e bɔɔb ngáne Sánḡwéé ábeléé mekan mé bwám. ⁴ Nyéhyag wéé Sánḡwéé, mós adé nées aláá dé alongé áde belón bé ndáb bēnchenéé, bon Dyōb anyín dós aá ákwógnédé, ápwédé, ákōō-'e dós. ⁵ Nyéhyag-kós nyébē nées meláá mé alongé nime Dyōb ábenladtē álonḡ eche ndáb e edáádəḡ. Awēd-te-'aá nyébēnléé mós. Nyéēbē beprisē ábe bésáá, nyébagé mós mendē mé edáádəḡ nime mékóbnédé áwe e'só mbwiined ne Yesu Krístəə. ⁶ Eténlédé á kálag e Dyōb nén bán, “Ntédé aláá dé etógnén nsumé á Zayon.

Kénzée awē adúbpé mós éekwágkē.”

⁷ Adén aláá-ɔ́ adé etógnén ne nyé awē nyédúbpé mós bon ne bad ábe béedúbpe mós ádíi nēḡgáne

“Aláá áde belón bé ndáb bēmbāḡḡ abenled, dós átímé aláá dé etógnén abé.”

⁸ Eténlédé ámpē nén bán,

“Mós adé aláá áde bad bélúmeé ámīn abé-'e ndim e aláá echē ebele bad békwaḡ.

Bad békwaḡ áyāle béewōḡnēē Dyōb. Nē dós Dyōb átíídé aá ébenled ne bós.”

⁹ Bon nyé, nyéesaá nē. Nyédíi bad ábe Dyōb ápwédé, beprisē bé Dyōb áde adé kāḡ. Nyédíi alonḡ áde ásáá, Dyōb dēn-naa áwóó nyé ábel nén nyélúmed bad bēmpēe ngáne ápédé bwám abé. Dyōb áhúdé nyé á ehíntén-tē, apēné nyé á e'nyínen bé ekíde. ¹⁰ Ngen e'só nyénkēmbáá bad bon bɔɔb nyéenyédé bad bé Dyōb. Ngen e'só ngəl e Dyōb enkēmpaá áwēn bon bɔɔb Dyōb áwóḡé nyé ngəl.

Nyébē betāḡ bé Dyōb

¹¹ A-bānned nhede méé nyésōḡten nén bán nyédíi beken, nyétome-'e á nkōḡsé wén tómén. Né-ɔ́ nyéebanné nlém ne mekan mé ekob é yāl áyāle nén nē áwanne ábēn e'dáádəḡ bēn nzum. ¹² Nyéwále alongé á bwám átínté e bad ábe béedúbpe Dyōb, ábel bon ké bēnhāb bán nyédíi bad bé mbéb, bényín mīmēn mbeltéd mī bwám. Nē dékāḡ bēbe Dyōb edúbé mbwe nime Dyōb dépēé á epun é asóg.

¹³ A dīn á Sánḡú, nyéwóḡne bad bé nkōḡsé ábe bédé á nkamlēn, ken nkamlēne ambáámbáa, ¹⁴ ké'e kāḡ échē édé ásē e nkamlēne ambáámbáa, echē álómé ákōḡsen bebel bé mbéb ne ákémed bad ábe bébele' bwám. ¹⁵ Dyōb áhede nén aá mekan mé bwám mímē nyébeléé mékúdtēn mehób nime ábe e'yókél é' bad bēhóbēé nyé áyāl, nime béebíí'ē. ¹⁶ Nyéesaá betāḡ, nyédíi kunze. Bon pēn nē déebageé nyé nzom ábel mbéb. Nyébē nēe bembaledé bé Dyōb. ¹⁷ Nyébage moosyáál edúbé. Nyédəḡ-'e bad bēmpēe ábe bōmpē bédúbpé Krístəə. Nyébáa Dyōb. Nyébage kāḡ Embáámbáa edúbé.

Metake nime Krístəə mébē syānē e'chemléd

¹⁸ Nyé bad ábe nyédé bembaledē, nyésuded yāl ásē e bad ábe nyébēnléé ne edúbé ésyāál. Nē déebāḡ ne ábe bēbóó nlém bēnpēn, bon nē ábē ne káāḡne ábe bēbēbé nlém. ¹⁹ Dyōb débē menyīḡe ne nyé nzé nyéwēséné e'we é' metake nime nyénkēmbáá nyékude áyāl echē. ²⁰ Nzé ebelé mbéb, bon ewēséné mbéte áyāle nímē mbéb, ne nsyāḡ níhée wékúdté? Bon nzé ewēséné metake ké áyāle dyam á bwám áde ébélé, né Dyōb débē menyīḡe ne we. ²¹ Mmén metake mébōḡnédé nyé awē Dyōb ápwédé, áyāle nén Krístəə mwēn antāḡ á nló mīmēn. Anlyágé-'e nyé elansén ábel

nyéhíd nímē mekuu. ²² Enkēmbenlé mbéb ké nhóg, modmod enkēnwóg-kaá mó eyale é mbéb á nsäl. ²³ Ade bad bésyáá mó, enkēntimténne bó. Ade bétágté'áá mó, enkēnsidtē bó. Bonj ambé mésyāäl á mekáá mé Dyöb áde ákáadte bad bésyāäl nyaa póg. ²⁴ Krístæ mwēn ampēm nímēd mbéb áwe yäl á awog ábel nēn deewóó dyamdyam ábel ne mbéb, débēle-ε mekan nímē Dyöb áhedεé, á alongé ádēd. Echē sii ébélé nyékudé e'choóchon. ²⁵ Nyēmbé néε rídyoη ní mbód nímē mbós bonj bōob Dyöb ápééné nyé ámbíd áhíd mod awé anone nyé ngáne nnan-a-mbód ánoneé éche mbód.

3

Bebaád ne ábab bechóm

¹ Nyé bebaád bé bechóm-me nyéwógne áben bechóm ábel bonj ké émbē nēn bán bééhídεε eyale é Dyöb, nímēn mbéltéd ní bwám mbel bāmpē bétimned Dyöb, bédúbé-ε mó. Ké nyéētagne bó dyamdyam aláa, ² bényín áden abé á bwám áde ásáá. ³ Nyéēsūmē nlém nēn bán áben e'bonj é'bíde dásō áyāle ekāη é mbíd ebwóg néε anabe dé esid, ahé á bwēm nēngáne e'bón, nsāη, ne e'bése kéε kase é mbóté. ⁴ Bonj bēbii nyé dásō ne e'bonj ábe é'bíde nyé áte. Abē e'bonj béehāηlānné áyāle é'bíde ne edāōdāη échē épwiítédé échē éetagtán-ne. Abē e'bonj bōo Dyöb ányíneé áá é'dé etógnēn. ⁵ Nē dōo bebaád ábe bésáá bé' bōód ábe bēsum nlém ne Dyöb bēbélé'áá bonj é'bāb e'bonj é'bíd áwed. Bēwógné'áá ábab bechóm. ⁶ Seraa mwēn ambé nē. Awógné'áá Abrahamε áchāgé-ε mó áá asāη. Nzé nyēbele' mam mé bwám ésebán nyēbāa dyamdyam, né nyēdíi Seraa ábe bán. ⁷ Nyé baachóm-me ábe nyéwóó bebaád, nyétāngéné áben bebaád edúbé abε. Mod téé ábē ne awé mwaád, ánone mó bwám. Béepedεé nyé e'wúu áte, bonj nyāābōo nyéékūd alongé nyaa póg. Adē alongé ádíi nsimé nímē Dyöb ábagεé. Nzé nyéewānle bó ngáne éhedneé, né Dyöb déewóóké nyé mekáne.

Nyēbele bwám ké nyékudé metake

⁸ Asóged, nyé moosyāäl nyébē mod nhóg, nyéwōη nlém nímē nīpwiítédé, nyésudεd-te yäl. ⁹ Nyéētimtē mbéb áyāle mbéb. Nzé mod ahóbé nyé dyam dé mbéb áyāl, nyémpē nyéehóbé mó dyam dé mbéb á yäl, nyékáné kánnēn bán Dyöb ánamed mó, áyāle nnam móo Dyöb dénhōbpē áá mósbē nyé áde ámpwεdté nyé. ¹⁰ Etēnlédé nēn bán,

“Kénzéé awe ahede alongé dé menyīnge,
áhedé-ε áá mōnyín e'pun é' bín é' bwám,
eéhóbé' mekan mé mbéb,
eékalē-ε metóm.

¹¹ Asóg mbéb ábel, ábele mekan mé bwám.

Awanen ábé nsāη ne moosyāäl.

¹² Ayāle Dyöb anone bad ábe bēbele mekan mé bwám
awoge-ε bó mekáne.

Bonj akunnan bad yäl ábē bēbele mbéb.”

¹³ Nzéé-5 ahele ádāη nyé mbéb ábel nzé nyéwóó nlém áte ábel mekan mé bwám? ¹⁴ Bonj ké nyéntāg-ke ké tagēn ábel mekan nímē Dyöb áhedεé, né Dyöb dé naméd nyé. Nyéewógé mbwóg, nyéētāgē-ε áte. ¹⁵ Bonj pen nyébe Krístæ edúbé, nēn móódé Sāngwéé á alongé ádēn. Nyébē mbonjēn pōndé ésyāäl átimten kénzéé awé asēdté nyé dyam tāngene nlém nímē nyéēsūmē wéε Krístæ. ¹⁶ Nyékéled nlém á abum. Nzé nyēbele nē, nyésūdēd yäl ne edúbé ésyāäl, nyékéled-te nlém á abum wéε bad ábe

béhóbe nyé mekan με mbéb áyāl, áyāle nyéhídeé Krístæ. Bék wāg nzé bényíné áden abé á bwām. ¹⁷ Nyébii nén bán édé bwām mod ákud metake áyāle dyam á bwām áde ábélé, nzé nê áde á ntii í Dyöb, tómaa ákud metake áyāle dyam dé mbéb. ¹⁸ Krístæ mómpē ankūd metake awé-’ε áyāle nímed mbéb ngen póg ne ngen ésyāāl. Abédéε mod awé abele mekan míme Dyöb áhedéε, boη anwé á nló míme bebel bé mbéb. Ambel nê, ábel déπε wéε Dyöb. Bad bēnwūū mó boη échē ekob é yāl chōō énwē. Dyöb dēmbēl échē edāādāη émbē ébē á alongé. ¹⁹ Echē edāādāη chō-’aá ánkεénné á mbwōg áke dé akale e’daādāη eyale é Dyöb. ²⁰ Abén e’daādāη é’bédéε e’daādāη ábe bēnkēnwōgēn Dyöb se’ boōd áde Dyöb dēnchabtédte bó e’kād áte ábel bétede míma mbéb á pōndé echē Noa áló’áá bāle é’mbáá. Bad waam bēnpen bóō bēmbē á bāle-tē. Bēnkūd e’soósōη áyāle mendib. ²¹ Nén áde melemlem nēηgāne edusen. Echē edusen chōō ébele boōb boη bad békūd e’soósōη á ngīne e mpuu míme Yesu Krístæ. Edusen éesaá awobe á yāl áhúd mbinde boη édii ákwēntēn dé abele Dyöb ne nlém míme rísáá. ²² Krístæ akii ádyöb, áwed-taá ádyéε Dyöb á ekáá é mbáá boη ákamláán ángel ésyāāl, benkamleε ne ngīne échē édé ámīn.

4

Alongé á bad ábe bédúbpe ábē ngāne Dyöb áhedéε

¹ Né-óō ngāne édii bán Krístæ ankūd metake é ekob é yāl, nyémpē nyētāηgéné nyēbē mboηsēn áwōη melemlem mé mewēmten nēηgāne ánwōηgē. Áyāle, kenzéε awé atagé é ekob é yāl, asógé mbéb abel. ² Ngāne édii-’aá nê, alongé áden á nkōηsé wén ábē ngāne Dyöb áhedéε saké bán mpúlé mé nkōηsé múmó ríkamlan nyé. ³ Mekan míme bad ábe béebii Dyöb bédāā’ε abel móō nyémpē nyébélé’áá. Ene pōndé emaa átóm, ekwōgnédé-’ε. Nyékábé’áá mesón, nyēwōη nlém áte ábel mam mé mbéb, nyēm wágé’áá mím mékōbē nyé, nyéchagé’áá ngande échē bad bēmwágé’áá mím mékōbē bó, bēbelé-’ε e’tongé é’ mekan, nyé benlé-’ε myöb mémpēε, dyam áde déεboo. ⁴ Bēn ábe nyāābōō nyēbeláá mímén mbēltéd mé mbéb boōd, bédé menyáké boōb ányín nyéesaá ne bó ámpē ábel epuutéd ne e’kúkú é’ mekan. Né-’aá ákáá boη bēsyāā nyé. ⁵ Boη bētyēēm á nkáá á’sō é’ Dyöb áde áboηsēné ákáad moosyāāl. Akāād ábe bédé álongé ne ábe bēwédé. ⁶ Nén dóō dékāη boη nkalaη mí bwām ríkamléd káāη ne wéε bad ábe bēwédé, ábel boη kénéε bēnkāādtē bó áde bédii á nkōηsé-te, bēwé-’ε ngāne moosyāāl áwágkē, béhele-se bēbé á alongé ngāne Dyöb ádíí.

Nyēbenlad nde éche Dyöb ábágé nyé bwām

⁷ Asóg dé mekan mésyāāl áde benben. Né-óō nyébwōg yāl nyétéd-te pōndé ábel nén nyéhel akāne. ⁸ Ámīn e mímén mésyāāl, nyédāη nhóg ne anínii ne nlém rísyāāl. Nyédāη nhóg ne anínii, áyāle edāηge ékúdtan mbéb híin. ⁹ Nyékob nhóg ne anínii nken ésebán nyényonηge áte. ¹⁰ Dyöb áwóō nde híin, abagé-’ε mod téε echē nde. Nyēbē bembālede bé bwām nyēbenlad-te échēn nde áwōηgen nhóg ne anínii. ¹¹ Ane awé abíε’ dyam ahób, ahóbé dó nēε nhóg awé akale’ e’yale ábē é’bídé wéε Dyöb dén. Ké nzéε-’ε awé awōngan baáb, abele’ nē ne ngīne esyāāl échē Dyöb ábágé mó. Nē débídēd ehúmé é Dyöb áwed á yāl e mekan mésyāāl mbwiined ne Yesu

Křistæ. Ehúmé ne ngíne esyǎl bébágnédé mós á ngíndé ne á ngíndé. Ebê nê.

Metake nímê bad bé Křisto békude'

¹² A-baányan, nyéebág menyáké ne mekǎsɛn mé ngíne míme mépiide nyé bɔɔb. Nén déebág nyé nken. ¹³ Nyébê menyinge pɛn nén, nyékude' metake melemlem ngáne Křistæ ákúde' áá, ábel nén nyélón ne menyinge á pónde echê Dyõb délumêdtê ehúmé éche Křistæ. ¹⁴ Nzé bad bésyǎa nyé áyǎle nyédíí bad ábe behíde Křistæ, né yǎl eboó nyé áte, áyǎle ehúmé é Edǎádǎŋ é Dyõb édé ne nyé. ¹⁵ Boŋ pɛn nzé nyékude metake éebág nén bán nyékude nímê metake áyǎle nyéwúú bad, ké'ɛ áyǎle nyéchíbé, ké'ɛ áyǎle nyédíí bad bé ebébtéd, ké'ɛ áyǎle nyésóléé mam mé bad áte míme méenɔné nyé. ¹⁶ Ké né-'ɛ, nzé nyékude metake áyǎle nyédíí bad ábe behíde Křistæ, nê déekwǎgtê nyé. Nyéságnɛn Dyõb ságnɛn nén bán béchágé nyé bán bad bé Křisto. ¹⁷ Ayǎle pónde édé echê Dyõb débootédte bad akáad, ábootéd-tɛ ne ábê bad. Nzé Dyõb áhele ábootéd-tɛ ne syáne awê dedé bad bé Křisto, chán-nɔ ébɛɛnnê bad ábe béebelé' mam ngáne nkalan ní bwám ní Dyõb níhɛdeé. ¹⁸ Eténlédé-'ɛ á kálag e Dyõb nén bán, "Nzé éhele élenléd kǎáŋne mod awê abele ngáne Dyõb áhɛdeé áte ákud e'soósɔŋ,

né chán-nɔ ébɛɛnnê bebel bé mbéb ne bad ábe béedúbpe Dyõb?"

¹⁹ Né-ɔó, bad ábe bétage' ngáne Dyõb átíídé, bébê bébele mekan mé bwám, bébe-'ɛ yǎl á mekáá mé Dyõb áde áhágé bó, mós awê ábele kéchéé echê áhóbé.

5

Petro alébe bad ábe bélyágte mwembé

¹ Mɛ néé nhóg awê alyágte', ndǎá mɛé níbe bad ábe bélyágte' átíntê echên elébé. Ndé nhóg awê ambé metake míme Yesue ásê. Ehúmé echê Dyõb débeé Křistæ épě awêm ámpê. Nlébe' nyé nén mɛé, ² nyénɔne bad ábe Dyõb ábánné ásê echên melemlem nêŋgáne nnɔn-a-mbód ánɔné éche mbód. Nyénɔne bó áyǎle nyédǎá bó anɔn. Nyéénɔnê bó byánán bényágté nyé ánɔn bó. Nyébele' nímê nsón saké é etútú é nsyǎáŋ, boŋ ehê bán nyéwóó nlém ábel mós. ³ Nyéekamlán bad ábe bédé ásê echên ne ngíne. Nyébê bad ábe behídtê mekuu nímāb. ⁴ Ade kǎŋ e benɔn-bé-mbód épéé, ábê nyé nsábe míme níchábé ámín. Mmê nsábe mébê á ngíndé ne á ngíndé.

⁵ Nyémpê ábe nyédé ásê e bad ábe bélyágte', nyésuded yǎl, nyésuded-te yǎl nzé nyéwõŋgan nhóg ne aníní. Ayǎle éténlédé á kálag e Dyõb nén bán Dyõb ákunnan bad ábe bédé kúmbe yǎl, boŋ abage bad ábe bésúdté yǎl nsímé. ⁶ Né-ɔó nyésudéd yǎl ásê e ngíne e Dyõb ábel boŋ mwên áchágéd nyé á pónde echê ebõŋnédé mós. ⁷ Nyéchene mekan mésyǎal míme métagte nyé áwe mekáá, áyǎle atédé mam míme métagte' nyé néé nímê.

⁸ Nyékõb yǎl, nyétéd-te pónde. Mod a ekoyí awên, Satane, ahõŋge néé ngii echê edume áte, ahede mod awê ányabéé áte. ⁹ Nyéemwǎg-se atóm nyé áte. Adɛn adúbe déesudé'. Nyébíí nén bán bad bémpeé ábe bédúbpe néé nyé nkõŋsé áte nisyǎal bómpê békude metake nímê nyémpê nyékudeé. ¹⁰ Nyékude' metake boŋ nímê metake méechabpé áte. Ambíd e nê, Dyõb áde ábage' nsímé nisyǎal dɛn débê nyé kéchéé éche nyébódé. Abél nyésúmɛn, awéd-te nyé áte. Adíí Dyõb áde nsímé nímê níkwógnédé moosyǎal, níbê-'ɛ pónde ésyǎal. Mós apwɛdé nyé ákud éche ehúmé echê

ébē á ngíndé ne á ngíndé. Nyééküð-te chó áyāle nyédé ne Krīstəə. ¹¹ Ngíne esyəál edii echê á ngíndé ne á ngíndé. Ebê ne.

Melɛnten mé asóg

¹² Sailasε mó awónḡéné me âtel anén mwă kálag. Adii me née mwănned mbănné-'ε mó nlém á yăl. Ntenle nyé enén kálag âwéd nyé nlém á abum, âláa-'ε nyé nén meé nímén mam níme ríténlé nyé médii nsimé ní Dyöb ní mbále. Nyéehúdé mekuu áhed. ¹³ Baányonḡ bé mwembé ní Babilon ábe Dyöb ápwédé née nyé, bélómmé nyé melɛnten. Awem mwăn awě ríkwógté á adúbe-tê, Makəse mómpē alómmé nyé melɛnten. ¹⁴ Nyéhê nhóg ne aníní tâl âlúmed edəḡge. Nsaḡ núbê ne nyé bad bé Krīsto bésyəál.

Kálag eche elónténé ébε eche Petro Ndibned ní kálag

Kálag echě elónténé ébε echě Petro ântenlé, bad bé Krísto bé'só bésyāal bóo ânteléé chό. Ene pónde bad bébéde ábe béyágté'áá bad ayáged dé metóm. Adé ayáged dé metóm ábélé'áá bad bébelé e'tongé é' mekan. Né-óó, Petro antél ene kálag álúmed áá míme mekan mééboo'é. Anlúmed bó áte nén áá béétāngene éché ndín é mekan ahíd. Áá dyam áde bétāngéné abel ádíi, ábíi mbále tāngene mam mé Dyōb ne Sāngú Yesu Krístāe ne ádúbe bó ne nlém nhóg. Bad ábe bényínné Yesue béwóg-ke mekan míme áyágté'áá, bóo bébelé boŋ ábén bad bébíi míme mekan. Atón ahóg áde Petro ânkoŋgé anōn áte ábédé tāngene bad behóg ábe bélúmté'áá bán Yesu Krístāe éepáá ámpē. Anlúmed bó áte nén áá atoo áde Krístāe átongeé ápe, ádíi áyāle Dyōb déhedéé áá modmod ábōd alongé, boŋ áhede' áá bad bésyāal bétede abel dé mbéb, béhíde Krístāe.

Nkabted ní kálag

Ndibned ní kálag 1.1-2

Mpwēdtéd mí mod a Krísto 1.3-21

Bemeléede bé metóm 2.1-22

Epe e asóg eche Krístāe 3.1-18

¹ Mε, Simōn Petro, mbālede ne mbapeε a nlomag awě Yesu Krístāe, ntenle nyé bad ábe nyēdúbpé Yesu Krístāe melemlen ngáne sémpé sédúbpé mó. Yesu Krístāe adíi syāné Dyōb abé-'ε Nsoode. Abele' mekan míme métāngéné. Mwēn-naá akáá boŋ syāné moosyāal dedúbé mó. ² Nsimé ne nsanŋ ní Dyōb níbād mbé ne nyé abíi áde nyébíi Dyōb, nyébíi-'ε Yesue, awesyāné Sāngwéé.

*Nyébele' mekan míme mélúmté'
nén bán Dyōb dōo ápwéde nyé*

³ Ngíne e Dyōb ebagé syāné mam mésyāal míme déhedéé á alongé, ebélé-'ε syāné debéle' ngáne Dyōb áhedéé. Nén ábénlédé áyāle debíi mó. Ábénlédé echě ngum ne ábē e'boŋ bé nlém ápwēd syāné ábē ábē bad. ⁴ Eche ehúmé ne ábē e'boŋ bé nlém é'bélé ahóbé áá móābelé syāné ndāle é mekan é bwám. Abelé mímén mésyāal ábel boŋ nyéesólé' mbéltéd mé mbéb mé nkōŋsé áte. Esíi é mekan mé ekob é yāl chόo ébelte' bad éché ndín é mekan. Nzé nē ábénlédé né abé ádēn dēsāŋ néε abé á Dyōb. ⁵ Né-óó, bóob áde édíi nē, nyéwan áte ábel mekan mé bwám. Saá-kaá nē dēmpen. Nyétāngéné awan áte ámpē ábē bad ábe bébenlad debyéé ábel mekan. ⁶ Abád ámín e debyéé, nyébíi ngáne nyékóbeé échēn yāl. Saá-kaá akób á yāl dēmpen. Nyébē bad ábe békaa' nlém. Ámín e e'kaŋ bé nlém, abé ádēn átāngéné ábē ngáne abé á bad bé Dyōb átāngéné abé. ⁷ Saá-kaá ábel mam míme Dyōb áhedéé dēmpen. Edāŋge ébē áfínté echēn nyé Bad bé Krísto. Saá-kaá edāŋge áfínté e nyé Bad bé Krísto bēnpēn, boŋ nyédāŋ moosyāal. ⁸ Nzé ádé abé ákwoge-'ε nyé áte, né debyéé áde nyéwóó tāngene Sáá awēd, Yesu Krístāe, déebáá ngēn, boŋ débēl nyéchyáá' e'pum. ⁹ Boŋ kénzéé awé ádé abé déesaá áte, adé nēŋgáne mod awé échābē' anyínēn, ké'ε awé akwedé ndím. Acháténé-'ε áá Dyōb áwóbpé mó, álagсэн-ne mó mbéb.

10 Né-óó, a-baányan nyénabe awan áte álúmed nén bán Dyöb dóo áchénlé nyé, ápwēd-te nyé ábē ábē bad. Nhóbe nén áyāle nzé nyébelé nē, né nyéehúnné á mbéb-te mbéd. 11 Nén débēl-le Dyöb débē nyé kunze esyāál ásol ne ábē á nkamlen nímín wéé Sáá ne Nsoode awēd, Yesu Krístæ ákamlanné nēé kân á ngíndé ne á ngíndé.

12 Né-óó, ké nēé nyemáá nímén mekan mésyāál abii bon nyédúbé-é mbále echē edé áwēd-te, mēbē níkamtén nyé mó. 13 Nnyíné-é nén meé, bōob áde nídí ndé á alongé, éhednad nén bán níkamtan nyé nímén mekan pónké téé ábel bon nyékwanled. 14 Mbíi meé nkwogé nímén nkōjsé atede. Sāngwéé awēd, Yesu Krístæ abelé mbíi nē. 15 Nwane-é áte áláa nyé nímé mekan ábel bon ké nwé ké wéén, nyéhel mó akamtan pónké téé.

*Mbón edé éche ényinné
ehúmé éche Yesuē dīd*

16 Saké póle éche bad bēn bēnábpe sékánlé'áá nyé áde sénhōbpē bán Yesu Krístæ āpē ámpē ne ngum. Sébēn sēnyinné éche ehúmé dīd. 17 Sébédé áhed áde Dyöb Titée ábágé mó edúbé ne ehúmé. Ehób émbíd ámín éche Dyöb á Ngum álāngéé mó aá, "Awem mwān a nlém mó nén, mó awógte' me menyinje." 18 Sébēn sēnwóg échē ehób áde syāābōo débédé á mbōod echē esáá.

19 Né-óó syáné dekoó adúbe nén bán e'yale ábē bekal-bé-e'dáádān bēnhōbpē é'dé mbále. Ebon nén bán nyétōn bó awóglēn. E'dii nēé etrukān éche échodne' á ehínten-tē káān né Epun épédé échē bīn bésāā'ē bon Krístæ, tintine a mbwēmbwē, ápen nyé á nlém-tē. 20 Amín e nímén mésyāál, nyétāngéné asōhten nén bán modmod eéhēlē-se ábenléd áde debyéé átóge mekan nime bekal-bé-e'dáádān bēnhōbpē ngáne éténlédé á kálag e Dyöb. 21 E'yale ábe bekal-bé-e'dáádān bēnhōbpē bēnkēmbáá á ntii mí moonyon, bon Edáádān éche Esáá chōo élyágté'áá bad ábe bēnhōb ábē e'yale. Ábē e'yale bēnhūū ne Dyöb.

2

*Bemeléede bé metóm
ne ebébtéd éche békudté*

1 Se' bōod bekal-bé-e'dáádān bé metóm bēmbíd áfintē e bad. Melemlem nē dóo bemeléede bé metóm bēbīdtē áfintē echēn. Bēbenléd mwane āpēen ayáge dé metóm. Adé ayáge débēbēd bad ábe bédúbpe dó. Ábē bemeléede bé metóm bēbān Sāngwéé awē ahúde bó á mbéb-te á yāl. Nén dékān bēn bēwāmsēn yāl ebébtéd akude. 2 Bad híin bēhíd échāb mbinde é mekan. Mbēltéd nime ábē bad mēbēl bad bēmpēe bēhōbē' mam mé mbéb tāngene Nzii e mbále. 3 Adān á chōm áde ábē bemeléede bé metóm débēl bēkanlé nyé póle éche bēn bēnábpe ábel békoben nyé bwēm. Dyöb dēmmād mbakú abíded se' bōod aá móōkōgsēn bó. Mmē nkōgsēn rísine-é bó. Echē ebébtéd edé-é bó á nzii.

4 Dyöb dénkēnchenéé ángel éche émbēl mbéb, bon ambwēm bó á ehyan é muú, áhed-taá bédíi á mehan é ehínten-tē, bésine' Epun é nkáásé. 5 Dyöb dénkēnlagsēn-naá bad bé' bōod. Ambēl mbúú enchó káān mendīb ménlōne, méhóod bad bésyāál ábe bēnkēnwōn abé á bad bé Dyöb. Noa awē alāngé'áá bad aá bébele' mekan nime métāngéné mwēmpēen-é Dyöb dēnsongé alongé, nchoo ne bad saámbe bēmpēe. 6 Ambíd e nē, Dyöb dénkōgsēn myad mé Sodom ne Gomora. Anhyáád mó métim mbúbú, álúmed chōm éche ébenléd ne bad ábe bééwóo abé á bad bé Dyöb. 7 Dyöb dénkōgsēn nímé myad bon ansōn alongé áde Lōte, áyāle Lōte abédéé mod a

bwâm awě enkëndəŋ mbinde é mbeltéd éche ábê bad bé mbéb bébélé'áá. ⁸ Ane mod a bwâm adyε'áá hǒm ahóg ne ábê bad bé mbéb. Epun ne epun téé anyiné'áá, áwōgē-ε e'bébtéd é' mekan ábe ábê bad bébélé'áá ne ábe béhóbé'áá. Mmê mekan mébébté'áá mó nlém á abum áyāle abédεε mod a bwâm. ⁹ Né-óó, Sǎŋgwéé ábíí ngáne áhúdeé bad ábe bėwóó abé á bad bé Dyǒb á mekəgsen-té. Boŋ ábē akógsén bad bé mbéb kóóŋ ne é Epun éche ákáādtē bad bésyāal. ¹⁰ Abē akógsén bad, tanje bad ábe békódte esíí é mekan mé ekob é yǎl, ábe béekobé'-ε nkamlen.

Abê bemeléede bé metóm bédé kúmbe, bėbė-ε epame. Bėebagė-'áá ngumε éche édé ámín edúbé ké ehóg. Bésyāá' éché ngumε kóóŋne syáón esebán bėwóge' mbwóg ké nhóg. ¹¹ Ké ángel éche éwóó ngine ébē-ε ngum tómaa ábē bemeléede bé metóm, éēhōbēē éché ngumε éche édé ámín mekan mé mbéb áyāl á'sō wée Sǎŋgwéé mbéd. ¹² Boŋ ábē bemeléede bé metóm bėbele' mekan née nyam é mehín. Echyáádté-ε ábel békób chó bėwúu. Bėbele' kéchéé éche épíídé bó á nlém-té. Abē bemeléede bé metóm béhóbe' dyam téé áde béesōŋtenεé mam mé mbéb á yǎl. Né-óó, Dyǒb dēbādēd bó melemlem nēŋgáne bad bėwúε'ε éché nyam. ¹³ Dyǒb dēbēl bétag bwāmbwam áyāle bétágté bad bėmpēe. Bédāā' échāb esíí é ekob é yǎl akóded. Bėēkwágė-'áá abel nē ké mǔte. Bėwóge' bwām ábel éché ndín é mekan áde bėdyádkē ndyéd hǒm ahóg ne nyé. Né-óó, bėbėbte nyé dīn, bėpiináád-te nyé akwágké. ¹⁴ Nsón nímāb rısyāal rıdii ákáb mesón ne kénzée awě bényiné. Echab esíí ábel mbéb éemaá'ε mbéd. Bėdoge' bad ábe adúbe dėewúu'ε áte, bėhúnte' bó á mbėb-te. Ngoód edé bó á mekií-te bwāmbwam. Bėdii bad ábe Dyǒb ábágé ebómán. ¹⁵ Bétédte nzii echē etǎŋgéné, bėhídē' nzii empée. Bėhíde' mbeltéd nıme Balame, * mwǎn awě Bεo. Balame andəŋ mǎné nıme bėsābēē mó ábel mbéb. ¹⁶ Boŋ Dyǒb dēmbēl esel éche Balame énhōb wée Balame. Esel, nyam echē eehóbé' akan, énhōb wée Balame ne ehób é moonyoŋ, ékáné mó áte. Nén dēmbēl nımē mbeltéd mé mpemıne nıme ane nkal é'dəádəŋ Balame ménsōg.

¹⁷ Abén bad bėdii née n'yéle nımé rıléné. Bėdii née mbembag éche epub ékeεnεé. Ndi b e ehíntén echē Dyǒb ábánnédé bó esine bó. ¹⁸ Bėbóo' nsal áte ngén. Bėbenlad esíí é ekob é yǎl átéd bad nlém á abum. Bad ábe bétédéé nlém á abum bėdii bad ábe bėbóótédé mekuu ahúd á echoŋ é bad bé mbéb. ¹⁹ Bėlǎŋge' bad bán nzé bėhídé ádab ayáge né bėebáá á mehaŋ-té, né bėbele' bėbel kéchéé éche bėdásá, áde edíí nén bán mbéb rıháá bėn. Mbėb rıháá bėn áyāle nén dyam ké áhéé áde ákamlan mod, ane mod abelé abé ntāŋ ásé e ádé dyam. ²⁰ Nzé mod adúbpé Sǎŋgú Yesu Krıstāā, Nsoode, né amaá alongé dé mbéb dé nkōŋsé ahıde áte. Nzé amaá-ε dó ahıde áte boŋ atımé ámbıd áwēd-te ámpē, ádé alongé átédé-ε mó ntāŋ, né nyaa echē ádíí bōob edé mbéb tómaa ngáne ánsēbēē abé. ²¹ Né émbē mboŋ nzé bėnkēntogén nzii e mbále abii tómaa ámad chó abii boŋ bėtımé' bėbāā' mbéndé é Dyǒb éche esáá á yǎl. Alyágned dóo bėnlyágnēdté bó éché mbéndé. ²² Nén ábele' ngan eche békálé nén bán, "Mbwé edyág ábē e'chó," ne eche békálé nén bán, "Ké chán bėnwōgēdté ngu mendıb échátánné elōob," édé mbále.

* **2:15** Balame: Balame ambé nyóngé bwāmbwam ákud nsábe nıme kǎŋ Balage ásābēē mó nyaa echē ámbēē mboŋsén ké ábel bad bé Israel mbéb. Nén ádé á kálag e (Nǎm 22.4-35).

3

Epun échě Sǎngwéé ápeé ámpē

¹ A-baányan, enén kálag chó elónténé kálag ébe eche rítenléé nyé. Atínté éché kálag, nkāmténé nyé mam míme nyémáá abíi ábel bonj nzé nyéwémténé mekan míme rítélé, méwōngan nyé áwōn mewēmtēn míme métāngéné. ² Nhede mēé nyékamten mekan míme bekal bé'dáádān bé Dyōb bēnhōbpē se' bōód bán mébenléd. Nyékamten-ne chōm-éé Sǎngwéé, Nsoode awēd ánlāā'é bembapēé bé nlómag aá béléa nyé.

³ Dyam dé'só, nyétāngéné asōntēn nēn bán á e'pun bé asóg, donje á bad débid ábe esíí é mekan mé ekob é yǎl ékamlané ádāb alongé. Bēwélé nyé, ⁴ bēhōbē bánken, “Anhōb aá mōōpē ámpē, hēé-ō ádíí bōōb? Abēd besáá bēwéde bōōb échábé áte, bonj káāne' bōōb mam médíí médé melemlen ngáne mémbēē se á mbooted mé nkōñsé.” ⁵ Bēn békoo' ahúd á mewēmtēn nēn bán Dyōb dēmbenléd échē eyale é nsāl áhāg nkoñ mí mīn ne rí sé. Ambēl nkōñsé ríbid á mendīb-te, ambenléd-te mendīb áde áhágé nkōñsé. ⁶ Mendīb mwēn-naá ámbenlédte ábébed nkōñsé mé' bōód. Anlóm mbúú. Ene mbúú enchó káān mendīb melóné nkōñsé áte rísyāāl, chōm ésyāāl éhó. ⁷ Melemlen mé eyale míme Dyōb dēmbenlédte áhāg nkoñ mí mīn ne rí sé, mōó ábenlédé ákēá mō ábel bonj ábébed mō ne muú. Asinne' nkoñ mí mīn ne rí sé mé' chíi epun é nkāásé. Echē epun dōó ábōdēdtē bad ábe bēwōo abé á bad bé Dyōb.

⁸ Bonj a-baányan, nyéēchatán dyam ahóg. Nyéēchatán nēn bán ne Sǎngwéé, nhañlén néesaá átínté e epun ehóg ne ekálé é mwē. ⁹ Sǎngwéé eétongéé álóned áde akag. Donje á bad bēwēmtan pen bán atonje'. Bonj awēséné nyé áyāle eéhēdēē aá modmod ábōd alongé. Ahēde' aá bad bēsyāāl békuned mbíd bēte de abel dé mbéb. ¹⁰ Bonj epun échē Sǎngwéé ápeé, ápē táléd, melemlen nēngáne nchīb ápagké. Echē epun, abobe dényōñ ne esaád é ngine, chōm ésyāāl échē édé ádyōb éhyāñ, ényōñ-é. Nkōñsé ne chōm ésyāāl échē édé áwēd-te éhyāñ, ényōñ-é. ¹¹ Ngáne édíí bán chōm ésyāāl étāngéné anyōñ, nyaa é bad éhēé-ō nyétāngéné abé? Abé ádēn átāngéné asāñ, nyéwōñ-é abé á bad bé Dyōb. ¹² Nyéwāle ádēn abé ngáne nyésinéé epun échē Dyōb átíídé aá Krístāō ápē. Nyéwan-ne áte ábel éwāmsēn apē. Echē epun muú méhyāād abobe ámīn, muú ményāmēd chōm ésyāāl-le échē édé áwedé-mīn. ¹³ Bonj desine' akag áde Dyōb ábágé syāñé aá mōōbēl abobe dékōōlē ne nkōñsé mé ékōōlē. Bad bēsyāāl ábe bēbē á nkōñsé mékōōlē bēbelé' mekan míme rítāngéné.

¹⁴ Né-ōó, a-baányan bōōb áde nyésinéé échē Epun, nyébel ngáne Dyōb dényīnnē nyé nēe bad ábe bésáá, nyébel-le ngáne éehōbpē aá nyébele mekan mé mbéb. Nyébē-é nsāñ ne mō. ¹⁵ Nyébíi nēn bán atoo áde Sǎngwéé awēd átonjéé ápe, ádíí ábel bonj ábe bad pōndé ákud e'soosōñ. Nēn dōó Paale ámpē ámbenlédte debyéé áde Dyōb ábágé mō, átele nyé kálag. ¹⁶ Atelé ádēn atón á kálag échē ésyāāl. Donje a mekan áde áwe kálag-té áde álélé asōntēn. Echē ndín é mekan chóó bad ábe bēwōo nsōntēn, ábe adúbe-é déetyéemēé bēhāñlanné nsōntēn míme rídé áwēd-te nyaa échē eetāngēne. Melemlen nē dōó bēhāñlanné e'ped bēmpēe á kálag e Dyōb-te. Abel áde bēbele'-aa nē dékāñ bēbōd ádāb alongé.

¹⁷ Bonj a-baányan, nyé pen nyémaá mímēn mekan abíi. Né-ōó, nyétēd pōndé ábel bonj bad ábe bēhídē' mbéndé é Dyōb, bēehūnté nyé ne mewusé míme bēyāgtēé nyé. Nzé nyēhíde mímāb mewusé, né adúbe ádēn déetyéémmé. ¹⁸ Bonj pen nyébē nyéwōñ abé áde Sǎngwéé, Nsoode awēd,

Yesuε Krīstəə, ābādē nyé nīmē nsimé abε. Edúbé ébê ne mós bootya bəəb
ne á ngíndé. Ebê nê.

Kálag e'só eche Jone Ndibned n kálag

Metote médé mébe nime mékóá bon Jone átél kálag e e'só. Atote dé e'só ádíi áwéd bad ábe áténlé chó nlem á abum ábel bebê mod nhóg ne Dyöb ne awe Mwän, Yesu Krístæ.

Metote nime melónténé mébe médii, Jone alänge bad ábe áténlé chó aá betéd pónde ne ayáge dé metóm ayále débēbēd abé áde bédii mod nhóg ne Dyöb ne Yesu Krístæ. Adé ayáge dé metóm áhóbe nén bán ebébtéd épag ne abé áde moonoyon ábákgē á nkòñsé tē, bán né-ó, Yesue, Mwän a Dyöb eéhele'áa-sē ákòñ moonoyon abé. Abé bemeléede bé metóm béhóbe nén bán nzé mod áküd e'sóson, atángéné néé ábáá mekan mé nkòñsé á yäl. Béyágte ámpē nén bán e'sóson béewóó'ē dyamdyam ábel ne abé á bwâm ne áwón edänge ne nhóg ne aníníí.

Alúmed aá ádē ayáge déetàngeneé Jone alúmté á kálag tē wén aá Yesue ankòñ moonoyon abé akoó-'e alúmed áte nén aá bad ábe bédúbpé Yesue bon bédāñ-'e Dyöb betángéné néé bédáá nhóg ne aníníí.

Nkabtéd n kálag

Ndibned 1.1-4

E'nyínen bé ekíde ne ehíntén 1.5-2.29

Bän bé Dyöb ne bán bé Satanē 3.1-24

Mbáale ne awusé 4.1-6

Chóm éche edänge édíí 4.7-21

Adúbe áde átómé mekan mésyāäl áte 5.1-21

Eyale é alongé

¹ Ntenle' nyé tângene ane awē adé Eyale é Dyöb éche épeene' alongé. Abédé se á mbooted, sēnwóg mam tângene mós, sēnyínén mós mīd, sēmbán mós díd ayāl, sēmbán-ne mós ekáá á yäl. ² Mós awē apeene' alongé antīm moonoyon awē bényínneé díd, dennyín-ne mós. Sēbide' mós mbón, sélāngē-'e nyé mam tângene mós awē abage' alongé áde déemaá', mós awē ambé ne Titéē, bon áttim abyéén áttintē echéd. ³ Chóm éche sényíné, éche séwógé-'e, chós sélāngéé nyé, ábel bon nyébē nlatén ne sé. Mmēd nlatén-ne rídii nlatén nime déwóó ne Titéē ne awe Mwän Yesu Krístæ. ⁴ Sételé enén kálag, ábel bon nímēd menyinge melón mbon.

Alongé á bad ábe bédé á e'nyínen bé ekíde

⁵ Bōōb-pōó, póle eché séwógé á nsāl wēē Yesu Krístæ bon sélāngē-'e nyé edii nén, Dyöb ádíi e'nyínen bé ekíde. Atón dé mbéb ké ahóg déesaá mós á yäl. ⁶ Nzé dehóbé bán dedé nlatén ne mós áde alongé ádēd ádíi ádíi alongé dé ehíntén, né dekale metóm né nime syánē mbeltéd-te mééhídēē mbáale. ⁷ Bon nzé dewóó alongé dé e'nyínen bé ekíde ngáne Mwän-ne ámpē áwóó, né syánē déēbē nlatén ne nhóg ne aníníí, mekií nime Yesue awe Mwän, mós-'e méwobé nimesyánē mbéb rísyāäl.

⁸ Nzé dehóbé bán deewóó'ē atón dé mbéb ké ahóg á yäl, né dedoge' échēd yäl, né mbáale-'e eésaa syánē áte. ⁹ Nzé depanle' nimesyánē mbéb áte, né ábēl ngáne áhóbé, ábēl-le chó nyaa eché etángéné. Alagsén syánē mbéb, áwōbē-'e nimesyánē mbéb rísyāäl. ¹⁰ Nzé dehóbé bán deébeléé

mbéb, né dehóbe' bán Dyöb ádíi nkal a metóm, né eyale é Dyöb éesaá-'aá syánē áte.

2

Jone ad Krístəə mó adé awesyánē Nwōngene

¹ Nyé ábe nyédé nēngáne ábēm bán, ntenle nyé enén kálag, ábel bon nyéebēlē mbéb. Bon nzé mod abelé mbéb, syánē dewóo mod awē abele' mekan níme métánjéné, Yesu Krístəə. Mó achánje' syánē Titée. ² Krístəə mwēn-éé ambé nēngáne nde echē Dyöb dēmbenlédte ákəde syánē áyāl e mbéb níme dēmbenlé. Ambel nē ábel dékud alagsen. Saá-kaá mbéb nímesyánē mēmpen, bon mbéb níme bad bé nkōjsé bésyāāl.

³ Nzé dehíde' mbéndé é Dyöb né édé mbále bán debíí mó. ⁴ Kénzée awē ahóbé aá móbfi mó, bon eehíde' éche mbéndé, né ene ndín e mod adíi nkal a metóm, né mbále ké póg eesaá-'aá mó áte. ⁵ Bon kénzée awē abele' ngáne eyale é Dyöb éhóbeé, edənge éche ene ndín e mod ádáa Dyöb élóne' mbon. Nén dōó ábele' bon debíí ne mbále bán dedé ne Dyöb. ⁶ Kénzée awē ahóbé aá módē ne Dyöb, áde alongé átánjéné abé nēngáne alongé áde Yesu Krístəə.

Mbéndé e ekóólé

⁷ A-baányan bé edənge, enén mbéndé echē rítenléé nyé eesaá mbéndé e ekóólé, edíi mbéndé e nchun echē nyénwōngē se á mbooted. Enén mbéndé e nchun edíi nkalaj ní bwām níme nyémáá awóg. ⁸ Bon kénē, mbéndé e ekóólé chōó rítenléé nyé bōob, mbále echē edé-'e á mbéndé-te wē, enyínnédé á alongé áde Krístəə, enyínnéd-te á alongé ádēn, áyāle nén ehíntén ébóótédé amaa, e'nyínen bé ekíde é' mbále é'máá abooted dé apen.

⁹ Kénzée awē ahóbé aá módē á e'nyínen bé ekíde bon ákōō mwānyan, ene ndín e mod adíi adé á ehíntén-tē. ¹⁰ Kénzée awē adáa mwānyan adé á e'nyínen bé ekíde-tē. Né-ōó, ene ndín e mod éebēlēē dyamdyam áde ábelte' bad bēmpēe mbéb. ¹¹ Bon kénzée awē akōó mwānyan, awóo alongé dé ehíntén. Ene ndín e mod akag á ehíntén-tē ebyéé-'aá wēe ákagké áyāle ehíntén ébélé adé née mod awē akwed ndím.

¹² Nyé ábe nyédé nēngáne ábēm bán, ntenle nyé áyāle Dyöb álágséné nyé mbéb á dín áde Yesu Krístəə. ¹³ A-besán, ntenle nyé áyāle nyébíí ane awē adé se á mbooted. A-kódébad, ntenle nyé, áyāle nyétómé ane awē adé ebébtéd áte.

¹⁴ A-bānbān, ntenle' nyé áyāle nyébíí Titée. A-besán, ntenle nyé, áyāle nyébíí ane awē adé se á mbooted. A-kódébad ntenle nyé, áyāle nyéwúú áte, eyale é Dyöb édé nyé áte nyétómé-'e ane awe adé ebébtéd áte.

¹⁵ Nyéedāā' nkōjsé ké'ε bwēm ábe é'dé áwēd-te. Nzé mod adáa nkōjsé, né eédāā'é Titée. ¹⁶ Bwēm é'syāāl ábe é'dé á nkōjsé te, nédē bwēm ábe moonoy a ekob áwóo' é esí áte, bwēm ábe mīd médāā' é anyín ne bwēm ábe bad békumneé ekáá á tál, béehúu' é ne Titée, é'díi bwēm bé nkōjsé. ¹⁷ Nkōjsé ne ábe bwēm é'syāāl ábe baányon béwóo' é esí áte áyāl echáb, rítóme tómnén, bon mod awē abele' ngáne Dyöb áhədeé, abág ne Dyöb á ngíndé ne á ngíndé.

Jone ad nyétéd pónde

ne bad ábe bétəngan Krístəə

¹⁸ A-bānbān, asóg ákwógé ape. Bénlāā nyé bán Mod a Ekoyí awē Krístəə əpē, bōob-pe bad bé ekoyí híin ábe Krístəə bémáá ape. Né-ōó, debíí bán

asóg ákwógé απε. ¹⁹ Abé bad bénkênkonǵé bad abé ábe bédé nimesyánē nlatēn, né-'aá dēnkǵəŋ boŋ bétēdē syánē. Nzé bém̄bē bad ábe bédé áwesyanē nlatēn, né bém̄bē bēbé ne syánē, boŋ bēnchené syánē ábel boŋ ényinned ne mbále nén bán bénkênkonǵé abé ne syánē. ²⁰ Boŋ ne nyé, Ane-awě-Béwógté abagé nyé Edaádəŋ éche Esáá. Né-óó, nyé moosyáál nyébíí mbále. ²¹ Meétēnlēē nyé enén kálag áyāle nyéebíí'é mbále, boŋ ntenle' nyé chó áyāle nyébíí mbále, nyébíí-'ε nén bán metóm ké mehóg méebídēē á mbále-té. ²² Nzéé-'ō adé nkal a metóm? Nkal a metóm adii kénzée awě ahóbé aá, Yesue eésaa Ane awě Dyób Awógté. Ene ndín e mod chó edé Mod a Ekoyí awe Krístəə, abáa' Titée á yǎl, ábāā-'ε Mwǎn. ²³ Mod éēhēlēē-se abáŋ Mwǎn a Dyób á yǎl se abé ne Titée. Kénzée awe akobé Mwǎn a Dyób, akobé káəŋne Titée. ²⁴ Nyényín nén bán nkalanj níme nyéwógé se á mbooted níde nyé áte. Nzé nkalanj níme nyéwógé, nídi níde nyé áte, né nyémpē nyéēbē ne Mwǎn a Dyób nyébē-'ε ne Titée. ²⁵ Chǒm éche Krístəə ahóbé aá mōdbē syánē édií alongé áde déemaá'.

²⁶ Ntenle nyé nímén mam áyāle bad bédé ábe béhede nyé adog. ²⁷ Boŋ ne nyé, Krístəə abagé nyé Edaádəŋ éche Esáá. Abé áde échē Edaádəŋ édií nyé áte, nyéetógnenēé modmod áyáged nyé. Echē edaádəŋ éyágte nyé mam mésyāāl, mam níme éyágte-'áa nyé méde mbále, méesaá metóm. Né-óó, nyébē nyébē ne Krístəə ngáne Edaádəŋ éche Esáá éyágte nyé.

²⁸ Bəəb-pəə, a-bǎnbǎn, nyébē mod nhóg ne mó, ábel boŋ epun éche ápeé, nlém níwúu syánē á abum, deewógé-'ε e'són átyéem mó á'sō. ²⁹ Nyébíí bán Krístəə abele mekan níme métǎŋgéné á'sō é' Dyób, né-óó, nyébíí bán kénzée awě abele' mekan níme métǎŋgéné, adii mwǎn a Dyób.

3

Jone ahóbé ngáne alongé áde bán bé Dyób átǎŋgéné abé

¹ Nyényín ndín e edəŋge echē Titée ádáá syánē. Echē edəŋge échábé ámín káəŋ béchəge syánē bán bán bé Dyób, bēn-naá dékóó abé. Nzəm echē ekáá boŋ bad bé nkǒŋsé béebíí syánē edii áyāle béesēbpeé Titée abíí. ² A-baányanǵé bé edəŋge, syánē dedii bán bé Dyób bəəb. Eēbyēēnēē bwám pen chǒm-éé syánē débēē. Boŋ debíí bán pónde echē Krístəə ápeé, syánē déēbē nēŋgáne mó, áyāle nén deényín mó ngáne ádíí. ³ Kénzée awě asumé nlém wéé Krístəə átǎŋgéné née asǎŋté eche yǎl ngáne Krístəə mwēn ámpē ásaá.

⁴ Kénzée awě abelé mbéb, akwedé nkáá áyāle abóó mbéndé e Dyób. Mbéb nídií abóó á mbéndé e Dyób. ⁵ Nyébíí bán επε éche Krístəə ámpεé á nkǒŋsé ébédeé ámad mbéb. Krístəə mwēn-ne eewóó'é mbéb ké nhóg á yǎl. ⁶ Kénzée awě adé ne Krístəə éēbēlēē mbéb. Kénzée awě abele mbéb, eenyínéé Krístəə eebíí-'áa mó.

⁷ A-bǎnbǎn, nyéēmwāg se mod ádog nyé. Kénzée awě abele mekan níme métǎŋgéné adii mod awě abele mekan níme métǎŋgéné á'sō é' Dyób, ngáne Krístəə ábeléé mekan níme métǎŋgéné. ⁸ Kénzée awě abele mbéb, adii mwǎn awě Devəle áyāle Devəle ambootéd mbéb ábel sé á mbooted. Nzəm echē enkǵəŋ boŋ Mwǎn a Dyób ápē á nkǒŋsé, ebédéé ábébed nésón níme Devəle ábelé. ⁹ Kénzée awě adé mwǎn a Dyób, éēbēlēē mbéb, áyāle abé á Dyób áde mó áte, éēhēlēē-'ε-se ábelé mbéb áyāle Dyób dǒó adé mó Sáá. ¹⁰ Chǒm éche ékoo' syánē alúmed bad ábe bédé bán bé Dyób ne ábe

bédé bän bé Satan édii nén bán, bad ábe béebelé' mam míme métəŋgéné ne bad ábe béedəə baányaŋ bé Krísto, béesaá bän bé Dyöb.

Jone aá bad bédəŋ nhóg ne aníníí

¹¹ Nkalanŋ mí bwám míme nyénwōgkē se á mbooted níbedéε nén bán, dédəŋ nhóg ne aníníí. ¹² Deebág née Keenε. Keenε abédéε mod awé Satanε, anwúú-'ε mwányaŋ. Cheé ěnkəŋ boŋ Keenε awúú mwányaŋ? Anwúú mó áyāle mekan míme mwēn ábélé'áá mébedé mam mé mbéb boŋ míme mwányaŋ méntəŋgēn á'sō é' Dyöb. ¹³ Né-ɔɔ, a-baányaŋ, nyéebág menyáké ngáne bad bé nkōŋsé békóó nyé. ¹⁴ Dedəá bānneɔ bé Krísto bémpēe, nē dɔɔ ábélé boŋ debíí bán dehídté áse e ngíne e kwéed dekudé alonjé áde déemaá'. Kénzée awé eédəə bānneɔ bé Krísto bémpēe, alyəgé adé áse e ngíne e kwéed. ¹⁵ Kénzée awé akɔɔ mwányaŋ a Krísto, adii mod a ewūen, nyēbíí-'ε nén bán alonjé áde déemaá' déesaá mod a ewūen ké nhóg áte. ¹⁶ Krístəə ambě áde alonjé á nló nímed. Nén dɔɔ ábélé boŋ debíí chōm éche edəŋge édíí. Né-ɔɔ, syánē ámpē detəŋgéné née débágé ádeɔ alonjé á nló míme bānneɔ bé Krísto bémpēe. ¹⁷ Nzé mod adé awé adé nħon, boŋ anyíné mwányaŋ awé atóge' boŋ eewóo nlem mí bwám áwōŋgen mó, chán áhelese ahób aá módəə Dyöb? ¹⁸ A-bānbān, edəŋge éche déwánléné nhóg ne aníníí, éetəŋgené abé dásō á nsəl-tē ne á póle boŋ étəŋgéné abé á mbeltéd ne á mbále-tē.

Jone ahóbé chōm éche ébele'

boŋ deewógé mbwóg á'sō é' Dyöb

¹⁹ Nzé delúmté nhóg ne aníníí edəŋge, né debíí bán dedé bad bé mbále ne debíí-'ε bán nlem méwūu syánē á abum á'sō é' Dyöb. ²⁰ Póndé ké ehéé eché nímed mewēmten mélanjé syánē bán debelé mbéb, debíí bán Dyöb ábíí mam mésyāal tómaa ngáne syánē débíí. ²¹ A-baányaŋ bé edəŋge, nzé mímesyánē mewēmten méeləŋge syánē bán dedíí bebel bé mbéb, deewógéé mbwóg ké nhóg nzé dekáne' á'sō é' Dyöb. ²² Dekude kéchéé éche désédté mó áyāle dehíde' éche mbéndé débélé-'ε mam míme méwógte mó menyinje. ²³ Mbéndé eché ábágé, edii nén, dédúbe á dīn áde awe Mwān Yesu Krístəə, dédəŋ-'ε nhóg ne aníníí. Melemlem mé mbéndé máo Krístəə mómpē ámbéé syánē. ²⁴ Kénzée-'ε awé ahíde' mbéndé é Dyöb, abág mod nhóg ne Dyöb, Dyöb-pe ábē mod nhóg ne mó. Nén dɔɔ-'áá débéléé boŋ debíí bán Dyöb áde ne syánē. Debíí áned áyāle Edəádəŋ éche ábágé syánē.

4

Jone ahóbé aá bad bétéd

póndé ne e'dəádəŋ bé metóm

¹ A-baányaŋ bé edəŋge, nyéedúbpé bad bésyāal ábe béhóbe' bán béwóo Edəádəŋ é Dyöb. Boŋ pen, nyékəg bó ábíí nzé edəádəŋ éche édé bó áte éhúú ne Dyöb. Nyékəg bó áyāle ekud é bekal bé'dəádəŋ bé metóm bépédé á nkōŋsé-te. ² Chōm éche wébenlé boŋ ebíí mod awé Edəádəŋ é Dyöb édíí áte édíí; kénzée awé ahóbé aá Yesu Krístəə apedé á nkōŋsé née moonyon, né ane mod awóo Edəádəŋ é Dyöb. ³ Boŋ kénzée awé ahóbé aá Yesuε eépedéé á nkōŋsé née moonyon, eewóo'ε Edəádəŋ é Dyöb áte. Edəádəŋ éche ene ndín e mod áwóo áte édíí edəádəŋ éche ehúú ne Mod a Ebébtéd. Nyénwóg bán échén edəádəŋ épě, bəəb-pe émáá ape á nkōŋsé-te.

⁴ A-bānbān nyédii bad bé Dyöb, nyétómé-'ε ábê bekal bé'daádəŋ bé metóm áte, áyāle Edaádəŋ éche édé nyé áte édé ngíne tómaa Satane awé akamlan bad bé nköŋsé. ⁵ Abé bekal bé'daádəŋ bé metóm bedii bad bé nköŋsé, né-óó, mekan níme béhóbeé médii mekan mé nköŋsé, bad bé nköŋsé-'ε béwóglan bó. ⁶ Syánē dedii bad bé Dyöb. Kénzée'ε awé abii Dyöb awóglan syánē, kénzée-'ε awé eése mod a Dyöb, eewóglanné syánē. Né-óó, nén dóó mod áhele abii nhəŋlən áfinté e Edaádəŋ é mbále ne edaádəŋ é metóm.

Jone aá Dyöb ádáá syánē

⁷ A-baányəŋ bé edəŋge, dédəŋ nhóg ne anínii áyāle nén edəŋge éhúú ne Dyöb. Kénzée-'ε awé adáá mwānyəŋ a Krísto adii mwān a Dyöb, abii-'ε Dyöb. ⁸ Kénzée'ε awé eedəə baányəŋ bé Krísto, eebii-'ε Dyöb, áyāle kéchéé éche Dyöb ábeleé élúmté' edəŋge éche áwóŋné bad. ⁹ Dyöb álúmté syánē edəŋge ne nén, alómé níme mpəm ní Mwān á nköŋsé-te ábel boŋ dékud alongé áde déemaá' mbwiined ne mó. ¹⁰ Chóm éche édé edəŋge édii nén, saké bán syánē dedáá Dyöb, boŋ nén Dyöb ádáá syánē, anlóm-me awe Mwān ákəde syánē áyāl e mbéb níme débélé.

¹¹ A-baányəŋ bé edəŋge, ngáne édii bán Dyöb átómténé syánē adəŋ, syánē ámpē detəŋgéné dédəŋ nhóg ne anínii. ¹² Mod eényīnē Dyöb mbéd. Nzé dedáá nhóg ne anínii, né Dyöb débē ne syánē, échē edəŋge-'ε éche ádáá syánē élon mbon.

¹³ Nén dó-'aá débēl boŋ débii bán syánē dedé ne Dyöb, Dyöb-pe ádé ne syánē, áyāle abagé syánē échē Edaádəŋ. ¹⁴ Syánē denyíné, deləŋge-'ε bad bémpēe nén bán Titée alómé awe Mwān ábé Nsoode a nköŋsé. ¹⁵ Bad ábe béhóbe' bán Yesue adii Mwān a Dyöb, Dyöb ádé ne bó, bó-'ε bédé ne Dyöb. ¹⁶ Né-óó, syánē debii, dedúbpé-'ε edəŋge éche Dyöb ádáá syánē.

Kéchéé éche Dyöb ábeleé élúmté edəŋge éche áwóŋné bad, bad-te ábe edəŋge édii áte, bédé ne Dyöb. Dyöb-pe ádé ne bó. ¹⁷ Edəŋge éche édé syánē áte, éloné mbon ne nén, nlém méwū syánē áte á mbwe mé nkáásé, áyāle nén dedé mod nhóg ne Dyöb á nköŋsé-te hén melemlem ngáne Krístəə ámbēē ne mó. ¹⁸ Mod awé Dyöb ádáá eewógéé mbwóg. Edəŋge éche éloné mbon énane mbwóg rísyāal. Abán dé nkógsén dóó ápeene mbwóg. Né-óó, kénzée'ε awé mbwóg nídii áte, edəŋge éelonéé mó mbon áte. ¹⁹ Delúmté' edəŋge áyāle Dyöb ásébpé syánē edəŋge alúmed. ²⁰ Nzé mod ahóbe' aá módaá Dyöb boŋ akóó mwānyəŋ a Krísto, ane mod akale metóm, áyāle mod awé eedəə mwānyəŋ awé ányīné, éēhēlē-sé adəŋ Dyöb áde eényīnē. ²¹ Né-óó, enén mbéndé chóó bébágé syánē; kénzée'ε awé adáá Dyöb ádəŋ káəŋne mwānyəŋ.

5

*Jone aá bad ábe bédúbpé
Krístəə bétómé nköŋsé áte*

¹ Kénzée'ε awé adúbpé aá Yesue mó adé Ane awé Dyöb Awógté, adii mwān a Dyöb. Kénzée-'ε awé adáá saá-a-mwān adəə' káəŋne mwān. ² Nyaa eché débíe'ε bán dedáá bán bé Dyöb edii nén bán syánē dedáá Dyöb, dekoŋge-'ε échē mbéndé. ³ Adəŋ Dyöb ádii áhíd éche mbéndé, éche mbéndé-'ε éetómteneé awúu áte syánē áhíd chó. ⁴ Kénzée'ε awé adé mwān a Dyöb atómé nköŋsé áte. Nzəm eché atómé nköŋsé áte, edii nén, dedúbpé bán Yesue mó adé Ane awé Dyöb Awógté. ⁵ Modmod ampéé

eésaa awě atóme nkõjsé áte éetóméé mod awě adúbpé aá Yesue adii Mwän a Dyõb.

Jone ahóbe bwēm é'laán abe é'bide Yesue mbóh

⁶ Yesu Krístæ ampě á nkõjsé. Bëndusén mós ne mendíb boh ámbid e pónde echě áwédé á awõg nímē mekií mēnsyõgě. Saké edusen é mendíb chēmpen embenléd ne mós, boh áde áwédé nímē mekií mēnsyõgě. Edáádah éche Esáá chõõ élúmte syánē aá nén áde mbále, áyāle Edáádah éche Esáá éekaléé metóm. ⁷ Nyaa édé élaán ábii mbále tãhgene Yesue. ⁸ Debíi mbále tãhgene Yesue áyāle Edáádah élanğé syánē, bëndusén mós ne mendíb, ansyõg-ke nímē mekií áde áwédé. Echén nyaa élaán ésyāl élúmte syánē bán Yesue adii Mwän a Dyõb. ⁹ Ngáne dedúbpé mekan níme bad béhóbeé, kéchéé éche Dyõb álanğéé syánē étómténé etógnén abé tómaa mekan níme bad bélanğéé syánē. Nén áde áyāle Dyõb dēn dõõ álanğé syánē, tãhgene awe Mwän. ¹⁰ Kénzée awě adúbpé Mwän a Dyõb, abíi nén aá nímén mekan mésyāl médé mbále. Boh kénzée awě eedúbpé Dyõb, édií nēngáne ahóbe' aá Dyõb ádií nkal a metóm, áyāle eedúbpéé mekan níme Dyõb ahóbe tãhgene awe Mwän. ¹¹ Chõm éche Dyõb álanğé syánē édií nén; abelé syánē dekudé alongé áde déemaá'. Adén alongé ádií alongé áde awe Mwän ábageé. ¹² Kénzée awě adé nhóg ne Mwän a Dyõb akudé áde alongé, kénzée-'ε awě eesē nhóg ne Mwän a Dyõb, eekudéé áde alongé.

Déwõhgen nhóg ne aníni

ákud alongé áde déemaá'

¹³ Ntenle' nyé ábe nyédúbpé á dñn á Mwän a Dyõb, ábel boh nyébii bán nyékudé alongé áde déemaá'. ¹⁴ Desumé nlém nén bán, kéchéé éche déhédné Dyõb ngáne ébõhnedé mós, abelé awóg syánē mekáne. ¹⁵ Ngáne débíi-'ε bán awóge' syánē áyāl e kéchéé éche déhédné mós, detãhğéné abii bán abage syánē kéchéé éche déhédné mós.

¹⁶ Nzé mod anyíné mwãnyah abele mbéb níme méepiinéd mós kwééd, atãhğéné akánnéd mós. Dyõb débě ane mod alongé. Bad ábe ríhóbeé méé nyékánned bédii bad ábe mbéb nímāb méebeléé boh échāb edáádah éwé. Mbéb rídé níme ríbele boh edáádah éwé. Nzé mod abelé ene ndín e mbéb meehóbéé méé nyékánned ane mod. ¹⁷ Mewusé mésyāl médii mbéb, boh donğe dé mbéb áde áde déebelé boh edáádah éwé.

¹⁸ Debíi nén bán kénzée awě adé mwän a Dyõb eébelēē mbéb, áyāle Mwän a Dyõb akõhge mós, Ane awě adé Ebébtéd eéhēlēē-'ε-se ábel mós mbéb. ¹⁹ Debíi bán dedíi bán bé Dyõb debíi-'ε nén bán Ane awě adé Ebébtéd akamlan bad bésyāl ábe béebii Dyõb. ²⁰ Debíi nén bán Mwän a Dyõb apedé á nkõjsé-te abage-'ε syánē nsõhgen ábii Dyõb á mbále. Dedé-'ε mod nhóg ne mós áyāle dedé mod nhóg ne awe Mwän, Yesu Krístæ. Mwēnpēn-naá adé Dyõb, mwēn-naá abage bad alongé áde déemaá'. ²¹ A-bānbān, nyéewóó' dyamdyam ábel ne myõb mé metóm.

Kálag echě elónténé ébe eche Jone Ndibned n kálag

Kálag echě Jone echě elónténé ébe elúmte bán, “Nlyáged a mwembé” mó atěnlé “Mmwaád nhóg ne ábe bán.” Ane nlyáged a mwembé awě atelé enén kálag adii Jone, mmwaád awě átěnlé chó ne ábe bán bédii bad ábe bédé á mwembé-te. Chóm éche Jone átélé á kálag-té wén édé nén bán bad bédəη nhóg ne aníní, bétéd-te pónđé ne bemeléede bé metóm, ne ádab ayáge.

Nkabted n kálag

Ndibned 1-3

Edəηge étómé chóm ésyā́l 4-6

Elébé təηgene ayáge dé metóm 7-11

Nsógten 12-13

Melenten

¹ Me, nēηgáne nlyáged a mwembé, me-éé ntelé enén kálag. Ntenle, we mmwaád awě Dyöb ápwédé, ne ábōη bán. Ndə́s we ne mbále, saá-kaá mmēmpen ndə́s nyé, boη káəηne bad ábe bėbíí mbále bėdá́s nyé. ² Ndə́s nyé ayále mbále echě syánē débíí, débíí-’ε chó á ngíndé ne á ngíndé.

³ Dyöb Titée ne Yesu Krístə́, Mwän awě Titée bėbě syánē nsimé, bėlúmed syánē ngəl, bėbě-’ε syánē nsəη. Abén bwēm é’syā́l bėbē ábe syánē ngáne débéléé mekan mé mbále adəη áde dėdá́s nhóg ne aníní.

Jone aá dėdəη nhóg ne aniní dėdəη-’ε mbále

⁴ Mbédé menyīnge bwāmbwam áwóg bán doηge á bán ábōη bėhíde’ mbále melemlen ngáne Titée ahóbé aá syánē dėhíd. ⁵ Né-óó, a mwän a mmwaád, ncháa we nén meé dėdəη nhóg ne aníní. Enén mbéndé echě ntenléé we, eésaa mbéndé e ekóólé. Edii mbéndé eche ebédé ne syánē se á mbooted. ⁶ Echén edəηge éche ríhóbeé edii nén bán syánē detəηgéné dėhíd mbéndé e Dyöb. Ene mbéndé ngáne nyémoosyā́l nyéwógé se á mbooted, edii nén, nyétəηgéné nyédəη nhóg ne aníní.

⁷ Bad bé medogké híin bédé a nkōηsé-te chii. Bédii bad ábe bėekwentene nén bán Yesu Krístə́ achyáádté á nkōηsé nēe moonyoη. Abé bad bėdii bad bé medogké ne bad ábe bėtəηgan Krístə́. ⁸ Nyétéd pónđé ábel boη ntú nímēn méébṓ’ ngēn, boη pen, nyékud nsábe níme ríloné mbon.

⁹ Kénzée awě atėdté áhíd ayáge áde Krístə́ boη atimé ahíde’ ayáge dēmpēe, eésaa ne Dyöb. Boη kénzée awě ahíde’ ayáge áde Krístə́, adé ne Titée adé-’ε ne Mwän. ¹⁰ Né-óó, kénzée awě apedé áwēn boη ápēen ayáge áde dēehúu ne Krístə́, nyéekōbē mó áwēn mendáb, nyéelenté-’ε mó ké lentén nēe mod a Krísto. ¹¹ Nhóbe nén ayále kénzée awě alénté mó, aládténé mó ábel e’bėbtéd é’ mekan ábe ábeléé.

Jone ahóbé e’yale bé asóg

¹² Nwóó mam híin áláa we boη meéhēdēē we mó atele á kálag-té. Boη pen nwóó nlém áte ápe wē ábel boη dényínen e’só ne e’só, ábel nimesyánē menyīnge mélōn mbon. ¹³ Bán ábe mwānyoη a mmwaád awě Dyöb ápwédé, bėlómme nyé melenten.

Kálag echë elónténé élaán eche Jone Ndibned n kálag

Kálag eche Jone echë elónténé élaán elúmte bán Jone, “Nlyóged a mwembé” mó átelé chó. Gayose nlyóged a mwembé ampée móó áténlé chó. Awēd-te Jone akene’ Gayose áyāle nwōngēn nime ábageé bad bé Krísto bémpēe, alānge-’e mwembé aá bétéd pónde ne mod awē béchāgeé bán Diotrefese. Jone akené-’e Demetruse áyāle nsón ní bwām nime ábéle.

Nkabté d n kálag

Ndibned 1-4

Békéné Gayose 5-8

Béchágé Diotrefese dñn dé mbéb 9-10

Béchágé Demetruse dñn á bwām 11-12

Nsógten 13-15

Jone alente Gayose

¹ Me nēngāne nlyóged a mwembé, me-éé ntenle’ we Gayose, enén kálag. Ndáá we ne mbále.

² A-mwānyān a edānge, nkānne’ nēn meé mam mésyāāl nime ébeleé mékeēn we bwām, mmōj-’e ámpē édyēe bwām, melelem ngāne edáodān échōj ámpē édyēē bwām. ³ Menwóg menyīnge bwāmbwam áde donge ábesyānē baányān bé Krísto bépédé hén boj béhób ngāne ne mbále ébeleé mekan nime Dyōb álúmté syānē aá débele’, mbíí-’e nēn meé elyágé ebele’ nímé mekan. ⁴ Chōmchōm éēwōgtēē me menyīnge tómaa áwóg bán bad ábe bédé ngāne ábēm bán bébele ngāne Dyōb áhedéé.

Jone aá bad béwōngan bad bé

Krísto ábe bébele nsón ní Dyōb

⁵ A-mwānyān a edānge, ébele mekan ne nlém nhóg áwōngēn ábesyānē baányān bé Krísto, kénēe wénkēmbíí’é bó donge á bad. ⁶ Bélāngé mwembé nime ndé hén edānge éche élúmté bó. Nhede meé éwōngēn ábén bad nzé bétédte nyé áke hōm démpēe. Ebel áned áyāle nē dōo Dyōb áhedéé. ⁷ Abén bad békágé’áá mebwóg ne mebwóg ábele Yesu Krístā, bénkēnkwentēn-naá ákob nwōngēn ké nhóg nime níbidé wēe bad ábe béédúbpe Krístā. ⁸ Né-óó, syānē ábe dedúbpe Krístā detāngéné dewōngén ábē bad ábel boj syāā ne bó débele nsón álāa bad nkalanj ní mbále.

Jone achagé Diotrefese dñn dé

mbéb ákēn-ne Demetruse

⁹ Mentelé mwembé nime níde áwōn dyad kálag, boj Diotrefese eékwentēnéé ábel chōm éche rítélé áyāle áhede’ aá móbē nlyóged a mwembé. ¹⁰ Né-óó, áde mépēé mélāā bad bé mwembé bésyāāl mam nime Diotrefese ábeleé. Akaltad sé metóm áyāl. Byánán nē déekwōgnedéé, abáa’ bānned bé Krísto nken akob, ákāā-’e bad bémpēe ákob bó nken, ánané-’e bó á mwembé-te.

¹¹ A-mwānyān a edānge, weehāntán abé á bad ábe bébele mbéltéd mé mbéb, boj éhāntan abé á bad ábe bébele’ mbéltéd ní bwām. Kénzéé awē ábele mbéltéd ní bwām adíi mwān a Dyōb. Kénzéé-’e awē ábele mbéltéd

mé mbéɓ, eebíí'é Dyöb. ¹² Baásyāā́l béhóbe Demetruse mam mé bwám á yǎ́l. Abεle mekan mé bwám níme mélúmte' bán adii mod a bwám. Me-'ε ámpē nhóbe' mós mekan mé bwám á yǎ́l, nyébií-'ε nén bán kéchéé éche ríhóbe édé mbále.

Jone ahóbe e'yale bé asóg

¹³ Nwóó mam híin áláa wε, boη méēhēdēē meé rítel mós ásē. ¹⁴ Nwóó nlém áte ányín wε mwāmpin ní pónde, ene pónde-'aá dényinēnnē e'só ne e'só, boη dékal. ¹⁵ Nsaj mbê ne wε. Bě́n bésyāā́l bélómmé wε melentēn. Lentéd me bḗd bésyāā́l, nhóg ne nhóg tée.

Kálag eche Jude Ndibned ní kálag

Kálag eche Jude ántenlé, antel chó át̄nḡgen bemeléede bé metóm ábe bélúmté'áá bán bédé bad ábe bédúbpé Kr̄ist̄əə. Enén kálag eéchabéé áte. Chómp̄e ewágné kálag eché elónténé éb̄e eché Petro átélé (2 Petro). Jude awéde' Bad bé Kr̄isto nlém, áá bésuṃ mekuu ámb̄id e mbále e nkalaṃ ní bwám. Áá níṃé nkalaṃ ní bwám méeh̄əṃl̄ánné. Áá Dyöb d̄emb̄ě mó w̄éé áb̄e bad ngen póg ne ngen ésyāāl.

Nkabtéd ní kálag

Ndibned ní kálag 1-2

Abé ne ayáged dé bemeléede bé metóm ne ebómán éche békudté 3-16

Bélébe bad áwúu áte á adúbe t̄e 17-23

Nnamed mé asóg 24-25

Jude alómé melent̄en

¹ M̄e Jude, ndii mb̄aled̄e awe Yesu Kr̄ist̄əə, mb̄é-'e Jemse mw̄ənyan. M̄e-éé ntenle' nyé bad ábe Dyöb ápw̄édé enén kálag. Nyébii nén bán Dyöb Tit̄éé adáá nyé, Yesu Kr̄ist̄əə-'e an̄one' nyé. ² Ngol e Dyöb, nsaṃ ní Dyöb ne ed̄əṃge é Dyöb éb̄ad abé ne nyé.

Bad bé metóm

³ A-baányan, nkénwan̄én nyé atele bw̄ambwam t̄əṃgene e'soóson ábe Dyöb ábágé syán̄e mbwiined ne Yesu Kr̄ist̄əə. Boṃ b̄əəb nnyíné m̄eé éb̄óó bán nítele nyé t̄əṃgene mekan mémp̄e. Nw̄éde nyé nlém á abum nén m̄eé, nyésum mekuu ámb̄id e mbále e nkalaṃ ní bwám. Mm̄én nkalaṃ ní bwám méeh̄əṃl̄ánné. Dyöb d̄emb̄ě mó w̄éé áb̄e bad ngen póg ne ngen ésyāāl. ⁴ Nhóbe' nén áyāle bad ábe béewóo abé á bad bé Dyöb b̄ésólé áf̄t̄int̄é ech̄ên á mes̄əṃm-t̄e. Abé bad b̄éhóbe' nén bán nsimé níṃe Dyöb ábágé syán̄e ne alagsen áde álagsanné syán̄e mb̄éb, ábágé syán̄e kunze ábel mbinde é mekan. Dyöb d̄emm̄ad nkógsen níṃe áb̄e bad békudé atii se' b̄əəd. Abé bad b̄eekobéé Yesu Kr̄ist̄əə áde édíi-'áá bán Yesu e mw̄əmp̄en m̄óo adé syán̄e Sáá abé-'e Nkaml̄en̄e.

⁵ Kén̄e nyébii níṃén mekan mésyāāl, nd̄əə m̄eé níkamten nyé ngáne S̄əṃgw̄éé ánh̄ud̄t̄e bad bé Israel á mekáá mé bad bé Egipto boṃ ámb̄id e p̄óndé abódéd alongé a bad ábe b̄enk̄ensuṃ nlém áw̄e. ⁶ Nyékamten-ne ángel ámp̄e eché énk̄endȳéé h̄öṃ áde Dyöb d̄ennabned̄t̄é b̄ó, boṃ b̄ēnhid̄é áde abw̄óg á h̄öṃ w̄éé b̄ént̄əṃḡenn̄e abé. Dyöb ábánné b̄ó á mehaṃ á mbw̄og mé eh̄int̄én w̄éé b̄éb̄ēē abé ne abé ké ámb̄id e Epun émbáá é nkáásé. ⁷ Nd̄əə m̄eé nyékamten k̄áəṃne myad mé Sodom ne Gomora ne myad níṃe mébédé b̄ó benben. Bad ábe b̄ebédé níṃé myad, b̄ekábé'áá mesón, b̄ēhid̄e-'e mekan mé esii mé ekob é yāl níṃe moonyon̄ éet̄əṃḡen̄éé abel. Békudé nkógsen ní muú níṃe mééđim̄ē'. Mm̄én nkógsen níde álúmed bad b̄emp̄e bán nén áhelese ábenléd ne b̄ó.

⁸ Boṃ k̄en̄e, áb̄e bad ábe b̄ésólé áf̄t̄int̄é ech̄ên b̄ómp̄e b̄edii b̄en̄əṃge nló bán nkaml̄en níde áw̄āb mekáá. Mm̄e nló níbele' b̄ebele' mbinde é mekan, b̄ēnȳin̄ēē nkaml̄en ní Dyöb n̄éé dyam, b̄esyāə-'e ngume éche éde ám̄in. ⁹ Boṃ ké Maik̄ele, ángel embáá enk̄ent̄édt̄e ne mó mw̄ēn ásȳəṃ Satan̄e áde

búmō bépéntánnáá t̄ngene mod awe átēd ndim níme Mosεε. Anláá mō dásō aá, “S̄ngwéé akógs̄en wε.” ¹⁰ Bonj abé bad ábe bésólé átíntē ech̄en pen, kéchéé éche béésōnt̄enεé béhóbe ch̄ó mam mé mbéb áyāl. Kéchéé éche épédé b̄ó á mewēm̄ten ch̄óó bébeleé. Bébeleé néε nyam é mehín. Mm̄e mekan mén móó mépiinad b̄ó kwééd. ¹¹ Medim ne b̄ó. Bómpē bébele’ ngáne Keene awē anwúú mwānyan̄ ámbenlé. A etútú é m̄oné, bébele bébēl kéchéé, ngáne Balame. E’wúú bé nló-áte ábāb bébēl bómpē béwē melemlem n̄ngáne Koraa ánwēē áyāle anwúén Dyōb nló áte. ¹² Abé bad béekwāgēē, né-óó nzé nyāāb̄ōō nyēlādne ádyé ndyééd álúmed edange éche S̄ngwéé, bébelé bébē n̄ngáne mbinde átíntē ech̄en. Echab yāl ch̄en ch̄óó bétōnt̄anné. Bédii néε mbag échē epub ékεεné échē élúmte’ bán mbúú échō, áde échó’é. Bédii n̄ngáne m̄el níme méechyāá’ e’pum ké á pónde échē m̄el méchyāá’é. Bénábpē awé n̄ngáne bwel ábe béwúbne nkan̄ ásē. ¹³ Bédii n̄ngáne edib é nkwé éche éhode’ ne ngíne. Ahod áde éhodeé ébidte’ mbinde á nkin. Nē d̄óó ádāb abé dé mbéb ábidεé áwed. Bédii néε betintine ábe bétamnad. Ndib e ehínt̄en échē Dyōb akónnéde b̄ó esine b̄ó, ēbē-’ε abé ne abé.

¹⁴ En̄oge awē anlónt̄en nyongel saámbé á mbyaa níme Adame, anhób se’ b̄óód á’sō é’ pónde t̄ngene abén bad. Anhób aá, “Nyén̄one’, S̄ngwéé āpεén e’kálé ne e’kálé é’ ángel éche ésáá. ¹⁵ Akāād bad bé nkōjsé bésyāāl. Akwíd bad bésyāāl ábe ádab abé déesaá néε abé á bad bé Dyōb nkáá, akógs̄en-ne bad bé mbéb ábe béewóo mbwóg rí Dyōb. Akōgs̄en b̄ó áyāle mam mé mbéb níme béhóbeé t̄ngene mó.” ¹⁶ Abén bad b̄eyōgke’ anyoo áte b̄eyōgké-’ε bad ahób nḡen. Bébele’ dyam dé mbéb ké áhéé áde bédáá abel. Békume ekáá á t̄āl, bényinte-’ε ns̄al áte ábel békud bwām.

Nyébē nyékεene’ adúbe á mbāle á’sō

¹⁷ Bonj a-baányan̄, nyé pen nyékamt̄en mam níme bembapεε bé nlomag ábe Sáá awed, Yesu Kr̄ist̄āá b̄enlāā’ é nyé. ¹⁸ B̄enlāā nyé bán “Áde e’pun bé asóg bépεé, bad b̄ep̄ē, béwelé nyé, b̄éhídē’ échab esíí é mekan mé ekob é yāl.” ¹⁹ Ech̄en ndín é bad ch̄óó épεene’ nkabén átíntē e bad bé Dyōb. Esíí é mekan mé mbéb mé nkōjsé ékamlan b̄ó, béewóo-’áa Edāád̄an̄ é Dyōb áte. ²⁰ Bonj a-baányan̄, adúbe áde ásáá áde nyéwóó ábē ákwoge’ ákag á’sō. Nyékāne’, ngíne e Edāád̄an̄ éche Esáá élyágte’ nyé. ²¹ Nyékεene’ alongé ád̄en á’sō nyaa eche nyéchemlédté n̄en bán Dyōb ádáá nyé. Nyésine’, nyélyāg nlém n̄en bán Sáá awēd Yesu Kr̄ist̄āá āp̄ē, ābenléd níme nlém rí nḡol, nyékud alongé áde déemaá’. Abel n̄en áyāle adáá nyé.

²² Nyéwōn̄ nlém rí nḡol w̄εε bad ábe béédúbpe ne nlém nhóg. ²³ Nyéson̄ alongé a bad b̄emp̄ee. Nyéhūd b̄ó á dū á muú mehélé. B̄emp̄ee b̄edé ábe nyétānḡéné nlém rí nḡol awān̄len, bonj pen nyétéd̄en b̄ó pónde. Nyétānḡéné k̄áāne échab mbóté akāó byánán esíí é mekan mé mbéb mé ekob é yāl ékóbté ch̄ó mbinde.

Mekáne mé mekenag

²⁴ Ehúmé ébē ne Dyōb áde ábele’ bonj nyééhúné á mbéb-te. Mw̄en-áá apεene’ nyé abwóg á h̄ōm w̄εε mw̄en ádíí ne ehúmé. Apε̄en nyé áhed ésebán at̄ōn dé mbéb ké ahóg áde nyé á yāl, nyéēbē-’ε menyin̄ge. ²⁵ Edúbé ésyāāl ébē ne mó. Mw̄emp̄en móó adé Dyōb áde ásóó alongé ád̄ēd mbwiined ne ch̄ōm-εε Yesu Kr̄ist̄āá S̄ngwéé awēd ábélé. Ehúmé, edúbé, ngum, ne nkaml̄en r̄isyāāl r̄ídii n̄ímē, se á mbooted, b̄óob, ne á nḡindé. Ebē n̄ē.

Kálag e Mam nime mébenléd Ndibned ní kálag

Ndibned ní kálag e mam nime mébenléd nime Dyöb álúmté Jone. Jone mó atelé chó á pónidé eche bad ábe béndübē Krístæ békúdé'áá metake áyāle adúbe áde béndübēē nén bán Yesu Krístæ adii Sāngwéé. Atote áde Jone ákóó ahób á kálag tē wén ádii ábe bad ábe áténlé chó e'lyág bé nlém ne áwéd bó nlém á abum. Mekan nime Jone ábúdé atel á kálag tē wén médii mekan nime Dyöb dénlümēdtē mó á ndóg-te aá mébenléd.

Kénéé édíí bán mewēmtēn mébuú áte tãngene nsõhtēn nime níde á kálag tē wén, atón áde dēn ákóó abé áwēd-te ádii nén; káõñ ne á asóg, Dyöb dētõm ábē bad bé ekoyí ne Satanē áte. Dyöb débēl nén mbwiined ne Sāngwéé, Yesu Krístæ. Dyöb désábē ábē bad ábe bédúbpe mó ne nlém nhóg, anamed áde ánamédté bó ábē á nkoñ ní mín mékõlē ne nkoñ ní sé mé ekóólé.

Nkabtéð ní kálag

Ndibned 1.1-8

Ndóg e'só ne kálag eche béténlé mwembé saámbé 1.9-3.22

Nhíbe ní kálag nime níwóó e'diben saámbé 4.1-8.1

E'loñ saámbé 8.2-11.19

Dragõne ne nyam ébe 12.1-13.18

Ndóg híin 14.1-15.8

E'bwög bé meliñgá mé Dyöb saámbé 16.1-21

Dyöb ábébté Dyad á Babilõn, nyam ekwedé nzum, nkal e'dáõdãñ a metóm, ne Devæle 17.1-20.10

Mbakú e asóg 20.11-15

Nkoñ ní mín mékõlē, nkoñ ní sé mékõlē, Jerusalem a ekóólé 21.1-22.5

Nsõgtēn 22.6-21

¹ Enén kálag ehóbe mekan nime mébenléd nime Yesuē Krístæ ábélé boñ mébyēen. Dyöb dēmbē mó nímén mekan aá mébyēen ábel boñ álúmed ábē bembæledē mam nime mékwógé abenled. Krístæ ambēl awē mbæledē, Jone abíí nímén mekan alóm áde ánlõmmē ángel áwē. ² Jone mó-'e anhób mam mésyãl ngáne ánnýinnē. Mmén mam móõ ánhõbpē tãngene nkalañ nime níhuú ne Dyöb, ne mbóñ echē ámbídtē Yesu Krístæ. ³ Nnam níbē ne kénzēé awē aláá' enén kálag ábel boñ bad bémpēe béwõg nímen nkalañ tãngene mekan nime mébenléd. Nnam níbē-'e ne kénzēé awē awógé nímé nkalañ boñ ahíd-te mam nime méténlédé á kálag-tē wén. Pónidé emaá abé benben echē nímén mekan mésyãl mébenlédte.

Jone alõmmé mwembé saámbé melentēn

⁴ Mē Jone, ntenle mwembé saámbé nime níde á mbwóg e Esia. Nsimé ne nsañ ní Dyöb níbē ne nyé. Dyöb áde ádé, áde dēmbē, ne áde débē, ne e'dáõdãñ saámbé belõmmé nyé nsimé ne nsañ. Abé e'dáõdãñ é'dé á'só bé atii dé nkamlēn ádyöb. ⁵ Yesu Krístæ mómpē alõmmé nyé nsimé ne nsañ. Mó áde ane awē ahóbe mbále tãngene Dyöb nyaa echē débíí bán edé mbále. Mó abédé mod a'só awē ansébé apuu, abé-'e nkamlēne a kãñ é nkõñsé.

Adəə syánē, abelé-'ε mbéb méekamlánné syánē ámpē, asyōg áde ásyógé nĩmē mekií a nló nĩmēd. ⁶ Abelé syánē néε beprise ábe bēbenle Dyōb eche Sáj awē akamlan bó. Eche ehúmé ne nĩmē nkamlen mbē abé ne abé. Ebē nē.

⁷ Nyénəne', áhūē' ne mbag, mod-té-'ε ányĩn mós, káəŋne bad ábe bēmbēl boŋ awé, abome áde bēmbomeé mós á awōg. Metúmbé mé nkōŋsé mēsýāł-le mēlēb mós. Nē dēn dōo ébēē, ébē nē.

⁸ Sáj Dyōb á Ngume ahóbé aá, “Me-εé ndé Alfaa mbé-'ε Omégaa.” Mós adé Dyōb áde ádé, áde démbē ne áde débē.

Jəne anyíné Krístəə á ndóg-te

⁹ Ndií Jəne, awen mwānyan. Ndé nhóg awē mómpē adé melemlen ngáne nyé ákan nłém áwesen metake nĩme mépiide bad ábe bédé á nkamlen nĩme Yesu Krístəə. Bēmbané me á mbwóg echē mendíb mēlāŋnéde eche béchəgēé bán Patmōs áyāle menkāl Eyale é Dyōb nĩlāá-'ε bad mekan nĩme nĩnyíné tāŋgene Yesuε. ¹⁰ Edəəđəŋ éche Esáá ěmpií me á Epun é Sájgú.* Menwóg ehób é ngĩne ébidé me ámbid, émbē néε esaád é eloŋ. ¹¹ Enhōb aá “Mam nĩmē ényíné, tel mós á kálag-té, élóme nĩmén mwembé saámbé nĩme nídé á Efesus, á Semaina, á Pəgamum, á Tiatira, á Sadis, á Filadelfia ne á Laudesia.”

¹² Dōo nĩkúnné ányĩn ehób eche éhóbé'áá áwēm, boŋ nĩnyíné metii nĩme bēbánné etrukáŋ ámĩn saámbé mé gól. ¹³ Atínté e nĩmē metii saámbé dōo nĩnyíné mod awē awágné moonyon. Anhé mengombe nĩme méchábé káŋ mēpē mós á mekuu-sé, awáá-'ε etúd é gól á təl. ¹⁴ Esid é nló épúbé'áá mós féréd néε mbóm, mĩd méchodné mós áte néε muú. ¹⁵ Mekuu mēmbē mós néε ekii éche béchəgēé bán brōns eche bēhédé á dū boŋ ébé byánán épené' áte, ehób-pe édu mé mós áte néε mendíb nĩme mēsobpe'. ¹⁶ Betintine saámbé bēmbē mós á ekáá émbáá, páá e nsəl mbε echē ekóbpe bwāmbwam ebíd mós á nsəl-té, e'só-'ε é'pené mós néε enyen éche étōmtan apen.

¹⁷ Ade nĩnyíné mós, menkwē mós á mekuu, mbé néε mod awē awédé. Dōo ábáné me éche ekáá émbáá á yəl boŋ áhōbē aá “Weebáá', me-εé ndé Mod a Mbooted mbé-'ε Mod a Asóg. ¹⁸ Me-εé ndé ane awē adé alongé. Menwé boŋ bōob ndé á alongé abé ne abé. Nwóo nkamlen ámĩn e kwééd nwōŋ-ge ámĩn e mbwóg e kwééd. ¹⁹ Bōob-pōó təl mekan ásē nĩme ényínéé, nĩme mébenlad bōob ne nĩme mēbenléd. ²⁰ Kun e e'koŋnéd echē edé tāŋgene betintine saámbé ábe bédé me á ekáá émbáá ne metii mé etrukáŋ saámbé me gól edii nén: Betintine saámbé bédii ángel é mwembé saámbé, metii mé etrukáŋ saámbé-'ε médii nĩmē mwembé saámbé.”

2

Jəne alómmé mwembé mé Efesus póle

¹ Ane awē anwágné moonyon anláá me nén aá “Telé ángel echē edé á mwembé nĩme nídé á Efesus nén wéé, Mod awē awánlé betintine saámbé áwe ekáá émbáá awē akag átínté e metii mé etrukáŋ saámbé mé gól mós alómé enén póle. ² Mbíí mekan nĩme nyébélé. Mbíí meé nyétédé ntū bwāmbwam, mbíí-'ε meé nyēkaá nłém áwesen. Mbíí ngáne nyēeheléé e'bébtéd é' bad akob, mbíí-'ε ngáne nyébélé boŋ nyéchēm bad ábe

* 1:10 Epun é Sájgú ébédéé melemlen nēŋgáne mbwe ní Səndé.

béchágé yāl bán bédé bembapεε bé nlomag áde béesaá, boŋ nyédībēd-te bán bédii bekal bé'daádəŋ bé metóm. ³ Mbíi mεé nyéwεsan ne e'kaŋ bé nlem, nyékude-'ε metake á dñn ádēm, boŋ kénē nlem nlyáge rıwúú nyé ábum ngáne nyéhídeé mε. ⁴ Boŋ nhóbe áyāl echēn nēn mεé, nyéēdā'ε mε bəəb ngáne nyénsēbēē mε adəŋ. ⁵ Bəəb-pəó, nyébēn nyékoŋ anyın nyaa echē nyépéde akwε. Nyéte de áden abé dé mbéb nyébele mekan nıme nyébélé'áá áde nyébóótédé Yesuε ahíd. Nzé nyéētεdte áden abé dé mbéb, né mǝǝ áwēn nhúd ádēn atii dé etrukáŋ á e'dii. ⁶ Boŋ dyam á bwám áde nyébeleé ádíi, nyéētımteé mıd áyāl wéε mam nımé bad bé epepe ábe Nikolausε ábe mémpē méetımteé mıd áyāl. ⁷ Kénzée awē awóó metúu, áwóge chóm éche Edaádəŋ élanŋεé mwembé. Kénzée awē atómé mekan mé ebébtéd áte, mǝbe mó kunze ádyé epum é bwel éche ébele bad bēbé á alongé á ngındé, éche é'kwoge á Paradis."

*Jone alómmé mwembé
nıme rıde á Semaina póle*

⁸ Anláá-'ε mε ámpē aá, "Telé-'ε ángel echē edé á mwembé nıme rıde á Semaina nēn wéé,

"Mod awē adé mod a'só abé-'ε mod awē adé mod a ndımten, awē anwé boŋ abé á alongé ámpē, mó alómé enén póle. ⁹ Mbíi nımēn metake mbíi-'ε mεé nyédii betóótökē bé bad, boŋ kénē nyédii behon bé bad. Mbíi e'bébtéd é' mam ábe bad ábe behóbe bán bédé bad bé Israel kénēε béesaá, behóbeé nyé áyāl. Bédii bad ábe bédé bad ábe Satanε ké'ε bad ábe bédé áwē echoŋ. ¹⁰ Nyéebáá' metake nıme méhúε' nyé á'só. Nlanŋe nyé mεé, Satanε ábēl behē nyé donŋe á bad á mbwəg, wéε nyékudté metuné áyāl e epun dyóm. Abel nē ákəg áden adúbe. Ké nyéwəg ké wúēn, nyébē nyédúbe mε. Nzé nyébelé nē, né mε-'ε mǝbe nyé alongé áde déemaá' nēŋgáne nsábe ní mod awē atómbwéné. ¹¹ Kénzée awē awóó metúu áwóge' chóm éche Edaádəŋ élanŋεé mwembé. Bad ábe betómé mbéb áte béewáá kwéed e edaádəŋ."

*Jone alómmé mwembé
nıme rıde á Pegamum póle*

¹² Anláá-'ε mε ámpē aá "Telé ángel echē edé á mwembé nıme rıde á Pegamum.

"Anε awē awánlé páá e nsəl nıbe echē ekóbpε', mó alómmé nyé enén póle. ¹³ Mbíi wéε nyédyε'ε, wéε Satanε nıme nkamlen rıdíi. Nyébē nyésu m nlem áwēm. Nyémbé nyédúbé mε ne nlem nhóg ké á pónde echē Antipase. Antipase ambíd mε mbón e mbále, bēnwū'ε mó áfınté echēn wéε Satanε ádyε'ε. ¹⁴ Boŋ nwóó nguse e mam áhób nyé áyāl. Baahóg bédé áfınté echēn ábe behíde ayóge áde Balamε. Balamε mó anlúméd Balage ngáne ásōlēdtē bad bé Israel á mbéb-te adyé áde bedyágé'áá medyé nıme bébágé'áá myób mémpēε néε mendε, ambēl-le békābē mesón. ¹⁵ Chóm émpēε éche rıwóŋné nyé édíi nēn bán, baahóg bédé áfınté echēn ábe behíde adúbe áde Nikolausε áyágté. ¹⁶ Né-pəó, nyéte de áden abé dé mbéb. Nzé nyéētεdte, né mǝwāmsēn ape áwanen abé bad, mbenléd páá echē ebídé mε á nsəl áwanen abé bad. ¹⁷ Kénzée awē awóó metúu áwóge' chóm éche Edaádəŋ élanŋεé mwembé. Bad ábe betómé mbéb áte, mǝbe bó mána nıme rıkónédé bó, mǝbē-'ε bó aláá áde ápúbe'. Amın e áde aláá, bétélé dñn dékōlē gáne modmod éebii'ε étōmεé mod awē bēbēé áde aláá."

*Jone alómmé mwembé
níme rídé á Tiatira póle*

¹⁸ Anláá me ámpē aá, “Telé ángel echē edé á mwembé nime rídé á Tiatira nén wēé,

“Me Mwän a Dyöb awē mīd méchodnēé áte nēe muú, mekuu-’ε mébé mó nēe ekii éche béchagēé bán brôns boŋ ébé byánán echodne’. ¹⁹ Mbíí nsón nime nyébelēé. Mbíí edəŋge éche nyéwánléné me, mbíí-’ε adúbe áde nyédúbpé me. Mbíí abele áde nyébenlēé me, ne nlém nime nyékáá awesen áde nyéwéséné. Mbíí-’ε nén meé, nsón nime nyébelēé bəəb, rítómé nime nyénsēbēē abel. ²⁰ Boŋ chōm éche ríhóbēé nyé áyāl édii nén meé, nyéwesen mmwaád awē béchagēé bán Jesebele. Achage yāl aá módií nkal é’dəádəŋ a Dyöb. Ayágte’, ádogné ábēm bembələde áde adúbe ákáb mesón ne ádyé medyé nime bébágé myöb mémpēe nēe mende. ²¹ Mbagé mó pónde meé átede nímē mbeltéd mé mbéb boŋ eéhēdēē akáb dé mesón atede. ²² Nyénəne’, mébwēm mó ne bad ábe ákábneé mesón á anəŋ dé nkole, békūd-te metuné mé ngíne. Mēbel nén nzé béēsóge nímé mekan mé mbéb abel ne ane mmwaád. ²³ Mēwūū bad ábe behíde chōm éche ayágteé, mwembé rísyāāl-le mébīí nén bán me-εé ndé ane awē abíí mewēmtən ne nlém ní moosyāāl áte. Mod ké ahéé awē abelē mbéb né-’aá mékōgsēnne mó.

²⁴ “Boŋ nləŋge nyé bad ábe nyélyəgé ásē á Tiatira, ábe nyéehídé áden ayáge, nyé ábe nyéeyággé mekan nime béchagēé mekan mé kun mé Satan, meéhēdēē meé rítaged nyé ámpē. ²⁵ Boŋ pən, nyébē nyésun nlém áwēm káəŋne áde mépēé. ²⁶ Bad ábe bétómé mekan mé mbéb áte boŋ bébelé-’ε mam nime rílangé bó meé bébel, káəŋ ne á asóg dé ádāb alongé á nkōŋsé te wēn, mēbε bó kunze ákamlən meloŋ mésyāāl. ²⁷ Békamlén bad bé nímé meloŋ ne ekáá éche éhyédé, békəgtéd-te bó áte ngáne mod ákotadté mbeé é mōg áte. ²⁸ Melemlem ngáne echem Sāŋ ábágé me ngíne, nēe mémpē mébéé ngíne wēe bad ábe bétómé mekan mé mbéb áte. Né-əə, áyāle bétómé mekan mé mbéb áte, mēbē bó tintine a mbwembwε. ²⁹ Kénzēé awē awóó metúu, áwóge’ chōm éche Edəádəŋ élangéé mwembé.”

3

*Jone alómmé mwembé
níme rídé á Sadis póle*

¹ Ane mod awē anwágén moonyoŋ anláá me ámpē aá, “Telé ángel eche edé á mwembé nime rídé á Sadis nén wēé,

“Me awē nwánlé e’dəádəŋ é’ Dyöb saámbé, nwalé-’ε betintine saámbé, me-εé nlómmé nyé enén póle. Mbíí nsón nime nyébelēé. Bad behóbe nén bán nyédé á alongé, boŋ nyéesaá á alongé. ² Nyékábned. Nyéhede nímēm nsón asóg dé abel, boŋ bəəb nyéwéd yāl áte nyébel mó bwām, áyāle nnyíné nén meé nímən nsón méekwōgnedēé á’sō ábe ádēm Dyöb. ³ Né-əə, nyékamtən chōm éche nyén’yāgēē ne eche nyénwōgkē, nyékoo chó, nyétede-’ε áden abé dé mbéb. Boŋ nzé nyéekábne, né mēpē nēŋgáne nchīb, nyéebíí-’é pónde echē mépēé. ⁴ Nyéwóó nguse é bad á dyad á Sadis ábe béewógté échab mbóté mbinde. Bébé ne me, behé mbóté éche épúbe’ áyāle békwógnédé. ⁵ Né-əə, kénzēé awē atómé mekan mé mbéb áte, mómpē áwāā mbóté échē épúbe, melemlem ngáne bó, méehúd-taá mó dīn á kálag e alongé. Mēhōb á’sō ábe echem Sāŋ ne á’sō ábe éche

ángel nén meé bédii ábêm. ⁶ Kénzée awě awóó metúu áwóge chõm éche Edáádəŋ élanǵeé mwembé.”

*Jəne alómmé mwembé
nime rídé á Filadelfia póle*

⁷ Anláá me ámpē aá, “Telé ángel e mwembé nime rídé á Filadelfia nén wéé,

“Mod awě asáá abé-’ε mod a mbále, mó alómé enén póle. Awóó ngine ákamlen nēŋgáne Dabide ákamlánnáá. Nzé adibpé modmod ééhélēē adib, nzé adibé-’ε modmod ééhélēē adibe. ⁸ Mbíi nsón nime nyébeléé. Nóné’, ndíbnédé wε ekob éche édé wε á’sō-te, modmod ééhélēē-’ε chó adib. Mbíi meé ngine eché nyéwóó edé mwāmpín boŋ kénē nyéhíde échēm eyale, nyéehóbéé bán nyéebíi’ε me. ⁹ Nyénəne’, bad ábe bédé echoŋ éche Satanε, ábe béhóbe bán bédé bad bé Israel kénεε béesaá, bédii bad ábe békale metóm. Měbəl bépē áwōŋ, békwe wε á mekuu. Měbəl-le bó moosyáál bebíi bán ndəá wε. ¹⁰ Ngáne édii bán nyéhíde échēm eyale éche rílanǵé nyé meé nyékan ním áwεsen metake, mémpē meékáá nyé á pónde e metake nime mépé á nkōŋsé, ákəg bad bésyāál ábe bédé á nkōŋsé-te. ¹¹ Nkwogé aε, nyédii nyésúm ním áwēm ábel boŋ modmod eékobné nyé nímεn nsábe. ¹² Bad ábe bétómé mekan mé mbéb áte, mēbəl bó akon á ndáb eché ádēm Dyōb, béebíd-taá áwəd-te ámpē mbéd. Mětəl bó dīn áde ádēm Dyōb áyāl, mětəl dīn á dyad áde ádēm Dyōb, Jerusalem a ekóólé awě ahúú ne ádēm Dyōb, ámín. Mětəl-le bó ádēm dīn dékōlē á yəl. ¹³ Kénzée awě awóó metúu áwóge’ chõm éche Edáádəŋ élanǵeé mwembé.”

*Jəne alómmé mwembé
nime rídé a Laudesia póle*

¹⁴ Anláá-’ε me ámpē aá, “Telé ángel eché edé á mwembé nime rídé á Laudesia, nén wéé,

“Ane awě adé Ehé nē, awě abele ngáne Dyōb áhεdeé, abé mbón e mbále, mbwiined ne mó-’aá se á mbooted Dyōb dénhəgké chõm ésyāál, mó alómé enén póle. ¹⁵ Mbíi nsón nime nyébeléé. Mbíi meé nyéehóó’ε nyéehūnné-’áa. Nyēmbé nyéhóó’ ké’ε nyéhunne’. ¹⁶ Né-óó, ngáne nyédii etəné, nyéehóó’ε nyéechodté-’aá, mébídéd nyé áwēm nsəl tē. ¹⁷ Nyéhóbe nén bán nyéde nħən, nyéwóó bwēm é’syāál, nyé bán nyéetógé-’ε chõmchõm. Boŋ nyéebíi’ε bán nyédii bad ábe bétómtan atag ábe békóbténé etyag, ábe bédé atóg, ábe békwedé ndím, bebé-’ε nsób. ¹⁸ Né-óó, nlébe nyé nén meé nyéchan gól áwēm eché bétómté á muú-te, ábel nén nyébē nħən. Nyéchan-ne mbóté áwēm éche épúbe nyéwáa chó, ábel boŋ e’són ábe nímεn nsób mπεεnéé, béenyīnnād. Nyéchan-ne dyōg áwēm áde nyéwōgēdté á mīd ábel boŋ nyényīnne’. ¹⁹ Bad ábe rídáá nkānne bó áte ríkōgsān-ne bó. Né-óó, nyéwōŋ kán nyétəde-’ε áden abé dé mbéb. ²⁰ Nyénəne’, ntyéémé á ekob nkume-’ε chó. Kénzée awě awóge me ehób boŋ ádíbē ekob, mēsəl, ndyé ndyééd ne mó, mó-’ε adyé ndyééd ne me. ²¹ Bad ábe bétómé mekan mé mbéb áte, mēbε bó kunze ádyεε ne me á atii dé nkamlen, melemlem ngáne mmén ámpē méntómmé bad bé ekoyí áte boŋ rídyēē ne echem Sāŋ áwē atii dé nkamlen. ²² Kénzée awě awóó metúu áwóge’ chõm éche Edáádəŋ élanǵeé mwembé.”

4

Jəne anyiné atii dé nkamlen áde áde amín

¹ Ambîd enén dǎo rînyîné ndǎg empée. Mennyîn ekob ádyǒb éche édîbnédé. Dǎo rîwǒgé ehǒb éche ésébpé ahǒb áwêm, ébédé née elon, élanǵéé me nén aá, “Hyǎg ámîn hén, mēlūmēd wε mekan nîme métǎngéné abenléd ambîd e enén pǒndé.” ² Abwǎg-ábwǎg dǎo Edǎǎdǎn é Dyǒb épííde me. Hê dǎo-’aá rînyîné atii dé nkamlen, rînyîné-’ε ngáne mod ádííde dǎo. ³ Ane mod awě andií ádê atii dé nkamlen, yǎl epené’áá mǎo áte née meláá nîme béchǎgεé bán jáspa ne kanélian. Ngubélen-ne ámpē enlǎngnéd atii dé nkamlen. Ene ngubélen epené’áá áte née aláá áde béchǎgεé bán emeran. ⁴ Metii mé nkamlen mémpēe móom mébe ne méniin mēnlǎngnéd ádê atii dé nkamlen, bad bémbáá-’ε móom mébe ne bēniin bēndií nîmē metii mé nkamlen. Bénwāá mbóté éche épúbe béhé-’ε e’kóté bé nkamlen é’gól á nló. ⁵ A atii dé nkamlen hê, emwεdmwεd ébidé’áá, e’saád ébide’, dyǒb-pe ákumé áte. E’kag saámbé ábe é’chodne’ é’bédé á’sǎo ábe ádê atii dé nkamlen. Abê e’kag saámbé é’dií e’daǎdǎn é’ Dyǒb saámbé. ⁶ Chǒm empēe ébédé á’sǎo ábe ádê atii dé nkamlen éche émbē née edîb é nkwwě éche ewǎgne dýenē bonǵ ényínné’áá áte.

Nyam éniin enlǎngnéd ádê atii dé nkamlen ped ésyǎāl éniin. Mîd mébédé bǎo yǎl esyǎāl, á’sǎo ne ámbîd. ⁷ Nyam e’sǎo ebédée née ngii, nyam echē elónténé ébe ebédé née nyag, echē elónténé éláán enwǒnǵ e’sǎo é’ moonyonǵ, echē chǎo-’ε elónténé éniin embé née mbyε awě apumme’. ⁸ Echē nyam éniin téé, enwǒnǵ mepab ntóób, mîd-te mēnlǒn bǎo yǎl esyǎāl, kǎǎngne á mepab-tê. Békǎné’áá bwēm nkuu ne mûte ésebán békǎmme áte. Békǎné’áá bán,

“Sǎnǵ Dyǒb á Ngume, asáá, asáá, asáá.

Mǎo ambé, mǎo adé, mǎo-’aá ǎpě.”

⁹ Echē nyam éniin ékǎnne ane awě adiíde atii dé nkamlen mǎo awě adé á alongé abé ne abé. Békǎnnē mǎo nkǎngé nîme nîbage mǎo ehúmé, edúbé ne mesǎngnen. ¹⁰ Pǒndé echē békǎnéé nê, ábê bad bémbáá móom mébe ne bēniin bēnkwwě áse á’sǎo wée ane awě adiíde atii dé nkamlen, awě adé á alongé abé ne abé, bébagé mǎo edúbé, bébwēm ábab e’kóté bé nkamlen á’sǎo ábe ádê atii dé nkamlen békǎnē bán,

¹¹ “Awed Sǎngwéé ne ádéd Dyǒb, ekwǒgnédé

ǎkud ehúmé, edúbé ne ngíne,

áyǎle nén wε-εé ehǎgε bwēm é’syǎāl,

mmǒnǵ-εé etííde áhǎg bǎo ne ábel é’bê.”

5

Mwǎn-a-Ndyǎn nî mbód mǎo akwǒgnédé ádibe nhíbe nî kǎlag

¹ Héε rînyîné nhíbe nî kǎlag á ekáá émbáá éche ane awě adiíde atii dé nkamlen. Mmē nhíbe nî kǎlag, bēntel mǎo bwēm áyǎl ped ésyǎāl ébe, bényǎg bédîb-pe mǎo ne e’diben saámbé.* ² Dǎo rînyîné ángel e ngíne ehóbe ne ehǒb éche échǎgké aá, “Nzé-módé akwǒgnédé ábǎo e’diben bonǵ ádîbē-’ε nhíbe nî kǎlag áte?” ³ Bonǵ ké ádyǒb, ké á nkǒsǵ ké’ε á mbwǎg e baásē, modmod eebédée awě ahélé’áá nîmē nhíbe nî kǎlag adibe áte ké’ε ánon mǎo áte. ⁴ Menchií bwámbwam áyǎle nén bēnkényinné modmod awě akwǒgnédé ádibe nîmē nhíbe nî kǎlag áte ké’ε ánon mǎo áte. ⁵ Dǎo mod ambáá nhǎg álǎngéé me aá, “Weéchyē’. Nǎné’, Ngii-e-nyame awě abíde á

* **5:1** E’diben saámbé é’bédée e’twé ábe bépennáá nhíbe nî kǎlag, mod awě adîbpé’áá-’ε bǎo abédée mod awe ene kunze émbagnédte.

túmbé e Juda, á mbyaa nıme kâη Dabide atómé nzum áte. Ahéle ahúd-te ábê e'diben saámbé, ádíbe-'ε nımé nhıbe ní kálag áte.”

⁶ Dóo rınyıne Mwän-a-Ndyoη ní mbód atyéémé áfınté e atii dé nkamlen ne éché nyam éniin, bad bémbáá bélónédé mó. Mmê rıdyoη ní mbód mémbe née nıme béwúú. Ménwōη meséb saámbé, ne mıd saámbé. Mmê mıd saámbé móo médé e'dáədaη é' Dyöb saámbé ábe Dyöb álómé nkōηsé áte rısyāäl. ⁷ Ane Mwän-a-Ndyoη ní mbód ankë nhıbe ní kálag atéd á ekáá émbáá éche ane awë andii atii dé nkamlen. ⁸ Ade átédé nê éché nyam éniin ne ábê bad bémbáá móom mébe ne béniin, bēnkwe áse a'só wēe ane Mwän-a-Ndyoη ní mbód. Abê bad bémbáá bō mod té anwálé rılende ne kúmbe é gól, elón e'twé áte. Abê e'twé é'dii mekáne mé bad bé Dyöb.

⁹ Bénkōn nkāηgé mékōälē nēn bán,
“Ekwōgnédé átéd nhıbe ní kálag,
ne ádíbe e'diben ábe bēndibpé.
Ekwōgnédé áyāle nēn bēnwū wε,
ékōdnéd-te bad bé Dyöb rımōη mekiı.

Ebélé bétımé bad bé Dyöb.
Bémbıd metúmbé ne metúmbé,
béhóbé mehób nyaa ne nyaa,
bébid meloη ne meloη,
bébé-'ε ndin é bad ésyāäl.

¹⁰ Abelé syánē beprise ábe bébenle ádeη Dyöb,
békamlán-ne á nkōηsé.”

¹¹ Dóo rınóné ámpē boη rıwōgē ehób é' ángel biib, éláηnéé áde abwóg dé atii dé nkamlen wēe éché nyam ne bad bémbáá bébéde. Echē ángel ébéde e'kálé ne e'kálé, e'dun ne e'dun. ¹² Bénkōn ne ehób éche échágké bán,

“Mwän-a-Ndyoη ní mbód nıme bēnwū'ε
akwōgnédé ákud ngıne, nhōn, debyéé, ngum,
edúbé, ehúmé ne mekenag.”

¹³ Dó-'aá rıwógé nhágtéd rısyāäl nıme rıde ádyöb ne á nkōηsé, á mbwóg e baásē, á edıb é nkwe-te, bwēm ésyāäl ábe é'dé áwēd-te békōne bán,

“Mekēnag, edúbé, ehúmé ne ngum
bébé ne ane awë adiidé atii dé nkamlen,
bébé-'ε ne Mwän-a-Ndyoη ní mbód, abé ne abé.”

¹⁴ Echē nyam éniin ehóbé'áá bán, “Ebê nê.” Bad bémbáá-'ε bēnkwe áse bébagé-'ε mó edúbé.

6

*Jōne anyıne Mwän-a-Ndyoη ní
mbód adıbpé e'diben ntóob*

¹ Dóo rınyıne ane Mwän-a-Ndyoη ní mbód adıbpé ediben ehóg áfınté e e'diben saámbé. Héε rıwógé nyam póg áfınté e éché nyam éniin éhōbē aá “Hyäg!” Ehób ébéde chó nēe dyöb ákume áte. ² Héε rınóné boη rınyıne hóse echē épube'. Mod awë andii chó anwálé épwese bébe-'ε mó ekóté e nkamlen. Abédé mod awë ayōgké nzum atóm áte akagé'áá-'ε áke déttóm nzum empēe áte éche áwanné ne bad bé ekōyı.

³ Dóo rınyıne ane Mwän-a-Ndyoη ní mbód adıbpé ediben éche élónténé é'be. Dóo rıwógé nyam echē élónténé ébe, áfınté éché nyam éniin ehóbē aá, “Hyäg!” ⁴ Héε hóse empée, echē eyāge bwāmbwam, ébidé áwēd.

Bêmbě mod awě andií chó kunze bán áhûd nsaŋ á nkõŋs-te ábel boŋ baányoŋ béwúe' nhóg ne aniníí. Bêmbě-'e mós sánkalaa a nkwaté.

⁵ Ade rínyiné ane Mwän-a-Ndyoŋ ní mbód adibpe e'diben ábe é'lónténé é'láán, dós ríwógé nyam echě é'lónténé é'láán, áfinté e éché nyam éniin ehóbe' aá, "Hyág!" Héé rínyiné hósé echě ehíne'. Mod awě andií chó anwálé kilo á ekáá. ⁶ Dós ríwógé ehób nêŋgáne ehób éche ébídé áfinté e éché nyam éniin, ehóbe nén aá, "Asii á ngun ahóg ngên áyāl e nsábe mé nsón mé epun é bín ne mesii mé báli méláán nime méelele nkun áyāl e nsábe mé epun é bín. Boŋ pen mod eebébté mól ne mím."

⁷ Dós ane Mwän-a-Ndyoŋ ní mbód adíbpé ediben éche é'lónténé é'niin. Héé ríwógé nyam echě é'lónténé éniin ehóbe' aá "Hyág!" ⁸ Héé rínyiné hósé echě edé mbále. Mod awě andií chó béchágé'aá mós bán Kwééd, Mbwóg e kwéede-'e áhíde mós ámbíd. Bêmbě bós ngíne ákamlen eped é nkõŋsé ehóg áfinté e'ped éniin. Béhób bán ábenlad nkwaté, nzaa, nkole ne e'loo nyam áwúene bad, á nkõŋsé te.

⁹ Dós ane Mwän-a-Ndyoŋ ní mbód adíbpé ediben éche é'lónténé é'taan. Héé rínóné á menyán mé e'twé sé, boŋ rínyinē' e'dáádəŋ ábē bad ábe bēnwū' é áyāle békálé'aá eyale é Dyöb bēhōbē-'e mam mé mbále təŋgene Dyöb nyaa eche sébíí bán mbále chó edé. ¹⁰ Abē e'dáádəŋ é'hóbé'aá ne ehób éche échágkē bán, "A-Sán Dyöb a Ngum, wē awě esáá ebé-'e mbále, káəŋse pónde ehéé wékāādtē bad bé nkõŋsé boŋ ékūn mekií nímēd nime bésyógé?" ¹¹ Héé bébágé bós mod téé mengombe nime mēpúbe', bēláá-'e bós bán bésine mwāmpīn ní pónde, káəŋ ne á pónde eche mesoŋgé mé baányoŋ bé bembəlede ne baányoŋ bé Krīsto mēlōnnē, ábe bēnwū' é bōmpē melemlem ngáne bēnwū' é bós.

¹² Dós ane Mwän-a-Ndyoŋ ní mbód adíbpé ediben éche é'lónténé ntóob. Héé rínyiné ngáne ndəəb énáŋnéde ne ngíne, enyen-ne énhīn bwāmbwam, ngəŋ esyāal-le éyāge' nēe mekií. ¹³ Betintine bēnhūn á nkõŋsé ngáne e'pum é' mel é'soodéé nchəle áde epub éságté alín á bwel. ¹⁴ Abobe dénnyoŋ nêŋgáne bédás nhíbe ní kálag áte nime bēnnyī' é áte. Mbəəod ésyāal ne mbwóg ésyāal éche mendib mēlāŋnéde bēnhidé á e'dii. ¹⁵ Héé kəŋ é nkõŋsé, ndəle é bad, bad bēmbáá bé sánze, behəŋ bé bad, ngíne é bad, betāŋ ne kunze békóŋgé yāl á pwóg é meláá tē ne á meláá nime mēbédé á mbəəod mím. ¹⁶ Béchágé'aá mbəəod ne meláá bēhōbē bán "Nyéhūnted sé ámīn nyékútən sé ábel boŋ ane awě adé á atii dé nkamlen eenyíné sé, meliŋgá mé Mwän-a-Ndyoŋ ní mbód-te méepiidé sé. ¹⁷ Epun é ebébtéd éche nímāb meliŋgá mēbídeé áwed émáá ape, modmod éehēnlé-'aá chó atəŋgen."

7

Bembəlede bé Dyöb

békúidé e'chem a'só é' mbəəm

¹ Ade nē atómé, mennyín ángel éniin étyéémé á metóŋgé mé nkõŋsé méniiin. Eché ángel énkəŋ metóŋgé mé nkõŋsé méniiin nime epub étóméé ábel boŋ epub étómé' á nkõŋsé, ké' é á edib é nkwx ké' é təŋgene bwel ké e'hóg. ² Dós rínyiné ángel empée ebide á ped echě enyen ébídéé, awánlé e'chem é' Dyöb dé alongé. Héé ene ángel ne ehób éche échágkē, échəgeé échíníí ángel éniin eche bēbágé ngíne ábebed nkõŋsé ne edib é nkwx ³ boŋ áləŋge bós aá, "Nyéebébté nkõŋsé, ké' é edib é nkwx ké' é mel, káəŋne á pónde echě débādēē bembəlede bé Dyöb e'chem á mbəəm." ⁴ Dós ríwógé

mesonǵé mé bad nıme bébádté e'chem á mbəm. Bébéde Mbwókél ekalé póg, móom mé e'kálé méniin ne e'kálé é'niin. Mmē mesonǵé mémbíd áfınté e metúmbé mé alon á Israel mésyāāl dyóm ne mébe. ⁵ Mesonǵé mé bad nıme bémbādēē ábē e'chem á mbəm á túmbé e Juda mébéde dyóm dé e'kálé ne é'be. Á túmbé e Ruben mébéde dyóm dé e'kálé ne é'be, á túmbé e Gad mébéde dyóm dé e'kálé ne é'be. ⁶ Á túmbé e Ashēē mesonǵé mé bad mébéde dyóm dé e'kálé ne é'be, á túmbé e Naftali mébéde dyóm dé e'kálé ne é'be, á túmbé e Manase mébéde dyóm dé e'kálé ne é'be. ⁷ Á túmbé e Simionē mesonǵé mé bad mébéde dyóm dé e'kálé ne é'be, á túmbé e Levi mébéde dyóm dé e'kálé ne é'be, á túmbé e Isaka mébéde dyóm dé e'kálé ne é'be. ⁸ Á túmbé e Zebulon mesonǵé mé bad nıme bémbādēē e'chem á mbəm mébéde dyóm dé e'kálé ne é'be, á túmbé e Joseb, mébéde dyóm dé e'kálé ne é'be, mébé-'é á túmbé e Benjamin dyóm dé e'kálé ne é'be.

Nsábe nıme bad bé Dyöb békudté

⁹ Ade nén átómé dōo rınyıne nkúú ní bad. Bēmbuú áte nyaa echē modmod éehelē'áá bō atón. Bémbíd melon ne melon, bémbíd metúmbé ne metúmbé, bebé nyaa é bad ésyāāl béhābē-'é mehób nyaa ne nyaa. Béntyēem á'sō bé atii dé nkamlen ne é' Mwān-a-Ndyon ní mbód. Bénhē mengombe nıme mépúbe' bēwálé-'é e'kikag é' miı á mekáá. ¹⁰ Béhóbé'áá ne ehób eche échágké bán, "E'sooson é' baányon é'húe ne áded Dyöb, Dyöb áde ádíde atii dé nkamlen, é'húe-'é ne awe Mwān-a-Ndyon ní mbód." ¹¹ Bad ábe bēnləñnéđ áde atii dé nkamlen bébéde éngel ésyāāl, bad bémbáá, ne échē nyam éniin. Bēnkwe áse á'sō bé atii dé nkamlen bébagé-'é Dyöb edúbé. ¹² Béhóbé'áá bán, "Ebē nē! Nnam, ehúme, debyéé, meságnen, edúbé, ngıne, ne ngum bébē ne áded Dyöb abé ne abé! Ebē nē."

¹³ Dōo mod ambáá nhóg ásedteé me áá ken, "Benzéé bēn ábe bēwáá mengombe nıme mépúbe'? Héé bēbíde'?" ¹⁴ Mentimtén mó meé, "A-sán, we-éé ebıı." Dōo álāngéé me áá, "Abén bad bōo bétómé metake me ngıne áte; bēwóbpé nımāb mengombe ne mekıı mé Mwān-a-Ndyon ní mbód, bēpúbté mó. ¹⁵ Né-'áá ábélé bon bebé á'sō bé atii dé nkamlen á Dyöb, bébagé-'é Dyöb edúbé nkuu ne müte áwe ndáb e mekáne. Ane awē adé á atii dé nkamlen, adé áhed pónde ésyāāl ānən bō. ¹⁶ Nzaa éewaá bō ámpē mbéd, píd-te ámpē éekóbpé bō mbéd. Enyen éebábédte bō, bēewóg-kaá e'chode bé ekıde é' ngıne. ¹⁷ Ayāle nén ane Mwān-a-Ndyon ní mbód awē adé áfınté e atii dé nkamlen, mwēn ānən bō. Alyāgēd-te bō wēe mendıb nıme nıbíde á n'yéle nıme nıbage' alongé médıı. Dyöb-pe ámpē dépıne bō mēsod mésyāāl á mıd."

8

Mwān-a-Ndyon ní mbód adıbpé edıben eche élónténe saámbé

¹ Dōo ane Mwān-a-Ndyon ní mbód adıbpé edıben eche élónténe saámbé. Ade adıbpé chō, ekıde énhōō áte ádyöb, dyam-éé áde eped é háwa. ² Héé rınyıne éngel saámbé eche étyéémé á'sō e' Dyöb, bebégé bō e'lon saámbé.

³ Dōo rınyıne éngel empée epedé, etyéémé á'sō é' menyán mé e'twé, awánlé dıse á gól áde béhyāntéé e'twé áte. Bēmbud mó e'twé abe bán áladten mekan mé bad bé Dyöb bēsyāāl ábe mende á menyán mé gól. Mmē menyán mébéde á'sō bé atii dé nkamlen. ⁴ Mwēntud nıbíde'áá áyāl e e'twé ábe éngel énwālēē, níkág ámın ne mekáne nıme ene éngel

ékánnádtáá bad bé Dyöb. Ene ángel entyéém á'sō é' Dyöb. ⁵ Héε ene ángel étédé kúmbe eche e'twé é'bédé áte, atéd muú nime mémbíd á menyán mé e'twé, alónéd áwēd-te, boŋ ásyōg á nkōŋsé. Nén dēmbēl dyöb ákumé áte e'saad ébide, emwēdmwēd étóme, ndōb-pe éñāŋnad.

Ángel etóó e'loŋ bé'só é'niin

⁶ Dóó échē ángel saámbé éche énwālē e'loŋ saámbé ébōŋséne átōŋ ábē e'loŋ.

⁷ Ángel e'só entōŋ échē eloŋ. Héε meláá mé mbúú ne muú nime meládténé ne mekiú bébóótédé asoo á nkōŋsé. Epēd ehóg áfinté e'pēd bé nkōŋsé é'láán émmad ahyāŋ. Epēd é ahín é mel ehóg áfinté e'pēd é'láán ne byaa é'syāēl bēmmad ahyāŋ.

⁸ Ángel eche elónténé ébe entōŋ échē eloŋ. Héε chōm éche éwágné néε sāŋkalaa a mbōod echē ehyaá' éhúné á edib é nkwě te. ⁹ Epēd é edib é nkwě ehóg áfinté e'pēd é'láán, éntīm mekiú. Doŋge ahóg-ke áfinté e moŋge meláán mé bwēm ábe é'dé á alongé bēnwē á edib é nkwě-te wē. Doŋge á stíma ahóg-ke áfinté moŋge meláán éche ébédé á edib é nkwě te wē chōmpē émmāđ abéb.

¹⁰ Ángel echē elónténé é'láán entōŋ échē eloŋ. Héε sāŋkalaa a tintine awē achōdné'áá néε ekag ábidé ádyōb, ahún ámín e epēd ehóg áfinté e'pēd bé e'dib é'láán ne ámín e mendib nime mébidé' á n'yélé. ¹¹ Dín áde ane tintine ádíi "E'chāē." Epēd é mendib ehóg áfinté e'pēd é'láán, é'chāó'áá. Bad híin ábe bēmmwē nímé mendib bēnwē áyāle nán méchāó'áá.

¹² Ángel echē elónténé éniin entōŋ échē eloŋ. Dóó chōm ébómé epēd é etondēε ehóg áfinté e'pēd é'láán, ébōm epēd é ngōn ehóg áfinté e'pēd é'láán, ébōm epēd é betintine ehóg áfinté e'pēd é'láán. Nē dēmbēl epēd ehóg-téé áfinté e'pēd é'láán ábe ábén bwēm bēnkwě ehíntén. E'nyínen bé ekíde bēnkēmbáá á epēd é mūte ehóg áfinté e'pēd é'láán, bēnkēmbáá-'áá á epēd é nkuu ehóg áfinté e'pēd bé nkuu é'láán.

¹³ Dóó rínóné boŋ rínyīnē' mbye apumme se ádyōb te álēbpē-'ε ne ehób éche échógké áá, "Medim, medim, medim mébē ne bad ábe bédyéé' á nkōŋsé á pōndé eche échíníi ángel é'láán étōŋgē ábāb e'loŋ, ábe békwógé atōŋ."

9

Eloŋ éche elónténé é'tāan

¹ Ángel echē elónténé étāan entōŋ échē eloŋ. Dóó rínyíné tintine abidé ádyōb ahún á nkōŋsé. Bēmbē mós e'kii bé echóg échē éewóo asóg. ² Andibé nsəl mé echóg échē éewóo asóg. Mwěntud mémbíd áwēd-te nime rídé nēŋgāne mwěntud nime níbidé á muú ní ngine. Mmē mwěntud, mémbēl enyēn éche épéné'áá éehelé'áá ekíde anyíned. ³ Dóó bengóméé bébidé á mwěntud té wē, bésūd á nkōŋsé. Bēmbē-'ε bó ngine nēŋgāne bengaabobe bé mpwēn ábe bédé á nkōŋsé. ⁴ Bēnlāā ábē bengóméé bán bēebelé nkāákāē ké'ε byaa ké'ε mel ebébtéd ké ehóg. Boŋ bán bēbel ebébtéd dāsō wēε bad ábe bēwōo e'chem é' Dyöb á'sō é' mbōm. ⁵ Békēmbáá ábē bengóméé kunze áwúu ábē bad. Boŋ bēmbē bó kunze átaged bó á etūn é ngōn étāan dēmpēn. Metake nime ábē bad bēwōgkē nzé ábē bengóméé bélédé bó, mébē néε metake nime mod ákudéé nzé ngabobe a mpwēn alédé mós. ⁶ A etūn e échē ngōn étāan, ábē bad bēhēđ kwééd boŋ bēenyínné. Bédāŋ bán bēwē, boŋ kwééd ényagéd, ebāŋ bó áyāl.

⁷ Abê bengóméé bémbēē née hóse éche bébónséné ákeēn á bel. Bwēm ábe é'béde bó á nló é'béde née e'kóté bé nkamlēn é' gól, e'só-ε é'bé bó née e'só é' baányonj. ⁸ Nyonj ébéde bó née nyonj é bebaád, mesonj-ε mébé bó née mesonj mé ngii. ⁹ E'kíd é'béde bó á tál ábe é'béde née e'kii ábe bad béwáá' é ákúdtēn tál á pónde é bel. Ntagag nime nímāb mepab mébélé'áá mbéde née ntagag mé e'bambam ábē hóse híin édolēé áke á bel. ¹⁰ Bénwōnj nkon béwōnj-ε nsyag née nkon ní ngabobe a mpwēn. Mmē nkon mó-'áá níwóó ngine ábel baányonj ebébtéd á etūn é ngōn étáan. ¹¹ Béwóó kānj echē ekamlan bó. Ene kānj edii ángel echē enōne' echóg échē éewóó asóg. Ade dīn ádii á ehób é Hibru bán Abadōne, ábē-ε á ehób é Grikia bán Apolyōne (nē ádé nēn bán mod awē abébtē).

¹² Nēē medim mé'sō métómé ámbid enén, medim mémpēe mébe médii méhúe'.

Angel etóó elonj éche elónténé ntóób

¹³ Angel echē elónténé ntóób entōnj échē elonj. Dóó níwógé née ehób ébidé á metōngé méniin mé menyán mé e'twé mé gól nime mébéde á'sō é' Dyōb. ¹⁴ Echē ehób élāngē ángel echē elónténé ntóób, echē ewánlé elonj nēn áá, "Huné ángel éniin éche Dyōb ábánné á mehanj á edib embáá é Yufretēs." ¹⁵ Ene ángel enhuné échē ángel éniin. Bēmmād bó abonjēn áwūu donje ahóg áfintē e monje mé bad meláán ene pónde chēn, échē epun chēn, ene ngōn chēn nímē mwē mēn. ¹⁶ Bénlāā me mesonjé mé sánze éche edíídé hóse. Ebéde mbwókel é e'dun é'be. ¹⁷ Nēn dóó ményinnē échē hóse ne bad ábe bédíídé chó á ndóg-te. Bad ábe bēndii chó bēnwāá e'kii ábē béwáá' é ákúdtēn tál á pónde e bel. Ábē e'kii é'yágé'áá née muú, é'bē-ε ebānj née blúu, é'bē-ε ebānj née nsule. Nló mbéde échē hóse née nló ní ngii, muú, mwēntud ne muú nime níde ebānj née nsule bēbídē-ε chó á nsal. ¹⁸ Mmē medim meláán, nédē muú, mwēntud ne ebānj éche édé née nsule, ábe é'bídé'áá échē hóse á nsal bēnwūū donje ahóg áfintē e monje mé baányonj mé meláán. ¹⁹ Ngine edé échē hóse dāsō á nsal ebē-ε á nkon. Mmāb nkon níde née nyā, ne nló áyāl, bēbenlad-te mó ábel bad ebébtéd.

²⁰ Moonyonj anínii asyáál awē alyágé ásē awē nímē medim ménkēnwúú' é bēnkēntēdēé abele á myōb nime bēn bēbéle. Bēnkēnsógké e'dáádānj bé mbél abele, bēnkēnsóg-kaá myōb mémpēe abele, myōb nime bēbēnlé gól, sílva, brāns, ké meláá, ké'ε hyōn, myōb nime méēnyinnē', méēwōgnē', méēhelé-ε áke. ²¹ Béētēdte-'áá ádāb abel dé mbéb átimēn Dyōb. Béētēdteē awúu á bad, béētēdteē akum á nganj, béētēdteē akáb dé mesón, béētēdteē-'áá echíb.

10

Jōne ányine ángel

echē ewánlé mwā nhibe ní kálag

¹ Hē dóó nínyiné ángel e ngine empēe ebíde ádyōb, esude' ásē, mbag élānjéd mó, ngubēlen-ne ebé mó á nló. E'só bémbē mó née enyēn, mekuu-ε mébé mó née mekon mé muú. ² Anwálé mwā nhibe ní kálag awē bédíbpé áte, ásūm ekuu é ekáá é mbáá á edib é nkwe-te, ásūm-me ekuu é ekáá é emwēd á nkin. ³ Héē áhóbé ne ehób éche échágké éche éwágné ehób é ngii echē edume áte. Ade álébpé esaád, ngin saámbé énkweētēn ne ndumag. ⁴ Ade ekúmē áte kumén, nhédé'áá chōm éche bēhóbé abooted dé atel, boñ níwōgē née ehób ébidé ádyōb nēn bán "Kóó mekan nime ngin saámbé éhóbé, mébē kun, weétēle' mó ásē."

⁵ Dóo ángel echě ményínnē nēe ásumé ekuu ehóg á edíb é nkwě-te bonj ásum-me échiníí á nkin átíídé ekáá é mbáá amín ⁶ bonj ámwāg melě á dīn á Dyōb áde áde á alonjé abé ne abé. Mó áhágé nkonj ní mín ne níse ne edíb é nkwě ne bwēm é'syāal ábe é'dé áwēd-te. Ene ángel enhób aá “Abébed á pónde ké ahóg déebáá ámpē. ⁷ Bonj áde ángel echě elónténé saámbé étōngē échē elonj, Dyōb débēl dyam áde ántíí' é aá móšbēl áde áde á e'konjéd-te. Abēl ngáne ánlāā' é abē bembaledē, bekal bé'dāədāj.”

⁸ Hēe ehób éche ménwōgkē nēe ébídé ádyōb élāngēé me ámpē nēn aá, “Kág étéd nhíbe ní kálag nĩme ndíbnédé áte nĩme níde á ekáá é ángel echě etyéémé ne ekuu ehóg á edíb é nkwě échiníí-'e ébē á nkin.” ⁹ Dóo níkíí wēe ene ángel bonj nílāngē mó mēé ábe me ane mwā nhíbe ní kálag. Dóo álāngēé me aá “Kōb nēn, édyē. Achāəd we abum áte bonj ányīn we á nsəl nēe e'chuu.” ¹⁰ Dóo níkóbé mwā nhíbe ní kálag áwe ekáá, ndyé-'e mó. Annyīn me á nsəl nēe e'chuu. Bonj áde ní máá mó amii, anchāəd me abum áte. ¹¹ Dóo bēlāngēé me bán, “Etāngéné mekan ahób nĩme mébenléd ne melonj híin, bad nyaa ne nyaa, mehób nyaa ne nyaa ne kāj é bad híin.”

11

Jone anyiné mbōj ébe

¹ Dóo bēbágé me ntōj nĩme níde nēe chōm éche bēhagneé bwēm, bonj bēlāngē me bán, “Kág éhag ndáb e Dyōb, éhag-ke menyán mé e'twé, étōj-'e bad ábe bēbage Dyōb edúbé áhed. ² Bonj weéhāgē' eyáde pen áyale nēn bēbágé chō wēe bad ábe bēbīí Dyōb. Bédyanjéd Dyad áde Asáá amín á etūn é móom mé ngōn méniin ne ébe. ³ Mēbē échēm mbōj ébe kunze áhób mekan nĩme mébenléd á pónde echě ehúe' á etūn é e'pun ekálé ehóg mbwókel ébe ne móom ntóob. Bēwāā-'e mbóté e melebe.” ⁴ Echén mbōj ébe édíí mel mé menzab mébe ne metii mé etrukāj mébe nĩme métyéémé á'sō ábe Sāngwéé awē akamlan nkōjsé. ⁵ Nzé mod awémténé-'e bó ebébtéd abel, muu mbíd bó á nsəl nĩme níhyānte ábāb bad bé ekōyí ní mād-te bó ásē. Nēn dóo kénzēé awē awémténé bó ebébtéd abel bēwūū' é mó. ⁶ Abén bad bēwóó ngíne ákāj abobe amín ábel nēn mbúú eechóg á pónde echě bēlāngēé bad mam nĩme Dyōb áhóbé aá mébenléd. Bēwóó-'e ngíne ábel e'díb é'tim mekií, bēwōj-'e ápēen medim á nkōjsé pónde ké ehéé echě bédás.

⁷ Ade bē mād-taá mam ahób nĩme bēlómé bó ahób, ene nyam echě ebídé á echóg échě éewóo asóg étyēēmēn bó nzum, etóm bó áte ewúú-'e bó. ⁸ Mmāb ndim-me ménaa á nzii echě epoo' á dyad ámbáá tē wēe bēmboméé awab Sāngwéé á awōg. Béchāge áde dyad á ngan-tē bán Sodom káa Egipto. ⁹ A etūn é e'pun é'láán ne eped, bad bēbíd melonj ne melonj, metúmbé ne metúmbé, mehób nyaa ne nyaa, ne bad nyaa ne nyaa bēnōn ní māb ndim ésebán bēkwēntan bán bēlíme mó. ¹⁰ Bad ábe bédé á nkōjsé bēwōgēn abén bad bēbe echab kwééd menyīnge. Béchāg ngande, bēbāg-ke nhóg ne aníníí nde álúmed menyīnge. Bēbēl nē áyale ábē bekal-bé-e'dāədāj bēbe bēpínádtáá bó metake bwāmbwam áde bēbédé á nkōjsé te. ¹¹ Bonj ámbíd e ábē e'pun é'láán ne eped, pemē e alonjé embíd wēe Dyōb esól bó áte bēpuu bētyéém-me amín. Mbwōg ní ngíne ménkōb bad ábe bēnyīn bó. ¹² Dóo ábē bekal-bé-e'dāədāj bēwōgēé ehób échě échāgké ebídé ádyōb nēe élāngēé bó nēn aá, “Nyéhyag amín hén.” Dóo bēsólé á mbag-té bēke-'e ádyōb. Abāb bad bé ekōyí bēnyīn nēe bēkagkē. ¹³ Abwōg-ábwōg ndōob é nājnéd ne ngíne. Eped é dyad ehóg áfínté e e'ped dyóm ábe

ádê dyad ámbáá émpāntēd áte. E'kálé e' bad saámbé bēnwē áde ndoob énáñnéde nē. Mbwóg ménkōb bad ábe belyágé ásē, bēbagé Dyōb á ngumε, mō awē adé ámīn, edúbé.

¹⁴ Medim nĩme melónténé mébe méntōm. Boñ nōné! Medim nĩme melónténé meláán mékwógé ape.

Angel etóó elonj échē élónténé saámbé

¹⁵ Angel échē élónténé saámbé entōñ éché elonj. Dóo ehōb éche échágké ébídé ádyōb éhōbē nén bán, “Nkamlen mé nkōñsé rítímé nkamlen nĩme awēd Sāngwéé, Dyōb ne awē Krístəə, ákamlén-ne á ngíndé ne á ngíndé.”

¹⁶ Hē dōo ábē bad bēmbáá móom mébe ne bēniin ábe bédídé metii mé nkamlen á'sō é' Dyōb békwwédé ásē á'sō é' Dyōb bēbagé mō edúbé.

¹⁷ Béhōbē nén bán,

“Sēságnéné wε a-Sāñ Dyōb á Ngum, wε awē edé ane ne awē ambé.

Sēságnéné wε áyāle ebēnlédé echōñ ngum eboótédé akamlen.

¹⁸ Bad ábe bēbenlé wε bēnlīñ áyāle meliñgá nīmōñ mé ngine mēmpř.

Póndé epedé echē békáadtéé bad ábē bēwédé.

Póndé epedé echē ábōñ bembəledε, bekal bé'dəədəñ,

ne bad ábe bēbenle wε ábe bēbage wε edúbé, bad bésyāāl,

ken bad ábe bédé etógnén-ε ké'ε ábe béesě etógnén, wésābēē bó.

Ene póndé dōo wébēbēdtē bad ábe bēbēbte bad á nkōñsé te!”

¹⁹ Hē dōo nĩnyiné ndáb e Dyōb échē edé ádyōb néε édíbnédé. A ndáb-te wē'-ε, nnyín Ntyág mé Melě. Emwεdmwεd étómáá, e'saad é'bíde', ádyōb ákumε' áte, ndoob énáñnád ásē, meláá mé mbúú mé ngine-ε méhúne.

12

Jōne ányiné mmwaád ne dragōne

¹ Hē dōo e'chemléd é' ngine é'bídé ámīn. Mmwaád ambé awē eche mbóté émbēē enyεn, ngōn chō'-ε ebé mō á mekuu sé. Ekóté é nkamlen éche betintine dyōm ne bēbe bédíí áyāl ébédé mō á nló. ² Ambé dyēm, ákwōg-ke achyáa. E'wε ne metake mé achád nĩme áwógé'áá mēmbēl akánéd awē ámīn.

³ E'chemléd bé menyáké bēmpēe bēmbíd ámīn. Dóo dragōn ébídé təléd. Enkāl bwámbwam, éyágé'-ε. Enwōñ nló saámbé ne meséb dyōm. Nló téé ménwāā ekóté é nkamlen. ⁴ Andolén nĩmē nkon donje ahóg átínté e moñge mé betintine meláán ábe bēbédé ádyōb, abwém-me bó á nkōñsé-te. Ene dragōn entyéém mmwaád awē ahedé'áá achyáa á'sō-te ábel nén nzé achyáá ádyē mō mwān. ⁵ Dóo ane mmwaád áchyáá mwān a mwεnchóm awē atáñgéné melonj mésyāāl akamlen ne ekáá éche éhyédé. Boñ bēnsog mwān, békēēn mō wēε Dyōb adíí ne ádē atii dé nkamlen. ⁶ Ane mmwaád antóm mehélé á ehyanje wēε Dyōb dēmbonjénné aá bétōgen mō á etūn é e'pun ekálé ehóg mbwókel ébe ne móom ntóób.

⁷ Hē dōo nzum ékúmmé ádyōb. Maikεε bó éche ángel bentyēmēn ene dragōn nzum. Ene dragōn chō'-ε ámpē ne éche ángel betyéémén bó nzum. ⁸ Boñ Maikεε ne éche ángel bēntōm ene dragōn ne éche ángel áte. Dragōne ne éche ángel bēnkēnwōngé etál ádyōb ámpē. ⁹ Dóo bēhúnté ene sáñkalaa á dragōn á nkōñsé-te. Ene dragōn chō ebédé ene nyē e'boód echē bēchāgéé bán Devəle ne Satanε, awē adoge' nkōñsé rĩsyāāl. Bēmbwēm-me éche ángel ésyāāl ásē á nkōñsé nchoo ne mō.

¹⁰ Hē dōo nĩwógé ehōb éche échágké ébídé ádyōb éhōbē nén bán, “Boob-ooó, e'soosōñ é' Dyōb é'pédé. Dyōb álúmté eche ngine e nkamlen néε

kâḥ. Awě Krīstəa alúmté echě ngíne bəəb. Ayāle ane awě ahóbé'áá á'sō é' Dyōb nkūu ne mūte aá ábesyánē baányan bēbéle mbéb, bēhúnté mós á nkōḥsé. Abánáá bós mam ayāl á'sō é' Dyōb nkūu ne mūte. ¹¹ Mekíí mé Mwān-a-Ndyōḥ ní mbód ne mbón e mbále echě bēbídé'áá bēmbēl bétóm Satane áte. Bēnkwentén ké kwééd ákal eyale é Dyōb ayāle nkalan nime békále'áá mbédé mbále. ¹² Né-əó, mīne ne ábe bésyāāl ábe bédé áwed, bēnwōg menyīnge. Boḥ ndutul ēbē ne bad ábe bédé á nkōḥsé ne ábe bédé á edīb é nkwě ayāle nēn Devəle asudé áse áwēn ne melīngá mé ngíne ngáne ábíí aá eche póndé edé esōḥ."

¹³ Póndé echě ene dragōn ényíné aá bēhúnté mós á nkōḥsé, embootéd ane mmwāád awě anchyáá mwān a mwēnchóm anan. ¹⁴ Boḥ bēmbě ane mmwāád mepab mébē nime sánkalaa a mbye, ábel nēn ápume ápe hōm áde bēbōḥséné mós á ehyānge, hōm áde ákudté ntōgēn á etūn é mwě nílaán né eped, wée békəó'é mós wée ene nyă. ¹⁵ Dós ene nyă ésádé ane mmwāád aléed á yāl. Adē aléed dēnsyōgé née edīb émbáá, ábel nēn éhōod ane mmwāád. ¹⁶ Boḥ ndəəb enwōḥgēn ane mmwāád émīí edīb éche émbíd ene dragōn á nsəl. ¹⁷ Dós dragōn élíḥné ane mmwāád, boḥ ákäg ákumé' bel ne nchyáátén nime ane mmwāád nīsyāāl nime nílyágé áse, bad bésyāāl ábe bēbele ngáne Dyōb áhedéé boḥ bēbídē-ε Yesue mbón. ¹⁸ Dós ene dragōn étyéémé á nkin mé edīb é nkwě.

13

Jone anyiné nyam ébe

¹ Hē dós nínyíné nyam ebíde' á edīb é nkwě-te. Ene nyam enwōḥ meséb dyóm ne nló saámbe, ewōḥ-ε e'kóté bé nkamlēn dyóm áwe meséb mīn. Nló téé ménwōḥ dīn áde ásyáá' Dyōb. ² Ene nyam echě ményinnē embé née ebwé é ngə, nímē mekuu-ε mékəl mébé-ε nyōḥ ayāl née mekuu mé nyam e ahín echě ekaa' ewōḥ-ε nyān éche échábé eche bēchəgēé bán Bée. Mmē nsəl mémbē née nsəl ní ngii. Drāgōne ambě ene nyam eche ngíne, ábe-ε chós ádē atii dé nkamlēn ne ngíne e nkamlēn. ³ Ene nyam enwōḥ nló nhóg nime mémbē byánán nkúdé sii echě empon chós awúu, boḥ sii eched éḥīm amaa. Yāl enkóm bad bé nkōḥsé bésyāāl áte ayāle enén nyam, bébootéd-te chós ahíd. ⁴ Bad bēbágé'áá dragōne edúbé ayāle ambě ene nyam nímē nkamlēn. Bēbágé'áá ene nyam chómpē edúbé bēhóbé nēn bán, "Nzé-módé adé nēḥgáne enén nyam? Nzé-módé ahele atyéémén chós nzum?"

⁵ Bēmbě ene nyam kunze áhób e'yale é' kúmbē ne e'yale ábe e'syáá' Dyōb. Bēmbäg-ke chós kunze ábenléd nímē nkamlēn á etūn é móom mé ngōn éniin ne ébe. ⁶ Dós ene nyam énédté nímē nsəl áte boḥ ébootéd Dyōb asyāḥ. Ansyāḥ dīn á Dyōb, asyāḥ abwóg á hōm wée Dyōb ádyεε'ε, asyēḥ-ε bad bésyāāl ábe bédé ádyōb. ⁷ Dyōb dēmbě-ε ene nyam kunze áwan nzum ne ábē bad, átóm-me bós áte. Ambě-ε mós kunze ákamlēn metúmbé ne metúmbé, meloḥ ne meloḥ, mehób té ne bad nyaa ne nyaa. ⁸ Moosyāál awě adyεε á nkōḥsé ábe chós edúbé. Bad ábe bēbéé chós edúbé bédíí bad ábe bétélé dīn á kálag e alongé e Mwān-a-Ndyōḥ ní mbód awě bēnwū'ε. Bēntel bós mīn se á póndé echě Dyōb dēnhəgké nkōḥsé. Moosyāál awě adyεε' á nkōḥsé ábe chós edúbé. Moosyāál awě bēteléé mós dīn á kálag e alongé se á póndé eche Dyōb dēnhəgké nkōḥsé. Mwān-a-Ndyōḥ ní mbód awě bēnwū'ε mós awóó enén kálag.

⁹ Kénzée awé awóó metúú áwóge'. ¹⁰ Kénzée awe édíí nén bán atánjéné aké á mbwəg ákě á mbwəg, kénzée-'e awé atánjéné awé ne nkwaté, nkwaté-'aá béwūennē mó. Nén áhednad bán bad bé Dyöb béwōŋ e'kan bé nlem, béchōŋned-te ngine-ngine ne eyale é Dyöb.

¹¹ Hê dōo rínyiné nyam empée ébidé á ndəb-tē, enwōŋ meséb mébe nēŋgáne mwān-a-ridyōŋ ní mbód, éhəbē-'e dyam née dragəne. ¹² Ebēnládtáá ngine echē nyam e'só, ébelé-'e áned áwe e'só-te dēn. Abelé-'e nkōŋsé ne bad ábe bédé áwēd-te aá bébage' ene nyam e'só edúbé. Ene nyam ebédée nyam echē enwōŋ sii echē empon chó awúu boŋ ene sii émaa. ¹³ Ene nyam echē elónténé ébe embēl mekan mé menyáké mé ngine. Embēl muú níbid ádyöb ríhún á nkōŋsé bad bésyāal bényín-ne. ¹⁴ Andög-ke bad ábe bédé á nkōŋsé bésyāal ne nímē mekan mé menyáké nîme ákúde kunze ábel. Abelé'áá-'e nê á'sō wée ene nyam echē enkūd sii boŋ ene sii épon chó awúu. Anláá bad aá bébel ediidinge éche bébagée edúbé éche éwágné nyam echē enkūd sii e nkwaté boŋ ebé ebé á alongé.

¹⁵ Bēmbě nyam echē elónténé ébe kunze áhébe pemē e alongé á ediidinge é nyam e'só ábel nén échē ediidinge éhel dyam ahób éwúu-'e bad bésyāal ábe béekwəntene mó edúbé abe. ¹⁶ Ene nyam ennyágéd bad bésyāal, ken bad ábe bédé etógnén ké'e ábe béesē etógnén, nhōn ne ntógétōke, ntāŋ ne kunze, aá béhē bó e'chem áwab ekáá émbáá ké'e áwab e'só é'mbəm. ¹⁷ Modmod eéhele'aá chōmchōm achan ké'e asóm ésebán awóó ábē e'chem. Ábē e'chem é'bédée dīn áde enén nyam ké'e eche nómbē.

¹⁸ Nén áhedne debyée. Mod ké ahée awé awóó nsōŋten áhed áte chōm éche nómbē echē ene nyam édíí. Ene nómbē edii nómbē e dīn á mod. Ane mod eche nómbē edii mbwókel ntóob ne móom ntóob ne ntóob.

14

Jōne anyíné Mwān-a-Ndyōŋ ní mbód ne ábe bad

¹ Hê dōo rínóné boŋ rínyinē' Mwān-a-Ndyōŋ ní mbód atyéémé á mbəod eche béchəgée bán Zayon. Bad bébédé ne mó mbwókel ekálé, móom mé e'kálé méniin ne é'niin ábe bēnwōŋ áde dīn ne dīn áde Sáá áwab mesó mé mbəm. ² Ene pónde dōo ríwóge ehób ébidé ádyöb. Echē ehób ebédée née ntəgag mé eláá éche ésobpe, ébe-'e née ntəgag nímē níbag nzé ngin etómé. Ehób éche ménwōgkē ebédée nēŋgáne ntəgag ní bad ábe békume rílendē. ³ Ábē bad mbwókel ekálé ne móom mé e'kálé é'niin ne é'niin bentyēem békōnē' nkāŋgé mékōālē á'sō bé atii dé nkamlēn ne á'sō é' nyam chē éniin éche éde á alongé, ne á'sō é' bad bēmbáá. Modmod enkēnhenlé nímē nkāŋgé ayáge nzése bó bad mbwókel ekálé móom mé e'kálé méniin ne é'niin ábe Dyöb ákódté á nkōŋsé-te. ⁴ Ábén bad bébédée bad ábe béewəgē mbinde e mmwaád áyāle nén béebíí' é nsób mé mmwaád. Ábē bad bóó béhíde, Mwān-a-Ndyōŋ ní mbód kéhéé wée ákagké. Ábén bad bóó békódté átínté e baányōŋ. Bó-'aá bédé née e'pum bé'só ábe bébagé Dyöb ne Mwān-a-Ndyōŋ ní mbód née mendē. ⁵ Metóm ké mehóg méesaá bó á nsəl, béewóo-'aá awusé ké ahóg á yāl.

Ángel éláán épééné nkalaŋ ní mbaku e Dyöb

⁶ Hê dōo rínyiné ángel empée epumme' se ádyöb. Ene ángel empēén nkalaŋ ní bwām nîme rídé abé ne abé. Mmē nkalaŋ mó-'aá álánjé'áá bad ábe bédé á nkōŋsé, bad nyaa ne nyaa, metúmbé ne metúmbé, mehób

nyaa ne nyaa, ne melon ne melon. ⁷ Ene ángel enhób ne ehób éche échágké aá, “Nyébage Dyöb edúbé, nyébage-’ε mó mekenag áyāle nén eche pónde e nkáásé emaa ape. Nyébage’ edúbé ne ane awé ahágé ámín ne ásē, edib é nkwě ne n’yélé.”

⁸ Angel empée echē elónténé ébe enhíd mó, éhōbē nén aá, “Ndale e Dyad, Babilon amaa ne amaa ásyāā! Amběl bad bé melon bésyāāl bémmwē nime mīm mé ngine. Mmē mīm mébedéé esíí é nkábtéd mé akwaleε.”

⁹ Angel empée eche elónténé élaán enhíd bó, éhōbē ne ehób éche échágké aá, “Kénzée awé abage’ ene nyam eche ebíde á edib é nkwě-te ne échē ediidinge edúbé bon ákūd-te ábē e’chem áwe e’só é’ mbom ké’ε á ekáá, ¹⁰ mómpe ámwē mīm nímē rídé melingá mé Dyöb. Bésyógé mó á kōb e melingá mé Dyöb ne ngine esyāā. Kénzée awé abage ene nyam edúbé ane mod ákūd metuné mé muú nime rihunne’ bwāmbwam á’sō é’ ángel éche ésáá ne Mwān-a-Ndyon ní mbód. ¹¹ Mwěntud nime ríbide á muú nime ríhyante’ bó, ríchágke’ ámín á ngíndé ne á ngíndé. Nkuu ne müte, nkóme áte méesaá ne bad ábe bébage ene nyam ne échē ediidinge edúbé. Né-’aá édíí ne kénzée awé awóó e’chem é’ dín ábe ene nyam.” ¹² Nén áhēdnad bán bad bé Dyöb békan ním. Bad ábe bébele ngáne mbéndé é Dyöb éhēdeé bon bédúbe-’ε Yesue.

¹³ Dó-’aá ríwógé néé ehób ebíde ádyöb éhōbē aá, “Tél ásē nén wεé, bootya bōob, nnam ne bad ábe bēwédé, áyāle bédúbpé Sánwéé.” Edāādān éhōbe nén aá “εε, békūd nkóme áte áyāle nsón nime bēbélé, békūd nsábe áyāle nsón ní bwām nime bēbélé.”

Jone anyiné bépáde’ mbote á nkōjsé

¹⁴ Dóo rínóné bon rínyinē mbag eche épúbe’. A mbag mín wē, mod andyεé awé awágné Mwān-a-Moonyon. Ekóté é nkamlen é gól ébē mó á nló, páá echē ekóbpe eche bépádnéé bwēm nēngáne ngun, chó-’ε ebé mó ekáá. ¹⁵ Angel empée embíd á ndáb e Dyöb-te élēbpē ane awé andyεé á mbag mín ne ehób éche échágké aá, “Benléd echon páá ápád mbote, áyāle pónde epedé echē bépádeé. Mbote é nkōjsé emáá ayag.” ¹⁶ Dóo ane awé adyεé á mbag mín átómtéé páá á nkōjsé, apád-te mbote é nkōjsé ésyāā.

¹⁷ Dóo ángel empée echē chó-’ε ámpē enwále páá echē bépádnéé bwēm nēngáne ngun ebíde á ndáb e Dyöb echē edé ámín.

¹⁸ Angel empée empē echē ewóó ngine ámín e muú, embíd á menyán mé e’twé bon álēbpē ángel echē ewánlé páá echē ekóbpe ne ehób echē échágké aá, “Benléd echon páá, éladen mechān mé e’pum é’ mel á nzag éche édé á nkōjsé, áyāle e’pum é’yágé.” ¹⁹ Dóo ene ángel étómté eche páá á nkōjsé bon áladé ábē bad ábwēmē bó wεε Dyöb álúmtéé nímē melingá mé ngine, ngáne beládeé e’pum é’ mel bon bēbwēm á bwāl bé e’pum é mel. ²⁰ Bēndyān ábē e’pum é’ mel á bwāl ábe béesē á dyad té. Mekíí mémbūl, mébé e’che ásē dyam méta mehóg ne eped, méchāb-pe áte dyam mbwókel é máyl ébe.

15

*Jone anyiné ángel saámbé
ne medim saámbé*

¹ Hē dóo rínyiné e’chemléd bēmpēe ádyöb ábe bēmbē ngine, bēnkōmēd me yāl áte. Menyín ángel saámbé éche ewánlé medim saámbé. Mmē medim móo médé medim mé asóg áyāle móo Dyöb débenlédte álumed nímē melingá amād-te áte.

² Dóo rínyíne chõm née edib é nkwě éche edé née dyené, éche békúmténé ne muú. Menyín-ne née bad bétyéémé á nkag mé échê chõm éche ébédé née edib é nkwě, bewarté rilende ní Dyõb. Abê bad bébédéé bad ábe béntõm ene nyam áte, ne échê ediidinge ne nõmbe e dín áde ene nyam e'só.

³ Békóné'áá nkángé nime mbaledé a Dyõb, Mosεε, ne nime Mwân-a-Ndyõj ní mbód, bán,

“A-Sánj Dyõb á Ngum,

nímõj mbeltéd níde ngine ríkómté-'ε mod yál áte.

A kân e melonj,* echõj nyaa etángéné, edé-'ε mbále.

⁴ A-Sánj, nzé-módé éebánj wε?

Nzé-módé éebāgē wε edúbé?

Mmõjpen-naá esáá.

Bad bé melonj bésyāal béhyě wε edúbé abε.

Mmõj mbeltéd nime rítángéné níbidé áwed.”

⁵ Ade nén átómé dóo rínyíne née bédíbpé ebem é Dyõb á ndáb e Dyõb.

⁶ Dóo ángel chē saámbé éche énwālē medim saámbé ébidé á ndáb e Dyõb-te wē. Bénhē mbóté échē esáá éche ekine' áte, bewarté-'ε bengóá bé gól á tál té.

⁷ Dóo nyam póg átínté nyam éniin, ébágé échē ángel kúmbe é gól saámbé, échē elóné ne melingá mé ngine mé Dyõb, mō awē adé abé ne abé.

⁸ Dóo mwěntud mé ehúmé é Dyõb ne ngine e Dyõb bélóné á ndáb é Dyõb-te. Modmod-te ekēnhēnlé asól á ebem té wē kóáñ né medim saámbé nime échē ángel saámbé mepédé á asóg.

16

Kúmbe saámbé é melingá mé ngine mé Dyõb

¹ Dóo ríwógé née ehób éche écháǵké ébidé á ndáb e Dyõb te wē, élāngē échē ángel saámbé aá, “Nyékag, nyésyog melingá mé ngine mé Dyõb nime médé á kúmbe saámbé te á nkõñsé te.”

² Hē dóo ángel e'só ékí ene kúmbe e melingá mé ngine mé Dyõb asyag á nkõñsé-te. Melóg nime médé ebébtéd, nime méwag bwámbwam mémbid bad á yál. Abê bad bébédéé bad ábe bēnwõj e'chem ábe ene nyam bēbé-'ε bad ábe bēbágé'áá échē ediidinge edúbé.

³ Dóo ángel echē elónténé ébε esyógé ene kúmbe e melingá mé ngine á edib é nkwě te. Měntim nēngáne mekií mé ndim ní mod. Chõm-té éche ébédé á alongé á edib é nkwě-te wē énwē.

⁴ Dóo ángel echē elónténé éláán esyógé melingá mé ngine nime mébédé áwē kúmbe', á e'dib ne á n'yélé té. Abê e'dib bēntim mekií. ⁵ Dóo ríwógé ángel echē ekamlan mendib ehóbe' aá, “Mbakú e nkáásé echõj etángéné. Wε awē edé, awē ambé-'ε. Wε awē Esáá.” ⁶ Mbakú echõj etángéné ayāle bēnsyog mekií nime ábõj bad ne ábõj bekal-bé-e'dáádāñ, né-õó ebagé bó mekií ámwé. Mmē nkógsen mō-'aá bétángéné akud. ⁷ Dóo ríwógé née ehób ébidé á menyán mé e'twé éhõbē nén aá, “A-Sánj Dyõb á Ngum, mbakú echõj etángéné edé-'ε mbále.”

⁸ Dóo ángel echē elónténé éniin esyógé melingá mé ngine nime mébédé áwē kúmbe-té á etondεε. Dyõb dēmbě Etondεε ngine áhyáad bad née muú. ⁹ Bad bēnhyāñ ne e'chode bé ekide é' ngine. Héε bésyóá dín á Dyõb mō awē ákamlan nímé medim. Bõj bēnkēnhēñlenné mbeltéd mé mbéb átimen Dyõb ábe mō ehúmé.

* 15:3 Donje á kálag dé'só áwóó: kân e melonj; donje-'ε áwóó: kân e bad bé Dyõb.

¹⁰ Dóo ángel echě elónténé étáan ésyógé melingá mé ngine nime mébédé áwē kúmbe á atii dé nkamlen áde ene nyam echě ebíde á edib é nkwě-te. Hě dóo nkamlen nime ene nyam níkwédé ehíntén áte. Bad ábe behíde'áa ene nyam belááde'áa ábab e'chém áyāle e'wε ábe bėwógéé. ¹¹ Bėnsyān Dyōb āmīn āyāle mewε mé melóg nime bėwógé'áa. Boŋ bėnkėntėdėé mīmāb mbeltéd mé mbėb ātimen Dyōb.

¹² Dóo ángel echě elónténé ntóob ésyógé melingá mé ngine nime mébédé áwē kúmbe-tē á edib é mbáámbáa é Yufretes. Echě edib énlēn, āboŋsen nzii ābel boŋ kāŋ echě ebíde wēε etondεε ābídėé ēhel átóm. ¹³ Dóo rnyíné nēε e'dǎǎdǎŋ bė mbėb é'láán ábe é'dé nēε e'būd é'bídėé. Abė e'dǎǎdǎŋ, ehóg émbíd á nsal nime dragone, ehóg ebíd á nsal nime nyam echě embíd á edib é nkwě-te, échíníí-'ε ebíd á nsal nime nkal e'dǎǎdǎŋ a metóm. ¹⁴ Abė e'dǎǎdǎŋ é'díi e'dǎǎdǎŋ bė mbėb ábe é'bele menyáké, é'hyóme' nkōŋsé áte rīsyāł, bėtānē kāŋ é bad, bėladé bó áte, ābel bėboŋsen nzum e epun éche Dyōb á Ngum ákáádté bad. ¹⁵ Yesue ahóbé áa, "Nyénoné, mēpē á epun éche modmod éebíí'ē, ngáne nchīb āpagké. Nnam ne ane awē adyεé epin, awálé-'ε eche mbóté áyāl ābel boŋ eékāg nsōb boŋ awóg akwágké á'sō é' bad." ¹⁶ Abė e'dǎǎdǎŋ bėnlād échē kāŋ áte á hōm áde bėchəgεé á ehób é Hibru bán Amagadōn.

¹⁷ Dóo ángel echě elónténé saámbé chǎ-'ε ésyógé melingá mε ngine nime mébédé áwē kúmbe-tē á pemε-tē. Ehób éche échágké émbíd á atii dé nkamlen á ndáb é Dyōb te, ehōbē nén áa, "Ebėnlėdė." ¹⁸ Emwεdmwεd étómé'áa, dyōb ákumé' áte, ngin-ne étóme'. Ndǎǎb ennəŋnėd ne ngine nyaa echě éebėnlėdėé āmpē taa moonyoŋ abāg á nkōŋsé. Ndǎǎb ennəŋnėd ne ngine nyaa echě ebėdė ebėbtéd. ¹⁹ Hě dóo dyad á ngine āmbáa ákábné áte moŋge meláán, myad mémbáa nime mébédé á meloŋ mésyāł mémpāā. Dyōb dėnkamtėn ngine-e-dyad, Babilōne, ābēl-le áa bad ábe bėdė áde dyad bėkud nkōgsen adēhób áa móbēl bėmwē mīm nime mím melingá mé ngine. ²⁰ Dyad ké ahéé áde mendīb mėnləŋnėdté dėmbōo, mbǎǎd ésyāł-le ényoŋ. ²¹ Meláá mé mbúú nime mėdė e'del dyam móom mé kilo mėniin ne étáan, mébídė'áa āmīn mėhūntād baányoŋ āmīn. Abė bad bėnsyāŋ Dyōb áyāle ābē e'dim é' meláá-mė-mbúú bėntōmtėn ebėbtéd abé.

17

Jōne anyiné mmwaád awē adiídė nyam

¹ Dóo ángel póg áfintė échē ángel saámbé éche énwālė kúmbe saámbé épėdė boŋ éłāŋgē mε áa, "Hyāg, níke nílúmed wε nkōgsen nime akwaleε ambáámbáa ákudtė. Ane akwaleε adyεε' dyad āmbáa áde áde bėnbēn ne e'dīb é'mbáa híin. ² Mmwaád awē kāŋ é meloŋ mé nkōŋsé ésyāł énáŋnáádtáa. Bad bė nkōŋsé bėmwágé'áa mīm nime ane mmwaád mėkōbē bó bėkābē-'ε mesón ne mǎ."

³ Dóo Edǎǎdǎŋ é Dyōb épíídė mε, boŋ ángel ékεenė mε á ehýāŋge. Ahed dǎ-'áa rnyíné mmwaád nhóg. Ane mmwaád andíi nyam echě eyāge. Ene nyam enwōŋ mīm nime mésyāō Dyōb yāl esyāł. Ene nyam enwōŋ nló saámbé ne mesėb dyóm. ⁴ Ane mmwaád anwáa mbóté echē eyāge', ndín eche kāŋ ehāgkē ne echě etómtánnáa ayāg. Ankútėn yāl esyāł ne bwēm é' gól ne bān bė meláá mé etógnén ābē bėpene áte ne bwēm bė etógnén bėmpēe. Anwálé kōb e gól á ekáa éche elóné ne mekan mé nkóloŋgó ne mekan mé mbinde mé akáb dé mesón. ⁵ Dín ábėdė mǎ á'sō é' mbōm nēε kun e e'koŋnėd áde mod énkėmbíí'ē, ábėdė bán, "Babilon, Dyad á ngine.

Nyaá a bekwalεε ne mekan mé mbéb á nkõñsé te.”⁶ Dóo rînyíné ane mmwaád, mekií mé bad bé Dyõb ne mekií nîme bad ábe bébele’ ngáne Yesue áhedeé, mékóbé mó née mîm.

Ade rînyíné mó, menyáké mé ngîne ménkõb me.⁷ Dóo ene Àngel ése dteé me aaken, “Cheé ékás boñ menyáké mékõb wε? Mèlāā wε kun e mmwaád ne e nyam echè ádíídé, echè ewóó nló saámbé ne meséb dyòm.⁸ Ene nyam echè wényinnē, ekébē á alongé boñ eésaá á alongé bõõb. Embíd á echóg échè éewóó asóg, áke wée béwūū’ é chó. Bad ábe bédé á nkõñsé, ábe Dyõb déeteleé mímāb mîñ á kálag eche ewóó mîñ nímé bad ábe békúdé alongé ádé déemaá’ byánán àhğ nkõñsé, menyáké mékõb bó. Yál èkām bó áte ányín nyam echè embé á alongé boñ eésē á alongé boñ étim abé alongé ámpē.⁹ Né dóo debyéé ne nsõñten béhednadté. Mmé nló saámbé nîme ene nyam éwóó rídii e’kone saámbé ábe ane mmwaád ándii’ é ámîñ, núbé-’ε kâñ saámbé.¹⁰ Atînté échè kâñ saámbé, étáan émaá awé, póg edii edé á nkamlen, eníní póg-ke eépédéé á nkamlen. Boñ áde épeé, édyéé á esón é pónde.¹¹ Ene nyam echè embé boñ eésē bõõb, chò elónténé kâñ waam. Echè kâñ saámbé chóó éwóó chó, ekag-ke wée éwēē.¹² Meséb dyòm nîme ene nyam médíi kâñ dyòm éche éékúdē nkamlen. Boñ békúd ngîne ákamlen née kâñ nchoo ne ene nyam áyāle háwa póg.¹³ Ntîi nhóg móó échè kâñ dyòm éwóó, bébage-’ε ene nyam echab ngîne ne nímāb nkamlen.¹⁴ Béwāñ nzum ne Mwāñ-a-Ndyõñ mí mbód. Mwāñ-a-Ndyõñ mí mbód átõm bó áte á nzum. Nén débēnléd áyāle mó adé Sàngwéé a baásyāāl, abé-’ε kâñ e kâñ ésyāāl. Adé ne bad ábe Dyõb áchénlé boñ ápwēd-te, ábe bébenle mó ne nlém nhóg.”

¹⁵ Dóo ene ángel élanjéé me aá, “E’dib ábe ényíné wée ane mmwaád-akwalεε ádyēē, é’dii bad, amute, meloñ ne mehób.¹⁶ Meséb dyòm nîme ényíné bóõbe ene nyam békóó ane akwalεε. Békobén mó chõm ésyāāl echè áwóó, bébēl abé nsõb. Bedyē mó nyam, béhyāād-te mó á muú.¹⁷ Bébēl nē áyāle Dyõb áhédé bó nímé ntîi á nlém-tē, nîme áhedeé aá bébel. Dyõb átíídé nén aá échè nyam éwõñ ntîi nhóg, ábele mó née mod nhóg. Bébé ene nyam echab ngîne e nkamlen káñne pónde echè e’yale ábe Dyõb áhóbé bēlõnnē.¹⁸ Mmwaád awé ényíné adii dyad ámbáá áde ákamlan kâñ é nkõñsé.”

18

Jõne anyíné ngáne Dyõb ákõgséné Babilõne

¹ Ade nímén mekan métómé dóo rînyíné née ángel empée ébídé ámîñ, echè ewóó nkamlen rí ngîne, éche ehúmé épené’ nkõñsé áte rísyāāl.² Dóo ákáné áte ne ehób éche écháǵké aá, “Akwedé, Babilõne, ndāle e dyad akwedé! Atimé dyad dé e’dáádāñ bé mbéb, abón dé e’dáádāñ ábe béesáa é’syāāl, ne abón dé menõn nîme méesáa* ne nímé bad békóó.³ Ayāle bad bé meloñ mé nkõñsé bésyāāl bēnwõñ esíi ábel mekan mé mbéb nîme ábeleé byánán abagé bó mîm nîme mékóbé bó. Kâñ é nkõñsé ékábné mó asón. Esíi é ngîne ábel mekan mé mbéb échē-’ε, ébélé bekáb bényonjé bé nkõñsé bésúdé nhõn.”

⁴ Dóo ríwógé ehób empée ébídé ámîñ nén bán,
“Abēm bad, nyébíd ádé dyad áte,

* **18:2** Mbéndé é bad bé Israel elúmté’áá nén bán donje dé menõn ne donje á nyam déesáa’ε, né-õó béedyáge’áá ábén bwēm.

ábel nén nyéelatán bó ábel mbéb bon nyéekūdē akab dé nkógsen nĩme békudté.

⁵ Mbéb nĩme nkúmné mó á yāl nídé e'che se ádyōb, Dyōb-pe ákamténé nĩmē mekan mé mbéb nĩme ábélé.

⁶ Běl mó melemlem mé dyam nĩme mó-'e ábélé wε.

Sábé mó ngen ébe áyāle mekan mé mbéb nĩme ábélé.

Hagé mó mĩm ngen ébe á kōb echē áhágkē wε ébe mó.

⁷ Ewōgēd mó ndutul ne metake nĩme médé ngen ébe ne nhagtéd mé ehúmé ne esíí é ngĩne ábel mekan mé mbéb éche ábágé yāl.

Ahóbe' áwe nlém-tē áá,

'Ndyéé nēe ndāle e mmwāád, meésāá nkúd, méelēb-paá mbéd.'

⁸ Né-ōó, medim mésyāāl mépií mó epun ehóg.

Mmē medim médii: Nkole, achii dé awé ne nzāa.

Béhyāād mó ne muú, áyāle Sān Dyōbe, mó awē ákāād mó, awóó ngĩne."

⁹ Kān é nkōjsé éche ékábnaá mó mesón, bélatán-ne mó ne esíí é ngĩne ábel mekan mé mbéb, béchii béléb-pe pónké echē bényĩnnē mwēntud nĩmbíde' áde áhyāá'é. ¹⁰ Bétyēem nchabnede áyāle bēwóge mbwóg bán bómpē békūd metake nĩme ákúde. Bébōnē bán, "Etyāg, etyāg ne ndāle e dyad, a ngĩne e dyad á Babilōn, á etūn é háwa póg ngēn dōó ékúde nkógsen nēn-ε?"

¹¹ Bekáb bé nyongé bé nkōjsé-'ε béchyeé', bélebe-'ε mó áyāle modmod éechanéé ábab bwēm ámpē. ¹² Bwēm é' nyongé bē é'bédéε bwēm é' gól, sílva, bán bé meláá ábe békine áte ne bán bé meláá bé etógnēn. Abé bwēm é'bédé kóšne mebad nĩme mélélé nkun, ahóg áde béchāgeé lĩnen, démpē bán Sílíke, ne mémpē nĩme méyāge', ndín éche kān éhágkē ne nĩme métómtan ayāg. Abé bwēm é'bédé mebámbé nĩme mébíde áyāl e mel mé e'lod é' bwám ne bwēm ábe bépóde ábe é'lélé nkun bwámbwam. Abé bwēm é'bédé kóšne bwēm ábe bēbēnlé meson mé nzyāg ne e'kii, brōns ne meláá nĩme mékine áte nĩme béchāgeé mábel. ¹³ Bénwōn kóšne bwēm nēngāne sinamōn, bwēm bé elod é' bwám, e'twé, mía, frankinsen, mĩm, dyōg dé menzab, kase é' mbumé ní ngun ne ngun éche béchāgeé bán wít. Bésómé'áá kóšne nyag ne mbód, hósε ne e'bambam, ne betān ne bad ábe békóbé. ¹⁴ Bekáb bé nyongé bēhóbé'áá áwē nēn bán, "Bwēm é' bwám é'syāāl ábe nyénwōngē esíí áyāl, béesaá ne nyé ámpē. Ebósó bwēm é' bwám é'syāāl ne bwēm bé elóon, wéekūd-tāá bó ámpē." ¹⁵ Bekáb bé nyongé ábe bēwóó ábēn bwēm bésúde nhōn ne ábe bwēm. Bétyēem nchabnede áyāle bēwóge mbwóg bán bómpē békūd metake nĩme ákúde, béchyeé' bélebe-'ε. ¹⁶ Bébōnē bán, "Etyāg, etyāg, á ndāle e dyad, wε awē ewāá'áá mbóté é' bwám éche bēbānédé kase e' abad eche béchāgeé bán lĩnen, éwāā-'ε áde áyāge ne áde átómtan ayāg. We awē ehágáá bwēm é' gól, ábe bēbēnlé bán bé meláá mé etógnēn ábe békine áte ne bán bé meláá bēmpē ábe bélélé nkun ábe béchāgeé bán péel, ¹⁷ á etūn é háwa póg ngēn nĩmē nhōn rĩsyāāl nĩbós."

Bad bēmbáá bé stĩma ne bad ábe békag ne stĩma, bad ábe bébele nsón á stĩma tē, bad ábe békábe nyongé á edíb é' nkwē te, bētyēem nchabnede, ¹⁸ anyín áde bényĩnnē mwēntud nĩmbíde' áde béhyāntéé mó. Bēnlēbē e'saad bán, "Ndāle e dyad ké póg eebédéé nēngāne enēn!" ¹⁹ Dōó bēsyāgeé e'bumbú áwab nló áyāle béchyeé'áá', bélebe-'ε, bēhōbē bán, "Etyāg, etyāg, ne ndāle e dyad, echē bewōn bé stĩma bésúde nhōn ne ábe bwēm. A etūn é háwa póg ngēn abóde chōm ésyāāl.

20 “Bwɛl-amĩne asyǎál áwòg menyĩnge áyǎle nkógsɛn nĩme ane mmwaád ákúdé. A-bad bé Dyòb, bembapɛɛ bé nlomag ne bekal-bé-e’dáádə̀n, nyéwòg menyĩnge áyǎle Dyòb ábídtédé nyé mbakú t̃ñgɛne mǎ.”

21 Dóo ángel e ngĩne ényéné nyɛ ndim e aláá abwém-me dǎ á edĩb é nkwx̃ te, áhǎbē aá, “Nén dǎo bɛ́bwēm̃mē ndǎle e dyad embáá, Babilɔne, ásē ne ewañge ésyǎál, bad béenyín-naá dǎ ámpē mbéb. 22 Ene pǎndé ntɔgag nĩme bechɔg bé nĩlendɛ, ne bekón bé nkǎngé, ntɔgag nĩme betón bé ngɔmbé ne betón bé e’lon méewógnédte áwòŋ dyad-tē ámpē. Bad bé nsón mé mekáá ábē béebáá ámpē, ntɔgag ní mesĩn nĩme mékage’ bwēm méewógnédte ámpē. 23 Áwòŋ dyad tē, etrukǎŋ éepenné ámpē mbéd, ehób é sómbé bǎ nchóm éewógnédte ámpē mbéd. Adé dyad bɛ́bɛ̀béd dǎ áyǎle ábē bekáb bé nyoñgé bǎo bɛ́bédé ndǎle é bad á nkǔŋsé, bad bé meloñ mé nkǔŋsé mésyǎál-le b̃endognéd áyǎl e echòŋ ñgañ.”

24 Dyòb ákógséné Babilɔne áyǎle bad bé Babilɔn béwúú bekal-bé-e’dáádə̀n, ne bad bémpɛe ábe béwédé á nkǔŋsé.

19

1 Ade ene Angel é máá nĩmén mekan mésyǎál ahób, dǎo ñwógé chòm ññgǎne ehób éche échágkē é ndun e mod ébidé ámĩn, bɛ́bɔnē bán “Mekɛnag mébē ne Dyòb. E’soóson, ehúmé ne ngĩne béhúú ne ádɛd Dyòb. 2 Echē mbakú edé mbále etǎngéné-’é áyǎle akáádté akwalɛɛ ambáá awē ab̃lté bad bé nkǔŋsé bɛ́syǎál mbéb ne áde akáb dé mesón, akuné-’é mekiĩ nĩme ábē bembǎledɛ nĩme ane mmwaád ánsyɔgkē.” 3 Dóo bɛ́bóné ámpē bán, “Mekɛnag mébē ne Dyòb. Mw̃ntud nĩme ñbíde’ ngǎne ene ndǎle e dyad éhyáá’é ñkag ámĩn á ngíndé ne á ngíndé.” 4 Abē bad bɛ́mbáá móom mébɛ ne bɛ́niin ne échē nyam éniin b̃nkw̃é ásē á’so é’ Dyòb bɛ́bage-’é mó edúbé, mó awē adífdé atii dé nkamlɛn, bɛ́hǎbē nén bán, “Ebē nê! Mekɛnag mébē ne Dyòb.”

*Jɔne anyĩné ngande e e’wóŋgé
e Mwǎn-a-Ndyɔŋ ní mbód*

5 Dóo ñwógé ehób ébidé á atii dé nkamlɛn, éhǎbē’ nén aá, “Nyékeɛne’ ádɛd Dyòb. Nyé ábe nyédé ábē bembǎledɛ, nyé ábe nyɛbage mó edúbé, ken bad ábe bédé etógnén-ɛ ké’ɛ ábe béesé etógnén.” 6 Dóo ñwógé chòm ññgǎne esaád é ngĩne é ndun e mod, ébédé byánán mendĩb nĩme mésobpe’, ébédé ámpē néɛ dyòb ákumé’ áte ne ngĩne. Echē esaád éhǎbē nén, “Mekɛnag mébē ne Dyòb. Ayǎle awɛd Sǎngwéé, Dyòb á Ngum adé á nkamlɛn. 7 Syǎnē déwóge’ menyĩnge bwǎmbwam, déhóbe bán dedé menyĩnge dékené-’é mǎ, áyǎle pǎndé e e’wóŋgé eche Mwǎn-a-Ndyɔŋ ní mbód epedé, sómbé-’é emáá aboñɛn. 8 Ayǎle akwógnédé, Dyòb ábágé mó kunze áhē mbóté eche bɛ́bǎŋnédé kǎse e abad áde béchagɛé bán lĩnɛn. Apɛne’ áte ásáá-’é.” Ene kǎse e mbóté édé ññgǎne mekan nĩme bad bé Dyòb bɛ́beleé nĩme Dyòb áhɛdɛé.

9 Dóo ene ángel élañgɛé me aá, “T̃ɛl nén wɛ, Nnam ne ábē ábe belébpé á ngande e e’wóŋgé eche Mwǎn-a-Ndyɔŋ ní mbód.” Anhób áwēm ámpē aláá-’ɛ me ámpē aá, “Abén e’yale é’ mbále é’húú ne Dyòb.”

10 Dóo ñkwédé ásē áwe e’só ábe mó edúbé. Anláá me aá, “Weéb̃ɛl̃ nê, mémp̃é ndii mbaledɛ a Dyòb néɛ wɛ, mbé néɛ bad bémpɛe ábe bédúbpé Kr̃ístǎa, mbé-’é néɛ nhóg awē atyéémé áyǎl e mbále eche Yesue áyágté.

Dyöb dóo nyétàngéné edúbé abε. Ene mbále eche Yesue ábídté áwed, chós ebage bad ngíne ákal nkalanj ní Dyöb.”

Mod awě adiídé hósε eche épúbe'

atómé nyam echě ebídé

á edib é nkwx̄-te áte á nzum

¹¹ Menyín mεé ádyöb ánédnédé. Héε rínóné bonj rínyíné' hósε echě épúbe', mod awě mó'-ε andíí chós béchágé'áá mó bán Ane Awě Adé mbále ábelé'-ε bad ábii mbále tângene Dyöb. Akógsan bad nyaa echě etàngéné áwanné'-é ábē bad bé ekoyí. ¹² Míd mébédé mó áte néε muú nime ríchodne', anhé'-ε e'kóté bé nkamlen hiin á nló. Anwónj dín á yál áde modmod éebii'é éetómεé mwēn. ¹³ Anwáá'-ε megombe nime béchúbé á mekií-te, dín áde béchagεé'-ε mó ádíí Eyale é Dyöb. ¹⁴ Sánze éche édé ádyöb énhē kase é mbóté éche bébánjnéde abad áde béchagεé bán línen, épúbē' ésán'-ε. Béndii hósε éche épúbe' béhídē mó. ¹⁵ Páá echě ekóbpe' bwāmbwam embíd mó á nsal-tē. Chós ábenléé ákógsen bad bé melonj. Akamlén-ne bó ne ekáá éche éhyédé. Akagtéd bwál bé e'pum áte ábel ámín besabé ábe bébenléé mím, álúmed mímē melinjá mé ngíne mé ébébtéd nime Dyöb á ngumε. ¹⁶ Dín áde áwē mengombe ne áwē epəj mín nén bán, “Kāh e kəj ésyāāl ne Sāngwéé a besāngwéé bésyāāl.”

¹⁷ Dóo rínyíné ángel etyéémé á enyen-tē bonj ábōnnē menən nime mépúmmé'áá ádyöb ne ehób éche échággé áá “Nyéhyag nyéladen áyāle sánkalaa a ngande echě Dyöb débonjénné. ¹⁸ Nyéhyag nyédyē nyam é kəj, nyam é sánze émbáá, nyam é ndale é bad, nyam é hósε ne nyam é bad ábe bédíídé chós. Nyéhyag nyédyē nyam é baányonj bésyāāl, é kunze ne é betān, bad ábe bédé etógnén ké'ε ábe béésé etógnén.” ¹⁹ Dóo rínyíné nyam ne kəj é bad é nkōjsé ne échab sánze éládné áwan nzum ne ane awě ansébé apε ádíí hósε echě épúbe' ne éche sánze. ²⁰ Dóo békóbé ene nyam ne nkal é'dáádəj a metóm. Ane nkal é'dáádəj a metóm ambé chós á'sō-te, álúmtē e'chemléd ádog bad ábe békúdé e'chem ábe ene nyam, bébage'-ε échē ediiđjge edúbé. Ade bédíí á alongé, bémbwēm bó bad bébe á edib é nzab é muú, bēnhyāj ne muú nime ríhunne' bwāmbwam. ²¹ Ane awě adiídé hósε ambenléd páá e echě embíd mó á nsal tē awúú bad ábe belyágé ásē, échē kəj ne échab sánze. Menən mésyāāl ménkód áde bédyédé échāb nyam.

20

Devəle ābē á mehanj á etūn é ekálé é mwě

¹ Ade ane mod átomé ábē bad bé ekoyí áte, dóo rínyíné néε ángel ébídeé ádyöb ésudé ásē ewalé e'kii bé echóg échē éewóo asóg, ewalé'-ε sánkalaa a ngóbéngōbē awě adelé. ² Dóo ákóbé dragone, ene nyō e'boód echě edé Devəle, ebé'-ε Satanε, áhanj mó á etūn é ekálé é mwě. ³ Ambwém mó á echóg échē éewóo asóg ádíb, ápēn-ne chós ábel bonj échélē bad bé nkōjsé adog ámpē káəjne á pónde echě ekálé é mwě émaá'é áte. Ambíd enē bēnhūd mó á mehanj á esōj é pónde.

⁴ Dóo rínyíné metii mé nkamlen, bad ábe Dyöb dēmbéé kunze ákamlen, bóo bēndyεé áhed. Mennyín-ne e'dáádəj é' bad ábe bēnwē. Bēnwū bó áyāle mbónj echě bēbíde'áá Yesue ne áyāle akal áde békálé'áá nkalanj nime ríhúú ne Dyöb. Bēnwū bó áyāle bébage'-aa ene nyam edúbé ké'ε échē ediiđjge ne áyāle akob áde bēnkēnkobpé e'chem á mbəm ké'ε á ekáá. Bétīm ámbíd á alongé, bóobe Yesu Krístəə bēbé á nkamlen á etūn é

ekálé é mwě. ⁵ Nén dǎo débē mpuu mé e'só. Bad ábe bēnlyǎg ásē ábe bēnwē bēnkēntimmé ámbíd á alongé kǎǎne ámbíd e ekálé é mwě. ⁶ Nnam núbē ne ábē ábe bēbē mpuu mé'só áte. Bédíi bad ábe bésáá. Kwééd eché edé kwééd e edǎǎdǎǎ éewǎngé ngíne ámín e bad ábe bédé mpuu mé'só áte. Boǎ bēbē prisé é Dyǒb ne éché Krístǎ bēbē-é á nkamlēn ne mǎ á etǔn é ekálé é mwě.

Jǎne anyíné Satane akwedé nzum

⁷ Ade échē ekálé é mwě épéé á asóg, bēhūd Satane á mbwǎg. ⁸ Abíd áde ábídte á mbwǎg, áke metǎngé mé nkǎǎsé méniiin, áǎǎg bad bé nkǎǎsé. Mmén metǎngé mé nkǎǎsé médíi Gǎg, ne Mǎǎg. Satane áǎǎd bǎ áwan nzum, bēbuú-é áte nēngáne nsíi nime nǎde á edib é nkwě. ⁹ Dǎo békíi nkǎǎsé áte nǎsyǎǎ, bēlǎǎnéd abwǎg á hǎm áde Dyǒb áǎǎá, wéé ábē bad bédíi, boǎ muú mémbíd ámín nǎhyǎǎd bǎ baásyǎǎ bam. ¹⁰ Devǎle awě andog bǎ, bēmbwēm mǎ á edib é nzab é muú nime nǎhunne' bwámbwam, wéé ene nyam ne nkal é' dǎǎǎǎǎ a metóm bédíi. Ahed dǎo békudte metake mé ngíne nkuu ne mǎte á ngíndé ne á ngíndé.

Dyǒb ákáádté bad á asóg dé nkǎǎsé

¹¹ Dǎo nǎnyíné mod adiídé atii dé nkamlēn ámbáá áde ápúbe'. Ahed-taá nkǎǎsé ne abobe ámín bēnnyǎǎ' é áwe e'só-te béetime abé ámpē. ¹² Héé nǎnyíné bad ábe bémáá awé, bad ábe bédé etǎǎǎn ne ábe béesé etǎǎǎn, bétyéémé á'sǎ bē áde atii dé nkamlēn. Kálag éche Dyǒb déntenlé mǎmǎ mbeltéd áte, bēndibé chǎ áte, bēndibé-é empée áte. Ene chǎ enwǎǎ mǎn mé bad ábe bēbē abé ne abé ne Dyǒb. Dyǒb dékáǎd bad ábe bēwédé, nchoo ne mbeltéd mǎmǎ ngáne éténlédé á kálag-té wé. ¹³ Bad ábe bēwédé á edib é nkwě-te bēnkě wéé Dyǒb ábel békáad bǎ. Abíníi bad-te ábe bēwédé ábe bédé á mbwǎg e kwééd, hǎmpē bétyéēm á'sǎ é' Dyǒb ábel békáad bǎ nchoo ne mǎmǎ mbeltéd. ¹⁴ Bēmbwēm Kwééd ne Mbwǎg e kwééd á edib é nzab é muú. Enén kwééd e edib é nzab chǎ edé kwééd e edǎǎǎǎǎ. ¹⁵ Kénzéé awě bēnkēntenlé dǎn á kálag e alongé, bēmbwēm mǎ á edib é nzab é muú.

21

Jǎne anyíné nkǎǎsé ne nkoǎ mǎ mǎn mé ekǎǎlé

¹ Ade nkáásé nǎtómé, dǎo nǎnyíné nkoǎ mǎ mǎn mékǎǎlé ne nkǎǎsé mé ekǎǎlé. Nkoǎ mǎ mǎn ne nǎsé mé'sǎ bēnnyǎǎ, edib é nkwě-é énkémbáá ámpē. ² Héé nǎnyíné Dyad áde Asáá, Jerusalem e ekǎǎlé, ahúé', ábídeé ámín wéé Dyǒb. Dyǒb démbǎǎǎn mǎ ngáne bebaad bēbǎǎǎné sǎmbé eché ekag á e'wǎngé. ³ Dǎo nǎwógé ehǎb éche échǎǎǎǎ bédíé á atii dé nkamlēn éhǎbē nén áá, "Nyénǎne, e'dii é' Dyǒb é'dé ne baányǎǎ boǎb! Dyǒb dédyéé hǎm ahóg ne bǎ, bǎ-é bēbē ábē bad. Dyǒb dédyéé hǎm ahóg ne bǎ. ⁴ Apǎnē bǎ mēsǎd mēsýǎǎ á mǎd. Kwééd éebáá ámpē, bad bēelebpé ámpē, bēechíi-áá ámpē, bēewóg-kaá e'wé ámpē. Ebē nén áyǎle mam mé nchun métómé."

⁵ Dǎo ane awě adiídé atii dé nkamlēn áhǎbēé áá, "Nyénǎne, mbēle' bwēm é'sýǎǎ ekǎǎlé!" Anhǎb ámpē aláá-é me áá, "Tǎl nén, áyǎle e'yale ábe nǎhǎbēé é'dé mbále é'dé-é ábe moosýǎǎ ádǎbēē." ⁶ Anhǎb ámpē aláá-é me áá, "Emáá. Me-éé ndé Alfaa mbé-é Omégaa, me-éé ndé mbooted mbé-é asóg. Kénzéé awě píǎd ékóbé, mébē mǎ mendíb mé nhyélé nime mod ámwǎkē boǎ abé á alongé abé ne abé. Mébē-é nyé mǎ ngén. ⁷ Mod awě átǎm metake áte, adúbe áde ádúbpé me, mébē mǎ ábén bwēm é'sýǎǎ.

Mēbē áde Dyōb mós-’ε abé awem mwān. ⁸ Boñ ne bad ábe béwóó mbwóg áte, ábe béewóo adúbe, ábe bébele’ mbinde é mekan, bad bé ewúen, bekáb bé mesón, bekum bé nğan, bad ábe bébenle’ myōb mé metóm ne bekal bé metóm bésyāāl, ádab abwóg á hōm ádii edib é nzab é muú nĩmé rñhunne’ bwāmbwam. Enén kwééd chó edé kwééd e edáádəñ.”

Jəne anyinē Jerusalem a ekóólé

⁹ Dóo ángel póg áfinté e ángel saámbé éche énwālē kúmbe saámbé éche éloné ne medim saámbé épédé boñ élanḡē me aá, “Hyǎḡ, mēlūmēd we sómbé, mmwaád awē Mwān-a-Ndyōñ ní mbód.” ¹⁰ Dóo Edáádəñ éche Esáá épíidé me boñ ene ángel ékeene me á mbóod mín eché echabé ámín bwāmbwam. Ambané me áwedé-mín alúmed me Jerusalem, dyad áde ásáá, ngáne ábídeé ámín wée Dyōb, ¹¹ ápené-’ε ne ehúmé é Dyōb. Adé dyad ákináá áte née aláá dé etógnén áde álélé akud, ákiné áte née jáspa ányinnē-’ε áte. ¹² Adé dyad dénwōñ sánkalaa a e’ké ábe é’chábé ámín. Bénwōñ nsəl mé e’ké dyōm ne mébe, ne ángel dyōm ne ébe éche éne nĩmé nsəl mé e’ké rísyāāl. Ayāl e nĩmé nsəl mé e’ké, bēntēl mĩn mé metúmbé dyōm ne mébe mé bad bé Israel. ¹³ Abē e’ké bēnwōñ pəd éniin. Pəd e á akuu enwōñ mmwe mé e’ké ríláán, á mekunekune mmwe ríláán, á mehúléhulé mmwe ríláán á pəd e mbəñ ríláán. ¹⁴ E’ké ábe bēnləñéd áde dyad bēnsuμέν ámín e meláá dyōm ne mébe. Ámín e nĩmé meláá, bēntēl mĩn nĩme bembapεε bé nlómag dyōm ne bébe ábe Mwān-a-Ndyōñ ní mbód.

¹⁵ Angel eché elánḡé’áá me nĩmén mekan, enwálé ntōñ ní gól nĩme áhəgné’áá áde dyad, nĩmé nsəl mé e’ké ne ábē e’ké é’ dyad. ¹⁶ Adé dyad dénwōñ metōñḡé méniin, e’chab áte ne e’kəl áte é’bédé nyaa póg. Ene ángel embenléd nĩmé ntōñ áhəḡ áde dyad. Abédé ekálé é máyl ehóg ne mbwókel étáan. A e’chab áte, e’kəl áte ne e’chab ámín bébedéε nyaa póg. ¹⁷ Ene ángel anhəḡ káəñne e’che bé e’ké, é’bédé móom mé méta ntóób ne ntóób. Ambenléd nhəḡtéd nĩmé bad bésyāāl bébenladté. ¹⁸ Bēmbenléd jáspa álōñ ábē e’ké. Bēmbenléd gól eché eēsē mbinde áte, éche epene áte née dyené álōñ áde dyad. ¹⁹ Meláá nĩme bēnsuμέε ábē e’ké ámín, mébedé bān bé meláá ábe bélélé nkun nyaa ne nyaa. Aláá dé nsumε dé e’só, ábedéε jáspa, áde álónténé mébe, ábedéε safia, áde álónténé meláán áget, áde álónténé méniin émeral, ²⁰ áde álónténé métáan, ónis, áde álónténé ntóób kanélia, áde álónténé saámbé krisolit, áde álónténé waam béril, áde álónténé abog topas, áde álónténé dyōm kaladóni, áde álónténé dyōm ne ahóg hyasín, áde álónténé dyōm ne mébe amētís. ²¹ Mmén mmwe dyōm ne nĩbe mbédéε meláá mé etógnén, mmwe nhóg téε mbédéε aláá dé etógnén ahóg. Nzii eche empōñ á dyad tē ebédéé gól eché eēsē mbinde áte eché epene’ áte.

²² A dyad-tē wē, menkēnyinné ndáb e Dyōb áyāle Sāñ Dyōb é Ngume ne Mwān-a-Ndyōñ ní mbód, bédii née ndáb e Dyōb. ²³ Adé dyad déehednéé bán áwōñ enyen ké’ε ngōn áwēd-te áyāle ehúmé é Dyōb édii ábe e’nyínen bé ekíde, Mwān-a-Ndyōñ ní mbód-te ápene’ née éche etrukán. ²⁴ Bad bé nkōñsé bésyāāl bébenléd ábe e’nyínen bé ekíde ábel nĩmab mam nĩme bétāñḡéné ábel epun ké éhéé. Kāñ é nkōñsé épēén nĩmāb nhōn á dyad-tē wē. ²⁵ Mmé mmwe mé e’ké dyōm ne nĩbe béepenné mó mbéd, áyāle nkuu méebáá áwēd-te mbéd. ²⁶ Bépēén bwēm é’ bwām ne nhōn ní bwēm é’ bad bé nkōñsé áwēd-te. ²⁷ Dyam á mbinde ké ahóg, ké’ε mod awē abele’ e’bébtéd é’ mekan, ké’ε mod awē akale metóm ké nhóg

éesónlé á dyad-tê wê. Bad ábe mĩn médíí á kálag e alongé eche Mwän-a-Ndyoŋ ní mbód bēnpen bōō bēsōl áwēd-te.

22

*Jone anyine edib eche ebage
alongé á ngíndé ne á ngíndé*

¹ Dōo ene ángel élũmteé me edib é mendib nĩme mébele boŋ mod abé á alongé á ngíndé ne á ngíndé, ényinné áte nēŋgāne dyené. Echē edib ébidé'áá á atii dé nkamlen áde Dyōb ne Mwän-a-Ndyoŋ ní mbód, ² époó' áfĩnté e nzii á dyad-tê. A nkin mé échē edib, pēd ébe, nyaa e bwel póg eche echyáá' e'pum ábe é'bele boŋ mod abé á alongé abé ne abé ebédé áhed. Mmē mel méchyáá'áá e'pum nyaa dyóm ne ébe, méchyáá'áá ngon té. Bad bé nkōŋsé bēbēnládtáá ábab byaa ákud e'choochoŋ. ³ Chōmchōm éche Dyōb ábágé ebómán éebáá á dyad-tê wê. Atii dé nkamlen áde Dyōb ne Mwän-a-Ndyoŋ ní mbód mébédé áwēd-te, bembaledé bé Dyōb-pe bēbagé mō edúbé. ⁴ Bényĩn Dyōb e'só ne e'só, áde dĩn-ne démbē bō á mesó mé mbōm. ⁵ Nkuu méebáá ámpē, bēhēd-taá etrukāŋ káa enyen ányĩnen ekíde áyāle Sāŋ Dyōbe ábē ábab e'nyĩnen bé ekíde, bēbē-ε á nkamlen á ngíndé né á ngíndé.

Jone anyine epe eche Yesue

⁶ Dōo ene ángel élāŋgēé me áá, “Ábén e'yale ábe nĩlāŋgé nyé é'dé mbále, né-ōō nyédúbe bō. Sāŋ Dyōbe awē abage bekal bé'daádəŋ échē edaádəŋ ábel boŋ békale nĩmē nkalaŋ, alómé eche ángel álúmed ábē bembaledé mam nĩme mékwógé abenled.” ⁷ Dōo Yesue áhōbēé áá, “Nyénəne', nkwogé ape. Nnam ne bad ábe bēhíde' mekan nĩme bétélé á kálag-tê wēn nĩme mébenléd bōōb ne á pōndé echē ehúe' á'sō.”

⁸ Me, Jone nwógé nnyĩn-ne nĩmén mekan. Ade nĩwógé nĩmén mekan nnyĩn-ne mō, menkwē áse á'sō é ángel echē enlúmed me nĩmén mekan, ábe mō edúbé. ⁹ Boŋ anláá me áá, “Weébēlē nē! Mēmpē ndii mbaledé a Dyōb née we, ne née ábíní baányoŋ bé Krīsto ábe bédé bekal bé'daádəŋ ne bad ábe bēhíde' chōm éche éténlédé á kálag-tê wēn. Dyōb dōo nyétāŋgēné edúbé abe.” ¹⁰ Dōo álāŋgēé me ámpē áá, “Nyéekōŋnād bad mekan nĩme mébenléd nĩme méténlédé á kálag-tê wē áyāle mékwógé abenled. ¹¹ Bad ábe bébele mbéb bēbē bébele' mbéb. Abe bébele mekan mé mbinde bēbē bébele' mekan mé mbinde. Abe bébele mekan nĩme métāŋgēné bēbē bébele' mekan nĩme métāŋgēné, ábe bō-ε bēsáá bēbē bēsāŋ.”

¹² Dōo Yesue áhōbēé áá, “Nyénəne', nkwogé ape, ásaabe mod-tē nchoo ne nsón nĩme ábélé. ¹³ Me-εé ndé Alfaa mbé-ε Omégaa, awē Asébpé ne awē Adĩmténé, mbé-ε Mbooted ne Asóg.”

¹⁴ Nnam mbē ne ábē ábe bēwóbpé nĩmāb megombe, bēwōŋ kunze ápoŋ á mmwe mé e'ké ásol á dyad-tê ábel bédyē e'pum e' bwel ábe é'bele mod abé á alongé abé ne abé. ¹⁵ Bad ábe bēsól á dyad-tê wē, bédíí bad ábe bēbélé mekan mé mbinde, bad ábe békume ngāŋ, bad ábe békábe' mesón, bad ábe bēwúe bad, bad ábe bēbenle myōb mé metóm ne bad ábe bédás akal dé metóm ne ábe békale metóm.

¹⁶ Me Yesue, me-εé nlómé echem ángel áláa nyé ábe nyédé á mwembéte nĩmén mekan. Ndií ane awē abídé á mbyaa nĩme kāŋ Dabidē, tintine a mbwēmbwe awē apene'.

¹⁷ Edaádəŋ é Dyōb ne Sómbe bēhōbe nēn bán, “Hyāg.” Kénzēé awē awógé nēn, mómpe áhōb áá, “Hyāg.” Ane awē píd ekóbé áhye ámwē

mendíb nıme mébele boŋ bad bébe á alongé á ngındé ne á ngındé. Mod ké ahée awě ahede' nımén mendíb ätéd mó ngen.

Jɔne ahóbé ehób é asóg

¹⁸ Nsıme mod ké ahée etúu áte awě awógé e'yale ábe é'ténlédé á kálag tê wén tâŋgene mekan nıme mébenléd. Nzé mod abádé kéchéé á kálag tê wén, né Dyöb débādē mó medim nıme bétélé á kálag tê wén. ¹⁹ Mod ké ahée-'e awě ähūd ké eyale ámın e mekan nıme méténlédé á kálag tê wén tâŋgene mekan nıme mébenléd, Dyöb déhūd áde asii dé e'pum é' mel é' bwel ábe é'bele boŋ mod abé á alongé á ngındé ne á ngındé. Dyöb déhūd-te éche etál á Dyad áde Asáá. Mmén mekan méténlédé á kálag tê wén.

²⁰ Ane awě abıde mbóŋ tâŋgene nımén mekan мэsyāäl ahóbe nén aá, “Ne mbále, nkwogé ape.” Ebê nê, hyăg a-Sáŋgú Yesu.

²¹ Nsimé nıme Sáŋgú Yesue mbê ne bad bésyāäl.*

* **22:21** Bad bésyāäl; donje á kálag dé'só áwóó Bad bé Dyöb káa Bad bé Dyöb bésyāäl.